

Lëk Yam

The New Testament

DINKA Rek
Sudan

Lök Yam

The New Testament in the Dinka Rek language of Sudan
[dik]

First Edition published in 2006 by
The Diocese of Wau
in cooperation with Bible League International

© 2013, Bible League International
www.bibleleague.org

www.ScriptureEarth.org/dik

Creative Commons Licence
Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 4.0 Unported
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

Athör ë Lëk Theer

Cäk..... Cäk
 Ben beiB.bei
 Lebi Leb
 Kuën..... Kn
 Løj ë rou..... L.ro.
 Jocua..... Joc
 Bäný.....Bäný
 Ruth Ruth
 1 Thamel..... 1 Thäm
 2 Thamel..... 2 Thäm
 1 Bänýaknhiiim 1 Bñ
 2 Bänýaknhiiim 2 Bñ
 1 Lëk 1 Lëk
 2 Lëk 2 Lëk
 Edhara..... Edhara
 Nemia..... Nem
 Ether Ether
 Jop Jop
 Waak Wk
 Keñ Keñ
 Ajööm..... Ajm
 Waak Tholomon... Wk.Th
 Athaya..... Ith
 Jermia Jer
 Dhiëëu..... Dh
 Edhekiel Edhe
 Daniel..... Dan
 Yothia..... Yoth
 Juel Juel
 Amoth Amoth
 Obadia..... Obad
 Jona Jona
 MaikaMaika

Nayum Nay
 Yabakuk Yab
 Dhepani..... Dhep
 Yagai Yag
 Dhäkaria Dhäk
 Malakei Mal
 Matheo Mt
 Marko Mk
 Luka Lk
 Joon Jn
 Luoi Atuuc Jethu..... Luoi
 Koc Roma Rom
 1 Korinth..... 1Kor
 2 Korinth..... 2Kor
 Galatia..... Gal
 Epethuth Epe
 Pilipi..... Pili
 Kolothia..... Kol
 1 Thethalonika..... 1The
 2 Thethalonika..... 2The
 1 Timothï 1Tim
 2 Timothï 2Tim
 Tito..... Tit
 Pilemon..... Pil
 Yëbru Yëb
 Jemith Jem
 1 Pïter 1Pït
 2 Pïter 2Pït
 1 Joon 1Jn
 Joon 2Jn
 3 Joon 3Jn
 Jut Jut
 Nyuuth Ny

Käk tö thîn

Athör ë Lëk Yam

Matheo.....	(Mt).....	1
Marko.....	(Mk).....	51
Luka.....	(Lk).....	82
Joon.....	(Jn).....	132
Luci Atuuc.....	(Luci).....	167
Kac pan Roma.....	(Rom).....	213
1 Korinth.....	(1Kor).....	234
2 Korinth.....	(2Kor).....	254
Galatia.....	(Gal).....	267
Epethuth.....	(Epe).....	275
Pilipi.....	(Plp).....	283
Kolothia.....	(Kol).....	288
1 Thethalonika.....	(1The).....	294
2 Thethalonika.....	(2The).....	299
1 Timothĩ.....	(1Tim).....	302
2 Timothĩ.....	(2Tim).....	308
Tito.....	(Tit).....	313
Pilemon.....	(Plm).....	316
Athör cĩ gät kac Itharel cĩ gam.....	(Yëb).....	318
Jemith.....	(Jem).....	335
1 Piter.....	(1Pit).....	341
2 Piter.....	(2Pit).....	347
1 Joon.....	(1Jn).....	351
2 Joon.....	(2Jn).....	358
3 Joon.....	(3Jn).....	360
Jut.....	(Jut).....	362
Nyuuth tënë Joon.....	(Ny).....	364
Tët wël käk yiic athör kënë yic.....		387

Ku kääkä aaci göt rin bäk gam lön
ye Jethu Wën Nhialic cĩ lóc, ku bäk
pĩr yök ë rienke tẽ cĩ wek gam.

Joon 20:31

Wël Jethu cï Matheo göt

Wët nhom

Athör Matheo ë jam Wët Puoth Yam ye Jethu raan cï lueel, yen bï kôc waar yiëth kârac yiic, raan yen cï kâŋ kenhiim tieeŋ thîn, kâk cï Nhialic thîn kacke. Kâkkâ, aa yeku yök athör theer wël Nhialic yiic. Wët Puoth Yam kënë acie tënë kôc Itharel kepëc, kôc kek ke dhiëeth Jethu thîn ku dït kamken, ee wët puoth lëk thëi ëbën pinynhom.

Athör Matheo acï ñieç guir. Ee rot jôk dhiënh Jethu, ku teet miçc nhom ë Jethu ku tẽ cï jôŋrac ye them thîn. Ku wëetden yen kôc lëk tẽ bï kôc pïr thîn aköldä, ku piöçde ku tẽ yen kôc kuony thîn Galilia. Ku ë kâkkâ cök ciëen, Matheo acï tẽwäär jiël Jethu Galilia bï la Jeruthalem göt aya, cimën kâk cï rôt looi tënë ye wäär bï ye guo nõk, cï bën la thök piëet cï ye bën piäat tim cï riïu kôu. Ku jol aa jôn cï yen rot bën jot.

Athör Matheo ë Jethu nyuoth ke yen raan piöcc ril ñic kâŋ apei, ke la riel yen lõŋ Nhialic teet yic bï lööny kôc puoth apath, ku ë piöcc kâk Bäany Nhialic aya. Abandït piöçde yic acï Matheo tek yic dhiëc ku gët këlä, piöçde göt nhom rin ñieç ciëeŋ ku tẽ bï kôc ye Bäany pan Nhialic këden la thîn aköldä. (cökdït 5-7)

Lëk tënë atuuc kathiäär ku rou ë luciden bïk looi. (cökdït 10)

Këŋ rin Bäany pan Nhialic. (cökdït 13)

Piöcc rin atuuc. (cökdït 18)

Piöcc rin thök piny, ku Bäany pan Nhialic bï bën. (cökdït 24-25)

Kâk tẽ thîn

Kuat Jethu ku dhiënhde 1:1-2:23

Piöcc Joon raan kôc mucc nhïim 3:1-12

Miçc nhom Jethu ku tẽ cï jôŋrac ye them thîn. 3:13-4:11

Piöcc Jethu Galilia 4:12-18:35

Jäl Jethu Galilia bï la Jeruthalem 19:1-20:34

Nïn ciëen kadhrou thuonde nhom tueŋ 21:1-27:66

Jôn rot ku nyooth rot ë Bänyda 28:1-20

Kuat Jethu raan cï lôc ku doc

(Lk 3:23-38)

1 ¹ Kâkkâ aa rin kuat kôc ke dhiëeth Jethu thîn, kuat Bënyŋaknhom Debit bô cök tënë Abaram.

² Abaram ë ye wun Ithäk.

Ithäk ë ye wun Jakop.

Yen cï Juda bën dhiëeth kek wämäthakën kôk.

³ Juda ë ye wun pandiëet, Peredh ku Dhara ku manden ë cöl Tamar,

Peredh ë ye wun Yedhron

ku Yedhron ë ye wun Ram.

- ⁴ Ram ë ye wun Aminadap,
ku Aminadap ë ye wun Nacon,
ku Nacon ë ye wun Thalmon.
- ⁵ Thalmon ë ye wun Boath,
ku man ë cɔl Rayäp.
Boath ë ye wun Obet,
ku man ë cɔl Ruth,
ku Obet ë ye wun Jethe.
- ⁶ Ku Jethe ë wun Bënyɣaknhom Debit,
ku Debit ë ye wun Tholomon, ku man ëcī kaŋ aa tiŋ Uria.
- ⁷ Tholomon ë ye wun Raboam,
ku Raboam ë ye wun Abija,
ku Abija ë ye wun Atha.
- ⁸ Atha ë ye wun Jocapat,
Jocapat ë ye wun Joram,
ku Joram ë ye wun Udhia.
- ⁹ Udhia ë ye wun Jotham,
Jotham ë ye wun Aɣath,
ku Aɣath ë ye wun Yedhekia.
- ¹⁰ Yedhekia ë ye wun Manathe,
Manathe ë ye wun Amon,
ku Amon ë ye wun Jothia.
- ¹¹ Jothia ë ye wun Jekonia, ku wämäthakën kök, ku jɔl ke peec ku yëth ke
Babilonia.*
- ¹² Wën cī ke yäth Babilonia aacī la dhiëth kälä, Jekonia acī Cealtiel la
dhiëth.
Cealtiel ë ye wun Dherubabel.
- ¹³ Dherubabel ë ye wun Abiöt
ku Abiöt ë ye wun Eliakim.
Ku Eliakim ë ye wun Adhor.
- ¹⁴ Adhor ë ye wun Dhadok.
Dhadok ë ye wun Acim,
ku Acim ë ye wun Eliöt.
- ¹⁵ Eliöt ë ye wun Aliadhër
ku Aliadhër ë ye wun Mathan.
Ku Mathan ë ye wun Jakop.
- ¹⁶ Ku Jakop ë ye wun Jothep mony Maria,
ku ë yen acī Jethu cɔl Raan cī lɔc ku dɔc bën dhiëth.
- ¹⁷ Këya, kuat Jethu ë kith, ee ye yic thiäär ku ŋuan jɔɔk Abaram yeet Debit,
ku ben yic aa thiäär ku ŋuan yeet tēwäär cī ke pɛɛc Babilonia, ku ben yic aa
thiäär ku ŋuan jɔɔk kɔc cī dhiëth Babilonia yet dhiënh Jethu raan cī lɔc ku
dɔc.

* 1:112Bŋ 24:14-15; 2Lëk 36:10; Jer 27:20

Maria aci meth yök ke cïn moc

(Lk 2:1-7)

¹⁸Dhiënh Jethu ë loi rot kälä. Maria ë wïc Jothep bï thiaak. Tëwën këc ye gam, ke yök ke cï liëc ë manh yök tënë Wëi Nhialic. * ¹⁹Jothep, raan awën wïc ye bï thiaak ë ye raan path, ku akëc wïc bï Maria yöör guöp, go wïc bï puöl ke cïn raan piñ ye.

²⁰Tëwën wïc yen kënë bï looi, ka atuny Nhialic nyuth rot ye nyuöth yic ku lueel, “Jothep, manh Debit, duk riöc ba Maria cïi thiak, rin ë riel Wëi Nhialic yen ayök yen manh tö yeyäc. ²¹Yeen abï menh moc dhiëeth, ku aba cäk ke cöl Jethu rin yen ë raan bï kóc wëër bei adumuömmken yiic.” *

²²Kënë aci rot looi këya, bï wët Nhialic cï raan kärke tñj lueel yenhom tiëñ. Ku wët kënë ëcï lueel ëlä, ²³“Nyan bïm abï liëc, ku abï manh moc dhiëeth ku abï cöl Emanuel. Ku wëtde yic, Nhialic atö kek yook.” *

²⁴Këya, Jothep aci kë cï atuny Nhialic lëk ye gam, ku yëth Maria baai. ²⁵Ku aa këc rëer cïmën tik ke moc yet tē dhiëeth Maria wënde, ku ciëk Jothep ke cöl Jethu.*

Jethu aci nyuöth kóc thäi

2 ¹Tëwën cï Jethu dhiëeth gen Bethalem pan Judia, wäär ye Yërot Bëny. Ke bäny kök ñic käk Nhialic bö piny ciëen ku yëetkë Jeruthalem, ²ku thiëckë, “Tö Bënyñaknhom kóc Itharel puoc dhiëeth tēno? Ciëerde acuk tñj piny ciëen, yen abï yok buk bën door.”

³Nawën piñ Bëny Yërot ë wët kënë, ke jieth puö, agut kocdüt käk Nhialic Jeruthalem aya. ⁴Go bänydüt käk Nhialic, ku kóc piöoc lööñ cöl ëbën ku thiëc ke, “Ye tēnen bï Raan cï löc ku döc dhiëeth thñn?”

⁵Gokë lueel, “Abï dhiëeth gen Bethalem pan Judia, cüt wët cï raan käk Nhialic tñj göt ëlä,

⁶‘Yin Bethalem pan Judia,
na cök alon koor yin kam geethdüt pan Judia,
ke yin abï bëny mec
thändiën Itharel tuöl thñn.’ ” *

⁷Go Yërot bäny wën bö ciëen cöl ë röt, ku thiëc ke aköl tñj kek ciëer panden. ⁸Ku cöl ke aa ber Bethalem ku thön ke ëlä, “Lak wiëckë meth apei ku na yökkë, ke we dhuk bäk bën lëk ya, ba la aya, ba la door.”

⁹Nawën cïk wët Bëny Yërot piñ ë ke lööny dhöl, ku tñjkë ciëer wäär cïk tñj ciëen panden ke wat kenhüim, ku ler ku këc yöt nom, yön tö meth thñn, ¹⁰ku mitkë puöth apei. ¹¹Ku lek yöt ku yökkë meth kek man, ku gutkë kenhöl piny ku dorkë, ku liepkë jöcöken thook ku juërkë mülöñthith, ku adöñ ñir mit tuölde ku adöñ kec.

¹²Nawën ke nyuöth ku lëk ke bïk cïi dhuk tënë Yërot, gokë dhuk panden dhël dët.

Meth aci riseŋ Ijip

¹³Wën cī kek jāl ka atuny ë Nhialic nyuth rot Jothep ku nyuëëth ëlä, “Jot rot ku luwoc rot wei kek meth ku man ku lak Ijip, ku rëërkë thīn yet aköl bī yēn we lëk bāk dhuk, rin Yërot awic meth bī nök.”

¹⁴Go Jothep rot jot ku nyeci meth kek man ë wëër kënë, ku lek Ijip. ¹⁵Ku rëërkë thīn yet aköl thou Yërot, rin bī wët raan kāk Nhialic tīŋ, cī lueel theer ëlä yenhom tieŋ, “Yēn abī Wëndië cōl Ijip.”*

¹⁶Nawën tīŋ Yërot lōn cī bāny ke bō ciëen ye ruëeny, ke riääk puṣu. Ku cōl mīth rōör aa nēk ëbēn Bethalem, ku bëëi kōk thiääk kek ye, mīth ye ruōnken rou, ayī mīth kōk kēc run karou dööt, cīt tē ye tāk ye tēwäär piŋ yēn wët tēnë bāny ciëen.

¹⁷Ku kāk ke cī Jeremia raan kāk Nhialic tīŋ lueel theer, aaci kenhīim tieŋ thīn. Ku ëcī lueel ëlä,

¹⁸“Dhiëëu ëcī piŋ gen Rama,
dhiëëu ku kiëeu ë dīt apeī.
Kōc Itharel aake dhur miëthken,
Ku aaci wēc ë puṣu ye gam,
rin cī kek thou ëbēn.”*

Meth aci dhuk

¹⁹Nawën cī Yërot thou, ka atuny Nhialic ben rot nyuōth Jothep pan Ijip, ²⁰ku lueel ëlä, “Jot rot, ku dhuök meth kek man pan Itharel, rin kōc wäär wic ye bīk nök aaci thou.” ²¹Go Jothep rot jot, ku jiël kek meth ku man, ku dhuk pan Itharel.

²²Nawën piŋ lōn ye Arkelao bëny Judia nyin wun, go riöc bī la Judia, ku ben nyuääth, go muṣl la Judia ku ler Galilia, ²³ku ler ku rëër gen cōl Nadharet. Këya, wël ke cī raan kāk Nhialic tīŋ lueel aaci kenhīim tieŋ thīn, “Lōn bī Jethu aa raan Nadharet.”*

Piöc Joon raan kōc muwoc nhīim

(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

3 ¹Ye nīnkä, Joon raan kōc muwoc nhīim ëcī piöcde jōc pan Judia, roor tē cī ceŋ, ku lëk kōc ëlä, ²“Pälkë luçi kārāc rin Bääny Nhialic aci thiök.”*

³Mony kënë, yēn ëcī Ithaya raan kāk Nhialic tīŋ jam rienke theer wäär lueel yēn ye ëlä,

“Raan kākkië tīŋ abī piŋ röl ke jam roor tē cī ceŋ,
‘Guiërkë dhël ë Bëny, luçikë dhölke bīk la cök.’”*

⁴Joon ë ye ceŋ alëth cī looi nhiēm thöröl, ku ceŋ gōp ye aŋum, ku mīth ke ye cam, aa kōryōm ku kiēc. ⁵Kōc Jeruthalem ku kōc juēc pan Judia, ku lōŋ Jordan ëbēn aaci wet tēnë ye, ⁶ku lekkë adumuöömken, ku jōl Joon ke muwoc nhīim wār Jordan.

⁷Wën tīŋ Joon kōc juēc akut Parathī ku Thaduthī ke bō tēnë ye bī ke bēn muwoc nhīim, ke lëk ke, “Awëk dhiēnh kăpieny! Yeŋa lëk we bāk kat kërëc

* 2:15Yoth 11:1 * 2:18Jer 31:15 * 2:23Mk 1:24; Lk 2:39; Jn 1:45 * 3:2Mt 4:17; Mk 1:15

* 3:3Ith 40:3 * 3:42Bj 1:8

bö? * ⁸ Luuiké kāk ye nyooth lōn cī wek muōl kārāc yakē ke looi. ⁹ Ku duōkkē wepuōth tōŋ ku luelkē yōk aa mīth Abaram. Alēk we, lōn alēu Nhialic bī aleelkā cōl aaye mīth Abaram. * ¹⁰ Ku emēn yēp acī ther bī ke tiim yep, rin na ye tim cie luōk mīth path, ka yep ku cuet ē mēec. * ¹¹ Wek aa ya muōc nhīim ē pīu bāk luoi kārāc puōl, ku raan bō ciēen yacōk abī we muōc nhīim ē Wēi Nhialic ku mac. Yeen adīt apeī tēnē ya, ku yēn aciī path na cōk a warke ka cā lēu ba ke dōk. ¹² Yeen acīt raan muk lōk ē kām, ye rap kōōm bī rap tek thoōk ke miēl. Ku wīiu rap ku tōōu ke. Ku yōot miēl many cie thou.”

Jethu aci muōc nom

(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³ Nawēn ke Jethu jiēl Galilia bī la Jordan bī Joon la muōc nom. ¹⁴ Go Joon them bī Jethu yenhom waar ku lēk ye, “Awiēc bī ya yīn muōc yanhom. Yējō bīī yīn tēnē ya?”

¹⁵ Go Jethu dhuōk ye, “Cōl aloi rot kēya. Ee tēde bī rot looi kēlā rin bī yōk kē wīc Nhialic tiēŋ nom.” Go Joon gam.

¹⁶ Kaam wēn cī Jethu muōc nom, ke bō bei wīir ku tīŋ nhial ke liep rot, ku tīŋ Wēi Nhialic ke bō yenhom kecīt kuur ē dit. ¹⁷ Ku piŋ rōl Nhialic nhial ke lueel, “Kēnē ē manhdiēn nhiaar, yēn amit puōu tēnē ye.”*

Jethu aci jōŋrac them

(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

4 ¹ Kaam wēn ke Wēi Nhialic la Jethu guōp, ku yēth roor tē cīī ceŋ bī jōŋrac la them. * ² Ku jōl miēth theek nīn thiārŋuan, akōl ku wēer go cōk nōk. ³ Go jōŋrac rot cuōt ye ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic, ke lēk aleelkā bīk rōt wel bīk ya ayuōp.” ⁴ Go Jethu bēer, “Acī gōt theer ēlā, ‘Raan acie pīr ayup ē rot, ee pīr wēl bēn bei ēbēn Nhialic thok.’ ”*

⁵ Go jōŋrac yāth gendīt ku tēēu luāŋ Nhialic nom, ⁶ ku lueel tēnē ye,

“Na ye wēn Nhialic, ke yī cuet rot piny, rin ēcī gōt ēlā,

‘Nhialic abā atuōōcke lēk bīk yī muk kecin, ba yīcōk cīī deeny alēl.’ ”*

⁷ Go Jethu lēk ye, “Acī gōt ēlā aya, ‘Duk Nhialic Bānydu them ē path.’ ”*

⁸ Go jōŋrac ben yāth gōn bār apeī nom, ku nyuth bēi pinyinhom ēbēn ke diēekden. ⁹ Ku lueel tēnē ye, “Kākkā ēbēn aba yīēk yī tē cuet yīn rot piny ku door ya.” ¹⁰ Go Jethu lēk ye, “Jālē, Jōŋ ater, rin aci gōt ēlā, ‘Yīn abī Nhialic Bānydu door ku loi wētde yetōk!’ ”*

¹¹ Go jōŋrac nyāāŋ piny, ku bō atuuc nhial ku konykē.

Jethu aci luōide jōk Galilia

(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Nawēn piŋ Jethu lōn cī Joon dōm, ke dhuk Galilia. * ¹³ Ku jiēl Nadharet genden ku le rēer Kapernaum, gen thiāāk kek wār Galilia, lōŋ Dhebulun ku Naptali. * ¹⁴ Kēnē ēcī rot looi, bī wēt cī Ithaya raan kāk Nhialic tīŋ lueel yenhom tiēŋ,

* 3:7Mt 12:34; 23:33 * 3:9Jn 8:33 * 3:10Mt 7:19 * 3:17Cāk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 12:18; 17:5; Mk 1:11; Lk 9:35 * 4:1Yēb 2:18; 4:15 * 4:4L.rou 8:3 * 4:6Wk 91:11-12
* 4:7L.rou 6:16 * 4:10L.rou 6:13 * 4:12Mt 14:3; Mk 6:17; Lk 3:19-20 * 4:13Jn 2:12

¹⁵ “Piny ë Dhebulun ku piny Naptali,
të la wīr, wār Jordan alɔɣtui,
Galilia, wun thāi juēc kuc Nhialic!

¹⁶ Kɔc ke rēēr muṣṣth yic
aaci rueldit apei tīŋ.
Ku kɔc ciēŋ piiny muṣṣth yic tēn thou,
ruel aci bēn.”*

¹⁷ Ku ë nīnkā, Jethu aci piṣṣcde jɔɔk, ku lēk kɔc ëlā, “Pālkē luoi kārāc, rin Bāāny Nhialic aci thiṣk.”*

Jethu acā amēi kaɣuan cɔɔl

(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Tēwēn kueny Jethu wār Galilia yɔu, ke tīŋ amēi karou, Thaimon, ku ë cɔɔl Pīter aya, kek Andria wāmēnh ke dɔm rec buɔi. ¹⁹ Go lēk ke, “Biathkē ya ku wek aaba piṣṣc bāk kɔc aa dɔm.” ²⁰ Gokē biaiken nyāāŋ piny nyin yic ku buɔthkē Jethu.

²¹ Wēn jiēl yen ë tēn, ke tīŋ Jemith ku Joon kek wunden Dhubedī riāi yic, ke guir biaiken. Go Jethu ke cɔɔl. ²² Gokē lööny dhöl nyin yic kek ye, ku nyiēēŋkē wunden piny riāi yic.

Jethu ë piṣṣc ku kony kɔc tuany

(Lk 6:17-19)

²³ Ku jɔɔl Jethu pan Galilia kuany yic, ke ye piṣṣc yōn amat yiic, ku lēk kɔc Wēt Puɔth Yam ë Bāāny Nhialic, ku kony kɔc kuat tuaany ëbēn bīk pial.*

²⁴ Go lecde thiēi piny pan Thiria ëbēn, go kɔc ke tuany tueny juēc, kɔc ke rem gup apei, ku kɔc ci jakrec dɔm, ku kɔc la gup nok ku kɔc cī ruai, bēēi tēnē ye. Goke kony bīk pial. ²⁵ Go kɔc juēc apei pan Galilia, ku geeth kathiāār yiic, ku Jeruthalem ku Judia ku bēēi kōk lɔŋ Jordan, buɔth.

Kēŋ miet ë puṣu cī Jethu piṣṣc

(Lk 6:20-23)

5 ¹ Wēn tīŋ Jethu kɔc juēc apei, go la tēthōny gɔt nhom. Ku nyuuc ku mēt kɔcken ye buɔth rōt ye, ² go jam ku piṣṣc ke ëlā,

³ “Kɔc mit gup aa kɔc ë lɛŋ kepuṣth,
rin ye Bāāny pan Nhialic kēden!

⁴ Kɔc mit gup aa kɔc dhuṣṣr rin bī
Nhialic ke waac puṣth!”*

⁵ Kɔc mit gup aa kɔc lir puṣth,
rin bī kek kē cī Nhialic thɔn yōk!”*

⁶ Kɔc mit gup aa kɔc nēk tuil puṣn la cōk,
ku aabī kueth yeen!”*

⁷ Kɔc mit gup aa kɔc abiōkrueɫ,
rin bī keek kony aya!

⁸ Kɔc mit gup aa kɔc yer puṣth,

* 4:15-16lth 9:1-2 * 4:17Mt 3:2 * 4:23Mt 9:35; Mk 1:39 * 5:4lth 61:2 * 5:5Wk 37:11

* 5:6lth 55:1-2

rin bī kek Nhialic tīŋ!*

⁹ Kōc mit gup aa kōc ē kōc dōōr,
rin bī keek aa cōl mīth Nhialic!

¹⁰ Kōc mit gup aa kōc ye jōōr rin wēt
path, rin ye pan Nhialic kēden!*

¹¹ “Wek aa mit gup tē lēēt we ku nāk we, ku tōr kōc kōk wegup wēt lueth ē rienkiē.” ¹² Yakē puōth miet ku dalkē wēpuōth, rin bī ariōpdun dīt apeī pan Nhialic. Yen ē tēwāār jōōr kek kōc kāk Nhialic tīŋ thīn aya.*

¹³ “Wek aa cīt awai pinynhom. Ku na thōōk kōu alēi, ke ben dhuōk thīn kēdē? Awan cīt kēnē acie ben piath. Aye puōk wei bī ya dum kōc cōk.” ¹⁴ Wek aa mermer pinynhom ēbēn. Gen cī buth gōt nhom acie thiaan.* ¹⁵ Acīn raan mermer dēēp ku kum nyin, aye tōōu tēn ē yen yōt mer yic thīn tēnē kōc tō yōōt ēbēn.* ¹⁶ Kēya, mermer adhil tīŋ kōc ēbēn, rin na tīŋkē luōidun path la cōk ka lec Wuurdun tō nhial.*

Piōōc Jethu rin ē lōŋ

¹⁷ “Yakē tak lōn cī yen bēn, ba lōŋ Mothith ayī kāk ye kōc kāk Nhialic tīŋ piōōc bēn rac? Acie tēde, yen akēc bēn ba ke bēn rac, yen acī bēn ba ke bēn thāāp.” ¹⁸ Alēk we alanden, agut tē bī nhial ku piny liu, acīn wēt koor ayī kēthiīn tō lōŋ yic, bī kaŋ mār ke kēc guōt nhom.* ¹⁹ Kēya, raan dhoŋ lōŋ tōk kōu, cōk a lōŋ thīn koor, ku piōōc kōc kōk bik lōŋ dhoŋ kōu aya, acīn tēpeth bī yōk pan Nhialic. Ku raan thek ke, ku ye ke piōōc abī ya raandīt apeī pan Nhialic.* ²⁰ Alēk we, na cīi piathdun ku luōidun la cōk, abī luōi kōc piōōc lōōŋ Nhialic ku luōi Parathī waan thok, ke wek aacīi la pan Nhialic alanaŋon.

Lōŋ yam awār lōŋ theer

²¹ “Acāk piŋ lōn cī ye lēk wārkuān dīt theer ēlā, ‘Duk raandā nāk, ku na ye raan nāk raan dēt ka bī luōk wei.’” ²² Ku wek aa lēk wēt kēnē, raan la puōu agōth tēnē raandā, abī luōk wei aya. Ku na ye raan lat wāmēnh, ‘Yīn acīn nhom!’ Ka tēm thou, ku na ye raan lat raan dēt, ‘Yīn acīn puōu,’ Ka bī yāth pan mac.* ²³ Na lo juar ariāk nhom, ku lo tak lōn cī wāmuuth puōu riāāk tēnē yī, ²⁴ ke yī nyiēēŋ kēdu ariāk lōōm ku lōōr bāk kaŋ la dōōr wek wāmuuth, ku jōl dhuk ba Nhialic la juēr.

²⁵ “Lōc wēt waar yic ku dōōrkē wek raan yēth yī luk yic. Na cīi lōc looi kēlā, ka yēth yī luk yic tēnē bēny. Ku bēny abī yī la thōn apuruuk, ku mac yī.” ²⁶ Yīn alēk yic, yīn acīi bī kaŋ lony yet tē bī yīn kēthiīn kōny tēnē yī kaŋ cool.

Jethu ajai ē kōr

²⁷ “Acāk piŋ lōn cī ye lueel theer ēlā, ‘Duk tīŋ raandā kōr.’” ²⁸ Ku alēk we, raan dōt tik ku tuil ye, kacīt raan cī tik kōōr aya rin tō yen yepuōu.* ²⁹ Kēya, na ye nyindun cuēc yī cōl aloi awuōc, ke ŋuēt bei ku cuat wei! Aŋuēēn ba cōr nyien tōk, tēnē lōn bī yī cuat pan mac ēbēn.* ³⁰ Ku na ye cindun cuēc yī cōl aloi awuōc, ke teēm wei. Aŋuēēn ba la cieēn tōk, tēnē lōn bī yīn la pan mac.*

* 5:8Wk 24:3-4 * 5:101Pit 3:14 * 5:111Pit 4:14 * 5:122Lēk 36:16; Luōi 7:52 * 5:14Jn 8:12; 9:5 * 5:15Mk 4:21; Lk 8:16; 11:33 * 5:161Pit 2:12 * 5:18Lk 16:17 * 5:21B.bei 20:13; L.rou 5:17 * 5:27B.bei 20:14; L.rou 5:18 * 5:29Mt 18:9; Mk 9:47 * 5:30Mt 18:8; Mk 9:43

Jethu ajai ë lišši*(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)*

³¹“Acì lueel aya ëlä theer, ‘Raan päl tienđe adhil athör ë lišši göt tēnē tik.’”

³²Ku alëk we, na ye raan cī tienđe lišši ke kēc wïc mony dēt, ka bī ye cōl aloi adumušm, ku raan thiak tiŋ cī lišši ka cā akor looi.*

Jethu ajai ë kuëŋ

³³“Acäk piŋ aya lōn cī ye lëk kockun theer ëlä, ‘Duk mël kuëŋ ë lueth, muk kuëŋdun ca looi tēnē Bëny.’” ³⁴Ku alëk we, duškkë mël kuëŋ, tēdë rin pan Nhialic tēdë rin ë Bäänyde,* ³⁵tēdë rin piny, rin yen ë tē mec Nhialic ku duk kuëŋ Jeruthalem rin ë gen Bënydīt.* ³⁶Duk kuëŋ ë cōškdun rin acie yīn yī cak ye. ³⁷Jamdu ë lōn bī yīn ye lueel amääh ë path, ‘Ee këya’ ku, ‘Acie këya,’ Kë ye juak thīn, ee bēn tēnē jōŋrac.

Jethu ajai ë guur*(Lk 6:29-30)*

³⁸“Acäk piŋ aya ke cī lueel ëlä, ‘Na yup raan yī nyin ke yup nyin aya, na dhoŋ yīlēc ke dhoŋ lēc.’” ³⁹Ku wek alëk kēnē, duk kērac col kēreec dēt. Na gut raan gēmdun cuēc ke wël gēm dēt aya. ⁴⁰Na wïc raan dēt bī kēdun path tušōr nyin, ke māt kēdun dēt puoth nhiar aya. ⁴¹Na cōl raan yī ba kēthiek muk tēnē ye, ke ruac ba yāth tēmec. ⁴²Muc raan lim yī, ku na wïc raan kēdāŋ tēnē yī, ke gām ye.

Nhiar kōc man yīin*(Lk 6:27-28, 32-36)*

⁴³“Acäk piŋ ke cī lueel ëlä, ‘Nhiar kōc määth kek yī ku man kōc ater.’” ⁴⁴Ku alëk we, nhiarkë kōc aterdun ku rōškkë rin kōc jör we, ⁴⁵rin bī wek jāl ciēt mīth Wuurdun tō nhial, rin ë piny cōl abak tēnē kōc path ku kōc rēc kedhie, ku cōl deŋ atueny tēnē kōc ë luui kápath ku kōc luui kārác aya. ⁴⁶Na nhiar ke ë kōc nhiar yī kepēc, ke ye rin ŋō bī Nhialic yī kony? Cīi kōc kut ajuēr ye looi kēlä aya? ⁴⁷Na yeke mušōth ë kōc määth kek yī ë rōt, ke la kēpēth ca looi wēr yīn kōc kōk? Cīi kōc cie kōc Itharel kēcīt kēnē ye looi aya? ⁴⁸Yīn adhil piath cīmēn puoth Wuur tō nhial!”

Duk nhiam ë kušōny ca gam

6 ¹“Tietkë rōt bāk kápath cīi ye looi ë kōc nhīim rin bī we tiŋ. Na lušikë këya, ka cīn ariōp bāk yōk tēnē Wuurdun tō nhial.*

²“Na le raan ŋōŋ ca kony, ke yī duk nhiam ba ya cath ke luel cīmēn kōc alueth, ye looi tēn amat ku dhōl yīic, rin bī ke leec. Detkë apath, kek ë kōckä acīn ariōp dēt benkë yōk. ³Ku na gām raan ŋōŋ kēdāŋ, ku cōk a māthdu ke duk cōl aŋic. ⁴Rin bī kēdun cī yīn raandä kony cīi ŋic. Na loi këya, ke yīn abī Nhialic cušōt, raan yen kēriēc ēbēn ŋic, agut kē cī moony.

* 5:31L.rou 24:1-4; Mt 19:7; Mk 10:4 * 5:32Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18; 1Kor 7:10-11

* 5:33Leb 19:12; Kn 30:2; L.rou 23:21 * 5:34Jem 5:12; Ith 66:1; Mt 23:22 * 5:35Ith 66:1;

Wk 48:2 * 5:38B.bei 21:24; Leb 24:20; L.rou 19:21 * 5:43Leb 19:18 * 5:48Leb 19:2;

L.rou 18:13 * 6:1Mt 23:5

Jethu anyuth ʔo tē bī ʔok ya rōök thīn

(Lk 11:2-4)

⁵“Ku tē rōök yīn, duk kɔc alueth kīit, anhiarkē bīk rōök ke kääc tēn amat ku dhöl ʔöth, rin bī ke tīŋ. Ku alēk we, keek aacā ariōpden ʔök.”

⁶“Tē rōök yīn, ke yī la tēdu ē rot, ku rōök tēnē Wuur Nhialic cie tīŋ, rēer ē tēnē, ku yen Wuur daai yī, yen abī cuōōt.

⁷“Ku tē rōök yīn, duk wēt ye ber yiic ē path cīmēn kɔc kuc wēt Nhialic, kɔc ye tak lɔn na luelkē wēt juēc, ke yen bī Nhialic rōökken piŋ? ⁸Duk rot loi ba ciēt ke, rin Nhialic ē kē tō ʔīpuū guo ŋic ke kēc cak thiēc. ⁹Kēya, yīn adhīl rōök ēlā,

‘Wādan tō nhial, bī rienku aleec,

¹⁰ bī bāānydu bēn ʔoyiic,

bī wētdu alooi piiny cīmēn nhial.

¹¹ Muɔc ʔook miēth yaköl.

¹² Pāl wēt piny tēnē ʔook,

cīmēn ye ʔok ye puöl tēnē kɔc rēc ʔook.

¹³ Ku duk ʔook cɔl athem kērac, ku ba ʔook lac waar kērac yic.’

¹⁴“Rin na ye wēt pāl piny tēnē kɔc kōk, ke Nhialic abī wēt pāl piny tēnē yī aya. ¹⁵Ku na cīi wēt ye pāl piny tēnē kɔc kōk, ke Nhialic acīi wēt pāl piny tēnē yī.”

Duk nyooth lɔn thēk yīn

¹⁶“Tē thēk yīn, duk rēer yī ŋōŋ nyin cīmēn ye kɔc ruēcny ye looi. Aake nyīn looi ŋuarar bīk nyuōōth lɔn thēk kek. Alēk we, keek aacā ariōpden ʔök. ¹⁷Tē thēk yīn, rēer ē path ku duk nyooth lɔn nēk cak yī, ¹⁸bī ciēn raan ŋic ye lɔn thēk yīn, ku Nhialic Acīēŋ yen kē ye ŋek looi ē rot ŋic, yen abī ʔiēk ariōpdu.

Jiēc cie riāāk atō pan Nhialic

(Lk 12:33-34)

¹⁹“Duōkkē jak kāk tō pinynhom rin ye aruɔp ku keth ke rac, ku aaye cuēr kual aya.” ²⁰Kēya, apath bī ya jiēc pan Nhialic yen wīc, yen acīn kē bī ye rac. ²¹Rin piāndu abī ya rēer akōlaköl tē tō jaakdu thīn.

²²“Kēya, puōn path acīt nyin path, raan path nyin ee daai apath, acīi thōŋ kek raan cī cɔr. Raan la puōn ʔer acīt raan path nyin, ²³ku raan ye ŋic kēde ē rot, ee raan col puōu cīt cɔr cie piny ē tīŋ!

Nhialic ku jiēc

(Lk 16:13; 12:22-31)

²⁴“Acīn raan bāny karou luōōi ē tōk, tēdē ka man bāny tōk ku nhieer bēny dēētē, tēdē ka thek raan tōk ku dhēl raan dēt. Acīi raan lēu bī Nhialic ku jiēc nhiaar kedhie.

²⁵“Kēya, alēk we bāk cīi ye diēer kē bāk cam, ku kē bāk dek, rin bī wek rēer we pīr, tēdē ke we diēer kāk bāk ceŋ. Wēi aŋuēcēn tēnē miēth. Ku guōp raan cīi ŋuēcēn tēnē alēth? ²⁶Daai kē diet ē pār nhial, aa cie pur, ku aa cīn

müith yekë ke tšöu, ee Wuur tš nhial yen ë diëer ë ke! Na week cäk ye kädit apeï tənë ke? ²⁷Yeja kamkun na diir piërde, ke juak ruönke?

²⁸“Ku yejö ye wek diëer käk bäk ceŋ? Tiëŋkë yök peth ë cil roor, aa cie luui ku aa cie alëth ë kəc ë rienken. ²⁹Ku adhiel lëk we na cök a Bënyŋak-nhom Tholomon wäär ë jaakde yic, ee cii cīt ke. ³⁰Ku na ye Nhialic wel tš roor cöl adhëŋ këya, wel tš thīn ëmën, ku na nhiäk nīn lik ke ril wei ku took ke mac, ke yeen cii we bi kuëc nhīm? Ye gam thiin koor jō be rëer kek we këya!

³¹“Duökkë ye diëer ku luelkë, ‘Yejö buk cam? Yejö buk dek? Buk kë ceŋku yök tēno?’ ³²(Aa kəc kuc wēt Nhialic kek aa kepuōth yiëk ë käkka.) Ku aŋic Wuurdun tš nhial lōn wic wek käkka ëbën. ³³Yakë wepuōth wël bäänyde kek käk wic ke tənë we, kajuëc wiëckë ke aabi yiëk we. ³⁴Këya duökkë ye diëer ë nhiäk, nhiäk abi bën kek käkke. Aköl ëbën ala yic këraacde ë rot.

Koŋ kækku guiir ba raan dët jäl wëët

(Lk 6:37-38, 41-42)

7 ¹“Duk kəc kők ye nyieeny kārac cik looi käk ye ke looi aya, rin bi yi cii gut nyin, ²rin tē ye luők kəc kők, yen ë tē bi Nhialic yi luők thīn aya. ³Yejö, ye yin kërëc dīt ye looi kuc, ku ye tiŋ kërëc koor ye wāmuuth looi? ⁴Ye kädë bi yin ke menhkui dək kārac ye looi, ku keek aaye looi aya? ⁵Awëëŋkui! Kaŋkë kārac yakë ke looi puöl, yen abi wek ye lëu bäk miëthakun jäl wëët.

⁶“Duk jök gëm kënë Nhialic, ku duk rot göu ba wēt lëk kəc cii ye bi gam, tädë aabi kuc ku näkkë yīn.

Röök yen wic Nhialic

(Lk 11:9-13)

⁷“Thiëc, ku abi gām yi, wic ku aba yök, gut yöt thok ku abi ŋaany thok tənë yi. ⁸Raan ë thiëc, aye gām kädāŋ, ku raan wic kädāŋ, ee kë wic yök, ku raan yöt tōŋ thok aye ŋāny thok ye akölaköl. ⁹Nadë le raan kamkun gëm manhde dööt tē wic yen miëth? ¹⁰Nadë, ke gëm këpiny, tē ci yen ye thiëc ë rēc? ¹¹Na yakë ŋic wek kəc cii path bäk miëthkun aa gām kápath wickë ke, ke Wuur tš nhial cii kajuëc path bi gām kəc ye thiëc!

Lōŋ la cök

¹²“Loi kápath tənë kəc kők, cīmën nhiëer yin ye bik kápath looi tənë yi aya, käkka kek aaci lueel theer athör Nhialic yic.*

Kuany dhël la pan Nhialic yic

(Lk 13:24)

¹³“Kuany dhël ye kəc gum thīn yic, rin dhël cii kəc ye gum thīn, ee kəc yāth pan mac, ku ë yen aye kəc juëc mër thīn.” ¹⁴Ku dhël ye kəc gum thīn yen ë la pan Nhialic, ku aa kəc lik kek aaye kuany yic.

Tietkë röt bī week cīi wēn

(Lk 6:43-44)

¹⁵“Tietkë röt kɔc piöoc wël ë lueth, kɔc bën tēnē we ku luelkë wël puoth cī la lailāi, ku kāk rēer keyäac arac apei. ¹⁶Aa bāk ɲic tēden ye kek luui thīn. Acīn mīth tim ye cam, ye bet tim dēt cie ye nhom. ¹⁷Këya, tim ye miēthke cam ë luok mīth path, ku tim rac cīi miēthke ye cam, acīn kē ye yök tēnē ye. ¹⁸Tim peth ye miēthke cam acīi lēu bī dhiēth mīth rec, ku tim cīi miēthke ye cam acie kaŋ luok mīth ye cam. ¹⁹Ku kuat tim cīn kē ye kuany tēnē ye aye yep ku tok.* ²⁰Aben lēk we, kɔc aa lueth, aa bāk ɲic tēden ye kek luui thīn.*”

Wek aa kēc kaŋ ɲic

(Lk 13:25-27)

²¹“Acie kuat raan ya cɔɔl, ‘Bëny, Bëny,’ Yen bī la pan Nhialic, aa kɔc kē wīc Wä tō nhial looi kek aabī Bääny Nhialic yök. ²²Tē le aköl kēnē bën, abī kɔc juēc lueel tēnē ya, ‘Bëny, Bëny! Yok aacī wēt Nhialic piöoc ë rienku. Ku yok aacī jakrec cuop wei ë rienku, ku loiku kajuēc kɔc göi!’ ²³Ku aba lēk ke, ‘Wek aa kēc kaŋ ɲic. Jälkë ɣalööm, kɔc ë luui kārac!’*”

Kääŋ rin kɔc karou cī bëëi keer

(Lk 6:47-49)

²⁴“Këya, kuat raan wëlkiēn kă piŋ, ku luui ë wëlkä, abī ciēt raan ɲic kăŋ cī paande looi tēthöny. ²⁵Go deŋ tueny ku bö aboor ku yomdīt apei. Ku paande akēc wīik rin cī ye buth tēthöny. ²⁶Ku kuat raan wëlkiēn kă piŋ ku cīi lui ë ke, abī ciēt raan abēël cī paande looi tēthuth. ²⁷Go deŋ tueny apei ku bö aboor ku yomdīt, go baai wīik ëbën abī ciēn yōn tōŋ döŋ!”

Thän awën tō thīn acī gäi

²⁸Wën cī Jethu wël ke wīc bī keek lueel thöl, go thän awën tō thīn gäi tē cī yen ke piöoc thīn, ²⁹rin Jethu acīi cit kacken piöoc ë lööŋ, rin acī piöoc ke la riel Nhialic.*

Jethu acä atuēt cɔl apuɔl

(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

8 ¹Wën cī yen bën piny gɔt nhom, ëcī kɔc juēc apei buooth. ²Go raan cī tuēt bën tēnē ye ku gut yenhiaal piny yenhom ku lueel, “Bëny, na wīc ke yīn cɔl ë tuen kēnē adem.”

³Go Jethu yekök riny ku gɔt, ku lueel, “Ee yic awiēc, Piaalē!” Go tuēt guo dem nyin yic. ⁴Ku lēk Jethu ye, “Muk yīnhom apath duk kēnē lēk raan dēt, lɔɔr ku nyuōth rot raan kāk Nhialic bī caath, ku juar kăŋ cit tē ye löŋ Mothith ye lueel thīn, bī kɔc ëbën ɲic lɔn cī yīn pial.”*

* 7:19Mt 3:10; Lk 3:9 * 7:20Mt 12:33 * 7:23Wk 6:8 * 7:28-29Mk 1:22; Lk 4:32

* 8:4Leb 14:1-32

Jethu aci raan lui pan bëny apuruuk kony*(Lk 7:1-10)*

⁵Wën cī yen yet Kapernaum, ke bëny mæc apuruuk juëc bō tənë ye ku lëŋ,
⁶“Bëny, raan lui paandië atō baai ke tuany, acīn tē ye yen rot cak jōt, adhël apei.”

⁷Go Jethu lueel. “Yen abī la ba kony bī pial.”

⁸Go bëny apuruuk bëër, “Bëny, duk rot nāk cāth, rin yen acie raan path nadë ke yī bō atiëmdië yic, toc wëtdu ë path ku yeen abī pial. ⁹Rin yen aya, yen arëër bānydīt cōk, ku yen ala apuruuk rëër yacōk. Ku aya lëk ŋek. ‘Lōor!’ Ka la, ku lëk ŋek, ‘Bäär tën!’ Ka bō. Ku lëk raan lui paandië, ‘Loi kënë!’ Ka looi.”

¹⁰Kaam wën piŋ Jethu wël raan kënë ke gëi, ku lëk kōc awën buoth ye, “Alëk we ayic, acīn raan tōŋ ca kaŋ yōk Itharel ke la gamdīt cīt kënë. ¹¹Muōkkë kënë nhom, kōc juëc aabī bën pinynhom ëbën ku nyuuckë ë tōk kek Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yai yic bääny yic pan Nhialic.” ¹²Ku kōc ke bī rëër bääny yic aabī ciëc ayeer muōth yic, tē bī kek rëër thīn ke dhiau bīk kethook aa kac, ke cī nhīm la cōt.” ¹³Ku wël yethok bëny apuruuk ku lueel, “Lōor, dhuōk baai, yīn aci gam, ku kënë abī looi tənë yī.”

Ku raanden lui aci guō pial ë tën awën.

Jethu aci kōc tuany kony*(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)*

¹⁴Tëwën le Jethu pan Pīter, ke yōk man tiŋ Pīter piiny biōök yic ke cī juäi göök. ¹⁵Go gōot, go juäi jäl, ku jōt rot ku looi miëth tənë ke.

¹⁶Nayōn thëëi, ke kōc juëc la gup jakrëc bīi tənë ye. Go jakrëc cuōp wei kegup wët thok ë path, ku kony kōc tuany bīk pial. ¹⁷Kënë aci rot looi rin bī wët cī Ithaya lueel thëer yenhom tiëŋ, “Acī kuat arëem ku tuaany ëbën jat yeyeth.”*

Raan buoth Jethu adhīl puōu riel*(Lk 9:57-62)*

¹⁸Nawën tiŋ Jethu thändīt apei yelōōm, ke lëk kacke bīk teem wär alōŋtui. ¹⁹Go raan piōōc löōŋ bën tənë ye ku lueel, “Bānydië, yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” ²⁰Go Jethu bëër, “Luōny roor aala yōōtken yekë ke wuut, ku diet pār aala yōōtken, ku Manh Raan acīn nhom baai pinynhom tën.”

²¹Go raan dët kam kōc ye buōth lueel tənë ye, “Bëny, cāl ya akōŋ wā la thiōk.” ²²Go Jethu bëër, “Buoth ya, ku pāl kōc cīt kōc cī thou bīk kacken thiōk.”

Jethu aci yom cāl akāāc*(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)*

²³Go Jethu la riäi yic, ku buōth kōcken ye buōth. ²⁴Kaam awën, ke yomdīt ril apei jōt rot, ku loi atiaktiak rot bī riäi duër puk yic, ku Jethu ë nin. ²⁵Go kōcken ye buōth la tənë ye ku puōckë ke dhiau, “Luāk yō, Bëny, yōk

aa diir!" ²⁶Go lëk ke, "Wek kɔc koor gamdun, yeŋö ye wek rišöc kälä?" Ku jɔt rot ku rël yom ku atiaktiak, gokë la dil. ²⁷Go kɔc awën gäi ku thiëckë röt, "Ye raan la guöp njö kënë? Na cɔk a yom ku atiaktiak ë ke piŋ wëtde!"

Kɔc pan Gadara la gup jakrec

(Mk 5:1-20; Lk 8:26-29)

²⁸Wën cï Jethu yet pan Gadara tő wär alɔŋtui, ke räm kek rööŋ karou ke bō bei rëŋ nhïim. Ku rööŋkä aake la gup jakrec ë ke riir nhïim apei, abï kɔc aa rišöc ke, abï ciën raan tēek ë dhël kënë. ²⁹Gokë duɔɔt looi wën tiŋ kek Jethu, "Yeŋö wïc tēnë ɔo Wën Nhialic? Ca bën ba ɔo bën tēm awuɔc ke tēn awuɔc ŋoot?"

³⁰Ku duut diŋ baai ë nyuäth tēthiök. ³¹Go jakrec Jethu löŋ, "Na wïc ba ɔo cuɔp wei ë rööŋkä gup, ke yï cop ɔo ë diŋkä gup." ³²Go lëk ke, "Lak," Gokë bën bei ku lek ë diŋ gup, ku tēn awën, ke duut diëŋ riŋ agör yic ku thootkë wïir ku moukë ëbën. ³³Go rööŋ ke biöök diŋ kat ku riŋkë geeu, ku lek kē cï rot looi tēnë diŋ ku tēnë rööŋ awën karou la gup jakrec tēt kɔc. ³⁴Go kɔc juëc apei geeu la bïk röm kek Jethu. Nawën tiŋkë, ke länkë bï jäl panden.

Jethu aci raan cï ruai kony

(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

9 ¹Go Jethu dhuk riäi yic, ku teem wär, ku ler genden Kapernaum. ²Go kɔc kɔk mony cï ruai bëï tēnë ye ke ketkë, ke cï tōc biöök alom yic. Tēwën tiŋ Jethu gamdüt tō ke ke, ke lueel tēnë mony aduany, "Deet yipušu manhdië! Adumušömk u aaci päl piny."

³Tēwën piŋ kɔc piöök ë lööŋ ë wët kënë, gokë jam kamken ëlä, "Mony kënë adhäl Nhialic!"

⁴Go Jethu lëk ke wën ŋic yen kē yekë tak, "Yeŋö ye wek tak kārāc cit kākka? ⁵Emën ye kēnen puɔl yic kākka yiic, ba lueel, 'Adumušömk u aaci päl piny,' Tēdë ke lueel, 'Jɔt rot ku cathë?' ⁶Ku aba nyuöth we lɔn le Manh Raan riel pinynhom ba adumušömk päl piny." Ku lëk mony aduany, "Jɔt rot ku kuany biŋɔdu ku lɔr baai!"

⁷Go mony kënë rot jɔt ku dhuk baai. ⁸Go thän awën rišöc wën tiŋ kek mony kënë, ku leckë Nhialic rin cï yen rieldiüt cit kënë gām raan ë path.

Jethu aci Matheo cɔɔl

(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹Tēwën jiël Jethu tēn awën, ke tiŋ mony ajuër kut cɔl Matheo ke rēŋ tēden luɔi, go lëk ye, "Buoth ɔa." Go Matheo rot jɔt ku buoth.

¹⁰Tēwën mïth Jethu pan Matheo kek kɔcken ye buoth, ke kɔc ajuër kut, ku kɔc kɔk la gup anyon, mēt röt ke bïk mïth ë tök. ¹¹Nawën tiŋ Parathï ë kënë, ke thiëc kɔcken ye buoth, "Yeŋö ye raandun piöök mïth kek kɔc ajuër kut ku kɔc kɔk la gup adumušömk?"

¹²Go Jethu wëlken piŋ ku bëŋ, "Aacie kɔc puɔl kek la tēnë akïim, aa kɔc tuany. ¹³Lak bāk wëlkä la deet yiic, kē wiëc ë ɔer puɔu, acä wïc bï ɔa nāk ɔök. Yen akēc bën ba kɔc path bën cɔɔl, aa kɔc la gup adumušömk."

Wēt lōŋ thēk ē miēth
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴Go kōc Joon raan kōc muōc nīīm bēn tēnē Jethu ku thiēckē, “Yook, ku kōc Parathī yōk aa thek buk cīi mīth, ku kōckun yī buōth aacie thek, yēŋō?”

¹⁵Go Jethu lōŋden bēēr ēlā, “Yakē tak lōn bī kōc cī bēn ruāāi yic rēēr ke cīi mīth, ku yēn athiēēk nhom ya rēēr ke ke? Acie tēde! Akōl bī athiēēk dōm ku nyēei keyiic, yēn akōl bī kek thek.

¹⁶“Yēn acī bēn ba we bēn lēk, lōn nadē acīn raan bī aban alan ret wei alan yam kōu bī la buōp ē dhiāth alath kōu. ¹⁷Ku acīn raan bī muōn abiēc ē yam puōk tōny thēer yic, na looi kēya, ke tōny abī yic pāt ku puōk mōu wei, ku riēēkkē kedhie. Muōn yam adhil puōk tōny ē yam yic. Ku na ye muōn abiēc ē yam, ka ye tāau tōny ē yam yic, ku keek ēbēn aacī bī riāāk.”

Jethu acī tik kony ku cōl meth aben pīr
(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸Tēwēn lēk Jethu ke ē wēlkā, ke bēny tēn amat kōc Itharel bō tēnē ye ku gut yēnhōl piny yēnhom ku lēŋ, “Nyaandiē apuōc thou ēmēn thiin, bāār ba yīcin la tāau yēnhom bī ben pīr.”

¹⁹Go Jethu rot jōt kek kōcken ye buōth ku buōthkē.

²⁰Nawēn ke tiŋ tuany, cīi thēkde kōu ye tēem ruōōn thiāār ku rou, bō Jethu kōu ciēēn ku gōt alanhde. ²¹Rin ēcī jam yepuō ēlā, “Na gaat alanhde ke yēn abī pial.”

²²Go Jethu yēnhom wel, ku tiŋ ku lueel tēnē ye, “Dēet yīpuōu nyaandiē, gamdu acī cōl apuōl.” Ku kaam awēn ke riēm kāāc.

²³Tēwēn cī Jethu yet pan bēny tēn amat kōc Itharel, ke yōk kōc ke nāk rōt ke dhiau apēi, go lēk ke, ²⁴“Jālkē tēn! Nyanthiin kēnē akēc thou, anin!” Gokē dōl guōp. ²⁵Go la yōt wēn cī kōc la ayeer ēbēn, ku dōm nyanthiin cin. Go rot jōt. ²⁶Ku thiēi thoŋ kēnē piny pan awēn.

Jethu acī cōōr karou kony bīk daai

²⁷Wēn cī Jethu jāl pan mony awēn ke bēer tuēŋ, go cōōr karou buōth cōk ke dhiau. “Yīn aŋōthku, kony yō Wēn Debit.”

²⁸Nawēn le yet yōt, ke buōthkē thiin, goke thiēēc, “Yakē gam wepuōth lōn bī yēn kēnē looi?”

Gokē rek yic, “Bēny, ayeku gam!”

²⁹Goke gōt nyīn ku lueel, “Abī rot looi kēya, cīmēn cī wek ye gam!”

³⁰Gokē guō daai nyin yic, ku thoŋ ke ēlā, “Duōkkē ē kēnē lēk raan dēt!”

³¹Nawēn lek jāl tēnē Jethu, ke la jam riēnke baai yic ēbēn.

Jethu acī mony cie jam kony bī jam

³²Kaam wēn puōc kōc awēn karou jāl, ke mony la guōp jōŋrac cie jam bīi tēnē ye. ³³Ku kam thiin cī Jethu jōŋrac cuōp wei yeguōp, go guō jam, go kōc gāi ēbēn ku luekē, “Yōk aa kēc kēcīt kēnē kaŋ tiŋ Itharel ē tēn!”

³⁴Go Parathī yōōŋ yic ku luekē, “Ee bēny jakrec yēn ē ye yīēk riēl bī ke aa cuōp wei kōc gup.”*

* 9:34Mt 10:25; 12:24; Mk 3:22; Lk 11:15

Rap tem ajuëc ku kəc tem ke aa lik

³⁵Ku jəl Jethu geeth ku baai kuany yiic ke ye piöoc tən amat kəc Itharel. Ku lək kəc Wět Puoth Yam rin bääny Nhialic, ku kony kəc ë tueny yiic ebën.* ³⁶Nawën tñj thändiit guëer tənë ye, ke ɲeer yic tənë ke, rin aaci tñj ke cïn raan piöoc ke, kecīt amël pap cïn nhïim abiöök.* ³⁷Ku lueel tənë kocken ye buooth, “Käk tem ajuëc ku kəc luoi aa lik. ³⁸Këya, röökkë Bëny la nhom käk tem, bi kəc luoi cəl ajuak röt.”*

Atuuc kathiäär ku rou

(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

10 ¹Go Jethu kocken ye buooth kathiäär ku rou cəol, ku yik ke riel bi kek jakrec aa cuəp wei, ku konykë kəc tuany bik pial. ²Rin kəc ke ci kuany aa kik. Thaimon, ci Jethu bën cäk ke cəl Piter. Ku wämënh Andria ku wëët Dhubedi, Jemith ku Joon. ³Pilipo ku Bartholomeo. Thomath ku Matheo raan ajuër kut. Jemith Alpawuth, Thadawuth, ⁴Thaimon (raan la puəu ater) ku jəl a Judath Ithkariöt raan wäär ci Jethu bën luom bi döm.

Luoi Atuuc kathiäär ku rou

(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵Keek kathiäär ku rou aake ci Jethu tooc ku yöök ke ëlä, “Duökkë bëëi kəc cie kəc Itharel kəc yiic, ku duökkë la geeth Thamaria yiic. ⁶Lakkë tənë kəc Itharel kuc Wět Puoth Yam Nhialic. ⁷Të le wek ke lëkkë ke, ‘Lön ci bääny Nhialic thiök!’” ⁸Kuonykë kəc tuany bik pial, ku calkë kəc ci thou aa ben pür, ku calkë kəc la gup tuet aa dem, ku cuəpkë jakrec wei kəc gup. Duökkë röt cəl aye riəp të looi wek kakkä, rin riel ye wek ke looi ë cäk ɲoc. ⁹Duökkë muk wëüu ku duökkë muk jəkgəy ye wek lim miith dhël yic. ¹⁰Muökkë alëth ku war cəɲkë kepəc, ku wai tök ë path. Rin raan ë luoi aye gäm këden ci yen luui.*

¹¹“Kuat geu, ayi pan ye wek la thñn, yakë thiəc raan puoth bi we lor, ku rëërkë kek ye yet aköl bi wek jäl. ¹²Të ye wek la bëëi yiic, yakë kəc kaɲ tñj lön bi kek we lor ku nyuuckë we. ¹³Ku na lor kəc baai we, ke we rëër ku nyuə-thkë ke Wět Puoth Yam, ku na cik nyin la we, ka cïn wët lëkkë ke. ¹⁴Ku na cii kəc baai, ayi kəc geu we lor ku piɲkë wët cieth wek, ke we jiël ku tɛɲkë wecök.* ¹⁵Ku wek aa lək kënë! Aköl luɲdīt, Nhialic abi kəc rec pan Thodom ku Gomora ɲuään tənë ë kockä!”*

Acī Jethu lək atuöccke lön bi kek gum

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶“Piɛɲkë kënë! Wek aa tuəc bëëi yiic cimen amël la gal yiic. Këya, cökkë wepuəth ku luoi kër röt bāk aa kəc path ɲic kəɲ, ɲic luui.* ¹⁷Ku alək we aya bāk ɲic lön bi we aa döm ku ɲëth we luk yic, ku thatkë we tēden amat. ¹⁸Ku wek aabi kōc bāny nhïim ë rienkië, bāk Wět Puoth Yam lək ke ku kəc cie kəc

* 9:35Mt 4:23; Mk 1:39; Lk 4:44 * 9:36Kn 27:17; 1Bɲ 22:17; 2Lək 18:16; Edhe 34:5

* 9:37-38Lk 10:2 * 10:7-15Lk 10:4-12 * 10:101Kor 9:14; 1Tīm 5:18 * 10:14Luoi 13:51

* 10:15Mt 11:24; Cäk 19:24-28 * 10:16Lk 10:3

Itharel. ¹⁹Ku tē yēth kek we luk yic, duōkkē dīer tē bī wek la jieem thīn, rin wēt bāk lueel abī guō bēn wenhīim tē jieem wek. ²⁰Rin wēl bāk lueel aacie wēlkun, aabī bēn tēnē Wēi Nhialic yen bī jam wegup.*

²¹“Raan kek wāmēnh aabī rōt gaany bīk rōt cōl aa nāk, ku wārken mīth aabī mīēthken luōm, ku mīth aabī kōc ke dhiēth ke luōm bīk ke cōl aa nāk.*

²²Kōc ēbēn aabī we maan rienkiē. Ku raan bī yepuōu dēt yet tē bī yen thou, abī pīr akōlriēēc ēbēn.* ²³Na wīckē bīk we nōk gen cī wek la thīn, ke we rīn gen dēt. Ku na nākkē we ē gen kēnē aya, ke we rīn gen dēētē. Alēk we ayic, wek acī lucidun bī thōl pan Itharel, ke Manh Raan kēc bēn.

²⁴“Acīn manh piōōc wār raan piōōc ye, ku acīn alony dīt tēnē bānyde.*

²⁵Kēya, apath bī raan biōth ciēt raanden ē piōōc, ku alony kecīt bānyde. Na ye wun baai cōl ke Beldhebul bēny jakrec, ke kacke bī cōl rin yīndē!”

Duōkkē riōc

(Lk 12:2-7)

²⁶“Kēya, duōkkē riōc ke. Rin kāk ye moony ēmēn aa ŋot ke bī ŋic akōldā, rin acīn kē ye thiaan bī cīi ŋic.* ²⁷Yakē kāk ya lēk we ē rōt lueel kōc nhīim ēbēn ke cīn riōōc, ku luēlkē kāk ye ŋāāi weyīth, bī kōc kōk ke pīn aya. ²⁸Duōkkē riōc kōc we nōk, wēikun aa liu kecin. Aŋuēēn bāk riōōc ē Nhialic, yen la riel we cōl apīr pinynhom ku kony wēiku ē pan mac akōldā. ²⁹Acīn kēthiin koor lēu bī mār ke kuc Wuur tō nhial. Na cōk aīnīn thīn koor tō baai ka ŋic. ³⁰Ku week aya, na cōk a kēthiin tō wegup cīmēn nhīm tō wenhīim, ka ŋic Wuur tō nhial. ³¹Kēya, duōkkē riōc, wek aa wār kākka ēbēn!

³²“Na ye raan wētdiē piōōc ku cīi guōp riōc, ke ŋen acīi guōp riōc ye ē Wā nhom nhial. ³³Ku na ye raan jēi ŋa kōc nhīim lōn cīi yen ye raandiē, ka ba jai aya ē Wā nhom nhial.*

³⁴“Duōkkē ye tak lōn cī ŋen bēn ba dōōr bēn looi pinynhom. Yen akēc bēn ba kāj bēn cōl aa puōl yiic, ee gum bī raan ēbēn gum. ³⁵Rin ŋen acī bēn ba meth kek wun, ku nya kek man cōl aman rōt, ku man athiēēk kek tiŋ wēnde aabī rōt maan aya, ³⁶kōc bī raan aa maan aa kōcken rēēr kek ye baai.*

³⁷“Raan ye nhiaar bī aa kōc ke dhiēth ye kek nhīer apēi tēnē ŋa, ka cie raandiē, ku na ye raan mīēthke nhiaar apēi tēnē ŋa, ka cie raandiē aya. ³⁸Raan cie kārāc ye guum wētdiē ku looi wētdiē acie raandiē.* ³⁹Raan ye wīc bī wēike ŋic muk pinynhom ē tēn, acīi pīr akōldā bī yōk, ku raan bī gum ē wētdiē, abī pīr akōlriēēc ēbēn yōk.*

⁴⁰“Raan we lor ē ŋen aye lor, ku kōc ŋa lor, ee Wā raan toc ŋa yen ayekē lor. ⁴¹Raan atuōnydiē lor rin ŋic yen ye lōn ē yen atuōnydiē, abī la abak ariōp bī yiēk atuuc yiic.* ⁴²Muōkkē kēnē na gēm raan pīu cōl nyīn ē path tēnē raan thiin koor kam kōc ŋa buōōth, rin ye yen raan ŋa buōōth, ka bā ariōpde dhiel yōk.”

* 10:17-20 Mk 13:9-11; Lk 12:11-12; 21:12-15 * 10:21 Mk 13:12; Lk 21:16 * 10:22 Mt 24:9, 13; Mk 13:13; Lk 21:17 * 10:24 Lk 6:40; Jn 13:16; 15:20 * 10:25 Mt 9:34; 12:24; Mk 3:22; Lk 11:15 * 10:26 Mk 4:22; Lk 8:17 * 10:33 2 Tim 2:12 * 10:35-36 Mai 7:6 * 10:38 Mt 16:24; Mk 8:34; Lk 9:23 * 10:39 Mt 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; 17:33; Jn 12:25 * 10:41 Mk 9:37; Lk 9:48; 10:16; Jn 13:20

Joon aci kɔc tuɔɔc tɛnɛ Jethu

(Lk 7:18-35)

11 ¹Wɛn ci Jethu wɛlkä jal lɛk kɔcken ye buɔɔth kathiäär ku rou, ke jiɛl
 ẽ tɛn bi la piöoc ku le kɔc lɛk geeth Galilia yiic.

²Ee nĩnkä, tɛwɛn tɔ Joon raan kɔc muɔɔc nhĩim yööt ke mac, ke piŋ kāk looi Jethu. Go kɔc abɛk, kɔcken ye buɔɔth tuɔɔc tɛnɛ ye bĩk la thiëec wɛt kɛnɛ. ³“Ye yĩn raan yĩ bi bɛn, aye raan dɛt yen buk tiit?”

⁴Go Jethu bɛɛr, “Dhuɔkkɛ ku lɛkkɛ Joon, kāk cāk piŋ ku kāk cāk tiŋ. ⁵Cɔr aci ben daai ku aduany aci ya cath. Ku kɔc ci tuet aaci tuet jāl kegup. Ku miŋ aci ya piŋ ku kɔc ci thou aaci röt jɔt. Ku Wɛt Puoth Yam Nhialic alɛk kɔc ŋɔŋ nyĩn. ⁶Raan mit guɔp ẽ raan cie puɔu ẽ rou wɛtdiɛ yic!”

⁷Kaam wɛn jiɛl atuuc Joon, ke Jethu jam ku tɛt kɔc Joon, “Ye raan yĩndɛ yen ci wek la ror cĩi ceŋ bāk la tiŋ? Ye raan puɔl yic ye wel nhom ẽ path cĩmɛn ye yom aruɔɔr wel nhom? Acie tɛde, acie yen kɛnɛ ler wek. ⁸Ye raan yĩndɛ yen lak tiŋ? Ye mony ceŋ alɛth path? Aŋot cie tɛde, kɔc ceŋ alɛth dhɛŋ aa kɔc tɔ bɛɛi bāny yiic! ⁹Na cie kɛya, ke yeŋɔ yen ler wek? Ye raan kāk Nhialic tiŋ? Ee yic, ku alɛk we, yeen adit tɛnɛ raan kāk Nhialic tiŋ. ¹⁰Yen Joon, yen ẽ raan ci wɛl gɔt ẽ rienke theer ɛlä, ‘Yen abä atuɔnydiɛ tuɔɔc yĩnhom tueŋ, ku yeen abi dhɛl la guiir tɛnɛ yĩ.’”

¹¹“Ku wek aba lɛk yiny kɛnɛ, Joon raan kɔc muɔɔc nhĩim aril, acĩn raan kuat kɔc ci dhiëeth pinyinhom dīt tɛnɛ Joon. Ku raan koor bāany Nhialic yic adit tɛnɛ ye. ¹²Tɛwäär piöoc Joon raan kɔc muɔɔc nhĩim agut cīt akölɛ, bāany Nhialic ala tueŋ, ku aye kɔc rɛc kɔk la riel them bĩk dhuɔk ciɛɛn. ¹³Rin lõŋ Mothith, ku kɔc ke kāk Nhialic tiŋ ɛbɛn agut tɛ yɛɛt yen Joon, aake ye jam rin bāany Nhialic, ¹⁴ku na tɔu wɛpuɔth bāk wɛtdiɛ gam, ke yen Joon yen ẽ Elija wäär ci bɛnde lɛk thāi. ¹⁵Piɛŋkɛ tɛ le wek yĩth!

¹⁶“Yeŋɔ ba thõŋ kek riëec akölɛ? Aa cīt mĩth ci kenhĩim mat laar yic leŋ kegup, ye lueel ɛlä,

¹⁷‘Yok aaci waak peth ye keek ket tɛ looi ruääi ket,
 ku wek aa kɛc dier!

Ku yok aaci kāk ye keek looi thuɔɔu yic thõŋ,
 ku wek aa kɛc dhiau!’

¹⁸“Rin Joon aci tuɔl ku ɛcie bɛɛi kuany yiic ke mĩth ku dɛk, go raan ɛbɛn lueel, ‘Joon ala guɔp jɔŋrac!’ ¹⁹Nawɛn bɔ Manh Raan ku ye mĩth ke kɔc ku dɛk ke ke, gokɛ lueel, ‘Tiɛŋkɛ mony kɛnɛ! Yeen akok ku a dek määu, ku amääth kek kɔc ajuɛr kut ku kɔc la gup adumuɔɔm!’ Ku luoi puoth Nhialic ẽ rot nyuɔɔth kāk ya looi yiic.”

Geeth kɛc luoi käreec puɔl thĩn

(Lk 10:13-15)

²⁰Tɛwɛn, go Jethu puɔu dak ku nyieeny kɔc geeth ci yen kājuɛc jāŋ gõi looi thĩn, rin kɛc kek luoi käreec puɔl. ²¹“Wek kɔc gen Koradhin! Ku Bethaida! Wek aa tiit käreec apeĩ, rin kājuɛc jāŋ gõi cāk tiŋ ci looi geethkun yiic, ku ke

cī looi Tire ku Thidon geeth wäär ceŋ kɔc rec, ɲuɔt kɔc ɛ geethkă aaci kepu-
 ɔth dhuɔk ciëen theer ku pälkë luoi kărac!^{*} ²² Ku wek aa lëk kënë, aköl luŋdît,
 Nhialic abi kɔc Tire ku Thidon ɲuään! ²³ Ku wek kɔc gen Kapernaum! Yakë
 tak lɔn bi we jat nhial? Wek abi cuat pan mac. Rin kăk jăŋ gôï cī looi wenyin
 cāk ke tîŋ, ku ke cī looi Thodom, ɲuɔt acin kē cie rac agut ëmën!^{*} ²⁴ Ku aben
 lëk we, kăŋ aaci yiic bi riel apeï tënë ke aköl luŋdît, cimen tē bi kek yiic ril
 thîn tënë we!”^{*}

Băk tënë ya băk bën lōŋ

(Lk 10:21-22)

²⁵ Ku ɛ tən awën ke lueel Jethu, “Wă, Bëny nhial ku piny! Yin alɛɛc rin cī
 yin kăk ca thiaan tënë kɔc ɲic kăŋ cī piöc, nyuɔth kɔc kor kēc piöc. ²⁶ Ee yic
 Wă, yen ɛ kën yī yuum puɔu.

²⁷ “Këriëc ëbën aci Wă găm ya. Ku acin raan ɲic Wënde, ee Wun ɛ rot,
 cimen cīn yen raan ɲic Wun, ee Wënde ku kɔc cī Wënde lɔc bik ɲic.”

²⁸ “Băk tënë ya ëbën, wek kɔc cī jôt yiëth kăthiek băk ke yăac, wek aba col
 alōŋ. ²⁹ Gamkë piöcdië băk yith ɲic, rin yen aci la ruathruath, yen alir puɔu,
 ku wek aabi wëikun pîr.” ³⁰ Rin piöcdië aci ril, apuol yic.”

Jethu aci kuec lōŋ aköl lōŋ kɔc Itharel

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

12 ¹ Naŋon akăl tōk ɛ nīnkă, Jethu ɛ cath kek kɔcken ye buɔth, ke
 kuany dhël yic kam dum aköl lōŋ. Ku kɔcken ye buɔth aake nêk
 cɔk, gokë rap lek cam dhoŋ. ² Nawën tîŋ kɔc akut Parathi, gokë Jethu thiëc,
 “Tîŋ, kɔckun yī buɔth aa loi kē cie looi aköl lōŋ!”

³ Go bër ku lueel, “Këckë kē cī Debit looi theer kaŋ kueen, wäär nêk
 cɔk ye ke kɔcken cath kek ye?” ⁴ Acī bën la luaf Nhialic, ku ciem ayum
 yath cī tōŋu tënë Nhialic, kek kacke. Ayum kënë ëciï Debit lëu bi cam kek
 kacke, aa kɔc kăk Nhialic looi kek aake ye cam ɛ rôt. ⁵ Dët aya, këckë
 kueen lōŋ Mothith yic lɔn aköl lōŋ thok ëbën, kɔc kăk Nhialic looi luaf
 Nhialic aa lōŋ aköl lōŋ dhoŋ kōu, ku aaci ke ye nyieeny?” ⁶ Ku Manh
 Raan jam kek we, adi tënë luaf Nhialic. ⁷ Na we cī wël cī gôt theer deet
 yiic, lɔn kē wic Nhialic ɛ nhiër ye kɔc rôt nhiaar, aacie yōk ye năk ye,
 ɲuɔt wek aa kēc kɔc cīn awuɔc cīk looi nyieeny,” ⁸ rin Manh Raan adi
 tënë aköl lōŋ.”

Jethu aci mony cī cin ruai kony

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Naŋon aköl dët ke Jethu jiël tënë awën ku ler tən amat kɔc Itharel, ¹⁰ ku
 mony cī cin ruai ɛ tō thîn. Ku kɔc kōk ke wic Jethu bik gaany kē cī wuɔc,
 aake tō tən amat aya, gokë Jethu thiëc. “Ye lōŋda pëen bi raan kony aköl
 lōŋ?”

* 11:21Ith 23:1-18; Edhe 26:1-28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhăk 9:2-4 * 11:23Ith 14:13-15;
 Căk 19:24-28 * 11:24Mt 10:15; Lk 10:12 * 11:27Jn 3:35; 1:18; 10:15 * 11:29Jer 6:16
 * 12:1L.rou 23:25 * 12:3-4ITha 21:1-6 * 12:4Leb 24:9 * 12:5Kn 28:9-10 * 12:7Mt 9:13;
 Yoth 6:6

¹¹Go Jethu bëër, “Na la raan tök kamkun ë tèn amäl tök, ku lööny yiith aköl löñ, ke cïi bïi bei yiith?” ¹²Raan adit apeï tènë lëi! Këya, löñda acie yo ye pëen buk raan cïi kony aköl löñ.” ¹³Ku lëk mony wën ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth, go cin piath abï ciët ciin këc ruai. ¹⁴Go Parathï jäl tèn amat, ku lek mat tē bï kek Jethu näk thïn.

Jethu alony cï Nhialic lac

¹⁵Go Jethu kë loikë ñic, ku jiël tèn awën, go kəc juëc bucoth. Ku kony kəc tuany bik pial, ¹⁶ku thon ke apeï bik cïi la lëk kəc kök, bï cïi ñic. ¹⁷Rin bï kë ci Ithaya lueel wätheer ëlä ë rienke yenhom tieñ,

¹⁸“Yen akïn yen alonydiën ca lac,

raan töñ yen nhiaar, mit

yen puöu tènë yeen.

Yen abï Wëikië col alööny yeguöp,

ku abï gam ë yic lëk thäi ëbën.

¹⁹Acïi bï ya göth ku rëëm kəc nhïim wël cie yith,

acïi bï ya piñ röl ë dhöl yiic.

²⁰Acïn këthiin bï kañ tuöör nyin, cok

ayiny kəc kor ka cïi dhäl.

Acïi bï kañ dhör yet tē bï yienyde ñic,

²¹ku abï wuööt ëbën ñööth.”*

Jethu aye yöök lön le yen guöp jöñrac

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²²Nawën ke kəc kök bïi mony ci cör tènë Jethu, ku ëcie jam aya rin tō jöñrac yeguöp. Go Jethu kony, yet bï jam ku dëi. ²³Go kəc awën tō thïn gäi ëbën ku thiëckë röt. “Nadë ke bï ya Manh Debit?” ²⁴Nawën piñ Parathï ë wët këñë, ke luelkë, “Yeen ë jakrec cuöp wei kəc gup, rin ye bëny jakrec, col Beldhebul ye yiëk riel.”*

²⁵Go Jethu kë takkë ñic ku lueel, “Pan yeyic tek ku thär kəc ë kamken, ë lac riääk. Ku na tek gen tök yeyic, ayi dhiënñ tök ku tuumkë kenhïim ku thërkë, ka puök. ²⁶Na ye jöñrac jöñreec dët cuöp wei, ka cï keyiic tek. Këya, lëu panden bï kööc këdë! ²⁷Ku na ye riel Beldhebul yen ye yen jakrec cuöp wei, ke ye riel ña yen ye köckun yakë bucoth ke cuöp wei? Calkë ke aa lëk we yic. ²⁸Ku na ye riel Wëi Nhialic yen ye yen jakrec cuöp wei, ke ñieckë lön ci bääny Nhialic bën tènë we.

²⁹“Acïn raan lëu ye bï yon raan ril dhoñ ku nyëi kække, akon raan ril këñë dom ku der, ku jol käk tō baai nyaai.

³⁰“Raan këc rot mät ya acie raandië, ku raan cïi ya kony bï kəc lëk wët Nhialic, ee kəc thiïi.” ³¹Këya, wek aa lëk yic lön nadë adumuööm ë kəc, ku kărac yekë ke lueel, aa lëu bï ke päl piny. Ku kuat raan käreç lueel Wëi Nhialic guöp, acïi bï päl piny tènë ye. ³²Ku na ye raan lueel wët rac Manh Raan guöp, ka päl piny. Ku raan ye lueel lön ye Wëi Nhialic jöñrac, ka cïi kon päl piny acïn ëmën agut kökriëc ëbën.”*

* 12:11Lk 14:5 * 12:18-21Lk 42:1-4 * 12:24Mt 9:34; 10:25 * 12:30Mk 9:40

* 12:32Lk 12:10

³³“Com tim tēpath bī miēthke piath. Tēdē ke com tērac bī miēthke rēēc. Kēya, tim aye njic miēthke.” ³⁴Wek mīth kāpieny, mīth kōc cie yith ye gam, lēukē bāk kēpath lueel, ke we ye jakrēc ēmēndun? Rin kē ye thok lueel ē bēn bei raan puōu. ³⁵Raan path ē luui kāpath, rin kāpuoth tē yepuōu. Ku raan rac ē luui kārac rin kārēc tō yepuōu.

³⁶“Alēk we, raan ēbēn abī thiēēc akōl luḡdīt ē wēl rēc cī lueel. ³⁷Rin wēlku kek aabī yāth tēpath, ku aa kek aabī cōl atēm awuōc akōl luḡdīt.”

Jethu acī kuc bī kēnē jāḡ gōi looi

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸Go kōc kōk piōōc lōōḡ ku Parathī lueel tēnē ye, “Raan piōōc awīcku ba kēnē jāḡ gōi looi buk tīḡ.” ³⁹Go Jethu bēēr, “Aa kōc la gup anyon ku gam koor kek aa thiēc kāk tīḡkē! Acīn kēn jāḡ gōi bī nyuōth we, ee kēwāār cī rot looi tēnē Jona, raan kāk Nhialic tīḡ yen abī rot looi.” ⁴⁰Cīmēn wāār cī Jona rēēr akōōl kadiāk ku wēr kadiāk rēcdīt apei yic, ke Manh Raan aya abī rēēr nīn kadiāk ē raḡ yic. ⁴¹Akōl luḡdīt kōc gen Ninibe, aabī we gōk rin cī kek kepuōth waar ku pālķē luoi kārac wāār cī Jona ke lēk. Ku alēk we, yen jam kēnē, yen adīt tēnē Jona!” ⁴²Tīḡdīt ē bēny wāār jiēl pan Athia bī la Jeruthalem, abī we gōk akōl luḡdīt rin cī yen jāl tēmec apei bī wēl puoth bēnyḡak-nhom Tholomon la piḡ, ku yen jam, yen adīt tēnē Tholomon!”

⁴³“Tē cī jōḡrac jāl raan guōp, ee pīny yōōp tēdēt bī yen lōḡ thīn. Na cīi yōk, ⁴⁴ke lueel, ‘Yen abī dhuk tēwāār jiēl yen thīn.’ Kēya, ke dhuk ku yōk tēn bī yen rēēr thīn ke cīn raan tō thīn, ku acī guīir. ⁴⁵Ku dhuk, ku le bēn kek jakrēc apei kōk kadhrou wār ye, bīk bēn ceḡ baai. Ku pīr ē raan kēnē ē jāl rēēc apei tēnē pīrden tueḡ. Yen ē tēn ben rot luōōi thīn aya tēnē kuat akōlē.”

Man Jethu ku wāmāthakēn aacī Jethu nyaai

(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)

⁴⁶Jethu ee ḡot jam kek kōc tēwēn yēēt man kek wāmāthakēn. Ku kēēckē ayeer, ku thiēcķē bīk jam kek ye. ⁴⁷Go raan tōk kam kōc awēn lēk ye, “Moor ku wāmāthakui aa kāāc ayeer, ku awīckē bīk jam kek yī.”

⁴⁸Go Jethu bēēr, “Yēḡa ē ma? Ku ye yīḡa paan ē ma?” ⁴⁹Ku nyooth kōcken ye buōōth ku lueel, “Kōckā! Kek aa ma ku wāmāthakāi!” ⁵⁰Kuat raan ē wēt Wā tō nhial looi yen ē wāmāāth, ku nyankāi, ku ma.”

Kāāḡ dom path ku dom rac

(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

13 ¹Ku akōl tōḡ awēn, ke Jethu jiēl baai ku ler wār Galilia yōu ku nyuuc, ku piōōc. ²Ku gōōm kōc juēc apei, go la riāi yic ku nyuuc thīn, ku kāāc thān awēn ē piū thook ayeer. ³Ku jōl Jethu kēḡ aa lueel bī yen kōc piōōc kājuēc.

Ku lēk ke, “Raan puōr ēcī la dom bī la pur. ⁴Tēwēn yen rap wēer dom, ke kōth abēk lōōny dhēl yic. Go diet bēn ku tetķē ke. ⁵Ku lōōny kōth kōk alēl

* 12:33Mt 7:20; Lk 6:44 * 12:34Mt 3:7; 23:33; 15:18; Lk 3:7; 6:45 * 12:38Mt 16:1; Mk 8:11; Lk 11:16 * 12:39Mt 16:4; Mk 8:12 * 12:40Jona 1:17 * 12:41Jona 3:5 * 12:421Bḡ 10:1-10; 2Lēk 9:1-12 * 13:2Lk 5:1-3

nhom, tē koor tiop thīn. Gokē guo cil rin tiop ēcī dīt thīn. ⁶Nawēn la akōl ruēl apeī ke rap awēn yuom, ku rieukē rin kēc meiken yet piny. ⁷Ku lööny kōth abēk tē ye yuōōt lac dīt thīn, nawēn la yuōōt dīt ke nāk rap. ⁸Ku lööny kōth kōk ē tiom path yic, ku lokkē apath, kōk ke dīt nhīim ku kōk ke thōōng rōt ku kōk ke thoi nhīim!”

⁹Ku wit Jethu wētde ēlä, “Pieņkē tē le wek yīth!”

Wēt thōōth ē kāāņ

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

¹⁰Nawēn ke kōcken ye buoōth bō tēnē ye ku thiēckē, “Yeņō ye yīn jam ē waal tēnē ke?”

¹¹Go dhuk nhom ku lueel, “Ņiēēc kāk bāāny Nhialic acī gām we ku akēc gām ke. ¹²Rin raan la kēdāņ abī ben muōc bī kākke juēc apeī, ku raan cīn kēdāņ, ke kēthiin ye tak lōn tō yen tēnē ye, abī nyaai aya.” ¹³Kēnē ye yen jam waal tēnē ke, rin keek aa daai ku acīn kē yekē tiņ, aa piņ ku aa cīn kē yekē piņ, tēdē ke detkē yic. ¹⁴Kēya, wēt cī Ithaya raan kāk Nhialic tiņ lueel wāthēer ē rienken ēlä atiņ yenhom,

‘Na cōk alōn ye kōckā wēt piņ
ku benkē piņ, ka cīk bī deet yic,
na cōk alōn ye kōckā daai, ku
cockē keek ka cīi kāņ bī tiņ,

¹⁵rin cī kek kepuōth wel wei,
ku aaci keyīth cuōk bīk cīi ye piņ
ku niinkē kenyīn.

Na kēckē looi kēya,
ņuōt aa daai ku piņkē,
ku detkē kāņ yiic,
ku ņuōt aaci rōt thōn Nhialic, ku kony keek.”

¹⁶“Ku wekkā, wek aa mit gup, rin wek aa daai ku piēņkē. ¹⁷Ku alēk we, acī kōc juēc kāk Nhialic tiņ, ku kōc path ņic Nhialic wīc bīk tiņ kāk yakē tiņ, ku aa kēckē tiņ, acīk wīc bīk piņ kāk yakē piņ, ku aa kēckē piņ.”

Jethu acī kāāņ raan ē puōr teet yiic

(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

¹⁸Go Jethu lueel, “Ēmēn piēņkē tē teet yen kāāņ kēnē yic thīn. ¹⁹Kōc ē wēt bāāny Nhialic piņ ku cīk det yic, aa cīt kōth cī lööny dhēl yic. Joņrac ē bēn ku nyēi wēt awēn kepuōth. ²⁰Kōth cī lööny alēl nhom aa cīt kōc wēt Nhialic gam nyin yic ku mitkē puōth. ²¹Ku aacie kepuōth ye deet, aa lōņ Nhialic guo wai wei tē looi aliāāp rot, ku tē nēk ke rin wēt Nhialic. ²²Kōth cī lööny tē ye yuōōt lac dīt thīn, aa cīt kōc ē wēt Nhialic piņ, ku kājuēc ke diir rin pīr pinynhom, ku nhiēr jīēek aa bēn thīn, ku reckē lōņ Nhialic kepuōth. ²³Ku kōth cī puur tiom path yic, aa cīt kōc ē wēt Nhialic piņ ku detkē yic apath, ku kājuēc aye yōk tēnē ke, cīmēn rap cī ņīec luok ke dīt nhīim, ku rap kōk thōōng kenhīim ku kōk ke thoi nhīim.”

Kääŋ yuŋŋt cī cil dom yic

²⁴Ku ben Jethu ke lēk kääŋ dēt, “Bääny Nhialic acīt raan cī kōth path com duomde. ²⁵Nayōn akōu ke raan ēbēn nin, ke raan aterde bō ku weer abaar rap cōk ku jiēl. ²⁶Nawēn la rap cil ke abaar cil aya. ²⁷Go raan lui dom yic bēn tēnē wun dom ku lueel, ‘Bēny, wäär pur yīn, cie rap path kek ca weer dom yic? Na ye kēya ka abaar kēnē cil kēdē dom yic?’ ²⁸Go bēēr, ‘Ee raan man ya yen acī kēnē looi,’ Go raan ē luoi lueel, ‘Wīc buk abaar nyuān wei dom yic?’ ²⁹Go wun dom bēēr, acie tēde, ‘Rin tē nyuēn yīn abaar, ke yīn amet rap wei ke ke. ³⁰Cōl rap ku abaar aa dīt kedhie agut tē bī kek luōk, ku aba lēk kōc tēm ēlā, kaŋkē abaar nyuōn ku duōtkē ke bī ke yōot, ku jālke rap tem ku tāaukē ke kändiē yic.’”

Kääŋ káu koor nyin ye tiemde dīt apeī

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹Ku benke lēk kääŋ dēt ēlā, “Bääny Nhialic acīt káu koor nyin cī raan com duomde. ³²Yeen akoor nyin apeī kam kōth ēbēn. Ku na le dīt ka wār tiim ēbēn, ee la nhial ke loi kērdīt apeī abī diet yōōtken aa yīk thīn.”

³³Ku ben lueel, “Bääny Nhialic acīt luōu cī tik puōr ayumdīt tet yic, na lā ke piäär ēbēn.” ³⁴Kēya, Jethu ē ye kēŋ lueel ku bī yen kōc lēk wēlke ēbēn, acīn kē ye lueel ke cīi kääŋ thōth. ³⁵Ee ye looi kēya rin bī wēt cī raan kāk Nhialic tiŋ lueel theer yenhom tiēŋ,

“Yen abī jam kēŋ tēnē week,

bī yen ke kāk kuc tēwäär ciēk nhial ku piny teet yiic.”*

Jethu acī kääŋ yuŋŋt teet yic

³⁶Go Jethu kōc nyāāŋ ayeer ku ler yōt, go kōcken ye buōoth bēn tēnē ye ku luelkē, “Tēt yo kääŋ abaar yic.”

³⁷Go bēēr, “Raan ē puōr cī kōth path weer dom, ee Manh Raan. ³⁸Dom ē pinynhom, ku kōth path aa kōc ŋic Nhialic, ye bääny Nhialic kēden, ku abaar aa kōc ē jakrēc, ³⁹ku raan cā abaar mat dom yic ē jōŋrac. Ku tēm tēm ē thōk ē piny, ku kōc tēm atuuc Nhialic. ⁴⁰Kēya, cīmēn ye abaar nyuān wei dom yic ku yōt, yen abī ya tēde akōl thōōk piny. ⁴¹Manh Raan abā atuuc Nhialic tooc, ku aabī kōc rēc ē kōc yāth kārēc yiic, ku kōc luui kārēc tēt bei kōc path yiic, ⁴²ku cuet ke many dēp cī lōklōk apeī, bī kek aa dhiau thīn ke ŋeny kelec akōlriēē ēbēn. ⁴³Ku kōc path aabī ruel cīmēn akōl bääny Wunden yic nhial.”

Ku wit lōŋde ēlā, “Pieŋkē tē le wek yīth!”

Kääŋ ē jīēk cī thiaan dom yic

⁴⁴Ku thōth Jethu kääŋ dēt ēlā, “Bääny Nhialic acīt jīēk cī wec piny dom yic. Go raandā yōk ku nyiēi ku ben thiaan ku jiēl ke cī puōu miēt apeī, ku le kākke yaac ēbēn, ku yōoc dom wēn, rin nhiēer yen jīēk kēnē apeī.”

⁴⁵Ku ben Jethu lueel, “Bääny Nhialic acīt raan yōc, wīc kāpath apeī, ⁴⁶nawēn yōk kētōōŋ path apeī ke la kākke yaac wei ēbēn ku yōoc kēnē awēn.”

Kääñ buon ë rec däm ebën

⁴⁷“Bääny Nhialic aya, acit buon ci cuat wiir ku däm kuat ë rëc ebën. ⁴⁸Të ci yen thiän, ke miit amëi agör nhom ku nyuuckë bik rec kuany yiic, ku tëëukë rec path gac yic, ku cuetkë rec ci path wei. ⁴⁹Kënë, yen ë tã bi yen rot luoci thïn aköldä thöök piny. Atuuc Nhialic aabi tuöl ku kuënykë koc rec bei ë koc yiic, ⁵⁰ku cuetkë ke pan mac tã bi kek dhiau thïn ke ñeny kelec akölriëc ebën.”

Wët thöök wël

⁵¹Ku thiëc Jethu ke, “Cäk wëlkä deet yiic apath?” Gokë gam. ⁵²Go lëk ke, “Na ye këya, ke raan piöoc ë löönj ci piöoc käk bääny Nhialic, acit raan baai kækken yam ku kättheer bëëi ayeer ebën paande.”*

Koc Nadharet aa këc Jethu gam

(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³Wën ci Jethu thök luel ë këñkä, ke jiël, ⁵⁴ku dhuk genden. Ku piöoc koc tën amat, piöoc ci koc ke tã thïn bën göi ebën ku luelkë, “Ci mony këñ këñ bën aa ñic nën, ku yök riel ë yen käk jän göi looi tënëñ? ⁵⁵Kënë, cie wën raan dhie ë guan? Ku man cie tiñ dhie col Maria, ku yeen cie mëñh ë Jemith ku Jothep ku Thaimon ku Judath? ⁵⁶Ku nyië-rakën aya, cik tãu ë tën kek yo? Yök kækä ebën tënëñ?” ⁵⁷Ku kueeckë ë ye.

Go Jethu luel tënë ke, “Raan ci Nhialic lööny yeguöp aye baai ebën theek, ka koc genden ku koc ruäai kek ye, kek aacie ye ye theek.” ⁵⁸Ku akëc käjuëc jän göi looi tënë rin cïn kek gam.

Nääk ë Joon raan koc muoc nhïim

(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

14 ¹Tëwën ke bënyaknhom Antipäth Yërot, bëny Galilia ëci wët ci Jethu ñic apej piñ. ²Go lëk bënyken luk, “Kënë ë Joon raan koc muoc nhïim guöp, yen aci bën pïr. Ee yen le yen riel yen kækä looi.”

³Antipäth Yërot ëci Joon col adom ku rek ku mac, rin wët Yërodia tiñ Pilipo wämëñh ci rum bi ya tieñde. ⁴Rin ci Joon ye lëk ye ëlä, “Acii path ba tiñ wämuuth rum ke pïr!” ⁵Go Antipäth Yërot wic bi Joon nök, ku ë riöc koc Itharel, rin ñic kek Joon ke ye raan käk Nhialic tiñ.

⁶Nawën aköl yan dhiëth Antipäth Yërot, ke nyan Yërodia diër koc nhïim, abi Antipäth Yërot puöu miet apej, ⁷ku kuëñj lon bi yen ye gäm kuat këden bi wic!

⁸Go lëk ye tã cüt tã ci man ye than thïn, “Yiëk ya nhom Joon ëmën ke ci täau aduök yic!”

⁹Kënë ëci bëny rac puöu, ku rin ci yen kuëñj ë jööl nhïim, aci gam bi nhom Joon gäm ye. ¹⁰Ku col Joon ala tök yeth tëwën mec yen thïn. ¹¹Ku biñ nhom ke ci täau aduök yic, ku gëm nya ku le gäm man. ¹²Go koc Joon buoöth bën ku nyëikë guäpde, ku lek tãu, ku lek lëk Jethu.

Jethu acī miēth koor juak bī kōc juēc cam

(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Wēn piŋ Jethu kē cī rot looi, go jāl ē riāi bī la tēde ē rot. Ku tēwēn piŋ kōc ē kēnē, ke jiēl geēthken yiic kecōk ku buōthkē. ¹⁴ Nawēn keec Jethu piny ē riāi yic, ke tiŋ kōc juēc apei, go yic ŋeēr ē ke, ku kony kōcken tuany.

¹⁵ Nawēn col piny, ke kōcken ye buōth bō tēnē ye ku luelkē, “Piny acī cuōl, ku tēn ē ror cīn kē kuany thiin. Cōl kōc aa thiēi bīk la bēēi yiic ku bīk rōt la yōc miēthden.”

¹⁶ Go Jethu bēēr, “Acīn tē bī kek jāl, na le miēth ke gāmkē ke!”

¹⁷ Gokē bēēr, “Kāk mukku ēbēn, aa ayuōp kadhiēc ku rec karou.”

¹⁸ Go Jethu lueel, “Bēēikē ke tēn tēnē ya.” ¹⁹ Ku yōōk kōc bīk nyuc ē noon nhom, ku lōōm ayuōp awēn kadhiēc ku rec karou, ku dōt nhial ku leec Nhialic. Ku beny ayuōp yiic, ku gēm ke kōcken ye buōth bīk ke tek agut rec, tēnē thān awēn. ²⁰ Ku mīthkē ēbēn abī miēth ke gōōk, ku jōl kōcken ye buōth awuthueei ayuōp ku rec cī dōŋ piny, kuany gāēc kathiāār ku rou. ²¹ Kōc ke cī mīth ēbēn, rōōr rōt aake ye tiim kadhiēc.

Jethu acath pīu nhīim

(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

²² Ku kaam awēn ke Jethu yōōk kōcken ye buōth bīk la riāi yic, ku lek tueŋ yenhom agōr alōŋtui, ku cōl thēi ajiēl. ²³ Wēn cī yen kōc cōl athiēi, ke la gōt nhom ē rot bī la rōōk. Nawēn la thēi bēn, ke Jethu ē rēēr ē tēēn yetōk, ²⁴ ku riāi ke cī yet tēmec, ke cīi cath apath rin lor yen yom nhom.

²⁵ Nawēn bēēk piny ke Jethu bō tēnē ke ke cath pīu nhīim. ²⁶ Nawēn tiŋ kōcken ye buōth ke cath pīu nhīim gokē riōōc apei, ku luelkē, “Atīm raan cī thou,” ku dhieukē rin cī kek riōōc.

²⁷ Ku kaam awēn ke lēk Jethu ke, “Deetkē wepuōth, ee yen Jethu, Duōkkē riōc!”

²⁸ Go Pīter lueel, “Bēny, na ye yī ayic, ke yī yīk ya riel ba la tēnē yī, ya cath pīu nhīim.”

²⁹ Go Jethu lueel, “Bäär!” Go Pīter bēn bei riāi yic, ku ciēth pīu nhīim ke la tēnē Jethu. ³⁰ Ku wēn tiŋ yen yom ke biōk apei, go riōōc ku duēr diir, go dhiau, “Luāk ya Bēny!”

³¹ Go Jethu dōm nyin yic ku lueel, “Yīn raan la gam koor, yeŋō diiu yīn?”

³² Ku wēn le kek riāi yic, ke yom kääc. ³³ Go atuuc ke tō riāi yic Jethu door ku luelkē, “Yīn ē Manh Nhialic alanden.”

Jethu acī kōc tuany Jenetharet kony

(Mk 6:53-56)

³⁴ Gokē wār teem ku lek Jenetharet. ³⁵ Nawēn ŋic kōc Jenetharet Jethu, gokē kōc thiāäk ke ke lēk, ku yēthkē kōc tuany ēbēn tēnē ye. ³⁶ Ku lāŋkē bīk gōōt, cōk alanhde thok ē path, ku kuat raan cī ye gōōt ēbēn ee pial.

Jethu aci ciɛɛŋ kōk wārkuan dīt dhōl yic

(Mk 7:1-13)

15 ¹Go Parathī ku kōc piōōc ɛ ciɛɛŋ kōc Itharel bō Jeruthalem la tēnē Jethu ku thiēckē, ²“Yenō ye kōckun yī buōōth ciɛɛŋ theer wārkuan dīt dhōl yic? Keek aacie kecin ɛ lōōk tueŋ tē mīth kek!”

³Go Jethu bēēr, “Ku yenō ye wek kuc lōŋ ɛ Nhialic, ku yakē buōōth yic ɛ ciɛɛndun theer? ⁴Rin aci Nhialic lueel, ‘Thek wuur ku moor, ku raan wun ku man jāām guōp kārēc ka dhil nōk bī thou.’” ⁵Ku ayakē lueel aya lōn na la raan kēn bī yen wun ku man kony, ku lueel, ‘Acin tē kuōny we, rin kē muōk kēnē ɛ kēn ɛ Nhialic,’ ⁶ka kēc wun ku man theek. Yen ɛ tē ye wek wēt Nhialic dhāl yic thīn, ku ye ciɛɛndun theer yen biathkē yic. ⁷Awēēŋ kui, Ithaya aci yic lueel ɛ rienkun wāār lueel yen wēt ēlā!

⁸‘Kōckā, aa ɣa leec kethook ku aliu kepuōth.

⁹Keek aa ɣa door ku acie duōōr ɛ yic,

rin keek aa kōc piōōc lōōŋ ciɛɛŋ raan ciēt ke ye lōōŋkiē!’ ”

¹⁰Go Jethu kōc juēc ben cōl ku lēk ke, “Piēŋkē wētidiē wedhie ku detkē yic.

¹¹Acie kē ye raan cam, yen ye cōl aye raan rac, aa kāk ye tak ku kāk ye lueel, ku kāk ye looi kek aaye cōl aye raan rac.”

¹²Nawēn ke kōcken ye buōōth bō tēnē ye ku luelkē, “Ŋic lōn cī Parathī puōth riāāk wēn piŋ kek kē ca lueel?”

¹³Go bēēr, “Kuat raan cīi wēt Wā tō nhial loi, aciī pīr akōlriēēc ēbēn bī yōk. ¹⁴Duōōkkē diēer ɛ ke! Aa cīt cōōr thel rōt, ku na thel cōr, cōr dēt, ka lōōny adhuōm yic kedhie.”

¹⁵Nawēn cī lōŋde wit, ke thiēēc Pīter, “Tēt ɣo kāāŋ kēnē yic.”

¹⁶Go Jethu lēk ke, “Cāk kāŋ ye deet yiic aya? ¹⁷Cāk ye tiŋ lōn kē ye raan cam acie la yepuōu, ee la yeyāc ku le bēn bei? ¹⁸Ku kāk ye raan lueel aa bēn bei yepuōu, ku aa kek raan cōl ala guōp adumuōōm.” ¹⁹Rin puōu yen aye kārēc ye raan looi bēn bei thīn, cīmēn bal ku nāk raan ɛ path ku kōr ɛ diāār, ku cuēēr ku jam lueth. ²⁰Kākkā kek aa raan cōl aloi kārēc. Ku miēth ye raan mīth ke kēc yecin lōōk acie adumuōōm.”

Tiŋ cī gam lōn bī Jethu nyaande kony

(Mk 7:24-30)

²¹Ku jōl Jethu jāl ku ler wun dēt tēthiāāk kek Tire ku Thidon. ²²Go tiŋ wun Kanaan ciēŋ ɛ tēnē bēn tēnē ye ku lēŋ, “Bēny, wēn Debit, kony ɣa! Nyaandiē aci jōŋrac la yeguōp, ku yeen adhēl apeī.”

²³Go Jethu wētde cīi bēēr. Go atuōōcke bēn tēnē ye ku lāŋkē, “Gām kē wīc ku cōl ajiēl! Abuōth ɣo ke rēēm yonhiīm tētheer awēn!”

²⁴Go Jethu bēēr, “Yen aci tuōōc tēnē kōc Itharel kuc Nhialic kepēc.”

²⁵Kaam wēn ke tik bō ku cuet rot piny yecōk ku lēŋ, “Kony ɣa Bēny.”

²⁶Go Jethu bēēr, “Acīi path bī miēth ɛ mīth gām jōk.”

²⁷Go bēēr, “Ee yic Bēny, ku jōk rēēr tē mīth kōc thīn awuthueei cī lōōny piny kuany aya.”

* 15:4B.bei 20:12; 21:17; L.rou 5:16; Leb 20:9 * 15:8-9Ith 29:13 * 15:14Lk 6:39

* 15:18Mt 12:34

²⁸Go Jethu lëk ye. “Yin ee tinj la gam dit apej. Kë wïc abï looi tënë yï.” Ku kaam thiin awën ke nyaande pël kédän piny.

Jethu acï kəc juəc tuany kony

²⁹Go Jethu jäl ë tënë ke kuany wär Galilia köu. Nawën ke la gət nhom ku nyuuc. ³⁰Go kəc juəc kacken tuany bëëi tënë ye, kəc cï ɲol ku cöör ku kəc cï ruai ë rəc piiny, ku minj cie jam ku kəc juəc kök. Ku nyuuckë ke yelööm, goke kony bïk pial. ³¹Go thän awën gäi wën tinj kek minj ke jam, ku aduany ke cï la cök, ku ɲol ke cath path ku cör ke daai, ku leckë Nhialic Itharel.

Jethu acï raan tiim kaɲuan cöl aa kueth

(Mk 8:1-10)

³²Ku cöl Jethu kacken ye bucoth ku lueel, “Yen acï guöp ɲöŋ, rin kackä aaci rëër kek yen nin kadiäk ëmën, ku acin kë camkë. Ku acä wïc ba ke cöl ajiël ke nëk cök, tädë ka la wiik dhël yic.”

³³Go kacken ye bucoth lëk ye, “Ye tennen bi yök miëth yök thün roor ë tën bi kəc juëckä cam?” ³⁴Go Jethu ke thiëc, “Lak ayuöp kadë?” Gokë lueel, “Aa dhorou ku rec thii lik.”

³⁵Go lëk thän awën bïk nyuc piiny. ³⁶Ku lööm ayuöp awën kadhorou ku rec thii awën, ku röök Nhialic ku beny keyiic, ku gëm ke kacken ye bucoth bïk ke tək kəc. ³⁷Ku jolkë mïth ëbën bïk kueth. Ku kueny kəc Jethu bucoth awuthuee ayuöp cï döŋ piny gäac kadhorou. ³⁸Kəc ke cï mïth, röör ë röt aake ye tiim kaɲuan, ke diäär ku mïth këc mat thün. ³⁹Ku jöl Jethu kəc cöl ajiël, ku ler riäi yic ku ler wun cöl Magadan.

Jethu acï kuc bi këñë jän göi looi

(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

16 ¹Tëwën ke Parathï ku Thaduthï bö tënë Jethu, ku wickë bïk deep ë wët, ku yöökkë bi këñë jän göi looi, bi nyuöth ke lön ye Nhialic wëlke gam.* ²Go Jethu bëër, “Ayakë lueel tē lööny aköl piny. Abä aliir path bëëi, aköl acï nyaany looi.” ³Ku na ye nhiäknhiäk ka luelkë, Abï tueny akölë, rin acï piny döm bi la dil ku looi luäät. Wek aa kë bi rot looi ɲic tē tinj wek käckä nhial, ku wek aacie käk loi röt ëmën ye ɲic! ⁴Aa kəc la gup anyon ku gam koor kek aa thiëc kë tinjkë. Acin kën jän göi bi nyuöth we, ee këwäär cï rot looi tënë Jona. Ku nyiëñj ke piny ku jiël.*

Duökkë ye tak cïmën Parathï ku Thaduthï

(Mk 8:14-21)

⁵Kaam wën yeet kek wär alɲtui, ke tək kacken ye bucoth lön cï kek nhïim määär bïk miëth cïi muk. ⁶Go Jethu lëk ke, “Tiëërkë nhïim, ku tietkë röt bāk cïi nhiam cïmën Parathï ku Thaduthï, nhiaamden ke cöl ago puöör cïmën ayum cï yiëk yic luu.”*

⁷Gokë jam ë kamken, “Ee yo yöök këlä, rin cïn yen ayuöp cuk bëëi.”

⁸Go Jethu kë takkë guo ɲic ku lëk ke, “Wek kəc koor gamdun! Yeñö ye wek diëer lön cïn wek miëth? Ijot we cie käng ye deet? ⁹Cäk lëu ku bāk tak yen

* 16:1Mt 12:38; Lk 11:16 * 16:4Mt 12:39; Lk 11:29 * 16:6Lk 12:1

tëwäär kueth ayuöp kadhiëc rööR tiim kadhiëc, ku gääcdit cī bēn thiäng awu-thuei cī döŋ piny?^{*} ¹⁰ Ku jol aa yuöp kadhorou wäär cī rööR tiim kaŋuan cam bik kueth, ku gääc thiäng awuthuei cäk bēn kuany?^{*} ¹¹ Yeŋö kēc wek ye deet yic, lön ɣen a ɣa cīi jam tēnē we rin ayuöp? Kē ca lueel akin, aben ber yic, tietkē röt bāk cī nhiam cīmēn Parathī ku Thaduthī!”

¹² Go atuöŋcke jāl deet yic, lön acīi Jethu lēk ke bik röt tiit lon dhie ye tāau ayup yic bī puöŋ, ee lön bī kek röt tiit piöŋc reec Parathī ku Thaduthī.

Pīter acī Jethu ŋic

(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Wēn cī Jethu yet Cetharia tō Pilipi, ke thiēc kōcken ye buoŋth ēlā, “Ye jāŋ tak ye Manh Raan ŋa?”

¹⁴ Gokē bēēr, “Aye kē lueel lön ye yen Joon raan kōc muöŋc nhīim, ku lueel kōc kōk lön ye yen Elija, ku aye kōc kōk lueel lön ye yen Jeremia, tēdē ke ye raan töŋ kam kōc kāk Nhialic tiŋ.”*

¹⁵ Goke thiēc, “Na week, yakē tak lön ye ɣen ŋa?” ¹⁶ Go Pīter bēēr, “Yīn ē Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic pīr.”*

¹⁷ Go Jethu lueel, “Yīn acī Nhialic dōc wēn Jona, rin yic kēnē ēcīi tak ē rot, ee Wā tō nhial yen anyuth ye yī ba lueel kēya. ¹⁸ Ku alēk yī ēmēn. Yīn acōl Pīter, ku wētde yic, alēl, ku alēl kēnē nhom ɣen bī luandīē buth thīn, ku acīi riel ē jōŋrac bī lēu bī thuōr piny. ¹⁹ Ku yīn aba gām riel bāāny pan Nhialic, kē cīi bī pāl piny pinyinhom acīi bī puöl nhial, ku kē ba puöl pinyinhom abī puöl nhial aya.”*

²⁰ Ku yōök kōcken ye buoŋth bik cīi lēk raan dēt, lön ye yen Raan cī lōc ku dōc.

Jethu ē jam Areemde ku Thuōnde

(Mk 8:31–9:1; Lk 9:22–27)

²¹ Ku jol Jethu wēt agai yic tēnē kōcken ye buoŋth, “Yen abī dhiel la Jeru-thalem. Ku ɣen abī gum apei kōcdit ē baai cin, ku kōc kāk Nhialic, ku kōc piöŋc löŋ cin aya. Ku ɣen abī nōk ba thou, ku na ye akōl ye nīn diāk ke ɣen abī ben pīr.”

²² Go Pīter miēet wei kōc yiic, ku dōk bī cīi ye jam kēlā, ku lueel, “Bēny, acīi Nhialic bī puöl bī rot looi. Kēnē acīi rot bī dhiel looi tēnē yī!”

²³ Go Jethu yenhom wel ku lēk Pīter, “Jāl ɣalöŋm jōŋrac! Wīc ba kē cī Nhialic guir rienkiē waar yic. Kāk ye tak aacie kāk Nhialic aa wēl raan ē path.”

²⁴ Ku jol Jethu lēk kōcken ye buoŋth, “Na ye raan wīc bā buoŋth, ka dhil nhom määR kapuoth bī yök ē piērde yic pinyinhom ē tēn. Ku dhil puöu riel ku buoŋth ɣa, cōk alon wīc kōc kōk ye bik nōk ē rienkiē.” ²⁵ Rin raan wīc ye bī wēike ē rot ŋiec muk pinyinhom ē tēn, ka cīi pīr aköldā bī yök, ku na ye raan mār wēike ē rienkiē, ku rin ē piöŋcdiē ka bī wēike muk akōlriēc ēbēn.” ²⁶ Yeŋö bī raan yök thīn, tē jieek yen apei pinyinhom ē tēn ku mēr wēike?

* 16:9Mt 14:17-21 * 16:10Mt 15:34-38 * 16:14Mt 14:1-2; Mk 6:14-15; Lk 9:7-8

* 16:16Jn 6:68-69 * 16:19Mt 18:18; Jn 20:23 * 16:24Mt 10:38; Lk 14:27 * 16:25Mt 10:39; Lk 17:33; Jn 12:25

Tëdë, ye këpiath nõ bĩ yök bĩ yen wëike waar? ²⁷Rin aköl bĩ Manh Raan bën kek duaar ë Wun kek atuuc nhial, ke yeen abĩ raan ëbën yiëk ariöp thõñ kek këden cĩ looi.* ²⁸Ku le tueñ ku lueel, wek aa lëk yic, ala kəc kők rëër ë tën aaciĩ bĩ thou agut tẽ bĩ kek Manh Raan tĩñ ke bõ ke ye Bënyñaknhom.”

Jethu aci guäpde rot waan

(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

17 ¹Nawën nĩn kadätem cök, ke Jethu cöl Pĩter ku Jemith kek wämënh Joon, ku lek gɔn bär apei nhom kepēc. ²Tëwën rëër kek, ke Jethu wañ rot, ku yer nyin cĩmën aköl, ku jöl aläthke yer apei bĩk la diardiar. ³Kaam awën ke Mothith ku Elija tul, ku jiëmkë kek Jethu. ⁴Go Pĩter lëk Jethu, “Bëny, apath buk rëër ë tën. Na wíc ke yen aloi duël kadiäk ë tën, tők kek yĩ, ku tők kek Mothith ku tõñ dët kek Elija.”*

⁵Kaam wën ɲot jiëem yen, ke këcīt rur pat piny abĩ ciën tẽ yekë tĩñ, ku piñkë Nhialic ke jam ëlä, “Kënë ë Wëndiën nhiaar, mit yen puũ tënë ye piëñkë wëtde.”

⁶Nawën piñ kəc Jethu buuoth wët kënë, gokë rišc apei ku wĩkkë. ⁷Go Jethu bën tënë ke ku gɔot ke ku lueel, “Jatkë röt. Duškkë rišc.” ⁸Nawën jotkë kenyĩn, ke cĩn raan dët tĩñkë, ke ye Jethu ë rot.

⁹Tëwën dhuk kek piny ë gɔt nhom, ke lëk Jethu ke, “Duškkë kāk cāk tĩñ lëk raan dët yet aköl bĩ Manh Raan jot rañ yic.”

¹⁰Go kocken ye buuoth thiëc, “Yenjo ye kəc piöoc lööñ kəc Itharel ye lueel, lɔn ë yen Elija yen bĩ kañ bën tueñ?”*

¹¹Go bëër ëlä, “Ee yic Elija akəñ bën rin bĩ yen dhël bën guiir. ¹²Ku alëk we lɔn cĩ Elija bën theer, ku akēc kəkä bën ɲic ku luikë këden nhiarkë. Cīt ëmën aya, Manh Raan abik cöl arem apei.”*

¹³Go kocken ye buuoth deet yic lɔn nadë ka jam tënë ke rin Joon raan kəc muɔc nhiim.

Jethu aci dhõñ la gušp jəñrac kony

(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)

¹⁴Nawën lek dhuk piny gɔt nhom, ke yök kəc juëc ke tit ke. Go raan tők bën ku gut yenhiol piny Jethu nhom, ¹⁵ku lueel, “Bëny, kony manhdië. Ala gušp nok ku aci ye göök apei. Aye lac wiet mæc, tẽdë ke le wiet wiir. ¹⁶Ku ë ca bëëi tënë kockun yĩ buuoth ku akëckë lëu bĩ pial.”

¹⁷Go Jethu lëk ke, “Wek kəc cie lac gam, yakë tak ba rëër kek we yet nen? Bëëi dhõñ kënë tënë ya.” ¹⁸Nawën lek bëëi, ke Jethu rël jəñrac, go jäl meth gušp, ku go pial nyin yic.

¹⁹Nawën ke kəc Jethu buuoth bõ tënë ye ë rot ku thiëckë, “Yenjo kəc yok ye lëu buk jəñ kënë cuɔp wei?”

²⁰⁻²¹Go lëk ke, “Ee rin koor gamdun,” Ku le tueñ ku lueel, “Na we la gam cək kuur cĩmën manh ɲaap koor nyin, ka lëkkë ë gɔn kënë, ‘Jälë ë tën!’ Ka lëu bĩ jäl. Acĩn kë dhal we bāk cĩi loi.” Ku lëk ke, “Jəñ cīt kënë ë yen alëu ye ba cuɔp wei, rin ye yen cool ë röök!”*

* 16:27Mt 25:31; Wk 62:12; Rom 2:6 * 17:1-52Pit 1:17-18 * 17:5Cäk 22:2; L.rou 18:15; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 3:17; 12:18; Mk 1:11; Lk 3:22 * 17:10Mal 4:5 * 17:12Mt 11:14

* 17:20Mt 21:21; Mk 11:23; 1Kor 13:2

Jethu aci ben jam e Thuonde

(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²²Nayon akal tök, wën ɲoot kek Galilia, ke lëk Jethu ke, “Manh Raan abi thön kɔc, ²³ku abik nök, ku na aköl ye nïn diäk, ka bi jɔt ran yic.” Gokë puöth dak apei.

Ajuër luan Nhialic

²⁴Nawën ci Jethu kek atuöcke yet Kapernaum, ke kɔc e kut ajuër luan Nhialic bö tënë Piter ku thiëckë, “Ye raandun piöoc ajuër luan Nhialic täau piny?”*

²⁵Go Piter bëër, “Aye täau piny.” Ku le yöt bi la lëk Jethu. Go Jethu guo kaan wei ku thiëc, “Ye tak kädë Piter? Yeja bäny pinyinhom juër? Ye kocken baai aye kɔc thäi kök?”

²⁶Go Piter bëër, “Aa kɔc e thäi.” Go Jethu lueel, “Na ye këya ke kɔc baai aacie ajuër e täau piny. ²⁷Ku yen acuk wic buk kockä rac puöth. Lör wiir ku cuat biäho, ku miit rëc ba dom tueɲ bei ku ɲam thok, ku yin abi wëu lëu ajuerdie ku ajuerdu yök thin. Yäth ke tënë ke ke ya ajuërda yodhie.”

Kɔc Jethu buöth aaci wët tær

(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

18 ¹Kaam wën ke kɔc Jethu buöth bö tënë ye ku thiëckë ëlä, “Yeja yen dit apei kam kɔc tö bääny pan Nhialic yic?”*

²Go Jethu meth cɔl, ku cɔl akäac kenhim, ³ku lueel, “Wek alëk yic, na cäk rot war bäk ciët miith kor, ke wek aaci bääny Nhialic bi kan yök.” ⁴Këya raan rot dhuök piny bi ciët e manh kënë yen adit apei pan Nhialic. ⁵Ku raan manh koor cit manh kënë lor rienkië, acä lor.

Ba raan dët thöc kërac yic

(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶“Na ye raan wën menh tök kam e miithkä, ku bä maan ka ɲuën tënë e raan cit kënë diët ci ruök yeth aledit tet, ku pik wiir bi mou. ⁷Ye kërec yindë pinyinhom ye kɔc kök kɔc wën kërec yiic. Käkkä aabi röt dhiel aa looi aköla-köl, ku bi yiën dë tënë kɔc käkkä looi!

⁸“Ku na ye ciendu ayi cöckdu yi cɔl aloi awuöc, ka tëm bei ku cuat ke wei. Rin ajuën ba pır pır path ke yi ye ɲɔl, tënë tē bi yin la cin karou ku cök karou ku cuet yi many dëp yic aköliëc ëbën.” ⁹Ku na ye nyiendu yi cɔl aloi adumuöm, ke ɲuët bei ku cuat wei. Rin ajuën ba pır yök ke yi la nyien tök, tē tē bi yin la nyin karou, ku bi yi la cuat pan mac.*

Kään amël ci mää

¹⁰“Duökkë them bäk miith thiikä bui. Alëk we bäk ɲic lon atuöcken nhial aa rëer Wä löm akölaköl pan Nhialic. ¹¹Ku ɲen Manh Raan ɲen aci bën ba kɔc ci mää bën gam pır.*

* 17:24B.bei 30:13; 38:26 * 18:1Lk 22:24 * 18:3Mk 10:15; Lk 18:17 * 18:8Mt 5:30

* 18:9Mt 5:29 * 18:11Lk 19:10

¹²“Lëk ɣa yic. Na raan ala amääl buɔt ku mär amäl tók ke cī thiärdhovan ku dhoruan nyiëñ piny, ku le amäl kënë wic? ¹³Ku na le yök ka mit puɔu apei, miet puɔu wär miet puɔu wäär tó amël kök thün. ¹⁴Kälä aya, acī Wuurdun tó nhial nhia, bi menh tók kam ee mīth thiikä mää.

Tē looi wāmuuth awuɔc tēnē yī

¹⁵“Na loi wāmuuth awuɔc tēnē yī, ke yī la tēnē ye ku lëk kē cī wuɔc tēdun wepēc. Na piñ wētdu, ke wek aaci dōr.” ¹⁶Na cī wētdu piñ, ke yī cōl raan tók ayī kōc karou ku dhuɔkkē tēnē ye, ‘Rin bi awuɔc cī looi tēnē yī ɣic kōc karou ayī diäk.’ ¹⁷Na ɣot kuc bi wētden cī piñ, ke lëk akut, ku na kueec bi wēt akut cī piñ aya, ke pāl bi ciēt raan thāi ku raan ajuēr kut, kōc kuc wēt Nhialic.

¹⁸“Ku wek aa lëk kënë, awuɔc cāk bi pāl piny pinynhom, acī bi pāl piny nhial, ku awuɔc bāk pāl piny ē tēn abī pāl piny nhial.”

¹⁹“Ku aben lëk we, na māt kōc karou kamkun pinynhom ē tēn, ku thiēc kē wickē ka gēm Wā tó nhial ke. ²⁰Rin tē ye kōc karou ayī diäk kenhiim mat ē wētdiē ke ɣen abī rēer kamken.”

Kāñ aluañ cie wēt ye pāl piny

²¹Nawēn ke Pīter bō tēnē Jethu ku thiēc, “Bēny, ya arak dē lēu bi ɣen wēt pāl piny tēnē wāmāath cā awuɔc looi tēnē ɣa? Ye arak dhorou?”

²²Go Jethu bēer, “Alëk yī, aca arak dhorou, ee thiärdhorou arak dhorou,” ²³rin bāāny Nhialic acīt bēnyaknhom wic ye bi kākke kuēñ nyin kek aluakke. ²⁴Kaam wēn kuēñ kek kāñ nyin, ka aluañ tók cī wēu juēc apidit muɔr bi tēnē ye. ²⁵Ku yen ē cīn wēu cool yen wēu cī muɔr, go bānyde lueel bi ɣaac wei kek tiñde ku miēthke ku kākke ēbēn bi kāny cool. ²⁶Nawēn piñ ē wēt kënë ke lāñ bānyde apei ku lueel ëlä, ‘Pāl ɣa kaam thin koor, ku ɣen abī kākka cool bēny.’ ²⁷Go bēnyaknhom tē mēem yen thün tiñ, ku pēl kānyde tēnē ye ku cōl ajiël.

²⁸“Kaam wēn le aluañ kënë ayeer, ke rām kek aluañ dēt rēer kek baai kōñny wēu reen lik. Go pac yeth ku yōök bi wēuke cool nyin yic. ²⁹Go lōñ apei ku lueel, ‘Pāl ɣa kaam ku ɣen abī wēuke cool!’ ³⁰Go cī gam, ku cōl amac ɣet tē bi yen wēuke cool. ³¹Nawēn tiñ aluek kök kē cī rot looi, ke riäk puɔth apei ku lek tēnē bānyden ku lëkkē kēriēc ēbēn cī rot looi. ³²Go bēnyaknhom aluañ kënë cōl ku lueel, ‘Yin acin puɔu, ɣen acī wēu juēc kākny ke tēnē yī pāl piny rin cī yin ɣa lōñ. ³³Cī lēu ba kāny pāl piny tēnē raandun rēer wek, cimēn kēwäär ca luñ yī?’ ³⁴Ku wēn cī yen puɔu riäk apei, ke cōl amac ɣet tē bi yen kāny cool ēbēn.” ³⁵Ku wit Jethu wēde ëlä, “Yen ē tē bi Wā tó nhial luñ we, tē cī wek awuɔc ye pāl piny kamkun puɔu ēbēn.”

Jethu apiōc wēt ē liɔi

(Mk 10:1-12)

19 ¹Wēn cī Jethu wēt wic bi lueel thöl, go jāl Galilia ku ler Judia ku teem wär Jordan. ²Go kōc juēc apei buɔth, goke kony.

³Go Parathī kōk bēn tēnē ye, ku wickē bīk deep ē wēt ku thiēckē ēlā, “Ye lōnda raan puōl bī tieṇde liōōi ē path?”

⁴Go Jethu bēēr, “Kēckē kaṇ kueen athōör yic lōn wār ciek Aciēk kōc wāthēer, aaci cak moc ku tik.” ⁵Ku lueel, ‘Rin ē wēt kēnē yen abī raan wun ku man nyāāṇ piny ku le ker kek tieṇde, ku keek karou aabi ya many tōk.’” ⁶Kēya, aaciṭi ṇot ke ben aa rou, ee tōk. Ku kēya, na cī Nhialic ke puōl bī ya moc ku tik, ka cīn raan pāl ṇek ē kamken.”

⁷Go Parathī ben thiēēc, “Na ye kēya, yeṇō pēl Mothith ye bī raan athōr liōōi gōt ku pēl tik?”

⁸Go Jethu bēēr, “Mothith aci wārkuān dīt puōl bīk diāārken aa liōōi rin aake cie yith ye lac gam. Ku ēcie kēya wāthēer ciek kōc. ⁹Ku aba lēk we ēmēn, na ye mony liōi tieṇde, ke kēc wīc mony dēt, ka cī kērac looi.”

¹⁰Go kōcken ye buōth lēk ye ēlā, “Na ye yen tēn ye kāṇ rōt luoi thīn kam moc ku tik akan, ka ṇuēēn bī raan cī thiēk.”

¹¹Go dhuōk ke ku lueel, “Acie raan ēbēn yen bī kē ca lueel gam, aa kōc ye Nhialic kuōny. ¹²Raan dēt aye dhiēēth ke ya aboi, na cok thiēēk tē le yen dīt ka cī dhiēēth, ku kōc kōk aaye roc bīk cī dhiēēth tē cok kek thiēēk. Ku kōc kōk aacie thiēēk rin wīc kek ye bīk wēt Nhialic yāth tueṇ. Kēya, na ye raan gam ē wēt kēnē, ke gem ku piōōc.”

Jethu adōc mīth

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³Kōc kōk aake cī mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōc, go kōc Jethu buōth kōc lāāt. ¹⁴Go Jethu lueel tēnē ke, “Calkē mīth aabō tēnē ya, duōkkē ke pēn. Raan wīc ye bī la pan Nhialic adhil gam cīmēn ee mīth thiikā.”

¹⁵Ku cōl mīth yelōōm ku tēū yecin kenhīim, ku dōc ke ku jiēl.

Raan ajak

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶Go mony dēt kaṇ nhom ku thiēēc ēlā, “Raan piōōc ye kēpiath ṇō ba looi ba pīr akōlriēēc ēbēn yōk?”

¹⁷Go Jethu bēēr, “Yeṇō ye yīn ya thiēēc kēpath ba looi? Ee Nhialic rot yen apath. Na wīc ba pīr akōlriēēc ēbēn yōk, ke yī thek lōṇke.”

¹⁸Go mony kēnē Jethu ben thiēēc ēlā, “Ye lōōṇ nen?” Go Jethu bēēr, “Duk raan nāk, duk tiṇ raan dēt kōr, duk cuēēr, duk kuēēṇ wēt ē lueth. ¹⁹Thek wuur ku moor, ku nhīar raan dēt cīmēn nhīer yīn rot.”

²⁰Go riēnythii awēn dhuōk ye ku lueel ēlā, “Lōōṇkā aaca muk nhīim ēbēn. Ye kē nen ba ben looi?”

²¹Go Jethu bēēr, “Na wīc ba la cōk tēnē Nhialic, ke yī la ba kākku la yaac ēbēn, ku gam wēū tēnē kōc ṇōṇ, yīn abī jiēek la yōk pan Nhialic, ku bāār buoth ya.”

²²Nawēn piṇ ē wēlkā ke mēen, ku jiēl ke cī puōu dak rin ē la kājuēc apei.

²³Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buōth ku lēk ke, “Abī riel tēnē raan ajak bī la pan Nhialic. ²⁴Ku aben lēk we, apuol yic bī thōrōl bak with cōk, tēnē lōn bī raan ajak la pan Nhialic.”

* 19:4Cāk 1:27; 5:2 * 19:5Cāk 2:24 * 19:7L.rou 24:1-4; Mt 5:31 * 19:9Mt 5:32;

1Kor 7:10-11 * 19:12B.bei 20:13-16; L.rou 5:17-20 * 19:19B.bei 20:12; L.rou 5:16; Leb 19:18

²⁵Nawën piñ kacken ye bucoth ë kënë, ke gëi apei ku luelkë, “Na ye këya, ke yeña bï la pan Nhialic.” ²⁶Go Jethu ke dôt ku bëër, “Acïi raan bï lëu ë rot, bï gam tē këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëec ëbën lëu, acin kë dhal ye.”

²⁷Go Pïter rot jôt ku lueel, “Na yook, yok kôc cï kakkua ëbën nyään piny ku buothku yï, yeñö bï ya këda?”

²⁸Go Jethu bëër, “Wek alëk kënë, tē le käng rôt waar, ke Manh Raan abï nyuc thönyde nom ë diik yic pan Nhialic, ku week wathiaär ku rou, wek aabï nyuc thöc nhïim aya bāk luñ kuat Itharel kathiaär ku rou looi.” ²⁹Ku kuat raan cï paande nyään wei kek paan ë man ku nyiërakën, ku wun ku man ku miëthke ku dum ë rienkië, abï kajuëc yök arak bucoth, ku abï pïr akölriëec ëbën yök aya. ³⁰Ku kôc juëc tō tueñ ëmën aabï döñ ciëen, ku kôc kôk juëc tō ciëen aabï la tueñ.”*

Kääñ kôc lui dom yic

20 ¹Ku ben Jethu bäany Nhialic thöñj ëlä, “Raan dom ëci rial bï la wïc kôc bï duomde bën tem. ²Ku ciëk ariöp bï ya gäm ke akäl tök, ku tooc ke dom. ³Nawën tēcīt lunyluny ë yök, ke la tē ye kôc yoc thïn, go kôc kôk tiñ thïn ke kääc ke cïn kë loikë, ⁴go lëk ke ëlä, ‘Lak dom yic aya bāk la tem, ku wek aaba yiëk ariöp thöñ ke luoidun.’ ⁵Gokë la. Nawën aköl ciel yic, ku tään aköl aya, ke la ayeer ku le bën ke kôc kôk. ⁶Nayon thëi ke la ayeer ku yök kôc kôk ke kääc ë path go lëk ke, ‘Yeñö rëer wek tēwën aköl ke cïn kë luikë?’ ⁷Gokë lëk ye ëlä, ‘Acin raan cï yoc cöl buk la luui.’ Go lëk ke bïk la luui aya.

⁸“Nayon thëi ke wun dom cöl raanden kôc döm ku lueel, ‘Cöl kôc luoi, ba ke döm wëuken, ku jök kôc ë ke bō ciëen, bï jäl la thök kôc wën anhiäk jök luoi ë rial.’ ⁹Go kôc ke bō luoi yic ciëen bën ku gëm ke wëuken. ¹⁰Nawën la kôc ke jök luoi ë rial bën bï ke bën riop, ke takkë lon bï ke gäm wëu juëc, ku keek aaci bën riop wëu cīt wëu cï gäm kôc ke lök bën luoi yic ciëen.

¹¹“Gokë wëu döm ke dak puöth, ku jiëmkë wun dom guöp ëlä, ¹²‘Kôc ke lök bën ciëen, cïn luoi diit cïk looi, aaca thöñj nhïim kek yoc, yok kôc cï luui aköl yic tēwën anhiäk agut tē col piny cīt ëmën!’

¹³“Go wët raan tök bëër ëlä, ‘Mäthdië, yin acä jör, ciët yoc cï tē bï yen yï riap thïn akäl tök cäk. ¹⁴Döm ariöpdü ku jälë. Aca tak ba raan lök bën ciëen gäm ariöp cīt ariöpdü. ¹⁵Cä la yic ba wëukië gam tēcīt tē wiëc ye? Yeñö ye tieel yï döm tē muoc yen kôc?’ ”

¹⁶Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Këya, kôc tō ciëen aabï tō tueñ ku kôc tō tueñ aabï tō ciëen.”*

Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk

(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷Nayon aköl dët ke Jethu cath kek kacken ye bucoth ke la Jeruthalem, ke cöl ke tēden ë röt ku lëk ke, ¹⁸“Ëmën yok aala Jeruthalem, ku Manh Raan abï la döm ku yëth kôc kāk Nhialic nhïim, ku kôc piöoc ë löñj. Ku abik tēm thou, ¹⁹ku thönkë bäny kôc cie kôc Itharel bïk läät ku thatkë ku piëtkë tim cï riü kōu. Ku na ye nïn kadiäk cök ka bï pïr ku jôt bei ë ran yic.”

* 19:28Mt 25:31; Lk 22:30 * 19:30Mt 20:16; Lk 13:30 * 20:8Leb 19:13; L.rou 24:15

* 20:16Mt 19:30; Mk 10:31; Lk 13:30

Man wëët Dhubedī aci Jethu thiëc këden wïc

(Mk 10:35-45)

²⁰Nawën ke man wëët Dhubedī bō tēnē Jethu kek wātke, ku gut yenhiaal piny ku thiëc bī luī kē wïc.

²¹Go Jethu thiëc, “Yejō wïc?” Go bēer ēlā, “Tē nyuuc yīn thōnydu nom bāāny Nhialic yic aköldā, ke yī tōj yīpuū lōn bī yīn wētkiēn kē karou cōl aa nyuc yīlōm, raan tōk kōj cuēc ku raan dēt kōj ē cam.” ²²Go Jethu dhušk ke ēlā, “Wek aakuc kē thiëckē, yēn abī baŋ apeī ē nīnkā ku yēn abī nōk. Lēukē bāk gum cīmēndiē?” Gokē bēer, “Alēuku.”

²³Go Jethu lēk ke, “Na cōkkē we nōk ayic ka lēukē bāk gum, ku acie yēn la riel ba raan bī nyuc kōjdiēn cuēc ku kōjdiēn cam kuany. Thōckā aa kāk kōc cī Wā guēr ke.”

²⁴Nawën le atuuc kōk kathiāār piŋ, ke riāāk puōth tēnē wëët Dhubedī. ²⁵Go Jethu ke cōl ku lēk ke, “Aŋieckē lōn kōc cī gam bīk aa bāny kōc cie kōc Itharel aala riel kōc nhīim, ku aci path bāk ciēt ke. ²⁶Ku kēnē aci rot bī looi kamkun. Raan wïc ye bī ya raandit kamkun, adhīl rot dhušk piny bī ya luui rin kōc kōk, ²⁷ku na ye raan wïc ye bī ya bēny wenhīim, ka dhil ya aluaŋ-dun. ²⁸Cīmēn Manh Raan aya akēc bēn bī kōc bēn loony, aci bēn bī kōc bēn kony, ku gēm wēike bī kōc juēc waar thou yic.”

Jethu akony cōör karou bīk daai

²⁹Tēwën jiēl Jethu Jeriko kek kōcken ye buōth, ke buōth kōc juēc apeī. ³⁰Ku kōc cī cōr karou aake rēer ē dhēl kēc. Nawën piŋkē lōn cī Jethu yēēt, ke cōt rōldīt, “Bēny, Wēn Debit, kony yō!” ³¹Go kōc kōk ke rēl ku yōōkkē ke bīk biēt. Gokē ŋot ke kiu apeī, “Wēn Debit! Kony yō.” ³²Go Jethu kōc ku cōl ke, ku thiëc ke, “Yejō wiëckē ba looi tēnē we?” ³³Gokē lēk ye, “Bēny awīcku buk bēn daai.” ³⁴Go Jethu gam, ku gōot kenyīn, gokē daai nyin yic ku buōthkē.

Jethu aci la Jeruthalem ke ciēm yai

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

21 ¹Tēwën cī kek thiōk kek Jeruthalem, ke bō Bethpeec tēthiāāk kek gōn Olip, ke Jethu ēcī kōcken ye buōth karou tuōc tueŋ, ²ku lēk ke, “Lak bēi tō tueŋ yiic, ku wek aabā akaja yōk ke mac ku manhde yelōm. Luōnykē ke ku bēiikē ke tēnē ya. ³Na le raan thiëc we ke luelkē, keek aa wïc Bēny ku aabī dhuk ēmēn.” ⁴Kēnē aci rot looi kēya rin bī wēt cī luel ēlā theer raan kāk Nhialic tiŋ yēnhom tiēŋ,

⁵“Lēk kōc Itharel,

ēmēn bēnyŋaknhom dun abō tēnē week!

Alir puū ee cath akaja, manh akaja.”*

⁶Go kōc Jethu buōth la ku loikē cīmēn cī Jethu ye lēk ke, ⁷ku bīikē akaja ke manhde ku kumkē kekōth alāthken, ku nyuc Jethu manh akaja kōu.

⁸Kōc juēc aacā alāthken thieth dhēl yic, ku kōc kōk aacā ayōr tiim dhoŋ ku thiethkē ke dhēl yic aya.

* 20:25-26Lk 22:25-26 * 20:26-27Mt 23:11; Mk 9:35; Lk 22:26 * 21:5Dhāk 9:9

⁹Go kɔc ke tɔ tueŋ yenhom ku kɔc ke buoθh ye, yai looi ku yekë wak ëlä, “Lecku wën Debit!

Bëny dɔc raan bö rienku lecku Nhialic Madhəl!”*

¹⁰Nawën yeet geeu Jeruthalem, ke kɔc gëi apei ku yekë thiëc ëlä, “Yeŋa kënë?”

¹¹Ke bëër kɔc ŋic ye ku luelkë, “Yen ë raan kāk Nhialic tiŋ cɔl Jethu pan Nadharet, wun Galilia.”

Jethu aci la luaŋ Nhialic

(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹²Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luaŋ Nhialic, ku cop kɔc kăŋ yaac ku kɔc yööc ayeer kal luaŋ Nhialic yic. Ku wel agen kɔc wëu waar yiic piny, ku thöc kɔc yöc wei ë kuör. ¹³Ku lëk ke,

“Aci gôt ëlä athör theer wël Nhialic yiic,

‘Kal luaŋdië aci looi bi ya tən ye kɔc wuöt ëbën rööc thïn,’

ku yen acäk wel bi ya tən cuër.”*

¹⁴Kɔc ci cɔr ku kɔc ci duany aake ci bën tənë ye kal yic luaŋ Nhialic, goke kony. ¹⁵Kɔc dīt kāk Nhialic ku kɔc gët lööŋ aake ci puöth dak tēwën tiŋ kek kăpuoθh ci Jethu looi, ku wën ye mīth ket kal yic luaŋ Nhialic ëlä, “Lecku Wën Debit.”

¹⁶Ku luelkë tənë Jethu, “Ye kē lueel ë mīthkă piŋ?” Go bëër, “Aya piŋ. Ku këckë kënë kaŋ kueen,

‘Yin aci mīth agut mīth thii kor piöc bīk lec la cök aa lueel.’ ”*

¹⁷Kaam wën ci Jethu wëlkă lueel, ke jiël geeu ku ler Bethanī tē ci yen bën anin thïn.

Jethu aci tim wak bi riau

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸Nayon nhiäk, tēwën dhuk kek geeu, Jethu ë nēk cɔk. ¹⁹Nawën tiŋ tim cīt ŋaap dhël you, go la cɔl bi yök ke ci luok, go yök ke ayör kepec. Go Jethu lueel, “Yin aci mīth koŋ ben tiŋ athær!” Ku nyin yic tēwën ke tim riau.

²⁰Tēwën tiŋ kocken ye buoθh ë kënë, ke gëi apei, ku thiëckë röt, “Yeŋö ci tim kënë guo riau?”

²¹Go Jethu bëër, “Na gamkë ke cīn diu, ka cie kē ca looi tənë ë tim kënë yen luokë ë rot, na cök a gɔn kënë yen yöckë ëlä, ‘Jot rot ku cuat rot wiir,’ ka loi rot.” ²²Ku na lak gam, ke këriëc ëbën yakë ke thiëc tē rööc wek, aa yöckë.”

Bäny Itharel aa riel Jethu yöŋ yic

(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³Go Jethu ben dhuk kal yic luaŋ Nhialic, ku tēwën piöc yen, ke bānydīt kāk Nhialic ku kɔc baai bö tənë ye ku thiëckë ëlä, “Ee yin, ye riel ŋö tō yīguöp ye yin luui kēlä? Ku yeŋa yik yī ë riel kënë?”

²⁴Go Jethu bëër, “Wek aba thiëc wët tōk aya, na bëërkë apath, ke wek aba lëk raan cā gām riel ye yen kākă looi. ²⁵Lëkkë ya, Joon yök riel yen kɔc gām lökwëi tēnen, ye tənë Nhialic aye rielde ë rot?”

Gokë guëëk yic kamken ku luelkë, “Na luelku, ke yök tënë Nhialic, ka thiëc, ‘Aye nõ këc wek wëtde gam?’” ²⁶ Ku na luelku, ‘Ke rielde ë rot,’ ke yök aa jöny ke rin cî raan ëbën ye gam.” ²⁷ Gokë dhuök Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lëk ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye ʏen kakkä looi.”

Kääñ cî Jethu lueel rin mîth karou

²⁸ Ku ben Jethu ke thiëc, “Yeñö yakë tak wët kënë yic? Monytui ë la dhäk karou. Go la tënë wëndit ku lëk ye, ‘Manhdië lör lui dom yic ya aköl.’” ²⁹ Go bëër, ‘Yen acîi la,’ nawën ke ben yenhom waar ku ler. ³⁰ Go ben la tënë wänden koor ku lëk wët awën cî kañ lëk wëndit. Go gam ku cîi la. ³¹ Yeña kamken karou cî kë wïc wun looi?”

Gokë bëër, “Ee wëndit.”

Go Jethu lëk ke, “Köc ajuër kut ku adëjök ë tïc kek kuat moc ë path, aa kek aabî röt kañ mat ë bääny Nhialic yic tënë we. ³² Rin Joon raan wäär köc muöc nhüim ëcî bën tënë we bî we nyuöth dhël ë yic, ku wek aa këc wëtde gam. Nawën ke ye köc ajuër kut ku adëjök kek gam ye. Ku na cök awën cî wek kakkä tiñ ke loi röt, ke wek aa këc wepuöth waar ku pälkë luoi käreç ku gamkë wëtde.”*

Jethu acî jam ë waal bî rëcë bäny nyuöth

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Ku ben Jethu jam waal ku lueel tënë köc man ye ëlä, “Monytui ëcî dom looi ku cum yic tiim luok ku rök. Ku wec tẽ ye mîth tiim guör thîn bîk ya miök, ku looi kät. Ku jöl dom riöp yic köc kök, ku le keny wun dët.” ³⁴ Nawën le tẽ cî tiim luok thöñ, ke tooc aluönyke tënë ke bîk la gäm abäkke. ³⁵ Go köc awën cî riöp dom yic aloony dom, ku thatkë aluöny tök, ku näkkë alony dët ku biöökkë alony ye kek diäk aleel. ³⁶ Go aloony juëc tënë aloony tueñ ben tooc, ku ɲot ke looikë ke tẽwäär. ³⁷ Nawën ciëen ke wun dom jöl wände tooc, ku tek lön bî kek ye theek. ³⁸ Go köc awën cî riöp dom yic lueel kamken wën tiñ kek ye, ‘Kënë ee manh raan la dom, bî käng lök thön aköldä. Bäk näkku ku kärke aabî döñ ke ʏo.’” ³⁹ Gokë dom ku thelkë ayeer dom yic ku näkkë.”

⁴⁰ Ku jöl Jethu ke thiëc, “Na bõ raan la dom ke loi ɲö tënë ke?”

⁴¹ Gokë bëër, “Abî köckä nök, ku riöp dom yic wei tënë köc bî ye ayiëk abäkke tẽ cî kañ luok.”

⁴² Ku lëk Jethu ke, “Këckë wët cî göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, kañ kuen?”

‘Mën wäär yen cî atëët kuc yen acî bën a mën ril apeï,
kënë ë ye luoi Bëny,
ayeku tiñ ke path ku dhëëñ yonyin!’ ”*

⁴³ Ku la Jethu tueñ ku lueel, “Këya alëk we, bääny Nhialic abî nyaai tënë we ku gëm köc wuöt kök bî wëtdië piñ ku loikë. ⁴⁴ Ku raan bî löny alal kënë nhom, ka duöny bî ruöth, ku raan bî alal kënë lööny yenhom ka niöön yic.”

⁴⁵ Nawën piñ köcdit käk Nhialic ku köc gët lööñ ë jam kënë, ke ɲickë lön jieem Jethu rienken, ⁴⁶ ku na cök alön wïc kek ye bîk dom, ka ke cî riöc köc juëc tõ thîn ë Jethu tiñ ke ye raan käk Nhialic tiñ.

Jethu acı bääny Nhialic thöŋ yan thiëek

(Lk 14:15-24)

22 ¹Go Jethu ben jam tēnē ke ē waal ku lueel. ²“Bääny Nhialic ē duēr thöŋ kek yan thiëek cī bēnyŋaknhom looi tēnē wēnde. ³Ku tooc aluɔɔnyke bī kɔc cī cɔl la lēk bīk bēn yai yic. Gokē kuc ku cīk bō yēei. ⁴Go aloony juēc ben tooc ku thɔnke ēlā, ‘Lak, lēkkē kɔc cī cɔl lɔn mīith aacī thōk ē guiēr, muɔɔr ku nyōk cuai aacī nōk, kēriēēc ēbēn acī guiēr. Bāk yai yic!’ ⁵Ku keek aake liu puōth thīn, ku puōkkē bī ŋek ala duɔmde, ku la raandā lucide yic. ⁶Ku dɔm kɔc kōk aloony bēnyŋaknhom, ku baŋkē ke ku nākkē ke. ⁷Go bēnyŋaknhom puōu riāāk apei, ku tooc apuruōōkke ku lek kɔc awēn nāk aluɔɔnyke nōk, ku cuānykē genden. ⁸Ku cɔl aluɔɔnyke ku lēk ke, ‘Yai acī thōk ē guiēr, ku kɔc ke cī cɔl aa kēc aa kɔc path, aacī kuc ē bēn. ⁹Lak geeu ku calkē kuat kɔc bāk yōk dhōl yiic bīk bēn yai yic.’ ¹⁰Go aloony la dhōl yiic ku cɔlkē kuat raan cīk yōk ēbēn, abī yai thiāŋ apei.

¹¹“Nawēn bō bēnyŋaknhom bī thān cī guēer yēei bēn tiŋ, ke tiŋ raan tōk ke kēc alēth yai ruōk. ¹²Go bēnyŋaknhom lueel, ‘Māthdiē, yī bō tēn kēdē ke yī cīi alēth yai ceŋ?’ Go mony awēn biet ku cīi wēt bēer. ¹³Go bēnyŋaknhom lēk aluɔɔnyke, ‘Derkē cin ku cōk ku cuatkē muōōth yic ayeer, tē bī yen dhiau thīn ke ŋeny yelec.’ ”

¹⁴Ku wit Jethu wētde ēlā, “Rin kɔc juēc aaye cɔl, ku aa kɔc lik kek aaye lɔc.”

Jethu awic bī wēēŋ wēt ajuēr

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵Go Parathī la tēden ē rōt bīk tē bī kek Jethu dam thīn, wētden bī lueel, la mat. ¹⁶Ku toockē kɔcken abēk ke buɔɔth tēnē ye, ku kɔc Antipāth Yērot bīk la wēēŋ bī wēt rac luēl kegup bī ye dɔm. Ku bīk ku luelkē ēlā, “Raan piōōc, aŋicku yīn ē raan la cōk jam ē yith. Yīn ē kɔc piōōc bīk kāk wic Nhialic looi dhēl la cōk, ke yī cīi diēer kāk ye kɔc kōk tak. Ku yīn acie diētden ye kuēēc nhom. ¹⁷Lēk ɔo na ye tāktākdu, buk ajuēr aa gam ɔok kɔc Itharel tēnē Cithēr Bēnyŋaknhom, tēdē ke cuk bī ya gām ye?”

¹⁸Ku Jethu ēci ruēēnyden ŋic, ku bēer, “Yeŋō wic wek ye bāk ɔa deep wēt? ¹⁹Calkē ɔa atīŋ wēnh yakē tāau piny ajuēr!” Gokē yiēk wēēth. ²⁰Goke thiēēc, “Ye nhom ŋa, ku ye rin ŋa kākā cī giēet wēēth kōu?”

²¹Gokē bēer, “Aa kāk Cithēr Bēnyŋaknhom.” Go Jethu lēk ke, “Na ŋieckē kēya, gāmē Cithēr Bēnyŋaknhom kēde, ku gāmē Nhialic kēde.”

²²Gokē gāi, tē cī Jethu wēt bēer thīn, ku nyiēēŋkē piny ku jiēlkē.

Nhialic abī kɔc cī thou cɔl aa ben pīr

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³Akōl tōŋ awēn ke kɔc kōk akut Thaduthī, akut cīi ye ye gam lɔn bī Nhialic kɔc cī thou ben cɔl apīr, bō tēnē Jethu ku thiēckē ēlā, ²⁴“Raan piōōc, acī Mothith lēk ɔo ēlā, Na thou raan ku nyiēēŋ tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala ɔot tik bī mīth dhiēēth ɔōn mēnhē. ²⁵Na thōōŋku lɔn tō

mīth tik thīn kadhorou, ku thiēk wëndit ku thou ke cīn mīth, ku dōḡ tieḡde ke wēmēnh buoth ye, ²⁶ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth. Ku looi rot kēya tēnē raan ye kek diāk, agut wāmēnh kun ye kek dhorou. ²⁷Nawēn ke tik thou aya.” ²⁸Ku lek tueḡ ku thiēckē, “Tē le kōc cī thou rōt jōt akōldā, bī ya tiḡ ḡa, rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

²⁹Go Jethu bēer, “Wek aa kōc ril nhīim cīn kē ḡieckē, rin cīi wek athōr theer wēl Nhialic cī ḡōt ye gam. Ku acāk ye gam aya lōn bī Nhialic kē ye lueel ke bī looi, lēu bī looi. ³⁰Rin tē le kōc cī thou rōt jōt, aacīi bī thiēek ku aacīi bī thiaak, aabī rēer kecīt atuuc nhial. ³¹Ku na ye rin wēt bī kōc cī thou rōt jōt, ke we kēc wēt cī Nhialic lēk we theer kuen? Acī lueel, ³²Yēn ē Nhialic Abaram ku Ithāk ku Jakop.’ Kōc cī thou ke ḡic Nhialic, aa pīr alanden. Yēn ē Nhialic kōc pīr, ku kōc cī thou aya.”*

³³Nawēn piḡ thān tō thīn wēt kēnē, ke ḡēi ē piōōcde.

Lōḡ ril lēu bī theek kam ē lōōḡ

(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

³⁴Nawēn piḡ Parathī lōn cī Jethu Thaduthī thōl nhīim, ke mat kenhīim bīk Jethu thiēec aya, ³⁵ku jōl raan tōk kamken, * ³⁶raan piōōc lōōḡ, Jethu thiēec, “Ye lōḡ nen yen ril kam ē lōōḡ?”

³⁷Go Jethu bēer, “Yīn adhil Bānydu Nhialic nhiaar piāndu ēbēn, ku wēiku ēbēn, ku nhiamdu ēbēn.”* ³⁸Kēnē, yen ē lōḡ ril tueḡ. ³⁹Lōḡ dēt ril ye kek rou thōḡ kek ē lōḡ kēnē akīn, yīn adhil raan dēt nhiaar cīmēn nhieer yīn rot.* ⁴⁰Lōōḡkā karou kek aa ye lōōḡ Mothith ēbēn, ku lōōḡ ye kōc kāk Nhialic tūḡ piōōc, kēr bei thīn.

Jethu acī kōc piōōc lōn yen raan ē tooc Nhialic

(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹Kaam wēn cī Parathī kenhīim kut Jethu lōōm ke thiēec ke wēt kēnē, ⁴²“Yakē tak Raan cī lōc ku dōc yeḡa? Ye wēn ḡa?” Gokē lēk ye, “Ee wēn Debit?”

⁴³Go dhuōk ke ku lueel, “Na ye kēya, yeḡō ye Wēi Nhialic Debit yōōk bī cōol Bānydiē. Rin ēcī Debit lueel ēlā,

⁴⁴‘Acī Nhialic lueel tēnē Bānydiē, “Nyuc ē tēn kōḡdiēn cuēc, yet tē bī yēn kōc aterdu dhuōk ciēēn yīcōk.”’*

⁴⁵“Na ye Debit cōol, ‘Bānydiē,’ Ke lēu bī ya wēnde kēdē?” ⁴⁶Go ciēn mēn raan tōḡ bēer wētde, ku wēn akōlē yet tueḡ acīn raan tōḡ cīi yethok ben kuek bī thiēec.

Duōkkē nhiam cīmēn Parathī ku Thaduthī

(Mk 12:38-39; Lk 11:43, 46; 20:45-46)

23 ¹Ku jōl Jethu lueel tēnē kōc juēc awēn ku kōcken ye buōth. ²“Kōc piōōc lōōḡ ku Parathī kek aatō nyin Mothith. ³Kēya, aa dhielkē ke theek ku luōikē kē yekē lēk we, ku piēḡkē kē yekē lēk we, ku duōkkē kākken yekē ke looi ye kiēēt, rin aacie kāk yekē lēk kōc kek yekē ke looi. ⁴Aa kōc

* 22:32B.bei 3:6 * 22:35-40Lk 10:25-28 * 22:37L.rou 6:5 * 22:39Leb 19:18

* 22:44Wk 110:1

piöcc käril yiic bi ke looi, ku aa cie koc ë kony bik ke looi. ⁵Këriëcc ëbën yekë ke looi, ayekë ke looi rin bi kek koc wëŋ. Aa cath ke muk athör theer wël Nhialic. Ku rukkë alëth path, ku mukë athör kecin bik nyuöcöth lön ye kek koc path thek löŋ Mothith. ⁶Ayekë nhiaar bik nyuc tueŋ thöc kocdit tënë amat, ku yön path aköl yai. ⁷Ayekë nhiaar bi ke aa muöcöth athëk yön yöcc yiic, ku yeke cöl, 'Koc piöcc.'

⁸"Duökkë röt cöl aye cöl, 'Koc piöcc,' Rin wek aa ŋek ke wämënhë, ku wek aa la raan piöcc tök. ⁹Ku acin raan dhielkë cöl pinyinhom tën, 'Wä,' Rin ë Nhialic tö nhial yen ee Wuurdun yetök. ¹⁰Ku duökkë röt cöl aye cöl, 'Koc piöcc,' Rin wek aa la raan piöcc tök, 'Raan ci löc ku döc.' ¹¹Raandit apeï kamkun adhil rot dhuök piny bi luui rienkun. ¹²Kuat raan rot yäth tueŋ ë rot abi dhuök ciëen, ku raan lir puöu rot tööu ciëen, abi yäth tueŋ."

Jethu aci rëcc Parathï ku koc gät lööŋ nyuöcöth

(Mk 12:40; Lk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³"Koc piöcc lööŋ ku wek Parathï, Awëëŋkui! Ee kërac apeï yen ayakë looi, rin ye wek koc piöcc dhël cïi kek bi met bääny Nhialic yic. Rin wek aaciï bi met thïn aya. Na cök koc kök wic bik met thïn, ka yakë ke wel nhïim ë piöcc-dun cïi la cök! ¹⁴Koc piöcc lööŋ ku wek Parathï, Awëëŋkui! Wek aa cath we röök apeï dhöl yiic bäk koc wëŋ lön ye wek koc path, ku wek aa bëëi lër tuöör nyin bik aa kakkun. Wek aabi tëm awuöcödit tet apeï rin kërec yakë looiäk!

¹⁵"Koc piöcc ku wek Parathï, Awëëŋkui! Wek aa piny kuany yic rin bi la raan töŋ yökkë bi piöcc-dun gam. Na yökkë, ke tē ye wek ye piöcc thïn, ee ye cöl aye raan pan mac, abi we duër waan thook!

¹⁶"Awëëŋkui, wek koc ë koc kök wat nhïim ke we ye cöör aya, ku luelkë, raan mël kuëëŋ rin luaŋ Nhialic, ke rot mac wëtde. ¹⁷Wek aa muööl ku cöör! Yeŋö dit? Ye milän thith aye luak? ¹⁸Ku benkë luel ëlä, raan mël kuëëŋ rin yik ka cïn wëtde yic, ku na kuëëŋ mël rin ajuër ci tääu yenhom, ke rot mac wëtde. ¹⁹Wek koc ci cör wepuöth! Yeŋö dit? Ye ajuër ci tääu yik nom aye yik guöp ë loi bi ajuër ci tääu yenhom ya kën ë Nhialic? ²⁰Këya, tē kuëëŋ raan yik, ka kuëëŋ ye, ku käk ci juaar yenhom. ²¹Ku tē kuëëŋ raan luaŋ Nhialic ka kuëëŋ ye ku Nhialic yen rëër thïn, ²²ku tē kuëëŋ raan pan Nhialic, ka kuëëŋ mäacde, ku yenhom guöp."

²³"Koc piöcc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aa kälük kakkun cäk puur yiic juër Nhialic, ku wek aacie käril ye löŋ luel ye kuëëc nhïim, cimën bi raan dhiel la cök ku lir puöu, ku kony koc kök ku cïi koc ye ruëeny. Wek aa dhil kakkä muk nhïim, ke we cïi mäl ë juër käng aya tënë Nhialic. ²⁴Koc mär koc, wek aacie käk wic Nhialic ye looi, ku aa käk puöl yiic kek aa yakë ke kuëëc nhïim.

²⁵"Koc piöcc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aaciï puöth la cök, wek aa cit biïny ku aduuk ye löök köth, ku aa thiäng miïth ye rum riel ku miïth ye ke tuöör nyin. ²⁶Wek koc Parathï ci cör wepuöth! Kaŋkë biïny ku aduuk löök yiic, yen aabi kek köth la wic aya!

²⁷"Koc piöcc lööŋ ku wek Parathï! Awëëŋkui! Wek aa thöŋ kek rëŋ ci buth, na tiŋ keköth ke dhëŋ apeï, ku keyiic alönthiïn aaci thiäng yom koc ci thou ku

* 23:5Mt 6:1; Kn 15:38; L.rou 6:8 * 23:11Mt 20:26-27; Mk 9:35; 10:43-44; Lk 22:26

* 23:12Lk 14:11; 18:14 * 23:22Lth 66:1; Mt 5:34 * 23:23Leb 27:30

kārec kōk.* ²⁸Kēya, wek aa cīt rēṅkā aya. Wek aaye raan ēbēn tīṅ we path gup ayeer, ku piāthkun alonṭhīn aacī thiāṅ ruēēny ku kārec kōk ēbēn.

²⁹“Kōc piōōc lōōṅ ku wek Parathī! Awēēṅkui! Wek aa rēṅ buth tēnē kōc kāk Nhialic tīṅ. Ku gietkē rēṅ kōc path bīk dhēṅ apei, ³⁰ku luelkē ēlā, na ʔo tō thīn wāār nēk wārkuān dīt kōc kāk Nhialic tīṅ, ṅuōt ʔok aa kēc rōt mat ē nāākden yic. ³¹Kēya, ayakē gam ayic lōn ye wek mīth kōc wāār nāk kōc kāk Nhialic tīṅ! ³²Ku cīt mēnē ye wek kōc ril nhīim, cīn kē yakē gam, kēriēēc ēbēn atō wecin, thāāpkē kārec wāār cī wārkuōn dīt ʔok! ³³Mīth kāpieny! Yakē tak bāk poth la pan mac kēdē? ³⁴Ku rin ē wēt kēnē yen acī Wā we tuōc kōc kāk Nhialic tīṅ. Ku ē kōckā yiic, kōc kōk aa bāk nōk, ku piāatkē kōc kōk tim cī rīiū kōu, ku thatkē kōc kōk ʔōnkuōn amat yiic, ku yakē ke ʔōōp geeth yiic ēbēn. ³⁵Ku tēdun ye wek luui thīn kēnē, abī awuōc bī teem rin kōc cī nōk lōōny weyiēth, ʔok nāāk wāār nēk Abel ʔet nāāk Dhākaria wēn Barakia wāār nākkē luāṅ Nhialic.* ³⁶Ku lēk Jethu ke, awuōc bī gam rin ē kākā ēbēn abī bēn ē riēēc kēnē yeth.

Jethu ee kōc gen Jeruthalem lēk

(Lk 13:34-35)

³⁷“Wek kōc gen Jeruthalem, wek aa kōc kāk Nhialic tīṅ nōk, ku biōōkkē kōc cī Nhialic tuōc we aleel. Aca wīc arak juēc, ba we kony cīmēn dhie ye aṅiṭh miēthke kuōm piny yewuk bī ke kony bī ke cīi ʔop, ku wek aacī kuec. ³⁸Ēmēn abāk tīṅ ke Nhialic cī yecin miēēt bei, ku nyiēṅ pandun we.* ³⁹Ku ēmēn alēk we, ‘Wek acīi ʔa bī bēn tīṅ ʔet akōl bī wek rōt guir bāk ʔa lor tē bēn ʔen dhuk.’”*

Luaṅ Nhialic Jeruthalem abī thuōr piny

(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

24 ¹Tēwēn jiēl Jethu kal luaṅ Nhialic yic, ke kōcken ye buōoth bō tēnē ye ku luelkē, “Raan piōōc, tīṅ, ye luaṅdīit dhēēṅ ṅō kēnē!” ²Go Jethu bēēr, “Alēk we, ʔōōt dīt yakē tīṅkā aabī thuōr piny ēbēn ka cīn alēl tōṅ bī kōōc alēl dēt nom.”

Acī Jethu lēk atuōōcke lōn bī ke maan

(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

³Tēwēn rēēr Jethu ʔon Olip nom ē rot, ke kōcken ye buōoth bō tēnē ye ku thiēckē, “Lēk ʔo ye nen bī kākā rōt looi, ku ʔeṅō bī tē bī yīn dhuk piny nom ku thōk piny, nyuōoth?”

⁴Go Jethu lēk ke, “Duōkkē rōt cōl aduōṅ. ⁵Rin kōc juēc aabī bēn rienkiē, ku ye ṅek luel, ‘Ke ʔen Raan cī lōc ku dōc.’ Ku aabī kōc juēc duōōṅ. ⁶Duōkkē diēer tē tīṅ wek tōōṅ ke loi rōt, ku tē piṅ wek tōōṅ kōk wuōt mec yiic. Kākā aa dhil rōt looi, ku acie yen bēn thōk ē piny. ⁷Rin wuōt aabī thōr kamken ku pan bēnyṅaknom kek pan bēnyṅaknom dēt aabī thōr aya. Cōṅdīt apei abī tō thīn, ku ayiēēkyiēēk piny abī rot looi bēēi juēc yiic. ⁸Kākā kek aa kāk tuēṅ.

* 23:27Luci 23:3 * 23:33Mt 3:7; 12:34; Lk 3:7 * 23:35Cāk 4:8; 2Lēk 24:20-21

* 23:38Jer 22:5 * 23:39Wk 118:26

⁹“Ku dēt, wek aabī dōm ku yēth we luk yic, ku wek aabī nōk. Ku wuōōt ēbēn aabī we maan rienkiē.” ¹⁰Ku ē tēēn, kōc juēc cī wētdiē gam aabī rōt waar, ku kōc kōk aabī ŋek raandā aluom ku man raandā ŋek. ¹¹Ku awēŋ juēc aabī tuōl aya, ku aabī kōc juēc rac nhīim. ¹²Ku luoi kārēc abī rot juak apei, kōc juēc aabī gamden wai wei. ¹³Ku raan bī yepuōu dēt yet tē bī yen thou, abī pīr akōlriēēc ēbēn.” ¹⁴Ku Wēt Puoth Yam kēnē rin bāāny Nhialic, abī kaŋ lēk kōc ēbēn pinyinhom bīk piŋ, ku jol thōk piny bēn.

Kēreēc bī rot looi tēnē kōc Jeruthalem

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵“Ala akōl bī wek kērac apei tiŋ, kēwāār cī Daniel raan kāk Nhialic tiŋ jam ē ye.” (Raan kuēn adhīl kēnē deet yic!) ¹⁶“Kōc rēēr Judia, ku tiŋkē ē kēnē, ka dhil riŋ gat nhīim roor bīk la thiaan. ¹⁷Ku na rēēr raan ayeer, ka cīi ben la yōt bī la guik kē muk. ¹⁸Ku na tō raan dōm yic, ka cīi ben dhuk baai bā alanhde la lōōm.” ¹⁹Diāār liēc ku diāār muk mīthkor aabī gum apeidūt ye nīnkā. ²⁰Rōōkkē bī rot cīi loi wiir yic rut, tēdē akōl cīi kōc ye luui. ²¹Kōc aabī gum apei ye nīnkā, gum kēckē kaŋ yōk tēwāār ciēk Nhialic kōc agut cīt ēmēn. Ku acīi rot bī ben looi.” ²²Na kēc Nhialic looi bī nīnkā cōl alik, ŋuōt acīn raan cī pīr. Ku rin kōcken cī lōc, acī nīn cōl alik.

²³“Wek aa lēk, na le raan yōōk we, ‘Tiēŋkē Raan cī lōc ku dōc kīn, tēdē ke lueel, tiēŋkē yen akan!’ Ke duōkkē gam. ²⁴Rin kōc juēc aabī bēn ku lueel ŋek, ee yēn Raan cī lōc ku dōc, ku lueel raan dēt, ee yēn raan kāk Nhialic tiŋ, ku loikē kārīl kōc gōi, na lēukē, ke mār kōc cī Nhialic kuany. ²⁵Tietkē rōt, kēriēēc ēbēn alēk we ēmēn bāk nhīim tīr kē bī bēn.

²⁶“Kēya, na le raan lēk yī ēlā, ‘Yen akan atō roor tēēn!’ Ke yī duk la, tēdē, ‘Yen akīn acī thiaan tēn,’ Ke duk gam. ²⁷Rin tē dhuk Manh Raan ka guōkē ŋic. Abāk tiŋ cīmēn bir deŋ dhie yen nhial reet yic, ku tiŋ lōŋ ku lōŋē.”

²⁸“Dēt aya, abī ciēt mēn dhie na cī cuor kenhīim kut, ka la kē ŋuetkē.”

Akōl bī Manh Raan bēn

(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹“Awiēc ku bāk ŋic aya, ye nīnkā, tē cī kōc jāl gum apei, akōl abī kum nyīn bī piny cuol, ku pēei acīi bī ruēl. Ku kuēl aabī rōt yāāk ku lōōnykē.” ³⁰Kē bī bēn Manh Raan cōl aŋic abī tiŋ nhial, ku kōc ēbēn pinyinhom aabī yīic ŋeer kākken rec cīk looi. Ku keek aabī Manh Raan tiŋ ke bō pial yīic nhial ke diik ku rieldūt apei.” ³¹Ku abā atuōōcke tooc bīk kēcīt lōōr yup yic, bī kek kōcken cī lōc kuōōt yīic pinyinhom ēbēn.

³²“Ŋieckē ē kēnē tim cīt ŋaap, tē looi yen yōōk ku looi yīth, ke kēr acī thiōk. ³³Kēya, tē tiŋ wek kākā ke loi rōt aya, ke ŋieckē lōn cī yen thiōk apei. ³⁴Alēk we, wek aacīi bī mār tē cōk kākā rōt looi. ³⁵Nhial ku piny aabī liu, ku wētdiē acīi bī kaŋ mār.

* 24:9Mt 10:22 * 24:13Mt 10:22 * 24:15Dan 9:27; 11:31; 12:11 * 24:17-18Lk 17:31

* 24:21Dan 12:1; Ny 7:14 * 24:26-27Lk 17:23-24 * 24:28Lk 17:37 * 24:29Ith 13:10; 34:4;

Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15; Ny 6:12-13 * 24:30Dan 7:13; Dhāk 12:10-14; Ny 1:7

Rëer yî cî rot guiir

(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36)

³⁶“Acin raan ñic aköl bî kakkä röt looi. Na cök atuuc nhial, ayî Wënde, ka cîk ñic. Ee Wä ë rot yen añic ye. ³⁷Bën Manh Raan abî ciët kēwäär loi rot wäär piir Noa.” ³⁸Ee nînkä, aboordît nhom tueñ, kōc aake rëer ke mit puŋth, ke ye luui ruŋi ku yēi yet aköl le Noa riäi yic, ³⁹ku ë cîn kēn ñic yet tē bī aboor. Ku muu kōc ëbēn. Yen abî ciët bën Manh Raan aya.” ⁴⁰Tēen na cök kōc karou luui dom yic, ke raan tōk yen abî nyaai ku nyiëñ raan dēt piny. ⁴¹Ku diäär karou lui tētōk aabi ke tieñ tōk nyaai, ku nyiëñ tiñ dēt piny.

⁴²“Këya, guierkë röt ku tiërkë nhîim, rin wek aa kuc aköl bî Bānydun bën. ⁴³Yen acit kēn na raan la baai ñic tē bî cuār bēn thīn wakōu, ka rëer ke yiēn, ku cīi cuār pāl bî kakkē nyaai. ⁴⁴Ke week aya, wek aa dhil rëer we tīt, rin acāk ñic ye nen bî Manh Raan bën.”

Ñic Bāny ku loi luicide akōlaköl

(Lk 12:41-48)

⁴⁵“Na ye këya, yeña alony path ku ñic kǎñ apei, bî bëny nyään paande, bî kacke aa gām miēth akōlaköl? ⁴⁶Alony mit guŋp, alony bî bëny yōk ke loi luicide apath tē dhuk yen! ⁴⁷Alēk we, abî alony kēnē tāau kakkē yiic ëbēn. ⁴⁸Ku alony cīi luicide bî ñieç looi, rin yen ye tak lōn cīi bānyde bî lac dhuk, ⁴⁹ku kuc kōc pan bëny ciëñ, ku ye cool wiëet kek kōc dek ë mǎau, ⁵⁰ke bānyde abî la luāt yeguŋp aköl cīi ye tak lōn yen aköl bî yen bën. ⁵¹Ku yeen abî bëny tēm awuŋcdit, ku met tē rëer kōc rec thīn, ë tēen kōc aa rëer ke dhiau ke ñeny kelec.”

Kǎñ nyiir kathiäär

25 ¹Ku ben Jethu kǎñ dēt thōŋth, ku thōŋ bāny Nhialic ëlä, “Nyiir kathiäär aake cî kakkēn ye kek mer lööm ku lek yan thiëk yic.” ²Kam ë nyiirkä, nyiir kadhiëc aake pel nyin, ku nyiir kadhiëc aa cīi nyin pel. ³Nyiir aa bëlkä aake cî mermerken lööm ku cîk miök dīt muk. ⁴Ku nyiir ñic kǎñ aake muk mermerken ku miök dīt tet aya. ⁵Nawēn ka athiëk gǎau bî cīi loc bën, gokë tōc bîk nin.

⁶“Nawēn wëer ciel yic, ke piñ duŋot, ‘Athiëk abö, bāk ayeer ku luorkë!’ ⁷Go nyiir awēn kathiäär röt jot kedhie ku dēpke mermerken. ⁸Go mermer nyiir aabël cīi dēp apath rin cîn kek yiic miök. Gokë nyiir kōkkä lim, ‘Miackë yo ë miök, mermerkua aaci dēp.’ ⁹Gokë bëer, ‘Miök aci yo thōn, lak tē ye miök yaac thīn bāk la yōc miōkdun.’ ¹⁰Go nyiir aabël la bîk la yōc miök, ku go athiëk guŋ lōk bën kecök. Go nyiir awēn cî röt guiir la kal yic kek athiëk tēwēn dieer yai thīn, ku thiök kal thok.

¹¹“Nawēn la nyiir awēn cî la yōc miök dhuk ke cōt, ‘Bëny, Bëny, ñāny yo kal thok!’ ¹²Go athiëk bëer, ‘Ye wek yīña?’ Wek aacä ñic!”

¹³Ku wit Jethu wētde ëlä, “Rëerkë we cî röt guiir, rin wek aa kuc aköl bî yen bën.”

* 24:37Cäk 6:5-8 * 24:39Cäk 7:6-24 * 24:43-44Lk 12:39-40 * 25:1Lk 12:35

* 25:11-12Lk 13:25

¹⁴ Ku ben Jethu kääŋ dēt ben thöōth ku lueel, “Bääny Nhialic abī thōŋ ke mony la keny wun dēt, cā aluōnyke cōl ku gēm ke wēū bī kek lōk luui. ¹⁵ Ku yīk aluōny tōk tim buōt. Ku gēm alony dēt tim thiārdhiēc, ku gēm alony ye kek diāk tim thiāār. Acī wēū tek kēya cīt tē ŋic ŋek luui thīn, ku jiēl bī la keny. ¹⁶ Go alony cī yīk tim buōt, wēūke la luōi ku yōk tim buōt dēt. ¹⁷ Ku lui alony cī gām tim thiārdhiēc cīmēn alony wēn aya, ku yōk tim thiārdhiēc dēt. ¹⁸ Ku la alony cī gām tim thiāār wēū bānyde la wuōōt piny ēbēn.

¹⁹ “Nawēn ke bānyden jāl dhuk, ku cōl aluōnyke bī wēūke bēn kuēēn nyīn. ²⁰ Go alony wāār cī gām tim buōt bēn ku lueel, ‘Bēny, wāār yīn acā gām tim buōt, ku ēmēn tīŋ, yēn acī tim buōt dēt juak thīn.’ ²¹ Go bānyde leec luōiden pēth cī looi ku lueel, ‘Yīn acī wēū lik ŋiec muk apath ku juak keyiic, kēya ēmēn yīn aba tāāu kājuēc yīic ba ke muk. Bāār rēerku yō mit puōth yōdhie.’

²² “Ku ben alony cī gām tim thiārdhiēc bēn ku lueel, ‘Bēny yīn acā yīk tim thiārdhiēc wāār le yīn keny, ku yēn acī lōk luui ku juak tim thiārdhiēc dēt thīn.’ ²³ Go bēny leec luōiden cī ŋiec looi ku lueel, ‘Yīn alony puōth kāŋ tiit apath. Yīn acī kālīk tiit apath, ku ēmēn yīn abī tāāu kājuēc nhīim, bāār miet puōu ē bāāny bāānydu yic.’

²⁴ “Go raan cī tim thiāār lōōm bēn ku lueel, ‘Bēny, aca piŋ lōn ye yīn raan col puōu rap kēc puur tem, ku kuany kāk ke kēc ke wēer piny. ²⁵ Kēya, yēn acī riōōc ku la wēūku wēc piny. Ŋō! Wēū wāār ca kuēi ya aa kīk.’ ²⁶ Go bēny lēk ye ēlā, ‘Alony rac, ku ye adak rot aya. Na ŋic lōn ye yēn rap tem, rap kēc puur, ku lōn ye yēn kāŋ kuany, ku aa kēc pok. ²⁷ Ŋuōt yīn acī wēūkiē dhiel gām raan ŋic luōi wēū, na la dhuk ciēēn, ke ya yōk wēūkiē ke cī keyiic juak. ²⁸ Nyaaikē wēū tēnē ye ku gām kē ke raan la tim buōt. ²⁹ Rīn raan kālīk ŋiec muk abī kākke juak yīic, ku raan cī kāŋ ye ŋiec muk, abī kēden tō thīn nyaaī. ³⁰ Ku cuatkē alony rēec kēnē muōōth yic ayeer, ku tēēn dhiēū abī tō thīn, ke kac yelec.’”

Lugdīt

³¹ “Akōl bī Manh Raan bēn ke duaar, ku atuuc nhial ēbēn ke cath ke ye, abī nyuc thōnyde nhom ke duaar pan Nhialic,” ³² ku thāi ēbēn aabī guēēr yēnhom. Ku aabī tek yīic akuut karou, cīmēn raan la thōk, yēn amēl ku apiyeem tek thook. ³³ Ku tēū amēl kōŋden cuēc ku apiyeem kōŋ cam. ³⁴ Ku Bēny abī kōc kāac lōŋ cuēc lēk, ‘Bāk, kōc cī Wā dōc ku lōmkē bāāny cī guiir tēnē we tēwāār ciēk piny. ³⁵ Wēn cī cōk ya nōk, wek aacā muōc kēcam. Ku wēn cī rou ya nōk wek aacā muōc kēdek, ku wēn ye yēn jāl, wek aacā lor pandun, ³⁶ ku wēn cīn yēn lubo wek aacā ruōk kōu, ku wēn tueeny ya wek aacā la neem, ku wēn cī ya mac, wek aacā bēn tīŋ.’

³⁷ “Ku kōc wēn aabī wētde dhuk nhom ēlā, ‘Bēny, yī cuk tīŋ nen yī nēk cōk buk yī muōc kēcam? Ku nēk rou yī buk yī muōc kēdek, ³⁸ ku cuk yī tīŋ nen ke yī bō keny yic buk yī lor? Ku yīn acīn lubo goku yī ruōk kōu? ³⁹ Yī cuk tīŋ nen ke yī tuany, ke yī cī mac buk yī la neem?’ ⁴⁰ Ku abī Bēnyŋaknhom lēk ke, wēt yic alēk we, ‘Kēriēc ēbēn cāk luōi raan tōk kam wāmāthkiē thiikā, aa cāk luōi ya aya.’

⁴¹“Ku abī lēk kōc lōŋ cam, ‘Aa wek kōc cī cieen, jālkē ē tēn bāk la many dēp yic akōlriēec ēbēn, many cī guir tēnē jōŋrac ku atuššcke ēbēn. ⁴²Rin wāār nēk cōk ya, wek aa kēc ya muōc kēcā, ku nēk rou ya ku wek aa kēc ya muōc kēdek. ⁴³Ku wāār yēn ē jāl ku wek aa kēc ya gōŋ pandun, ku yēn ya cīn kōu alath, wek aa kēc ya ruōk kōu, ku yēn a ya cī tuaany, ku mac ya ku wek aa kēc bēn bāk ya neem.’ ⁴⁴Ku kōckui aya aabī thiēc, ‘Bēny, yī cūk tīŋ nēn ke yī nēk cōk ku rou, ku ye nēn yī bō ken yic, ku cīn alanh ceŋ, ku tuany yī ku mac yī ku yīn akēcku kony?’ ⁴⁵Ku abī bēēr, tēnē ke, ‘Wēt yic alēk we, kēriēec ēbēn kēckē luōi wāmāthkiē thiikā, ka kēckē luōi yēn aya.’ ⁴⁶Ku keek aabī la tē bī ke reem thīn akōlriēec ēbēn, ku kōc path aabī la tē bī kek pīr thīn akōlriēec ēbēn.”*

Amat nēk Jethu

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

26 ¹Nawēn cī Jethu thōk jam kek kōcken ye buōth, ke lēk ke, ²“Cīmēn ŋic wek ye, Yan Ayum cīn yic luōu abī yecōk jōk nīn karou bī bēn. Ku Manh Raan abī luōm tēnē kōc rēc bīk piāāt tim cī rīū kōu.”*

³Kaam awēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai Itharel, aake mēt pan raandīt kāk Nhialic cōl Kaipa, ⁴ku guirkē tē bī kek Jethu dam thīn ke cīī ŋic ku nāk. ⁵Ku luelkē, “Acuk dōm akōl yai. Yok aabī tīt bī kōc kaŋ jāl, rin na dōmku, ke kōc ŋoot yai yic, tēdē ke kōc juēc aa thār kek yo.”

Maria acī tē theek yen Jethu thīn nyuōth

(Mk 14:3-9; Jn 12:1-8)

⁶Tēwēn rēēr Jethu Bethanī pan raan atuēt cōl Thaimon, ⁷ke tik bō tēwēn mīth yen, ke muk tōny koor cī cuēc tōm ril la yic miōk ŋir ye yōc wēū juēc apei, ku kuem thok ku luŋ miōk Jethu nhom ēbēn.* ⁸Go kōc Jethu buōth puōth dak wēn tīŋ kek kēnē, ku jīēm kē kamken, “Yēŋō tuuk yen miōk ŋir?” ⁹“Miōk ŋir kēnē ŋuōt acī yaac wēū juēc ku gēm wēū kōc ŋōŋ.”

¹⁰Go Jethu kē luelkē ŋic, ku luel tēnē ke, “Pālkē, yēŋō nyieeny wek ye? Kē cī looi tēnē ya yen tīŋ, ee kēpath apei. ¹¹Kōc ŋōŋ aabī rēēr kamkun akōlakōl, ku yēn acī bī rēēr kek we akōlakōl.* ¹²Wēn luŋ tīŋ kēnē miōk yaguōp, ee looi kēya bā tōc bī guāpdiē guir bī jal thiōk. ¹³Wek alēk yic, kuat tē bī Wēt Puōth Yam piōc thīn pīnyinhom, kē cī tīŋ kēnē looi, abī ya luel bī ye atak.”

Judath acī Jethu yaac

(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

¹⁴Nawēn ke raan tōk kam atuuc kathiāār ku rou, cōl Judath Ithkariōt la tēnē kōcdīt kāk Nhialic ¹⁵ku luel, “Yēŋō bāk yiēk ya tē thōn yēn we Jethu?” ¹⁶Gokē gām wēū juēc. Ku jōl tē bī yen Jethu dōm thīn wīc.*

Jethu acī miēth yai cam kek atuššcke

(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹⁷Nawēn akōl tuēŋ Yandīt Ayum cīn yic luōu, ke kōc Jethu buōth bō tēnē ye, ku thiēc kē, “Ye tēnen wīc bī yok miēth yai guir thīn tēnē yī?”

* 25:46Dan 12:2 * 26:2B.bei 12:1-27 * 26:7Lk 7:37-38 * 26:11L.rou 15:11

* 26:16Dhāk 11:12

¹⁸Go bëër, “Lak geeu tənë ɲekdīt ku lëkkë ye, ‘Aye Bānyda lueel, aköl bi luodiē thök acī bën. Ee paandu yen abī ɲen Yan Ayum cīn yic luu cam thīn kek kockiēn ɲa buoɔth.’”

¹⁹Go kɔc ɛ biöōth kē cī Jethu lëk ke looi, ku guirkë miēth yai.

²⁰Nawën la thēi bën ke Jethu nyuc kek kocken ye buoɔth kathiäär ku rou bīk mīth. ²¹Tëwën mīth kek ke lueel Jethu, “Wek alëk yic, raan tők kamkun abā luom.”

²²Gokë puōth riääk apeī ku gëikë, ku thiëckë tők-tök, “Makei! Ye yic? Ye ɲen Bëny?” ²³Go Jethu bëër, “Ee raan tők kamkun lut yecin kek ɲa aduök yic, yen ɛ raan bi ɲa gaany.” ²⁴Ee yic, Manh Raan abī nök cīt tē cī gāt ye rienke athör theer yīc. Ku raan bi ye luom abī gum apeī! Ku aɲuēn tənë ye diēt kēc kaɲ dhiëeth.”

²⁵Ku Judath aya, ɛcī Jethu thiëc, “Raan piöoc, ye ɲa?” Go Jethu bëër, “Ee yī.”

Guirku röt apath buk guöp Bëny rəm

²⁶Tëwën mīth kek, ke Jethu löm ayup ku dooc ku beny yic, ku gëm kocken ye buoɔth ku lueel, “Lömkë kënë, ku camkë, kënë ee guäpdië.”

²⁷Ku lööm aduɲ cī thiāɲ muōn abiëc, ku leec Nhialic ku gëm ke ku lueel, “Dëkkë thīn ëbën.” ²⁸“Kënë ɛ riemdië, riem dōör kek Nhialic, bi kuër rin bi adumuōm kɔc ëbën päl piny.” ²⁹Alëk we, ɲen acīi bi ben dek muōn abiëc pinyinhom tēn kek we, ɲet aköl bi ɲok ye dek ɲodhie pan Nhialic.”

Jethu acī kē bi Pīter ye jai lueel

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰Nawën cīk jāl thök ke ket waak ku lek gɔn Olip cök.

³¹Ku lueel Jethu tənë ke, “Wek kackië, wek aabi kat ɲa ɛ wëër kënë cimën kēwäär cī gāt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Yen abā abiöök cöl anak ku amël aabi wëer.’” ³²Ku tē cī ɲen rot jɔt raɲ yic, ke ɲen abī kaɲ la Galilia ba we la tiit thīn.”*

³³Go Pīter lueel tənë Jethu, “Yen acīi bi kat tē cök kɔc ëbën kat yī!” ³⁴Go Jethu bëër, “Alëk yī, ee wëër kënë, ke thɔn ajīth kēc kiu, yīn abā jai arak diäk.” ³⁵Go Pīter dhuök ye, “Na cök ɲa nök kek yī, ke yīn acā bi kaɲ jai.” Ku lueel kocken kök ye buoɔth ëbën këya.

Jethu aröök ke ɲic lɔn bi ye nök

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶Kaam wën ke Jethu kek kocken ye buoɔth la tē cöl Jethemani, ku lueel tənë ke, “Nyuoöckë tēn, ku yiënkë, ɲen ala tēen ba la röök.” ³⁷Ku cöl Pīter ku wëët Dhubedi karou, ku jɔl rëër ke nök atiëel, ku dhiëu apeī yepuö. ³⁸Ku lueel tənë ke, “Yen adhiau puö apeī, ee thou guöp. Rëërkë tēn ku yiënkë.”

³⁹Ku le tueɲ tēthin-nyoöt, ku rëëny rot piny ke gut yenhom piny ku röök ëlä, “Wä, na lëu rot ke yī cöl kërrec tit ɲa acīi bö. Ku acie wët piändië, ee wët piändu.”

⁴⁰Nawën ke dhuk tənë ke kadiäk ku yök ke ke nin. Go lueel tənë Pīter, “Nieenkë! Cäk yiën tēthin-nyoöt? Yeɲö ye wek nin këlä?” ⁴¹Yiënkë ku röökkë bi we cīi them jakrec. Puö ɛ gam ku guöp acīn riel.”

⁴² Ku ben jāl ku le rōök ēlä, “Wä, na cī kēreec kēnē jiēl, ke wēt piändu abī rot looi.” ⁴³ Ku ben dhuk tēnē ke, ku ben ke yök ke nin, rin cī nin ke göök apei.

⁴⁴ Goke nyään piny ku ben jāl, ku ben la rōök cīmēn awēn, kēn ye kek diäk. ⁴⁵ Ku dhuk tēnē kōcken ye buoōth ku lueel, “Ŋot we nin! Lääŋkē? Tēn nin aci thök, tiēŋkē Manh Raan aci luōm kōc rec. Ēmēn tē bī ya jal thōn kōc rec aci yēēt. ⁴⁶ Raan cā luōm aci bēn. Jatkē röt, lokku buk rōm!”

Jethu aci dōm

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷ Tēwēn ŋot jiēm yen, ku Judath raan tōŋ kōc atuuc kathiäär ku rou yēēt. Ku yeen ē cath kek kōc juēc muk paal ku atuel, ke cī kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai tooc. ⁴⁸ Ku Judath aci kōc awēn cath kek ye, lēk tē bī kek raan wickē bīk bēn dōm ŋiec thīn, ēlä, “Raan ba muōōth ku ciēm yen ē raan wiēcē. Damkē ku kuathkē.”

⁴⁹ Kaam wēn yēēt Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Bēny,” ku muōōth ku ciim. ⁵⁰ Go Jethu bēēr, “Māthdiē, loi kēnē bī yīn ē tēn.” Go kōc awēn bēn ku dōmkē Jethu ku derkē. ⁵¹ Go raan tōk kam kōc awēn rēēr kek Jethu palde miēēt bei, ku tōk alony lui pan raandīt kāk Nhialic yīc, abī tēem yīc wei. ⁵² Go Jethu lēk ye, “Dhuōk paldu tēden awēn, kōc ye wīc bīk kōc nōk, aabī thou aya kēya. ⁵³ Cāk ē tak lōn nadē, ka lēu ba Wä thiēc bī ya tuōc atuuc nhial juēc apei bīk ya bēn kony? ⁵⁴ Ku na ye kēya, ke wēl athōr theēr Nhialic bī röt tiēēŋ, wēl ye lueel ka dhil rot looi kēlä?”

⁵⁵ Ku kaam wēn ke lueel Jethu tēnē ke ēlä, “Cāk bēn we muk atuel ku paal bāk ya bēn dōm, ciēt ya ye raan kōc rum? Yen ee rēēr kek we akōlakōl ya piōōc kōc luāŋ Nhialic, ku wek aa kēc ya dōm.” ⁵⁶ Ku kēnē aci rot looi bī kē cī gōt athōr theēr wēl Nhialic yiic yenhom tiēēŋ.” Ku jōl kōcken ye buoōth ēbēn nyään piny ku ketkē.

Jethu aci yāth luŋ bāny Itharel yic

(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ku jōl kōc awēn cī Jethu dōm, Jethu yāth pan Kaipa luk yic, cī bāny kāk Nhialic Itharel, ku kōc piōōc lōōŋ kenhīim mat thīn. ⁵⁸ Ku Pīter ē biōth, ke mec kōc cōk ciēēn agut tē yēēt yen pan bēny luk yic. Ku nyuuc kek kōc bēny tiit, ku jōl rēēr bī kē lui Jethu tiŋ. ⁵⁹ Bāny luk ku kōcdīt kāk Nhialic aake cī nyuc bīk Jethu wīc guōp awuōc cī looi, rin bī kek ye tēm thou. ⁶⁰ Ku acīn awuōc cī bēn yök, cōk alōn ye kōc juēc ye luōm lueth, ke wēlken akēc rōm. Nawēn ke kōc karou jōt röt, ⁶¹ ku luelkē, “Acuk piŋ ke lueel, ‘Yen abī luāŋ Nhialic kēnē thuōr piny, ku na ye akōl ye nīn diäk ke yēn abī dēt buth nyiēnde.’”

⁶² Go Kaipa raandīt kāk Nhialic rot jōt ku thiēc Jethu, “Cīn wēt dhuk nhom ē wēl cī lueel yīguōpkā yiic?” ⁶³ Go Jethu biēt. Go Kaipa ben lēk ye, “Yīn athiēc rin Nhialic ba lēk yō lōn ye yīn Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic.”

⁶⁴Go Jethu lëk ye, “Ee yic, cīt tē ca luël ye. Ku aḡot lëk we ëbën lön ëmën yet tueḡ, wek aabi Manh Raan jāl tiḡ ke cī nyuc cuëny Nhialic ḡic kǎḡ looi ëbën, ku biī puol nhīim nhial.”*

⁶⁵Go Kaipa alǎthke ret yiic yekōu ku lueel, “Acī Nhialic tōon guḡp. Yeḡō ḡot wīcku kōc kōk bī ben jam kāk cī looi ëmën? Ku wek aacī tē tōon yen Nhialic thīn piḡ. ⁶⁶Yeḡō yen wētḡun?” Gokē bēēr, “Ala guḡp awuōc, adhīl nōk.”*

⁶⁷Ku jol kōc kōk aa ḡuōōt nyin ku guutkē kecin. Ku lëk kōc kōk ye tēwën ye kek ye gut,* ⁶⁸“Raan cī lōc ku ḡoc, mēek raan yī gut?”

Pīter ajei Jethu

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹Kaam wën ḡot rēēr Pīter piiny kal yic pan bēny, ke nyen lui pan Kaipa bō tēnē ye ku lueel, “Yīin aya, yīn yī rēēr kek Jethu raan Galilia.”

⁷⁰Go jai kenhīim ëbën ku lueel ëlā, “Yen acī raandun ye lueel ḡic dien. Ku kē ye lueel acā cak deet yic aya.” ⁷¹Ku ler ayeer. Go nyen ḡēt alony bën ku lëk kōc awën kǎac thīn, “Mony kēnē ē ye rēēr kek Jethu raan Nadharet.”

⁷²Go Pīter ben jai ku kuēḡ ku lueel, “Yen akuc mony kēnē.”

⁷³Ku kaam awën, ke lueel kōc kǎac thīn tēnē Pīter, “Ee yic, yīn ē raanden rin yīn ē raan Galilia, yīn ē jam cīmēnden.”

⁷⁴Go Pīter rot ben kuēḡ, “Nhialic abā nōk tē cīi yēn yic lueel! Yen akuc raan jīēm wek rienke!” Nyin yic tēwën ke thōn ajith kiu. ⁷⁵Go Pīter kēwāār cī Jethu lëk ye tak. “Tueḡ ke thōn ajith kēc kiu, ke yīn abā jai arak diāk.” Ku ler ayeer ke cī guḡp yār ku dhīēu.

Kōc Itharel aacī Jethu gaany tēnē Pilato

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

27 ¹Nayōn nhīāk rial yic, ke bānyḡit kāk Nhialic, ku kōcḡit baai mēt tē bīk luōi Jethu ku bīk nōk. ²Gokē rek ku kuēthkē tēnē bēnyḡit Pilato, raan Roma.

Judath acī thou

(Luci 1:18-19)

³Nawën le Judath, raan wāār ḡōony Jethu tiḡ, lön cī Jethu tēm thou, ke riāāk puōu apei ku dhuk wēu ke cī ye riōp ciēën tēnē bāny luk. ⁴Ku lueel, “Yen acī kērac looi rin cī yēn raan cīn guḡp awuōc luōm ē lueth.” Gokē bēēr, “Ee wētḡu, acīn kēḡa thīn.”

⁵Go Judath wēu cuat kal luḡḡ Nhialic yic, ku le rot nōōk.

⁶Go bāny kāk Nhialic wēu kuany ku luelkē, “Acīi path buk wēuēkā mat wēu ye juaar yiic yōn Nhialic, rin ye kek wēu ē riēm.” ⁷Ku jolkē tē bī kek wēu luōi thīn guēk yic. Nawën ke matkē yic bīk piny ye ke tiōp wec thīn kōc cuēc ē tōny, ḡōc ē wēuēkā, ku bī ya tē ye kōc thāi cī thou Jeruthalem thiōk thīn. ⁸Ku ē yen kē ye dom kēnē cōl, ke cōl, “Tiōm Riēm,” agut ya akölē.*

⁹Ku kēnē cī Jeremia, raan kāk Nhialic tiḡ, lueel ëlā theēr acī yēnhom tiēḡḡ,

“Aacī wēu lööm, wēu kek ke cī kōc Itharel gam bī ya kek ḡōc yēn,

¹⁰ ku ƣɔɔc kek piny raan cuēc ẽ tõny cĩmẽn cĩ Běny ye lěk ƣen.”*

Pilato acĩ Jethu thiěc

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Ku Jethu ẽ kääc Pilato nhom. Go Pilato thiěc, “Ye yĩn Běnyɲaknhom kɔc Itharel?”

Go Jethu běēr, “Ee ƣen, cĩt tẽ ca luěl ye.” ¹² Ku acĩn wět cĩ běēr wěl juēc ke ye bāny Itharel luěl yeguǫp. ¹³ Go Pilato thiěc, “Cĩĩ kǫjuēc cĩ yĩ gaanykǫ ye piɲ?”

¹⁴ Go Jethu biət ke cĩ wět Pilato běēr. Go Pilato gǫi apei.

Jethu acĩ tẽm thou

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39–19:16)

¹⁵ Ruǫn ẽbẽn, akɔl Yan Ayum cĩn yic luɔu, běnyɲaknhom ee raan tɔk kam kɔc cĩ mac lony, tẽ wĩc kɔc baai ye bĩ lony. ¹⁶ Ku ẽ ruǫn kẽnẽ raan cĩ kǫrec apei looi cɔl Barabath ẽ mac. ¹⁷ Nawẽn cĩ kɔc kenhiĩm kut, ke thiěc Pilato ẽlǫ, “Yeɲa wiěckẽ ba lony tẽnẽ we, ye Barabath aye Jethu, ye cɔl Raan cĩ lɔc ku dɔc?” ¹⁸ Rin ee ɲic Pilato lɔn ẽ yen tiěel yen ẽ thɔn kek Jethu ye.

¹⁹ Těwẽn cĩ Pilato nyuc thɔnyde nhom luk yic, ke tuc tięde wět, “Duk them ba yĩthok mat raan cĩn kẽ cĩ wuǫc kẽnẽ guǫp, kẽde ẽ bẽn ƣanhom kecĩt nyuǫth wẽn akɔu bǫ pẽn nĩn.”

²⁰ Ku kɔc ater Jethu aake kɔc kuǫt thook bĩk lěk Pilato bĩ ya Barabath yen lony, ku cɔl Jethu anǫk. ²¹ Nawẽn thiěc Pilato ke, “Yeɲa kamken karou wiěckẽ ba lony tẽnẽ we?” Gokẽ lueel, “Ee Barabath.”

²² Go Pilato ke thiěc, “Yeɲɔ ba looi tẽnẽ Jethu raan ye lueel ka cĩ lɔc ku dɔc?”

Gokẽ rek yic ẽbẽn, “Apiět tim cĩ riĩu kɔu.”

²³ Go Pilato ke bẽn thiěc, “Yeɲɔ? Ye awǫc ɲɔ cĩ looi?” Gokẽ bẽn rek yic rɔldĩt apei, “Apiět tim cĩ riĩu kɔu.”

²⁴ Nawẽn tię Pilato ke cĩ bĩ lěu, ku tię aya ka aliǫp bĩ rot looi, ke cɔl piũ ku lɔk yecin kenhiĩm ke dɛci kek ẽbẽn ku lueel, “Thon ẽ raan kẽnẽ aliũ ƣacin! Arěēr wecin.”

²⁵ Gokẽ dhuǫk ye ẽbẽn ke ke cĩ puǫth dak, “Riemde abĩ tǫu ƣocin ku miě-thkua cin aya.” ²⁶ Go Pilato Barabath lony. Ku wẽn cĩ yen apuruuk yǫk bĩk that ku ɲakkẽ nhom kuǫth, ke gẽm ke bĩk la piǫt tim cĩ riĩu kɔu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(Mk 15:16-20; Jn 19:2-3)

²⁷ Go apuruuk Pilato, Jethu kuaath pan běnyɲaknhom. Ku ɲɔl apuruuk ẽbẽn gǫm piny. ²⁸ Ku dẽkkẽ alǫthke bei ku rukkẽ alanh thith lual yekɔu. ²⁹ Ku cuěckẽ kou ku ɲek kek yenhom, ku tẽũkẽ wai ciinden cuēc. Ku gutkẽ kenhiɔl piny yenhom bĩk nyuǫth ciět leckẽ ku buikẽ, “Mǫdho Běnyɲaknhom, Běny Itharel.” ³⁰ Ku ɲuutkẽ guǫp ku yuupkẽ nhom wai. ³¹ Wẽn cĩ kek ye ɲal bui kělǫ, ke dẽk alanh wẽn bei, ku dhukkẽ alǫthke yekɔu. Ku kuathkẽ bĩk la piǫt tim cĩ riĩu kɔu.

Jethu aci piäät tim cī rīiū kōu

(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

³² Tēwēn le kek tē ye kōc la nōk thīn, ke rām kek mony cōl Thaimon raan pan Thirene, gokē dōm riel bī tim cī rīiū ket. ³³ Ku yēetkē tē cōl Golgotha. (Ku wētde yic, gōn la guen-geŋ cīt apen nhom raan.) ³⁴ Ku gēmķē Jethu muōn abiēc cī liāāp wāl kec cōl gal bī dek, nawēn thiēēp ke kuc ye.*

³⁵ Gokē piäät tim cī rīiū kōu, ku cuetkē gēk bīk alāthke tek kamken.* ³⁶ Ku jōlkē rēēr bīk tiit. ³⁷ Ku jōlkē awuōc yekē tak ke cī Jethu looi gōt yenhom nhial tim cī rīiū kōu ēlā, “KĒNĒ Ē JETHU BĒNYĪAKNHOM ITHAREL.” ³⁸ Ku piēētkē cuēr karou kek Jethu tiim cī rīiū kōōth aya, raan tōk lōŋ cuēc ku raan tōk lōŋ cam.

³⁹ Ku jōl kōc ke ye tēēk tēwēn, Jethu aa cuiit ku latkē ku luelkē,* ⁴⁰ “Cie yīn wāār ye lueel lōn bī yīn luāŋ Nhialic thuōr piny ku buh nīn kadiāk! Kony rot tē ye yīn Manh Nhialic! Bāār piny tim cī rīiū kōu!”*

⁴¹ Ku bui kōc kāk Nhialic, ku kōc gāt lōōŋ ku kōcdit baai. ⁴² “Ee kōc kōk kony ku cī rot kony! Cie yen Bēnyaknhom Itharel? Cōl abō piny tim cī rīiū kōu ēmēn, ku abuk jāl gam! ⁴³ Yeen ē Nhialic nōōth, cōl ajōl Nhialic kony ēmēn tē wīc yen ye. Rin aye lueel ēlā, yen ē Manh Nhialic.”*

⁴⁴ Agut cuēr awēn cī piäät tiim kōōth kek ye, ee yekē tōōn guōp aya.

Jethu aci thou ayic

(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

⁴⁵ Nawēn akōl ciel yic ke muōōth loi rot yet tāāŋ akōl pan awēn. ⁴⁶ Nawēn tāāŋ akōl ke Jethu cōt rōldit, “*Eli, Eli, lama thabakthani?*” Ku wētde yic, “Nhialicdiē, Nhialicdiē, yēŋō pēl yīn ya wei.”*

⁴⁷ Nawēn piŋ kōc kōk ke kāāc ē tēnē, ke luelkē, “Mony kēnē acōl Elija.” ⁴⁸ Go raan tōk kat ku lut alath muōn wac yic, ku tēēu wai thok ku ʔōōk Jethu thok.*

⁴⁹ Ku lueel kōc kōk, “Titku buk tiŋ lōn bī Elija bēn bī bēn kony!”

⁵⁰ Ku jōl Jethu keŋ apei ku thou.

⁵¹ Kaam wēn ka alanh ye gēēŋ bī luāŋ Nhialic tek yic alōŋ thīn rēet yic rou, ʔōōk nhial yeet piny. Ku loi ayiēēkyiēēk dīt rot ku ʔer piny yic.* ⁵² Ku ŋany rēŋ kenhiim, ku gup kōc juēc, kōc path wāār cī thou aaci bēn pīr ku ʔōtkē rōt. ⁵³ Ku wēn cī Jethu rot ʔot, ke jiēl rēŋ nhīim ku lek Jeruthalem ku nyuthkē rōt kōc juēc.

⁵⁴ Nawēn tiŋ bēny apuruuk ku apuruukken ke tit Jethu, ayiēēkyiēēk piny ku kāk cī rōt looi ēbēn ke riēc apei, ku luelkē, “Yeen ē Manh Nhialic guōp alanden.”

⁵⁵ Diāār juēc aake tō thīn, ku keek aake daai tēmec. Wāār rēēr Jethu Galilia, ē ye diāārkā buōōth bīk miēth aa looi tēnē ye. ⁵⁶ Kam ē diāārkā, Maria Magdalena ku Maria man Jemith ku Jothep, ku jōl a man wēēt Dhubedī aake tō thīn aya.*

Jethu aci thiōk

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Wēn col piny, ke mony ajak gen Arimatheo cōl Jothep cī wēt Jethu gam bō. ⁵⁸ Ku ler tēnē Pilato ku thiēēc guōp Jethu bī la thiōk. Go Pilato lēk apuruuk

* 27:34Wk 69:21 * 27:35Wk 22:18 * 27:39Wk 22:7; 109:25 * 27:40Mt 26:61; Jn 2:19

* 27:43Wk 22:8 * 27:46Wk 22:1 * 27:48Wk 69:21 * 27:51B.bei 26:31-33

* 27:55-56Lk 8:2-3

bik gäm ye. ⁵⁹Go Jothep guöp Jethu bëëi piny tim kôu ku der alanh yer, ⁶⁰ku tēëu raŋ cī wec kuur yic. Ku lōr kuur dättet raŋ thok ku jiël. ⁶¹Maria Magdalena ku Maria dēëtē aake cī nyuc ke cī kenhīim wël raŋ.

Koc tit raŋ

⁶²Nawën aköl Dätēm aköl bö aköl Dhiēc cök, ke kocdīt kāk Nhialic ku koc akut Parathī la tēnē Pilato, ⁶³ku luelkē, “Bēny, acuk tak, wäär pīr aluenh kēnē ēcī lueel ēlā, ‘Yen abī ben pīr nīn kadiāk cök.’” ⁶⁴Kēya, lēk apuruuk bik raŋ tiit apath yet aköl ye nīn diāk, rin bī koccken ye bucōth guäpde cīi kual ku tōrkē tēnē koc lōn cī ye jōt thou yic. Ku luenh ciēen abī dīt apeī tēnē luenh tueŋ.”

⁶⁵Go Pilato lēk ke, “Calkē apuruuk bik raŋ la tiit apath cīt tē wīc wek ye thīn.”

⁶⁶Gokē la ku buthkē raŋ thok ku thanykē thok ē kiēnden ku tēëukē apuruuk raŋ nhom bik tiit.

Jethu aci rot jōt raŋ yic

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

28 ¹Nayōn nhiäk rial aköl Nhialic ke Maria Magdalena ku Maria dēëtē, la bik raŋ la neem. ²Ku kaam awën ka ayiēëkyiēëk piny dīt apeī loi rot, ku bö atuny Nhialic ku lōr alēl wei raŋ thok, ku nyuuc yenhom, ³ke ceŋ alēth yer apeī la toptop, ku dēp nyin cīt ye deŋ bier. ⁴Go apuruuk puōth jieth ku riōōckē apeī abīk ril wei ciēt koc cī thou.

⁵Go atuny Nhialic jam tēnē diäär ku lueel, “Duōkkē riōc, aŋiēc wek aa wīc Jethu wäär cī piāāt tim cī rīi. ⁶Aliu tēn, aci rot jōt cīt tēwäär cī luēl ye. Bāk, tiēŋkē tēwäär cī ye tāau thīn. ⁷Lackē la bāk la lēk koccken ye bucōth, ‘Lōn cī yen rot jōt raŋ yic ku ala Galilia bik la rōm thīn.’ Lak lēkkē ke kēya.”

⁸Go diäär jāl raŋ nhom ke ban kekōōth ke cī riōōc, ku keek ke mit puōth aya, bik thok riēēŋ tēnē koccken ye bucōth.

⁹Kaam awën ke Jethu rām ke ke ku lueel, “Bī dōōr arēēr kek we.” Gokē bēn tēnē ye ku cuetkē rōt piny yenhom ku dōmkē cök ku dorkē. ¹⁰Go Jethu lēk ke, “Duōkkē riōc,” “Lak lēkkē wāmāthkiē bik lac la Galilia tē bī yōk la rōm thīn.”

Apuruuk aaci kē cī rot looi la lueel

¹¹Tēwën ŋoot diäär dhēl yic ke la geeu, ka apuruuk abēk, apuruuk ke tit raŋ yiic, la geeu ku lek bāny lēk kāk cī rōt looi ēbēn. ¹²Go bāny Itharel amat cōōl. Nawën cik kē cī rot looi jāām yic, ke matkē yic bik apuruuk gām wēëu juēc apeī, ¹³ku bik lueel, “Lōn ē niin kek nawën ke koc Jethu bucōth bö wakōu ku kualkē guäpde yō nin. ¹⁴Ku na piŋ Bēnyŋaknhom ē wēt kēnē, ke yōk aabī jam ke ye bī ciēn kēreēc yōk we.”

¹⁵Go apuruuk wēëu dōm ku jōlkē wēt awën cī bāny ke kuōōt thook aa lueel. Ku jōl wētden thiēi koc Itharel yīth. Ku ē yen kē yekē lueel agut ya aköl.

Jethu aci rot nyuõth kacken ye buoõth

¹⁶Nawën ke kacken ye buoõth kathiäär ku tök lööny dhöl bik la Galilia. Ku lek gõt nhom tẽ cĩ Jethu lëk ke bĩ kek la röm thĩn.* ¹⁷Tëwën tĩŋ kek ye ke dorkë, ku kɔc kɔk keyiic aake diu ciët cie Jethu ayic. ¹⁸Go Jethu rot cuõt ke ku lueel, “Yen aci yiëk riel nhial ku piny. ¹⁹Lak pinyinhom ëbën ku lëkkë kɔc wëtdië. Ku miackë kenhĩĩm Rin Wun, ku Wënde ku Wëi Nhialic,* ²⁰ku piõõckë ke bik kajuëc ca lëk we gam. Ku muõkkë wenhĩĩm lon yen abi rëer kek we akölaköl yet thök ë piny.”

* 28:16Mt 26:32; Mk 14:28 * 28:19Lui 1:8

Wël Jethu cî Marko gôt

Wët nhom

Wël path kôc cöl amit puõth, kek ye kôc cî gam piõc rin Jethu cî Marko gôt, aaye jôk wët cî yen ye lueel ëlä, “Wët Puõth Yam rin Jethu raan cî lôc ku dâc, Wën Nhialic.” Jethu acî nyuõth lôn ye yen raan ë luui ku ala riel. Rielde aye tîj piõcde yic, ku rielden yen jakrec cuop wei kôc gup, ku lôn yen adumuõm cî looi päl piny. Jethu ë ye jam rienke lôn yen ke Manh Nhialic cî bën, ku bî rot gam bî nôk, bî kôc poth la pan mac.

Marko acî wël Jethu gôt dhël la cök, cîn yic lueth. Ku acî kâk cî Jethu looi teet yiic apath, ku aacie wël cî lueel ku kâk cî piõc kek cî gôt kepêc. Yeen aya, acî wël kôk cît maany kaŋ gôt rin Joon raan kôc muõc nhîim, ku lôn cî Jethu them ë jôgrac. Ku gët kâk cî Jethu looi, cîmën piõc ku kē ye yen kôc tuany kony bîk pial. Tëwën cî Jethu kôc piõc, ke kôc cî wëtde gam, aake cî kâk ke ye looi ya deet yiic, ku kôc ke man Jethu aacî puõth bën riääk apeî. Wël abêk cî Marko gôt athôr yic ciëen, aa kâŋ karou cî rôt looi tēnë Jethu wäär pinyinhom nîn kadhrou thuõnde nhom tueŋ, kē cî kôc man ye ye dâm ku piëët tim cî rîiu kôu bî thou, ku kē cî yen ben pîr ku jôt rot raŋ yic.

Ala kâŋ karou, wël Jethu cî Marko gôt thiik kecök, aye tak kôc juëc ciët ye raan dët yen met ke thîn.

Käk tō thîn

Jôk cök Wël Puõth Yam 1:1-13

Piõc ë Jethu Galilia 1:14–9:50

Jäl Jethu Galilia bî la Jeruthalem 10:1-52

Nîn ciëen kadhrou thuõnde nhom tueŋ 11:1–15:47

Jethu acî rot jôt thou yic 16:1-8

Jethu acî rot nyuõth ku jôt nhial 16:9-20

Piõc Joon raan kôc muõc nhîim

(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

1 ¹Wët kēnë ë Wët Puõth Yam rin Jethu raan cî lôc ku dâc Wën Nhialic.
²⁻⁴Wäär kēc Jethu piõcde guo jôk Joon raan kôc muõc nhîim ëcî piõcde jôk roor tē cîi ceŋ. Ku wëët kôc ëlä, “Pälkë luoi kârec, ku calkë rôt aa muõc nhîim rin bî adumuõmkun päl piny tēnë we.”

Ku tueŋ ëcî Ithaya raan kâk Nhialic tîj gôt ku lueel ëlä,

“Tē ler yîn, yen abî raan tók kam kôc kâkkië lueel cöl alêk kôc, bîk yîin tiit.”

Ku ben Nhialic lueel aköl dët ëlä,

“Raan kâkkië tîj abî kē cît

lôr gut yic bî yen kôc caal tēde ë rot, ku lëk keek ëlä,

‘Guierkë dhël ë Bëny, luoië dhölke bîk la cök.’ ”

Tëën, go Joon kəc aa piššc tēde ɛ rot.

Nawən gamkə wētde ke muɔc nhīim, ku ye lək ke ɛlä,

“Pälkə luɔi adumuššm ku calkə röt aa muɔc nhīim,
yen abī Nhialic adumuššmkun päl piny.”*

⁵Kəc juēc pan Judia ku gen Jeruthalem aaci wēt tēne ye, ku lekkə adumu-
ššmken, ku jəl Joon ke muɔc nhīim wār Jordan.

⁶Joon ɛ ye ceŋ alēth cī looi nhiēm thōrəl, ku ceŋ gɔɔp yen aŋum, ku mīith
ke ye cam aa koryɔm ku kiēc.* ⁷Ku ɛ ye lək kəc, “Raan bī bēn ɛ nīn thiškkā
adit ku aril tēne ɣa apei. Yen aaci thōŋ kek ye, nadē ke ɣa cək guŋ ba warke
dők. ⁸Wek aaya muɔc nhīim piu, ku yeen abī we muɔc nhīim Wēi Nhialic.”

Jethu aci muɔc nhom ku aci jɔŋrac them

(Mt 3:13–4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

⁹Ye nīnkā yiic ke Jethu bō gen Nadharet tō pan Galilia tēne Joon, ku muɔc
Joon nhom wār Jordan. ¹⁰Tēwən bī Jethu bei wīir, ke tiŋ nhial ke liep rot ku
tiŋ Wēi Nhialic ke bō yenhom ke cīt kuur ɛ dit. ¹¹Ku piŋ röl Nhialic nhial ke
lueel, “Yīn ɛ manhdiēn nhiaar, ɣen amit pušu ke yī.”*

¹²Kaam awən ke Wēi Nhialic la yeguöp ku ɣēth roor tē cīi ceŋ. ¹³Ku jəl
Jethu rēer roor tē cīi ceŋ nīn thiārŋuan kek lāäi, ku ɛ ye jɔŋrac them. Ku
atuuc nhial aaci bēn ku konykə.

Jethu acā amēi kaŋuan cɔɔl

(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴Wən cī Joon dɔm, ke Jethu dhuk pan Galilia ku le kəc piššc Wēt Puoth
Yam. ¹⁵Ke ye lueel, “Aköl la cək aci bēn, bāāny Nhialic athišk! Pälkə luɔi
kārec ku gamkə Wēt Puoth Yam.”*

¹⁶Tēwən kueny Jethu wār Galilia ɣɔu, ke tiŋ amēi karou, Thaimon kek
Andria wāmēnh ke dɔm rec buɔi. ¹⁷Go Jethu lək ke, “Biathkə ɣa ku wek
aba piššc bāk kəc aa dɔm.” ¹⁸Gokə biaiken nyāāŋ piny nyin yic ku buothkə
Jethu.

¹⁹Wən le Jethu tueŋ tēthin-nyɔɔt, ke tiŋ Jemith wən Dhubedī ku Joon
wāmēnh ke tō riäi yic ke guir biaiken. ²⁰Go Jethu ke cɔɔl bīk jəl ke ye. Gokə
wunden Dhubedī nyāāŋ piny riäi yic kek kəc cīk riɔp, ku buothkə Jethu.

Jethu ala riel yen jɔŋrac cuɔp wei

(Lk 4:31-37)

²¹Gokə la Kapernaum. Nawən aköl cīi kəc Itharel ye luui, ke Jethu la tē ye
kəc Itharel kenhiim mat thin ku piöc. ²²Go kəc gäi ɛ piššcde, rin aaci piššc
apath ke la riel Nhialic, cīi thōŋ kek kacken piöc ɛ lööŋ.*

²³Kaam thiin awən, ke raan tō kam kəc tēn amat kəc Itharel, ke la guöp
jɔŋrac, jam ke cī yeröl jət apei ɛlä, ²⁴“Yeŋö wīc tēne ɣo Jethu raan gen
Nadharet? Ca bēn ba ɣo bēn rac? Yīn aŋiēc, yīn ɛ raan puoth la cək bō tēne
Nhialic.”

²⁵Go Jethu jɔŋrac dušm thok piny, “Biet, ku bäär bei yeguöp!”

* 1:2-4Mal 3:1; Ith 40:3 * 1:62Bŋ 1:8 * 1:11Cäk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 3:17; 12:18;
Mk 9:7; Lk 3:22 * 1:15Mt 3:2 * 1:22Mt 7:28-29

²⁶Go jəŋrac mony awən lath ku wit piny, ku bīi bei yeguəp ke dhiau. ²⁷Go kəc gāi apeɪ ku thiəckə rət, “Yəŋə kənə? Ye piöc yam kek riel Nhialic. Mony kənə ala riel ye yen jak yöck ku gamkə wətde aya!”

²⁸Kəya, ləc ku piathde aaci guo thiəi piny pan Galilia ebən.

Jethu aci kəc tuany kony

(Mt 8:14-17; Lk 4:32-41)

²⁹Kaam awən jiəl kek tən amat kəc Itharel, ke Jethu ku Jemith ku Joon la pan yi Thaimon kek Andria. ³⁰Nawən yeetkə baai ke yök man tiŋ Thaimon piiny ke ci töc, ke ci juäi göök. Gokə lək Jethu. ³¹Go Jethu la tənə ye ku dəm cin ku dəc ku kony bi rot jət. Go juäi guo päl piny, ku bīi mieth tənə ke.

³²Wən ci aköl lööny piny, ke kəc guëer tənə Jethu kek kəc tuany, ku kəc la gup jakrec. ³³Ku jəl kəc juëc geeu kenhīm kut yöt thok. ³⁴Go Jethu kəc juëc awən la gup tueny juëc ci bëi tənə ye kony bik pial. Ku cop jakrec juëc wei kəc gup. Ku cīi jakrec päl bik jam rin ɲic kek ye.

Jethu ɛ kəc Galilia lək wət Nhialic

(Lk 4:42-44)

³⁵Nayən nhiäk riel, akəc piny bak, ke Jethu jət rot ku jiəl baai. Ku le tède ɛ rot bi la rök. ³⁶Go Thaimon kek kəc kək Jethu buoɗh bik la wic. ³⁷Nawən lek yök, ke luelkə, “Raan ebən awic yi.”

³⁸Go Jethu bëer, “Lokku bëi kək tō tuen yiic, ku ba la piöc thün aya, yen ee kən bīi yen.”

³⁹Ku jəl Jethu pan Galilia kuany yic ke piöc yōnken amat yiic, ku cop jakrec wei.*

Jethu acä atuət cəl apuəl

(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)

⁴⁰Təwən kueny Jethu bëi yiic ke piöc, ke raan ci tuət bö tənə ye, ku gut yenhiəl piny ku ləŋ, “Aɲiec aləu ba ya kony bëny, ba pial. Kony ya.”

⁴¹Go Jethu ɲäŋ nyinde tiŋ ku wic bi kony. Ku jət yecin ku gɔɔt ku lueel, “Awiëc, piaalə!” ⁴²Kaam thiin awən, ke tuət jiəl. ⁴³Ku jəl Jethu cəl alɔc jəl ku thon apeɪ əlä, ⁴⁴“Duk kənə la lək raan dët. Lɔɔr ku nyuəth rot raan kək Nhialic bi caath, ku juar kəŋ cīt tē ye löŋ Mothith ye lueel thün, bi kəc ebən ɲic lɔn ci yin pial.”

⁴⁵Go jəl ku ɲot la kə ci rot looi lək raan ebən. Ku thiəi wət piny abi Jethu cīi ben la geeu ke ɲic. Ku ye rëer tède ɛ rot tē cin yic kəc ɛ rëer thün. Go kəc juëc ɲot ke ye bən tənə ye baai yic ebən.

Jethu aci raan ci ruai kony

(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

2 ¹Nin juëc cök, ke Jethu ben dhuk Kapernaum. Go guo piŋ lɔn ci yen dhuk baai. ²Go kəc juëc wət tənə ye abi ciən tē lääu, ye cök cak la piny yööt agut yöt thok ayeer. Ku Jethu ɛ piöc kəc Wəl Puoɗh Yam ɛ Nhialic. ³Təwən ke raan aduany ke ket kəc kaŋuan bīi tənə Jethu. ⁴Nawən cīn tē yəth

* 1:39Mt 4:23; 9:35 * 1:44Leb 14:1-32

kek ye tēnē Jethu, rin cī yōt thok thiāŋ kōc, gokē la ku ŋanykē yōt nhom lōŋ awēn rēēr Jethu thīn. Ku luēckē raan aduany piny yenhom. ⁵Tēwēn tīŋ Jethu gamdīt tō ke ke, ke lueel tēnē mony aduany, “Manhdiē, adumuōōmku aaci pāl piny.”

⁶Go kōc piōōc lōōŋ kōc Itharel ke tō thīn, jāl tak ku luelkē kepuōth, ⁷“Yeŋō ye mony kēnē jam kēlā. Adhāl Nhialic! Yeŋa adumuōōm pāl piny? Ciēt ē Nhialic ē rot.”

⁸Go Jethu kāk yekē tak guō ŋic ku lueel, “Yeŋō ye wek ye tak lōn lueel yēn lueth? ⁹Ye kēnen ril yic ē kākā yīic ba lueel tēnē raan aduany, ‘Adumuōōmku aaci pāl piny,’ Tēdē ke luēel, ‘Jōt rot ku lōm biōŋdu ku cathē?’

¹⁰Aba nyuōth we ēmēn lōn Manh Raan ala riel pinynhom ba adumuōōm pāl piny.” Ku lueel tēnē mony aduany, ¹¹“Alēk yī, jōt rot ku kuany biōŋdu ku lōr baai.”

¹²Go rot jōt ku kuany biōŋde ke dēēi kek ēbēn. Kēnē aci raan ēbēn gōi. Ku leckē Nhialic ku luelkē, “Yok aakēc kēcīt kēnē kaŋ tīŋ.”

Jethu aci Lebī cōl

(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

¹³Nawēn ke Jethu ben dhuk wār Galilia yōu. Go kōc juēc apei bēn tēnē ye. Goke piōōc. ¹⁴Wēn ben yen la tueŋ ke dhuk geeu, ke tīŋ raan ajuēr kut cōl Lebī Alpawuth ke rēēr tēden luoi. Go Jethu lēk ye, “Buoth ya.” Go rot jōt ku buōth.

¹⁵Tēwēn mīth Jethu pan Lebī, kek kōc juēc ajuēr kut, ku kōc kōk la gup anyon, ke kōcken ye buōth ku kōc juēc kōk ye buōth aya, aake mīth kek ye ē tōk. ¹⁶Wēn tīŋ kōc piōōc lōōŋ, kōc akut Parathī ye, ke mīth kek kōc la gup adumuōōm ku kōc ajuēr kut, gokē kōcken ye buōth thiēc, “Yeŋō ye bānydun mīth kek kōc ajuēr kut ku kōc kōk la gup adumuōōm?”

¹⁷Wēn piŋ Jethu wēt kēnē, go lēk ke, “Acie kōc puōl kek akiīm wīc, aa kōc tuany. Yēn akēc bēn ba kōc path bēn cōl, aa kōc la gup adumuōōm.”

Wēt lōŋ thēk ē miēth

(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

¹⁸Ye nīnkā, kōc Joon raan kōc muōōc nīīm buōth ku jōl aa Parathī, aake la nīn ye kek thek bīk ciī mīth. Go kōc kōk bēn tēnē Jethu ku thiēc, “Yok kōc abiōth Parathī ku abiōth Joon yok aa thek, ku yīn ku kacku wek aacie thek, yeŋō?”

¹⁹Go Jethu bēēr ku lueel, “Yakē wīc bī kōc cī bēn ruāai yic rēēr ke ciī mīth? Acie tēde! Na rēēr raan thiēc ke ke, ka cik loi kēya. ²⁰Akōl bī athiēc dōm ku nyēi keyiic, yen akōl bī kek thek.

²¹“Acīn raan alanh thiin ē yam buōōp alanh theer kōu, rin alanh thiin yam abī rot rōt ku abī abaŋ alanh theer rēt bei. ²²Ku acīn raan muōn abiēc ē yam puōk tōny theer yic, rin muōn abiēc abī tōny puōt yic, ku riāk muōn abiēc kek tōny kedhie. Ku aciī bī ya kēya, muōn abiēc ē yam adhīl puōk tōny yam yic.”

Jethu aci kucet löŋ aköl löŋ koc Itharel

(Mt 12:18; Lk 6:1-5)

²³Nayon aköl cii koc Itharel ye luui, ke Jethu kek koccken ye bucoth aake cath ke kuany dhël yic kam ë dum. Go koc Jethu bucoth rap lek cam dhoŋ.*

²⁴Go Parathi ke cath ke ke Jethu thiëc, “Yeŋö ye kacku luui aköl ci löŋdan Itharel pëen bi koc cii ye luui thin?”

²⁵Go Jethu bëer, “Këckë kë ci Debit looi wäthæer kaŋ kuen? Wäär nëk cok ye kek koccken ke cath ke ye, ku wickë miëth camkë,* ²⁶go la luaŋ Nhialic ku ciem ayum ë yath ci töŋu tënë Nhialic, këne aloi rot wäär ye Abiathar raandit kāk Nhialic. Ayum këne ee raan kāk Nhialic ë rot yen ë ye cam. Ku yeen aci Debit bën cam, ku gem abak tënë koccken awën cath kek ye. Këya, acin këreec ci kackië looi aya.”

²⁷Ku jol Jethu lëk ke, “Aköl löŋ aci looi ke ye aköl löŋ path tënë raan. Akëc looi bi koc röt aa baŋ thin. ²⁸Këya, Manh Raan ë bëny këriëc ëbën agut aköl ë löŋ.”

Jethu aci mony ci cin ruai kony

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

3 ¹Nayon aköl dët, aköl cii koc Itharel ye luui, ke Jethu la tën amat koc Itharel, ku mony ci cin ruai ë tö thin. ²Ku koc kōk aake tö thin, ku ë wickë bik tiŋ lon bi Jethu mony këne kony bik la luom, rin ci yen ye kony aköl cii koc ye luui. ³Wën ŋic Jethu kë tö kepuoth, ke lëk mony awën ci cin ruai, “Jot rot ku bäär tueŋ tën koc nhiiim.” ⁴Ku lëk Jethu Parathi ëlä, “Wek koc ŋoot nhiiim löŋ theer yic, ye kënen yic lëu bi looi aköl cii koc ye luui, ye këpath aye kërac, bi raan kony bi pir, kua pël wei bi thou?”

Gokë biet ëbën. ⁵Go Jethu ke döt ke ci puŋu riäak apei, rin ŋic kek yic ku cik luel. Ku lëk mony awën ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciënde piath. ⁶Go Parathi, koc wic ye bi Jethu nōk jāl tën amat ku lek tënë koc Yërot. Ku lek mat ke ke tē bi kek Jethu nāk thin.

Jethu ee jakrec cuap wei koc gup

⁷Go Jethu jāl kek koccken ye bucoth ku lek wär Galilia kōu. Go koc juëc pan Galilia ke bucoth. ⁸Wën piŋ kek käjuëc ye Jethu looi, ke koc juëc apei bö tënë ye pan Judia, ku gen Jeruthalem ku Idumie, ku jol aa bëëi tö wär Jordan kōu, ayi gen Tire ku Thidon. ⁹Go Jethu lëk koccken ye bucoth bik riäi guir tënë ye bi yen la thin, bik cii ber piny, ¹⁰rin Jethu ëci koc juëc tuany kony. Go koc juëc kōk tuany wic bik la tënë ye bik la goot. ¹¹Na tiŋ koc la gup jakrec ë ke cuet röt piny yenhom ku dhieukë, “Yin ee Manh Nhialic.”

¹²Go Jethu jakrec yōk bik cii nyooth.

Jethu acä atuuc kathiaär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

¹³Go Jethu koccken wic cōl ku jiël ke ke, ku lek gat nhiiim tē cii ceŋ. Wën ci kek yet tën awën, ¹⁴ke kuëny raan thiaär ku rou bei koc yiic. Ku ciëk ke ke cōl

atuuc ku lëk ke, “Wek aca kuany bāk rëër ke ya. Ku wek aba ya tuuc ayeer bāk wëtdië aa la piöc. ¹⁵ Ku wek aabī la riel bāk jakrec aa cuop wei koc gup.”

¹⁶ Koc ke cī Jethu kuany bīk ya atuöcke aayī, Thaimon (cī Jethu bēn cāk ke cōl Pīter.) ¹⁷ Jemith Dhudedī kek wāmēnh koor cōl Joon (kek aacī Jethu cāk ke cōl Boanergeth, ku wētdē yic koc ē mār deŋ.)^b ¹⁸ Ku Andria, Pilipo, Bartholomeo, Matheo, (cōl Lebī) Thomath, Jemith wēn Alpawuth, Thadawuth, Thaimon, ¹⁹ ku jōl a Judath Ithkariöt, raan wäär cī Jethu bēn luom bī dōm.

Jethu aye yöök lōn le yen guöp jōgrac

(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nawēn ke Jethu dhuk Kapernaum. Go koc juēc apei ben bucōth abī ciēn tē cōk yen nhom lääu kek kacke bīk mīth. ²¹ Nawēn piŋ koc ruääi kek Jethu lōn ye koc rëër kek ye ye lueel, lōn cī yen nhom path, gokē la nyaai.

²² Ku ēcī koc kōk piöc lööŋ Itharel bō Jeruthalem lueel, “Ala guöp riel Bel-dhebul. Ee yen bēny jakrec, yen ye yiēk riel bī ke aa cuop wei.”

²³ Go Jethu ke yöök, ku thöōŋ wēt ēlä, “Ye jōgrac jōŋ rēc dēt cuop wei kēdē. ²⁴ Na tek koc paan tōk keyiic ku thērķē kamken, ke pan kēnē abī riääk. ²⁵ Na tuum dhiēnh tōk yenhom aya ku thērķē kamken ē rōt, ke dhiēnh kēnē abī wēer aya. ²⁶ Kēya, na tek jakrec keyiic ku thērķē kamken, ka thōk.

²⁷ “Acīn raan lēu ye bī yōn raan ril dhoŋ ku nyēi kākke, akōŋ raan ril kēnē dōm ku der, ku jōl kāk tō baai nyaai.

²⁸ “Wek aa lēk yic lōn nadē adumuööm, ku kārēc yekē ke looi, ku kāk yekē lueel, aa lēu bī ke pāl piny ēbēn tēnē koc. ²⁹ Ku na ye raan Wēi Nhialic yöök lōn ye yen jōgrac, ka adumuöömke aacī kōŋ pāl piny akōlriēc ēbēn.” ³⁰ Ee lueel Jethu kēlä ē rin cī koc kōk ye lueel, “Ka la guöp jakrec.”

Man Jethu ku wāmāthakēn aacī Jethu nyaai

(Mt 12:46-50; Lk 8:9-21)

³¹ Go man Jethu kek wāmāthakēn ē Jethu bēn ku kēēckē ayeer ku tockē raan bī Jethu la cōl. ³² Go koc ke rëër, ke cī ye gööm lēk ye, “Moor ku wāmāthakui aatō ayeer, ku aa wīc yī.”

³³ Go Jethu bēër, “Yerja ē ma ku wāmāthakāi? ³⁴ Ku kē wiēc bāk ŋic, koc rëër kek ya aa nhiaar, aa cīt paan ē ma. ³⁵ Kuat raan wēt Nhialic looi yen ē wāmāath, ku nyankāi ku ma.”

Kääŋ dom path ku dom rac

(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

4 ¹ Go Jethu ben piöc wār Galilia you. Nawēn le koc juēc apei gööm, ke la riāi yic ē piū thook ku nyuuc thīn, ku jōl koc ēbēn nyuc piiny ē piū thook ayeer. ² Ku jōl Jethu kēŋ aa lueel bī yen koc piöc kajuēc, ku lēk ke.

³ “Pieŋkē! Raan puŋr ēcī la dom bī la pur. ⁴ Ke wēn yen rap wēer dom yic, ke kōth abēk lööny dhēl yic. Go diēt bēn ku tetķē ke. ⁵ Ku lööny kōth kōk alēl nhom tē koor tiop thīn. Gokē guo cil. ⁶ Nawēn la akōl ruel apei ke rap awēn go yom, ku riēukē rin kēc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny kōth abēk tē ye tiim la kuōth cil thīn, na la tiim juäk ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny kōth

kök tiom path yic, ku ciilkë apath ku diitkë ku lökkë apath. Rap abëk aake ci luok ke thoi nhïim, ku kök ke thöön röt, ku rap kök ke diit nhïim.”

⁹Ku wit Jethu lõnde ëlä, “Piengkë tẽ le wek yith.”

Wët thöõth ë kääñ

(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

¹⁰Nawën ci kóc juëc jäl, go atuõcke kathiaär ku rou, ku kóc ke ci döñ kek ye, thiëc bi këñ teet yiic tënë ke. ¹¹Go lëk ke, “Wek aaci nyuõth kë ci rot moonny ë bäany Nhialic yic, ku kóc kök këc gam aabi kääñ nïc tẽ lëk ke këñ, ¹²këya, rin na cok alon ye kockä daai, ka ci kääñ bi tiñ. Ku na cok alon ye kek wët piñ, ka cik bi deet yic. Na ke bi röt waar, ñuõt aa kääñ tiñ ku detkë keyiic. Ku ñuõt aaci röt thön Nhialic, ku pël wët piny tënë ke.”*

Jethu aci kääñ raan puõr teet yic

(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³Go Jethu lëk ke, “Na këckë kääñ këñ deet yic ke wek aaci këñ kök bi deet yiic. ¹⁴Kõth ci com aa cit wëtdiën ya piõc tënë we. ¹⁵Kóc kök aa cit kõth ci lööny dhël yic, ye diet ke tet. Tẽ piñ kek wët Nhialic, ke jöñrac bõ ku nyeci wët awën kepuõth ku mërkë nhïim wët ë Nhialic. ¹⁶Kóc kök aya aa cit kõth ci lööny alal la nhom tiom koor ye rap guo yom thïn, rin këc meiken yet piny. Ku kóc kök aaci kõth ci com alal nhom, aa lõñ Nhialic gam nyin yic ke mit puõth. ¹⁷Ku aacie kepuõth ye deet, aa wët Nhialic guo wai wei tẽ looi aliäap rot, ku tẽ yon ke rin wët Nhialic. ¹⁸Kóc kök aya aa cit kõth ci lööny tẽ ye tiim la kuõth cil thïn, keek aa wët Nhialic piñ, ¹⁹ku käjuëc ke diir, rin pïr piny-nhom ë tën, nhïër jiek, ku käpuõth yekë wïc aa bën thïn, ku reckë lõñ Nhialic kepuõth. ²⁰Ku kóc kök aa cit kõth ci puur tiom path yic, keek aa lõñ Nhialic piñ ku gamkë apei, ku käjuëc path aaye yök tënë ke, cimën rap ci njec luok ke thoi nhïim, ku rap kök ke thöön kenhiim ku kök ke diit nhïim.”

Kääñ mermer

(Lk 8:16-18)

²¹Ku ben ke thiëc, “Le raan ci mermer kañ yäth yöt ku kum nyin, nadë ke tẽu agen tõe cok, cie tõe yöt ciel yic?” ²²Kuat kë ci thiaan, ajet bi rot nyuõth, ku wët Nhialic ajet bik piõc. * ²³Piengkë, tẽ le wek yith!”

Kääñ tẽ ye kääñ thöõñ thïn

²⁴Ku ben lëk ke ëlä, “Tẽ ye wek kóc kök luõñ thïn yen ë tẽ bi Nhialic we luõñ thïn aya. Detkë kää yakë ke piñ!” ²⁵Rin raan la këdäñ abi bën muõc, ku na ye raan cïn këdäñ, ke këthiin ye tak lon tö yen tënë ye, abi nyaai aya.”*

Jethu aci kääñ lueel rin wët Nhialic

²⁶Ku la Jethu tuen ku lueel, “Bäany Nhialic ë duër thöñ kek këñ. Monytui ëci kõth weer dom yic. ²⁷Ee rëer akolaköl ku kõth awën ci com aa la tuen ke cil ë röt, ke pïr ku diitkë ku akuc këñ ë ke looi këya. ²⁸Kõth ëbën aa cil piiny

* 4:12Lth 6:9-10 * 4:21Mt 5:15; Lk 11:33 * 4:22Mt 10:26; Lk 12:2 * 4:24Mt 7:2; Lk 6:38

* 4:25Mt 13:12; 25:29; Lk 19:26

tiop yic. Käu ë kaŋ lou ku bïi yiëny tök bei, ku jol la tuenj ke dît agut tẽ bï yen deer ku yeer ku lok. ²⁹Ku tẽ ci kek luk aaye tem rin ci tẽn tẽmtẽm bẽn.”

Kääŋ kâu koor nyin ye tiemde dît apeï

(Mt 13:31-32, 34; Lk 13:18-19)

³⁰Ku ben lueel, “Yeŋö buk thõŋ bääny Nhialic? Ye kääŋ piath nõ buk thõŋ ye? ³¹Bääny ë Nhialic acit kâu koor nyin ci raan com duomde. ³²Ku na le dît ka la nhial ke loi kër ku yith dît apeï, abi diet yõõtken aa yik thĩn.”

³³Jethu aci Wët Puoth Yam piöoc tẽnẽ koc ë kẽŋ cit kẽŋkã. Aake ci lëk kajuëc lëukẽ bik ke deet yiic. ³⁴Ee ye koc jääm ë kẽŋ tẽ piöoc yen koc, ku na ye yeen ë rot kek kocken ye buoõth, ka ye tẽt keriëec ëbẽn yiic.

Jethu aci yom col akääc

(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

³⁵Na aköl dët yonthëei, ke lëk Jethu atuõõcke, “Lok teemku wär alon̄tui.” ³⁶Gokẽ koc kõk nyääŋ piny, ku lek riän awën rëer Jethu thĩn yic, ku tẽmkẽ agut Jethu. Ku rieth kõk ke tõ thĩn aaci tem aya. ³⁷Kaam thiin awën ke yomdît apeï jõt rot, ku jõt atiaktiak rot abi riäi duër thiäŋ ë pũ. ³⁸Tẽwën looi kënë rot, Jethu ë nin riäi yic ciëen, ke ci yenhom kan. Gokẽ puõõc ku luelkẽ, “Bänyda! Yok aa muu, ciĩ dier ë yo?”

³⁹Go Jethu rot jõt ku rël yom, “Lo dıl!” Ku rël atiaktiak, “Kääc!” Go yom kõõc ku le dıl. ⁴⁰Ku thiëec ke, “Yeŋö riõõc wek ciët we bï mou? Cäk ɲic lon bï yen we kony?”

⁴¹Gokẽ nhĩim la cõt rieldit cit kënë ku jieemkẽ kamken, “Ye raan yindẽ kënë? Na cok a yom ku atiaktiak ë ke piŋ wëtde!”

Jethu aci raan la guõp jakrec kony

(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

5 ¹Gokẽ wär Galilia teem ku lek tẽ col Jeratha. ²Kaam wën keec Jethu piny riäi yic, ke tiŋ mony la guõp jakrec, ke bõ bei rẽŋ nhĩim. ³Mony kënë ë ye rëer rẽŋ nhĩim, ku acin raan ye lëu bï rëẽk. ⁴Ee ye rëẽk cok ku cin arak juëc, ku ɲot ke tueny, ku dhoŋ luõŋ kõth yecõk. Ee ril apeï, acin raan ye lëu bï rëẽk. ⁵Aköl ku wëer thok ëbẽn, ee ye cool ku ruu kat rẽŋ nhĩim, ke looi duõõc ku ye rot deeny aleel bï rot nõk.

⁶Wën tiŋ yen Jethu tẽmec, ke lor ku cuet rot piny yenhom, ⁷⁻⁸ku lueel Jethu, “Jõŋrac, bäär bei ë mony kënë guõp.” Go kieu looi apeï, “Jethu Wën Madhõl, yeŋö wic ba looi tẽnẽ ya? Yin alãŋ ë rin Nhialic duk ya tẽm awuõc.”

⁹Go Jethu jãl thiëec, “Col yi ɲa?” Go bëer, “Yen aa kut rin yok ajuëc.” ¹⁰Ku jol mony kënë Jethu ya lõŋ bï jakrec ciĩ cop wei tẽden rëer kek thĩn.

¹¹Ku duut dir baai ë nyuãth gõt cok ë tẽn awën. ¹²Go jakrec Jethu lõŋ, “Tuõõc yo ë dirkã gup, ku col yo aa lur keyiic.” ¹³Goke puõl, ku jol jakrec bẽn bei mony awën guõp ku lek dir gup. Go duut diëer, kecit tiim karou riŋ agõr yic, ku thoatkẽ wĩr ku moukẽ ëbẽn.

¹⁴Go rõör ke biõõk dir kat, ku lek kẽ ci rot looi lueel tẽnẽ koc rëer geeu, ku koc tõ bëi yiic. Go koc ëbẽn jal wet bik kẽ ci rot looi la tiŋ. ¹⁵Nawën lek yet tẽnẽ Jethu,

ke yök mony wäär la guöp jakrec ke rëer, ke ceŋ alath, ke la nhom cök. Gokë riöc.
¹⁶Go koc ke ci kën ci rot looi tënë mony awën ku dir tiŋ, la lëk koc kök. ¹⁷Ku wën piŋ koc baai ë wët kënë ë ke riöc, ku lek tënë Jethu ku länjë bi jäl panden.

¹⁸Tëwën le Jethu riäi yic, go mony wën ci Jethu jəŋrac cöl ajiël yeguöp bën tënë Jethu, ku lëŋ bi cath kek ye.

¹⁹Go Jethu jai, ku lëk ye, “Löör baai tënë kacku ku lëk ke käjuéc ci Bëny looi tënë yï, ku tēpuoth ci luöi yï.”

²⁰Go jäl ku le panden Dekapolith la yic geu thiäär. Ku kueny keyiic ëbën ke ye koc lëk kāk ci Jethu looi tënë ye. Go koc gäi.

Jethu aci tik kony ku cöl nya aben pïr

(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

²¹Wën ci Jethu ben tem riäi bi dhuk Kapernaum, ke koc juéc apeï bö tënë ye wär you. ²²Kaam wën ke raan cöl Jariöth, bëny tən amat koc Itharel bö aya. Nawën tiŋ Jethu, ke cuet rot piny yecök. ²³Ku lëŋ, “Nyandiën thin koor aci dhal apeï, athou. Bäär ba yicin la tääu yenhom bi pial.”

²⁴Go Jethu gam ku lööny dhöl kek ye. Ku buoth koc juéc ke, ke cik kum apeï.

²⁵Ku tiŋ tuany, ciï thëkde köu ye teem ruöön thiäär ku rou, ee tö koc yiic, ²⁶ku yeen ëci wëu juéc gäm akim rin bi tuaanyde ɲuëŋ, ku tuaanyde akëc ɲuëŋ, ëci rot jal juak. ²⁷Ku yeen ëci kāk ye Jethu looi piŋ. Go bën Jethu köu ku goot alanhde, ²⁸rin ëci jam ë rot yepuöu ëlä, “Na gaat alanhde, ke ɣen abi pial.”

²⁹Kaam thiin awën ke riem ciï ben kuër, ku yök rot ke ci pial. ³⁰Go Jethu yök lon ciï riel jäl yeguöp. Go yenhom wel ku thiëc koc, “Yeŋa cä alanhdië goot?”

³¹Go kocken ye buoth lëk ye, “Yin ë koc juéc tiŋ ke ci yï kum ku ye thiëc, Yeŋa cä goot?”

³²Go Jethu ɲot dot koc bi tiŋ yeŋa ci ye looi. ³³Wën ɲic tiŋ awën tuany ye ke tuaany ci jäl yeguöp, go bën tënë Jethu ke ci riöc, ke leth, ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. Ku lëk ye lon ë yen ci ye goot. ³⁴Go Jethu lueel tënë ye, “Nyaandië, gamdu aci kony ba pial, löör, kek döör.”

³⁵Kaam wën jicem Jethu, ke koc riŋ pan Jariöth ku lëkkë ye, “Nyaandu aci yet wei, duk raan piöc ben rääm nhom.”

³⁶Ku Jethu ë këc kë cik lueel kuëc nhom, ku lëk ye, “Duk riöc, dæet yipuöu ku gam wët yic.” ³⁷Ku ë cïn koc juéc ciï puöl bik cath kek ye, ee Pïter ku Jemith ku Joon kepëc. ³⁸Tëwën yeet kek pan Jariöth ke Jethu yök koc ke näk röt, ke dhiau apeï. ³⁹Ku ler yöt ku lëk ke, “Yeŋö nëk wek röt? Ye dhiëndiit ɲö kënë? Meth akëc thou, anin.”

⁴⁰Gokë döl guöp. Go Jethu ke cöl ala ayeer, ku cöl wun meth kek man meth ku kocken awën kadiäk, ku lek yöt tëwën ci meth täac thin. ⁴¹Ku döm cin ku lëk ye, “Nyan thiin, alëk yï, jät rot!”

⁴²Go rot jät nyin yic ku cieth. Go koc awën tö yööt kek Jethu gäi apeï wën tiŋ kek kë ci rot looi (ë ye run thiäär ku rou.) ⁴³Ku thon Jethu ke bik ciï lëk koc kök. Ku lëk ke bik yiek mieth.

Koc Nadharet aa këc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

6 ¹Go Jethu jäl tēden awën ku ler genden Nadharet, ku buoth kocken ye buoth. ²Nawën aköl ë ləŋ, ke piöc tən amat. Ku koc juéc aake tö thin.

Nawën piŋkë piššode ke gëi, ku luelkë, “Cī kāŋ bën aa ŋic nen?” “Ku ye kakkä looi keddë? ³Yen ë raan guënguëŋ tiim, ku ë wën Maria, ku ë mënň ë Jemith, ku Jothep, ku Jut ku Thaimon. Ku cie nyiërakën kä rëër ë tën kek yo?” Ku jolkë jai bik piššode cīi gam.

⁴Go Jethu lëk ke, “Raan cī Nhialic lööny yeguöp aye baai ëbën theek, ka kóc genden ku kóc ruääi kek ye, ku paan wun kek paan man kek aaci ye ye theek.”

⁵⁻⁶Ku akëc lëu bi kāk jāŋ gōi looi, ka kóc tuany lik kek aaci yen yecin tääu kenhīim, ku kony ke bik pial. Ee cī gāi apei rin kēc kek ye gam.

Jethu acä atuššcke kathiäär ku rou tooc

(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

Go Jethu jāl ku ler bëi kōk yiic ku le kóc piššc thīn. ⁷Ku tuum atuššcke ku tooc ke wei, bi kóc karou aa cath ë tōk bik aala piöc Wēt Puōth Yam ë Nhialic, ku yīk ke riel bik kek kóc aala kony. ⁸Ku lëk ke apei. “Duškkë muk ë miith yakë cam dhël yic, muškkë ke wei kepec. ⁹Cenķë war ku duškkë muk alëth kōk.” ¹⁰Ku lëk ke aya, “Yakë rëër pan ye we lor thīn yet tē bi wek jāl.” ¹¹Ku na lak pan cīi we lor thīn, ku pan cīi wëlkun ye piŋ thīn, ke we jiël ku teŋkë wecōk. Ku abi nyooth lōn cī wek kuc ë ke!”

¹²Ku jiëlķë ku lek kóc piššc bik luai adumuššm pušl. ¹³Ku copķë jakrec juēc wei, ku tōckë kóc juēc tuany nhīim. Ku rōōkkë bi ke kony bik pial.”

Nääk ë Joon raan kóc muššc nhīim

(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)

¹⁴Ku bëny Antipāth Yërot ëcī wēt piŋ rin cī ke Jethu ŋic apei. Ku ë ye kóc kōk lueel, “Joon raan kóc muššc nhīim aci ben pīr, ee yen ale yen riel yen kakkä looi.”

¹⁵Ku lueel kóc kōk, “Mony kënë adhil a Elija raan wäär kāk Nhialic tiŋ.” Ku ben kóc kōk lueel, “Ee raan tōk kam kóc theer, kóc kāk Nhialic tiŋ.”

¹⁶Ku wën piŋ Antipāth Yërot ë wēt kënë go lueel, “Ee Joon raan kóc muššc nhīim wäär ca col atōk yeth yen aci jōt thou yic.” ¹⁷Antipāth Yërot ëcī Joon col anak kēlā, ee cī col adōm ku rek, ku col amac rin wēt Yërodia tiŋ Pilipo wāmēnh cī rum bi ya tieŋde, ¹⁸rin cī Joon ye lueel tēnē ye ëlā, “Acīi path ba tiŋ wāmuuth rum ke pīr.”

¹⁹Ku Yërodia ëcīi pušu mit tēnē Joon rin ë wēt kënë. Ku wīc diēt nēk ku cīi lëu, ²⁰rin Yërot ë rišc Joon, rin ye Joon raan puōth wēt Nhialic, ku kony bi ciën kē nāk ye. Nawën piŋ Yërot wēt Joon, ke gëi apei ku ŋot nhieer bi wël Joon aa piŋ.

²¹Nawën ke Yërodia jōl tē bi yen Joon nāk thīn yōk, ku ë ye akōl looi Antipāth Yërot yan akōlden dhiëeth ye, tēnē kōcken dīt mac kek baai, ku bāny apuruuk ku jōl aa kōcdit pan Galilia. ²²Ku nyan Yërodia nhom guöp, ee cī bën yēi bi bën dier. Go Yërot kek jāälke puōth miet apei tēnē ye. Go Antipāth Yërot bëny lëk ë nyan ëlā, “Na le ke wīc, ke luel tēnē ya ku ba gām yī.” ²³Ku kuëŋ tēnē ye jōšl nhīim ku lueel, “Kuat kēdun ba thiëc tēnē ya aba dhiel yiëk yī, cok alōn ë yen abaŋ ë bāānydië.”

* 6:4Jn 4:44 * 6:8-11Lk 10:4-11 * 6:11Luci 13:51 * 6:13Jem 5:14 * 6:14-15Mt 16:14;
8:28; Lk 9:19 * 6:17-18Lk 3:19-20

²⁴Go nya la ayeer ku lëk man, “Yeŋjō ba thiëëc?” Go man lueel, “Lëk ye bī Joon raan kɔc muɔɔc nhīim tōk yeth, ku gēm yī nhiamde ba bëëi.”

²⁵Go nya dhuk tēnē bēny nyin yic ku lueel, “Yīn awiëc ba gām nhom Joon raan kɔc muɔɔc nhīim tēn emēn thiin, ke cī tāāu aduɔk yic!”

²⁶Kēnē acī bēny rac puɔu apei, ku akēc kuc rin cī yen mēl kuëŋj ē jōl nhīim. ²⁷Go bēny apuruɔkde tooc nyin yic, ku lëk ye bī nhom Joon raan kɔc muɔɔc nhīim bëëi. Go apuruk la tēwēn mec yen thīn ku tōk yeth. ²⁸Ku bīi nhom ke cī tāāu aduɔk yic, ku yīk nya, ku jol nya gām man. ²⁹Nawēn piŋ kɔc Joon buɔɔth lɔn cī ye nōk, gokē la ku nyëikë guäpde ku thiäkkë.

Jethu acī miëth koor juak bī kɔc juëc cam

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰Kɔc Jethu buɔɔth aake ye bēn yenhom ku lëkkë kāk cīk looi, ku kāk cīk piɔɔc ëbēn. ³¹Kɔc juëc apei aake ye wäac, kɔc jiël ku kɔc bō tēnē Jethu bī ke bēn kony, abī Jethu kek atuɔɔcke cīi lāāu bīk cak mīth. Go lëk atuɔɔcke, “Jiëlku buk la tē cīn yic kɔc buk la lōŋ.” ³²Gokē jāl ē riäi ē röt bīk la tē cīi ceŋ, ku aake kēc kɔc lëk tē ler kek thīn.

³³Go kɔc juëc ke tiŋ, ku ŋickë ke. Gokē miööt geeth yiic ku riŋkë tueŋ ke kuany wär kōu, ke la tēwēn cī Jethu kek atuɔɔcke kenhīim wēl thīn. Ku ye kek kōŋ yet tēwēn. ³⁴Wēn keec Jethu piny riäi yic, ke tiŋ kɔc juëckä. Go wīc bī ke kony rin acī tiŋ kecīt amēl pap cīn nhīim abiöök. Ku jolke piɔɔc kajuëc. * ³⁵Nawēn col piny, ke kocken ye buɔɔth bō tēnē ye ku luelkë, “Piny acī cuol ku tēn ē ror cīn kē kuany thīn, ³⁶col kɔc aa jiël bīk la bëëi yiic bīk la ɔɔc miëth camkë.”

³⁷Go bëër, “Miackë ke ē miëth.” Gokē lëk ye, “Wīc buk ayuöp lēu ē kɔc kithkä ɔɔc tēnē ke bīk ke cam? Aa wīc wēu juëc apei.”

³⁸Go Jethu ke thiëëc, “Ye ayuöp kadē tō thīn? Lak bāk ke la tiŋ.” Gokē dhuk ku lëkkë ye, “Aa yuöp kadhiëc ku rec karou.”

³⁹Go lëk ke bīk kɔc col anyuc piiny akuut noon tōc nhom. ⁴⁰Gokē nyuc piiny akuut buot ku akuut thiärdhiëc. ⁴¹Go ayuöp awēn kadhiëc ku rec karou lööm, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku bēny ayuöp yiic ku gēm ke kocken ye buɔɔth bīk ke tek agut rec, tēnē kɔc. ⁴²Ku mīthkë abī miëth ke göök. ⁴³Ku jol kocken ye buɔɔth awuthueei ayuöp ku rec cī döŋ piny kuany gäac kathiäär ku rou. ⁴⁴Kɔc ke cī mīth ëbēn, röör röt aake ye tiim kadhiëc.

Jethu acī cath pīu nhīim

(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)

⁴⁵Kaam thīn awēn, ke Jethu yöök kocken ye buɔɔth bīk la riäi yic, ku lek tueŋ yenhom agör alɔŋtui gen col Bethaida. Ku col thēi ajiël. ⁴⁶Wēn cī yen kɔc tōŋ, ke jiël bī la gōt nhom bī la röök. ⁴⁷Nawēn la thēi bēn, ke atuɔɔcke aake ŋoot ē riäi yic wär ciel yic, ku yeen ē rot agör nhom. ⁴⁸Goke tiŋ ke cī gök gēr ē riäi rin cī kek kenhīim wēl yom. Nawēn bāäk ē piny, ke bō tēnē ke ke cath pīu nhīim, ku ē wīc bī ke waan thook. ⁴⁹Ku wēn tiŋ kek ye ke cath wīr pīu nhīim, ke tiŋkë kecīt atīm raan cī thou, ku dhieukë, ⁵⁰rin ē cīk tiŋ kedhie ku rišöckë.

* 6:34Kn 27:17; 1Bŋ 22:17; 2Lëk 18:6; Edhe 34:5; Mt 9:36

Go guo jam tēnē ke ku lueel, “Dætkē wepuōth, ee yen Jethu, duōkkē riōc.”
⁵¹Ku met rot riāi yic tēnē ke. Go yom kōōc. Gokē gāi apēi, ⁵²ē rin kēc kek
 kēnē ayuōp wāār cī gām rōōr tiim kadhiēc deet yic, rin ril kek nīiim.

Jethu acī kōc tuany Jenetharet kony

(Mt 14:34-36)

⁵³Nawēn akōl dēt cī kek wār teem, ke yet Jenetharet tō agōr nhom ku
 dōmkē riāi. ⁵⁴Nawēn bīkkē bei ē riāi yic, go Jethu guo ŋic kōc ēbēn. ⁵⁵Gokē
 kat ku riŋkē bēēi yiic ku lek kōc tuany kēt, ku yēthkē ke tē cī kek ye piēŋ thiin.
⁵⁶Ku kuat tēn cī Jethu la thiin ēbēn, bēēi yiic ku geeth yiic, kōc juēc tuany
 aake ye tāac tēnē ɣōōc ku dhōl yiic, ku lāŋkē bīk gōōt, cōk alanhde thok ē
 path. Ku kuat raan cī ye gōōt ēbēn, ee ye pial.

Jethu acī ciēŋ kōk wārkuān dīt dhōl yiic

(Mt 15:1-9)

7 ¹Wēn cī Parathī kek kōc piōōc lōōŋ kōc Itharel, ke cī bēn Jeruthalem
 Jethu gōōm piny. ²Ke tiŋ kōc Jethu buōōth ke mīth ke kēc kecin lōōk
 apath, bīk ajuēcēc nyaai kegup cīt tē ye kōc Itharel ye luōōi thiin.

³Kōckā aake cī kē cī atuuc Jethu looi rac puōth, rin kōc Itharel kek Parathī,
 aake cī ye mīth tē kēc kek kecin kaŋ lōōk keciēt ciēŋ theer kōcken dīt. ⁴Ku na
 le mīth cik la bēēi geeu, ka cik cam ke kēckē kaŋ lōōk kōth. Ku keek aake ye
 kāk cī kōcken dīt theer lēk ke looi, cīmēn lōk bīiŋy ku tōny ku aduuk ē miēth.

⁵Go Parathī ku kōc piōōc ē lōōŋ Jethu thiēc, “Yēŋō cīi kōckun yī buōōth
 ye ceŋ ē ciēŋ wārkuān dīt, ku yekē mīth juāāk ke kēc kecin lōōk?”

⁶Go Jethu bēēr, “Ithaya acī yic lueel ē rienkun lōn ye wek awēŋ puōth rou,
 ku gēt ēlā,

‘Kōckā aa ɣa leec kethook ku aliu kepuōth.

⁷Keek aa ɣa door ku acie duōōr ē yic,

rin keek aa kōc piōōc lōōŋ ciēŋ wārkuān dīt ciēt ke ye lōōŋkiē!’”

⁸“Ee yic, wek aaciēt kōc ye Ithaya jam ē rienken. Wek aaciē kuc lōōŋ Nhialic
 ku ye lōōŋ ciēŋdun kek yakē gam.”

⁹Ku lēk Jethu ke, “Ayakē tak lōn ē yen kēpath yen cāk looi ye wek kuc lōōŋ
 Nhialic, ku muōkkē ciēŋdun theer. ¹⁰Rin acī Mothith lueel, ‘Thek wuur kek
 moor, ku na ye raan wun kek man jāām gup kārēc, ka dhil nōk bī thou.’” ¹¹Ku
 ayakē lueel aya lōn ye yen yic, bī raan wun kek man jāi tē wīc kek kēpiir kek
 tēnē ye, ‘Acīn tē kuōny we, rin yen acī Nhialic gām kēn ba yiēk we.’” ¹²Ke wek
 aa kuc bī kākā cīi loi tēnē wun ku man. ¹³Kēya, tē ye wek kōc piōōc thiin acīi
 thōŋ kek wēl ye Nhialic lueel. Ku wek aa kārēc juēc kōk cīt kākā looi aya.”

¹⁴Go Jethu kōc juēc bēn cōl ku lēk ke, “Piēŋkē wētdiē wedhie ku dētkē yic.

¹⁵Acie kē ye raan cam, yen ye cōl aye raan rac, aa kāk ye tak ku kāk ye lueel,
 ku kāk ye looi kek aaye cōl aye raan rac. [¹⁶Piēŋkē tē le wek yīth.”]

¹⁷Wēn cī yen kōc nyāāŋ piny ayeer ku ler yōt, ke thiēc kōcken ye buōōth
 bī wēt awēn cī lueel teet yic tēnē ke. ¹⁸Go lēk ke, “Cāk kāŋ ye deet yiic aya?
 Acie miēth ye raan cam yen ye cōl ala guōp adumuōōm, ¹⁹rin acie la yepuōu,
 ee la yeyāc ku le bēn bei.” Kēya, acī Jethu nyuōōth lōn miēth ēbēn apath.

²⁰Ku ben lëk ke, “Aa kāk ye raan tak ku looi ke, kek aa rēc. ²¹Rin pušu yen aye käreç ye looi bën bei thîn, cîmën bal ku rušm, ku nääk raan ë path, ku kôr diäär. ²²Ku kook ku wëñj ku nhiam ku tiel, ku yîk yepušu kënë raandä, ku luçm ku kuat käreç ëbën. ²³Käkkä ëbën aa bën bei raan pušu, ku looi ke ku reckë ye.”

Tiñ cî gam lön bî Jethu nyaande kony

(Mt 15:21-28)

²⁴Ku jəl Jethu jəl ku ler wundët tēthiääk kek Tire ku Thidon, ku ler yöt. Ku cîi wïc bî la raan njic ye. Ku akëc lëu bî thiaan. ²⁵Go tiñ la nyanden koor ɲot kēc kuäc cî jɔɲrac la yeguöp, Jethu piñ. Go bën tēnē ye ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. ²⁶Tiñ kënë ë ye jam thoñ Ġirîk, ku ee nyan pan Ponicia. Go bën ku lëñ Jethu ëlä, “Bëny, cək a lön cî yən ye tiñ pandun ke yî bō ba jɔɲrac cuöp wei nyaandië guöp.” ²⁷Go Jethu lueel, “Yen ɣa cîi bō ba miëth mïth bën gäm jök. Acie yic bî miëthden yiëk jök, ke kēc kueth.”

²⁸Go bëër, “Ee yic Bëny, ku jök rëër tē mïth kɔc thîn awuthueei cî lööny piny kuany.” ²⁹Go Jethu lëk ye, “Rin cî yîn ye njec bëër këya, dhuşk baai, yîn abî jɔɲrac yök ke cî jəl nyaandu guöp!”

³⁰Go dhuk baai ku yök nyaande ke cî tōc biöök yic, ku jɔɲrac ke cî jəl yeguöp.

Jethu acî raan miñ cie jam kony

³¹Go Jethu jəl Tire ku dhuk wär Galilia ke kuany geeth kathiäär Dekapolith yiic ku Thidon. ³²Tëwën ke kɔc kōk bîi raan cî miñ tēnē Jethu, ku länkë bî gɔɔt. ³³Go Jethu nyaai kɔc yiic ku ɣëth tēde ë rot, ku tēu yecin yeyic, ku ɲuut ku gɔɔt liep.

³⁴Ku döt nhial ku wëi apei ku lëk ye, “Piëñël!” ³⁵Kaam thiin awën, ke ɣör yiith ku jiem. ³⁶Ku yöök Jethu kɔc awën tō thîn bîk cîi lëk raan dët. Ku ɲot lek lueel. ³⁷Ku kɔc cî ye piñ aaci gäi apeidit ku luelkë, “Mony cɔl Jethu kënë acî këriëc ëbën lëu. Kɔc cî miñ aa piñ ëmën, ku kɔc ke cie jam, aaci ya jam aya.”

Jethu acî raan tiim kaɲuan cɔl akueth

(Mt 15:32-39)

8 ¹Ye nînkä, ke kɔc juëc mat kenhiim. Nawën cîn miëth ke Jethu cɔl kɔcken ye buçoth ku lueel, ²“Yen acî guöp ɲɔñ, rin kɔckä aaci rëër kek ɣa nîn kadiäk ëmën, ku acîn kë camkë. ³Na cal ke aa dhuk bääiken yiic, ke cîn kë cîk cam, ka la wiik dhël yic, rin kɔc kōk aabë tēmec.”

⁴Go kɔcken ye buçoth lëk ye, “Ye tēnen roor ë tēn bî raan miëth yök thîn bî kɔc juëckä cam?”

⁵Go Jethu ke thiëc, “Lak ayuöp kadë?” Gokë lueel, “Aa dhorou.” ⁶⁻⁷Go lëk thän awën bîk nyuc piiny. Ku lööm ayuöp awën kadhorou ku rēc thii lik ku röök Nhialic, ku beny keyiic, ku gëm ke kɔcken ye buçoth bîk ke tēk kɔc. Gokë looi këya. ⁸⁻⁹Ku jəl thän awën, kecît tiim kaɲuan mïth bîk kueth. Ku jəl kɔc Jethu buçoth awuthueei ayuöp cî döñ kuany gääc kadhorou. Ku jəl Jethu

kɔc cɔl ajiël, ¹⁰ku ler riäi yic kek kɔcken ye buɔɔth, ku lek pan cɔl Dalmanutha.

Jethu aci kuc bi kënë jän gōi looi

(Mt 16:1-4)

¹¹Tëwën ke Parathī kōk ben bën tēnē Jethu ku teerkē wēt kek ye, ku wickē bīk deep ē wēt, gokē yōōk bī kënë jän gōi looi, bī nyuōth ke lɔn ye Nhialic wēlke gam.* ¹²Go Jethu keŋ apei ku lueel, “Yeŋō ye riēc akōl thiēc kënë jän gōi. Wek alēk yic. Acin kēcīt kënë bī nyuōth ke.”* ¹³Ku nyiēēŋ ke piny, ku dhuk riäi yic, bī teem wār alɔŋtui.

Duōkkē ye tak cīmēn Parathī ku Antipāth Yērot

(Mt 16:5-12)

¹⁴Kɔc Jethu buɔɔth aake cī nhīim määŋ bīk ayuōp juēc cīi muk wën ler kek riäi yic, ku mukē ayuōm tōk giliŋ. ¹⁵Go Jethu lēk ke, “Tiēērkē nhīim, ku tietkē rōt bāk cīi nhiam cīmēn Parathī ku Antipāth Yērot, nhiaamden ke cɔl ago puōr cīmēn ayum cī yiēc yic luɔu.”*

¹⁶Gokē jam kamken ēlä, “Ee wēt kënë lueel rin cīn yok ayup.”

¹⁷Go Jethu kē luelkē guɔ ŋic, ku thiēc ke, “Yeŋō ye wek ye tak wek acin ayup. Cāk kǎŋ ye tak lɔn bī yēn we muɔɔc ayup. Cāk kǎŋ ye tǐŋ ku detkē keyiic, kua cāk puōth cɔr?” ¹⁸Wek aala nyin, cāk ye daai? Ku wek aala yīth, cāk ye piŋ ku cāk ye tak?” ¹⁹Ye gāac awuthueei kadē cāk bën kuany wäär beny yēn ayuōp kathiēc yiic tēnē rōōr tiim kadhiēc?” Gokē bēēr, “Ee gǎc thiäär ku rou.”

²⁰“Na wäär beny yēn ayuōp kadhorou yiic tēnē raan tiim kaŋuan, ye gāac awuthueei ayuōp cī dōŋ piny kadē cāk bën kuany?” Gokē lueel, “Aa dhorou.”

²¹Go Jethu ke thiēc, “Ku kēya ēmēn ŋot cāk ye deet lɔn le yēn riel ba miēth gām we?”

Jethu aci mony cɔɔr pan Bethaida kony

²²Gokē bën Bethaida. Go kɔc kōk mony cī cɔɔr thel tēnē Jethu, ku lǎŋkē bī gɔɔt. ²³Go Jethu cɔɔr dɔm cin ku thel wei baai. Nawën cī ŋuōōt nyin, ke tēēu yecin yenyin ku thiēc, “Le kē ye tǐŋ?” ²⁴Go yenhom jɔt ku lueel, “Yēn acie daai apath, yēn ē kɔc tǐŋ kecīt tiim kek cath.”

²⁵Go Jethu yecin ben tāau yenyin, go daai ku tǐŋ kēriēc ēbën apath. ²⁶Go Jethu cɔl adhuk paande ku thɔn bī cīi la lēk kɔc kōk.

Pīter aci Jethu ŋic

(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷Go Jethu kek kɔcken ye buɔɔth la Cetharia Pilipi. Tëwën cieth kek, ke thiēc Jethu, “Lēkkē ya, ye jän tak ye yēn ē ŋa?” ²⁸Gokē lueel, “Ayekē lueel lɔn ye yīn Joon raan kɔc muɔɔc nhīim. Ku lueel kuat dēt lɔn ye yīn Elija, ku kɔc kōk ayekē lueel lɔn ye yīn raan tōŋ kam kɔc kāk Nhialic tǐŋ.”*

* 8:11Mt 12:38; Lk 11:16 * 8:12Mt 12:39; Lk 11:29 * 8:15Lk 12:1 * 8:18Jer 5:21; Edhe 12:2; Mk 4:12 * 8:28Mk 6:14-15; Lk 9:7-8

²⁹Goke thiëëc, “Na week yakë lueel lön ye ʔen ʔa?” Go Piter bëër, “Yiin nom guöp, yin ë Raan ci lóc ku dác.” ³⁰“Kë ca lueel ë yic Piter.” Ku lëk ke, “Duökkë lëk raan dët.”

Jethu ë jam Aræmde ku Thuonde

(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹Nawën ke jöl Jethu piöcc ëlä, “Manh Raan abi dhiel reem, ku yeen abi kœdît baai, ku bany kæk Nhialic ku jöl aa kœc piöcc lööŋ kœc Itharel jai, ku näkkë. Ku yeen abi nin kadiäk nœk piiny ë raŋ yic, ku ben pîr ku jöt rot raŋ yic.” ³²Ku teet kënë yic apath tënë ke. Go Piter miet wei kœc yiic ku yöök bi ciï ye jam këya. ³³Go Jethu yenhom wel ku tiŋ kœcken ye buoöth ku rël Piter ku lueel, “Jäl ʔalööm jœŋrac. Wic ba kæk ci Nhialic guiir waar yiic! Kæk ye tak aacie kæk Nhialic, aa wël raan ë path.”

³⁴Ku jöl Jethu kœcken ye buoöth cœl ku lëk ke, “Na le raan wic bä buoöth, ka dhil nom määŋ kœpuöth bi yök piërde yic pinynhom ë tën. Ku dhil puöu riel ku buoöth ʔa, cœk alœn wic kœc kœk ye bîk nœk ë rienkië.” ³⁵Rin raan wic ye bi wëike kony aabi muör, ku na ye raan mär wëike ë rienkië ku rin piöcc-dië, ka bi wëike muk akölriëcc ëbën.” ³⁶Yeŋö bi raan kuany thin, bi jak apeï pinynhom ku mër wëike? ³⁷Pîr wëi akölriëcc apath, acin kë lœu bi ye waar. ³⁸Na ye raan guöp ʔär ʔa ku piöccdië ë riëcc ciï ye wic bi wët Nhialic gam, ke Manh Raan abi guöp ʔär ye aya, aköl dhuk yen kek diik Wun kek atuuc Nhialic.”

9 ¹Ku le tueŋ ku lueel, “Wek alëk yic, ala kœc kœk rëër ë tën, aaciï bi thou agut të bi kek ʔa tiŋ kek riel ye nyuoöth lön ye ʔen bëny ci Nhialic lóc.”

Jethu aci guäpde rot waan

(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)

²Nawën nin kadätem cœk, ke Jethu cœl Piter ku Jemith ku jöl a Joon, ku lek gœn bär apeï nom kepëc. Kaam wën röök kek, ke tiŋ Jethu ke ci rot waan, ³ku jöl aläthke ʔer apeï abik la diardiar. ⁴Nawën ë ke tiŋ Elija ku Mothith ke jam kek Jethu. ⁵Wën ci kek rëër kaam thin-nyœt, go Piter lëk Jethu, “Raan piöcc, apath buk rëër ë tën. ʔœk abi duël kadiäk looi, tök tënë yi, ku tök kek Mothith, ku töŋ dët kek Elija.” ⁶Kënë jœem yen këlä, ee rin kuc yen wët peth bi lueel, rin kœpuöth cik tiŋ ci ke nyöŋ nhiiim wël.”

⁷Go këcît rur piny paat abi ciën të yekë tiŋ, ku piŋkë Nhialic ke jam ëlä, “Kënë ë Wëndiën nhiaar, piŋkë wëtde.” ⁸Nawën tiŋkë piny kaam thiin awën, ke ye Jethu yen tiŋkë yetök.

⁹Tëwën dhuk kek piny got nom, go Jethu lëk ke, “Duökkë kæk cæk tiŋ lëk raan dët ʔet aköl bi Manh Raan jöt raŋ yic.”

¹⁰Gökë wët Jethu gam, ku jœlkë röt aa thiëcc ëlä, “Yeŋö wic Jethu bi lueel wën ye yen jam jœn rot ë raŋ yic?” ¹¹Ku thiëckë Jethu, “Yeŋö ye kœc piöcc lööŋ ye lueel lön ye yen Elija yen bi kaŋ bën tueŋ, ku ëmën aci lœk bën yicœk?”

¹²Go bëër ëlä, “Ee yic, Elija akœŋ bën tueŋ, rin bi yen dhël bën guiir. Ku yeŋö gët ye aya, lön Manh Raan abi kœc Itharel jai, ku abik cœl arem apeï?

* 8:29Jn 6:68-69 * 8:34Mt 10:38; Lk 14:27 * 8:35Mt 10:39; Lk 17:33; Jn 12:25

* 9:2-72Pit 1:17-18 * 9:7Mt 3:17; Mk 1:11; Lk 3:22 * 9:11Mal 4:5; Mt 11:14

¹³ Alëk we lön cī Elija bēn theer ku acīk luoci tēden nhiarkē, cīt tē cī ye gāt thīn theer rienke.”

Jethu acī dhōṅ la guōp jōṅrac kony

(Mt 17:14-21; Lk 9:39-43)

¹⁴ Nawēn dhukkē tēnē abiōth Jethu kōk awēn, ke yōkkē ke ke cī kōc juēc apei gōōm, ku kōc piōōc lōōṅ ke teer wēl ke ke. ¹⁵ Tēwēn tiṅ kek Jethu, gokē puōth miet apei ku lorkē ku muōthkē. ¹⁶ Nawēn yēēt Jethu tēnē atuōōcke ke thiēc, “Yēṅō tēarkē wek ke?”

¹⁷ Go raan tōk thān awēn yic wēt dēt tēēm thīn ku lueel, “Raan piōōc, yēn acī manhdiēn ca kaṅ bēēi tēnē kōckun yī buōōth, ben bēēi tēnē yī, rin kēc kek jōṅ tō yeguōp lēu bīk cuōp wei. Yēn acī jōṅrac la yeguōp ku ye pēn jam. ¹⁸ Tē dōm ē jōṅ kēnē ye, aye wiet piny ku yīk thok ayōk, ku reem yelec ku riny. Yēn acī kōckun yī buōōth thiēc bīk jōk cuōp wei, ku akēckē lēu.”

¹⁹ Go Jethu lēk ke, “Wek kōc cie lac gam, yakē tak ba rēēr kek we yet nēn, bāk jāl gam. Bēēikē dhōṅ kēnē tēnē yēn.” ²⁰ Gokē bēēi tēnē ye.

Kaam wēn tiṅ jōṅrac Jethu, ke leth dhōk ku wit piny ku lōr ku yīk thok ayōk. ²¹ Go Jethu wun thiēc, “Ye nēn dōm jōṅ kēnē ye?” Go bēēr, “Tēwāār ye yēn meth. ²² Acī jōṅ kēnē duēr nōk, aye wiet mēec, ku le wiet wīr bī duēr mou. Na lēu ke yī kony yo.”

²³ Go Jethu lēk ye, “Yēṅō ye yīn ye lueel, lōn na lēu! Ee yic, kēriēc ēbēn apuol yic tēnē raan cī gam.”

²⁴ Go wun meth dhiau, “Yēn ala gam ku akoor, kony ya bī gamdiē rot juak.”

²⁵ Nawēn tiṅ Jethu kōc juēc ke bō tēthiāāk kek ye, ke rēl jōṅrac ku lueel, “Ee yīn jōṅ miṅ cie jam. Yīn ayōk, bāār bei dhōk guōp, ku duk ben dhuk yeguōp.”

²⁶ Go jōṅrac dhiau yerōl ku wit piny, ku leth, ku lēth, ku bīi bei. Ku jōl dhōk anagṇaṅ piiny abī kōc kōk aa lueel, ka cī thou. ²⁷ Go Jethu dōm cin ku kony bī rot jōt. Go rot jōt ku kēēc.

²⁸ Tēwēn rēēr Jethu kek kōcken ye buōōth ē rōt, ke thiēc, “Yēṅō kēc yok ye lēu buk jōṅ kēnē cuōp wei?” ²⁹ Go lēk ke, “Jōṅ cīt kēnē acāk lēu bāk cuōp wei. Ee rōōk ē rot yēn ē ye alēu bī jak cīt kākā cuōp wei.”

Jethu acī ben jam ē Thuōnde

(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)

³⁰ Go Jethu kek kōcken ye buōōth jāl tēwēn ke ke ret pan Galilia yic, ku cīi wic bī la raan ṅic ye. ³¹ Rin ē nīnkā ē piōōc kōcken ye buōōth kē bī rot luōi ye, “Manh Raan abī thōn kōc bī ye nōk, ku na akōl ye nīn diāk ka bī rot jōt raṅ yic.”

³² Ku aa kēc wētde bēn deet yic, ku riōōckē bīk thiēc.

Kōc Jethu buōōth aacī wēt teer

(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

³³ Gokē yet Kapernaum. Nawēn lek yet yōt, ke thiēc atuōōcke, “Yēṅō kēnē tēarkē wēn dhēl yic?” ³⁴ Gokē gup riōōc ku bitkē, rin wēn cieth kek, aake teer wēt lōn, yeṅa kamken yēn dīt apei.* ³⁵ Go nyuc ku cōl atuōōcke kathiāār ku

rou ku lëk ke, “Pieṅkë, na ye raan wic ye bi tōu tueṅ, ka dhil dhuk ciëen ku luui rin kōc ëbën.”³⁶ Ku dām meth ku cōl akāac kenhiim ku tēu yecin yekët ku lëk ke, ³⁷“Raan manh koor cit manh kënë lor ë rienkië, acā lor, ku raan ya lor, acie yen ye lor, ee Wā Aciëṅ toc ya.”^{*}

³⁸Nawën aköl dët ke lëk Joon ye, “Raan piöoc, yok aaci mony dët tūṅ keye jakrec cuṅp wei kōc gup ë rienku ku acuk pēen rin acie raanda.” ³⁹Go Jethu lueel, “Duṅkkë ye pēen rin raan kṅṅ looi rienkië, aci lēu bi rot guo wel ku lëk ya kērac. ⁴⁰Rin raan cī yo man, ee raanda.” ⁴¹Wek alëk yic, raan we muṅṅc piü ë rin ye wek kōc Raan ci lōc ku dōc, abā ariṅpde yök.”^{*}

Ba raan dët thṅc kērac yic

(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

⁴²Na ye raan wēṅ mēnh tōk kam ë mīthkā ku bā maan, ka ṅuēen tēnë ë raan cit kēnë, diët ci ruṅk yeth alēl dīt tet, ku pik wīr bi mou. [⁴³të cīi kāmden ë thou thīn, ku mac acie thou akölriëc ëbën.] ⁴⁴Ku na ye ciēendu yī cōl aloi awuṅc, ke tēem wei, ṅuēen ba pīr pīr path kek ciēen tōk, kek tē bi yīn la cin karou ku cuet yī pan many cie thou akölriëc ëbën. ^{*} [⁴⁵të cīi kāmden ë thou thīn, ku mac acie thou akölriëc ëbën.] ⁴⁶Ku na ye cōṅkdu yī yāth awuṅc yic, ke tēem wei, rin ṅuēen ba pīr pīr path ke yī ye ṅōl, kek tē bi yīn la cōk karou ku cuet yī pan mac. ⁴⁷Ku na ye nyiendu yī cōl aloi awuṅc, ke ṅuēt bei. ṅuēen ba rot mat bāany Nhialic yic kek nyien tōk, kek tē bi yīn la nyīn karou ku cuet yī pan mac. ^{*} ⁴⁸Ee tēen arēem yekë yök thīn acie thōk, ë rin many pan mac acie many ye yor.”^{*}

⁴⁹Raan ëbën abī lōk ë mac cīmēn ye ajuēr lōk awai.

⁵⁰Awai apath. Ku na thōök kōu alēi ke ben dhuṅk thīn kēdë? Rēērke kek awan määth kamkun ku lakkë dōr kamkun.”^{*}

Jethu apiöoc wēt liṅṅi

(Mt 19:1-12; Lk 16:8)

10 ¹Go Jethu jāl tēwēn ku ler Judia ku teem wār Jordan. Go kōc juēc apei ben guēer tēnë ye. Goke piṅc cīmēnden theer.

²Go Parathī kōk bēn tēnë ye ku wickë bīk deep wēt ku thiëckë, “Na pāl raan tieṅde ke cīi path?”

³Go Jethu bëēr, “Yēṅö ci Mothith lëk we wätheer?”

⁴Gokë lueel, “Acī Mothith puṅl bi moc athör liṅṅi gōt, ku pēl tik.”^{*}

⁵Go Jethu dhuṅk ke, “Mothith aci lōṅ kēnë gāt we ë rin wārkuan dīt aake cie yith ye lac gam. ⁶Ku wār tueṅ cek Nhialic kōc aaci cak moc ku tik.” ⁷Ku rin ë wēt kēnë raan abī wun ku man nyāṅ piny, ku le ker kek tieṅde, ⁸ku keek karou aabi ya many tōk.”^{*} Kēya aaci ben ya rou aa tōk. ⁹Kēya, na ci Nhialic ke puṅl bi ya moc ku tik, ka cīn raan pāl ṅek kamken.”

^{*} 9:35Mt 20:26-27; 23:11; Mk 10:43-44; Lk 22:26 ^{*} 9:37Mt 10:40; Lk 10:16; Jn 13:20

^{*} 9:40Mt 12:30; Lk 11:23 ^{*} 9:41Mt 10:42 ^{*} 9:44Mt 5:30 ^{*} 9:47Mt 5:29 ^{*} 9:48Lk 66:24

^{*} 9:50Mt 5:13; Lk 14:34-35 ^{*} 10:4Lk 24:1-4; Mt 5:31 ^{*} 10:6Cäk 1:27; 5:2

^{*} 10:7-8Cäk 2:24

¹⁰Ku wën cī kek dhuk baai, ke thiëc kacken ye buoath ë wët kënë. ¹¹Go lëk ke, “Na ye raan liñi tienje ku thiëc tiñ dët, ka cī kërac looi tënë tinjen tuerj. ¹²Ku na ye tiñ päl muonyde ku le mony dët thiaak, ka cī akor looi.”*

Jethu adoc mïth

¹³Koc kōk aake ye mïth bëi tënë Jethu bī ke bën dōc, go koc Jethu buoath ke läät. ¹⁴Nawën la Jethu kë looi atuōcke tiñ, ke dak pušu ku lueel tënë ke, “Calkë mïth aabō tënë ya, duōkkë ke pën. Raan wïc ye bī la bääny Nhialic yic adhīl gam cīmën ë mïth thiikā. ¹⁵Alëk we, raan wïc ye bī bääny Nhialic yōk adhīl wët Nhialic gam, cīmën ye manh koor wët koc ke dhiëth ye gam.”* ¹⁶Ku cōl mïth yelōm ku tēu yecin kenhīim ku dōc ke.

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷Tewën jiël Jethu geeu, ke raan riñ tënë ye ku gut yenhiaal piny ku lueel, “Raan piōc path yeñō ba looi ba pīr akōlriëc ëbën yōk?”

¹⁸Go Jethu thiëc, “Yeñō yīn ye lueel lōn yen apath? Acīn raan path, ee Nhialic ë rot yen apath. ¹⁹Yīn añic lōñ Nhialic, ‘Duk raan nāk, duk tiñ raan dët kor, duk kuëñ wët lueth, duk cuëer, thek wuur ke moor.’”*

²⁰Go bëer, “Raan piōc, lōñkā aaya theek tēwäär koor yen agut cīt ëmën.”

²¹Go Jethu dōt apei, ku nhīer ku lueel, “Ee tōk yen akēc looi, lōr yaac kākku wei ëbën ku gam wēu tënë koc nñ, yīn abī jīek la yōk pan Nhialic, ku bäär buoth ya.” ²²Wën piñ yen wët kënë, ke meen ku jiël ke cī pušu dak, rin ë la kājuëc apei.

²³Go Jethu yenhom wël kacken ye buoath ku lëk ke, “Abī yic riel tënë ajiëk bīk la bääny Nhialic yic.”

²⁴Go kacken ye buoath gāi ë wëlkā. Go Jethu ben ber yic tënë ke, “Mië-thkië, yeñō ril yen këya bī raan la bääny Nhialic yic! ²⁵Apuol yic bī thōrōl bak with cōk, tënë tē bī raan ajak la bääny Nhialic yic.”

²⁶Gokë ñot ke gāi apei, ku thiëckë, “Na ye këya, ke yeña bī la pan Nhialic?”

²⁷Go Jethu ke dōt ku bëer, “Acīi raan bī lēu ë rot, bī gam tē këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëc ëbën lēu, acīn kë dhal ye.”

²⁸Go Pīter rot jōt ku lueel, “Na yo, yōk koc cī kākkuwa ëbën nyään piny ku buothku yi?”

²⁹Go Jethu bëer, “Ee yic, ku alëk we, kuat raan cī panden nyään wei kek paan ë man ku nyiërakën, ku wun ku man ku miëthke ku kacke ëbën ë rienkië, ku rin wët Nhialic, ³⁰cīi kājuëc bī yōk pan Nhialic. Abī bëi juëc ku wāmāthakën ku nyiërakën ku mārakën juëc, ku mīth ku dum, ku kuōc ciëñ bī ye kuōc ciëñ aabī yōk aya arak buoat. Kākka aabī yōk pinyhom ë tēn, ku abī pīr akōlriëc ëbën yōk akōldā. ³¹Ku koc juëc tō tuerj ëmën aabī dōñ ciëñ, ku koc kōk juëc tō ciëñ aabī la tuerj.”*

Jethu ajam ë Thuōnde këñ yic diäk

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³²Nayōn akōl dët Jethu kek kacken ye buoath, ku koc kōk aake kuany dhël yic, ke la Jeruthalem. Ku Jethu ë tō tuerj ku buoath kacken ye buoath ke cī

* 10:11-12Mt 5:32; 1Kor 7:10-11 * 10:15Mt 18:3 * 10:19B.bei 20:12-16; L.rou 5:16-20

* 10:31Mt 20:16; Lk 13:30

nhüim mum. Ku kəc awën biöth, ke cǐ riššc. Go Jethu atuššcke kathiäär ku rou ben caal tēden röt, ku lēk ke kē bǐ rot la looi tēnē ye. ³³Ku lēk ke, “Ēmēn, yok aala Jeruthalem tē bǐ Manh Raan la dǝm ku yēth bāny Itharel nhüim, ku kəc piöc ē lööj. Ku abik tēm thou, ku thōnkē bēnyṛaknhom Roma mac baai bǐ la nōk. ³⁴Ku abik läät ku buikē, ku ṛuutkē ku thatkē, ku näkkē, ku na ye nǐn kadiäk cök, ka bǐ pǐr ku jǝt rot raṇ yic.”

Käk wic Jemith ku Joon

(Mt 20:2-28)

³⁵Nawēn thēēi ke Jemith ku Joon wēt Dhubedǐ bō tēnē Jethu, ku luelkē tēnē ye, “Raan piöc, awicku ba ṽo lušǐ kē buk thiēc tēnē yǐ.”

³⁶Go Jethu ke thiēc, “Yeṇō wiēcckē ba looi tēnē we?” ³⁷Gokē dhuk ēlä, “Tē nyuc yǐn thōnydu nhom dieckdu yic nhial, ke yǐ cǝl ṽo aa nyuc kek yǐ, raan tōk lǝj cuēc, ku raan dēt lǝj cam.”

³⁸Go Jethu lēk ke, “Wek aa kuc kē thiēcckē, ṽen abǐ baṇ apei ē nǐnkā ku ṽen abǐ nōk. Lēukē bāk gum cimēndiē?”

³⁹Gokē bēēr, “Alēuku.” Go Jethu lēk ke, “Na cǝkkē we nōk ayic, ka lēukē bāk gum, ⁴⁰ku acie ṽen la riel ba raan nyuc kōṇdiēn cuēc ku kōṇdiēn cam kuany, ee Nhialic yēn abǐ ke yiēc kǝcken cǐ guiēr ke.”

⁴¹Nawēn le atuuc kōk kathiäär piṇ, ke riääk pušth tēnē Jemith ku Joon. ⁴²Go Jethu ke cǝl ēbēn ku luel, “Aṇieckē lǝn kəc cǐ gam bik aa bāny kəc cie kəc Itharel aala riel kəc nhüim, ku acǐi path bāk ciēt ke. ⁴³Ku kēnē acǐi rot bǐ looi kamkun. Raan wic ye bǐ ya raandit kamkun adhil rot dhušk piny bǐ ya luui rin kəc kōk.” ⁴⁴Ku na ye raan wic ye bǐ ya bēny kəc nhüim, ka dhil ya aluaṇ kəc ēbēn.” ⁴⁵Cimēn Manh Raan aya akēc bēn bǐ kəc bēn loony, acǐ bēn bǐ kəc bēn kony, ku gem wēike bǐ kəc juēc waar thou yic.”

Jethu akony cǝar bǐ daai

(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

⁴⁶Go Jethu kek kǝcken ye buoṁth, ku kəc juēc kōk yet gen Jeriko. Kaam wēn jiēl kek geeu, ke mony cǝar ē kəc lim, cǝl Timawuth ē rēēr dhēl you ke lim. ⁴⁷Nawēn piṇ lǝn cǐ Jethu raan pan Nadharet yēēt, ke cōt rōl dīt, “Bēny Jethu yǐn aṇääth apei. Yin ē wēn Debit cǐ Nhialic tooc. Kony ṽa.”

⁴⁸Go kəc kōk rēl ku yōökkē bǐ biet, go ṇot kiu apei, “Wēn Debit kony ṽa.”

⁴⁹Go Jethu kōšc ku luel, “Cšölkē.” Gokē cǝl, “Jǝt rot, yǐn aye bēny cǝl.”

⁵⁰Go rot puur abā alanhden acuāt lööny wei yekšu ku riṇ tēnē Jethu.

⁵¹Go Jethu thiēc, “Yeṇō wic ba looi tēnē yǐ?” Go cǝar luel, “Bānydiē, awiēc ba ben daai.”

⁵²Go Jethu lēk ye, “Lǝar, gamdu acǐ cǝl apucl.” Go daai nyin yic, ku buoṁth Jethu.

Jethu acǐ la Jeruthalem ke ciēm yai

(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

11 ¹Nawēn nǐn kōk cök ciēēn, ke Jethu kek kǝcken ye buoṁth la Jeruthalem. Ku tēwēn cǐ kek thišk kek Bethpeec ku Bethani, tēthiääk kek

gɔn Olip, ke Jethu tooc kɔcken ye buɔɔth karou tueŋ, ²ku lɛk ke, “Lak bɛɛi tɔ tueŋ yiic ku tɛ yeet wek, ke wek aabi akaja cɪn raan cɪ kaŋ cath ye yɔk ke mac. Luɔnykɛ ku bɛɛikɛ. ³Na le raan thiɛc we, ke luelkɛ, awic Bɔnyda, ku abi dhuk ɛmɛn thiin.”

⁴Gokɛ la ku yɔkkɛ manh akaja ke mac yɔt thok, dhɛl yɔu. Tɛwɛn lony kek ye, ⁵go kɔc ke kɔɔc tɛthiɔk ke thiɛɛc, “Yɛŋɔ luɔikɛ, lony wek manh akaja?”

⁶Gokɛ lɛk ke cɪt tɛwɛn cɪ Jethu ke than thiin. Go pɔl ke ku jiɛlkɛ. ⁷Gokɛ manh akaja yɔth tɛnɛ Jethu ku kumkɛ kɔu alɔthken, ku nyuc Jethu yekɔu. ⁸Kɔc juɛc aacɔ alɔthken thieth dhɛl yic, ku kɔc kɔk aacɔ ayɔr tiim dhoŋ dum yiic, ku thiethkɛ ke dhɛl yic aya.

⁹Go kɔc ke tɔ yenhom tueŋ, ku kɔc ke buɔth Jethu, yai looi ku yekɛ wak ɛlɛ,

“Lecku Nhialic! Bɛny dɔc raan bɔ ɛ rienku,

¹⁰Nhialic dɔc bɔɔny wɔda Debit bɔ! Lecku Nhialic!”

¹¹Ku jɔl la Jeruthalem ku bek luaŋ Nhialic ku ciɛth kɛriɛɛc ɛbɛn. Nawɛn cɪ piny guɔ cuɔl, ke dhuk Bethani kek atuɔɔcke kathiɔar ku rou.

Jethu acɪ tim wak bi riau

(Mt 21:18-19)

¹²Nayɔn nhiɔk, tɛwɛn jiɛl kek Bethani, Jethu ɛ nɛk cɔk. ¹³Nawɛn ke tiŋ tim cɪt ŋaap ke cɪ nhom thiɔŋ ayɔr, go la cɔl bi yɔk ke cɪ luɔk. Nawɛn le yet ke yɔk ke ayɔr kepɛc, rin tɛden ye yen luɔk aŋoot. ¹⁴Go Jethu lueel, “Acɪn raan kɔŋ miɛthku bɛn cam lanayɔn.” Ku wɛt kɛnɛ ɛci kɔcken ye buɔɔth piŋ.

Jethu acɪ la luaŋ Nhialic

(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵Nawɛn lek yet Jeruthalem, ke Jethu la luaŋ Nhialic, ku cop kɔc kɔŋ yaac ayeer kal luaŋ Nhialic yic. Ku wel agen kɔc war wɛɛu yiic, ku thɔc kɔc yɔɔc wei ɛ kuɔr.

¹⁶Ku cɪ kuat raan la kɛ muk pɔl bi ret luaŋ Nhialic lɔɔm.

¹⁷Ku jɔl kɔc piɔɔc, “Acɪ gɔt ɛlɔ athɔr theer wɛl Nhialic yiic, ‘Luaŋdiɛ acɪ looi bi ya tɛn ye kɔc wuɔt ɛbɛn rɔɔk thiin, ku yeen acɔk wel bi ya luaŋ cuɛr.’ ”

¹⁸Wɛt kɛnɛ acɪ kɔc kɔk Nhialic ku kɔc piɔɔc lɔɔŋ piŋ ku wickɛ dhɛl nɛk kek ye. Ku keek aake cɪ riɔɔc Jethu rin cɪ kɔc ɛbɛn puɔth miɛt piɔɔcde yic.

¹⁹Nawɛn la thei bɛn, ke Jethu kek atuɔɔcke jiɛl geeu.

Atuuc Jethu aacɪ tim wɔar tiŋ ke cɪ riau

(Mt 21:20-22)

²⁰Nayɔn nhiɔk dɛɛt, tɛwɛn kuɛny kek dhɛl yic, ke ke tiŋ tim cɪt ŋaap wɔar cɪ Jethu wak ke cɪ riau. ²¹Go Piɛr kɛwɔar cɪ Jethu lueel tak ku lueel, “Raan piɔɔc tiŋ tim wɔar ca wak acɪ riau.”

²²Go Jethu bɛɛr, “Gamkɛ Nhialic. ²³Wek alɛk yic, na le raan yɔɔk gɔn kɛnɛ, cuat rot wiir, ku cɪ diu ku gem lɔn bi kɛ cɪ lueel rot looi, ka tiŋ rot.”

²⁴Kɛya, alɛk we, kuat kɛ thiɛc tɛ rɔɔk yin, gam lɔn bi yin ye yɔk, ku kɛ wic aba yɔk. ²⁵Ku tɛ rɔɔk yin, ke yi pɛl wɛt piny tɛnɛ raan dɛt, rin bi Nhialic

adumušömkü päl piny aya. [26 Na cīi wēt ye päl piny tēnē kōc kōk, ke Nhialic acīi awācdu päl piny.”]

Bāny Itharel aa riel Jethu yššy yic

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

27 Gokē ben dhuk Jeruthalem, ku tēwēn cieth Jethu kal luanj Nhialic yic, ke bānydīt kāk Nhialic ku kōc piöōc ē löōj ku jol aa kōcdīt baai, bš tēnē ye. 28 Ku thiēckē ēlā, “Ee yin ye riel jō tš yīgušp ye yin luui kēlā? Ku yeja yīk yī ē riel kēnē ba keek aa looi?”

29 Go Jethu bēēr tēnē ke, “Wek aba thiēēc wēt kēnē aya, na bēēr kē, ke wek aba lēk raan cā yīek riel ye yen kākā looi.” 30 Lēkkē ya, “Joon raan kōc muwōc nhīim, yōk riel yen kōc gām lökwēi tēnē Nhialic, aye rielde ē rot?”

31 Gokē guēēk yic kamken ku luelkē, “Na luelku, ‘Ke yōk tēnē Nhialic,’ Ka thiēc, ‘Aye jō kēc wek wētde gam?’” 32 Ku na luelku, ‘Ke rielde ē rot,’ ke yōk aa jōny keek rin cī raan ēbēn ye gam.” 33 Gokē dhuōk Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lēk ke, “Na ye kēya, ke wek aacā lēk riel ye yen kākā looi.”

Jethu acī jam ē waal bī rēēc bāny nyuōth

(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

12 1 Nawēn ke Jethu jam waal tēnē kōc man ye ēlā, “Monytui ēcī dom looi ku cum yic tiim ē luok ku rōk. Ku looi tēn ye mīth tim guōr thīn bīk ya mōu. Ku wec kāt piny. Ku jol dom riōp yic kōc kōk, ku le keny wun dēt.” 2 Nawēn le tē cī tiim luok thōšj, ke tooc aluonyde tēnē ke bīk la gām abākke. 3 Gokē alony dom ku thatkē ku copkē ciēēn yecin. 4 Go raan la dom alony dēt ben tooc, gokē yup nhom, ku baṅkē apei. 5 Go alony dēt ben tooc, gokē nōk, ku jolkē aloony kōk aa that ku nākkē aloony kōk. 6 Ku ē manhde yen ēcī jal dōj bī ben tooc. Go jāl tooc ku lueel, ‘Aṅiec abīk la theek,’ 7 Go kōc awēn cī riōp dom yic lueel ē kamken, ‘Kēnē ē manh raan la dom, bī kāj lōk thōn aköldā. Bāk nākku ku kākā aabī dōj kek yō!’ 8 Gokē dom ku nākkē ku cuetkē guāpde wei.”

9 Ku jol Jethu ke thiēēc, “Yenō bī raan la dom looi? Abī bēn ku nēk kōc awēn cī riōp dom yic. Ku riōp dom yic kōc kōk. 10 Kēckē wēt cī gōt athōr theer wēl Nhialic yic kēnē kaṅ kuen?”

‘Mēn wāār yen cī atēēt kuc, yen acī bēn a mēn ril apei.

11 Kēnē ē ye luoi Bēny,

ayeku tīj ke path ku dhēēj yonyīn!’ ”*

12 Go bāny Itharel puōth dak ku wīckē bīk dom, rin acīk njic lōn jīēm Jethu ē rienken. Ku rin riōc kek kōc juēc tš thīn, gokē puōl ku jīēlkē.

Jethu awīc bī wēēj wēt ajuēr

(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

13 Go kōc ke man Jethu, Parathī kōk, ku kōc Antipāth Yērot tuwōc tēnē ye bīk la wēēj, bī wēt rac lueel. 14 Ku bīk ku luelkē tēnē ye, “Raan piöōc, aṅicku yin ē jam yith. Yin acie diēer kāk ye kōc kōk tak. Ku yin acie diētden ye kuēēc nhom. Ku yin ē kōc piōc bīk kāk wīc Nhialic looi dhēl la cōk. Lēk yō na ye

täktäkdü, buk ajuër dhiel aa gam, yok kóc Itharel tēnē Cithēr Bēnyḡaknhom, kua cuk bī gām ye?”

¹⁵ Ku Jethu ēci ruēḡnyden ḡic, ku bēēr, “Yenḡo wīc wek ye bāk ḡa deep ē wēt? Bēḡikē ē wēnh kēnē ba tiḡ.”

¹⁶ Gokē jal yiēk wēēth. Goke thiēc, “Ye nhom ḡa, ku ye rin ḡa kākā cī ḡiēet wēēth kōu?” Gokē bēēr, “Aa kāk Cithēr Bēnyḡaknhom.” ¹⁷ Go Jethu lēk ke, “Gāmkē Cithēr Bēnyḡaknhom kēde, ku gāmkē Nhialic kēde.”

Gokē puōth dak rin cī Jethu ruēḡnyden ḡic.

Nhialic abī kóc cī thou cōl aa ben pīr

(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

¹⁸ Nawēn ke kóc kōk akut Thaduthī. Akut cīi ye ye gam lōn bī Nhialic kóc cī thou ben cōl apīr, bō tēnē Jethu ku thiēcē ēlā, * ¹⁹ “Raān piōōc, Mothith acī lōḡ ḡōt ēlā tēnē ḡo, ‘Na thou wāmēnh ē raan, ku nyiēḡḡ tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala ḡōt tik bī mīth dhiēēth ḡōn mēnhē.’” ²⁰ Na thōōḡku lōn tō mīth tik thīn kadhorou. Ku thiēc wēn dīt ku thou ke cīn mīth. ²¹ Go wēn buōth ye la ḡōt tik ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth. Ku loi kēnē rot aya tēnē mēnh ye kek diāk. ²² Ku looi rot kēya tēnē wāmāthakēn kōk, keek ēbēn kadhorou acīn mīth cīk nyāāḡ piny. ²³ Ku lek tueḡ ku thiēcē, tē le kóc cī thou rōt ḡōt akōldā, bī ya tiḡ ḡa rin cī yen rēēr ke ke ēbēn kadhorou?”

²⁴ Go Jethu bēēr, “Wek aa kóc ril nhīim cīn kē ḡiēcē, rin cīi wek wēl cī ḡōt athōr thēer wēl Nhialic yic ye gam. Ku acāk ye gam aya lōn bī Nhialic kē ye lueel ka bī looi, lēu bī looi. ²⁵ Rin tē le kóc cī thou rōt ḡōt, aacīi bī thiēcē ku aacīi bī thiaak, aabī rēēr kecīt atuuc nhial. ²⁶ Ku na ye rin wēt bī kóc cī thou rōt ḡōt, ke we kēc athōr cī Mothith ḡōt kuen rin bun dēp, tēwāār cī Nhialic jam tēnē ye ēlā, ‘Yen ē Nhialic Abaram, ku Ithāk ku Jakop.’” ²⁷ Kóc cī thou ke ḡic Nhialic aa pīr alanden. Yeen ee Nhialic kóc pīr, ku kóc cī thou aya. Acāk wuōōc!”

Lōḡ ril lēu bī theek kam ē lōōḡ

(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

²⁸ Raan piōōc lōōḡ kóc Itharel ē tō thīn tēwēn teer Jethu wēl kek Thaduthī. Na le tiḡ ke Jethu ye wēlken ḡiēc bēēr, go bēn tēnē ye ku thiēc, “Ye lōḡ nen yen ril apeī kam lōōḡ?”*

²⁹ Go Jethu bēēr, lōḡ ril akīn, “Piēḡkē kóc Itharel, Bānyda ē Nhialic ku ee tōk. ³⁰ Nhiar Bēny, Nhialicdu puōu ēbēn, ku wēiku ēbēn, ku nhiamdu ēbēn, ku riēldu ēbēn.” ³¹ Lōḡ dēt ril ye kek rou akīn, yīn adhil raan dēt nhiaar cīmēn nhīēr yīn rot. Acīn lōḡ dēt ril apeī wār ē lōōḡkā karou.”*

³² Go raan piōōc ē lōōḡ lueel tēnē Jethu, “Ee yic raan piōōc cīt tē ca luēl ye, acīn Nhialic dēt, Nhialic ē tōk.” ³³ Ku raan adhil Nhialic nhiaar piānde ēbēn, ku nhiamde ēbēn, ku riēlde ēbēn. Ku adhil raan dēt nhiaar cīmēn nhīēr yen rot. Lōōḡkā karou kek adhil ē theek, tēn tē bī Nhialic nāk ḡōk ku dor ē yīk nhīim.”*

³⁴ Wēn tiḡ Jethu ye ke cī bēēr apath, go lēk ye, “Yīn acī mec kek bāāny Nhialic.” Ku tēēn acīn raan kam kóc man Jethu cie ben thiēc.

* 12:18Luci 23:8 * 12:19L.rou 25:5 * 12:26B.bei 3:6 * 12:28-34Lk 10:25-28

* 12:29-30L.rou 6:4-5 * 12:31Leb 19:18 * 12:32L.rou 4:35 * 12:33Yoth 6:6

Jethu acī kəc piöcc lön yen raan ë tooc Nhialic

(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

³⁵Tëwën piöcc Jethu luanj Nhialic, ke lueel, “Añieckë lön ye kəc piöcc ë lööñ kəc Itharel ye lueel lön Raan cī ləc ku dəc, abī ya raan dhiëñh Debit?”

³⁶Debit guşp ëcī Wëi Nhialic yşşk bī lueel ëlä,

‘Acī Nhialic lueel tənë Bānydië, “Nyuc ë tən kōñdiën cuëc,
yët tē bī yən kəc aterdu dhuşk ciëñh yicók.” ’”

³⁷“Ye kädë ye Raan cī ləc ku dəc manh Debit, ku yeen aye Debit cəol ‘Bānydië?’ ”

Jethu alëk kəc bīk röt tiit kəc gët lööñ Itharel

(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

Ku kəc juëc awën cī wët Jethu piñ aacī puşth miët. ³⁸Tëwën piöcc yen ke ke lueel, “Tietkë röt, ku duşkkë kəc piöcc lööñ kəc Itharel ye kiëët. Kəc cath kek alëthken dīt bār, röt teem yōñ yəcc yic bī ke aa muşşth athëëk. ³⁹Ayekë nhiaar bīk nyuc tueñ thöc kəcđit tən amat, ku yōñ path aköl yai, ⁴⁰ku keek aa kāk lëer tuşşr nyīn, ku röökkë apei bīk kəc wëñ lön puşth kek. Kockä, aabī tēm awuşcdīt tet apei!”

Ajuër lëer

(Lk 21:1-4)

⁴¹Tëwën cī Jethu nyuc tē ye wëu juaar thīn luanj Nhialic, ke döt kəc juëc wëu cuat kënë ajuër yic. Ku kəc juëc ajieek aake cī wëu juëc ya tääu thīn.

⁴²Nawën ke lëer anjāñ bī ku cuët wëu reen lik thīn. ⁴³Go Jethu lueel tənë kocken ye buşşth ëlä, “Wek alëk yic, lëer kënë acī Nhialic kēden cī juaar nhiaar tənë kəc kək ëbën. ⁴⁴Rin keek aa cīk juaar wëuken juëc yic, ku yen anjāñë, acī kënë bī yen pīr dhuşl thīn ëbën.”

Luanj Nhialic Jeruthalem abī thuør piny

(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

13 ¹Tëwën jiël Jethu luanj Nhialic, ke lueel raanden tōñ ye buşşth tənë ye, “Raan piöcc, tiñ, ye luanjđit dhëññ nō kënë!”

²Go Jethu bëer, “Yöötđit dhëññ ye tiñkä, aabī thuør piny ëbën, ka cīn aləl tōñ bī kşcc aləl dët nom.”

Acī Jethu lëk atuşşcke lön bī ke maan

(Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)

³Tëwën rëer Jethu gōñ Olip nom, ke cī yenhom wël luanj ë Nhialic, ke thiëc Pīter ku Jemith ku Joon ku Andria wën rëer kek ë röt. ⁴“Lëk yə, ye nen bī kënë rot looi? Ku yeñö bī ye nyuşşth lön cī tēn bī kākä röt looi thişk?”

⁵Go Jethu lëk ke, “Tiëërkë nhīim ku duşkkë röt cəl aduñ. ⁶Kəc juëc aabī bën ë riēnkië, ku ye ñek lueel, ‘Ke yən Raan cī ləc ku dəc,’ ku aabī kəc juëc duşñ. ⁷Tē tiñ wek təcñ ke loi röt aköldä, bī dhiëeth ayi kəc wuşñ tők röt nök, ke duşkkë diëer, kākä adhīl röt looi. Ku käreç kək

aabī rōt looi aya, ku acie lōn cī thōk ē piny bēn. ⁸Rin kōc paan tōk aabī kenhīim tuōōm ku thērķē, ku wuōt aabī thōr kamken. Ayiēkyiēēk piny juēc aabī rōt looi bēēi juēc yiic. Ku cōṇḍit apeī abī tōu thīn. Kākkā kek aa kāk tueṇ.”

⁹⁻¹⁰Ku lēk Jethu atuōōcke, “Wēt Nhialic abī kaṇ lēk kōc ē pinyinhom ēbēn, ke thōk ē piny kēc bēn. Muōkkē wenhīim bāk puōth riel kārec bī we yōk yiic. Wek aabī kōōc bāny nhīim ē rienkiē bāk ke lēk Wēt Puōth Yam. ¹¹Ku tē dōm we ku yēth we luk yic, duōkkē diēer tē bī wek la jieem thīn. Lak tueṇ ke we piōōc wētdiē pinyinhom ēbēn rin acie wek jam, ee Wēi Nhialic.” ¹²Ku ben Jethu lueel, “Raan kek wāmēnh aabī rōt aa gaany bīk rōt cōl anāk. Ku wārken mīth aabī miēthken luōm, ku mīth aabī kōc ke dhiēth ke luōm bī ke cōl aa nāk aya. ¹³Kōc ēbēn aabī we maan rienkiē. Ku raan bī ye puōu deet agut tē bī yen thou, abī pīr akōlriēēc ēbēn.”*

Kēreec bī rot looi tēnē kōc Jeruthalem

(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

¹⁴Pieṇķē alēk we aya, “Ala akōl bī wek kērac apeī tiṇ. (Raan kuēn adhīl wēt kēnē deet yic.) Na rēēr Judia ku tiṇ ē kēnē, ke yīn adhīl riṇ gat nhīim roor ba la thiaan.”

¹⁵⁻¹⁶“Ku raan tō dom yic aciī ben dhuk baai bā alanhde la lōōm. Ku raan rēēr ayeer, aciī ben la yōt bī la guik kē nyiēēi. ¹⁷Diāār liec ku diāār muk mīthkor aabī gum apeidit ye nīnkā. ¹⁸Rōōkkē bī rōt cī loi wiir yic rut. ¹⁹Kōc aabī gum apeī ye nīnkā, gum kēc kē kaṇ yōk tēwāār cek Nhialic kōc agut cīt ēmēn. Ku aciī rot bī ben looi. ²⁰Na kēc Bēny looi bī nīnkā cōl alik, ṇuōt acīn raan cī pīr. Ku rin kōcken cī kuany, aciī nīn cōl alik.

²¹“Wek alēk kēnē, ‘Na le raan yōōk we tiēṇķē Raan cī lōc ku dōc kīn,’ tēdē ke lueel, ‘Tiēṇķē yen akan!’ Ke duōkkē gam. ²²Rin kōc juēc abī bēn ku lueel ṇek, ee ṇen Raan cī lōc ku dōc, ku lueel raan dēt ē ṇen raan kāk Nhialic tiṇ, ku looi kāril apeī kōc gōi. Ku mārķē kōc kōk cī Nhialic kuany, tē lēu kek ye. ²³Tietķē rōt, kēriēēc ēbēn alēk we ēmēn bāk wenhīim tiit kāk bī bēn!

Akōl bī Manh Raan bēn

(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

²⁴“Awiēc ku bāk ṇic aya, ye nīnkā, tē cī kōc jal gum apeī, akōl abī kum nyin bī piny cuol, ku pēēi aciī bī ruēl. ²⁵Kuēl aabī rōt yāāk ku lōōnykē. ²⁶Ku Manh Raan abī tiṇ ke bō pial yiic kek diik ku riēldīt apeī. ²⁷Ku yeen abā atuuc nhial tooc bīk kōcken cī lōc kuōōt yiic pinyinhom ēbēn.

²⁸“ṇieckē ē kēnē tim cīt ṇaap, tē looi yen yōōk ku looi yīth, ke kēr aciī thiōk. ²⁹Kēya, tē tiṇ wek kākkā ke loi rōt, ke ṇieckē lōn cī yen thiōk apeī. ³⁰Alēk we, wek aaciī bī mār tē cōk kākkā rōt looi. ³¹Nhial ku piny aabī liu, ku wētdiē aciī bī kaṇ mār.

* 13:9-11Mt 10:17-20; Lk 12:11-12 * 13:13Mt 10:22 * 13:14Dan 9:27; 11:31; 12:11

* 13:15-16Lk 17:31 * 13:19Dan 12:1; Ny 7:14 * 13:24Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15;

Ny 6:12 * 13:25Ith 34:4; Juel 2:10; Ny 6:13 * 13:26Dan 7:13; Ny 1:7

Rëer yî cî rot guir

(Mt 24:36-44)

³² “Acin raan ñic aköl bi kakkä röt looi. Na cök atuuc nhial, ayi Wënde, ka cik ñic, ë Wä rot yen añic ye.” ³³ Rëerkë we cî röt guir rin wek akuc aköl bi kënë rot looi. ³⁴ Kënë, acit kënë rot looi tënë raan la keny, ku nyiëñ aluɔɔ-nyke baai, ñek ke luɔide. Ku lëk raan cî nyiääñ baai thok bi rëer ke tit akö-laköl.” ³⁵ Këya, wek adhil rëer we tit aya, rin acäk ñic yen tẽ bi Bánydun bën thîn, lɔn bi yen bën thëi, ku lɔn bi yen bën wëer ciel yic, ku lɔn yen dhiën thɔn ajith, ku lɔn yen nhiäknhiäk ë rial. ³⁶ Na guɔ bën, ke we cä yök we nin. ³⁷ Kë ya lëk we, alëk kɔc ëbën. Rëerkë we tit, ke we tir nhïim!”

Amat nêk Jethu

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

14 ¹ Nin karou Yan Ayum cîn yic luɔu nhom tueñ, kɔcɔdɔt kāk Nhialic ku kɔc piöc lööñ aake wic tẽ bi kek Jethu ðeep thîn, bik ðɔm ke kuc ku năkkë.”

² Ku luelkë, “Acuk ðɔm aköl yai, yök aabi tiit bi kɔc juëc kañ jăl, rin na ðɔmku ku năkku, ke kɔc ñoot yai yic, tẽdë ke kɔc juëc aa thăr kek yô.”

Maria aci tẽ theek yen Jethu thîn nyuɔɔth

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³ Ku tẽwën rëer Jethu Bethanî pan raan atuet cɔl Thaimon, tẽwën mïth yen, ke tik bô kek tɔny koor cî cuëc ë tiom ril la yic miök ñir cɔl naar, ye yɔɔc wëu juëc apeî. Ku kuem thok ku luuñ miök Jethu nhom ëbën.” ⁴ Go kɔc kôk ke rëer thîn puôth dak ku jieemkë kamken. “Yeñô tuuk yen miök ñir? ⁵ Miök ñir kënë ñuôti aci yaac wëu juëc wăr wëu ye ðɔm raan ë ruôñ tók, ku yik wëu kɔc ñöñ.” Ku nyienykë tik apeî.

⁶ Go Jethu lueel, “Pălkë, yeñô nyieeny wek ye? Aci këpath looi tënë ya. ⁷ Rin kɔc ñöñ aabi rëer kek we akölaköl. Ku na wiëckë bāk ke kony ka luɔikë. Ku yen acii bi rëer kek we akölaköl.” ⁸ Tiñ kënë, aci kē lëu bi looi tënë ya looi. Aci bën bā bën tɔc bi guăpdië guir bi jal thiök. ⁹ Wek alëk yic, kuat tẽ bi Wët Puoth Yam piôc thîn pinyinhom, kē cî tiñ kënë looi, abi ya lueel bi ye a tak.”

Judath aci Jethu yaac

(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰ Nawën ke Judath, raan tɔñ atuuc kathiäär ku rou, la tënë kɔcɔdɔt kāk Nhialic bi Jethu la luɔm tënë ke. ¹¹ Gokë puôth miet apeî wën piñ kek wëtde, ku thonkë lɔn bi kek ye gām wëu juëc. Ku jɔl tẽ bi yen Jethu ðɔm thîn wic.

Jethu aci miëth yai cam kek atuôccke

(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹² Nawën aköl tueñ Yandit Ayum cîn yic luɔu, nêk amël rin yai, ke Jethu thiëc kocken ye buɔth ëlä, “Ye tēnen wic yin yô buk miëth yai la guir thîn?”

* 13:32Mt 24:36 * 13:34Lk 12:36-38 * 14:1B.bei 12:1-27 * 14:3Lk 7:37-38

* 14:7L.rou 15:11

¹³Go Jethu kacken ye bucoth tooc karou ku lëk ke, “Lak geeu Jeruthalem, ku wek abī rōm kek raan yēēc tōōny piū, biaathkē, ¹⁴pan le yen thīn, ku lëkkē raan la baai. Aye Raan piōoc lueel, ‘Ye yōn nen bī yen miēth yai cam thīn yok kackiēn ya bucoth?’ ¹⁵Ku abī we nyuōth yōn nhial lāāu yic cī guir yic. Guierkē miēthda ē tēēn.”

¹⁶Go koc ye bucoth jāl ku lek geeu Jeruthalem, ku yōkkē kēriēēc ēbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lëk ke thīn. Ku jolkē miēth yai guir.

¹⁷Nawēn la thēi bēn, ke Jethu bō kek atuōōcke thiāār ku rou. ¹⁸Tēwēn mīth kek, ke lueel Jethu, “Wek alëk yic, raan tōk kamkun abā luom ku ē raan mīth kek ya.”

¹⁹Gokē puōth riāāk ku jolkē gāi ku thiēkkē tōk-tōk, “Makei! Ye yic? Ye yen?” Ku riēēkkē puōth apeī.

²⁰Go Jethu bēēr, “Ee raan tōk kamkun wathiāār ku rou, raan yecin rek aduōk yic kek ya. ²¹Ee yic, Manh Raan abī nōk cīt tē cī gāt ye rienke athōr theēr wēl Nhialic yiic. Ku raan bī ye luom abī gum apeī. Ku ajuēēn tēnē ye diēt kēc cak dhiēēth.”

Guirku rōt apath buk guōp Bēny rōm

(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Kor 11:23-25)

²²Tēwēn mīth kek, ke Jethu lōm ayup ku dōc, ku beny yic ku gēm ke ku lueel, “Lōmkē kēnē, ku camkē, kēnē ee guāpdīē.”

²³Ku lōōm aduŋ cī thiāŋ muōn abiēc, ku leec Nhialic ku gēm ke, ku dēkkē thīn ēbēn, ²⁴ku lueel tēnē ke, “Kēnē ē riemdiē, riem ē dōōr kek Nhialic, bī kuēr rin koc ēbēn.” ²⁵Alëk we, yen aciī bī ben dek muōn abiēc pinyinhom tēn kek we, yet akōl bī yok ye dek yodhie pan Nhialic.”

²⁶Nawēn cīk jāl thōk ke ket waak, ku lek gōn Olip cōk.

Jethu aci kē bī Pīter ye jai lueel

(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁷Ku lueel Jethu tēnē ke, “Wek kackiē, wek aabī kat ya cīmēn kēwāār cī gōt athōr theēr wēl Nhialic yic ēlā, ‘Yen abā abiōōk cōl anāk ku amēl abī wēēr.’”

²⁸Ku tē cī yen jōt raŋ yic, ke yen abī kaŋ la Galilia ba we la tiit thīn.”*

²⁹Go Pīter lueel tēnē ye, “Yen aciī bī kat tē cōk koc ēbēn kat!”

³⁰Go Jethu lueel tēnē ye, “Alëk yī, ē wēēr kēnē, ke thōn ajīth kēc kiu rou, yīn abā jai arak diāk.”

³¹Go Pīter dhuōk ye, “Na cōk ya nōk kek yī, ke yīn acā bī kaŋ jai.” Ku lueel atuuc kōk ēbēn kēya.

Jethu arōōk ke ŋic lōn bī ye nōk

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³²Nawēn ke Jethu kek kacken ye bucoth la tē ye cōl Jethemani, ku lueel tēnē ke, “Nyuōōckē tēn ku yiēnkē, yen ala rōōk.” ³³Ku cōl Pīter ku Jemith ku Joon bīk la kek ye. Ku jōl rēēr ke nēk atiēēl, ku dhiēu apeī yepuō. ³⁴Ku lueel tēnē ke, “Yen adhiāu puō apeī, ee thou guōp. Rēērkkē tēn ku yiēnkē.”

³⁵Ku le tueŋ tēthīn-nyōt, ku rēēny rot piny ku rōōk ēlā, “Na lēu rot, ke kēreēc tit ya aciī bō.” ³⁶Ku lueel, “Wā, yīn ē kēriēēc ēbēn lēu, nyaai ē kēreēc kēnē tēnē ya. Ku acie wēt piāndīē ē wēt piāndu.”

³⁷Nawën ke dhuk tènë ke ku yökke ke nïn.

Go lueel tènë Pïter, “Thaimon, nienkë? Cäk yiën tēthin-nyɔɔt?” ³⁸Ku lueel tènë ke, “Yiënkë ku rōökkë bī we cīi them jakrec. Puɔu ɛ gam ku guɔp acin riel.”

³⁹Ku ben jāl ku le rōök cīmën awën. ⁴⁰Go ben dhuk tènë ke, ku ben ke yök ke nin, rin cī nïn ke göök apei. Ku muumkë nhīim kē bīk lēk ye, rin cī kek gup riɔɔc.

⁴¹Nawën dhuk tènë ke kën ye kek diäk, ke thiëec ke, “ŋot we nin! Lääŋkë? Ŋieckë lɔn cī tēn nïn thök, tiëŋkë Manh Raan aci luɔm kɔc rec. Ēmën, tē bī ye jāl thōn kɔc rec aci yēët. ⁴²Raan cā luɔm aci bën. Jatkë röt, lokku buk röm.”

Jethu aci dɔm

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴³Tēwën ŋot jɛɛm yen, ke Judath raan ye kek thiäär ku rou bō ke cath kek kɔc juëc muk paal ku atuel, ke cī kɔcdit kāk Nhialic, ku kɔc gāt lööŋ, ku kɔcdit baai tooc. ⁴⁴Ku Judath ɛcī kɔc awën cath kek ye, lēk tē bī kek raan wickë bīk bën dɔm ŋieɛ thīn, ɛlä, “Raan ba muōth ku ciɛɛm yen ɛ raan wiëckë, damkë ku kuathkë ku tietkë röt ɛ kacke apath.”

⁴⁵Kaam wën yēët Judath, ke la tènë Jethu nyin yic ku lueel, “Bëny.” Ku muɔōth ke ciim. ⁴⁶Gökë dɔm ku derkë. ⁴⁷Go raan tōk kam kɔc ye buɔōth wën kääc thīn palde miëët bei ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic yic abi tɛɛm wei ⁴⁸Go Jethu ke thiëec, “Cäk bën we muk atuel ku paal bāk ya bën dɔm. Cäk tak lɔn ye yēn raan kɔc rum? ⁴⁹Yen ɛ rēer ke we akōlaköl ya piɔɔc luəŋ Nhialic, ku wek aa kēc ya dɔm. Ku kënë aci rot looi ɛ rin bī kē cī gōt athōr theer wël Nhialic yiic yenhom tieŋ.”*

⁵⁰Ku jāl kɔcken ye buɔōth nyääŋ piny ku ketkë. ⁵¹Ku riënythii dēt ceŋ alanh acuat ɛ buɔth Jethu. Nawën wic kɔc awën kuath Jethu bīk dɔm, ⁵²ke nyiëŋ alath kecin ku ket kecin kē ceŋ.

Jethu aci yāth luŋ bāny Itharel yic

(Mt 26:5-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵³Ku jōlkë Jethu yāth pan Kaipa luk yic, cī bāny kāk Nhialic ku kɔc piöoc lööŋ, ku kɔcdit baai kenhīim mat thīn. ⁵⁴Ku Pïter ɛ biōth ke mec kɔc cök ciëen agut tē yeet yen luk yic. Ku nyuuc bī yōc aya tēwën yōc kɔc bāny tiit thīn. ⁵⁵Bāny kāk Nhialic aake cī nyuc bīk Jethu wic guɔp awuɔc cī looi, rin bī kek ye tēm thou, ku acin awuɔc cik yök. ⁵⁶Kɔc juëc aake cī Jethu luɔm ɛ lueth ku wëlken akēc röm.

⁵⁷Nawën ke kɔc kōk jōt röt, ku lueelkë luenh kënë Jethu guɔp. ⁵⁸Acuk pin ke lueel, “Yen abi luəŋ Nhialic cī raan looi kënë thuōr piny, ku na ye aköl ye nin diäk, ke yēn abi dēt buth nyiende, ke cie kënë ɛ looi raan.”* ⁵⁹Agut ke aya aa kēc wëlken röm.

⁶⁰Go Kaipa rot jōt kenhīim ku thiëec Jethu, “Cīn kē dhuk nhom wël cī lueel yiguɔpkā yiic?”

⁶¹Go Jethu biet ku cīi jam. Go Kaipa ben thiëec, “Ye yök yīpuɔu ye yīn Raan cī lɔc ku dɔc, Manh Nhialic yeku door?”

⁶²Go Jethu bëër, “Ee ɣen, ku wek aabì Manh Raan tiŋ ke cì nyuc cuëny Nhialic ɳic kãŋ looi ëbën, ku bii ke pial nhial.”*

⁶³Go Kaipa aläthke ret yiic yeköu ku lueel, “Yeŋö ɳot wicku kɔc kök bi ben jam kãk cì looi. ⁶⁴Wek aci tẽ tɔɔn yen Nhialic thîn piŋ. Yeŋö yen wëtdun?” Gokë mat yic kedhie bi dhiel nök.*

⁶⁵Ku jɔl kɔc kök Jethu aa ɳuööt. Ku derkë nyin ku guutkë kecin ku yöökkë, “Meek raan yi gut.” Ku dɔm apuruuk ku biëkkë.

Pïter ajei Jethu

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷Tëwën rëër Pïter piiny ke ɣöc mac, ke nyan lui pan Kaipa bö. Ku tëwën tiŋ yen Pïter, ke döt apeì ku lueel, “Yiïn aya, yin yi rëër kek Jethu raan Nadharet.”

⁶⁸Go jai, ku lueel, “Yen aciï raandun ye lueel ɳic dien. Ku kë ye lueel acä cak deet yic aya.” Ku ler ayeer. Ku kaam thiin awën, ke thɔn ajith kiu.

⁶⁹Go nyan awën tiŋ ku ben lëk kɔc kääc thîn, “Mony kënë ë raanden.” ⁷⁰Go Pïter ben jai. Ku kaam awën, ke lueel kɔc ke kääc thîn tënë Pïter, “Ee yic, yin ë raanden, rin yin ee raan Galilia.”

⁷¹Go Pïter rot kuëŋ, “Nhialic abä nök tẽ cii ɣen yic luel. Yen akuc raan jɛem wek ë rienke.”

⁷²Nyin yic, tëwën ye dhiën ajith yic rou bëëk piny, ke Pïter tak këwäär cì Jethu lëk ye, “Tueŋ ke thɔn ajith këc kiu kënë ye kek rou, ke yin abä jai arak diäk.” Ku wel yenhom wei kɔc yiic ke cì guöp yär ku dhiëeu.

Kɔc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)

15 ¹Nayɔn nhiäk rial yic, ke kɔcdit kãk Nhialic, ku kɔcdit baai ku kɔc piöoc lööŋ mët tẽ bik luï Jethu. Gokë rek ku kuëthkë tënë bëny Pilato.

²⁻³Kɔc luk aake cì Jethu gaany lɔn cì yen kãrec apeì looi. Go Pilato thiëc, “Ye yin bënyɳaknhom kɔc Itharel?” Go Jethu bëër, “Ee ɣen, cit tẽ ca luël ye.”

⁴Go Pilato ben thiëc, “Cii käjuëc cì yi gaanykä ye bëër, piŋ kãkkith yeke kuëen yiguöp.”

⁵Go Jethu biet ku cii wët Pilato bëër. Go Pilato gäi.

Jethu aci tëm thou

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39–19:16)

⁶Ruöön ëbën, aköl Yan Ayum cìn yic luɔu, bënyɳaknhom ë raan tök kam kɔc cì mac lony, tẽ wic kɔc baai ye bi lony. ⁷Ke mony cɔl Barabath ë mac, kek kɔc cì kɔc nök ke thär kek kɔc mac baai. ⁸Go kɔc juëc apeì la tënë Pilato, ku thiëckë bi ke luï kë ye looi aköl yai. ⁹Go Pilato ke thiëc, “Wiëckë ba Jethu bënyɳaknhom Itharel, lony tënë we?” ¹⁰Ee ɳic lɔn yen tiëel ku män mëen kɔc luk Jethu, yen aabì kek Jethu tënë ye.

¹¹Ku kɔc ater Jethu aake ye kɔc kuööt thook, bik lëk Pilato bi ya Barabath yen lony. ¹²Go Pilato ke thiëc, “Yeŋö ba looi tënë raan yakë cɔl ke bënyɳaknhom kɔc Itharel?”

¹³Gokë rek yic röldit, “Apiëët tim cī rīiu kōu.”

¹⁴Go Pilato ke ben thiëc, “Yenjö? Ye awäc nõ cī looi?” Gokë ben rek yic röldit apeī, “Apiëët tim cī rīiu kōu.”

¹⁵Go Pilato Barabath lony rin wic yen koc bik puõth miet. Ku wën cī yen apuruuk yõk bik that ku ñakkë nhom ë kuõth, ke gëm ke bik la piäät tim cī rīiu kōu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)

¹⁶Go apuruuk Jethu kuaath ayeer pan bëny. Ku cõlkë apuruukken cõk bik rõt mät ke. ¹⁷Ku rukkë alanh mathiäñ Jethu kōu. Ku jõlkë kër la kuõth riic yiic ku ñek kek yenhom. ¹⁸Ku jõlkë aa cõl, ku muõthkë ku buikë, “Mädhö bënyñaknhom Itharel.” ¹⁹Ku yuupkë nhom wai, ku ñuutkë guõp, ku gutkë kenhiol piny bik nyuõth ciët leckë. ²⁰Wën cī kek ye jal bui, ke ke biī alanh mathiäñ awën bei, ku dhukkë aläthke yekõu, ku kuathkë bik la piäät tim cī rīiu kōu.

Jethu aci piäät tim cī rīiu kōu

(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹Tëwën cī tim cī rīiu Jethu göök këtët, ke mony cõl Thaimon, raan pan Thirene, wun Alekdhändër ku Ruputh, ë bö baai ke kuany dhël yic ke la geeu. Go apuruuk ðom riel bi tim cī rīiu ket. * ²²Ku yeetkë tẽ cõl Golgotha, ku wëtde yic, gõn la ñueñ-ñeñ cīt apen nhom raan. ²³Ku gëmkë Jethu muõn abiëc cī liäap wäl kec cõl mir bi dek, go kuec ye. ²⁴Gokë jäl piäät tim cī rīiu kōu. Ku cuetkë gek bik alëth Jethu tek kamken. * ²⁵Ee ye tẽ cīt lunyluny yõk yen ë piëët kek ye tim cī rīiu kōu. ²⁶Ku jõlkë awuõc yekë tak ke cī Jethu looi, göt nhial tim cī rīiu kōu ëlä, “BENYÑAKNHOM ITHAREL.” ²⁷⁻²⁸Ku piëëtkë cuër karou kek Jethu tiim cī rīiu kõõth aya, raan tõk lõñ cuëc ku raan tõk lõñ cam.^d

²⁹Ku jõl koc ke ye tëëk tëwën Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, “Cie yin wäär ye lueel lõn bi yin luañ Nhialic thuõr piny ku buth nin kadiäk. * ³⁰Na ye këya, yenjö cī yin rot kony ku bär piny tim cī rīiu kōu!”

³¹Këya, ee ye kacken ater bui ku luelkë kamken. “Ee koc kõk kony ku cīi rot kony. ³²Raan cī lõc ku ðoc cī Nhialic nhiaar ku yik riel, cī rot looi bi ya bënyda, jõl bën piny tim cī rīiu kōu ëmën, buk jäl tññ ku gamku!” Ku aci koc awën cī piäät tiim kõõth cīmënde aa bui ku lëëtkë aya.

Jethu aci thou ayic

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³Nawën akõl ciël yic ke muõth loi rot yet tääñ akõl pan awën, ³⁴Nawën tääñ akõl, ke Jethu cõt röl ðit, “Eloi, Eloi, lama thabakthani?” Ku wëtde yic, “Nhialicdië, Nhialicdië, yenjö pël yin ya wei?”*

* 15:21Rom 16:13 * 15:24Wk 22:18 d 15:27Athör kõk theer wël Nhialic aa 15:28 mat thñn ëlä, “Yeen aci nõk cīmën koc käreec looi.” Aci yenhom tieñ. * 15:29Wk 22:7; 109:25; Mk 14:58; Jn 2:19 * 15:34Wk 22:1

³⁵Nawën piŋ kɔc kɔk ke kääc thîn, ke luelkë, “Pieŋkë aɔl Elija.” ³⁶Go raan tɔk kat ku lut alath muŋn wac yic. Ku tɛ̃u wai thok ku ɣɔɔk Jethu thok, ku lueel, “Titku buk tiŋ lɔn bi Elija bën bi bën bë̃i bei tim ci rĩu kɔl!”

³⁷Ku jɔl Jethu keŋ apei, ku thou.

³⁸Ku kaam wën ka alanh ye gë̃ŋ, bi luŋ Nhialic tek yic alɔŋthîn reet yic ë rou, ɔɔk nhial yeet piny. ³⁹Go bë̃ny apuruuk tɔ thîn lueel wën tiŋ yen tɛ̃ ci Jethu thou thîn, “Mony kënë ë ye Manh Nhialic alanden!”

⁴⁰⁻⁴¹Diäär aake tɔ thîn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rë̃r Jethu Galilia, ee ye diäärkä buɔɔth bik mieth aa looi tënë ye. Ku diäär juëc kɔk ke cath kek ye, wäär le yen Jeruthalem aake tɔ thîn aya. Kam ë diäärkä Maria Magdalena, ku Thalome, ku Maria man Jemith thii kek Jothep aake tɔ thîn.*

Jethu aci thišk

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴²⁻⁴³Wën col piny, bi aköl cii kɔc Itharel ye luui guɔ bën, ke Jothep raan gen Arimatheo bö. Ku ë ye raan kɔcɔt luŋ Itharel, ku yeen aya ëci Wët Puɔth Yam gam. Nawën le tiŋ lɔn ci Jethu thou, ke riil yenyin ku ler tënë Pilato, ku thiëc guɔp Jethu bi la thišk. ⁴⁴Go Pilato gäi lɔn nadë ke Jethu ci guɔ thou. Ku cɔl bë̃ny apuruuk ku thiëc lɔn ci Jethu guɔ thou ayic. ⁴⁵Nawën piŋ tënë bë̃ny apuruuk lɔn ci Jethu thou, go guäpde puɔl bi Jothep nyaai. ⁴⁶Go Jothep kɔc tooc bik alanh yer la ɣɔɔc, ku bi guɔp Jethu piny tim kɔu, ku der alanh awën. Ku tɛ̃u raŋ ci wec kuur yic. Ku lɔɔr alɛl dittet raŋ thok. ⁴⁷Maria Magdalena ku Maria man Jothep aake daai, ku tiŋkë tɛ̃ ci ye thišk thîn.

Jethu aci rot jɔt raŋ yic

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

16 ¹Nayɔn thë̃i aköl cii kɔc Itharel ye luui, ke Maria Magdalena ku Thalome ku Maria man Jemith la miök ŋr ɣɔɔc bi kek guɔp Jethu la tɔc.

²Nayɔn nhiäk rial, aköl Nhialic, abɔ aköl nyin ke la raŋ nhom. ³Wën ŋoot kek dhël yic, aake röt thiëc, “Yeŋa ba aleldit tɔ raŋ thok la laar wei?”

⁴Nawën jɔtkë kenyin ke tiŋ alɛl ke ci laar wei. ⁵Gokë la raŋ yic, ku tiŋkë riënythii ë kõŋ cuëc ke rë̃r ke ceŋ alanh yer. Gokë gäi apei.

⁶Go lueel, “Duškë gë̃i, aŋiec wek awic Jethu raan gen Nadharet wäär ci piäat tim ci rĩu kɔu. Aliu ë tən, aci rot jɔt. Tiëŋkë tɛ̃wäär ci kek ye täau thîn. ⁷Lakkë ku lëkkë kocken ye buɔɔth ku Piter, lɔn yen Jethu aci la Galilia. Abäk la yök thîn cimën wäär ci yen ye lëk we.”*

⁸Gokë la ayeer raŋ yic ku ketkë, ke leth, ke ci gäi. Acin raan cik lëk wët kënë dhël yic, rin ci kek rišɔc.[

Jethu aci rot nyuɔth Maria Magdalena

(Mt 28:9-10; Jn 20:11-18)

⁹Wën ci Jethu rot jɔt ë raŋ yic ɣɔn nhiäk rial aköl Nhialic, ke kõŋ rot nyuɔth Maria Magdalena wäär ci yen jakrec kadhrou cuɔp wei yeguɔp. ¹⁰Go la ku lëk atuuc Jethu ke rë̃r thuɔu yic ke dhiau, lɔn ci Jethu rot jɔt. ¹¹Nawën piŋkë tënë ye lɔn ci Jethu bën pir, ku aci tiŋ, gokë cii gam.

Jethu aci rot nyuõth kacken ye buoõth karou

(Lk 24:13-35)

¹²Nawën ke Jethu nyuth rot atuõõcke karou ke ci rot waan, tẽwën kueny kek baai yic. Ku cik ñic lon ye yen Jethu. ¹³Gokë dhuk Jeruthalem nyin yic bik kacken la lëk, ku akëc kacken gam.

Jethu aci rot nyuõth kacken ye buoõth thiääär ku tök

(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴Nawën ke Jethu jol rot nyuõth tënë atuõõcke kathiääär ku tök ke ke mïth. Ku nyieeny ke rin kéc kek gam, ku rin ci kek nhïim riel bik wët koc ci ye tïñ ke ci pïr, cïi gam. ¹⁵Nayon aköl dët ke lëk ke, “Lak pinyinhom ku lëkkë koc ëbën Wët Puoth Yam Nhialic.” ¹⁶Raan bi gam ku yök lökwëi, abi pïr akölriëc ëbën, ku raan bi jai aci bi kony. ¹⁷Koc ci gam abi yiëk riel kënë, aabi jakrec aa cuop wei ë rienkië, ku aabi jam thok kök. ¹⁸Aabi kecin aa tääu koc tuany nhïim, ku aabi pial. Na cökkë käpieny kuany, ku dekkë käk ë koc luaan, kacïn kë näk ke thïn.”

Jethu aci yäth pan Nhialic

(Lk 24:50-53; Lk 1:9-11)

¹⁹Nawën ci Jethu nin nök ke ke, ke yëth pan Nhialic ku nyuuc kõñ cuëc ë Nhialic.* ²⁰Ku jol atuuc Jethu thiëi pinyinhom ke ke lëk koc. Ku jol kækken jän göi yekë ke looi kenhïim aa tieen, rin tö riel ë Nhialic ke ke.]^e

* 16:15Luci 1:8 * 16:19:9-11 e 16:9-20Athör theer juëc la cök ku koc theer ñic ke Marko 16:9-20 akëc mat thïn.

Wël Jethu cî Luka gôt

Wët nom

Wël Jethu cî Luka gôt, aa Jethu nyuooth lön ë yen raan wäär cî Nhialic lueel ka bî tußöc pinynhom, bî kôc Itharel ku kôc cie kôc Itharel bën luşk. Acî Luka gôt lön Jethu acî Wëi Nhialic cöl bî, “Wët Puoth Yam bën nyuöth kôc nŕn nyin.” Ku wëlkä, aa la yiic kâk wic raan ëbën. Kâk miet puöu aa rëër wël cî Luka gôt yiic aya, cîmën bën Jethu pinynhom, acî lueel thîn cök tueŕ yiic, ku tē thöök wël thîn aya, ku wäär ler Jethu nhial. Anyiköl la tueŕ ë wët kënë, ku juëŕ bî gam kôc cî gam rot juak la nhial Jethu cök, aacî raan tön kënë gôt aya athör Luoi Atuuç Jethu yic.

Abaŕ 2 ku 6 (tiŕ kâk cî gôt athöör yic bî ciëen) aatö kâjuëc yeke yök athör kënë yic ë rot. Cîmën anyikööl diet atuuç nhial, ku këwäär cî abiök Jethu la neem wäär dhiëeth ye. Ku la Jethu luaŕ Nhialic wäär ë yen dhök. Ku wël waal raan path pan Thamaria ku manh cî mää. Ee wëlkä yiic, ee röök yen acî ber yic bî tæet kôc puöth. Ku Wëi Nhialic, ku kâk cî diäär looi ë luoi Jethu yic, ku pël bî Nhialic adumußm päl piny.

Kâk tō thîn

Wët Nhom 1:1-4

Dhiëth ku meeth Joon raan kôc muöc nhîim ku jöl a Jethu 1:5–2:52

Luoi Joon raan kôc muöc nhîim 3:1-20

Miöc ë nhom ku thëm Jethu 3:21–4:13

Luoi Jethu ëbën pan Galilia 4:14–9:50

Jäl pan Galilia ku la Jeruthalem 9:51–19:27

Nîn ciëen kadhrou thuŕnde nhom tueŕ 19:28–23:56

Jön rot ku nyooth rot ku la nhial ë Bëny 24:1-53

1 ¹Tënë Thiöpiluth, cit tē ye piëŕ ye, acî kôc juëc them bîk kâk cî röt looi kamkua gôt. ²Aacî gët kâk cî kôc cî ke tiŕ, ku kôc lui wët Nhialic lëk yô tēwäär jök kâkkä röt. ³Këya, Bänydië, wën cî yën kâk cî röt looi muk cök tēwäär jök kek röt, aca tak ba ke gôt apath tēnē yî, ⁴rin bî yîn kâjuëc cî pißöc tēnē yî jäl njic lön cîi kek ye lueth.

Atuny Nhialic acî dhiënh Joon lueel

⁵Wäär ye Yërot bënyŕaknhom pan Judia, raan kâk Nhialic cöl Dhäkaria ë tō thîn, ku yeen ë ye raan akut kôc kâk Nhialic cöl Abija, ku yeen ë la tiŕden cöl Elithabeth, nyen kuat Aron. ⁶Dhäkaria ku Elithabeth aake ye kôc path tēnē Nhialic, rin keek aake rëër ke cîn gup awuöc ke thek lööŕ Nhialic. ⁷Ku keek aake cîn mîth rin Elithabeth ëcîi dhiëth, ku keek aake cî dhiöp kedhie aya.

* 1:51Lëk 24:10

⁸Nayon akäl tök, yen ke kuëer kóc akut Dhäkaria bïk luui luaŋ Nhialic, ⁹ke kocken akut cuet gek, go lööny tēnē ye bī ya yen la adōŋ n̄r took ariāk nhom luaŋ Nhialic. Go la lueək. ¹⁰Ku tēwēn took yen adök lueək, ke kóc juēc awēn cī guëer aake rōök ayeer.

¹¹Kaam wēn, ka atuny Nhialic nyuth rot ye ke kääc lōŋ cuēc ariāk nhom tēwēn took yen adōŋ n̄r thīn. ¹²Tēwēn tiŋ Dhäkaria ye, go rišc apei ku muum nhom. ¹³Go atuny Nhialic lēk ye, “Dhäkaria! Duk rišc, rōökdu aci Nhialic piŋ, ku ěmēn tiēŋdu Elithabeth abī manh moc yök. Na la dhiēēth, ka bī cōl Joon. ¹⁴Wek aabi puōth miet wedhie wek tiēŋdu tē le ye dhiēēth. Ku kóc juēc aabi puōth miet ke we aya, ¹⁵rin yeen abī ya raan tōŋ ril kam kóc kāk Nhialic tiŋ. Ku yeen aci bī ya dek kuat muōn la yic luu. Ku yeen abī Wēi Nhialic la yeguōp ke cōk ŋoot man yāc, ¹⁶ku yeen abī kóc Itharel cōl adhuk Nhialic Bānyden. ¹⁷Abī kaŋ tuōl tēnē Bēny kek riel thōŋ cīmēn riel Nhialic wāar tō tēnē Elija. Ku Joon abī wārken ě mīth cōl anhiar miēthken. Ku kóc ril nhīim ěmēn cie wēt Nhialic ye piŋ, aabi kenhiim waar. Ku kēya, yen ě tē cī Joon kóc cōl aa guiir rōt thīn rin bēn Bānyda.”*

¹⁸Go Dhäkaria lueel tēnē atuny Nhialic ělä, “Ba ŋic kēdē lōn bī kēnē rot looi? Yen aci dhiōp ku tiēŋdiē aci dhiōp aya.”

¹⁹Go atuny Nhialic dhuōk ye, “Ee yen Gabriel, rēer Nhialic löm ku yen aci tooc ba yī bēn lēk wēt puōth kēnē.” ²⁰Rin kēc yīn wēt ca lueel gam, yīn abī rēer yī cie jam, yet tē bī kēnē rot kaŋ looi akōlden bī yen rot looi ke cīt tēde.”

²¹Tēn awēn, kóc aake tit Dhäkaria ke cī gāi kē rēer yen luaŋ Nhialic apei kēlä. ²²Nawēn le bēn bei ke cī jam, gokē ŋic lōn le yen kē cī rot nyuōth ye, tēwēn ye yen nyuuth yecin ku cī jam.

²³Nawēn la nīn luui Dhäkaria luaŋ Nhialic thōk, ke dhuk paande. ²⁴Nawēn ke tiēŋde Elithabeth yök meth, ku jōl rēer baai pēi kadhiēc ke cie la ayeer. ²⁵Ku jōl ya lueel, “Nhialic aci kēnē looi tēnē ya bī piathde nyuōth ya, ku aci kē ye ya dhōl guōp rin cī yen rol jal nyaai!”

Atuny Nhialic aci dhiēnh Jethu lueel

²⁶Tēwēn ye pēi Elithabeth dātem, ke Nhialic tooc atuōnyde Gabriel gen Nadharet tō pan Galilia, ²⁷tēnē nyan bīm cōl Maria, ku ě thiēc mony cōl Jothep, raan dhiēnh Bēnyŋaknhom Debit.* ²⁸Go atuny Nhialic bēn tēnē ye ku lueel ělä, “Madho, yīn athiāŋ dhēēŋ Nhialic. Bānyda atō ke yī!”

²⁹Go Maria rišc ku muum nhom wēn piŋ yen wēlkā, ku thōōŋ yepuōu kāk tō ě wēt kēnē yic. ³⁰Go atuny Nhialic lueel tēnē ye, “Duk rišc Maria, yīn anhiēr Nhialic. ³¹Yīn abī meth yök, manh moc. Ku na la dhiēēth ka ba cāk ke cōl Jethu.” ³²Abī ya raandit apei Nhialic nhom. Ku abī cōl Wēn Nhialic Madhōl. Ku Nhialic Bānyda abī bāāny Debit wundit yiēc ye, ³³ku abī ya bēny pan yī Jakop akōlriēc ěbēn, ku bāānyde aci bī thōk alanden!”*

³⁴Go Maria lueel tēnē atuny Nhialic, “Bī rot looi kēdē. Yen ě nyen bīm kēc thiaak?”

³⁵Go atuny Nhialic bēn lēk ye, “Wēi Nhialic abī lööny yīguōp ku rielde abī bēn yīnhom. Manh thīn dhēŋ ba dhiēēth abī cōl Wēn Nhialic. ³⁶Ku dēt akīn

* 1:15Kn 6:3 * 1:17Mal 4:5-6 * 1:19Dan 8:16; 9:21 * 1:27Mt 1:18 * 1:31Mt 1:21

* 1:32-332Tha 7:12, 13, 16; Ith 9:7

aya, molën Elithabeth cǐ dhiop aci meth jăl yök cök a wäär ye ye tiŋ ke ciët cǐ rol. Päike aa dätem ëmën. ³⁷Rin ɲic Nhialic kǎŋ looi ëbën. Acin kě gők ye.”*

³⁸Go Maria lueel, “Yen alony Bányda, abǐ looi təně ɣa cǐmën wëtdu.” Go atuny Nhialic jăl.

Maria aci Elithabeth la neem

³⁹Nawën nǐn lik cök, ke Maria lööny dhöl ke cǐn gǎau bǐ la pan yǐ Dhākaria rëër tēthöny pan Judia. ⁴⁰Ku ler pan Dhākaria ku muõth Elithabeth. ⁴¹Kaam wën piŋ Elithabeth Maria ke muõth ye, ke manh liec yen riǎŋ yeyic. Ku go Wëi Nhialic guo lööny yeguõp. ⁴²Ku lueel röldīt təně Maria, “Yin aye leec diäär yiic ëbën, ku lec manh yǎnydu. ⁴³Yenõ thieek ɣayic abǐ man Bánydië ɣa bën neem? ⁴⁴Kaam wën piŋ ɣen yǐröl yǐ muõth ɣa, ke manh tǔ ɣayic mit puõu ku le nyooŋ-nyooŋ. ⁴⁵Yin amit guõp rin cǐ yǐn wët Bányda gam, lön bǐ wët cǐ lëk yǐ rot tieeŋ!”

Waak Maria

⁴⁶Go Maria lueel,

“Yin Bányda yǐn apiaany ɣapuõu,*

⁴⁷ku ɣen aci puõu miët

təně Nhialic pǐr ɣen,

⁴⁸rin cǐ yen aluonyden cie kuëëc nhom lieec.

Ku akölë le tueŋ,

riëëc ëbën abǎ leec rin cǐ Nhialic ɣen dɔɔc,*

⁴⁹rin cǐ Nhialic Madhöl

kädīt looi təně ɣen.

Yen aril ku adhëŋ.

⁵⁰Ku yeen alir puõu təně kuat raan ëbën,

kuat riöc ë yeen.

⁵¹Nhialic aci kɔc bǎŋ nhiam

thiäi pinynhom kōŋden ril.

⁵²Ku aci bǎny ril piëk piny thöcken nhǐim,

ku jɔt kɔc cǐi nhiam cie kuëëc nhǐim nhial.*

⁵³Ku ee kɔc ɲōŋ wíc kǎŋ,

yiëk kǎjuëc ku nyiëŋ ajieëk.

⁵⁴Ku aci wëtten cǐ thōn wǎrkuan dīt tieeŋ nhom

ku kony aluɔɔnyke, kɔc Itharel.

⁵⁵Cǐmën wäär cǐ yen ye lëk wǎrkuan dīt,

Abaram ku mǐth cǐ lök dhiëëth!”*

⁵⁶Ku jɔl Maria rëër kek Elithabeth tēcīt pēi kadiäk ku dhuk panden.

Joon aci dhiëëth

⁵⁷Nawën ke pēi Elithabeth thök, ku dhiëëth manh moc. ⁵⁸Nawën piŋ kɔc akeu nhom ku kɔc ruääi ke ye lön cǐ Nhialic ye lieec, ke mit puõth apēi.

* 1:37Cäk 18:14 * 1:46-551Tha 2:1-10 * 1:481Tha 1:11 * 1:52Jop 5:11; 12:19

* 1:55Cäk 17:7

⁵⁹Nawën aköl ye nïn bët, ke kəc bö bï meth bën ɲoot. Ku wickë bïk cäk rin wun Dhäkaria.* ⁶⁰Go man kuc ku lueel, “Acɔl Joon.” ⁶¹Gokë lueel tənë ye, “Acin raan ruäai ke we ci cäk ë rinkä.” ⁶²Ku nieukë wun nyin, ku thiëckë tē bï yen meth cäk thïn.

⁶³Go Dhäkaria agen gëtget cɔl ku gët, “Acɔl Joon.” Gokë gäi ëbën. ⁶⁴Ku kaam thiin awën ke go ɲec jam ku leec Nhialic. ⁶⁵Go kəc thiäak ke ke gäi, ku thiëi wëlkä pan Judia yic, ku ye kəc ëbën jam ë ke. ⁶⁶Ku kuat raan ci wëlkä piɲ ë gäi ku lueel, “Manhë, bï jäl yiëndë aköldä?” Rin ë yic, riel Bänyda arëër kek ye.

Waak Dhäkaria

⁶⁷Go Wëi Nhialic lööny Dhäkaria guöp, ku lueel maany ci Nhialic nyuöth ye ëlä,

⁶⁸“Lecku Bëny, Nhialic Itharel! Rin ci yen bën bï kacke bën luök.

⁶⁹Ku cɔl raan pïr ɲo atul yön Debit aluonyde.

⁷⁰Wëtde aci kəc kække tiɲ lueel theër,

⁷¹lɔn bï yen ɲo kony aleikua ku kəc man ɲo.

⁷²Acɪ Nhialic lueel lɔn bï yen wärkuan dīt lieec,
ku muk löɲ ë döör ci yen määth dɔm ke ke nhom.

⁷³⁻⁷⁴Cimën ci yen mël kuëɲ tənë Abaram wäditda,
ku thɔn lɔn bï yen ɲo kony aleikua,
ɲok aabi këde ya looi ke cïn diëër,

⁷⁵të yer ɲok puöth ku lok cök yenhom akölaköl tē pïir ɲok.

⁷⁶Ku yin manhdie, yin abi ya raan kək Nhialic tiɲ,
yin abi la tueɲ yenhom ba dhöl la guir tənë yeen.*

⁷⁷Ba lëk kəc tē bï kek pïr akölrïëc ëbën yök thïn,
të pël adumuöömken piny.

⁷⁸Nhialic alir puö,

ku yen abi raan cit ruel cɔl abö pinyinhom.

⁷⁹Ku yeen abi ruel tənë kəc tö muööth yic,
rëër thou yic, bïk dhöl ye kəc döör ke Nhialic jäl yök.”*

⁸⁰Ku Joon aci jäl dīt ku yik Wëi Nhialic riel dīt. Ku pïir roor tē cïi ceɲ ë rot yet aköl tul yen Itharel nhom.

Jethu aci dhiëth

(Mk 1:18-25)

2 ¹Bënyɲaknhom cɔl Cithër ëci wët lueel bï kəc bëi mec ke kuen. ²Ku kën yen ë tē jɔk kuën ë kəc rot tēwäär ye Kuirino bëny pan Thiria. ³Go raan ëbën la bï la göt rin, ɲek pan wundit ku ɲek pan wundit.

⁴Go Jothep jäl Nadharet tö Galilia bï la gen Bënyɲaknhom Debit, tö pan Judia cɔl Bethalem, rin ye yen raan dhiënh Debit. ⁵Acɪ la bïk rienken la göt kek Maria wic kacken bïk gäm ye, ku ë liac. ⁶Tëwën rëër kek Bethalem, ke nïn bï Maria dhiëth thök. ⁷Ku dhiëth wënde, ku der köu alath ku tēu diaany yic wën liiu tənë anin yön jööl.

⁸Ku kəc biöök aake rëër pan wën, ku aake ruu tiët ë thäkken. ⁹Kaam wën ka atuny Nhialic tul kelöm ku ruel ɲer Nhialic keköth bï ke riaal. Gokë riöc

apei. ¹⁰Go atuny Nhialic lëk ke, “Duökkë riöc, ee wët path yen alëk we, wët bi thäi ëbën puöth miet thïn. ¹¹Rin akölë, gen Debit tën, Bëny Pîr kôc aci dhiëth, ku yen ë Raan ci Nhialic lôc ku döc. ¹²Ku abäk njic kälä, wek aabi meth yök, manh ci der kôu alath, ku aci tööu göl cök.”

¹³Kaam awën ka atuuc juëc kôk met röt thïn ku leckë Nhialic ku luelkë,

¹⁴“Yeku Nhialic door, Aciënj tö nhial, ku döör pinyinhom tënë kôc nhieer.”

¹⁵Nawën ci atuuc juëkä dhuk nhial, go kôc awën lueel kamken, “Lok Bethalem buk kâk ci lëk yô la tîj, ku kâk ci Bányda nyuöth yô.” ¹⁶Gokë la ke ban keköth, ku yökkë Jothep kek Maria ku Meth ke ci tääu göl cök. ¹⁷Nawën tîj abiök meth, ke lëk kôc ëbën kâwën ci atuny Nhialic lueel ë rienke. ¹⁸Go kôc ci wël kôc abiök piñ gâi apei. ¹⁹Go Maria wëlkä ëbën piñ apath, ku muk ke yepuö. ²⁰Go kôc abiök awën dhuk ke lec Nhialic, rin kâk cîk piñ ku tîjnkë ke, kecît tēwäär ci atuny Nhialic lëk ke.

Jethu aci cäk

²¹Nawën aköl ye nïn bët, aköl yen bi ye noot, go cäk ke cöl Jethu, rin wäär kek ci atuny Nhialic lueel wäär not këc Maria liëc ë ye.*

Jethu aci yäth luañ Nhialic

²²Nawën ci nïn thiärñuan thök cit löj Mothith, ke Jothep kek Maria la luañ Nhialic Jeruthalem bik meth la nyuöth,* ²³cimën löj ci Mothith nyooth theer ëlä, “Manh moc, ku ye kaai abi juër Nhialic.”* ²⁴Ku keek aya aaci kuër karou juaar cimën löj Bëny.

²⁵Ku mony cöl Thaimon ë ciënj Jeruthalem, ku ë raan path apei ku ë riöc Nhialic. Ku ë tit Raan Pîr kôc Itharel, ku Wëi Nhialic ë tö yeguöp. ²⁶Ku ëci Wëi Nhialic lëk ye lôn ciï yen bi kañ thou, tē këc yen Raan ci Nhialic lôc ku döc kañ tîj. ²⁷Nawën yëth Maria ku Jothep Jethu luañ Nhialic, bik kë ye löj Mothith lueel la looi, ke tēü Wëi Nhialic Thaimon puö bi la luañ Nhialic aya. ²⁸Go Thaimon Jethu jöt ku leec Nhialic ku lueel,

²⁹“Ee yïn Bëny, yïn aci wëtdu tiënj nom,

jöl aluonydu puöl bi jäl, ke ci la läñ.

³⁰Të bi yïn kacku kuony thïn aca tîj nyiënkïë,

³¹ku aca guiir thëi nom

³²ku ee piny mer bi kôc cie kôc Itharel kañ tîj

ku bi Itharel thändu aleec thïn.”*

³³Kaam wën këc Jothep kek Maria ke ci gâi wël lueel Thaimon rin meth Jethu, ³⁴go Thaimon ke döc ku lueel tënë Maria, “Yen manh këñ aci Nhialic lôc bi kôc juëc Itharel muör ku piïr kôc kôk. Ku yeen abi ya raan bi wët Nhialic nyuöth, ku abi kôc juëc wël rec aa lueel yeguöp. ³⁵Ku yïn Maria, yïn abi reem puö ciët yi ci gut pal, bi wët tö kôc juëc puöth jäl njic thïn.”

³⁶Ku tîj kâk Nhialic tîj cöl Ana ë tö thïn, ku ë ye nyan mony cöl Panuel, raan dhiënh cöl Acer kuat Itharel yic. Ana ëci dhiöp apei, ku ëci thiaak ku rëer kek muonyde run kadhrou ku thou muonyde. ³⁷Ku jöl Ana lök rëer ke

* 2:21Leb 12:3; Lk 1:31 * 2:22-24Leb 12:6-8 * 2:23B.bei 13:2, 12 * 2:32Ith 42:6; 49:6; 52:10

ye lëer rušön thiärbët ku nuan. Ėcie jăl luanj Nhialic, ě ye cool ku ruu ke loi kāk Nhialic, ku rōök ku theek miēth. ³⁸ Ku akölē gušp acī rot māt kōc wēn, ku leec Nhialic ku lueel wētde rin meth, tēnē kōc ye tiit lōn bī Nhialic thānden Itharel wēer bei.

Jethu acī dhušk Nadharet

³⁹ Nawēn cīk kēriēc ēbēn jāl looi cīmēn lōj Nhialic, ke Maria ku Jothep dhuk Galilia Nadharet panden. ⁴⁰ Ku jāl Jethu dīt ku ril apeī, ku njic kāj ku dōc Nhialic.

Jethu ě tō luanj Nhialic

⁴¹ Rušön ēbēn Jothep kek Maria aake ye la Jeruthalem rin Yandīt Ayum cīn yic luu. ⁴² Nayōn cī run Jethu jāl aa thiäär ku rou, ke cath ke ke bīk la yai yic Jeruthalem. ⁴³ Nawēn cī yai thōk ke dhuk ciēn, ku kuckē lōn cī Jethu dōj geeu, ⁴⁴ ě cīk tak lōn cieth yen ke kōc kōk, ku ciethkē yet thēi. Nawēn ke wickē kam kōc ruāāi ke ke ku kōc njickē. ⁴⁵ Nawēn cīk yōk, gokē dhuk Jeruthalem bīk ben la wīc thīn. ⁴⁶ Na akōl ye nīn diāk, ke jōlkē yōk luanj Nhialic Jeruthalem, ke cī nyuc kam kōc piōōc lōōj Nhialic ke piñ wēlken, ku yeke thiēc. ⁴⁷ Go kōc ēbēn gāi wēn piñ kek ye ke jam cīmēn raan njic kāj apeī, ku tē bēer yen wēlken aya. ⁴⁸ Nawēn tīnkē manhden ke gēi ku lueel man, “Yejō manhdiē looi yīn kēnē tēnē yō? Yīn acuk wīc apeī yok wuur.”

⁴⁹ Go lēk ke, “Yejō wiēcckē ya? Kušckē lōn dhil yēn kāk ě Wā looi?” ⁵⁰ Ku aa kēc wēt cī lueel deet yic.

⁵¹ Go Jethu jāl ke ke ku dhukkē Nadharet, ku jōlkē cej ke ye wēlken piñ, ku jāl man kākā muk yepuū. ⁵² Ku jāl Jethu dīt ku njic kāj apeī. Ku Nhialic ě mit puū tēnē ye, ku yen lōn kōc aya.*

Piōōc ě Joon raan kōc muōc nhīm

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28)

3 ¹ Yōn yen rušön thiäär ku dhiēc ke Tiberiōth ye bēny, ku Pilato ke ye bēnydīt mac Judia, Antipāth Yērot ě ye bēny Galilia ku Pilipo wāmēnh ě mac Ituria kek Trakonitith, ku Lithaniath ě ye bēny Abilene, ² ku Anath kek Kaipa aake ye bānydīt kāk Nhialic. Tēēnē, ke Nhialic lēk wēt Joon wēn Dhā-karia tō roor. ³ Go Joon bēēi tō wār Jordan yōu kueny yiic ke wēēt kōc, “Pālkē luoi kārec, ku calkē rōt aa muōc nhīm, rin bī adumušōmkun pāl piny tēnē we.” ⁴ Cīmēn cī ye gōt athōr Ithaya yic raan kāk Nhialic tīj ēlā,

“Raan kākkiē tīj abī kēcīt lōr gut yic bī yen kōc caal tēde ě rot, ku lēk keek ēlā,

‘Guierkē dhēl ě Bēny, luoiē dhōlke bīk la cōk.

⁵ Thōnykē yōn la tiām piny
ku dhuškkē yōn thōny nhīm piny,
ku cōkkē dhēl cie yic neer,
ku thōñkē dhōl la yiic ḡny nhīm.

⁶ Ku raan ēbēn, abī tē ye Nhialic yook luāk thīn tīj!”**

⁷Ku lëk kɔc juëc bō tēnē ye bī ke bēn muɔɔc nhīim, “Awek dhiēnh kăpieny! Yeŋa lëk we bāk kat kërɛɛc bō?” ⁸Luzikê kāk ye nyooth lɔn cī wek muɔl kărec yakê ke looi. Ku duɔkkê wepuɔth tɔŋ ku luelkê ɣok aa mīth Abaram. Alëk we lɔn alëu Nhialic bī aleelkă cɔl aaye mīth Abaram. ⁹Ku emēn yēp acī ther bī ke tiim yep, rin na ye tim cie luɔk, ka yep ku cuet ē mɛɛc.”*

¹⁰Go thān awēn Joon thiēc ēlā, “Na ye kēya, buk ɲō looi?” ¹¹Go Joon bēēr, “Raana la alēth karou, adhil tōk yiēk raan cīn alath, ku raana la miēth adhil looi kēya.”

¹²Go kɔc ajuēr kut bēn tēnē ye aya bī ke bēn muɔɔc nhīim, ku thiēckê, “Raana piōoc buk ɲō looi?”* ¹³Go lëk ke, “Duɔkkê wēu ye lōom ē ruēny tēnē kɔc.” ¹⁴Go apuruuk bēn ku thiēckê ēlā, “Na ɣook, buk ɲō looi?” Go lëk ke, “Duɔkkê kɔc ye rum, ku duɔkkê kɔc ye gaany wēt ē lueth, ku yakê puɔth la yum ariɔpdun yic.”

¹⁵Go ɲāthden jāl dīt, ku yekê tak lɔn nadē ke mony abī dhiel a Raana cī Nhialic lɔc ku dɔc. ¹⁶Go Joon lëk ke ēbēn ēlā, “Wek aa ya muɔɔc nhīim piū ē path, ku raana dīt ku ril apei tēnē ya abō, raana na cɔk aa warke ka cā lēu ba ke dōk. Ku ē yic ɣen acī path ba lēu, ba ya aluɔnyde. Ku yeen abī kɔc kōk weyiic muɔɔc nhīim Wēi Nhialic, ku muɔɔc kɔc kōk nhīim ē mac. ¹⁷Yeen acīt raana muk lɔk kām ye rap kōm, bī rap tek thook kek miēl. Ku wiū rap ku tōu ke. Ku ɣɔɔt miēl many cie thou.”

¹⁸Wēl kōk cit kăkkă aaci Joon lëk kɔc apei bī yen Wēt Puɔth Yam piōoc thīn.

Joon raana kɔc muɔɔc nhīim acī mac

¹⁹Ku Joon ecī Antipāth Yērot, bēny Galilia jāam guɔp kărec apeī, rin cī yen Yērodia tīŋ wāmēnh rum bī ya tiŋde, ku looi kăjuēc rec kōk aya. ²⁰Go Antipāth Yērot Joon mac, ku kēnē ē kërɛɛc dēt cī mat kăracken cī looi yiic.*

Jethu acī muɔɔc nhom

(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

²¹Nawēn cī thān awēn muɔɔc nhom ēbēn, ku Jethu ke cī muɔɔc nhom aya. Kaam wēn rōok yen ke nhial liep rot. ²²Ku bō Wēi Nhialic yenhom kecīt kuur ē dīt. Ku piŋ rōl Nhialic nhial ke lueel, “Yīn ē manhdiēn nhiaar. Yen amit puɔu kek yī.”*

Kuat Jethu

(Mt 1:1-17)

²³Wäär jɔk Jethu piōocde cōk, ke ruōnke aake ye thiārdiäk.

Ku ē ye raana ēbēn tak lɔn ē yen wēn Jothep, wäär wēn Yeli,

²⁴wēn Mathat, wēn Lebī, wēn Melki, wēn Janai, wēn Jothep,

²⁵wēn Matathia, wēn Amoth, wēn Nayum, wēn Ethli, wēn Nagai,

²⁶wēn Manth, wēn Matathia, wēn Themein, wēn Jothek, wēn Joda,

²⁷wēn Joanan, wēn Retha, wēn Dherubabel, wēn Cealtiel, wēn Neri,

²⁸wēn Melki, wēn Adi, wēn Kotham, wēn Elmadam, wēn Er,

* 3:7Mt 12:34; 23:33 * 3:8Jn 8:33 * 3:9Mt 7:19 * 3:12Lk 7:29 * 3:19-20Mt 14:3-4; Mk 6:17-18 * 3:22Căk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 3:17; Mk 1:11; Lk 9:35

²⁹ wën Jocua, wën Eliedher, wën Jorim, wën Mathat, wën Lebī,
³⁰ wën Thaimon, wën Juda, wën Jotheb, wën Jonam, wën Eliakim,
³¹ wën Meliea, wën Mena, wën Matatha, wën Nathan, wën Debit,
³² wën Jethe, wën Obet, wën Boath, wën Thalmon, wën Nacon,
³³ wën Aminadap, wën Admin, wën Arni, wën Yedhron, wën Peredh, wën
 Juda,
³⁴ wën Jakop, wën Ithäk, wën Abaram, wën Tera, wën Nayör,
³⁵ wën Theruk, wën Reu, wën Pelek, wën Eber, wën Cela,
³⁶ wën Kainan, wën Arpakcat, wën Cem, wën Noa, wën Lamek,
³⁷ wën Methuthela, wën Enok, wën Jaret, wën Malaleel, wën Kenan,
³⁸ wën Enok, wën Theth, wën Adam wën Nhialic.

Jethu aci jəŋrac them

(Mt 4:1-11)

4 ¹Go Jethu jäl wär Jordan ke cī Wēi Nhialic la yeguöp, ku yēth roor tē cī ceŋ, ²tē cī jəŋrac ye bēn la them thīn nīn thiärŋuan. Ku ēcie mīth ē nīnkä yiic ēbēn, nawēn cīk thök ke jəl cək nök.

³Go jəŋrac rot cuöt ye ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke lēk alēl kēnē bī ya ayup.” ⁴Go Jethu bēēr, “Aci gōt theēr ēlä, ‘Raan acie pīr ayup ē rot.’ ”*

⁵Go jəŋrac yāth tēthōny, ku nyuth bēēi pinynhom ēbēn nyin yic. ⁶Ku lueel tēnē ye, “Käkkä ēbēn aaci gām ya, ku alēu ba ke gām raan ca tak. ⁷Kēya, na dor ya ka bī ya kākku ēbēn.” ⁸Go Jethu bēēr tēnē ye, “Aci gōt ēlä, ‘Yīn abī Nhialic Bānydu door ku loi wētde yetök!’ ”*

⁹Go jəŋrac yāth Jeruthalem, ku tēēu luəŋ Nhialic nhom ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke yī cuot rot piny tēmec kēnē, ¹⁰rin ēcī gōt ēlä Nhialic abā atu-šöcke lēk bīk yī tiit,” ¹¹ku mukkö yī kecin, ba yicök cī cək deeny alēl.”*

¹²Go Jethu bēēr, “Aci lueel theēr ēlä, ‘Duk Nhialic Bānydu them ē path.’ ”*

¹³Nawēn cī jəŋrac Jethu jäl them ē dhölkä yiic ēbēn, ke nyiēŋ piny ku pēl kaam koor.

Jethu aci luəide jək Galilia

(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)

¹⁴Go Jethu ke tō Wēi Nhialic yeguöp, dhuk Galilia. Go guo piŋ Galilia ēbēn, ¹⁵rin pišöcde tē ye kəc Itharel kenhīm mat thīn, ee ye leec raan ēbēn.

Kəc Nadharet aa kəc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶Go Jethu jäl tēden awēn ku ler genden Nadharet tēwäär muk ye thīn. Nawēn aköl lōŋ, ke la tēn amat kəc Itharel cīt tē ye lušī ye akölaköl. Nawēn jət rot bī wēt Nhialic kueen, ¹⁷ke gēm athör Ithaya, raan kək Nhialic tiŋ. Go athöör pet yic ku yök tē cī ye gōt thīn kēlä,

¹⁸“Wēi Nhialic atō ke yēn rin acä löc,

ba Wēt Puōth Yam lēk kəc ŋōŋ. Bēny acä tooc

ba lēk kəc cī loony ku kəc mac, ku kəc rēēr wīn jəŋrac yic,

lōn bī keek lony, ku lōn bī kəc cī cəc ben daai,

ku ba lääu nhom tēnē kōc gum, bēn lēk keek.

¹⁹ Ku ba rušōn bī Nhialic

kōc bō tēnē yeen dōc, bēn lēk keek.”*

²⁰ Ku mat Jethu athōr yic ku gem ku nyuuc. Go kōc ke tō amat yic kenýin wēl ye ēbēn. ²¹ Go Jethu lēk ke, “Wēt cāk piŋ ca kueen athōr theēr wēl Nhialic yic acie nhom tiēŋ ya akōl.”

²² Go kōc ke tō thīn gāi ēbēn ku leckē rin wēl puoth cī lueel. Ku yekē rōt thiēc ēlä, “Kēnē, lēu bī rot looi kēdē, yeen cie wēn Jotheŋ?”

²³ Go Jethu bēēr, “Ee yic, wek aaba lēk kääŋ ye lueel ēlä, ‘Akīim kōŋ rot cōl apuol,’ Ku abāk lēk ɣa ba kāk cāk piŋ ke ca looi Kapernaum, looi aya genda ē tēn. ²⁴ Ku le tuēŋ ku lueel, ‘Acīn kōc kāk Nhialic tiŋ ye wēl yekē lueel gam panden.’” ²⁵ Ku cīmēn ŋic wek ye lōn cī Elija, raan kāk Nhialic tiŋ, tiŋ lēēr cōl Dharepath kony.* ²⁶ Ku Dharepath ē ye tiŋ wundēt cōl Thidon. Ku diäär lēr Itharel aake wic kuōny wäär nēk cōk kōc, rin kēc deŋ tueny run kadiāk ku abak bī cōk dīt apei pan Itharel. Ku Elija akēc bēn tuōc ke.* ²⁷ Ku dēt aya, wäär ye Elica raan kāk Nhialic tiŋ, kōc juēc cī tuet aake tō pan Itharel, ku acīn atuen tōŋ cī Elica bēn kony, acī bēn la kony Naman raan pan Thiria.”*

²⁸ Go kōc ke tō tēn amat puōth riääk ēbēn wēn piŋ kek wēlkä, ²⁹ ku jōtkē rōt ku göömkē piny. Ku ɣēthkē ayeer geeu ke yekē pīk bīk ɣeet got nhom tē cī geu buth thīn, ku ɣēthkē agala nhom rin wic kek ye bīk la piēk wīr. ³⁰ Go bak keciel yiic ku jiēl.

Jethu ala riel ē yen jōŋrac cuōp wei

(Mk 1:21-28)

³¹ Go Jethu la Kapernaum gen tō Galilia, tē ye yen kōc piōōc thīn akōl cī kōc Itharel ye luui. ³² Ku piōōcde ēcī kōc gōi ē tēn aya, rin kāk ye lueel aa wēl yith ye nyuōth lōn le yen riel Nhialic.* ³³ Naɣōn akāl tōk tēwēn piōōc yen, ke raan tō kam kōc tēn amat, ke la guōp jōŋrac jam ke cī yerōl jōt apei ēlä, ³⁴ “Yeŋō wic tēnē ɣo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba ɣo bēn rac? Yīn aŋiec, yīn ē raan puoth la cōk bō tēnē Nhialic.” ³⁵ Go Jethu jōŋrac duōm thok piny, “Bietē, ku bäär bei yeguōp.” Go jōŋrac mony awēn wiet piny kenhiīm ku bīi bei yeguōp ke cīn tētōk cī yiēk ye.

³⁶ Go kōc gāi apei ku thiēckē rōt, “Yeŋō kēnē? Ye piōōc yam kek riel Nhialic. Mony kēnē ala riel ye yen jak yōōk ku gamkē wētde aya.” ³⁷ Go lēc ku piathde guo thiēi baai yic ēbēn.

Jethu acī kōc tuany kony

(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Kaam awēn jiēl yen tēnē amat kōc Itharel ke la pan yī Thaimon. Go man tiŋ Thaimon yōk ke cī juāi göök, gokē lēk Jethu. ³⁹ Go la ku kēēc yelōōm tēwēn cī yen tōc thīn ku yōōk juāi bī jāl. Go juāi guo pāl piny ku looi miēth tēnē ke.

⁴⁰ Ye thēn kēnē, wēn cī akōl löōny piny, ke kōc guēēr kek kōcken tuany tēnē Jethu, ku tēū yecin kenhiīm, gokē pial ēbēn. ⁴¹ Ku bō jakrec bei kōc juēc gup

* 4:18-19th 61:1-2 * 4:24Jn 4:44 * 4:251Bŋ 17:1 * 4:261Bŋ 17:8-16 * 4:272Bŋ 5:1-14

* 4:32Mt 7:28-29

ke dhiau ëlä, “Yin ë Wën Nhialic.” Go Jethu ke yöök bik cïi jam, rin njic kek ye lön ye yen Raan ci lön ku döc.

Jethu ë kóc Galilia lëk wët Nhialic

(Mk 1:35-39)

⁴²Nayön nhiäk riel, akëc piny bak ke Jethu jiël baai ku le tède ë rot. Go kóc juëc la wïc. Nawën lek yök, gokë löñ bï rëër Kapernaum ku cïi ke nyiëñ piny. ⁴³Go bëër, “Yen adhil Wët Puoth Yam rin baäny Nhialic la piöc bëëi kök yiic aya, yen ë kën tuuc ya ba bën looi.” ⁴⁴Go pan Galilia kuany yic ke piöc kóc tèn amat.

Kóc cï Jethu kañ buöth

(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

5 ¹Yön akäl tök tēwën piöc Jethu wär cöl Jenetharet you, ke kóc juëc apeï wët bik wët Nhialic bën piñ. ²Go riäth karou tiñ agör you ke cï amëi nyäñ piny ku jiëlkë bik biaiken la thuak. ³Go Jethu thuët riän tök yic, ku ë ye riän mony cöl Thaimon, ku lëk ye bï piëk wiir tēthin-nyöc. Ku jöl nyuc riäi yic ku piöc kóc.*

⁴Nawën cï thök ë jam, ke lëk Thaimon, “Geerkë riäthkun tēthiän ku cuatkë biaikun bäk rec döm.”

⁵Go Thaimon bëër, “Bëny, yok aaci ruu mäi wën aköu ku acin kë cuk döm. Ku na ca lueel, ka buk cuat.”* ⁶Ku cuatkë buoi. Gokë rec juëc apeï döm abi buoi yiic duër ræt.* ⁷Gokë amëiken kök tö riän dët yic cöl bik ke bën kony. Gokë bën, ku tekkë rec riäth karou yiic ku thiënkë kedhie abik duër diir.

⁸Nawën tiñ Thaimon kë cï rot looi, ke gut yenhiöl piny Jethu nhom ku lueel, “Bëny, jäl tēnë ya, yën ë raan la guöp adumuööm.” ⁹Rin yen Thaimon, ku kóc awën mëi kek ye aake cï gäi rec juëc cik döm. ¹⁰Ku kocken cath kek ye Jemith ku Joon, wëët Dhubedï, aake cï gäi aya. Go Jethu lëk Thaimon, “Duk riöc, emën le tuen aa kóc kek aaba ya döm.” ¹¹Gokë riäth yöc wär thok ayeer, ku nyiëñkë këriëc ebën piny ku buöthkë Jethu.

Jethu acä atuët cöl apuöl

(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹²Yön akäl tök Jethu ëci la keny gen dët, ku raan cï tuët ë tö thün. Nawën tiñ Jethu ke gut yenhiöl piny ku lëñ, “Bëny anjiec alëu ba ya kony ba pial, kony ya.”

¹³Go Jethu nääñ nyinde tiñ ku wïc bï kony. Ku jöt yecin ku göc ku lueel, “Awiëc, pialäl!” Kaam thiin awën ke tuët jiël. ¹⁴Ku cöl Jethu ajiël ku thön apeï, “Duk kënë la lëk raan dët. Löör ku nyuöth rot raan käk Nhialic, ku bï caath, ku juar käj cit tē ye löñ Mothith ye lueel thün, bï raan ebën njic lön cï yin pial.”*

¹⁵Ku tēwën cï Jethu ye cak thön këya, ke wët go thiëi piny abi kóc juëc aa guëer tēnë Jethu bik piöcde bën piñ, ku kony ke bik pial. ¹⁶Ku ye la tède ë rot tē cün yic kóc ë rëër thün bï la röök.

Jethu aci raan cï ruai kony

(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷Nayön akäl tök, ke kóc kök akut Parathi, ku kóc piöc löön nyuc bik piñ tē piöc Jethu kóc thün. Ku aake bö bëëi yiic Galilia ku Judia ku Jeruthalem.

* 5:1-3Mt 13:1-2; Mk 3:9-10; 4:1 * 5:5Jn 21:3 * 5:6Jn 21:6 * 5:14Leb 14:1-32

Ku Nhialic ěci Jethu yiĕk riel bĭ kɔc tuany kony. ¹⁸ Kaam wĕn ke kɔc bō ke ket raan aduany alom. Ku wĭc kɔc awĕn ket ye bĭk yāth yōt tĕnĕ Jethu. ¹⁹ Nawĕn cĭn tĕ yĕth kek ye tĕnĕ Jethu rin cĭ yōt thiāŋ kɔc, gokĕ la nhial ku ŋanykĕ yōt nhom lɔŋ awĕn rĕēr Jethu thĭn. Ku luĕĕckĕ raan aduany piny kek biōŋde yenhom.

²⁰ Ku wĕn tĭŋ yen gamdĭt tō ke ke, ke lueel, “Māthdiĕ, adumuōōmku aaci pāl piny.”

²¹ Go kɔc piōōc lōōŋ kɔc Itharel ku kɔc akut Parathĭ wĕn rĕēr thĭn, jāl tak ku luelkĕ kepuōth, “Yeŋa kĕnĕ Nhialic jāām guōp kĕlā? Yeŋa adumuōōm pāl piny, ee Nhialic ě rot.”

²² Go Jethu kāk yekĕ tak guo ŋic ku lueel, “Yeŋō ye wek ye tak lɔn lueel yen lueth? ²³ Ye kĕnen puol yic kākā yic ba lueel, ‘Adumuōōmku aaci pāl piny’ tĕdĕ ke lueel, ‘Jot rot ku cathĕ?’ ²⁴ Ku aba nyuōth we ěmĕn lɔn le Manh Raan riel pinyhom bā adumuōōm pāl piny.” Ku lĕk raan aduany, “Alĕk yĭ, jot rot ku kuany biōŋdu ku lɔr baai.”

²⁵ Go rot jot nyin yic kenhĭim ke dĕei kek ěbĕn, ku kueny biōŋden awĕn cĭ ye tāac thĭn, ku ler baai ke lec Nhialic. ²⁶ Ku jɔl kuat raan tō thĭn ěbĕn gāi ku riōōckĕ. Ku leckĕ Nhialic ku luelkĕ, “Yok aaci kĕdĭit jāŋ gōi tĭŋ ya akōl.”

Jethu aci Lebĭ cɔl

(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nawĕn ke Jethu jiĕl geeu, ku tĕwĕn cieth yen ke tĭŋ raanajuĕr kut cɔl Lebĭ ke rĕēr tĕden ě luōi. Go Jethu lĕk ye, “Buoth ya.” ²⁸ Go Lebĭ luōide puōl ku buōth.

²⁹ Nawĕn ke Lebĭ loi miĕth paande bĭ yen Jethu gɔŋ. Go kɔc juĕc bĕn, kɔcajuĕr kut ku kɔc kōk, ku nyuuckĕ ke ke bĭk mĭth. ³⁰ Go kɔc akut Parathĭ ku kɔcken piōōc lōōŋ la ŋoomŋoom ku luelkĕ tĕnĕ kɔc Jethu buōth, “Yeŋō ye wek mĭth ku dĕkkĕ kek kɔcajuĕr kut, ku kɔc la gup adumuōōm?”*

³¹ Kaam wĕn piŋ Jethu ě wĕt kĕnĕ, ke lĕk ke, “Acie kɔc puol kek akĭim wĭc, aa kɔc tuany. ³² Yen akĕc bĕn ba kɔc ye tak lɔn puoth kek bĕn kony. Yen aci bĕn bĭ kɔc rec la gup adumuōōm kepuōth dhuōk ciĕĕn.”

Wĕt lōŋ thĕk ě miĕth

(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Gokĕ ben lueel tĕnĕ ye, “Kɔc Joon buōth aa lac thek ě miĕth ku rōōkkĕ. Ku aye kɔc akut Parathĭ buōth looi aya, ku kɔckun yĭ buōth aa mĭth ku dĕkkĕ.”

³⁴ Go Jethu bĕēr ku lueel, “Yakĕ wĭc bĭ kɔc cĭ bĕn ruāai yic rĕēr ke cĭi mĭth? Acie tĕde! Na rĕēr raan thiĕk ke ke, ka cik loi kĕya. ³⁵ Akōl bĭ athiĕĕk dɔm ku nyiĕi keyiic, yen akōl bĭ kek thek.”

³⁶ Ku ben Jethu kāāŋ dĕt ben thōōth aya tĕnĕ ke, “Acĭn raan bĭ abaŋ alath ret wei alanh yam kōu bĭ la buōp ě dhiāth alath kōu. ³⁷ Ku acĭn raan bĭ muōn abiĕc ě yam puōk tōny theer yic. Na looi kĕya, ke muōn abiĕc yam abĭ tōny puōt yic, ku muōn abiĕc abĭ luuŋ wei ku tōny abĭ kuem. ³⁸ Acie kĕya, muōn abiĕc yam adhil puōk ě tōny yam yic. ³⁹ Ku acĭn raan wĭc bĭ muōn abiĕc yam

* 5:30Lk 15:1-2

dek tē cī yen muōn abiēc cī ceŋ kaŋ dek, abī lueel, ‘Muōn abiēc cī cieŋ aŋu-
ēēn.’ ”

Jethu acī kuc lōŋ akōl lōŋ kōc Itharel

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

6 ¹Nayōn akōl cīi kōc Itharel ye luui, Jethu kek kōcken ye buōōth aake
cath ke kuany dhēl yic kam dum. Go kōcken ye buōōth rap thoŋ ku
koikē ke kecin, ku camkē ke. ² Go kōc akut Parathī kōk lueel, “Yējō ye wek
luui akōl cī lōŋdan Itharel pēēn bī kōc cīi ye luui thīn?”

³ Go Jethu bēēr, “Kēckē kē cī Debit looi wāthēer kaŋ kueen? Wāār nēk cōk
ye kek kacke, ⁴ go la luaj Nhialic ku lōōm ayum yaath cī tōōu tēnē Nhialic
ku ciem, ku gēm kacke aya bīk cam. Ku ayum kēnē ēcī lōŋda pēēn bī kuat
raan ē path cīi cam. Ee raan kāk Nhialic yen ē ye cam ē rot.” ⁵ Ku wit Jethu
wēde ēlā, “Manh Raan ē bēny kēriēc ēbēn agut akōl lōŋ.”

Jethu acī mony cī cin ruai kony

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Nayōn akōl dēt, akōl cīi kōc ye luui ke Jethu la tēn amat kōc Itharel ku
piōōc. Ku mony cī cin cuēc ruai ē tō thīn. ⁷ Go kōc kōk piōōc lōōŋ Mothith, ku
kōc kōk akut Parathī ke tō thīn wīc bīk tīŋ, lōn bī Jethu mony kēnē kony bīk
la luōm, rin cī yen ye kony akōl cīi kōc ye luui. ⁸ Ku Jethu ē ŋic kē tō kepuōth,
go lēk mony awēn cī cin ruai, “Jōt rot ku bāār tuēŋ tēn kōc nhīim.” Go bēn ku
kēēc. ⁹ Go Jethu ke thiēc, “Yējō ye lōŋda pāl ʔo buk looi akōl cīi kōc ye luui?
Ye kēpath aye kērac, bī raan kony bī pīr, kua pēl wei bī thou?” ¹⁰ Ku dōt ke
ēbēn ku lēk mony awēn cī cin ruai, “Nyoth yīcin.” Go yecin nyooth. Go ciēnde
piath. ¹¹ Tēēnē, go kōc ater Jethu puōth riāk apei, ku matkē kē bik looi tēnē ye.

Jethu acā atuuc kathiäär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Nayōn akāl tōk ē nīnkā yīic, ke Jethu la gōt nhom tē cīi ceŋ bī la rōōk,
ku jōl ruu rōōk tēnē Nhialic. ¹³ Nawēn bak piny ke cōl kōcken ye buōōth, ku
kuany raan thiäär ku rou keyiic ku ciēk ke ke cōl atuuc. ¹⁴⁻¹⁶ Kōc ke cī kuany
ayī, Thaimon (cī Jethu bēn cāk ke cōl Pīter), Andria (mēnh koor ē Thaimon),
Jemith, Joon, Pilipo, Bartholomeo, Lebī, Thomath, Jemith wēn Alpawuth, ku
Thaimon (raan la puōu ater), Juda wēn Jemith ku jōl a Juda Ithkariōt, raan
wāār cī Jethu bēn luōm bī dōm.

Kōc juēc aa Jethu buōōth

(Mt 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Go Jethu bēn piny ku kēēc tēthōŋ nhom gōt cōk kek kōcken ye buōōth,
ku kōc juēc kōk ke bō Judia ku Jeruthalem. Ku kōc bēēi kōk tō wārōu cīmēn
Tire ku Thidon, aake cī bēn bīk bēn piŋ piōōc Jethu, ku bī ke bēn kony tuēny
tō kegup. Ku kōc ke la gup jakrec aake cī bēn aya go Jethu ke kony. ¹⁹ Ee wīc
kuat raan ēbēn bī gōōt, rin riel yen kōc kony bīk pial ē ye yōk yeguōp ē path
tō cī ye gōōt.

Këṇ miet ë puṣu ku rëec ë puṣu*(Mt 5:1-12)*

- ²⁰Go Jethu yenhom wël kacken ye buṣṣṭh ku lueel,
 “Wek aa mit gup wek kōc ṇṣṇ, rin ye bääny Nhialic kēdun!
²¹Wek aa mit gup wek kōc nēk cōk ëmēn, rin wek aabī kueth aköldā!
 Wek aa mit gup wek kōc dhiau ëmēn, rin wek aabī dōl.
²²Wek aa mit gup tō mēen week, ku cop week wei ku lat week,
 ku yekē kuc week ciēt yakē jakrēc rin ye wek kackiē ṽen Manh Raan! *
²³“Wäthēer wärken dīt aake cī kāk cīt kākā looi tēnē kōc kāk Nhialic tiṇ.
 Kēya, tē looi kākā rōt tēnē week, ke we mit puṣṭh rin wek aabā ariōpdīt yōk
 tēnē Nhialic. *
²⁴Tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc cī jak ëmēn,
 rin cī wek pīr path yōk thīn.
²⁵Tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc cī kueth ëmēn, rin wek aabī cōk
 nōk.
 Ku tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc dal ëmēn,
 wek aabī tōu tiop nhom ku dhiaaukē!
²⁶Ku tē rēc yen thīn tēnē we tē bī kōc ëbēn jam kăpath ë rienkun,
 rin wärken dīt aake ye jam kēlā,
 wäthēer tēnē kōc aa lueth rōt cōl aye kōc kāk Nhialic tiṇ.

Nhiar kōc man yī*(Mt 5:38-48; 7:12)*

²⁷“Ku wek alēk kēnē wek kōc piṇ wēlkiē, Nhiarkē kōc aterdun, ku yakē
 kăpath looi tēnē kōc man we. ²⁸Thiēc Nhialic bī kōc ye wīc diēt yī yōk kērac
 dōc, ku rōk rin kōc yī bui. ²⁹Tē maṇ raan yīgēm, ke wēl gēm dēt aya. Kēya
 cīmēn ë kēnē, na wīc raan alath tēnē yī ke duk pēn alanh dēt aya. ³⁰Na wīc
 raan kēdāṇ tēnē yī ke gām ye, ku duk raan cī kēdu nyaai thiēc bī cool tēnē
 yī. ³¹Loi kăpath tēnē kōc kōk cīmēn nhiēer yīn kăpath bī looi tēnē yī aya. *

³²“Na ye ke nhiaar kōc nhiaar yī kepēc, ke yī yōk lec Nhialic? Ayī kōc kărec
 looi aa nhiaar kōc nhiaar ke aya. ³³Ku na ye kăpath looi tēnē kōc kăpath looi
 tēnē yī kepēc, ke yī yōk lec Nhialic? Ayī kōc kărec looi aa kăpath looi tēnē
 kōc nhiaar ke. ³⁴Ku na ye kēdu gam tēnē raan ye ṇṣṭh ciēt bī cuṣṭ aköldā,
 ke Nhialic mit puṣu tēnē yī? Agut kōc kărec looi aa kākken gām kōc rec kōk
 cīt ke, rin ye kek ye tak ciēt kākken bī dhušk ke ëbēn aköldā. ³⁵Na ye kēya,
 nhiaar kōc aterdu, ku loi kăpath tēnē ke. Yakē kăkkun gam ë path ku duškkē ye
 ṇṣṭh lōn bī we cuṣṭ. Wek abā acutdīt apeī yōk. Ku wek aabī ya mīth Nhialic
 Madhōl, rin alir puṣu tēnē kōc ëbēn, agut kōc na cōk kăpath looi tēnē ke, ke
 cīi ke tiṇ puṣṭh, ku kōc rac aya. ³⁶Lierkē puṣṭh cīmēn ye Wuurdun puṣu lier.

Duškkē kōc ye lušk wei*(Mt 7:1-5)*

³⁷“Duškkē kōc ye lušk wei bī Nhialic we cīi ye lušk wei. Duškkē kōc kōk
 ye tēm awuṣc bī Nhialic we cīi ye tēm awuṣc. Pălkē wēt piny tēnē kōc kōk bī

Nhialic wēt päl piny tēnē we. ³⁸Na ye kōc kōk muōc ke Nhialic abī muōc aya. Abā athēmdīt cī cienku lēu bīk muk yiēk yī, rin kāk ye looi tēnē kōc kōk, kek aabī Nhialic looi tēnē yī.”

³⁹Ku lēk Jethu ke kääñ ēlä, “Lēu raan cī cōc bī cōc dēt thel? Cīk lēu bīk lööny adhuōm yic kedhie?” ⁴⁰Acīn manh piōōc dīt tēnē raanden piōōc. Ku manh piōōc na le piōōcde thōl ka cīt raanden piōōc. ⁴¹Yējō ye yīn kēreec dīt ye looi kuc, ku ye tīñ kēreec cī wāmuuth looi? ⁴²Acī lēu ba wāmuuth wēēt bī kēreec thiin ye looi puōl, tē cī yīn rot kōñ wēēt ba kāreec ye looi puōl. Awēēñ-kui! Kañkē kāreec yakē ke looi puōl, ku abāk lēu bāk wāmāthkun jāl wēēt bīk kāreec thii yekē ke looi puōl.”

⁴³Ku la Jethu tuēñ ku lueel ēlä, “Tīm cī cil tēpath acie luok mīth rēc, ku tīm cī cil tērac acie luok mīth path. ⁴⁴Kēya, tīm aye ñic ē miēthke. Acī lēu ba mīth tīm dēt la kuany tīm dēt cōk.” ⁴⁵Raan path ē luui kāpath, rin kāpuōth tō yepuōu. Ku raan rac ē luui kāreec, rin kāreec tō yepuōu. Wēl ye ke lueel, aa kāk tō yīpuōu nyuōōth.”

Kääñ rin kōc karou cī bēēi keer

(Mt 7:24-27)

⁴⁶“Yējō ye wek ya cōl, ‘Bēny, Bēny’ ku wek aa cie kē ca lueel ye looi? ⁴⁷Kuat raan ē bēn ku piñ wētdiē ku theek ya ku looi, ⁴⁸acīt raan cī yōnde ñicēc buth tēthōny. Nawēn la aboor bēn, ku cōk piū yōt gōōl piny, ku yōt cī yic cōk pāk rin cī ye ñicēc buth. ⁴⁹Ku raan wēlkiē piñ ku cī ya thek bī ke looi, acīt raan yōt buth tō ye aboor tēēk. Na la aboor bēn ke wit yōt!”

Jethu acī raan lui pan bēny apuruuk kony

(Mt 8:5-13)

7 ¹Tēwēn cī Jethu kēnē wīc bī lēk kōc thōl, ke la Kapernaum.

²Ee gen kēnē raan lui pan bēny apuruuk ē tuany, ka tiit piny. Ku bēny ē nhia raanden lui apei. ³Nawēn piñ Jethu, ke toc kōcdīt Itharel bīk Jethu la thiēēc bī bēn bā aluonyde bēn kony. ⁴Gokē la tēnē Jethu ku lāñkē ku luelkē ēlä, “Apath ba bēny apuruuk kēnē kony. ⁵Anhiar kackua, ku ē yen buth tēdan ye yok mat thīn.”

⁶Go Jethu la ke ke. Ku kaam wēn bī yen baai dōōt, ke bēny apuruuk toc māthke bīk la lēk ye ēlä, “Bēny, duk rot nāk cāth rin yēn acie raan path nadē ke yī bō atiēmdīē yic. ⁷Ku yēn akēc la tēnē yī rin ñic yēn ye lōn ye yēn raan rac. Luel wēt ē path ku aluonydiē abī pial. ⁸Rin yēn aya, yēn arēēr bānydīt cōk, ku yēn ala apuruuk rēēr yacōk. Aya lēk ñek, ‘Lōōr!’ Ka la, ku lēk ñek, ‘Bāār tēn,’ Ka bō, ku aya lēk aluonydiē, ‘Loi kēnē!’ Ka looi.”

⁹Go Jethu gāi wēn piñ yēn wēlkā, ku wēl yēnhom thān awēn buōth ye ku lueel, “Acīn raan ca kañ yōk kam kōc Itharel la gam cīt gam ē mony kēnē.”

¹⁰Nawēn dhuk kōc awēn cī tooc baai, ke yōk alony bēny ke cī pial.

Wēn lēēr gen Nain cī thou acī pīir

¹¹Nawēn ke Jethu la gen Nain, ku ē cath kek kōcken ye buōth ku kōc juēc kōk. ¹²Nawēn dōtkē geu ke rām kek kōc ket raan cī thou. Ku raan cī thou ē ye

wän tönj. Ku kəc juəc aake cath kek tiŋ lëer kënë. ¹³Nawën tiŋ Jethu tiŋ kënë, ke ɣeər yic ku lək ye ëlä, “Duk dhiau.” ¹⁴Ku lək kəc bık kōc ku ɣoɔt biön awën cı raan kuöm piny, ku lueel, “Riënythii, jət rot.” ¹⁵Go riënythii awën cı thou rot jət ku jieem ku cöl Jethu ajiël kek man.

¹⁶Go raan ëbën riōc ku leckë Nhialic ku luelkë, “Raan kāk Nhialic tiŋ ril apeı acı tuöl ë kamkua. Ku Nhialic acı bën bı kacke bën luōk.”

¹⁷Ku jöl kē cı Jethu looi piŋ raan ëbën pan Judia, ku wuōt kōk thiäak ke ye.

Joon acı kacke tuōc Jethu

(Mt 11:2-19)

¹⁸Go kəc Joon buoɔth kākkih ye lueel rin Jethu lək Joon. Go kəc karou kamken tuōc tënë Jethu bık la thiēc ëlä, ¹⁹“Ye yın raan bı bën aye raan dēt yen buk tiit?”

²⁰Nawën yēetkë tënë Jethu ke luelkë, “Joon raan kəc muōc nhı̄m acı ɣo tooc buk yı bën thiēc, ee yın raan bı bën aye raan dēt yen buk tiit?”

²¹Ku kaam awën thiēc kek, Jethu ë kony kəc juəc tuany apeı, ku kəc cı jakrec dōm. Ku kəc cı cōr. ²²Go wētden bëər ku lueel, “Lak ku lēkkë Joon kāk cāk tiŋ ku kāk cāk piŋ, cōr acı ben daai ëmën, ku aduany acı ya cath ku kəc cı tuet acı tuet jal kegup, ku miŋ acı ya piŋ, ku kəc cı thou aacı rōt jət. Ku Wēt Puoth Yam alək kəc ɣōŋ nyın.” ²³Ku raan mit guōp ë raan cie puōu ë rou wētdië yic.”

²⁴Nawën cı kəc Joon jäl, ke Jethu jam ku tēt kəc Joon, “Ye raan yındë yen cı wek la ror cıı ceŋ bāk la tiŋ? Ye raan puöl yic ye wel nhom ë path cımën ye yom aruōr wel nhom? ²⁵Ye raan yındë yen cāk la tiŋ? Ye raan ceŋ alēth path apeı? Kəc ciën alēth dhēŋ ku yekë müth path cam akōlaköl aa kəc pan bënydit. ²⁶Lēkkë ɣa, yeŋō cāk la tiŋ? Ye raan kāk Nhialic tiŋ. Ee yic. Ku alək we, yeen adit tënë raan kāk Nhialic tiŋ. ²⁷Rin Joon yen aye athör theər wël Nhialic jam rienke ëlä,

‘Yen abı raan tōk kam kəc kākkië lueel,
cöl alək kəc bı dhël la guir tënë yıın.’”

²⁸Ku ben Jethu lək ke ëlä, “Acın raan kuat kəc cı dhiēth pinyinhom dīt tënë Joon. Ku yeen aŋot wër raan koor tō bāany Nhialic yic.”

²⁹Kuat kəc cı wētdë piŋ, agut kəc ajuēr kut aacı kēpuoth looi Nhialic ɣic, ku cōlkë rōt aa muōc Joon nhı̄m. ³⁰Ku kəc akut Parathı ku kəc piōc lööŋ Mothith, aacı jai kē wic Nhialic bı guir tënë ke, rin cı kek kuc bı Joon ke cıı muōc nhı̄m.”

³¹Ku ben Jethu thiēc, “Yeŋō ba thōŋ kek riēc akölē? Thōŋkë kek ɣō?

³²Keek aa cıt müth cı kenhı̄m mat laar yic leŋ kegup, ye lueel ëlä,

‘Yok aacı waak peth ye keek ket tē looi ruääi ket,
ku wek aa kēc dier!
Yok aacı kāk ye looi thuōu yic thōōŋ,
ku wek aakēc dhiau!’

³³“Rin Joon raan kəc muōc nhı̄m ëcie bëi kuany yiic ke müth ku dək ë mōu, ku ayakë lueel, ‘Lōn le yen guōp jōŋrac!’ ³⁴Ku Manh Raan acı bën ku ye müth kek kəc ku dək ke ke, ku ayakë lueel, ‘Jethu akok, ku a dək määu. Ku

amääth kek kɔc ajuēr kut ku kɔc la gup adumušm!'³⁵ Ku luoi puoth Nhialic ë rot nyuoth kāk ye kɔc ke buoath yiic looi."

Tij rac cī jāl piath

³⁶ Nayon akāl tōk ke raan tōk kɔc akut Parathī cōl Jethu bīk la mīth. Go Jethu la pan raan akut Parathī ku nyuuc bī mīth. ³⁷ Nawēn piŋ tij adējōōk, ŋic geu yic ēbēn, lōn cī raan akut parathī Jethu caal paande, ke bō kek tōny koor cī cuēc tōm ril apeī, la yic miōk ŋir ye ɣɔc wēu juēc apeī. ³⁸ Ku le ɣōt, ku nyuuc Jethu lōm, ku dhieɣu ke cie nhom guōt Jethu cōk. Go pīu awēn dhieɣu yen Jethu luak cōk. Goke weec nhīmken nhom. Ku ciim cōk ku tɔc cōk miōk ŋir awēn muk.* ³⁹ Nawēn tij raan akut Parathī wēn cī Jethu ɔɔŋ ē kēnē, ke jam yetōk ēlā, "Na mony kēnē ye raan kāk Nhialic tij, ŋuōt aci tij ye ɔɔt ŋic, ye tij yīndē, rin adējōōk."

⁴⁰ Go Jethu wēt Thaimon guo ŋic ku lueel tēnē ye, "Thaimon! Ala kē wiēc ba lēk yī. Pāl yiyic piny." Go bēēr, "Ye kēnē ŋō, Raan ē piōōc?"

⁴¹ Go Jethu lēk anyikōl kēnē, "Monytui ē kōny kɔc karou. Raan tōk kek wēu ye dōm raan ruōn tōk, ku raan dēt kek wēu ē pen tōk. ⁴² Ku akēckē lēu kedhie bīk wēu cool. Go wēu puōl, ku cī ke ben kōny. Na ye yī, yeŋa kamken bī mony kēnē nhiaar apeī?" ⁴³ Go Thaimon bēēr, "Aya tak ē raan cī wēu juēc pāl piny tēnē ye." Go Jethu bēēr, "Kēdu ē yic!"

⁴⁴ Ku wēl yenhom tik ku lēk Thaimon, "Ca kē looi ē tij tēnē ɣa tij? Yen aci bēn paandu ku yīn akēc ɣa yiēk pīu ba cōk look. Ku yen tijē acā look cōk piuken nyin, ku wuuny ke nhīmken nhom. ⁴⁵ Yīn akēc ɣa ciim wēn bī yen cīt tē ye miāth kɔc ē cieŋda yic. Ku yeen ē ɣa ciim cōk ēmēn ku ēmēn, tēwēn rēēr ɣen ē tēn. ⁴⁶ Yīn akēc ɣa cak lor apath ba tɔc nhom, ku yeen acā tɔc cōk miōk ŋir. ⁴⁷ Ku alēk yī lōn nhiērdīt cī nyuoth thin aye nyooth aya lōn cī adumušmken juēc pāl piny. Rin raan cī kāklik pāl piny tēnē ye, ee nhiēr koor nyuoth."

⁴⁸ Ku lēk tik, "Adumušmku aaci pāl piny." ⁴⁹ Go kɔc awēn mīth kek ye aa jīem wei ku yekē lueel ēlā, "Yeŋa kēnē jam lōn ē yen adumušm pāl piny?"

⁵⁰ Ku ben Jethu lēk tik, "Gamdu aci kony. Loor ke dōr Nhialic."

Diäär ke ye cath kek Jethu

8 ¹ Nawēn ke jiēl, ku kueny geeth yiic ku bēi ke piōōc Wēt Puoth Yam rin bāny Nhialic. Ku atušōcke kathiäär ku rou aake cath kek ye. ² Diäär juēc aake cath kek ye aya. Diäär kōk kamken aake cī Jethu kony jakrec ku tuaany, Maria Magdalena cī jakrec kadorou jāl yeguōp. ³ Ku Joanan tij mony cōl Kudha raan kāk pan bēny Antipāth Yērot tiit, ku Thuthana ku diäär juēc kōk ē Jethu kek kōcken ye buoath kony wēuēken.*

Kääŋ dom path ku dom rac

(Mt 13:1-9; Mk 4:1-8)

⁴ Go kɔc juēc aa guēr tēnē Jethu geeth yiic, go ke lēk kääŋ kēnē, ⁵ "Raan puōr ēcī la dom bī la pur. Ke wēn ye yen rap wēr dom yic ke kōth abēk lōony dhōl yic tē ye kɔc tēek thin, ku tet diet ke aya. ⁶ Ku lōony kōth kōk alēl nhom tē koor tiop thin.

* 7:37-38Mt 26:7; Mk 14:3; Jn 12:3 * 8:2-3Mt 27:55-56; Mk 15:40-41; Lk 23:49

Nawën ciilkë, ke ke go guo riau rin kéc meiken yet piny apath. ⁷Ku lööny köth abék tē ye tiim la kuwoth cil thīn, na la tiim juāk ke ke dec rap ku cīk lok apath. ⁸Ku lööny köth kōk tiom path yic, ku ciilkë ku lōkkë apath ke dīt nhīim apeī.”

Ku wit Jethu lōṇde ēlā, “Pieṅkë tē le wek yīth.”

Wēt thōōth ē kāāṅ

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹Go kōcken ye buwoth thiēc, “Kāāṅ kēnē wētde yic yeṅō?” ¹⁰Go Jethu bēēr, “Wek anyuth Nhialic bāānyden cāk ṇic theēr. Ku kōc kōk aabī kāṅ ṇic ē kēṅ ya lēk ke yiic, rin na cōk alōn ye kek daai, ka cīi kāṅ bī tīṅ. Ku na cōk alōn ye kek wēt piṅ, ka cīk bī deet yiic.”

Jethu acī kāāṅ raan puōr teet yic

(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹Ku lēk Jethu ke, “Kāāṅ kēnē wētde yic akīn. Kōth cī com aa cīt wētdiēn ya piōōc tēnē we. ¹²Kōc kōk aa cīt kōth cī lööny dhēl yic, ye diet ke tet. Tē piṅ kek lōṅ Nhialic, ke jōṅrac bō ku nyiēi lōṅ awēn kepuōth bīk wēt Nhialic cīi piṅ, ku bī ke kony bīk pīr. ¹³Kōc kōk aa cīt kōth cī com alēl nhom, aa lōṅ Nhialic gam nyin yic ke mit puōth. Ku aacie kepuōth ē deet, aa lōṅ Nhialic guo wai wei tē nēk ke rin wēt Nhialic. ¹⁴Kōc kōk aya aa cīt kōth cī lööny tē ye tiim la kuwoth cil thīn, keek aa lōṅ Nhialic piṅ. Ku kājuēc ke diir rin pīr pinynhom ē tēn, nhiēr jīēk ku kāpuōth yekē wīc kepuōth aa bēn thīn, ku rēckë lōṅ Nhialic kepuōth. ¹⁵Ku kōc kōk aa cīt kōth cī puur tiom path yic. Keek aa lōṅ Nhialic piṅ ku gamkë apeī, ku kājuēc path aaye yōk tēnē ke rin ye kek kepuōth deet.”

Kāāṅ ē mermer

(Mk 4:21-25)

¹⁶Ku ben lēk ke, “Acīn raan cī mermer kaṅ yāth yōt ku kum nyin, tēdē ke tēēu agen tōc cōk. Aye tōōu yōt ciēl yic rin bī yōt amer yic tēnē kōc bō yōt.” ¹⁷Kēriēc ēbēn cī thiaan abī bēēi bei kōc nhīim, ku kēriēc ēbēn cī kum nhom, abī yēth ayeer ruel yic.” ¹⁸Pieṅkë ku detkë apath tē ye wek wēl piṅ, rin raan la kēdāṅ abī ben muōc, ku na ye raan cīn kēdāṅ, ke kēthiin ye tak lōn tō yen tēnē ye, abī nyaai aya.”

Man Jethu ku wāmāthakēn aacī Jethu nyaai

(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹Go man Jethu kek wāmāthakēn bēn tēnē ye, ku cīn tē le kek tēnē ye rin juēc kōc yōōt apeī. ²⁰Go raan tōk lēk Jethu, “Moor ku wāmāthakui aa kāāc ayeer, ku aa wīc yī.” ²¹Go Jethu lueel tēnē ke, “Ma ku wāmāthkiē aa kōc wēt Nhialic piṅ ku loikē.”

Jethu acī yom cōl akāāc

(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²²Nayōn akāl tōk, ke Jethu la riāi yic kek kōcken ye buwoth ku lēk ke, “Lok teemku wār alōṅtūi.” Gokë riāi gēer wīir. ²³Tēwēn gēr kek, ke Jethu go nin.

Kaam awën niin yen ke yomdüt apeï jät rot, ku loi atiaktiak rot abï riäi duër thiäñ pïu, ku duërkë dïr. ²⁴Gokë puöc ku luelkë, “Bänyda, Bänyda! Yok aa muu.” Go Jethu rot jät ku rël yom ku atiaktiak. Gokë köc ku la wär dël. ²⁵Ku thiëc ke, “Të gamdun tēnen?” Gokë nhïim la cöt ku riöckë rieldüt cüt kënë, ku jiemkë kamken, “Ye raan yündë kënë, na cök a yom ku atiaktiak ë ke piñ wëtde?”

Jethu acï raan la guöp jakrec kony

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶Gokë wär Galilia teem ku lek tö cöl Jeratha tö wär Galilia alon̄tui. ^a
²⁷Tëwën keec Jethu piny riäi yic, ke mony ë gen kënë la guöp jakrec bö tēnë ye. Mony kënë ëcie ceñ alëth ku ëcie rëer baai, ee ye rëer rēñ nhïim.

²⁸Nawën tiñ Jethu ke lor nhom ke loi wuöu, ku cuet rot piny yenhom ku looi kieu apeï, “Jethu, wën Nhialic Madhol yenö wic ba looi tēnë ya? Yin alāñ duk ya tēm awuöc.” ²⁹Ee jam kälä rin ci Jethu jon̄rac yöck bi jal yeguöp. Ee ye jon̄ kënë döm arak juëc, na cök der piny bi rek cin ku cök ku tit, ke ɲot ke tueny ku dhoñ luññ köth yecök. Ku yēth jak roor tē cï ceñ.

³⁰Go Jethu jāl thiëc, “Cöl yi ɲa?” Go bëer, “Yok aa kut.” Ee luel këya rin ci jak juëc la yeguöp. ³¹Go jakrec jam ku lēñkë Jethu bi ke cï cop tēthuth düt yic, ye koc rec yāth thïn.^b

³²Ku duut dër baai ë nyuāth gät cök ë tēn awën. Go jakrec Jethu lōñ bi ke cöl aa la dër gup. Goke puöl. ³³Go jakrec bēn bei yeguöp ku lek dër baai gup, ku riñkë agör yic, ku thoatkë wïr ku moukë ëbën.

³⁴Nawën tiñ röör ke biöök dër kē cï rot looi, ke kat bïk wēt la lēk koc rëer geeu ku koc tö bëi yiic. ³⁵Go koc ëbën jal wet bïk kē cï rot looi la tiñ. Nawën lek yet tēnë Jethu, ke yök mony wäär la guöp jakrec ke ci nyuc Jethu cök, ke ceñ alëth, ke la nhom cök. Gokë riöc. ³⁶Ku koc ke ci kënë tiñ, aaci tē ci mony la guöp jakrec kuony thïn la lēk koc kök. ³⁷Go koc Jeratha ëbën riöc, ku lēkkë Jethu bi jāl panden. Go Jethu la riäi yic ku dhuk.

³⁸Go mony wën ci Jethu jakrec cöl ajiël yeguöp, Jethu thiëc bi cath kek ye. Go Jethu jai ku lēk ye, ³⁹“Löör baai tēnë kacku ku lēk ke kajuëc ci Nhialic looi tēnë yi.” Go mony kënë jāl ke kuany geu yic, ke ye koc lēk kāk ci Jethu looi tēnë ye.

Jethu acï tik kony ku cöl nya aben pïr

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰Wën ci Jethu tem ku dhuk wär alon̄tui, ke lor koc juëc apeï, koc ke tit ye. ⁴¹Tëwën ke mony cöl Jariöth, bëny tēnë amat koc Itharel bö aya. Nawën tiñ Jethu, ke cuet rot piny yecök ku lēñ bi la paande, ⁴²rin nyanden tōñ ye ruñke thiäär ku rou ëci dhal apeï. Go Jethu gam ku lööñ dhöl. Ku buöth koc juëc ke cïk kum apeï.

⁴³Ku tiñ tuany këc thëkde köu kañ teem ruöñ thiäär ku rou ë tö koc yiic. Ku yeen ëci wëu juëc gām akim, ku acin akim tōñ ci tuaanyde cöl aṇuëñ.

⁴⁴Go bēn Jethu köu ku gōt alanhde thok. Go riem köc nyin yic. ⁴⁵Go Jethu

a 8:26Jeratha acöl Gadara aya, tiñ Mt 8:28 **b 8:31**Eye tak lōn jakrec aaye mac piiny tēthuth bi ke jal tēm awuöc.

thiëc, “Yeŋa cä gcoot?” Nawën cîn raan gëm ye rot, go Pîter lueel, “Bëny aa kœc juëc cî kum kek aa yî pîk.”

⁴⁶Go Jethu ben lueel, “Ala raan cä gcoot rin aca ŋic lôn le yen raan ca kony?”

⁴⁷Nawën tiŋ tiŋ awën lôn cî ye ŋic, go bën tënë Jethu ke cî riöc, ke leth ku cuet rot piny yecök. Ku lëk Jethu, kœc nhïim ëbën yen kënë gcoot yen ye, ku tẽ cî tuaanyde guo ŋuëñ thîn ë kaam thiin awën. ⁴⁸Go Jethu lueel tënë ye, “Nyaandië gamdu aci kony. Lœr, ke dœr Nhialic.”

⁴⁹Kaam wën jiëem Jethu, ke raan riŋ pan Jariöth ku lëk ye, “Nyaandu aci yet wei, duk raan piöoc ben räam nhom.” ⁵⁰Ku Jethu ëci wët ë mony piŋ, go lëk Jariöth, “Duk riöc, deet yîpuöu ku gam wët yic. Nyaandu abi pial.”

⁵¹Wën yeet yen baai, ee cîn kœc cîi puöl bik la yöt kek ye, ee Pîter ku Joon ku Jemith, ku jöl aa wun ku man meth kepëc. ⁵²Tëwën le Jethu yöt, ke yök kœc ke nâk röt, ke dhiau. Go lëk ke, “Duökkë dhiau. Meth akëc thou, anin.”

⁵³Gokë döl guöp rin ŋic kek ye lôn cî yen thou. ⁵⁴Go meth dœm cîn ku lëk ye, “Manhdië jöt rot.”

⁵⁵Go wëike dhuk ku jöt rot nyin yic. Ku lëk Jethu ke bik yiëk miëth. ⁵⁶Go kœc ke dhiëth meth gäi apej, ku thœn Jethu ke bik kẽ cî rot looi cîi lëk kœc kœk.

Jethu acä atuöcke kathiäär ku rou tooc

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

9 ¹Ku cöl Jethu kœc ye buöth kathiäär ku rou, ku yîk ke riel bi kek jakrec aa la cuöp wei, ku riel bi kek kœc cöl aaye pial aya, ²ku tooc ke bik aa la piöoc wët bäany Nhialic ku konykë kœc tuany. ³Ku lëk ke, “Duökkë muk kæk la keny, cîmën wai ku jœkgœu ku mïith yakë cam dhöl yic, ku wëeu ku duökkë muk alëth kœk. ⁴Yakë rëer pan ye we lor thîn yet tẽ bi wek jäl. ⁵Ku na ye pan cîi we lor thîn, ke we jiël ku taŋkë wecök, bi nyooth lôn cî wek kuc ë ke.”

⁶Go atuuc jäl, ku kuenykë bëëi yiic ke piöoc Wët Puoth Yam ku konykë kœc bik pial kuat pan cî kek la thîn.

Antipäth Yërot aci diëer

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷Antipäth Yërot, bënydüt pan Galilia, ee cî käjuëc loi röt piŋ ëbën. Go diëer rin ë ye kœc kœk lueel lôn Joon raan wäär kœc muöc nhïim aci ben pîr. ⁸Ku lueel kœc kœk ë Elija yen aci ben tuöl, ku kœc kœk ë yekë lueel, lôn ë yen raan tök kam kœc kæk Nhialic tiŋ yen aci ben pîr. ⁹Go Antipäth Yërot lueel, “Yen aci Joon cöl atëem nhom bei! Yeŋa kënë ye yën wëlke piŋ ë bak?” Ku ë wïc bi rœm kek ye.

Jethu aci miëth koor juak bi kœc juëc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰Go atuuc Jethu dhuk ku lëkkë kæk cîk looi ëbën. Ku jiëlkë ë röt ku lek gen cöl Bethaida. ¹¹Nawën piŋ kœc juëc tẽ cî yen la thîn, ke buöthkë. Go Jethu ke lor ku jiëem tënë ke rin wët bäany Nhialic, ku kony kœc cî ye thiëc, bik pial.

¹²Nawën la piny cuöl, ka atuöcke kathiäär ku rou bï tënë ye ku luelkë, “Cöl kœc aa jiël bik la bëëi yiic bik la wïc tẽ niin kek thîn, ku lek yœc miëth camkë, rin tẽ rëer yök thîn ë ror cîi ceŋ cîn kẽ kuany thîn.”

¹³Go Jethu bēer, “Miackē ke miēth.” Gokē lēk ye, “Kāk mukku aa yuōp kadhiēc ku rec karou. Wic buk miēth Ƴɔɔc tēnē ē kɔc juēckā?” ¹⁴Kɔc ke tō thīn aake rōör tiim kadhiēc. Go lēk kɔcken ye buɔɔth, “Calkē kɔc aa nyuc, thiär dhiēc akuōt tōk yic.” ¹⁵Go kɔc ye buɔɔth kɔc cɔl anyuc piiny këya. ¹⁶Go ayuōp awēn kadhiēc ku rec karou lööm ku dōt nhial ku leec Nhialic. Ku beny ayuōp yiic, ku gēm ke kɔcken ye buɔɔth bīk ke tek agut rec tēnē kɔc. ¹⁷Ku mīthkē abī miēth ke gōök, ku Ƶɔl kɔcken ye buɔɔth awuthueei ayuōp ku rec cī dōŋ kuany gäädīt kathiäär ku rou.

Pīter aci Jethu ŋic

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

¹⁸Nayɔn akāl tōk, tēwēn rōök Jethu ē rot, ke kɔc ye buɔɔth bō tēnē ye. Go Jethu ke thiēc, “Lēkkē Ƴa, ye Ƶāŋ tak, ye Ƴen ē ŋa?”

¹⁹Gokē lueel, “Ayekē lueel lɔn ye Ƴīn Joon raan kɔc muɔɔc nhīīm. Ku lueel kuat dēt lɔn ye Ƴīn Elija. Ku kɔc kōk ayekē lueel, lɔn ye Ƴīn raan kam kɔc kāk Nhialic tīŋ theer cī ben pīr.”*

²⁰Goke thiēc, “Na week yakē lueel lɔn ye Ƴen ŋa?” Go Pīter bēer, “Yīin nom guōp, Ƴīn ē raan cī Nhialic lɔc ku dɔɔc.”* ²¹Kē ca lueel ē yic Pīter. Ku thɔn ke apeī ēlā, “Duōkkē lēk raan dēt.”

Jethu ee jam Arēemde ku Thuɔnde

(Mt 16:20-28; Mk 8:30–9:1)

²²Nawēn ke lēk Jethu ke ēlā, “Manh Raan abī dhiel reem, ku abī kɔc dīt baai ku bāny kāk Nhialic, ku Ƶɔl aa kɔc piōōc lōŋ kɔc Itharel jai, ku abīk nōk, ku yeen abī nīn kadiäk nōk piiny raŋ yic ku ben Ƶɔt bī pīr.” ²³Ku lueel tēnē ke ēbēn, “Na ye raan wīc bā buɔɔth, ka dhil nom määär kăpuɔth bī yōk piērde yic pinynhom ē tēn. Ku dhil puōu riel ku buɔɔth Ƴa akōlaköl, cɔk alɔn wīc kɔc kōk ye bīk nōk ē rienkiē.”* ²⁴Rin raan wīc ye bī wēike kony abī muōr. Ku na ye raan mār wēike ē rienkiē, ka bī wēike muk akōlriēc ēbēn.* ²⁵Yenō bī raan kuany thīn bī jak apeī pinynhom ku mēr wēike? ²⁶Na ye raan guōp Ƴār ē Ƴa ku piōōcdiē, ke Manh Raan abī guōp Ƴār ye aya, akōl dhuk yen diēekde yic ku diik Wun yic, ku diik atuuc Nhialic. ²⁷Ku le tueŋ ku lueel, wek alēk yic ala kɔc kōk rēer ē tēn, aaciī bī thou agut tē bī kek Ƴa tīŋ, kek riel ye nyuɔɔth lɔn ye Ƴen bēny cī Nhialic lɔc.”

Jethu aci guāpde rot waan

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

²⁸Nawēn nīn kabēt cōk cī yen kākā lueel, ke Jethu cɔl Pīter ku Jemith ku Ƶɔl a Joon, ku lek gɔt nom bīk la rōök.* ²⁹Tēwēn rōök yen ke waŋ yenyin, ku Ƴer alāthke apeī bīk la diardiar. ³⁰Kaam thiin awēn ke rōör tul ku Ƶiēm kē kek ye. Ku keek aake ye Ƴī Mothith ku Elija. ³¹Keek aaci bēn ke la gup dhēer Nhialic ku Ƶiēm kē tēnē Jethu tē bī yen la thou thīn Jeruthalem, rin bī yen kē wīc Nhialic Ƶāl thöl. ³²Ku Pīter kek kɔc awēn cath ke ye, aake ye nīn muōr puōth. Nawēn liepkē kenƳīn ke tīŋ lɔc Jethu, ku rōör karou ke kāk yelōōm.

* 9:19Mt 14:1-2; Mk 6:14-15; Lk 9:7-8 * 9:20Jn 6:68-69 * 9:23Mt 10:38; Lk 14:27

* 9:24Mt 10:39; Lk 17:33; Jn 12:25 * 9:28-352Pit 1:17-18

³³Nawën jiël ë röörkä, ke lueel Piter tənë Jethu, “Bëny, apath buk rëër ë tən. Yok aabi duël kadiäk looi tők tənë yī, ku tők kek Mothith ku tōng dēt kek Elija.”

(Kënë jiem yen këya, ee kuc kënë bī lueel.)

³⁴Kaam wën ɲot jiem yen, go kecīt rur piny paat abi ciën tē yekē tīŋ. Gokē riššc wën kum rur ke piny. ³⁵Ku piŋkë Nhialic ke jam luääat yic ëlä, “Kënë ë Wëndië, yen aca lɔc, piŋkë wëtde.” ³⁶Nawën cīk röl ben piŋ, ke ye Jethu yen tīŋkë ë rot. Go kɔc Jethu buɔɔth kăkkă muk kepuɔth ku cīk ke lëk raan dēt.

Jethu aci dhōŋ la guōp jōŋrac kony

(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷Nawën dhukkë piny gɔt nhom aköl dëëtë, ke lor kɔc juëc apeī. ³⁸Kaam awën ke raan tők thän awën yic, cōt ke cie röl jɔt ku lueel, “Raan piðöc, yīn alāŋ bā manhdië tīŋ, yen ë mănŋ tōŋ tō ɣanhom. ³⁹Të dɔm ë jɔŋ ye, ka dhiau nyīn yic, ku wit piny ku leth ku yīk thok ayök. Jōŋ kënë aciī ye lac pāl piny, ku aye cɔl anak rot apeī. ⁴⁰Yen aci kɔckun yī buɔɔth lōŋ bīk cuɔp wei yeguōp, ku akëckë lëu.”

⁴¹Go Jethu lëk ke, “Wek kɔc cie lac gam, ba rëër ke we, ke ɣa cīī guōp la cut wëlkun?” Ku lëk wun meth, “Bëi manhdū tən.”

⁴²Kaam wën le dhök tənë Jethu, ke wit jɔk piny ku leth. Go Jethu jɔk yōšk bī jāl yeguōp, ku kony dhök bī pial. Ku lëk wun bī jāl kek ye. ⁴³Ku jɔl raan ëbën gäi riel Nhialic.

Jethu aci ben jam ë Thuɔnde

(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Tëwën ɲot rëër kɔc ke cī gäi kăjuëc cī looi, ke lueel tənë atuššcke, ⁴⁴“Piŋkë wëlkă apath ku calkë ke aa lööny wepuɔth, rin Manh Raan abi thōn kɔc bī ye nök.”

⁴⁵Ku kɔcken ye buɔɔth aake kēc wët kënë deet yic, wët ëci moony tənë ke rin bīk cīī det yic. Ku keek aake cī riššc bīk thiëc kē cī lueel.

Kɔc Jethu buɔɔth aaci wët teer

(Mt 18:1-3; Mk 9:33-37)

⁴⁶Nawën ke kɔc ye buɔɔth teer wët lɔn yeŋa kamken yen dīt apeī. ⁴⁷Ku Jethu ë ɲic kē tō kepuɔth. Ku dɔm meth ku cɔl akääc yelššm. ⁴⁸Ku lëk ke, “Raan manh koor cīt manh kënë lor ë rienkië, acă lor. Ku raan ɣa lor, acie yen ye lor, ee Wă Aciëŋ ë toc ɣa. Rin raan koor kamkun ëbën, yen ë raandit.”*

Raan cīī ɣo man ë raanda

(Mk 9:38-40)

⁴⁹Nawën ka atuny cɔl Joon bō tənë Jethu ku lëk ye, “Bëny, ɣok aaci mony dēt tīŋ keye jakrec cuɔp wei kɔc gup ë rienku, ku acuk pëën rin acie raanda.”

⁵⁰Go Jethu lëk ye kek atuuc kök aya, “Duškkë ye pëën, rin raan cīī we man ë raandun.”

* 9:35Lth 42:1; Mt 3:17; 12:18; Mk 1:11; Lk 3:22 * 9:46Lk 22:24 * 9:48Mt 10:40; Lk 10:16; Jn 13:20

Jethu akëc kəc Thamaria lor

⁵¹Nawën cī nīn bī Jethu yāth nhial thišk, go tak bī dhiel la Jeruthalem. ⁵²Ku tooc kəc yenhom tueŋ bīk tē bī kek la nyuc thīn la guiir pan tō wun Thamaria. ⁵³Go kəc pan awën kuc rin ŋic kek ye lōn Jethu ala Jeruthalem. ^c ⁵⁴Nawën le kəc Jethu buoθh, Jemith ku Joon, ŋic lōn cī kəc baai kuc bīk Jethu lor ke luelkē, “Bēny, cuk mac cōl abō piny nhial bī pan kēnē rac?” ^e ⁵⁵Go Jethu ke duōm thook piny, ⁵⁶ku bērkē pan dēt tō tueŋ.

Raan buoθh Jethu adhil puōu riel

(Mt 8:19-22)

⁵⁷Tēwën kuēny kek dhēl yic, ke rām kek mony dēt cī ye bēn lēk Jethu ēlä, “Yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” ⁵⁸Go Jethu bēēr, “Luōny aa la yōōtken yekē ke wuut, ku diet pār aa la yōōtken aya. Ku yēn Manh Raan yēn acīn baai pinyinhom tēn.”

⁵⁹Ku lueel Jethu tēnē mony dēt, “Buoθh ya.” Go bēēr, “Bēny, cōl yēn akōŋ wā la thišk.” ⁶⁰Go Jethu bēēr, “Cōl kəc cīt kəc cī thou aa thiāk kacken, ku yīin bāär ba Wēt Puoθh Yam bēn la piōōc.”

⁶¹Ku lueel mony dēt, “Yīn aba buoθh Bēny, ku cōl yēn akōŋ kackiē la tōōŋ.” ⁶²Go Jethu lēk ye, “Yīn acīt raan dhie pur, na tiŋ raan dēt cath, ke cuet pur piny ku kēēŋ nhom ku ruēc. Kēya, raan ye kāk kōk nyaai luōi ca guiēr ye yic, acīn kēpuoθh lēu bī looi rin bāāny Nhialic.”

Luoi kəc thiārdhorou ku rou

10 ¹Nawën ē kēnē cōk, ke Jethu kuany kəc kōk kathiārdhorou ku rou kam kəc ye buoθh, ku tooc ke tueŋ bī kəc karou aa cath, bīk la gēeth ku bēēi ke bī yēn la thīn yiic. ²Ku lēk ke, “Kāk tem ajuēc ku kəc luoi aa lik. Rōōkkē Bēny la nhom kāk tem bī kəc luoi cōl aa juak rōt.” ³Lak! Ku ŋieckē, wek atuōōc cīmēn amēl ē kam gal. ^{*} ⁴Duōkkē wēēu ku jōkgōō ku war kōk muk. Ku duōkkē ye kōōc dhōl yiic bāk kəc aa muōōth. ^{*} ⁵Tē yeet wek baai ke kaŋkē lueel, ‘Kəc baai yakē dōōr.’ ⁶Ku na ye kəc rēēr ē pan kəc nhia dōōr, ke rōōkkun aabī ke dōōc. Ku na yekē kəc man dōōr, ke rōōkkun aacīi ke bī kony. ⁷Ku yakē rēēr ē pan ku miēthkē ku dēkkē kāk yekē yiēk we, rin apath bī raan luri ariōpde yōk. ^{*} Duōkkē ye jāl pan ku lak pan. ⁸Na lor kəc gen cī wek la thīn we, ke we cam kuat miēth cik gām we. ⁹Ku kuōnykē kəc tuany ku lēkkē ke, ‘Bāāny Nhialic acī thišk ke we.’ ¹⁰Ku na lak gen cīi we ye lor thīn, ke we jiēl ku luelkē, ¹¹‘Yok aabī tōr gendun teŋ wei yōcōk bī dōŋ kek we.’ Ku dhielkē deet apath, bāāny Nhialic acī thišk. ^{*} ¹²Awuōc bī Nhialic tēm kəc Thidon akōl luŋdīt abī kuur tēnē awuōc bī tēm kəc ē gen. ^{*}

c 9:53Kəc Itharel la luāŋ Nhialic Jeruthalem, aake cīi kəc Thamaria ye lor rin mēen kek rōt.

^{*} 9:542Bŋ 1:9-16 ^{*} 9:611Bŋ 19:20 ^{*} 10:2Mt 9:37-38 ^{*} 10:3Mt 10:16 ^{*} 10:4-11Ith 10:7-14; Mk 6:8-11; Lk 9:3-5 ^{*} 10:71Kor 9:14; 1Tim 5:18 ^{*} 10:10-11Luoi 13:51 ^{*} 10:12Cäk 19:24-28; Mt 11:24; 10:15

Geeth kéc luoi käreç puol thin

(Mt 11:20-24)

¹³“Wek kóc gen Koradhin ku Bethaida, wek aa tiit käreç apei, rin käjuéc jän göi cäk tiñ cĩ ke looi geethkun yiic, ku ke cĩ looi Tire ku Thidon, geeth wäär ceñ kóc rac, ñuõt kóc ë geethkä aaci kepuõth dhuõk ciëen theer, ku pälkë luoi käreç.” ¹⁴Ku Nhialic abĩ we tēm awuõcdĩt Akõl luñdĩt, awuõc bĩ dīt apei tēnē awuõc bĩ tēm kóc Tire ku Thidon. ¹⁵Ku wek kóc Kapernaum yakē tak lōn bĩ we jat nhial? Wek aabi cuat pan mac.”*

¹⁶Ku lueel Jethu tēnē kóc wēn cĩ tooc, “Raam piñ wētdun ë wētdiē piñ, ku raan we dhõl gup acā dhõl guõp, ku raan dhāl yaguõp ë raan toc ya dhõl guõp.”*

Kóc wēn cĩ tooc aaci dhuk

¹⁷Go kóc thiārdhorou ku rou wēn dhuk ke cĩ puõth miet ku luelkē, “Bēny agut jakreç aya aaci wētda piñ ë rienku.” ¹⁸Go Jethu lēk ke, “Riel jōñrac aci riāāk ku tiñ ke lööny piny cīmēn many nhial. ¹⁹Wek aca yiēk riel bĩ wek aa cath kăpieny ku kith nhīim ë path. Ku wek aca yiēk riel wēr wek alaikun ku kóc man we. Ku acĩn kē kōñ we nōk.” ²⁰Ku duõkkē puõth jol miet rin cĩ jakreç wētdun piñ, mietkē puõth rin cĩ rienkun gōt pan Nhialic.”

Jethu amit puõu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹Nawēn ke Wēi Nhialic cōl Jethu amit puõu ku lueel, “Wā, Bēny nhial ku piny! Yīn aleec rin cĩ yīn kāk cĩ thiaan tēnē kóc ñic kăñ cĩ piõc, nyuõth kóc kor kēc piõc. Ee tēde, Wā, yen ë kēn yī yuum puõu. ²²Kēriēec ēbēn aaci Wā gām ya. Acĩn raan ñic Wēnde ë Wun ë rot, ku acĩn raan ñic Wun ë Wēnde ku kóc cĩ Wēnde loc bĩ nyuõth ke.”*

²³Tēwēn rēer Jethu kek kōcken ye bucōth ë rōt, ke wēl yenhom ke ku lueel, “Wek aala gup duaar bāk kāk tiēñkē tiñ. ²⁴Ku alēk we, ēcĩ kóc juēc kāk Nhialic tiñ ku bānydīt wīc bīk kāk yakē tiñkē tiñ, ku aa kēckē ke tiñ. Ku ë cik wīc aya bīk kāk yakē piñ, piñ, ku aa kēckē ke piñ.”

Kāāñ raan path pan Thamaria

²⁵Raan piõc ë lõñ kóc Itharel, ēcĩ bēn ku wīc bĩ Jethu deep ë wēt ku thiēec, “Raam piõc, yeñō ba looi ba pīr akōlriēec ēbēn pan Nhialic?”* ²⁶Go Jethu bēer, “Ye Lōñ Mothith lueel kēdē ë wēt kēnē? Yeñō ye deet yic thīn?”

²⁷Go bēer, “Yīn adhil Nhialic Bānydu nhiaar yīpuõu ēbēn, ku wēiku ēbēn, ku yīnhom ēbēn, ku nhiaar dēt cīmēn nhieer yīn rot.”*

²⁸Go Jethu lueel, “Aca ñieç bēer. Loi kākā, ku pīr pan Nhialic akōlriēec ēbēn aba yōk.”*

²⁹Go monytui wīc bĩ wēt deet apath rin wīc yen ye bĩ rot kony, ku ben Jethu thiēec, “Raandiēn ba nhiaar yeñā?”

* 10:13lth 23:1-18; Edhe 26:1-28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhāk 9:2-4 * 10:15lth 14:13-15

* 10:16Mt 10:40; Mk 9:37; Lk 9:48; Jn 13:20 * 10:19Wk 91:13 * 10:22Jn 3:35; 10:15

* 10:25-28Mt 22:35-40; Mk 12:28-34 * 10:27Leb 19:18; L.rou 6:5 * 10:28Leb 18:5

³⁰Go Jethu bëër ku lueel, “Monytui, ke ye raan Itharel, ëci jăl Jeruthalem bi la Jeriko. Go rôm ke cuër dhël yic ku rumkë aläthke ku wëëuke ëbën, ku näkkë ku jolkë nyään piny ke duër thou. ³¹Nawën ke raan kāk Nhialic, ke ye raan Itharel, bō ke kuany dhël kënë yic, go monytui tiŋ ku wëen thok piiny. ³²Nawën ke raan dhiënh Lebī ben bën, go mony kënë tiŋ ku bër. ³³Go raan pan Thamaria bën ke kuany ë dhël kënë yic. Nawën tiŋ mony kënë piiny ke ɲeër yic. ³⁴Go rot cušt ye, ku muɔɔc ɣōntōök yiic miök ku muōn abiēc ku der keyiic, ku jōt akaja kōu ku ɣēth pan jōōl, ku rëër yelōōm ë wëër wën.” ³⁵Nayōn nhiäk, ke gem wëëu tënë raan lui pan jōōl ku lëk ye, ‘Lök mony kën tōök apath, na la dhuk ku le wëëu ca lök muōr ë rienke tē lik wëëukië, ka ba bën cool.’”

³⁶Ku wit Jethu wëtde ku lueel ëlä, “Na ye yī, ke raan cī cuër baŋ, yeŋa kam kōc awën kadiäk ë raande?” ³⁷Go lueel, “Raan cī ye kony yen ë raande.” Go Jethu lueel, “Lōor, ku ye luui këya.”

Martha kek Maria

³⁸Tëwën cieth Jethu kek atušōcke ke la Jeruthalem, gokë nyuc gen thiin tō dhël yic. Go tiŋ cōl Martha ke ɣäth baai. ³⁹Ku Martha a la nyankën cōl Maria, cī bën nyuc Jethu lōōm bi pišōcde piŋ.” ⁴⁰Go Martha pušu riäk rin kēc Maria ye kony lui miëth tënë jōōl. Go bën tënë Jethu ku lueel, “Bëny, ye këpath yen looi nyankäi cī yen ɣa päl lui ë rot tētheer awën? Lëk ye bā bën kony.”

⁴¹Go Bānyda bëër ku lueel, “Yīn Martha, yīn adieer rin awic ba kajuēc tō yīpušu looi ëbën, ⁴²ku ë tōk yen aril, Maria acā abaŋ ɲuëñ kuëny bei, ku acīi bi nyaai tënë ye.”

Jethu anyuth ɣo tē bi ɣok aa rōök thīn

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

11 ¹Yōn akäl tōk Jethu ë rōök, nawën cī rōökde jal thök, ke lueel raan tōk kam kōcken ye buōoth tënë ye, “Bëny, pišōc ɣo tē bi ɣok aa rōök thīn, cīmën wäär cī Joon raan kōc muɔɔc nhīim kōcken ye buōoth pišōc.” ²Go Jethu lëk ke, “Yakë lueel kēlä tē rōök wek,

‘Wādan tō nhial, bi rienku aleec.

Bi bāānydu bën ɣoyiic.

³Muɔc ɣook miëth akōlaköl.

⁴Ku päl adumušōmkua piny tënë ɣook,
rin ye ɣok wēt puōl tënë kōc rec ɣook.

Ku duk ɣook cōl athem kērac.’”

⁵⁻⁶Ku ben Jethu lëk kōcken ye buōoth, “Tēdë, na yīn ala mähthu ku lōr tënë ye wakōu wëër ciel yic ku luel tënë ye, ‘Mähthdië gām ɣa ayuōp kadiäk. Rin mähthdiën cī la keny acī bën paandië, ku ɣen acīn miëth gām ye.’” ⁷Ku bëër ɣōöt alōŋ thīn ku lueel, ‘Duk ɣa rēēm nhom. Yōt acī gur thok, ku ɣok aaci tōc ɣok miëthkië. Yen acīi rot ben jōt ba yī gām ayuōp.’” ⁸Ku la Jethu tuēŋ ku lueel, na cōk alōn cīi monyë rot jōt bi gām ayuōp rin yen mähthu, ka ɲot bi rot jōt bi gām kuat kë wic, rin yīn acīi guōp bi rišōc ë ye, ku lōor tuēŋ ke thiēc. ⁹Këya alëk we, thiēc, ku abi Nhialic gām yī, na wic kēdāŋ tënë Nhialic

ka yök. Ku ë tède aya, na gut yöt thok, ka ɲany thok tənë yĩ. ¹⁰ Raan thiëc aye gäm ke wïc, ku raan la kě wïc aye yök. Ku yöt aye ɲaany thok tənë raan wïc ye. ¹¹ Yeɲa kamkun na le meth, ku thiëc manhde miëth ke gëm kěpiiny tē wïc yen rēc. ¹² Ku na wïc tuɔɲ ajiṯh, ke dɔm kieth ku gëm ye. ¹³ Na ɲieckě wek kɔc ë luui käreç bāk miëthkun aa gäm kăpath, ke cāk lēu bāk ɲic lɔn bĩ Wuurdun tō nhial ye ɲic apeĩ bĩ Wēi Nhialic tuōc kɔc thiëc ye.”

Jethu aye yōōk lɔn le yen guōp ɲɔɲrac

(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Naɲɔn akāl tōk ke Jethu ë cop ɲɔɲrac wei raan guōp, ku ëcie jam. Nawēn cĩ ɲɔɲē jāl yeguōp ke mony awēn jam. Go thān awēn tō thīn gāi apeĩ, ¹⁵ ku lueel kɔc kōk, “Ee Beldhebul bēny jakrec yen ë ye yiēk riel bĩ ke aa cuōp wei.” ¹⁶ Ku ë wïc kɔc kōk bik deep wēt, ku thiëckě bĩ kēnē jāɲ gōi looi, bĩ nyuōth ke lɔn ye Nhialic kākke gam.” ¹⁷ Ku Jethu ë ɲic kě yekě tak, go lēk ke, “Na tek kɔc paan tōk keyiic ku thērķē ë kamken, ke pan kēnē abĩ riāāk. Ku na tuum dhiēnh tōk yenhom aya ku thērķē kamken ë rōt, ke dhiēnh kēnē abĩ wēer aya. ¹⁸ Kēya, na tek jakrec keyiic ku thērķē ë kamken ke cīi thōk? Ayakē lueel lɔn ye ɲen jakrec cuōp wei riel ye Beldhebul gām ya. ¹⁹ Ku na ye riel Beldhebul yen ye ɲen jakrec cuōp wei, ke ye riel ɲa yen ye kɔckun yakē buɔoth ke cuōp wei? Calkē ke aa lēk we yic. ²⁰ Ku na ye riel Nhialic yen ye ɲen jakrec cuōp wei, ke ɲieckě lɔn cĩ bāāny Nhialic bēn tēnē we.

²¹ “Na tit raan ril paande thok ë tɔɔɲ ku kōt, ke kākke aaciĩ nyiēci. ²² Ku na mēt raan dēt ril, ka wer ye. Ku jɔl kāk muk bĩ yen rot tiit nyaai ēbēn, ku tek kāk cĩ rum.

²³ “Raan kēc rot māt ya acie raandiē, ku raan cīi ya kony bĩ kɔc lēk wēt Nhialic, ee kɔc thiōi.”

²⁴ “Tē cĩ ɲɔɲrac jāl raan guōp, ee piny yōōp tēdēt bĩ yen lōɲ thīn. Na cīn tē yök, ka lueel, ‘Yen abĩ dhuk tēnē raan wāär jiēl ɲen thīn.’ ²⁵ Ku dhuk ku yök raan wāär, ke cīt yōn cĩ guiir yic apath, ²⁶ ku dhuk ku le bēn kek jakrec apeĩ kōk kadhorou wār ye, ku lek yeguōp. Ku pīr ë raan kēnē ë jāl rēc apeĩ tēnē pīrden tueɲ.”

²⁷ Kaam wēn jiēem yen kēlā, ke tik jam rōldīt kɔc yiic ku lēk ye, “Tiɲ ë dhiēth yĩ ku muk yĩ amit guōp apeĩ.”

²⁸ Go Jethu bēer ku lueel, “Ee yic, ku kɔc mit gup alanden aa kɔc wēt Nhialic piɲ ku loikē.”

Jethu akuēc bĩ kēnē jāɲ gōi looi

(Mt 12:38-42)

²⁹ Tēwēn cĩ kɔc juēc kenhīim kut Jethu lōōm, ke lueel, “Yējō be riēēc akölē rēc kēlā? Ee riēēc ye wïc bĩ kēnē jāɲ gōi tiɲ. Ku acīn kē bĩ nyuōth ke. Ee kēnē jāɲ gōi wāär cĩ rot looi tēnē Jona yen abīk tiɲ.” ³⁰ Cīmēn wāär cĩ Jona raan kāk Nhialic tiɲ jāl a kīt tēnē kɔc Ninibe, kēya Manh Raan abĩ jāl a kīt tēnē kɔc akölē ēbēn.” ³¹ Tiɲ bēny wāär jiēl pan Athia abĩ rot jɔt aköl luɲdīt ku gēk riēēc akölē, rin cĩ yen jāl tēmec apeĩ bĩ wēl puoth bēnyɲaknhom Tholomon la

* 11:15Mt 9:34; 10:25 * 11:16Mt 12:38; 16:1; Mk 8:11 * 11:23Mk 9:40 * 11:29Mt 16:4; Mk 8:12 * 11:30Jona 3:4

piŋ, ku ɣen jam kën, ɣen adit tənē Tholomon.* ³² Aköl luŋdīt kɔc gen Ninibe aabi we gōk rin cī kek kepuōth waar, ku pālke luɔi käreɔc wäär cī Jona ke lēk. Ku alēk we, ɣen jam kënē, ɣen adit tənē Jona.*

Kɔc cī gam aacīt awai ku mermer

(Mt 5:10; 6:22-28)

³³ “Acīn raan cī mermer kaŋ ɣäth ɣöt ku kum nyin. Aye tōōu tən ye yen ɣöt mer yic thīn, bī piny amer tənē raan la ɣöt.* ³⁴ Puōn path acīt nyin path. Raan path nyin ē daai apath, acīi thōŋ kek raan cī cɔɔr cie daai apath. ³⁵ Kēya, luɔikē röt bāk puōth la cōk, ku duōkkē puōth cɔɔr. ³⁶ Na yīn aɣer puōu, ke yīn acīt raan kēc cɔɔr ē daai apath cīmēn dhie ye mac piny riaal.”

Jethu ē kɔc piōōc löōŋ ku Parathī lēk lɔn nhieem kek

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Nawēn cī Jethu thōk ē jam, ke cɔɔl raan tōŋ akut Parathī paande bik la mīth, go la ku nyuuc ku mīth ke kēc yecin ku yecōk lɔk cīmēn cieɣɣ kɔc Itharel. ³⁸ Kēnē, acī raan akut Parathī wēn la baai bēn gōi apei. ³⁹ Go Jethu lueel tənē ye, “Wek kɔc akut Parathī, aa wegup aɣeer kek yakē lɔk, ku piäth-kun aaci thiāŋ käreɔc apei. ⁴⁰ Kɔc cīn kē ŋieckē! Kēc Nhialic yen cak guōp, puōu alɔŋthīn cak aya? ⁴¹ Biōkrueel aye nyuɔōth puōn ɣer tē muɔɔc yīn kɔc, ku acie miōc ye yīn biōkrueel nyuɔōth ē path.

⁴² “Tē rēc yen thīn tənē we, kɔc akut Parathī. Wek aa Nhialic juēr kälík, kāk cīt tōk ē thiāär yic kākkuŋ yakē ke puur ē dum yiic, ku kuat wel kōk ēbēn. Ku wēt la cōk ku nhīer Nhialic akuōckē looi. Kākka aa dhiełkē looi, ku luɔikē kākka aya.*

⁴³ “Tē rēc yen thīn tənē we, kɔc akut Parathī. Ayakē nhiaar bāk aa nyuc tueŋ thōc kɔcđit nhīim tən amat, ku ye we muōōth athēēk ɣōn ē ɣɔɔc yiic.

⁴⁴ Tē rēc yen thīn tənē we, wek aa thōŋ kek rēŋ cīn kē ye ke ŋic, ye kɔc cath kenhīim ē path, ku käreɔc cīk thiaan keyiic piiny aacīi ŋic.”

⁴⁵ Nawēn, ke raan tōk kɔc piōōc ē löōŋ jɔt rot ku lueel tənē ye, “Bēny, tē jīeem yīn kēlä, ke yīn ē ɣo lat aya.”

⁴⁶ Go Jethu bēer, “Wek kɔc piōōc ē löōŋ, käreɔc aa tit we aya. Wek aa kɔc piōōc kārıl apei cie lēu bī ke looi. Ku wek aacie kɔc kony aya ē luɔiden. ⁴⁷ Tē rēc yen thīn tənē we. Awēēŋkui, wek aa rēŋ path buth tənē kɔc kāk Nhialic tīŋ, kɔc wäär nēk wärkun dīt. ⁴⁸ Acāk gam lɔn kēwäär cī wärkun dīt looi apath, ku na we tō thīn guōt wek cī nāk aya. Rin aaci kɔc kāk Nhialic tīŋ nōk ku buōthkē rāŋken. ⁴⁹ Ku rin ē wēt kēnē yen acī Nhialic ye lēk we ēlä, ‘Wek aaba tuōc kɔc kākkiē tīŋ ku atuuc. Ku wek aabi kɔc kōk nōk ku cuōpkē kɔc kōk wei.’ ⁵⁰ Riēēc akölē abī tēm awuōc rin cī yen kɔc kāk Nhialic tīŋ nōk tēwäär cek piny ɣēēt ēmēn, ⁵¹ jɔk ē nāk Abel ɣet nāk Dhākaria wäär nāk luan Nhialic. Ku ben Jethu lēk ke, riēēc akölē abī tēm awuōc rin ē kākka ēbēn!”

⁵² “Tē rēc yen thīn tənē we, wek aa yic moony tənē kɔc ku acāk ye gam kek week ē röt. Ku wek aa kɔc kōk wic yic bik gam gēl!”

* 11:31Bŋ 10:1-10; 2Lēk 9:1-12 * 11:32Jona 3:5 * 11:33Mt 5:15; Mk 4:21; Lk 8:16

* 11:42Leb 27:30 * 11:51Cāk 4:8; 2Lēk 24:20-21

⁵³Nawën wíc Jethu bī jāl, ke jiëem kóc akut Parathī ku kóc piöoc lööŋ guöp apei, ku thiëckë wël juëc ku wickë bī ke dhiel dhuk nhīm, ⁵⁴rin wíc kek ye bik deep wët bik döm, tē le yen wët ræc lueel.

Duk rišc luel yic

(Mt 10:26-27)

12 ¹Wën cī kăkkă rôt looi, ke kóc juëc apëidit aake cī kenhīm kut Jethu lšm abī ciën tē ye cök cak la piny. Tëwën ke Jethu kəŋ jam tēnë kocken ye buoŋth ku lëk ke, “Tietkë rôt, ku duškkë ye luui cīmën kóc akut Parathī, kóc ë kóc ruëeny.” ²Acin kē ye moony arëk abī cīi tiëc. Tëdë ke lëu bī kēdāŋ thiaan abī cīi ŋic. ³Na cök a wët luel wakōu ka ŋot piŋ nhiäk aköl. Ku kəriëëc ëbën cāk ŋăai weyith yōöt alonŋthin ke yōt cī thiōök thok aŋot ye koc kōk piŋ.

⁴“Ku alëk we wek măthkië, duškkë rišc kóc guăpkun nōk ë path. Aa we nōk ku na lă ka cīn kēdēt ben kē looi. ⁵Ee Nhialic yen adhīl kóc rišc, rin na cī nōk ka la riel aya bī cuat pan mac. Alëk we, ee Nhialic ë rot yen adhīl kóc rišc. ⁶Diet thii kor kadhiëc cīt amuŋr, cīi ke ye yoc wëu lik? Ku acin tōk ë kamken cī Nhialic kaŋ muŋr nhom, ⁷agut nhīmku tō yīnhom aŋic Nhialic akuëndēn. Duškkë rišc, wek aa awăr amuŋr juëc.

⁸“Alëk we, raan ye gam kóc nhīm lōn ye yen raan Manh Raan, aba gam aya lōn ye yen raandië atuuc Nhialic nhīm. ⁹Ku raan jei kóc nhīm lōn cīi yen ye raandië, abī Manh Raan kuc aya atuuc Nhialic nhīm.”

¹⁰Ku ben Jethu lëk ke, “Kuat raan wët rac lueel Manh Raan guöp abī pāl piny tēnë ye, ku raan lueel kërac Wëi Nhialic guöp, acīi bī kaŋ pāl piny tēnë ye.”

¹¹“Tē yēth yī tēn amat luk yic, băny dīt ku băny kor nhīm, duk diëer tē bī yīn rot kuony thīn ku wët ba lueel, ¹²rin Wëi Nhialic abī cōl aŋic kē ba lueel.”*

Raan ajak kuc kăŋ

¹³Go mony dēt rot jōt kóc yiic ku lueel, “Bëny lëk wămăath bā yiëk abăk-kië kăk cī wă nyăŋ yō yiic.” ¹⁴Go Jethu bëër, “Măthdië, yega cā kuany ba ya bëny, ba kăŋ tēk we?” ¹⁵Ku lëk kóc awën tō thīn, “Tietkë rôt, duškkë jiëek cōl arum wepuŋth. Acin raan rëër piërde yecin cök alōn le yen kăjuëc.”

¹⁶Ku lëk ke kăăŋ kënë, “Thëer raan ajak ë tō thīn, ku duōmde ëci luok rap juëc apei. ¹⁷Go jal jam ku lueel, ‘Yenō ba jal looi? Yen acin duël lăau yic bī yen ke tōšū thīn.’ ¹⁸Nawën ke tēk ku lueel, ‘Kē ba looi akīn. Duël kënë aba ŋaany, ku ben duëldīt apei looi bī yen rap ku kăk kōk baai tăau thīn. ¹⁹Ku jal lëk rot yātōk. Mony mit guöp, yīn ala mīith juëc apei bī run juëc nōk, jōl pīr apath, miëthë ku dëkkë, ku jōl pušū miet!’ ²⁰Go Nhialic lëk ye, ‘Raan kuc kăŋ! Ee wëër kënë, yīn abī thou ku kăjuëc ca tău rot kē, bīk lōk aa kăk ë ŋa?’ ”

²¹Ku wit Jethu wëtde ëlă, “Kënë, yen ë rot looi tēnë kóc kăjuëc tōšū ë rienken, ku acin jiëek Nhialic tō kepuŋth.”

* 12:1Mt 16:6; Mk 8:15 * 12:2Mk 4:22; Lk 8:17 * 12:10Mt 12:32; Mk 3:29

* 12:11-12Mt 10:19-20; Mk 13:11; Lk 21:14-15

Raan adhil Nhialic ɲǝǝth

(Mt 6:26-34)

²² Ku wël Jethu yenhom kocken ye buoƙth ku lueel, “Këya alëk we, bāk rōt cī cōl anëk diëer kē bāk cam bāk pīr. Ku diëerkē aya kāk bāk ceɲ. ²³ Wëi aɲuëën tēnē miëth, ku guǝp raan aɲuëën tēnē alëth. ²⁴ Daaikē diët pār nhial, aacie pur rap ku temkē ke, ku tēëukē ke atuok yic, ku aa ɲot ke pīr rin ye Nhialic ke yiëk miëth. Ku wek aa ɲuëën apei tēnē ke. ²⁵ Yeɲa kamkun na diir ë wëike ke juak ruönke? ²⁶ Na cāk kāk thiikā ye lëu, yeɲo ye wek diëer kāk kōk? ²⁷ Tiëɲkē yōk cil tē dhëëɲ kek thīn, aacie luui ku aacie luui alëth. Ku alëk we na cōk a bënyɲaknhom Tholomon cīmēnden wäär ë bäänyde yic, ëcīi la alëth la kīt dhëɲ cīmēn yāɲ tōk ë yōkkē yiic.” ²⁸ Ku na ye Nhialic wël cil ë path cōl adhëɲ kēlā, wël tō thīn akölē ku na nhiaƙ nīn lik ke ril wei ku took ke mac, ke Nhialic cīi we bī kuëëc nhīim, wek aa kōc la gam thīn koor.

²⁹ “Duǝkkē wenhīim ye yiëk kē bāk cam ku kē dekkē akōlaköl. ³⁰ Aa kōc kuc wët Nhialic pinyinhom ë tēn kek aa kepuoƙth yiëk kākka. Ku Nhialic Wuurdun aɲic lōn wic wek kākka. ³¹ Na ye këya, yakē ke wic kāk bääny Nhialic, ku aabī yiëk we aya.

Jieek cie rop atō pan Nhialic

(Mt 6:19-21)

³² “Duǝkkē riōc wek kōc buoƙth ɲa rin Wuurdun amit puǝu bī we yiëk ë bäänyë. ³³ Yaackē kākkuu ku gām kē wëëu kōc ɲōɲ. Kënë abī jaakduu juak yic pan Nhialic. Ku jieek pan Nhialic acie thōk, ku acie riääk cīmēn jieek pinyinhom, rin acīn cuër tō thīn. Ku acīi aruop ye rac. ³⁴ Ku piändu abī ya rëër akōlaköl tē tōu jaakdu thīn.

Rëër yī cī rot guiir

³⁵ “Rëër yī cī rot guiir akōlaköl, ku rëër yī muk mermer rin kuat kē bī rot looi bī yōk wakōu,” ³⁶ cīmēn alony lui baai tit bānyden cī la yan thiëëk yic ke bī dhuk baai. Na bī ke go yōt guo ɲaany thok tēnē ye.” ³⁷ Aloony mit gup aa loony ye bānyden yōk ke tit tē dhuk yen baai. Alëk we alanden, bëny abā alanhden luoi ruōk, ku cōl ke aa nyuc bīk mīth ku luui tēnē ke. ³⁸ Tëdë, ke bëny abī dhuk baai wëër ciël yic, tēdë ke dhuk bëëk ë piny. Ku aloony mit gup aa loony bī bāny yōk ke tit. ³⁹ Wek aa lëu kënë bāk deet yic ë rōt. Na raan ye wëër alōɲ bī cuär bēn ɲic, ka rëër ke yiën bī cuär kākke cīi kual. ⁴⁰ Ke week aya rëërkē we tit, rin wek aa kuc aköl bī Manh Raan bēn.”*

⁴¹ Go Pīter lueel, “Bëny, ye yōk lëk ë kääɲ kënë aye kōc ëbën?” ⁴² Go Bëny dhuk nhom ku lueel, “Na ye këya, yeɲa alony path ku ɲic kääɲ apei? Yeen alony bī bëny nyääɲ kākke yiic paande, bī kacke ya gām miëth akōlaköl. ⁴³ Alony mit guǝp alony bī bëny yōk ke loi luide apath tē dhuk yen. ⁴⁴ Alëk we, abī alony kënë tääu kākke yiic ëbën. ⁴⁵ Ku na ye alony ye tak lōn cīi bānyde bī lac dhuk. Ku ye rëër ke nāk aloony kōk, rōör ku diää. Ku ye cool ke mīth ku dëk

* 12:271Bɲ 10:4-7; 2Lëk 9:3-6 * 12:35Mt 25:1-13 * 12:36Mk 13:34-36

* 12:39-40Mt 24:43-44

abî wiæt. ⁴⁶Ke bányde abî la luät yeguöp aköl cîi ye tak lön yen aköl bî yen bën. Ku yeen abî bëny tēm awuöcdüt ku met tē rëer kōc rec thîn.

⁴⁷“Ku aluaŋ ɲic kē wïc bányde bî looi, ku rëer ke cîi rot guir bî kē wïc bëny looi, ka bî tēm awuöcdüt apei. ⁴⁸Ku aluaŋ kuc kē wïc bányde ku looi awuöc bî yen that thîn, ka bî ya awuöc koor. Kājuéc aa wïc tēnē raan cî gām kājuéc, ku raan cî gām kājuéc apei awïc kājuéc apei tēnē ye. ⁴⁹Yen aci bën ba piny bën cuŋny. Ku anhiaar diët cî dēp theer. ⁵⁰Yen atiit kērac apei, yen abî gum ku rem ya apei yet aköl bî kēnē thök.” ⁵¹Yakē tak lön cî yen bën ba döör bën looi pinyhom? Alēk we acie ye. Ee lön bî kōc keyiic tek. ⁵²Many la yic kōc kadhiēc abî yeyic tek. Kōc kadiäk aabā nhiaar ku man rou ya. Tēdē, kōc karou aabā nhiaar ku man kōc kadiäk ya. ⁵³Mith rōör kek wārken aabî kenhīim tuŋm ē rienkiē. Ku yen ē lön nyīir kek märken. Ku man athiēc kek tiŋ wēnde aabî rōt maan aya.”*

⁵⁴Ku ben Jethu lēk thān awēn tō thîn, “Na tiēŋkē luät nhial, ka guōkē lueel lön deŋ abî tueny, ku tueny ayic. ⁵⁵Ku na dōm bî la dīl, ku ruel aköl apei, ka luekē lön bî piny tuöc, ku tuc ayic. ⁵⁶Yeŋa wiēcēk bāk ruēēny! Awēēŋkui? Wek aa kē bî rot looi ɲic tē tiŋ wek kākā nhial. Ku cāk kē loi rot emēn ɲic ayic?

⁵⁷“Yeŋō cîi wek yic bāk looi ye ɲic? ⁵⁸Cimēn na yēth raan yī luk yic, ke yī lōc wēt waar yic, ku döörkē ke kēc yī guō yāth luk yic. Na cîi lōc looi kēlā, ka yēth yī luk yic tēnē bāny, ku bëny abî la thōn apuruuk, ku mac yī. ⁵⁹Alēk yī, yīn aciī bî kaŋ lony, yet tē bî yīn kēthiin kōny tēnē yī kaŋ cool.”

Na cîi luoi käreç pāl ke yīn aciī pīr

13 ¹Nawēn ke kōc bō tēnē Jethu, ku lēkkē ye lön cî bānydīt Pilato kōc Galilia cōl anāk, kōc ke cî kāk juērēkē Nhialic la nōk luaŋ Nhialic Jeruthalem. ²Go Jethu bëēr. “Yakē tak lön kōc Galilia cî nōk emēn aa käreç apei wēr kek kōc Galilia kōk looi? ³Acie yic! Ku cāk ɲic lön wek aabî thou aya cimēnden, tē cîi wek käreç yakē looi pāl, ku wēlkē wepuōth Nhialic? ⁴Ku na kōc wäär kathiäär ku bēt wīk yōn bäär apei kenhīim Thiloam bīk thou ebēn, ye kek kōc käreç looi Jeruthalem kepēc? ⁵Aacie ke! Ku alēk we, na cāk luoi käreç pāl, ke wek aabî thou ebēn cimēnden.”

Kääŋ tim cie luok

⁶Go Jethu ke lēk kääŋ kēnē, “Monytui ēcī tim luok com duōmde. Nawēn thōōŋ tē cî yen luok, ke bō bî bën bet. Go ciēn mīth yōk yenhom. ⁷Go pušu riääk apei, ku lēk raan lui dom yic bî yep wei, ku lēk ye, ‘Aca tiit run kadiäk ku acin manh tōŋ ca yōk yenhom. Yeŋō pēl ye bî dom rooc ē path ke cie luok?’ ⁸Go raan ē luoi bëēr, ‘Bëny, pāl ē ruōñ tōŋ kēnē ē path, aba guiir ku tāau dhiääp yecök. ⁹Na lok ruōñtui ka path, ku na cîi lok, ka jōl cōl ayep.’”

Jethu aci tiŋ tuany kony aköl cîi kōc ye luui

¹⁰Tēwēn aköl cîi kōc ye luui ke Jethu piōōc tēn amat kōc Itharel, ¹¹ke tik ē tō thîn ke la guōp jōŋrac cî ye dhoŋ kōu, bî yekōu cîi ye jōt ruōñ thiäär ku bēt. ¹²Nawēn tiŋ Jethu ke cōl ku lēk ye, “Tik, yīn aci kony.” ¹³Ku tēū yecin yekōu. Ku kaam thiin awēn ke la kōu cōk. Go Nhialic leec.

¹⁴Ku raandit tēn amat ēcī pušu dak apei rin cī Jethu ye kony aköl cīi kōc ye luui. Ku lēk kōc awēn tō thīn, “Yok aa la nīn kadātem ye kōc luui. Ke raan alēu bī bēn akāl tōk kam ē nīnkā yiic bī bēn kony, ku acie aköl cīi kōc ye luui.”

¹⁵Go Bēny bēer ke tōon guōp, “Aa wek kōc la gup ruēeny! Le raan tōk ē kamkun cie yākke ye lony aköl cīi kōc ye luui bī ke la wiēc wal ku pīu? ¹⁶Ku tiņ kēnē, nyan many Abaram cī bēny jak dhoņ kōu, bī ya rēer ke duol ē runkā kathiaār ku bēt, cīi path bī kony aköl cīi kōc ye luui bī la cōk?” ¹⁷Tēwēn lueel yen ye kēlā, ke kōc awēn man ye yār gup, ku mit thān dīit awēn tō thīn puōth kāk kōc gōi cī Jethu looi.

Kāāņ kāu koor nyin ye tiemde dīt apei

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸Ku la Jethu tuer ke jam ku lueel, “Bāāny Nhialic cīt nō? Yeņō ba thōōņ ke ye? ¹⁹Aba thōōņ manh tim koor nyin cī raan com duōmde. Go dīt abī ya tim dītēt ye diet yōōtken yīk kērke kōth.”

²⁰Ku ben lueel, “Yeņō ba ben thōōņ bāāny Nhialic? ²¹Acīt lon cī tik puōr ayumdīt tet yic, na lā ke piāār ēbēn.”

Kuany dhēl la pan Nhialic yic

(Mt 7:13-14, 21-23)

²²Ku bēr Jethu ke kuany geeth ku bēēi yiic ke la Jeruthalem. ²³Go raan tōk thiēc, “Bēny! Le kōc lik bī poth bīk la pan Nhialic?”

Go Jethu bēer, ²⁴“Thamkē bāk bak dhēl ye kōc gum thīn yic, rin alēk we lon wīc kōc juēc ye bīk la alōņthīn, ku acīk bī lēu. ²⁵Tē jōt wun baai rot ku riit yōt thok, wek aabī kōōc ayeer ku jālkē yōt tōōņ thok ku luelkē, ‘Bēny, nany yōt thok tēnē yō,’ ku abī bēer tēnē we, ‘Akuōc tē bīi wek thīn.’ ²⁶Ku abāk lēk ye, ‘Yok aaci mīth ku dēkku kek yī, ku yīn aci piōōc ē geethkua yiic!’ ²⁷Ku abī dhuk nhom ku lueel, ‘Alēk we bāk piņ, wek aaci bō yōt rin wek aacā nīc. Jālkē, kōc luui ē kārec!’” ²⁸Ku tē cī yī cuōp wei, ke yīn ariāāk pušu ku dhiau aba yīthok a kac tē tiņ yīn Abaram, ku Ithāk ku Jakop ku kōc kāk Nhialic tiņ, ke rēer bāāny Nhialic yic pan Nhialic, ku gēl yī wei thīn!” ²⁹Ku kōc aabī bēn pinynhom ēbēn ku camkē yan bāāny Nhialic. ³⁰Ku kōc tō ciēen ēmēn aabī tō tuer. Ku kōc tō tuer aabī dhuk ciēen.”

Jethu ku Antipāth Yērot

(Mt 23:37-39)

³¹Tēēn, ke kōc akut Parathī bō tēnē Jethu ku lēkkē ye, “Jāl ē tēn rin bēny Antipāth Yērot awīc bī yī nōk.”

³²Go Jethu lueel, “Lak ku lēkkē raan la guōp awandīt lon yēn abī la tuer akölē ayī nhiāk ya cop jakrec wei kōc gup, ku luoi kāk jāņ gōi ye yēn kōc kony. Ku na ye nīn diāk ke yēn abī luōidiē thōl pinynhom. ³³Ku akölē ku nhiāk ku aköl dēētē, yēn ala tuer ya lui rin aci path bī raan kāk Nhialic tiņ nōk tēdēt cie Jeruthalem.

* 13:14B.bei 20:9-10; L.rou 5:13-14 * 13:27Wk 6:8 * 13:28Mt 22:13; 25:30

* 13:28-29Mt 8:11-12 * 13:30Mt 19:30; 20:16; Mk 10:31

³⁴ “Kɔc Jeruthalem! Kɔc Jeruthalem! Kɔc ɛ kɔc kɔk Nhialic tiŋ nɔk, ku biɔɔkkɛ kɔc ci tuɔc we aleel. Ye arakdɛ ci ɣen ye wic ba we kuɔɔt yiic, ku kuɔny we cimɛn adhie ye ajith miethke kuɔm piny yewuɔk, ku wek aaci kuc.

³⁵ Nhialic abi we nyɔŋ pandun. Ku athɔn we bɔk ŋic, wek aaci ɣa bi ben tiŋ ɣet akɔl bi wek rɔt guiir, ku luɔrkɛ ɣa yai ke yakɛ lueel, ‘Lecku raan bɔ rin Bɔnyda.’ ”*

Jethu aci raan tuany kony

14 ¹ Nawɛn ke Jethu la pan raan akut Parathi akɔl ci kɔc ye luui bi la mith. Ku kɔc ke tɔ thiin aake dɔt Jethu ape.

² Go raan ci but ɣɔɔm ku kɔk ebɛn bɛn tɛnɛ ye. ³ Go Jethu jam ku thiɛɛc kɔc piɔɔc ɛ lɔɔŋ ku kɔc akut Parathi, “Ci lɔŋ pɛɛn bi raan tuany kony akɔl ci kɔc ye luui tɛdɛ ke kony?” ⁴ Gokɛ ci bɛɛr. Go Jethu mony awɛn cɔl ku kony ku cɔl ajiɛl. ⁵ Ku jɔl lɛk ke, “Yɛŋa kamkun ɛ tɛn, na ci manhde, ayi wɛnde lɔɔny yiith akɔl ci kɔc ye luui, ke pɛl yiith ku ci bi bei nyin yic?” ⁶ Ku wɛt kɛnɛ aci ke nyɔŋ nhiiim kɛ bɛɛr kek ye.

⁷ Wɛn ci yen ye tiŋ aya ke jɔɔl awɛn ci cɔl aaye ŋek tɛden nyuuc yen thiin lɔc, ke luel kaaŋ kɛnɛ, ⁸ “Tɛ ci yi cɔl yai yic, duk la ku nyuc tɛn kɔcɔt, tɛdɛ ke raan ben dɔt tɛnɛ yi aci cɔl aya. ⁹ Na bi, ke raan awɛn cɔl we wedhie abi yɔɔk ba rot jɔt ba thoɔc pɔl ye. Ku yin abi jal dhuk thoɔc tɔ ciɛɛn yiic ke yi ci guɔp yɔr. ¹⁰ Tɛ ci yi cɔl, ke yi la ku nyuc thoɔc tɔ ciɛɛn yiic rin na la raan la baai bɛn, ka bɔ tɛnɛ yi ku lueel, ‘Jɔt rot, baar tueŋ tɛn mɔthdiɛ.’ Kɛnɛ abi cɔl athiek yic jɔɔl nhiiim ebɛn. ¹¹ Kɛya, kua raan dɔt puɔ rot ɣaŋ tueŋ ɛ rot abi Nhialic dhuɔk ciɛɛn, ku raan lir puɔ ɛ rot dhuɔk ciɛɛn abi Nhialic ɣaŋ tueŋ.”*

¹² Ku lueel Jethu tɛnɛ mony awɛn ci ye gɔɔŋ, “Na loi mieth bi yin kɔc gɔɔŋ, ke duk ke cɔl mɔthku ku paan moor, ku kɔc ruɔai kek yi ku kɔc ajiek thiɛɛk baai kun, rin aabi ben cɔl. Ku na looi rot kɛya, ke kɛwɔar ca luɔi ke yen acolɛ tɛnɛ yi. ¹³ Na loi mieth cɔl yin kɔc, ke cɔl ke kɔc ŋɔŋ, ku kɔc ci duany, ku kɔc ci ŋɔl ku cɔɔr, ¹⁴ rin na la kɔc rɔt jɔt thou yic akɔldɛ, ke yin abi Nhialic cuɔɔt rin wɔar ci yin ke cɔl kɔc ci ye lɛu bɔk miethku cool.”

Jethu aci baany Nhialic thoŋ yan thiɛɛk

(Mt 22:1-10)

¹⁵ Go mony dɛt mith kek kɔc lueel tɛnɛ Jethu wɛn piŋ yen kɛnɛ, “Kɔc mit gup aa kɔc bi cɔl yai yic, baany Nhialic yic.”

¹⁶ Go Jethu lɛk ye, “Monyti ecɔi yandɔt ape looi ku cɔl kɔc juɛc. ¹⁷ Nawɛn ci muth yai guiir, ke toc aluonyde bi kɔc wic ke yai yic la cɔl, ‘Bɔk, kɛriɛɛc ebɛn aci thoɔ ɛ guiɛr.’ ¹⁸ Gokɛ wɛl juɛc lueel kedhie bi kek kenhiiim kɔl. Ku lueel raan wɛn ci alony kaŋ yɔk ɛlɛ, ‘Yɛn aci piny ɣɔɔc, ku ɣen adhɔl la ba la tiŋ. Lɔɔr ku lɛk bɛny lɔn acin kɛ maan yen ci ɣen la yai yic.’ ¹⁹ Ku lueel raandɛt, ‘Yɛn aci miɔɔr kathiaar ye kɔc pur ɣɔɔc, ɣen ala ba ke la them, lɔɔr lɛk bɛny lɔn acin kɛ maan tɛnɛ ye.’ ²⁰ Ku lueel raan ye kɔc diak, ‘Yɛn aci piac dɔm nya, acɔ lɛu ba la yai yic.’

²¹ “Go alony dhuk baai ku le wɛlkɛ lɛk banyde. Go banyde puɔ riak ku lɛk aluonyde, ‘Lɔɔr dhɔl yiic ku kam bɛɛi geeu, ku cɔl kɔc lim dhɔl yiic ku kɔc

cí duany, ku kóc cí ɲol ku cöör bik bën.’ ²² Go alony lueel, ‘Bëny, kě ca lěk ya aca looi ku piny aɲot lááu.’ ²³ Go bëny ben lěk aluɲnyde, ‘Lóor kuany baai yic ku dhöl yiic geeu, ku lěk kóc ëbën bik dhiel bën bí paandië thiän. ²⁴ Alěk yí, kóc wäär ca kaɲ cɔl acín mieth yai bik ben yök paandië!’ ”

Kě dhiel raan looi bí ya raan buoth Jethu

(Mt 10:37-38)

²⁵ Kóc juéc aake cath kek Jethu. Nawën ke wël yenhom kóc ku lueel, ²⁶ “Na ye raan bö tēnē ya, ku cīi wun ku man ku tieɲde ku miethke, ku wāmāthakēn ku nyiērakēn, ku wēike man, ka cie raan buoth ya.” ²⁷ Ku raan cie gum ku buoth ya, aciī lēu bí ya raan buoth ya.” ²⁸ Na wíc raan bí yōndit bäär apei buth, yeɲō bí kaɲ looi? Nadě ke cīi wēū muk bí kaɲ kuēēn nyin bí ɲic lɔn le yen wēū juéc bí yen yōt buth bí thōl? ²⁹ Na jɔk cōk ku le ciēn wēū juéc bí yen ye thōl, ka bí kóc yōt tiɲ ke kēc thōk aa bui, ku yekē lueel, ³⁰ ‘Mony kēnē aci yōt jɔk bí buth ku akēc thāāp.’

³¹ “Na jɔt bënyɲaknhom tɔɲ ke la apuruk tim thiäär bí la thōr kek bënyɲaknhom dēt la apuruk tim thiār-rou, ke cīi bí kaɲ tak lɔn bí yen tɔɲ lēu kek ē bëny kēnē? ³² Na yök ke cīi tɔɲ bí lēu, ka toc kóc ke bënyɲaknhom tui ɲot mec kek apurušōkke bik dšōr looi.” ³³ Kělā aya, acín raan kamkun lēu ye bí ya raan buoth ya agut tē bí yen kākke kaɲ pušl.

³⁴ “Awai, apath. Ku na thōök kōu alēi ke ben dhušk thīn kēdē? ³⁵ Awan cit kēnē acie ben piath. Aye pušk wei. Pieɲkē tē le wek yiith.”

Kääɲ amēl cí mää

(Mt 18:12-14)

15 ¹⁻² Kóc ajuēr kut ku kóc käreɲ looi aake cí bën tēnē Jethu bik pišōcde bën piɲ. Ku kēnē, ee kēc kóc akut Parathī ku kóc pišōc lööɲ nhiaar, rin ye Jethu kóc rēc meēn jāɲ lor, ku mīth ke ke aya.” ³ Goke lěk kääɲ kēnē.

⁴ “Na la raan tōk kamkun amāäl buɔt, ku mār amāl tōk, ke cīi thiārdhoɲuan ku dhoɲuan nyiēēɲ piny roor, ku le amāl tōɲ cí mää kaɲ wíc yet tē bí yen ye yök? ⁵ Ku na yök ka mīt pušu apei ku jɔt yekēt. ⁶ Ku na le yet baai ka cɔl māthke ku kōcken akeu nhom ku lěk ke, ‘Yen aci pušu miet rin cí yen amāl-diēn wäär cí mää yök. Loiku yai.’ ⁷ Kělā aya, miet pušu dīt abi tō pan Nhialic, rin raan tōɲ käreɲ looi cí yepušu dhušk ciēēn rin adumušōmke. Ku miet pušu kóc tō pan Nhialic, rin ē raan tōɲ, aciī bí thōɲ kek miet pušu rin kóc path kathiārdhoɲuan ku dhoɲuan cīn awušc cīk looi, bí kek kepuōth dhušk ciēēn.”

⁸ “Tēdē, tik ala wēēth thiäär milāɲ yer, ku mār wēnh tōk. Yeɲō bí looi? Abi mac dēēp ku wic apei arēk bí yōt a weec yic agut tē bí yen ye yök. ⁹ Tē cí yen ye yök ka cɔl māthke ku kóc akeu ëbën ku lěk ke, ‘Yen amit pušu apei, wēū-kiēn wäär cí mää aaca yök. Loiku yai.’ ¹⁰ Kělā aya, atuuc Nhialic aa puōth miet rin raan tōɲ käreɲ looi cí yepušu waar ku dhuk Nhialic.”

Kääɲ manh cí mää

¹¹ Ku la Jethu tueɲ ku lueel, “Monytui ē tō thīn ku ē la wāt karou. ¹² Go wēn koor lěk wun, ‘Gām ya kāk ba tēk ya akōldā?’ Go wun kāɲ tek tēnē ke.

¹³Nawën nîn lik cök ke wën koor ƴɔɔc kække ëbën, ku jiël bî la wun dët, wun cî yen wëëuke bën la thöl thîn dëŋ ë mäau ku wïcwiɔc adëjök. ¹⁴Wën cî yen wëëu thöl ke cɔŋdît apei loi rot ye pan awën, ku jɔl rëër ke nêk cök apei. ¹⁵Nawën le kække dhal ke luɛɛk rot pan raan tøk ë kɔc pan awën. Go raan la baai cɔl aye dîr baai bišök. Ku gëm ke kë camkë. ¹⁶Ku ë ye wïc diët cök yeyäc thišöŋ kë ye dîr cam, ku acîn raan cîi ye gäm ye. ¹⁷Nawën jɔl kërɛɛc cî looi tak yic yepušu ke lueel, 'Ye kɔc luoi kadë tš tënë wä ë kueth abî miëth döŋ piny, ku ƴen akîn duër thou ë tən rin cök! ¹⁸ƴen abî dhuk tënë wä ku lëk ye, wä ƴen acä awuɔc looi tënë Nhialic ku tënë yî. ¹⁹ƴen acîi ben a cɔl yî, loi ƴa ke ƴa cît alony ye riɔp.' ²⁰Ku jɔl jäl pan awën ku dhuk tënë wun.

"Tëwën ƴoot yen tēmec ke baai, ke tiŋ wun ke bö. Go pušu la yum ku riŋ tënë ye ku pɛet yic ku cim gëm. ²¹Go wëndɛ lueel, 'Wä ƴen acî kërɛc looi tënë Nhialic ku tënë yî. ƴen acîi ben piath nadë ke ƴa cɔl ë yî.' ²²Go wun aluɔɔ-nyke cɔl ku lueel, 'Riëŋkë! Bëëikë alanh path ku täaukë yeköu. Ku cušthkë cin joth miläŋ tɔc ku täaukë war yecök. ²³Ku bëëikë muɔɔr thiin cuai apei ku näkkë bî ƴok yai looi, ²⁴rin manhdiën kënë ë cît mänh cî thou ku acî ben pîr. ƴeen ëcî määŋ ku acî ƴök.' Ku jɔlkë yai cam.

²⁵"Tëwën looi kakkä röt, wëndît ëcî la luui dom yic. Nawën dhuk ku jɔl bî baai dööt, ke piŋ lšr yic ku diër. ²⁶Go aluɔny tøk cɔl ku thiëc kë diër kɔc baai. ²⁷Go alony awën lëk ye, 'Wämuuth acî bën, ku wuur acî muɔɔr wäär cuk muk apei bî cuai nök bî yai looi rin cî yen dhuk ke puɔl guɔp.'

²⁸"Go wëndît pušu riäak apei ku kuec bî cîi la baai. Go wun bën tënë ye ku lëŋ bî la baai. ²⁹Go lëk wun, 'ƴen acî luui apei ë runkä ëbën tënë yî, ku acîn tōŋ ca lëk ƴa ba looi cî ƴen kaŋ kuec ba cîi loi. Ku ë runkä ëbën acîn mën manh ë thök ca kaŋ yiëk ƴa bî ƴen luui yai ƴok mätthkië. ³⁰Ku wën dhuk wëndu ke cî wëëuku la mušr adëjök kōth, ke yî loi yai ku näk muɔɔr tōŋ yen cuai apei ƴakkua yiic.' ³¹Go wun bëër, 'Manhdië, yîn arëër kek ƴa akölaköl, ku kāk mušk ëbën aa kākku. ³²Ku ë yic buk yai looi rin wämuuth ë cît manh cî thou, ku ëmën acî pîir, ee cî määŋ ku ëmën acî ƴök.' "

Kääŋ raan luoi kony rot ruëny

16 ¹Ku ben Jethu lueel tënë kɔcken ye buɔɔth ëlä, "Wäthɛer raan ajak ë tš thîn, ku yeen ë la raan kække guiir baai, ku raan kënë ëcî luɔm tënë ye rin cî yen wëëuke mušr. ²Go cɔl ku lueel, 'ƴeŋö kë ƴa piŋ keye lueel ë rienku? Nyoth wëëu ca dɔm ku wëëu cî määŋ thoök ëbën, rin yîn acîi bî ben ƴot yî lui tënë ƴa.' ³Go mony wën lueel yepušu ëlä, 'Ba ƴö looi tē cop bëny ƴa luoidië yic? ƴen akuc pušr ë dom ku ƴen abî guɔp ƴär tē ye ƴen lim. ⁴Ëmën, kë ba looi aca jäl ƴic, kë bî ƴen cɔl ala kɔc juëc määth ke ƴa, bîk ƴa aa lor bäaiken tē cop ƴa wei luoidië yic.'

⁵"Go kɔc la gup käny bānyde cɔl ku lueel tënë raan cî kaŋ bën, 'Kāk bëny kōny tënë yî yekë dë?' ⁶Go lueel, 'ƴen akōny tōnydît miök bian tøk.' Go raan käng guiir baai lëk ye, 'Kënë acî ƴa akuëndu, nyuc ku gät thiärdhiëc.' ⁷Ku thiëc raan dët, 'Na yîin, këny tš ƴiguɔp ye dë?' Go lueel, 'Ee gāny rap tiem tøk.' Go lëk raan wën, 'Gät buɔt kabët.'

⁸"Go wun baai raanden la guɔp awan leec wën cî yen rot kony. Rin tē ye riëc akölë kākken luɔi thîn kamken aŋuëën tënë mütth bäāny Nhialic." ⁹Go Jethu la tueŋ ku jīɛɛm, "Këya alëk we, luɔikë jīɛɛk pinyinhom bî wek ke la

mëth, rin na la jaakdun thök ke wek aabi lor pîr akölrîëc ëbën yic. ¹⁰Raan ñic kâlik muk apath ë kâjuëc ñic muk aya, ku raan kuc kâlik muk, acie kâjuëc ë ñic muk. ¹¹Na yîn acie kâk ciëñ pinyinhom ë tën ñic muk, ke yî bî deet puðu kädë bî yî gäm jiëek tō pan Nhialic? ¹²Na yîn acie ñjōth puðu lon bî yîn kën raandä ñic muk, ke yeja bî gäm kē cōk a kēdu?

¹³“Acîñ alony lëu ye bî luui tēñë bāny karou, ka man raan tueñ ku nhieer raan ye kōc rou. Tēdë ka thek raan tueñ ku dhël raan dēt guōp. Acîñ raan lëu bî Nhialic ku jiëek nhia kēdhie.”*

¹⁴Go kōc akut Parathî, kōc nhia wēu, kâkkâ piñ ëbën ku dōlkë Jethu guōp. ¹⁵Go Jethu lëk ke, “Wek aa rōt nyuōth kōc nhîim ciët wek kōc path ku Nhialic añic kē tō wepuōth. Rin kâk ye kōc juëc yiëk kepuōth apei ciët kek ril, aaye Nhialic tiñ ke kor.

¹⁶“Wätheer agut tēwäär tul Joon, kōc aake ye lõñ Mothith ku wël cî kōc kâk Nhialic tiñ gōt, theek. Ku ëmën, Wēt Puoth Yam rin bāny Nhialic alëk kōc, ku awic kuat raan ëbën bî rot riëeny thîn. ¹⁷Ee këya, apuol yic bî kâk tō nhial ku pinyinhom riääk, tën tē bî wēt thiin koor tō Lõñ yic cuat wei.”

¹⁸“Raan liñi tieñde ku thiëek tiñ dēt, ka cä akōr looi. Ku mony thiak tiñ cî muōnyde liñi, ka cî akōr looi aya.”*

Raan cî jak kok miëth ku Ladhäro

¹⁹Go Jethu kääñ bën thjōth ku lueel, “Raan tōk ë tō thîn ku ëcî jak apei, ku ë cēñ alëth dhēñ ku ë ye yai looi paande akōlaköl. ²⁰Ku raan laañ cōl Ladhäro la guōp tētōök juëc apei ë tō thîn aya. Ku ë ye nyuc yōn raan ajak thok, ²¹bî lim awuthueei ë lõny piny. Ku jōk aake ye bën aya ku nyankë tētōök yiic.

²²“Nawën ke laañ kēñë thou, go atuuc Nhialic wēike tääu Abaram you nhial pan kōc path cî thou. Nawën ke mony ajak lõk thou aya ku thiäk, ²³ku tēu wēike pan mac, ku rem thîn apei. Nawën ñjēer yenyin nhial ke tiñ Abaram tēmec, ku Ladhäro ke tō yeyou. ²⁴Go dhiau ku lueel, ‘Wä Abaram liec ya, ku toc Ladhäro bî ciëñ tōk luōt thok pïu yiic, ku gōot yaliep bî liemdië lier, rin yen arem apei ë tën!’

²⁵“Go Abaram bëer, ‘Manhdië, tak lon cî yîn kâpath yōk wäär pïr yîn ku yōk Ladhäro käreç. Ku yeen awac puðu ëmën ku yîn arem apei. ²⁶Ku dēt aya, tēthuth mec yic apei atō kamkua bî ciën raandan la lõgtui, ku cîn raandun bō tēñë ya ë tën.’ ²⁷Go mony ajak wën lueel, ‘Wä Abaram yîn alañ ba Ladhäro tuōc panda, ²⁸tēñë mith wä kadhieç bî ke la wēt bîk cî bō ë tën bî ke reem aya.’

²⁹“Go Abaram lëk ye, ‘Mothith ku kōc kâk Nhialic tiñ aa tō thîn, cōl ke aa piñ wëlken.’ ³⁰Go mony ajak ben lueel, ‘Kēñë acîñ ye lëu, Wä Abaram! Ku na jōt raan rot kōc cî thou yiic ku le tēñë ke, ka päl käreç yekë ke looi.’ ³¹Go Abaram lueel, ‘Na cîk wël Mothith ku wël kōc kâk Nhialic tiñ piñ, ka cîñ wēt raan cî thou ku ben pîr piñ aya.’”

Ba raandët thjōc kërac yic

(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)

17 ¹Nayōn akāl tōk ke lueel Jethu tēñë kōcken ye buōth, “Kâk kōc cōl aloi adumuōm aa rōt dhieel looi akōlaköl. Ku raan kâkkâ cōl aloi rōt

abî kërac apei yök. ²Ee nuëñ tènë ye diët cî ruök yeth aleldît tet, ku pîk wîir bî mou, bî kác thiiká cîi cöl aloi adumuööm. ³Tietkê rôt!

“Na loi menhkui adumuööm, ke nyieny, ku na dhuk yepuöu ciëen këræc cî looi, ke yî pël wët piny tènë ye.” ⁴Ku na looi kërac tènë yî arak dhorou akäl tök, ku bîi tènë yî arak dhorou aya, ku thiëc yî ba wët päl piny, ke yî pël wët piny tènë ye.”

⁵Nayon aköl dët ke lueel atuuc tènë Bëny Jethu, “Yok aa wíc gamdît, lëk yo tẽ bî yok ye yök thîn.” ⁶Go Bëny bëer, “Na gamdun cök kuur bî ciët manh ñaap, ka lëukê bák tim diit tui yöök ëlä, ‘Nyuën rot bei piiny agut mei, ku lóor pith rot wîir!’ Ke wëtdun aloi rot.

⁷“Na thöönku lón raan tök kamkun ala alony cî la pur, tẽdë ke cî la biöök amël. Na le dhuk dom yic, ye lëk ye, ‘Lóc bën ba bën mîth?’ ⁸Acîi bî lëk ye këya! Tẽdë aba lueel tènë ye, ‘Guir miëth tènë ya, ku tît ba kañ mîth ku dëk, na lä ciëen ke yîn abî jäl mîth ku dëkê.’ ⁹Ku alony aa cie leec tẽ looi kek luiden. ¹⁰Athöñ kek we aya, na luikê kě ca lëk we bák looi, ka luëlkê, ‘Yok aa loony ë path, ee luida yen acuk looi ku acin dët.’ ”

Atuet thiäär acî kony

¹¹Nawën la Jethu Jeruthalem, ke tẽk kam Thamaria ku Galilia. ¹²Nawën yeet gen thiin tõ dhël yic ke rãm kek atuet thiäär. Gokê kőc tẽmec, ¹³ku luëlkê, “Jethu Bëny, liec yo.” ¹⁴Nawën tiñ ke ke lueel, “Lak ku nyuöthkê rôt koc kák Nhialic.”^d

Tëwën ñoot kek dhël yic, ke tuet jiël kegup. ¹⁵Go raan tök dhuk tènë Jethu wën cî yen ye tiñ ke tuet cî jäl yeguöp, ku leec Nhialic apei rôldît, ¹⁶ku cuet rot piny Jethu nhom ku leec. Ku mony kënë ë raan Thamaria. ¹⁷Kënë acî Jethu cöl athiëc ku lueel, “Cie raan thiäär yen cî kony bî tuet jäl kegup? Kóc kók kadhonuan aako? ¹⁸Yeñö yen raan wun dët yen dhuk bî Nhialic bën leec?” ¹⁹Ku lëk ye, “Jot rot ku jäl. Gamdu acî pîir.”

Bääny Nhialic

(Mt 24:23-28, 37-41)

²⁰Nayon akäl tök ke koc akut Parathi thiëc Jethu, “Bî bääny Nhialic yecök jöök nen?” Go Jethu bëer ku lueel, “Bääny Nhialic acie kënë na bîi ke tiñ koc nyin? ²¹Ku acin raan lëu ye bî lueel, ‘Daai tẽn, yen akîn, tẽdë ke lueel, yen akan.’ Rin bääny Nhialic atö wepuöth.”

²²Ku lueel Jethu tènë koccken ye buöth, “Tẽ bî wek ya, yen Manh Raan nhiaar diët ya cök rëer ke we akäl tök abö. Ku yen acîi bî rëer tẽn. ²³Abî koc kók lëk we lón cî yen dhuk yen atö tẽn, ke duökkê gam, ku duökkê ya cök wíc. ²⁴Rin tẽ dhuk Manh Raan, ka guo kě ñic. Abäk tiñ cimën bir deñ dhie yen nhial reet yic, ku tiñ lön ku lönjê. ²⁵Ku yen abî kañ gum apei, ku riëc akölê acîi wëtdië bî gam. ²⁶Tẽ le Manh Raan bën, ke kě bî rot looi abî ciët kēwäär loi rot wäär pîir Noa.” ²⁷Ee nînkä koc aake rëer ke mit puöth, keye mîth ku dëkkê ku loikê ruëi yet aköl le Noa riäi yic, ku bö aboor ku moukê ëbën.” ²⁸Ku bëndië abî thöñ aya kek kēwäär loi rot wäär pîir mony cöl Lot. Ee nînkä

* 17:3Mt 18:5 d 17:14Rin bî koc kák Nhialic ke tiñ lón cî kek pial bîk aa rëer ke koc.
(Leb 14:1-32) * 17:26Cäk 6:5-8 * 17:27Cäk 7:6-24

koc aake ye mīth ku dëkkë, ku yockë käng ku yockë ke wei, ku purkë ku loikë yōōt. ²⁹Ku aköl wën jiël Lot Thodom, ke Nhialic cöl deŋ atueny ë mac ku nêk koc ëbën,* ³⁰yen abī ciët aköl bī Manh Raan dhuk.

³¹“Të le akölë bën, ke raan rëer ayeer acī ben la yöt bī la guik kë muk. Ku raan tō dom yic acī dhuk baai aya.* ³²Takkë kēwäär cī rot looi tēnë tiŋ Lot.* ³³Raan wīc ye bī wēike kony aabī muŋr, ku na ye raan mār wēike ë rienkië ka bī wēike muk akölriëc ëbën.* ³⁴Wakŋu ë nīnkä koc karou aabī tō yōōt ke nin. Raan tōk kamken abī lōc ku nyëi ku dōŋ raan tōk. ³⁵Këlā aya, diäär karou aabī luui ë tōk luuiden baai, tiŋ tōk abī yāth nhial ku nyiëŋ tiŋ tōk piny. ³⁶Ku abī rot looi këlā aya tēnë koc lui dom yic. Raan dēt abī yāth nhial ku nyiëŋ raan dēt piny.”

³⁷Go kocken ye bucoth thiëc, “Bëny, bī ke yāth tēnen?” Go Jethu bëer, “Të rëer guŋp kē cī thou thīn, aye cor yenhom mat thīn.”

Lëer ku bëny luŋk

18 ¹Nayon aköl dēt ke Jethu lëk kocken ye bucoth kääŋ bī ke piŋc bīk dhiel aa rōök akölaköl ku cīk dhōr. ²Ku lueel, “Wätheer bëny luŋk ë tō thīn gen tōk. Ku ëcie riŋc Nhialic ku ë dhāl koc gup ëbën. ³Ku tiŋ lëer ë tō ë gen kēnë aya. Ku ë ye lac bën tēnë bëny, ku lēŋ bī luŋk yic tēnë mony luk kek. ⁴⁻⁵Go bëny wētde cīi kuëc nhom. Nawën le tak ke lueel, ‘Na cok alon cīi yen ye riŋc ë Nhialic, ku cā koc thek, ke rin ë tiŋ kēnë ya rāām nhom ë bak, aba tiŋ ba dhiel luŋk yic, na cā loi këlā, ka bī ya cool ë bën ku cut yaguŋp.’”

⁶Ku jōl Jethu lëk ke, “Pieŋkë tē ye bëny kuc luk jicem thīn. ⁷Cīi Nhialic lëu bī luk ŋic looi tēnë kocken cī lōc, koc ye rōök aköl ku wëer? Bī ke cöl ke mec tēnë ye? ⁸Alëk we, abī luk ŋic looi tēnë ke. Ku na la dhuk, yen Manh Raan, ye koc kadë ba yök ke la gam pinyinhom?”

Kääŋ raan akut Parathī ku raan ajuër kut

⁹Ku lueel Jethu kääŋ kēnë aya tēnë koc rōt yök ciët kek path kepëc, ku dhälkë raan ëbën guŋp. ¹⁰“Koc karou aake cī la luanŋ Nhialic bīk la rōök, raan akut Parathī nhiam apeī ku raan ë kut ajuër koc tuŋr nyīn. ¹¹Go mony nhiam akut Parathī bën ku kēc ku rōök ë rot ëlā, ‘Yīn alëc Nhialic, yen acīi thōŋ kek koc kōk, koc kāk koc kōk tuŋr nyīn, koc ë luui käreç ë diäär koc kōk kōr. Yīn alëc rin yen acīi thōŋ kek raan ajuër kut kēnë. ¹²Yen ë thek ba cīi mīth, arak rou nīn kadhorou yiic, ku yīn aya juër tōk thiäär yic kākkiën ya yök luui yic ëbën.’

¹³“Ku raan ajuër kut acī bën ku kēc tēmec ku cīi yenyin ŋëer nhial wën rōök yen, ku gut yepuŋu amääth bī nyucoth lon ë yen käreç looi ku lueel, ‘Nhialic liec ya, yen ë raan la guŋp adumuŋm.’” ¹⁴Ku jōl Jethu lëk ke, “Mony kēnë, ku acie raan akut Parathī, acī dhuk baai ka adumuŋmke cī pāl piny tēnë ye. Rin raan nhiam rot yāth tueŋ abī dhuŋk ciëen, ku raan lir puŋu rot tōŋu ciëen abī yāth tueŋ.”*

* 17:28-29Cäk 18:20-19:25 * 17:31Mt 24:17-18; Mk 13:15-16 e 17:32Tiŋ Lot yon cī yenhom wel bī riän Thodom tiŋ, nawën ke yuom abī ciët ŋenh awai. (Cäk 19:26) * 17:33Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; Jn 12:25 * 18:14Mt 23:12; Lk 14:11

Jethu adoc mïth*(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)*

¹⁵Koc kôk aake mïth bëï tënë Jethu bï ke bën dâc. Go koc Jethu bucoth ke läät. ¹⁶Go Jethu mïth caal yelööm ku lueel, “Calkë mïth aa bö tënë ya, duökkë ke pën. Rin raan wïc ye bï la bääny Nhialic yic adhîl gam cïmën ë mïth thiikä. ¹⁷Alëk we, raan wïc ye bï bääny Nhialic yök adhîl wët Nhialic gam, cïmën ye manh koor wët koc ke dhiëth ye gam.”

Raan ajak*(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)*

¹⁸Go raandit koc Itharel Jethu thiëc, “Raan piöoc path, yejö ba looi ba pïr akölrîëc ëbën yök?” ¹⁹Go Jethu lëk ye, “Yejö ye yïn ya cöol raan path? Acin raan path, ee Nhialic ë rot.

²⁰“Ku na bëër wëtdu, ke yïn aŋic kâk ye lööŋ Nhialic lueel,

‘Duk tiŋ raandä kôr, duk raan näk,

duk cuëër, duk kuëëŋ wët lueth.

Thek wuur ku moor.’ ”*

²¹Go mony wën bëër, “Löönkä aaca muk nhïim ëbën tēwäär koor ŷen agut ëmën.” ²²Nawën piŋ Jethu kënë, ke lueel tënë ye, “Ala löŋ ŋot këc ë looi. Yaac kâkku ëbën ku gam wëu tënë koc ŋöŋ, yïn abï jîëek la yök pan Nhialic ku bäär buoth ya.” ²³Nawën piŋ mony kënë ë wëlkä, ke meen rin ë jak apei.

²⁴Go Jethu tiŋ ke cï puöu dak ku lueel, “Abï yic riel tënë koc ajiëek bïk la bääny Nhialic yic. ²⁵Alëk we alanden, apuol yic bï thöröl bak with cök, tēn tē bï raan ajak la bääny Nhialic yic.” ²⁶Go koc awën piŋ ë wëlkä Jethu thiëc, “Na ye këya, yeŋa bï la pan Nhialic?” ²⁷Go Jethu bëër, “Kâk cïi raan ke lëu aaye Nhialic looi.”

²⁸Go Pïter lueel, “Na ŷook, ŷok aaci kâkkua nyään wei ku buothku yï!”

²⁹Go Jethu lëk ke, “Wek alëk yic, raan nyiëëŋ panden wei, ku tieŋde ku wämäthakën ku koc ke dhiëth ye, ayï miëthke rin bääny Nhialic, ³⁰abï käjuëc yök ë riëc kënë yic, ku pïr akölrîëc ëbën bï bën aköldä yic.”

Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk*(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)*

³¹Nawën ke Jethu cöol kocken ye bucoth kathiäär ku rou tēden röt ku lëk ke, “Ëmën ŷok aa la Jeruthalem, tē bï käwäär cï koc kâk Nhialic tiŋ göt rin Manh Raan kenhïim la tieŋ thïn. ³²Abï la thön koc cie koc Itharel bïk bui ku lëëtkë, ku ŋutkë nyin, ³³ku abïk that ku näkkë, ku na ye aköl ye nïn diäk, ke yeen abï pïir ku jöt rot raŋ yic.” ³⁴Ku koc ye bucoth aake këc kâkkä deet yiic. Wëtde yic aci thiaan tënë ke, ku keek aaci kën jîëem Jethu kuc.

Jethu aci cöor kony bï daai

³⁵Nawën dötkë Jeriko, ke mony cï cöor ë rëër dhël you ke lïm. ³⁶Nawën piŋ koc cath röt, ke thiëc, “Yejö loi rot?” ³⁷Go lëk ye lon ë Jethu raan Nadharet yen atëk dhël yic. ³⁸Go cööt, “Jethu, wën Debit liec ya.”

* 18:20B.bei 20:12-16; L.rou 5:16-20

³⁹Go kɔc ke tɔ tuɛŋ lăăt ku lĕkkĕ ye bĭ biət. Go ɲot kiu apeĭ, “Wĕn Debit kony ɣa.”

⁴⁰Go Jethu kɔ̄c ku lĕk kɔc bĭk mony kĕnĕ thĕl tĕnĕ ye. Nawĕn cĭ ɣĕĕt tĕthiɔk, ke thiĕc Jethu, ⁴¹“Yeŋɔ wĭc ba looi tĕnĕ yĭ?” Go bĕĕr, “Bĕny awiĕc ba ben daai.” ⁴²Go Jethu lĕk ye, “Daaiĕ! Gamdu acĭ kony.” ⁴³Go guɔ daai nyin yic, ku buɔɔth Jethu ke lec Nhialic. Nawĕn tiŋ kɔc juĕc ke tɔ thĭn kĕ cĭ rot looi, ke lec Nhialic ĕbĕn.

Jethu ku Dhăkeo

19 ¹Nawĕn cĭ Jethu ɣet Jeriko ku ber yic. ²Ke raan ajak cɔl Dhăkeo ĕ tɔ thĭn ke ye raandĭt kam kɔc ajuĕr kut, ³ku yĕen ĕ wĭc bĭ Jethu tiŋ ku ĕ cieĕ apeĭ. Go ciĕn tĕ tiŋ yen Jethu rin kɔc aake juĕc. ⁴Go riŋ tuɛŋ ku ler ŋaap nhom, ŋam bĭ Jethu tĕĕk yecɔk. ⁵Nawĕn ɣĕĕt Jethu ŋam awĕn cɔk ke tiŋ Dhăkeo nhial, go cɔl ku lueel, “Dhăkeo, lɔc bĕn piny, yakɔl ɣen abĭ cool paandu.”

⁶Go Dhăkeo bĕn piny ku lor Jethu ke cĭ puɔu miet apeĭ. ⁷Nawĕn tiŋ kɔc ke tɔ thĭn ĕ kĕnĕ, ke la ŋoomŋoom ku luelekĕ, “Mony kĕnĕ acĭ la cool pan raan rac.” ⁸Go Dhăkeo wĕlken cĭi kuĕc nhĭim ku jɔt rot ku lĕk Bănyda, “Bĕny, ĕmĕn thiin ɣen abă abĕk ĕ wĕĕukiĕ yiĕk kɔc ŋɔŋ, ku na ca kĕn raandă cam ruĕĕny, ka ba dhuk arak ɣuan.”

⁹Go Jethu lĕk Dhăkeo, “Yakɔl, yiin ku kacku wek aacĭ pĭr akɔlriĕc ĕbĕn yɔk, rin yiin aya yĭn ĕ manh Abaram, ¹⁰rin Manh Raan acĭ bĕn bĭ kɔc cĭ măär wĭc, ku kony ke.”

Kăăŋ aloony kathiăär

¹¹Tĕwĕn pĭŋ kɔc ĕ wĕlkă, ke Jethu thɔth kăăŋ rin ĕcĭ thiɔk ke Jeruthalem. Ku ĕ yekĕ tak lɔn bĭ băăny Nhialic rot guɔ la jɔk thĭn. ¹²Ku jɔl lueel, “Monytui, ke ye raan ɔl bĕny, ĕcĭ la wun dĕt mec apeĭ bĭ la ruɔk bĭ ya bĕnyŋaknhom. Ku jɔl dhuk wuɔnden. ¹³Ku wĕn kĕc yen guɔ jăl, ke cɔl aluɔɔnyke kathiăär, ku ye ŋĕk găm wĕĕu ku lĕk ke, ‘Lɔkkĕ luui ĕ wĕĕukă ɣet akɔl bĭ ɣen dhuk.’ ¹⁴Ku yĕen ĕ mæŋ kacken mæc, gokĕ kɔc tuɔc yecɔk bĭk la lueel, ‘Mony kĕnĕ acuk wĭc bĭ ya bĕnyŋaknhom.’

¹⁵“Cɔk awĕn cĭi kacke ye wĭc ka ɲot cĭ ya bĕnyŋaknhom, ku dhuk ku cɔl aloonyken wăär cĭ găm wĕĕu, bĭ bĕn ŋic ye wĕĕu kadĕ cĭ raan tɔk ya juak wĕĕu wăär cĭ yiĕk ye yiic. ¹⁶Go alony tuɛŋ bĕn ku lueel, ‘Bĕny, wĕĕu wăär ca găm ɣa, ɣen acĭ wĕĕu juĕc tĕnĕ ke arak thiăär yɔk thĭn.’ ¹⁷Go bĕny lĕk ye, ‘Aca ŋiĕc looi, yĭn alony path, ku rin cĭ yĭn kălik ŋiĕc muk apath, yĭn abĭ ya bĕny geeth kathiăär.’ ¹⁸Go alony ye kek rou bĕn ku lueel, ‘Bĕny, ɣen abĭ wĕĕu juĕc arak dhiĕc yɔk tĕn wĕĕu wăär ca găm ɣa.’ ¹⁹Go bĕny lĕk alony kĕnĕ aya, ‘Yĭn abĭ ya bĕny geeth kadhiĕc.’

²⁰“Ku ben alony dĕt bĕn ku lueel, ‘Bĕny, wĕĕnkun wăär aa kĭk. Aake ca der yiic alanthiin ye kɔc kenyĭn wuuny ku tăău ke. ²¹Yen ɣa cĭ riɔc yĭ, rin ye yĭn raan cie kĕdu puɔl. Yĭn ĕ kĕ cie kĕdu lɔom, ku yĭn ĕ tem rap kĕc ĕ puur.’ ²²Go bĕny lĕk ye, ‘Yĭn alony rac, dak rot. Wĕlkun ca lueel kek aabĭ luɔk wĕi. Aŋic lɔn ye ɣen kĕ cie kĕdiĕ lɔom, ku ɣen ĕ rap tem rap kĕc puur. ²³Yeŋɔ kĕc

yin wëëukië gäm kɔc ɲic luui wëëu rin na la dhuk aköldä ke yök ke cï keyiic juak?” ”

²⁴ “Ku yöök bëny kɔc wën kääc thïn, ‘Nyaaike wëëu tënë ye ku gamkë ke tënë raan la wëëu juëc.’ ²⁵ Gokë lëk ye, ‘Bëny yeen ala wëëu juëc apei.’ ²⁶ Go bëny lëk ke, ‘Raan la kãɲ abï gäm kãjuëc kök, ku raan cïn kãɲ, abï këthiin tō tënë ye nyaai aya.’ ²⁷ Ku kɔc man ɲen kã, kɔc cïi ɲen wïc ba ya bányden, bëëikë ke ɲanhom tën ku nãkkë ke ɲa daai ë ke.’ ”

Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19)

²⁸ Wën cï Jethu kãkkä lueel, ke jiël bï la Jeruthalem ke wat atuöccke nhïim. ²⁹ Tëwën cï kek thiök ke Bethpeec ku Bethanï, tëthiääk kek gɔn Olip, ke tooc kɔc ye bucoth karou tuenj ³⁰ ku lëk ke, “Lak bëëi tō tuenj yiic. Të yeet wek, wek aabi manh akaja cïn raan cï kãɲ cath ye yök ke mac. Luonykë ku bëëikë tën. ³¹ Na le raan thiëc we, yeɲö lony wek ye? Ke lëkkë ye, awïc Bányda.” ³² Gokë la ku yökkë manh akaja cït tëwën cï Jethu ke than thïn. ³³ Tëwën lony kek manh akaja, ke lëk raan la akaja ke, “Yeɲö lony wek manh akaja?” ³⁴ Gokë bëër, “Awïc Bányda.”

³⁵ Gokë manh akaja ɲãth tënë Jethu ku kumkë kōu alãthken, ku nyuc Jethu yekōu. ³⁶ Tëwën lööny yen dhöl, ke kɔc juëc thieth alãthken dhël yic. ³⁷ Ku wën lɔɔr yen piny gɔn Olip nhom, go kɔcken ye bucoth puöth miet ëbën, ku leckë Nhialic rin kãjuëcdüt jãɲ göi cïk tïɲ ku wekkë apei ëlä,

³⁸ “Bï Nhialic bënyɲaknhom cï bën rin Bányda döc.

Döör pan nhial ku lec tënë Nhialic.”

³⁹ Go kɔc akut Parathï kök ke tō kɔc yiic lueel tënë Jethu, “Bëny cɔl kɔckun yï bucoth aa bit.” ⁴⁰ Go Jethu bëër, “Alëk we, na cɔk kë biet, ka aleel ë röt, aa loi wuöu.”

⁴¹ Nawën lek Jeruthalem dööt, ke dhiau wën tïɲ yen geu nhom, ⁴² ku lueel, “Döör akölrëëc ëbën ëcï we dööt kɔc Jeruthalem, ku wek aaci jai ë ye. Ku ëmën acäk bï ben tïɲ. ⁴³ Ala aköl bï kɔc aterdun bën ku golkë we abï ciën tēyör bakkë. ⁴⁴ Aabi we nök ëbën agut mïth rëër ke we. Ku gen Jeruthalem abï thuör piny ëbën, abï ciën alel kääc alel dët nhom, rin këc wek aköl cï Nhialic bën bï we kony ɲic.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic. Ku cop kɔc kãɲ ɲaacer kal luanj Nhialic yic. ⁴⁶ Ku lëk ke, “Acï göt athör theer wël Nhialic yic lɔn cï Nhialic ye lueel ëlä, ‘Luanjdïe aci looi bï ɲa tën ye kɔc ëbën röök thïn.’ Ku yeen acäk wel bï ɲa luanj cuër.”

⁴⁷ Ku jɔl a piöoc luanj Nhialic akölaköl. Go kɔc kãk Nhialic ku kɔc gët lööɲ ku kɔcdüt baai wïc bïk nök. ⁴⁸ Ku acïn dhël cïk lëu bïk yök bï kek ye looi, rin ye kɔc ëbën rëër yelööm ke piɲ wëlke, ku wickë bï ciën tön cïk piɲ.

* 19:26Mt 13:12; Mk 4:25; Lk 8:18 * 19:38Wk 118:26 * 19:46Jh 56:7; Jer 7:11

* 19:47Lk 21:37

Bäny Itharel aa riel Jethu yõñ yic

(Mt 23:27; Mk 4:27-33)

20 ¹Nayon akäl tök, tēwēn piöoc Jethu kōc ē Wēt Puoth Yam luaj Nhialic, ke bēnydīt kāk Nhialic, ku kōc gāt lööñ ku kōcdīt baai bō tēnē ye. ²Ku thiëckē, “Ee yīn, lēk yō ye riel nō tō yīguōp ye yīn luui kēlā? Ku yeja yīk yī ē riel kēnē?”

³Go Jethu bēēr tēnē ke, “Wek aba thiëc aya, lēkkē ya, ⁴riel ye Joon kōc gām lōkwēi yōk tēnē Nhialic aye rielde ē rot?” ⁵Gokē kañ guëek yic kamken ē rōt ku luelkē, “Na luelku ka yōk tēnē Nhialic, ka lueel ēlā, yeñō kēc wek wētde gam? ⁶Ku na luelku ke rielde ē rot, ke yōk aa nāk, rin cī raan ēbēn ye gam lōn Joon ē ye raan kāk Nhialic tīñ.” ⁷Gokē dhuōk Jethu, “Yōk aa kuc tē yōk yen rielde thīn.”

⁸Go Jethu lēk ke, “Na ye kēya, ke wek aacā lēk riel ye yēn kākka looi.”

Jethu ajam ē waal bī rēc bāny nyuōth

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹Ku ben Jethu jam ē waal tēnē kōc ku lueel, “Monytui ēcī dom looi ku cum yic tiim ē luok, ku riōp yic kōc kōk. Ku kēny wun dēt, ku le pēi juëc nōk wei.”

¹⁰Nawēn le tē cī tiim luok thōñ, ke tooc alonyde tēnē kōc wāār cī riōp dom yic bīk la gām abākke. Gokē alony dōm ku thatkē ku copkē ciēēn yecin. ¹¹Go alony dēt ben tooc, gokē ben dōm ku thatkē ku bañkē apei. Ku toockē ciēēn ke cīn kē cīk gām ye. ¹²Go alony dēt ye kek diāk ben tooc, gokē yiēk tētōk aya ku copkē wei. ¹³Go wun dom lueel, ‘Yeñō ba looi? Yēn abī manhdiēn nhiaar tooc, tēdē ka bīk la theek.’ ¹⁴Nawēn tīñ kōc cī riōp dom yic manhde, ke luelkē, ‘Kēnē ē manh raan yen la dom, ku ē yen abī kāñ lōk thōn akōldā. Bāk nākku ku kākka aabī dōñ ke yō.’ ¹⁵Ku thelkē ayeer dom yic ku nākka.” Ku jol Jethu ke thiëc, “Yeñō bī raan la dom looi tēnē ke?” ¹⁶“Abī bēn ku nēk kōc awēn cī riōp dom yic, ku riōp dom yic kōc kōk.” Nawēn piñkē ē wēt kēnē ke luelkē, “Diēt cīi rot loi!”

¹⁷Go Jethu ke dōt apei ku thiëc ke, “Yeñō ye wēt kēnē cī gōt kēlā theer teet yic,

‘Mēn wāār yen cī atēet kuec, yen aci bēn a mēn ril.’ ”

¹⁸Ku lēk Jethu ke, “Na deeny raan yecōk mēn ka duōny bī ruōth. Ku na wīk raan nhom ka niōon yic.”

Jethu awīc bī wēñ wētajuēr

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹Go kōc piöoc lööñ ku bāny kāk Nhialic wīc bīk Jethu dōm nyin yic, rin cī kek ye nīc lōn aa kek ke jiēem Jethu gup ē waal. Ku keek aaci riōc kōc awēn tō thīn. ²⁰Gokē kōc kōk riōp thoock bīk rōt looi ciēt ke ye kōc path tēnē Jethu, bīk aa la thiëc bīk deep rin na le wēt rēec lueel, ke dōmkē ku yēthkē tēnē bānydīt mac baai. ²¹Ku bīk tēnē Jethu ku thiëckē ēlā, “Raan piöoc, añicku lōn wēt ye lueel ku kē ye piōc ee yic. Yīn acie dīt raan ye kuëc nhom. Ku yīn ē kōc piōc bīk kē wīc Nhialic looi dhēl la cōk. ²²Lēk yō, na ye tāktākdu

buk ajuër dhiel aa gam, yok kòc Itharel tènë bënyaknhom Cithër kua cuk bĩ găm ye.”

²³ Ku Jethu ëci ruëenyden ñic, ku bëër, ²⁴ “Nyũthkë Ƴa wëü, ku thiëec ke, ye nom Ƴa ku ye rin Ƴa kăkkă cĩ giet ë wëeth kũ?” Gokë bëër, “Aa kăk Cithër bënyaknhom.”

²⁵ Go Jethu lëk ke, “Na ñieckë këya, gămkë Cithër bënyaknhom kède ku gămkë Nhialic kède.”

²⁶ Ku acĩn wët ræc cĩ Jethu lueel kòc nhĩim lëu bĩ ya awuõc bĩ kek ye ðom. Ku wët cĩ lueel ëci ke gĩi ku bitkë.

Nhialic abĩ kòc cĩ thou cɔl aa ben pĩr

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Go kòc kòk akut Thaduthĩ. Akut cĩi yeen ye gam lɔn bĩ Nhialic kòc cĩ thou ben cɔl apĩr, bën tènë Jethu ku thiëckë ëlä, ²⁸ “Raana piõoc, Mothith aci lõŋ gĩt ëlä tènë Ƴo, ‘Na thou wămënh ë raan ku nyiëŋ tik piny ke cĩn mĩth, ke wămënh koor ala Ƴot tik bĩ mĩth dhiëeth Ƴon mënhe.’” ²⁹ Na thõõŋku lɔn tũ mĩth tik thĩn kadhorou, ku thiëk wën ðĩt, ku thou ke cĩn mĩth. ³⁰ Go wămënh buoƳh ye la Ƴot tik, ku thou aya ke cĩn mĩth cĩ dhiëeth. ³¹ Ku looi rot këya tènë mënhe ye kek ðiäk. Ku këya tènë ke ëbën kadhorou, aaci thou ke cĩn mĩth cik nyääŋ piny. ³² Nawën ke tik thou aya. ³³ Ku lek tuen ku thiëckë, tẽ le kòc cĩ thou rõt Ƴot aköldä, bĩ ya tiŋ Ƴa, rin cĩ yen rëër ke ke ëbën kadhorou?”

³⁴ Go Jethu bëër, “Thiëŋ ye kòc rõt thiaak ë kën pinyinhom tën. ³⁵ Ku kòc path bĩ rõt Ƴot thou yic, kòc ye pan Nhialic keden, aacie thiëek ku aacie ë thiaak, ³⁶ ku aaci bĩ ben thou rin aa thõŋ kek atuuc Nhialic. Ku aa mĩth Nhialic rin cĩ kek rõt Ƴot thou yic. ³⁷ Ku Mothith guõp ë jam lɔn ye kòc cĩ thou ben pĩr, wäär gët yen tẽ cĩ Nhialic rot nyũth ye ë bun ðep yic, ku jiem rin Bëny ëlä, ‘Ee Nhialic Abaram, ee Nhialic Ithäk ku ee Nhialic Jakop.’” ³⁸ Wëtde yic ë lɔn ye yen Nhialic ë kòc pĩr, ku acie Nhialic kòc cĩ thou, rin kòc ëbën aa pĩr tènë ye.” ³⁹ Go kòc piõoc lõŋ ke kăac thĩn jam ku luelkë, “Aa ñieck dhuk nom raan piõoc.” ⁴⁰ Ku thõk jamden rin ë cik wic bik ben thiëec.

Jethu aci kòc piõoc lɔn yen raan ë tooc Nhialic

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Ku lueel Jethu tènë ke, “Yenõ ë ye lueel lɔn raan cĩ lɔc ku ðoc ya raan dhiënh Debit? ⁴² Rin aye Debit guõp luel athör waak yic ëlä,

‘Aci Nhialic lueel tènë Bánydië, ‘Nyuc ë tën kõŋdiën cuëc,

⁴³ Ƴet tẽ bĩ yen kòc aterdu dhuõk ciëen yicõk.””

⁴⁴ “Ye kède ye yen manh Debit, ku yeen aye Debit cɔl, ‘Bánydië?’”

Jethu alëk kòc bik rõt tiit kòc găt lõõŋ Itharel

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Tëwën piŋ kòc ëbën wëtde, ke Jethu wël yenhom kacken ye buoƳh ku lueel, ⁴⁶ “Tietkë rõt ku ðuõkkë kòc piõoc lõŋ Itharel ye kiëet. Kòc cath kek alëthken ðĩt bär, rõt teem Ƴõn Ƴoc yic bĩ ke aa muõth athëek. Ayekë nhiaar bik nyuc tuen thõc kòc ðĩt tën amat, ku Ƴõn path akõl yai. ⁴⁷ Ku keek aa kăk

lëer tußör nyin, ku röökkë apei bik kóc wëŋ lön puoth kek. Kockä aabi tëm awuöc ril apei.”

Ajuër lëer

(Mk 12:41-44)

21 ¹Kaam wën ke Jethu cï nyuc tẽ ye wëu juaar thïn luaŋ Nhialic, ku dõt kóc wëu cuat kën ajuër yic. Ke kóc juëc ajiëek aake cï wëu aa tãu thïn.

²Nawën ke tiŋ lëer aŋääŋ bõ ku cuet wëu reen lik thïn aya. ³Go Jethu lueel, “Wek alëk yic, lëer kënë aci Nhialic keden cï juaar nhiaar tënë kóc kök ëbën. ⁴Rin aa cïk juaar wëuken juëc yiic, ku yen aŋäŋë, aci kën bi yen pïr dhuol thïn ëbën.”

Luaŋ Nhialic Jeruthalem abi thuör piny

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵Tëwën jiël kek luaŋ Nhialic, ka atuuc kök jam tẽ dhëŋ luaŋ Nhialic thïn ku aleel peth cï ye buth, ku kädhëŋ cï gäm Nhialic bi ye door. Go Jethu bëer, ⁶“Käkkith yakë tiŋ ëmën, ala aköl bi ke thuör piny ëbën, ka cïn alal tög bi kööc alal dët nhom.”

Acï Jethu lëk atuöcke lön bi ke maan

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷Go kë thiëc, “Raan piöc, ye nen bi kënë rot looi, ku yeŋö bi ye nyuöth lön tẽ bi kënë rot looi aci thiök?”

⁸Go Jethu lëk ke, “Tiërkë nhïim ku duökkë röt cöl aduöŋ. Rin kóc juëc aabi bën ë rienkië ku ye ŋek lueel, ‘Ke yen raan cï lóc ku döc, aköl bi yen bën akin.’ Duökkë ke buoth. ⁹Ku duökkë riöc aköldä tẽ tiŋ wek tawŋ, ku aliäap baai ke loi röt. Käkkä abi röt kaŋ dhiel looi tueŋ, ku acie lön cïi thök piny guo thiök.”

¹⁰Ku ben Jethu lueel ëlä tënë ke, “Wuöt aabi kenhïim tuööm ku thërkë, ku bëi mec banydit abi thör kamken. ¹¹Ayiëkyiëk piny dît juëc aabi röt looi, ku tuaany ku cöŋdit apei aabi röt looi yön juëc yiic. Ku käre cök aabi röt looi, ku kädit kóc cöl ariöc aabi tiŋ nhial. ¹²Ku tueŋ bi käkkä röt looi, wek aabi gum apei, ku wek aabi yäth tën amat ku mec we. Ku wek aabi yäth luk yic bäny nhïim ë rienkië. ¹³Ku ë yen tën bi wek kóc ëbën lëk Wët Puoth Yam thïn. ¹⁴Ku duökkë dieer tẽ bi wek röt kuöny thïn, ¹⁵rin wek aba kony ba we cöl aŋic wël puoth bäk lueel, käk cïi kóc aterdun we bi jöŋny, tädë ke dhäl käkkun yakë lueel. ¹⁶Wek aabi kóc ke dhieth we, ku wämäthakun, ku kóc ruäai ke we ku mäthkun gaany. Ku kóc kök kamkun aabi nök. ¹⁷Ku raan ëbën abi we maan ë rienkië, ¹⁸Ku wek aabi kony na cök a nhiëm tög nhom ka cïi bi mää. ¹⁹Deet bi wek wepuöth deet abi we cöl apir.

Jethu ajam wët riäŋ Jeruthalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰“Aköl tiŋ wek Jeruthalem ke cï apuruuk wuöt kök gool, ke ŋieckë lön tẽ bi ye rac aci bën. ²¹Ke kóc rëer Judia aa dhil riŋ gat nhïim, ku kóc rëer

geeu Jeruthalem aa dhil jäl, ku kɔc tɔ bëëi yiic ayeer aaci la geeu. ²²Rin tɛnɛ, kek aa nin bi kɔc tɛm awuɔc bi kɛ ci gɔt athör theer wël Nhialic yic yenhom tiɛɛɣ. ²³Diäär liec ku diäär muk mïth kor aabi gum apeidit ë nïnkä. Kɔc ë wunɛ, aabi gum apei ku aabi Nhialic tɛm awuɔc. ²⁴Kɔc kɔk aabi nɔk tɔɣ yic, ku kɔc kɔk aabi dɔm ku la ke mac wuɔt kɔk yiic. Ku Jeruthalem abi wuɔt kɔk dɔm ku reckë apei, ku mackë yet aköl bi bäänyden thök.

Aköl bi Manh Raan bën

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵“Käk kɛc kaɣ tiɣ aabi röt looi tɛnɛ aköl ku pɛɛi ku kuɛl. Ku kɔc wuɔt pinyhom ëbën aabi puɔth jieth, ku riɔɔckë atiaktiak dît loi rot wër yiic.” ²⁶Ku kɔc aabi riɔɔc apei rin kāk loi röt pinyhom. Kāk tɔ nhial ëbën, aköl ku pɛɛi ku kuɛl aabi röt yääk. ²⁷Ku Manh Raan abi tiɣ ke bɔ nhial pial yiic kek diik ku riɛldit apei. ²⁸Tɛ looi kākä röt, ke we deet wepuɔth ku rëërkë ë cök rin tɛ bi we luök käreɛ yiic aci yëët.”

²⁹⁻³⁰Ku ben Jethu ke lëk kääɣ kënë, “Tɛ tiɣ wek tim cit ɲaap ayi tiim kɔk ke loi yïth yam, ka ɲieckë lɔn ci kër thiök. ³¹Këya, na tiɛɣkë kākä ke loi röt, ke ɲieckë lɔn ci bääny Nhialic thiök. ³²Alëk we, wek aaci bi mää r tɛ cök kākä röt looi. ³³Nhial ku piny aabi liu, ku wëtdiɛ aci bi kaɣ mää.

Rëërkë we ci röt guir

³⁴“Guierkë röt, ku rëërkë we tir nhïim. Duökkë aköl bi yen bën cɔl ayök we ke we kɛc röt guir. Duökkë röt cɔl ayök we pïr pïr rac, bāk aa rëër we ci wiɛet ë mɔu akölaköl, ku yakë rëër we tɛk kāk pïr pinyhom. Aköl kënë abi la ciel wegup ke cāk ɲic, ³⁵cimën län adhie wëi adëp. Ku kënë abi bën tɛnɛ kuat raan pïr pinyhom ëbën. ³⁶Rëërkë we tit ku rɔɔkkë akölaköl bāk la riel bi wek kɛ bi rot looi göök, bāk kɔɔc ɣanhom yen Manh Raan we ciɛ diɛɛr.”

³⁷Ku jɔl Jethu ë nïnkä nɔk ke ye piöoc luɔɣ Nhialic, na bɔ thëi ke jiël bi la nin gɔn Olip nhom. ³⁸Ku kɔc aake ye guëër luɔɣ Nhialic rial bik piɔɔcde bën piɣ.

Amat nêk Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jn 11:45-53)

22 ¹Nawën la tɛ bi Yan Ayum cïn yic luɔu looi thiök. ²Ke kɔcdit kāk Nhialic ku kɔc piöoc lööɣ wic dhël path bi kek Jethu nɔk, rin riɔɔc kek ciët la aliäm bi rot looi.

³Ku raan tök kam kɔc ye buɔɔth kathiäär ku rou cɔl Juda Ithkariöt, ëci bëny jɔɣrac la yepuɔ. ⁴Go la tɛnɛ kɔcdit kāk Nhialic ku bany apuruuk luɔɣ Nhialic tiit, bi tɛ bi yen ke kuɔny thïn, bik Jethu dɔm la guëk yic. ⁵Gokë puɔth miɛt wën piɣ kek ye lɔn bi yen ke kony, ku thɔnkë lɔn bi kek ye riɔp. ⁶Go gam, ku wic tɛpeth bi yen Jethu dɔm thïn ke cïn kɔc ɲic ye.

* 21:22Yoth 9:7 * 21:25Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:31; Ny 6:12-13 * 21:27Dan 7:13; Ny 1:7
* 21:37Lk 19:47 * 22:1B.bei 12:1-27

Jethu acī miēth thēi cī guir rin yai cam

(Mt 26:17-25; Mk 12:21; Jn 13:21-30)

⁷Aköl bī Yan Ayum cīn yic luɔu looi ēcī bēn, aköl ye amēl nōk rin yai. ⁸Go Jethu Pīter ku Joon tooc ku lēk ke, “Lak bāk miēth yai la guir tēnē ʔo.”

⁹Gokē thiēc, “Ye tēnen wīc yīn ʔo buk miēth yai la guir thīn?”

¹⁰Go Jethu bēēr, “Tē le wek geeu Jeruthalem, ke wek aabī rōm kek mony ʔēēc tōny ē pīu. Biaathkē pan le yen thīn. ¹¹Ku lēkkē raan la baai, aye Raan piōoc lueel, ‘Ye ʔōn nen bī ʔen miēth yai cam thīn ʔok kōckīēn ʔa buɔɔth?’”

¹²Ku abī we nyuōth ʔōn nhial lāau yic cī guir yic. Guierkē miēth ē tēēn.”

¹³Gokē la ku ʔōkkē kēriēc ēbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lēk ke thīn. Ku ʔolkē miēth yai guir.

Guirku rōt apath buk guōp Bēny rōm

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴Tēwēn bī kek jāl mīth ke Jethu nyuc tēde ku nyuc atuōōcke aya, ¹⁵ku lēk ke, “Aca wīc apeī ba miēth Yan Ayum cīn yic luɔu kēnē cam kek we ku ba jāl gum. ¹⁶Alēk we lōn acā bī ben cam ʔet tē bī wēt tō yeyic ʔōk bāāny Nhialic yic.”

¹⁷Ku lōm aduɔ cī thiāɔ muōn abiēc, ku leec Nhialic ku lueel, “Lōmkē kēnē ku tekkē ē kamkun. ¹⁸Alēk we lōn ʔen acīn muōn abiēc dēt ba ben dek ʔet aköl bī bāāny Nhialic bēn.”

¹⁹Nawēn ke lōm ayup ku leec Nhialic, ku beny yic ku gēm ke ku lueel, “Kēnē ē guāpdiē cī juaar rienkun. Yakē looi kēlā bāk ʔa ya tak.” ²⁰Nawēn miēth cōk ke ben aduɔ la yic muōn abiēc lōm aya ku lueel, “Kēnē ē dōr yam ke Nhialic cī thany ē riēmdiē bī kuēr ē rienkun.”

²¹“Ku yen kīn, raan bā luōm arēēr tēn, ku amīth kek ʔa!” ²²Ku ē tēde, Manh Raan adhil thou cīt tē cī Nhialic guir ye. Ku raan bā luōm abī gum apeī!”

²³Gokē rōt thiēc tōk, tōk, ʔeɔa kamkua lēu bī ya yen loi kēnē.

Atuuc aacī wēt teer raan dīt kamken

²⁴Kaam wēn aya ke kōc ye buɔɔth teer wēt lōn nadē, “Yeɔa kamken yen bī ya raan dīt apeī.” ²⁵Go Jethu lēk ke, “Pinynhom tēn bāny kōc cie kōc Itharel aa la riel tēnē kōcken meckē, ku kōc mac baai aa rōt cōol, ‘Kōc määth ke kōc baai.’” ²⁶Ku acie tēde tēnē we, rin raandīt kamkun adhil rot dhuōk piny bī ciēt raan koor. Ku raan tō tueɔ adhil rot dhuōk ciēēn bī luii tēnē kōc kōk.” ²⁷Ku thiēc ke, “Yeɔa yen dīt, ye raan ye luōi aye raan ē luii? Cie raan ye luōi? Ku ʔen kamkun ʔen acīt raan ē luii.”

²⁸“Wek aacī kōc ke ʔa kārīl cā ʔōk yiic, ²⁹ku cīt mēnē cī Wā ʔa looi ba ya bēny, wek aba yiēk ē bāāny kēnē aya. ³⁰Wek aabī mīth ku dēkkē kek ʔa bāānydiē yic, ku nyuōōckē thōc nhīm bāk luɔ thān Itharel yic thiāār ku rou looi.”

* 22:20Jer 31:31-34 * 22:21Wk 41:9 * 22:24Mt 18:1; Mk 9:34; Lk 9:46

* 22:25-26Mt 20:25-27; Mk 10:42-44 * 22:26Mt 23:11; Mk 9:35 * 22:27Jn 13:12-15

* 22:30Mt 19:28

Jethu acı kē bī Pīter ye jai lueel

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹ Ku ben Jethu lueel, “Thaimon, Thaimon piŋ wētdiēnē, bēny jakrec acı thiēc bī gām riel bī we them ēbēn, bī kōc path tek thook tēnē kōc rec, cīmēn dhie ye rap kōsm bī miēl tek thok rap yiic. ³² Ku ʔen acı rōōk rienku yīn Thaimon bī gamdu dhiel riel. Ku na ca jal dhuk tēnē ʔa, ke yī kony wāmā-thakui kōk.”

³³ Go Pīter bēer, “Bēny acin kē bā gēl bī ʔa cīi mec kek yī, ku thuɔɔ kek yī aya.”

³⁴ Go Jethu lueel tēnē ye, “Alēk yī Pīter, nhiāk bēēk piny ke thon ajīth kēc kiu, yīn abā jai arak diāk lōn kuc yīn ʔa.”

³⁵ Nawēn ke Jethu thiēc kōcken ye buɔɔth, “Tē tooc ʔen we bāk Wēt Puoth Yam la lēk kōc, ku wek aacin wēū ku jōkɔɔ la keny ayi war, yakē yōk lōn le yen kē liu tēnē we?” Gokē bēer, “Acin kēdāŋ.” ³⁶ Go Jethu lueel, “Ēmēn, na la raan wēū ke muk ke, ku muk jōkɔɔ aya. Ku na yīn acin pal, ke yī ʔɔɔc alēth abēk wei ku ʔɔc. ³⁷ Luōikē ē kēnē rin aye wēl cī gōt theer ē rienkiē lueel, lōn ye ʔen raan tōk kam kōc karec looi. Ku wēt kēnē abī yenhom tieŋ ēmēn.”

³⁸ Go kōc ye buɔɔth lueel, “Bēny, paal karou aa kīk.” Go bēer, “Aa juēc.”

Jethu arōōk ke ŋic lōn bī ye nōk

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Nawēn ke Jethu jiēl ku ruēc kōcken ye buɔɔth, ku ler gōn Olip nhom cīmēnden yen ye looi akōlakōl. ⁴⁰ Nawēn lek ʔet tēden adhie, ke lēk ke, “Rōōkkē Nhialic bī we cīi them jakrec.”

⁴¹ Ku nyiēēŋke piny ku le tuen tēthin-nyɔɔt, ku gut yenhiol piny ku rōōk, ⁴² ku lueel, “Wā, na lēu rot ke kēreēc tit ʔa acīi bō. Ku acie wētdiē ē wētdu.”

⁴³ Go atuny nhial rot nyuōth ye ku deet puū, ⁴⁴ rin ē dhiau apei yepuū. Ku ben rōōk apei abī tuc kuēr yeguōp cīmēn riem.

⁴⁵ Ku jōt rot tēwēn rōōk yen thīn ku dhuk tēnē kōc ye buɔɔth, ku yōk ke ke nin rin cī riāāk ē puū ke cōl agōk. ⁴⁶ Go lueel tēnē ke, “Yeŋō niin wek? Jatkē rōt ku rōōkkē bī we cīi them jakrec.”

Jethu acı dōm

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jethu ē ŋot jam tēwēn bīi kōc juēc ke wet Juda nhīim, raan tōk kam kōc ye buɔɔth kathiāar ku rou. Ku ler tēnē Jethu ku muōōth ke ciim. ⁴⁸ Go Jethu lueel, “Juda ca ʔa ciim ba Manh Raan nyuōth kōc dōm ye?”

⁴⁹ Nawēn tiŋ kōc ye buɔɔth ke rēer kek ye kē bī rot looi, ke luelkē, “Bēny, cuk thār? Yok aa muk paalkua.” ⁵⁰ Go raan tōk kamken palde miēēt bei, ku tōk alony lui pan raandīt kāk Nhialic ku teem yīnyden cuēc wei. ⁵¹ Go Jethu lueel, “Acie kēya.” Ku gōt mony awēn yīc tēwēn cī tōk pal, ku kony bī dem.

⁵² Ku jōl Jethu jam tēnē raandīt kāk Nhialic ku bāny apuruuk luāŋ Nhialic tiit, ku kōcdīt baai cī bēn bik ye dōm, ku lueel, “Cāk bēn we muk paal ku atuel ciēt ʔa ye raan kōc rum? ⁵³ ʔen ē rēer kek we luāŋ Nhialic akōlakōl, ku

akëckë kaŋ them bāk ya dōm. Ku ěměn wek aaci puōl bāk kē tō wepuōth looi. Ku těnē jōgrac abī la riel bī kĕrĕc wīc looi.”*

Pīter ajei Jethu

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴Gokē Jethu dōm ku yĕthkē pan raandīt kāk Nhialic. Ku Pīter ě biōth ke mec kōc cōk ciĕĕn. ⁵⁵Ku apuruuk aake cī many yōckē took kal yic. Go Pīter rot māt ke ku nyuuc bī yōc. ⁵⁶Nawĕn tīŋ nyan lui pan bĕny Pīter ke nyuc mac lōōm, ke dōt apeī ku lueel, “Mony kĕnē ě ye rĕēr kek Jethu aya.”

⁵⁷Go Pīter jai ku lueel, “Mony kĕnē acā cōk ŋic yīn nyenē!” ⁵⁸Ku kaam thiin awĕn ke mony dĕt tīŋ Pīter ku lueel, “Yīn ě raanden aya.” Go Pīter bĕēr, “Acie yĕn mātthiĕ.”

⁵⁹Ku kaam awĕn, ke wĕt yĕn raan Jethu, ben mony dĕt muōk yeguōp apeī ku lueel, “Acīn diu lōn ye mony kĕnē rĕēr kek Jethu, rin ě raan Galilia.”

⁶⁰Go Pīter bĕēr! “Mātthiĕ, kē ye lueel acā cak deet yic.” Ku kaam wĕn ŋot jiĕem yĕn ke thōn ajīth kiu. ⁶¹Go Jethu yĕnhom wel ku dōt Pīter. Go Pīter kĕwāār cī Bĕny Jethu lĕk ye ělā, “Tuenj ke thōn ajīth kĕc kiu ya akōl, aba lueel arak diāk lōn kuc yīn ya.” ⁶²Ku ler ayeer ke cī guōp yār ku dhiĕeu apeī.

Jethu aci bui ku that

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³Tĕn awĕn ke kōc ke tit Jethu, ee yekē bui ku thatkē, ⁶⁴ku derkē nyin ku guutkē kecin ku yōōkkē, “Mĕekē! Yeŋa yī gut?” ⁶⁵Ku lueelkē kĕrĕc apeī yeguōp.

Jethu aci yāth luŋ bāny Itharel yic

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶Nawĕn bak piny, ke kōcdīt Itharel ku kōcdīt kāk Nhialic, ku kōc piōōc lōōŋ mat kenhiīm. Ku bīī Jethu luōŋden yic. ⁶⁷Ku lĕkkē ye, “Na ye Raan cī lōc ku dōc, ke lĕk yō.” Go Jethu bĕēr, “Na lĕk we ke wek aaciī wĕtdiĕ bī gam, ⁶⁸ku na thiĕĕc we, ka cāk bī bĕēr. ⁶⁹Ku ěměn ler tuenj, Manh Raan abī nyuc lōŋ cuĕc Nhialic Madhōl.”

⁷⁰Gokē rek yic ěbĕn, “Na ye kĕya, ye Wĕn Nhialic?” Go Jethu bĕēr, “Ee yĕn, cīt tē cāk luĕl ye.” ⁷¹Gokē lueel, “Acīn dĕt wīcku kōc kōk bī bĕn jam kāk cī looi. Yok aaci wĕl cī lueel ě thuōŋde piŋ.”

Kōc Itharel aaci Jethu gaany tĕnē Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

23 ¹Go kōc luk rōt jōt ěbĕn ku yĕthkē Jethu Pilato nhom raan Roma. ²Ku gōōnykē ku lueelkē, “Yok aaci mony kĕnē yōk ke rĕc kackua nhiīm, ke ye lĕk ke bīkajuēr cīī ye tāāu piny tĕnē bĕnyŋaknhom Roma. Ku aye lueel aya lōn ye yĕn Raan cī lōc ku dōc, bĕnyŋaknhom.”

³Go Pilato thiĕĕc, “Ye yīn bĕnyŋaknhom kōc Itharel?” Go Jethu bĕēr, “Ee ya, cīt tē ca luĕl ye.”

⁴Go Pilato yĕnhom wĕl kōcdīt kāk Nhialic ku thān awĕn ku lueel, “Acīn awuōc ca yōk ee raan kĕnē guōp.” ⁵Gokē ŋot ke jam apeī ku lueelkē, “Tĕden

* 22:53Lk 19:47; 21:37

yen kɔc pišɔc thɪn ajɔk aliääp Judia yic ëbën. Acı jɔɔk Galilia ku yen kɪn cı bën Jeruthalem ëmën.”

Jethu acı yäth Antipäth Yërot nom

⁶Nawën piŋ Pilato ë wëlkä ke thiëc lɔn yen raan Galilia. ⁷Nawën le ŋic lɔn ye Jethu raan wun mec Antipäth Yërot, ku yeen ë rëër Jeruthalem ë nïnkä, ke cɔl Jethu ayëth yenhom. ⁸Go Antipäth Yërot pušu miët wën tiŋ yen Jethu, rin ëcɪ käjuëc piŋ ë rienke. Ku ëcɪ Yërot wïc apeɪ bɪ Jethu tiŋ, ku ŋöŋth aya bɪ käk ye Jethu ke looi tiŋ. ⁹Go Jethu jal thiëc wël juëc, go Jethu biet kecɪn wët tɔŋ dhuk nom. ¹⁰Go kɔcɔdɪt käk Nhialic ku kɔc piöc lööŋ röt cuot tueŋ, ku lueelkë wël rec apeɪ Jethu guŋp. ¹¹Go Antipäth Yërot kek apu-rušɔkke Jethu bui ku lëëtkë. Ku rukkë alanh dhëŋ apeɪ cɪt alanh bëny yeköu, ku toockë ciëen tënë Pilato. ¹²Ku jɔl Antipäth Yërot kek Pilato, wäär man röt jal mäath akölë.

Jethu acı tēm thou

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39–19:16)

¹³Go Pilato kɔcɔdɪt käk Nhialic ku kɔcɔdɪt baai, ku kɔc kɔk cɔɔl ëbën, ¹⁴ku lëk ke, “Wek aacɪ mony kënë bëëi yanhom, ku lueelkë lɔn ë yen raan rec kɔc nhïim bɪk aliääp looi. Ku ëmën yen acı wët wïc yic wenhïim, ku akëc yök ke la guŋp awuöc cɔk alɔn cı wek ye gaany käjuëc apeɪ. ¹⁵Na cɔk a Antipäth Yërot ka këc yök ke la guŋp awuöc, yen ale yen ye cɔl adhuk yanhom. Acɪn awuöc cɪ mony kënë looi lëu bɪ ye nök. ¹⁶Aba cɔl athat ku luony.” ¹⁷Rušɔn ëbën aköl Yan Ayum cɪn yic luɔu, Pilato ë raan tók kam kɔc cɪ mac lony tē wïc kɔc baai ye bɪ lony. ¹⁸Go thän awën tɔ thɪn wuɔɔu looi, “Näk! Ku lony Barabath tënë yo.” ¹⁹Barabath ëcɪ mac rin aliäm cɪ rot looi geeu, ku rin cı yen raan nök.

²⁰Ë wïc Pilato bɪ Jethu lony, ku ben jam tënë ke. ²¹Gokë ben kiu apeɪ, “Apiëët tim cɪ rïiu kōu.”

²²Go Pilato ben jam tënë ke, kënë yen yic diäk ku lueel, “Yeŋö? Ye awäc ŋö cɪ looi? Acɪn awuöc ca yök ke cɪ looi lëu bɪ ye nök! Aba cɔl athat ku cal ajiël.”

²³Gokë ŋot ke kiu apeɪ röldɪt, lɔn dhil Jethu piäät tim cɪ rïiu kōu. Ku këden wën yekë lueel acı yenhom bën guöt.

²⁴Go Pilato wëtten gam ku tēm Jethu awuöc wën wickë. ²⁵Ku lony Barabath, raan wäär cɪ mac rin aliääp, ku rin cɪ yen raan nök. Ku yik ke Jethu bɪk la luɔɔi tēden wickë kepuöth.

Jethu acı piäät tim cɪ rïiu kōu

(Mt 22:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶Gokë Jethu kuaath ayeer. Ku wën kuæth kek ye, ke mony cɔl Thaimon raan pan Thirene bö baai, nawën cɪ tim cɪ rïiu Jethu göök, gokë dɔm ku cɔlkë aket tim ke buɔɔth Jethu cök. ²⁷Ku buɔɔth kɔc juëc apeɪ ku diäär dhiau rienke aya. ²⁸Go Jethu yenhom wël ke ku lueel, “Diäär Jeruthalem, duškkë dhiau ë rienkië, dhiaaukë ë rienkun ku rin miëthkun. ²⁹Rin nɪn bɪ ye lueel ëlä aacɪ thiök, ‘Diäär mit gup aa diäär këc mɪth kaŋ thuëët!’ ³⁰Ku ë yen tēn bɪ ye aa lueel thɪn aya ëlä, ‘Anu-ëën buk ciët kɔc cɪ thou, kɔc cɪ wiëk nhïim, kɔc cɪ kē cɪ wiik kenhïim

kuöm piny.* ³¹ Na ye këcīt kënë rot looi ke tim tōc, ke yeñō yakē tak ke bī rot looi tē le yen riel.”^f

³² Ku kuath apuruuk kōc karou aya, kōc la gup awuōcdīt tet bīk ke la nōk kek Jethu. ³³ Nawēn lek tē cōl Ithkal dōōt, ke piēēt Jethu tim cī rīū kōu ku kōc awēn karou, raan tōk lōŋ cuēc ku raan dēt lōŋ cam.^g ³⁴ Go Jethu lueel, “Wā, pāl piny tēnē ke, keek aa kuc kē loikē.”

Ku cuet apuruuk gēk bīk alēth Jethu tek kamken.* ³⁵ Ku jōl kōc juēc kōōc ē tēēn ke daai ye. Ku tēn awēn ē ye kōcdīt Itharel bui ku lueelkē, “Ee kōc kōk kony, cōl akony rot tē ye yen Raan cī Nhialic lōc ku dōc.”^{*}

³⁶ Ku bui apuruuk aya. Ku bīk tēnē ye ku gēm kē muōn abiēc cī wac,* ³⁷ ku lueelkē, “Na ye bēny kōc Itharel ke yī kony rot.” ³⁸ Ku piēētkē tim cī ye gōt thīn kēlā nhial tim Jethu nhom, “KĒNĒ Ē BĒNYŲAKNHOM ITHAREL.”

³⁹ Go raan tōk kam kōc awēn cī piāāt kek ye lat ku lueel, “Cīi ye Raan cī Nhialic lōc ku dōc? Kony rot ku kony yō aya.” ⁴⁰ Go raan dēētē puū riāāk ku nyieeny, “Cīi ye cak riōōc Nhialic agut tē thou yīn aya? Yok aaci tēm thou cīmēnde. ⁴¹ Ku awācda adhilkū jōt rin yōk aa col kē cuk looi, ku mony kēnē acīn kērēc cī looi.” ⁴² Ku lueel tēnē Jethu, “Tak ya tē yeet yīn Bāānydu yic.” ⁴³ Go Jethu lēk ye, “Yīn alēk yic, yakōl yīn abī rēēr kek ya pan Nhialic.”

Jethu acī thou ayic

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jn 19:28-30)

⁴⁴ Nawēn tēcīt akōl ciēl yic ke muōōth loi rot pan awēn, ku cīi akōl ruel yet tāāŋ akōl. ⁴⁵ Ku tēwēn ka alanh ye gēēŋ bī luāŋ Nhialic tek yic alōŋ thīn rēet yic rou.* ⁴⁶ Ku cōt Jethu rōldīt ku lueel, “Wā, wēikiē aaca than yīcin.” Acī wēlkā lueel ku thou.*

⁴⁷ Nawēn tiŋ bāny apuruuk kē cī rot looi, ke lec Nhialic ku lueel, “Mony kēnē ē ye raan path alanden.” ⁴⁸ Nawēn tiŋ kōc ke cī kenhīim kut tēēn bīk daai kē cī rot looi, gokē dhuk baai ke gut kepuōth. ⁴⁹ Kōc ke ŋiēc kek Jethu ēbēn, agut diāār ke buoth ye wāār jiēl yen Galilia, aake daai ē kāk kē ēbēn.*

Jethu acī thiōk

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Mony cōl Jothep ē tō thīn. Ku yeen ē raan gen Arimatheo, pan Judia. Jothep ē ye raan path la cōk, ku yeen ē ŋōth bēn bāāny Nhialic. Ku yeen ē ye raan akut luk kōc Itharel.

⁵² Nawēn le tiŋ lōn cī Jethu thou, ke la tēnē Pilato ku thiēēc guōp Jethu. ⁵³ Ku bīi piny tim kōu ku der alath, ku tēēu raŋ cī wec kuur yic, raŋ cīn raan cī kaŋ thiōk thīn. ⁵⁴ Ee ya akōl nīn dhiēc, akōl ye kōc rōt guir rin akōl cīi kōc ye luui, ee bī guo bēn.

⁵⁵ Nawēn cī guōp Jethu bēēi piny tim kōu, ke diāār wāār bō kek Jethu Galilia, buoth Jothep ku tiŋkē tē cī guōp Jethu tāāu thīn raŋ yic, ⁵⁶ ku dhukkē

* 23:30Yoth 10:8; Ny 6:16 f 23:31Wētdē yic ee duēr a kēlā, “Na ye kē cīt kēnē rot looi tēnē raan cīn awuōc cī looi, ke ye tak yeñō bī rot looi tēnē raan la guōp awuōc.” g 23:33Tēn kēnē ee ye cōl kēlā rin thiēēc yen kek gondit la guēŋ-ŋen cīt apen nhom raan. * 23:34Wk 22:18
* 23:35Wk 22:7 * 23:36Wk 69:21 * 23:45B.bei 26:31-33 * 23:46Wk 31:5

* 23:49Lk 8:2-3

baai ku lek miök n̄ir guiir b̄i kek guōp Jethu b̄en t̄oc. Naw̄en aköl c̄i k̄oc ye luui, ke ke lōŋ c̄it t̄ē ye lōŋ Mothith luēl ye.*

Jethu acī rot j̄ot raŋ yic

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)

24 ¹Nayon nhiäk rial aköl Nhialic, ke diäär la raŋ nhom kek miök n̄ir c̄ik guiir. ²Ku yökkē alel c̄i raŋ kum nhom ke c̄i laar wei. ³Naw̄en lek raŋ yic ke c̄i guōp Jethu yök th̄in. ⁴T̄ew̄en k̄ēēc kek ke c̄i ḡai, ke rōör karou ceŋ alēth yer apeī c̄i la toptop bō, ku k̄ēēckē kelōm. ⁵Go diäär riōōc ku gutkē kenhiim piny. Go rōör w̄en lueel t̄enē ke, “Yeḡo ye wek raan p̄ir b̄en w̄ic t̄en k̄oc c̄i thou? ⁶Acī t̄ō t̄enē, acī rot j̄ot. Takkē k̄ew̄äär c̄i l̄ēk we ēlā w̄äär n̄oot yen Galilia, ⁷l̄on Manh Raan ab̄i th̄on k̄oc rec b̄ik piäät tim c̄i r̄iū k̄ōu, ku ab̄i ben p̄ir aköl ye n̄in diäk.” ⁸Go diäär w̄el w̄äär c̄i Jethu l̄ēk ke tak.

⁹⁻¹⁰Maria Magdalena, ku Joanan, ku Maria man Jemith ku diäär k̄ök, kek aake c̄i la raŋ nhom. Naw̄en dhukkē ke la k̄oc Jethu buōōth kathiäär ku t̄ök ku atuuc k̄ök, l̄ēk kē c̄i rot looi. ¹¹Go atuuc tak l̄on ē yen w̄ēt lueth, ku c̄ik gam. ¹²Go P̄iter rot j̄ot ku riŋ raŋ nhom b̄i la t̄iŋ. Naw̄en guŋ yek̄ōu piny ku t̄iŋ raŋ yic, ke t̄iŋ alēth w̄äär c̄i guōp Jethu der kep̄ec. Go dhuk baai ke c̄i ḡai aya kē c̄i rot looi.

Jethu acī rot nyuōth k̄ocken ye buōōth karou

(Mk 16:12-13)

¹³Ya aköl t̄ōŋ aw̄en, ke k̄oc Jethu buōōth karou j̄ot r̄öt b̄ik la pan c̄ol Emauth, ku ē mec kek Jeruthalem t̄ē c̄it kilom̄iter thiäär ku t̄ök. ¹⁴T̄ew̄en cieth kek ke jam ku takkē k̄äk c̄i r̄öt looi, ¹⁵ke Jethu b̄ō ku cieth ke kuany keyōth. ¹⁶Ku m̄är k̄ed̄aŋ kepuōth b̄ik c̄i n̄ic. ¹⁷Go Jethu ke thiēc, “Yeḡo bakē lueel t̄ēth̄er aw̄en cieth wek?” Gokē k̄ōōc ku d̄ōtkē piny ke c̄i ken̄ȳin wel. ¹⁸Go raan t̄ök kamken c̄ol Kliōpath w̄etde b̄ēer, “Adhil a ȳin raan t̄ōŋ r̄ēer Jeruthalem kuc k̄äk c̄i r̄öt looi th̄in ye n̄inkā yiic.”

¹⁹Go Jethu thiēc, “Ye k̄aŋō?” Gokē b̄ēer, “Aa k̄äk c̄i r̄öt looi t̄enē mony c̄ol Jethu, raan Nadharet. K̄äk c̄i looi ku w̄el c̄i lueel aye nyuōōth l̄on ye yen raan ril k̄äk Nhialic t̄iŋ. Ku acī Nhialic ku k̄oc ēb̄en gam l̄on ril yen k̄eriēc ēb̄en yic ye lueel ku looi. ²⁰Acī k̄ockuan d̄it k̄äk Nhialic ku k̄oc piōōc lōōŋ d̄om ku ḡemkē b̄āny mac baai b̄i t̄ēm thou, ku piēētkē tim c̄i r̄iū k̄ōu. ²¹Ku ē yeku ŋōōth l̄on ye yen raan b̄i k̄oc Itharel waar k̄ārec yiic. Ku ē n̄in kadiäk ēm̄en t̄en looi k̄äkkā r̄öt. ²²⁻²³Diäär k̄ök akuōtda yic, aake c̄i r̄iel raŋ nhom w̄en anhiäk, ku lek dhuk ke w̄ēt c̄i yook b̄en c̄ol aḡēi l̄on liiu guāpde raŋ yic. Ku l̄on c̄i kek atuuc Nhialic cie l̄ēk ke l̄on p̄ir Jethu t̄iŋ. ²⁴Go k̄oc k̄ök kamkua riŋ b̄ik la t̄iŋ. Ku yökkē ayic l̄on liiu guōp Jethu raŋ yic, c̄it t̄ē c̄i diäär ye luēl th̄in.”

²⁵Go Jethu l̄ēk ke, “Wek aa k̄oc c̄in kē ŋiēckē! Wek aacie k̄äk c̄i k̄oc k̄äk Nhialic t̄iŋ l̄ēk we ye lac gam! ²⁶Kēc k̄oc k̄äk Nhialic lueel w̄äär, l̄on b̄i Raan c̄i l̄oc ku d̄oc k̄ajuēckā kaŋ guum b̄i jal la B̄äānyde yic.” ²⁷Ku t̄ēt Jethu ke k̄äk c̄i lueel rienke w̄el th̄er Nhialic yiic, j̄ock athör Mothith agut k̄äk c̄i k̄oc k̄äk Nhialic t̄iŋ ḡöt.

* 23:56B.bei 20:10; L.rou 5:14 * 24:6-7Mt 16:21; 17:22-23; 20:18-19; Mk 8:31; 10:33-34; Lk 9:22; 18:31-33

²⁸Nawën cîk thiök kek pan awën le kek thîn, ke Jethu loi rot ke cît raan ber tuej. ²⁹Gokë pëen ku luelkë, “Rëër ke ʔo, aköl aci cuł.” Go la baai ke ke. ³⁰Tëwën cî kek nyuc bîk mîth, ke Jethu lôm ayup ku dɔɔc ku beny yic, ku gëm ke. ³¹Nyin yic tëwën ke ɲickë ku mër bîk cîi ben tîj. ³²Gokë rôt thiëc ë rôt, “ʔo kéc puõth ayum tëwën jiëem yen kek ʔo, ku teet wël cî gôt theer tënë ʔo.”

³³Ku jɔtkë rôt nyin yic ku dhukkë Jeruthalem. Ku yökkë kɔc Jethu buɔɔth kathiäär ku tók ku kɔc kók ke cî kenhîim mat, ku lëkkë ke, ³⁴“Bëny aci rot jɔt ayic, ka cî rot nyuõth Pîter.” ³⁵Ku jɔl kɔc wën bō Emauth karou kē cî rot looi dhël yic teet, tē cî kek bëny ɲiec thîn wën beny yen ayup yic.

Jethu aci rot nyuõth atuõcke

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-20; Luci 1:6-8)

³⁶Wën ɲot jiëem kek, ke Bëny bō ku kēec kamken ku lueel, “Bî dōr arëer ke we.”

³⁷Gokë pëk wei ku riõckë ëbën ku takkë lɔn yen atiëp yen yekë tîj. ³⁸Goke thiëc, “Yeŋö riõc wek? Yeŋö ye wek diu lɔn cîi yen ye ʔa? ³⁹Tiëŋkë ʔacin! Ku tiëŋkë ʔacök, ee ʔen ayic. Gatkë ʔa, ku abäk tîj rin atiëp acie la adiõŋ ku yom cîmën ye wek ke tîj kek ʔa.” ⁴⁰Ku wën lueel yen kënë, ke nyuth yecin ku yecök ke. ⁴¹Ku ɲot cîk gam, rin miet diit cî kek puõth miet ku gäi diit cî kek gäi. Go Jethu ke thiëc, “Le miëth camkë tō thîn?” ⁴²Gokë gäm rēc cî tuak ⁴³ku cuet ke dæi kek ëbën.

⁴⁴Ku jɔl lëk ke, “Käkkä gup aa kāk ca lëk we wäär ɲot rëer ʔen ke we, lɔn bî keriëc ëbën cî gôt Lōŋ Mothith yic, ku athör kɔc kāk Nhialic tîj ku diet Nhialic yic aya ë rienkië, aa dhil rôt tieŋ tēden.” ⁴⁵Ku kony ke bîk wël theer Nhialic deet yiic, ⁴⁶ku lëk ke, “Ayakë tîj tē cî ye gät thîn lɔn Raan cî lɔc ku dɔc, ë bî gum ku jɔt rot raŋ yic aköl ye nîn diäk. ⁴⁷Ku aci wël cî gôt lueel aya lɔn dhil kɔc pinynhom ëbën, jɔc Jeruthalem lëk bîk kepuõth wël Nhialic, bî kāracken päl piny. ⁴⁸Wek aaci kākä tîj ke cî kenhîim tieŋ. ⁴⁹Ku wek abî tuõc Wëi Nhialic wäär cî Wä lueel. Rëërkë geeu ʔet aköl bî riel nhial kënë bën tënë we.”

Jethu aci ʔäth pan Nhialic

(Mt 16:19-20; Luci 1:9-11)

⁵⁰Nawën ke Jethu jiël ke ke ku lek Bethanî. Ku jɔt yecin nhial ku dɔc ke. ⁵¹Tëwën dɔc yen ke, ke jiël tënë ke ku jɔt ë nhial. ⁵²Gokë door ku dhukkë Jeruthalem ke cî puõth miet. ⁵³Ku keek aake ye lac rëer Luŋ Nhialic ke lec Nhialic.

Wël Jethu cî Joon gôt

Wët nom

Wël cî Joon gôt aa Jethu nyuwoth ke ye Wët theer Nhialic tō thîn ē lanayon ku emēn, ku abī tō thîn ē lanayon ku emēn, ku abī tō thîn atheer, “Ku Wët acī bēn a raan ku ciēn kek ʔo.” Cīmēn ye athōōr nom guōp ye lueel, Joon ē gāt wēlkā rin bī kōc kuen ye ɲic lōn nadē ke Jethu yen Aluēēk, Wēn Nhialic wāār cī lēk kōc. Ku kōc bī wētde gam aabī pīr. (20:31)

Jethu aye nyuwoth aban tuēn yic, lōn ē yen Wët Nhialic. Ku wēl kōk bō ciēēn ē kēnē cōk, aa kāk juēc jān gōi cī Jethu looi. Ku kākā aa Jethu nyuwoth aya lōn ē yen Wēn Nhialic, ku ē yen Aluān wāār cī lueel. Kākā cōk, kāk jān gōi cī rōt tieēn aacī teet yiic. Aban athōr kēnē ē ʔo lēk tē cī kōc kōk wēt Jethu gam thīn ku buothkē. Ku dhāl kōc kōk wēlke ku cīk wētde gam.

Jōk cōkdīt 13 ʔet 17 ala yic tē cī Jethu kek kōcken ye buwoth rēēr thīn ē tōk wēēr akōl wāār dōm ye. Ku ēcī jam tēnē kōcken ye buwoth nāākde nom tuēn tē bī kek rōt guēer thīn, ku deet kepuōth. Cōk ciēēn aa ʔo lēk dōmdōm Jethu, ku luōnde ku piēēt cī ye piāāt tim cī rīu kōu, ku jōn rotde. Ku jōl a nyooth cī yen rot nyuwoth tēnē kōcken ye buwoth jōn rotde cōk ciēēn. Anyikōl tiŋ cī kōc ye yōk cōkdīt 8 yic, jōk cōk koor 1 ʔet 11 acī nyāān wei kāk cī gōt theer yiic. Ku akēc kōc tuēn kek ke war gētget wēl Jethu yiic gōt. Ku aye kōc kōk gōt aya tēdēt.

Joon ē miōc pīr akōlriēc ēbēn bī gām kōc tē gem wēt Raan cī lōc ku dōc, deet kōc puōth. Ku ē miōc bī rot jōk emēn ke bī gām kōc bī Jethu gam, lōn ye yen dhēl ku yic ku pīr.

Kāk tō thīn

Kāk cī gōt tuēn 1:1-18

Joon raan kōc muōc nhīm ku kōc cī Jethu kan buwoth 1:19-51

Piōōc ē Jethu 2:1–12:50

Nīn ciēēn kadhōrou thuōnde nom tuēn 13:1–19:42

Jōn rot ku nyooth rot Bēny 20:1-31

Kāk cī gōt ciēēn nyooth rot dēt Galīlia 21:1-25

Wët Pīr

1 ¹Wātheer kēc nhial ku piny cak, Wēt ē tō thīn, ee rēēr kek Nhialic, ku Wēt ē ye Nhialic. ²Wēt ē rēēr kek Nhialic wāār cek kān. ³Kājuēc rēēr nhial ku piny ēbēn aake cak ē ye. Ku acīn kāk tō thīn kēc ke cak ke yeen liu thīn. ⁴Kuat kāk tō thīn ēbēn aa pīr yōk tēnē ye. Ku piērde acī ruel gām raan ēbēn. ⁵Piērde yen ē ruel dēp apei muōōth yic, ku akēc lēu bī kuōm nyin piny.

⁶Nhialic ëci atuŋnyde tooc, raan cɔl Joon.* ⁷Acı bën bı kɔc bën lëk bık ruel ɲic. Acı bën bı lëk ke bı raan ëbën wët piŋ ku gem. ⁸Yeen ëcie yen ruel, acı bën bı kɔc bën lëk ruel. ⁹Ku Wët yen ë ye ruel ayic, ruel cı bën pinynhom tënë raan ëbën.

¹⁰Wët ë tɔ pinynhom, ku Nhialic ë cak piny ë ye, ku akëc kɔc pinynhom ɲic. ¹¹Yeen acı bën tënë kāk ke cı cak, ku akëc kɔcken cı cak lor. ¹²Ku acı kɔc abëk bën lor ku gamkë wëtde, goke gām riel bık aa mıth Nhialic. ¹³Keek aacie mıth Nhialic cıt tē ye kɔc dhiëeth thın, cimën ye mıth la wun dhiëeth ke. Ee Nhialic guŋp yen ë Wunden.

¹⁴Wët acı bën a raan ku ciëŋ ke ɣo. Ku diëekde acuk tiŋ, diik Wën tɔŋ Nhialic. Ku ë yen bıi yic, ku lier puŋu Nhialic tënë ɣo.

¹⁵Ku Joon acı tuŋl ku lëk kɔc ë rienke ëlä, “Kënë yen ë raan wäär ye ɣen jam ë rienke, raan wäär ya lueel ëlä, ‘Yen abı lɔk bën ɣacök, ku adıt tënë ɣa. Yeen ë rëër thın wäär ke ɣa këc cak dhiëeth.’ ”

¹⁶Rin kăpuoth ë yen Wën Nhialic, yen acı ɣo dɔɔc ëbën, dɔc tɔk ë dɔc dët cök. ¹⁷Wäthëer löŋ ëci Nhialic gām kɔc ë Mothith, ku ëmën Nhialic acı yic ku lier piände gām kɔc ë Jethu raan cı lɔc ku dɔc. ¹⁸Acın raan cı Nhialic kaŋ tiŋ tēyɔn. Ee Wën tɔŋ thɔŋ kek Nhialic, rëër Wun löŋm yen acı ɣo cɔl aŋic Nhialic.

Athôn Joon raan kɔc muɔɔc nhı̄m

(Mt 21:12-13; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

¹⁹Kɔcdıt Itharel Jeruthalem aake cı kɔc kāk Nhialic ku kɔc kuat Lebı tuɔɔc tënë Joon, bık la thiëëc ëlä, “Ye yın ɲa?”

²⁰Ku Joon akëc bën jai bı wëtten dhuk nhom. Acı bën bëër ë cök ku lueel ëlä, “Acie ɣen Raan cı lɔc ku dɔc.”

²¹Gokë thiëëc, “Aye yın ɲa? Ee yın Elija?” Go bëër, “Acie ɣa.” Gokë ben thiëëc, “Ye yın raandıt kāk Nhialic tiŋ bı bën?”^b Go dhuök ke, “Yei! Acie ɣa.”

²²Gokë lueel, “Lëk ɣo, ee yın ɲa? Yok aa dhıl wët dhuök kɔc ke toc ɣo. Ye rot yök ë yın ɲa?” ²³Go Joon bëër, “Yen ë jam apeı roor tē cıi ceŋ, ‘Guierkë dhël Bëny bı la cök cimën wäär cı Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ ye lueel.’ ”^c

²⁴Röörkä aake tooc kɔc akut Parathı, ²⁵ku jɔlkë Joon bën thiëëc ëlä, “Yenjö ë yın kɔc muɔɔc nhı̄m tē cıi yın ye Raan cı lɔc ku dɔc, ku yın acie Elija ku cıi ye raandıt kāk Nhialic tiŋ?” ²⁶Go Joon dhuök ke, “Yen ë kɔc muɔɔc nhı̄m piü ë path, ku raan arëër kamkun ë tēn ku acäk ɲic, ²⁷raan yen lök bën ɣacök ciëen, ku acä lëu ba warke dök.” ²⁸Kën ë loi rot pan cɔl Bethanı, wär Jordan kɔu tēwäär ye Joon kɔc muɔɔc nhı̄m thın.

Amälthiin Nhialic

²⁹Nayɔn aköl dët ke Joon tiŋ Jethu ke bö tënë ye, go lueel, “Tiëŋkë Amälthiin Nhialic yen bä adumuŋm kɔc pinynhom nyaai, kan abö. ³⁰Yen ë raan ye ɣen jam ë rienke wäär ë ɣen ye lueel ëlä, ‘Yen abı lɔk bën ɣacök, ku adıt tënë ɣa. Yeen ë rëër thın wäär ke ɣa këc cak dhiëeth.’ ³¹Aacä ɲic bı ya yen ɲa, ku ɣen acı bën ku ya kɔc muɔɔc nhı̄m piü rin bı ɣen ye cɔl aŋic kɔc Itharel.”

* 1:6Mt 3:1; Mk 1:4; Lk 3:1-2 b 1:21Raan kāk Nhialic tiŋ bı tuŋl, bı bën Raan cı lɔc ku dɔc bën lueel. Tiŋ L.rou 18:15, 18; Mt 4:5 c 1:23Ith 40:3

³² Ku ěcĭ Joon lueel aya ělä, “Yen acĭ Wĕi Nhialic tĭj ke bĭ kecĭt kuur ě dit, ku nyuuc yenhom.” ³³ Ku ě ȳot kĕc ħic, ku ěcĭ Nhialic raan toc ya ba kĕc aa mucc nhĭim piu, lĕk ya ělä, ‘Raan bi yĭn Wĕi Nhialic tĭj ke bĭ ku nyuuc yenhom yen ě raan bi kĕc mucc nhĭim Wĕi Nhialic.’ ³⁴ Ee yic, aca tĭj ku alĕu ba lueel, wenhĭim lĕn ě yen Wĕn Nhialic.”

Kĕc cĭ Jethu kaȳ buccoth

³⁵ Yĕn akĕl dĕt, Joon ě kĕac kek kĕcken ye buccoth karou tĕwĕär akĕl. ³⁶ Nawĕn tĭj Jethu ke tĕk tĕthiĭk ke ke, go Joon dĕt apeĭ ku lueel, “Tiĕȳkĕ, yen akan yen Amĕl Nhialic.” ³⁷ Ku jĕl piȳ kĕc ye buccoth awĕn karou kĕya, gokĕ Jethu buccoth. ³⁸ Nawĕn wel Jethu yenhom, ke tĭj ke ke buccoth ye, go ke thiĕc, “Yeȳo wiĕckĕ?” Gokĕ lueel, “Rabi, rĕär tĕnen?” (Ku wĕtde yic, “Raan Piöc.”) ³⁹ Go lĕk ke, “Bĕk, bĕk bĕn tĭj.” Gokĕ la ku tĭj kĕ tĕ rĕär yen thĭn. Ku ě ye täȳ akĕl, ku jĕlkĕ rĕär kek ye abi piny cuł.

⁴⁰ Raan tĕk kam kĕc wĕn karou cĭ wĕt Joon piȳ ku buccoth Jethu, ee ye Andria wĕmĕnh Thaimon Piĕr. ⁴¹ Naȳȳn nhiĕk rial, ke Andria rĕm ke mĕnhĕ, go lĕk ye, “Yok aaci Methaya yĕk.” (Ku wĕtde yic Raan cĭ lĕc ku dĕc.) ⁴² Ku yĕth Thaimon tĕnĕ Jethu. Go Jethu dĕt apeĭ ku lueel, “Yĭn ě Thaimon wĕn Joon, yĭn abi cĕl Kepa.” (Ku yen Piĕr wĕtde yic ee kuur.)

Jethu acĭ Pilipo ku Nathaniel ccĕl

⁴³ Nawĕn akĕl dĕt ke Jethu la Galilia, ke rĕm kek Pilipo, go lĕk ye, “Buccoth ya.” ⁴⁴ Ku Pilipo ě raan Bethaida, ku ě gen yĭ Andria ku Piĕr aya. ⁴⁵ Go Pilipo Nathaniel yĕk ku lĕk ye, “Yok aaci raan wĕär cĭ Mothith gĕt ě rienke athĕr löȳ yic, raan yen cĭ kĕc kĕk Nhialic tĭj gĕt ě rienke aya, acuc yĕk. Yen ě Jethu wĕn Jothepe raan Nadharet.”

⁴⁶ Go Nathaniel lueel, “Ye kĕpiath ȳö lĕu bi tuł Nadharet?” Go Pilipo bĕär, “Bĕär ba tĭj.”

⁴⁷ Nawĕn tĭj Jethu Nathaniel ke bĕ, ke jam rin Nathaniel ku lueel, “Raan kĕnĕ ě raan Itharel ayic guȳ, kecĭn guȳ ruĕĕny.”

⁴⁸ Go Nathaniel lueel, “Ca ħic kĕdĕ?” Go Jethu bĕär, “Yĭn guȳ ħic wĕn rĕär yĭn ȳaap cĕk, tĕwĕn kĕc Pilipo la bi yĭ la ccĕl.”

⁴⁹ Go Nathaniel bĕär ku lueel, “Raan piöc, yĭn ě Wĕn Nhialic, yĭn ě Bĕny Itharel.”

⁵⁰ Go Jethu bĕär, “Ca jĕl gam rin cĭ yĕn ye lĕk yĭ lĕn cĭ yĕn yĭ tĭj wĕn rĕär yĭn ȳaap cĕk? Yĭn abi kĕdĭt kĕk wĕr ě kĕkkĕ tĭj!” ⁵¹ Ku ben mat thĭn, “Wĕt yic alĕk we, wek aabi nhial tĭj ke liep rot, ku atuuc Nhialic aa bĕk tĭj ke bĕ piny tĕnĕ Manh Raan ku lek nhial.”

Yan thiĕk pan Kana

2 ¹ Nĭn kadiĕk cĕk ciĕĕn, ke ruĕäi loi gen Kana pan Galilia. Ku man Jethu ě tĕ thĭn, ² ku Jethu ěcĭ ccĕl yai yic aya kek kĕcken ye buccoth. ³ Nawĕn la mĕu thĕk, ke lĕk man ye, “Mĕu acĭ liu tĕnĕ ke.” ⁴ Go Jethu lueel, “Tiȳĕ, yĭn acĭ kĕ luccĭ dhil lĕk ya. Akĕldiĕ aȳot kĕc yĕĕt.” ⁵ Go man lĕk kĕc luccĭ, “Luccĭk kĕk bi lĕk we ěbĕn.”

⁶Ku tönödīt kadätem aake cäp kəc lõm. Tönkä aake ye ke pīu tāau thīn bī kəc kecök aa lõk, cīt tē ye lõn ciēn kəc Itharel ye nyuōth thīn. Ku tōōny tōk ē jōt tē cīt tēn aduōk thiār-rou, tēdē aduōk thiārdiäk. ⁷Go Jethu lēk kəc luoi, “Thiāngkē tönkä pīu.” Gokē tōny thiōōn abīk thook alic. ⁸Ku jōl Jethu lēk ke, “Gēmķē ye tönkä yiic, ku gāmķē ke raan yen wun ruāāi.” Gokē looi ķēya, ⁹ku jōl raandīt kəc athiēk awēn pīu thiēēp, pīu cī waar bī ya mōu. Ku akuc tē bī mōu thīn, aa kəc luoi wēn thiōōn tōny kek aa ŋic ye. Go raandīt kəc athiēk wun nya cōl, ¹⁰ku lēk ye, “Raan ēbēn ē muōn path kaŋ gam tuēn, ku na cī kəc jāl kuēth ke muōn lir ajol lõk gam. Ku yīn cī muōn path waan ciēēn agut ēmēn.” ¹¹Kēnē yen ē kēdīt jāŋ gōi cī Jethu kaŋ looi gen Kana pan Galilia. Ku yen acī diētdē nyuōth, ku aaci kōcken ye buōth jāl gam.

¹²Nawēn ē kēnē cōk, ke Jethu la Kapernaum kek man ku wēēt wun ku kōcken ye buōth, ku rēērkē thīn ē tēēn nīn lik.”

Jethu acī la luaŋ Nhialic

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³Yōn cī Yan Ayum cīn yic luu jāl thiōk, ke Jethu la Jeruthalem. ¹⁴Ku jōl ler kal luaŋ Nhialic yic, ke yōk kəc ke yōc wei thīn ē yōk ku amēl ku jōl aa kuōr. Ku kəc wēēu waar yiic aake cī nyuc thīn aya. ¹⁵Go waat nai ē wiēn, ku cop kəc wei kal luaŋ Nhialic yic kek yākken ku thākken ku weer wēēu wei, ku wel agenken yiic. ¹⁶Ku lēk kəc kuōr yaac wei, “Nyaaiķē kākķē ē tēn, ku duōkkē yōn Wā cōl aye yōn yōc.” ¹⁷Go kōcken ye buōth wēl cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic tak. Wēl ye lueel ēlā, “Yīn Nhialic, nhiēr yōndu adēp yapuōu cīmēn mac.”

¹⁸Go kōcdīt Itharel bēn ku thiēckē, “Ye kēdīt jāŋ gōi yīndē ba looi ba nyuōth yō, lōn le yīn yic ba kēcīt kēnē looi?”

¹⁹Go Jethu bēer ku lēk ke, “Rackē luaŋ Nhialic kēnē, ku aba ben looi nīn kadiäk.” ²⁰Gokē lueel, “Acī ruōōn thiārŋuan ku dātem nōk bī jāl thōk, ku lueel ka ba looi nīn kadiäk yiic?” ²¹Ku luaŋ Nhialic jīēm Jethu ē guāpde. ²²Ku na wāar la jōt raŋ yic, ke kōcken ye buōth tak kēwāar cī lueel. Ku gamķē wēl thēer Nhialic cī gōt, ku wēl cī Jethu lēk kəc. ²³Tēwāar rēer yen Jeruthalem yai yic, ke kəc juēc gam wētdē wēn tiŋ kek kākken jāŋ gōi cī looi. ²⁴Ku aake ŋic Jethu ēbēn ku yen akēc rot nyuōth ke. ²⁵Ku acīn kēn nadē ke wīc raan dēt bī ye nyuōth kəc, rin aŋic kāk tō raan puōu.

Jethu ku Nikodemo

3 ¹Raan akut Parathī cōl Nikodemo, ku ē ye raandīt kəc Itharel ē tō thīn, ²nayōn akōu wēēr tōk ke la tēnē Jethu ku lueel, “Raan piōōc, aŋicku yīn ē raan piōōc cī Nhialic tooc. Rin acīn raan loi kāk jāŋ gōi cīmēn yīn, tē liu Nhialic kek ye.”

³Go Jethu bēer, “Yīn alēk yic, acīn raan bī bāāny Nhialic tiŋ, tē cīi ye ben dhiēēth dhiēn dēt.”

⁴Go Nikodemo lueel, “Bī raan ben dhiēēth kēdē? Lēu bī dhuk man yāc bī jāl ben dhiēēth?”

⁵Go Jethu bēer, “Wēt yic alēk yī, raan kēc ben dhiēēth ē pīu ku Wēi Nhialic, acīi bāāny Nhialic bī yōk. ⁶Raan aye dhiēēth kəc ē path, ku Wēi Nhialic ē pīr

yam ye Nhialic gäm kɔc. ⁷Duk ye gäi tē lēk yen yī, lɔn dhil we ben dhiēth. ⁸Wēi Nhialic acit mēn dhie ye raan yom piŋ ke wuu, ku cī tē bī yen thīn ku tē le yen thīn ŋic. Yen ē tēn kɔc bī ben dhiēth Wēi Nhialic.” ⁹Go Nikodemo thiēc, “Bī kēnē rot lēu kēdē?”

¹⁰Go Jethu lēk ye, “Yīn ē raan piōoc kɔc pan Itharel ku kuc kēnē! ¹¹Wēt yic alēk yī, ʏok aa jam kāk ŋicku ku luelku kāk cuk tiŋ. Ku ŋot we jei bāk wētɔa cī gam. ¹²Na cāk wētdiē gam tē jiēm yen kāk pinynhom, ke we bī wētdiē gam kēdē tē jiēm yen tēnē we kāk Nhialic? ¹³Acin raan cī kanj la nhial bī kāk Nhialic bēi, ee raan bō nhial Manh Raan bō piny nhial.”

¹⁴Cimēn wäär cī Mothith luŋ wēeth cit kēpiiny jat nhial roor bī yen kɔc cī kēpiiny cam aa dɔc, ke Manh Raan adhil ʏāth nhial,* ¹⁵rin bī raan gam wētde ēbēn pīr akōlriēc ēbēn ʏōk. ¹⁶Nhialic anhiar kɔc pinynhom apei. Yen agem yen Wēnden juŋl, bī raan ēbēn wētde gam cī mār, ku pīrkē akōlriēc ēbēn. ¹⁷Ku Nhialic akēc Wēnde tuōc piny bī kɔc bēn luōk wei, ee rin bī thāi pinynhom pīr ē rienke.

¹⁸Raan gam wētde acī bī luōk wei, ku raan cī jai bī wēt cī gam aci luōk wei, rin kēc yen wēt Wēn tōōŋ ē Nhialic gam. ¹⁹Ku kēn bī ke luōk wei akīn, ruel aci bēn pinynhom ku kɔc aa nhia muōth tēn ruel rin aa luui käreec.

²⁰Raan ēbēn käreec looi ē ruel maan ku cī la ʏer yic, rin cī yen käreec ye looi wic bī ke ŋic. ²¹Ku raan luui kăpath ē bēn ʏer yic bī luōide nyuōth, rin cī ke luŋi Nhialic.

Joon aci ben jam rin Jethu

²²Nawēn ke Jethu kek kacken ye buōth la pan Judia, ku rēer thīn ke ke, ku muōc kɔc nhīim piū. ²³Ku Joon ē ye kɔc muōc nhīim aya tē cɔl Aenon thiāk kek Thalim la yic piū juēc. Ku kɔc aake ye la bī ke la muōc nhīim. ²⁴(Ku Joon ē ŋot kēc guo mac.)*

²⁵Nawēn ke kɔc Joon buōth kōk jɔl teer kek raan Itharel rin lōk ye kɔc kegup lōk, ²⁶gokē la tēnē Joon ku luelkē, “Raan piōoc, lēu ba mony wäär rēer kek yī wār Jordan alɔŋtui tak, raan ye yīn jam ē rienke? Yen amuōc kɔc nhīim ēmēn, ku kɔc juēc aala tēnē ye!”

²⁷Go Joon bēer, “Acin tē bī raan kēdāŋ ʏōk tē kēc Nhialic ye gām ye. ²⁸Week wepēc acāk piŋ ke lēk we ēlā, ‘Yen acie Raan cī lɔc ku dɔc, ku ʏen aci tuōc tueŋ ē path yenhom.’” ²⁹Raan thiēc yen ē raan bī gām nya, ku māthde ē kōc ku ē puōu miet tē piŋ yen rōlde. Yen ē miet piāndiē aya ēmēn. ³⁰Yen abī dhiel dīt apei ku ʏen abī kuur.”

³¹Raan bō nhial adīt tēnē kɔc ēbēn, ku raan piiny ē kēn piny. Raan bō nhial atō kɔc nhīim tueŋ ēbēn. ³²Ee kɔc lēk kāk cī tiŋ ku kāk cī piŋ, ku acin raan wētde gam. ³³Ku raan cī gam, aci gam lɔn ye Nhialic yic luel. ³⁴Raan cī Nhialic tooc yen ē jam wēl Nhialic, rin aye Nhialic gām riel Wēike ēbēn. ³⁵Wun ē Wēnde nhiaar ku tēu kēriēc ēbēn yecin.* ³⁶Raan gam wēt Wēn ē Nhialic abī pīr akōlriēc ēbēn, ku raan cī wēt Wēn Nhialic bī gam aci pīr akōlriēc ēbēn bī ʏōk, rin acin kē bī riāk puōu ē Nhialic nyaai tēnē ye.

* 3:14Kn 21:9 * 3:24Mt 14:3; Mk 6:17; Lk 3:19-20 * 3:28Jn 1:20 * 3:35Mt 11:27; Lk 10:22

Jethu ku tiŋ pan Thamaria

4 ¹Nawën ke ɲic Jethu lɔn cɪ kɔc akut Parathī ye piŋ, lɔn nadë ke kɔc aa bën tənë ye bɪ ke bën muɔɔc nhīim, ku lɔn cɪ yen la kɔc juëc ye buɔɔth wär kɔc Joon buɔɔth. ²(Ku acie yen ye kɔc muɔɔc nhīim, aa kɔcken ye buɔɔth.) ³Nawën piŋ wët ye lueel, go jäl pan Judia ku dhuk Galilia. ⁴Ku ë bɪ dhiel yet pan Thamaria rin yen ë dhël tēëk yen thɪn.

⁵Go yet pan Thamaria cɔl Thikar thiääk ke piny wäär cɪ Jakop gäm wände Jothep. ⁶Ku yinh cɪ Jakop cɔl awec ë tɔ thɪn. Nawën cɪ Jethu dak ë cäth, go nyuc yith lööm. Ku ë ye aköl ciël yic.

⁷Go tiŋ pan Thamaria bën yiith bɪ bën gem püu, go Jethu lëk ye, “Muɔc yen püu ba dek.” ⁸(Ku kɔcken ye buɔɔth aake cɪ la geeu bɪk la ɔɔc miëth.)

⁹Go tiŋ pan Thamaria lëk ye, “Këdë wën? Yin ë raan Itharel ku thiëc ya, yen raan Thamaria ba yɪ muɔɔc ë püu?” (Kɔc Itharel aake cie dek kek kɔc Thamaria.)⁹

¹⁰Go Jethu bëër, “Na yɪ ɲic miɔc Nhialic ku raan thiëc yɪ püu ɲuɔt aca thiëc, ku ɲuɔt acɪ muɔɔc püu pɪr.”

¹¹Go tik lueel, “Bëny, yin acin kë gem yin püu, ku yith amec yic, ba püu pɪr yök tēnen? ¹²Ye yin dɪt tənë wädɪt Jakop raan cɪ ɔo gäm yinh kënë, ku dëk thɪn yen ye nhom kek miëthke ku ɔäkke?”

¹³Go Jethu bëër, “Kuat raan dek piukä abɪ rou ben nök, ¹⁴ku raan bɪ dek püu ba yiëk ye acɪ rou bɪ ben nök, ku püu bɪ yiëk ye aabɪ ya dhama yeyic ye püu pɪr kuër thɪn, ku yik ye pɪr alanden.”

¹⁵Go tik lëk ye, “Bëny, yiëk yen piukä bɪ rou ya cɪ ben nök, ba cɪ ben bën tēn ba bën gem püu.” ¹⁶Go Jethu lëk ye, “Löɔr cɔl muɔnydu bäk bën tēn.”

¹⁷Go tik lueel, “Yen acin moc.” Go Jethu bëër, “Këdu ë yic, lɔn cɪn yin moc.

¹⁸Yin acɪ kaŋ rëër kek rööɔr kadhiëc, ku mony rëër kek yɪ ëmën acie muɔnydu. Yin acɪ yic lueel.”

¹⁹Go tik lueel, “Bëny aca ɲic, yin ë raan kāk Nhialic tiŋ. ²⁰Wärkuan theër pan Thamaria aake ye Nhialic door ë gɔn kënë nhom, ku ayakë lueel wek kɔc Itharel lɔn dhil yok Nhialic la door Jeruthalem.”

²¹Go Jethu lueel, “Gam wëtdië, yin tiŋ tē bɪ wek Wä door acɪ thiök, ku acie gɔn kënë nhom ku acie Jeruthalem. ²²Wek kɔc Thamaria wek kuc raan yakë door, ku yok kɔc Itharel yok aa ɲic raan yeku door rin pɪr abɔ tənë Itharel. ²³Ku aköl ajɔl bën, ku acɪ guɔ bën ëmën guɔp, tē bɪ riel Wëi Nhialic kɔc cɔl aa dor Wä cımënde, kek aa kɔc wɪc Wä bɪk ye door. ²⁴Nhialic ë Wëi, ku rin riel Wëike yen alëu ye bɪ door cımënde.”

²⁵Go tik bën lëk ye, “Anjiec lɔn bɪ Raan cɪ löc ku dɔc bën. Na le bën ka bɪ ɔo nyuɔth këriëc ëbën.”

²⁶Go Jethu bëër, “Yen ë yen, raan jam kek yɪ.”

²⁷Ku kaamthiin wën jiëem kek, ke kɔcken ye buɔɔth bɔ ku gëikë apeɪ rin jiëem yen kek tik. Ku acin raan tök kamken cɪ tik thiëc, “Yenjö wɪc, ku yenjö jiëem yen kek ye?”

²⁸Go tik tönyden püu nyään piny, ku ket ke dhuk geeu ku lëk kɔc.

²⁹“Bäk tiëŋkë mony cä lëk këriëc ëbën ca looi. Nadë ke ye Raan cɪ löc ku dɔc?” ³⁰Gokë bën bei geeu bɪk la tənë Jethu.

³¹ Ku kaamthiin wën, ke lëk kocken ye buoöth ye, “Raan piöök, jöl mïth.”

³² Go bëër, “Yen ala miëth, cïn kë njieckë thïn.”

³³ Go kocken ye buoöth röt jal aa thiëec kamken, “Tëdë le raan cï miëth bëëi tënë ye?”

³⁴ Go Jethu lëk ke, “Miëthdië ee lön ba wët raan toc yen looi, ku thääp luoi cï gäm ya. ³⁵ Cäk kääñ ye lueel dhie ëlä, ‘Pëi kañuan aņoot ku rap abi tem.’ Ku alëk we, jatke wenyin bäk dum tiñ, yemën rap aaci luok ku apath bi ke tem! ³⁶ Raan rap tem aye riop ku ë köth pïr tem alanden, këya raan cumcum ku raan tëmtem aabi puöth miet kedhie. ³⁷ Kääñ aci ya yic. ‘Raan tök ë com ku tëm raan dët.’ ³⁸ Wek tuoc bäk rap la tem dom yic ku ë dom këc wek luui thïn. Koc kök aaci luui thïn ku wek aa röt kony luciden.”

³⁹ Go koc juëc Thamaria ë gen wën yic wët Jethu gam, rin cï tik wët lueel ëlä, “Këriëec ëbën ca looi aci lëk ya.” ⁴⁰ Nawën bö koc Thamaria tënë ye ke länke bi rëer ke ke. Go Jethu nïn karou nök thïn tëën.

⁴¹ Go koc kök juëc wëtde jäl gam rin wël ye lëk ke, ⁴² ku lëkkë tik, “Ëmën, yok aaci wët jäl gam, ku akëcku gam rin wëlkun ca lueel, ku ë rin cï yok wëtde piñ ku njicku lön ë yen Aluäj koc pinyinhom ëbën alanden.”

Jethu aci manh bëny kony

⁴³ Nawën cï nïn karou nök thïn tëën, ke Jethu jöl jäl ku ler loñ Galilia. ⁴⁴ Rin yen Jethu guöp ëci lueel lön, “Raan käk Nhialic tiñ acie theek wuönden.”

⁴⁵ Nawën yeet Galilia ke lor ape, rin wäär cï kek käk cï Jethu looi yai yic tiñ, wäär cï kek la Yan Ayum cïn yic luou yic Jeruthalem.*

⁴⁶ Go Jethu ben dhuk gen Kana tö Galilia, tëwäär cï yen pïu waar thïn bi ya muön abiëc. Ku raandit kam koc mac baai cï manhde tuaany Kapernaum ë tö thïn. ⁴⁷ Nawën piñ lön cï Jethu jäl Judia ku ben dhuk Galilia, ke la tënë ye ku lëñ bi la Kapernaum bi manhden cï thiök ke thou kony bi pial. ⁴⁸ Go Jethu lëk ye, “Acin raan bi ye gam kamkun të këc wek kit ku kädit jän göi tiñ.”

⁴⁹ Go raandit awën bëër ku lueel, “Bëny, bäär lokku ba manhdië dööt.”

⁵⁰ Go Jethu lëk ye, “Loo, manhdu abi pïr.” Go mony wën wët Jethu gam ku jiël. ⁵¹ Wën cieth yen dhël yic, ke räm kek kocken luoi ku luelkë, “Manhdu aci yör.”

⁵² Go ke thiëec aköl alon jöl manhde nuëën. Gokë lueel, “Waraköl tään aköl yen ë jiël juai yeguöp.” ⁵³ Go wun njic lön ë yen aköl alon wäär cï Jethu ye lëk ye ëlä, “Manhdu abi pïr.” Ku jöl wët Jethu gam kek kacke ëbën.

⁵⁴ Kënë, yen aye kädit jän göi cï Jethu looi rou, wäär le yen dhuk Judia ku ler Galilia.

Raan tuany ruöñ 38 aci kony

5 ¹ Nawën ke yan koc Itharel ë tö thïn, go Jethu la Jeruthalem yai yic. ² Ku tëthiäak kek të cöl Kal Amël Thok, pul ë tö thïn, pul cöl Bethaida thon koc Itharel. ³ Ku koc juëc tuany aake ye töc thïn, koc cï coor ku koc cï njol ku koc cï duany. Ku keek aake ye pïu tiit bik la tiaktiak, ⁴ rin atuny Nhialic ë ye bën pul yic, ku cöl pïu ala tiaktiak, ku raan cï kañ la wïr të cï pïu röt tiak, ke kony kuat tueny tö yeguöp. ⁵ Ku raan tuany ruöñ thiardiäk ku bët ë tö thïn.

* 4:44Mt 13:57; Mk 6:4; Lk 4:24 * 4:45Jn 2:23 * 4:46Jn 2:1-11

⁶Nawën tiŋ Jethu puok yic ke cī tōc, ku anic lōn cī ye tuaany run juēc, go thiēc, “Wic ba pial?”

⁷Go raan tuany bēer, “Bēny, acin raandiēn tō tēn bī ya yāth wīir tē tiak piū rōt thīn, rin na them ba la thīn, ke raan dēt ē kaŋ wēr thīn.”

⁸Go Jethu lēk ye, “Jōt rot ku lōm biōŋdu ku cathē.” ⁹Go raan wēn guo pial ku kueny biōŋde ku cieth. Ku akōl looi kēn rot ē ye akōl cīi kōc Itharel ye luui, ¹⁰go kōc Itharel lēk mony cī kony, “Yakōl, akōl cīi kōc ye luui, ku akēc puōl tēnē yī ba biōŋdu ket.”

¹¹Go bēer, “Acī raan cā kony ba pial lēk ya ēlā, ‘Lōm biōŋdu ku cathē.’ ”

¹²Gokē thiēc, “Yeŋa yen raan cī lēk, ‘Lōm biōŋdu ku cathē?’ ”

¹³Ku raan cī kony ē kuc raan kony ye, rin kōc juēc aake tō ē tēwēn ku Jethu ēcī la lieplāŋ wei.

¹⁴Nawēn ke yōk Jethu luanŋ Nhialic, go lēk ye, “Tiŋ yīn acī pial ēmēn, pāl adumuōōm, tēdēt ke kēdēt rac apeī abī rōt ben luōi yī.”

¹⁵Go mony wēn jāl ku le lēk bāny Itharel lōn ē Jethu yen acī ye kony bī pial. ¹⁶Gokē jōok bik Jethu aa jōōr rin cī yen raan kony akōl cīi kōc ye luui.

¹⁷Go Jethu bēer tēnē ke ēlā, “Wā ē luui akōlakōl, ku yēn adhīl luui aya.”

¹⁸Ku jam kēnē acī bāny Itharel rac puōth apeī, ku wickē bik nōk, ku acie rin cī yen lōŋ akōl cīi kōc ye luui thoŋ rot, ee rin cī yen ye lueel lōn ye Nhialic Wun, ku kēya acī rot looi bī thōŋ kek Nhialic.

¹⁹Go Jethu jal bēer, “Wēt yic alēk we, acin kē ye Wāt looi piānde ē rot, kē ye looi ē tōk, ee kē cī tiŋ kē ye Wun looi. Ku kē ye Wun looi aye Wēnde looi aya. ²⁰Rin Wun ē Wēnde nhiaar, ku nyuth kēriēc ye looi. Ku kādīt tēnē kēwēn aabī nyuōth ye, ku wek aabī jal gāi ēbēn. ²¹Cimēn ye Wun kōc cī thou jōt ku yīk ke pīr, ke Wēnde aya ē pīr yīēk kōc wīc ye. ²²Wun guōp acin raan ye luōk wei. Ku acī Wēnde yīēk riel bī looi tēnē ke ēbēn. ²³Rin bī kōc ēbēn Wēnde theek cimēn ye kek Wun theek. Kuat raan cie Wēnde ye theek, acie Wun ye theek raan toc ye.

²⁴“Wēt yic alēk we, raan piŋ wētdiē, ku gem wēt raan toc ya pīr akōlriēc ēbēn atō tēnē ye. Acī bī luōk wei, yeen acī jāl thou yic ku yōk pīr. ²⁵Wek aa lēk yic, akōl bī bēn, ku acī guo bēn tē bī kōc cī thou rōl Wēn Nhialic piŋ, ku kōc bī ye piŋ aabī pīr. ²⁶Cimēn ye pīr bēn bei tēnē Wun, kēya, yeen acī Wēnde looi bī ya tē ye pīr bēn bei thīn aya. ²⁷Ku yeen acī Wēnde yīēk riel bī luk looi tēnē kōc, rin ye yen Manh Raan. ²⁸Duōkkē gēi ē wēt kēnē, akōl bī kōc cī thou rōlde piŋ rēŋ yīic abō, ²⁹ku keek aabī bēn bei rāŋken yīic, kōc cī ŋiec luui apath aabī rōt jōt ku aabī pīr, ku kōc cī luui kārec aabī rōt jōt ku aabī luōk wei.*

³⁰“Acin kē lēu ba looi piāndiē ē rot, yēn ē wēt teem kecīt kē cī Nhialic lēk ya, kēya wēt ca teem ala cōk rin acie wēt piāndiē yen wiēc ba looi, ee wēt wīc raan toc ya ē rot.

³¹“Na jaam ē rienkiē ke kē lueel acie gam ciēt ye yic. ³²Ku raan dēt jam ē rienkiē atō thīn, ku aniec lōn kē ye lueel rienkiē ē yic. ³³Atuc aa cāk tuōc tēnē Joon ku yeen acī wēt yic lueel.* ³⁴Acie lōn bī yēn la raan jam ē rienkiē, aya lueel yen kēnē rin bī wek pīr. ³⁵Joon ē ye kēcīt mermer dēp ku mer piny, ku week ē yakē wīc kaam thīn-nyōt bāk puōth miet thīn ruelde. ³⁶Ku raan

jam ë rienkië atõ thîn, ku wëtde aril tènë wët cî Joon lueel ë rienkië luçi ya ke looi, luçi cî Wä yiëk ya ba ke looi, keek aa jam ë rienkië ku nyoothkë lôn cî Wä ya tooc. ³⁷Ku Wä aya, raan toc ya, yen ajam ë rienkië aya. Wek aa këc rölde kaŋ piŋ ku akëckë kaŋ tiŋ, * ³⁸ku wët cî lueel acäk ye muk wepuõth, rin cîi wek wët raan cî tooc ye gam.

³⁹“Athör Nhialic ayakë kueen, rin ye wek ye tak lôn bäk pîr akölrîëëc yök thîn. Ku keek aya aa jam ë rienkië! ⁴⁰Ku ɣot cäk wïc bäk bën tènë ya bäk pîr yök thîn.

⁴¹“Acä wïc bî kəc ya leec. ⁴²Ku wek ɣiec, ku aŋiec lôn tōu nhiër Nhialic wepuõth. ⁴³Yen acî bën kek riel ë Wä, ku kueckë bäk ya lor, ku na bō raan dët kek rielde ë rot ke yen abäk lor. ⁴⁴Anhiarkë bäk lec yök tènë raan dët, ku acäk ye them bäk lec yök tènë Nhialic, ye kädë yen bî wek ya gam? ⁴⁵Ku ëmën duõkkë tak lôn bî yen we luom tènë Wä. Mothith guõp yen abî we luom, ku ë Mothith yen acäk ɣõõth wepuõth. ⁴⁶Na we cî Mothith gam alanden, ke wek ɣot we gam ya aya, rin cî yen wël gõt ë rienkië. ⁴⁷Ku rin ye wek kuec gäm wël cî gõt, ke lëukë kädë bäk wël ca lëk we gam?”

Jethu acî miëth koor juak bî kəc juëc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

6 ¹Ye tēën ke Jethu tem wär Galilia cöl Tiberia aya. ²Go kəc juëc buõth rin cî kek kädit jäng göi, cî yen kəc tuany kony tiŋ. ³Go Jethu la gõt nhom ku nyuuc kek kocken ye buõth. ⁴Ku yan kəc Itharel, Yan Ayum cîn yic luçu ëcî thiõk. ⁵Nawën ciëth Jethu piny ke tiŋ kəc juëc ke bō tènë ye, go Pilipo thiëëc, “Ye tēno bî yök miëth kueth kəc ëbën ɣõõc thîn?” ⁶Acî kënë lueel ku bî Pilipo them, rin ɣic yen kë bî looi.

⁷Go Pilipo bëër, “Rin bî raan tøk ayum thin-nyõot yök, ka wïc wëu juëc apeî bî ayuõp ɣõõc.” ⁸Go Andria, mënh Thaimon Pîter, ku ë ye raan tøk kam kocken ye buõth lueel, ⁹“Dhök atõ thîn tēn ke muk ayuõp kadhiëc ku rec karou, ku aaciî kockä ëbën bî lëu.”

¹⁰Go Jethu lëk ke, “Calkë kəc anyuc piiny.” (Ku noon ë dît thîn ë tēën. Go kəc nyuc ëbën piiny.) Ku röör kepëc aake ye tēcît tēn tiim kadhiëc. ¹¹Go Jethu ayuõp lööm ku leec Nhialic, ku tek ke tènë kəc wën cî nyuc ëbën. Ku ben looi këya kek rec, bî raan ëbën kueth cit tē wïc. ¹²Wën cî kek kueth ëbën, ke lëk kocken ye buõth, “Kuanykë abëk cî döŋ piny, bî ciën kë riääk.” ¹³Gokë ke kuany ëbën, ku thiõŋkë gäc thiäär ku rou abëk ayuõp cî döŋ piny, tēnë ayuõp kadhiëc wën cî ke tēk kəc bîk cam.

¹⁴Nawën tiŋ kəc wën luçi ril cî Jethu looi ke luelkë, “Kënë ë raan käk Nhialic tiŋ yen bî dhîel bën pinyndhom.” ¹⁵Go Jethu jäl ɣic lôn bî kek bën bîk ye bën döm riel, ku loikë bî ya bënygakndhom, go ben dhuk gat nhîim ë rot.

Jethu acî cath pîu nhîim

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶Nawën cî piny cuöl, ke kocken ye buõth la piny wär thok, ¹⁷ku lek riäi yic, ku dhukkë ciëën wär alɣtui lɔŋ Kapernaum. Nawën ke wëër jäl yic dît ke Jethu ɣot këc bën tènë ke. ¹⁸Kaam wën ke yomdit jot rot ku loi atiaktiak rot

* 5:37Mt 3:17; Mk 1:11; Lk 3:22

apei. ¹⁹Ku kacken ye buoath, aake ye təcīt meel kadiäk ayi nuan wən tiŋ kek Jethu ke cath pīu nhīm, ke bō tēthiōk kek riāi, gokē riōōc apei, ²⁰Go Jethu lēk ke, “Duōkkē riōc, ee ɣen.” ²¹Gokē jat riāi yic, ku go riāi guo ɣet wār thok tēwən le kek thīn.

Kɔc aa wīc Jethu

²²Nayon nhiäk ke tiŋ kɔc ke cī dōŋ wār alɔŋtui, lɔn ē yen riān tōkaliŋ yen acī dōŋ. Ku aŋickē lɔn kēc Jethu la riāi yic kek kacken ye buoath, ku aake cī jāl ē rōt. ²³Go riēth kōk ke bō Tiberia bēn wār thok tēthiāäk ke tēwāär ciem kɔc juēc ayup thīn, wən cī Bēny lēc gam. ²⁴Nawən tiŋkē lɔn liu Jethu thīn, ku liu kacken ye buoath aya, gokē kēc riāth yiic ku lek Kapernaum bīk Jethu la wīc.

Jethu ayum ē pīr

²⁵Nawən lek Jethu yōk wār alɔŋtui ke lēkkē ye, “Raan piōōc, ye nən bī yīn ē tēn?” ²⁶Go Jethu bēēr, “Wēt yic alēk we, wek aa wīc ɣa rin cī wek ayup cam tēcīt tē wiēcckē, ku acie rin cī wek luōikiēn ril deet yiic. ²⁷Duōkkē lui rin miēth riāäk, luōōikē rin miēth rēēr rin pīr akōlriēēc ēbēn. Miēth kēnē abī Manh Raan yiēk we rin Wun, Nhialic acī rielde gām ye ku tooc.”

²⁸Gokē thiēc, “Buk nō looi buk luoi wīc Nhialic looi?”

²⁹Go Jethu bēēr, “Luoi wīc Nhialic bāk looi akīn, ē lɔn bāk wēt raan cī tuōōc gam.”

³⁰Gokē lueel, “Ye kīn riel nō ba looi buk tiŋ ku buk wētdu gam? Yeŋō ba looi? ³¹Wārkuān theēr aacā ayum lōny nhial cam roor, cīmēn cī ye gōt athōr theēr wēl Nhialic yiic ēlā, ‘Ayum nhial acī yiēk ke bīk cam.’ ”*

³²Go Jethu lueel, “Wēt yic alēk we, kē cī Mothith yiēk we acie ayum pan nhial, ee Wā yen ē we yiēk ayum yic bō pan nhial. ³³Rin ayum ye Nhialic gam ē yen raan bō piny pan nhial, ku yīk thāi pinynhom pīr.”

³⁴Gokē thiēc, “Bēny, muoc ɣo ayum kēnē akōlakōl.”

³⁵Go Jethu lēk ke, “Yen ayum ē pīr,” Ku raan bō tēnē ɣa acī cōk bī kaŋ nōk, “Ku raan gam wēt diē acī rou bī nōk. ³⁶Ēmēn, aca lēk we lɔn cī wek ɣa tiŋ, ku aŋot kēcckē gam. ³⁷Raan ēbēn cī Wā yiēk ɣa, yen abī bēn tēnē ɣa. Ku raan bī bēn tēnē ɣa acā bī cuop wei, ³⁸rin cī ɣen bēn pan nhial ba wēt raan toc ɣa bēn looi, ku acie wēt piāndiē. ³⁹Kē wīc raan toc ɣa ba looi akīn, bī ciēn kē mār kam kāk cī yiēk ɣa, ku ba ke jōt ēbēn akōl ciēn. ⁴⁰Rin kē wīc Wā akīn, lɔn raan ēbēn tiŋ Wēnde ku gem wētde, abī pīr akōlriēēc ēbēn yōk thīn, ku keek aaba jōt bīk pīr ēbēn akōl ciēn.”

⁴¹Go kɔc Itharel luōōp guōp rin cī yen ye lueel ēlā, “Yen ayum cī bēn piny pan nhial.” ⁴²Ku luelkē, “Monyē cie Jethu wēn Jotheŋ? Wun ku man aa ŋicku. Ku yeŋō ye yen ye lueel lɔn cī yen bēn piny pan nhial?”

⁴³Go Jethu bēēr, “Duōkkē lum kamkun. ⁴⁴Acīn raan lēu ye bī bēn tēnē ɣa tē kēc Wā ē toc ɣa ye thēl ɣen, ku aba jōt bī pīr akōl ciēn. ⁴⁵Acī kɔc kāk Nhialic tiŋ gōt ēlā, ‘Kɔc ēbēn aabī Nhialic ke piōōc.’ Raan ēbēn piŋ wēt Wā ku piōōc tēnē ye ē bēn tēnē ɣa.” ⁴⁶Ku acie rin nadē yen raan cī Wā kaŋ tiŋ, raan bō tēnē Nhialic, yeen ē rot, yen ē raan cī Wā kaŋ tiŋ. ⁴⁷Wēt yic alēk we, raan gam wēt

ala pîr alanden. ⁴⁸Yen ayum ë pîr. ⁴⁹Wärkun theer aacä ayum löny nhial cam roor ku aaci thou. ⁵⁰Ku ayum bö piny pan nhial, yen acit kën na ciem raan ka cie ben thou. ⁵¹Yen ayum ë pîr ci bën piny pan nhial. Raan cam ayum kënë, ka pîr akölrîëc ëbën. Ayum yen ba yiëk ye ë riëndië ya gam bi koc ëbën pîr.”

⁵²Go koc Itharel teer apei kamken, ku thiëckë, “Lëu mony kënë kädë, bi riëndë yiëk yo buk cuet?”

⁵³Go Jethu bëër, “Wët yic alëk we, tã ci wek Manh Raan cuet ku dëkkë riemdië ka cîn pîr bäk yök wëikun yiic. ⁵⁴Raan cuet riëndië ku dek riemdië ala pîr alanden, ku abi jot aköl ciëen bi pîr. ⁵⁵Rin riëndië ë miëth alanden, ku riemdië ë këdek alanden. ⁵⁶Raan cuet riëndië ku dek riemdië abi pîr yayic, ku yen abi pîr yeyic. ⁵⁷Wä pîr acä tooc, ku ë rin rienke yen abi yen aya, ku këya raan cuet yen abi pîr ë rienkië. ⁵⁸Ku yen kin ayum bö piny pan nhial, acit thöj kek ayum ci wärkun theer cam ku lökkë thou. Raan cam ayum kënë abi pîr akölrîëc ëbën.”

⁵⁹Wëlkä aaci Jethu lueel wäär piöoc yen koc tën amat Kapernaum.

Wël pîr akölrîëc

⁶⁰Nawën piñ koc juëc ye buoöth wëlkä, ke luelkë, “Piöoc kënë aril ape. Yeña lëu bi ke piñ?” ⁶¹Go Jethu ñic lön jicem kek wël wën, ku lëk ke, “Wiëckë bäk jäl rin ë wëlkä? ⁶²Yeñö bäk looi tã tñj wek Manh Raan ke dhuk nhial tëwën rëer yen thün? ⁶³Ee Wëi Nhialic yen ë pîr gam, ku riel raan acin kë ye kony. Wël ca lëk we aa wëi ku aa pîr. ⁶⁴Ku këya acii koc kök kamkun ye gam.” (Rin ëci Jethu guo ñic tueñ lön ye yña cii bi gam, ku yeña bi ye gaany.) ⁶⁵Ku ben lueel, “Ee rin wët kënë guöp yen alëk yen ye we, lön acin raan lëu ye bi bën tënë ya, tã këc Wä ye looi bi yic pial tënë ye.”

⁶⁶Ku rin ë wëlkä, ke koc juëc kam koc ye buoöth dhuk ciëen, ku cik ben cath kek ye. ⁶⁷Go Jethu atuöccke thiäär ku rou thiëc, “Na week, wiëckë bäk jäl aya?”

⁶⁸Go Thaimon Pîter bëër tënë ye, “Bëny, buk la tënë ña? Yin ala wël pîr alanden. ⁶⁹Ku ëmën acuk gam ku acuk ñic lön ë yin raan dhëñ bö tënë Nhialic.”

⁷⁰Go Jethu bëër, “Cie yen ya kuany we wathiäär ku rou? Ku raan tök kamkun anot ye jögrac.” ⁷¹Yeen ë jam rin Judath, wën Thaimon Ithkariöt. Rin Judath, na cok alon ë yen raan tök kam atuöccke kathiäär ku rou, ka wic bi ye luom.

Jethu ku wämäthakën

7 ¹Wën ë wëlkä cök ciëen, ke Jethu kuany bëëi Galilia yiic, ku ë këc wic bi la keny Judia, rin wic bäny Itharel tö Judia ye bik nöc. ²Ku yan koc Itharel col Yan Duël ëci thiök. ³Go wämäthakën lëk ye, “Jäl ë tën ku loor Judia bi köckun yi buoöth lucidun ye looi tñj. ⁴Acin raan kë looi thiaan tã wic yen ye bi ñic apath. Rin ye yin kakkä looi, ke yi col koc pinyinhom aa ñic yi.” ⁵Agut wämäthakën aakëc wëtde gam, yen aa lueel kek ye këya.

⁶Go Jethu lëk ke, “Akäldië guöp anot këc yëët. Ku na ye we, ke kuat aköl ëbën apath. ⁷Acin tã bi koc pinyinhom we maan, ku keek aa man ya rin aya

lueel, lɔn rɛɛc luɔiken. ⁸Lak yai yic, ku ʔen aɕi la ɛ ʔan kɛnɛ yic, rin akɔldiɛn bi ʔen la akɛc guɔ bɛn.” ⁹Yeen aɕi jam kɛya ku ʔɔl rɛɛr pan Galilia.

Jethu ala ʔan Duɛl yic

¹⁰Nawɛn ci wamathakɛn la yai yic, ke Jethu lɔk la aya, ku akɛc la ke ɲic, yeen aɕi la ke mony rot.

¹¹Ku bany Itharel aake wic Jethu yai yic, ku thiɛckɛ, “Tɔ monyɛ tɛnɛn?”

¹²Ku aluɔp ɛ diɛt apei ɛ rienke. Aye kɔc kɔk lueel, “Yeen ɛ raan path.” Ku lueel kɔc kɔk, “Acie kɛya, yeen ɛ raan kɔc duɔɲ.” ¹³Ku aɕin raan ye jam ɛ rienke kɔc nhiim, rin riɔɔc kek bany Itharel.

¹⁴Wɛn ci nin abɛk yai thɔk, ke Jethu la kal luɔɲ Nhialic yic ku ʔɔl kɔc piɔɔc.

¹⁵Go bany Itharel gai apei ku luelkɛ, “Ye raan kɛnɛ kan ɲic kɛdɛ ku akɛc kan piɔɔc.”

¹⁶Go Jethu bɛɛr, “Wɛl ya piɔɔc acie wɛlkiɛ aa wɛl bɔ bei tɛnɛ Nhialic, Acieɲ ci ʔa tooc. ¹⁷Raan wic ye bi kɛ wic Nhialic looi, abi ɲic lɔn nadɛ kɛ ya piɔɔc abɔ tɛnɛ Nhialic, ku acie riɛldiɛ ɛ rot. ¹⁸Raan jam riɛldɛ ɛ rot ɛ lɛc yen aye wic, ku raan wic lɛc tɛnɛ raan toc ye, yen ɛ raan path, ku aɕin ruɛɛny tɔ yepuɔu. ¹⁹Kɛc Mothith lɔɲ Nhialic nyuɔth we? Ku aɕin raan lɔɲ theek kamkun. Yeɲɔ ye wek ye wic bɔk ʔa nɔk?”

²⁰Go kɔc juɛc wɛn bɛɛr, “Yin ala guɔp ʔɔɲrac, yeɲa wic ye bi yi nɔk?”

²¹Go Jethu bɛɛr, “Kɛdiɛt ʔɔɲ gɔi tɔk aca looi guɔkɛ gai wedhie. ²²Mothith aɕi we thɔn bɔk miɛthkun aa ɲoot, ku acie Mothith guɔp yen ci wɛt kɛnɛ ʔɔk, aa wɔrkun theɛr, ku kɛya wek a dhɔk ɲoot akɔl ciɛ kɔc ye luui.* ²³Ku ɛmɛn na ɲot dhɔk akɔl ciɛ kɔc ye luui rin bi lɔɲ Mothith ciɛ dhɔl yic, yeɲɔ ye wek puɔth riɔɔk tɛnɛ ʔa, rin ci ʔen raan tɔk kony bi pial akɔl ciɛ kɔc ye luui?* ²⁴Duɔkkɛ raan ye guɔ tɛm awuɔc wɛt kɔu ayeɛr, yakɛ raan tɛm awuɔc wɛt ɛ yic.”

Ye Jethu raan ci lɔc ku dɔc?

²⁵Go kɔc kɔk Jeruthalem lueel ɛlɔ, “Cie raan kɛnɛ yen wickɛ bɔk nɔk.

²⁶Tiɛɲkɛ! Yen kin jam kɔc nhiim, ku aɕin kɛ luelkɛ ɛ rienke. Tɛdɛ, ciɛ bany ɲic lɔn ɛ yen Raan ci lɔc ku dɔc? ²⁷Na la Raan ci lɔc ku dɔc bɛn, ka cin raan bi ye ɲic tɛ bi yen thiɛn, ku aɲicku ɛbɛn yen tɛ biɛ mony kɛnɛ thiɛn.”

²⁸Nawɛn piɔɔc Jethu luɔɲ Nhialic ke lueel rɔldiɛ, “Ee tɛdɛ, wek aa ɲic ʔa ku aɲieckɛ yen tɛ bi ʔen thiɛn. Ku ʔen akɛc bɛn wɛtdiɛ ɛ rot, ku yeen raan toc ʔa ala yic ku yeen akuɔckɛ, ²⁹Ku yeen aɲieɛ rin bi ʔen tɛnɛ ye, ku yen aɕa tooc.”

³⁰Gokɛ wic bɔk dɔm, ku aɕin raan ci yecin tɔau yeguɔp rin kɛc akɔldɛ guɔ bɛn. ³¹Go kɔc juɛc thɔn wɛn yic wɛtde gam ku luelkɛ, “Tɛ bi Raan ci lɔc ku dɔc bi kadiɛt ʔɔɲ gɔi looi cimɛn ɛ raan kɛnɛ?”

Apuruuk aaci tooc bɔk Jethu la dɔm

³²Nawɛn piɲ kɔc akut Parathi lɔn ye kɔc juɛc wɛn wɛlkɔ loop kamken rin Jethu, ke keek ku bany kɔk Nhialic toc apuruuk luɔɲ Nhialic tiit bɔk Jethu la dɔm. ³³Go Jethu lueel, “Yen abi rɛɛr kamkun tɛthiɛn-nyɔt, ku ʔen abi la tɛnɛ

raan yen cä tooc. ³⁴Wek abä wïc, ku wek aaciï ya bi yök, rin acin tē bi wek la tē rēer yen thīn.”

³⁵Go bāny Itharel lueel kamken, “Bi la dā buk cī ben yök? Cī bi la gæeth Girik yiic tē ciēŋ kōc Itharel thīn, ku bi kōc Girik piöcc?” ³⁶Aye lueel, wek abä wïc ku wek aaciï yen bi yök, ku wek aaciï bi la tē rēer yen thīn, yenjö wïc bi lueel?”

Kuēr pīu ē pīr

³⁷Aköl ciēen yen aköl dīt nīn yai. Akölē, Jethu aci rot jōt ku lueel röldīt, “Kuat raan nēk rou abī bēn tēnē ya ku bi dek.” ³⁸Cimēn cī ye gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, ‘Raan gam wētdiē, kuēr pīu ē pīr abī rēer yepuōu.’” ³⁹Kēnē aci Jethu lueel rin Wēi Nhialic, bi kōc gam wētdē lōk yök. Ku tēnē, Wēi Nhialic a kēc guo gam tēnē kōc, rin kēc Jethu guo la diēkde yic.

Kōc aaci keyiic tek

⁴⁰Kōc kōk kam kōc wēn aaci kēnē piŋ ku luelkē, “Raan kēnē ē raan kāk Nhialic tiŋ alanden!” ⁴¹Go kōc kōk lueel, “Yen ē Raan cī lōc ku dōc!” Ku lueel kōc kōk, “Raan cī lōc ku dōc aaciï bi bēn pan Galilia!” ⁴²Acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic lōn Raan cī lōc ku dōc abī ya raan dhiēnh Debit, ku abī dhiēth Bethalem, gen wāar ciēŋ Debit thīn.”

⁴³Go kōc wēn keyiic tek ē rienke. ⁴⁴Ku wickē bīk dōm, ku acin raan cī yecin tāau yeguōp. ⁴⁵Nawēn dhuk apuruuk ciēen tēnē bāny kāk Nhialic ku kōc akut Parathī, gokē ke thiēc, “Yenjö kēc wek ye bēi?” ⁴⁶Go apuruuk bēer, “Acin raan cī kaŋ jam cimēn ē mony kēnē!” ⁴⁷Go kōc akut Parathī ke thiēc, “Cī we duōŋ aya?” ⁴⁸Le raan tōk kam bāny, ayi kam kōc akut Parathī cī wētdē gam cāk kaŋ piŋ? ⁴⁹Kōckā aa kuc lōŋ Mothith, ku aa kōc cī Nhialic lām kērac.” ⁵⁰Go raan tōk kam kōc akut Parathī, raan cī kaŋ la bi Jethu la tiŋ, cōl Nikodemo lēk ke, ⁵¹“Na ye lōŋ ciēŋ panda, ka cīn tē bi yök raan luōk wei ke kēcū kaŋ piŋ thok tuēŋ, ku ŋicku kē cī looi.”

⁵²Gokē bēer, “Yīn aya, ye raan Galilia? Kuen athōr thēer wēl Nhialic, ku aba ŋic lōn acin raan kāk Nhialic bēn Galilia.”

[⁵³Nawēn cī raan ēbēn dhuk paande,

Tiŋ cī kāl piny ke kōr

8 ¹ke Jethu la gōn Olip nom. ²Naŋon nhiāk dur yic ke dhuk luŋ Nhialic. Go kōc ēbēn guēr yelōm, ku nyuuc piiny ku jōk piōc cōk tēnē ke. ³Go kōc piōc lōŋ ku kōc akut Parathī tik bēi, ku ē tiŋ cī kāl piny ke kōr. Ku cōkē akāc kōc nhīm ēbēn, ⁴ku luelkē tēnē Jethu, “Raan piōc, tiŋ kēnē aci kāl piny ke kōr. ⁵Mothith aci lōŋ lēk yō athōr yic lōn kuat tiŋ loi kēcīt kēnē, adhīl biōk aleel bi thou. Na yīn emēn, ye lueel kēdē?” ⁶Keek aake jam kēlā bīk Jethu deep bīk wēt yök bīk la luōm. Go Jethu guŋ ku gēt piny yecin.

⁷Nawēn ŋot ke kāac ku yekē thiēc, ke jōt yekōu ku lēk ke, “Na le raan kamkun cīn adumuōm cī kaŋ looi, ke biōk alel tuēŋ yeguōp.” ⁸Ku ben guŋ ku gēt piny yecin. ⁹Nawēn cik wēt kēnē piŋ, ke jiēl ēbēn ke wath rōt, ku kōŋ

* 7:37Leb 23:36 * 7:38It 44:3; Edhe 47:1; Dhāk 14:8 * 7:422Tha 7:12; Mai 5:2

* 7:50Jn 3:1-2 * 8:5Leb 20:10; L.rou 22:22-24

kocdīt jāl tueŋ, agut tē döŋ Jethu ē rot, ku tiŋ wēn ke ɲot kāäc yenhom. ¹⁰Go yekōu jot ku lēk ye, “Tōkē tēno? Cīn raan cīi döŋ bī yī luōk wei?”

¹¹Go bēēr, “Acīn raan Bēny.” Go Jethu lueel, “Apath, ke yīin acā bī luōk wei aya. Lōor ku duk adumuōm ben looi.”^c

Jethu ee mermer pinyinhom

¹²Go Jethu ben jam tēnē koc ku lueel, “Yen ē ruel pinyinhom, kuat raan buōth ya abī ruel pīr yōk, ku acīi bī kaŋ cath muōōth yic.”^{*} ¹³Go koc akut Parathī lēk ye, “Ēmēn, yīn ajam ē rienku, ku wēt ca lueel acīn kē ye nyuōōth.”^{*}

¹⁴Go Jethu bēēr, “Acie kēya, na cōk alōn jiēm yen ē rienkiē, ke wēt lueel ē yic, rin yen aŋic tē bīi yen thīn. Ku wek aa kuc tē bīi yen thīn ayī tē ler yen thīn. ¹⁵Wek aa wēt teem cīmēn wēt raan, ku yen acīn raan ya gām awuōc. ¹⁶Ku tē bī yen wēt teem, ke wēt ba teem abī jal a yic, rin acie yen tem wēt, Wā ē toc yen arēēr ke ya. ¹⁷Wēt acī gōt lōŋdun yic lōn tē lueel koc karou wēt tōk luk yic, ke wētēn ē ya yic. ¹⁸Yen ajam ē rienkiē, ku Wā cā tooc ajam ē rienkiē aya.”

¹⁹Gokē thiēc, “Tō Wuur tēno?” Go Jethu bēēr, “Wek aacīi ya ɲic, ku wek aacīi Wā ɲic. Na we ɲic ya, ɲuōt wek aa ɲic Wā aya.”

²⁰Wēlkā ēbēn aacī Jethu lueel wāar piōōc yen luāŋ Nhialic, yōn cī kākken ajuēr tōu thīn. Ku acīn raan cie dōm rin kēc akālde guo bēn.

Wek aacīi la tēdiēn ler yen thīn

²¹Go Jethu ben lēk ke, “Yen abī jāl ku wek abā wīc, ku wek aabī thou awāckun yiic. Tē le yen thīn, acie yen tē bī wek la thīn.”

²²Tēwēn, ke lueel bāny Itharel, “Aye lueel lōn cīi yōk bī la tē le yen thīn. Ye ciēt bī rot nōk?”

²³Go Jethu bēēr, “Wek aa koc piny tēn, ku yen ee raan bō nhial. Wek aa koc piny kēnē nhom, ku yen acie raan pinyinhom tēn. ²⁴Ee rin kēnē yen acī yen ye lueel lōn bī wek thou adumuōmkun yiic. Ku wek aabī thou adumuōmkun yiic tē kēc wek ye gam, lōn ē Yen tō thīn, yen ē Yen.”

²⁵Gokē thiēc, “Ye yīn ɲa?” Go Jethu bēēr, “Wēt aca lēk we tēwēn jōk yen wēt cōk.”^d ²⁶Yen ala wēl juēc ba ke lueel ē rienkun, ku wēl juēc bī yen ke we luōk wei. Ku raan cā tooc guōp ala yic, ku yen ē koc lēk kuat kē ca piŋ tēnē ye.”

²⁷Gokē kēc deet lōn jiēm Jethu wēt Wun. ²⁸Go Jethu ben lueel tēnē ke, “Akōl bī wek Manh Raan jat nhial, ka bāk jāl ɲic lōn, ‘Yen tō thīn Yen ē Yen.’ Ku abāk deet yic aya lōn acīn kē ya looi ruōtdiē, ku aa ya ke lueel wēl cī Wā piōōc tēnē ya. ²⁹Ku raan cā tooc arēēr ke ya, ku akēc ya nyāāŋ piny yātōk, rin ye yen wēt nhīēr looi akōlakōl.”

³⁰Go koc juēc cī Jethu piŋ ke jam ē wēlkā wētde jāl gam.

Koc lāau nhīm ku koc aloony

³¹Go Jethu lēk koc Itharel cī wētde gam, “Na piēŋkē wēl ca piōōc, ke wek aa kocēiēn buōth ya ayic, ³²ku wek aabī yic ɲic, ku yic abī we wēēr bei.”

c 7:53–8:11 Athōr theēr juēc aacie (7:53–8:11) ye mat thīn. Ku athōr kōk ee bēn Jn 21:24 cōk, ku kōk ē Lk 21:38. Ku athōr tōk ee lōk bēn Jn 7:36 cōk. * 8:12Mt 5:14; Jn 9:5 * 8:13Jn 5:31 d 8:25Yēŋō ben yen jam tēnē we.

³³Gokë bëër, “Yok aa kəc dhiënh Abaram, ku acin kəc kők cii ʔo kaŋ loony. Ku na luel, ‘Wek aabi wëër bei,’ ke yeŋö wíc ba lueel?”*

³⁴Go Jethu lëk ke, “Yic alëk we, raan ëbën cä adumuööm looi yen alony adumuööm. ³⁵Alony acie raan mac thok alanden, ku Wät yen ee raan thün lanayön. ³⁶Na cì Wät we wëër bei, ke wek aabi rëër ke cün loony alanden.

³⁷“Anjəc lön ye wek dhiënh Abaram. Ku aŋot wiëckë bāk ʔa nök, rin piöccdië acäk ye gam. ³⁸Kë cì Wä nyuöth ʔa yen aya lueel, ku wek aa loi kë cì wärkun lëk we.”

³⁹Gokë bëër tënë ye, “Abaram yen ë wäda.” Go Jethu wët dhuk nhom ku lueel, “Na we mith Abaram alanden, ɲuöt wek aa loi këcit kë cì Abaram looi. ⁴⁰Këriëëc ëbën ca looi ë rin ba we lëk yiny ca piŋ tënë Wä, ku aŋot wiëckë bāk ʔa nök. Abaram acin kë cì looi cit kënë! ⁴¹Wek aa loi kë cì wärkun looi.” Gokë lueel, “Nhialic yetök yen ë Wäda, ku ʔok aa miëthke guöp.”

⁴²Go Jethu bëër tënë ke, “Të ye Nhialic wuurdun guöp, ɲuöt wek nhiaar ʔa, rin cì ʔen bën tënë Nhialic, ku ëmën ʔen atö tën. Yen akëc bën wëtdië ë rot, ee yen acä tooc. ⁴³Yeŋö cii wek kë ʔa lueel ye deet yic? Ee rin cii wek ye lëu bāk wëtdië piŋ. ⁴⁴Ee jŋrac yen ë wuurdun, ku ayakë nhiaar bi ʔa kën wuurdun yen yakë looi. Yen ë raan ë tir tēthëer ʔön, ku akëc yic kaŋ lueel rin ye yen alueeth, ku ye wun lueth ëbën. ⁴⁵Yen aluel yic, ku rin ë kënë yen akëc wek ʔa gam. ⁴⁶Yeŋa kamkun lëu ye bi awuöc nyooth ʔaguöp rin adumuööm ca looi? Na lueel yic, ke ye rin ɲö cii wek ʔa ye gam? ⁴⁷Raan bö tënë Nhialic ë wët Nhialic piŋ, wek aacii bö tënë Nhialic, ku yen ë kë cii wek wët bi piŋ.”

Jethu ku Abaram

⁴⁸Go kəc Itharel bëër tënë Jethu, “Këcku wët yic lueel wën lön ë yin raan pan Thamaria, ku jŋrac atö yiguöp?”

⁴⁹Go Jethu bëër, “Acin jŋrac tö ʔaguöp, ʔen ë Wä theek ku wek aa ʔa dhöl guöp, ⁵⁰Yen acii lecdië wíc. Raan wíc ye atö thün, ku ë wët teem bā kony. ⁵¹Wët yic alëk we, raan piŋ wëtdië acii bi thou akölriëëc ëbën.”

⁵²Go kəc Itharel lëk yen. “Emën, aŋicku alanden lön tö jŋrac yiguöp. Abaram aci thou, ku kəc kāk Nhialic tiŋ aaci thou aya ku ɲot ye lueel, ‘Raan piŋ wëtdië acii bi thou akölriëëc ëbën.’ ⁵³Abaram wäda aci thou, nadë ye lueel lön diit yin tënë Abaram? Ku kəc kāk Nhialic tiŋ aaci thou aya. Ye tak ye yin ë ɲa?”

⁵⁴Go Jethu bëër, “Na ʔa cì rot leec, ɲuöt ləc kënë acie ləc acin. Ee Wä yen ë raan ʔa leec, ku yeen guöp ayakë lueel ke Nhialicdun. ⁵⁵Yeen akëckë kaŋ ɲic, ku yeen anjəc. Na lueel lön kuc ʔen ye, ke ʔen abi ʔa alueeth cimeḍdun, ku yeen anjəc, ku ʔen ë wëtdië looi puöu ëbën. ⁵⁶Wuurdun Abaram aci puöu miet apei lön bi yen aköl bëndië tiŋ, aci tiŋ ku aci puöu la yum.” ⁵⁷Go kəc Itharel lëk ye, “Yin aŋot yi këc ruöön thiardhiëc dööt, ku yin ca Abaram tiŋ?” ⁵⁸Go Jethu bëër, “Wët yic alëk we, wäär këc Abaram guo dhiëëth, ‘Ke Yen atö thün.’” ⁵⁹Gokë aleel kuany bi kek ye biöök, go Jethu rot thiaan ku jiël yön Nhialic.

Jethu aci raan cì dhiëëth ke cì cöör kony

9 ¹Tëwën cieth Jethu, ke tiŋ raan cì dhiëëth ke cì cöör. Go kacken ye buööth thiëëc, ²“Raan piöcc, ye adumuööm cì ɲa looi cöl ye adhiëth ke cì cöör? Ye adumuöömde aye adumuööm kəc ke dhiëth ye?”

* 8:33Mt 3:9; Lk 3:8

³Go Jethu bëër, “Kë cī yen cɔɔr acie rin adumuɔɔm cī looi, ayī rin adumuɔɔm cī kɔc ke dhiëth ye looi, yeen acī cɔɔr bī riel luoi Nhialic tɪŋ yeguɔp. ⁴Yok aa dhil la tueŋ ɣo lui luoi raan cā tooc yet tē ɲot ruel aköl, wakɔu abö, ku acin raan bī ye lëu bī luui. ⁵Yet aköl ɲoot ɣen pinyinhom, ke ɣen ë ruel tənë kɔc.”*

⁶Tëwën cī yen jam këlä, ke ɲuut piny ku nueen tiɔp lueëth, ku cɔɔth tiɔp mony wën nyin, ⁷ku lëk ye, “Lɔɔr lɔk yinyin wär Thiloam.” (Ku wëtde yic, “Cī tooc.”) Go mony wën la ku lɔk yenyin, ku le dhuk ke ye piny tɪŋ. ⁸Go kɔc akeu nhom ku kɔc cī ye kaŋ tɪŋ ke lim thiëc, “Cie mony dhie cool nyuc piiny ke lim kënë?”

⁹Go kɔc kɔk lueel, “Ee yeen guɔp.” Ku lueel kɔc kɔk, “Acie ye ë raan thönj kek ye.” Go mony wën nhom lueel, “Ee ɣen raan wën guɔp.”

¹⁰Gokë thiëc, “Cī rot lëu kädë ba ben daai?”

¹¹Go bëër, “Mony cɔl Jethu acī tiɔp nueen ku cɔɔth ɣanyin ku lëk ɣa, ‘Lɔɔr wär Thiloam ku lɔk yinyin.’ Guo la, ku kaam wën lɔk ɣen ɣanyin, ke ɣa tɪŋ piny nyin yic.”

¹²Gokë thiëc, “Yen ako?” Go bëër, “Akuɔc.”

Akut Parathī awic wët tē cī cɔɔr kuɔny thīn

¹³Gokë mony wën cī cɔɔr thel tənë kɔc akut Parathī. ¹⁴Aköl nueen Jethu tiɔp ku cɔɔth raan nyin bī daai, ee ya aköl cī kɔc ye luui. ¹⁵Go kɔc akut Parathī mony wën ben thiëc tē cī ye liep nyin thīn. Go lëk ke, “Yeen acī tiɔp tääu ɣanyin, ku laak ɣanyin, ku ëmën alëu ba piny tɪŋ.”

¹⁶Go kɔc kɔk akut Parathī lueel, “Raan cī kënë looi acī lëu bī bën tənë Nhialic, rin acī lönj cī kɔc ye luui thek.”

Go kɔc kɔk lueel, “Lëu kädë bī raan la guɔp adumuɔɔm kädit jän gōi, cit kakkä, looi?” Gokë keyiic tek kamken.

¹⁷Go kɔc akut Parathī mony wën ben thiëc, “Yiin ye lueel lön cī yen yī liep nyin apath, ku yiin ye lueel ye yen ɲa?” Go bëër, “Ee raan kāk Nhialic tɪŋ.”

¹⁸Ee këc bāny Itharel gam lön cī yen cɔɔr ku ben nyin kuek, agut tē bī kek kɔc ke dhiëth ye cɔɔl, ¹⁹ku thiëckë ke, “Ye manhduŋ kënë? Ayakë lueel lön cī ye dhiëth ke ye cɔɔr, lëu kädë, bī piny tɪŋ?”

²⁰Go wun ku man bëër, “Aɲicku lön ye yen manhda, ku lön cī ye dhiëth ke ye cɔɔr. ²¹Ku akucku tē cī yen piny jäl tiëŋ thīn, ɣok aa kuc raan cī ye liep nyin aya. Thiëckë, yeen acī dīt ku alëu bī këde bëër ë rot.” ²²Wun ku man aaci jam këlä rin riɔɔc kek bāny Itharel, rin cī kek ye mat lön kuat raan gam Jethu lön ë yen Raan cī lɔc ku dɔc, ka dhil cuɔp wei tēn amat kɔc Itharel. ²³Rin kënë, yen ë lueel wun ku man ye ëlä, “Yeen acī dīt, thiëckë!”

²⁴Gokë mony wën cī dhiëth ke cī cɔɔr ben cɔɔl arak dët, ku lëkkë ye, “Kuëŋj ë Nhialic nhom lön bī yin yic lueel. Aɲicku lön mony kënë ë raan adumuɔɔm.”

²⁵Go mony wën bëër, “Akuɔc lön ye yen raan la guɔp adumuɔɔm, wët yen ɲieɔ, ɣen a ɣa ye cɔɔr ku ëmën ɣen ë piny tɪŋ.”

²⁶Gokë thiëc, “Yeŋö cī looi tənë yin? Cī nyiëŋku kuek kädë?”

²⁷Go bëër, “Aca lëk we wënthëer, ku acäk ye piŋ. Ye rin ɲö wic wek wët bāk ben piŋ? Tëdët wiëckë aya bāk ya kacken ye buɔɔth?”

²⁸Gokë lat ku luelkë, “Yin aci ya raanden ye bucoth, yok aa koc Mothith. ²⁹Ajicku lon ci Nhialic jam tēnē Mothith, ku na ye monytui, ka cökku kuc aya tē bīi yen thīn!”

³⁰Go mony wēn bēēr, “Kē gēi koc akīn! Akuöckë tē bīi yen thīn, ku yeen guöp aci nyiēnkiē liep! ³¹Ajicku lon ciī Nhialic wēt koc adumuööm ye piŋ, ku yeen ē wēt koc thek ye ku loikē luōiden ci lēk ke piŋ. ³²Yontheer cek piny-nhom akēc kaŋ piŋ lon le yen raan ci dhiēēth ke ye cōr ci kuek nyin. ³³Na cie lon bīi raan kēnē tēnē Nhialic, ka ciī lēu bī kēcīt kēnē looi.”

³⁴Gokë bēēr, “Yin aci dhiēēth ku muk yi adumuööm yic, ku wic ba yō piöcc?” Ku copkë wei tēnē amat.

Cöör ē pušu

³⁵Go Jethu piŋ lon ci kek ye cuōp wei. Nawēn yōk ke lueel, “Ye wēt Manh Raan gam?”

³⁶Go mony wēn bēēr, “Bēny, lēk ya ye ŋa, rin ba lēu ba gam.”

³⁷Go Jethu lēk ye, “Yeen aca tiŋ, ku yen ē raan jam kek yi ēmēn.”

³⁸Go mony wēn lueel, “Bēny aca gam.” Ku gut yenhiol piny Jethu nhom.

³⁹Go Jethu lueel, “Yen aci bēn piny-nhom tēn ba wēt teem, rin bī cōr piny tiŋ, ku bī koc piny tiŋ jāl cōr.”

⁴⁰Go koc kōk akut Parathī rēēr kek ye wēl ci lueel piŋ ku thiēckë, “Ee ciēt wic ba lueel lon ye yok cöör aya?”

⁴¹Go Jethu bēēr, “Na we ye cöör ke wek aa cīn gup awuöc, ku rin ye wek ye lueel lon ye wek piny tiŋ, ke wēt kēnē aye nyooth lon le wek gup awuöc.”

Kääŋ abiöök

10 ¹Go Jethu lueel, “Wēt yic alēk we, raan cie tēēk kal amēl thok, ku lir nhom tēdēt, yeen ē cuār, ku ē raan rum käng. ²Ku raan tēk kal thok yen abiöŋ amēl. ³Raan tit kal abī kal ŋaany thok tēnē ye, ku piŋ amēl rölde tē cōl yen amälke ē rienken, ku thel ke ayeer. ⁴Ku tē ci ke yāth ayeer, ka cath tueŋ kenhīim ku bucoth amēl cōk rin ŋic kek rölde. ⁵Aaciī raan dēt bī bucoth cōk, aabi kat ye rin kuc kek rölde.”

⁶Kääŋ kēnē aci Jethu thāth ke, ku wēt lueel tēnē ke akēckë deet yic.

Jethu abiöŋ path

⁷Go Jethu ben lueel, “Wēt yic alēk we, yen ee kal thok tēnē amēl. ⁸Koc kōk ēbēn ci kaŋ bēn ŋanhom tueŋ, aa cuār ku aa koc rum käng, ku rölde akēc amēl piŋ. ⁹Yen ē kal thok. Raan bō thīn thuŋdiē abī luöc, yeen abī bēn alōŋ-thīn ku ler ayeer, ku yōk wel path. ¹⁰Cuār ē bēn rin bī cuēēr, ku nēk käng ku rēc ke. Yen aci bēn bīk pīr yōk, pīrdīt alanden.

¹¹“Yen abiöŋ path. Abiöŋ path aye wic bī thou rin amälke. ¹²Raan lui ariöp ku cie raan abiöök ku cie wun amēl, ku tiŋ gōl ke bō, ka pāl amēl ku ket, bī gōl thueet amēl yiic ku thiēi ke roor. ¹³Raan lui ariöp ē kat rin ē raan lui ariöp ē path, ku aliū pušu kegup.

¹⁴⁻¹⁵“Yen abiöŋ path. Cīmēn ŋic Wā yen ku ŋiec Wā, kēya yen aŋic amälkiē ku amälkiē aa ŋic ya. Ku awiēc ba thou ē rienken. * ¹⁶Amēl kōk aa tō thīn ku

aa kăkkië ku aa liu thîn kal kënë yic. Keek aaba bëëi aya, ku aabî rôldië piñ, ku keek aabî ya luŋny tôkaliñ kek raan tøj biöök ke.

¹⁷“Wă anhiar Ƴa rin awiëc ba piërdië puŋl rin bî Ƴen ye ben yök. ¹⁸Acin raan bî piërdië nyaai tënë Ƴa. Yeen aya puŋl wët piändië ë rot. Ƴen ala riel ba päl wei, ku Ƴen ala riel ba ben lööm.”

¹⁹Go kôc Itharel keyiic ben tek kamken rin ë wêlkä. ²⁰Kôc juëc kamken aa yekë lueel, “Yeen ala guŋp jôñrac! Yeen amuŋl! Ƴenjö ye wek wêlke piñ?”

²¹Go kôc kôk lueel, “Lëu raan la guŋp jôñrac bî jam cîmën yen! Lëu jôñrac kädë bî cöör cöl akuek yenyin?”

Kôc Itharel aa kuec Jethu

²²Aköl looi Ƴan Dôc luañ Nhialic Jeruthalem aci bën, ku piny ë ye mëi. ²³Ku Jethu ë cath puok yic, cöl puok Tholomon tő luañ Nhialic. ²⁴Go kôc Itharel guëër yelöŋm ku luelkë, “Yet nen bî Ƴin Ƴo cöl arëër Ƴo diu puôth? Lëk Ƴo yic la gei, ye Ƴin Raan cî loc ku dôc?”

²⁵Go Jethu bëër, “Wët aca lëk we ku wek aacie wëtdië ye gam. Luçikiën Ƴa looi ë riel Wă, kek ajam ë rienkië. ²⁶Ku wek aacie wëtdië ye gam rin cîi wek ye amălkië. ²⁷Amălkië aa rôldië piñ ku keek anjic ku keek aa Ƴa buôth cök. ²⁸Pîr akôlriëc ëbën aya Ƴiëk ke, ku keek aaci bî kan thou athëer, ku acin raan lëu ye bî ke rum tënë Ƴa. ²⁹Kë cî Wă Ƴiëk Ƴen awăr keriëc ëbën, ku acin raan lëu ye bî ke rum Wă cin. ³⁰Wă ku Ƴen Ƴok aa tók.”

³¹Go kôc Itharel aleel ben kuany bik biöök. ³²Go Jethu lëk ke, “Luoi puôth juëc cî Wă Ƴiëk Ƴen ba ke looi, aa ca looi wenhiim, ye luoi tøj nen kamken yen wïc wek ye bāk Ƴa biöök aleel?”

³³Go kôc Itharel bëër, “Ƴin acuk wïc buk Ƴi biöök aleel rin luoi path, ku ë rin ye Ƴin Nhialic döl guŋp. Ƴin ë raan ë path, ku wïc ba rot looi ba Ƴa Nhialic!”

³⁴Go Jethu bëër, “Acî gôt lönğun yic guŋp lön cî Nhialic ye lueel, ‘Wek aa Nhialic.’” ³⁵Anjicku lön wët cî gôt athör wël theer Nhialic yic ë yic alanden, ku kockä aci Nhialic cöl, ‘Nhialic,’ kôc cî Nhialic thôn wëtde. ³⁶Ku na Ƴen, ke Wă cä cöl ku tuuc Ƴa pinyinhom, ku ye kädë ye wek ye lueel lön cî Ƴen Nhialic döl, ye rin cî Ƴen ye lueel lön ye Ƴen Wën Nhialic? ³⁷Duŋkkë wëtdië gam tē cîi Ƴen luoi Wă loi. ³⁸Ku na Ƴa ke looi, ku cök alon cîi wek wëtdië gam, ke we dhil luçikië gam, bāk ñic alanden lön Wă arëër kek Ƴa ku Ƴen atö Wă yic.”

³⁹Gokë wïc bik dôm, go ke käl nyin.

⁴⁰Go Jethu ben dhuk ciën wăr Jordan alonğtui tēwäär ye Joon kôc muoc nhiiim thîn, ku rëër thîn tēën.* ⁴¹Go kôc juëc bën tënë ye ku luelkë, “Joon akëk kâril looi, ku keriëc ëbën cî lueel rin ë mony kënë aaci Ƴa Ƴith.” ⁴²Ku gam kôc juëc wëtde ë tënë.

Thon Ladhäro

11 ¹Raan cöl Ladhäro, ku ë rëër Bethanî, ëci tuaany. Bethanî ë gen rëër Maria thîn kek nyankën cöl Martha.* ²Maria kënë yen ë nyan wäär cî Bányda tōc cök miök ñîr, ku wuuny ke nhiëmke. Ku ë mënhë Ladhäro yen ëci tuaany.* ³Go nyiërakën wët tuōc Jethu, “Bëny, măthdun nhia acî tuany.”

⁴Nawën piŋ Jethu ke lueel, “Tueny kënë aciï Ladhäro bi nõk, kënë aci rot looi bi Nhialic leec thîn. Ku yen ë tẽ bi Wën Nhialic lec yök thîn.”

⁵Ku Jethu ë nhia Martha kek nyankën ku Ladhäro. ⁶Nawën cök piŋ lön ci Ladhäro tuaany, ke näk nîn karou tẽwën rëer yen thîn. ⁷Ku jol lëk koc ye bucoth, “Benku dhuk ciëen pan Judia.”

⁸Go koc ye bucoth lueel, “Raan piöoc, wäär emën thiöök, ee wïc koc Itharel bik yi biöök aleel, ku ye wïc emën ba ben dhuk thîn?”

⁹Go Jethu bëer, “Akäl tök ci yic la aköl ku waköu? Tẽ cieth raan ke ruel dît ke yeen acie köth, rin ala ruel yen piny tiŋ. ¹⁰Ku na cieth waköu ka köth, rin liu ruel tënë ye.” ¹¹Jethu aci wëlkä lueel ku met dët thîn, “Mäthda Ladhäro aci nîn wit, ku yen ala ba la puöc.”

¹²Go koc ye bucoth lueel, “Bëny, na ci nîn ka bi ñuëen.”

¹³Ku wët wïc Jethu bi lëk ke ë lön ci Ladhäro thou. Gokë tak lön jieem yen wët nîn ë path. ¹⁴Go Jethu gai yic tënë ke, “Ladhäro aci thou, ¹⁵ku yen aci puöu miët ë rienkun ba këc rëer kek ye, rin bäk gam. Jolku la tënë ye.” ¹⁶Go Thomath, cöl Acueek, lëk atuuc, “Lokku yodhie kek Raan piöoc, rin buk la thou kek ye.”

Jön rot ku pïr aabö tënë Jethu

¹⁷Nawën yet Jethu ke yök lön ci Ladhäro thiök ka la nîn kaŋuan raŋ yic. ¹⁸Bethanï amec kek Jeruthalem tẽcît tën meel karou, ¹⁹ku koc juëc Itharel aake ci bën bik Martha kek Maria bën deet puöth, rin wämënhden ci thou.

²⁰Nawën piŋ Martha lön biï Jethu, ke la ayeer bi la röm kek ye, ku döŋ Maria bei. ²¹Go Martha lëk Jethu, “Bëny, na yi tö thîn, ñuöt wämääth akëc thou. ²²Ku aŋiec lön na cök amën ke Nhialic abi këriëc ebën ba thiëc ye, gam yi.”

²³Go Jethu lëk ye, “Wämuuth abi rot jot bi pïr.”

²⁴Go Martha bëer, “Aŋiec lön bi yen rot jot bi pïr aköl ciëen.”

²⁵Go Jethu lëk ye, “Yen ë jön rot ku pïr. Raan gam wëtdië, na cök alon thou yen ka bi pïr. ²⁶Ku kuat raan pïr ku gem wëtdië aciï bi kaŋ thou. Ca kënë gam?”

²⁷Go lueel, “Ee këya, Bëny. Aca gam lön ye yïn Raan ci lóc ku doc, Wën Nhialic, bi dhiel bën pinyhom.”

Jethu adhiau

²⁸Nawën ci Martha wëlkä lueel, ke dhuk ciëen ku cöl nyanakën Maria amääh ku lueel, “Raan piöoc atö tën ku awïc yi.” ²⁹Nawën piŋ Maria wët kënë, ke jot rot ku lóc la ayeer bi la röm kek ye. ³⁰Ku Jethu ë ñot këc yet baai, a ñot rëer tẽwën rëm yen thîn kek Martha. ³¹Go koc Itharel wën rëer yööt kek Maria rin bik deet puöu, bucoth cök, wën tiŋ kek ye ke ci rot jot ku ben yeköu ayeer. Ee cik tak lön ler yen raŋ nhom bi la dhiau thîn.

³²Wën yeet Maria tẽwën rëer Jethu thîn, ke cuet rot piny yecök ku lueel, “Bëny, na yi tö thîn tën ñuöt wämääth akëc thou.”

³³Nawën tiŋ Jethu ke dhiau, ku koc Itharel awën ruëc ye ke dhiau aya, go keŋ yepuöu ku ñeer yic apeï. ³⁴Go ke thiëc, “Cäk thiök tẽno?” Gokë lueel, “Bëny, bäär ba tiŋ.”

³⁵Go Jethu dhiau. ³⁶Go koc Itharel lueel, “Tiëŋkë tẽ nhieer yen ye thîn.”

³⁷Go kɔc kɔk kamken lueel, “Acɪ raan cɪ cɔɔr liep nyin, kɛc looi? Ku yenjɔ kɛc yen Ladhäro kuɔny bei thou yic?”

Ladhäro acɪ ben pɪr

³⁸Go Jethu yic ben ɲeer apeɪ ku ler raɲ nhom, ku raɲ ɛcɪ wec kuur yic, ku kuurdɪt acɪ täau yethok. ³⁹Go Jethu ke yɔɔk, “Nyaakɛ kuur.”

Go Martha, nyanakɛn raan cɪ thou bɛɛr, “Bɛny, acɪ nhiany. Nɪn cɪ ye thiɔk aa ɲuan.”

⁴⁰Go Jethu lɛk ye, “Kɛc lɛk yɪ lɔn bɪ yɪn lɛc Nhialic tɪɲ tɛ gɛm yɪn?” ⁴¹Gokɛ kuur laar wei. Go Jethu yenyin ɲäär nhial ku lueel, “Wä yɪn alɛɛc rin ye yɪn ɣa piɲ, ⁴²ku aɲɛc lɔn ye yɪn ɣa piɲ akɔlakɔl, ku aluɛl rin bɪ kɔc tɔ thɪn tɛn ye gam, lɔn cɪ yɪn ɣa tooc.”

⁴³Kaam wɛn cɪ yen wɛlkä lueel ke cɔt röldɪt, “Ladhäro, bäär ayeer.” ⁴⁴Go bɛn ayeer ke cɪ duut cɔk ku cin alanh thiɛkthiɛk, ku acɪ der nyin alath. Go Jethu lɛk ke, “Däkkɛ ku calkɛ acath.”

Amat nɛk Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵Go kɔc juɛc Itharel cɪ bɛn bɪk Maria bɛn neem, kɛ cɪ Jethu looi tɪɲ, ku gamkɛ wɛtde. ⁴⁶Ku dhuk kɔc kɔk ciɛɛn kamken tɛnɛ kɔc akut Parathɪ, bɪk kāk cɪ Jethu looi la lɛk ke.

⁴⁷Go kɔc akut Parathɪ ku kɔc kāk Nhialic mat kek bɛny luk, ku luelkɛ, “Buk ɲɔ looi? Mony kɛnɛ ee luɔi ril apeɪ looi! ⁴⁸Na päлку bɪ la tueɲ kɛlä, ke kɔc ɛbɛn abɪ wɛtde gam, ku bāny Roma aabɪ bɛn bɪk luɲ Nhialic thuɔr piny ku reckɛ panda.”

⁴⁹Go Kaipa yen ye raandɪt kɔc kāk Nhialic ɛ ruɔɔn kɛnɛ lueel, “Wɛt tɔk akuɔckɛ! ⁵⁰Cāk ye tɪɲ lɔn aɲuɛɛn tɛnɛ we bɪ raan tɔk thou rin kɔc, tɛn tɛ bɪ wuɔnda riääk ɛbɛn?” ⁵¹Ku akɛc wɛt kɛnɛ lueel piānde ɛ rot, ku ɛ rin ye yen raandɪt kɔc kāk Nhialic ɛ ruɔɔn kɛnɛ. Ku ɛ luel kāk tueɲ bɪ rɔt looi lɔn bɪ Jethu thou rin thān Itharel, ⁵²Ku acie rienken kepɛc, abɪ thou aya bɪ mɪth Nhialic cɪ thiɛi pinyinhom kuɔɔt yiic bɪk aa tɔk.

⁵³Jɔɔk akɔl kɛnɛ ke bāny aake guɪr bɪk Jethu nɔk. ⁵⁴Kɛya, go Jethu kɛc ben acath ɛ path kam kɔc pan Judia, ku jiɛl bɪ la gen cɔl Epraim tɛthiɔk ke ror, ku rɛɛr thɪn kek kɔc ye buɔɔth.

⁵⁵Ku Yan Ayum cɪn yic luɔi kɔc Itharel ɛcɪ thiɔk, go kɔc juɛc jāl bääiken yiic bɪk la Jeruthalem, bɪk kɔc wuuny kek kegup yandɪt nhom tueɲ la looi. ⁵⁶Gokɛ Jethu wɪc, ku thiɛckɛ rɔt kamken wɛn cɪ kek guɛɛr luɲ Nhialic, “Yenjɔ yakɛ tak? Bɪ bɛn yai yic, kua cɪ bɪ bɛn?” ⁵⁷Ku kɔc kāk Nhialic ku kɔc akut Parathɪ aake cɪ wɛt lueel, lɔn raan ɲic tɛ rɛɛr Jethu thɪn adhɪl wɛt lɛk ke, ku bɪ dɔm.

Maria acɪ tɛ theek yen Jethu thɪn nyuɔɔth

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

12 ¹Nɪn kadätem Yan Ayum cɪn yic luɔu nhom tueɲ, ke Jethu la Bethanɪ, pan ciɛɲ Ladhäro thɪn, raan wäär cɪ jɔt bei thou yic. ²Gokɛ miɛth guir tɛnɛ ye, miɛth cɪ Martha bɛn luui thɪn apeɪ. Ku Ladhäro atɔ kam kɔc ke rɛɛr thɪn aya. ³Go Maria karjac cɪ thiāɲ miɔk ɲɪr cɔl naar, ye ɣɔɔc wɛuɔ juɛc

lööm, ku puk Jethu cök ku wuuny nhimken nhom. Go aņır miök yöt rum yic ebën.* ⁴Go raan tók kam kóc Jethu buoöth, cöl Judath Ithkariöt, raan bi ye luom lueel, ⁵“Yenö kéc miök ņır kënë yaac wëu juéc wär wëu ye döm raan tók, ku yik ke kóc ņöņ?” ⁶Ku ecie rin nhier kóc ņöņ yen lueel yen kënë, ee rin ye yen cuär, ee ye wëu akut muk, ku e ye rot kony thın.

⁷Go Jethu lueel, “Pälkë, calkë amuk miök rin aköl bi ya thiök. ⁸Kóc ņöņ aabı rëer thın akölaköl kek we, ku yen acıı bi rëer kek we akölaköl.”*

⁹Go kóc juéc Itharel jäl ņic lön tő Jethu Bethanı, gokë la thın, ku acie rin Jethu yetök, ee rin bik Ladhäro la tiņ aya, raan wäär ci Jethu jöt kam kóc ci thou. ¹⁰Go kóc kāk Nhialic wët mat yic bik Ladhäro nök aya, ¹¹rin wët Ladhäro yen aye kóc juéc Itharel banyken puöl ku gamkë wët Jethu.

Jethu acı la Jeruthalem ke ciem yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹²Nayon nhiaäk dët ke akutdüt kóc ci bën Yan Ayum cın yic luu yic, piņ wët lön biı Jethu Jeruthalem. ¹³Gokë ayör agëp lööm, ku lek bik la lor, ku ketkë ëlä,

“Lec tënë Nhialic!

Nhialic doc raan bö rin Bëny!

Nhialic doc Bëny Itharel!”*

¹⁴Go Jethu akaja yök ku nyuuc yeköu, cit tē ci gät ye athör theer wël Nhialic yic,

¹⁵“Duökkë riök kóc Itharel! Yen kın, Bändun abö, ke ci nyuc akaja köu.”*

¹⁶Ku kākka aake kēc kocken ye buoöth deet yiic, nawën ci Jethu rot jöt ke lec, ke jölkë ņic lön ci kākka göt athör theer wël Nhialic yic, ku lön ci kek kākka looi tënë ye.

¹⁷Ku kóc juéc ke rëer thın wäär ci Jethu Ladhäro caal ayeer raņ yic, ku jöt kam kóc ci thou, aake kē cik tiņ tēt kóc. ¹⁸Ku rin wët kënë aya yen aa lor kóc juéc ye, rin ci kek lucidit jāņ gōi ci looi piņ. ¹⁹Go kóc akut Parathı lueel kamken, “Cäk ye tiņ lön cın yen kē yökku thın. Tięnkë, aye thei ebën buoöth cök.”

Kóc Gırık kök aa wıc Jethu bik tiņ

²⁰Kóc Gırık kök aake tő kam kóc ci la Jeruthalem bik Nhialic la door thın. ²¹Gokë bën tënë Pilipo, raan Galilia pan Bethaida ku luelkë, “Bëny, yok aa wıc Jethu buk tiņ.”

²²Go Pilipo wët lëk Andria, ku lekkë karou tënë Jethu bik la lëk ye. ²³Go Jethu bëer, “Emën, aköl bi Manh Raan ya leec apeı acı guc yëet. ²⁴Wët yic alëk we, nyin rap e rëer ke ye tók e path, tē kēc ye täau tiap yic bi ciët kē ci thou. Na le yic pät bi ciët kē ci thou, ka jöl luok mith juéc. ²⁵Raan nhıar piërde, abı muör ku raan man piërde pinynhom tēn abı muk tënë pır akölriëc ebën.* ²⁶Kuat raan wıc ye bi yen luöi ka dhil ya buoöth cök, rin tē rëer yen thın, aluonydië abı rëer thın aya, ku Wä abı kuat raan luui ya leec.

* 12:3Lk 7:37-38 * 12:8L.rou 15:11 * 12:13Wk 118:25, 26 * 12:15Dhāk 9:9

* 12:25Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; 17:33

Jethu ajam wēt Thuonde

²⁷“Piändië arem emën, ku ba nõ lueel? Ba lueel, ‘Wä, duk këræc tit ya cöl abö?’ Ku kënë ë yen cī yen bën thīn, rin ba arem aköl kënë thöl. ²⁸Wä, cöl rienku alec!”

Go röl jam nhial ku lueel, “Aca cöl alec ku aba ben cöl alec.”

²⁹Go kōc ke kääc thīn tēen röl piñ ku luelkë, “Deñ aci mār.” Go kōc kōk lueel, “Atuny Nhialic aci jam tēnē ye.”

³⁰Tēenē, go Jethu lēk ke, “Ee cie tēnē ya yen jieem röl kënë, ee rienkun. ³¹Emën, ë tē bi luk teem tēnē kōc tō pinyhom, ku bēny jakrec abī cuop wei. ³²Tē cī ya jat nhial, ke yen abī kōc ebēn miēt tēnē ya.” ³³Ku wēn lueel yen kënë, ke wīc bi nyuōth yen tē bi yen thou thīn.

³⁴Go akut bēer tēnē ye, “Wēt cī gōt athōr yic ë yok lēk lōn bi Raan cī lōc ku dōc, pīr akōlriēc ebēn. Na yīn lēu kēdē ba lueel lōn bi Manh Raan jat nhial? Ku yeja yen Manh Raan?”

³⁵Go Jethu bēer, “Añoot tēthin nyoot bi ruel rēer kamkun. Lakkë tueñ dhöl-dun yic emën tōu ruel tēnē we bi muōth we cī dōt, rin raan cath muōth yic akuc tē ler yen thīn. ³⁶Gamkë ruel emën ñoot yen kek we, rin bāk aa kōc ruel.” Tēwēn cī Jethu wēlkä lueel ke la ayeer ku thieen rot tēnē ke.

Kōc Itharel aa kuc ë gam

³⁷Na cōk amēn cī yen luoi rilkä ebēn looi kenhīim guōp, ke keek aa kēc wētde gam, ³⁸bi wēt cī Ithaya, raan kāk Nhialic tiñ kañ lueel theer yenhom tieñ, wētde wäär lueel elä,

“Bēny, yeja cī wēt cuk lēk kōc gam?

Yeja cī Bēny nyuōth riel?”

³⁹Ku rin ë kënë acin tē bi kek gam, rin wēt kënë aya, aci Ithaya lueel elä,

⁴⁰“Aaci Nhialic dhōny nyīn, ku mēr kepuōth.

Bīk kăñ cī tiñ kenyīn, ku cīk wēt det kepuōth.

Bīk rōt wēl yen ku ba keek kony.”

⁴¹Ithaya aci kënë lueel rin cī yen lēc Jethu tiñ ku jieem rienke.

⁴²Ku emën aya, ke bāny kōc Itharel aake cī wēt Jethu gam, ku akēckë lueel kōc nhīim, rin riōc kek kōc akut Parathī bīk ke cī cop wei tēn amat. ⁴³Aake lēc kōc nhiaar tēnē lēc Nhialic.

Jethu abī luk looi tēnē kōc ebēn

⁴⁴Go Jethu lueel rōldit kōc nhīim, “Raan gam wētdiē acie wētdiē rot yen ye gam, ee wēt raan toc ya gam aya. ⁴⁵Ku raan tiñ ya, ka tiñ raan cā tooc aya.

⁴⁶Yen aci bēn cimēn ruel pinyhom, bi raan ebēn gam wētdiē cī ben rēer muōth yic. ⁴⁷Raan piñ wētdiē ku cī lōk looi, ke yen acin wēt ba tēm ye, rin kēc yen bēn ba kōc pinyhom bēn luk, yen aci bēn ba ke bēn piir. ⁴⁸Raan kuc ë ya ku cī wētdiē gam, raan bi ye tēm awuōc abī tō thīn, ku wētdiēn ca lēk kōc abī ye luk aköl ciēn. ⁴⁹Ku ë këya, rin kēc yen jam wēt piändiē rot, ku ë Wä Aciēñ toc ya, yen aci ya thōn kē ba dhiel lueel ku jaam ë yic. ⁵⁰Ku añiēc lōn ye wētde pīr akōlriēc ebēn bēi. Kāk ya lueel aa kāk cī Wä nyuōth ya ba ke lueel.”

Jethu aci kacken ye buoath loak cök

13 ¹Ee ye aköl Yan Ayum cïn yic luu nom tueŋ. Go Jethu ɲic lön cï aköl jiël yen pinyinhom tən jäl bën, ku bi la tənë Wun. Yeen aci kacken rëer pinyinhom nhiaar alanden, ku nhieer ke yet tē bi wēt thök.

²Jethu ku kacken ye buoath aake cï nyuc bïk miëth theï cam. Ku jəŋrac ëci wēt täau Judath, wën Thaimon Ithkariöt pušu, bi Jethu gaany. ³Go Jethu ɲic lön cï Wun riel ëbën täau yecin, ku ë ɲic lön cï yen bën tənë Nhialic, ku ë ben dhuk tənë ye. ⁴Go rot cuot wei tēwën mïth kek thïn ku dëk alanh köu, ku ruk alanh wuöny ye aɲum. ⁵Ku jəl piü puök aduök yic ku loak kacken ye buoath cök, ku wuuny ke alanh wuöny wën cï ruök ye aɲum. ⁶Ku jəl bën tənë Thaimon Pïter, go Pïter lëk ye, “Ye yïn bā loak cök, Bëny?”

⁷Go Jethu bëer tənë ye, “Ke luöi aci ye deet yic ëmën, ku aba lök deet yic.”

⁸Go Pïter lueel, “Yïn aci ya bi kaɲ loak cök acïn.” Go Jethu bëer, “Na cā yï lök cök, ke yïn acïn tē bi yïn ben a raandië.”

⁹Go Thaimon Pïter lueel, “Bëny, na ye këya ke yï duk ya lök cök ë rot, lök yacin ku yanhom aya.”

¹⁰Go Jethu lueel, “Raan cï laak acïn guöp acuöl, ku abi yecök loak rot. Wek aa yer ëbën, ke raan tök kamkun yen aci yer.” ¹¹Jethu ë ɲic raan bi ye gaany, yen ë lueel yen ye ëlä, “Wek aa yer wedhie, ke raan tök yen aci yer.”

¹²Nawën cï Jethu ke loak cök, ke ben alanhde ruök ku nyuuc tēden wën rëer yen thïn, ku thiëc ke, “Cäk kāk ca looi tənë we ëmën deet yiic?” ¹³Wek aa ya cöl raan piöc ku Bëny, ku yeen apath bāk looi këya, rin ë ya. ¹⁴Yen ë Bëny ku Raan piöc tənë we, ku ɲot we laak cök. Ke week aya, wek aabi wecök loak kamkun, ɲek kek ɲek. ¹⁵Wēt path aca nyuöth we, bāk looi cimën cï yen ye looi tənë we. ¹⁶Wēt yic alëk we, acïn alony dīt tənë bānyde, ku acïn atuny dīt tənë raan toc ye.” ¹⁷Emën ɲic wek wēt yic kënë, tē looi wek ye, ke miet pušu dīt abāk yök thïn.

¹⁸“Yen aci jam ë rienkun ëbën, yen aɲic koc ca kuëny bei. Ku wēt cï göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Raan mïth yok aduäɲ tök yic acie nom wël ya,’ adhil yenhom tieŋ.” ¹⁹Wek aa lëk wēt kënë emën ke këc rot guo looi, rin aköl bi yen rot looi ka bāk jäl gam lön, ‘Ye Yen Yeen.’ ²⁰Wēt yic alëk we, raan lor raan ca tooc, acā lor aya, ku raan lor yen ka lor raan toc yen aya.”

Kë cïn Judath pušu aci lueel

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

²¹Nawën cï Jethu wëlkä lueel, ke ɲeer yic ku lueel, “Wēt yic alëk we, raan tök kamkun abi ya gaany.”

²²Go koc ye buoath kenyin liäath kamken ke cï nhïim la dil apeï wēt ye lueel. ²³Ku raan töɲ nhieer Jethu kam koc ye buoath, ëci nyuc Jethu lööm, ²⁴go Pïter nieu nyïn ku lueel, “Thiëc, ye raan nen yen jiem yen rienke.”

²⁵Go atuny kënë rot cuöt Jethu ku thiëc, “Bëny, ye yen ë ɲa?”

²⁶Go Jethu bëer, “Ee raan bi yen ayup luöt kada yic ku yiëk ye.” Ku lööm ayum ku lut kada yic ku yïk Judath, wën Thaimon Ithkariöt. ²⁷Tēwën lööm

Judath ayup, ke jəŋrac go la yeguəp. Go Jethu lək ye, “Kě wíc ba looi, ləc looi.” ²⁸Ku acín raan kam kəc ke mĩth kek ye cĩ wět deet yic, ye rin ɲə yen jjeem Jethu kəya təně ye. ²⁹Ku rin yen Judath yen wěəuken muk, ke cĩ kocken kők tak lən cĩ Jethu ye lək ye bĩ la ɣəc kə wickě rin yai, tēdē ke cĩ lueel bĩ kəc ɲəŋ muəc.

³⁰Ku kaam wən lōöm Judath ayup, ke la ayeer. Ku ẽ ye wakəu.

Ləŋ Yam

³¹Wən cĩ Judath jəl, ke lueel Jethu, “Ēmən ləc Manh Raan acĩ nyuəth kəc, ku ləc Nhialic acĩ nyuəth kəc ẽ ye. ³²Ku tē cĩ ləc Nhialic nyuəth kəc ẽ ye, ke Nhialic abĩ ləc Manh Raan nyuəth yeguəp, ku abĩ lac looi nyin yic. ³³Miē-thkiē, yen acĩ bĩ rēer kek we apei. Wek abā wíc, ku alək we ěmən yen wět ca lək kəc Itharel, ‘Acín tē bĩ wek la tē ler yen thĩn.’” ³⁴Ləŋ yam ayiək we, nhiarkē röt kamkun, cĩmən cĩ yen we nhiaar, kəya, ke wek aa dhil röt nhiaar kamkun. ³⁵Na nhiarkē röt kamkun ka bĩ ɲic kəc ěbən lən ye wek kockiēn ya buəth.”

Pĩter ajei Jethu

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

³⁶Go Thaimon Pĩter thiēc, “Na yĩn lordē Běny?” Go Jethu bēer, “Tē ler yen thĩn acín tē buəth yĩn ɣacək ěmən, ku yĩn abā buəth aköldā.”

³⁷Go Pĩter thiēc, “Běny, yeŋə cĩ yen ye lēu ba yĩ buəth ěmən? Atəu ɣapuəu ba thou ẽ rienku.”

³⁸Go Jethu bēer, “Lēu ba thou alanden ẽ rienkiē? Wět yic alək yĩ. Tē ɲot kəc thən ajith kiu, aba lueel arak diək lən kuc yĩn ɣa.”

Jethu ee dhěl la təně Wun

14 ¹Go Jethu lək ke, “Duəkkē diəer ku rēer kē we rac puəth. Gamkē Nhialic ku gamkē ɣa aya. ²Pan Wā ala yic yōōt juēc, ku yen ala ba piny la guiir təně we. Na cie yic wět kēnē, ɲuəth akēc lək we. ³Ku tē cĩ yen la ba piny la guiir təně we, ke yen abĩ dhuk ba we mat tēdiē rin bək rēer tē tōu yen thĩn. ⁴Ku dhěl bĩ wek yet tē le yen thĩn aɲieckē.”

⁵Go Thomath lək ye, “Běny, ɣok aa kuc tē le yĩn thĩn, ku buk dhěl bĩ ɣok yet tē tō yĩn thĩn ɲic kēdē?”

⁶Go Jethu bēer təně ye, “Yen ee dhěl ku yic ku pĩr, acín raan la təně Wā tē cĩ yen rienkiē.” ⁷Ku lək ke, “Ēmən cĩ wek ɣa ɲic, ke wek aabĩ Wā ɲic aya, ku ěmən yet tueŋ, aɲieckē ku acək tiŋ.”

⁸Go Pilipo lueel, “Běny, nyuəth ɣo Wuur, yen ee kē wicku yetók.”

⁹Go Jethu bēer, “Yen acĩ ceŋ apei kek we, ku yĩn aŋot yĩ kēc ɣa ɲic, Pilipo? Raan cā tiŋ, acĩ Wā tiŋ aya. Yeŋə ẽ yĩn ye lueel, ‘Nyuəth ɣo Wuur?’ ¹⁰Kēc gam yĩn Pilipo, lən rēer yen Wā yic ku Wā ɣayic?” Ku jəl Jethu lək kocken ye buəth, “Wěl ca lək we aacie wěl bə bei təně ɣa. Wā rēer ɣayic, yen ẽ luəide looi. ¹¹Gamkē wētdiē lən rēer yen Wā yic ku lən tō Wā ɣayic. Na liu gam ke gamkē rin luəikiē. ¹²Wět yic alək we, raan gam wētdiē abĩ luəi ya looi a looi, ku tēdēt abĩ luəidit təně luəidiē a looi, rin ler yen təně Wā. ¹³Ku kəriēc ěbən

bäk thiëc ë rienkië aba looi, rin bi lec Wun nyuwoth rin Wënde. ¹⁴Të thiëc wek kädän ë rienkië, ka ba looi.

Athön bi Wëi Nhialic bën

¹⁵“Na nhiarkë ya, ke we piñ lōŋkië. ¹⁶Yen abi Wä thiëc ku abi we yiëk raan dët kōc kony, ku ye Wëi ë yic bi rëer kek we akölriëc ëbën. ¹⁷Acin tē bi kōc pinyhom ye gam, rin acik lēu bik tiñ ku cik lēu bik ñic. Ku yeen anjäckë rin yen adōñ kek we ku aciēñ kek we.

¹⁸“Wek aacä bi puōl wepëc, yen abi dhuk tēnë we. ¹⁹Anoot tēthin-nyoot ku kōc pinyhom aaciñ ya bi bën tiñ ku wek aabä tiñ, ku rin piir yen, ke wek aabi pīr aya. ²⁰Të ler aköltui bën ka bāk ñic lōn tō yen Wä yic ku lōn rëer yen weyiic.

²¹“Raan gam lōŋkië ku looi ke, yen ë raan nhiaar ya. Ku raan nhiaar ya abi Wä nhiaar, ku yeen aba nhiaar aya, ku yen abi rot nyuōth ye.”

²²Go Judath lueel, ku yeen acie Judath Ithkariöt, “Bëny, bi rot lēu kädë ba rot nyuōth yo ku ciñ rot nyuth kōc pinyhom?”

²³Go Jethu bëer tēnë ye, “Raan nhiaar ya, ka piñ wētdië ku yeen abi Wä nhiaar, ku yok aabi bën tēnë ye yok Wä buk pīr kek ye. ²⁴Raan ciñ ya nhiaar acie wētdië ye piñ. Wēt cāk piñ tēnë ya acie wētdië, ee wēt bō tēnë Wä raan toc ya.

²⁵“Wēlkä aaca lēk we ëmën ŋoot yen kek we. ²⁶Ku raan kōc kony, Wëi Nhialic bi Wä tuōc ë rienkië yen abi we piōc kēriëc ëbën ca lēk we.

²⁷“Dōr aya nyāñ piny ke we, ku dōrdië guōp ayiëk we. Acä ye gām we cīmën ye kōc piny ye yiëk kōc. Duōkkë yiic ñeer ku duōkkë riōc. ²⁸Acāk piñ ke luēl tēnë we ëlä, ‘Yen ajiel ku yen abi la dhuk tēnë we.’ Na nhiarkë ya ke wek aabi puōth miēt rin ler yen tēnë Wä, rin adi tēnë ya. ²⁹Kēnë aca lēk we ëmën ke ŋot kēc rot guo looi, na le rot looi ke bāk gam. ³⁰Acä lēu ba jam apei kek we ëmën, rin jōñ pinyhom abō. Ku yeen acin riel tēnë ya. ³¹Ku adhil kōc pinyhom ñic lōn nhiaar yen Wä, yen ë rin ye yen kēriëc ëbën ye thōn ya looi.

“Bāk, jiēlku tēn.

Jethu yen abiēny yic

15 ¹“Yen abiēny yic ku Wä ë raan dom, ²yen ee kuat kēr cie luok tō yakōu teem wei, ku teem kuat kēr luok nhom, rin bi nyāc bi ñic luok apei. ³Wek aaci jāl piath rin piōc ca yiëk we. ⁴Rëerkë akut yic kek ya, ku yen abi rëer akut yic kek we. Kēr acie luok ë rot, alēu bi looi tē rëer yen abiēc yic. Kēya, acāk lēu bāk luok tē ciñ wek rëer yayic.

⁵“Yen abiēc ku wek aa kēr. Raan rëer yayic ku yen yeyic abi luok apei, rin week acin kē lēukë bāk looi tē liu yen tēnë we. ⁶Raan cie rëer yayic ka ya cuat wei cīmën kēr tim ku bi riel, ku kuat kērka aabi kuōt yiic ku cuet ke meec tē bi kek dēp thīn. ⁷Na rëerkë yayic, ku rëer wēlkië wepuōth ke kēriëc ëbën bāk thiëc ku wiëckë, ka bāk yōk. ⁸Lec Wä aye nyuwoth tē lok wek apei, ku kēya, ke wek aabi ya kōckiēn ya buwoth. ⁹Wek aa nhiaar cīmën nhiaar Wä yen, rëerkë nhiērdië yic. ¹⁰Na thekkë lōŋkië ke wek aabi rëer nhiērdië yic cīmën ci yen lōōñ Wä buwoth yiic, ku rëer nhiērde yic.

¹¹“Kënë aca lëk we, bi miet pušu tō tēnē ya tâu wepuōth aya, ku bi miet piāndu thāap ē dīt. ¹²Ku lōndiē akīn, nhiarkē rōt cīmēn cī yēn we nhiaar.”
¹³Nhiērdīt tet lēu raan bi yiēk māthke, ee gēm wēike ē rienken. ¹⁴Ku wek aa māthkiē tē looi wek kāk ca lëk we. ¹⁵Wek aacā bi ben cōl aloony, rin alony akuc kāk ye wun baai looi. Ku wek aaya cōl māthkiē, rin cī yēn kēriēēc ēbēn ca piŋ tēnē Wā nyuōth we. ¹⁶Aacie wek cā lōc, ee yēn acī we lōc, ku wek aaca tooc bāk la bāk la luui apeī, luoi bi dōŋ atheēr. Ku Wā abī kēriēēc ēbēn cāk thiēēc ē rienkiē yiēk we, ¹⁷kē thōn we akīn, nhiarkē rōt kamkun.

Mān kōc pinynhom

¹⁸“Na man kōc pinynhom we, ke dhielkē tak lōn cī kek ya kaŋ maan. ¹⁹Na we kōc pinynhom, ke kōc pinynhom aabi we nhiaar rin ye wek kacken, ku wēn cī yēn we kuēny bei pinynhom, ke wek aacie kōc pinynhom, ku rin ē wēt kēnē, kōc pinynhom aa man we. ²⁰Muškkē wēt ca lëk we nhom, ‘Acīn alony dīt tēnē bānyde.’ Na jōrkē ya, ke keek aabi we jōōr aya, na piŋkē wēt-diē, ke keek aabi wētdun piŋ aya.” ²¹Ku keek aabi kākka looi ēbēn tēnē we rin ye wek kackiē, rin kuc kek raan cā tooc. ²²Na ya kēc bēn ku cā jam tēnē we, ŋuōt aa kēc gup la adumuōōm, ku cīt ēmēn kēlā, acīn tē bi ke ben puōl rin adumuōōmken. ²³Raan man ya, ee Wā maan. ²⁴Na ya kēc luōikā kaŋ looi kamken, kāk cīn raan cī ke kaŋ looi, ŋuōt aa cīn gup adumuōōm, cīt ēmēn kēlā, aaci kāk ca looi tiŋ, ku keek aa ŋot ke man ya ku Wā aya. ²⁵Ku kēnē adhil rot looi kēya bi wēt cī gōt lōŋden yic rot tiēēŋ, ‘Keek aa man ya ē path ke cīn wēt yic.’”

²⁶“Raan kuōōny abī bēn, Wēi Nhialic abī yiny Nhialic nyooth, ku yēn abō tēnē Wā. Yēn aba tuōc we tēnē Wā, ku yēn abī jam ē rienkiē. ²⁷Ku week aya wek aabi jam ē rienkiē rin cī wek rēēr ke ya theēr.

16 ¹“Kënë aca lëk we bāk gamdun cīi pāl. ²Wek aabi cuōp wei tēn amat. Ku kaam abī bēn, tē bi kuat raan nāk we ye tak lōn na looi kēnē, ke yēn aluui Nhialic. ³Keek aabi kākka looi tēnē we, rin kuc kek Wā ku kuckē ya. ⁴Kākka aaca lëk we, rin akōl bi kek kākka looi, ka jālkē tak lōn cī yēn ye kaŋ lëk we.

Luoi Wēi Nhialic

“Wēlkā aa kēc lëk we wāār tueŋ rin rēēr yēn kek we. ⁵Ku ēmēn yēn ala tēnē raan cā tooc, ku aŋot cīn raan kamkun ya thiēēc, ‘Na yīin lōr dē?’ ⁶Ku ēmēn cī yēn ye lëk we, wek aaci puōth iēth. ⁷Wēt yic alēk we, aŋuēēn tēnē we lōn jiēl yēn, rin na cā jiēl ke raan kōc kony acīi bi bēn tēnē we. Ku na jāl ke yēn aba la tuōc we. ⁸Ku na bīi, ka bi nyuōth kōc pinynhom lōn rēec kek rin wēt adumuōōm, ku rin wēt ciēēŋ path ku wēt luŋ Nhialic. ⁹Keek aa rec rin wēt adumuōōm, rin kēc kek ya gam, ¹⁰rin wēt ciēēŋ path cī ladiē tēnē Wā nyuōth, ku kē cīi wek yēn bi ben tiŋ. ¹¹Ku keek aa rec rin luk, rin cī bēny pinynhom tēn luōk wei.

¹²“Yēn ala kājuēc kōk ba lëk we, ku ēmēn aril yic bāk ke muk wenhīim. ¹³Ku na bō Wēi Nhialic yēn ē yic, ka bi we nyuōth wēl yith ēbēn. Yēn acīi bi

jam wëlke ë rot, ku kâk ye piŋ aabi lëk we. ¹⁴Yeen aba leec, rin bi yen këdiën ba lueel lööm ku nyuth we. ¹⁵Kâk Wä ëbën aa kâkkië, ku ë yen aci yen ye lueel lön bi Wëi kâk ba yiëk ye lööm, ku jöl ke lëk we.

Rëëc pušu ku miet pušu

¹⁶“Aŋoot kaam thin nyoot, ku wek aaciï ya bi tiŋ, ku na ben a kaam thin nyoot ke we abi yen ben tiŋ.”

¹⁷Go koc kôk kam kocken ye buoath lueel, “Kënë wëtde yic yeŋö? Aye lëk yo, kaam thin-nyoot ke week aaciï ya bi ben tiŋ, ku ben a kaam thin-nyoot ku wek aabi ya tiŋ? Ku lueel aya, ‘Ee rin ler yen tënë Wä.’” ¹⁸Gokë thiëc, “Kam thin-nyoot këne wëtde yic ako? Kë wic bi lueel akucku!”

¹⁹Go Jethu ŋic lön wic kek ye bik thiëc, ku lëk ke, “Aca lueel, ‘Kam thin nyoot ke wek aaciï ya bi tiŋ, ku na ben a kaam dët ke wek aabi ya tiŋ.’ Ye wët këne yen yakë thiëc kamkun? ²⁰Wët yic alëk we, wek aabi dhiau ku dhu-öörkë apeï, ku koc pinyinhom aabi puöth miet, ku wek aabi puöth rëëc, ku rëëc piändun abi wel tënë we bi ya miet pušu. ²¹Na thiök tik kek dhiëth ka rac pušu rin ci aköl reem ye yëët, ku na ci meth jäl dhiëëth ka arëem wën aciï ben tak rin ci yen pušu miet, rin ci yen meth dhiëëth pinyinhom. ²²Ku aciï këne tënë we aya, wek aa rec puöth ëmën, ku wek aabä ben tiŋ, ku wek aabi kueth miet ë pušu, kuat miet pušu cïn raan bi ye ben nyaai tënë we.

²³“Na la aköl këne bën ke wek aaciï ya bi ben thiëc këdäj. Wët yic alëk we, këriëc ëbën bäk thiëc ë rienkië abi Wä yiëk we. ²⁴Yet yaköl aciï kë cäk thiëc ë rienkië, thiëckë ku abäk yök, bi miet pušu dît tënë we.

²⁵“Kâkkä aake ya lëk we waal, ku të ciï yen bi ben jam waal aci thiök, ku yen abi ya jam tënë we wël la gei rin Wä. ²⁶Të le aköl këne bën, ke wek aabi Wä thiëc ë rienkië. Ku aciï bi lëk we lön bi yen ya röök ë rienkun tënë Wä, ²⁷rin Wä anhiar we rin nhieer wek ya, ku rin ci wek ye gam lön yen a ya bö tënë Nhialic. ²⁸Yen abö tënë Wä ba bën pinyinhom, ku pinyinhom aba puöl ku dhuök tënë Wä.”

²⁹Go kocken ye buoath lëk ye, “Tiŋ, yin ajam gei ëmën ke yi ciï ben jam waal. ³⁰Acuk ŋic ëmën lön ŋic yin këriëc ëbën, ku yin aaciï tit bi yi thiëc, rin wët këne acuk ŋic lön biï yin tënë Nhialic.”

³¹Go Jethu bëer tënë ke, “Cäk jäl gam ëmën? ³²Pienjëk tädäj abi bën, ku aci thiök ayic, të bi wek weer bi ŋek ala panden, ku wek aabä nyääj piny yatök. Ku acie yen yatök rot, rin Wä arëer kek ya. ³³Wek aaca lëk këne rin bäk aa tök kek yen, bäk döör yök. Koc pinyinhom aabi we jöör, ku deetkë wepuöth yen aciï kërec pinyinhom lëu!”

Jethu aröök rin kocken ye buoath

17 ¹Nawën ci Jethu wëlkä thöl luel, ke ñëer yenyin nhial ku lueel, “Wä, aköl aci yëët. Yiëk lec Wëndu ku bi Wëndu yi yiëk lec. ²Rin yin aci bäany yiëk ye koc nhüim ëbën, bi pïr akölriëc ca gam ye yiëk koc ëbën. ³Ku pïr akölriëc akïn, bi koc yi ŋic lön yin ë Nhialic la cök, ku ñickë Jethu raan ci loc ku doc wäär ca tuöc pinyinhom. ⁴Yen aci lecdu nyuoath pinyinhom, ku luoi ca yiëk ya ba looi aca thäap. ⁵Wä, gam ya lecdu yinhom tën ëmën, lec wäär rëer kamkua yok yi, wätheer ke piny këc cak.

⁶“Yin aca nyuoath tënë koc ca yiëk ya pinyinhom. Keek aake ye kacku, ku ë yin aci ke gam ya, ku keek aaci wëtdu gam. ⁷Ke ëmën aŋickë lön këriëc ëbën

ca yiëk ya abö tēnē yī. ⁸Wä yen aci wēt ca lēk ya lēk ke, gokē gam, ku anjickē ayic yen lōn bī yen tēnē yī, ku acik gam lōn cī yīn ya tooc.

⁹“Yen ē rōök ē rienken. Yen acie rōök rin kōc tō pinyinhom, ee rin kōc ca yiëk ya rin ye kek kacku. ¹⁰Käkkiē ēbēn aa kākku, ku lecdiē aye nyuōth keyiic. ¹¹Ku emēn yen abö tēnē yī, yen acī ben a raan rēer pinyinhom, ku keek aatō pinyinhom. Wä dhēn, tit ke riel ē rienku, rin wäär ca yiëk ya, bik aa tōk cīmēn yok yō yī. ¹²Wäär rēer yen ke ke, aaca muk riel ē rienku, keek aaca ke tiit ku acīn tōn cī mää kamken. Arēk ke raan wäär yen bī dhiel mää ē rot, rin bī wēt cī gōt athör theer wēl Nhialic yenhom tiēn. ¹³Ku emēn yen abö tēnē yī, ku kākka aa ya lueel ya nōot pinyinhom bī miet piändiē rēer kepuōth ke dīt alanden. ¹⁴Yen aci wēt lēk ke, go kōc pinyinhom ke maan, rin cī kek ye kōc pinyinhom tēn. Cīmēn cī yen ye raan pinyinhom tēn aya. ¹⁵Yīn acā bī thiēc ba ke nyaai pinyinhom, ku yīn aya thiēc ba ke tiit jōrac. ¹⁶Keek aacie kōc piiny tēn cīmēn cī yen raan piny tēn. ¹⁷Mac ke wēt yic, rin wētdu ē yic. ¹⁸Keek aca ke tuōc pinyinhom cīmēn cī yīn ya tuōc pinyinhom. ¹⁹Yen ē rot mac ē rienku, ku bik rōt mac aya wēt yic.

²⁰“Yen acī rōök rienken rōt, yen arōök aya rin kōc bī gam rin piōcēden. ²¹Yen arōök rin bī kek aa tōk. Wä, cōl ke aaye tōk yoyiic cīmēn tō yīn kek ya ku yen kek yī. Cōl ke aaye tōk rin bī kōc pinyinhom ye gam lōn cī yīn ya tooc. ²²Yen aci lec ca yiëk ya, aca yiëk ke bik aa tōk cīmēn ye yok tōk. ²³Yen arēer keyiic cīmēn rēer yīn yayic bik aa tōk ēbēn, bī kōc pinyinhom njic lōn cī yīn ya tooc, ku lōn nhiēer yīn ke cīmēn nhiēer yīn ya.

²⁴“Wä, keek aaca yiëk ya, ku awiēc bik rēer tē rēer yen thīn, bik lecdiē tiēn, lec ca yiëk ya, rin nhiēer yīn ya wäär kēc piny guō cak. ²⁵Wä raan la cōk, kōc pinyinhom aa kuc yī, ku yīn anjic, ku kōckā anjickē lōn cī yīn ya tooc. ²⁶Yīn aca nyuōth tēnē ke, ku aba nōt luōi kēya, rin bī nhiērdū tēnē ya tō keyiic, ku ba tōu keyiic aya.”

Jethu aci dōm

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

18 ¹Tēwēn cī Jethu rōök kēya, ke jiēl kek kōcken ye buōth ku teem wār cōl Kidron. Ku gōr ē tō thīn tēēnē, go Jethu la thīn kek kōcken ye buōth. ²Ku Judath raan gōony ye ē njic tē cī yen la thīn, rin cī Jethu kañ rōm thīn kek kōcken ye buōth arak juēc. ³Go Judath la gōr yic kek akut apuruuk, ku kōc kōk luān Nhialic tiit, cī kōc kāk Nhialic ku kōc akut Parathī tuōc thīn. Keek aake muk tōn ku mermer, ⁴ku Jethu ē njic kēriēc ēbēn bī rot looi tēnē ye, go ke lor nhīm ku thiēc ke, “Yēja wiēcckē?”

⁵Gokē bēer, “Ee Jethu raan Nadharet.” Go lueel, “Ee yen.” Ku Judath, raan gōony ye ē tō thīn ke ke. ⁶Kaam wēn lēk Jethu ye ke, “Ee yen,” Ke riñ ciēen kekōth ku wīkkē piny. ⁷Go Jethu ke ben thiēc, “Yēja wiēcckē?” Gokē lueel, “Ee Jethu raan Nadharet.”

⁸Go Jethu lueel, “Aca lēk we wēnthēer lōn ye yen ya. Na wiēcckē ya, ke we pāl kōckā bik jāl.” ⁹Yeen aci jam kēlā bī wēt cī kañ lueel ēlā rot tiēn tēdē, “Wä, na cōk a raan tōkaliñ kam kōc ca yiëk ya, ka kēc muōr.”

¹⁰Ku Thaimon Piter ë muk pal. Go miëët bei ku tök alony raandit kâk Nhialic ku teem yinyden cuëc wei. Ku alony ë cöl Malko. ¹¹Go Jethu lëk Piter, “Dhuök paldu jökgöde yic. Ye tak lön cî yen arëem cî Wä yiëk ya bi guum.”*

Jethu aci yäth Anath nhom

¹²Go akut apuruuk kek bányden ku kôc Itharel ke tit, Jethu dôm ku derkë, ¹³ku kônkë yäth tënë Anath. Ku Anath ë ye wun tiŋ Kaipa, raandit kâk Nhialic ye ruöñn kënë. ¹⁴Ee Kaipa yen ëcî ye kaŋ lëk kôc Itharel lön nuëñn yen bi raan tök thou rin kôc.*

Piter ajei Jethu

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵Go Thaimon Piter kek raan dët Jethu buöth, ku raan Jethu buöth kënë ë njic raandit kâk Nhialic guöp apeî, go la kal pan raandit kâk Nhialic yic kek Jethu. ¹⁶Ku döŋ Piter ayeer kal thok. Go atuny wën njëc kek raandit kâk Nhialic dhuk ayeer, ku jiëem kek nyen tit kal thok, ku biî Piter alonjthîn. ¹⁷Go nyen tit kal thok Piter thiëc, “Ciî ye raan tök kam kôc mony kënë buöth?” Go Piter bëër, “Yei, yen acie raande.” ¹⁸Ku wiir ë tō thîn, go aloony ku kôc tit many cool took, ku këëckë many wën lōm bik yöc. Go Piter la ku këëc ke ke bi yöc aya.

Jethu aluk raandit kâk Nhialic nhom

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹Go raandit kâk Nhialic Jethu thiëc rin wët kocken ye buöth, ku rin wët piöcde. ²⁰Go Jethu bëër, “Yen ë cool jam akölaköl tënë raan ëbën kôc nhîim, ku piöcdeï ëbën aya looi tën amat ku luaŋ Nhialic tē ye kôc Itharel guëër thîn. Ku yen acin kë ca kaŋ lueel ke muöny. ²¹Ku yeŋö thiëc yin ya? Thiëc kôc cî wëlkië piŋ. Thiëc ke wël ca lëk ke, rin aa njic wël ca lueel.”

²²Tëwën cî Jethu jam këlä, go raan tök kam kôc tit ke kääc thîn buöck nyin ku lueel, “Ciî riöc ba jam këlä tënë raandit kâk Nhialic?”

²³Go Jethu bëër tënë ye, “Na ca kuöc jam, ke lëk kôc tē cî yen kuöc jiëem thîn. Ku na ye yic yen ca lueel, ke yeŋö meŋ yin ya?”

²⁴Go Anath tuöc tënë Kaipa raandit kâk Nhialic, ke ɲot der cin.

Piter aci Jethu ben jai

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵Piter ë ɲot kääc tëwën ke yöc mac. Go kôc kôk lueel tënë ye, “Ciî ye raan tök kam abiöth ë mony kënë?” Go Piter jai ku lueel, “Yei, yen acie raande.”

²⁶Go muöny tök kam aloony raandit kâk Nhialic, ruääi kek raan wën cî Piter tök yic wei, jam ku thiëc, “Këc yî tiŋ kek ye gör yic?” ²⁷Go Piter ben jai, ku kiu thon ajith nyin yic.

Kôc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸Gokë Jethu thel wei pan Kaipa ku yëthkë pan bënydit Roma, Pilato. Ku piny ë ye nhiäknhiäk dur yic. Go kôc Itharel ciî la alonjthîn pan bënydit, ku bik

* 18:11Mt 26:39; Mk 14:36; Lk 22:42 * 18:14Jn 11:49-50

rôt tiit ajuëëc rin cī yai thiōk, ku bīk miēth Yan Ayum cīn yic luu cam. ²⁹Go Pilato la ayeer tēnē ke ku thiēëc ke, “Ye awāc nō cāk yōk ye mony kēnē guōp?”

³⁰Gokē bēër, “Na cīn awuōc cī looi nūōt akēeku bēëi tēnē yī.”

³¹Go Pilato lēk ke, “Week gup lōmkē ku luōikē luk kē cīt lōŋ ciēŋ pandun.” Go kōc Itharel bēër, “Akēc puōl tēnē yō buk raan tēm thou.” ³²Kēnē acī rot looi bī wēt cī Jethu lueel rot tiēŋ tēde, wēn lueel yen kuat thon bī yen thou.*

³³Go Pilato dhuk kal yic ku cōl Jethu ku thiēëc, “Ye yīn Bēnyŋaknhom kōc Itharel?”

³⁴Go Jethu bēër, “Wēt kēnē ye wētdu aye kōc kōk kek cī ye lēk yī ē rienkiē?”

³⁵Go Pilato bēër, “Ye tak lōn ye yēn raan Itharel? Aa kacku guōp kek kocken dīt kāk Nhialic, kek aa bīi yī tēnē ya. Yēŋō ca looi?”

³⁶Go Jethu bēër, “Bāānydiē acie bāāny pinyinhom. Na bāānydiē ye kēn pinyinhom, nūōt kackiē aaci thōr bī yēn cīi tēū kōc Itharel cīn. Acie kēya, bāānydiē acie kēn pinyinhom tēn.”

³⁷Go Pilato ben thiēëc, “Yīin, ye bēnyŋaknhom?” Go Jethu bēër, “Aye lueel lōn ye yēn bēnyŋaknhom. Yēn acī dhiēëth ku yēn acī bēn pinyinhom rin wēt tōŋ kēnē, ba jam wēt yic. Ku kuat raan cī yic nīc ē wētdiē piŋ.”

³⁸Go Pilato thiēëc, “Ku yic ye kēn nō?” Ku ben dhuk ayeer tēnē kōc Itharel ku lēk ke, “Acīn awuōc ca lēu ba yōk yeguōp bī ye luōk wei. ³⁹Ku yēn ē wēt piāndun ba raan tōŋ cī mac lony rin Yan Ayum cīn yic luu. Wiēckē ba Bēnyŋaknhom kōc Itharel luōny we?”

⁴⁰Gokē dhuōk ye ke loi kiēu, “Acie kēya! Acie yen wīcku. Barabath yen awīcku.” Ku Barabath ē ye cuār kōc rum.

Jethu acī tēm thou

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

19 ¹Go Pilato Jethu dōm ku cōl athat. ²Ku jōl apuruuk kēr thii tim la kuōth riic yiic ku ŋek kek yēnhom, ku tēūkē alanh mathiāŋ yekōu, ³ku bīkkē tēnē ye ku luelkē, “Madho, Bēnyŋaknhom, Bēny kōc Itharel,” ku maŋkē nyin.

⁴Go Pilato ben dhuk ayeer ku lēk kōc wēn cī kenhiim kut, “Yēn aba thēl ayeer tēnē we tēnē, ku bāk tiŋ lōn cīn yen tē bī yēn awuōc yōk yeguōp ba luōk wei.” ⁵Kēya, go Jethu bēn ayeer ke ceŋ ŋakŋak cī looi kuōth ku alanh mathiāŋ yekōu. Ku lueel Pilato tēnē ke, “Yēn kīn, yēn raan!”

⁶Nawēn tiŋkē, ke kōc kāk Nhialic ku kōc tīt kiu ku luelkē, “Piāat tim cī riūu kōu.” Go Pilato lēk ke, “Damkē kek we bāk piāat tim cī riūu kōu, yēn akēc awuōc yōk yeguōp.”

⁷Gokē wēt dhuk, “Yok aa la lōŋ ciēŋda ye lueel lōn dhil ye nōk, rin acī lueel lōn ye yēn Wēn Nhialic.”

⁸Nawēn piŋ Pilato wēt kēnē, ke riōc apei. ⁹Ku dhuk kal yic ku thiēëc Jethu, “Yīin bāār tēnen?” Go Jethu biet ku cīi bēër thok acīn. ¹⁰Go Pilato lēk ye, “Cīi wīc ba jam kek ya? Tak yīnhom lōn nadē ke yēn ala riel ba yī puōl, ku yēn ala riel aya ba yī cōl apiēët tim cī riūu kōu.”

¹¹Go Jethu bēër, “Yīn ala riel tēnē ya rin cī Nhialic ye yiēk yī, ku ē yēn ale raan cā tāāu yīcin guōp awuōc rac apei.”

* 18:32Jn 3:14; 12:32

¹²Nawën piñ Pilato wêlkä, ke wïc apeï bï dhël yök bï yen Jethu puöl. Go kóc Itharel kiu tēnē ye ku luelkē, “Tē lony yin ye ka ye nyooth lōn cī yin määth kek Bēnyṇaknhom. Kwat raan rot looi bï ya bēnyṇaknhom, ee raan ater Bēnydan ṇaknhom.”

¹³Nawën piñ Pilato ē wêlkä, ke thel Jethu ayeer ku nyuuc thōny luk tō laar cōl, “Piny cī guiir kuṣr,” Ku ē cōl Gabata thoṇ kóc Itharel. ¹⁴Ku akōl kēnē yen akōl guiir kóc rōt rin Yan Ayum cīn yic luṣu. Nawën tēcīt akōl ciēl yic, ke lēk Pilato kóc Itharel, “Bēnydun ṇaknhom akīn!”

¹⁵Gokē kiu tēnē ye, “Nāk! Nāk! Piäät tim cī rīiu kōu!” Go Pilato ke thiēc, “Wiēcē ba Bēnydun ṇaknhom piäät tim cī rīiu kōu?”

Go kóc kāk Nhialic bēēr, “Bānyda ē tōk, ee bēnyṇaknhom Roma!”

¹⁶Go Pilato ke yiēc Jethu bīk la piäät tim cī rīiu kōu.

Jethu aci piäät tim cī rīiu kōu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Gokē Jethu dōm. ¹⁷Ku ler ayeer ke ket timden cī rīiu, ke jiēl geeu bī la tē cōl Golgotha. (Ku wētde yic, gōn la gueṇ-ṇeṇ cīt apen nhom raan.) ¹⁸Ku jōlkē piäät tim cī rīiu kōu. Ku piēētkē kóc karou aya tiim cī rīiu kōōth, raan tōk lōṇ cuēc ku raan dēt lōṇ cam. Ku Jethu ciēl kamken. ¹⁹Go Pilato awuṣc gōt bī tāau tim cī rīiu nhom. Ku kēn cī gōt akīn, “JETHU RAAN NADHARET, BēNY-ṆAKNHOM ITHAREL.” ²⁰Ku kóc juēc aake cī kēnē kueen, rin tēn cī Jethu piäät tim cī rīiu kōu thīn, aciī mec ke geu. Ku wēt ēcī gōt thoṇ kóc Itharel ku thoṇ kóc Roma ku thoṇ Gīrik. ²¹Go kōcdīt kāk Nhialic Itharel lēk Pilato, “Duk ye gōt, ‘Bēnyṇaknhom kóc Itharel,’ aṇuēēn ba gōt, ‘Acī mony kēnē lueel, yen ē bēnyṇaknhom kóc Itharel.’”

²²Go Pilato bēēr, “Kē ca gōt arēēr ke ca gōt.”

²³Nawën cī apuruuk Jethu piäät tim cī rīiu kōu, ke lōm alāthke ku tekkē keyiic ṇuan, abaṇ tōk tēnē apuruōk tōk. Ku lōmkē alanh kōu aya cī kōcc kēdiēt tōk, jōck yeyeth yet piny. ²⁴Ku luelkē kamken, “Dukku tem kōu, cuetku gek buk tīṇ bī lōōny tēnē ṇa.” Kēnē aci rot looi bī wēt cī gōt athōr theer wēl Nhialic yic rot tieṇ tēde,

“Keek aaci alāthkiē tek kamken, ku cuetkē gek rin alanhdiēn kōu.”

Kēnē yen aci apuruuk looi ayic.

²⁵Ku tēthiōk kek tim cī rīiu Jethu, diäär aake kääc thīn, man ku nyankēn ē man, Maria tiṇ Klopāth ku Maria Magdalena. ²⁶Nawën tiṇ Jethu man ku raan ye buōōth nhieer ke kääc aya ē tēēn, ke lēk man, “Tik manhdu akīn.”

²⁷Ku ben lēk raan ye buōōth wēn, “Moor akīn.” Ku yakōl guōp ke wïc raan ye buōōth awēn piny paande.

Jethu aci thou ayic

²⁸Nawën ṇic Jethu lōn cī kēriēc ēbēn thāāp, ke lueel bī wēt cī gōt athōr theer wēl Nhialic yic rot tieṇ, “Yen anēk rou.”

²⁹Ku tōny cī thiāṇ muōn wac ē tō thīn, gokē alath luōt mōu yic, ku tēēukē wai thok, ku yōckkē yethok. ³⁰Nawën cī Jethu muōn wac jooc ke lueel, “Wēt aci thāāp.” Ku gut yenhom piny ku thou.

Jethu aci gut pušu

³¹Go kɔc Itharel Pilato thiëc bi ke pušl bik kɔc ci piäät tiim ci riiu köth dhoŋ kušl, ku nyëikë guäpken tiim ci riiu köth. Ku ë loikë kälä rin ye yen aköl niën Dhiëc, ku acik ye wic bi guäpken rëer tiim ci riiu köth aköl niën Dätem, rin yen aköl yandit apei. ³²Go apuruuk la ku dhoŋkë kušl raan tök ku kušl raan dët, ë kɔc ci piäät tiim ci riiu köth kek Jethu. ³³Nawën bikkë tënë Jethu, ke tɪŋkë lɔn ci yen thou ku cik ben dhoŋ kušl. ³⁴Go apuruŋ tök Jethu gut pušu tɔŋ, go riem ku piu kuër nyin yic. ³⁵Ku raan ci kënë tɪŋ aci lueel rin bi wek ye gam aya. Wët ci lueel ë yic, ku yeen aŋic lɔn ye yen wët yic yen lueel. ³⁶Kënë aci rot looi bi wët ci göt athör theer wël Nhialic yic rot tieŋ, “Acin yuɔɔmden bi dhoŋ.”” ³⁷Ku ben lueel tädët athör yic ëlä, “Ku aabi daai raan yen cik gut.””

Jethu aci thiök

³⁸Nawën ë kënë cök ciëen, ke Jothep raan gen Arimatheo bö tënë Pilato ku thiëc bi guöp Jethu nyaai. (Jothep ë ye raan Jethu buɔɔth ci gam, ku aye moony rin riɔɔc yen bäny Itharel.) Go Pilato lëk ye lɔn ci guöp pušl tënë ye. Go Jothep la ku le nyaai. ³⁹Go Nikodemo, raan wäär ci kaŋ la tënë Jethu wakšu, rot mät Jothep ku ë muk miök ɲir cɔl mira ci liäp wäl dët cɔl aloe.” ⁴⁰Go röör wën karou guöp Jethu lööm ku derkë kšu alath ke ci wäl ɲir tääu thɪn, rin kënë yen ë tɛ ye kɔc Itharel guiër guöp raan ci thou bi jäl thiök. ⁴¹Ku tɛwën ci Jethu nök thɪn gör ë tɔ thɪn, ku raŋ yam ë tɔ gör yic, ku ë cɪn raan ci kaŋ thiök thɪn. ⁴²Ku rin bi yen aköl yan kɔc Itharel nhiäk, ku rin thiök raŋ aya, gokë guöp Jethu tšɔu thɪn.

Raŋ aci yic lääu

20 ¹Riel yic aköl Nhialic ke piny ɲot la durdur, ke Maria Magdalena la raŋ nhom, go alɛl tɪŋ ke ci nyaai raŋ thok. ²Go riŋ tënë Thaimon Piter, ku tënë raan dët Jethu buɔɔth nhiëer Jethu, ku lëk ke, “Kɔc aaci Bëny nyaai raŋ yic ku akucku tɛ ci kek ye tääu thɪn.”

³Go Piter ku raan Jethu buɔɔth dët wën lööny dhöl, ku lekkë raŋ nhom. ⁴Ku keek aake la ke kat kedhie, go raan Jethu buɔɔth dët wën kat apei tënë Piter, ku ye yen kɔŋ yet raŋ nhom. ⁵Go guŋ ku tɪŋ alanh wäär ci Jethu der, ku akëc la alɔŋthɪn. ⁶Go Thaimon Piter guɔ bën ku ler raŋ yic. Go alëth tɪŋ ke rëer piiny, ⁷ku alanh ci Jethu kum nhom ëcɪi rëer kek alëth kɔk, ëcɪ mat yic tɛde rot. ⁸Go raan Jethu buɔɔth dët wën ci kaŋ yet raŋ nhom jäl la alɔŋthɪn, ku gem. ⁹(Ku keek aake ɲot ke këc wët athör theer wël Nhialic deet yic, athör ye lueel lɔn bi yen rot dhiel jɔt thou yic.) ¹⁰Go kɔc ye buɔɔth jal dhuk beɪ.

Jethu aci rot nyuŋth Maria Magdalena

¹¹Kaam wën Maria ë käac ayeer tɛthiäk kek raŋ ke dhiau. Ku tɛwën ɲot dhiëu yen ke guŋ ku luiit raŋ yic, ¹²Ku tɪŋ atuuc nhial ci ruk alëth yer karou, ke rëer tɛwäär ci guöp Jethu tšɔu thɪn, tök tɛ la yenhom ku dët tɛ la yecök. ¹³Gokë thiëc, “Tik, ye rin ɲö dhiëu yin?” Go lueel, “Keek aaci Bánydië nyaai, ku akuɔc tɛ ci kek ye tääu thɪn.”

¹⁴Kaam wën lueel yen kënë, ku jol wel yenyin ke tiŋ Jethu ke kääc yelööm, ku akëc ɲic lɔn ɛ yen Jethu. ¹⁵Go Jethu thiëc, “Tik, ye rin ɲo dhiëu yin? Yeŋa wiç?” Go tak lɔn ɛ yen raan lui dom yic, ku lëk ye, “Bëny, na ye yin ci ye nyaai, ke lëk ya tɛ ci yin ye tööu thün, ku yen abi la ba la lööm.”

¹⁶Go Jethu lëk ye, “Maria.” Go yenhom wël ye ku lueel thoŋ kɔc Itharel, “Rabuni,” ku wëtde yic, “Raan piöc.”

¹⁷Go Jethu lëk ye, “Duk ya gɔt rin yen ɲot ya këc yet nhial tënë Wä. Ku yiin lɔɔr tënë wämäthkië ku lëk ke, ‘Yen adhuk ciëen tënë ye, yen ɛ Wä, ku ye Wuurdun, Nhialicdië ku ye Nhialicdun.’ ”

¹⁸Go Maria Magdalena jäl ku le lëk kɔc ye bucoth lɔn ci yen Bëny tiŋ, ku lëk ke wël ci Jethu lëk ye.

Jethu aci rot nyuöth kɔcken ye bucoth

¹⁹Nayɔn thëi ya aköl Nhialic wën, ke kɔc ye bucoth aake ci röt mat yon ci riit thok, rin riöc kek bany Itharel. Go Jethu bën ku këc kamken ku lueel, “Bi döör rëer kek we.” ²⁰Wën ci yen jam kälä, ke nyuth ke yecin ku yelöm. Go kɔc ye bucoth puöth miät apei wën tiŋ kek Bëny. ²¹Ku ben Jethu lëk ke, “Bi döör rëer kek we, cimen ci Wä ya tooc, ke wek aa ba tooc aya.” ²²Wën ci yen jam kälä, ke jol wëi kenhim ku lueel, “Lömkë Wëi Nhialic. ²³Na pälkë adumuööm kɔc piny, ka pël piny, na cäk ke pël piny, ka cii pël piny.”

Jethu ku Thomath

²⁴Ku Thomath, cɔl Acueek, raan tök kam kɔc kathiäär ku rou ye bucoth, ee liu thün wën bi Jethu. ²⁵Go abiöth kök lëk ye, “Banyda acuk tiŋ.”

Go Thomath lëk ke, “Na cie tëtöök wäär ci ye piät kek tiŋ yecin, ku täau yacin ɛ tëtöökä yiic, ku täau yacin yeyou aya, ka cä kɔŋ gam.”

²⁶Nawën nin kabët cök, ka abiöth aake ci röt ben mat yöt ku Thomath ɛ rëer thün ke ke, ku yöt ɛci riit thok. Go Jethu bën köc kamken ku lueel, “Bi döör rëer kek we.” ²⁷Ku jol lëk Thomath, “Täau yicin tən, ku tiŋ cienkië ku jɔt yikök ba yicin täau yayou. Päl kënë yin kɔŋ dhöl yiic, ku gam!” ²⁸Go Thomath bëer, “Banydië ku Nhialicdië.”

²⁹Go Jethu lëk ye, “Ca gam rin ci yin ya tiŋ? Ye këpuoth bi yiëndë tënë kɔc bi gam ke këc ya tiŋ!”

Wët wiç athör kënë bi nyuöth kɔc

³⁰Jethu aci kädit jän göi looi kɔcken ye bucoth nhim, ku keek aa këc gɔt athör kënë yic.

³¹Ku kakkä aaci gɔt rin bæk gam lɔn ye Jethu Wën Nhialic ci lɔc, ku bæk pír yök ɛ rienke tɛ ci wek gam.

Jethu aci rot nyuöth kɔc ye bucoth kadhorou

21 ¹Nawën ɛ kakkä cök ciëen ke Jethu ben rot nyuöth kɔcken ye bucoth wär Tiberia you. Ku tɛ ci luŋi ye akin. ²Thaimon Piter kek Thomath (cɔl Acueek), ku Nathaniel (raan Kana pan Galilia), ku wëet Dhubedi, ku kɔc kök karou Jethu bucoth, aake rëer tëtök ëbën. ³Go Thaimon Piter lëk kɔc wën, “Yen ala mei.”

Gokë lëk ye, “Yok aabi cath kek yi.” Gokë la ku lek riäi yic, ku acin kē cık dom ē wëër kënë yic ëbën.”

⁴Tëwën bii aköl nyin, ke Jethu ē kääc wär ycu, ku akēc kacken ye buoöth njic lon ē yen Jethu. ⁵Go lëk ke, “Riënythii, cın kē cäk dom?” Goke bëër, “Acin kädän.”

⁶Go lëk ke, “Cuatkë buci lon cuëny riäi, ku kähn aa bäk dom thın.” Gokë buci cuat ku göök ke bik miit rin juëc rec apeı.”

⁷Go raan Jethu buoöth nhieer Jethu lëk Piter, “Kën ē Bëny.” Nawën piñ Thaimon Piter lon ye yen Bëny, ke ruk alanhde yeköu (rin cı yen aläthke däk bei ëbën) ku thuëet wiir. ⁸Go abiöth kök lök bën ke cath riäi, ke thel buci ke cı thiän rec. Ku keek aake cıi mec apeı kek agör, aake cıt akääth bian tök. ⁹Nawën keeckë piny ke tiñ many ē miim ke dëp ku rec ke cı tääu meec kek ayup. ¹⁰Go Jethu lëk ke, “Bëëikë rec abëk rec awën cäk dom.”

¹¹Go Thaimon Piter la riäi yic ku miit buci wär thok ke cı thiän rec dıt, ku rec ëbën aa buoöc ku thiärdhiëc ku diäk. Tëwën cak rec juëc kälä, buci akēc yic reet. ¹²Go Jethu lëk ke, “Bäk, miëthkë.” Ku acin raan tök kam koc ye buoöth cı ye cak thiëc, “Ye yin ɲa?” Rin njic kek ye lon ye yen Bëny. ¹³Go Jethu rot cuot ku lööm ayup ku yik ke ku ben looi këya kek rec.

¹⁴Kälä, Jethu aci rot nyuöth koc ye buoöth kën yen yic diäk, tëwën cı yen rot jot kam koc cı thou.

Jethu ku Piter

¹⁵Wën cı kek mıth ke lëk Jethu Piter, “Thaimon wën Joon, nhiaɲ ɲa apeı tën tē nhieer kockä ɲa?”

Go bëër, “Ee këya Bëny, aɲic lon nhieer ɲen yi.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amäikië apath.” ¹⁶Ku ben Jethu lëk ye, “Thaimon, wën Joon nhiaɲ ɲa apeı?”

Go bëër, “Ee këya Bëny aɲic lon nhieer ɲen yi.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amäikië apath.” ¹⁷Ku ben Jethu thiëc arak dët ye kek diäk, “Thaimon, wën Joon nhiaɲ ɲa?”

Go Piter puöu dak rin cı Jethu ye thiëc arak dët ye kek diäk, “Nhiaɲ ɲa?” Ku lëk ye, “Bëny, yin aɲic këriëc ëbën, ku yin aɲic lon nhieer ɲen yi.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amäikië apath, ¹⁸Wët yic alëk yi, wäär ɲot ye yin riënythii ke yin ye rot guiir ku löör tē wic piändu, ku tē bi yin dhiöp ke yin abi yicin ɲaak tuenɲ, ku raan dët abi der ku thel yi tē cıi wic ba la thın.”

¹⁹Käkkä aaci Jethu lueel bi nyuöth Piter tē bi yen thou thın, ku bi koc cöl aaye Nhialic leec thın. Ku jöl Jethu lëk ye, “Buoöth ɲa.”

Jethu ku raan dët ye buoöth

²⁰Go Piter yenhom wel ku tiñ raan dët ye buoöth nhieer Jethu ke buoöth ke, raan wäär thiäak kek Jethu wäär mıth kek, cı Jethu bën thiëc ëlä, “Bëny, yeɲa bi yi la gaany?” ²¹Wën tiñ Piter ye, ke lëk Jethu, “Bëny, na raan dëtē, bi yiëndē?”

²²Go Jethu bëër, tënë ye, “Na wiëc bi pır ɲet aköl bi ɲen bën, ke yeɲö tënë yi? Yiin ëmën buoöth ɲa.”

²³Go wët thiëi piny kam kɔc buɔth Jethu lɔn raan Jethu buɔth kënë acii bĩ thou. Ku akɛc Jethu lueel lɔn cii yen bĩ thou. Acĩ lueel, “Na wiɛc bĩ pĩr yet aköl bĩ yen bɛn ke yerö tɛnɛ yĩ?”

²⁴Raan kënë yen ɛ raan Jethu buɔth jam kāk cĩ tĩŋ, ku yen ɛ gɛt ke aya, ku aŋic lɔn wët cĩ lueel ɛ wët yic.

²⁵Ɛmɛn kajuɛc kɔk aatɔ thĩn, kāk cĩ Jethu looi. Na ke cĩ gāt piny ɛbɛn, tɔk ku tɔk, ke yen aya thɔɔŋ lɔn piny ɛbɛn acii lɛu bĩ athör gāt jɔt.

Luoi Atuuuc Jethu

Wët nhom

Luoi Atuuuc Jethu, athör buoth athör Wël Jethu cĩ Luka gõt. Wët ril yen gët Luka athör kënë, ee lön bĩ nyuwoth tẽ cĩ Wëi Nhialic kác ke kơ Jethu buwoth kuony thĩn, ku bĩk Wët Puoth Yam rienke thiäi piny Jeruthalem ku Judia yic ebën, ku Thamaria ku jol a pinyinhom ebën aya. (1-8) Yeen, anyĩköl ẽ cãth kác cĩ gam, cĩmën wäär jock yen rot kam kác Itharel agut tẽ bĩ yen jãl a gam tẽnẽ kác pinyinhom ebën. Ee wĩc raan gät athör bĩ kác ye kueen ñic ku detkẽ yic aya, lön kác cĩ gam aacie kác ke man kác Roma mac baai, ku lön nadẽ, gam kác cĩ gam ẽ tẽ ye kác Itharel yanhden theek thĩn yen ẽ jol thääp.

Alëu bĩ luoi Atuuuc Jethu tek yic ẽ diäk, ku bĩ nyooth tẽ cĩ Wët Puoth Yam ye lueel rin Jethu thiẽi piny thĩn, ku jok akuut kác cĩ gam kecök. Luoi Atuuuc acĩ tek yic kělã, (1) Cãth kác cĩ gam, jock Jeruthalem la nhial Jethu cök ciëen, (2) Wët Puoth Yam acĩ yet wuõt kők yiic pan Palethtinia, (3) Ku ler tueñ aya lոջ wãrdit Adẽkdiẽet agut bĩ yet Roma.

Kẽdiĩt cĩ tĩc Luoi Atuuuc Jethu yic, ee luoi Wëi Nhialic cĩ bẽn kek riel kác cĩ gam gup Jeruthalem aköl Yan Ayum cĩn yic luou, ku ler tueñ ke tiit ke. Ku yĩk akut kác cĩ gam kek kacken diĩt riel, kãjuẽc cĩ rõt looi yiic cĩ lueel athör yic. Wët kác cĩ gam tueñ acĩ gõt kãk cĩ lẽk kác yiic, ku kãk cĩ rõt looi cĩ gõt athör Luoi Atuuuc Jethu yic, aa riel ẽ wët kënë nyuwoth pĩr kác cĩ gam yic, ku jol amẽt ẽ rot akut kác cĩ gam yic aya.

Kãk tĩ thĩn

Guiẽr kác ñic kãk cĩ rõt looi 1:1-26

Lոջ cĩ Jethu lueel ciëen ku athõnde 1:1-14

Raan cĩ kuany nyin Judath 1:15-26

Kẽ cĩ nyooth Jeruthalem 2:1-8:3

Kẽ cĩ nyooth Judia ku Thamaria 8:4-12:25

Luoi Paulo 13:1-28:31

Atuc tueñ 13:1-14:28

Amat nhom gen Jeruthalem 15:1-35

Atuc ẽ rou 15:36-18:22

Atuc ẽ diäk 18:23-21:16

Paulo acĩ mac Jeruthalem ku Cetharia ku Roma 21:17-28:31

1 ¹⁻²Tẽnẽ Thiõpiluth athõrdiẽn tueñ yic, yen acĩ gët kãk cĩ Jethu looi, ku kãk cĩ piõõc tẽwäär jock yen luide cök, agut aköl jot ye nhial. Tẽwẽn kęc Jethu guo yãth nhial, ẽcĩ wët than piny ẽ riel cĩ Wëi Nhialic yiẽk ye, tẽnẽ kác cĩ lóc bĩk atuõõcke.* ³Nĩn thiãrquan thuõnde cök ciëen, Jethu ẽcĩ rot nyuwoth arak juẽc tẽnẽ atuõõcke, ku bĩk ñic, ke cĩn diu, lön nadẽ ke yeen añot pĩr.

* 1:1Lk 1:1-4

Yeen ëci atuöccke tñj ku jicem ke ke kāk bääny Nhialic. ⁴Ku nawën cā atuöccke kenhñim mat tētök, ke thon ëlä, “Duökkë jiël Jeruthalem. Tietkë Wëi Nhialic ci Wä thon bi tuöc we, wäär ca lëk we.” ⁵Joon aci kōc muöc nhñim ë piu, ku nñn lik, Wëi Nhialic bi we muöc nhñim abi tuöc we.”*

Jethu aci yäth nhial

⁶Nawën ci Jethu rōm kek atuöccke, ke thiëckë, “Bëny, ba kōc Itharel cōl aa ben mac ëmën?”

⁷Go Jethu bëer ëlä, “Aköl le yen kē bi looi, ku kāk bi looi, aaye Wä guuir rielde, ku acin kēdun thñn bāk ñic ye nēn bi kek röt looi. ⁸Ku na la Wëi Nhialic bēn, ka bi we yiēk riel, ku wek aabi jam rienkiē Jeruthalem ku Judia, ku Thamaría, ku jōl a pinyinhom ëbēn.”* ⁹Wën ci yen jam këya, ke jōt nhial, ku ë deei kek, ku kum luät bik cñ ben tñj.*

¹⁰Ku jōlkë lñth ke dōt nhial, ku Jethu ke jiël. Tēēn nyin yic ke rōör karou ci ruk alēth yer bō, ku këeckë atuuc lōm, ¹¹ku luelkë, “Kōc Galilia, yerō ye wek kōc ke we dōt nhial? Yen Jethu, ci nyaai tēnē we ku yēth nhial, abi la dhuk tēcit tē ci wek ye tiēñ thñn ke la nhial.”

Mathayo aci kuany nyin Judath

¹²Kaam wën, ka atuuc Jethu jiël gōn Olip nhom thiäak kek geu ke cñt kilomiter tōk, ku dhukkë geeu Jeruthalem. ¹³Keek aaci jāl yet geeu ku lek yōn yen ciēñ kek thñn. Atuuc Jethu, aake yi Piter ku Joon, ku Jemith ku Andria, ku Pilipo, ku Thomath, ku Bartholomeo, ku Matheo, ku Jemith wën Alpa-wuth, ku Thaimon, raan man kōc thāi bik panden mac, ku jōl a Judath wën Jemith.* ¹⁴Keek aake ye lac rōm ku rōökkë ke ya akut, kek diäär kōk ku Maria man Jethu ku wämāthakēn.

¹⁵Nñn lik cōk, ke kōc ci gam cñt raan buöc ku thiär-rou ëbēn, aake ci kenhñim mat. Go Piter rot jōt ku jicem, ¹⁶“Wämāthkiē, wēt ci gōt athör Wël Nhialic yic abi rot dhiel tiēñ. Wëi Nhialic ëci wēt lëk Debit kē bi rot looi aköldä tēnē Judath, raan bi Jethu nyuōth kōc dōm ye. ¹⁷Judath ë ye raan akuōtda, ku yeen ëci Jethu kuany bi la abañ luzi bi looi luzide yic.”

¹⁸⁻¹⁹(Wëu ci Judath riop luzi rēc ci looi, aaci yen ke dōm yōc, dōm yen reet yen yeyic thñn ku thou. Kēnē, aaci kōc ke ciēñ Jeruthalem piñ ëbēn, ku jōlkë dōm kēnē aa cōl thuōñden, rin cōl Akeldama, ku wētde yic “Ee Dom Riem.”)

²⁰“Ku aci gōt athör Waak Nhialic yic ëlä,

‘Bi yōnde yic ciēñ kē tō thñn, ku cñn raan ciēñ thñn.’

“Ku ëci gōt aya këlä,

‘Bi raan dēt nyiende löök yic luzi yic.’”

²¹⁻²²“Këya, raan adhil rot māt yō, ku bi ñic cīmēnda lōn ci Jethu Bānyda rot jōt rañ yic. Raan buk māt yoyiic adhil a raan tōñ akuōtda. Ku ë raan ñic kññ tēyōn jōk Joon luziden miōc nhom cōk, ku jōl a tēwäär ye yōk cath kek Jethu agut aköl jiël yen tēnē yō bi yäth nhial.”*

* 1:4Lk 24:49 * 1:5Mt 3:11; Mk 1:8; Lk 3:16; Jn 1:33 * 1:8Mt 28:19; Mk 16:15; Lk 24:47-48

* 1:9Mk 16:19; Lk 24:50-51 * 1:13Mt 10:2-4; Mk 3:16-19; Lk 6:14-16 * 1:18-19Mt 27:3-8

* 1:20Wk 69:25; 109:8 * 1:22Mt 3:16; Mk 1:9; 16:19; Lk 3:21; 24:51

²³ Ku jolkë kəc karou gut rin, Jothep ku ë ɲic aya ke cɔl Barthabath (ë cɔl Juthtuth aya), ku Mathayo. ²⁴ Ku röökkë ëlä, “Bëny, yin aɲic kē tš raan ëbën pušu, këya, nyuöth ɣo raan tøj nhiaɲ kamken karou, ²⁵ ku bi luui ke ya atuu nyin Judath wäär ci nyääŋ piny, ku ler tēnē yen ye tēde.” ²⁶ Ku jolkë cuet gek, ku bik raan tők kuany kam ë kockä karou. Ku raan yen cik bën loc ë ye Mathayo, ku jol met akut atuu kathiäär ku tők yic.

Bën Wëi Nhialic

2 ¹ Na la aköl Yan Ayum cïn yic luu bën, ka atuu Jethu kuut kenhiim yön tők. ² Kam wën ke pək wei arööl dēt piŋkë nhial, ku yen arööl kēnë ë cit arööl yomdit ril. Ku jol arööl yön awën rēer kek thīn thiöŋ yic. ³ Ku tiŋkë lök mac cit liep ke tek rot piny, ku raan tők kamken ë ye kē cit liem mac nyuc yenhom. ⁴ Keek ëbën, aake ci Wëi Nhialic lööny kegup ku jiemkë thok kök, rin ci Wëi Nhialic ke yiëk riel ku bik jam thok kök cie thuokken.

⁵ Kəc juëc Itharel ke ciëŋ wuöt kök yiic pinyinhom, kəc ke ye Nhialic door aake rēer Jeruthalem ë ninkä. ⁶ Wën ci kek arööl piŋ, go kəc juëc röt kuööt. Kəc ke ci röt kuööt aake ci gäi, kē ye atuu Jethu jam thuokken. ⁷ Wën ci kek gäi apidit gokë jam ke ci keröt jot apei, “Keek kəc jam kēlä aa kəc Galilia! ⁸ Ye kēdë, bik aa jam thuokkua? ⁹ Yook ëbën ɣok aa kəc wuöt kök cimën Parthia, Mede ku Elam, ku jol aa Methopotamia, Judia, ku Kapadokia, ku Pontuth ku Athia. ¹⁰ Ku jol aa Prigia ku Pampilia. Ku jol a Ijip ku bëëi kök pan Libia thiääk kek Thirene. Ku kəc kök ɣoyiic aa kəc wun cɔl Roma. ¹¹ Kəc kök aa kuat Itharel. Ku kəc cie kəc Itharel ci yäthken waar bik yanh Itharel gam. Ku kəc kök ɣoyiic aa kəc pan Kret ku pan Arab. Ku ë yen ɲot ye ɣok ke piŋ ke jam thuokkua, ke luel kädit ci Nhialic looi.” ¹² Aake ci gäi, ku muumkë nhīim kē bik luel, gokë röt aa thiëc kamken, “Yeŋö ye nyuöth yen kēnë?”

¹³ Go kəc kök atuu Jethu bui, ku luelkë ëlä, “Kockä aaci wiëet möu!”

Jam Piter tēnë kəc Itharel

¹⁴ Tēnë, ke Piter kam atuu Jethu kathiäär ku tők jot rot, ku kēec ku jol jam ke ci yeröl jot tēnë kəc Itharel awën ci röt kuööt, “Wek wärkië, wämäthkië Itharel, ku jol aa wek kəc ciëŋ gen Jeruthalem, piëŋkë wētdië apath, ku ba we lëk kē ci rot looi. ¹⁵ Kəc yakë luel ka ci muöl möu, aa kēc wiëet, tēcit tē ye wek ye tak thīn, aköl akēc tōŋ, aŋot ye riel. ¹⁶ Ku wēt ci Juel raan kək Nhialic tiŋ luel wäär akīn,

¹⁷ ‘Acī Nhialic luel, lon kē bi looi aköl le nīn thök akīn,

Yen abi Wëikië tuöc kəc ëbën.

Wätkun ku nyiërkun aabi kē bi rot looi aköldä lëk kəc.

Riënythii kun aabi nyuöth, ku röörkun dit aabi nyuäath arak juëc aya.

¹⁸ Ee yeen, agut aluakkië röör ku diäär, nīnkui bi bën.

Yen abi wëikië tuöc kəc ë ninkä, ku keek aabi kək bi röt looi aa lëk kəc.

¹⁹ Yen abi kädit jän gōi looi nhial, ku käjuëc jän gōi aaba looi pinyinhom.

Pinyinhom abi thiän riem, ku mac, ku jol a tol dittet.

²⁰ Aköl abi nīp nyin, ku pēi abi thieth cimën riem

ee kaam kēc aköldit puoth bën Bānyda guo ɣëet.

²¹ Ku raan bi Nhialic rōōk ku bi ye kony abi poth bi ciī la pan mac.*

²² “Pieŋkē wēlkā, wek wāmāthkiēn cōl Itharell! Jethu raan pan Nadharet ē ye raan ci riel Bānyda nyuōōth ke cīn diu kākken dīt jāŋ gōi ci Nhialic looi rienke. Ee kē ŋieckē kek we, rin aaci rōt looi kamkun. ²³ Cīt tē ci Nhialic ye guieer thīn, Jethu ē bi thōn we, ku bāk nōk cīmēn ci wek ye puōl ku bi kōc rec la gup adumuōōm nōk, ku piēētkē tim ci rīiū kōu.” ²⁴ Ku yeen aci Nhialic cōl aben pīr thou yic, wēn ci yen Jethu nyaai rielde thou yic, rin ēciī rot kōŋ lēu yen lōn bi Jethu teem thou yic.*

²⁵ “Aŋicku lōn ēciī rot bi lēu rin ēci Debit lueel ēlā,

‘Yen ee Nhialic tiŋ ŋanhom akōlriēēc ēbēn,
ku yen athiōk kek ŋen, ku ŋen acīn kē bā diir.

²⁶ Rin ee wēt kēnē, ŋen amit puōu.

Ku wēl ya lueel aa wēl raan mit puōu.

Ku cōk amēn bi ŋen thou, ke ŋen abi thiōk ke ŋa ŋōth kē bi Nhialic luōi ŋen,

²⁷ rin Nhialic aciī guāpdīē bi puōl bi rēer kam kōc ci thou,

ku Nhialic aciī ŋa bi puōl ba dhiāth raŋ yic ŋen raande.

²⁸ Yīn Nhialic, yīn acā nyuōth dhēl pīr akōlriēēc ēbēn,

ku jōl aa rēērdū kek ŋen, abā cōl amit puōu.”*

²⁹ “Wāmāthkiē, wek aaba dhiel lēk kē ŋiee rin wādan dīt ci wēlkā lueel. Yen Debit aci thou ku thiāk, ku raŋde kīn aa deēi ŋok, agut ci ya akōl. ³⁰ Yen Bēnyŋaknhom wāar pīr yen ē ye raan kāŋ tiŋ, kāk bi rōt looi akōldā, ku lēk ke kōc, ku ē ŋiee kē ci Nhialic lueel ke bi luōi ye. Nhialic ēci yepuōu tōōŋ lōn nadē ke bi raan tōk kuate yic, looi keye bēny cīmēnde.” ³¹ Debit ēci kē bi Nhialic looi tiŋ, go jāl jam lōn bi Raan ci lōc ku dōc rot jōt raŋ yic wēn ci yen ye lueel ēlā, ‘Yen ē kēc nyāāŋ kam kōc ci thou, guāpde ē kēc dhiāth raŋ yic.’

³² “Nhialic ēci Jethu jōt bei raŋ yic bi ben pīr, ku ŋen ku atuuc kōk Jethu acuk tiŋ yen yiny ci rot looi. ³³ Jethu aci jat nhial ku nyuuc kōŋ cuēc Wun, ku ē yen aci ŋok tuōc Wēi Nhialic, cīt tēwāār ci Nhialic ye luēel thīn. Ku kē cāk tiŋ ku pieŋkē ēmēn ē ye kēn ci Nhialic lueel ka bi tuōōc yen aci lōōny ŋogup.

³⁴ Acie Debit yen ci la nhial, ee ci lueel,

‘Ee ci Nhialic lēk Bānydiē, “Nyuc ē tēn kōŋdiēn cuēc,

³⁵ agut akōl bi ŋen kōc man yīīn cōl aloi nhīīm, ku bīk yīcōk.” ’*

³⁶ “Wek kōc pan Itharell ēbēn, dhielkē ŋiee alanden lōn nadē ke Jethu yen cāk piāāt tim ci rīiū kōu, yen aci Nhialic looi bi ya yen Bēny, ku ye Raan ci lōc ku dōc.”

³⁷ Wēn ci kōc ci rōt kuōōt wēt Pīter piŋ, gokē ya tak yic ke dieer kē bīk looi, ku thiēckē Pīter ku atuuc kōk Jethu, “Buk ŋō looi wāmāthakua?”

³⁸ Go Pīter bēer, “Dhuōkkē wepuōth ciēēn adumuōōmkun yiic, ku calkē rōt aa muōc nhīīm bāk aa kōc Jethu Krītho, ku bi Nhialic adumuōōmkun pāl piny, ku wek aabi Nhialic muōc wēike, ku bi lōōny wegup. ³⁹ Kēnē yen ci Nhialic yepuōu tōōŋ, ka bi yiēk we ku miēthkun, ku kōc bēēi kōk mec, ku kōc ēbēn ye Bānyda Nhialic cōl bīk aa kacke.”

⁴⁰ Pīter aci kōc lēk ku jiēem kenhīīm ēlā, “Kuōnykē rōt ku bāk liu awuōc yic, awuōc yen bi tēm kōc rec akōlē!” ⁴¹ Kōc juēc ē kōc awēn yiic aaci kē ci Pīter

* 2:17-21Juel 2:28-32 * 2:23Mt 27:35; Mk 15:24; Lk 23:33; Jn 19:18 * 2:24Mt 28:5-6;
Mk 16:6; Lk 24:5 * 2:25-28Wk 16:8-11 * 2:30Wk 132:11; 2Tha 7:12-13 * 2:34-35Wk 110:1

lëk ke gam, ku colkë röt amuoc nhïim, ku ë cit tënë raan tiim kadiäk kek aaci bën muoc nhïim aköl kënë, ku metkë akuöt den yic.

⁴²Keek aaci rëer bi atuuc Jethu ke piöc, ku yekë atuuc Jethu kony käk yekë looi yiic ku mïthkë tëtök, ku yekë röm ku röökkë tëtök.

Të cï kəc cï wët Jethu gam pïir thïn kamken

⁴³Käjuëc jän göi aaci Nhialic col aa looi atuuc Jethu, ku yen aci kəc juëc col ariöc. ⁴⁴Kəc cï gam ëbën aaci rëer bik ceñ tëtök, ku yekë röt kony kedhie bik käj aa wëer kamken. * ⁴⁵Aaci käk tō ke ke bëëi yiic aa yaac wei, ku yekë wëu tək röt, ku raan tōk ë ye yiëk wëu bi kākken wic lëu. ⁴⁶Kek kəc cï wët Jethu gam aake ye röm akölaköl luëk Nhialic kəc Itharel yic, ku yekë röm bääiken yiic ku mïthkë ke cï mïith bëth ku rëerkë ke mit puöth, ⁴⁷ku yekë Nhialic leec ku lec kəc kək ke aya. Ku ye Nhialic akuöt den juak yic akölaköl kəc kek cï Nhialic col aa poth kërac yic.

Raan aduany aci kony

3 ¹Yon akäl tōk, tään aköl, tē ye kəc rōök, Pïter ku jol a Joon aake cï la kal luaj Nhialic ye kəc Itharel rōök thïn bik la rōök. ²Wën cï kek yet kal col Kal Dhën thok, ke yök mony cï dhiëth ke ye aduany. Yen mony kënë ë ye cool tē jot ye kal thok, ku bi kəc la kal luaj Nhialic ya lim wëu. ³Nawën tñ Pïter ku Joon ke la kal yic goke lim. ⁴Gokë döt nyin ku lëk Pïter ye, “Daai ë yook!” ⁵Goke döt, ku ye yök yepuö ciët la kē bi yök tënë ke.

⁶Go Pïter lëk ye, “Yen acin wëu ba yiëk yï, ku yin aba yiëk kē tō kek ya, ‘Yin aya yök, rin Jethu raan Nadharet, jot rot ku ba cath!’ ” ⁷Ku döm kön cuëc, ku kony bi rot jot. Kaam wën ke cök ku kuiëc monytui go guo riel, ⁸ku puur rot nhial ku këc cökke ku cieth. Ku ler kal luaj Nhialic ke keek ke cath ke thuet nhial, ke lec Nhialic. ⁹Ku kəc tō luaj Nhialic ëbën ë cïk tñ ke cath, ke lec Nhialic, ¹⁰ku wën cï kek ye ñic ke mony dhie nyuc kal col Kal Dhën thok ku lim, gokë gäi apëidit ku nyamkë kethook, ku yekë röt thiëc kē cï rot looi tënë ye.

Jam Pïter luaj Nhialic

¹¹Wën cï mony aduany Pïter ku Joon kuak yiëth, go kəc ke tō kal luaj Nhialic yic gäi ëbën, ku riñkë tēwën rëer kek thïn kät cök, Kän Tholomon kal luaj Nhialic yic. ¹²Nawën tñ Pïter kəc, ke lueel, “Wek kəc Itharel, yenjö ye wek gäi kē cï rot looi, ku yakë lïith yō? Yakë tak lön nadë ke ye rielde ku piathda yopëc yen kony yok mony kënë bi cath? ¹³Nhialic wärkuan dît Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yen aci riel yiëk aluonyde Jethu. Ku yen aa cäk gam tënë kəc kek ke mac baai, ku wek aaci jai bi Pilato cï lony cök alon wic yen ye bi lony. * ¹⁴Yen Jethu ë ye raan Nhialic ku ë ye raan path, ku wek aaci kuec ye, ku lëkkë Pilato bi wëtdun gam bi raan yen cï kəc nöc lony, ku ye Jethu yen nëc. * ¹⁵Ku ë këya, wek aaci raan nöc raan yen dhël pïr nyooth, ku yeen aci Nhialic jot ran yic bi pïr ku acuk tñ ke cï rot looi. ¹⁶Ee rielde yen Jethu, yen aci mony aduany col acath. Kë cäk tñ, ku ñieckë ë loi ku wët cï yok Jethu gam, ee wët cï yok wët Jethu gam yen aci ye col apuol, agut tē cieth yen wenhiim cit ëmën.

* 2:44Luoi 4:32-35 * 3:13B.bei 3:15 * 3:14Mt 27:15-23; Mk 15:6-14; Lk 23:13-23; Jn 19:12-15

¹⁷“Ku emen wek wamathkie, aniecke yen ke cak looi kek we ku banykun ci wek Jethu nok, ee luuiké ke kuocké. ¹⁸Éci Nhialic lek koc kak Nhialic tin theer lon bi raan luak koc gum, ku yen aci rot dhieel thin ke ye yic keya. ¹⁹Ke yeen, palke luoi karec, ku ye wet Nhialic yen gamke, ku bi Nhialic adumuom cak looi pal piny, ²⁰ku na luuiké keya, ka akoldá ke Nhialic abi we yiek riel Weike, ku abi we tuoc Jethu yen ci loc tené we ku bi we kony. ²¹Jethu abi reer pan Nhialic agut akol bi kan eben ben waar piiny bik aa yam, cit te ci Nhialic ye luuel thin theer waar tené kocken kakke tin.

²²“Yeen éci Mothith lueel éla, ‘Nhialicdun abi we tuoc raan kan tin, cimén ci yen ya tuoc we, ku yeen abi ya raan kuatdun.’ ²³Ku wek aadhil keriéc eben bi lek we gam. Ku raan ci wél raan kan tin bi gam, aci bi mat koc Nhialic yiic.” ²⁴Ku koc kan tin, la ké cik lueel agut ci Thamel, ku koc ci lok ben yecok aci ké loi rot é ninka lueel. ²⁵Kak ci Nhialic lueel ka bi luoi we, kak ci koc kan tin lek we aa kakkun. Ku week dhieelké rot mat thin, ku bak ké ci Nhialic lek war kun dit ka bi yiek ke tek wedhie. Cimén yon ci yen ye lek Abaram éla, ‘Ku kuatdu yic yen abi yen koc pinyhom doc.’” ²⁶Ke yen Nhialic aci raan bi kéde ben looi loc, col Jethu ku tuuc tuej, ku bi we doc, ku bi we col awel wupuoth wei luoi karec yiic.”

Piter ku Joon aaci yath luk yic

4 ¹Tewen jieem Piter tené koc ku Joon ke kaac yelom, ke koc kok kak Nhialic, ku beny apuruuk yon Nhialic tiit, ku jl aa kocdit kok, koc akut Thaduthi bo. ²Keek aake ci puoth mit wet ye Piter ku Joon koc pioc lon nadé ke Jethu aci rot jot kam koc ci thou. Kéné aye nyuoth lon nadé raan ci thou aleu bi ben pir. ³Goké ke dom ku lek ke mac agut yon nhiak, rin ci akol cuol. ⁴Ku koc juéc ci wet Piter pin aaci gam, ku juakké rot bik ciét tiim kadhiéc.

⁵Nawen akol déte ke bany Itharel ku kocdit baai, ku jl aa koc pioc loon, kuut kenhiim Jeruthalem. ⁶Keek aaca amat jal looi kek raandit kak Nhialic col Anath, ku jl aa Kaipa, ku Joon, ku Alekdhander, ku koc kok many Anath thok. ⁷Keek aaci Piter ku Joon col aabi kenhiim, ku jolké ke thieéc, “Ee luuiké kéde ku bi raan aduany cath? Ye riel no yen to kek we ku ye rin na yen looi wek ye?”

⁸Go Piter ke ci guop thian riel Wei Nhialic, dhuok ke, “Wek bany ku kocdit baai. ⁹Na yaké yo thieéc yakol kepuoth ci looi tené raan aduany ku te ci ye kony thin, ¹⁰ka dhieelké njic, ku adhik koc Itharel njic eben, lon raan kaac wenhiim ke ci pial, ee riel Jethu raan Nadharet waar cak piaat tim ci riitu ksu, ku jot Nhialic ran yic. ¹¹Jethu é yen raan ci wete got athor theer wel Nhialic yic éla, ‘Men yen ci wek kuc wek atet loi yot, yen aci ben yok ke ye men ril apeidit.’”

¹²“Ee yen Jethu yen abi koc col apoth la pan mac, ee yen raan toon yen ci Nhialic yiek riel pinyhom ku bi yo kony.”

¹³Go bany luk jal gai wen ci kek Piter ku Joon tin te ci kek puoth ril thin, ku keek aake ye koc é path ké pioc. Yeen acik njic lon nadé ke keek aake ye cath kek Jethu. ¹⁴Ku acin ké cik lueel, rin ci kek raan aduany wen ci kony tin ke kaac kek Piter ku Joon. ¹⁵Go bany Piter ku Joon yock bik la ayeer yoot ku

lökkë jääm yic kepec. ¹⁶ Ku jolkë röt jäl thiëc kamken, “Ye kën nõ buk luõi ë kockä? Raan ëbën Jeruthalem anic kë cì rot looi, këdit jãñ gõi cit ë kën cik looi, ku acii lëu buk jai. ¹⁷ Ku rin buk cii päl, bi kë cì rot looi thiëi baai yic, ke keek abuk yöök bik cii ben jam tënë raan dët rin Jethu.”

¹⁸ Ku jolkë Piter ku Joon caal yöt ku lëkkë ke, cok alon ben nõ yiëndë, ke duökkë ben jam, duökkë koc ben piöc rin Jethu. ¹⁹ Go Piter ku Joon dhuök ke, “Week nhïim alëukë bæk guo luk tẽ ye Nhialic tiëñ ye lon bi ya wëtdun yen buk gam, ku lon ye yen wët Nhialic. ²⁰ Yook acuk lëu buk köc, buk cii ben jam rin Jethu, rin cì yok kækken cì looi tiñ, ku piñku wël cì lueel.” ²¹ Go bány luk ke thön apei bik cii ben jam rin Jethu, ku lonykë ke bik jäl. Ee cì bány luk tiñ lon ril yen yic, bik ke tēm awuöc, rin koc aake tō kelōm ku aake ye kiu, ku aake lec Nhialic wët kēpuoth cì rot looi.

²² Mony aduany yen cik col apuol ë ye raandit, ruönke aake ye thiärñuan ku tẽ kac.

Koc cì gam aaci röök bik cii riöc

²³ Nyin yic tēwën cì ke lony, ke Piter ku Joon dhuk tënë koc akuötden, ku lëkkë ke kã cì kocdit kæk Nhialic ku kocdit baai lëk ke. ²⁴ Nawën piñkë ë wëlkä, ke röök Nhialic puöu ëbën ëlä, “Bëny, yin Aciëñ nhial ku piny ku wër ku kæk pir thün ëbën!” ²⁵ Yin aci Wëiku tooc bi Wädan dit theer Debit, raan ye aluonydu wëtdu lëk koc, ku ëci lueel ëlä,

‘Yeñö cì koc cie koc Itharel puöth riääk apei këlä,
yeñö cì koc keköth wel bik käreç aa looi tënë Nhialic?

²⁶ Bánydit ë pinynhom aake cì röt guir, ku mat koc ke mec bëi kenhïim, bik këräc luõi Nhialic ku jol a Raan cì loc ku döc, raan bi Nhialic tuöc piny.”

²⁷ “Ku yeen ë ye yic, Antipäth Yërot ku Pilato aake cì mat kedhie Jeruthalem ë tën kek koc cie koc Itharel, ku jol aa koc Itharel rin Jethu aluandun cìn guöp acuo, ku yeen ë yen ca looi ke ye Raan cì loc ku döc.” ²⁸ Keek aake cì kenhïim mat, ku bik kakkun ke ca tak riöldu theer, ka bi röt looi, bik ke looi. ²⁹ Ku yeen ëmën bëny, tiñ ke aaci yok cuëk thook, kony yok, yok aluakku, ku buk wëtdu aa lëk koc ke cìn riöc. ³⁰ Kony yo, tar yicin riel kõñdu, buk koc aa kony ku yiëk yo riel buk kädit koc göi aa looi rin aluandun cìn guöp acuo Jethu.”

³¹ Wën cì kek jäl thök röök, ke la kë yiëk tën awën mët kek thün. Keek aake cì Wëi Nhialic bën kegup, ku jolkë guo jock bik wët Nhialic piöc tënë koc ke cìn riöc.

³² Akut koc cì gam ëci mat ë tök. Ee cìn raan töñ ye luel kamken lon nadë kæk tō kek ye aa kække yetök, ku aake kæk rëer ke ke röm.” ³³ Atuuc Jethu aake cì Nhialic yiëk riöldit, ku bik aa lueel ke cii riöc lon cì Jethu Bányda rot jöt rañ yic. Ku keek aya, aake cì Nhialic döc apeidit. ³⁴⁻³⁵ E cìn raan tön nõñ akuötden yic. Koc ke la dum kamken ku yööt aake cik yaac, ku biikë wëu cik kek kãñ yaac, ku yekë ke gãm atuuc Jethu. Ku wëu aake yekë tæk röt cit këwic raan tök kamken.

³⁶⁻³⁷Ku këya, Jothep raan dhiënh Lebï, dhiëth pan Thaipruth, ku yeen ë ye atuuc Jethu cɔɔl, ke cɔl Barnaba (ku wëtde yic “Ee raan kɔc riæl puõth”) ecï duɔmde yaac wei aya, ku biï wëu ëbën ku gëm ke atuuc Jethu.

Anyïköl Ananiath kek Thapira

5 ¹Mony cɔl Ananiath ë tɔ thïn ku jɔl a tieŋde Thapira. Keek aake cï abëk kākken baai yaac wei. ²Ku yen Ananiath ëcï wët mat yic kek tieŋde ku bik wëu abëk thiaan, ku yikkë atuuc Jethu abëk. ³Go Pïter Ananiath jāl thiëc ëlä, “Yin Ananiath, ë rin ɲō cɔl yin rot alëu ɲɔŋrac, ku ba Wëi Nhialic bën lëk lueth, ku yin amuk abëk wëu kek cï yin ke kākku yaac wei? ⁴Tëwäär kēc yin kāk paandu yaac, aake ye kākku, ku wëu cï yin ke yaac aa kākku aya. Ye rin ɲō tek yin kē cīt kënë ba looi? Yiin aacie yok ca wëñ, ee Nhialic yen aca wëñ!” ⁵Kaam wën piŋ Ananiath ye, ke wiëk piny ku thou. Ku kɔc ke cï ye piŋ aaci bën riõc. ⁶Go riënythii ke rëër yōöt guäpde kuõth ku jɔtkë, ku lek thiõk.

⁷Kaam wën looi kënë rot, ke tiŋ Ananiath bō yōn wën tɔ Pïter thïn, ku ë kuc kē cï rot looi. ⁸Go Pïter thiëc ëlä, “Lëk ya yic, ye kākka kek wëu ëbën cï wek kǎŋ yaac wek muɔnydu?” Go Thapira bëër, “Ee tēden, aa kek wëu ëbën.”

⁹Go Pïter lëk Thapira ëlä, “Yeŋō tek wek ye wek muɔnydu bāk Wëi Nhialic them? Yeŋō looi wek kēcīt kënë, ca kɔc bō kǎ piŋ cōk? Aa kɔc ke cï muɔnydu la thiõk, ku ëmën aya aabi jɔt bik yï la thiõk.” ¹⁰Kaam wën, ke Thapira wiëk piny ku thou nyin yic. Go riënythii bën yōt, ku tiŋkë ke cï thou, gokë jɔt ku lek thiõk muɔnyde lōm. ¹¹Kɔc ke tɔ yōn Nhialic ku kɔc kōk cï kē cï rot looi piŋ, aaci bën riõc apeidit.

Käkdüt jǎŋ gōi cï rōt looi

¹²Käkdüt jǎŋ gōi apei aake cï atuuc Jethu aa looi kam kɔc. Kɔc ke cï wët Jethu gam aake ye mat ke ya akut Kǎn Tholomon cōk. ¹³Ee cīn raan tōk kam kɔc cie kɔc akuõtden cï ye tak bi met keyiic, cōk aa lɔn ye kɔc juëc ke leec. ¹⁴Ku kɔc juëc apeidit, yōm rōör ku diäär ke cï wët Jethu gam, aake ye rōt mat akuõtden yic. ¹⁵Wët kǎpuoth ye kɔc Jethu looi, aake cï kɔc tuany cɔl aaye kɔc ruäi ke ke jat dhöl yiic, ke cï täac biök yiic, ku bi Pïter ke dɔc tē cieth yen. Na cie këya, ku cōk a atiëmde ke kum ke piny ku bik pial. ¹⁶Ku kɔc juëc bëëi thiääk kek Jeruthalem yiic, aaci kocken tuany ku kocken kōk la gup jakrec bën aa bëëi, ku aaci ke bën aa kony.

Atuuc Jethu aaci gum

¹⁷Tëwën, ke raandit kāk Nhialic, ku kocken rëër ke ye, ku jɔl aa kɔc ye buɔth tɔ akut Thaduthi yic, aake cīi puõth mit tēnë atuuc Jethu. Gokë tak ku bik kërac looi tēnë ke. ¹⁸Ku dōmkë atuuc Jethu ku riitkë ke yōn ye kɔc mac thïn. ¹⁹Ku ë wëër kënë, ka atuny Nhialic bō ku tuërkë ke bei yōöt, ku wet kenhïim ayeer, ku lëk ke ëlä, ²⁰“Lakkë luaŋ Nhialic, ku bāk kɔc la piõc wët pīr yam cī Jethu lëk we.” ²¹Go atuuc Jethu wët cī lëk ke piŋ, ku lek luaŋ Nhialic durdur yic, ku jōkkë piōc wët Nhialic. Go raandit kāk Nhialic kek kacke, kɔcđit baai Itharel cɔɔl ku bik bën luk yic, ku bik mat. Ku jōlkë thok tuɔc tēnë apuruuk tit yōn mēc, ku bik atuuc Jethu kuëth luk yic. ²²Tëwën

yeet kɔc wɛn cɪ tooc, ke keek akɛc atuuc Jethu la yɔk yɔt, gokɛ dhuk ku lek thok lɛk bɔny luk ɛlɛ, ²³“Wɛn yeet yɔk, yɔk aacɪ yɔt yɔk ke riɛet thook ku kɔc tɪt ke kɛɛc yethok. Nawɛn ɲanyku thok ka cɪn raan tɔɔŋ cuk yɔk alɔŋthɪn.” ²⁴Nawɛn piŋ bɛny apuruuk luɔŋ Nhialic tiit ku jɔl aa kɔcɔdɪt kɛk Nhialic, gokɛ gɛi kɛ cɪ rot luɔi atuuc Jethu. ²⁵Kaam wɛn, ke raan bɔ yɔt ku lek ke ɛlɛ, “Piɛŋkɛ kɛdiɛɛn, kɔc kek ke cɛk riɛet yɔt, aa rɛɛr luɔŋ Nhialic ɛmɛn, ku aa piɔɔc kɔc wɛt Jethu!” ²⁶Tɛɛn, go bɛny apuruuk la kek apuruuk bɪk ke diɛc, ku bɪrkɛ ke luk yic. Keek akɛc atuuc Jethu kuaath, wɛt riɔɔc kek ciɛt ke bɪ kɔc ke nhɪar atuuc Jethu biɔɔk aleel.

²⁷Tɛwɛn cɪ apuruuk atuuc Jethu jɛl bɛɛi luk yic, go raandɪt kɛk Nhialic ke thiɛɛc ɛlɛ, ²⁸“Wek aa we cɪ thɔn apeidɪt ku bɛk kɔc cɪi ben piɔɔc wɛt Jethu. Tiɛŋkɛ kɛ cɛk looi! Cɪ wek kɔc piɔɔc ɛbɛn Jeruthalem, ku week awiɛckɛ ku bɪ aa yɔk ye gɔk lɔn nadɛ ka yɔk aa cɔl Jethu anɛk.”

²⁹Go Pɪtɛr kek atuuc Jethu wɛt raandɪt kɛk Nhialic dhuk nhom ɛlɛ, “Yook, ee Nhialic yetɔk yen alɛuku buk theek, ku aacie kɔc ɛ path. ³⁰Wek aacɪ Jethu nɔk, ku piɛɛtkɛ tim cɪ riɪu kɔu, ku yeen acɪ Nhialic wɛrkuan dɪt jɔt thou yic. ³¹Jethu acɪ Nhialic jɔt bei raŋ yic, ku le nyuɔɔc kɔŋden cuɛc ku looi ye bɛny, ku ɛ raan bɪ kɔc kuɔny bei kɛrec yiic. Ku yeen abɪ kɔc Itharel pɛl kaam, ku bɪk kenhɪim waar bɪk cɪi ben luui kɛrec, ku bɪ Nhialic adumuɔɔmken pɛl piny. ³²Yok aacɪ kɛk cɪ Nhialic looi tiŋ, ku Wɛi Nhialic aya, yen cɪ Nhialic tuɔc kɔcken wɛtde gam, ee kɛk cɪ Nhialic looi nyuɔth kɔc.”

³³Tɛwɛn piŋ bɔny luk wɛt cɪ atuuc Jethu lɛk ke, gokɛ puɔth riɛɛk apeidɪt, ku wickɛ bɪk ke nɔk. ³⁴Go raan tɔk kam bɔny, Gamaliel, raan akut Parathɪ. Ku yeen ɛ ye raan piɔɔc lɔɔŋ. Ku ɛ ye raan theek kɔc Itharel apeidɪt, rot jɔt luk yic ku lek apuruuk ku bɪk atuuc Jethu kuaath ayeer luk yic. ³⁵Ku jɔl bɔny luk lɔk jɛɛm nhɪim ɛlɛ, “Wek kɔc wuɔnda Itharel, takkɛ wenhɪim apath kɛ wiɛckɛ bɛk luɔi ɛ kɔckɛ. ³⁶Wɛɛr ɛ run thiɔkkɛ yiic raan cɔl Theudath ɛci tuɔl, ku nyooth rot ke ya aciɛŋ dɪt ril tɔr, abɪ raan buɔt kaŋuan rɔt mɛt ye. Yen Theudath acɪ bɛn nɔk, ku kɔc ke cɪ wɛtde gam aacɪ bɛn thiɛi, ku ɛ yen thɔk wɛtde. ³⁷Raan cɔl Judath ku ɛ ye raan wun cɔl Galilia, ɛci ben tuɔl aya ruɔɔn yɔn kueen kɔc, ku yeen ɛci kɔc rac nhɪim agut bɪ raan tɛdɪt wɛtde gam, ku yekɛ buɔth cɔk. Yeen aya acɪ bɛn nɔk, ku wɛɛr kɔcken wɛɛr ye buɔth. ³⁸Ku ɛmɛn alɛk we, aŋuɛɛn bɪ ciɛn kɛrɛɛc luɔikɛ tɛnɛ ke. Aŋuɛɛn bɛk ke puɔl! Na yekɛ loikɛ, kɛ cɪ raan tak bɪ looi, ka ɲuɔt bɪ ɲuɔt yɛi. ³⁹Ku na ye Nhialic yen cɪ ke yiɛk riel, ka cɛk bɪ lɛu. Rin wek aabɪ rɔt yɔk ke ye Nhialic yen thɛr kek we. Go bɔny luk wɛt Gamaliel gam.”

⁴⁰Ku cɔɔlkɛ atuuc Jethu yɔt, ku tɛmkɛ ke awuɔc bɪ ke that, ku thɔnkɛ kenhɪim bɪk cɪi ben jam rin Jethu. Ku jɔlkɛ ke lony. ⁴¹Tɛɛn atuuc Jethu aacɪ jal jɛl luk yic ke cɪ puɔth la yum wɛt cɪ Nhialic ke cɔl agum, rin cɪ ke that wɛt Jethu. ⁴²Ku yekɛ kɔc piɔɔc wɛt Puɔth Yam Jethu Krɪtho akɔlakɔl luɔŋ Nhialic kɔc Itharel, ku bɛɛiken yiic aya.

Kɔc kadhrou ɛ kɔc kony luoi aacɪ kuany

6 ¹Tɛwɛn cɪ akuɛn kɔc biɔth rot juak, akɛɛk ɛci rot looi kamken, kɔc Itharel kek ke ciɛŋ Jeruthalem, ku kɔc Itharel jam thon ɠirik. Kɔc

Itharel jam thoŋ Ġirík ë yekë lueel lön nadë ke lëerken aake cie kuëëc nhïim, rin cïi ke ye muɔɔc tē tek wëëu ye tēk lëer akölaköl. ²Go atuuc Jethu kathiaär ku rou kɔc cï gam ëbën cɔl ku lëkkë ke ëlä, “Yeen acie yic tēnë ʔo buk luci piöoc wēt Nhialic puł ku ye wëëu kek yeku tek. ³Ke yen, wek wämäthkua, kuanykë kɔc kadhorou weyiic, kɔc path la gup riel Wëi Nhialic ɲic kəŋ. Ku keek abuk cɔl aaye wëëu muk, ku yekë ke tek. ⁴Ku ʔok aabi ʔonhïim yiëk rök ku jɔl a piöoc wēt Nhialic.”

⁵Kɔc ke cï gam aake cï puŋth miët wēt cï atuuc Jethu lëk ke, ku kuanykë kɔc. Kɔc ke cïk kuany aake yï Ithipin, raan la gam la guɔp Wëi Nhialic, ku jɔl aa Pilipo, ku Prokoruth, ku Nikanora, ku Timon, ku Parmena, ku Nikola, ku yeen ëcie raan Itharel, ee ye raan pan cɔl Antiök cï yanhde puł ku gem yanh kɔc Itharel. ⁶Ku jɔl kɔc cï kuany ʔäth tēnë atuuc Jethu, gökë rök rienken ku tēëukë kecin kenhïim bik ke ɔɔc.

⁷Ku piöoc wēt Nhialic ëci la tueŋ ke juak rot. Akuën kɔc biöth Jeruthalem ë yic juak akölaköl, ku akuëndit apeï kɔc kək Nhialic aci bën gam.

Bäny Itharel aaci Ithipin ɔm

⁸Ithipin ëci Nhialic ɔɔc bi cɔl aril apeï, go kəkdit jän göi apeidit looi kam kɔc. ⁹Ku kɔc abëk akut amat tēn kɔc Itharel aake cie wētde ye gam, ku keek aake ɲic lön ye ke cɔl kɔc lääu nhïim, wēt ye kek kɔc aa loony cï puł. Ku yen akut kënë, ee la yic kɔc wun cɔl Thirene ku Alekdhändria ku Cilicia ku Athia, ee cïk ʔɔk bik aa teer kek Ithipin. ¹⁰Ku yen Ithipin ëci Wëi Nhialic yiëk riel ɲic yen ke wël apeï, na lueel wēt, ka cïn raan lëu ye bi wētde dhöl yic. ¹¹Gökë kɔc kök riɔp, ku bik aa lëk kɔc Itharel ëlä, “ʔok aaci Ithipin piŋ ke jiëëm Mothith ku Nhialic gup!” ¹²Tëwën cï kɔc cï riɔp aa jam këya, tēën ke keek aaci kɔc Itharel, ku kocken dīt, ku jɔl aa kɔc piöoc lööŋ rac nhïim. Ku ɔm kɔc Itharel Ithipin ku ʔëthkë luk yic. ¹³Ku biikë kɔc kök bik Ithipin bën cək thok ku luekë ëlä, “Mony kënë, cɔl Ithipin ë luandän Itharel ku lööŋ-kuan Mothith dhöl yiic. ¹⁴Acuk piŋ ke ye lueel lön nadë ke Jethu raan pan Nadharet abi luandän Itharel thuör piny, ku weer ciëŋdan theer Mothith yic.” ¹⁵Go kɔc ke cï nyuc luk yic ëbën Ithipin jäl ɔt apeï, ku tiŋkë ke cit nyin atuny Nhialic.

Jam Ithipin

7 ¹Ku jɔl raandit kək Nhialic Ithipin thiëëc ëlä, “Yekë yith kek kək cï kockä yï gaany?” ²Go Ithipin dhuk ku lueel, “Wek wärkië ku wämäthkië, piëŋkë wëtdië! Nhialic Madhöl yen ye leec raan ëbën, ëci rot nyuöth wädän dīt Abaram ʔon ɲot ciëŋ yen pan Methopotamia, wäär këc yen guo kök bi la ceŋ pan ʔäran.” ³Ku yen Abaram ëci Nhialic ʔöök ëlä, ‘Nyään paandu ku kacku piny ku lɔɔr piny ba nyooth tēnë yï.’ ⁴Go Abaram wuönden nyään piny ku ler bi la ceŋ gen ʔäran. Na wäär cï wun Abaram thou, go Nhialic Abaram ʔöök bi bën ceŋ ë wun yen ciëŋ wek thïn ëmën.” ⁵Acin aban piny cïi Nhialic yiëk Abaram, ku ëci thon lön bi yen Abaram gäm ë piny kënë bi ʔa piënyde kek mïthken bi lök dhiëëth aköldä. Tëwäär yen lëk Nhialic Abaram ë wēt kënë, ke Abaram ë cïn mïth cï dhiëëth.” ⁶Nhialic ë cä Abaram

yöök ëlä, 'Miëthku aabi ceŋ wun thäi kök run buot kaŋuan. Ku keek aabi ya aloony köc ë wun bi kek ceŋ thün, ku aabi ya jöör apeidit.' ⁷Ku yen abi köc kek bik aa luöi mac, ku na la run juëc thök, ke keek aabi jäl ye wun kënë. Ku aabi bën bik yen bën door ë tën.' ⁸Ku ë tēēn aci Nhialic lëk Abaram bi miëthke aa ŋoot, ku yen ë kün ye nyuwoth lön ci kek döör. Ku Abaram aci wänden Ithäk bën ŋoot nün kadhorou cök ciēēn wäär dhiëeth ye. Ku ŋot Ithäk Jakop, ku ŋot Jakop wätke kathiäär ku rou. Aa kek wärken düt kuat Itharel emën.'"

⁹"Wëēt Jakop aake man mēnhden cöl Jothep. Gokë yaac ku bi a lony pan Ijip. Ku Nhialic ë nhiaar Jothep." ¹⁰Go Jothep kony bi puut bei käreec yiic. Na la Jothep yäth bēnyŋaknhom Ijip nom, ke yik Nhialic riel bi käng ŋic ku ye raan path. Go bēnyŋaknhom ruök bi ya yen bēny pan Ijip. Ku looi aya bi a yen tō tueŋ kāk paande yiic." ¹¹Ku cök ëci tuöl pan Ijip ëbēn ku jöl a Kanaan. Ku yen cōŋ kënë ëci köc baŋ apei. Ee ril yic ku bi wärkuan düt mieth yök." ¹²Nawēn le Jakop piŋ lön tō rap Ijip, go wätke kek wärkuan düt emën tooc ku bik la. ¹³Na ben wärkuan düt ben dhuk cäth yic rou, go Jothep rot tēt ke lön ë yen mēnhden ku jöl bēnyŋaknhom Ijip manyde ŋic aya." ¹⁴Ku tuc thok wun Jakop, ku bi lëk wun kek manyden ëbēn kathiärdhorou ku dhiëc bik bën Ijip." ¹⁵Go Jakop jäl la, ku ë yen tē ci Jakop ku wärkuan düt bën la thou thün." ¹⁶Gup wärkuan düt aake ci bën la thiök tē cöl Cikem, ku tē ci ke thiök thün, ee ye piny yuoc Abaram wëēu tēnē thäi cöl Yāmor."

¹⁷"Na la nün thiök, nün kek ke ci Nhialic ke Abaram yöök lön nadë ka la kēpuwoth bi luöi ye, ke akuēn köckuan ke tō Ijip ëci ye yic juak apei. ¹⁸Ku ëci rot looi bi bēny dēt kuc Jothep pan Ijip mac." ¹⁹Ku yen bēny kënë ë ye wärkuan düt wēēŋ ku kuc ke ciēēŋ. Ku ye ke cöl acuet miëthken roor ku bi mīth thou." ²⁰Ku tēēn ë yen ë dhiëēth Mothith, ku yen ë ye manh adhēŋ tēnē Nhialic, ku muk baai pēi kadiäk." ²¹Ku nawēn la cuat wīir, go nyen bēnyŋaknhom la kuany ku muk ku looi ye manhde." ²²Mothith aci piöcc tēcīt tē ŋic köc Ijip käng thün, agut abi ya raandit tet ku ye raan ŋic käng apeidit jam yith, ku jöl a lusi aya.

²³"Na la run Mothith yet thiärŋuan, go yenhom tak ku bi wämāthakēn Itharel la tūŋ tē ciēŋ kek thün." ²⁴Tēwēn ci yen wämāthakēn la tūŋ, go raan tök keyiic yök ke nēk raan Ijip, go mēnhden näk kony, ku guur raande agut tē nēk yen raan awēn thär kek raande. ²⁵(Ee ci Mothith tak lön nadë ka bi kacke deet yic, lön bi Nhialic ye looi bi ke wēēr bei loony yic. Ku akēckē deet.) ²⁶Nayōn nhiaak ke yök köc Itharel karou ke thär, go la ku döc ke. Ku jöl ke yöök ëlä, 'Pieŋkē kēdiē wek röörkä. Wek aa köc ruäai. Yeŋö kuc wek ceŋ kamkun?'

²⁷"Go raan tōŋ wēn ci raan tiaam Mothith piëk wei, ku thiëc ëlä, 'Yeŋa ci looi ba ya bānyda. Ku ye bēny dēt lēu ba luōŋda luk?' ²⁸Wic ba ya nök cimēn wäraköl nēk yin ke raan Ijip?' ²⁹Tēwēn piŋ Mothith ë wēt kënë, go kat ku le ceŋ Midian. Ku aci bën la dhiëth dhäk karou ë tēēn."

³⁰"Wēn ci Mothith ceŋ ruöön thiärŋuan Midian, go atuny Nhialic rot nyuōth ye. Ku atuny nhial ëci Mothith tūŋ kecīt bun dēp roor liet tēthiäak

* 7:6-7Cäk 15:13-14 * 7:7B.bei 3:12 * 7:8Cäk 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18

* 7:9Cäk 37:11, 28; 39:2, 21 * 7:10Cäk 41:39-41 * 7:11Cäk 42:1-2 * 7:13Cäk 45:1, 16

* 7:14Cäk 45:9-10, 17-18; 46:27 * 7:15Cäk 46:1-7; 49:33 * 7:16Cäk 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Joc 24:32 * 7:17-18B.bei 1:7-8 * 7:19B.bei 1:10-11, 22 * 7:20B.bei 2:2 * 7:21B.bei 2:3-10

* 7:23-29B.bei 2:11-15 * 7:29B.bei 18:3-4

kek gɔn Thinaɪ. ³¹Go Mothith gäi kē cī tīŋ, ku cot rot but lōm ku bī tīŋ apath. Go röl Nhialic piŋ ke ye lueel, ³²‘Ee yēn Nhialic ye wärkušn dīt door. Nhialic Abaram, ku Ithäk, ku Jakop.’ Go Mothith rišöc arēk bī lath ku cīi kēwēn ben döt. ³³Go Nhialic Mothith yōšk, ‘Dēk war bei, rin tē kēēc yīn thīn, ee tē thek. ³⁴Yēn acī tēreec guum kackiē thīn pan Ijip tīŋ. Yēn acī dhiēnden piŋ. Ku yēn acī bēn ku ba ke bēn kony. Bäär ēmēn, ba yī tuōc Ijip.’”

³⁵Ithipin acī la tueŋ ke jam luk yic ēlä, “Mothith ēcī kōc Itharel kuc bīk wētde cīi piŋ. Ee cīk thiēēc ēlä, ‘Yeŋa looi yī ba ya bānyda ku ye luškkua luk?’ Yēn Mothith ē yēn cī Nhialic tooc ku bī ya bēny, ku ye raan kony Itharel. Ku yēn abī atuny Nhialic cī rot nyuōth ye bun dēp yic, kony luide yic.” ³⁶Yēn Mothith acī kōc Itharel wēt nhīim bei Ijip ke loi kāk jāŋ gōi pan Ijip, ku wäär teem wär aruōör, ku jōl a wäär rēer kek ror liēet run kathiärŋuan.” ³⁷Mothith ēcī kōc Itharel yōšk, ‘Nhialic abī we tuōc raan bī we bēn pišöc wētde, raan kāk Nhialic tīŋ cīmēn cī yēn ya tuōc we. Ku yēn raan bī tuōc we abī ya raan kuatdun.” ³⁸Mothith ē yēn rēer kek kōc Itharel ke ciēŋ ror liēet. Ee rēer kek wärkuan dīt. Ku jōl a atuny nhial yēn cī jam tēnē ye gɔn Thinaɪ nom. Ee yēn ye Nhialic yōšk ku bī wētde pīr akōlriēēc ēbēn bēn lēk kōc.”

³⁹“Ku wärkuan dīt aake cī kuc ku bīk wēt Mothith cīi piŋ, keek aakēc luui wētde. Ku wīckē bīk dhuk Ijip. ⁴⁰Gokē Aron yōšk, ‘Thāth yō jak bī ke aa ket tueŋ kōc wat yonhīim tē ciēth yōk. Akucku yēn kē cī rot looi tēnē Mothith yēn wäär wēt yō bei Ijip.’” ⁴¹Keek aaci mīlāŋ thōōth ke ye jōŋ cīt manh weŋ, ku loikē yai bī kek yanhdēn cīk looi aa door. Ku yekē jal nāk.” ⁴²Tēēn Nhialic acī yekōu bēn wēl ke. Ku pēl ke bīk aa kuel tō nhial kek yekē door, cīmēn cī ye gōt athōr kōc kāk Nhialic tīŋ yic ēlä,

‘Wek kōc Itharel! Ee cie yēn, yēn yakē nāk yōk.

Yōn tō wek ror liēet run kathiärŋuan.

⁴³Ee ye duēl jōŋdun cōl Molok yakē ket.

Ku jōl atīm ciēer, jōŋdun cōl Repan cāk guaŋ.

Aa kek ke jakkun cāk ke looi, bāk keek aa door.

Ke wek aaba tuōc wei, bāk yet Babilon kōu ciēēn.”

⁴⁴“Wärkuan dīt aake la Duēl yēn ye nyuōōth lōn nadē ke Nhialic arēer ke ke ror liēet. Duēl acī yīk tēcīt tē cī Nhialic ye lēk Mothith thīn, cī looi tēcīt tē cī ye nyuōth Mothith thīn.” ⁴⁵Ku yēn duēl kēnē ēcī wärkuan dīt aa thōn miēthken wāthēer, agut tē bīi Jocuā ye ē piny cuk bēn rum tēnē kōc ke la ye. Wäär ye Nhialic ke cuōp wei tē bīi yōk. Ku jōl duēl rēer agut wäär ye Debit bēnyaknom.” ⁴⁶Debit ē nhieer Nhialic. Ku ēcī Nhialic thiēēc ku bī puōl bī luak yīk, luāŋ bī Nhialic Wundīt Jakop ceŋ thīn.” ⁴⁷Ku ē Tholomon yēn acī luak bēn buth.”

⁴⁸“Ku yēn Nhialic Madhōl acie ceŋ yōōt yiic yōōt ke yīk. Cīmēn ye kōc kāk Nhialic tīŋ ye luel ēlä,

⁴⁹‘Acī Nhialic luel, ke nhial yēn tō thōnydiē thīn,

ku piny yēn aye yēn yacōk tāau thīn.

* 7:30-34B.bei 3:1-10 * 7:35B.bei 2:14 * 7:36B.bei 7:5; 14:21; Kn 14:33 * 7:37L.rou 8:15, 18

* 7:38B.bei 19:1-20:17; L.rou 5:1-33 * 7:40B.bei 32:1 * 7:41B.bei 32:2-6

* 7:42-43Amo 5:25-27 * 7:44B.bei 25:9, 40 * 7:45Joc 3:14-17 * 7:462Tha 7:1-16;

1Lēk 17:1-14 * 7:471Bŋ 6:1-38; 2Lēk 3:1-17

Ye yon yindē yen bāk yik tēnē yen?

Ye tēnen yen lēu bī yen lōŋ thīn!

⁵⁰ Cie yen ya looi kākā ēbēn!*

⁵¹ “Tēril wek nhīim thīn! Wek aaci kuc bāk wēt Nhialic cī piŋ, rin thōŋ wek puōth kek kōc kēc Nhialic gam cīmēn wārkun dīt thēer. Wek aaci kuc bāk wēt cī Wēi Nhialic lēk we cī gam.”

⁵² “Le raan kāk Nhialic tiŋ cī wārkuōn dīt puōl ke kēckē nōk? Wārkuōn dīt aaci kōc cī Nhialic tooc nōk, kōc ke cie ya lueel lōn raan bī kē wīc Nhialic bī looi, abī bēn. Ku ēmēn yen acāk gaany ku acāk cōl anāk. ⁵³ Aa wek cī lōōŋ Nhialic thōn, lōōŋ kek ke cī atuny nhial thōn wārkuōn dīt. Ku keek aa kēckē ke gam!”

Ithipin aci biōōk aleel

⁵⁴ Tēwēn piŋ bāny luk wēl Ithipin, gokē puōth riāāk apeidīt ku kackē kethook tēnē ye. ⁵⁵ Ku yen Ithipin ēcī Wēi Nhialic thōŋ guōp, go yenyin wēl nhial ku dēei, ku tiŋ riel dīt Nhialic, ku tiŋ Jethu aya ke kāac Nhialic lōōm kōŋ cuēc.

⁵⁶ Go Ithipin bāny luk yōōk jalkē tiŋ, “Yen aci nhial tiŋ ke liep yethok, ku yen aci Manh Raan tiŋ ke kāac Nhialic lōōm kōŋ cuēc.”

⁵⁷ Go bāny luk keyīth kum ku reelkē apeī. Ku riŋkē Ithipin guōp, ⁵⁸ Ku yēthkē ayeer geeu ku lek biōōk aleel agut tē thou yen. Kōc kek ke nāk ye aake cā alē-thken nyāŋ riēnythii cōl Thawul ku bī ke lōk tiit. ⁵⁹ Keek aaci Ithipin jāl biōōk aleel, ku Ithipin ē ye Nhialic cōl, “Bānydiē Jethu, lor wēikiē!” ⁶⁰ Ithipin ēcī yenhiol guōt piny ku lueel ke cie rōl jōt apeidīt, “Nhialic! Duk ke gāk kēreec cīk luōi ya!” Wēt kēnē aci lueel, ku thou nyin yic. Nāāk cī Ithipin nōk ēcī raan cōl Thawul gam. Ku mony cōl Thawul ē tō thīn. Ku yeen ēcī lōn nēk Ithipin gam.

Thawul aci kōc cī gam cōl agum

8 ¹ Akōl nēk Ithipin, yen akōl jōok yen rot bī kōc ke cī wēt Jethu gam Jeru-thalem gum apeidīt. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake cī kat bīk rōt thiāi wuōt kōk yiic, wuōt Judia ku Thamaria, ku atuuc Jethu kek aake cī dōŋ Jeru-thalem kepēc. ² Kōc ke cī wēt Nhialic gam piānden ēbēn, aa kek cī Ithipin bēn la thiōk, ku jōlkē dhiau apeī rienke.

³ Ku ēcī Thawul them bī kōc cī wēt Jethu gam cōl agum, rin yeen ē ye la panē ku panē, ke kuany bēēi yiic ēbēn, ku ē ye kōc cī wēt Jethu gam yōc bei yōōt yiic, rōōr ku diāār, ku kuēeth ke bī ke la mac.*

Wēt Puōth Yam aci piōōc Thamaria

⁴ Kōc ke cī wēt Jethu gam, cī thiēi wuōt kōk yiic aake cī la cath wuōt yiic ēbēn, ku piōōckē kōc wēt Nhialic. ⁵ Pilipo ēcī cath bī la gen Thamaria ku le kōc piōōc thīn wēt Jethu Kritho. ⁶ Kōc ke cī kenhiim aa kuōōt, aake cī kepuōth aa tāāu piny ku bīk kē lueel Pilipo aa piŋ apath. Keek aaci wēt Pilipo aa piŋ ku tiŋkē kāk jāŋ gōi cī aa looi. ⁷ Kōc juēc aaci jakreec aa bēn bei kegup ke dhiau apeī, ku kōc cī ruai, ku kōc kōk cī ŋōl aaci Pilipo cōl aa puōl. ⁸ Kēya, kōc Thamaria aaci puōth bēn miet apeidīt.

⁹⁻¹⁰ Ku mony cɔl Thaimon ɛ ciɛŋ gen Thamaria, ku yeen ɛci kɔc cɔl agɛi kɔkken ye looi. Yeen ɛci rot looi ke ye raandit apeɪ, ku kuaɪ kɔc ke ciɛŋ geeu ɛbɛn aake ci kepuɔth tɔ̃au piny ku piŋkɛ wɛtde. Ku ɛ cik aa lueel ɛlɔ, “Jɔŋ cɔl Riɛldit yen aci bɛn piny cimɛn Thaimon.” ¹¹ Ku ɛ yic, Thaimon ɛci kɔc Thamaria cɔl agɛi tɛwɔ̃ar yen kɔkken kɛ looi jɔŋ tɔ̃ yeguɔp, ku kɔc aake ye wɛtde buɔɔth yic ku detkɛ yic. ¹² Nawɛn la kɔc Thamaria wɛt Pilipo gam, wɛt piɔɔc yen kɔc Wɛt Puɔth Yam rin bɔ̃any Nhialic, ku rin Jethu Kritho, go rɔɔr ku diɔ̃ar gam bik rɔt cɔl aa muɔc nhɔ̃im. ¹³ Yen Thaimon aya ɛci wɛt Nhialic gam, ku cɔl rot amuɔc nhom, ku jɔlkɛ rɛɛr tɔk kek Pilipo, ku yeen ɛci bɛn gɔi tɛwɛn tiŋ yen kɔkdɪt jɔŋ gɔi ye Pilipo looi.

¹⁴ Go atuuc Jethu ke tɔ̃ Jeruthalem piŋ lɔn nadɛ ke kɔc Thamaria aake ci wɛt Nhialic yet tɛnɛ ke. Gokɛ Piɛr ku Joon tooc bik la tɛnɛ ke. ¹⁵ Nawɛn ci Piɛr ku Joon yet Thamaria, gokɛ rɔɔk ku bi Wɛi Nhialic lɔɔny kɔc Thamaria gup. ¹⁶ Kɔc Thamaria aake ci muɔc nhɔ̃im rin Jethu Kritho ku Wɛi Nhialic ɛ ɲuɔt kɛc lɔɔny kegup. ¹⁷ Go Piɛr ku Joon kecin tɔ̃au kenhɔ̃im go Wɛi Nhialic lɔɔny kegup.

¹⁸ Tɛwɛn ci Thaimon ye tiŋ ke Wɛi Nhialic ci lɔɔny kegup, wɛn ci Piɛr ku Joon, atuuc Jethu, keek dɔɔc, go wɛc bi Piɛr ku Joon gɔm wɛ̃u, ¹⁹ ku jɔl ke yɔ̃ɔk, “Yiɛkkɛ ɲa riel kɛnɛ aya, rin na le raan daac, ke Wɛi Nhialic lɔɔny yeguɔp.”

²⁰ Go Piɛr wɛt Thaimon dhuk nhom ku lueel, “Aŋuɛ̃ɛn diɛt yi ku wɛ̃u ku cuet pan mac ɛbɛn, rin ɛ yin ye tak diɛt yi ɲɔc miɔc Nhialic wɛ̃u. ²¹ Yin acie raan akuɔtda ku acin kɛn yi mat ke ɲo, rin piandu acɪ la cɔk tɛnɛ Nhialic. ²² Dhuɔk yipuɔu ciɛ̃n, ku pɔl luzi kɔ̃rec, ku rɔ̃ɔk Nhialic ku bi kɔ̃rec ye tak cimɛn ɛ kɛnɛ pɔl piny. ²³ Yen aye tiŋ yiguɔp lɔn til yin ɲo apeidɪt, ku yiin aci kɔ̃rec ye ke looi muɔr.”

²⁴ Go Thaimon Piɛr ku Joon yɔ̃ɔk. “Rɔ̃ɔkkɛ tɛnɛ Nhialic rienkiɛ, ku bi ciɛn kɛ̃rec loi rot tɛnɛ ɲa kɔk cɔ̃ lueel yiic.”

²⁵ Tɛwɛn ci Piɛr ku Joon kɔc Thamaria lɛk lɔn ye wɛt Nhialic ye lɛk ke yic, gokɛ dhuk Jeruthalem. Ku tɛwɛn dhuk kek, aake ye kɔc piɔ̃ɔc Wɛt Puɔth Yam Nhialic ɛ bɛ̃i juɛc cik tɛ̃k yiic pan Thamaria.

Pilipo ku bɛny wɛ̃u Ithiopia

²⁶ Atuny Nhialic ɛci Pilipo lɛk ɛlɔ, “Guir rot ku kuɛny dhɔl yic, dhɔl jiɛl Jeruthalem bi la Gadha.” (Dhɔl kɛn acie ben tɛ̃k ɛmɛn.) ²⁷ Go Pilipo rot guir ku lɔɔny dhɔl. Ku tɛ̃n, ke yɔk raan Ithiopia, raan ci la Jeruthalem bi Nhialic la door. Ku yen mony kɛnɛ ɛci roc. Ku ɛ ye bɛny wɛ̃u muk wɛ̃u tiŋ cɔl Kandake, tiŋ ye bɛny Ithiopia, ²⁸ ku yen ɛ dhuk Ithiopia riɔn thel mathiɔ̃. Tɛwɛn ciɛth yen dhɔl yic, ee kuen athɔr Ithaya raan kɔk Nhialic tiŋ. ²⁹ Ku ɛci Wɛi Nhialic lɛk Pilipo, “Lɔɔr ku cath keyi thiɔk rot riɔn thel mathiɔ̃.” ³⁰ Go Pilipo jɔl riŋ tɛthiɔ̃k kek ye ku piŋ ke kuɛn athɔr Ithaya yic. Go jal thiɛc, “Ye deet yic yen kɛ kuen?”

³¹ Go bɛny tɔ̃u wɛ̃u dhuk nhom, “Ba jal deet yic kɛdɛ, ke cin raan cie tɛt yic ɲa?” Ku yɔ̃ɔk Pilipo bi la nhial riɔi yic, bi cath kek ye. ³² Kɛnɛ yen kuen athɔr theer wɛl Nhialic yic akɪn,

“Yen ee cīt amāl thel ku bī la teem röl,
acīt manh amāal cie dhiau tē teem nhiēmde wei, ee cīn wēt ye lueel.
³³ Yeen ee cī rac guōp, ku kōc aake cīi kuc bik yienyde cīi gam.

Acīn raan mīthken bī dōŋ bī lōk lueel,

bī kārec riēc akölē lōk a lueel, rin cīi piērde pinynhom guo cōl athōk.”

³⁴ Ku jōl bēny tōsu wēu Pilipo yōōk, “Lēk ɣa, Ithaya jieem rin ɣa, jieem riēnke aye rin raandā?” ³⁵ Go Pilipo jal jam, ku jōk jamde kēthiōōk awēn cī bēny tōsu wēu kuen athōr thēr wēl Nhialic yic. Ku jōl lēk Wēl Puoth Yam rin Jethu. ³⁶ Tēwēn cieth kek dhōl yic, ke yet tē tōu pīu thīn, go bēny tōsu wēu Pilipo jal thiēc, “Pīu akik, yeŋō bā pēen ke ɣa cī muoc nhom?”

³⁷⁻³⁸ Bēny tōsu wēu pan Ithiōpia acī raan kuath riāi yōōk bī riāi cōl akāāc, ku jōl Pilipo ku bēny wēu la piny ku lek pīu yiic, ku muoc Pilipo bēny wēu Ithiōpia nhom. ³⁹ Nawēn cīk jāl bēn bei pīu yiic, go Wēi Nhialic Pilipo diēr piny. Ku bēny tōsu wēu akēc Pilipo bēn tīŋ, go lōōny dhōl ke dhuk panden, ku yeen ē mit puōu apeī. ⁴⁰ Pilipo acī rot yōk ke cī yet gen cōl Adhotuth, ku ler ku piōōc kōc Wēl Puoth Nhialic geeth yiic ēbēn, gut tē yet yen gen cōl Cetharia.

Thawul acī wēt Jethu gam

(Luoi 22:6-16; 26:12-18)

9 ¹⁻² Thawul acī la tuēŋ ke riēc ye yen kōc buoth Bēny riāāc lōn nēk yen ke. Ee cī la tēnē raandīt kāk Nhialic, ku bī ye la yiēc athōōr tēnē bāny akut yanh Itharel rēēr gen Damathkuth, ku aye athōrkā lēk kōc Itharel tō Damathkuth, lōn na la Thawul kōc cī wēt Jethu gam yōk, diāār ku rōōr, ke bī dōm, ku kueeth ke Jeruthalem.

³ Tēwēn cieth Thawul dhōl yic ke la Damathkuth, ku wēn cī yen jal thiōk kek geu, ke kam thiin wēn ke tīŋ mac la biliny nhial, ku ɣer piny ēbēn yelōōm. ⁴ Ku wīik piny ku piŋ raan rōl ke jam ku lēk ye, “Thawul, Thawul! Ye rin ŋō cōl yīn ɣa agum?”

⁵ Go Thawul thiēc ēlā, “Ee yīn ɣa Bēny?” Go rōl wēn cī piŋ dhuōk ye, “Ee ɣen Jethu, ɣen raan jōr. ⁶ Ku yīn jōt rot ēmēn ku lōōr geeu, ku yīn abī lēk kē ba dhiel looi.”

⁷ Rōōr ke cath kek Thawul aake cī kōōc, ke bit, ku keek ē cīn raan cīk tīŋ, ku aake cī rōl raan jam piŋ. ⁸ Go Thawul rot jōt, nawēn liep yenyin, ke cie piny ye tīŋ. Go kōc ke cath kek ye dōm cin ku thelkē, ke la Damathkuth. ⁹ Ku jōl rēēr nīn kadiāk ke cie daai, ku yeen ē nīnkā yiic kadiāk ēcie dek pīu ku ēcie mīth.

¹⁰ Raan cōl Ananiath cī wēt Nhialic gam ē rēēr Damathkuth. Ku ē la kēn cī rot nyuōth ye, ku ē ye tēn cī Nhialic ye cōl thīn, “Ananiath.” Go Ananiath gam ku bēēr, “Yen akīn Bēny.”

¹¹⁻¹² Go Bēny lēk ye, “Jōt rot, ba la dhōl cōl, ‘Dhōl la cōk,’ ku na ɣeet pan raan cōl Judath ke yī thiēc raan cōl Thawul, raan wun Tarthuth. Yen Thawul arōōk, ku yeen ala kē cī rot nyuōth ye lōn cī yen ke raan kāk Nhialic cōl Ananiath tīŋ ke bō ɣōt, bī ye bēn dōc, rin bī yen ke piny bēn tīŋ.”

¹³ Go Ananiath bēēr, “Bēny, kōc juēc aacā lēk kārec apeī ye raan kēnē luōi kōc cī wētdu gam tō Jeruthalem. ¹⁴ Ku yeen acī bēn Damathkuth tēnē, ke cī raandīt kāk Nhialic yiēc riel, ku bī kōc yī door bēn dōm.”

¹⁵Go Nhialic lëk Ananiath, “Loor yen aca loc, ku bi ya aluanjä. Yen abi ya col ajic koc cie koc Itharel, ku jol aa banydit pinyinhom ebën, ku jol aa koc Itharel. ¹⁶Ku aba nyuoth ye, yen yen, yen tē bi yen guum thin wētdiē.”

¹⁷Go Ananiath lööny dhöl ku ler yon wën rēer Thawul thin, ku jol döc. Ku yook Ananiath elä, “Yin wämääth Thawul, Jethu yen Wën Nhialic nhom, yen ci rot nyuoth yi dhöl yic wäär bi yin acä tooc. Acä tooc, ku ba yi bën döc ku ba ben daai, ku bi Wëi Nhialic lööny yiguöp.” ¹⁸Kaam wën, ke kacit kuac rēc lööny piny Thawul nyin ku ben piny tin. Ku jot rot bi köc ku col rot amuc nhom, ¹⁹nawën ci jäl mith, ke ben riel yök. Thawul aci jäl rēer nin lik Damathkuth kek koc ci gam.

Thawul aci koc piöc Damathkuth

²⁰Nawën ke la tēn amat koc Itharel ku jiem rin Jethu. Ee ci koc aa lëk elä, “Jethu ē ye Wën Nhialic.”

²¹Koc ke ci wēt luel Thawul pin aaci bën gäi, ku yekē röt thiēc kamken, “Cie yen mony kēnē wäär tō Jeruthalem, yen koc ci wēt Jethu gam nök? Ku cie yen bi yen tēnē emēn, bi koc ci wēt Jethu gam bën döm ku kueth ke tēnē raandit kāk Nhialic?”

²²Ku yen Thawul ēci riel piöc yic apeidit, rin kāk ke ye luel, aaye nyuoth lon nadē ke Jethu yen ē raan bi Nhialic tooc bi koc bën luök, aake ye yith koc rac nhīm, ku ē cīn kēn ye koc Itharel tō Damathkuth ben bēer.

²³Nawën ci nin juēc thök, ke koc Itharel kuut kenhiim ku jolkē tē bi kek Thawul nāk thin cāt. ²⁴Ku yen Thawul ēci bën lëk kē ci koc Itharel mat yic, kē bik luōi ye. Aake ci dhöl la ayeer kal geeu yic bën aa tiit thook aköl ku wēer, rin na tēek thin ke nāk. ²⁵Nayon akäl tök ke tēu kocken ye buoth alom yic, ku luēnkē tēyör päny köu, ku jolkē luaac piny ē wiēn.*

Thawul aci dhuk Jeruthalem

²⁶Thawul aci bën dhuk Jeruthalem ku them bi rot mat akut yic, akut abiöth. Ku akēc koc ke ci wēt Jethu gam, gam lon ci Thawul rot wel ku bi ya raanden, ku keek aake ye riöc ē ye. ²⁷Go Barnaba döm cin ku yēth tēnē atuuc Jethu. Ku jol tēt yic atuuc Jethu yen tē ci Thawul Jethu tiēn thin dhöl yic ke la Damathkuth, ku lon ci Jethu jam tēnē ye. Ku yeen aya ēci tēt yic atuuc Jethu, yen tē ci Thawul koc piöc thin ke cii riöc Damathkuth rin Jethu. ²⁸Ku këya Thawul aci bën rēer ke ke. Ku jol a cath gen Jeruthalem yic ke piöc koc rin Jethu ke cie nyin ye riöc. ²⁹Yeen aya aci ya jam ku teer wēl kek koc Itharel jam thon Girik, ku ēci kockä duēr bën nök. ³⁰Nawën le koc akuötde yök lon wic ye bi nök, gokē nyaai ku yēthkē tē col Cetharia ku jolkē la tuoc Tarthuth.

³¹Ku tēen, yen ē tē ci koc ci wēt Nhialic gam nhīm bën lääu, ku rēerkē ke cīn riöc geeth yiic ebën, Judia, ku Galilia ku jol a Thamaria. Akut koc ke ci wēt Nhialic gam ēci yeyic juak, ku ēci dīt rin ye Wëi Nhialic ke kony, rin ē kek rēer ke thek bēny Jethu.

Piter aci la Lida ku Jopa

³²Piter aci bēei juēc tēek yiic, na ye yon akäl tök ke la koc ci wēt Nhialic gam ciēn pan col Lida neem. ³³Go Piter mony col Ainieth yök Lida, ku yen mony

kënë akëc cath run kabët rin cī yen ruai. ³⁴Go Pīter lëk Ainieth ëlä, “Ainieth, Jethu Kritho aci cöl apuol. Jot rot ku löm biñdu.” Go Ainieth rot jot nyin yic. ³⁵Go kōc ke ciñ Jida ku Caron Ainieth tiñ ke cath, gokë wët bëny Jethu gam.

³⁶Ku tiñ cöl Tabitha cī gam ë ciñ Jopa. (Ku rienke yen tiñ kën thoñ Gīrik ë cöl Dorkath, ku wëtde yic, “Ee lōc.”) Ku ë ye kăpath looi ku kony kōc nōñ. ³⁷Ke tēen ëcī tuany nawën ke thou. Go guäpde look ku tōu yōn nhial. ³⁸Pan cöl Jopa ëcī mec apeī ke Lida. Nawën piñ kōc akut cī wët Jethu gam lōn rēer Pīter Lida, gokë kōc karou tooc bīk la lëk ye ëlä, “Lōc bēn tēnē yo.” ³⁹Go Pīter rot jal guiir ku lööny dhöl kek rōör awën karou. Nawën le Jopa, ke yēth yōn nhial. Ku guōp ëcī diäär lēer gōm piny ke dhiau. Ku yekë alēth cī kōc yen Tabitha yon pīr yen jāl aa nyuōth Pīter. ⁴⁰Go Pīter kōc cöl ala ayeer yōot, ku jol yenhiol guōt piny bī rōök, ku wël yenhom guōp raan ku lueel, “Tabitha, jot rot!” Go Tabitha ye nyin jāl liep. Nawën tiñ Pīter go yekōu jot piiny. ⁴¹Go Pīter dōm kōk ku kony bī rot jot. Ku jol Pīter kōc akut cī wët Jethu gam cöl, ku jol aa diäär lēer, ku jol ke nyuōth Tabitha ke cī pīr. ⁴²Thoñ cī Pīter Tabitha cöl aben pīr aci jāl thiēi Jopa yic ëbēn. Ku tēen kōc juēc aaci wët bëny Jethu bēn gam. ⁴³Ku jol Pīter ceñ nīn juēc pan raan biök duny cöl Thaimon.

Kornelio aci Pīter caal paande

10 ¹Mony cöl Kornelio ë tō gen Cetharia. Ku yen ë ye bëny mac apuruk bucot, “Ke ye cöl apuruuk Italia.” ²Ku yeen ë ye raan path riōc Nhalic. Yeen ku kacke aake ye Nhalic door. Ee ye kōc Itharel nōñ nyin kony, ku ë ye lac rōök tēnē Nhalic.

³Nayon akäl tōk, tōñ aköl, ke kēdāñ bō kēcīt nyuōth, ku tiñ atuny nhial ke bō ku lueel tēnē ye, “Kornelio!”

⁴Go Kornelio atuny nhial dōt ke cī riōc ku lueel, “Ye kēnē nō Bēny?” Go atuny nhial dhuōk ye, “Nhalic aci rōōkku piñ, ku aci kuōny ye looi tēnē kōc nōñ nyin tiñ aya. Ku awic bī ke dhuk nhīm. ⁵Tuōc kōc Jopa emēn bīk mony cöl Thaimon Pīter la cöl. ⁶Yeen arēer pan raan duny biök cöl Thaimon, wār nhom.” ⁷Tēwēn cī atuny nhial awën luel ë wēlkā jāl, ke Kornelio cöl kōc karou ken lui baai, ku cöl apurukden tiit baai ë Nhalic door, ⁸ku lëk ke wët cī atuny nhial lueel, ku tooc ke Jopa.

⁹Nayon aköl dēet, ke rōör awën nōot dhöl yic, ke cī thiōk kek Jopa, ke Pīter la yōn nhial thok tēcīt aköl ciel yic bī la rōök. ¹⁰Ku jol cōk nōk, ku wic bī mīth. Tēwēn guiir miēth ke kēcīt nyuōth loi rot tēnē ye, ¹¹ku tiñ nhial ke cī rot liep, ku luēc kēdāñ rot piny, kēdīt la tēyēi, la guōk kañuan, ¹²la yic kuat lāi ëbēn, ku kāk wuc keyōth piiny ku diet pār nhial. ¹³Ku piñ rōl ke lëk ye, “Jot rot Pīter, nāk lēi ku cuet.”

¹⁴Go Pīter lueel, “Acie tēde Bēny! Yen akëc kañ mīth kāk cie cam cīt kākā.”

¹⁵Go rōl bēn jam tēnē ye, “Duk tak lōn le yen ke ciī path bī cam tē cī Nhalic ye lueel ka path.” ¹⁶Kēnē aci rōl awën ber yic arak diāk, nawën ke wiēn mit, ku dhuk nhial.

¹⁷Ku gēi Pīter kē wic Nhalic bī lëk ye ë nyuōth kēnē yic. Ku ë kaam awën ke kōc cī Kornelio tooc aaci tē rēer pan Thaimon thīn njic, ka kāk yōl thok.

¹⁸Ku cōōtkē ku thiēckē, “Le jāl tō baai tēn cöl Thaimon Pīter?”

¹⁹Tēwēn nōt wic Pīter ye bī nyuōth deet yic, ke lëk Wēi Nhalic ye, “Pīter, piñ yīyic, ala kōc kadiāk cī bēn wic yī. ²⁰Guir rot ku lōr piny, ku duk wët

cieth kek yōŋ yic ba cīi la ke ke, ee yen acōl ke aabō.” ²¹ Go Pīter la piny ku lēk ke, “Ee yen raan wiēckē. Yenō bīi wek?”

²² Gokē bēēr, “Yok aacī bēny apuruuk Kornelio tooc. Yeen ē raan path Nhialic door, ku yeen atheek kōc Itharel ēbēn. Acī atuny Nhialic lēk ye bī yī caal paande, rin bī yen wēt ba la lēk ye piŋ.” ²³ Go Pīter ke cōl, “Bāk nienkē ē wēēr kēnē.”

Nawēn bak piny ke Pīter jiēl ke ke, ku cath kōc kōk cī gam Jopa kek ye aya. ²⁴ Na akōl dēēt ke yet Cetharia tē tiit Kornelio ye thīn, kek kacke ku māthken cī cōl. ²⁵ Tēwēn dōōt Pīter baai, ke lor Kornelio ku gut yenhiaal piny yenhom. ²⁶ Go Pīter cōl ajōt rot bī kōc ku lueel, “Yen guōp, yen ē raan ē path.” ²⁷ Ku jōl Pīter jam kek Kornelio agut tē yet kek yōt, ku yōk kōc juēc ke cī kenhiīm mat, ²⁸ ku lueel tēnē ke, “Anjeckē lōn lōndan Itharel ē raan pēēn bī cīi la bēēi kuat dēt yiic, ku cīi mēt ke ke. Ku acī Nhialic nyuōth ya lōn acīn raan lueel ka la guōp kārēc. ²⁹ Kēya, wēn cī yīn ya tuōc, yen acī bēn ke cīn diu, ku awiēc ba njic aya, yenō tuc yīn ya.”

³⁰ Go Kornelio lueel, “Wāār nīn kadiāk cōk yen ya rōōk yōōt ē tēn, tēcīt mēnē tāāŋ akōl, kaam wēn ke raan ceŋ alēth yer apēi bō ku kēēc ŷanhom, ³¹ ku lueel, ‘Kornelio! Nhialic acī rōōkku piŋ, ku acī kuōny ye looi tēnē kōc ŋōŋ nyīn tiŋ. ³² Tuōc raan Jopa bī mony cōl Thaimon Pīter la cōl. Yeen arēēr pan raan duny biōk cōl Thaimon tō wār nhom.’ ³³ Guō yī tuōc nyīn yic. Ku yīn acī kēpath looi ba bēn. Ēmēn, yok aa rēēr tēn ēbēn ŷo dēēi Nhialic, buk kē cī Nhialic lēk yī ba lueel, piŋ.”

Lōŋ Pīter

³⁴ Go Pīter jāl jam ēlā, “Aca deet yic ēmēn lōn ē yic, Nhialic acie kōc ē poc yiic.” ³⁵ Kuat raan ye door ku looi kāpath, aye gam. Acīn kēde kek kuat. ³⁶ Yīn anjic wēt cī lēk kōc Itharel, Wēt Puōth Yam cī Jethu Bēny mac kōc ēbēn bēēi bī kōc dōōr ke Nhialic. ³⁷ Yīn anjic kākdiit cī rōt looi pan Itharel ēbēn, jōōk wun Galilia, lōk wēi wāār ye Joon lēk kōc cōk ciēēn. ³⁸ Yīn anjic Jethu raan Nadharet, raan cī Nhialic lōc ku cōl Wēike abō tēnē ye ku gēm riel. Jethu ē ye la ŷōn juēc yiic, ku looi kāpath tēnē kōc. Ku kony kōc la gup jakrēc. ³⁹ Yok aacī kājuēc cī looi gen Jeruthalem ku pan Itharel ēbēn tiŋ, ayī kē cī ye piāāt tim cī rīiū kōu bī nōk. ⁴⁰ Ku ben Nhialic cōl apīr ku jōt bei piiny raŋ yic akōl ye nīn diāk, ku cōl anyuth rot ŷo. ⁴¹ Ku acie kōc ēbēn aa ŷook kōc ŷok cī Nhialic lōc buk njic. Yok aacī mīth ku dēkku kek ye wāār jōn rotde cōk ciēēn. ⁴² Ku lēk ŷo buk wētde lēk kōc, ku luelku lōn ē yen acī Nhialic lōc bī luk looi tēnē raan ēbēn, kōc pīr ku kōc cī thou. ⁴³ Kōc ēbēn, kōc kāk Nhialic tiŋ aacī jam rienke, ku luelkē na gam raan wēt Jethu, ke Nhialic apēl kāracke piny rienke.”

Kōc cie kōc Itharel aacī Wēi Nhialic lōōny kegup

⁴⁴ Tēwēn ŋot jiēem Pīter, ke Wēi Nhialic lōōny kōc awēn pīŋ gup. ⁴⁵ Ku kōc Itharel wāār bō Jopa kek Pīter aake cī gāi, rin cī kek Nhialic tiŋ ke cī miōcde gām kōc kuat dēt cie kōc Itharel aya. ⁴⁶ Rin aa cīk tiŋ ke jam thok kōk, ku luelkē, “Nhialic adiit.” Go Pīter jam, ⁴⁷ “Kōckā aacī Wēi Nhialic bēn tēnē ke cīmēnda aya. Nadē, le raan bī ke pēēn bī ke cīi muōc nhīīm?” ⁴⁸ Ku cōl ke aa muōc nhīīm rin Jethu Krītho. Ku lēk Kornelio Pīter bī rēēr ke ke nīn lik.

Piter acä akut Jeruthalem lëk kē cī looi

11 ¹Atuuc Jethu ku kōc kōk cī gam pan Judia yic ēbēn, ee cīk piŋ lōn nadē ke kōc cie kōc Itharel aake cī wēt Nhialic yet tēnē ke. ²Tēwēn cī Piter yet Jeruthalem, go kōc ke wīc ye ku bī kōc cie kuat Itharel aa ŋoot ye jāām guōp ēlā, ³“Yīn yī ye jāl pan kōc cie ŋoot, ku yīn yī ye rōm ke ke!” ⁴Go Piter ke tēt kēriēēc ēbēn cī rot looi, ⁵“Wāār ē la kēn ca tiŋ ke ya rōōk gen Jopa. Ee la kēdīīt la tēyēi, la guōk kaŋuan, ca tiŋ ke luēc piny nhial, ku tēēu piny yalōōm. ⁶Ku jāl luiit yic, guo lāāi baai ku lāāi roor ku jōl aa lāāi wuc keyiic, ku diet roor tiŋ thiin. ⁷Ku piēŋ rōl ke ye lēk ya, ‘Jot rot Piter, nāk lāāi ku cuet!’ ⁸Guo lueel, ‘Acie yic, Bēny! Acīn mīith rec ca kaŋ cam cīt kākā.’ ⁹Guo rōl ben piŋ nhial. ‘Duk tak lōn le yen kē cī path bī cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.’ ¹⁰Kēnē acī rot looi arak diāk, ku jōl kēdīīt la tēyēi la guōk kaŋuan awēn tō lāāi thiin, miit ku dhuk nhial. ¹¹Kaam thiin awēn ke rōōr kadiāk cī tuōc ya tē cōl Cetharia yēēt pan awēn rēer yen thiin. ¹²Ku ēcī Wēi Nhialic lēk ya, ba nhom cīi thiek ba cath ke ke. Ku jōl kōckā kadātem akutdan kōc cī gam yic ya ruac, jāl Jopa agut Cetharia, ku lok pan Kornelio. ¹³Ku lēk Kornelio yō lōn cī yen atuny nhial tiŋ ke kāac yenhom yōnde ku lēk ye, ‘Tuōc raan Jopa tēnē mony cōl Thaimon Piter bī bēn. ¹⁴Yen abī lēk wēl bī yīn ku miēthku cōl apoth kērac yic.’ ¹⁵Nawēn jaam, ke Wēi Nhialic lōōny kegup cīmēn yōn tuēŋ kōŋ yen lōōny yōgup. ¹⁶Ku jāl kēnē cī Bēny Jethu lueel yōn tak, ‘Joon ē ye kōc muōc nhīim ē pīu, ku wek aabī muōc nhīim Wēi Nhialic.’” ¹⁷Acie kē lēu bī baai dhōl lōn cī Nhialic kēnē yen cī yiēk yō, yiēk kōc cie kōc Itharel aya, ku ē yīk yō wēt cī yok wēt Bēny Jethu gam, ke yen ya ŋa, ba them ba Nhialic gēl nhom!”

¹⁸Nawēn piŋkē wēl cī Piter lueel, gokē cī ben jāām guōp ku leckē Nhialic ēlā, “Kēn yen ē wēl Nhialic aya, ku bī kōc cie kōc Itharel kārec yekē looi puōl, ku bīk met pīr akōlriēēc ēbēn yic!”

Kōc cī gam pan cōl Antiōk

¹⁹Kōc ke cī gam aake cī weer rin cī kek riōōc lōn nēk ke cīmēn wāār cī Ithipin nōk. Kōc kōk ke yīc aacī yet pan cōl Ponicia ku Thaipruth ku Antiōk. Ku keek aake ye kōc Itharel kepēc kek aake ye lēk wēt yam Jethu. ²⁰Ku kōc kōk ke cī gam, ku aake ye kōc pan Thaipruth ku Thirene, aake cī la Antiōk ku lek Wēt Puōth Yam lēk kōc cie kōc Itharel aya. Aa cīk aa lēk thoŋ puōth yam rin Bēny Jethu. ²¹Aake cī Nhialic yiēk riel. Go kōc juēc gam ku yekē Nhialic door.

²²Thoŋ cī kōc cie kōc Itharel gam Antiōk acī yet tēnē kōc cī gam Jeruthalem. Gokē Barnaba tuōc Antiōk. ²³Wēn cī yen yet ku tiŋ tē cī Nhialic kōc Antiōk daac thiin, ke jōl puōu miet ku jiēēm kenhiim ku bīk aa kōc path yer puōth, nhia Nhialic piānden ēbēn. ²⁴Barnaba ē ye raan path cī Nhialic gam piānde ēbēn, ku ē la guōp Wēi Nhialic. Kōc juēc aacī wēt Bēny bēn gam.

²⁵Ku jōl Barnaba jāl ku ler pan cōl Tarthuth ku bī Thawul la wīc. ²⁶Nawēn le yōk, gokē bēn Antiōk. Ku jōlkē rēer Antiōk ē ruōōn, ku keek aake ye rōm kek kōc cī gam, ku aacī akut dīt apeī bēn piōōc. Antiōk yen ē tēn kōŋ kōc cī gam aa cōl thiin ka Krīthiaan.

Barnaba ku Thawul aaci tuɔɔc Jeruthalem

²⁷Ruɔɔn yen rëer Barnaba kek Thawul Antiök, yen ë tën jiël kɔc kɔk kāk Nhialic tɨŋ Jeruthalem ku lek Antiök. ²⁸Raan tɔk ke yiic cɔl Agabuth ëci Wëi Nhialic yiëk riel, ku bɨ lëk kɔc lɔn le yen cɔŋdɨt bɨ bën pinyinhom ëbën. (Cɔŋ kënë aci bën bën yɔn ye Klaudiöth bënynaknhom.) ²⁹Ku abiöth aaci raan tɔk keyiic ëbën la kënë cɨ ya tuɔc wämäthaken cɨ gam ciëŋ wun Judia. ³⁰Ku keek aaci wëu kuɔɔt yiic, ku jɔlkë Barnaba ku Thawul tooc bɨk ke yäth tënë kɔcɔt akut kɔc cɨ gam.

Kɔc cɨ gam aaci ŋuɔt ke gum apei

12 ¹Ë runkä cɔk ëci baai kööl agut Judia, go bëny Judia cɔl Yërot Agrípa kɔc abëk kɔc cɨ gam yiic cɔl aban. ²Yeen aci mënñ Joon cɔl Jemith cɔl atɔk yeth pal. ³Na le tɨŋ ke kɔc Itharel mit puɔth kë cɨ looi, go Piter cɔl adɔm ku mac, (yen kënë ë loi rot yɔn ciem Yan Ayum cɨn yic luu.) ⁴Nawën cɨ Piter dɔm ku mac, ke thön akuut apuruuk kaŋuan bɨk aa tiit. Ku akuɔt tɔk ë la yic kɔc kaŋuan. Ee cɨ Yërot Agrípa tak ku bɨ Piter yäth luk yic aköl Yan Ayum cɨn yic luu cɔk ciëñ. ⁵Ku Piter aci jäl rëer mëc yic. Ku kɔc cɨ gam aake ye röök rienke apei tënë Nhialic.

Atuny Nhialic aci Piter luɔny bei yön mëc

⁶Wëer yen bɨ Yërot Agrípa ye cɔl abii luk yic rial, Piter ë nin kam apuruuk karou ke tit ye. Ee cɨ rek cɨn arëk karou, ku yön mëc ë tit thok apuruuk kek ke lui akölë. ⁷Tëwën nyin yic ka atuny Nhialic bɨ ku këc yöt thok ku mer yöt yic. Ku mëŋ Piter kët ku puɔc bɨ rot jɔt ku lëk ye, “Lɔc rot jɔt! Ku ban yiköu!” Nyin yic, ke luɔŋ awën cɨ ye rek lööny wei yecin. ⁸Ku lueel atuny nhial, “Dut yiyic ku ruök warku.” Go Piter yeyic duut ku ruk war, ku lëk atuny nhial ye, “Paat alanhdu yiköu ku buɔth ya.” ⁹Go Piter jäl biaath cɔk ayeer, Piter ë këc kën loi rot deet yic, lɔn nadë ke kë looi atuny nhial ë yic. Ëci tak ciët ye nyuöth. ¹⁰Keek aaci jäl tëek akuɔt tɔk lööm, akut apuruuk ke tit, ku benkë rëet akut dët ye kek rou lööm ku jɔlkë yet kal thok, kal ye gur thok wëeth cɨ yethok wel geeu. Go kal yethok ŋaany ë rot ku lek ayeer. Keek aaci jäl la ke cath dhël yic, nawën ka atuny nhial mār.

¹¹Ku jɔl Piter kë lui rot ye deet yic ku lueel, “Ëmën aca jal ŋic lɔn ye yen yic kënë awën ya tɨŋ këcɨt nyuöth! Nhialic acä tuɔc atuɔnyde bā bën kuɔny bei Yërot Agrípa cin, ku jɔl aa kāk ke ye kɔc Itharel tɨŋ ke bɨk luɔi ya.”

¹²Nawën ŋic lɔn rëer yen tërac, go la pan Maria man Joon Marko. Ku kɔc juëc aake cɨ kenhiim kut thin ë ke rök. ¹³Ku jɔl Piter yöt tɔŋ thok ayeer, go nyan aluaak lui baai cɔl Roda la bɨ raan yöt gut thok la tɨŋ. ¹⁴Ku ëci Piter ŋic röl, go puɔu miet apei, ku go guo kat ke këc yöt liep thok, ku le lëk kɔc lɔn yen ke Piter yen akäac ayeer. ¹⁵Go kɔc awën rëer yöt lëk ye, “Yin aci muɔl!” Go lëk ke lɔn ë yic yen aci lëk ke. Gokë lueel, “Ka atiëmde yen aci bën.”

¹⁶Ku la Piter tuen ke tɔŋ yöt thok, gokë yöt ŋaany thok. Gokë tɨŋ ku gëikë. ¹⁷Go Piter lëk ke bɨk biët, ku jɔl tët yic ke yen të cɨ Nhialic ye bëi bei thin yööt ë mëc yic ku lëk ke, “Lëkkë Jemith ku wämäthkuan kɔk yen kë cɨ rot

looi.” Ku jiël bī la tēdēt. ¹⁸Na la piny bak, go apuruuk ke tīt nhīim la cōt, ku yekē rōt thiēec kamken, “Yenō cī rot looi tēnē Pīter?” ¹⁹Go Yērot Agrīpa apuruuk yōök bik yōöp. Ku akēc kē bēn yōk. Go apuruuk cōl adet thook, ku lēk kōc kōc nōk bī ke nōk. Tēwēn cī ē kēnē rot looi go Yērot Agrīpa jāl Judia, ku ben la ceŋ Cetharia.

Antipāth Yērot aci thou

²⁰Nawēn cī Yērot Agrīpa pušu riāāk tēnē bāny Tire ku Thidon, gokē la ke ya akut bik la tiŋ. Ku ē cik kaŋ lēk Blatuth raan kāk pan bēny tiit bī wētden gam. Ku jōlkē la tēnē Yērot Agrīpa ku thiēckē bī dōör ke ke, rin keek aake ye mīth yōk wun yen mec Yērot Agrīpa.

²¹Nayon akōl yen cī Yērot Agrīpa lueel bī yen mat ke ke, go ruk alēthken bāāny ku nyuuc thōnyde nhom ku jieem ke kōc. ²²Ku jōl kōc duōt aa looi ēlā, “Acie raan yen jam, Aciēk.” ²³Ee tēēn, Yērot Agrīpa aci atuny Nhialic bēn cōl atuany, rin cī yen rot looi bī a yen ye door ku cie Nhialic yen ye door. Nawēn ke cuet kām tō yeyāc yic, ku thou.

²⁴Wēt Nhialic aci bēn la tueŋ ku kōc juēc aaci bēn gam.

²⁵Ku Barnaba kek Thawul aaci luoiden bēn thōl, ku dhukkē Jeruthalem ke cath kek Joon Marko.

Barnaba ku Thawul aaci lōc ku toc ke

13 ¹Kōc ke cī gam Antiōk aake la yiic kōc ke ye kāk Nhialic tiŋ, ku jōl aa kōc ē kōc cī gam piōc, ku keek aake ye yī Barnaba ku Thaimon. (Raan col) ku Lukiōth (raan pan Thirene) ku Maneen (ku yen ē ye mēthē bēny cōl Antipāth Yērot) ku Thawul. ²Tēwēn ye kek rōök thīn tēnē Bānyda, ku yekē mīth theek ke ye dhēl dēt dōör kek Nhialic, go Wēi Nhialic lēk ke ēlā, “Pālkē Barnaba ku Thawul ku bik luci ca lōc ke aa looi.”

³Ku jōl kōc cī gam miēth aa theek ku rōökkē ku jōlkē Barnaba ku Thawul dōc ku jōlkē ke cōl ajiel bik luci cī Nhialic lōc ke la luōi Nhialic.

Barnaba ku Thawul aaci kený Thaipruth

⁴Barnaba ku Thawul aake cī Wēi Nhialic tooc bik la gen cōl Theleukia ku lek teem kōu riāi ku lek gen tō gool nhom wār ciel yic cōl Thaipruth. ⁵Na lek yet gen dēt cōl Thalamith, gokē kōc aa piōc wēt Nhialic tēn amat kōc Itharel. Ku Joon Marko ē cath ke ke rin bī keek aa kony luci.

⁶Keek aaci cath ku temkē Thaipruth kōu, ku lek gen Papoth yen le kek raan dēt tiēt cōl Bar-Jethu ke ye raan Itharel, yōk thīn. Ku ēcī rot a nyuōth ciēt ye raan kōc lēk wēt Nhialic. ⁷Yen Bar-Jethu ē ye mēthē bēnydīt cōl Therjiuth Pauluth, bēny wun tō gool nhom wār ciel yic. Ku yeen ē ye raan pel nyin apeī. Bēny ēcī Barnaba kek Thawul tuōc ku bik bēn tēnē ye, rin ē wīc bī piōc wēt Nhialic. ⁸Ku yen luoiden bī kek bēny piōc ēcī tiēt Elimath (aa kek rienke thoŋ Girik) duēr rac, rin cī yen ye them bī bēny rac nhom bī wēt Nhialic cīi gam. ⁹Ke Thawul, ku aŋic aya lōn cōl ye Paulo, ēcī Wēi Nhialic la yeguōp, go tiēt tiŋ ku dōt apeī, ¹⁰ku lēk ye, “Yīn mǎnh jōrac. Yīn raan la ater kek kǎpath ēbēn. Yīn athiāŋ guōp kǎrec, ku aye them akōlakōl ba yith Nhialic wel bik aa lueth! ¹¹Yīn abīi Nhialic jak guōp ēmēn. Yīn abī cōc ku yīn abī nīn nōk ke yī cīi piny ben tiŋ.” Nyin yic Elimath, ēcī kēn macār guō paat nyin piny, ku

jol cath ke wic raan bi ye dom cin bi thel. ¹²Nawen tij benydit ke ci rot looi, go wet Nhialic gam rin yeen eci gai apeidit kak ci ke ye piöc wet Nhialic.

Barnaba ku Paulo aaci la Antiök t5 Pithidia

¹³Paulo ku jol aa kocken cath kek ye aaci war teem riäi ke jiel Papoth ku lek Perga, wun col Pampilia. Tewen, Joon Marko aci ben puök ke ke ku dhuk Jeruthalem. ¹⁴Ku ben ke jal Perga ku yeetke Antiök t5 wun col Pithidia. Nawen aköl löj, aköl ci koc e luui, go Barnaba ku Paulo la ten amat ku nyuucke thin. ¹⁵Nawen ci lööj Mothith, ku jol aa wel koc kak Nhialic tij kuen, go bany ten amat wet lek Barnaba ku Paulo ela, "Wamathakua wek aa wicku bak koc jaam nhim, te le yen wet bi ke riel puoth bak lek ke." ¹⁶Go Paulo rot jat, ku nyooth yecin bi koc biet. Ku jol jam ela, "Wek methkie pan Itharel, ku jol aa koc cie koc Itharel Nhialic door, pienke wetdie. ¹⁷Nhialic koc Itharel eci warkuan dit loc ku looi ke ke ye kuatdit ril tor tewaar cieng kek ke ye alei wun col Ijip. Keek aake ci Nhialic beei bei Ijip rielde." ¹⁸Ku aci karec yek luoi ye guum roor ruön thiarnuan. ¹⁹Ku Nhialic aci wuot kadhorou cuap wei pan Kanaan. Ku looi kacke bi aa kek la piny, ²⁰tecit run buot kaqvan ku thiardhiac.

"Wen ci ken rot looi, go Nhialic ke yiek koc mac ke agut te tul raan kak Nhialic tij col Thamel. ²¹Nawen thiecke Nhialic bi ke yiek benynaknom, go Nhialic ke yiek Thawul raan many Kic, kuat Benjamin yic, ku bi ya beny ruön thiarnuan."

²²"Nawen ci Thawul nyaai baany yic, go Nhialic Debit looi ke ye benynaknomden. Ku ken ci Nhialic luel rienke akin, 'Aca yok lon Debit, wen Jethe yen e raan yen wiic. Ku e yen raan bi kak wiicke bik rot looi, aa looi.'"

²³"E ye Jethu raan kuat Debit, yen ci Nhialic looi ke ye raan bi koc Itharel luök, tecit te ci yen ye luel thin waar. ²⁴Waar kec Jethu lucide jock, ke Joon eci koc Itharel kaq lek wet Nhialic. Ku ye ke yock bik muol luoi karec, ku colke rot aa muc nhim piu. ²⁵Na waar ci luci Joon thioök kek thök, go koc thieec ela, 'Yake tak ya na? Acie yen raan tietke. Raan tietke abi lok ben yacök. Ku acie yen raan leu ye ba warke dak bei yecök.'"

²⁶"Wek wamathkie Itharel, mith Abaram, ku jol aa wek koc cie koc Itharel reer ten Nhialic door. Wet bi koc kony bi koc ci la pan mac aci lek yo. ²⁷Ku yeen akec koc ke cieng Jeruthalem ku banyken njic, lon nade ke yen raan bi koc ben kony. Ku keek akec wel deet yiic aya, wel ke ye koc kak Nhialic tij lek ke waar ye kuen akolaköl, aköl löj. Ku keek aaci wel koc kak Nhialic tij col aa tij kenhim, rin ci kek Jethu col anak. ²⁸Cok alon cin yen yiny cik yok bi ke ye tem thou, goke nuot ke thieci Pilato bi dhiel nök. ²⁹Ku wen ci kek keriieci eben looi, kak ke ci got athor theer wel Nhialic yic rienke, goke jat piny tim ci riü kou ku lek thioök raq yic. ³⁰Ku yeen aci Nhialic col aben pir. ³¹Ku aaci rot nyuoth koc ke ye cath kek ye kam Galilia ku Jeruthalem nin juec yiic. Kek kocka, kek aaci kak ci rot looi tij, ku lekke ke koc Itharel."

* 13:17B.bei 1:7; 12:51 * 13:18Kn 14:34; L.rou 1:31 * 13:19L.rou 7:1; Joc 14:1

* 13:20Bany 2:16; lTha 3:21 * 13:21lTha 8:5; 10:21 * 13:22lTha 13:14; 16:12; Wk 89:20

* 13:24Mk 1:4; Lk 3:3 * 13:25Mt 3:11; Mk 1:7; Lk 3:16; Jn 1:20, 27 * 13:28Mt 27:22-23;

Mk 15:13-14; Lk 23:21-23; Jn 19:15 * 13:29Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42

* 13:31Luci 1:3

³²⁻³³ “Ku yok aaci bën buk we bën lëk thoŋ path cī Nhialic yepuŋ tɔŋ ke bī luŋi wārkuan dīt. Aci luŋi ɔo ɛmën yok miëthken, rin cī yen Jethu cɔl aben pīr ke cī thou. Cīmën cī ye gōt ɛlā waak rou athör theer wël Nhialic yic,

‘Yin ee wëndië, yen aci ya Wuur akölë.’”

³⁴ “Ku yen kënë yen ɛ kē cī Nhialic lueel, lɔn bī yen ye cɔl aben rot jɔt thou yic, ku bī cīi kɔŋ dhiäth raŋ yic,

‘Yin aba yiëk yath, ku yin aba dɔɔc cīt tēwäär,

cī yen yapuŋ taan thīn tēnē Debit.’”

³⁵ “Ku ɛ yic alanden, ɛcī lueel kēlā wēt dēt cī gōt yic,

‘Yin acā aluonydu bī puŋl bī dhiäth raŋ yic.’”

³⁶ “Ku yen Debit ɛ ye kāk Nhialic looi wäär pīir yen, ku jɔl thou ku thiäk tē cī wārken dīt thiök thīn. Ku guäpde aci bën dhiäth raŋ yic. ³⁷Ku kën akēc rot looi tēnē raan cī Nhialic jɔt bei raŋ yic.

³⁸⁻³⁹ “Awieć bāk ŋic wek wämäthkië Itharel, lɔn nadē ke rin Jethu yen abī käreć päl piny tēnē kɔc. Raan bī wētde gam abī adumuŋmke päl piny tēnē ye. Ku kënë ɛ kēc lōŋ Mothith looi wäär tēnē we. ⁴⁰Tääkük wenyin piny apath bī kē cī kɔc kāk Nhialic tīŋ, cīk lēk kɔc ɛlā rot cīi lui we,

⁴¹ ‘Tiëŋkē wek kɔc kɔc dɔl gup! Gäikē ku wek aabi liu, rin kē luŋi akölë!

Acie kē bāk gam, cɔk alɔn bī raandā ye teet yic tēnē we!’ ”

⁴² Wën jiël Paulo ku Barnaba tēn amat, goke yōk ku bīk bën bën aköl dēt amat bīk wēt lööŋ Nhialic bën ber yic. ⁴³Wën cī kɔc jāl amat yic, ke Paulo ku Barnaba ruć kɔc juēc Itharel, ku kɔc juēc cie kɔc Itharel cī ciēŋ kɔc Itharel gam. Ku jɔl Paulo kek Barnaba lēk ke bīk kepuŋth dēt, ku bīk pīr ke ŋōth piath Nhialic.

⁴⁴ Nawën aköl dēt amat, ke kɔc juēc apei bö amat yic aabi ciēt kɔc ɛbën geeu kek cī guëër bīk bën piŋ wēt Nhialic. ⁴⁵Nawën tīŋ kɔc Itharel akut dīt kënë ke dɔm tiel ke. Ku yekē wēt lueel Paulo dhɔl yic ku yekē lat. ⁴⁶Ku Paulo kek Barnaba aaci bën jam apei kēlā ke cīi rić, “Kën yen bī rot kaŋ looi tuēŋ, ee lɔn bī we lēk wēt Nhialic. Ku na cāk kueć bāk wēt Nhialic cīi gam, ku yakē rōt yōk ke we cie kɔc wīć pīr aköriēc ɛbën, ke wek aa buk nyäŋ piny ku lok tēnē kɔc kōk cie kɔc Itharel. ⁴⁷Rin yok aaci Nhialic yōk ɛlā, ‘Wek aaca looi ke we cīt mermer tēnē kɔc cie kɔc Itharel, rin bī raan ɛbën pinyhom poth la pan mac.’ ”

⁴⁸ Nawën piŋ kɔc cie kɔc Itharel wēt kënë, gokē puŋth miēt ku leckē wēt Nhialic cīk piŋ. Ku kɔc ke cī lɔc bīk aa kɔc pīr aköriēc ɛbën aake cī bën gam.

⁴⁹ Wēt Nhialic aci bën yet bëikē yiic ɛbën. ⁵⁰Go kɔc Itharel, kɔc dīt baai geu yic ɛbën ben rac nhīim agut diäär kɔc dīt cie kɔc Itharel Nhialic door. Ku aaci Paulo ku Barnaba bën cuŋp wei panden. ⁵¹Go atuuc Jethu mēl kuēŋ ku teŋkē kecök rin cī kek puŋth riäak tēnē ke. Ku jiël kē ku lek pan cɔl Ikonía. ⁵²Kɔc ke cī gam Antiök aake cī Wēi Nhialic la kegup, ku keek aake mit puŋth apei.

Paulo ku Barnaba aa kɔc Ikonía lēk Wēt Puŋth Yam

14 ¹Kēcīt kēwäär cī rot looi tēnē Paulo ku Barnaba Antiök acie yic ben ber aya tēnē ke Ikonía. Paulo ku Barnaba aake cī la yōn ye kɔc Itharel

* 13:33Wk 2:7 * 13:34Ith 55:3 * 13:35Wk 16:10 * 13:41Yab 1:5 * 13:47Ith 42:6; 49:6

* 13:51Mt 10:14; Mk 6:11; Lk 9:5; 10:11

mat thïn, ku jieemkë arëk bi kôc juëc Itharel ku kôc cie kôc Itharel wët Jethu gam. ²Ku kôc kôk Itharel ci kuc bik wët ciï gam, aaci kôc Ikonía luôm thook bik kenhïim wël Paulo ku Barnaba. ³Ku Paulo kek Barnaba aaci rëer Ikonía nïn juëc. Ku jieemkë apei rin Jethu ke ciï riôc, ku wët yekë lueel ëbën ë yic, rin ci Jethu ke yiëk riel bik kâk jâj gôï aa looi. ⁴Ku kôc juëc tó geeu aake ci keyiic tek, kôc kôk aake wël kôc Itharel piñ ku gam kôc kôk wët atuuc Jethu.

⁵Nawën ke met kôc Itharel yic kek kôcken dît ku kôc Konya bik agaac jôk, ku wickë bik ke nôk. ⁶Nawën la kôc piöôc wët ci mat yök cök, gokë riñ tẽ cöl Likonia tó geeth Lithtra ku Derbe thïn. ⁷Ku piöôckë Wët Puuth Yam Bány Jethu ë geethkâ yici.

Paulo aci duër nôk Lithtra

⁸Mony ci ruai, cie cath, yecök yôc piiny tẽwäär dhiëeth ye ë tó gen Lithtra. ⁹Ku ë ye wël Paulo piñ. Go Paulo tiñ ke ci gam ku peth bi kony. Go dôt, ¹⁰ku lueel, “Jot rot ba kôc!” Go rot wuöl nhial ku cieth.

¹¹Nawën tiñ kôc juëc kã ci Paulo looi, gokë jam apei thonjen Likonia, “Aciëek cit kôc aaci bën piny nhial tënë yoi!” ¹²Ku ciëkkë Barnaba ke cöl Deuth ku ciëkkë Paulo ke cöl Yërmith rin ë yen raan ye wëlken lueel. ¹³Go raandit jôj cöl Deuth door, jôj rëer yiënde kal thok miöör la yiëth adir ci cuëec yôök bëëi. Ku wic kek kôcken juëc rëer ke ye bik atuuc door ë ke.

¹⁴Nawën piñ Barnaba ku Paulo ke wickë bik looi, gokë aläthken ret yiic kekôth bik nyuôth lön ciï kek kécit kënë wic, ku riñkë ciel than awën yic ku lueelkë, ¹⁵“Yenô looi wek kënë? Yok aa kôc ë path cimëndun. Yok aaci bën buk Wët Puuth Yam Jethu bën lueel, ku buk we nyaai kâk yakë doorkâ yiic rin cin kek wëden yic, ku bák aa door Nhialic tön pîr, ci nhial ku piny ku wër kek kâkkith tó thïn ëbën cak.” ¹⁶Wäthëer Nhialic ëci kôc puöl bik kâkken cik tak aa door. ¹⁷Ku Nhialic ë rot nyuôth akölaköl kapuuth ye looi yiic tënë kôc. Ee deñ cöl atueny ku lok kâj ëbën cit tãden ye kek luk, ku mitkë puuth.” ¹⁸Cök awën kéc kôckâ wëlken lac gam, ka cik bën lëu bik kôc dök bik miöör ciï nâk.

¹⁹Nawën ke kôc Itharel kôk bö Antiök gen tó Pithidia, ku bö kôc kôk Ikonía, ku reckë kôc nhïim ku biöökkë Paulo ku yöckë ayeer geeu, ku takkë lön ci yen thou. ²⁰Nawën la kôc ci gam kenhïim kut yelööm, ke jot rot ku dhuk geeu. Nayon nhiäk ke la Derbe kek Barnaba.

Paulo ku Barnaba aaci dhuk gen Antiök tó Thiria

²¹Paulo ku Barnaba aaci Wët Puuth Yam lëk kôc Derbe ku gam kôc juëc wët Jethu. Nawën ke dhuk Lithtra. Ku lek Ikonía ku jöl a Antiök tó Pithidia. ²²Ku lëkkë kôc ci gam bik gamden muk apath, ku lek tuen ke nhia Jethu. Ku lëkkë ke piöôcden yic ëlä, “Kôc ci gam ëbën aa dhil gum ë pîr kënë yic rin bi kek met bány Nhialic yic aköldä.” ²³Ku kuanykë kocdit akuut kôc ci gam yiic ëbën, ke ci kañ röök tënë Nhialic. Ku thekkë miëth rin bi kek Nhialic kañ door. Ku jolkë ke than Bény Jethu cin, raan ci kek wëlke gam.

²⁴Tëwën kuany kek Pithidia yic, gokë bën Pampilia. ²⁵Ku piöôckë Wët Puuth Yam tënë kôc gen Perga ku lek Atalia. ²⁶Ku tēen ke gër, ku dhukkë Antiök, tẽwäär ci kôc ci gam ke thön Nhialic thïn rin luoiden cik thöl.

²⁷Wën cī kek yëët Antiök, ke kuut kōc cī gam nhīim ku lëkkē ke kajuēc cīk looi riel Nhialic, ku nyooth Nhialic lōn alëu bī kōc cie kōc Itharel gam aya.
²⁸Ku rëërkē Antiök pëi juēc kek kōc cī gam.

Lōŋ Mothith

15 ¹Kōc kōk pan Judia aacī bën Antiök, ku piöockē kōc cī gam ëlä, “Wek aacī Nhialic bī kony tē cīi we dhil ŋoot, cīt tē cī lōŋ Mothith luël ye.” ²Go Paulo kek Barnaba jam apeī rin ē wēt kënë kek kōc awën bō Judia. Nawën ke mat yic, bī Paulo ku Barnaba ku kōc kōk Antiök la Jeruthalem bīk wēt kënë la jääm yic kek atuuc Jethu ku kōcdīt kōk.

³Go akut kōc cī gam ke jal tooc, ku wën tēek kek Ponicia ku Thamaria, ee cīk lëk kōc lōn cī kōc kōk cie kōc Itharel wēt Nhialic gam. Wēt kënë acī kōc cī gam ëbën cōl amit puōth.

⁴Nawën yëëtkē Jeruthalem ē ke lor akut kōc cī gam, ku atuuc Jethu ku kōcdīt, kōc cīk bën lëk kajuēc cī Nhialic ke kony bīk ke looi. ⁵Go kōc kōk akut Parathī cī gam rōt jat nhial ku luelkē, “Keek aa dhil ŋoot ku lëk ke bīk lōŋ Mothith dhiel theek.”

⁶Go atuuc Jethu ku kōcdīt kenhīim mat bīk wēt kënë tak yic. ⁷Wën cī kek wēt jääm yic apeī, ke Pīter jōt rot ku lueel, “Wek kackiē aŋiëckē lōn ŷen acī Nhialic lōc wäär kampakun, ba Wēt Puōth Yam lëk kōc cie kuat Itharel, rin bī kek wēt Bëny piŋ ku gamkē.” ⁸Ku Nhialic aŋic kē tō raan ëbën puōu, acī nyuōoth lōn yeen alëu kōc kōk cie kōc Itharel bīk gam aya cīmën cī yen Wëike cōl abō tēnē ke, cīmën wäär cī yen ye luōi ŷo aya. ⁹Acī nyuōoth lōn ŷok kōc Itharel ku thāi kōk, ŷok aa thōŋ ëbën, ku nyeei käreec kepuōth rin cī kek gam.

¹⁰“Na ye këya, ke yeŋō looi wek kē cī Nhialic nyuōth we bāk cīi loi, rin wīc wek ye ē path bāk tē bī yen puōu riëek thīn tiŋ. Tē jōt ŷok kōc cī gam nhīim kërīl kēc wärkuan dīt ku ŷo aya, kaŋ lëu buk ŷäac? ¹¹Acie tēde! Ayeku gam lōn bī ŷo kony rin piath Bëny Jethu, ku abī ya tēde aya tēnē ke.”

¹²Go akut ëbën biet ku piŋkē kāk jāŋ gōi cī Nhialic cōl aa looi Barnaba ku Paulo ke, kam kōc kōk cie kōc Itharel. ¹³Wën cī kek thōk jam, ke Jemith jōt rot ku bëer ëlä, “Pieŋkē wëtdiē wek kōc akuōtda! ¹⁴Acī Thaimon tēt ŷo tē cī Nhialic ye nyuōoth thīn lōn ye kōc cie kuat Itharel kacke aya, rin cī yen kōc kōk nyaai keyiic bīk aa kacke. ¹⁵Ku wël kōc kāk Nhialic tiŋ aacī rōm kek ē wëlkä alanden. Cīmën cī ye gōt athōr theer wël Nhialic yic ëlä,

¹⁶‘Ku lueel Bëny, ŷen abī dhuk,

ku ŷen abī many Debit cī riääk ben jōt nom.

Ku ben kākken cī riääk cōk piny bīk riel.

¹⁷Ku këya, kōc ëbën aabī Bëny wīc,

kōc cie kōc Itharel ca cōl bīk aa kackiē.

¹⁸Yen ee wēt cī Bëny lueel akan,

Bëny yen cī wēt kënë cōl aŋic theer.”

¹⁹“Ku la Jemith tueŋ ku lueel, na ye ŷen, ke ŷok aacī kōc cie kōc Itharel cī Nhialic dhuōk rëēm nhīim. ²⁰Aŋuëën buk ke gāt athōr ku lëkku ke, bīk cīi mīth kuat miēth cī ke jakrec door, ku titkē rōt bīk gup cīi la akōr. Ku cīk

riem cam ku cık cuët riŋ län kəc teem röl bĩ riem kuër.* ²¹ Rin lõŋ Mothith aci kueen run juəc yiic, yõn ye kəc Itharel mat thĩn akööl cĩi kek ẽ luui yiic, ku wëlkä aaye piõc geeth yiic ẽbën.”

Athör cĩ gät kəc cie kəc Itharel cĩ gam

²² Nawën ke atuuc Jethu, ku kəcđit kek kəc akut kəc cĩ gam ẽbën, mat wët yic bĩk rööř aběk akut yic kuany, ku bĩk ke tuõc Antiök kek Paulo ku Barnaba. Gokë Judath cöl Barthabath aya, ku Thilath kəc theek akut rin luoiden, kuany. ²³ Ku gëmkë ke athör kënë tënë kəc cĩ gam Antiök,

“Yok atuuc Jethu ku kəcđit, miëthakun, yok aaci miäthda tuõc miëthakua cie kuat Itharel ciëŋ gen Antiök, ku pan Thiria ku Cilicia. ²⁴ Acuk piŋ lõn cĩ kəc kők akuõtda yic la ku rečkë wepuõth kāk yekë lueel, ku keek aa khecku ke tooc bĩk kākķā aala lueel. ²⁵ Këya, yok aaci yonhiim mat ku gamku buk kəc kuany ku tucku ke we. Ku aabi la kek wämäthkuan nhiarku Barnaba ku Paulo, ²⁶ cĩ wëiken gam bĩk luui rin Jethu Kritho. ²⁷ Wek aa tucku Judath ku Thilath, bĩk we lëk wël cĩ gõt athör kën yic aya. ²⁸ Acĩ Wëi Nhialic tääu yopuõth bĩ ciën lõŋ ril dët metku ẽ lõõŋ cĩ gät we kă yiic. ²⁹ Ku wek aa cĩi kākķā dhil loi, duõkkë ye mĩth miëth yeke jakrec door, duõkkë riem cam, duõkkë cuët riŋ län kəc teem röl bĩ riem kuër, ku tietkë röt bāk gup cĩi la akör. Na luikë kākķā cit ẽmën cĩ yok ke lëk we, ke lucidun abi piath. Yenakan.”

³⁰ Ku toockë atuuc Antiök. Nawën cĩk yet, ke mat kəc cĩ gam ẽbën nhiim ku gëmkë ke athöör. ³¹ Wën cĩ kek athöör kueen ẽ ke mit puõth rin cĩ wël cĩ gõt athöör yic ke deet puõth. ³² Judath ku Thilath, kəc ke jam nyin Nhialic aya, aaci jam apei kek kəc cĩ gam bĩk ke deet puõth ku rilčkë puõth. ³³ Tëwën cĩ kek nĩn nõk ke le lony wämäthakua dhöl bĩk dhuk ke puõl gup tënë kəc ke toc ke. [³⁴ Ku Thilath acie nhom bën waar ku döŋ.] ³⁵ Paulo ku Barnaba aake cĩ pëi nõk Antiök, ke piöoc wët Bëny kek kəc juəc kők tënë kəc Antiök.

Paulo ku Barnaba aaci puők

³⁶ Nawën cĩk pëi nõk Antiök, ke Paulo yöök Barnaba, “Dhukku ciëen geeth wäär yiic cĩ yok Wët Puõth Yam piõc thĩn, buk wämäthakua la neem, ku buk tiŋ lõn le kek tueŋ apath kek gamden.” ³⁷ Ku ẽ wic Barnaba bĩ Joon Marko cath ke ke, ³⁸ ku akëc Paulo tak lõn puõth yen bĩ cath ke ke rin aci bën dhuk Pampilia, ku cĩi rëër ke ke bĩk luoiden thääp kedhie.* ³⁹ Wët kënë acik teer apei nawën ke puők. Ku jiël Barnaba kek Joon Marko ku geerkë Thaipruth. ⁴⁰ Ku cöl Paulo Thilath bĩ cath kek ye, ku pël miëthakën ke dhöl bĩ Nhialic ke cöl aa cath ke puõl gup. ⁴¹ Ku jalkë la Thiria ku Cilicia kek Thilath, ke deet kəc cĩ gam puõth bĩk gamden muk apath.

Timothĩ aci cath kek Paulo ku Thilath

16 ¹ Paulo aci cath bĩ la Derbe ku Lithtra tẽ ciëŋ Krithian cöl Timothĩ thĩn. Man Timothĩ ẽci gam aya, ku yeen ẽ ye nyan kuat Itharel, ku wun ẽ ye Giriık. ² Kəc le yok gam tők ẽbën Lithtra ku Ikonia, aake ye ɲiec jam rin Timothĩ. ³ Go Paulo Timothĩ cöl aŋot rin wic yen ye bĩk cath. Ee looi këya

rin aŋic kɔc Itharel ke ciɛŋ Derbe ku Lithra ɛbɛn lɔn ye wun Timothī Gīrik, kuat ciɛ ɲoot. ⁴Tɛwɛn ye kek jāl gen ku lek gen, aake lōŋ cī atuuc Jethu ku kɔcdit tō Jeruthalem guiir tēt kɔc cī gam, ku lɛkkɛ ke bīk aa luui cīt tē wic atuuc Jethu ku kɔcdit tō Jeruthalem ye thīn. ⁵Kɛya, kɔc akut kɔc cī gam aaci cōk puōth bīk gamden cīi war, ku kɔc cī gam aaci rōt aa juak akōlakōl.

Paulo ku Thilath aaci la Troath

⁶Paulo ku Thilath aaci Prigia ku Galatia bar yic, rin cī Wēi Nhialic ye nyuōth ke bīk Wēt Puōth Yam cīi piōc ɛ bēi Athia kā yiic. ⁷Tɛwɛn cī kek aken Mithia dōt, ke wickɛ bīk la pan cɔl Bithinia, ku keek aaci Wēi Nhialic nyuāāth bīk cīi tēk thīn. ⁸Gokɛ Mithia bar yic ku lek Troath. ⁹Ku ɛ wɛɛr kɛnɛ Paulo aci kɛdāŋ tiŋ kɛcīt raan Mathedonia ke kāac yenhom ku lɛŋ. “Bāar yīn Paulo Mathedonia ba ɲo bɛn kony.” ¹⁰Wɛn cī Paulo nyuōth ɛ kɛnɛ, goku rōt guiir buk la Mathedonia, rin acuk ɲic lɔn cī Nhialic ɲo cɔl buk Wēt Puōth Yam la piōc tɛnɛ kɔc Mathedonia.

Paulo ku Thilath aaci la Pilipi

¹¹Goku jāl Troath ɛ riāi ku gɛrku buk teem Thamodhraki, naɲɔn nhiāk dɛɛt ɲo la Nipolith. ¹²Ku jiɛlku Nipolith ku lok Pilipi gen tuɛŋ ye kaŋ thiɔk tē le kɔc Mathedonia, ku yen ɛ ye gen rɛɛr kɔc Roma thīn. Ku nāku nīn juɛc geeu. ¹³Nawɛn akōl cīi kɔc Itharel ɛ luui ke ɲo jiɛl geeu, ku lok wāryɔu tē yeku tak lɔn ye kɔc Itharel kenhīim mat thīn bīk rōk. Ku nyuucku piiny ku jiɛmku tɛnɛ diāar ke cī kenhīim mat thīn aya. ¹⁴Kam kɔc cī wɛlkua piŋ ɛ kɔc ke tō thīn yiic, ee tiŋ gen Thiatira cɔl Lidia, ku ɛ ye ɲɔc wei alɛth mīthiōŋ ril ɲōnyden yic apei. Lidia ɛ ye Nhialic door, ku ɛcī Nhialic cōk puōu bī wēt luel Paulo piŋ. ¹⁵Wɛn cī ye gām lōkwɛi kek kɔc ciɛŋ baai kek ye, ke cɔl ɲo ku lɛk ɲo, “Bāk, rɛɛrkɛ paandiɛ, tē cī wek ye gam lɔn cī ɲen gam ayic.” Ku lɛŋ ɲo buk la baai.

Paulo ku Thilath aaci mac Pilipi

¹⁶Naɲɔn akāl tōk, tɛwɛn le ɲok tē ye kɔc la rōk thīn, ke ɲo rām kek nyan alony la guōp jɔŋ ye cɔl alɛk kɔc kɛ bī rot looi. Ku yeen ɛcī wɛɛu juɛc apei bēi tɛnɛ kɔcken cī ye loony. ¹⁷Nawɛn ke buōth Paulo ku ɲo ɛbɛn ke loi duɔt, “Kɔckā aa lui rin Nhialic Madhɔl. Aa yīn lɛk tē bī Nhialic yī kuɔny thīn.” ¹⁸Ku looi kɛya nīn juɛc, agut bī Paulo puōu riāāk, ku wel yenhom ku lɛk jɔŋ tō nya guōp, “Rin Jethu Krītho bāar bei ɛ nya guōp!” Ee kaam wɛn, ke jɔŋrac jiɛl yeguōp. ¹⁹Nawɛn le kɔc cī yeen loony tiŋ, ke nyan alony cīn wɛɛu ye ben bēi tɛnɛ ke, gokɛ Paulo dɔm ku Thilath ku thelkɛ ke luk yic. ²⁰Ku ɲɛthkɛ ke bāny nhīim ku luelkɛ, “Rōörkā aa kɔc Itharel, ku keek aa loi aliāap genda. ²¹Aa ɲook piōc buk kāk liu ciɛŋda ku lōŋkua yiic, aa looi. ɲok aa kuat Roma. Kɛya, ɲok aaci dhil luui kāk yekɛ lɛk ɲo buk ke looi.”

²²Ku met thān awɛn kāac luk kōu wɛtɛn yic ku biɛkkɛ ke, ku rɛt bāny alɛth Paulo ku Thilath yiic kekōth, ku cɔlkɛ ke aa that. ²³Wɛn cī apuruuk Paulo ku Thilath that ku biɛkkɛ ke apei, ku riitkɛ ke ɲōn mɛc, ku ɲōök bēny apuruuk ɛ tiit kɔc cī mac, bī ke der rin bī kek cīi kat. ²⁴Nawɛn piŋ apuruuk ɛ wēt kɛnɛ, ke riitkɛ ɲōn tō ciɛn ku rekkɛ kecōk, ku mɛckɛ ke gurgurdit thiek kōu.

²⁵Nawën tēcīt wēer ciel yic, ke Paulo ku Thilath aake rōōk ku ketkē waak door kek Nhialic, ku kōc kōk ke cī mac kek keek aake pīŋ. ²⁶Kaam awën ke piny yiēk rot apei, ku yiēk tēwën cī yōn mēc buth thīn aya. Nyin yic tēwën ke yōōt ŋany kethook, ku dāk luŋ werwer kecōk.

²⁷Go bēny apuruuk wën tit yōt thok rot puur ku tīŋ yōōt ke ŋaany thook, ku tek lōn cī kōc cī mac rōt kual, go palde miētē bei, ku wīc bī rot nōk. ²⁸Go Paulo rēl apei, “Duk rot nāk! Yok aatō tēn ēbēn!”

²⁹Go bēny apuruuk mac cōl, ku riŋ yōt ku wīk Paulo ku Thilath cōk ke leth. ³⁰Nawën ke wet nhīim ayeer ku thiēc ke, “Wek bāny, yeŋō ba looi bī ya kony?”

³¹Gokē lueel, “Gam wēt Bēny Jethu, ke yīn akony wek kacku.” ³²Nawën ke jōl wēt Bēny Jethu piōc tēnē ye ku tēnē kōc kōk tō paande ēbēn. ³³Ku ē wēer kēnē, ke Paulo ku Thilath nyeci bēny apuruuk wën ke bī tētōkken la lōk yiic ku dēr keyiic, ku muoc nhom nyin yic kek kacke ēbēn. ³⁴Ku yēth Paulo ku Thilath paande ku gēm ke miēth. Ku jōl puōu miet kek kacke rin cī yen wēt Nhialic jal gam.

³⁵Nayōn nhiāk ke bāny geeu toc bāny apuruuk, “Lak, lēkkē bēny apuruuk tīt yōn mēc bī Paulo ku Thilath lony.”

³⁶Go bēny apuruuk tīt lēk Paulo, “Bāny aaci wēt tooc riēnkun bī we lony. Kēya, wek aaci puōl bāk jāl ke cīn awuōc yīk we.”

³⁷Go Paulo lueel tēnē bēny apuruuk, “Yok aa kēc yāth luk yic, ku yok aaci bāny cōl athat thēi nhom ku mac yō, ku yok aa kōc Roma! Ku ēmēn, awīckē buk jāl yō cīi ŋic? Acie tēde! Kek bāny nhīim, aa dhil bēn tēn bīk yō bēn luōny bei.”

³⁸Go bāny apuruuk wēt cī Paulo ku Thilath lēk ke la kuan yic tēnē bāny geeu. Nawën piŋkē lōn ye Paulo ku Thilath kōc Roma, gokē riōc. ³⁹Ku lek bīk ke la lōŋ, bīk wēt pāl piny tēnē ke, ku bīkē ke bei yōn mēc ku lēkkē ke bīk jāl geeu. ⁴⁰Go Paulo ku Thilath jāl ku lek pan Lidia. Ku matkē kenhiim thīn kek kōc cī gam, ku jīemkē tēnē ke wēl deet kek kepuōth ku jīelkē.

Kōc Thethalonika aaci wēt Paulo maan

17 ¹Paulo ku Thilath aaci tēk geeth karou yiic, gen Ampipoli ku Apolonia, ku jōlkē bēn Thethalonika tē rēer tēn ye kōc Itharel kenhiim mat thīn bīk rōōk. ²Go Paulo, cīmēnden theer, la tē ye kōc Itharel kenhiim mat thīn, ku akōōl yiic kadiāk, akōōl cīi kōc Itharel ye luui, ke Paulo jōl kāk cī gōt athōr theer wēl Nhialic yic aa tēer kek kōc. ³Ku nyuth ke kē cī gōt athōr theer wēl Nhialic yic, ee lōn bī Jethu Krītho raan cī Nhialic tooc abī dhiel gum, ku jōt rot thou yic. Ku lueel Paulo ēlā, “Jethu jīem yēn rienke tēnē we ēmēn, yen aci Nhialic lōc ku dōc.” ⁴Go kōc kōk kāk cī Paulo lueel yōk ke ye yith, ku mētkē rōt Paulo ku Thilath, ku yen lan kōc juēc Gīrik Nhialic door aya, ku diāār kōk kōcdīt.

⁵Ku kōc Itharel aake cī tiel dōm rin cī kōc juēc wēt Paulo gam, ku kuutkē kōc aliāap dhōl yiic, ku matkē keyiic ku loikē duōt, ku mekkē pan Jathon ku wīckē Paulo ku Thilath yōōt yiic bīk ke bēi ayeer tēnē kōc. ⁶Nawën cik ke yōk, gokē Jathon ku kōc kōk cī gam thel tēnē kōcdīt geeu ke loi duōt ēlā, “Rōōrkā aacā liāap looi geeth juēc yiic, ku ēmēn aaci bēn genda. ⁷Ku aaci Jathon nyuōc paande. Keek aaci lōōŋ bēnyŋaknhom Roma dhōl yiic, ku

luelkë ka la bēnyaknhoḿ dēt yam cōl Jethu.” ⁸ Ku wēlken kă, aaci thāndit geu ku bāny liāāp nhīīm. ⁹ Ku jōl bāny Jathon ku wāmāth kōk awēn cōl aa tēu wēu piny bik rōt waar, ku pālkë ke bik jāl.

Paulo ku Thilath aaci la Beria

¹⁰ Tēwēn cī piny cuōl, ke kōc cī gam cōl Paulo ku Thilath aa la Beria. Nawēn cik yet, ke la tē ye kōc Itharel mat thīn. ¹¹ Aye kōc Itharel tō Beria nhiaar bik wēt Paulo piṅ tēnē kōc Thethalonika. Ku aake wēl Nhialic kuen akōlakōl, bik tiṅ lōn ye kāk ye Paulo lueel yith. ¹² Kōc juēc aaci wēt Jethu ye Paulo lēk kōc bēn gam. Ku diāār juēc kōcdit Gīrik, ku rōrōr juēc Gīrik aaci wēt ye Paulo lueel bēn gam aya.

¹³ Nawēn le kōc Itharel tō Thethalonika piṅ lōn cī Paulo wēt Nhialic la piōōc Beria aya, gokē bēn ku kuutkë kōc thoock bik aliāāp looi. ¹⁴ Tēwēn nyin yic, ke kōc cī gam cōl Paulo ajiēl kek kōc kōk bik la wath thok, ku dōṅ Thilath ku Timothī Beria. ¹⁵ Ku kōc awēn ruēc Paulo aaci bēn ger kek ye, bik yet Athen. Ku dhukkë Beria kek athōn Paulo tēnē Thilath ku Timothī, bik rōt lac māt ye.

Paulo aci la Athen

¹⁶ Tēwēn tiit Paulo Thilath ku Timothī Athen, ee kēc puōu la yum wēn tiṅ yen geu ke cī thiāṅ yīik ye kek jakken door thīn. ¹⁷ Go jāl a teer kek kōc Itharel, ku kōc wuōt kōk Nhialic door tē ye kōc Itharel mat thīn kek thān dēt guēer tē ye kōc kenhīīm mat thīn geeu, bik wēlkă bēn piṅ. ¹⁸ Go kōc kōk piōōc Epikuria ku Ithtōk jam kek ye aya. Ku lueel kōc kōk, “Yēṅō wīc raan kēnē kēc piōc, bī lueel?” Ku ben kōc kōk lueel, “Yē ē ciēt jam rin jak kucku.” Ee luelkë kēya rin Paulo ē piōōc rin Jethu, ku lōn ye kōc rōt jōt thou yic. ¹⁹ Gokē Paulo cōl amat yic, amat ē rōm gōn cōl Ariōpakuth nhom ku luelkë, “Awīcku buk piōōcdun yam ye lueel kēnē ṅic. ²⁰ Kōk yeku piṅ ke ye lueel, aaci thōṅ kek kāk cuk kaṅ piṅ, ku awīcku buk wētden yic, ṅic.” ²¹ (Rin anhiēer kōc ke dhiēth Athen, ku thāi kōk la rēer thīn, bik kōc aa lēk wēl yam cik piṅ, ku piṅkë kāk yam tēnē kōc kōk aya.)

²² Go Paulo rot jōt ku kēc amat Ariōpakuth nhom ku lueel. “Kōc Athen! Aya tiṅ kăjuēc yiic lōn ye wek jak juēc theek. ²³ Rin tē cieth yēn gendun yic, ku daai kākkuṅ yakē door, yē ē yīk yōk aya ke cī gōt nhom kēlă, ‘Tēnē Nhialic kuc.’ Yēn kē yakē door kēnē, yē ē kēnē ya lēk we, ku acāk ye ṅic. ²⁴ Nhialic cī piny cak ku kāk tō thīn ēbēn, yē ē Bēny nhial ku piny. Ku acie ceṅ luēk cī buth yiic bī ye aa door thīn. ²⁵ Ku yēn aya, acie wīc kōk bī luōi ye, rin ē yēn atō pīir yecin, ku ē yēn kēriēēc ēbēn wīc raan, gām raan. ²⁶ Nhialic aci raan tōk kaṅ cak tuēṅ, ku raan tōṅ kēnē yēn abiī thāi bei thīn ēbēn, ku jōl ke aa thiēi pinynhom ēbēn bī kek ceṅ thīn. Ku tuēṅ kēc yēn ke cak, ēcī guīir, ye nēn, ku ye tēnēn bī kek ciēṅ thīn. ²⁷ Acī cak rin bī kek ye wīc bik ṅic, tēdē abīk yōk tē wīc kek ye. Ku ē yic Nhialic aci mec kek yō. ²⁸ Cīmēn cī raan dēt ye lueel ēlă thēer, ‘Yēn acōl yō aa pīir, ku ciēṅku cīmēn kēnē!’ Ku aci kōckun wak lueel aya ēlă, ‘Yok aa miēthke aya.’

²⁹ “Cīmēn ye yōk mīth Nhialic, acuk dhil tak lōn Nhialic aci mīlāṅ, ayī alel cī atēt guaṅ bī thōṅ Nhialic. ³⁰ Akēc Nhialic kuēc nhom, bī kōc tēm awuōc

wäär kəc ye ɲic, ku ɛmən ɛ kəc lək pinyinhom ɛbən, bɪk käreɕ yekë looi puɕl.
³¹Rin aɕi guir bi la aköl tɔŋ bi raan ci ɔc luk looi tənë kuat raan ɛbən pinyinhom. Ku yen aɕi nyuŋth raan ɛbən ɔn bi yen kənë looi, jɔn ci yen raan bi luk looi jɔt raŋ yic!”

³²Tɛwən piŋ kek Paulo ke jam jɔn rot thou yic, ke bui kəc kək, ku lueel kəc kək ɛlä, “Awicku, ba kənë ben ber yic, buk piŋ.” ³³Go Paulo jäl amat yic. ³⁴Ku mët röör kək röt ye, ku gamkë wët ci lueel, kam ɛ röörkä ɛ ye raan kəc amat cɔl Diönithiöth, ku tiŋ cɔl Damarith, ku kəc kək ke ci gam aake tɔ thɪn aya.

Paulo aɕi la Korinth

18 ¹Wən ci Paulo jam amat yic, ke jiël Athen ku ler Korinth. ²Ku rëm thɪn kek mony Itharel cɔl Akuila, dhiëth Pontuth, ke puɕ bən Italia kek Prithkila tieŋde, rin ci Klaudiöth, Bënyŋaknhom kəc Itharel cuɔp wei Roma. Go Paulo la bi ke la neem. ³Ku rëer ku luui ke ke, wən ci yen ke yök ke ye cuëc alëth dhil ye guöt piny ciɕ duël, ku ɣɔckë ke cimən yen aya. ⁴Ku ɛ ye jam apei tɛ ye kəc Itharel mat thɪn akööl ciɕ kəc ye luui yiic, bi ke lək yith, rin bi kəc Itharel ku kəc Giriik wët Nhialic gam aya.

⁵Nawən la Thilath ku Timothï bən Mathedonia, ke Paulo päl kækken ke ye looi ku yik yenhom piöc wët Jethu, ku tèt kəc Itharel ɔn Jethu yen aluaŋ bi Nhialic tuŋc pinyinhom. ⁶Nawən ke jönykë ku luelkë käreɕ rienke, go yecök teŋ ku lək ke, “Na cäk määɕ bäk Nhialic kuc, ka wek aabi röt gök ɛ röt! Acin raan bäk gök. ɛmən wek aba puɕl ku la wët Jethu piŋc tənë kəc cie kəc Itharel.” ⁷Goke jal nyääŋ piny, ku ler pan raan cie raan Itharel Nhialic door cɔl Titiöth Juthtuth bi la rëer thɪn. Ku pan Titiöth ɛ thiääk kek tən amat kəc Itharel. ⁸Raandit tən amat cɔl Krithputh ɛci wët Nhialic gam, yeen ku kacke ɛbən ku kəc kək Korinth aake ci wët Jethu piŋ ku gamkë, ku muɕ Paulo kenhiim.

⁹Nayɔn wëer tök, ke Paulo tiŋ kädäŋ kəcit nyuŋth, ku lək Nhialic ye ɛlä, “Duk riɕ ɛ kɔckä, ɔɔɕr tueŋ yi jam tənë ke, ku duk dhör kə loi yic, ¹⁰rin yen arëer kek yi. Acin raan bi ye lëu bi yiëk tëtök, rin kəc juëc rëer ɛ tən aa kackië.” ¹¹Go Paulo rëer geeu ruŋɔn tök ku abak, ke piöc kəc wët bɔ tənë Nhialic.

¹²Nawən ci Galio bënyŋaknhom Roma, jal looi bi ya bënydit pan Giriik, ke kəc Itharel mat keyiic ku dɔmkë Paulo ku yëthkë luk yic tənë Galio. ¹³Ku luelkë tənë ye, “Mony kənë, awic kəc bɪk Nhialic aa door dhöl ciɕ thääny kek ɔŋda.”

¹⁴Tɛwən wic Paulo ye bi jam, ke luel Galio tənë kəc Itharel ɛlä, “Na ye awuɕc yen ci looi, ɲuöt yen aɕa yic päl piny ku piŋ wëtɔn. ¹⁵Ku ɛmən nek ater we ɛ path wët rin ku wël ku ɔŋkun, wek aa dhil kədun lueel wepëc. Yen acie bëny kək ciɕ kakkä.” ¹⁶Ku cɔl ke aa nyëci luk yic. ¹⁷Gokë Thothenth, raandit tən amat dɔm ku biëkkë luk yic. Ku kənë akëc Galio kuëc nhom.

Paulo aɕi dhuk Antiök

¹⁸Paulo ɛci nɪn juëc nök Korinth kek kəc ci gam, nawən ɛ ke tɔŋ ke, ku ler riäi yic kek Prithkila ku Akuila, riän la Thiria. Ku wən kəc kek guɔ la wüir bɪk ger, ee ci kuëŋ Kankëria tənë Nhialic, ku cɔl rot amut nhom. ¹⁹Nawən ɛ ke

yet Epethuth, tē cī Paulo Prithkila ku Akuila bēn nyāān thīn. Ku ler tēn amat kōc Itharel, ku jiēm apeī ke ke. ²⁰Ku pēēn kōc amat bī lōk rēēr kek ke, go cī gam. ²¹Ku lēk ke ēlā wēn jiēl yen, “Na ye yen kē wīc Nhialic, ke yēn abī dhuk tēnē we.” Ku ler riāi yic ku jiēlkē Epethuth.

²²Wēn le yen yēēt Cetharia, ke la Jeruthalem ku muōth akut kōc cī gam, ku jol la Antiōk. ²³Nawēn cī nīn nōk Antiōk ke jiēl ku ler wuōt Galatia ku Prigia ku deet kōc cī gam thīn ēbēn puōth.

Apolo ē kōc Epethuth ku Korinth piōōc

²⁴Go raan Itharel cōl Apolo, dhiēth Alekdhāndria pan Ijip, bēn Epethuth. Yen ē njic wēl thēer cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic, ku ē njic jam apeī. ²⁵Ku ēcī piōōc dhēl Bēny ku nhīer ke ku jiēm ku piōōc kōc yith rin Jethu. Ku kākā aake pēk thook miōc nom wāār ye Joon looi. ²⁶Ee ye kēriēēc ēbēn njēc teet yiic apath tēn amat ke cī riōc. Tēwēn piŋ Prithkila ku Akuila wēlkā, gokē yāth panden ku tētkē dhōl cī Nhialic nyooth tēnē kōc.

²⁷Ku jol Apolo tak bī la pan Gīrik, go kōc cī gam Epethuth kony ku gētkē athōr tēnē kōc cī gam tō pan Gīrik, ku lēkkē ke bīk njec lor apath tē yēet yen. Ku yēen acī bēn aa raan cī kōc cī Nhialic kuony dhēēnde bīk gam, bēn kony apeī wēn yēet yen. ²⁸Rin wēlken ril cī lueel aacī yen kōc Itharel thōl nhīim amat yic, ku nyuth ke yith wēl thēer Nhialic cī gōt yiic lon Jethu yen ē raan cī lōc ku dōc.

Paulo acī la Epethuth

19 ¹Tēwēn rēēr Apolo Korinth, ke Paulo jol cath bī wuōt kuany yiic ku yēet Epethuth. Tēēn, acī kōc kōk abiōth yōk thīn ²ku thiēēc ke, “Cī Wēi Nhialic lōōny wegup wēn cī wek gam?” Gokē dhuōk ye, “Akēcku cak piŋ lon tō Wēi Nhialic thīn.”

³Go Paulo ke thiēēc, “Na ye kēya, ye miōc nom njō cāk yōk?” Gokē bēēr, “Ee miōc nom ye Joon gām kōc.”

⁴Go Paulo lēk ke, “Miōc ye Joon kōc muōc nhīim aye looi tēnē kōc cī kepuōth wel wei kārec yiic. Ku lēk kōc Itharel wek aa dhil Jethu raan bī lōk bēn yacōk gam.”

⁵Wēn piŋ kek ē wēt kēnē, ke muōc nhīim bīk jāl aa kōc buōth Jethu. ⁶Ku tēū Paulo yecin kenhīim, ku bō Wēi Nhialic kegup, ku jiēm kē thok kōk, ku jolkē wēt cī bēn tēnē Nhialic aa lueel. ⁷Ku rōōr aake cīt thiāār ku rou ēbēn.

⁸Ku tēn pēi kadiāk, Paulo ē ye la tē ye kōc Itharel mat thīn, ku jiēm ke ke apeī lon ye wēt ye lueel rin bāāny Nhialic yic. ⁹Go kōc kōk nhīim riel keyiic ku cik gēm, ku luelkē kārec apeī kōc nhīim rin dhēl pīr cī Bēny nyooth. Go Paulo ke nyāān piŋy ku jiēl kek kōc cī gam, ku jolkē wēt aa jaam yic akōlakōl, yōndit ye mony cōl Tiranuth jam thīn tēnē kōc juēc. ¹⁰Ku la Paulo tueŋ run karou ke loi kēnē, abī kōc ke rēēr wun Athia, kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel, wēt Bēny piŋ.

Aye wēēt Ithkiba them bīk jakrec cuōp wei

¹¹Nhialic ēcī Paulo cōl aloi kāk kōc gōi kēc rōt kaŋ looi. ¹²Alanh yen tuc wuuny, ku alanh ye ceŋ tēn luci, aake ye yāth tēnē kōc tuany. Ku tē cī ke

* 19:4Mt 3:11; Mk 1:4, 7-8; Lk 3:4, 16; Jn 1:26-27

yäth, aa tuaany cöl ajiël ku jiël jakrec kegup aya. ¹³Ecî kôc kôk Itharel kéc gam baai kuan yic ke ye jakrec cuop wei kôc gup, aa them aya bik rin Bëny Jethu aa lueel, ku yekê jam tènê jakrec ëlä, “Yin ayöök rin Jethu, ye Paulo jam rienke.” ¹⁴Wëët raandit kâk Nhialic cöl Ithkiba kadhrou kek aake ye kënë looi.

¹⁵Go jörrac lueel tènê ke, “Yen anic Jethu, ku yen acî wët Paulo piŋ ku week yakê tak ye wek yî ŋa?”

¹⁶Go raan tō jörrac yeguöp thuæt kegup ku yîk ke têtöök, ku ret aläthken yiic keköth. Nawën ke kat paande kecin köth alëth, ke kuër gup aya. ¹⁷Kôc Itharel ëbën ku kôc cie kôc Itharel ke ciëŋ Epethuth, aake cî kē cî raan la guöp jörrac looi piŋ, gokê riöcc apeî, ku jöl rin Bëny Jethu aa leec apeî. ¹⁸Go kôc juéc cî gam bën ku lekkê kâkken rec cik looi kôc nhïim.

¹⁹Go acör juéc luui ë kâkkâ athörken bëëi ku cuänykê ke ke deei raan ëbën. Ku matkê wëëu ke yoc athör yiic gokê aa wëëu juéc apeî. ²⁰Käjuéc ril cî röt looikâ aaci kôc cök puöth apeî, ku jöl wët Bëny la tuenj ke thiëi piny, ku gëm kôc juéc.

Kôc Epethuth aacä aliäap looi

²¹Wën cî kâkkâ röt looi, ke bö Paulo puöu bi la Jeruthalem ke tēk Mathedonia ku Gîrik, ku lueel, “Tē cî yen la ë bëëikâ yiic ke yen abi dhiel la Roma aya.”

²²Go Timothî ku Eratuth kocken ye kony tuoc Mathedonia, ku lök rëër Athia.

²³Tëwën rëër yen Athia yen ëcî aliämdit rot looi Epethuth rin dhël piir cî Bëny nyooth. ²⁴Mony thöth milöŋ cöl Demetriöth ë tō thîn. Ku yeen ë ye kâŋ thöth milän kécit luék kor ye ke jöŋ tik cöl Artemith door thîn. Ku kocken luci aake wëëu juéc yök ë lucidan kënë yic. ²⁵Go kocken luci cöl ëbën, ku cöl kôc kôk milöŋ thöth kécit luék Artemith cimenden aya, ku lëk ke, “Week, anieckê lön ye yok wëëukuan piir yok yök ë luci kënë yic. ²⁶Ayakê piŋ ku tiëŋkê yen kē looi raan cöl Paulo. Aye lueel lön kâk ye thöth aacie Nhialic acin, ku yeen acî kôc juéc wel nhïim Epethuth ë tēn, ku jöl a Athia ëbën. ²⁷Kërac abi rot looi rin kôc aaci bi ŋiec aa jam ë lucidan kënë. Ku acie këya rot, acin kôc bi ye ben aa tak lön ye luan jöŋdan cöl Artemith kē thiek yic. Ku acin kôc bi jöŋdan cöl Artemith ben aa theek, jöŋdan ye raan ëbën Athia ku pinyhom, door!”

²⁸Wën piŋ thän awën cî kenhiim mat kē cî Demetriöth lueel, ke tuuc kegup ku riëëkkê puöth apeî, ku loikê wuoc ku yekê lueel ëlä, “Artemith Epethuth adit apeî alanden!” ²⁹Ku jöl kôc juéc geu yic ëbën, duot looi. Ku döm thän awën Gaiöth ku Aritharkuth, kôc pan Mathedonia ke cath kek Paulo, ku riŋkê ke tē ye kôc geu kenhiim mat thîn. ³⁰Go Paulo wic bi la jam kek kôc wën cî kenhiim mat. Go kôc cî gam pëen bi ciï la. ³¹Ku kôc kôk ŋiec kek ye kocdit geu yiic aake cî wët tooc aya bik lëk, bi ciï bö bi bën jam kôc nhïim. ³²Tëwën kôc ke cî bën amat yic aake loi duot. Ku ye kôc kôk jam wël ciï thöŋ kek wël kôc kôk, rin kôc juéc keyiic aake cök kënë met kôc kenhiim kuc. ³³Go kôc kôk tak lön ë yen Alekdhänder yen cî kënë looi, rin cî kôc Itharel ye cöl ala kôc nhïim tuenj. Go Alekdhänder yecin jöt bi kôc cöl abit, ku bi tēt ke lön ciï kek cök tō ë wët kënë yic. ³⁴Nawën lek Alekdhänder ŋic lön ë yen raan Itharel, ë ke not ke loi duot ku ŋuot yekê kiit yic, “Artemith Epethuth aril apeî alanden.”

³⁵Nawën ke jol raandit bëny geeu lëu bi kəc duöm thook piny ku lueel, “Kəc Epethuth anjic raan ëbën, lön yen gen Epethuth yen ala riël bi luanj Artemith tiit, ku jol a kuör yath ci löny nhial. ³⁶Acin raan dhäl ë kakkä. Këya, pälkë röt piny, ku duökkë lui luci mïth. ³⁷Wek aaci röörkă bëëi ë tën, cək alön cïn yen kə yaath ci nyaai lueək, ku lön cïn yen käreç cık lueəl janđa guöp aya. ³⁸Na la Dimitriöth kek kocken luci raan yekë gaany, ka akööl ye kəc luk aatö thin ku bány aa rëer thin, alëukë bik raan wickë la gaany akölë. ³⁹Ku na le kədëët ɲuöt wiëkkë, ka bi luk amatdüt yic. ⁴⁰Rin alëu bány Roma kuan mac ɣo bik lueel lön ci ɣok aliäap looi rin kə ci rot looi akölë, rin acin raan lëu ye bi lueel, lön ala wët puoth looi aliäap, ku acin wët yic lëuku buk lueel aya rin aliäm kënë.” ⁴¹Wën ci yen wët kënë lueel, ke däk amat nhom.

Paulo aci la kenya Mathedonia ku pan Gïrik

20 ¹Tëwën ci kəc ke wïc Paulo bik nök röt päl piny, go Paulo kəc ci gam cöl ku mët ke ke, ku lëk ke wël deet yen kepuöth ku jol ke tööŋ, ku jiël bi la Mathedonia. ²Ku jol cath wuöt juëc yiic ku lëk kəc ci gam wël juëc deet yen kepuöth bëëi ci ke tëëk yiic. Ku jol la wun Gïrik. ³Ku rëer thin pëi kadiäk. Tëwën guir yen rot bi la Thiria, go ɲic lön ci kəc ltharel ye thiën dhël yic bik nök. Go tak ku dhuk ciëen bi la tëëk Mathedonia bi jäl la Thiria. ⁴Kəc ci yen bën ruac aayï Thopater, wën Piruth, raan pan Beria, ku Arithtarkuth, ku Thekunduth kəc Thethalonika, ku Gaiöth, raan Derbe, ku Tikikuth ku Tropimuth, kəc wun Athia, ku jol aa Timothï. ⁵Keek aaci la tueŋ ku lek ɣa tiit ɣok kəc kök ke cath kek ɣa Troath. ⁶Ku ɣok aaci cath riäi jäl Pilipi ke ɣo ci Yan Ayum cïn yic luuɔ kan cam. Nawën nïn kadhiëc cök, goku ke jal la dööt Troath, ku ë yen tē ci ɣok nïn kadorou bën nök thin.

Paulo aci dhuk Troath

⁷Nayon thëëi aköl nin dätēm, ke ɣok aa ɣo ci ɣonhiim kut ku buk ayup bany yic ku camku ɣok kəc ci gam. Ku jol Paulo jam, ku le tueŋ ke jiëem kəc nhiim yet wëer ciël yic, rin ë bi jäl ɣon nhiäk. ⁸Ku mëc juëc aake dëp yon nhial tēwën mët ɣok thin. ⁹Ku mony riënythii cöl Eyutikuth ëci nyuc aluiit nyin. Nawën ci jam Paulo kōu bër apei, go nïn nök abi nin, ku lööny piny aluiit nyin aɣeer. Ku ɣöt ëci buth ke cöoc nhom arak diäk. Nawën lek jat ke yökkë ke ci thou. ¹⁰Go Paulo bën ku cuet rot yekōu ku pëet yic. Ku lëk kəc, “Duökkë riöç, aɲot pïir!” ¹¹Ku dhuk nhial, ku le röök ku banykë ayup ku camkë. Nawën ci jam ke ke apei agut bi piny bak, ke jiël. ¹²Ku ɣëthkë riënythii wën baai ke pïir, ke ci puöth miët apei.

Paulo aci jäl Troath ku ler Miletuth

¹³Yok aaci la tueŋ buk la riäi yic, ku ger ɣo buk la Athoth tën yen bi Paulo la met riäi yic thin. Ku ëci lëk ɣo ku buk looi këya, rin ë wïc bi la Athoth yecök. ¹⁴Nawën le röm ke ɣo Athoth, go cath kek ɣo riäi ku lokku Mitilene. ¹⁵Ku tēmku ë riäi ku yeetku Kayoth ɣon nhiäk dët. Na aköl dëët ke ɣo la Thamoth, nawën ben bak goku yet Miletuth. ¹⁶Ku ëci Paulo tak ku bi Epe-thuth waan thok, rin ci yen ye wïc bi gäau wun Athia. Ku ë ban yekōu rin ë wïc bi them apei bi yet Jeruthalem aköl looi Yan Ayum cïn yic luuɔ.

Paulo acī kœcdīt Epethuth tōōŋ

¹⁷Tēwēn cī Paulo yet Miletuth go thok tuōc tēnē kœc Epethuth, ku bī kœcdīt kek bāny kœc cī gam rōm kek ye. ¹⁸Tēwēn cī kek yēēt go lēk ke, “Wek aa ŋic luoidiē, ku tē cī yēn cieŋ thīn kek we akōl tōōŋ yōn yēēt yēn wun Athia. ¹⁹Yēn akēc rot looi ke ya ye raan nhiam. Ku yēn ya loi luzi ya ya aluaŋ Nhialic. Ku yēn ya ye rēēr ke ya dhiau pušu wēt pīr ril yic ye kœc Itharel ye wīc bīk yēn nōk. ²⁰Yēn acīn kē ca muōny we, kēn yēn bī we kony tēwāār ye yēn kœc lēk, ku ya kœc piōc wēt Nhialic agut bāaikun yiic. ²¹Kœc Itharel ku kœc cie kœc Itharel, aa ca ke aa lēk alanden ku bīk kepuōth dhuōk ciēēn ku gamkē wēt Bānyda Jethu. ²²Ku ēmēn, rin theek yēn wēt cī Wēi Nhialic lēk ya, ke yēn adhuk Jeruthalem, ku akuōc yēŋō bī rot la looi tēnē ya tētui. ²³Kēn yēn ŋiec ē kē cī Wēi Nhialic thōn yēn geēth ca tēēk yiic ē lōn bī ya mac, ku kārec bī luōi ya geēth yiic ēbēn aatit ya. ²⁴Ku piērdiē acā ye kuēēc nhom lōn ye yēn kēpath tēnē yēn, ku ē rin wīc yēn ye ku ba luzi yēn cī Bēny Jethu yiēk ya ba thōl, yēn lōn bī yēn ye aa lēk kœc, yēn thoŋ path tēnhieēr Nhialic kœc thīn.*

²⁵“Yēn acī cath kamkun, ke ya jam wēt bāāny Nhialic. Ku aŋiec ēmēn lōn cīn yēn raan dēt kamkun bā ben tiŋ. ²⁶Kēn yēn alēk we ku bāk muk wenhīim akōlē, tē le yēn raan bī dhēl ca nyooth lōk puōl bī mār, ka cīi yēn bī gōk. ²⁷Rin acīn kēdēt ca moony kēc lēk we ye kē wīc Nhialic ēbēn ku bī looi. ²⁸Tietkē rōt apath ku tietkē kœc cī Wēi Nhialic we looi bāk aa kœc mec ke. Calkē rōt aaye abiōk kœc cī wēt Nhialic gam, kœc cī looi bīk aa kacke thon Wēnde. ²⁹Aŋiec na la jāl ke kœc ater Nhialic, cīt gal cī wāth aabī bēn kamkun, ku keek acīn raan tōk kam kœc cī gam bīk puōl. ³⁰Nīnkui bī bēn kœc kōk akuōtdun yic aabī lueth aa lueel na lēukē ka wēŋ kœc cī gam. ³¹Tietkē wenhīim, ku duōkkē nhīim mār, aŋiec wek aca piōc piū nyin akōl ku wēēr tēn run kadiāk.

³²“Ku ēmēn wek aca pāl Nhialic bī we tiit dhēēŋden nhieēr yēn we. Yēn ala riel bī we dōc bāk kēpath yōk, kēpuōth kek ye yiēk kœcken cī lōc. ³³Acīn kēpuōth raan dēt cīmēn luŋ thith, ku mīlāŋ tōc, ku alēth ca tuōōr nyīn. ³⁴Aŋieckē wepēc lōn ke luzi ca looi, cī yēn ke wēēu juēc yōk thīn aa kek cī yēn kākkiē ku kāk kœc rēēr kek yēn yōc. ³⁵Aca nyuōth we kājuēc yiic ēbēn, lōn nadē raan luui apei yēn ē kœc niōp kony, ku wēl cī Bēny Jethu lueel aake muōk yānhom yōn cī yēn ye lueel ēlā, ‘Raan kœc muōc ē yēn puōu miet apei tēn lōn bī raan dēt ye muōc!’ ”

³⁶Tēwēn cī Paulo thōk jam, gokē kenhiol guōt piny ku rōōkkē Nhialic. ³⁷Keek aacī dhiau tēwēn ye kek Paulo paat yic, ku yekē ciem ke tōŋkē. ³⁸Keek aake rec puōth wēt cī yēn ye lueel ēlā, wek aacī ya bī ben tiŋ. Ku jōlkē ruac riāi yic.

Paulo acī la Jeruthalem

21 ¹Yok aacī kœc cī gam ke bō Epethuth tōōŋ ku jiēlku. Tēwēn cī yok wār teem riāi, goku yet tē cōl Koth. Na yōn akōl dēētē ke yō yet pan cōl Rodeth, ku jiēlku thīn ku lokku tē cōl Patara. ²Ee tēēn yok aacī riān la Ponicia bēn yōk thīn, goku keec thīn ku ger yō. ³Yok aacī bēn yet tē ye yok

Thaipruth tiŋ thīn, ku jol riāi cath ke Thaipruth tō kōŋ cam ke ʔo la Thiria. ʔok aaci bēn la piny riāi yic Tire, ku ē yen tēn bī kāk ke tō riāi yic la jat piny thīn. ⁴ʔok aaci kōc kōk cī gam bēn ʔok Tire, goku rēer ke ke nīn kadhorou. Keek kōc Tire aake cī Wēi Nhialic ʔōk ku bīk Paulo lēk ku bī cīi la Jeruthalem. ⁵Na la nīnkuan ke buk nōk ke ke Tire thōk, goku jāl. Keek ēbēn agut diāār ku miēthken aaci ʔo bēn ruac. Nawēn ʔeetku wath thok ke ʔo gut ʔonhiol piny agōr thok ku rōōkku Nhialic. ⁶Ku tōŋku ke ku lok riāi yic ku dhukkē baai.

⁷ʔok aaci ger jāl Tire agut Ptolimiath, tē yen cī ʔok kōckuan cī gam bēn la muōōth thīn ku rēerku ke ke niēn tōk. ⁸Na akōl dēētē ke ʔo jiēl ku ʔeetku Cetharia. Tēēnē, ʔok aaci bēn la pan Pilipo raan kōc piōōc Wēt Puoth Yam Nhialic, ku rēerku kek ye. Yeen ē ye raan tōŋ kōc kadhorou ke cī kuany Jeruthalem. ⁹Yeen ē la nyīir kaŋuan kēc thiaak ku keek aake cīt kōc kāk Nhialic tiŋ. ¹⁰Tēwēn cī ʔok nīn nōk paande ke raan kāk Nhialic tiŋ cōl Agabuth bō wun Judia, ¹¹bī ʔo bēn tiŋ. Ku lōōm gōm ye Paulo yeyic duut, ku duut yecōk ku yecin ku lueel, kē cī Wēi Nhialic lēk ʔa akīn, raan la gōm kēnē abī kōc Itharel la der Jeruthalem cīt ēmēn cī ʔen ye nyuōōth, ku abīk thōn kōc cie kōc Itharel.

¹²Tēwēn piŋ ʔok ē wēt kēnē, ʔook ku jol aa kōc ē pan wēn, goku Paulo lōŋ bī cīi la Jeruthalem. ¹³Go dhuōk ʔo ēlā, “Yēŋō luoi kē ēmēn dhiēu wek kēlā, bāk ʔa cōl akōc puōu? Acie lōn bī ʔen la der Jeruthalem yetōk yen ca gam, awiēc aya ku ba la thou thīn rin Bēny Jethu.”

¹⁴Ee kēcku lēu buk dōk, goku puōl, ku jolku lueel, “Pēlku Nhialic ku bī kē cī tak looi.”

¹⁵Tēwēn cī ʔok nīn ē tēēn, ke ʔo jol rōt guiir ku jiēlku buk la Jeruthalem.

¹⁶Kōc kōk kam abiōth Cetharia aaci ʔo bēn ruac, ku ʔēthkē ʔo pan raan bī ʔok la rēer thīn cōl Menthon, raan Thaipruth, ku ē ye raan tōōŋ kam kōc tuer ke kōŋ wēt Jethu gam.

Paulo aci Jemith la tiŋ

¹⁷Nawēn ʔeetku Jeruthalem go kōc cī gam ʔo lor ke mit puōth. ¹⁸Na la akōl dēētē bēn, goku la ʔok Paulo buk la jam kek Jemith, ku kōcdīt kāk Nhialic aake tō thīn. ¹⁹Keek aaci Paulo jāl muōōth ku jolke kuēny yic kāk cī looi ēbēn tēnē kōc cie kōc Itharel riel cī Nhialic yiēk ye. ²⁰Nawēn cīk kāk cī Paulo kuany yiic piŋ, gokē Nhialic leec. Ku jol kē lēk ye, “Alēu ba tiŋ ēmēn yīn wāmāāthda. Kōc juēc apeidīt ke ye kōc Itharel aaci gam, ku keek aa thek lōŋ Mothith apeidīt. ²¹Ku acik piŋ lōn ye yīn kōc Itharel tō wuōt kōk yiic piōōc ku bīk Lōŋ Mothith puōl. Ku aca aa lēk ke bīk miēthken cīi ye ŋoot ku pāl kē tēcīt tē ye kōc Itharel cien thīn. ²²Abīk dhiel piŋ yen lōn cī yīn ʔēēt. Yēŋō buk looi ēmēn? ²³Aŋuēēn ba kē buk lēk yī looi. Ala kōc kaŋuan ē tēn cī kuēēŋ. ²⁴Cath ke ke, ku māt rot kōc bī kegup wuōōny wei, bāk rōt kōc ē tōk ku tāāu wēēuken piny, wēēu kāk kek bī kek rōt kōc, ku keek aabī kenhiim muut. Kēya, abīk jal ŋic ēbēn lōn wēl cī lēk ke riēnku aa lueth, ku yīn hom yīn adhīl ceŋ tēcīt tē ye lōŋ Mothith ye luēl thīn.” ²⁵Ku kōc cie kōc Itharel cī gam, aa cuk tuōc athōōr buk lēk ke bīk miēth

cī ke jakrec door cīi ben ya cam, ku jol aa riem ku lān dēt cī dec, ku titkē rōt bīk gup cīi la akor.”*

²⁶Go Paulo rot māt rōor wēn, naʔon nhiäk ke kōc rot ke ke. Ku jol la luaŋ Nhialic, ku lēk kōc tē bī nīn kōc thōk, tēn yen bī kōc jāl a looi tēnē raan tōk keyiic ēbēn.

Paulo aci thel ayeer luaŋ Nhialic

²⁷Nawēn cī nīn kadhorou thiōk ke thōk, go kōc kōk Itharel ke bō wun Athia Paulo tiŋ luaŋ Nhialic. Gokē kōc rac nhiim ēbēn ku dōmkē Paulo. ²⁸Ku luelkē ke cī kerōt jot, “Kōc Itharel! Kuōnykē ʔo! Yen raan kēn, ee yen piny kuany yic ke piōōc kōc ku ye luel kōc Itharel aa kōc rec, ku ē lōŋ Mothith, ku jol a luaŋ Nhialic kēnē yōōŋ yiic. Ku ēmēn aci kōc cie kōc Itharel bēēi luaŋ Nhialic aya, ku bīk bēn yiēk yic buōōl yen tēn athēēk Nhialic!” ²⁹(Ee luelkē yen kēn, wēt cī kek Tropimuth raan Epethuth tiŋ ke cath kek Paulo geeu, gokē tak lōn cī Paulo bēn kek ye luaŋ Nhialic.)

³⁰Go aliāāp thiēi kal yic ēbēn, ku jol kōc kat ku lek Paulo dōm, ku thelkē ayeer luaŋ Nhialic. Ku thiōkkē kal thok nyin yic. ³¹Tēwēn wīc kek ye bīk Paulo nōk, ke thok ēcī tuōōc tēnē bēny apuruuk Roma lōn nadē ke kōc ēbēn Jeruthalem aa loi ariēer. ³²Go bēny apuruuk lōōny dhōl nyin yic kek bāny kōk apuruuk ku apuruuk, ku riŋkē tēn tō yōōm thīn. Nawēn tiŋ thān awēn wīc Paulo bīk nōk apuruuk, gokē puōl.

³³Go bāny apuruuk la tēnē Paulo ku dōmkē, ku yōōkkē apuruuk bīk der cīn arēk karou. Ku jolkē thiēc, “Yeŋa yen monyē, ku yeŋō cī looi?” ³⁴Go kōc ke tō yōōm yic wēl cīi thōŋ aa luel. Ku jol aliāāp rot looi agut bī bāny apuruuk ciēn kē detkē, kē cī rot looi yic. Gokē apuruuk yōōk bīk Paulo kuaath tēden rēer kek thīn. ³⁵Nawēn cīk jāl cath ku rēētkē tēthōny, ke yōōm juak rot apeī, go apuruuk Paulo jot. ³⁶Gokē buōōth ku yekē kiu ēlā, “Bāk, dhilku nōk.”

Paulo aci rot kony

³⁷Tēwēn dōōt kek tē ye apuruuk rēer thīn, go Paulo lēk bēny apuruuk, “Cī ʔa pāl ku ba ʔi lēk wēt diēēnē?”

Go bēny apuruuk jāl thiēc, “Ye jam thoŋ Giriŋ? ³⁸Ku ʔin, cīi ye raan Ijip wāār cī raan tim kaŋuan muk dhēŋ wat nhiim roor, ku wīc ba thōr kek kōc mac baai?”

³⁹Go Paulo dhuk nhom, “Yen ē raan Itharel, dhiēth pan cōl Tarthuth wun Cilicia, ʔen ē raan gen diit ŋic. Pāl ʔa ku ba jam tēnē kōc.” ⁴⁰Ke yeen aci bēny apuruuk bēn puōl ku bī kōc jāām nhiim, ku jol Paulo keec nhial tēthōny ku nyooth yecin bī kōc biet. Nawēn cīk biet, go Paulo jam tēnē ke thuōŋden.

22 ¹“Kōckīēn dīt ku wek wāmāthkiē ku wek wārkuā, piēŋkē apath ʔen aciŋ kēreēc ca looi nēk ʔa.” ²Nawēn piŋkē ke jam thuōŋden, gokē biet, abī piny la dīl ku jol Paulo la tuēŋ ke jam, ³“Yen ē raan Itharel, dhiēth Tarthuth wun Cilicia, ku ʔen ʔa dīt Jeruthalem tēn ku ē Gamaliel yen acā piōōc. Yen aci piōōc tē bī ʔen lōōŋ wārkuān dīt theēk thīn, cīmēndun wek kōc tō tēn akōlē.” ⁴Yen aci kōc ke buōōth dhēl kēn yic cōl agum. Yen aci rōōr ku diāār cōl amac. ⁵Raandit kāk Nhialic ku kōc akut luk ēbēn alēukē ku bīk luel

lɔn nadē ke yic yen kē ya lueel. Keek aacā yiēk athör ku ba ke la yiēk kockuan Itharel tō Damathkuth. Ke yen acī kōc cī gam bēn la dōm ku rek kecin, ku kuēth ke ciēēn Jeruthalem rin bī ke bēn tēm awuōc.”*

Paulo acī tē cī yen a raan cī gam teet yic

⁶“Yon akōl ciel yic ke ya cath, ya cī thiōk kek Damathkuth, ke kēcīt mac la biliny nhial ku go ya guō gōōl piny. ⁷Ku wiēēk piny ku piēṇ rōl raan ke jam ku lēk ya, ‘Thawul! Thawul! Ē rin ṇō cōl yīn ya agum?’ ⁸Guō thiēc, ‘Ye yīn ṇa Bēny?’ Go lēk ya, ‘Ēe yen Jethu raan Nadharet, Ē rin ṇō cōl yīn ya agum.’ ⁹Kōc ke cath kek ya aake cī mac tiṇ, ku aa kēc rōl jam tēnē ya piṇ. ¹⁰Guō thiēc, ‘Yenō ba looi, Bēny?’ Ku acī Bēny bēn lēk ya, ‘Jōt rot ku lōōr Damathkuth, ku yīn abī la lēk kēriēc ēbēn yen cī Nhialic tak ku ba looi tēnē ye.’ ¹¹Yen ya cī many cā bir nyin cōōr, go kōc ke cath kek yen ya thel ku yēthkē ya Damathkuth.

¹²“Ku mony cōl Ananiath ē tō Damathkuth, ku ē ye raan Nhialic door ku ē thek lōṇ kōc Itharel, ku yeen ē thekkē apei. ¹³Yeen ēcī bēn tēnē ya, ku kēēc yalōōm ku lueel, ‘Wāmāāth Paulo, ba pial ba ben daai!’ Nyin yic nyiēndiē acī rot bēn liep ku tiēṇ piny. ¹⁴Ku lueel, ‘Nhialic ye wārkuān dīt door acī lōc ku ba kē wīc ba looi tēnē ye ṇic, ku tiṇ Aluaṇdeen puōth kākā looi, ku piṇ rōlde ke jam. ¹⁵Ku yīn abī ya raan ṇic ē wēt kēnē, ku ba raan ēbēn lēk kē ca tiṇ ku kāk ca piṇ. ¹⁶Ku ēmēn, yenō ṇuōt tit? Jōt rot ku bī yī muōc nhom, ku cōl adumuōōmku aa lōk wei, ku ba Nhialic ya rōōk.’

Nhialic acī Paulo yōōk bī kōc cie kōc Itharel piōōc

¹⁷“Ku jal dhuk Jeruthalem, ku wēn cī yen la ba la rōōk luāṇ Nhialic, ke ya tiṇ kecīt nyuōth, ¹⁸ku tiēṇ Jethu ke lēk ya, ‘Jāl ēmēn Jeruthalem ku ban yīkō, rin kōc tō tēn, aacī wēlkun ba ya lueel rienkiē bī gam.’ ¹⁹Guō dhuk nhom, ‘Bēny, aṇickē apath lōn cī yen a la yōn amat Itharel yīic, ku dam kōc cī gam ku cal ke aa that. ²⁰Ku ē ca gam wāār ku bī Ithipin nōk raan ye kōc piōōc wētdu, ku ē yen ya cā alēth kōc ke nēk ye lōk tiit.’ ²¹Go Jethu lēk ya, ‘Lōōr, rin yīn aba tuōc tēmec tēnē kōc cie kōc Itharel.’ ”

²²Go kōc wēn wēl Paulo piṇ, agut lōn lueel yen wēt bī ye tuōc tēnē kōc cie kōc Itharel. Gokē duōōt ben looi, “Nyaai kē raan cīt kēn ē pinyinhom! Nākkē! Acie raan path bī pīr!” ²³Ku jōlkē aa kiu, ke ya alēthken piēer nhial ku yekē liēet wēer nhial. ²⁴Go bēny apuruuk Roma apuruuk yōōk bīk Paulo yāth yōt tē ye apuruuk tiit thīn, ku lēkkē ke ku bīk that, rin bī Paulo wēt ye kōc Itharel ye jāām guōp lek. ²⁵Ku wēn cī kek ye der ku bīk that, go Paulo lēk bēny apuruuk wēn kāāc kelōm ēlā, “Ye lōṇ lueel lōn nadē ke raan Roma that ē path ke kēc yāth luk yic, bī la awuōc yōk yeguōp?”

²⁶Nawēn piṇ bēny apuruuk wēt cī Paulo lēk ye, go la tēnē bēnydīt apuruuk ku thiēc, “Yenō loi? Yen monyē ē raan kōc pan Roma.”

²⁷Go bēnydīt apuruuk la tēnē Paulo ku thiēc, “Lēk ya, ye raan Roma?” Go Paulo bēer, “Ēe yic.”

²⁸Go bēnydīt apuruuk lueel, “Yen ē raan kōc pan Roma rin cī yen wēēu juēc tāāu piny tēnē kōc mac baai.” Go Paulo bēer, “Yen ē raan pan Roma rin ye kōc ke dhiēth ya kōc pan Roma.”

²⁹Go kɔc kɔk ke bi Paulo bɛn thiɛɛc, dhuk ciɛn ku nyiɛɛŋkɛ thɛn, ku bɛnyɔdɪt apuruuk ɛci riɔc wɛn ci yen ye ɲic lɔn ye Paulo raan kɔc Roma, ku rin ci yen ye cɔl ader aya.

Paulo aci yāth luk yic

³⁰Na aköl dɛɛt, wɛn wɪc bɛny apuruuk Roma ye bi awuɔc ye kɔc Itharel Paulo gaany ɲic, go Paulo cɔl adɛk apuruuk cin, tɛwɛn ci ye rek ku yöök kɔcɔdɪt kāk Nhialic ku kɔc amat ɛbɛn bɪk rɔm. Ku bi Paulo kenhɪim.

23 ¹Go Paulo kɔc amat dɔt ku lueel, “Kackiɛ, acin kāk tɔ yapuɔu, ba ke thiɛɛc rin piɛrdiɛ, ya dɛɛi Nhialic agut ciɛt akölɛ.” ²Ee tɛɛn, ke raandɪt kāk Nhialic cɔl Ananiath yöök kɔc wɛn kääc tɛthiɔk kek Paulo bɪk buɔɔk thok. ³Go Paulo lɛk ye, “Nhialic abɪ dhiel buɔɔk aya, yin kɛ cie guɔp ye yār! Yin aci nyuc ba luk looi tɛnɛ ya ciɛt tɛ ye löŋ ye lueel thɛn, ku yin aŋot yi ciɪ löŋ dhoŋ kɔu rin ci yin kɔc yöök bɪk ya biäk!”

⁴Go kɔc thiääk kek Paulo lɛk ye, “Yin alat raandɪt kāk Nhialic!”

⁵Go Paulo bɛɛr, “Acä ɲic, kackiɛ lɔn ye yen raandɪt kāk Nhialic. Aye athör theer wɛl Nhialic lueel, ‘Yin aci kɛrac dhil lueel bɛny mac kacku guɔp.’ ”*

⁶Nawɛn tiŋ Paulo, ke kɔc kɔk aa kɔc akut Thaduthɪ ku kɔc kɔk ke ye kɔc akut Parathɪ, ke jam apei röldɪt tɛnɛ kɔc luk, “Kackiɛ! Yen ɛ raan akut Parathɪ, kɔc ke dhiɛth ya aake kɔc akut Parathɪ. Yen aci bɛɛi luk yic rin ye yen ye ɲɔɔth lɔn bi kɔc ci thou rɔt jɔt aköldä!”

⁷Nyin yic tɛwɛn lueel yen wɛt kɛnɛ, ka agöth la nhial kam Parathɪ ku Thaduthɪ ku tekkɛ keyiic. ⁸Rin aye Thaduthɪ lueel lɔn ciɪ kɔc rɔt bi jɔt thou yic, ku acin atuuc nhial ayɪ atɪip kɔc ci thou. Ku Parathɪ aa kākä gam ɛbɛn kadiäk. ⁹Ku juak jam rot apei kam Parathɪ ku Thaduthɪ. Go kɔc kɔk piöc lööŋ, ke ye kɔc akut Parathɪ, rɔt jɔt ke ci puɔth riääk apei ku luelkɛ, “Acin kɛɛɛc ci yök ke ci looi! Tɛdɛ, ke atuny nhial, yen aci diɛt jam tɛnɛ ye!”

¹⁰Ku la agöth nhial apei, nawɛn ke bɛny apuruuk riɔc ciɛt ke bi Paulo cak nɔk. Go apuruɔɔkke tooc bɪk Paulo la nyaai luk yic, ku yɛthkɛ tɛden ye kek rɛɛr thɛn.

¹¹Nayɔn akɔu ke Bɛny kääc Paulo lööm ku lueel, “Dɛet yipuɔu! Aca nyuɔth Jeruthalem, lɔn ɛ yin raandiɛ, ku yin adhil kɛciɛt ɛ kɛnɛ looi Roma aya.”

Ee wɪc kɔc Itharel bɪk Paulo nɔk

¹²Nayɔn nhiäk ke kɔc kɔk Itharel mat kenhɪim, ku kuɛɛŋkɛ lɔn ciɪ kek kuat miɛth bi kaŋ cam ku dɛkkɛ tɛ kɛc kek Paulo kaŋ nɔk. ¹³Kɔc ke mat kɛnɛ yic, aake thiärɲuan ku tɛ kac. ¹⁴Ku lek tɛnɛ kɔc kāk Nhialic ku kɔcɔdɪt baai ku luelkɛ, “Yok aaci kuɛɛŋ apei yodhie buk ciɪ mith, yet tɛ bi yok Paulo kaŋ nɔk. ¹⁵Ku ɛmɛn, week ku kɔc kɔk akut, tuɔɔckɛ wɛt tɛnɛ bɛnyɔdɪt apuruuk raan Roma bi Paulo bɛɛi tɛnɛ we, ku luelkɛ lɔn wɪc wek ye bāk kɛ ci looi bɛn deet, ku yok aabi rɔt guir buk nɔk kɛ kɛc yɛɛt wenhɪim.”

¹⁶Ku wɛn nyankɛn ɛ Paulo ɛci wɛt nɛk nɛr piŋ, go riŋ tɛ rɛɛr apuruuk thɛn ku le wɛt lɛk Paulo. ¹⁷Go Paulo raan tɔk kam bāny apuruuk cɔl ku lɛk ye, “Yāth riɛnythii kɛnɛ tɛnɛ bɛnyɔdɪt apuruuk, ala wɛt wɪc bi lɛk ye.” ¹⁸Go bɛny

* 23:3Mt 23:27-28 * 23:5B.bei 22:28 * 23:6Luci 26:5; Plp 3:5 * 23:8Mt 22:23; Mk 12:18; Lk 20:27

apuruuk riénythii wën yäth tēnē bēnydīt apuruuk ku lueel, “Yen aci Paulo, raan mac, cōl ku lēk ya ba riénythii kēnē bēi tēnē yī, rin ala wēt bī bēn lēk yī.”

¹⁹Go bēnydīt apuruuk dōm cin ku yēth tēden rōt ku thiēc, “Yenō wic ba lēk ya?”

²⁰Go lueel, “Aci kocdīt Itharel mat yic bīk yī thiēc bī Paulo yāth luk yic nhiāk, rin wic koc luk ye bīk kāk juēc cī Paulo looi la deet. ²¹Ku duk wētden piŋ, rin abī la raan thiārguan ku tē kac bī ye thiēn bīk nōk. Aaci kuēŋ bīk cī mīth ku dēkkē yet tē bī kek ye nōk. Ku ēmēn aaci rōt guiir bīk looi, ku aa tit wētdu bīk piŋ.”

²²Go bēnydīt apuruuk lēk ye, “Duk ben lēk raan dēt lōn cī yīn ya lēk wēt kēnē.” Ku cōl riénythii ajiēl.

Paulo aci yāth tēnē bēnydīt Pelik

²³Nawēn ke bēnydīt apuruuk cōl bānyken apuruuk karou ku lueel, “Kuanykē apuruuk buot karou ku jōl aa raan thiārdhorou cath mathiāŋ, ku raan buot karou ke muk tōŋ bīk la Cetharia, ku rēerkē ke cī rōt guiir bīk lōōny dhōl ēmēn akāu. ²⁴Ku wiēcckē mīthiōŋ bī Paulo ke cath, ku yāthkē tēnē bēnydīt Pelik ke cīn kērec yōk ye dhēl yic.” ²⁵Ku jōl bēnydīt apuruuk athōr gōt ēlā,

²⁶“Yen, Klaudiōth Lithiath yen agēt athōr kēnē tēnē yī bēnydīt Pelik path apei. Yīn aca muōth. ²⁷Koc Itharel aake cī mony kēnē dōm ku duērkē nōk. Ku aca piŋ lōn ye yen raan Roma, guo la kek apuruōōkkiē bīk la kony. ²⁸Ē wiēc ba awuōc ye kek ye gaany ŋic, guo yāth amat yic tēnē ke. ²⁹Aca yōk lōn acīn awuōc cī looi bī yōk ye nōk, nadē ke macku. Ayekē gaany kāk la thiāāk kek lōōŋken. ³⁰Nawēn la lēk ya lōn cī koc kōk Itharel wēt mat yic bīk mony kēnē nōk, guo tak ba tuōc tēnē yī. Ku lēk koc awēn gōony ye, week lak tēnē Bēnydan dīt bāk awuōc cī monyē looi la lueel yenhom.”

³¹Go apuruuk kēwēn cī lēk ke looi. Ku nyēikē Paulo ē wēer kēn bīk yet Antipatrith. ³²Nawēn bak piny, ka apuruuk ke cath kecōk dhuk Jeruthalem, ku nyiēnkē Paulo apuruuk cath mīthiōŋ bīk la kek ye. ³³Ku yēthkē Cetharia, ku gemkē athōōr tēnē bēny Pelik ku thōnkē Paulo. ³⁴Nawēn cī bēnydīt Pelik athōōr kuen, ke thiēc Paulo, “Ye raan wun nēn?” Nawēn yōk lōn ē yen raan wun Cilicia ³⁵ke lueel, “Yen abī wētdu piŋ tē le koc gōony yī yēēt.” Ku yōōk apuruuk bīk Paulo la muk ku titkē pan wāār buth Antipāth Yērot.

Koc Itharel aaci Paulo gaany

24 ¹Nawēn nīn kadhiēc cōk ciēn, ka Ananiath raandīt kāk Nhialic la Cetharia kek kocdīt kōk ē baai, ku jōl a raan bī wētden ŋiec la kuany yic luk yic cōl Tertuluth. Ku lek bēnydīt Pelik nhom ku lēkkē wēlken gōony kek Paulo. ²Go Tertuluth cōl ku jōl Paulo gaany ēlā, “Yīn bēnydīt! Wēt ye yīn raan ŋic koc mac ē yen aci yōk rēer run juēc dōr yic ke cīn aliāāp. Ku kājuēc peth ca looi kek aaci wuōnda yāth tuēŋ. ³Kāpuōthkā aa nhiarku ke ēbēn akō-lakōl. Ku yīn acuk leec yōpuōth apei. ⁴Acā wic ku ba jam apei, ku yīn alāŋ ba wēl kuēnku yī piŋ. ⁵Yōk aaci mony kēnē yōk ke ye raan rac. Yen acā aliāāp a looi kam koc Itharel pinynhom ēbēn. Ku yeen ē bēny koc akut Nadharet. ⁶Yeen awic bī luāŋ Nhialic yiēk yic buōōl. Ku yeen acuk dōm. Acuk them buk

tēm awuɔc tēcīt tē ye lōōŋ panda ye lueel thīn. ⁷Ke yeen aci bēnydīt apuruuk Lithiath bēn dōm bei yocin riel ku nyieɛi. ⁸Ku yōōk kɔc cī Paulo gaany ku bīk bēn luk yic yīn hom. Tē thiēec yīn ye, ka ba guɔ ŋic kek kāk cī yōk ye gaany.”
⁹Ku met kɔc Itharel thīn aya ku luekē lōn kāk cī Paulo gaany aa yith.

Paulo aci rot kony Pelik nhom

¹⁰Go bēnydīt baai Paulo jāl yōōk bī jam, ku jōl Paulo lueel ēlā, “Aŋieɛ lōn ye yīn raan cī luk luɔk run juēc ē wundaan. Ke yēn amit puɔu ku ba rot kony yīn hom. ¹¹Tē lēu yīn ye ba yic ŋic, ke wāār tēcīt nīn kathiāār ku rou ēmēn, yēn ē le yēn Jeruthalem ba la rōōk thīn. ¹²Ku kɔc Itharel acīn raan cīk yōk ke gōth ke yēn luaŋ Nhialic. Ku keek aakēc ya yōk ke ya ye kɔc rac nhīīm tēn amat Itharel. Ku jōl aa yōn kōk yīic aya. ¹³Ku keek acīk bī lēu bīk yī lēk kēn ye nyuɔth lōn ye kāk cīk kuēn yaguɔp yith. ¹⁴Wēt lēu ba gam akīn. Yēn ē Nhialic ye wārkuan dīt door, door aya dhēl yēn yekē lueel ka cie yic. Ku yēn ē kēriēec ēbēn cī gōt lōōŋ Mothith ku athōr kɔc kāk Nhialic tīŋ yīic gam. ¹⁵Yēn ala ŋōth cīt ŋāthden aya tēnē Nhialic lōn bī kɔc ēbēn, kɔc path ku kɔc rac rōt jōt thou yic akōldā. ¹⁶Ke yēn aya them ku ba kē la cōk looi tēnē Nhialic ku kɔc ēbēn.

¹⁷“Yēn aci run nōk wei Jeruthalem, ke yēn ya cī la wēēu ba yāth tēnē kackiē ku la rot kōc. ¹⁸Ee wēn looi yēn ē kēnē yēn ē yōk kek ya luaŋ Nhialic ke ya cā guɔp wuɔōny wei kārēc. Ee cīn yōōm rēēr kek ya, ku ē cīn aliām cī rot looi.” ¹⁹Ku kɔc Itharel ke bō wun Athia aake rēēr thīn. Ku keek nhīīm, ŋuɔt aaci dhiel bēn yīn hom ku bīk kē ca wuɔōc bēn lueel. ²⁰Na cie kēya, ke ē rōōr rēēr ē tēn, ka lueel awuɔc cīk yōk ca looi wāār cī ya yāth luk yic. ²¹Kē ŋieɛ ē kē tōŋ ca lueel ēlā ke ya kāac kenhīīm, ‘Yēn aci bēēi luk yic akōl wēt cī yēn ye gam lōn nadē ke kɔc cī thou aabī rōt jōt bīk pīr.’ ”

²²Ku ē ŋic Pelik apath yēn tē ye dhēl pīr kɔc Itharel theek thīn. Go luk puɔl ku lēk ke ēlā, “Na la bēnydīt apuruuk Lithiath yēēt ke luōŋdun aba tīŋ.” ²³Ku lēk bēny apuruuk rēēr apuruuk Paulo tiit nhīīm ku bī Paulo cī tiit apil yic, ku yekē kɔc māāth kek ye puɔl bīk kākken wīc aa bēēi tēnē ye.

Paulo aci jam tēnē Pelik ku Druthila

²⁴Na la nīn lik thōk, ke Pelik bō kek tieŋde Druthila, ku ē nyan kɔc Itharel. Ku tuc Paulo bī bēēi bī wēt ye Paulo gam rin Jethu Krītho bēn piŋ. ²⁵Nawēn la Paulo tueŋ ke jam wēt path ku lōn bī raan rot tiit kārēc, ku jōl a bēn akōl luŋdīt, go Pelik riɔōc ku lueel, “Yīin alēu ba jāl ēmēn. Yīn aba ben cōol tē cī yēn nhom ben lāāu.” ²⁶Ku ye ŋōōth lōn bī Paulo ye riɔp wēēu. Ku rin ē wēt kēnē aci bēn a tuɔc akōlakōl ku jīēm kek ye.

²⁷Na la run karou thōk, ke Porkiōth Pethtuth wēēr nyin bēnydīt Pelik ke ye bēny. Pelik ē wīc ku bī kɔc Itharel nhiaar, go Paulo nyāāŋ mēc yic.

Paulo aci thiēc ku bī tuɔc tēnē Bēnyŋaknhom

25 ¹Nin kadiāk cōk ciēēn wēn cī Pethtuth yēēt Cetharia, ke jiēl thīn bī la Jeruthalem. ²Tēwēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku jōl aa bāny Itharel ke gōōny Paulo la tēnē ye, ku lēkkē wētēden. Ku lāŋkē Pethtuth, ³ku bī ke luōi

kë wickë kepuõth ku bi Paulo bëëi Jeruthalem, rin ë cık mat yic ku bik Paulo nõk dhël yic. ⁴Go Pethtuth bëër, “Paulo abi rëër ke mac Cetharia, rin yen adhuk ë ninkä. ⁵Calkë bänykun aa la Cetharia kek ya, ku bik jäl la kuën guõp tẽ le yen awuõc ci looi.”

⁶Go Pethtuth nin kabët aduërkë aa thiäär kaŋ nõk ke ke, ku jöl la Cetharia. Na aköl dëëtë ke la luk yic, ku jöl apuruuk yõõk ku bik Paulo kuëëth yenhom. ⁷Na la Paulo yëët, go kóc Itharel ke bö Jeruthalem ke kääc, ke cık gõõm piny, jock bik käreç apeı lueel yeguõp, ku acın kë cie nyuõõth lõn ye kakkä yith. ⁸Go Paulo rot kony ëlä, “Yen acın kë ca wuõõc löõŋ kóc Itharel yiic, ku acın aliäm ca looi luaŋ Nhialic, agut Bënyŋaknhom Roma acın wët rëç ca lueel yeguõp.”

⁹Ku wën wic Pethtuth ye bi nyuõth kóc Itharel lõn nhieer yen ke, go Paulo thiëc, “Ci lëu ba la Jeruthalem ku ba luõŋdu la luk thın lõn ye kāk ci kuëen yiguõp yith?”

¹⁰Go Paulo lueel, “Tẽ këç yen thın ë luŋ bëny yic, ku ë yen tẽ lëu ye bi luõŋdië tiŋ thın. Acın kërëç ca looi tënë kóc Itharel, cimën ɲic yın ye apath.

¹¹Na ca lõŋ dhoŋ kōu, ku le kërëç ca looi lëu bi ya tēm awuõc bi ya nõk, ka cä lëu ku ba thiëc bi yen puõl. Ku na cın yiny tō thın kāk ci kuëen yaguõp, ka cın raan lëu ye bā thõn ke bik ya nõk. Ke yeen awiëc ku bi ya bëny yen bi luõŋdië la luk.”

¹²Go Pethtuth wët ci Paulo lueel kaŋ guëk yic kek kóc akutden luk, ku jöl dhuk nhom, “Wët ci yın ye lueel ke Bëny Agrıpa yen abi luõŋdu luk, ke yın abuk tuõc ye.”

Pethtuth aci luŋ Paulo tët yic Bëny Agrıpa

¹³Nin lik cök ciëen ke Bëny Agrıpa kek Bernike bö Cetharia bik Pethtuth këny, bik la lëk ye lõn mit kek puõth wët ci yen yëët. ¹⁴Tëwën ci kek rëër nin juëc, ke Pethtuth jöl wët Paulo kuëny yic bëny, “Ala raan rëër ë tēn ci Pelik nyääŋ piny ke mac. ¹⁵Na wäär lar Jeruthalem, go raandit kāk Nhialic kóc Itharel ku bänyken, gaany tënë ya ku wickë ba tēm awuõc. ¹⁶Guo lëk ke lõn nadë kóc pan Roma aacie raan ci gaany ye gam, wët kërëç ci looi ke kēc kaŋ tuõõm nhom kek kóc ci ye gaany, ku bi rot kony awuõc ci ye gaany. ¹⁷Na wäär ca bën ë tēn, ke yen akēc bën gääu. Yen aci bën la luk yic aköl bi niënkië aa rou ë tēn, ku yõõk apuruuk ku bik ë mony kënë bëëi ba luõŋde tiŋ. ¹⁸Kóc aterde aaci röt bën jöt, ku acın kërëç diit cık bën kuëen yeguõp tēcit tēn ye yen ye tiëŋ thın. ¹⁹Kë ca bën yök ë lõn ye kek teer kek ye tẽ ye yen Nhialic duõr thın, ku jöl aa mony dëët col Jethu ci thou, ku yen ë mony kënë aye Paulo lueel ka pır. ²⁰Ee cä dhal ba yic yök rin ë wëlkä, guo Paulo thiëc bi la Jeruthalem ku ba luõŋde la looi thın. ²¹Go Paulo lueel ka wic bi puõl ke tiit apuruuk agut tẽ bi bënyŋaknhom luõŋde tiŋ. Guo apuruuk yõõk ku bik tiit agut tẽ bi yen ye tuõc tënë bënyŋaknhom.”

²²Go Agrıpa lëk Pethtuth, “Luŋ ë mony kënë aba luk yen ya nhom.” Go Pethtuth dhuk nhom ëlä, “Abi bëëi yınhom nhiäk.”

²³Nawën bak piny ke Agrıpa ku Bernike bö ku lor ke yai, ku luëŋkë yõn luk kek bänydit apuruuk ku jöl aa bäny ë geu. Ku yõök Pethtuth apuruuk bik Paulo kuëëth luk yic alõŋ thın. ²⁴Ku lueel, “Yın bëny Agrıpa, ku jöl aa wek kóc rëër tēn kek yo. Mony yen dëci wek kënë ë yen raan ci kóc Itharel rëër

ë tèn ku jol aa Jeruthalem gaany tènë ya. Ayekë lueel ke loi duoot lön nadë ka cīi pāl ke pīr. ²⁵Ku yeen acin awuōc ca yök cī looi lëu bī ye tēm awuōc bī nōk. Ku yeen nom acī wīc bī ya bēny yen luk luōnde, guo gam ku ba tuōc tēnë ye. ²⁶Ku yen acin yiny puoth ca yök ba gōt ë rienke tēnë bēny. Ke yeen aca bēi yīn nom, ku ë yīn bēny Agrīpa, rin ba wētde wīc yic, rin ku bī la kē jāl gōt. ²⁷Aya tīj lön cīi yen path ku bī raan cī mac tooc ke cīn kēn wēn cī rot deet ye nyuōth, kek kāk cī ye gaany.”

Paulo acī rot kony Agrīpa nom

26 ¹Go Agrīpa Paulo yōōk, “Yīn aca puōl ku ba jam ba rot kony.” Go Paulo yecin nyuōth bī kōc biet ku jol jam ëlā bī rot kony.

²“Bēny Agrīpa! Yen ë rot yök akōl kēnë ke ya mit guōp rin bī yen rot kony yīn nom kāk cī kōc Itharel ya gaany ëbēn. ³Kēnë adhil a yic alanden rin yīn anjic apath, yen tē ye kōc Itharel cieŋ thīn, ku kāk ye kek wāac thīn. Yīn aba lōŋ ëmēn ku ba yīguōp pāl piny ku ba wēlkiē piŋ.

⁴“Kōc Itharel ëbēn anjickë yen tēn pīir yen thīn tēyōn koor yen. Anjickë tē cī yen piērdiē jaak thīn yōn tuēŋ panda ku jol a Jeruthalem. ⁵Anjickë akōlakōl, ku acīk bī dhōl lön nadë ke yen acī kaŋ cieŋ ke ya ye raan akut Parathī kōc ke muk lōōŋ Nhialic cōk apeī.” ⁶Ku ëmēn yen a kāac luk yic ë tēn rin ye yen wēt cī Nhialic lēk wārkuān dīt ŋōōth, ⁷kēn yen ye kuat kackua kathiāār ku rou ŋōōth ka bīk yök, tē ye kek Nhialic door akōl ku wēēr. Ku ë rin ŋōth kēnë, yīn Bēnydīt, yen acī kōc Itharel ya gaany! ⁸Yēŋō ye wek ye yök wek kōc Itharel ke ril yic bāk gam lön ye Nhialic raan cī thou jōt bei thou yic?

⁹“Aca them yen yen ku ba kēriēc ëbēn looi, kāk bī rin Jethu raan Nadharet rac guōp. ¹⁰Yen ë kēn aca looi Jeruthalem. Yen ya ye bēnydīt kāk Nhialic yiēk riel ku ba kōc juēc cī wēt Jethu gam aa dōm ku mac ke. Ku aca ya gam aya, yen lön nēk kōc cī tēm awuōc bī ke tēm thou. ¹¹Aaca cōl aaye tēm awuōc arak juēc yōn amat kōc Itharel yiic, ku aca them ba ke cōl abaŋ bīk wēt Jethu puōl, ku riāāk puōu apeī tēnë ke, agut ba ke aa luōp wuōt kōk yiic ku cal ke agum apeī.”

Paulo acī tē cī yen a raan cī gam teet yic

(Luci 9:1-19; 22:6-16)

¹²“Ee rin ë wēt kēnë yen ë ler yen Damathkuth ke ya cī raandīt kāk Nhialic yiēk riel. ¹³Nawēn akōl ciel yic, Bēnydīt, ke ya ŋoot dhēl yic, ke ya tīj many yer apeī, wār akōl, ke ruel nhial ke cā gōōm piny kek kōc ke cath kek ya. ¹⁴Ku wīkku piny ëbēn, ku piēŋ rōl ke ye lēk ya thuōŋdiē, ‘Thawul, Thawul! Yēŋō cōl yīn ya agum? Yīn acī rot baŋ, rin ye yīn ye wīc ku ba kēcīt kēdhie ye akaja looi, kē ye yen wai ye raan la ye ye yup ke kueeth, wec ciēēn.’ ¹⁵Guo thiēc, ‘Ye yīn ŋa Bēny?’ Go Bēny lueel, ‘Ee yen Jethu, raan ca cōl agum. ¹⁶Ke yeen jōt rot ku kāac cōkku. Yen acī rot nyuōth yī, rin yīn aca lōc ku ba ya aluaŋdiē, yīn abī kōc kōk lēk kē ca tīj tēnë ya akōlē, ku kē ba nyuōth yī akōldā. ¹⁷Yīn aba tiit bī ciēn kēreec yī yök kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel cin, kōc bī yen yī tuōc thīn. ¹⁸Keek aaba piōōc bīk kāŋ ŋic, ku bīk luoi kārec puōl, ku jiēlkē riel jōŋrac yic ku lek tēnë Nhialic, rin gām bī kek wētdiē gam, yen aabī kārec cik looi pāl piny ku tēēu ke kam kōc cī Nhialic lōc.’

Paulo aci tē cī yen kōc piōc thīn teet yic

¹⁹“Kēya, Bēny Agrīpa, ʔen akēc wēt kē ca tiŋ nhial cīt nyuōth dhōl yic. ²⁰Wäär tueŋ Damathkuth ku Jeruthalem, ku jōl aa wuōt kōc Itharel yiic ēbēn, ku kam kōc cie kōc Itharel, aake ya lēk lōn bīk luoi kārēc puōl ku dhukkē Nhialic, ku yekē luui kāpath ye nyooth lōn cī kek muōl kārēc.” ²¹Ee rin ē wēt kēnē, yen aa dōm kōc Itharel ʔa ke ʔa tō kal luāŋ Nhialic, ku wickē bīk ʔa nōk. ²²Ku agut cī akōl kēnē Nhialic acā kony, ku ē wēt kēn, yen akēc ʔen ē tēn ku ba kē ŋiec lēk raan ēbēn, kōckor ku kōcdīt. Kāk ya lueel ka bī rōt looi aa thōŋ kek kāk ye kōc kāk Nhialic tiŋ ku Mothith lueel, ²³lōn nadē Raan cī lōc ku dōc abī gum, ku ē yen bī rot kaŋ jōt thou yic, ku ē yen abī kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel lēk wēt bī kōc kuōny bei kārēc yiic.”*

²⁴Tēwēn jicēm Paulo ke kony rot ē wēlkā, go Pethtuth rēl, “Paulo! Yīn aci muōl. Piōc cī yīn piōc aci cōl amuōl!”

²⁵Go Paulo bēēr, “Bēnydīt! Yen akēc muōl. Wēl ya lueel aa yith cīn yic muōl. ²⁶Bēny Agrīpa! Alēu ku ba jam tēnē yī ke ʔa cīi riōc, rin yīn aŋic kākā ēbēn. Aŋiec alanden lōn nadē ke keek aaca lēk yī ēbēn rin kēnē acie kē cīi thiaan, aa kāk ŋic jāŋ ēbēn. ²⁷Bēny Agrīpa! Cī wēl kōc kāk Nhialic tiŋ ye gam? Aŋiec lōn ye yīn ke gam!”

²⁸Go Agrīpa lēk Paulo, “Ye yōk yīpuōu ē kaam thīn lōn bī yīn ʔa wel ba ya Krithian?”

²⁹Go Paulo bēēr, “Na cōk aa kaamkoor ku kaamdīt, rōckdiē tēnē Nhialic ē lōn bī yīn ku kōc kōk piŋ kāk lueel ke akōl rōt wel bīk ciēt ʔa, ku acie rin bī ke mac.”

³⁰Go bēny ku Pethtuth ku Bernike, ku kōc kōk ke cī nyuc luk yic rōt jōt, ³¹ku wēn cī kek jāl aacī jāl aa jam kamken, ēlā, “Acīn kē cī ē mony kēnē looi, kē lēu bī ye cōl anak ku mac aya.” ³²Ku jōl Agrīpa lēk Pethtuth, “Yen ē mony kēnē ŋuōt aci lony, ke rin cī yen ye wīc ku bī ya Bēnyŋaknhom yen bī luōŋde la tiŋ.”

Paulo ayēth Roma

27 ¹Tēwēn cī ye mat ku buk cath riāi buk la Italia, gokē Paulo ku jōl aa kōc kōk cī mac thōn Juliōth, bēny akut apuruuk Roma, akut cōl, “Akut Bēnyŋaknhom.” ²Ku lok riān bō Adramitiōm, riān cī guiri bī jāl wath thok wun Athia. Arithtarkuth raan pan Mathedonia wun cōl Thethalonika ē cath kek ʔo. ³Na akōl dēētē ke ʔo ʔet Thidon. Juliōth ē ye raan path, ee cī Paulo puōl ku bī kōc määth kek ye la tiŋ, rin bīk la yiēk kāk wīc.

⁴ʔok aci bar, ku rin cī ʔok yōnhīm wēl yom, goku riāi geēr tē bī yen cath thīn apath, ku ē ye alōŋ ye akōl bēn thīn rial pan tō gool nhom wār ciel yic cōl Thaipruth. ⁵Ku jōlku wār teem buk la Cilicia ku Pampilia ku lok Mira pan tō wun cōl Likia. ⁶Tēnē, ke bēny apuruuk yōk riān jāl Alekdhāndria ke la Italia, go ʔo ʔāth thīn.

⁷Ku riāi ē cath amääth rin yom ē dīt apei. Ku ʔok aacī nīn juēc bēn nōk dhēl yic buk jāl ʔet gen cōl Kniduth. Yom ē kēc ʔo puōl ku buk la dhēldan yen buothku yic, goku ret wanh cōl Thalmone tēn yen bī pan thiin tō gool

nhom cɔl Kret yook kɔl ẽ yom. ⁸Ku ciethku ke ʔo göök yom ke ʔo kuany agör ʔou, ku ʔok aacĩ bẽn yet tẽ cɔl Wanh Path ẽ riel, ku ẽ tẽn cĩi mec kek gen cɔl Lathia.

⁹Ku ciẽŋku thĩn nĩn juẽc, ku ril yic buk la tueŋ ʔo cath wĩr, rin ẽ nĩnkã aköl Yan lɔk kɔc kegup wĩr ẽcĩ bar, tẽn yen ye yom rut rot ʔot apei. Go Paulo ke lẽk ẽlã, ¹⁰“Kackiẽ, aya tiŋ lɔn cãthda jãl ẽ tẽn abĩ yic riel, riãĩ abĩ riããk ku kãk tĩ thĩn aabĩ puk wĩr, ku kɔc aabĩ mou aya.” ¹¹Ku bẽnĩ apuruuk ẽ wẽn raan kuath riãĩ ku raan la riãĩ yen aye piŋ, ku kueec wẽn cĩ Paulo lueel. ¹²Ku wath thok tẽ ye riãĩ mac thĩn ẽcĩ path bĩ kɔc mãi thĩn. Go kɔc juẽc keyiic wic ku bik la tueŋ bik yet Ponik tẽ lẽu yen rot. Yen ẽ wanh tĩ Kret, ku ẽcie yethok wel lɔŋ bẽr tẽ ye aköl lööny piny thĩn.

Yomdĩt acĩ rot ʔot wĩr

¹³Yom thöön rot ẽcĩ ʔot ke bõ ciẽm tẽ cĩ raan yenhom wel tẽ ye aköl lööny piny thĩn, go kɔc ke cath riãĩ tak lɔn nadẽ ka lëukẽ bik la tueŋ ke cath, gokẽ riãĩ lony ku gerkẽ ke kuẽnykẽ agör Kret ʔou. ¹⁴Ku kaam thiin awẽn ke yomdĩt ril apei bõ cuẽec tẽ cĩ raan yenhom wel tẽ ler aköl thĩn, ben bẽn ke ye pĩu apei. ¹⁵Ku yiẽek riãĩ bĩ la bẽẽŋbẽẽŋ, ku ril yic apei bĩ geer tueŋ tẽ bĩ yom thĩn, goku puöl buk cɔl akueeth yom. ¹⁶ʔok aacĩ bẽn lɔŋ wẽn tẽek ʔok lɔŋ ye yom rut yenhom wel thĩn, pan thiin tĩ gool nhom cɔl Kauda. Tẽẽn, acuk bẽn lẽu buk riãĩn koor duõõt riãndĩt cök. ¹⁷Ku rin diĩt yom apei, gokẽ duõõt riãndĩt kũu rin bĩ yom tiim cĩ ke riãĩ looi cĩi piir wei, ku jɔlku duõõt piny wĩĩn. Keek aake riõc ciẽt riãnden bĩ la dõt liẽet yic wanh Libia thok, gokẽ alẽth ye yom ke riãĩ kuaath dãk bei, ku cɔlkẽ riãĩ aʔol yom kuaath. ¹⁸Yomdĩt ril awẽn acĩ la tueŋ ke pĩu apei, nawẽn aköl dẽtẽ ke ʔokkẽ bik kãk tĩ riãĩ yic cuat wĩr. ¹⁹Nawẽn aköl ye nĩn diãk ke cuet abẽk kãk gẽr wĩr cienken. ²⁰Ku cuk aköl ku kuẽl tiŋ nĩn juẽc, ku yom acĩ la tueŋ ke pĩu apei. Akẽcku ben bẽn ʔõõth lɔn bĩ ʔok piir.

²¹Nawẽn cĩ kɔc nĩn juẽc nõk ke cĩn miẽth cĩk cam, go Paulo rot ʔot ku kẽec kenhiĩm ku lueel, “Kackiẽ, na we cĩ wẽtdiẽ piŋ wãar bãk riãĩ cĩi geer wei Kret ʔuõt ʔok aa kẽc mam kẽlã. ²²Ku ẽ mẽnẽ wek aa lãŋ, deetkẽ wepuõth! Acĩn raan tõŋ bĩ thou weyiic, ẽ riãĩ yetök yen abĩ riããk. ²³Ku wẽn akõu atuny Nhialic yen ye ʔen raande, ku yen ya door acĩ bẽn tẽnẽ ʔa, ²⁴ku lueel, ‘Duk riõc, Paulo! Yiĩn abĩ yet Bẽnĩnaknhom nhom, ku rin ẽ wẽn kẽnẽ Nhialic acĩi yĩ pẽl wei, ku kɔc cath kek yĩ riãĩ yic aabĩ piir.’ ²⁵Kẽya, kackiẽ, deetkẽ wepuõth! Nhialic aca deet puõu, abĩ kẽpath looi tẽcit tẽ cĩ ye lẽk ʔa thĩn wẽnakõu. ²⁶Ku yom abĩ riãĩ kuaath bĩ cɔl ala gool nhom cɔk alɔn bĩ yen la riããk thĩn.”

²⁷Ku nĩn aake cĩ ya thiãar ku ʔuan, ku yomdĩt apei ẽ kuath riãnda wardĩt Adẽkdiẽet yic. Na ye tẽcit wẽẽr ciẽl yic, ke ye kɔc ger riãĩ yök kepuõth ciẽt ʔo cĩ thiõk buk yet agör thok. ²⁸Gokẽ wĩn cĩ duõt thok kẽthiek luaac piny pĩu yiic, ku wẽn ye kek ye luaac piny ẽmẽn ku mẽn, ke yökkẽ lɔn thiõk wãr yic. ²⁹Gokẽ riõc ciẽt riãĩ bĩ rot deeny kuõr tĩ pĩu yiic, gokẽ wĩĩn cĩ duõt thook aleeldĩt ye riãĩ dɔm luaac piny riãĩ thar ciẽẽn, ku jɔlkẽ bak piny ʔõõth. ³⁰Ɛcĩ agẽr kõk them ku bik rõt kuẽl bei riãĩ yic. Ku jötkẽ riãĩ thiin koor tĩ riãndĩt yic bei, ku tẽẽukẽ wĩr ke ye kɔc ciẽt ke la wĩĩn cĩ duõt thook aleel luaac piny riãĩ nhom tueŋ. ³¹Go Paulo lẽk bẽnĩ apuruuk kek apuruõkẽkẽ, “Na cã agẽr rẽẽr riãĩ yic, ke kɔc tĩ riãĩ yic aacĩi bĩ piir.” ³²Go apuruuk wĩĩn cĩ riãĩ mac piny teem kõõth ku cɔlkẽ ke aa buok kuẽẽr.

³³Nawën bak piny, go Paulo ke lõj bîk mîth ku lëk ke, “Wek aaci tîit nîn thiäär ku nuan ëmën, ku keek ë nînkä yîic acîn kë cäk cam. ³⁴Wek ya lõj, ku bāk la miëth camkë, wek aa wîc miëth rin ku bāk pîir. Acîn raan tōk weyiic la kë bî ye gōot.” ³⁵Tëwën cî yen wët kënë lueel, go Paulo ayup lööm, ku rōök ke lec Nhialic kenhiim ëbën, ku beny ayup yic, ku kōj jōök bî mîth. ³⁶Keek aaci kepuōth bën deet, ku mîthkë ëbën. ³⁷Yok kōc yō tō riäi yic, yok aa yō ye buot karou ku thiärdhorou ku dātem. ³⁸Nawën cî raan ëbën mîth, gokë rap ke tō riäi yic dhëeth wîir rin bî riäi pial.

Riäi aci atiaktiak rac

³⁹Nawën cî piny bak, ke kōc ger riäi aake këc tē cî kek yëet thîn ñic, keek aaci tē cî wār yekōu tot thîn, la yic liëet tîj, gokë tak bîk riäi geer thîn bîk la mac. ⁴⁰Gokë wîin yeke riäi mac piny teem wei bîk diir piny, ku dākkë wîin cî ke alau duōt piny. Ku jōtkë alëth nhial ku bî yom riäi kuaath tuej, bî la agōr thok. ⁴¹Ku riäi aci bën la tē cāl ku dōot liëet yic bî ciën tē ben yen rot nyoōj, ku cî abaj ciëen dhoj atiaktiak abî dōj ke ya apēt.

⁴²Ecî apuruuk tak bîk kōc cî mac ëbën nōk, bî ciën raan töōj kuëej ayeer bî kat. ⁴³Ku ë wîc bëny apuruuk bî Paulo kony bî cîi nāk, go apuruuk yōök bîk ciën kë loikë tēnë kōc mac. Ku yōök kōc ñic kuañ bîk kañ theet wîir tuej ku bîk kuëej ayeer, ⁴⁴ku kōc kōk aake bî jal lõk kuañ, ke cî tiim riäi cî duōjny kuök bîk ke yāth ayeer. Ku ë yen tē cî yok bën kuëej ayeer thîn akan ke yō puol gup.

Kë cî rot looi tēnë Paulo Malta

28 ¹Wën cî yok yet wār alōgtui yō puol gup, ke jōlku ñic lõn cōl pan tō gool nhom Malta ²ku kōc ke ciën thîn aaci yō lor, ku nyuuckë yō apath. Tëwën ke deñ tueny ku lir piny apeî, gokë mac took ku cōlkë yō buk yōc. ³Go Paulo tiim kuar piiny ku tēëu ke mēec, tëwën ke këpiiny bō bei tiim yîic, ku kec cin abî nuet thîn. ⁴Ku tîj kōc awën tō thîn këpiiny ke cî nuet Paulo cin, ku jîemkë kamken, “Mony kënë ala cin rim. Ku kënë acîi yen bî pîr, cōk alōn cî yen poth wîir ke këc mou.” ⁵Ku tēn awën ke Paulo yîr këpiiny mēec, ke cîn kēreec cîi rot looi tēnë ye acîn. ⁶Ku ë titkë bîk tîj ke cî but cin, nadë ke wiëk piny nyin yic ke cî thou. Ku tëwën cî kek tîit apeî ku cîn kë tîjkë ke cî rot looi tēnë Paulo, ke war kenhiim ku luelkë, “Yeen ala guōp jōñril apeî.”

⁷Dum raandit baai cōl Publiōth, aake cî mec kek tëwën looi kënë rot thîn tēnë Paulo. Ku yeen aci yō ñiec lor aya, ku rēerku yō ye jālke nîn kadiäk. ⁸Wun Publiōth ë rēer biōök yic ke cî juäi dōm ku yiāny riem. Go Paulo la yōt tēnë ye, ku rōök ku dōc, go pial. ⁹Wën cî kënë rot looi, go kōc juëc ke tuany bën, go Paulo ke dōc bîk pial. ¹⁰Ku gēmke yō käjuëc, ku wën jiël yok, gokë kāk bî yok dhël tēek tääu riäi yic.

Paulo aci jāl Malta bî la Roma

¹¹Nawën pēi kadiäk cōk, ke yō jiël riän cōl, “Jak Acuek,” bō wanh cōl Alekdhāndria ku yen aci pēi bën nōk ke kääc Malta rin yom ë dît apeî. ¹²Ku yeetku gen cōl Thirakuthe, ku nākku nîn kadiäk thîn. ¹³Ku jiëlku thîn, ku lok gen cōl Regium. Nawën bak piny ke wel yom nhom, ku yeetku gen cōl Putōli

nin karou cök. ¹⁴ Ku yökku kác cĩ gam thĩn, ku thiäckë yo buk rëer ke ke nin kadhorou. Ku jolku jāl tēn ku lok Roma yocök. ¹⁵ Wämāthkuan tō Roma aake cĩ yo piŋ lōn bīi yök, go kác kōk bēn gen yoc cōl Apiōth ye jōōl nin thin bik yo lor. Wēn tiŋ Paulo ke, ke lec Nhialic, ku riil kēnē pušu.

Paulo acĩ yēēt Roma

¹⁶ Wēn cĩ yok yēēt Roma, Paulo acĩ bēny mac Roma puōl bī rēer ē rot kek apuruk tōŋ tit ye. ¹⁷ Nawēn nin kadiāk cök, ke Paulo cōl kōcdit Itharel rēer Roma bik rōm kek ye. Nawēn cĩk kenhīim mat, ke lueel tēnē ke, “Wämāth-kiē! Wēn cōk yen ciēn kēreec ca looi tēnē kackua, ayī lōn kēc yēn ciēŋ wārkuandit dhōl yic, yēn acĩ mac Jeruthalem ku thōn ya apuruuk Roma. ¹⁸ Gokē yēn thiēec awuōc ca looi, ku wickē bik ya lony, rin acik yök ke cīn kē ca looi lēu ye bī ya nōk. ¹⁹ Nawēn la kác Itharel kuc wēt bī ya lony, guo luōŋdiē cōl ayēth tēnē bēnyaknom Roma mac wuōnda aya, cōk a lōn cīn yēn kē gōony yēn ē kackua.” ²⁰ Yēn ē kē wic yēn we buk rōm, ku jaam kek we, rin yēn acath ya mac rin wēt raan yēn ŋōōth kác Itharel.”

²¹ Gokē lueel tēnē ye, “Acin athōr cĩ yēēt tēnē yo Judia rienku, ku acin wämāthdan cĩ bēn kek wēt, lōn le yēn kēreec ca looi. ²² Anhiarku buk wēlku piŋ rin aŋicku lōn ye kác juēc akut tō yīn thĩn, jāam guōp.”

²³ Kēya, gokē akōl bī kek rōm kek Paulo mat yic, ku kác juēc aacĩ bēn akōl kēnē tē rēer Paulo thĩn. Ku jol Paulo wēt bāāny Nhialic teet yic tēnē ke, jōok riel yet thēēi. Ēcĩ them bī nyooth tēnē ke lōn kē ye lueel rin Jethu ē yic, ku nyooth lōn thōŋ lōŋ Mothith ku kāk kōk cĩ gōt kác kāk Nhialic tiŋ, kek wēt ye lueel. ²⁴ Go kác kōk wēt ye lueel gam, ku kuc kác kōk. ²⁵ Gokē jāl ke tēer kamken, wēn cĩ Paulo ye lēk ke ēlā, “Ee yic apēi, yēn tē cĩ Wēi Nhialic raan kāk Nhialic tiŋ cōl Ithaya lēk thĩn bī lueel ēlā tēnē wārkuandit. ²⁶ Rin acĩ lueel ēlā,

‘Lōor luel tēnē kác Itharel,
Wek aabī weyīth diēl piny apēi ku acāk bī deet,
wek aabī wenyīn pāl piny apath, ku acāk bī tiŋ.

²⁷ Rin kōckā aa ril nhīim,
keek aacĩ keyīth cuōk,
ku keek aacĩ kenyīn niēn.
Ŋuōt keek aa daai, ku ŋuōt keek aa piŋ, ku detkē kǎŋ yiic, ku lueel
Nhialic.

Na cĩ rot looi kēya,
ŋuōt aacĩ kepuōth wēl yēn ku kuony ke.’ ”

²⁸ Ku wit Paulo wētde ēlā, “Alēukē bāk dhiel ŋic, lōn wēt bī kác kony bī kác pīr, bō tēnē Nhialic, acĩ lēk kác cie kác Itharel. Ku abik piŋ.”

[²⁹ Wēn cĩ Paulo ē wēt kēnē lueel, ke kác Itharel jiēl ke tēer apēidit kamken.]

³⁰ Ku jol Paulo rēer run karou pan ye riōp yic, ku ē ye kác bēn bik ye bēn tiŋ lor ku nyuuc ke. ³¹ Ee ye piōōc wēt bāāny Nhialic, rin Bēny Jethu Krītho, ku jiēem tēnē kuat raan ēbēn ke cīi riōc, ku acin kēnē ye gēl bī cīi ye piōōc.

Athör cī Paulo gät kəc Roma

Wēt nhom

Athör Paulo tēnē kəc Roma ē gēt rin bī ke lēk lōn cī yen ye guiir bī akut kəc cī gam Roma la neem. Ee cī Paulo guiir bī lōk la rēēr bī luui kam kəc cī gam tētui, ku bīk jāl kuony dhōl bī la Ithpania. Acī gōt bī kəc cī gam Roma tēt kē ŋic rin gam, ku tē ye gam pīr kəc cī gam luōi thīn. Athör kēnē ala yic wēt ril yen gēt Paulo athōōr rin Wēt Puoth Yam.

Wēn cī yen akuut kəc cī gam Roma muōōth ku lēk ke lōn ē yen rōōk rienken, ku jōl gōc wēt lēk ke ēlā, “Wēt Puoth Yam aye nyuōōth tē ye Nhialic kəc kuony thīn bīk la cōk yenhom.” Ku kēnē aye Nhialic jōk ku rēēr thīn kēya rin gam ē raan, cimēn ye athōr theēr wēl Nhialic ye lueel ēlā, “Ku raan la cōk Nhialic nhom abī pīr ē gam.” (1:17)

Ku jōl Paulo ē gōc kēnē teet. Raan ēbēn, kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel, aa dhil la cōk tēnē Nhialic rin keek ēbēn aatō adumuōōm yic. Kəc aa la cōk tēnē Nhialic tē gem kek Jethu Krītho. Ku ben Paulo mǎn rot kek Jethu raan cī lōc ku dōc, yen pīr ē yam teet, lōn raan cī gam ala dōōr ke Nhialic. Ku aye Wēi Nhialic bēēi bei riel adumuōōm yic ku thou. Cōkdīt ē 5 yet 8; Paulo acī jam aya rin lōŋ Nhialic, ku riel Wēi Nhialic rot nyuōōth pīr raan cī gam yic. Ku gēt Paulo lōn ye kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel nhīim thōŋ kē cī Nhialic guiir tēnē raan ēbēn yic.

Ku wit wētde lōn kuec cī kəc Itharel kuec Jethu ē luōi Nhialic, rin yen ē tē bī raan ēbēn cōl ayōk dhēēŋ Nhialic dhēl Jethu raan cī lōc ku dōc. Ku aye Paulo ŋic lōn cīi kəc Itharel bī la tueŋ ke kuec Jethu akōlakōl. Ku jōl Paulo gōt ciēēn tē dhil raan cī gam pīr thīn, ku nhīēr bī raan kəc kōk nhiaar. Paulo acī kārīl gōt ke ye luōide tēnē Nhialic, ku luōi raan cī gam tēnē baai ku tēnē raan dēt, ku puōn la cōk ŋic kēpath ku kērac. Ku thīk athōr cī gōt cōk muōōth ku wēl lec tēnē Nhialic.

Kāk tō thīn

Wēt nhom ku gōc 1:1-17

Kē wīc raan bī pīr 1:18–3:20

Dhēl Nhialic rin pīr 3:21–4:25

Pīr yam rin Raan cī lōc ku dōc 5:1–8:39

Kəc Itharel ē guiēr Nhialic yic 9:1–11:36

Ŋīec ciēēŋ raan cī gam 12:1–15:13

Thōk ē wēt ku muōōth 15:14–16:27

1 ¹Ee yēn Paulo alony Jethu Krītho. Yēn raan cī Nhialic cōl ba ya atuuc ba Wēt Puoth Yam lueel.

²Wēt Puoth Yam, ee wēt cī Nhialic thōn theēr, ku ēcī kəc kākke tīŋ lueel tēcīt tē cī gāt ye wēl theēr Nhialic yiic.

³Wēt yam kēnē ē wēt Wēn Nhialic cī bēn a raan kuat Bēnyŋaknhom Debit.

⁴Ku Jethu acī nyuōōth ē Wēi Nhialic ke ye Bānyda, Wēn ril Nhialic, wāār jōt ye bei raŋ yic. ⁵Ku ē rienke yen acī Nhialic yēn yiēk dhēēŋde ku cōl yēn aye

atuny Jethu, ku ba koc pinynhom ebën cie koc Itharel cöl bik gam ku thekkë Nhialic. ⁶Ku wek koc ci gam tö Roma aya, wek aaci Nhialic cöl bāk aa koc Jethu raan ci loc ku doc.

⁷Këya, yen agët tënë we ebën, wek koc nhieer Nhialic, ci ke cöl bāk aa kacke, Bi Nhialic Wāda ku Bëny Jethu we tuōc dhëej ku döör.

Aḡḡōth Paulo lōn bi yen la Roma

⁸Tuej, yen alec Nhialicdië rin Jethu raan ci loc ku doc ë rienkun, rin koc ebën pinynhom aaci gamdun njic ebën. ⁹Nhialic yen luōi piändië ye yen koc lëk Wët Puoth Yam ci Wënde lëk koc, anjic tē ye yen we ¹⁰tak thün akōlaköl ë rōōkkië yiic. Yen ë rōōk lōn bi Nhialic ya puōl tē wic yen ye ba we la neem. ¹¹Rin awiēc apeidit ba we la tūj ku ba we gām athieci Wëi Nhialic bāk riel ë gamdun yic. ¹²Ku kē lueel akīn, rin bi gamda we ku yen yo deet puōth yodhie. ¹³Awieēc bāk njic miēthakāi lōn ë ca guiir arak juēc ba la tënë we, ku ala kën ye yen gël ba ciī la. Ee wiēc ba la tënë we ba koc kōk lëk bik gam kamkun aya, cimën le yen koc kōk pinynhom ci gam cie koc Itharel.*

¹⁴Rin ala kē ci yiēk ya ba dhiei looi tënë koc ebën, koc peth cieej ku koc rēec cieejden, ku tënë koc ci piōc ku koc kēc piōc. ¹⁵Ku ë wēt kënë yen awic yen ye apei ba we dhiei lëk Wët Puoth Yam wek koc rēer Roma aya.

Riel Wët Puoth Yam

¹⁶Yen acie guōp ë yār Wët Puoth Yam, rin ë yen riel Nhialic koc ci ye gam kony, koc Itharel ku koc pinynhom cie koc kōk Itharel aya.* ¹⁷Ku Wët Puoth Yam aye nyuōth tē ye Nhialic koc kuony thün bik la cōk yenhom. Ku kënë aye Nhialic jōk ku rēer thün këya rin gam ë raan, cimën ye athōr theer wël Nhialic ye lueel ëlā, “Ku raan la cōk Nhialic nhom abi pīr ë gam.”*

Awuōc ë raan

¹⁸Rēec puōu ë Nhialic ë rot nyuōth pan Nhialic tënë koc man Nhialic. Ku käreec yekē ke looi aa yic gël bi ciī cōl anjic. ¹⁹Nhialic ë puōu rēec tënë ke rin kē lēu raan bi njic rin Nhialic ala gei apei, aci Nhialic tāāu raan ebën puōu bi njic. ²⁰Tēthēer yōn cek Nhialic nhial ku piny, alēu raan ebën bi njic ë gai lōn riel Nhialic ë rēer thün akōlriēc ebën, ku yeen ë Nhialic alanden. Kājuēckā aacie tūj ku aaye njic rin kājuēc ci Nhialic cak. Këya, acin kē kōj kek rōt kony. ²¹Keek aake njic Nhialic ku ḡot ke kuec bik ciī dor. Ku kueeckē bik ciī gēm alēecden ë yen Nhialic. Ku jōl kākken yekē tak ciēnkē konykē ku la piāthken biñh.* ²²Na cōk alōn ye kek ye lueel lōn njic kek kān, ku acin kē njickē. ²³Ku lōn bi kek ye aa door ë Nhialic pīr akōlriēc ebën, ka yekē ke door kāk ciī pīr ku raan ë thou. Ku kōk ci kiēēt ke cit diet ku lāāi. Ku kākōk wuc piiny keyōth cimën kāpieny.*

²⁴Ku rin ë kënë, aaci Nhialic ke puōl bik aa luui käreec wic piāthken, kāk la biñh. Ku wicwic ë diāār ku kākōk yekē ke looi kamken kāk koc cōl ayār gup. ²⁵Ku lōn bi kek kën yic njickē rin Nhialic gam, ka yekē gam ë lueth ku yekē ke door kāk ke cek Nhialic, ku kueeckē Aciēj yen cak kākā yen dhil ya door akōlriēc ebën. Yenakan.

²⁶ Ku ẽ yen aci Nhialic ke puɔl bɪk aa luui kɔrec kɔc yɔɔr gup. Ayi diäärken aya aaci tẽ ci kɔc cak thɪn puɔl, ku aa rɔt lɔöm ẽ rɔt. ²⁷ Kɛlä aya, rɔör aaci tɔc ye kek tɔc kek diäär, cit tẽ ci kɔc cak thɪn puɔl, ku rum bal kepuɔth bɪk ke aa lɔöm rɔör kɔk cit ke. Rɔör tuil rɔör kɔk, ku yekẽ kɔrec cit kɔkkä looi, aaye tẽm awuɔc thɔŋ kek kɔrec yekẽ ke looi. Kɔk kɛc puɔl bi ke aa looi kɛya.

²⁸ Ku yeen aya rin ci kek kuc bɪk yiny Nhialic ci ɲic, aaci Nhialic puɔl aya bɪk aa tak kɔrec ku yekẽ luui kɔrec ci ke lɛu bi raan ke looi. ²⁹ Ku aaci puɔth thiäŋ kuat kɔrec apeɪ, adumuɔm, kook ku kɔɔr. Ku aaci puɔth thiäŋ aya ẽ tiɛl, nääk, thör, ruëny ku kuith, ku aa luum. ³⁰ Ku aa kegup tör lueth ku aa man Nhialic. Aa kɔc nhiam, kɔc dhäl kɔc gup cɪn gup athëk. Kɔc tak dhöl juɛc bi kek kɔrec looi. Kɔc cie kɔc ke dhieth ke ẽ theek. ³¹ Kɔc cɪn gup nhim, kɔc kɛdäŋ gam ku cik loi. Kɔc cɪn puɔth cie yiic ẽ ɲɛer raandä. ³² Cɔk alɔn ɲic kek ye lɔn kɔrec yekẽ ke looi, alɛu ke bi Nhialic ke tẽm thou, ke keek aacie kɔkkä ẽ looi kepɛc, aa kɔc kɔk ke looi lec nhim aya.

Luj Nhialic

2 ¹ Yin acin tẽ bi yin rot kony tẽ luk yin kɔc kɔk wei. Rin tẽ ye yin kɔc kɔk luɔk wei, ku loi käwɛn yekẽ ke looi aya, ke yin ẽ rot dɔm ẽ rot.*

² Ku ɛmɛn aɲicku lɔn Nhialic ala yic tẽ luk yen kɔc wei, kɔc kɔkkä looi. ³ Ku na ye kɔc luɔk wei, yin raan ẽ path, ku ɲot yi loi ẽ kɔkkä, ke ye tak lɔn bi yin luj Nhialic ban? ⁴ Tɛdɛt aya, yin ẽ käjuɛc rɛɛr piath Nhialic yiic cimɛn piathden dit, gum, ku lääu ẽ puɔu yɔɔŋ yiic, rin akuc lɔn aye piath Nhialic nyooth ba yipuɔu dhuɔk ciɛɛn. ⁵ Ku riel ẽ nhom, ku rin ci yin kuc ba yipuɔu ci dhuk ciɛɛn abä awäcdu juak yic aköl bi riääk puɔu Nhialic, ku tẽ bi yen ɲic luk thɪn abi rot nyuɔth. ⁶ Rin Nhialic abi ɲek a gäm kɛ thɔŋ kek tẽ ci yen luui thɪn.* ⁷ Kɔc bi kepuɔth dɛet ku luui kɛ käpath ku wickẽ duar, lec ku pɪr akölaköl, aabi Nhialic gäm pɪr akölriɛc ɛbɛn. ⁸ Ku kɔc ke looi kɔk wic piäthken ku kueckẽ yic ku buothkẽ kɔrec jɔŋrac, aabi Nhialic puɔu riääk tɛnɛ ke. ⁹ Kɔc ɛbɛn ẽ luui kɔrec aaba arɛɛm ku gum rac apeɪ yök. Ku abi rot kaŋ looi tɛnɛ kɔc Itharel, ku tɛnɛ kɔc cie kɔc Itharel aya. ¹⁰ Ku Nhialic abi duar ku lec ku dɔɔr gäm kɔc luui käpath, tuɛŋ tɛnɛ kɔc Itharel ku jɔl aa kɔc kɔk cie kɔc Itharel, ¹¹ rin Nhialic ẽ luk ɲic looi tɛnɛ kɔc ɛbɛn.*

¹² Ku kɔc cie kɔc Itharel kuc löŋ Mothith, ku aa kɔrec looi luk abi looi tɛnɛ ke cɔk alɔn kuc kek löŋ. Ku kɔc Itharel aa ɲic löŋ Mothith, aa kɔrec looi ku luk aye looi tɛnɛ ke tɛcit tẽ ye löŋ ye luɛl thɪn. ¹³ Rin aacie piŋ ẽ löŋ yen kɔc cɔl aye kɔc path tɛnɛ Nhialic, aa kɔc ye looi kɛ ye löŋ luɛl kek aabi ya kɔc la cɔk Nhialic nhom. ¹⁴ Ku ẽ yic, kɔc kɔk cie kɔc Itharel cɪn löŋ, tẽ looi kek kɛdäŋ tɛcit tẽ ye löŋ tɔ kepuɔth ẽ path ye luɛl thɪn, ke keek aa cit kɔc la löŋ cɔk alɔn cɪn kek löŋ Mothith. ¹⁵ Tẽ ye kek luui thɪn aye nyuɔth lɔn kɔk wic löŋ aaci gɔt kepuɔth, aa käpath ku kɔrec yekẽ ke looi ɲic rin aaye piäthken nyuɔth ke. ¹⁶ Ku kɛlä aya, cimɛn Wɛt Puɔth Yam ya lɛk we, yen ẽ kɛ bi rot looi aköl luk tẽ bi Jethu Kritho luk looi rin Nhialic tɛnɛ kɔc ɛbɛn, ɲek kek kɛden ci thiaan yeyic.

Kɔc Itharel aacie löŋ ye theek

¹⁷ Ku yiin ɛmɛn, yin ẽ rot cɔl aye raan Itharel, ku yin ẽ rot cɔl aye raan muk löŋ, ku ye jam nhiaam lɔn ye yin raan Nhialic. ¹⁸ Yin aɲic kɛ wic Nhialic ba

looi ku yin anjic yic rin ci lõn ye lëk yi. ¹⁹Aca gam lõn yin awat koc ci cöc nhüim, ku yin ë ruel tënë koc tō muṣṣth yic, ²⁰ku yin ë koc piṣṣc, koc kuc kǎn, ku yin ë raan piöc mīth. Ku rin le yin lõn aye tak lõn ñic yin kǎn ëbën. ²¹Yin ë koc kōk piṣṣc yeñö cī yin rot ye piṣṣc? Yin ë koc wëēt ëlä, “Duṣkkë ye cuëër.” Ku yin cī ë cuär ë yienhdu? ²²Aye lueel, “Duṣkkë ye köör.” Cī akör ye looi? Yin aman jak ci kiëët, cī kǎpuoth tō yīk jak ci kiëët yiic ye rum? ²³Yin ë jam nhiaam lõn ñic yin lõn Nhialic, cī Nhialic ye dhöl guṣp tē cī yin lõnde loi? ²⁴Aye athör theer wël Nhialic lueel ëlä, “Koc cie koc Itharel aa käreec lueel Nhialic guṣp ë rienkun.”*

²⁵Cieṣṣ koc Itharel ye ke ṇoot ë piath tē theek kek lõn, ku na cī lõn thek ke yin acit raan kēc ṇoot. ²⁶Na raan cie raan Itharel kēc ṇoot, raan cī kē wic lõn ë dhöl yic, cī bī ciēt koc ci ṇoot? ²⁷Ke wek koc Itharel wek aabī koc kēc ë ṇoot, ku aa lõn theek ya yṣṣk lõn acin raan bāk gōk, tē le we tēm awuṣc rin wek aacie lõn ye theek, cōk alon ñic wek kē ci gōt ku ṇot we.

²⁸Yeṇa yen raan Itharel ayic, yen ci ṇoot? Acie raan yeke ṇuṣt tiṇ yeguṣp ë path yen ya raan Itharel. ²⁹Raan Itharel guṣp, ee ya raan yepuṣu alonṭhin ci piānde ṇoot Wëi Nhialic, ku acie lõn ci gōt. Ku raan kënë acie læc yök tënë koc, aye yök tënë Nhialic.*

Nhialic acie athönde ye waar yic

3 ¹Ye kēpuoth nen wër koc Itharel koc cie koc Itharel? Tëdēt ye kēpiath ṇö ye yök ṇuṣt yic? ²Kǎjuëc aaye yök ayic! Tueṇ, koc Itharel aaci Nhialic thōn wëtde bīk muk apath.

³Ku yeñö bī yiëndē tē cīn koc kōk Itharel gam? Bī kē cīn kek gam Nhialic cōl awar athönde yic?

⁴Acī bī waar yic! Yiny Nhialic adhīl tō thīn akōlakōl cōk alon ye koc alueth. Cīmēn ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Këya, bī ñic lõn le yin yic, wël ye lueel yiic, ku luk yīin yic.”

⁵Ku na käreec yeku ke looi ye Nhialic nyuṣoṭh lõn le yen cōk alanden, ke yeñö buk lueel? Buk lueel Nhialic acin yic tē tēm yen ṇo awuṣc? (Ee tē ye koc jīeem thīn yen aluēl.) ⁶Acie tēde! Na Nhialic cī la cōk ke lēu bī luk looi tënë koc pinynhom?

⁷Alēu raan dēt bī lueel ëlä, “Na ye lueth ya ke lueel yic Nhialic nyuṣoṭh thīn alanden ku juëk duaarde yic, ke yeñö ṇot ye ṇa cōl aye raan ci kērac looi ku tēm ṇa awuṣc?” ⁸Yeñö cī ye luel, cīmēn ye koc kōk ṇa cāk thok ku luelkë lõn ci ṇen ye lueel ëlä, “Loiku kērac bī kēpath bën.” Ee yic bī kōckä tēm awuṣc.

Acin raan la cōk

⁹Këya, ye ṇok ṇuëën tënë koc cie koc ë kuatda ṇok koc Itharel?

Acie yic! Aca nyooth wēnthēer lõn ṇok koc Itharel ku koc cie kuatda ṇok arëër adumuṣm yic yōdhie, ¹⁰cīmēn ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acin raan tōṇ la cōk,

¹¹acin raan kǎn deet yiic, acin raan wic yeen bī Nhialic ñic.

¹²Koc aaci kekōth wël Nhialic, keek aaci rēëc ëbën ka ci la bīth,

acìn raan kèpath looi, acìn mèn raan tòk.”*

¹³ “Wël yekë keek lueel aa nhiany, aa cīt rañ cī ñaany nhom, liëpken aaci luel lueth ñic.”

“Wël yekë keek lueel aa cīt wäl kèpiiny kòc luaañ.”*

¹⁴ “Aa wël ye kòc lam ku wël rem apeì kek aatō kethook.”*

¹⁵ “Aa kòc lac nòk path,

¹⁶ riääk ku mam aa dōñ tē cī kek tēek thīn,

¹⁷ ku keek aaci dhël dōñr ñic.”*

¹⁸ “Ku riōōc, riōōc kek Nhialic aliu kāk yekë looi yiic.”*

¹⁹ Ku añicku kuat kē ye lõñ lueel, aye lueel tēnē kòc la ye rin bī ciēn raan la kē kony yen rot, ku bī raan ēbēn kōōc Nhialic nhom. ²⁰ Kēya, acìn raan bī la cōk Nhialic nhom tē cōk yen ye them bī kē wīc lõñ looi. Kē ye lõñ looi ē lõn bī nyuōth raan lõn cī yen kērac looi.*

Tē ye Nhialic kòc cōk thīn

²¹ Ku emēn tē ye Nhialic kòc cōk thīn yenhom aci nyooth. Aci lõñ ku kòc kāk Nhialic tīñ lueel theer.* ²² Nhialic ē kòc cōk tē le kek gam tēnē Jethu Kritho. Ee kēnē looi tēnē kuat raan ēbēn cī Raan cī lōc ku dōc gam, kòc Itharel ku kòc cie kòc Itharel aa thōñ ēbēn. ²³ Ku rin cī kek ēbēn kārēc looi, ee keek cōl amec tēnē duar Nhialic. ²⁴ Ku keek aaci Nhialic muōc dhēñde piānde ēbēn bīk la cōk tēnē ye. Ku dhēñ ye yōk tēnē Raan cī lōc ku dōc Jethu yen ē kòc kony bīk kārēc ciī loi. ²⁵ Jethu aci Nhialic gam rin bī thuōnde a kē ye adumuōm pāl piny tē le raan gam tēnē ye. Kēnē aci Nhialic looi bī nyuōth thīn lõn le yen cōk. Ku wāthēer Nhialic ē lir puō, ēcie kòc ye tēm awuōc rin kārēc cīk looi. ²⁶ Ku emēn aci adumuōm cī looi ēbēn pāl piny bī nyuōth lõn le yen cōk. Nhialic aci kēnē looi rin le yen cōk. Ku tē looi yen kēnē ē raan ēbēn cī Jethu gam cōl ala cōk.

²⁷ Na ye kēya, yeñō ye yōk jam nhiaam ē path? Acìn kēdāñ! Ku ye wēt nen ye yōk nhiam? Ye rin cī yōk lõñ theek? Acie tēde, ee tē cī yōk gam. ²⁸ Rin añicku raan ē la cōk tēnē Nhialic rin gam ku acie thēk lõñ ē rot. ²⁹ Ye Nhialic, Nhialic kòc Itharel kepēc? Yeen ciī ye Nhialic kòc cie kòc Itharel aya? Ee yic ē Nhialic kòc cie kòc Itharel aya, ³⁰ rin yen Nhialic tōñ bī kòc Itharel cōl ala cōk ē gamden, ku cōl kòc cie kòc Itharel aala cōk rin gamden aya.* ³¹ Yeku lõñ dhōl yic tē le yōk gam kēnē? Acie tēde acìn, yōk aa lõñ juak bī riel.

Gam Abaram

4 ¹ Yeñō buk jāl lueel rin Abaram wundīt theer kòc Itharel? Yeñō cī rot looi tēnē ye? ² Na Abaram la kēnē cī looi bī yen la cōk tēnē Nhialic, ñuōt ala kēnē ye yen nhiam. Ku aciī loi kēlā tēnē Nhialic. ³ Cīmēn ye wël cī gōt athōr theer wël Nhialic yic ye lueel ēlā, “Abaram aci Nhialic gam ku rin gamde aci Nhialic cōl ala cōk tēnē ye.”*

⁴ Raan luui aye riōp, ku wēu ye ye riōp aacie miōc, ariōpden cī yen luui.

⁵ Ku raan cie luui la gam tēnē Nhialic, Nhialic yen kòc cī kārēc looi cōl aala

* 3:10-12Wk 14:1-3; 53:1-3 * 3:13Wk 5:9; 140:3 * 3:14Wk 10:7 * 3:15-17Ith 59:7-8

* 3:18Wk 36:1 * 3:20Wk 143:2; Gal 2:16 * 3:21Gal 2:16 * 3:30L.rou 6:4; Gal 3:20

* 4:3Cāk 15:6; Gal 3:6

cök, ke gamde yen ë ye cöl ala cök tënë Nhialic. ⁶ Ku Debit aci wët thön kek ë wët kënë lueel wäär yen jam rin raan mit puöu ci Nhialic gam ke la cök tënë ye, ke cie luoi puöth ye looi,

⁷ “Koc mit puöth aa koc ci Nhialic awäcken päl piny, ku wuuny adumuöömken wei.

⁸ Raan mit puöu ee raan ci Bëny bi kuën guöp kärec ci looi.”*

⁹ Ye miet puöu ci Debit jam kën koc Itharel ë röt? Acie këden kepëc. Ee kën koc cie koc Itharel aya, ku wek aa we yeku lëk kë cuk yök athör wël Nhialic yic, rin aci wët ci göt theer lueel lön, “Abaram aci Nhialic gam, ku gamde aci yen a raan la cök tënë Nhialic.” ¹⁰ Ye nen yen looi kënë rot? Loi rot tueñ wäär këc Abaram ñoot aye wäär ci ye ñoot? Ee tueñ, acie ñuöt cök ciëen. ¹¹ Ku ñuöt den jöl ye lök ñoot ciëen, aye nyuöoth lön gam Abaram aci Nhialic ye gam ke ye raan la cök tënë ye tueñ wäär këc ye cak ñoot. Ku këlä, Abaram ë wundit koc ci Nhialic gam, ku aaye gam ke ye koc la cök tënë ye cak alon këc ke ñoot. ¹² Ku yen ë wundit koc ci ñoot aya. Ku acie rin ci ke ñoot, ee rin ci kek dhël pïr gam thön ke pïr wäda Abaram buöoth yic wäär këc ye cak ñoot.

Athön ku löñ

¹³ Nhialic acä Abaram thon ku mith bi lök dhiëeth lön bi pinyhom a këden. Nhialic akëc athön kënë looi rin theek Abaram löñ, ee rin ci yen gam, ku gam yen aci yen a raan la cök tënë Nhialic. ¹⁴ Rin na ye kë ye Nhialic thön koc gäm koc löñ theek, ke gam acin wëtde yic, ku cïn këpuöth tō athön Nhialic yic. ¹⁵ Löñ ë rëcc puöu Nhialic bëëi, ku tē cïn yic löñ, acin löñ ye dhöl yic.

¹⁶ Nhialic ë loi athönde rin gam ku rin dhëñde, bi athönde a kën yic tënë mith bi lök dhiëeth tënë Abaram ëbën. Ku acie tënë koc la löñ ë röt, ee tënë koc ci gam aya cimën Abaram. Rin Abaram yen ë wädan wëikua yodhie,* ¹⁷ cimën ci ye göt athör theer wël Nhialic yiic ëlä, “Yin aca looi ba ya wun koc wuöt juëc.” Abaram aci ya Wäda Nhialic nom, Nhialic ci gam, Nhialic yen koc ci thou cöl aben pïr, ku wët ye lueel ke liu thïn cöl aloi rot.*

¹⁸ Abaram aci gam ku ñëeth kë cïn kë ñöth thïn, ku yen aci yen bën a wun koc wuöt juëc cimën ci Nhialic ye lëk ye ëlä, “Kockun bi lök dhiëeth aabi juëc ka bi ciët kuël.”* ¹⁹ Wën ci Abaram cak dhiöp ë ruönke aa cit buöot, ku ñic lön tieñde Thara ke ci dhiöp ke këc dhiëth, ke ñot këc dhör gamde yic. ²⁰ Ku rëer ke ñöth ku cï diu athön Nhialic, ku gamde aci ye bën yiiek riel ku leec Nhialic. ²¹ Ee ñic, ke cïn diu lön bi Nhialic la riel bi kë ci thon dhiel looi. ²² Ku ë yen aci Nhialic Abaram gam ke ye raan la cök tënë ye. ²³ Ku wëlkä, “Yen aci gam ke ye raan la cök,” aa këc göt rienke ë rot. ²⁴ Aake gët rienkua yök koc bi Nhialic gam aya ke yo la cök, yök koc ye gam lön yen Nhialic yen ci Jethu Bänyda jöt thou yic. ²⁵ Yen aci cöl athou rin adumuöömku, ku jöt bi pïr bi yo cöl aala cök tënë Nhialic.*

Gam yen abi yo luök

5 ¹ Këya rin gamda Nhialic aci yo cöl ala cök tënë ye, ku yök aala döör kek ye rin Bänyda Jethu raan ci löc ku doc. ² Yök aaci gamda cöl abi Jethu

* 4:7-8Wk 32:1-2 * 4:11Cäk 17:10 * 4:13Cäk 17:4-6; 22:17-18; Gal 3:29 * 4:14Gal 3:18

* 4:16Gal 3:7 * 4:17Cäk 17:5 * 4:18Cäk 15:5 * 4:19Cäk 17:17 * 4:25Ith 53:4-5

dhëej Nhialic yic, dhëej yen rëer yok thïn emën. Ku ayeku njõth yo mit puõth lon yok aa duaar Nhialic röm kek ye. ³Ku acie këlä rot, yok aa puõth miet aya tẽ guum yok, rin gum ë deet puõu bëëi, ⁴ku gum ku deet ë puõu aye Nhialic gam. Ku gem ye Nhialic ye gam yen ë njõth bëëi. ⁵Ku njõth acie yo cõl ayär gup rin cĩ Nhialic nhiërde cõl athiõj yopuõth, Wëiken cĩ gãm yo.

⁶Rin wäär jot cĩn yen tẽ ye yok rõt kuõny thïn, ke Raan cĩ lõc ku dõc thou rin kõc kuc Nhialic akõl cĩ Nhialic lõc. ⁷Aril yic bĩ raan thou rin raan la cõk, cõk alõn lëu yen rot bĩ raan dët thou rin raan path. ⁸Ku Nhialic aci nhiër nhiër yen yo nyuõth ë kënë yic, rin tẽwäär jot ye yok kõc la gup adumuõõm, Raan cĩ lõc ku dõc aci thou rienkua. ⁹Ku emën thuõnde aci yo cõl ala cõk tẽnë Nhialic. Ku na cĩ kënë looi, ke cĩi yo bĩ wëer bei ayic riãj puõu Nhialic yic akõl ciëen? ¹⁰Ku wäär ye yok kõc ater tẽnë Nhialic, yok aaci thon Wënde cõl aben dõõr kek ye. Ku na ye këya, ke pĩr Raan cĩ lõc ku dõc cĩi yo bĩ kony? ¹¹Ku acie kënë ë rot, yok amit puõth aya tẽnë Nhialic rin Bãnyda Jethu raan cĩ lõc ku dõc aci yo dõõr ke Nhialic.

Adam ku Jethu

¹²Adumuõõm aci bën pinynhom rin raan tõk, ku adumuõõm cĩ looi yen aci bën ke thou. Ku këlä, thou aci bën tẽnë raan ëbën rin cĩ kek adumuõõm looi ëbën. ¹³Adumuõõm ë tõ pinynhom wäär kęc lõj Mothith gãm kõc, ku tẽ cĩn yic lõj tõ thïn, adumuõõm acie kuëc nhom. ¹⁴Ku jõk Adam bĩ bën Mothith, thou ë jot ye tēm kõc agut kõc kęc lõj Nhialic dhõl yic, cĩmën wäär cĩ Adam wët cĩ Nhialic lëk ye dhõl yic.

Adam yen ë ye kĩn raan yen bĩ bën. ¹⁵Ku keek karou aaciõ thõj, rin miõc Nhialic cĩ gãm kõc ë path aciõ thõj kek adumuõõm Adam. Raan tõk, Adam, acä adumuõõm looi, ku aci thou bëëi tẽnë kõc juęc. Ku këdit apei aya, raan tõk, Jethu raan cĩ lõc ku dõc aci miõcdõt dhëej Nhialic bëëi tẽnë kõc juęc. ¹⁶Ku miõc Nhialic aci thõj kek adumuõõm ë raan kënë. Ku adumuõõm tõj kënë cõk kõc juęc aaci tēm awuõc, ku adumuõõm juëckä cõk, miõc tõj Raan cĩ lõc ku dõc Nhialic aci bën ku cõl kõc aa ben la cõk yenhom. ¹⁷Rin adumuõõm raan tõk thou aci bën pinynhom. Ku këdit apei kõc cĩ miõcdõt Nhialic yõk cĩ jãl la cõk, aabi mac ku pĩrkë akõlriëc rin Raan cĩ lõc ku dõc.

¹⁸Këya, cĩmën ye adumuõõm tõk kõc cõl aa tēm awuõc ëbën, ke këlä aya, luõi tõj la cõk ë kõc ëbën cõl aala cõk Nhialic nhom, ku bĩ pĩr akõlriëc tẽnë raan ëbën. ¹⁹Ku cĩmën cĩ raan tõk wët Nhialic dhõl yic, ku bĩ kõc juęc cõl aala gup adumuõõm, ke këlä aya, rin cĩ raan tõk wët Nhialic theek, kõc juęc aabi la cõk. ²⁰Lõj ë gem ë rin bĩ luõi kãrec rot juak, ku tẽ ye kãrec rõt juak thïn, dhëej Nhialic ë rot jãl juak apei. ²¹Ku cõt lon ye adumuõõm kõc mac ku bĩ thou tẽnë raan ëbën, ke yeen aya awic Nhialic bĩ dhëejde kõc mac ku looi ke bĩk la cõk tẽnë ye. Ku gem ke pĩr akõlriëc ëbën rin Jethu raan cĩ lõc ku dõc, Bãnyda.

Pĩr rin Jethu

6 ¹Yejõ buk lueel emën? Buk la tuerj ke yo loi adumuõõm rin bĩ dhëej Nhialic yeyic juak? ²Acie tädë! Acit kē cĩ thou tẽnë yo, aaciõ yo bĩ ben

mac. Ye kädë bî yok la tuen̄ yo pîr kälä? ³Rin anjickë ayic lön riel adumuššm acî dhoŋ kšu wäär mucc̄c̄c̄ yonhîim buk aa kac Jethu raan cî lóc ku dác, ku yok aaci mucc̄c̄c̄ nhîim ë thuonde. ⁴Ku yeen aya, wäär mucc̄c̄c̄ yonhîim, yok aa yo cit̄ kac cî la raŋ tók yic kek ye thuonde yic. Ku cîmën wäär cî Raan cî lóc ku dác jót thou yic duaar Wun, ke yok aabî pîr ë pîr yam aya.*

⁵Na cuk röt mat kek ye thuonde yic, ke yok aabî röt dhiel jót thou yic kek ye aya. ⁶Rin yok aa yo ye kac adumuššm, pîrdan theer ëcî thou tim cî rîiu kšu kek Raan cî lóc ku dác, bî tē ye yok kac adumuššm ciēn kē ben lēu tēnē yo. Ku buk cîi ben aa kac tš adumuššm yic, ⁷rin raan cî thou acîi ben rēer riel adumuššm yic. ⁸Na yo cî thou kek Raan cî lóc ku dác, ka yeku gam aya lön bî yok pîr kek ye. ⁹Rin anjicku lön na cî Raan cî lóc ku dác jót thou yic, ka cîi ben thou, rin thou acîi ben la riel tēnē ye. ¹⁰Acî thou arak tók rin kac ëbën bî riel adumuššm nyaai, ku piërde ëmën ë pîr mit Nhialic pušu tēnē ye. ¹¹Kälä aya, yakē röt cöl aacit̄ kac cî thou tēnē adumuššm, ku wek aaci pîr tēnē Nhialic rin Raan cî lóc ku dác Jethu.

¹²Duškkë adumuššm cöl amec piërdun bāk ke aa theek käreç wïc guäpkun. ¹³Ku duškkë guäpkun pël adumuššm bî ya käreç kek yakē ke looi. Wek aa dhil röt thōn Nhialic, ciēt we kac cî thou cî ben pîr. Wek aa dhil guäpkun thōn Nhialic ku bāk aa kacken ye looi kē la cök. ¹⁴Adumuššm acîi we dhil mac rin wek aacîi ŋoot lõŋ theer yic, wek aatš dhēŋ Nhialic yic.

¹⁵Ye kē piir yok ë dhēŋ Nhialic ke cie lõŋ, ŋook pušl buk adumuššm aa looi ë path? Acie tēde! ¹⁶Anjickë alanden lön na thōnkē röt raan dēt ku yakē theek we cit̄ aloony, ke wek aa loony ë raan kēnē cök ben adumuššm we yāth thou yic, ku këya, thekkë Nhialic bāk la cök tēnē ye. ¹⁷Lecku Nhialic, rin wek aa we ye aloony adumuššm, ke wek aaci yith yakē yök kāk ye piššc̄c̄c̄ tēnē we yiic, gam piäthkun ëbën. ¹⁸Wek aaci wēer bei adumuššm yic, ku wek aaci ya aloony luoi kāk la cök. ¹⁹Yen ajam kälä ë path cîmën tēdun ye wek jîeem thîn, rin bî wek kē luēl deet yic. Cîmën wek aa we ye guäpkun ëbën thōn luoi käreç rin cî luoiden we rum pušth. Ëmën, wek aa dhil röt cöl aaye aloony kāk la cök rin luoi kēpath.

²⁰Wäär ye wek aloony adumuššm, wek aa we cie diēer luoi la cök. ²¹Yerō kēn cāk yök luoi ë kākka yiic, kāk ye wek gup yār thîn ëmën? Kākka, ee thou yen ë yakē yök thîn. ²²Ku ëmën, wek aaci wēer bei adumuššm yic, ku wek aaci ya aloony Nhialic. Ku piërdun ëbën ë kēde, ku kē yakē yök thîn ë pîr akölriēc̄c̄c̄ ëbën. ²³Rin kē ye yök luoi adumuššm yic, ee thou. Ku mišc̄c̄c̄ Nhialic ë pîr akölriēc̄c̄c̄ ëbën rin Raan cî lóc ku dác, Jethu Bānyda.

7 ¹Anjic, wek aa kē luēl deet yic miēthakāi cî gam rin wek aa ŋic lõŋ. Lõŋ ë la riel bî raan dām tē ŋot piir yen. ²Tē thōŋ yok ye, ke tiŋ cî thiaak acîi lõŋ ye pušl bî wïc mony dēt. Ku na thou muçnyde ka cîn lõŋ ben ye gël. ³Na wïc mony dēt ke muçnyde pîr, ka cî ya tiŋ cî kac̄. Ku na cî moc thou, ke lõŋ gël yeen aliu. Na thieek mony dēt ka cîn kac̄.

⁴Ku ë yen tēde aya tēnē we miēthakāi cî gam. Tē thōŋ yok ye lõŋ, ke wek aa cit̄ kac cî thou tēnē lõŋ rin wek abaŋ gušp Raan cî lóc ku dác. Ku ëmën wek aa kacke yen raan cî jót thou yic, rin bî wek aa kac pušth loi wēt Nhialic. ⁵Wäär ŋot piir yok cieŋdan theer cî yo cak thîn, käreç ke cî lõŋ tääu yopušth

aake lui apeî yogup. Ku aa kâk thou kek aake yeku ke looi ëbën. ⁶Ku ëmën yok acî bën bei lõj theer yic rin ci yok thou tènë lõj wäär yen mec yo. Ku yok aa jol luui dhël yam Wëi Nhialic, ku acie lõj theer ci gõt.

Lõj ku adumuššm

⁷Yeñö buk jâl lueel ëmën? Ye lõj yen adumuššm? Acie tède! Na ye këya ayic, ñušt yen akëc adumuššm ñic tën cîi yen ye lõj. Rin ñušt akëc ñic yen kërëc wîny kënë raandâ yîpušu tën këc lõj ye lëk yen ëlä, “Duk kën raandâ wïc yapušu.”* ⁸Ku adumuššm acî lõj wel bi yen yen a duššö ba pušu ayiëk kâkkök. Ku na cie lõj ñušt acin adumuššm. ⁹Wätheer, yen a ya ciëñ ke ya kuc kë ye lõj lueel. Ku wäär le yen lõj ñic, aca bën yök yapušu lõn ci yen lõj dhoñ kôu ku ya raan ë thou. ¹⁰Aca bën yök lõn lõj puath wën ñic ke yen bi pîr bëi, acî bën a kën thou bëi. ¹¹Ku adumuššm acî lõj wel bi yen ke yen a duššö, ku rin lõj, yen acî adumuššm cöl athou.*

¹²Ku ë cîn kërëc tš lõj yic, ee ye lõj Nhialic la cök ku peth. ¹³Ye këlâ, lõn nadë ke këpath yen acî thou bëi tènë ya? Acie këya! Adumuššm yen ë looi ye. Acî këpath lööm bi yen thou bëi tènë ya rin bi tërëc yen thîn, yen adumuššm tîc. Ku këlâ, rin ë lõj, adumuššm aye nyuwoth ke ye kërëc apeidit. ¹⁴Añicku lõj ë bën tènë Wëi Nhialic, ku yen ë raan ë path, alony adumuššm.* ¹⁵Yen acie kë ya looi ye deet yic, rin yen acie kë wiëc ba looi ye looi, ku aya looi ë kë maan ba looi. ¹⁶Ku na lucoi kë cä wïc ba looi, ka ya gam lõn lõj apath. ¹⁷Këya, acie yen ë kënë looi ayic, ku adumuššm rëër ke ya. ¹⁸Añic, acin këpuath rëër ke ya, rin cît tē cî ya cak thîn kek adumuššm. Rin na cak alon wïc yen ye ba këpath looi, ka cä ë lëu ba looi. ¹⁹Rin kë ya looi acie këpuath ya wïc ba looi, ku këya kë cîi path cä ë wïc ba looi, yen aya looi. ²⁰Ëmën na ya looi kë cä wïc ba looi, ka cie yen ye looi, adumuššm rëër ke yen yen ë ye looi.

²¹Këya, aya yök lõn luui lõj kënë. Tē wïc yen ye ba këpath looi, ke kë cîi path yen ë rot tēem thîn. ²²Ku piändië guöp anhiar lõj Nhialic, ²³ku yen ë lõj dēt tîñ ke lui yaguöp, lõj cie la piny kek lõj cî piändië gam. Ku yen ë ya cöl aye alony adumuššm yen lõj lui yaguöp kënë. ²⁴Yeñö be kërëc ya yök këlâ! Yeña bâ kony guöp ya yäth thou yic? ²⁵Lecku Nhialic rin ci yen Bányda Jethu raan ci loc ku doc, cöl akony ya.

Këya, kënë yen ë tēdië, yen nom piändië yic alony lõj Nhialic, ku cît tē cî ya cak thîn alony adumuššm.

Pîr Wëi Nhialic yic

8 ¹Ku këya, acin awuöc ye tēm koc cî ya tōk kek Raan cî loc ku doc Jethu, ²rin lõj yam, Wëi Nhialic ë pîr bëi rin Jethu raan cî loc ku doc, acä wëër bei lõj adumuššm yic, lõj thou. ³Kën këc lõj lëu bi looi rin tē cî yo cak thîn ke yo cîi ril rin adumuššm, acî Nhialic looi ë tuuc cî yen Wënde nom tuššc ke ye raan cîmënda, ku bi nōk bâ adumuššm nyaai. Ku tē looi yen kënë, acä adumuššm tš koc gup cöl acin riel. ⁴Kënë acî Nhialic looi rin bi luoi wïc lõj dhiel la cök yogup yok koc pîr Wëi Nhialic, ku acie tē cî yo cak thîn. ⁵Koc pîr cît tē cî ke cak thîn kek adumuššm, aake nhîim yiëk kâk ye tē cî cak ke

wic, ku koc pir cit te wic lon Wei, aake nhim taau kak wic lon Wei yiic. ⁶Te yik raan yenhom luii kak adumuom, ka thou. Ku na yik raan yenhom ke wic lon Wei, ka yok pir ku dor. ⁷Ku raan e la ater kek Nhialic te yik yen yenhom kak luii adumuom rin acie lon Nhialic ye theek, ku acii leu bi lon Nhialic theek. ⁸Ku koc ye theek te ci yo cak thin aacie Nhialic col amit puu.

⁹Ku keya wek acii cieng cit te ci we cak thin, wek aa cieng cit tene lon Wei te reer Wei Nhialic ke we ayic. Ku na ye raan ci reer kek Wei Jethu raan ci loc ku doc, ka cie raande. ¹⁰Ku na reer Raan ci loc ku doc kek we, ke guapkun aaci thou rin adumuom ku weikun ajot ke pir rin ci ke looi bik la cok tene Nhialic. ¹¹Na Wei Nhialic yen jot Jethu thou yic reer kek we, ke raan jot Raan ci loc ku doc thou yic, ka bi guapkun thou col aa pir rin reer Wei ke wegup.*

¹²Keya, miethakai yok aala ke dhilku looi, ku acie lon bi yok reer pirdan theer ci yo cak thin yic. ¹³Rin na pierke cit te ci we cak thin, ke wek aabi pir yok.

¹⁴Koc ye Wei Nhialic nyuom, aa mith Nhialic. ¹⁵Rin Wei ci Nhialic gam we acie we col aye ben ya aloony adumuom, ku looi we bak rioc. Ku Wei Nhialic e yo col aye mith Nhialic, ku wek aaci Wei Nhialic ci we looi bak aa miethke yok. Ku Wei aci yo col aye Nhialic lon, "Wa! Wa!" ¹⁶Aye Wei Nhialic guop kek weikua luel lon ye yok mith Nhialic. ¹⁷Emen ye yok miethke, yok aabi kakken muk tene kacke thon. Ku kaputh muk rin Raan ci loc ku doc aya rin te guum yok cimende, ke duarde abi ya keda aya.*

Duaar akolda

¹⁸Aya tak lon kak yeku guum pierda yic emen, aaci kon thom kek duaar bi Nhialic nyuom yo, duaar bi reer kek yo akolda. ¹⁹Kak ci Nhialic cak pinyhom eben aa reer ke nth ape, ke tit kol bi Nhialic miethke nyuom. ²⁰Ku kak ci cak, koc pinyhom aake bi reer ke ci puom mum, ku aacie kek ke ci yen tak, ee Nhialic yen loi ye keya. Ku nth kene e jot to thin.* ²¹Ku kak ci cak aabi waar akolda rin bik ci riak, ku bik laa nomdit mith Nhialic rom ke ke.

²²Rin ajicku agut cit emen, kak ci cak aa reer ke dhiau ke rem, areem cit areem tin rop. ²³Ku aacie kak ci cak e rot, yok koc ci Wei yok ke ye moc tuen e Nhialic, yok aa reer yo dhiau yo rem puom aya, ke yo tit ape te bi Nhialic yo luoi thin buk aa miethke, ku col guapkua aa waar rot bik aa yam.* ²⁴Rin e nth yen e col yo apoth, ku na yeku ke nthku tin, ka cie nth acin. Rin ye na ke to kek ye nth? ²⁵Ku na yeku nth ke ci to ke yo, ka yeku tiit ke yo lir puom.

²⁶Ku cit men aya, Wei Nhialic e ben aya ku kony yo rin ye yok ci ril, rin kuc yok te dhil yok Nhialic rok thin, ke yen e Nhialic lon rienkua, ku len ke dhiau dhen cin wel ye teet. ²⁷Ku Nhialic yen ke reer raan puu tin, ajic ke luel Wei ke, rin Wei e rok rin kacke cit te wic Nhialic ye thin. ²⁸Ku ajicku keriee eben yic, Nhialic e luoi kpath rin koc nhia ye, koc ci col bik keden wic looi. ²⁹Koc kek ci Nhialic loc theer, aaci looi aya bik ci et Wende, ku bi Wende a kaai wamathaken juic yiic. ³⁰Keya, Nhialic aci koc ci loc col ku looi ke bik la cok tene ye, ku koc ci col aala cok tene ye aaci la duarde aya.

* 8:111Kor 3:16 * 8:15Mk 14:36; Gal 4:6 * 8:15-17Gal 4:5-7 * 8:20Cak 3:17-19

* 8:232Kor 5:2-4

³¹ Këya, yenjö buk lueel rin ë kënë? Na Nhialic akäac kek yo, ke yença bi yo maan? ³² Na Nhialic akëc Wënde nhom guöp guään wäär ku cöl athou rienkua ëbën. Na ci yo gäm Wënde, ke cii yo bi gäm käng ëbën ë path aya? ³³ Yença bi la wët bi lueel koc ci Nhialic loc gup? Ee Nhialic nhom guöp yen aci ye lueel lön le kek cök tënë ye. ³⁴ Le raan dët lëu ye bi ke tëm awuöc? Acin raan agut Jethu aya raan ci loc ku döt ci thou, ku jöt ran yic bi ben pîr, ku arëër kõj cuëc Nhialic, ee Nhialic lõj rienkua. ³⁵ Yença bi yo tæk bei nhier Raan ci loc ku döt yic? Lëu aliäap, tädë ba gum rin ye yin raan ci gam, ayi njöj, ayi riöc rin käreec, ayi lön bi yi nök ba thou? ³⁶ Cimën ci ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Rin wëtdu yok aa rëer kāk
nāk yook yiic aköl thok ëbën,
yok aaye looi cimën amël la teem röt.”*

³⁷ Acie tädë, kakkä yiic ëbën yok aala riel dît ye yok käng tiaam rin raan yen nhiair yo. ³⁸ Rin anjiec alanden lön acin ke tæk yo bei nhierde yic. Cök athou ayi pîr, cök atuuc nhial ayi jakrec, cök aa kāk loi röt ëmën, ayi kāk bi röt looi aköldä, ayi kakkök ril. ³⁹ Ayi nhial, tädët wërdit cök piiny, acin kē lëu ye kuat kakkä yiic ëbën bi yo tæk bei nhier Nhialic yic, yeen ë këda rin Raan ci loc ku döt, Jethu Bänyda.

Nhialic ku kacke

9 ¹ Kē ya lueel ë yic. Yen acie jam lueth rin yen ë raan, Raan ci loc ku döt. Aye puëndiën mec Wëi Nhialic lëk ya apeil lön yen aci lueth luel. ² Rin dak piändië adit apeil, ku tē reem piändië thün rin kackië acie yop. Yen ajam rin koc kuatdië, koc Itharel. ³ Ku na lëu rot ba ke kony, nuöt awiëc bi Nhialic ya tëm awuöc ku cä ben a raan Raan ci loc ku döt. ⁴ Keek aa koc ci Nhialic loc ku cöl ke aaye kacke, ku nyuth ke duaarde ku looi döör ke ke ku gëm ke lõj. Ku nyuth ke tē bi kek ye aa duöör thün apath. Ku yökkë kāk ci Nhialic thön ke. ⁵ Keek aa ke ye kuat koc njic theer. Ku Raan ci loc ku döt, wäär ci yen jäl a raan cimënda ë ye raan kuatden. Raan ëbën adhil Nhialic yen mec käng ëbën a leec akölrüëc ëbën. Yenakan.

⁶ Acä ye lueel lön kē ci Nhialic thön akëc rot looi. Kē ci Nhialic thön aci rot dhiel looi, rin acie koc Itharel kek ke ci Nhialic loc ëbën. ⁷ Aci Nhialic lueel tënë Abaram, “Aacie mith ëbën bi dhiëth tënë yi kek bi ya mith Nhialic, aa mith bi dhiëth many Itharel kek aabi ya miëthku kek ca thön yi.” ⁸ Këya, aye kënë nyooth lön aacie mith bi dhiëth Abaram ëbën kek ke bi ya mith Nhialic, aa mith ke ci Nhialic thön ye kek aake bi ya miëthke. ⁹ Kënë ci Nhialic lueel akin wäär thön yen wët tënë Abaram, “Tē le akälde bën, ke yen abi dhuk ku Thara abi manh moc yök.”*

¹⁰ Kē cit ë wët kënë aya, mith Rabeka karou, wunden ë ye tök, wäditda Ithäk.

¹¹⁻¹² Aci Nhialic lueel tënë Rabeka, “Wëndun dît yen abi ya luui tënë wëndun koor.” Aci kënë lueel rin bi nyooth lön kē ci yen raan tök loc keyiic ku pël raan dët, ee wic piände ë rot bi looi këya. Nhialic ë luel wët kënë tënë Rabeka, ke Rabeka kēc mith cak dhiëth, ke cün këpath ku këræec ci njek looi.

Kënë cī rot looi ē kē cī Nhialic raan tōk cōl ku pēl raan dēt. Ku acie kënë cī ŋek looi kamken.* ¹³ Cīmēn ye athōr theer wēl Nhialic ye lueel ēlā, “Jakop aca lōc ku kuɛɛc Ethau.”*

¹⁴ Abī kac kōk aa lueel lōn Nhialic acīn yic, ku acie tēde. ¹⁵ Rin acī Nhialic lueel tēnē Mothith ēlā, “Na wiēc ba raan dēt ŋuään, ka luɔɔi, na wiēc ba pušū lōny tēnē raan dēt, ka luɔɔi aya.”* ¹⁶ Kēya, acie kē wīc raan, tēde kē ye looi, ee lier pušū ē Nhialic. ¹⁷ Rin acī Nhialic lueel wēl theer cī gōt yiic tēnē bēny Ijip ēlā, “Yīn aca looi ba ya bēny rin bī rieldiē yī nyuɔɔth, rin bī kac pinynhom ēbēn ɣa piŋ.”* ¹⁸ Kēya, na wīc Nhialic bī raan ŋuään, ka looi. Ku na wīc raan dēt bī cōl aril nhom, ka looi aya.

Nhialic ē kac ŋuään ku tēm kac awuɔc

¹⁹ Tēdēt yen abī raan dēt thiēc ēlā, “Na ye yen tē ye Nhialic luui thīn akan, ke yeŋō ye yen raan tēm awuɔc? Ku yeŋa lēu ye ku bī kē wīc Nhialic jōōny?” ²⁰ Ye tak ye yīn ē ŋa ba yīnhom jāām kē cī Nhialic looi? Tōny acie tiŋ cuēc ye ye thiēc, “Yeŋō cuēc yīn ɣa kēlā?”* ²¹ Tiŋ cuēc tōny ala yic bī tiɔp cuēc tēden wīc yepušū, ee tōny karou cuēc ē tiɔm tōŋ yic, amuc yen jōōl muɔc ku tōōny ye yen luui baai ē path.

²² Kē cī Nhialic looi athōŋ kek ē kēnē. Awīc bī riāāk piānde nyuɔɔth ku cōl rielde aŋic. Ku ŋot pēl yepušū piny tēnē kac rɛɛc yen pušū thīn, kac rēēr ke bī tēm awuɔc dīt apei. ²³ Ku ee wīc aya bī duaarden dīt nyuɔth ɣo, duaarden dīt cī yen ɣo mat thīn ɣok kōcken cī ŋuään. ɣok kōcken cī guiir theer buk duaarde yōk. ²⁴ Ku ɣok kac cī cōl ɣok aa ɣo la yiic kac Itharel ku kac cie kac Itharel aya. ²⁵ Ku kēnē cī Nhialic lueel akīn, kē cī gōt athōr ɣocia yic raan kāk Nhialic tiŋ,

“Aba cōl kackiē,
tē jiēm ɣen kac cie kackiē ayic.
Aba cōl kōckiēn nhiaar,
tē jiēm ɣen rin kac cā ke nhiaar.”*

²⁶ Ku tēnē yen acī Nhialic ye lueel thīn ēlā,

“Wek aacie kackiē,
tēēn aabī cōl ka wēēt Nhialic tō pīr yecin.”*

²⁷⁻²⁸ Ku Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ acī jam apei theer rin kac Itharel ēlā,

“Na cōk kac Itharel juēc abik ciēt liēet agōr,
ka kac lik keyiic kek aabī poth,
rin Nhialic abī luk lac looi luŋ cī yeyic dhuk tēnē kac pinynhom ēbēn.”*

²⁹ Acīt wēt cī Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ lueel wātheer ēlā,

“Na Nhialic Madhōl kēc ɣook nyāŋ kac ē kuatda yic,
ŋuōt ɣok aacī ciēt kac gen Thodom ku Gomora.”*

Wēt Puoth Yam ee luel tēnē kac Itharel aya

³⁰ Kēnē yen ē lueel, “Ee kēc kac cie kac Itharel them bīk la cōk tēnē Nhialic. Ku aacī Nhialic bēn cōl aa la cōk rin cī kek ye gam. ³¹ Ku ēcī kac Itharel them

* 9:12Cāk 25:23 * 9:13Mal 1:2-3 * 9:15B.bei 33:19 * 9:17B.bei 9:16 * 9:20Ith 29:16; 45:9
* 9:25Yoth 2:23 * 9:26Yoth 1:10 * 9:27-28Ith 10:22-23 a 9:29Kac Thodom ku Gomora
aake cī Nhialic cōl aa nyuɔp bīk thou ēbēn rin kārɛc yekē looi, tiŋ Ith 1:9

bik la cök Nhialic nom rin thek ë lõj, ku acin kē cik bēn yök.” ³² Ku raan dēt abī thiēc ëlä, “Yenjö cın yen kē cik yök?” Acin kē cik yök rin acik them bik looi ë röt ku cik Nhialic gam. Këya, aa cīt koc cī kecök deeny alel, ³³ alel yen ye athör theer wël Nhialic jam ye ëlä,

“Piengkē apath, yen abä alel bī koc cöl aaye kecök deeny.

Töu Jeruthalem, alel bī koc cöl awiëk.

Ku raan bī wētde gam acī bī rac puşu.”

10 ¹ Miëthakäi, kē wic piändië ku röökkië tēnē Nhialic rienken, ee lõn bī kockiën Itharel ñic tē bī Nhialic ke kuony thīn. ² Alëu ba ya raan ñic ye lõn awickē bik luui apei bik Nhialic cöl amit puşu tēnē ke. Ku dhël ye kek ye wic bik Nhialic cöl amit puşu, acik ye deet yic apath. ³ Ku rin kēc kek dhël ye Nhialic koc cöl aala cök tēnē ye deet, acik them bik dhël yök ë röt, dhël bī ke cöl aala cök tēnē Nhialic. Ku aa kēc dhël ye Nhialic koc cöl aala cök tēnē ye gam. ⁴ Ku Raan cī lõc ku dōc yen aye lõj thök thīn. Ku këya, Nhialic ë kuat raan cī gam ëbēn cöl ala cök tēnē ye.

Acin raan cī Nhialic ye kony

⁵ Mothith acī tē ye koc la cök thīn tēnē Nhialic tē theek ë lõj göt ëlä, “Na loi raan kē ye lõj lueel, ke yeen abī lõj cöl apir.” ⁶ Kē ye wël Nhialic cī göt theer lueel rin bī raan la cök tēnē Nhialic rin gam akīn, “Duk rot ye thiēc, yeņa bī la pan Nhialic.” Rin bī yen Raan cī lõc ku dōc la thiēc bī bēn piny tēnē yo. ⁷ “Duk rot ye thiēc aya, yeņa bī la piny.” Ku wētde yic bī Raan cī lõc ku dōc la bëi bei kam koc cī thou. ⁸ Kē ye wël Nhialic cī göt theer lueel akīn, “Wēt Nhialic athiök kek yī, arëer yithok ku yipuşu.” Ku kēnē yen ë wēt tōj yeku lēk we.” ⁹ Na ye lueel koc nhīm ëlä, “Jethu ë Bēny ku gam yipuşu lõn cī Nhialic ye jōt thou yic, ke Nhialic abī kony. ¹⁰ Gam ë bēn bei yopuşth ku cöl yo aala cök tēnē Nhialic, ku lueel ye yok gam lueel yothook koc nhīm aye Nhialic yo kony.” ¹¹ Cīmēn cī ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Ku raan bī wētde gam acī bī rac puşu.” ¹² Kēnē atō raan ëbēn thīn, rin Nhialic Bēny athōj tēnē koc ëbēn, koc Itharel ku cie koc Itharel aya. Ku ë koc rōök tēnē ye ëbēn gām kajuēc path apei. ¹³ Cīmēn ye wël Nhialic cī göt theer ye lueel ëlä, “Na le raan Bēny cöl ke yen akony Bēny.”

¹⁴ Ku yeen acik bī cöl ayic tē kēc kek gam. Ku keek aacī bī gam tē kēc kek wēt piñ. Ku wēt acik bī piñ tē kēc ye lēk ke. ¹⁵ Ku bik wēt piñ kēdē tē cın yen raan cī tuēc ke. Cīmēn cī ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Ee kēpath apei, koc bī wēt puoth yam aa bö.” ¹⁶ Ku acie raan ëbēn yen cī Wēt Puoth Yam gam. Acī Ithaya nom guşp lueel ëlä, “Bēny yeņa cī wētda gam?” ¹⁷ Këya, keek aa wēt kañ piñ tuen ku jolkē gam. Ku wēt kēnē aye piñ tē piöök koc rin Raan cī lõc ku dōc.

¹⁸ Ku ë yic alanden, keek aacī wēt piñ. Cīmēn cī ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Wël cik lueel apei aacī thiēi piny.

Wël thuənden aacī yet pinyinhom ëbēn.”

¹⁹ Ku koc Itharel guşp ë ñickē. Mothith nom ke jam nyin Nhialic, yen abī ye kañ lueel,

“Wek wundiën Itharel, wek aaba cɔl adɔm tiɛl.
Rin kɔc cī cɔk a wut, wek aaba cɔl ariäk puõth
rin kɔc wun cīn kē cik deet.”*

²⁰ Ku jam Ithaya nyin Nhialic, ku gei yic ëlä,

“Yen acī kɔc ke cī yen wic yök.

Yen acī rot nyuõth kɔc ke cie yen ë thiëc.”*

²¹ Ku acī lëk yo lɔn cī Nhialic ye lueel rin kɔc Itharel ëlä,

“Yen acä cin taar aköl thok ëbën tënë kɔc dhël yen, kɔc cie wëtdië ye
pij.”*

Nhialic ë nuãände nyuõth kɔc Itharel

11 ¹ Kē thiëc, cī Nhialic kuc kacke? Acie tēde. Yen nom guõp, yen
ë raan Itharel, yen ë raan kuat Abaram, raan many Benjamin.*

² Nhialic akëc kuc kacke, kɔc yen lɔc ke theer. Wek aa njic kāk cī gõt athör
theer wël Nhialic yic, kãwäär ye Elija Nhialic cɔl rin kãrec cī kɔc Itharel looi,

³ “Bëny, keek aaci kɔc kākku tiŋ nõk ku thurkë ariäkku piny, ee yen raan tõŋ
kākku tiŋ cī döŋ, ku keek awickë bīk ya nõk.”* ⁴ Ku tē cī Nhialic ye bëer thīn
tënë ye akīn, “Ku yen acī rōör tiim kadhōrou cɔl arëer kek ya, rōör kēc jɔŋ
cɔl Baal ye kɔc kōk cɔl aye Nhialicden kaŋ door.”* ⁵ Ëmën kē thōŋ kek ë kënë
acī rot looi, Nhialic acī kɔc lik lɔc rin dhëŋde. ⁶ Nhialic acie kɔc ë lɔc rin kāk
cik looi. Rin na Nhialic ë kɔc lɔc rin kāk cik ke looi, ke nuõt acī dhëŋde ye
nyuõth acīn.

⁷ Ku ë yic kɔc Itharel aa kēc kënë yen wickë apei yök, ku aa kɔc ke cī
Nhialic lɔc kek aaci ye yök. Ku Nhialic acī kɔc kōk looi bīk kē ye lueel cī piŋ.

⁸ Cīmën cī ye gõt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Keek aaci Nhialic looi bīk kãŋ cī ye deet yiic agut cīt akölë,
aacit kɔc cie piŋ ku cɔrkë.”*

⁹ Ku aye Debit lueel,

“Yen ee rōök tënë Nhialic

lɔn bī yen ke deep ku dɔm keek yäiken yiic.

Bīk wīk bī keek tēm awuõc.

¹⁰ Ku cɔl Nhialic keek aa la nyīn dum bīk ciën kē yekë tiŋ.

Bī kākken rec yekë keek looi ciët kãthiek kekõth.”*

¹¹ Aluël piändië ëbën lɔn na cɔk alɔn cī kɔc Itharel kecök deeny bīk wīk,
ke keek aa kēc gëk piny. Ku rin cī kek adumuõm looi, ke kuõny Nhialic
acī bën tënë kɔc cie kɔc Itharel. Kënë acī rot looi rin bī tiɛl kɔc Itharel nõk
ë rienken. ¹² Ku rin cī kɔc Itharel adumuõm looi, ke kɔc kōk pinyhom aaci
dɔc. Ku rin kēc kɔc Itharel kepuõth yiëk dhël pīr, dōcdīt acī gam tënë kɔc cie
kɔc Itharel. Ku bī dōc jāl dīt kēdë tē jɔl kɔc Itharel met thīn.

Kɔc cie kɔc Itharel aabi kony

¹³ Kē lueel ëmën ë kē lëk kɔc cie kɔc Itharel. Cīmën ye yen atuny kɔc cie
kɔc Itharel, yen abī nhiam luoi cī Nhialic yiëk ya ba looi. ¹⁴ Tēdë, ke yen abī
kɔc kuatdië cɔl adɔm tiɛl, ku rin luõidiën ca looi, Nhialic abī kɔc kōk kony

* 10:19L.rou 32:21 * 10:20Ith 65:1 * 10:21Ith 65:2 * 11:1Plp 3:5 * 11:31Bŋ 19:10, 14

* 11:41Bŋ 19:18 * 11:8L.rou 29:4; Ith 29:10 * 11:9-10Wk 69:22-23

keyiic. ¹⁵Tëwën cī Nhialic kuc ke, go koc kōk pinyinhom cōl aala dōōr kek ye. Ku tē le koc Itharel gam aya, ka bī ciēt koc cī thou cī ben pīr. ¹⁶Na gem raan abaŋ ayup tēnē Nhialic, ka ayup ēbēn ē kēnē Nhialic aya. Ku na ye mei tim kāk Nhialic ke kēr aa kākke aya.^b

¹⁷Kēr kōk tim ye com cōl Olip aaci yep wei, ku nuet kēr Olip cil roor ē rot tēden wēn, ku jōl dīt apeī abī ciēt Olip ye com baai, ye ŋieç muk apath. Kēya, wek koc cie koc Itharel kōk bēn tēnē koc Itharel, wek aa kāpath yōk thīn aya cīmēn ye kēr Olip piērdēn yōk tēnē Olip dēt cī ye nuet yekōu.^c ¹⁸Kēya, duōkkē koc cī Nhialic yep wei cīmēn kēr tim ye bui. Acīn kēnē yī cōl anhiām, acie yīn meeī looi bī riel, ee meeī yen ē yī looi ba riel. ¹⁹Abī raan dēt kamkun lueel ēlā, “Kēr aaci yep wei rin bī ŋo nuet nyiēnken yiic.” ²⁰Kēnē ē yic. Aaci yep wei rin kēc kek gam, ku dōŋkē nyiēnken yiic alandēn rin cī wek gam. Ku duōkkē nhiam ē kēnē, riāäckē kē bī bēn. ²¹Na kēc Nhialic koc Itharel puōl bī ke cī tēm awuōc, koc cīt kēr tim cī com baai ka cīī we bī puōl aya.

²²Ayeku tiŋ ēmēn yen tē peth Nhialic thīn, ku tē yen koc tēm awuōc thīn. Ee koc ca adumuōōm looi tēm awuōc. Ku ē piath tēnē yī tē ye yīn rēēr ke yī ŋōth piathde ku looi kāk ye cōl apath puōu tēnē yī. Ku na cīī kēnē loi, ke Nhialic abī yī yep wei aya. ²³Ku na dhuk koc Itharel kepuōth ciēēn ku gamkē wēt Nhialic, ka dhuk tēden theēr wāār yep ke wei thīn, rin alēu Nhialic bī ke ben dhuōk thīn. ²⁴Kēya, wek koc cie koc Itharel wek aa cīt kēr tim Olip cī yēp bei Olip cil roor kōu, ku nuēt ke kek tim Olip ye com. Koc Itharel aa cīt tim cī com kēnē, ku abī yic pial tēnē Nhialic bī kēr cī yep wei ben nuēt kek tim yēp ke bei thīn.

Koc Itharel ēbēn aabī kony

²⁵Ala yic kēcēk kaŋ ŋic wāmāthkiē wiēc ku bāk ŋic. Na ŋieckē ē yiny kēnē, ka cāk bī ya tak piāthkun ku luelkē, “Yok aa ŋic kāŋ.” Ku yiny kēnē akīn. Wēt cī koc kōk Itharel kuc bik cīī gēm acīī bī tō thīn akōlakōl, abī rēēr thīn yet akōl bī akuēn koc cie koc Itharel wīc Nhialic bēn bāānyde yic tēnē ye. ²⁶Ku ē yen tē bī Nhialic koc Itharel ēbēn kuōny thīn, cīmēn ye athōr theēr wēl Nhialic ye lueel ēlā,

“Raān luāk koc abī bēn Jeruthalem ku nyēi adumuōōm koc Itharel gup.”

²⁷Ku lueel Nhialic, ŋen abī dōōr kēnē looi ke keek,

tē le ŋen adumuōōmken nyaai.”*

²⁸Rin cī kek kuc Wēt Puōth Yam, aaci ya koc ater tēnē Nhialic, ku kēnē aci rot wel ke ye kuōny tēnē we, wek koc cie koc Itharel. Ku rin cī Nhialic ke lōc, aci wārken dīt thōn lōn kuatden aabī ya mātke akōlakōl. ²⁹Rin Nhialic acie yēnhom ē waar tēnē koc cī lōc ku dōc ke. ³⁰Ku wek koc cie koc Itharel, wek aa we cī kuc Nhialic wāthēer, ku ēmēn wek aaci Nhialic ŋuāān rin cī koc Itharel Nhialic dhōl. ³¹Kēlā aya, rin ŋuēēn cāk yōk, ke koc Itharel aa dhāl Nhialic ēmēn, rin bī kek ŋuēēn yōk ēmēn aya. ³²Nhialic aci koc ēbēn cōl aa cīt koc cī mac rin cī kek ye dhōl guōp, ku bī ŋuāānde nyuōth ke ēbēn.

b 11:16Paulo aluel kēnē bī nyuōth lōn koc Itharel aa ŋot ke ye koc Nhialic, cāk alōn cī kuōny gām koc cie koc Itharel ēmēn. **c** 11:17Koc cie koc Itharel aa kāpath yōk tēnē koc Itharel cīmēn ye kuēl ayi acieek piērdēn yōk tēnē tim cī yen cil yekōu. ***** 11:26th 59:20

***** 11:27Jer 31:33-34

Yok aa dhil Nhialic leec

³³ Kăpuo̯th Nhialic aa juēc apei. Ku yeen acin kënë ye wuō̯ŋ, aŋic kăŋ ebën. Yeŋa lëu ye bī tē yen tek thīn teet yic? Acin raan lëu ye bī tē yen kăkke luō̯i thīn deet yic. * ³⁴ Cīmēn ye athōr theer wël Nhialic ye lueel ëlă,

“Acin raan ŋic tē ye Bēny tek thīn, acin raan lëu yeen bī Bēny wēt?”*

³⁵ “Acin raan lëu yeen bī Nhialic gām kēdăŋ, rin bī Nhialic yeen kōōny.”*

³⁶ Rin ē Nhialic yen ē cak kēriēc ebën, ku ē yen amuk kēriēc ebën, ku kăriēc ebën aa tō thīn ē rienke. Yok aa dhil Nhialic leec akōlriēc ebën! Yenakan.*

Yok aa pīr rin bī yok Nhialic luō̯i

12 ¹ Kēya miēthakāi, rin cī Nhialic yo nyuō̯th lier ē piānde, alēk we piāndiē ebën, tē juēr wek rōt Nhialic bāk ciēt kē nēk ye, ku week ke we pīr, ke we loi ē kënë bāk aa kăkke alanden. Kënë yen ē dhël dhil wek Nhialic door wepuō̯th. ² Duō̯kkē tē ye koc pinyhom ē tēn luui thīn ye buō̯th yic, calkē Nhialic awar wepuō̯th papot, bī we gām nom yam ku bāk kē wic Nhialic ŋic, ku kē wic Nhialic ē kēpeth ye col amit puō̯, ku le cōk.

³ Ku rin dhēēŋ puo̯th cī Nhialic yiēk ya, alēk we ebën. Duō̯kkē ye tak lōn ye wek kocdīt wēr koc kōk ŋiny kăŋ, tēn tē rēer wek thīn emēn wek koc ē path, ku ye ŋek rot tō̯u tēden thōŋ kek gam cī Nhialic yiēk ye. ⁴ Yok aa le ŋek ke guō̯p, ku guō̯p ala kăjuēc, ku kăkkă aa ye tōk la kēden ye looi. ⁵ Kēlă aya, yok aa juēc, ku yok aa cīt guāp tōk rin yok aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc, yok aaci mat ē tōk cīmēn kăk cī thōŋ tō guāp tōk yic. * ⁶ Kēya, ŋek kamkua adhīl kē cī gām ye luō̯i tēcīt tē cī Nhialic ye gām ye bī looi. Na ye kē cī Nhialic gām yo lōn bī yok wēde lēk koc, ka dhilku looi tēcīt tē dīt gamdan cī Nhialic yiēk yo thīn. ⁷ Na cī Nhialic yo col aye koc luō̯i, ka dhilku kony. Na cī yo col aye piōōc, ke yok aa piōōc. * ⁸ Na cī yo looi buk koc kōk aa deet puō̯th, ka dhil looi kēya. Raan kē tōu kek ye tek kek koc kōk, adhīl looi puō̯n biōkruēl. Raan cī Nhialic yiēk riel bī yen koc mac adhīl looi puō̯ ebën, ku raan lier puō̯ nyuō̯th tēnē koc kōk, adhīl looi ke dal, ke mit puō̯.

⁹ Duō̯kkē rōt ye nyuō̯th ciēt we nhīar koc, dhielkē koc nhīaar puō̯ ebën. Mankē kērac ku muō̯kkē kēpath riel. ¹⁰ Nhīarkē rōt piāthkun ebën cīmēn ŋek ke wāmēnh, ku nyuō̯th tē ye yīn raan dēt theek thīn, ku duk tē bī yī theek thīn yīk yīnhom. ¹¹ Duō̯kkē rōt dak, luō̯i kē apei. Luō̯i kē Bēny piān tōk. ¹² Rēēr kē we mit puō̯th tē cak koc kōk we jōōr rin le wek ŋōth, ku rōōkkē Nhialic akōlakōl. ¹³ Gām kē koc cī gam kē wickē muō̯kkē liu tēnē ke. Ku luōrkē jōōl bō bāaikun yīi.

¹⁴ Rōōkkē Nhialic rin bī yen koc jōr we dōc, ku duō̯kkē rōk tēnē ye rin bī yen ke tēm awuōc. * ¹⁵ Miet puō̯ kek koc kōk mit puō̯th, ku dhīaaukē kek koc dhīau. ¹⁶ Calkē yer piāndun athōŋ tēnē koc ebën. Duō̯kkē nhīam, dhuō̯kkē rōt piny ku luō̯i kē tēnē koc kor tēnē we. Ku duō̯kkē ye tak lōn ē wek ŋic kăŋ. *

¹⁷ Na loi raan dēt kērac tēnē we, ke duō̯kkē col kērac dēt. Loi kē ye raan ebën tak ke path. ¹⁸ Luōi kē kăpuo̯th lēukē ke bāk ke looi rin bī wek ŋic cen

* 11:33Ith 55:8 * 11:34Ith 40:13 * 11:35Jop 41:11 * 11:36IKor 8:6 * 12:4-5IKor 12:12

* 12:6-8IKor 12:4-11 * 12:14Mt 5:44; Lk 6:28 * 12:16Kēŋ 3:7

kek koc. ¹⁹Duökkë kädän guur mäthkië, calkë aguur Nhialic. Rin aye Bëny lueel athör wël theer yic ëlä, “Yen abï kërëec cï koc kök looi guöör.” ²⁰Duökkë kënë kəŋ looi, luikë kə ye athör theer wël Nhialic lueel, “Na raan aterdu anëk cək, ke gäm miëth, na nək rou, ke gäm kə dek, rin tē looi yin kăkkä ka ba cəl ayär guöp.” ²¹Duökkë kërëc cəl arum wepuöth, luikë kəpath bi wek kërëc gël wei.

Raan adhil koc mac baai theek

13 ¹Week ëbën wek aa dhil bāny məc baai theek rin acin raan koc mac tē kēc Nhialic ye gam bi koc mac. Ee Nhialic yen ë koc yiëk bāāny. ²Këya, raan cie wët bëny məc baai ë gam, ee bāāny cï Nhialic gam dhöl yic, ku raan loi kē cīt kënë abï tēm awuöc. ³Rin bāny aacïi koc kəpath looi ye riöc, aa koc kərəc looi kek aa riöc ke. Ye looi kəpath yen abï bëny yi aleec. ⁴Rin yen aluui Nhialic kəpath kony yen yi, ku na loi kərəc, ke yi riöc ye rin riel tō kek ye acïi muk ë path. Rin bëny ë Nhialic luösi ku nyooth riäak puöu Nhialic, ku tēm koc kərəc looi awuöc. Ee koc awuöc looi cəl agum. ⁵Këya, wek aa dhil bāny theek ku acie rin ë wët kënë rot, ku yeen aya anjeckë wepuöth lön ë kē dhielkë looi. ⁶Kënë yen ë wët dhil wek ajuër tääu piny aya, rin bāny aa luui tënë Nhialic tē looi kek luiden ë cök bik koc mac. ⁷Tääu ajuër piny ajuër yen ba juaar tënë ke, ku nyuöthkë athëfkund ëbën tënë bāny.”

Koc aa dhil röt nhiaar ë kamken

⁸Duökkë röt cəl aköny raan dët, kē tō thün ë tøk yen adhil looi, ku ë kē bi wek röt nhiaar kamkun, ku raan nhiaar koc ëbën ë kē wïc lön yen aye looi. ⁹Löönkä, “Duk akor loi, duk raan näk, duk cuëer, duk kënë raandä wïc yipuöu,” löönkä ku löön kök aa met lön tön ye lueel ëlä, “Yin adhil koc ëbën nhiaar cimën nhieer yin rot.” ¹⁰Raan nhiaar raan dët ka cïn kërëec ye raan kënë looi tënë ye. Këya raan nhiaar koc kök, ee kē wïc lön yen aye looi.

¹¹Wek aa dhil kënë looi rin anjeckë lön aköl dhil wek nhüim tır acï bën. Rin aköl bi Nhialic yo kony acï thiök ëmën tən tēwäär tueŋ gem yok wët. ¹²Acit lön nadë ke waköu athök ku aköl abö, pätku kərəc yeke looi muöth yic waköu, ku këya lömkë kāk bi yo cəl apir apath aköl bi Jethu dhuk. ¹³Yok aa dhil röt mac apath cimën koc ë rëer yer yic aköl cïn kē yekë thiaan. Wek aacïi röt met akut luui kərəc yic, kərəc cimën wiet ë mäau ku winy ë diäär. Ku duökkë ater ye looi ku tielkë röt kamkun. ¹⁴Lömkë Bëny Jethu Kritho, bi thiäak ke we. Duökkë wepuöth ye yiëk kāk we cəl aloi adumuööm, bāk kënë yen wïc piändun looi.

Duk koc kök cï gam luk wei

14 ¹Gamkë raan koor gamde bi rëer ke we, ku duökkë ye teer ke ke kāk yekë tak, kāk cïi ril. ²Gam raan dët, ee ye cəl acam kuat miëth ë path, ku raan koor gamde acin kuat riŋ ye cuet. ³Ku raan cïn kën ye yen ke kuc bi cam, acïi raan kuc miith kök dhäl guöp. Ku raan kuc miith kök acïi raan cïn kën ë yen kuc bi cam ye yöök lön ë yen kërëc looi, rin kē ye raan

* 12:19L.rou 32:35 * 12:20Këŋ 25:21-22 * 13:6-7Mt 22:21; Mk 12:17; Lk 20:25

* 13:9B.bei 20:13-15, 17; L.rou 5:17-19, 21; Leb 19:18

cîn kên ye yen kuc looi acî Nhialic gam. ⁴Ye yîn ë ɲa, ba kē cî alony raan dēt looi, lueel ke yic, tēdē ke cie yic? Ee wun alony yen alēu ye bî lueel lôn le aluonyde cōk ku lôn cîi yen la cōk. Ku yen abî la cōk rin abî Bēny cōl ala cōk.

⁵Aye koc kōk tak lôn ala akōl dīt tēnē aakōōl kōk, ku aye koc kōk tak lôn akōōl aa thōŋ ēbēn. ɲek adhîl kē ye yen ye tak kēya ɲic apath. ⁶Raan kên looi aye looi rin wîc yen Bēny bî theek. Ku raan cîn kēnē ë yen ke kuc bî cam, aye looi rin wîc yen ye bî athēk nyuwoth tēnē Bēny, rin ë Nhialic leec rin miēth. Ku raan kuc bî mîith kōk cîi cam aye looi kēya rin athēk tēnē Bēny, ku athēk gām Nhialic.*

⁷Acîn raan tōk kamkua pîr rienke ë rot, ku na thou raan acie thou rienke ë rot. ⁸Na pîrku ke rin Bēny, ku na thouku, ke rin Bēny aya. Tē pîir yok ayî tē thou yok, ke yok aa koc ë Bēny. ⁹Rin Raan cî lōc ku dōc acî thou ku jōt rot bî pîr rin bî yen a Bēny koc pîr ku koc cî thou. ¹⁰Ku kēya, yeŋō ye wek miē-thakun luōk wei, tēdē ke dhālkē gup, rin yok yodhie yok aabî kōc Nhialic nhom luk yic akōldā. ¹¹Cimēn ye athōr theer wēl Bēny cî gōt ye lueel ēlā,

“Cimēn pîir yēn ayic, aluēl alanden lôn raan ēbēn abā door.

Ku abî raan ēbēn lueel lôn ye yēn Nhialic.”*

¹²Kēya, ɲek yoyiic abî Nhialic ya tēt kēden cî looi, ku ye rin ɲō yen looi yen ye.

Duk koc cî gam thōc adumuōm yic

¹³Yok aaciî rōt dhil tēm awuōc kamkua, ku duk kē bî raan dēt cōl aloi awuōc loi. ¹⁴Ku rin ye yēn raan buoth Bēny Jethu aɲiec alanden lôn acîn miēth rēec yetōk ë rot. Ku na gēm raan lôn miēth arac, ka rac tēnē ye. ¹⁵Na cōl wāmuuth arac puōu rin ciēm yîn miēth ye tak lôn rēec yen, ka ye kē loi nyuwoth lôn yēen aciî nhîar. Ku duk wāmuuth cî Raan cî lōc ku dōc thou rienke rēc miēth ye cam. ¹⁶Duk tē ye yîn kākku path luōi thîn cōl aye koc kōk tak lôn rēec yen. ¹⁷Rin bāāny Nhialic acie cām ku dēk, ee la cōk ku dōr ku miēt puōu ye Wēi Nhialic gam. ¹⁸Ku kuat raan, Raan cî lōc ku dōc luōi kēlā ë Nhialic cōl amit puōu, ku cōl raan ēbēn agam kēden ye looi.

¹⁹Kēya, adhîlku them buk kāk koc kēk nyaai ku loiku kāk koc kōk kony bîk riel gamden yic. ²⁰Na ye kēya, duk kē cî Nhialic looi rēc rin miēth, mîith aa path ēbēn. Ku na ye raan dēt cōl aloi adumuōm rin kē ye cam, ka cîi path. ²¹Kēpath akîn, duk riŋ cuet ku duk mōu dek, ku duk kuat kē bî wāmuuth cōl aloi adumuōm loi. ²²Kēya, kē ye tak ke path ë kākka, muk kamkun wek Nhialic. Na cîi raan ye lueel lôn kē cî looi awuōc, tē looi yen kē ye tak ke ye yic, ke yēen amit puōu. ²³Ku na ye raan puōu rou tē cem yen kuat mîith kōk, ka ye Nhialic cōl aye kērac yen looi tē cem yen ye, rin acie gam yen cōl ye aloi ë kēnē. Ku na yeku kēdāŋ looi ēbēn ke cîn gam, ke yēen adumuōm.

15 ¹Yok koc ril ë gamda yic, yok aadhîl koc cîi ril kony bîk la tuēŋ kek gamden apath, ku acie kēnē yō cōl amit puōth yen dhîlku aa looi. ²ɲek yoyiic adhîl wāmāathdan cî gam luōi kēpath, kē bî yēen cōl amit puōu. Yok aa dhil kēnē looi rin bî yok gamde cōl adhîl riel. ³Rin Raan cî lōc ku dōc akēc kē cî looi looi rin bî yen ke puōu miēt, cimēn ye athōr theer wēl Nhialic ye lueel ēlā, “Wāar let yî, lēēt aaci bēn aa kākkiē.” ⁴Kēriēc ēbēn cî gōt athōr

theer wël Nhialic yic ë yo piöcc, rin wël theer Nhialic aa yo cöl anjõth, ku aa yo deet puõth. ⁵Bĩ Nhialic yen koc cöl agum, ku deet kepuõth we yiëk döör kamkun, cimen ye wek koc buõth Raan cĩ loc ku doc Jethu. ⁶Rin week ebën bæk Nhialic wun Bányda Jethu Kritho aa leec.

Wët Puõth Yam aci lëk koc cie koc Itharel

⁷Nhiarkë röt kamkun rin bĩ koc ebën Nhialic leec, luickë kënë cimen tẽ cĩ Jethu we nhiaar thĩn. ⁸Rin alëk we lon cĩ Raan cĩ loc ku doc a raan luui koc Itharel, ku nyuth ke lon kẽ cĩ Nhialic lueel ë yic, rin bĩ kæk cĩ thõn wärkuan dīt aa yith. ⁹Ku dët aya, bĩ koc cie koc Itharel cöl aa lec Nhialic rin lier piände, cimen cĩ ye gõt athör theer wël Nhialic yic ëlä, aci Bëny Debit lueel,

“Këya, tẽ rëer yen kam koc cie koc Itharel ke wek ba gäm lec.

Ku waak alëc aba ket tënë yĩn.”*

¹⁰Ku ben athör theer wël Nhialic lueel ëlä,

“Mietkë puõth wek koc cie koc Itharel kek koc cĩ Nhialic loc.”*

¹¹Ku ben athör theer wël Nhialic lueel aya,

“Wuõt ebën aa dhil Bëny leec,
ku koc ebën aa dhil ye leec apeĩ.”*

¹²Ku ben Ithaya lueel athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Ala raan many Jethe wun Debit bĩ bën.

Abĩ Nhialic looi bĩ ya Bëny koc cie koc Itharel.

Ku ñäthden abĩ tẽ tënë yeen.”*

¹³Bĩ Nhialic ñõth bëi ku cöl we athiän miet puõu dīt apeĩ ku döör, cimen ye wek ye gam bĩ Wëi Nhialic we cöl aala ñõth dīt apeĩ.

Luoi Paulo kam koc cie koc Itharel

¹⁴Wämäthkiën cĩ gam, yen nhom, anjic alanden lon week nhĩim wek aa path apeĩ, wek aa ñic kẽ bæk dhiel looi ku alëukë bæk röt piöcc kamkun.

¹⁵Wek aca gät athöör puõu ebën ke cĩn kẽ muccny rin kæk wiëc ba ke ben lëk we, rin dhëñ cĩ Nhialic gäm ya, ¹⁶ba ya raan luui Jethu Kritho, ba luui rin koc cie koc Itharel. Yen ë luoi kæk raan Nhialic looi tẽ lëk yen koc Wët Puõth Yam. Rin bĩ koc cie koc Itharel ciët kẽ cĩ Nhialic door, kẽ cĩ Nhialic gam apeĩ. Ku bĩ Wëi Nhialic ke cöl aye kacke.

¹⁷Yen anhiam luoidiën ya luõi Nhialic, rin cĩ yen mat kek Raan cĩ loc ku doc Jethu. ¹⁸Yen abĩ jam kæk cĩ Raan cĩ loc ku doc cöl aluocĩ ë röt, kæk ya lueel ku kæk ya looi aaci koc cie koc Itharel cöl athek Nhialic, ¹⁹rin kãril ku kæk koc göi, cĩ Wëi looi dhël ril. Këya, yõn ca ke tẽek ebën jãl Jeruthalem ku wun cöl Dalmatia, yen aci koc lëk Wët Puõth Yam rin Raan cĩ loc ku doc. ²⁰Kën yen tẽ yapuõu ë tøk ë path, ee lon ku ba koc lëk Wët Puõth Yam tẽ kēc rin Raan cĩ loc ku doc kañ piñ thĩn, rin bĩ ye cĩ lueel lon ye yen luoi cĩ koc køk jock yen luocĩ.

²¹Cimen cĩ ye gõt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Koc kēc kañ lëk wëtde abik tiñ.

Ku koc kēc ye piñ abik deet yic.”*

* 15:92Tha 22:50; Wk 18:49 * 15:10L.rou 32:43 * 15:11Wk 117:1 * 15:12Ith 11:10

* 15:21Ith 52:15

Awic Paulo bi la kenya Roma

²² Ku rin ë wët kënë, aca them ku yen aci pëen arak juéc ba la tënë we.*
²³ Ku ëmën cî yen kē lucoi thöl tē rëer yen thîn tēn, ku tēyən wïc yen ye run juéc ba we la tîj, ²⁴ aṇāāth ba jāl looi ëmën. Ku ëmën le yen Ithpeen, wek aa bar ba we tîj. Ku awiéc bāk ya kony ba yet thîn, tē cî yen kaṇ rëer ke we tēthin-nyoot. ²⁵ Ëmën thiin yen ala Jeruthalem ba kucoṇy la gam tënë koc Nhialic rëer thîn. ²⁶ Ku akuut koc cî gam tō Mathedonia ku Girík aaci puōth miet, ku matkē bik wëu juaar tënë koc ṇṇṇ kam koc Nhialic tō Jeruthalem.*
²⁷ Kek aa mat yeyic ë röt bik looi këya, ku ë yic keek aa dhil koc ṇṇṇkā kony. Koc Itharel aa kăpuoth yekē yök tënë Nhialic rin wëiken rōm kek koc cie koc Itharel. Këya, koc cie koc Itharel cî gam aa dhil koc Itharel cî gam kony bik ke yiék kāk yekē wïc akōlakōl rin piērden.* ²⁸ Tē cî yen kënë thöl, ba ke gām wëu ke cî kuōt yiic rienken, ke yen abi la Ithpeen, ku wek aaba kaṇ neem ba jāl la Ithpeen. ²⁹ Te yeet yen tënë we, aṇiēc yen abi dōcdit Raan cî lōc ku dōc la rōm ke we.

³⁰ Rin gamda tënë Bëny Jethu raan cî koc ku dōc, ku rin nhiēr cî Wëi Nhialic gām yo, wek aa lāṇ mātke röt yen aterdiē yic bāk rōök kek yen apeī tënë Nhialic rienkiē. ³¹ Yen arōök bi koc Judia kēc wët Jethu Krītho gam yen cīi baṇ, ku bi koc Nhialic tō Jeruthalem puōth miet bik kē ca looi bi yen ke kony gam. ³² Ku këya, na wïc Nhialic, ke yen abi bēn tënë we ke miet puōu, ku mitku puōth nēm bi yo ben puōc. ³³ Yen arōök bi Nhialic yen ye yök dōr yök thîn, rëer kek we ëbën. Yenakan.

Paulo ë koc Roma muōth

16 ¹ Awiéc ba lēk we, lōn nyankāida Pobī luui akut koc cî gam Kankëria ë raan path. ² Luōrkē cimën raan Bānyda, ku cīt tē ye koc Nhialic röt luor thîn kamken, ku yiékkē kuat kucoṇy bi thiēc tënë we. Yeen ë path tënë koc juéc, ayī yen aya.

³ Yen ë Prithkila ku Akuila, koc cî röt māt ya buk luui rin Jethu raan cî lōc ku dōc, muōth apeī,* ⁴ koc kēc diēer kē bi ke nōk rienkiē. Yen amit puōu tënë ke apeī. Ku acie yen ë rot, akuut koc cie koc Itharel cî gam aa mit puōth aya. ⁵ Yen akut koc cî gam, yenhom mat panden, muōth aya.

Yen ë mātthdiē Epanetuth, raan cî Raan cî lōc ku dōc kaṇ gam wun Athia, ⁶ ku Maria raan cî luui apeī rienkun, aaca muōth aya. ⁷ Andronikuth ku Junieth, koc Itharel cimēndiē, wāār cî mac ke ya aaca muōth aya. Keek aa ṇic apeī rin ye kek atuuc aya, ku kek aake kōṇ gam tënë ya. ⁸ Miātthdiē tënë Ampliatuth, yeen ë mātthdiē apeī, ku yeen aci rot māt Bëny. ⁹ Muōth tënë Urbano, raandan lui rin Raan cî lōc ku dōc. Ku muōth aya tënë mātthdiē apeī, Ithakith. ¹⁰ Muōth tënë Apeleth, raan cî tē kēēc yen thîn kek Raan cî lōc ku dōc nyuōth kārīl yiic. Ku muōth tënë koc many Arithtobuluth. ¹¹ Muōth tënë Yērodiōn raandan Itharel ku wāmāthakua, koc cî gam many Narkithuth.

¹² Miātthdiē tënë Tripina ku Tripotha, diāār cî luui rin Bëny ku tënë mātthdiē apeī Perthith raan cî luoidit looi rin Bëny. ¹³ Yen ë muōth tuōc Ruputh raan ṇic luoidē apeī rin Bëny ku tënë man, raan yen kony akōlakōl ciēt ya ye

manhde.* ¹⁴ Miäthdië tēnē Athinkrituth, Plegon, Yermath, Patrobath, Yermath ku wāmāthakua ēbēn cī gam rēēr ke ke. ¹⁵ Muōth tēnē Pilologuth ku Julia ku tēnē Neriōth kek nyankēn, ku tēnē Olimbath ku tēnē koc cī gam rēēr kek ē tōk. ¹⁶ Miäthkē rōt kamkun puōu ēbēn. Akuut koc cī gam ēbēn aa we tuōc miäthden wek akut koc cī gam Roma.

Paulo ē koc tō Roma lēk kē dhilkē looi

¹⁷Wek aa lēk apeī wāmāthkiē bāk nhīim tīr koc ē koc tek yiic, ku reckē koc nhīim bik gamden cīi muk apath, koc cīi piōōcden ē thōj kek tē cī we piōōc thīn, duōkkē rōt ye thiāk ke. ¹⁸Rin koc kākā looi aacie luui rin Raan cī lōc ku dōc Bānyda, aa lui rienken ē rōt. Aa wēl mit apeī lueel, ku aa koc cīn kārec yekē ke looi wēēj. ¹⁹Acī raan ēbēn piŋ yen tē muk wek wēt yam cāk gam thīn. Kēya wek aa ŋa cōl amit puōu apeī. Awiēc bāk kāpath ku kārec kaŋ ŋic, ku bāk kāpath aa ŋic ku duōkkē rōt cōl aaye tōu luōi kērac yic. ²⁰Ku Nhialic yen ye yōk dōr yōk thīn abī riel jōŋrac rac, ku cōl adhuk wecōk ciēēn.

Yen arōōk bī Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc la tuēj ke nyuth we dhēēŋde. ²¹Timothī, raandiēn luui yōk ē tōk, ee we tuōc miäthde, ku yen lan Lukiōth, Jathon ku Thothipater kōckien Itharel.* ²²Yen Tertiath, ŋen raan ŋa gāt wēl cī Paulo lueel athōr kēnē yic, wek aa ya tuōc miäthdiē ke ŋa ye raan cī gam aya.

²³Gaiōth, raan rēēr ŋen paande, ku yen ye akut koc cī gam rōm thīn, ee we tuōc miäthde. Eratuth, raan wēu mir (akuma) mec geu muk ku wāmāāthda Kuartuth, aa week tuōc miäthden.*

[²⁴Bī dhēēj Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc rēēr kek week ēbēn. Yenakan.]

Paulo ē lec gam tēnē Nhialic

²⁵Lecku Nhialic bī we looi bī gamdun riel. Yen ē kē ya lueel tē lēk ŋen koc Wēt Yam rin Jethu raan cī lōc ku dōc, ku ē yen acī yic cī moony run juēc apeī nyuōōth. ²⁶Ku ēmēn kāk cī koc kāk Nhialic tīj gōt aacī yiny kēnē cōl aŋic koc juēc, acī Nhialic tō thīn tēŋon ku abī rēēr thīn athēer lueel bī wuōt pinyinhom ēbēn yic kēnē dhiel ŋic. Kēya, rin bī koc ēbēn Nhialic gam ku thekkē.

²⁷Tēnē Nhialic tōk, Nhialic kēriēc ēbēn yic, yen ŋic kăŋ, aa leec. Kēnē adhil rot looi akōlriēc ēbēn rin kē cī Jethu raan cī lōc ku dōc looi. Yenakan.

Athör tueṇ cī Paulo gät kac gen Korinth

Wēt nom

Athör tueṇ cī Paulo gät tēnē kac cī gam gen Korinth, ee gēt rin aliām cī rot lōk jat nhial, cī pīr ku gam lōk wāac apei akut kac cī gam yic, akut wāar cī Paulo jōk cōk gen Korinth.

Pan Gīrik yen tō gen Korinth thīn ē mēc bēnydīt kac Roma. Ku Korinth, tēwāar gēt Paulo athör ē ye gendīt wun cōl Akaya, ku ē ciēṇ kac juēc thīn. Gen kēnē ēcī ṇic apei ē wēt Ƴōc ye looi thīn, ku ciēṇ ē nhiaam ku luoi kārec cīmēn luoi kāk ē bal ku thēk yiēth juēc.

Kē cī akut kac cī gam yeyic tek, ku wīny ē diäär ku ciēṇ rēec tō kam rōör ku diäär, ku wēt ē thiēk, ku wēt ciēṇ path, ku tēpeth ye Nhialic duōc thīn, ku miōc ē Wēi Nhialic ku jōn ē rot thou yic. Kākkā ēbēn, kek aa wēl ril kek gēt Paulo athōör tēnē kac cī gam Korinth. Acī them piānde yic ēbēn bī nyuōth yen kē ye Wēt Puoth Yam lēk kac rin ē kākā ēbēn.

Kāk tō thīn

Muōth tueṇ 1:1-9

Tē cī kac cī gam keyiic tek thīn akuut 1:10–4:21

Wīny ē diäär ku pīr baai 5:1–7:40

Kac cī gam rēer kam kac kēc gam 8:1–11:1

Tē dhil kac aa rōök thīn ēbēn 11:2–14:40

Jōn e rot Jethu ku kac cī gam 15:1-58

Ajuēr tēnē kac cī gam Jeruthalem 16:1-4

Wēl ciēn ē Paulo 16:5-24

1 ¹ Athör kēnē abō tēnē Paulo, raan cī cōl ē wēt Nhialic bī ya atuny Jethu Krītho, ku tēnē wāmāāthdan cī gam Thothēneth.

² Yen agēt tēnē Krīthiaan rēer gen Korinth, kac cī Nhialic cōl bīk aa kacke, rin cī kek mat kek Jethu Krītho, cīmēn kac cōk cī gam, kac ē Jethu door, Bānyden ku Bānyda aya.*

³ Bī Nhialic Wāda ku Bēny Jethu Krītho, we yiēk dhēṇ ku dōr.

Nhialic acī Ƴo dōc rin Jethu

⁴ Yen ē Nhialic ya door leec ē rienkun akōlakōl, rin kē cī looi tēnē we. Acī we nyuōth piathde, ku gēm we kajuēc yakē yōk rin Jethu Krītho. ⁵ Rin rēer wek ke we ye tōk kek Raan cī lōc ku dōc, Nhialic

* 1:2Luoi 18:1

aci we muɔɔc bāk kājuēc ɲiec aa looi cimēn ye wek kɔc lēk wētde, ku ɲieckē kājuēc.

⁶Nhialic aci wēt Raan cī lɔc ku dɔc cɔl awēi wepuōth apei, ⁷ku kēya acin miɔc tōɲ Nhialic liu tēnē we ēmēn rēer wek ke we tīt akōl bī Nhialic Bānyda Jethu Krītho cɔl aben dhuk. ⁸Ku Jethu abī we kony bī gamdun riel bī Nhialic we tīɲ ke we cīn gup awuɔc akōl le Bānyda Jethu Krītho dhuk. ⁹Aɲieckē kecin diu, lɔn Nhialic akōlakōl ē kē cī thɔn ke bī looi, looi. Ee yen aci we cɔɔl bāk aa tōk kek Wēnde Jethu Krītho Bānyda.

Kɔc cī gam Korinth aaci keyiic tek

¹⁰Wek aa lāɲ wāmāthakua rin riel Jethu Krītho, bī ya wēt tōk yen yakē lueel, ku bāk weyiic cīi ye tek. Matkē rōt ēbēn ku calkē tāktākdun aye tōk.

¹¹Acī kɔc kōk ē many Kulowi lēk ɲa lɔn wek aa gōth ē kamkun.

¹²Kē wiēc ba lueel akīn, aye kɔc kōk ē kamkun lueel ēlā, “Yok buōth Paulo.” Ku lueel kɔc kōk, “Yok aa buōth Apolo.” Ku lueel kɔc kōk, “Yok aa buōth Pīter.” Ku kɔc kōk, “Yok aa buōth Raan cī lɔc ku dɔc.”* ¹³Ye tēde bī Raan cī lɔc ku dɔc ya tek yic akuut? Ye ɲen Paulo ɲen cī thou tim cī rīiū kōu ē rienkun? Nadē le raan cī we muɔɔc nhīim rin bī wek aa kɔc buōth ɲen Paulo?

¹⁴Yen alec Nhialic rin acin raan ca muɔɔc nhom ē kamkun, ee Krīthputh ku Gaiōth kepēc.* ¹⁵Kēya, aci raan luel ye lɔn cī we muɔɔc nhīim bāk aa kɔc buōth ɲa. ¹⁶(Aca ben tak, ɲen aci Ithipanath kek kacke muɔɔc nhīim. Ku acā ye tak lɔn le yen raan dēt ca muɔɔc nhom.) ¹⁷Raan cī lɔc ku dɔc akēc ɲa tooc ba kɔc aa muɔɔc nhīim. Acā tooc ba kɔc aa lēk Wēt Puōth ē Yam. Ku lēk ke ē cōk ke cie wēl raan ɲic kāɲ ē path, rin ba nyuōth lɔn thɔn cī Krītho thou tim cī rīiū kōu, ala rieldīt apei.

Jethu ē ɲīny kāɲ ku riel Nhialic nyuōth

¹⁸Aye kɔc mār, kɔc kuc tē bī ke kuɔny thīn tak lɔn thɔn cī Raan cī lɔc ku dɔc thou tim cī rīiū kōu, acin kē ye kony tēnē ke. Ku ɲook, kɔc cī luōk thɔn cī Raan cī lɔc ku dɔc thou tim cī rīiū kōu, ee Nhialic nyuōth tē ril yen thīn.

¹⁹Ku yeen aci gōt athōr theer wēl Nhialic yiic ēlā, “Yen abī kāɲ gēl bīk rōt cīi loi tēnē kɔc ɲic kāɲ ku kɔc cī piōc apei.”* ²⁰Na ye kēlā, yeyō buk lueel rin kɔc ɲic kāɲ ku kɔc cī piōc apei, ku kɔc ɲic teer wēl ē riēcēc akōl yic? Acī Nhialic nyuōth lɔn ɲīny ē kāɲ ē kɔckā acin wētde yic!* ²¹Rin ɲiēcēc ē kāɲ tōu kek Nhialic, akēc kɔc pinynhom ye lēu ku bīk ye ɲic cōk alɔn ɲic kek kāɲ. Ku Nhialic aci wēt yeku lēk kɔc, wēt yen ye yōōɲ yic, looi bī yen kɔc ye gam kony. ²²Ku awīc kɔc Itharel bīk kārīl ē kɔc gōi tīɲ, kāk bī ye nyuōth lɔn Nhialic alui. Ku kɔc cie kɔc Itharel ē wīckē bīk kāɲ aa ɲic. ²³Ku ɲook wēt yeku luēl, ee Raan cī lɔc ku dɔc cī thou tim cī rīiū kōu cīi kɔc Itharel ye lēu bīk gam. Ku yōōɲ kɔc cie kɔc Itharel yic lɔn cīn yen wētde yic. ²⁴Ku tēnē kɔc cī Nhialic cɔɔl, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, wēt cī Raan cī lɔc ku dɔc thou, ee riel Nhialic ku ɲiēcēc kāɲ Nhialic nyuōth. ²⁵Rin kē ye tīɲ ciēt Nhialic cīn kē ɲic, aɲic kāɲ apei ka wār raan ɲic kāɲ. Ku kē ye tīɲ ciēt Nhialic cīi ril, aril apei ka wār riel ē raan.

* 1:12Luo1 18:24 * 1:14Luo1 18:8; 19:29; Rom 16:23 * 1:161Kor 16:15 * 1:19Ith 29:14

* 1:20Jop 12:17; Ith 19:12; 33:18; 44:25

²⁶Takkë ëmën miëthakäi, we ye kɔc yindë wäär kɛc Nhialic we cɔl bāk aa kɔc buɔth Jethu. Cīt tē cī raan cak thīn, aa kɔc lik ē kamkun kek aake ŋic kǎŋ, tēdē ke kek la riel, tēdē ke ye kɔc ke dhiëëth kɔc cī jak. ²⁷Nhialic aci kɔc ye tīŋ kecīn kēpeth tō ke ke lɔc, rin bī yen kɔc rōt cɔl ka kɔc ŋic kǎŋ cɔl ayār gup. Ku lɔc kɔc ye yōk ciēt ke nɔp, rin bī yen kɔc rōt yōk ke ril cɔl ayār gup. ²⁸Ku Nhialic aci kɔc cīi ke ye kuëëc nhīim lɔc, rin bī yen riel kɔc rōt yōk ke kek ye kɔc ril rac. ²⁹Ku aye kēnē nyuɔɔth lɔn acīn raan lēu ye bī nhiam Nhialic nhom. ³⁰Ku ē rin Nhialic yen aci wek ya kɔc Jethu Krītho. Ku ŋiëëc ē kǎŋ tōu kek Nhialic, ayeku yōk tēnē Jethu. Ee rienke yen aye yōk la cōk tēnē Nhialic ku yeku kɔcken path, ku wēër yō bei adumuɔɔmkua yiic. ³¹Këya, aci gōt athōr theer wēl Nhialic yic ëlä, “Na ye raan wēl ye bī nhiam rin kē cī ye cɔl amit puɔu, ka dhil nhiam rin kē cī Bēny looi.”

Tē cī Paulo kɔc Korinth lēk thīn

2 ¹Wäär cī yēn bēn tēnē we miëthakäi, ba we bēn lēk wēt ē Nhialic cī moony, wek aa kēc bēn aa jāām wēl ril ye nyooth ciēt ya ye raan cī piöc apeī tēnē we. ²Rin wäär rēer yēn kek we, aca bēn tak bī ciēn dēt lēk we, ee wēt rin Jethu Krītho, wēt cī yen thou tim cī rīiū kōu. ³Këya, wäär bīi yēn tēnē we, yēn ē ya bō ke ya cī riöc rin cīi yēn ril. Yēn ē ya ye lath. ⁴Ku yēn akēc piöc ku lēk kɔc Wēt Puɔth ē Yam wēl puɔth ŋic. Ee Nhialic yen aci ye looi bī piöcdiē ku tē ye yēn kɔc lēk thīn la cōk ē riel Wēi Nhialic. ⁵Këya, acie wēl puɔth yakē ke piŋ kek cɔl we aa gam Raan cī lɔc ku dɔc, ee riel Nhialic.

Ŋiny ē kǎŋ bō tēnē Wēi Nhialic

⁶Kē ya piöc ē wēt ŋiëëc tēnē kɔcdīt cī gam. Ku acie ŋiëëc tōu kek kɔc piny-nhom. Tēdē ke ŋiëëc ē kǎŋ tōu kek kɔc mēc ëmën, kɔc la riel bī rielden guo liukä. ⁷Ŋiëëc ē kǎŋ ya lueel, ee ŋiëëc tōu kek Nhialic kēc cɔl alɔc tic tēnē kɔc. Ku aci Nhialic guiir theer kēc piny cak lɔn ŋiëëc ē kǎŋ kēnē yen abī duaar bēi tēnē yō. ⁸Ku ŋiëëc kāk Nhialic kēnē ē kēc kɔc mēc ëmën ŋic. Na cīk ŋic ŋuōt aa kēc Bēny rɔm duaar kek Nhialic piäat tim cī rīiū kōu.

⁹Ku ē yen kē ye athōr theer wēl Nhialic lueel ëlä, “Acīn raan cī ye kǎŋ tīŋ, acīn raan cī ye kǎŋ piŋ, lɔn bī yen rot looi, yen kē cī Nhialic guiir tēnē kɔc nhīar ye.” ¹⁰Ku aa yōk aci Nhialic bēn cɔl aŋic kākken kēc cɔl alɔc tic riel ē Wēike. Wēi Nhialic aŋic kēriëëc ëbēn agut kāk cī Nhialic moony. ¹¹Ee puōn raan rot yen ē kāk ye raan tak ŋic. Kēlä aya, ee Wēi Nhialic yen aŋic tēktēk ē Nhialic ëbēn. ¹²Yok kɔc cī gam, yōk aacie kǎŋ ye tak tēcīt tē ye kɔc piny-nhom, kɔc cie kɔc cī gam ke tak thīn. Yok aaci Wēi cī Nhialic tuōc yō yōk. Ku aci yook kony buk kāk cī Nhialic yiēk yō ya deet yiic apath.

¹³Këya, tē jiëem yōk, yōk aacie jam wēl cī yō piöc tēcīt tē ŋic kǎŋ thīn piny-nhom. Yok aa jam ē wēl ye gām yō ē Wēi Nhialic, tē jiëem yōk kāk Nhialic tēnē kɔc rēer Wēi Nhialic ke ke. ¹⁴Raan liiū Wēi Nhialic tēnē ye, acie kāk ye Wēi Nhialic piöc ye gam, aa cīn wētde yic tēnē ye. Ku aaci ke ye deet yiic, rin alēu raan bī piath ē kākka ŋic tē rēer Wēi Nhialic kek ye. ¹⁵Raan rēer Wēi Nhialic kek ye, alēu bī kērac ku kēpath deet yic, ku acīn raan lēu bī ye jōōny.

¹⁶ Cīmēn cī ye gōt athōr theer wēl Nhialic yic ēlā,
 “Yeŋa ŋic kē tek Bēny? Yeŋa lēu bī yeen wēēt?”
 Ku yok aa tak cīmēn Raan cī lōc ku dōc.*

Yok aa lui rin Nhialic

3 ¹ Miēthakāi le yok gam tōk, akēc lēu ba jam tēnē we tēcīt tēn bī yēn jīēm thīn tēnē kōc rēēr Wēi Nhialic ke ke. Yēn a ya ye jam tēnē we ciēt ye kāk pīnyhom kek yakē ke tak kepēc. Ku ciēt we ye kōc cīt mīth ē tēdun ye wek piōōc kōc cī gam dēt yic thīn. ²Wek aa we cā gām kāk bāk ke dek ku acie miēth ril kōu, rin wek aa we kēc guō cam miēth ril kōu. Agut cīt ēmēn, acāk lēu bāk liek,* ³rin wek aŋot we ciēŋ cīmēn kōc pīnyhom kepuōth yiēk kāk ye piāthken wīc. Tē rēēr tiēēl ē kamkun, ku yakē rēēr ke ŋek gōth ke ŋek cīi ye nyuōōth lōn ciēŋ wek cīmēn kōc pīnyhom? ⁴Yēn aŋic ē kēnē tē ye ŋek kamkun ye lueel, “Yēn abuoōth Paulo.” Ku raan dēt. “Yēn abuoōth Apolo,” Ke wek aa tak cīmēn kōc kēc gam.*

⁵Yeŋō Apolo ku Paulo cōl aaye kōc ril apeī? Nhialic acī yō luōōi buk we kony bāk gam. Ŋek ē kamkua ē luoi cī Bēny tēk ye looi. ⁶Yēn acī kōu com ku yor Apolo, ku ē Nhialic yēn acōl ye acil.* ⁷Raan cī kēdāŋ com ku raan cī ye yor aacie kek ril. Ee Nhialic yēn aril apeī, rin ē yēn acī kōu cōl acil. ⁸Raan cī kōu com ku raan cī ye yor aa thōŋ rin yok aa loi luoi tōk yodhie rin ē Nhialic. Ku Nhialic abī ŋek ya gām ariōp thōŋ kek luōiden cī looi. ⁹Rin yok aa cīt dom luui Nhialic thīn. Wek aa cīt yōn buth Nhialic. ¹⁰Yēn acī Nhialic gām tēēt ye yēn ŋiec buth. Ku ē yēn aye yēn atēn kāk buth ŋiec jōk cōk, kāk ye raan dēt buth thīn aya. Ku ŋek adhīl yēnhom tāāu pīny apath tē buth yēn thīn. ¹¹Rin Nhialic acī Jethu Kritho yetōk looi bī a yēn ē jōk ē cōk. Kēya, acīn raan dēt ben jōk ē cōk dēt ben yam. ¹²Kōc aabī aleel ril apeī lōōm ku bī kek kē cī jōk cōk buth, ku kōc kōk aabī luui ē tiim ku bel. ¹³Ku kōc aabī kē yēn puōth luoi ē ŋek tiŋ akōl le Raan cī lōc ku dōc dhuk. Rin akōl kēnē, mac abī luoi cī looi kāk them ēbēn, ku luoi bī mac gōōk abī tiŋ. ¹⁴Nhialic abī raan buth kē cī jōk cōk ē kāk cīi mac ye rac, yiēk ariōp.

¹⁵Ku na le raan rēc mac luōide, ka cīn ariōp yōk. Ku yēn nhom abī poth cīmēn raan yōōt rot bei mac yic. ¹⁶Cāk ŋic lōn wek aa cīt luāŋ ē Nhialic, ku Wēi arēēr kek we? ¹⁷Na ye raan loi luāŋ ē Nhialic bī yic la buōōl, ke raan kēnē arec Nhialic. Rin luāŋ Nhialic ē kēde ē rot. Ku aa wek aa ye ŋek ke luāŋ ē Nhialic.

¹⁸Acīn raan mēth rot. Na ye raan ye tak ka wār we ŋīny ē kāŋ, ka dhil rot cōl acīt raan cīi kāŋ ŋic ē riēēc akōlē yic, rin bī yēn a raan ŋic kāŋ.

¹⁹Kē ye kōc akōlē pīnyhom tēn tak kepuōth ciēt ke ŋic kāŋ, acīn ŋīny ē kāŋ tōu thīn cīt tē ye Nhialic tiēŋ ye. Cīmēn cī ye gōt athōr theer wēl Nhialic yic ēlā, “Nhialic ē kōc deep ŋīnyden ē kāŋ yic.” ²⁰Ku acī gōt alōŋ dēt yic ēlā, “Aŋic Bēny lōn tēktēk kōc ŋic kāŋ acīn kēpuōth tō thīn.”*

²¹Duōkkē ye nhiam lōn buōōth wek ŋek ku ŋek. Kāk piōōc ēbēn aa kākku. ²²Paulo, Apolo ku Pīter, kēriēēc ēbēn pīnyhom, pīr ku thou, kāk tōu thīn ēmēn ku kāk akōldā, kāk kāk ēbēn, aa kākku bī wek kāpath yōk thīn. ²³Ku

* 2:16It 40:13 * 3:2Yēb 5:12-13 * 3:41Kor 1:12 * 3:6Luoi 18:4-11, 24-28

* 3:161Kor 6:19; 2Kor 6:16 * 3:19Jop 5:13 * 3:20Wk 94:11

week ku yook aatō Raan cī lōc ku dōc cōk. Ku Raan cī lōc ku dōc atō Nhialic cōk.

Yok atuuc Raan cī lōc ku dōc

4 ¹Wek aadhil ʔo ya tīŋ ke ʔok kōc lui rin Raan cī lōc ku dōc, kōc cī Nhialic looi buk yithken cī moonʔ lueel. ²Kē tōŋ ye wīc tēnē raan lui, ee lōn bī kāk wīc bānyde ēbēn bī ke looi, looi. ³Yen acie diēer rin acie wek la yic pinyinhom tēn, tē looi wek luk tēnē ʔen tēdē ke ye kōc kōk ku bāk ŋic lōn puōth luoidiē tēdē ke rac. Ku ʔen acie rot ye luōk yic ē rot. ⁴Acin kē ya tak ke ca kuōc looi. Ku kēnē acie ʔen cōl acin guōp awuōc. Ee Bēny ē rot ʔen abī luk looi tēnē ʔa. ⁵Kēya, duk raan dēt luk wei ke tē bī ye luōk wei kēc bēn. Luŋ ciēēn adhīl Bēny tiit bī dhuk, ʔen abī kārec ye thiaan cōl atiēc ku nyooth kārec ye puōn ŋek tak. Ku tēnē, ŋek abī lec a yōk tēnē Nhialic rin kāpuōth cī looi.

⁶Ēmēn miēthakāi, kāk ca ke lueel ēbēn, ee ciēt ʔa jam rienkiē ku Apolo, rin bī wek kāk cī gōt ēlā deet yiic, “Duk kāk cī gōt theer lir nhīim yīpuōu.” Acin raan kamkun loi rot bī nhiam rin ē ʔen raan buōth ŋek ku dhēl raan cīi buōth guōp. ⁷Yeŋa cōl yī aye raan ŋic kāŋ tēnē kōc kōk? Cie Nhialic ʔen gēm yī kēriēc ēbēn tō kek yī? Na ye kēya, yeŋō yī cōl anhiam ciēt kāk tō ke yī cie kāk ke gēm yī. ⁸Cāk kājuēc wiēcckē ke yōk ēbēn? Cī Wēi Nhialic we yiēc miōc wiēcckē ke ēbēn? Cāk aa bāny mac kōc, cōk alōn cīi ʔok mēc? Ee tēde, aya wīc bāk aa bāny mēc ayic, rin ku buk aa bāny ʔodhie ke we. ⁹Aya yōk ʔapuōu lōn cī Nhialic ʔo tōōu ciēēn ʔok atuuc, cīmēn kōc cī tēm awuōc bī ʔo nōk bī kāk cī cak ēbēn, kōc ku atuuc nhial aa daai ē ʔo. ¹⁰Rin ye ʔok kōc Raan cī lōc ku dōc, ʔok aa cīn kē ŋicku, ku wek aa ŋic kāŋ tē ʔe wek tōk kek Raan cī lōc ku dōc. Yok aaci ril ku wek aa ril! Yok aaye bui ku wek aaye leec. ¹¹Agut cīt akōlē, ʔok aa rēer ke ʔo nēk cōk ku ʔok aa rēer ke ʔo nēk rou. Yok aa ciēŋ alēth cī riāāk cī la yueryuer, ʔok aa ye biāk, ʔok aa cīn nhīim tē ceŋku, ʔok aa rēer ʔo kuany baai yic. ¹²Yok aa luui apeī ʔocin. Tē wēi kōc ʔo kārec, ʔok aa Nhialic thiēc bī ke dōc. Tē beŋ ʔo ka yeku guum, ¹³tē bui ʔo, ʔok aa kōc jāām ē wēl path. Yok aa cīt kādhie cīn kēpuōth tōu kegup ye cuat wei.

¹⁴Yen aciī kākkā gēt rin bī ʔen we cōl ayār gup, ē rin bī ʔen we lēk cīmēn mīthkiēn nhiaar. ¹⁵Rin na cōk alōn le wek kōc juēc apeī kony we pīrdun kōc cī gam yic, ke wek aa cīn wurkun juēc. Rin pīrdun ye wek tōk kek Raan cī lōc ku dōc, Jethu, ʔen aciī wuurdun rin cī ʔen Wēt Puōth Yam bēi tēnē we. ¹⁶Wek aa yōōk bāk ʔa aa kiēt. ¹⁷Ku rin ē wēt kēnē ʔen atooc ʔen Timothī tēnē we. Rin ē manhdiē apeī, ku aca deet puōu. Abī we cōl aa tak yith rin tē pīir ʔen thīn, ke ʔa ye tōk kek Raan cī lōc ku dōc, Jethu. Yithkā, kek aa ya piōōc tēnē akuut kōc cī gam ʔōn juēc yiic.

¹⁸Kōc kōk kamkun aa tak lōn cīi ʔen we bī la neem, ku kēya, aaci nhiam. ¹⁹Na wīc Bēny, ke ʔen abī lac la ba we la neem, ku ba riel cī kōckā nhiam la yōk, ke cie wēt yekē lueel ē path. ²⁰Nhialic ē māācde nyuōōth tē ye kōc luui thīn ē piērden yic, ku acie tē ye kek jīēm thīn ²¹Yeŋō wiēcckē ba looi tē le ʔen ba we la neem, bī dhiel a yic ba we tēm awuōc, kua ba nhiērdiē nyuōōth we ku ŋic we aa jāām.

Cuopkë raan kāk bal looi akut yic

5 ¹Ēmēn, yic aci kōc kōk lēk yēn lōn raan tōk akuōtdun yic, aloi adumu-
 5ōm rac apei, rin ē yen tōc kek tiŋ ruēēi kek. Na cōk aa kōc cie Nhialic
 la cōk ē door, ka cīi adumuōōm cīt kēnē nhīar. ²Yējō ye wek nhīam? Kēnē
 adhiēlkē maan, ku wek aa dhil raan adumuōōm cīt kēnē looi cuop wei akuōt-
 dun yic. ³Na cōk alōn cīi yēn rēēr kek we ke piāndiē arēēr ke we, ku yēn aci
 raan cī kēnē looi tēm awuōc ciēt ya rēēr ke we. ⁴Tē rēm wek rin Bānyda Jethu
 ke piāndiē arēēr kek we, ku riel Bānyda Jethu arēēr thīn. ⁵Cuopkë raan kēnē
 wei bī la rēēr jōgrac cin, na cōk alōn rēc yen guāpde, ke wēike abī kony akōl
 bī Bānyda dhuk.

⁶Acīi rot lēu bāk nhīam. Wek aaci kē cī lueel ēlā theēr piŋ, “Lon thin koor
 ayup cōl apiāār ēbēn.” ⁷Kēya, nyaai kē adumuōōm cīt luu ku bāk ben aa kōc
 ē gam. Ku wek aabī jāl ciēt ayum ē yam cīn yic luu, cīmēn ŋic yēn ye lōn
 wek aa cīt kēnē alanden. Rin Raan cī lōc ku dōc, amiōcdan Yan ayum cīn yic
 luu aci nōk.*

⁸Tē cem yōk ayumdan Yan ayum cīn yic luu, ka cuk cam ke yō la puōth
 luōi kārēc ku adumuōōm, kāk cīt ayum kēc yiēk yic luu. Apath buk ciēn
 ruēēny ku loiku yic, kāk cīt ayum kēc yiēk yic luu.^a ⁹Aca lēk we athōr wāār
 ca gāt we yic bāk ciēn buro kek kōc ē rēēr ke wīc diāār. ¹⁰Ku aacie kōc cīi
 Nhialic la cōk ye door, ayī kōc dīt puōth nhīar kājuēc ku cuēr, kek lueel. Na
 ye kat tēnē kōc cīt ē kōckā, ke yīn acīi cīt raan pinynhom tēn ceŋ. ¹¹Kēn yen
 lueel ē lōn bāk ciēn buro kek wāmuuth cī gam wīc ē diāār, ku nhīēr kājuēc
 ku ye jak cī kiēēt door, ku ye kōc jāām gup ē lueth, ku ye wīēet ē māāu ku ye
 cuār. Duk cōk mīth ke wāmuuth cīt ē kēnē.

¹²⁻¹³Yic akīn, acie luōidiē ba luk looi tēnē kōc kēc gam. Ee Nhialic yen abī
 luk looi tēnē ke. Ku cīi ye luōidun bāk luk looi tēnē kōckun cī gam? Cīmēn cī
 ye gōt athōr theēr yic ēlā, “Nyaai kē raan rac akuōtdun yic.”*

Kōc cī gam aa kōcken kōk yāth luk yic

6 ¹Na cī raan gōth ē kamkun kek wāmēnhē dēt cī gam, ke ye yiēc ŋō tō
 kek ye bī yen raan la gaany tēnē kōc cie Nhialic la cōk ē door, ku cīi
 yēth tēnē kōc cī gam bīk luk looi? ²Cāk ŋic lōn bī kōc cī gam la riel bī kek
 luk looi tēnē kōc ē pinynhom? Ku na luōikē luk tēnē kōc pinynhom, ke cāk
 lēu bāk kāthīi tō kamkun luk? ³Cāk ŋic lōn bī yōk luk looi tēnē atuuc jōgrac?
 Na ye kēya, alēuku aya buk kāk rōt looi piērda yic akōlē aa luk. ⁴Na yakē la
 luōk cīt kāk kāk, ke yējō ye wek ke yāth tēnē kōc kēc gam bī ya kek luōkkun la
 looi? ⁵Calkē rōt aa thiēēc lōŋ bī we rac gup. Cīn raan ŋic kāj tō weyiic bī kāk
 cī wāac kam kōc cī gam ya luk? ⁶Ku Krīthian ē wāmēnhē dēt ē Krīthian yāth
 tēnē kōc kēc gam, bī ya kek la luk looi.

⁷Ku rin ye wek rōt yāth luk yic ē rōt bāk kāk we kēēk la luk, aye nyooth lōn
 cī ciēŋ path we gōōk. Ee bī ŋuēēn tēnē we bāk kēreēc cī luōi we ya guum. Ku
 ē bī ŋuēēn tēnē we bāk kōc kōk cōl aa lōm kāk kōkun. ⁸Alēuku buk ŋic aya lōn ye
 yōk kārēc looi tēnē kōc kōk, agut tēnē miēthakāi kuan cī gam. ⁹Aya dhiel tak

* 5:1L.rou 22:30 * 5:6Gal 5:9 * 5:7B.bei 12:5 a 5:8Yok aa dhil ciēt ayum kēc yiēk yic luu,
 B.bei 13:7; L.rou 16:3 * 5:13L.rou 13:5; 17:7

lön ɲic wek ye lön Nhialic acii kɔc rɛc bi puɔl bik bäänyde rɔm kek ye. Wek aa dhil ɛ kënë ɲic. Kɔc luui kāk bal, tēdē kɔc diäär kɔɔr, tēdē kɔc jak ci kiēt door, ku kɔc lööm rōör kōk cit ke. ¹⁰ Cuēr ku kɔc kepuɔth yiēk kajuēc. Kɔc wiet ɛ mäau, ku kɔc kɔc kōk jāām gup ku kɔc kǎj tuɔɔr nyin. Kɔckä ēbēn aacii Nhialic bi puɔl bik bäänyde rɔm ke ye. ¹¹ Kɔc kōk ɛ kamkun aake cit ɛ kɔckä. Bēny Jethu Kritho ku Wēi Nhialic acā adumuɔɔm nyaai wegup, ku wek aaci jāl aa kɔc ɛ Nhialic, ku cɔl we aala cōk kek Nhialic.

Luoi kāk bal

¹² Abi raan dēt lueel ēlä, “Acin löŋ ɣa gəl ba kē wiēc cii loi.” Ee tēde, ku keriēc ēbēn acii path tēnē yi. Alēu ba lueel lön ci ɣa puɔl ba kua kē wiēc looi, ku ɣen acii rot loi ba ɣa alony kāk ɣa ke looi.” ¹³ Abi raan dēt lueel, “Miēth ɛ kēn ɣac ku ɣac ɛ kēn miēth.” Ee tēde, ku keek aabi Nhialic rac kedhie. Guɔp acie luɔɔi wēt bal ɛ path, aye luɔɔi kē wic Bēny rin guɔp ɛ kēde. ¹⁴ Nhialic aci Bēny jɔt thou yic ɛ rielde, ku abi ɣook jɔt aya ɛ rielde.

¹⁵ Anjeckē lön ye guäpkun tōk kek Raan ci lɔc ku dɔc. Lēu ba guɔp aban Raan ci lɔc ku dɔc looi bi ɣa guɔp aban a dējök? Acii rot lēu. ¹⁶ Cāk lēu bāk ɲic, mony guäpde cɔl aye kēn adējök lön guäpken aabi ɣa tōk? Acī gōt athōr theer wēl Nhialic yic ēlä, “Ku keek karou aabi ɣa guäp tōk.” ¹⁷ Ku raan rot mat kek Bēny, ee ɣa tōk kek ye wēike yiic.

¹⁸ Nyaai yipuɔu kāk bal yiic. Adumuɔɔm kōk ye raan ke looi aacii guäpde ye rac, ku raan yepuɔu yiēk bal, adumuɔɔm guäpde rac yen aye looi. ¹⁹ Anjeck lön ye ɲek ye ɲic lön guɔp acit luaj ye Wēi Nhialic rēēr thīn. Acie wek we cak rōt wepēc. Wek aa kāk Nhialic. ²⁰ Nhialic acā ariōp dīt apei tōɔu piiny bi yen yi ɣɔc. Kēya, calkē guäpkun aaye wek Nhialic leec.

Thiēek

7 ¹ Ēmēn, ɣen abi jāl jam wēl wäär ci wek ɣa gāt athōör. Ee yic, apath bi raan cii thiēk. ² Ku rin bi ciēŋ rɛc kāk bal puɔl, apath bi moc ala tiēnde ku ye tik la muɔnyde. ³ Moc ku tik aa dhil rēēr apath ɛ rēēr moc kek tiēnde ku rēēr ɛ tik kek muɔnyde, ke cin raan kuc ɛ ɲek. ⁴ Guɔp rēēr ke tik acie kēde ɛ rot, ee kēnē muɔnyde. Ku guɔp rēēr ke moc acie kēde ɛ rot, ee kēnē tiēnde aya. ⁵ Cii ɲek kuc bi cii tōc ke ɲek. Apath bāk kan mat lön bi ɲek atōc ɛ rot, rin bāk la nin lik bi wek ke rōök. Kan kē mat yic ku gamkē wedhie. Na la nīnkā thōk ke we rɔm biōök cīmēndun theer. Tē looi wek ye kēlä, ke jɔŋrac acii we bi piēk adumuɔɔm yic. Rin acāk bi lēu bāk bal gōök. ⁶ Wek aa cā yōök bāk rēēr ɛ rōt kēlä, wek aa pāl bāk looi cit tē wic wek ye thīn. ⁷ Ee ba nhiaar apei tēcit wek ɣa. Ku ɲek ɛ la kēden ci Nhialic gām ye. Raan ɛ la miōcde ɛ rot ku raan dēt kek miōcde ɛ rot.

⁸ Ēmēn, awiēc ba lēk rōör kēc thiēek ku diäär ci rōörken thou rēēr ɛ rōt, lön apath bik rēēr ke cii ben thiaak, ku cii rōör thiēk aya cīmēn ɣen. ⁹ Ku na cāk lēu bāk rēēr ɛ rōt, ke we thiēk ku thiak diäär rin aɲuēn bak thiēek tēn tē bi wek aa tuil akōlakōl. ¹⁰ Alēk kɔc ci rōt thiaak ɛ riel bānyda ku acie riel diē, tik acii muɔnyde pāl. ¹¹ Ku na pēl moc, ka dhil rēēr ke cii mony dēt wic, tēdē ke dhuk tēnē muɔnyde. Ku moc acii tiēnde liši.”

¹² Yen acie Bëny, ku yen aluel wët kënë ke ya ye raan ë path. Na le wämääth cï gam la tiŋ kəc gam, ku wïc tik kënë bï rëër ke ye, ka cïi tik dhil liši. ¹³ Ku na cï tiŋ cï gam thiaak ë mony kəc gam, ku wïc mony kënë bï rëër ke ye, ke tik acïi moc päl. ¹⁴ Rin Nhialic ë mony kënë gam rin cï yen tiŋ cï gam thiaak. Ku yeen ë tiŋ kəc gam cöl aye raande rin cï ye thiaak mony cï gam. Na cïi cït kënë, ɲuŋt miëthken aa cït mïth kəc cie Nhialic la cök ë door. Ku rin cït yen kënë, mïth aaye Nhialic mat ë kacke yiic.

¹⁵ Ku na wïc raan kəc gam bï raan cï gam rëër kek puŋl, ka dhil raan kënë looi këya. Acïn kënë ɲek duut ë kamken kedhie, moc ku tik, bï rëër ke ɲek. Rin yok aaci Nhialic puŋl buk rëër apath. ¹⁶ Tiŋ cï gam, ye ɲic kədë lön cïi yïn muɲnydu bï kony bï gam? Ku yïn mony cï gam, ye ɲic kədë lön cïi yïn tiɲɲu bï kony bï gam?

¹⁷ Wët ya lëk akuut kəc cï gam, ee lön bï raan a pïr dhël cï Bëny nyuŋth ye. Ku ɲek adhil pïr təcït tēwäär pïir yen thïn ɲon cöl Nhialic ye bï wëtde gam. ¹⁸ Kë luɛɛl akïn, na raan cï ɲoot cï cöt Nhialic gam, ka cïi ɲuŋt man, ku ye wïc diët kəc ë ɲoot. Na raan kəc ë ɲoot cï cöt Nhialic gam, ka cïi rot cöl aɲot. ¹⁹ Athŋj ebën tēnë Nhialic tē cï raan ɲoot ayi tē kəc ye ɲoot. Kën yen ril ë lön bï yïn lōŋke gam. ²⁰ Raan ebën adhil rëër cït tēden wäär rëër yen thïn ɲon cöl Nhialic ye. ²¹ Na yi alony wäär cöl Nhialic yi, ke yi duk ye diɛɛr. Ku na le kë kony yi ba nhom lääu, ke loi. ²² Raan alony cï Bëny cöl bï ya tők kek Raan cï ləc ku dəc, ke ye alony cï Raan cï ləc ku dəc looi bï nhom lääu. Ku yeen aya, raan cï Nhialic cöl bï ya tők kek Raan cï ləc ku dəc, ee ya alony Raan cï ləc ku dəc. ²³ Nhialic acä ariöpdüt tääu piny ë rienkun. Duŋkkë röt loi bāk ya alony ë kəc. ²⁴ Miëthakäi cï gam, ɲon cöl Nhialic we, ɲek ë la tēden ciɛŋ yen thïn. Cimën wäär ciɛŋ wek ɲon cöl Nhialic we. Rëërkë këya we ɲic Nhialic. Ciɛŋkë këya.

²⁵ Awiëc ba wët cāk thiëëc ë yen rin kəc kəc thiëëc dhuk nhom. Bëny akëc ya lëk kë ba looi. Ku wek aa ba lëk wët ë piändië, ke ya cït raan cï Nhialic ɲōŋth puŋu bï la kēden luɔɔi. ²⁶ Tē tiŋ yok kārīl bï röt looi, ka ɲuëën bï raan rëër ë rot ke cïi thiëk. ²⁷ Na yïn ala tik, ke duk liši. Na kəc thiëëc, ke yi duk thiëk. ²⁸ Na wïc bï yi thiaak, ka cïn adumuŋm tō thïn. Ku kəc cï thiëëc aabi gum apei piërden yic, ku awiëc bāk cïi gum.

²⁹ Kë luɛɛl akïn miëthakäi cï gam, tē cï dōŋ piërda yic aciek. Ku ëmën le tueŋ rōör cï thiëëc aa dhil ciɛŋ ciët ke kəc thiëëc. ³⁰ Kəc dhiau ku yekë nyuɔŋth ciët ke cïi dhiau. Kəc dal ku yekë nyuɔŋth ciët ke cïi puŋth mit, kəc ë ɲɔɔc, ku yekë nyuɔŋth ciët kāk cïk ke ɲɔɔc cie kākken. ³¹ Ku kəc kāk piny-nhom luŋŋi, apath bïk cïi ye diɛɛr apei ciët cïn kaam dīt cïk nōk ke lui. Piny kënë kek kākken tō thïn ebën, acïi bï ciɛŋ apei.

³² Anhiaar bāk rëër ke we cie diɛɛr. Kam kəc cï gam, raan kəc thiëëc ë yenhom yiëk luɔi kāk Bëny, rin bï yen Bëny cöl amit puŋu. ³³ Ku raan cï thiëëc ë yepuŋu yiëk kāk piny-nhom, rin bï yen tiɲɲe cöl amit puŋu. ³⁴ Ku këya, piände ë nhom rou. Ku tiŋ kəc ben thiaak, tēdë nyan kəc kaŋ thiaak, ee yepuŋu yiëk luɔi kāk Bëny, bï guäpde ku wēike aa kāk Bëny kedhie. Ku tiŋ la moc ë yenhom yiëk kāk piny-nhom, rin bï yen muɲnyde cöl amit puŋu.

³⁵ Kākkä ebën aa ca lëk we rin wïc yen ye ba we kony, ku cä we gël bāk kāk wiëckë ke cïi ye looi. Awiëc bāk kën yic aa looi ku piëërkë dhël la cök, ku bāk Bëny luŋŋi puŋu ebën.

³⁶Na ye moc tak, lɔn kɛ cɪ yen thiɛk gɔɔu tɛnɛ nyan cɪ meek acɪ path, ku yeen ala puɔu thiɛk, ka thiɛk tɛcɪt tɛ wɪc yen ye thɪn. Acɪn adumuɔɔm tɔ thɪn. ³⁷Ku mony cɪ ye guiɪr piɛnde ɛ rot, ke cɪn kɔc thɔɔc ye thɪn, ku ɲic aya apeɪ lɔn bɪ yen ye lɛu bɪ rɛɛr apath ke cɪi thiɛk, ke kɛpath yen alooi bɪ nya cɪi thiak. ³⁸Kɛya, mony thiak nya ɛ kɛpath looi, ku mony cɪi nya thiak ɛ kɛ ɲuɛn apeɪ looi.

³⁹Acɪ path bɪ tik mony dɛt wɪc ke muɔnyde pɪr, ku na cɪ moc thou, ka lɛu bɪ mony dɛt nhiɛr thiaak, ku yeen adhɪl a raan cɪ gɛm. ⁴⁰Ku na ye wɛtdiɛ, ke yeen abɪ puɔu miet tɛ rɛɛr yen ke cɪi ben thiaak. Aya tak lɔn ye Wɛi Nhialic ya kony tɛktɛkdiɛ yic aya.

Miith ye gɛm jak cɪ kiɛt

8 ¹Ɛmɛn ɲɛn abɪ jɛl jam miith ye ke gɛm jak. Ee yic, ɲok aɲic kɛjuɛc rin ɛ wɛt kɛnɛ. Ku ɲiɛɛc kɛjuɛc ɛ raan cɔl anhiam, ku nhiɛr ɛ raan juak bɪ riel. ²Na ye raan tak lɔn cɪ yen kɛɲ ɲic, ka ɲot kɛc tɛ bɪ yen kɛɲ jɛl ɲic dɔɔt.

³Ku raan nhiaɪ Nhialic aye Nhialic ɲic.

⁴Ku dɛt rin ye ke miith cɪ gɛm jakrec cam, aɲicku lɔn nhialic ye kiɛt ɛ kɛɲ, acɪi tɔ thɪn. Acɪn Nhialic dɛt, Nhialic ɛ tɔk. ⁵Ee yic, kɔc aa jam lɔn tɔ jak cɪt kɛkkɛ thɪn nhial ku piny. Ku na cɔk alɔn tɔ jak juɛc cɪt kɛkkɛ thɪn, ⁶ke tɛnɛ ɲo ɛ Nhialic tɔk yen atɔ thɪn. Yen acɪ kɛriɛɛc ɛbɛn cak, ku ɛ rienke yen aye ɲok pɪr. Ku Bɛny ɛ tɔk, Jethu Kritho, ku ɛ rienke yen acɪ kɛriɛɛc ɛbɛn cak, ku ɛ yen piir ɲok.

⁷Ku acie raan ɛbɛn yen ɲic ɛ yic kɛnɛ. Kɔc kɔk aa ɲoot nhɪim kɛk cɪ kiɛt yiic, na camkɛ miith cɪ gɛm jak cɪ kiɛt, ka yekɛ tak ciɛt ke cɪ miith cɪk cam yiɛk gup ajuɛɛc. ⁸Mieth yeku cam acie ɲo ɛ looi buk la cɔk tɛnɛ Nhialic. Acɪn kɛ ye nyaai tɛ cem ɲok ye, ku acɪn kɛ ye juak thɪn tɛ cem ɲok ye aya.

⁹Wek kɔc cɪ gam, duɔkkɛ kɛ cɪn yen miith ya ke theek loi bɪ wek kɔc koor gamden muɔr, bɪk tak lɔn ɛ yen adumuɔɔm yen cɪk looi cem kek ɛ miithkɛ, tɛ cɪ kek we tiɲ ke camkɛ ke. ¹⁰Na tiɲ raan koor gamde yɪ raan ɲic kɛɲ, yɪ miith kɛk yai cɪ gɛm jak cɪ kiɛt, ke cɪ kɛnɛ bɪ riel nyin abɪ mieth cɪ gɛm jak cɪ kiɛt cam? ¹¹Kɛya raan koor gamde, wɛmuuth cɪ gam cɪ Raan cɪ lɔc ku dɔc thou ɛ rienke, abɪi tɛdun ɲic yɪn kɛɲ thɪn rac. ¹²Tɛ looi yɪn adumuɔɔm tɛnɛ wɛmɛth-kun cɪ gam, ba gamden koor rac kɛlɛ, ke yɪn adumuɔɔm looi tɛnɛ Raan cɪ lɔc ku dɔc alanden. ¹³Kɛya, na ye mieth ya cam wɛmɛɛth cɪ gam cɔl aloi adumuɔɔm, ke ɲɛn acɪi mieth kɛnɛ ben cam rin ba wɛmɛɛth cɪ cɔl aloi adumuɔɔm.

Yic ku luɔi atuuc

9 ¹Ɛn ala yic ba kɛk piɛrdiɛ wɪc. Ɛn acɪ Jethu Bɛnyda tiɲ ku ɲɛn atuɔ-nyde. Ee gamdun yen ɛ luɔi ca looi tɛnɛ Bɛny. ²Na cɔk alɔn cɪi kɔc kɔk ye ye gam lɔn ye ɲɛn atuuc, ka ɲiɛc lɔn ɲic wek ye lɔn ye ɲɛn atuuc, rin aye kɛ piir wek, ke we ye tɔk kek Bɛny nyuɔɔth lɔn ye ɲɛn atuuc.

³Ɛn ɛ tɛ ye ɲɛn rot kuɔny thɪn tɛ jɔɔny kɔc kɔk ɲɛn. ⁴Ɛn ala yic bɪ ɲɛn yiɛk mieth ku kɛ dɛk rin luɔidiɛ, ⁵cɪmɛn ye atuuc kɔk ku wɛmɛthakɛn ɛ Bɛny, ku Pɪter la kenye kek diɛɛrken, cɛ la yic ba thiɛk tiɲ cɪ gam ba ya kenye kek ye? ⁶Nadɛ ke ye Barnaba ku ɲɛn ɲopɛc, ɲok aa tuuc dhɪl luui ɲocin rin piɛrda? ⁷Apuruk acie rot riɔp ɛ rot. Raan tim ɛ luɔk com aye ɲɔɔth lɔn bɪ yen miith abɛk cam. Aye abiɔɔk ɲɔɔth lɔn bɪ yen dek cek ye ɲok tɛnɛ amɛlke.

⁸ Acie kāk yakē tiŋ ke loi röt akōlaköl kek lueel kepēc, rin kă cīt kăkkă aaci gôt lõŋ Mothith yic.

⁹ Aci gôt lõŋ Mothith yic ëlä, “Duk muɔɔr der thok tē luui yin ye bī rap kōm. Ye miöör kek ye Nhialic yiēk yenhom?”^{9b} ¹⁰ Cie yok ye lueel yen wēt kēnē? Ee gät rienkua, rin raan pur ku raan tēm ayekē ṇṣōth rin le yen kē bīk yok rap cīk looi yiic. ¹¹ Yok aaci luui buk kāk wēi tiēŋ wepuōth, ke yakē tak lōn cī yok puōth dīt tē ṇēeth yok ye lōn le yen ariōp bāk gām yo?” ¹² Ku na le kōc kōk la yic bīk kăkkă yok tēnē we, ke yo cīi la yic wār yienyden? Ku akēcku kaŋ them buk la kē yōkku, tē cōk alōn ē yen ke yienyda. Ku kēriēc ëbēn acuk guum rin buk kōc cōl aa gam Wēt Puoth Yam rin Raan cī lōc ku dōc. ¹³ Aŋiēc lōn ṇic wek ye lōn rōör ē luui luaŋ Nhialic aa miēthden yok ē luoi luaŋ Nhialic yic. Ku kōc kāk cī bëēi luaŋ Nhialic juaar ariāk nhom aa bēk lōm kāk cī juaar yiic.” ¹⁴ Kēlä aya, aci Bēny looi bī kōc ē kōc lēk Wēt Puoth Yam, kē piūr kek aa yok thīn.” ¹⁵ Yen akēc luui ē yithkā. Ku yen aci athōr kēnē gät ëmēn rin bī yen ē yithkā wīc ē rienkiē. Aŋuēēn ba thou tēn tē looi yen ē kēnē. Acin raan bī wētidiēn nhieem yen kēnē nyaai tēnē ya. ¹⁶ Acie rin ye yen kōc lēk Wēt Puoth Yam yen ya cōl anhiām. Ku yic ē rin cī Nhialic ya yōck ba kōc lēk, ku abī rēcē apei akōldā tēnē ya tē cīi yen kōc ē lēk Wēt Puoth Yam. ¹⁷ Na luoi ē luoi kēnē tē cī yen ye tak ba looi, ke yen adhīl ariōp wīc. Ku na cie yen tak ye, ku ye Nhialic yen lēk ye ya ba looi, ke ya bā ariōp wīc kēdē? ¹⁸ Yenō yen ariōpdiē? Ariōpdiē ē kē bī yen kōc lēk Wēt Puoth Yam ke ya cīi thiēc ariōp, ku cā yinydiēn bī akut kōc cī gam yiēk ya wīc.

¹⁹ Yen raan ē rot. Yen acie alony raan dēt. Ku ëmēn yen ē rot cōl aye alony raan ëbēn, rin bī yen kōc juēc lēu bīk gam. ²⁰ Tē luui yen kek kōc Itharel, yen ē ciēŋ cīmēn raan Itharel rin bī yen ke lēu, cōk alōn cīi yen ē kēdīt tēnē ya ba ciēŋ ciēŋden. Yen ē ciēŋ cīmēn raan wīc ye bī lōōŋ cī Mothith gôt theek, tē luui yen kek kōc ē lōōŋkā, rin ba ke lēu bīk aa buōth Raan cī lōc ku dōc. ²¹ Kēlä aya, tē luui yen kek kōc cie kōc Itharel, yen ē ciēŋ cīmēnden ke ya cīi lōōŋ kōc Itharel thek. Kēnē aya looi rin bī yen kōc cie kōc Itharel cōl aa buōth Raan cī lōc ku dōc. Ku acie lōn ciēŋ yen ke ya kuc lõŋ Nhialic, yen abuōth lõŋ Raan cī lōc ku dōc yic. ²² Tē rēcē yen kek kōc ē gam, yen ē ciēt raan tōk kamken, rin bī yen ke lēu. Kēya, yen ē rot looi ba thōŋ ke kōc ëbēn rin ba kōc kōk kony keyiic bīk gam, kuat dhēl bī yen ye lēu thīn. ²³ Yen ē kăkkă looi ëbēn rin bī yen Wēt Puoth Yam ē rin Jethu yāth tueŋ. Ku rin bī yen dōc ye yok tē yēth Wēt Puoth Yam tueŋ yok aya.

²⁴ Aŋiēcē, tē wēer kōc, ee raan tōŋ cī kōc wuōr yen ē kēn wēer kōc nyaai. Wek aa dhīl kat cīmēn kōc wēer bāk ē kēnē lōm. ²⁵ Raan tuk, ee lōōŋ ē tuk dhīl theek apei, rin bī yen kē ye gām raan tō tueŋ, kēn bēn yāi akōldā, nyaai. ²⁶ Yen ē kēnē ye yen kat ke ya cōk yanhom ba tē riŋ kōc thīn thap thok piny. Ku yen acie pēer ē gut yic ē path. ²⁷ Yen ē rot looi ba riel, ba Jethu buōth, rin na ca kōc juēc piōc ke Nhialic cīi ya reec akōldā.

Paulo ē kōc cī gam piōc rin jak ye kiēt

10 ¹ Miēthakāi cī gam, awiēc bāk kēwäär cī rot looi tēnē wārkuān dīt wäär buōth Mothith ror liēt tak. Keek aake tiit luēt, nawēn ke tem

b 9:9Aliu ciēŋ ē Jiēŋ yic, L.rou 25:4; 1Tim 5:18 * 9:11Rom 15:27 * 9:13L.rou 18:1

* 9:14Mt 10:10; Lk 10:7

Wär Lual ë path.^{*} ²Tēwäär buoʒth kek luët, ku wäär teem kek wär, keek aake cīt koc cī muʒc nhīm bīk aa koc buoʒth Mothith. ³Keek ëbën aacī miēth tōj thōj cam, miēth yīk Nhialic ke ë rielde, ⁴ku dëkkë ë pīu ke looi Nhialic bīk kuēr kuur yic, kuur cath ke ke. Kuur ë ye Raan cī lōc ku dōc guōp. ⁵Cōk alōn cī kāpuoʒthkā rōt looi ëbën, ke Nhialic ëcīī puʒu mit kek wārkuān dīt juēc. Go Nhialic ke nōk ku weer guāpken roor tē cīī cieḡ.^{*}

⁶Ēmën, Nhialic acī wārkuān dīt wäär cīī yen puʒu mit tēnë ke tēm awuʒc, bī yo wēt buk ʒopuʒth cīī ye yīek kārec cīmën wäär cī kek ye looi, ⁷tēdë ke yo dor jak cī kiēt cīmën cī koc kōk keyiic ye looi ʒōn. Rin acī gōt athōr theer wël Nhialic yic ëlä, “Kōc aacī nyuc bīk mīth ku dëkkë ku jolkë dier.” ⁸Dukku ʒopuʒth ye yīek bal cīmën wäär cī koc kōk keyiic ye looi, nawën ke raan tim thiār-rou ku ʒuan thou akāl tōk. ⁹Acuc lēu buk Bēny them cīmën ʒōn cī koc kōk keyiic ye looi, nawën ke thōñ kāpieny ke. ¹⁰Duōkkë ye rēer we jiēm wenhīm cīmën wäär ye koc kōk keyiic ye looi, ku aacī Nhialic bēn tuʒc atuʒnyde bī ke nōk. ¹¹Kākkä ëbën aacī rōt looi tēnë koc Itharel bī ke yo lēk. Ku kākkä aacī gāt piny rin bī yo lēk thīn aya. Rin ʒok aa pīr tē bī thōk piny guo bēn thīn.

¹²Raan cī gam ye tak lōn atiit gamde, adhīl yenhom tāāu piny bī ciën kērec ye. ¹³Na them yī ba adumuʒm looi ke ʒic lōn cī koc kōk kaḡ them kēlä aya. Nhialic ë kē cī thōn dhīel looi. Acīn raan bī Nhialic puʒl bī them arēk aba athēmde cīī gōk. Ku tē them yī ka la dhēl kony Nhialic yī ba athēm gōök.

¹⁴Kēya, miēthakāi nhiaar, duōkkë jak cī kiēt kōḡ door acīn. ¹⁵Yen ajam tēnë we rin aḡiec lōn ye wek koc cī nhīm bak, takkë wēt lueel kēnë yic wepuʒth ë rōt. ¹⁶Tē dēk ʒok bīny ye ʒok dek muʒn abiēc miēth Bēny yic ye ʒok Nhialic leec thīn, ke ʒok aa rōm riēm Raan cī lōc ku dōc. Ku tē beny ʒok ayup ku camku, ke ʒok aa rōm guōp Raan cī lōc ku dōc. ¹⁷Rin ayuʒm tōk yen atō thīn, ke ʒo ëbën cōk alōn juēc ʒok, ʒok aa guāp tōk rin ʒok ayuʒm tōk rōm.

¹⁸Takkë koc Itharel tē ciēm kek kāk cī juēr Nhialic, ke keek aa ya tōk kek Nhialic. ¹⁹Yeḡo wiēc ba lueel tē jiēm ʒen kēlä? Ye nadë ke jak cī kiēt, ayī miēth cī juēr ke aa la wētden yic? ²⁰Acie kēya! Kē lueel ë lōn kāk ye koc cīn gam la cōk juaar, ee tēnë jakrec acie tēnë Nhialic. Ku acā wīc bāk rōt aa mat kāk jakrec yīic. ²¹Yīn acīī dēk bīny muʒn abiēc ë Bēny, ku bēn dek bīny kāk jakrec. Yīn acīī rōm kek Bēny ku bēn rōm kek jakrec. ²²Na loiku ë kēnë, ke rin wīc ʒok ye buk Bēny rac puʒu. Yeku tak lōn ril ʒok apeī buk Bēny dhōl ku cīī yo tēm awuʒc?^{*}

²³“Ayeku lueel ʒok aacī puʒl buk kāk wīcku ke looi.” Ee yic, ku acie kēriēc ëbën yen path. “Kēriēc ëbën acī puʒl buk looi.” Ku acie kēriēc ëbën yen ʒo kony. ²⁴Yīn adhīl luui kāk koc kōk cōl amit puʒth, tēn lōn ye yīn luui kāk yī cōl amit puʒu ë rot.

²⁵Apath tēnë yī ba kuat riḡ ye ke ʒaac tē ye riḡ ʒōc thīn cuet, ke yī cīī puʒu diu. ²⁶Rin acī gōt athōr theer wël Nhialic yic ëlä, “Piny ku kēriēc ëbën tō thīn aa kāk ë Bēny.”^{*}

^{*} 10:1B.bei 13:21-22; 14:22-29 ^{*} 10:3B.bei 16:35 ^{*} 10:4B.bei 17:6; Kn 20:11

^{*} 10:5Kn 14:29-30 ^{*} 10:6Kn 11:4 ^{*} 10:7B.bei 32:6 ^{*} 10:8Kn 25:1-18 ^{*} 10:9Kn 21:5-6

^{*} 10:10Kn 16:41-49 ^{*} 10:16Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lk 22:19-20 ^{*} 10:18Leb 7:6

^{*} 10:20L.rou 32:17 ^{*} 10:22L.rou 32:21 ^{*} 10:231Kor 6:12 ^{*} 10:26Wk 24:1

²⁷Na cı yı cöl ba la mıth pan raan cın gam ku ca gam ba la, ke yı cam kuat mieth cı bēēi tēnē yı ke yı cıı thiēc. ²⁸Ku na lēk raan dēt yı, “Mieth kēnē aci juēr jak cı kiēēt,” Ke yı duk ē mieth kēnē cam, ku acie rin diu tō yıpuū, ee rin wēt rēēr raan cı ye lēk yı puū. ²⁹Kēya, acie kē tō piāndu yic, ē kē tō puñ raan dēt yic. Raan dēt abı thiēc ēlä, “Yeñö ye kē rēēr puñ raan dēt yic ya gēl ba kēdiēn tō ɣapuū cıı loi? ³⁰Na leec Nhialic rin mieth, ke yeñö bı raan dēt ya nyieeny mieth cı ɣen Nhialic leec?”

³¹Kēya, kuat kē loi, tē mıth yın ayı tē dēk yın, loi ke ēbēn dhēl ye ke Nhialic leec thın. ³²Duk kē ye kōc kōk yōk ke rac loi cımēn kōc Judia, tēdē kōc cie kōc Judia, ayı kōc akut kōc cı gam. ³³Luññikē cımēndiē, aya looi ba raan ēbēn cöl amit puū kāk ya ke looi yiic, ke cā loi kēpath tēnē ɣen ē rot, ke ye kāpath tēnē kōc ēbēn rin bı raan ēbēn luōk.

Dhēl puoth ē rōök

11 ¹Luññikē cımēndiē, cımēn ye ɣen luui cımēn Raan cı lōc ku dōc.* ²Wek aa ya leec rin ye wek luññiē ku kāk ya piññoc muk nhiim akō-laköl. Ku wek aa kāk cı piññoc tēnē kōc cı gam, kāk ca ke ɣic tēnē kōc kōk ku nyuoth ke we, buooth yiic. ³Ku awiēc bāk ɣic lōn Raan cı lōc ku dōc atō moc nom ku moc atō tik nom, ku Nhialic atō Raan cı lōc ku dōc nom. ⁴Kēya, mony ē rōök, tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke cı yenhom kum, ee Raan cı lōc ku dōc rac guōp. ⁵Ku tiñ ē rōök tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke kēc yenhom kum ē muonyde rac guōp, athōñ ke tiñ cı muut nom bı rac guōp. ⁶Na cıı tik yenhom ye kum, tē rōök kōc, ke ye rac guōp cımēn tiñ cı muut nom. Kēya, adhıl yenhom kum. ⁷Moc acıı yenhom kum rin aci Nhialic looi bı ciēt ye, ku gēm kēnē ye cöl athōñ kek ye. Ku athēñk tik tēnē moc aye nyuoth lōn cı ye looi ke cıt moc.* ⁸Rin acın kē cıı Nhialic lōom tēnē tik bı yen moc cak, ee tik yen aci cak kē cı lōom tēnē moc. ⁹Ku moc akēc cak rin ē tik, ē tik yen ē cak rin ē moc.* ¹⁰Kēya, rin ē wēt kēnē ku rin atuuc nhial, tik adhıl yenhom kum bı nyuoth lōn tō yen moc cök. ¹¹Ku cıt lōn ye ɣok kōc cı mat kek Bēny, tik acie kē puol yic tēnē moc cımēn ye moc kē cıı yic puol tēnē tik. ¹²Ee yic, ee lōm ē moc yen aci lōom bı ke tik cak ku ē yic aya, lōn ē tik yen ē moc dhiēeth ku keek kedhie aabō tēnē Nhialic raan cı kēriēc ēbēn cak.

¹³Takkē yic, kek we ē röt lōn puoth yen bı tik rōök tēnē Nhialic ke kēc yenhom kum tē rōök kōc juēc thın. ¹⁴Aye ciēñ nyuoth lōn bēr nhiim nom apeı aacıı path ke moc. ¹⁵Ku tēn tik ē kēn dhēñ. Nhiēm bäär aci Nhialic gām ye bı ya kēn yen yenhom kum. ¹⁶Ku na le raan ye tak lōn wēt lueel acie yic, ke ɣen ku akuut kōc cı wēt Nhialic gam, ɣok aa cın tēdēt ye ɣok Nhialic duōr thın.

Guirku röt apath buk guōp Bēny rōm

¹⁷Wek aa cā bı leec wēl lēk we kā yiic, rin tē rēm wek bāk Nhialic door, käreç yakē ke looi kek aa juēc tēn kāpuoth yakē ke looi. ¹⁸Tueñ, aci kōc kōk lēk ya lōn tē rēm wek, wek aa weyiic tek. Ku acie wēt tōk yen yakē lueel. Ku kēnē alēu bı ya yic. ¹⁹Ee tēde, alēukē bāk weyiic tek ē kamkun rin bı kōc luel yic ɣic. ²⁰Tē rēm wek ēbēn ke we ye akut, ku cök alōn ye wek ye tak lōn ē yen

kë cī Běny dōŕ looi kam kōc yen camkë, ka cie yic. ²¹Rin tē mīth wek, wek aye ŋek mīth ē rot ke we cī rōt tit. Kōc kōk aa rēer ke nēk cōk ku wīet kōc kōk. ²²Ciēnkë nhīim bēi ye wek mīth thīn ku dēkkë thīn? Aye akut kōc cī gam yen yakë bēn rac guōp, ku guōtkë kōc cīn kājuēc nyīn? Yakë tak yēŋō ba lueel tēnē we rin luoi cīt kēnē? Ba we leec? Acā kōŋ looi acīn.

²³Rin yēn acī piōoc yōk tēnē Běny. Ku ē yen aca bēn gām we aya, lōn Běny Jethu, ee wēer wāar bī ye luōm, ee cā ayup lōm, ²⁴nawēn cī Nhialic leec, ke bēny ayup yic ku lueel, “Kēnē ē guāpdīē cī looi rienkun. Camkë ayum kēnē bī wek yēn aa tak.” ²⁵Kēlā aya, wēn cī miēth thōk ke lōm aduŋ cī thiāŋ muōn abiēc ku lueel, “Aduŋ muōn abiēc kēnē ē dōŕ yam kek Nhialic cī thany riēmdīē. Tē dek wek ye, luōikë kēya bī wek yēn aa tak.”*

²⁶Wek aa thon ē Běny luēl, yet akōl bī yen bēn dhuk tē cem wek ayum kēnē ku dēkkë muōn abiēc aduōk yic. ²⁷Kēya, na cam raan ayum Běny ku dēk aduŋ muōn abiēc yic, dhēl yen ye dhōl guōp, ke yēn ala guōp awuōc, rin cī yen adumuōm looi tēnē guōp ku riēm ē Běny. ²⁸Raan adhīl yepuōu kaŋ caath kārēc cī ke looi bī jāl mīth ayup ku dēk aduōk yic. ²⁹Na cam raan ayup ku dēk aduōk yic, ku cī tēden ye kek tōk thīn kek guōp ē Běny yīk yēnhom bī ŋic, ka bī Nhialic tēm awuōc tē cem yen ayup ku dēk aduōk yic. ³⁰Yēn ē kē cī kōc juēc weyiic gup riaam ku tuany ke ku thou kōc juēc. ³¹Na kōŋku yopuōth wīc kārēc cuk ke looi, ka cīn kē tēm Běny yō awuōc. ³²Ku luk aye Běny looi ku tēm yō awuōc, rin na nhiāk la piny thōk ke Nhialic cī yō tēm awuōc kek kōc pinyŋhom ēbēn.

³³Kēya, miēthakāi cī gam, tē met wek wenhīim bāk mīth, ke we ye rōt tiit. ³⁴Ku na le raan nēk cōk, ka dhīl mīth baai rin bī Nhialic we cī tēm awuōc, rin cī wek rōt ye tiit tē rōm wek. Ku wēl kōk aa ba la lueel tē yet yēn tēnē we.

Miōc Wēi Nhialic

12 ¹Ēmēn, awiēc ba jam miōc ye yōk tēnē Wēi Nhialic. Awiēc bāk yith ŋic rin ē kākā miēthakāi cī gam. ²Aŋieckë, wāar ye wek kōc cie Nhialic ē door, wek aa we cī muōr dhōl juēc bāk ke aa door jak cī kiēt. ³Awiēc bāk ŋic lōn acīn raan ye Wēi Nhialic cōk puōu, lēu ye bī Jethu lēk guōp wēl rec. Ku acīn raan la riel bī lueel lōn ye Jethu Běny tē kēc Wēi Nhialic ye tāau yepuōu.

⁴Miōc juēc cī thōŋ aatō thīn, ku ee Wēi Nhialic tōŋ yēn ē ke gam. ⁵Kōc aa luui dhōl juēc, ku ē Bāny tōk yen aye kē luōi. ⁶Miōc juēc cī thōŋ ye kōc luui aatō thīn, ku ē Nhialic tōŋ yēn ē ke gām raan ēbēn rin luōiden wīc. ⁷Nhialic ē raan gām kē ye raan ye ŋic lōn rēer Wēi Nhialic kek ye, ku bī luōi bī yen akut kōc cī gam kony. ⁸Wēi Nhialic ē raan tōk gām ŋiēc kāŋ. Ku Wēi Nhialic tōŋ kēnē, ee raan dēt looi bī kōc aa lēk kājuēc ŋic bō tēnē Nhialic. ⁹Wēi Nhialic tōŋ, ee raan yīēk riel bī yen Raan cī lōc ku dōc gam apeī. Ku yīk raan dēt riel ē yen kōc tuany kony. ¹⁰Wēi Nhialic ē raan gām riel bī yen kāk jāŋ gōi aa looi. Ku gēm raan dēt riel ē yen wēt Nhialic lēk kōc. Ku raan dēt ke riel ē yen miōc bō tēnē Wēi Nhialic, ku kōk cie bēn tēnē ye tek thook. Ee raan yīēk riel bī jam thok kōk, ku gēm raan dēt riel bī kāk cī lueel thok kōk

* 11:25B.bei 24:6-8; Jer 31:31-34

teet yiic. ¹¹ Ku ë Wëi Nhialic tön kënë yen ë kakkä gam ëbën təcit tē wïc yen ye thïn. Ee ñek gäm miöc cïi thöñ kek miöc ë ñek.*

Guöp ala yic käjuéc

¹² Guöp Raan cï löc ku döc ë guäp tök la yic käjuéc, cïmën guöp raan la yic käjuéc.* ¹³ Këlä aya, yook ëbën ke yo ye kóc Judeo, tēdē ke yo ye kóc cie kóc Judeo. Tēdē ke yo ye kóc lääu nhïim, tēdē ke yo ye aloony. Wëi Nhialic aci ñek kamkua a muöc nhom ku arëër kek yo, ku aci yo looi buk aa ban guöp Raan cï löc ku döc.

¹⁴ Ku guöp acie aban tök, ala yic abëk juéc. ¹⁵ Tēdē na lueel cök ëlä, “Rin cïi yen ye cin, yen acie aban ë guöp.” Ka cïi kënë ye looi, bi cïi ye aban ë guöp. ¹⁶ Tēdē ke lueel yic ëlä, “Rin cïi yen ye nyin, yen acie aban ë guöp.” Ka cïi kënë ye looi aya bi cïi ye aban ë guöp. ¹⁷ Na guöp ëbën ye nyin, ke ye piñ kēdē? Ku na guöp ye yic yetök, ke ye ñör kēdē? ¹⁸ Ku yic akïn, Nhialic aci abëk cïi thöñ tääu guäp tök yic təcit tē wïc yen ye thïn. ¹⁹ Na ye aban tök yen tō thïn ë rot, ñuöt acïn guöp. ²⁰ Ku yic akïn, abëk juéc aatō thïn ku guöp ee tök.

²¹ Këya, acïi nyin lëu bi lueel tēnē cin ëlä, “Yin acä wïc.” Ku acïi nhom luel tēnē cök, “Wek aacä wïc!” ²² Ku yic akïn, abëk guöp ye tak ciët ke cïi ril, aacïi dhil liu thïn. ²³ Ku abëk guöp ye yök ke cïn luoi ye ke kuëc nhïim, kek aa yeku ñiec muk apath. Ku guöp alon cie nyuöth ë path, aye ñiec kum. ²⁴ Ku guöp alon cie thiaan, acie kum. Ku Nhialic acä abëk ë guöp cïi ke looi bik aa guäp tök ëbën, ku acä abëk ë guöp cïi ke ë kuëc nhïim looi bi ya kek kädit ape. ²⁵ Këya, guöp ë tök acïi yeyic ë tek, ku abëkken cïi thöñ aa röt kuony kamken. ²⁶ Na rem guöp aban tök, ka abëk kök ë guöp aacïi la lëñ aya. Na lec aban tök, ka abëk kök aa mit puöth kek ye ë tök.

²⁷ Week ëbën wek aa guöp Raan cï löc ku döc, ku ñek kamkun aban guäpde. ²⁸ Akut kóc cï gam yic, Nhialic acä atuuc tööu tueñ. Ku bö kóc wël Nhialic lueel kecök. Ku bö kóc ë piöc. Ku kóc la riel ë luui kāk jän göi. Ku bö kóc la riel ye kek kóc tuany kony bik pial. Ku kóc ë kóc kony, ku kóc mac kóc, ku kóc jam thok kök.* ²⁹ Keek acie atuuc ëbën, ku aacie kóc lëk wët Nhialic ëbën, ku aacie kóc ë piöc ëbën. Acie raan ëbën yen la riel ë yen luui kāk kóc göi, ³⁰ tēdē acie raan ëbën yen la riel ye yen kóc tuany kony bik ben pial, tēdē acie raan ëbën yen jam thok kök, tēdē acie raan ëbën yen la riel bi kāk cï lueel thok kök teet yiic. ³¹ Wëlkë wupuöth miöc kek dīt ape. Ku miöc path kamken ëbën akïn.

Nhiër

13 ¹ Alëu ba jam thok kök, ayi thok ye atuuc nhial jam, ku na liu nhiër tēnē ya, ke yen acit raan loi duöc, tēdē ke yen athön kek lönh guöt ë path. ² Na ba la riel ye yen kóc ñiec lëk wët Nhialic. Ayi ñiëc ye yen kāk ye moony deet yiic. Ayi lon ba la gam ril ape tēnē Nhialic, lëu yen ye ba gat yöök bik röt nyoon tē rëër kek thïn. Ku na ciën nhiër ke yen ë raan cïn kē ya lëu acin.* ³ Na gam ba kāk tō ke yen ëbën tek tēnē kóc ñöñ, ku gam rot bi yen cuat mæc, ku na ciën nhiër ka cïn kē kony tēnē ya.

⁴Nhiër ë lön bī raan kërac guum ku lir puşu, acie tiel ku nhiaam. ⁵Nhiër acie kuşşc ë wël ku acie cşok ku acie thöök ë puşu. Raan la nhiër acie këræc cī luşi ye ë muk nhom. ⁶Kşc la nhiër cīt nhiër kşc cī gam, aacī puşth dhil miet tē looi kæræc, ku aa ye yic cşl aa mit puşth. ⁷Nhiër ë şo cşl agum keriëëc ëbën, ku ë şo cşl amuk gamda kuat kāk loi röt yiic, ku cşl şo aşth Nhialic ku cuk yit.

⁸Nhiër ë rër thīn akölaköl, ku mişc kşk cīmën luel wēt Nhialic, ku jam thok kşk ku şięëc ë kăş, kăkkă ëbën aa rër ku bīk liu. ⁹Rin mişcdan ye şok kăş şic arër ke ye abak, ku riel ye şok wēt Nhialic luel a bak aya. ¹⁰Ku na la kē cie abak bën, ke kënë abak acī ben wic.

¹¹Şon ye şen meth, şen a şa ye jam cīmën meth ku tāk cīmën meth, ku emën ye şen raandīt, şen acie ben luui cīmën meth. ¹²Kē yeku tīş emën acīt mën dhie ye raan rot tīş macar la nyin durdur yic. Ku aköl dēt şok aabī keriëëc ëbën tīş apath. Ku emën şen acī keriëëc ëbën şic, ku aa ba şic ëbën cīmën tē şic Nhialic şa thīn.

¹³Ku emën gam ku şth ku nhiër aatō thīn, ku kēdīt ke ëbën ë nhiër.

Wël juëc rin mişc Wëi Nhialic

14 ¹Ee nhiër yen adhielkē yiëk wepuşth apei, ku tääukē wepuşth mişc ye şok tēnē Wëi Nhialic, cīmën mişcdīt kşc yiëk riel bīk wēt Nhialic luel. ²Raan jam thoş cī kşc kşk şic ë Nhialic yen aye yen jam tēnē ye, acie kşc kşk rin acīn raan wētde deet yic. Ee riel Nhialic yen aye yen jam yith cī ke şic. ³Ku raan wēt Nhialic luel ë jam tēnē kşc, ku wëlke aa kşc kony ku deetkē kşc puşth bīk rër apath. ⁴Raan jam thok cīn kşc ke piş ë yen rot kony yetök. Ku raan wēt Nhialic luel, akut kşc cī gam kony ëbën.

⁵Alëu ba nhiaar tē ye wek ëbën jam thok cīn kşc şic ke. Ku anhiaar apei bāk la mişc ye wek wēt bō tēnē Nhialic luel. Rin raan wēt ë Nhialic luel aloi kēpath apei tēnē raan ë jam thok cīn kşc şic ke, na cie kēya, ka dhil la raan tet wël ye luel yiic rin bī akut kşc cī gam kony. ⁶Kēya, tē le şen bën tēnē we miëthakāi cī gam, yeşo ba kuşny we tē ye şen jam thok cī ke ye piş? Acīn kēdăş. Ku ë bī piath tē lēk şen we wēt cī Nhialic nyuşth şa, ku tē piöşc şen şięëc ë kăş cī Nhialic gam şa. ⁷Ku kēlă aya, kāk cīn yiic wël ye ke piş tē gut ke cīmën lşr ku thom, na cī raan ke gut tēcīt tē wic bī rşlden nyooth, ke kşc piş bī kën yen wic bī looi şic kēdē? ⁸Ku na cī raan lşr ë tşş gut tēcīt tē ye şięc ye, ke kşc bī röt guiir kēdē bīk la tşş? ⁹Ku kēlă aya, bī raan dēt wēt lēk kşc ë thok kşk deet yic kēdē tē cī yen la gei? Yīn abī ciët raan jam alir yic ë path. ¹⁰Thok juëc cī thş aşth aatō pinyinhom, ku acīn thoş tşş cī kēde ye deet yic. ¹¹Ku na cā thoş jiem raan ye deet yic, ke raan jam ë thoş kënë ë raan kuat dēt tēnē şen, ku şen ë raan kuat dēt tēnē ye. ¹²Ku cīt lön wic wek ye apei bāk riel ye Wëi Nhialic gām kşc şok, dhielkē them kam kăkkşk yiic ëbën bāk riel ye ke kşc cī gam kony, kuany.

¹³Kēya, raan jam thoş cī kşc kşk ye deet yic, adhil rşök bī la riel teet yen wël ye luel yiic. ¹⁴Rin na rşök kēlă aya thoş cā şic, ke Wëi Nhialic arşök aya şapuşu, ku nhiamdië acīn kēpuşth looi. ¹⁵Na ye tēde kan, ke yeşo ba dhiel looi? Yen abī rşök ku wak şapuşu ku nhiamdië kedhie. ¹⁶Tē leec yīn Nhialic yīpuşu ë rot, thoş kuc raan dēt bī rşök şa gam kēdē, “Yenakan.” Rin kuc yen kē ye luel? ¹⁷Na cşk læcdun tēnē Nhialic piath apei, ke yīn acie raan dēt ë kony acīn.

¹⁸Yen alec Nhialic rin ye yen jam thok juëc cii ñic wär yen we ëbën. ¹⁹Ku tén amat kóc ci gam, aya wíc apei ba jam wël lik lëu bi ke deet yiic rin bi yen kóc kók piöc, tén tã bi yen jam wël juëc cín kóc ë ke piñ.

²⁰Miëthakäi, kóc ci gam, pälkë kë ye wek tak cimen mïth. Yakë tak cimen kóc ci nhiiim bak ku bák gup ciën awuöc cimen mïthkor cín awuöc yekë looi.

²¹Ací göt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Yen abi kóc ë jam thok cín kóc ñic keek

cól ajam tënë kackië,

ku na cökkë looi këya,

ke keek aa ñot ke cii wëtdië bi piñ.”*

Ací Bëny lueel.

²²Këya, miöc ye kóc jam thok kók, acie kîn kóc ci gam, ee kîn riel Nhialic nyuöth tënë kóc kéc gam. Ku miöc ye wët Nhialic lueel, ee kë ye kóc ci gam kony, acie kë ye kóc kéc gam kony. ²³Na mat kóc ci gam kenhiiim ëbën ku rekkë jam yic thok cii thön, ku bö kóc kéc kân deet ku kóc kéc gam, ke cik bi lueel lön ci jögrac ke döm? ²⁴Ku na bö kóc kéc kân deet ku kóc kéc gam, tã lëk wek kóc wët Nhialic, ka bi raan yök ë rot lön le yen guöp adumuööm tã piñ yen ë wëlkä. Abi wël ci piñ cöl anic kë ci wuöc. ²⁵Ku wët Nhialic abi kâkken ye tak yepuöu cöl anic kóc kók. Ku abi yenhom guöt piny ku door Nhialic ku lueel, “Nhialic arëër kek we ayic!”

Käpuöth ye looi tã röök kóc

²⁶Yeñö ba jäl lueel miëthakäi ci gam? Tã met wek wenhiiim bák Nhialic door, raan tök ee waak ket ku piöc ñek. Ku luel raan dët kâk ci nyuöth ye, ku war raan dët wët ci lueel ë thon dët yic. Kâkkä aaye looi ëbën bik akut kóc ci gam kony. ²⁷Kóc jam weyiic ë thok kók cii ñic tã met wek wenhiiim, aciï kóc karou ayi kóc kadiäk wan thook. Wek aa dhil ñek ajam ë ñek cök, ku raan war wëtdun lëkkë kóc yic, adhil tã thün. ²⁸Ku na liu raan war thok yic, ke raan jam thon cie piñ kóc kók abit ku jiem yepuöu ë rot tënë Nhialic. ²⁹Calkë kóc karou, tädë kóc kadiäk ci Nhialic gäm wëtde, aa lëk kóc. Ku kóc kók akut, kóc ci gam aa bit bik kë luel döt yic kepuöth. ³⁰Ku na biï Nhialic wët raan ci nyuc amat yic puöu, ke raan jam akäac. ³¹Calkë raan tök aye jam ku ben ñek la yecök, rin bi raan ëbën piöc ku deet ë puöu. ³²Raan jam, lëk kóc wët Nhialic adhil ñic yenhom bi köc ku ben raan dët päl jam, ³³rin awic Nhialic buk aa jam ke ñek ë ñek cök, ku cuk ye täär ë kamkua.

Tã met akut kóc ci gam yenhom teden ye kek röök thün, ³⁴ke diäär aaciï päl bik jam. Keek aa dhil biet ku piñkë. Aa dhil tã röör cök cit tã yeku yök ye ke ci göt löñ kóc Judeo yic. ³⁵Na le kë wickë bik deet yic, ka dhil röörken thiëc tã ci kek dhuk baai. Rin aciï path bi tik jam amat akut kóc ci gam yic.

³⁶Nadë ke ye wek we biï wët ë Nhialic thün? Nadë ke ye we wepëc yen biï yen? ³⁷Na ye raan tak lön ye yen raan kâk Nhialic tün, tädë ke ye Wëi Nhialic nyuöth, ka dhil ñic lön kâk gät ke aa kâk bö tënë Bëny. ³⁸Na ye kâkkä dhöl yiic, ke duökkë ye kuëc nhom.

³⁹Këya, miëthakäi ci gam, tääukë wepuöth kâk bi Nhialic nyuöth we yiic bák ke aa lëk kóc, ku duökkë kóc kók ci gam jam thok kók, ye gël bik cii jam.

⁴⁰Wek aa dhil keriëc ëbën looi dhël la cök.

* 14:21lth 28:11-12

Jethu aci jət raŋ yic

15 ¹Ēmən miēthakāi cī gam, wek aa ba ben lēk rin Wēt Puoṯh Yam ya lēk we, wēt cāk yök ku yen cāk gam wepuoṯh ēbən. ²Wēt ya lēk we, ku yen bī we luōk aya tē muk wek ye cīt tē cī yən ye lēk we ṯhīn, ka bī ciēn wēt puoṯh cāk gam, tē cīi yen ye yic.

³Yen aci wēt thiek yic apeī yök ku lēk we. Wēt cī Raan cī lōc ku dōc thou rin adumuōōmkua. Cīt tē cī gāt ye athōr theer wēl Nhialic yic. ⁴Acik thiōk ku yeen aci Nhialic jət thou yic nīn kadiāk cōk bī ben pīr, cīt tē cī gāt ye athōr theer wēl Nhialic yic. ⁵Ku nyuth rot Pīter ku jəl atuuc kathiāār ku rou. ⁶Ku ben rot nyuoṯh tēnē kōc juēc wār kōc buot kadhiēc, kōcken ye buoṯh cōk, kōc ɲot ke pīir kōc juēc, cōk alon cī kōc kōk thou. ⁷Ku ben rot nyuoṯh Jemith ku jəl rot ben nyuoṯh atuuc ēbən.

⁸Ku jəl rot nyuoṯh yen ciēn cīmən raan lōk dhiēēth ciēn. ⁹Rin ē yən akoor tēnē atuuc ēbən, aya yök aciī path bī yən a cōl yən atuuc rin yən aci kōc akut, kōc cī gam jōōr, ku cal ke aa gum apeī. ¹⁰Ku dhēēŋ ē Nhialic acā cōl aciī kēnē akölē. Ku dhēēŋ cī gām yən akēc nhom deer piny. Yen aci luui apeī luoi wār yən atuuc kōk, ku acie rieldiē ē rot, ee miōc cī Nhialic gām ya yen alēu yən ē luoi kēnē. ¹¹Kēya, na ye wēt kēnē yen ya lēk kōc, tēdē ke ye yen lēk atuuc kōk kōc aya, ke yen ē wēt tōŋ le yök tuēŋ ke lēkku kōc, ku ē yen acāk gam.

Kōc cī gam aabī rōt jət rēŋ yīic

¹²Na ye lēk kōc lōn cī Nhialic Raan cī lōc ku dōc jət thou yic, ke yeŋō ye kōc kōk ē kamkun ye lueel lōn cīi kōc cī thou bī jət bīk ben pīr? ¹³Na ye wēt yekē lueel yic, lōn cīn yen raan cīi jət ē thou yic, ke Nhialic akēc Raan cī lōc ku dōc jət ē thou yic aya. ¹⁴Ku na Raan cī lōc ku dōc kēc jət raŋ yic, ke wēt yeku lēk kōc ku gamdun tēnē Raan cī lōc ku dōc aciīn wētde yic. ¹⁵Ku dēt aya abī nyooth lōn lueel yök lueth rin Nhialic, rin acuk lueel lōn cī yen Raan cī lōc ku dōc jət thou yic. Ku na ye yic lōn kēc kōc cī thou jət bīk ben pīr, ke Nhialic akēc Raan cī lōc ku dōc jət thou yic. ¹⁶Rin na kēc kōc cī thou jət, ke Raan cī lōc ku dōc akēc jət aya. ¹⁷Na Nhialic kēc Raan cī lōc ku dōc jət thou yic, ka cīn kē kuny gamdun we tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku adumuōōmkun aa ɲot ke kēc pāl piny. ¹⁸Na Raan cī lōc ku dōc kēc jət thou yic, ke wētde yic aya, abī ciēt lōn cī kōc cī gam ku aaci thou, aa kōc ɲot ke rēēr adumuōōm yic. ¹⁹Na yeku ɲōōth lōn bī Raan cī lōc ku dōc yō kony pīr akölē yic ē rot, ku acie pīr akölriēc ēbən, ke yök aabī kuat raan tō pinyinhom ēbən yic ɲeer ē rienkua.

²⁰Ku yic ē kē cī Nhialic Raan cī lōc ku dōc jət thou yic bī nyuoṯh lōn bī yen kōc cī thou jət aya. ²¹Cīmən ye kōc thou rin kēwāār cī raan tōk looi, ke kōc aabī rōt jət thou yic aya rin kē cī raan dēt looi. ²²Cīmən wātheer ye kōc thou rin ye kōc tōk kek Adam, ke yeen aya kōc aabī jət bīk pīr rin cī kek mat kek Raan cī lōc ku dōc. ²³Ku ɲek abī la akölden bī ye jət thou yic. Raan cī lōc ku dōc yen aci kaŋ jət thou yic, ku kacke aabī jət aköl le yen dhuk. ²⁴Ku thōk ē piny abī jāl bēn, ku Raan cī lōc ku dōc, abī jak ril pinyinhom kek kacken rac

* 15:3Ith 53:5-12 * 15:4Wk 16:8-10; Mt 12:40; Luoi 2:24-32 * 15:5Mt 28:16-17; Mk 16:14; Lk 24:34, 36; Jn 20:19 * 15:8Luoi 9:3-6 * 15:9Luoi 8:3

ëbën, ku gem Bäany tənë Wun Nhialic. ²⁵Rin Raan cī lōc ku dōc adhīl mac yet akōl bī Nhialic kōc ater ëbën göök ku bīi ke yecōk.* ²⁶Raan ater bī jāl göök ciëen ee thou.

²⁷Acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ëlä, “Nhialic acī kēriëëc ëbën tāäu yecōk.” Alēu bī deet yic lōn, kēriëëc ëbën, ye lueelkā, Nhialic guōp aliū ē kākā yīc rin ee yen Raan cī lōc ku dōc looi bī kāj mac ëbën.* ²⁸Ku na cī kēriëëc ëbën tāäu Raan cī lōc ku dōc cōk, ke yeen nhom yen Raan cī lōc ku dōc abī rot tāäu Nhialic cōk, yen raan kēriëëc ëbën looi bīk tō yecōk, ku Nhialic yen abī kēriëëc ëbën jāl mac.

²⁹Takku ëmën kōc ye muōc nhīim rin kōc cī thou. Yejō yakē njōth? Ye kēpiath njō ye kōc ye muōc nhīim rin kōc cī thou looi tē cīi Nhialic kōc cī thou ē jōt bīk ben pīr? ³⁰Na cīi kōc cī thou rōt ē ben jōt, ke yejō ye yōk yonhīim rāām akōlakōl kē ye yōk thou yōk thīn. ³¹Miēthakāi cī gam, thou ē ya tiēt piny akōlakōl. Yen akuëñ, yen aluel yic rin ee kēnē ē nhiaamdiē ē rienkun, lōn cī yōk rōt mat kek Raan cī lōc ku dōc Jethu Krītho Bānyda, ee piērda yic. ³²Yejō ca yōk thīn wāär thēr yen kek kōc cīt lāāi Epethuth? Na kōc cī thou cie jōt bīk ben pīr, ke yō mīthku ku dēkku, nhiāk yōk aabī thou.* ³³Duk rot cōl amār, “Na ye cath ke kōc rec, ka rec yī ba ciēt ke.” ³⁴Yakē njēc tak ku pālķē dhōlkun adumuōm. Ee yār guōp rin kōc kōk weyiic aa kuc Nhialic.

Guōp cī rot jōt rañ yic

³⁵Raan dēt abī thiēc ëlä, “Bī Nhialic kōc cī thou jōt kēdē bīk ben pīr? Ye guōp yīndē bī tō ke ke?” ³⁶Yejō thiēc wek kēlāl! Tē com yīn käu, ku cīi yic kōj pāt bī ciēt kē cī thou ka cīi cil. ³⁷Ku kē ye com ē käu ē path cīmēn käu ē rap ku kāk kōk, acie kool rap yen ye com bī ben dīt. ³⁸Nhialic ē käu gām guōp cī lōc ye. Ee kuat käu gām guōpden path ke ye.

³⁹Gup kāk pīr ëbën aaciī thōj. Kōc aa la guāpden ē rōt, lāāi aa la guāpden ē rōt, diēt aa la guāpden ē rōt, ku rec aa la guāpden ē rōt aya.

⁴⁰Ala gup tō nhial ku gup tō pinyinhom, ku dhēñ rēēr kek gup tō nhial aciī rēēr ke gup tō pinyinhom. ⁴¹Akōl ala dhēñde ē rot, pēē ala dhēñde ē rot ku kuēl aa la dhēñden ē rōt. Ku kam ē kuēl, kuēl kōk aa la dhēñden ē rōt aya.

⁴²Abī ciēt ē kēnē tē le Nhialic kōc cī thou jōt bīk pīr. Tē cī guōp thiōk ka dhiāth bī ya tiōp, ku tē jōt ye, ka cīi ben thou ku cīi ben dhiāth. ⁴³Tē cī guōp thiōk, ka cī riāāk ku cīn dhēñ ku riel. Tē jōt Nhialic ye, ka bī dhēñ ku ril. ⁴⁴Tē cī ye thiōk, ke ye guōp pinyinhom tēn, tē jōt ye, ka bī ya guōp ye Wēi Nhialic gām pīr. Cīt lōn tō guōp pinyinhom thīn, guōp pan Nhialic atō thīn aya. ⁴⁵Rin acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ëlä, “Raan tuej Adam ēci cak ku bī pīr, ku Adam ciëen ē pīr wēi gam.”* ⁴⁶Acie guōp pan Nhialic yen kōj bēn ē guōp pinyinhom. ⁴⁷Adam tuej ē cak ē tiōp, ku Adam dēētē ē bō nhial. ⁴⁸Kōc pinyinhom aa thōj kek raan wāär cak tiōp, ku kōc ē kōc nhial aa thōj kek raan bō nhial. ⁴⁹ëmën yōk aa thōj kek raan cī looi ē tiōp, ku akōldā yōk aabī thōj kek raan bō nhial.

⁵⁰Miēthakāi cī gam, awiēc bāk njic lōn gupkuan la yīc adiōj ku riēm aabī riāāk piiny rañ yic. Aaciī rōt bī mat ē bāāny Nhialic yic, bāāny rēēr thīn

akölriëc. ⁵¹Wek aa ba lëk kē cāk ɲic thæɾ ku bāk deet yic ëmën. Acie ɣo ëbën ɣok bī thou, ɣook ëbën ɣok aabī yiëk guǝp ë yam. ⁵²Abī rot looi kaam thīn koor ë path. Tē piŋ kēcīt kaŋ yic aköldä thöök piny, Nhialic abī kōc cī thou jōt bīk pīr. ɣok aabī waar ëbën buk cīī ben thou. ⁵³Gupkuan cī thou ku riëëkkē ë raŋ yic, aabī waar gup cie thou, gup cie riääk raŋ yic. Ku ɣok kōc pīr ɣok aabī gām gup cie thou. ⁵⁴Tē le kënë rot looi, gupkuan ë thou ku riëëkkē aabī waar bīk cīī ben aa thou, ke wël Nhialic cī gōt thæɾ aabī kenhīim jāl tiëɲ,

“Riel ë thou aciī liu, thou aci göök papot!”*

⁵⁵“Yīn thou, rieldu ako? Yīn thou, rieldun yīn ɣo göök ë yīn kōc nōk ako?”*

⁵⁶Thou ee rielden yen kōc nōk ɣōk tēnē adumuǝm, ku adumuǝm ee rielde ɣōk tēnē lõŋ. ⁵⁷ɣok aa dhil Nhialic leec, rin cī yen ɣo cāl ayōk riel ye ɣok adumuǝm ku thuǝu tiaam, rin kē cī Bānyda Jethu Krītho looi.

⁵⁸Kēya, miëthakāi cī gam, muǝkkē gamdun apath guǝmkē. Yakē luui akō-laköl rin Bēny, rin aŋiëkkē acīn kuaɾ luɔi yakē looi rin Bēny bī nhom kaŋ dæɾ piny ë path.

Wëu ye juaar rin kōc cī gam Judia

16 ¹Awiëc ba jam rin wëu wiëckē bāk ke juaar rin bī wek kōc cī gam Judia kony. Wek aa dhil kē ca lëk akuut kōc cī gam Galatia looi.* ²Ŋek ë kamkun adhīl wëu atǝu tēcīt tēn akuëndēn bī lëu aköl Nhialic thok ëbën, rin bī ciën wëu ben kuǝt yiic aköl bī ɣen bēn. ³Na la bēn ke ɣen abā athōōr gām kōckun cāk kuany, ku lëk kōc Jeruthalem lõn kōckā aa kōc ɣēth wëu cīk juaar tēnē we. ⁴Na peth tēnē ɣa ba la Jeruthalem, ke kek aabī cath ke ɣa.

Tē cī Paulo guiër kenye

⁵Yen abī jāl bēn tēnē we tē cī ɣen kaŋ tēek Mathedonia, rin aca guiir ba tēek thīn.* ⁶Aya ɣōk ɣen abī lõk ɣa la rēer kek we, tēdē ɣen abī rut thöl, ku wek aa bā kuony la kenydië yic kuaɾ tē le ɣen thīn. ⁷Acā wīc ba we tiŋ ë path ëmën ku bar tuëŋ. Aya ŋǝth ciët ɣa bī rēer apeɪ kek we tē pël Bēny ye bī rot looi.

⁸Yen abī rēer Epethuth ë tēn ɣet aköl Yan Ayup cīn yic luɔu,* ⁹rin ɣen ala kē luɔi ke dīt tēn apeɪ, cōk alōn cīī kōc juëc kē luɔi wīc.*

¹⁰Na bō Timothī, ke nyuǝthkē ye lõn acīn kē bī ye cāl ariōc tē rēer yen kek we, rin alui rin Bēny cīmēn luui ɣen rin Bēny aya.* ¹¹Acīn raan ë kamkun ɣōŋ Timothī guǝp. Kuonykē bī dhōlde tēek apath bī dhuk tēnē ɣa ke puɔl guǝp, rin aŋaāth bī dhuk kek miëthakāi cī gam luui ɣok ke ë tōk.

¹²ëmën, rin wāmāāth Apolo, aca ɣa ɣōk bī la tēnē we kek miëthakāi kōk cī gam. Ku aciī wīc bī la tēnē we ëmën, aŋot bī la tē lëu yen rot.

Wël ciën

¹³Tiëerkē nhīim, kääckē ë cōk gamdun yic, duǝkkē riōc, rielkē puǝth. ¹⁴Wek aa dhil kēriëc ëbën looi kek nhiër wepuǝth. ¹⁵Wek aa ɲic Ithipanath

* 15:51-52The 4:15-17 * 15:54Ith 25:8 * 15:55Yoth 13:14 * 16:1Rom 15:25-26

* 16:5Luɔi 19:21 * 16:8Leb 23:15-21; L.rou 16:9-11 * 16:8-9Luɔi 19:8-10 * 16:10IKor 4:17

kek kacke, kek aa kɔc ke kɔŋ wět Nhialic gam pandun Akaya ku yekë luui apei rin kɔc ë Nhialic. Wek aa län, miëthakäi,* ¹⁶ bāk kɔc cīt kākä theek ku raan dēt rot māt thīn bī luui kek ke.

¹⁷ Yēn amit puū rin cī Ithipanath ku Portunato ku Akaikuth bēn, keek aacī bēn luui nyiendun wäär liiu wek. ¹⁸ Rin aacā bēn cōk puū ku we aya. Dhielkë wět ye kockä lueel piŋ.

Muōth ciëēn

¹⁹ Akuut kɔc cī gam wun Athia aa we tuōc miäthden, Akuila ku Prithkila ku akuut kɔc cī gam mat panden, aa we tuōc miäthden apei rin Bēny.* ²⁰ Miëthakäi cī gam tō ë tēn aa we muōōth. Miäthkë röt ë kamkun muōth kɔc cī gam.

²¹ Ee yēn Paulo yēn agāt ë muōth kēnë ë ciēndië.

²² Kuat raan cī Bēny nhia abī kērac yök. Bānyda, bäär!

²³ Bī dhēēŋ Bānyda Jethu rēer ke we.

²⁴ Nhiērdië arēer kek we ëbēn rin Jethu Krītho.

Athör ë rou cï Paulo gät kəc gen Korinth

Wët nom

Athör ë rou tənë kəc cï gam gen Korinth, ee gët Paulo wäär cï wël wääc kam akut kəc cï gam kek ye. Kəc kők kam akut kəc cï gam yic aake ye Paulo lëk guöp wël rec apeï. Ku acï Paulo nyuöth ke lön wïc yen ye bï ben döör ke ke, ku acï puöu miet apeï wën cï yen rot looi.

Abañ tueñ athöör yic, Paulo ë jam ciεεnde kek akut kəc cï gam gen Korinth. Ku tët ke kën gët yen athöör wäär ke tuc puöu apeï. Ku lëk ke miet ë piände rin pël ë wët piny, ku döör kamken cï wël cï lëk ke athör kënë yic cöl aloi rot. Ku jöl lëk akut kəc cï gam bïk kəc njoñ cï gam pan Judia aa kony ë puöu ëbën. Ku wën jöl wël wicke bï ke lueel thök, Paulo acï rot bën kony tənë kəc kők Korinth ye lueel lön kek atuuc ayic, ku lön cï Paulo ye atuny la cök.

Käk tő thün

Wët Nhom 1:1-11

Paulo ku akuut kəc cï gam gen Korinth 1:12–7:16

Kuɔɔny rin kəc cï gam Judia 8:1–9:15

Paulo ë rot kony lön ë yen atuuc ayic 10:1–13:10

Thök ë wël 13:11-13

1 ¹ Athör kënë abö tənë Paulo, atuny Jethu Kritho ë wët wïc Nhialic, ku wämääthda Timothï ku tənë akut kəc cï gam gen Korinth, ku tənë kəc kők ë Nhialic ëbën rëër pan Akaya.*

² Bï Nhialic Wäda ku Bëny Jethu Kritho we yiëk dhëñ ku döör.

Paulo ee Nhialic leec

³ Lecku Nhialic Wun Bänyda Jethu Kritho. Yen ë Wädan lïr puöu tənë yo ku yen ë yo deet puöth käreç yiic akölaköl. ⁴ Ee yo deet puöth käreç yo yök yiic, rin buk lëu aya buk kəc kők aa deet puöth kāracken yiic. Aayeku ke deet puöth cīt tē ye Nhialic yo deet puöth thün. ⁵ Ku cīt lön ye yök gum aya rin wët Raan cï lōc ku dōc, yen ë tēde aya, Nhialic ë yo deet puöth kājuēc ril yiic apeï akölaköl. ⁶ Na guumku, ke rin bï we deet puöth ku luäk we, na deet yopuöth ke rin bï we deet puöth, ku gëm we riel ye wek gum cīmën tē ye yök kăñ guööm thün aya. ⁷ Wek aa nōthku apeï, rin añicku lön guum wek cīmēnda, këya yök aabï deet puöu rōm yodhie.

⁸ Miëthakäi, awicku bāk käreç cï yo yök wäär rëër yök pan Athia njic. Käreç ke cuk yök aake dīt apeï ciët ke cuk bï lëu buk ke guum, yök aa yo cï yonhiim

* 1:1Lusi 18:1

ɲiec wei ɛ piərda.* ⁹Acuk yök lön cīt yok kəc cī tēm thou. Ku kënë aci rot looi bī nyuōth yo lön acie rielda yen ɲōthku, ee riel Nhialic raan kəc cī thou jat. ¹⁰Acī yo puōōt bei kāk ke duēr yo ɲök yiic, ku abī yo kony. Ku aɲōthku lön bī yen yo ben kuōny bei, ¹¹cimēn cī wek yo kony ɛ rōōkkun. Kēya, rōōk juēc bī looi ɛ rienkua aabī Nhialic dhuk nhīim ku dōc yo, ku kəc juēc aabī Nhialic leec rin kēpuōth cī looi tēnē yo.

Paulo aci kenye waar yic

¹²Aɲicku yopuōth kuat kāk yeku ke looi pinyinhom ɛ tēn aa yeku ke looi puōn yer cī Nhialic gām yo. Ku ɛ yen kënë yo cōl aɲic rēer kek we. Ku yen aloiku dhēēɲ ɛ Nhialic, acie ɲiēc kaɲ tō ke raan. ¹³⁻¹⁴Wek aa ya gāt kāk lēukē bāk ke kuen ku detkē keyiic. Ku na cōk amēn cīi wek wēlkā ye deet ēbēn, ka ya ɲōōth lön ɲot bī wek ke deet yiic ēbēn, rin na ye akōl le Bānyda Jethu dhuk ke wek aabī nhiam rienkua cimēn bī yok nhiam ɛ we.

¹⁵Rin ɲic yēn ye lön bī wek wēlkiē deet, aca guiri tueɲ ba la tēnē we bāk dēt ben yök. ¹⁶Rin ɛ ca guiri ba tēek tēnē we tē le yēn Mathedonia, ku tē le yēn dhuk aya, ku bāk ya cōl ala Judia.* ¹⁷Wäär guiri yēn kenydiē kēya, ye nyooth lön cīi yēn ye wic ba dhiel looi? Tē guiri yēn kē wiēc ba looi cā ye yiēk yanhom? Tēdē ya ke guiri cimēn kəc pinyinhom ɛ tēn, kəc ye lueel, “Yēē,” Ku gokē lueel, “Yei, yei,” Nyin yic kedhie? ¹⁸Cimēn ɲic yok ye alanden lön Nhialic ɛ wētde tiēɲ nhom, kē ca thōn we ēcie “Yēē,” tēdē ke ye “Yei.” ¹⁹Rin Wēn Nhialic Jethu Kritho ye yok wētde lēk we yok Thilath ku Timothī, ɛ kēc bēn ke ye puōu rou, ēci bēn ke ye puōu tōk.* ²⁰Na cōk la kājuēc cī Nhialic thōn ka tōk rin Raan cī lōc ku dōc, rin yēn ɛ kāk cī Nhialic ke thōn tiēɲ nhīim. Ku ayeku lueel ɛ rienke, “Yenakan,” tē leec yok Nhialic. ²¹Ee Nhialic yēn ɛ yo looi yodhie buk aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc. Acī yo dōc, ²²ku yik yo kinden ye yok kacke, ku tēū Wēike yopuōth bī nyooth lön ye yok kacken bī kāk cī tōōu yök.

²³Na ye lueth yēn lueel, ke Nhialic abā tēm awuōc. Wēt kēc yēn ben la Korinth ɛ rin cīi yēn ye wic ba we cōl aben gum. ²⁴Acuk wic buk we mēc kē bāk gam. Aɲicku lön wek aa ril ɛ gamdun yic. Wek aa konyku ke rin miet ɛ piāndun.

2 ¹Kēya, aca ben tak ba cīi bō tēnē we rin bī ciēn kēreec dēt ben rot looi. ²Rin na cal we aa riāāk puōth, ka cīn raan dēt cī dōɲ bī yēn cōl amit puōu, rin aa wek aca rac puōth. ³Ku cīt lön yēn tēnē cī yēn we gāt athōōr thīn, yēn acīi bī bēn, rin aya yök ke ya bī riāāk ɛ puōu yök, tē ya tak ke ya bī kē cōl ya amit puōu yök thīn. Ee ɲiec alanden, kē bā cōl amit puōu abī we cōl amit puōth aya. ⁴Wäär gēt yēn we athōōr, yēn a ya rem puōu apeī aba ya dhiau, ku kēn luōi acie lön bī yēn we rac puōth, ee rin bāk tē nhieer yēn we thīn apeī ɲic.

Pēl wēt piny tēnē raan cā awuōc looi

⁵Na cī raan awuōc looi tēnē raan dēt, ka kēc looi tēnē yēn ɛ rot, ee tēnē we rin acīt kē cī looi tēnē we cōk cīi ye we ēbēn. (Alueel kēlā rin acā wic ba jam ɛ wēt kënë yic apeī.) ⁶Ee tēde yēn tē cī kəc juēc kamkun raan kënë wēt thīn.

7 Ëmën këya, wek aa dhil wët päl piny tənë ye ku deetkë pušu rin bi pušu cii pëk wei bi jäl ë gam yic. ⁸ Këya, wek aa yöök bäk cöl anjic lön nhieer wek ye. ⁹ Wek aaca gät athör kënë rin ë wiëc ba njic lön ye wek wëlkiën ca lëk we gam ëbën. ¹⁰ Na le raan tönj pël wek wët piny tənë ye, ke yen apël wët piny tənë ye aya, tē le yen awuöc cī looi dhiel päl piny tənë ye ayic. Aya looi ë rienkun ke Raan cī lōc ku dōc daai kē tō ɣapušu. ¹¹ Yen ë kënë looi rin bi Bëny jakrec riel cī yök bi luöida rac, rin tēden yen luui thīn anjicku apeī.

Dieer ë Paulo gen Troath

¹² Wäär ɣëet yen gen Troath ba Wët Puoth Yam ë Raan cī lōc ku dōc bën lëk kōc, ke yök lön cī Bëny Jethu dhël ë luoi ɣaany thok. ¹³ Ku yen ë ɣa cī dieer apeī rin kēc yen wāmāath Tito yök. Guo kōc tōōj ku bar Mathedonia.*

Riel ye yök tənë Raan cī lōc ku dōc

¹⁴ Lecku Nhialic! Ee ɣook wat nhīim akōlaköl buk tiam rin Raan cī lōc ku dōc. Nhialic ë ɣo luöi bi njieëc rin Raan cī lōc ku dōc piny thōj yic ëbën cīmën miök njir apeī. ¹⁵ Rin ɣok aa cīt adōj njir mit ye Raan cī lōc ku dōc gām Nhialic, adōj njir ë thiëi piny kam kōc luëk Nhialic, ku kōc mār. ¹⁶ Tənë kōc kōk ë ɣuac rēc ë thou bëëi, ku tənë kōc kōk ë ɣuac mit ë pīr bëëi. Yeŋa lëk ye bi kënë looi? ¹⁷ ɣok aacī cīt kōc juëc kōk wët ë Nhialic looi bi kek aa la lim. ɣok aa wët ë yic lueel ë Nhialic nhom, rin ɣok aa kōc Raan cī lōc ku dōc, ku ë Nhialic yen aci ɣo tooc.

Kōc lui ë Döör Yam

3 ¹ Yakë tak lön ɣok aa ben röt lëk we? Acie tēde. Kōc kōk athör lööm tənë we bi kek röt la nyuōth kōc kōk, ku kōc kōk aa athör bëëi tənë kōc kōk bi kek röt bën nyuōth we. Ku ɣok acie wic athör cīt kakkä. ² Aa wek athör-dan yeku muk, cī gōt ɣopuōth bi raan ëbën njic ku kueen. ³ Wek aa cīt athör bō tənë Raan cī lōc ku dōc. Akēc Raan cī lōc ku dōc gōt galam, aci gōt Wëi ë Nhialic pīr. Akēc gōt aleel pat yiic kōth, aci gōt ɣopuōth.*

⁴ Alëuku buk kakkä lueel ke ɣo njic Raan cī lōc ku dōc ë Nhialic nhom. ⁵ Acä lëu ba lueel lön ɣok aa la rielda ë röt ye ɣok Nhialic luöi. Riel ye ɣok ye luöi ayeku yök tənë ye. ⁶ Yen aci ɣo yiëk riel ye ɣok kōc lui rin döör ë yam kek ye, döör ë Wëi cī cīt löj cī gōt. Löj cī gōt ee thou bëëi tənë kōc, ku Wëi ë pīr bëëi.*

⁷ Löj ëcī gōt aleel pat yiic kōth, ku diik Nhialic ëcī rot nyuōth wäär gem ye. Na cök a wäär cī ruel Nhialic yen cī Mothith paat piny bën jäl amāath, ke ɣot ril apeī bi kōc Itharel cī lëu bik Mothith dōt. Këya, na ye löj thou bëëi, tənë kōc yen luui kōc yen bën kek diikdīt cīt kënë,* ⁸ ke diik luoi Wëi cī bi dīt apeī! ⁹ Na ye löj döör theer kōc cöl atēm awuöc la diik, ke ye diikdīt yindë bi löj döör yam kōc cöl aala cök tənë Nhialic bëëi! ¹⁰ Ee yic, löj döör theer acin këpuoth bi ye thōōj kek löj döör yam. ¹¹ Na ye löj döör theer cī guo bën liu la diik, ke ye diikdīt yindë bi döör yam cī bi kaŋ liu bëëi!

¹² ɣok aa cie riöc tē jīēm ɣok rin le ɣok njōth löj döör yam la diikdīt akōlriëc ëbën ¹³ ɣok aacī cīt Mothith wäär yenyin kum bi kōc Itharel diik

* 2:12-13 Luoi 20:1 * 3:3B.bei 24:12; Jer 31:33; Edhe 11:19; 36:26 * 3:6Jer 31:31

* 3:7B.bei 34:29

Nhialic cīi ɲic tē jiēl yen thīn amāāth.* ¹⁴Keek aake cī muōr puōth. Agut cīt ēmēn kēn ke cōl aacīi kǎŋ ɲic aɲoot tē kueen kek athōr lōŋ theer, kēn ke muōr puōth aɲot tō thīn. Ku aye nyaai tē mēt raan rot Raan cī lōc ku dōc. ¹⁵Agut cīt ēmēn gēt ɲen athōr, tē kueen kek lōŋ Mothith, kēn ke muōr puōth bīk kǎŋ cīi ɲic aɲoot thīn. ¹⁶Ku kēnē aye nyaai tē mēt raan rot Bēny.* ¹⁷Ku Bēny ye lueel ē wēlkā yiic ē Wēi. Ku tē rēēr Wēi Bēny thīn, lāāu nhom ē tō thīn. ¹⁸Diik Nhialic ayeku nyuōth rin cīn yen kēn ɲo muōr puōth. Ku Wēi Bēny ē ɲo looi ēbēn buk ciēt ye, ku diēekde ē rot juak, kēnē ē luoi Wēi ē Bēny.

Riel Nhialic gupkuan cīt tōny cī cuēēc tiap

4 ¹Kēya, ɲok aacie dhōr ē luoi kēnē rin ē Nhialic yen agēm ye ɲo ē lier piānde. ²Yok aacīi kuc buk kāk ye moony ku kāk kōc rac gup cīi ye lueel. Ee yic yen ayeku lueel kōc nhīim. Ku yen aye kek ye ɲic kepuōth ēbēn, yeku kōc yīndē ē Nhialic nhom. ³Na cīi kōc kōk Wēt Puōth Yam yeku lēk kōc ye deet yic, ka kōc cī puōth mǎār kek aacie ye ye deet yic. ⁴Jōŋrac mac kōc piny kēnē ya akōl acī kōc kēc gam muōr puōth, ku bīk ruēl ē bēn tēnē Wēt Puōth Yam cīi ye tiŋ, wēt yam diik Raan cī lōc ku dōc yen cīt Nhialic guōp. ⁵Yok aacīi kōc ye lēk rin bī ɲok rōt lueel, ɲok aa kōc lēk rin Jethu Krītho ke ye Bēny. Ku ɲook ke ɲo ye aloony tēnē we rin Jethu. ⁶Nhialic yen luel ye athōr theer yic ēlā, “Cōl ruēl aruel muōth yic.” Yen ē Nhialic tōōŋ cōl ruēl ɲiēēc kaŋ aruel ɲopuōth bī ɲo nyuōth diik Nhialic ē ruēl Raan cī lōc ku dōc nyīn.”

⁷Ku ɲok kōc la kēpuōth diīt kēnē, ɲok aa cīt tōōny cī cuēēc ē tiap. Ku ē rot looi kēya bī nyuōth lōn riēdīt apeī ē bēn tēnē Nhialic, acie ɲo. ⁸Yok aa kāk jōr ɲo yōk ku aacie ɲo ye rac. Na cōkku kē loiku kuc, ke ɲok aacie dhōr. ⁹Yok aaye cōl agum, ku ɲok aa kēc Nhialic pāl wei. Yok aacīi nōk buk la naŋ piiny, ku ɲok aa kēc thou. ¹⁰Kuat tē yeku tēēk ēbēn ɲok aa ciēt kōc bī nōk cimēn Jethu. Kēya alēu kōc kōk bīk pīr Jethu tiŋ ɲogup. ¹¹Rin ɲok kōc pīr, ɲok aa rēēr akōlakōl ɲo cīt kōc bī thou rin Jethu, rin bī piērde tiŋ guōpdan bī thou yic. ¹²Kēya, ɲok thou rin bī wek pīr.

¹³Acī gōt athōr theer wēl Nhialic yic ēlā, “Yen ē jam rin cī ɲen gam.” Ku rin le ɲok gam tōŋ thōŋ, ɲok aa jam aya rin cī ɲok gam.* ¹⁴Rin aŋicku Nhialic yen jōt Bēny Jethu bī ben pīr, abī ɲo jōt kek Jethu aya, ku nyēēi ɲo ku we bī ɲo ɲāth tē rēēr yen thīn. ¹⁵Kēnē aloi rot ēbēn ē rienkun. Aloī rot rin bī dhēēŋ ē Nhialic yet tēnē kōc juēc, rin bī kōc juēcā piath ē Nhialic ɲic, ku bīk aa leec ku dorkē.

Pīr rin ē gam

¹⁶Ku rin ē wēt kēnē ɲok aacie puōth ē bath cōk alōn thōōk riēlda amāāth-amāāth, ke piāthkua aa ber piny akōlakōl. ¹⁷Aterthii yeku ke yōk ēmēn, aa guir ɲook rin pīr akōlriēēc bī aterthii kuankā looi bīk cīi ye kǎŋ acīn. ¹⁸Rin ɲok aacie ɲopuōth ē tāāu kāk ye tiŋ yiic, ɲok aa ɲopuōth tāāu kāk cīi ke ye tiŋ yiic. Rin kāk ye tiŋ aa guō jāl, ku kāk cīi ke ye tiŋ aa rēēr thīn atheer.

5 ¹Rin aŋicku lōn guāpkua pinynhom ē tēn aa cīt duēl ye ɲok rēēr thīn kaam koor. Ku na la duēl kēnē riāāk ke Nhialic abī ɲo yiēk yōt tēden rēēr yen thīn, ɲōn kēc raan looi yecin. Yōn ē looi Nhialic nhom guōp, cīi bī

kaŋ riääk. ²Cit emën rëer yok ɔo dhiau, ayeku wic lön bi Nhialic ɔo gam gupkuan yam bö nhial. ³Ku rin ciï yok bi nɔŋj ë guöp, yok aabi gam guöp yam. ⁴Gupkuan rëer ke ɔo pinynhom aaciï bi rëer thin atheer. Yok aa dhiau rin käjuéc buk guum. Ku acie lön wic yok ye buk thou ayic, kë wicku ë lön bi Nhialic ɔo waar bi ɔo gam guöp ë yam bi pïr akölrïëéc ëbën. Këya, yok aa wic gupkuan pinynhom bi ke waar guöp bi rëer thin atheer. ⁵Ee Nhialic yen aci ɔo guiir rin awër kënë. Ku gëm ɔo Wëike buk nïc lön bi yen ye looi.

⁶Këya, yok aa rëer ɔo deet ɔopuöth akölaköl. Ku anjicku tẽ rëer yok ë guöp-dan kënë yic ë pinynhom tën, yok aa rëer ke ɔo mec kek tën bi yok rëer thin kek Bëny. ⁷Yok aa pïr ë gam, acie kë yeku tiŋ. ⁸Yok aa rëer ɔo deet ɔopuöth ku guirku röt apei buk guöpdan pinynhom puöl rin bi yok la tẽ rëer Bëny thin. ⁹Adhilku looi buk Bëny cöl amit puöu piërda yic pinynhom ë tën, ku pïrdan aköldä aya. ¹⁰Rin yok aabi dhiel kööc Raan ci löc ku döc nom aköl ë luk, bi nɛk atëm awuöc, tẽdë ke döc rin käkken ci looi wäär pïr yen pinynhom.*

Nhialic ë koc cöl amäath kek ye rin Jethu

¹¹Cit lön nïc yok ye apei yen tẽ dhil yok riöc thin ë Bëny, yen aye yok koc kök lëk bik kepuöth wël Bëny. Bëny anic ɔo apei, ku aya nɔöth lön piäthkun yiic wek aa nïc ɔo aya. ¹²Acie lön wic yok ye buk röt ben lëk we, wek aa wicku buk we nyuöth kë bi wek aa nhiam ë ɔo, tẽ rëer wek kek koc nhiam käk ye tiŋ ku aa liu kepuöth. ¹³Na ye koc kök ɔo tiŋ ke ɔo ci nhïim liäap, ke këda ë röt kek Nhialic, na lok nhïim cök, ke këpiathdun. ¹⁴Käk yeku ke looi, aa yeku looi rin nhiër Raan ci löc ku döc. Ku emën anjicku lön ci raan tök thou rin koc ëbën. Ku këya, koc ëbën aa röm thuönde. ¹⁵Acï thou rin koc ëbën. Këya, koc pïr aaciï dhil pïr rin bi kek puöth miet ë röt, ku aabi pïr rienke yen raan ci thou ku ben jöt pïr ë rienken.

¹⁶Ku emën le tueŋ yok aaciï raan lëu buk nïc cit tẽ ye tiëŋ ye. Ku na le koc ke nïc Raan ci löc ku döc ke ye raan wäär rëer pinynhom, ka cie tẽde këya emën. ¹⁷Tẽ ci raan rot mët Raan ci löc ku döc, ke yeen aci ya raan ci ben cak. Këtheer aci jäl ku kën yam aci bën. ¹⁸Kënë ee Nhialic yen aloi ye ëbën. Acï ɔo döör kek ye rin Raan ci löc ku döc. Ku yïk ɔo luoi buk koc kök döör kek ye. ¹⁹Kë yeku lëk koc, ee lön looi Nhialic koc ëbën bik döör kek ye rin Raan ci löc ku döc. Nhialic akëc awuöc yekë ke looi kuëc nhïim, ku aci ɔo gam luoi ye lueel tẽ bi yok koc ya döör thin.

²⁰Këya, yok aa tuc jam nyin Raan ci löc ku döc. Acit Nhialic guöp yen luel wëtde ë thuöŋda. Yok aa jam rin Raan ci löc ku döc, ku yok aa thiëc raan ëbën. “Döörkë kek Nhialic.” ²¹Raan ci löc ku döc ë cïn guöp adumuööm. Ku aci Nhialic looi bi Jethu thou rin adumuöömkua, rin tẽ met yok röt kek ye, ke yok aabi ya koc la cök ë Nhialic.

6 ¹Lucida yic ɔodhie ke Nhialic, wek aa yöökku, wek koc ci dhëŋ Nhialic yök bäk ciï cöl adeer nom piny ë path.

²Rin aci Nhialic lueel, “Aköl wäär wic ɔen ye ba we kony, ɔen aci röökkun bën piŋ. Ku aköl wäär wic ɔen we ba we luök, wek aaca bën kony.” Piëŋkë, kënë yen aköl bi wek kuöny Nhialic yök, aköl yen aköl bi we luök.*

³Acuk wic bī la raan luiku kē jör ye kēriëëc ëbën yic, rin bī ciën raan luel ye lön cīi lucida path. ⁴Këya, ayeku nyuöth kēriëëc ëbën yeku looi yic lön ye yok kōc lui rin ë Nhialic, rin ye yok käreëc ku kārīl yo jöör guum ë path ke yo cīi gup tuc. ⁵Yok aacī that, yok aacī mac ku jōt kōc juëc man lucida aliäap nhial, ku yok aa yo ye luui apeī ku cuk nin wakōu ku nēk cōk yo. ⁶Ku yok aacī rēër ke yo cīn gup ajuëëc yo lir gup, ke yo yer puōth, ku detku kǎn yiic. Ku Wēi Nhialic acī rēër kek yo ku nhiërda acīn tē diu thīn, ⁷ee wēt yic yen ayeku lēk kōc ë riel Nhialic. Ku kē le yok cōk Nhialic nhom yen ë tōn ye yok thōr ku kony yok rōt. ⁸Kōc kōk aa yo leec ku kōc kōk aa yo bui. Kōc aa yo jāām gup ku kōc kōk aa yo njēc jāām. Yok aaye yōōk lön ye yo alueth ku ë yic yen ayeku lueel akōlakōl. ⁹Yok aaye ciëëŋ ciët yo cīi njic ku yok aa njic apeī, ayekē lueel lön thou yok, ku tiëŋkē, yok aa ŋot yo pīr. Aa yo baŋ apeī ku aacie yo ye yēet wei, ¹⁰Yok aa rēër ke yo mit puōth akōlakōl agut akōl guum yok thīn. Na cōk alōn ŋōōŋ yok ke yok aa kōc juëc looi bīk jak, na cōk alōn cīn yok kǎn, ke yok aa ŋot yo la kārīëëc ëbën.

¹¹Māthkien gen Korinth! Wek aa cuk lēk alanden yo lāau puōth. ¹²Nhiërda tēnē we akēc yit, aa wek aacī nhiërdun tēnē yo yit. ¹³Cīt ëmēn lēu yok puōth tēnē we, wek ayōōk ciët we ye miëthkië, bāk puōth lāau aya.

Duk mēt kek kōc kuc Nhialic

¹⁴Duōkkē rōt mat kek kōc kēc wēt Jethu gam. Yeŋō kōc la cōk Nhialic nhom kek kōc cīi la cōk mat? Yeŋō ruel ku muōōth cōl aaye tōk? ¹⁵Le mǎnh tō kam Raan cī lōc ku dōc kek jōŋrac? Yeŋō rōm kōc Krīthiaan kek kōc cie Krīthiaan? ¹⁶Yeŋō luāŋ rēër Nhialic thīn cōl arām kek luāŋ kōc ye ke jak cī kiëët door thīn? Yok aa luāŋ rēër Nhialic thīn. Cīmēn cī Nhialic ye lueel ëlä,

“Yen abī paandië looi ke kackië

ku rēër ke keek

yen abī ya Nhialicden

ku wek aabī ya kackië.”*

¹⁷Ku lueel Bēny aya,

“Wek aa dhil jāl kam kōc kēc gam

ku tekkē we thook tēnē keek.

Duōkkē kē la guōp acuol rin adumuōōm ye gōot,

ku wek aaba gam.”*

¹⁸“Yen abī ya wuurdun, ku wek aabī ya wātkië ku nyiërkië,” lueel Bēny Madhōl.*

7 ¹Māthkië, Nhialic acī kākā thōn ëbën. Këya wuunyku yogup wei käreëc yeku looi, bī guāpkua ku wēikua yiic ciën ajuëëc. Yok aa dhil Nhialic theek ku themku buk pīr ë pīr la cōk Nhialic nhom.

Akut kōc cī gam ee Paulo cōl amit puōu

²Läaukē puōth tēnē yo. Acīn raan tōŋ cuk luōi awuōc, acīn raan tōŋ cuk kum thok, ku acīn raan tōŋ cī yok kēde nyaai dhēl ruëëny. ³Tē jicēm yen kēlä ka cie wek nyiëeny, rin aca lueel wāthēer lön nhiërda tēnē we aacie yit

* 6:5Luci 16:23 * 6:16Leb 26:12; Edhe 37:27; 1Kor 3:16; 6:19 * 6:17Ith 52:11

* 6:182Tha 7:14; 1Lēk 17:13; Ith 43:6; Jer 31:9

yopuõth. Alëuku buk pīr ku thouku kek we. ⁴Aya yök alëu ba jam tēnē we kecin kē muõny, yen anhiam ē we, wek aa yen deet puõu apeĩ, cõk alon le yen käreec ya yök, ke yen amit puõu apeidit.

⁵Agut wäär cõk yok yēet Mathedonia yok kēc gup kaŋ la laŋ. Yok aa yo cĩ röm kek ater juēc ku agõth ke koc kők, ku riõõc yopuõth. ⁶Ku Nhialic yen koc cĩ puõth mum deet puõth, acĩ yo bēn deet puõth rin cĩ yen Tito bēn cõl abõ tēnē yo. ⁷Acie bēnde yen cĩ yo bēn cõl amit puõth ē rot, tē cĩ wek ye deet puõu thĩn acĩ yo yuum puõth aya. Acĩ lēk yen lōn wíc wek ye apeĩ ba we la neem, ku tē cĩ wek puõth riēek thĩn rin kāk cĩ röt looi tēnē ya, ku lōn wíc wek ye apeĩ bāk ya kony. Kēya, emēn yen acĩ puõu miet apeidit.

⁸Yen acĩ röt gāk cõk alon cĩ athör wäär ca gāt we we cõl arem puõth, yen aa ya cĩ röt gők tuen, rin cĩ athördiē we reem puõth, rin anjiec rēm ē puõu rin athör ca gõt acĩ guo bēn jāl wepuõth. ⁹Ku emēn yen amit puõu, ku acie rin cĩ yen we cõl arem puõth, ee rin cĩ arēm ē puõu we cõl adhuk wepuõth ciēen. Arem ē puõu acĩ röt looi ke cit kē wíc Nhialic. Ku kēya, acin käreec cuk looi tēnē we. ¹⁰Rin arēm puõu ye Nhialic bēi tēnē we, ee we cõl adhuk wepuõth ciēen bĩ we luõk, ku acin agäak röt ē tēen. Ku na ye we reem puõth rin wíc wek ye bāk ke ya looi kāk pinynhom, ke arēm puõu kēnē ē we cõl aloi adumuõm ku mēr wēikun. ¹¹Tiēnkē kēnē wíc Nhialic arēm ē piāndun yic. Wek acĩ puõth tĩr. Acāk wíc bāk kāŋ cõk piny. Wek aaci puõth riäk rin käreec cĩ kuõc looi. Wek aaci ya riõõc ē Nhialic ku yakē wíc apeĩ ba la tēnē we. Ku dhiekkē looi bāk raan cĩ keriēec ebēn looi tēm awuõc. Acāk nyuõoth lōn kēnē cāk looi keriēec ebēn yic ē ye tēde.

¹²Kēya, na cõk a wäär cĩ yen ke athör kēnē gõt, ka cie rin raan wäär cā awuõc looi ku acie rin akut cĩ luõĩ kērac, ee rin bāk tē ye wek diir thĩn ē yen nyuõoth Nhialic nhom. ¹³Kēnē, yen acõl yo adeet yopuõth.

Ku dēt aya, deet ē piānda, yok aaci puõth bēn miet apeĩ wäär piŋ yok tē cĩ Tito puõu mit thĩn, ku tē cĩ wek ebēn ye bēn dhuõk puõu piny thĩn. ¹⁴Wek aa we ca leec tēnē ye, ku wek aa kēc yen cõl ayār guõp. Wek aa yeku lēk yith akōlakōl, ku yen amit puõu rin lec wäär yen we leec acĩ ya yic. ¹⁵Kēya, nhiēden nhiēer yen we, ee röt juak apeĩ tē tek yen we tē ye wek ye theek thĩn ku piēnkē wētde, ku tē cĩ wek ye luor thĩn abĩ we aa lath. ¹⁶Yen amit puõu rin njõth yen we.

Ajuēr rin akut koc cĩ gam Judia

8 ¹Miēthakāi, awīcku bāk tē cĩ Nhialic dhēēnde nyuõoth thĩn tēnē akuut koc cĩ gam Mathedonia njic. ²Cõk alon cĩ käreec apeĩ ke yök, ku wēn cõk kek aa koc njõ aya, aake ye puõth miet apeĩ tē miõõc kek. ³Alëu ba lēk we ayic lōn kek aake ye miõõc bik kākken lik mukkē aa dhuõl wei. Ku ayekē looi piānden ē röt. ⁴Ku keek aake ye yo lac thiēec lōn anhiarkē aya bĩk la kāk yekē ke gam tēnē koc ē Nhialic Judia. ⁵Aaci röt kaŋ gām Bēny Jethu tuen, ku jol Nhialic ke cõl aa gēm röt yo tēcit tē wíc ye. Ee cuk ye tak lōn bĩ kek kāk cit kākka gam. ⁶Kēya, ku jolku Tito raan wäär jok ē luci kēnē thiēec bĩ la tuen kek ye, ku kony we bāk luoidun path kēnē thāap. ⁷Wek aa la gamdīt. Anjiekē apath yen tē ye wek ye lēk koc thĩn. Wek aa la njēecdīt cĩ wek röt gam puõu

ëbën, ku nhiarkë yo. Wek aa käriëc ëbën njec looi apath. Ku këya, wek aa wicku bāk miōcdun muk thīn.

⁸Acā ye lueel lōn dhil wek ye looi, ku awiēc ba nyooth tē nhieer kōc kōk ye thīn bīk kony. Këya, awiēc ba njic tē ye nhierdun yic thīn. ⁹Wek aa njic dhëēnj Bānyda Jethu Krītho cōk alōn yen ajak, ka cī bēn a raan nōj ē rienkun, ku bī nāānde ya kē yōk wek jīek.

¹⁰Wētdiē, apath bāk kēwāār cāk jōk runwāār thāāp. Aa wek kōc tuēj cī luci kēnē jōk, ku acie jōk ē rot ē tō wepuōth bāk luui këya. ¹¹Ēmēn, thāāpkē luci wāār cāk jōk. Lucikē kē nhiarkē wepuōth cīt tēwāār cāk guiēr ye kāk muōkkē ke ēmēn. ¹²Na wic ba miōōc, ke Nhialic agam kēdun ba gam kēdun tō thīn yic wic ba gam, ku acie kē liu thīn.

¹³Acā ye lueel lōn ye we jōt yiēth kāthiek rin bī kōc kōk kāpuōl muk. ¹⁴Kē lueēl ē lōn na lak kājuēc ēmēn, ke we kony kōc cīn kāj rin na lek kājuēc akōldā, ke ke kony we aya. Kēlā, ke wek aabī rōt kony wedhie ëbën. ¹⁵Cimēn ye athōr thēer wēl Nhialic ye lueel ēlā rin miēth cī Nhialic gām kōc Itharel wāār ror liēt, “Raan cī kājuēc kuany acīn kāk cī ben dōj piny, ku raan cī kāklik kuany acī ben la kāk wic.”*

Tito ku kōc kōk aacī tuōōc Korinth

¹⁶Yen alec Nhialic rin cī yen Tito cōl anhiar we bī we kony, nhier thōj ke nhier nhieer yen we. ¹⁷Rin yōk aacī Tito thiēc bī la tēnē we, go gam. Ku ē wic bī cak la aya ē rot. ¹⁸Ku yōk aa toc wāmāāth cī gam kek ye, raan theek akuut kōc cī gam ëbën, rin ē yen Wēt Puoth Yam lēk kōc. ¹⁹Ku yeen aya ē raan cī akuut kōc cī gam kuany bī cath kek yo tē yēth yōk kuōnydan yeku looi bī Bēny nom guōp leec, ku nyoothku tē nhierku luci buk aa kony. ²⁰Acuk wic bī la kōc jiēm yōgup tē ye yōk kāk cī juaarkā njec luōi thīn. ²¹Awicku bī ya kē la cōk yen yeku looi, ku acie Bēny nom ē rot ee raan nom ëbën.*

²²Këya, yōk aa toc wāmāāth dēt ke ke, wāmāāth cuk them arak juēc dhōl juēc ku acuk yōk ke ye raan nhia kuōny. Ku cīt ēmēn njic yen we apeī, anhiar bī we kony aya apeī. ²³Tito ē raan ye yōk rōm ku alui kek yen bī we kony, ku miēthakāi cath ke ye, aa kōc tō nyīn akuut kōk, ku aa lēc Raan cī lōc ku dōc. ²⁴Nyuōthkē ke nhierdun rin bī akuut kōc cī gam tīj ku njickē, kē ye yōk nhiam ē we.

Guiēr kuōny tēnē kōc cī gam Judia

9 ¹Acā wic ba gēt tēnē we rin kuōny bāk looi tēnē kōc cī gam Judia. ²Rin anjic atō wepuōth bāk kony, ku wek aaca lēc tēnē kōc Mathedonia. “Aca lēk ke, Miēthakāi cī gam pan Akaya ē wickē bīk kuōny guō jōk runwāār.” Ku luoidun nhieer wek ye bāk kony, acī kōc juēc apeī kamken wēl puōth thīn bīk kony aya. ³Ēmēn yen atoc miēthakāi cī gamkā rin bī lēcdan ye yōk we leec cī ye lueth. Ku cīt lōn cī yen ye lueel, wek aabī yōk ke we cī kuōnydun guiēr. ⁴Rin na le kōc Mathedonia la kek yen Korinth, ku yōkkē we ke we kēc rōt guiēr, ke yōk aabī gup yār apeī tē yōk kek kē ye yōk we leec ke kēc rot looi, ku pāl yār ē guōpdun njic yōk we apeī. ⁵Këya, aca tak lōn puoth yen ba wāmāthakua cōl aala tēnē we yānhom tuēj, bik wēū cāk lueel

kaŋ kuööt yiic. Na jäl la ke yök keek ke cäk mat yiic, ku abī rot nyooth lön ë wiëckë bāk looi piäthkun ke cī lëk we.

⁶ Aŋieckë apei lön raan pur domdīt ë rap juëc tem, ku raan pur domkoor acin rap juëc ye tem. ⁷ ŋek adhil këden bī gam cī guir yepuöu ëbën gam, ke cīi nhom thiek tēde ke mēc ye, rin Nhialic anhiar raan këde gam puöu ëbën.

⁸ Ku alëu Nhialic bī gām kajuëc apei, ku yīn abī la kajuëc path ye yīn koc kony akölaköl.

⁹ Cīmën ye athör thëer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acī koc ŋōŋ kony puöu ëbën, ku yeen abī rëer ke la cök akölrüëc.”*

¹⁰ Ku Nhialic ë köth cöl alok bīk ya miëth ye cam abī kākūn juak yiic, ku abī we cöl aala cök apei, bāk kajuëc ya gam tēnë koc wīc kuöony.* ¹¹ Abī Nhialic looi bāk jak apei këriëc ëbën bāk aa abiökruel akölaköl. Ku koc juëc aabī Nhialic leec tē le yok kuönydun cäk wīc puöu ëbën gām ke. ¹² Tē luui wek këlä, ka cie kāk wīc koc cī gam kek yakë ke lëu ë röt, wek aa koc juëc cöl alec Nhialic. ¹³ Ku rin luidun puöth cī wek röt nyuöoth, koc juëc aabī Nhialic leec rin looi wek kāk wīc Wēt Puöth Yam Raan cī lōc ku döc wäär cäk gam, ku ramkë ke ke ku raan ëbën. ¹⁴ Ku röökken yiic ë rienkun aabī kepuöth wel rin dhëëndīt cī Nhialic gām we. ¹⁵ Lecku Nhialic rin miöcdiit cīn kë thōŋ kek cī gām yo.

Paulo ë luide kony lön puöth yen

10 ¹ Wek alāŋ ë puöu ëbën yen Paulo rin lier puöu Raan cī lōc ku döc, cök alōn ye koc kōk kamkun ye lueel lön ye yen riöc tē rēm yen ke we, ku ya wël tuc lueel tē mec yen. ² Wek alāŋ na la bën tēnë we ke yen acīi bī ben jam wël tuc apei tēnë koc kōk kamkun, cīt tē ya tāk ye lön dhil yen ya tēde, rin ye koc kōk ye lueel lön pīir yok pīr pinynhom tēn. ³ Ee yic yok aa koc pīr pinynhom tēn, ku yok aacie thör cīt tē ye koc ë pinynhom thör thīn. ⁴ Riel ye yok thör acie riëdan pinynhom, ee riëdīt ye Nhialic yiëk yo yen aye yok kāk bääny Nhialic gël nhom göök. Yok aa luethken yekë ke lueel rac ëbën. ⁵ Yok aa tēktëk kanhiaam cī wēt Nhialic thany piny rac. Ku dömkū kuat tēktëk kënë cīmën raan ater dhie ye döm tōŋ yic, ku loiku bī Raan cī lōc ku döc theek. ⁶ Ku tē tīŋ yok ye ka athëëkdun cīn yic diu, ke yok aabī kuat raan yeku yök ke dhāl wēt Nhialic ë yic tēm awuöc.

⁷ Wek aa kāŋ tīŋ köth ayeer. Na le raan ye gam alanden lön ë yen raan ë Raan cī lōc ku döc, ke cöl atak kë looi yic apath, rin yok aa koc Raan cī lōc ku döc aya cīmēnde. ⁸ Yen acī guöp ye yār tē cök yen jīem kanhiaam riel cī Bēny gām yo. Riel cī gām yo ee riel bī yok gam cōk piny ku cīi we rēc. ⁹ Awiëc bāk cīi tak lön wīc yen ye ba we riäc athör ya gāt we. ¹⁰ Aye raan dēt lueel, “Athör Paulo aaye göt ke thiek yiic, ku tē rëer yen ke yo ë koc ku wëlke aacie riel!” ¹¹ Adhil raan kënë deet yic lön acin kë wäac athör ya ke göt tē mec yen, kek kë ba looi tē ben yen dhuk tēnë we.

¹² Acuk wīc buk röt thōŋ kek koc röt leec kamken ë röt. Acīn kë ŋickë. Keek aa lēcde thōŋ kamken ë röt ke cie lēc Nhialic. ¹³ Kēya, yok aacīi bī nhiam ku jīemku kāk liu luoi cī gām yo yic buk looi. Nhiaamda abī nhom pēk luoi cī Nhialic yiëk yo yic. Ku ala yic luoida yen loiku kamkun. ¹⁴ Yok

aaciĩ bi nhiam apei cit tẽn bi yen ke rot luoci thĩn tẽn kęc yok bẽn tẽn we, rin ci yok Wět Puoth Yam rin Raan ci loc ku doc bęi tẽn we. ¹⁵ Ku yok aacie nhiam luoci ci koc kők looi. Kę yeku ęjōth ę lōn bi gamdun rot juak rin bi luoci ę kamkun rot juak apei ku thięi piny. ¹⁶ Ku buk lęu buk Wět Puoth Yam la lęc koc bęi mec ke we, rin acuk wic buk nhiam luoci ci Nhialic gām koc kők bik looi bęi kők yiic.

¹⁷ Ku cit lōn ye wěl ci gōt athōr thęer wěl Nhialic yic ye lueel ęlā, “Raan wic ye bi nhiam adhil nhiam rin Bęny.” ¹⁸ Rin raan rot leec ę rot acie yen ye gam, ee raan ye Bęny leec.

Paulo ku koc rōt cōl aaye atuuc

11 ¹ Awięc bāk kę ca wuōc guum, tę ci yen kęn duęr kuc. Wek aa lęn bāk looi kęya. ² Yen aye tiel dōm tę tię yen koc kők ke wickę bik we muōr, ku ę yen lōn ę Nhialic aya. Wek aa cit nyen bim ca loc muony tōk bi thiaak, yen Raan ci loc ku doc. ³ Wek aa ęic anyikōl wāar duōę kępiiny Eba ę pel nyinde. Yen ariōc lōn bi wek cięt kęnę. Wek aabi duōę ku pālķę nhięrdun nhięer wek Raan ci loc ku doc. ⁴ Ayakę guo nhiaar ku gamkę tę biĩ raan dęt bi we bẽn lęc Jethu dęt cie yen Jethu cuk lęc we. Ku wek aa puōth miet ku tääukę wenhiĩm piny ku gamkę węi ku wět, kāk cie Węi ku Wět Puōth Yam wāar cuk lęc we.

⁵ Aya tak lōn kocķa yakę ke tię cięt kek aa tuucdiť, aaciĩ diť tẽn ęa acin, ku acā ye tak lōn aa tuuckun kā aa loi luoci path wēr kek ęa. ⁶ Tędę, yen akęc piōc ba ęic ajam apath koc nhiĩm, ku yen aęic kaę. Kęnę aca nyuōth we kājuęc yiic ę dhōl juęc yiic.

⁷ Wek aa kęc kaę thięc bāk ęa riōp wāar lęc yen we Wět Puoth Yam ę Nhialic. Yen aciť rot dhuōk piny ku luōi ę path rin bi wek aa kocdiť. Ye kęrac yen ca looi? ⁸ Tęwāar luui yen ę kamkun, yen a ęa ye koc akuut koc kők ci gam riōp. Aake ęa rum bi yen we bẽn kony. ⁹ Ku wāar ręer yen kek we, acin raan ca rāam nhom bi ęa kony. Mięthakāi ci gam wāar bō Mathedonia aaci kęrięc ebẽn więc ke bęi tẽn ęa. Acin kę ca kaę thięc tẽn we, ku yen aciĩ rot bi kaę der weyięth acin. ¹⁰ Ku cit ęmęn ręer yiny Raan ci loc ku doc kek ęa, acin raan pan Akaya bā pęen ba ciĩ jam kanhiaam kęlā. ¹¹ Tę lueel yen ye lōn yen aciĩ rot bi kaę der weyięth, ke ye rin ciĩ yen we nhiať? Aęic Nhialic lōn nhięer yen we!

¹² Yen abi la tuę ęa ęa loi kę luoci ęmęn, rin bi kocķa cięn kę ye kek nhiam, lōn ye kek luui cimeńda aya. ¹³ Kocķa aacie atuuc acin. Aa koc węę luocien yic, ku loikę rōt cięt ke ęa atuuc Raan ci loc ku doc. ¹⁴ Acin kę gęi koc thĩn! Na cōk a Bęny jakrec ka loi rot bi cięť atuny nhial ę ęer bęi. ¹⁵ Kęya, acin kęril tō thĩn tę ye atuōcķe rōt cōl aaye atuuc luoci la cōk. Ku keek aabi awuōc thōę kek kākken loikę ke yok akōldā.

Tę ci Paulo guum thĩn ke ye atuuc

¹⁶ Aca lueel wāar ku aben ber yic, acā wic bi la raan ye tak lōn cin yen kę ęic. Ku na yakę tak lōn cin yen nhom, ke we pāl ęa ba nhiam kākkięn ęa lęc we. ¹⁷ Tę ye yen rot leec kęlā, ke yen ajam cimeń raan ciĩ kęn ęic. Ku acie tę

wíc Běny ye thîn. ¹⁸ Ku ěmĕn ye kɔc kɔk jam ě nhiam cīt tē ye kɔc pinyňhom jĕem thîn, aba looi kĕlā aya. ¹⁹ Wek aa ɲic kăŋ apei ku aŋot nhiarkĕ bāk wĕl kɔc kuc kăŋ buɔɔth yiic. ²⁰ Wek aa wĕl raan we loony gam, raan kăkkun cam, raan rot cɔl aril ě we, raan nhiam rot tăău tueŋ raan na cɔk we ɲuɔɔt nyĭn, ka ɲot cĭn kĕ mankĕ thîn. ²¹ Yĕn acĭ guɔp yăr ba gam lɔn yĕn akĕc kăkkă looi.

Kĕ ye raan dĕt wíc bĭ yenhom lec ye, ke yĕn alec yanhom ye aya. Yĕn ajam ěmĕn ciĕt ya kuc kăŋ. ²² Na yekĕ kuat Ibru, ke yĕn ě Ibru. Na yekĕ kɔc Itharel, ke yĕn ě raan Itharel. Ku na yekĕ dhiĕnh Abaram, ke yĕn ě raan Abaram aya. ²³ Ye kĕ kɔc lui rin Raan cĭ lɔc ku dɔc? Yĕn ajam jam raan cĭ muɔl, ku yĕn ě raan ě luoi ɲuĕĕn tĕnĕ ke! Yĕn acĭ luoi luoidit apei tĕnĕ ke. Ku yĕn acĭ mac arak juĕc tĕnĕ ke. Ku yĕn acĭ that thăndit apei tĕnĕ ke, ku duĕr thou arak juĕc. ²⁴ Yĕn acĭ that waat thiărdiăk ku dhoŋuan arak dhiĕc kɔc Judeo. ²⁵ Ku kɔc Roma aacĭ ya that arak diăk atuel. Ku biôk ya aleel arak tɔk. Ku riăi ěcĭ riăăk wĭir arak diăk ke ya wĕĕr thîn. Ku arak tɔk, yĕn aca akɔl ku wĕĕr thɔl wĭir. ²⁶ Ku akôl kɔk căthdiĕ yic, yĕn acĭ rɔm kek kăkjuĕc kɔc nɔk. Ku duĕr mou wĕr yiic, ku duĕr cuĕr ya rum. Ku duĕr kockiĕn Judeo ya nɔk. Ku duĕr kɔc cie kackiĕ ya nɔk. Ku yɔk kăk kɔc nɔk geeth ku bĕĕi yiic ku Adĕkdiĕet yic. Ku tĕnĕ kɔc rôt looi ke cīt kɔc cĭ gam. ²⁷ Yĕn ě ya ye luoi apei ba guɔp thiai ku că ye nin akôldĕt, yĕn ya ye cɔk nɔk ku rou. Ku yĕn ě lac rĕĕr ke cĭn miĕth ku tĕ niin yĕn thîn. Ku yĕn ya ye rĕĕr ya nĕk wiir rin cĭn yĕn alĕth juĕc ya kony ě wiir. ²⁸ Ku kăjuĕc kɔk acă luel, yĕn ě rĕĕr ya tĕk akôlakɔl rin akuut kɔc cĭ gam ěbĕn. ²⁹ Tĕ niɔp raan gam yic, ke yĕn ě rot yɔk ya niɔp aya. Ku tĕ cɔl raan raan dĕt aloi adumuɔm, ke yĕn ě rĕĕr ya rem puɔu apei.

³⁰ Na le kĕ cɔl yĕn ajam ě nhiaam, ka kăk ye nyooth lɔn yĕn acĭ ril. ³¹ Aɲic Nhialic, Wun Běny Jethu lɔn cĭi yĕn lueth yĕn lueel. Bĭ rienke aleec atheer. ³² Wăăr tɔ yĕn Damathkuth, bĕny rĕĕr ě Bĕnyŋaknhom Aretath cɔk ě că apuruuk ě geu tiit tɔɔu kal thok bĭk ya dɔm. ³³ Ku yĕn acĭ bĕn tăău alom yic, ku luĕĕŋ yĕn tĕyɔr păny kɔu ku kual rot.*

Paulo acie nhiam kăk cĭ nyuɔth ye

12 ¹ Yĕn abĭ dhiel la tueŋ ya jam ě nhiaam cɔk alɔn cĭn yĕn kĕpuoŋ ye yɔk thîn. Ku ěmĕn yĕn abĭ jam kăk ca tĭŋ cĭ nyuɔth ě Běny. ² Aɲiec ruɔɔn thiăăr ku ɲuan cĭ bar, raan cĭ gam ěcĭ jɔt ku yĕth tĕmec apei pan Nhialic. Acă ɲic ayic lɔn ě yĕn guăpde ku lɔn ye kek wĕike kek cĭ la nhial, ee Nhialic yĕn aɲic ye. ³⁻⁴ Cĭmĕn awĕn cĭ yĕn ye lueel, aɲiec yĕn raan kĕnĕ acĭ jat pan Nhialic. Ku aber yic, acă ɲic lɔn ě yĕn guɔp ěbĕn, tĕdĕ ke ya abăŋ guɔp yĕn cĭ yăth pan Nhialic, ee Nhialic yĕn aɲic ye. Ku tĕĕn acĭ kăk cĭi raan lĕu bĭ ke kuany yiic yethok pĭŋ, kăk cĭi pĕĕn bĭ ke cĭi luel. ⁵ Alĕu ba jam ě nhiaam rin raan cĭt kĕnĕ, ku yĕn acĭi nhiam ě rienkiĕ, rin na luɔɔi kĕya, ke pial yic diĕ. ⁶ Na wiĕc ba nhiam kĕlā, ka cie lɔn kuc yĕn kăŋ rin ě yic yĕn aba lueel. Ku yĕn acĭi bĭ nhiam rin acă wíc bĭ la raan ye tak lɔn ɲic yĕn kĕriĕĕc ěbĕn, ke cie kĕ căk tĭŋ ke luɔɔi tĕdĕ ke lueel.

⁷ Yĕn acĭ nyuɔth kăjuĕc, kĕya yĕn acĭ yĕn kĕril ya tuɔm cĭt kou bĕn yɔk. Acĭt lɔn cĭ atuny Běny jakrec bĕn bă bĕn that ku gĕl yĕn ba cĭi nhiam. ⁸ Yĕn

* 11:23Luci 16:23 * 11:24L.rou 25:3 * 11:25Luci 16:22; 14:19 * 11:26Luci 9:23; 14:15

* 11:32-33Luci 9:23-25

acî Bëny lõj arak diäk bi kē ban yen nyaai. ⁹Ku acî bën bëër, “Ee dhëëndië yen awiëc, rin riëldië aye jal gam apeî tē njic raan ye lõn cīi yen ril.” Këya yen amit pušu ba nhiam wēt cī yen ril rin bi yen riel Raan cī lõc ku dōc ya tiit lõony yaguōp. ¹⁰Yen ē pušu miet tē cīi yen ril, ku tē lëët yen, ku tē le yen kërëec cā yök, ku tē guum yen, ku yök kārıl kōk rin Raan cī lõc ku dōc. Rin tē niōp yen ke yen ē riëldië.

Paulo ē dieer kōc cī gam gen Korinth

¹¹Yen ē ya cīt raan cīn kē njic wäär ē yen yanhom læc. Ku aa wek cā cōl alui cīmën raan cīn kē njic. Ku nuōt aa wek aa cā læc ke. Cōk alōn ye yen raan cie kuëëc nhom, ke yen acīi tō ciëën tēnē atuuckun yakē yök ciët kek njic kañ. ¹²Kāk raan nyuōth lõn ē yen atuuc cīmën kāk kōc gōi, ku kāk riel Nhialic nyuōth, aacī rōt looi ē kamkun amääth-amääth. ¹³Yenō ca looi rin akuut kōk kōc cī gam kēc looi ē rienkun, cie kē kēc yen kuōny wic tēnē we? Pālkē awuōc ca looi piny tēnē ya.

¹⁴Kēnē yen abī nēmđië yic a diäk tēnē we ku acīn kē ba wic bi wek ya kony. Aa we nhīim wek aa wiëc ke, aacie wëëukun. Aacie mīth kek dhil kōc ke dhiëth ke muōc, aa kōc ke dhiëth kek aadhil mīth muōc. ¹⁵Yen abī pušu miet ba we gām kǎñ ëbën ayī piërdië. Na nhiaar we apeidit kēlä, ke nhiërdun tēnē ya bi kuur?

¹⁶Abāk gam lõn kēc yen rot tääu weyiëth. Ku abī raan dēt luel lõn cī yen wēt pušk kōu piny ku deēp we ē lueth. ¹⁷Ye kēdē, le raan ca tuōc we, le raan cī we la ruëëny ē rienkië? ¹⁸Yen acī Tito lõj bi la, ku cal wāmääth dēt cī gam ala kek ye. Cī Tito we ruëëny. Cīi Tito ku yen kē tō yopuōth ye looi ē dhël tōñ thōñ?

¹⁹Tēdē ayakē tak tēthëer wäär lõn wic yok ye ku buk rōt kony wenhīim. Aacie tēde! Yok aa jam cīt tē wic Raan cī lõc ku dōc ye buk jiem thīn ke yo deëi Nhialic. Ku kāk yeku ke looi ëbën mǎthkuan nhiarku ke, aaye looi rin bi we kony. ²⁰Yen ariōc pušu ciët ba yök ke tē ye wek ke luui thīn cīi yen bi yuum pušu tē le yen bën, ku tē ye yen ke luui thīn acīi we bi yuum puōth aya. Yen ē dieer ciët ye agōth, ku tuōc ē pušu, ku nhiër ē rot ku tiël ku lëët ku luōm ku nhiaam ku aliäap kek ba yök. ²¹Yen ē pušu riōc ciët Nhialic ya luōi bā cōl ayār guōp tē ben yen we la neem. Ku yen abī pušu lõny rin kōc juëc aa ñot ke kēc adumuōmken theer puōl, kāk bal cīi path.

Lëk ciëën

13 ¹Kēnē, yen abī nēmđië yic ya diäk tēnē we, “Ku kuat awuōc ye luel raan guōp adhil a kēn cī kōc karou, tēde ke ye kōc juëc kañ tiñ.” Cīt tē ye wël cī gōt athōr theer wël Nhialic ye luel thīn. ²Wäär le yen we neem kēn ye nēm yic rou, yen acī kōc kārëc looi ku kuat raan dēt lëk bīk cīi ben la tueñ ke loi kākka. Ku wek aa ben lëk ëmën mec yen ke we. Tē ben yen la ka cīn raan kārëc looi ba puōl ke cā tēm awuōc. ³Abī kēnē dhiel nyooth tēnē we lõn yen ē jam rin Raan cī lõc ku dōc. Tē cōk yen we ka cīi bi niōp, abī riel apeî. ⁴Ee yic, ee cīn riel wäär piëët ye tim cī rīu kōu, ku ëmën apir riel Nhialic yic. Yok aa cīn riel ē rōt cīmën wäär cīn Raan cī lõc ku dōc riel. Ku ëmën cī yok ya tōk kek Raan cī lõc ku dōc, yok aabi la riel Nhialic tē luui yok kek we.

* 13:1L.rou 17:6; 19:15

⁵Wiëckë bāk yēn them, dhielkë röt them ë röt ku abāk yök lōn Raan cī lōc ku dōc arēēr kek we. Na cie këya, ke wek aacī mää. ⁶Ku abāk yök aya lōn acie kërāc yēn cuk looi wäär bīi yök Wēt Puōth Yam tēnē we. ⁷Yok aa rōök rin cīn yēn kërēc bāk looi, ku acie lōn wīc yök ye buk röt nyuōōth ke yō ye atuuc path, yök aa rōök bī ya kēpath yēn yakē looi cōk alōn ye yō tīn ke yō cī kuōc luui. ⁸Yok aa kēc Nhialic yiēk riel bī yök wēt ë yic rac, yök aacī yiēk riel bī yök yic yāth tueŋ. ⁹Cōk alōn kōc yök, ke yök aa puōth miēt tē ril wek, ku yök aa rōök lōn bī wek röt bēn cōk. ¹⁰Këya, yēn agēt athōr kēnē ke ya mec tēnē we, rin na la yet ke ya cīi bēn jam wēl rēc tēnē we ë riel cī Bēny gām ya, riel bī yēn we col aala cōk gamdun yic, acie riel rēc yēn we.

Muōth ciēēn

¹¹Ku ēmēn miēthakāi, miētkē puōth. Yiēkkē wenhīim luoi la cōk, piēŋkē wēlkiē, yakē röt piēŋ wēl ku rēērēkē ke dōōr ë kamkun. Ku Nhialic ë nhiēr ku dōōr gam abī rēēr ke we.

¹²Miāthkē röt ë kamkun muōth kōc cī gam. Kōc Nhialic ēbēn rēēr ë tēn aa we muōōth.

¹³Bī dhēēŋ Bānyda Jethu Krītho ku nhiēr Nhialic ku Wēike rēēr ke we ēbēn.

Athör cī Paulo gät kac pan Galatia

Wët nom

Tëwën cī ke wët puoth yam ye kac jam wët Jethu jock bī pißc, aci kac cie kac Itharel bën nhiaar. Ku wët yen cī bën bën nhial ë lön nadë ke lõj Mothith yen bī dhiel theek rin bī raan jal a Krīthian. Ku ë yen kē cī Paulo bën a jam wët cī yen ë yic, rin wët tōj ë yic, ee pīr la yic gam Jethu, yen bī kac rēer thīn ëbën ke Nhialic. Ku kam kac cī gam pan Galatia, pan mec kac Roma Athia cōk ciēen, kac kōk ke cī bën thīn aaci Paulo bën aa jōny. Ku yekë lueel lön dhil raan Lōj Mothith theek bī jal a raan path ke Nhialic.

Paulo aca athör kēnë gōt bī gam la cōk dhuōk ciēen bī kac cī wel nhīm cī pißc ë lueth cōl aloi yic. Aci kaŋ nyuōth ke lön le yen yic, bī ya cōl atuny Jethu Krītho. Aci dēt yic ke lön wët ye yen cōl atuuc abō tēnë Nhialic, acie riel ë raan, ku luōnde tēnë kac cie kac Itharel ë rōt. Tēen, yen aci yen wētde dēt yic, lön ee gam ë rot yen ë kac cōl aala cōk tēnë Nhialic. Aci nyuōth wēlke cōk ciēen, lön ciēŋ path kac cī gam ë cāth bī kac cath atheer kek nhīer, ku gam bën bei tēnë Raan cī lōc ku dōc.

Käk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-10

Riel Paulo ye yen ke atuuc 1:11-2:21

Athör dhēŋ ë Nhialic 3:1-4:31

Läau nom ku luoi kac cī gam 5:1-6:10

Thōk ë wēl 6:11-18

1 ¹Yen Paulo, wäär kueny Jethu kek Nhialic ba ya atuny Jethu wäär cī Wun Nhialic jōt bei raŋ yic. Acie raan ë path yen kuany ya ba ya atuny Jethu. ²Yen yōk miēthakāi cī gam rēer kek ya ë tēn, yōk aa gēt we athör kēnë buk wek akuut kac cī gam pan Galatia muōth ëbën.

³Bī Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Krītho we gām dōr ku athieiden.

⁴Rin bī yen yō luōny bei lēŋ kēnë yic, Raan cī lōc ku dōc aci thou rin adu-muōmkua rin theek yen Wāda Nhialic. ⁵Bī Nhialic aleec akōlriēc ëbën. Yenakan.

Wët Puoth Yam

⁶Kē cāk looi acā gōi apeidit. Kam thīn yen cī wek guo jāl raan wäär cōl we aa ril cōk, Bānyda Jethu. Ku yakë gam piōoc dēt yakë cōl aye Wët Puoth Yam wēl athör kōk. ^a ⁷Ku yeen acie Wët Puoth Yam acin. Ku wēt lueel yen ye kēlā, ë rin ala kac kōk wic ye bīk kac la liāp nhīm, ku wickë bīk athör wēl

a 1:6Rin diik Raan cī lōc ku dōc.

Jethu waar yiic. ⁸Na cök atuny Nhialic, nadë ke ye ʔo, ʔok piöcc kē cī thön kek athör wël Jethu wäär cuk piöcc tēnē we, ke diēt Nhialic nāk raan kē cīt kēnē looi ku cuet mæc. ⁹Acuk kaŋ lueel, ku abuk bēn ber yic ēmēn, na le raan piöcc we wël cī thön kek wël cāk gam theer, ke diēt Nhialic cōl anāk raan kēnē ku cuet mæc.

¹⁰Ye ciēt alæc ē raan yen wiēc ēmēn? Acie ye, kē wiēc alæc Nhialic. Ye lōn bī ʔa piŋ raan ēbēn? Na ʔa ŋoot ke ʔa them ba looi kēya, ŋuŋt ʔen acie alony ē Jethu.

Paulo aci Nhialic cōl

¹¹Calkē alēk we miēthakāi cī gam, wēt Jethu ʔa piöcc tēnē we acie wēt raan ē path. ¹²Acā ʔōk tēnē raan ē path, ku acie raan ē path yen piöcc ʔen ē wëlkā. Ee Jethu nhom yen aa nyuth ke ʔa.

¹³Acī lēk we yen tē ciēŋ ʔen thīn wäär rēer ʔen kam kōc Itharel ē lōŋden yic, ku tē ye ʔen kōc cī wēt Jethu gam nāk thīn. Ku aca them ba akut kōc cī gam rac. ¹⁴Acīn raan wār ʔa thēk lōŋ Mothith, lōŋ kōc Itharel, ee kōc riēc kek ʔa yiic ēbēn. Lōŋ wārkuān dīt athēek apei dīt.

¹⁵Nhialic ē dhēēŋde yic, yen ago ʔen guo kuany ke ʔa kēc cak dhiēeth, ku cōl ʔen ba ʔa aluonyde, ¹⁶bī Wēnde cōl anyuth rot ʔa, ku ba wētde la piöcc tēnē kōc cie kōc Itharel. Acīn raan cī ʔen la tēnē ye bī ʔa la wēt, ¹⁷nadē ke ʔa cī la Jeruthalem ba atuuc wäär kek kōŋ la wēt Nhialic yic tēnē ʔa, la tiŋ bīk ʔen la lēk kē luōi. Yen aci la Arebia nyin yic, ku dhuōk Damathkuth. ¹⁸Yen aci run kadiāk bēn la thōl, ku jal dhuk Jeruthalem ba wël la deet tēnē Pīter. Ku la rēer kek Pīter tēcīt tēn nīn kathiāār ku ŋuan. ¹⁹Acīn atuuc kōk juēc ca bēn ʔōk, ee Jemith mēnh ē Bānyda Jethu ē rot yen aca bēn ʔōk.

²⁰Kē gāt we ē yic. Aŋic Nhialic acie lueth yen luēl.

²¹Nawēn ke ʔen aci bēn la bēēi kōk yiic pan Thiria ku pan Cilicia. ²²Ye nīnkā kōc akut kōc cī gam pan Judia aake kuc ʔa. ²³Kēnē ŋickē ē kēnē ye kōc kōk lueel ēlā, “Mony wäär ʔo nōk ʔok kōc cī gam, yen apiöcc wēt wäär wīc bī rac ēmēn.” ²⁴Ku yen aaci kek Nhialic bēn leec rin cī yen ʔa wel puōu ba ʔa raande.

Paulo ku atuuc kōk

2 ¹Na la ruōn thiāār ku ŋuan thōk ke ʔa ben la Jeruthalem ʔok Barnaba, ku luath Tito kek ʔa. ²Yen a ʔa la Jeruthalem rin cī Nhialic ye nyuōth ʔa ba dhiel la. Na la rōm ē rot kek kōc wat akut ē kōc cī gam nhom Jeruthalem, ke jal lēk ke yen Wēt Puoth Yam Jethu ʔa piöcc tēnē kōc cie kōc Itharel. Rin acā wīc bī kē ca looi theer ku kē luōi ʔa akōl ciēn kēpuoth ʔōk thīn. ³Raandiēn wēn cath kek ʔa cōl Tito, tēwēn cōk yen a raan pan Gīrik aci raan cie mac thīn bī cōl aŋot, ⁴cōk a wäär wīc kōc kōk ye bīk looi kēya. Kōc kōk aake ye rōt looi bīk aa kōc cī gam, ku keek aake ye rōt kuēl akut yic ke ye luum, aa wīckē bīk ŋic ye nhom lāāu ŋō yen rēer kek ʔok, kōc cī mat kek Jethu. E wīckē bī ʔa lōŋ Mothith yen yeku theek. ⁵Ku rin wīc ʔok ye buk Wēt Puoth Yam ŋiec muk tēnē we bāk yic ŋic, wētde akēcku bēn gam.

* 1:13Luoī 8:3; 22:4-5; 26:9-11 * 1:14Luoī 22:3 * 1:15-16Luoī 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18

* 1:18Luoī 9:26-30 * 2:1Luoī 11:30; 15:2

⁶Ku kɔc wäär kek ye ke cɔl kɔc wat akut nhom, kënë a lueɛl rin acin kē ye waar tēnē ʔa, ye kek ʔiŋa. Nhialic acin raan ye lušk wēi, acii kɔc ye tek ʔiic, kɔc röt cɔl kek wat akut nhom, acin kōk yam cik nyuöth ʔa. ⁷Acie këya, acik tiŋ lɔn ē Nhialic yen acä gām ē luɔi kënë, ba Wēt Puöth Yam nyuöth kɔc cie kɔc Itharel, cimen wäär ci Piter kuany bi Wēt Puöth Yam la nyuöth kɔc Itharel. ⁸Ee riel Nhialic yen aci ʔa looi ba ya atuuc rin kɔc cie kɔc Itharel, cimen wäär ci Piter looi ke ya atuuc tēnē kɔc Itharel. ⁹Jemith, ke Piter ku Joon wäär cit kek kɔc wat akut nhom, acik bēn ɲic lɔn ē Nhialic yen aci ʔa gām luɔi kënë. Aaci ʔo bēn dɔm cin ʔen ku Barnaba, ku bi nyooth lɔn yok aa loi tök ke ke. Ku jolku gam lɔn ʔen ku Barnaba, yok aabi luui kek kɔc cie kɔc Itharel, ku keek aabi aluui kek kɔc Itharel. ¹⁰Kē cik bēn thiēc tēnē ʔo ē lɔn buk kɔc ɲɔŋ nyin akuöt den yic aa kony, ku kënë yen ē kē nhiaar ba looi.

Paulo aci kē looi Piter maan

¹¹Tēwēn rēet Piter Antiök, ʔen aci bēn jai wētde kɔc nhiiim ēbēn rin ci yen awuöc looi awuöc dēi kɔc ēbēn. ¹²Wäär kēc kɔc ci Jemith ke tooc guo ʔēet, Piter aye mīth kek wāmāthakua ke ye kɔc cie kɔc Itharel, na la kockä ʔēet, ke Piter tem yethok bi cii ben mīth ke ke, rin ci yen guöp riöc kɔc ye lueel lɔn kɔc cie kɔc Itharel aadhil ɲoot. ¹³Kɔc Itharel wäär rēer thin aaci bēn met Piter cök agut ci Barnaba aci met thin aya, ee luɔi kariöc kënë yic. ¹⁴Na wäär la tiŋ lɔn keek aacii cath dhēl la cök dhēl Wēt Puöth Yam yic, guo lēk Piter kɔc nhiiim ēbēn, “Yin ē raan Itharel ku yin rēer kek kɔc cie kɔc Itharel ke ʔi cit ke, ʔeŋö ʔo yin kɔc cie kɔc Itharel lēk bik pīr, pīr kɔc Itharel?”

Kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel aaye gam kony ēbēn

¹⁵Ee yic, yok aci dhiēeth ʔo ye kɔc Itharel, ku yok acie kɔc thāi kɔc la gup adumuööm, cit tē ye ke caal thin. ¹⁶Ee këya, anjicku lɔn ē ɲöth Jethu, yen ē raan cɔl ala cök Nhialic nhom, gam ci raan wēt Jethu gam yen ē raan cɔl apir Nhialic nhom. Ku acie thēk löŋ theer yen kɔc cök piny Nhialic nhom. Yook aya, acuk gam yen wēt Jethu, ku bi Nhialic ʔo kony buk la cök yenhom. Ku acie thēk löŋ theer yen bi ʔo kony, rin acin raan la cök Nhialic nhom rin ye yen ke löŋ theer theek. ¹⁷Na yeku them buk la cök Nhialic nhom rin ci yok mat kek Jethu, ku yeku gup la adumuööm cimen kɔc cie kɔc Itharel, ye kënë nyuöth lɔn ye Jethu ye nhiaar bi raan adumuööm looi? Acie yic. ¹⁸Na wiēc ba löŋ ca rac ben cök, ka ye nyuöth lɔn ʔen ē lööŋ dhoŋ köth. ¹⁹ʔen a ʔa pīr aya wātheer tēcit tē wic löŋ ye thin. Ku wäär ci ʔen wēer bei ē löŋ kënë yic, aci rot bēn lēu ba pīr tēnē Nhialic, ciēt ʔa ci nōk kek Jethu tim ci riü kōu. ²⁰Rin acie ʔen, ʔen ben wēikiē muk. Ee Jethu yen ajol pīr ʔaguöp. Pīr pīr ʔen emēn, ʔen apir, pīr rin gam ci ʔen wēt Jethu gam, raan nhiaar ʔen arēk abi wēike gam rienkiē. ²¹ʔen acii jei dhēŋ ē Nhialic. Ku na raan ye la cök Nhialic nhom rin löŋ theer, ka nyooth lɔn Raan ci lɔc ku dɔc aci thou ē path.

Löŋ, tēdē ke ye gam

3 ¹Kɔc cīn puöth pan Galatia! ʔeŋa ci we wel puöth? Ku thon Jethu Kritho tim ci riü kōu acäk piŋ. ²Lēkkē ʔa tööŋ kënë, we yök Wēi Nhialic rin ci

wek lõg theer theek, aye rin ci wek Wët Puoth Yam gam? ³Yenö jol wek ciën puõth kēlä, bāk jock Wēi Nhialic, wiēckē ěmēn bāk thōl nhom riēdun ě rōt? ⁴Cīn kē cī kuat kārīl cāk ke yōk waar wegup? Ee yic aala kē cī dhiel looi. ⁵Ye Nhialic kē dīt kōc gōi looi kamkun, ku gēm we wēike rin theek lõg Mothith, ku aye rin cī wek ke Wët Puoth Yam piñ ku gamkē?

⁶Tiēṅkē wādīt Abaram, acī lueel athōr theer wēl Nhialic yic, “Lōn cī yen Nhialic gam, ku rin cī yen wēt Nhialic gam acī Nhialic bēn looi bī la cōk yēnhom.” ⁷Alēukē bāk deet yic lōn mīth Abaram ayic, aa kōc cī wēt Nhialic gam cīmēn wāär cī Abaram ye gam. ⁸Acī gōt athōr theer wēl Nhialic yic lōn Nhialic abī kōc cie kōc Itharel looi bīk la cōk yēnhom, rin gam cī kek wētde gam. Ke yen athōr theer acī Wēt Puoth Yam nyuõth Abaram ēlä, “Rienku, Nhialic abī raan wut ēbēn dōc.” ⁹Abaram acī wēt Nhialic gam, go Nhialic dōc. Ku yen tēde ēbēn, kuat raan cī Nhialic gam aye dōc cīmēn Abaram.

¹⁰Kōc lui lõg theer, acīēēn rac aṅoot panden. Rin acī lueel athōr theer wēl Nhialic yic ēlä, “Kuat raan cie kē cī lueel lõg yic theek ēbēn, atō acīēēn rac yic.” ¹¹Ěmēn acī rot nyuõth lōn acīn raan bī la cōk Nhialic nhom rin lõg theer, rin acī athōr theer wēl Nhialic lueel ēlä, “Ee raan cī Nhialic gam ě rot yen abī pīr la cōk yōk Nhialic nhom.” ¹²Ku lõg theer acīn yic gam, tēcīt tē cī athōr theer wēl Nhialic ye lueel thīn ēlä, “Raan ye looi kē cī lõg lueel ēbēn yen abī pīr.”

¹³Rin cī Jethu thou rienkua, acī yōk wēēr bei thou yic, thon yen ye lõg lueel, rin aye athōr theer wēl Nhialic lueel, “Raan cī nōk ku nōk tim nhom ě raan cī Nhialic tēm awuōc.” ¹⁴Acī Jethu looi kēya, ku bī dōc Nhialic wāär cī lueel ka bī gām Abaram, bī gām kōc cie kōc Itharel aya rin Jethu. Ku rin gamda yen abī yō cōl aa yōk Wēi Nhialic wāär cī thōn yen Nhialic.

Lõg ku wēt cī thōn

¹⁵Miēthakāi cī gam, ee kēn rot looi akōlakōl yen aba thōṅ, tē cī kōc karou nyuc ku gamkē wēt tōk ku gātē athōr ku thenyē yic, ka cīn raan ben kē wēn dhoṅ kōu, nadē ke juēk thok dēt kēc ě mat. ¹⁶Nhialic acī athōnde lēk Abaram ku tēnē manhde. Acī athōr theer wēl Nhialic ye lueel, “Ka miēthke,” Ku wētde yic kōc juēc, aye lueel, “Manh tōk,” Ku manh kēnē yen ě Raan cī lōc ku dōc. ¹⁷Kē wiēc ba lueel ě kēnē yic, ee lōn nadē ke Nhialic acī mat kek Abaram, ku yēen acī bēn muk nhom apath. Lõg wāär gem ruōñn buot kaṅuan ku thiārdiāk cōk, acī kē cī Nhialic gam kek Abaram bī bēn dhoṅ kōu. ¹⁸Na miōc Nhialic ye gam rin lõg, ka cī ben a kē cī thōn yen lui. Kēya, ee rin wēt wāär cī Nhialic thōn wādīt Abaram yen agem Nhialic kēnē tēnē ye.*

¹⁹Ke yēen, yenö kē looi lõg? Lõg aa met Nhialic thīn, rin bī kārēc rōt looi aa nyuõth. Ku bī rēēr thīn yet tē bī manh bī lōk dhiēēth kuat Abaram yic bēn, raan wāär cī Nhialic wēt thōn Abaram ě rienke. Lõg atuuc ě Nhialic kek aake bī ye piny, ku gēmē raan cī jāl bēn. ²⁰Ku na ye akut tōk, ke raan tō kam kōc acī ben wīc, Nhialic ě tōk.

* 3:6Cäk 15:6; Rom 4:3 * 3:7Rom 4:16 * 3:8Cäk 12:3 * 3:10L.rou 27:26 * 3:11Yab 2:4

* 3:12Leb 18:5 * 3:13L.rou 21:23 * 3:16Cäk 12:7 * 3:17B.bei 12:40 * 3:18Rom 4:14

Wët looi ë lõn

²¹Ci lõn kāk cī Nhialic thōn dhōl yiic? Acie kēya rin na kōc pinyinhom cī lõn yōk, lõn bī pīr akōlriēec ēbēn bēēi, diēt raan ēbēn acī la cōk Nhialic nhom rin theek yen lõn kēnē. ²²Ku acī gōt athōr theer wēl Nhialic yic lõn pinyinhom ēbēn arēer riel jōnrac yic, ke yen wēt wāär cī Nhialic lueel ka bī gām kōc rin Jethu, acī gām kōc cī wēt Jethu raan cī lōc ku dōc, gam.

²³Ke gam kēnē kēc yēēt, lõn acī yō looi buk ciēt kōc cī mac, yet tēwāär jōl wēt puōth yam rin gam war kōc nyuōth. ²⁴Ku ë lõn yen ë muk kōc yet tē bī Raan cī lōc ku dōc bēn bī yō bēn cōk piny Nhialic nhom, rin cī yōk wētde gam. ²⁵Ēmēn cī wēt Jethu bēn ku gamku, lõn acie yen ben yō mac.

²⁶Ee gam yen ë we cōl aaye mīth Nhialic ë tōk kek Jethu raan cī lōc ku dōc. ²⁷Wek cī muōc nhīim bāk aa tōk kek Jethu. Wek aa cieñ alanh pīr kek Jethu guōp. ²⁸Kēya kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel, alony ku raan cie alony, tik ku moc aa thōñ ēbēn, week ēbēn wek aa tōk, wek cī mat kek Jethu raan cī lōc ku dōc. ²⁹Na yakē kōc Raan cī lōc ku dōc, ke wek aa mīth Abaram, ku wek aabī kēwāär cī Nhialic thōn Abaram yōk.*

4 ¹Kē lueel akīn, manh koor yen bī kāk wun lōk thōn aye jōōr cīmēn alony cōk alon ë yen ala kāñ ēbēn. ²Tē nōt koor yen ala kōc kōk ye muk, ku loikē bī kē cīk lueel dhiel apiñ, yet akōl bī wun ye lueel meth acī dīt alēu bī kākke jal thōn. ³Ee kēya, wāär aya yōk aa yō ye alony jak la riel pinyinhom, wāär kēc yōk yic guō nīc. ⁴Na wāär la nīn thōk, go Nhialic Wēnde tuōōc pinyinhom. Acī bēn kecīt raan bī dhiēēth tik ë path. Ku muk lõn kōc Itharel, ⁵bī kōc bēn kuōny bei lõn kēnē yic, ku bī nadē ke yō ye mīth Nhialic.

⁶Rin ye wek mīth Nhialic, Nhialic acī wēl Wēnde tuōōc yōpuōth, ku wēl ë yō cōl adhiau ēlā, “Wā, Wādiē.” ⁷Kēya yīn acī ben alony, yīn ë manhde. Rin ye yīn manh Nhialic, Nhialic abī yī gām kāk ke cī tōu miēthke.*

Paulo anhiar kōc pan Galatia

⁸Theer wek aa we kuc Nhialic, ku kēya wek aa we ye loony jakrec cie Nhialic. ⁹Ku ēmēn nīc wek Nhialic tēdē alēu ba lueel aya lõn Nhialic anīc we, ye kēdē wīc wek ye bāk dhuk tēnē jakrec nīōp wāär mac piny? Yēñō wīc wek ye bāk ben aa loony cīmēn theer wāär? ¹⁰Bī ya nīn kōk kek yakē ke muk nhīim, ke pēi ku run aya. ¹¹Yen acī yic nēer we! Lēu bī ya luci ēbēn ca looi tēnē we yen cīn wētde yic?

¹²Wek aa liēm miēthakāi cī gam, calkē rōt aa cīt ya. Ee yic yēn aya, yēn acīt we. Acīn kārēc cāk luī ya. ¹³Adhielkē muk wenhīim lõn wāär piōōc yēn wēt Jethu tēnē we tuēñ, ee rin wāär tuēeny ya. ¹⁴Ku na cōk a wāär cī tuāa-nydiē we jōt puōth, wek aa kēc ya bēn jai ku cuōpkē ya wei. Ee kēya, wek aaci yēn bēn lor cīt ya atuny nhial bō pan Nhialic, wek cā bēn lor, lur bī wek Jethu raan cī lōc ku dōc lor. ¹⁵Wek aa we cī puōth miet! Yēñō cī rot looi? Alēu ba lueel lõn lēu wek ye bāk nyiēnkun quēt bei, ku gām kē ke ya, tē lēu yen rot. ¹⁶Ca ya raan aterdun ēmēn rin cī yēn we lēk yic?

¹⁷Kek kōc kōkkā rōt nyuōth bīk aa kōc nhīar we, acie kēpath, ee ku bīk yēn tek yic kek we, ku bāk ke nhīar cīmēn nhīer kek ya. ¹⁸Ēmēn apath

akölaköl bāk la nhiër path ke ye yen nhiër la cök, ku kënë ë yic, ku acie te rëer yen ke we ë röt. ¹⁹Miëthkië, kōc cī gam, aben lēk we, kē dēt cīmēn tiŋ rem yic dhiëth, aya yök yen ë tē rēm ya, yet tē bī wēt Jethu la cök wepuōth. ²⁰Anhiaar ba rëer ke we ëmēn, ku ba tē ye yen tēk thin ë riēnkun waar yic. Yen acī yic ŋeer wētdun apeī.

Yagär ku Thara

²¹Calkë röt athiëc ëmēn, wek kōc wīc ye bī ya lōŋ yen yakë theek, kē ye lōŋ lueel cāk ye piŋ? ²²Aye lueel Abaram aa la dhāk karou, dhāŋ tōk aye manh tiŋ alony, ku tōk ke ye manh tiŋden cī thiaak cie alony tēnē ye.* ²³Dhōŋ tiŋden alony ëcī dhiëth ë path. Ku dhāŋde kek tiŋden cī thiaak cie alony, ee Nhialic yen acī ye lueel këya. ²⁴Käkkä aa lēu bī ke deet kecīt kē thōŋ kek dēt ril, diäär karou aatō nyin lōŋ dōŋr karou yiic. Kē tueŋ acīt lōŋ cī Nhialic looi gon Thinaī nhom, ku keek aa mīth tiŋ alony yen cōl Yagär. ²⁵Tiŋ cōl Yagär yen arëer nyin gon Thinaī pan Arebia. Alēu bī thōŋ aya kek gen Jeruthalem ya aköl, ku kōc rëer thīn aa cīt aloony rin lōŋ. ²⁶Gen Jeruthalem rëer pan Nhialic yen ë gen path la duk ku acīt mada. ²⁷Aye athör theer wēl Nhialic lueel ëlä,

“Miet puōu, yīn tiŋ cīn meth!

Loi lala ku loi kieu miet ë puōu, yīn raan kēc arēm rōm ë dhiëth kaŋ yök!

Rin tiŋ cī moc puōl yen abī mīth juēc dhiëth tēnē tiŋ rëer kek moc.”*

²⁸Emēn, ke wek miëthakāi kōc cī gam, wek aa mīth Nhialic tēcīt tē wäär cī ye lueel thīn cīmēn Ithāk wäär. ²⁹Yōn theer manh wäär dhiëth ë path acī manh wäär dhiëth riel Nhialic bēn baŋ, ke yeen athōŋ kek ya aköl.* ³⁰Ye athör theer wēl Nhialic lueel kēdē? Aye lueel, “Cuōp tiŋ alony wei kek wēnde, rin manh tiŋ alony acī kāk wun bī rōm kek manh tiŋ cie alony.”* ³¹Ee këya miëthakāi cī gam, yok acie mīth tiŋ alony, yok aa mīth tiŋ cie alony.

Muōkkë lääu nhomdun apath

5 ¹Nhom lääu yen ë kēda. Ee Jethu raan cī lōc ku dōc yen acī yo gām nhom lääu! Kääckë apath ke we ye kōc lääu nhiim, duōkkë röt cōl aben aa loony ë lōŋ cīmēn theer.

²Pieŋkē! Ee yen Paulo, alēk we na calkë röt aŋot, ke wētde yic ë lōn tēnē we kē cī Jethu looi, acīn kē cī kuōny we. ³Wek aa ben lēk wēt dēt, acīn raan cōl rot aŋot rin theek yen lōŋ ëbēn. ⁴Kōc kōk tō kamkun ye them bīk la cök Nhialic nhom rin theek kek lōŋ, aa röt tēm wei tēnē Raan cī lōc ku dōc. Aaliu dhēŋ Nhialic yic. ⁵Rin yook kē ŋōthku ë lōn bī Nhialic yo cōl aala cök tēnē ye, ku ë yen kē tiit yok riel Wēi Nhialic lui gamda yic. ⁶Rin tē cī yok mat kek Raan cī lōc ku dōc Jethu, ka cie ŋuōt, nadē ke yo kēc ŋoot yen kony yo, kē ril ë gam ye nhiër bëi.

⁷Wek aa we lui apath! Yeŋa cī we ben pēn thēk ë yic? Cī we rac nhiim kēdē? ⁸Acie Nhialic raan cī we cōl yen lui këya. ⁹“Ee lon koor yen ayumdīt cōl apiäär,” tēcīt tē ye ye lueel thīn.* ¹⁰Ee këya wek ŋot we ŋāath apeī. Wēt

piërda ke ʔo cī rōt mat kek Bēny, ee we cōl aṇāāth ʔapuṣu lōn wek acīi wenhīim bī waar. Ku yeen, raan yen rēc wenhīim, tē cōk yen a raan yīndē ka ṇot bī Nhialic gām awuōc.

¹¹ Ku tēnē ʔen, miēthakāi cī gam, na la tueṇ ke ya lueel ṇuōt apath, ke yeṇō yen ben nāk ʔen? Na ye yic, diēt kē ya piōōc rin tim cī rīiū Raan cī lōc ku dōc, diēt akēc ʔa maan. ¹² Awiēc bī kōc we liāāp nhīim, rōt rac ē rōt.

¹³ Ku tēnē we miēthakāi cī gam, wek aa we cōl bei bāk cīi ben ciēt aloony lōṇ theer yic. Ku duōkkē kēwāār cī wek wēēr bei lōṇ theer yic, cōl amār we bāk aa luui kārec. Calkē aye nhiēr kamkun yen mac we. ¹⁴ Rin lōōṇ theer ēbēn aaci ke mat tōk yic ēlā, “Nhiar raan dēt cīmēn nhieer yīn rot.” ¹⁵ Ku na yakē luui cīmēn lāāi rēēr roor, bāk rōt aa nōk kamkun ē rōt, ke ṇieckē wenhīim wek aabī rōt thōl ē rōt.

Wēi Nhialic ē kōc cōk puōth

¹⁶ Aye lueel, calkē aye Wēi Nhialic yen we cōk nhīim. Ku acie kē wīc guōp yen bāk aa looi. ¹⁷ Rin kē wīc guōp raan acie yen kē wīc Wēi Nhialic, ku kē wīc Wēi Nhialic acie yen ke wīc guōp raan. Kākkā karou aman rōt kamken, ku wētde yic ē lōn kē wīc ba looi yīpuṣu acīi lēu ba looi. ¹⁸ Na ye Wēi Nhialic yen thel yī, ke yīn acīi lōṇ theer ben mac.

¹⁹ Kē ye raan liiu Wēi Nhialic yepuṣu looi aye tiṇ gei. Ee rot nyuōoth ke rac apei, ku acin yic athēēk, ²⁰ tē ye Jōṇ cī kiēt door ku tit, kōc aa rōt maan ku aa thōr, aa rōt til ku diitkē puōth. Aake yīic tēēk akuut. ²¹ Kōc aa rōt maan, ku aa wīet māū ku bal, kuat kāreckā aayekē ke looi. Wek alēk ēmēn, cīmēn wāār cī ʔen we kaṇ lēk, kōc kāk cīt kākkā looi aaci bī kaṇ la bāāny Nhialic yic.

²² Ku Wēi Nhialic ē kōc gām nhiēr ku miet puṣu, ku dōr ku pēl rōt piny, ku lier puṣu ku piath ku gam, ²³ ku athēēk, ku duut puṣu. Acin lōṇ man kāk cīt kākkā. ²⁴ Kōc ē Raan cī lōc ku dōc Jethu, aaci kārec ye guāpken wīc, ku kārec yekē ke nhiaar kepuōth puōl ēbēn bīk liu kegup. ²⁵ Wēi Nhialic aci ʔo gām pīr akōlriēc ēbēn, ku adhil wēikua tiit aya. ²⁶ Yok acīi dhil nhiam nadē ke ʔo man rōt kamkua, tēdē ke ʔo til rōt.

Kony raan dēt kērac yic

6 ¹ Mīth ma cī gam, na le raan yōk kamkun ke loi kērac, ke kōc la gam ril kamkun la thīn bīk cōk puṣu piny, ku adhil looi ē dhēl path. Ku tietkē rōt apath bāk cīi mēr dhēlde yic aya. ² Yakē rōt kony kamkun, na luōikē kēya, ke wek cī lōṇ Raan cī lōc ku dōc theek. ³ Na le raan ye tak kamkun lōn yen adiēt kōc ēbēn, ke yen rot math yetōk. ⁴ Raan ēbēn adhil rot jōōny ē rot. Na ye kēpath yen cī looi ke jōl many ye, ku cīi thōōṇ kek kē cī raan dēt kaṇ looi theer. ⁵ Raan ēbēn abī ya thiēc kēden cī looi.

⁶ Kuat raan ye piōōc wēt Jethu adhil kāpuōth tō kek ye rōm kek raan piōōc ye. ⁷ Duōkkē rōt ye math ē rōt. Duk ye tak lōn cīi Nhialic yī bī tēm awuōc tē kuc yīn ye. Kāpath ku kārec ye raan ke looi aa ye atiit tueṇ. ⁸ Na ye raan luui kērac, ke thou yen ayōk, ku na looi kē wīc Nhialic, ke Wēi Nhialic abī pīr akōlriēc ēbēn gām ye. ⁹ Kēya, dukku go dhōr luoi kāpath, rin na cuk go dhōr, ka akōl alōṇ kāpath aci thiōk, buk kāpath yōk thīn. ¹⁰ Ku kēlā tē lēu yok

ye, ke yok aadhil käpath looi tēnē kōc ēbēn, ku jol aa kōc rēēr yok ke gam tōk yic apēi.

Muōth ciēēn

¹¹ Tiēŋkē kīt dīt nyīn ya ke gōt tē gāt yēn we athōr ē ciēēndiē. ¹² Kōc ye wīc riel bīk we col aŋot, kek aa kōc ye wīc bīk rōt aa nyuōth ku yekē nhiam kāk ye tīŋ guōp yic ē path. Ayekē looi kēya rin cī ke bī nōk, rin ye kek ye piōōc lōn thon Jethu tim cī rīiū kōu yēn abī kōc kony ē rot. ¹³ Ayī kōc ye cak ŋoot aaciī lōŋ ye theek, awīckē bīk we ŋoot bīk nyuōth lōn wek aaci wētden gam.

¹⁴ Ku na ye yēn, ke thon Bānyda Jethu Krītho tim cī rīiū kōu yēn aye yēn nhiam ē rot. Ku rin cī Jethu thou rienkiē tim cī rīiū kōu, acā ben wīc ba kāk ye looi pinynhom buōth yiic, ku kōc ē luui kāk pinynhom aaciī ya nhīar.

¹⁵ Acīn kē ye looi tē cī raan ŋoot nadē ke kēc ŋoot, kēn rot looi ē lōn nadē ke yīn aci cak cāŋ ē yam. ¹⁶ Ku rin kōc pīr wēt Jethu bī dōōr Nhialic ku pēl wēt piny rēēr ke ke, ku kōc Nhialic ēbēn aya.

¹⁷ Thōk ē wēl, cīn raan ben yēn luōi aliāāp, rin piār rēēr yaguōp ēbēn, aa piēr ye nyuōth lōn yēn alony Jethu.

¹⁸ Bī dhēēŋ Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc rēēr ke week ēbēn, miēthakāi cī gam.

Athör cî Paulo gät koc Epethuth

Wët nhom

Wët tuel kam keriëc ebën yen gët Paulo athör kënë tënë koc Epethuth ë wët kënë, “Kë cî Nhialic guir, ke bî jal thöl akölden cî tak. Ee lön bî yen käk cî cak ebën nhial ku piny mat yiic, ku tēju Raan cî lóc ku dác kenhïim tuel.” (1:10) Koc cî gam aya awic ke bîk deet yic, ku bîk ya pîr kediit cî Nhialic guir kënë yic. Ku bî koc aa tók ebën kek Jethu Kritho.

Abañ athöör yic tuel, acî Paulo nyuwoth tē bî koc keyiic mat thîn, ke lëk koc dhël cî Nhialic kacke kuany thîn. Ku ye kēdē cî ke adumuōōm pāl piny thîn, ku yîk koc lāau nhom ë Wēnde Jethu Kritho. Ku aye Wēi Nhialic nyuōth ʔo lön bî athön Nhialic yenhom tiēŋ. Paulo ë koc ba athöör kuen lëk abañ ë rou yic, lön nadē ke koc bî ya tók kek Raan cî lóc ku dác adhil ayic ë piērden yic kedhie. Acî jam ë waal juēc tē bî koc ë Nhialic luci tók aa nyuwoth thîn, ke cî röt mat kek Raan cî lóc ku dác. Akut koc cî gam acî guōp, ku ye Raan cî lóc ku dác yen nhom, tēdē ke cî luak ku ye Raan cî lóc ku dác mēen, tēdē ke ye tik, ku ye Raan cî lóc ku dác muōnyde. Athör kënë ë jam wēl thiek yiic apei, rin raan ë gät ye agēt ë guir cî dhēŋ Nhialic rēer kek Raan cî lóc ku dác bēi yenhom ku yepuō. Ku kuat keriëc ebën aye tiŋ nhier Raan cî lóc ku dác yic, nāk, ku pēl piny adumuōōm, ku dhēŋ la cōk.

Käk tō thîn

Muōth tuel 1:1-2

Raan cî lóc ku dác ku luaj ë Nhialic 1:3–3:21

Pîr ë yam rēer ke Jethu 4:1–6:20

Muōth ciēen 6:21-24

1 ¹Ee ʔen Paulo cî Nhialic kuany ba ya atuny Jethu Kritho. Tënë koc Nhialic rēer Epethuth, koc cî Jethu Kritho gam piērden yic.*

²Bî Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Kritho we gam dōr ku athieci.

Raan cî lóc ku dác ë dōc wēi bēi

³Lecku Nhialic Wun Bānyda Jethu Kritho! Rin cî ʔok röt mat kek Jethu Kritho, acî yen ʔo yiēk dōc wēi ë riel nhial. ⁴Thēer ke piny kēc cak, Nhialic acî ʔo kuēny bei buk aa miēthke, wët cî ʔok mat kek Jethu, acî ʔo cōl aye kacke, koc cîn gup awuōc.

⁵Rin nhier yen ʔo, acî Nhialic looi thēer lön bî Jethu Kritho ʔo cōl aye miēthke, ku kënë yen ë miēt puō Nhialic yen wic. ⁶Lecku Nhialic rin kăpuōth

* 1:1Luci 18:19-21; 19:1

juéc apei cī gām yo ē path, rin cī yen Wēnden nhieer juaar rienkua. ⁷Rin thon Raan cī lōc ku dōc acī yōk jāl riel jōngrac yic, rin cī adumušōmkua pāl piny. Ku kēya, aye Nhialic nyuōth yo lōn diit dhēēnde apei. * ⁸Dhēēn cī gām yo ke diit apei, rin nīēc ku dēt yic kān. ⁹Acī Nhialic nyuōth yo yen kēden cī guir bī looi, ku acuk yōk tēnē Raan cī lōc ku dōc, cōk a lōn wāār cī yen ye thiaan. ¹⁰Kē cī Nhialic guir ke bī jāl thōl akōlden cī tak, ee lōn bī yen kāk cī cak ēbēn nhial ku piny mat yiic, ku tēēu Raan cī lōc ku dōc kenhīim tuenj.

¹¹Ee rienke yen aye yo cōl aye mīth Nhialic. Kēriēc ēbēn aacī Nhialic guir kēya wāthēer, ku ē yen ke bišōk tēcīt tē wic ye. ¹²Kēya lecku Nhialic yōk kōc tuenj wāār cī la nōth tēnē Raan cī lōc ku dōc.

¹³Ku ēmēn aya, wek aacī yic piŋ, yiny yen wēt puoth yam ye Nhialic we lušk. Ku wāār cī wek Raan cī lōc ku dōc gam, acī yen we yiēk Wēi Nhialic wāār cī thon ka bī yiēk kacke. Wēi yen ē ye nyuōth lōn ye wek kacke. ¹⁴Ku Wēi Nhialic yen ē ye nyuōth lōn bī yōk kāwāār cī Nhialic thon ka bī yiēk yo yōk. Ku aye kēnē nyuōth lōn cī Nhialic yo wēer bei riel jōngrac yic buk aa kacke. Kēya, buk Nhialic aa leec akōlakōl.

Rōök ē Paulo

¹⁵Ku wēt kēnē, tēyon piŋ yen gām cī wek wēt Bēny Jethu gam, ku nhieer nhieer wek kacke, ¹⁶yen akēc yen nhom kaŋ māār ba we atak, tē rōök yen Nhialic aya leec rienkun. ¹⁷Yen ē rēer ya thiēc Nhialic Wādan la diik, ku yen Wun Jethu Krītho, bī we gām Wēike bī we cōl aŋic kān, ku nyuth we Nhialic bāk nīc apath. ¹⁸Yen ē rōök aya bāk yic nīc. Kēya bāk nīc lōn ē yen yic lōn bī wek kājuēc puoth cī tōšu tēnē we yōk, rin cī yen we cōl. Ku abāk nīc aya lōn kājuēc puoth cī thon bī ke gām kacke aa thiek yiic apei. ¹⁹Ku kēya, abāk nīc aya lōn rielde adīt kān ēbēn. Ku yeen alui yōgup rin cī yōk wēde gam. Riel lui yōgup kēnē athōj ke rieldīt, ²⁰wāār jōt yen Raan cī lōc ku dōc bei raŋ yic, kam kōc cī thou ku jōt nhial, ku nyuuc kōj cuēc Nhialic. * ²¹Raan cī lōc ku dōc amac wēi ril tō nhial ēbēn, cōk alōn le kek rieldīt. Rienke aa thiek yiic tēnē rin bānydīt mēc. Ku aacie bāny mēc ēmēn ē rōt, aabī yiic thiek tēnē rin bāny bī mac akōldā. ²²Ku Nhialic acī kēriēc ēbēn tāau yecōk, ku looi bī a yen wat akut kōc cī gam pinynhom. * ²³Ku akut kōc cī gam yen ē gušp Raan cī lōc ku dōc, yen thiān wēi Raan cī lōc ku dōc. Ku ē yen pīr gām kēriēc ēbēn tēriēc ēbēn. *

Thon cī ya pīr

2 ¹Theer, Nhialic acī we tēm thou rin awuōcdīt rēer wegup. ²Wāthēer wek aa we ye jōngrac, jōj yen mac jakrec ēbēn buōth cōk, jōj yen ye kōc cī Nhialic thek wēde gam ēmēn. ³Yōk aa yo thōj ke ke, ke yo pīr pīr rac. Ayeku looi kuat kāk wic guāpkua ku piāthkua. Ku pīrdan rac aye Nhialic yo tēm awuōc cīmēn kōc kōk ē luui kārec.

⁴Nhialic ayer pušu, ku nhieer nhieer yen yo adīt apei. ⁵Nawēn cōk atiēēpkua thou rin adumušōm juēc rēer yōgup, yōk aacī Nhialic cōl aben pīr kek Raan cī lōc ku dōc. Ku ee dhēēn Nhialic yen acī yo lušk. * ⁶Ku rin cī yōk aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc Jethu, Nhialic acī yo jōt ē thou yic ku buk rēer bāānyde yic

nhial kek Jethu Kritho. ⁷Ee looi Nhialic këya rin bi kəc aköldä piathden cın kē thönj kek tınj, rin nhieer yen Ƴo, rin Raan ci ləc ku dəc Jethu. ⁸Rin ẽ piath Nhialic yen aci we kony bāk pır rin ci wek wēt Jethu gam. Ee miöc Nhialic yen acöl we agam Jethu. ⁹Pır cuk yök acie rin ẽ luoida ẽ röt nadë ke Ƴo nhiam ye. ¹⁰Ee Nhialic guöp yen aci ye looi këya. Ku rin ye Ƴök tők kek Raan ci ləc ku dəc Jethu, aci Ƴo cak buk kēpath aa looi, ku ẽ yen kē ci guir buk aa looi.

Yok aa tők kek Raan ci ləc ku dəc

¹¹Këya, wek aa we cie kəc Itharel. Ku këya, wek aa we ye kəc Itharel cöl wäthæer kəc kēc Ƴoot. Ku kəc Itharel aake ye röt cöl aaye kəc ci Ƴoot. Ku Ƴuōtden ye ke Ƴoot, ee yekë ye looi kegup ẽ path. ¹²Ku wäär wek aa we cie kəc Raan ci ləc ku dəc. Wek aa we ye thäi, wek aa we cie kəc Itharel, kəc ci Nhialic ləc. Wek aa we liu lõj döör Nhialic yic, lõj kəc ke tit bën Jethu Bányda. Wek aa we rëer we kuc Nhialic. ¹³Emën, rin ci wek aa tők kek Jethu Kritho, wek wäär cak mec wek aaci bëëi tēthiök rin thon Raan ci ləc ku dəc.

¹⁴Rin Raan ci ləc ku dəc aci döör looi kam kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel rin ci Ƴök aa kac tők. Riemde aci kēwäär ke tek yiic, ku cöl ke aaye kəc man röt nyaai. ¹⁵Acı lõj kəc Itharel teem kōu ẽ thuonde, rin bi yen kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel cöl aaye kac tők rin ci kek röt mat kek ye, ku kēlä, aci döör bëëi. ¹⁶Ku thon ci Raan ci ləc ku dəc thou tim ci rīu kōu, acä kuæth rëer kamkun nyaai. Ku thuonde aci yen ke cöl aaye kəc Nhialic kedhie. ¹⁷Këya, Raan ci ləc ku dəc aci bën ku lək kəc Wēt Puōth Yam ẽ döör bëëi tēnë kəc ebën, wek kəc cie kəc Itharel wäär mec ke Nhialic ku kəc Itharel wäär thiök ke ye. ¹⁸Ku ẽ rin Raan ci ləc ku dəc yen ẽ Ƴo ebën, kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel cöl aala tē rëer Nhialic thün ẽ Wēi Nhialic töōj.

¹⁹Këya, wek kəc cie kəc Itharel, wek aaci ben aa læi emën, wek aa tők kek kəc ci Nhialic ləc. Wek aa many tōj ẽ Nhialic. ²⁰Ku week aya, wek aaci yōn ci atuuc ku kəc kāk Nhialic tınj jock cök, ku Jethu Kritho yen ẽ mën. ²¹Raan ci ləc ku dəc yen ẽ kē ci buth cöl akääc ke ye tők ku bi ya yōn Bēny. ²²Ku rin ye wek tők kek ye, week aya wek kəc kők, wek aaci kē buth bi Nhialic a rëer thün ẽ Wēike.

Luoi Paulo rin kəc cie kəc Itharel

3 ¹Rin ci Nhialic ye looi bi kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel mat bik aa tők, rin dhēēnde tēnë kəc cie kəc Itharel ke Ƴen Paulo, raan ci mac rin wēt Jethu Kritho ẽ rienkun, Ƴen ẽ rōök tēnë Nhialic.

²Acäk piŋ lın ci Nhialic Ƴa ləc ẽ dhēēnde ba luoi kēnë looi. ³Nhialic acä nyuōth kēden ci guir, cın raan njic ye theer, athör wäär ca gōt ke ciek. ⁴Ku na kuenkē kāk ca gōt, ke wek aabi kāk njic ke rin Raan ci ləc ku dəc deet yiic. ⁵Kāk cın raan njic ke theer, cimën ci Wēi Nhialic ye nyuōth atuuc ku kəc kāk Nhialic tınj emën.

⁶Këya, kē ci moony akın, rin wēt puōth yam, kəc cie kəc Itharel aabi dēc Nhialic yök kek kəc Itharel ci gam. Keek aabi Ƴa kac tők ku rōmkē kē ci Nhialic thōn kəc Itharel rin Raan ci ləc ku dəc.

⁷Kēnë, yen ẽ Wēt Puōth Yam Ƴa lək kəc. Nhialic acä gām luoi ye Ƴen Wēt Puōth Yam luæl riel ẽ dhēēnde. ⁸Ƴen atō ciēen kəc ẽ Nhialic cök ebën, ku

Nhialic aŋot cä yiëk ë luoi kënë, ba kəc cie kəc Itharel lëk kăpuəth juëc cın thook akeu ye Raan cı ləc ku dəc gam. Kăpuəthkă aa dıt tənë kăk ye deet yiic. ⁹Acă yiëk luoi ba tət kəc ëbën tē bı yen kēden cı guir cıi ɲic, thăăp thın. Ku Nhialic yen cak kəriëec ëbën, ëci kënë moony tənë kəc theer wăär.

¹⁰Acı looi kělă ëmën dhël akut kəc cı gam nyuəth atuuc nhial, kek bānyken la riel nhial, bık ɲiëec kănde cı nyuəth rin kē cı looi tənë ke ɲic. ¹¹Acı Nhialic tak ku looi kēya theer kəc yen piny ku nhial cak. Ku ë looi ë rin Jethu Krıtho Bānyda. ¹²Rin cı yok ye gam ku yok aa tők ke ye, aabı yok la tənë Nhialic ɣo cıi riəc. ¹³Kēya, wek aa lëk bāk puəth cıi bath cək amën guum yen ë rienkun, guəmdië yen abı ya rieldun.

Nhiër Raan cı ləc ku dəc

¹⁴Rin ë wët kënë, yen ë ɣanhıol guəth piny Nhialic Wăda nhom ku rōök ë rienkun. ¹⁵Kocken tı nhial ku kəc tō piiny aa mac thok rin yen ë Wăda ɣodhie. ¹⁶Yen ala riel ku dəc juëc ye găm kacke. Kēya, aya thiëec bı we yiëk riel ë Wēike bāk puəth cıi kəc. ¹⁷Ku yen ë rōök bı Raan cı ləc ku dəc rēer wepuəth atheer rin cı wek ye gam. Yen ë rōök aya bı tē nhieer wek Nhialic thın, ku tē nhieer wek röt thın ë kamkun we cəl arıl. Na luıkē kělă ke wek aa cıt tim cı meike yet piny, ku ɣön buth cı ɲiec jək cök. ¹⁸Ku dhël kënë, week ku kəc ë Nhialic abāk jăl ɲic yen tē nhieer Raan cı ləc ku dəc we thın. Anhiar ɣo apeı nhieer cın thok akeu. ¹⁹Na cək ciën raan ɲic ye ayic yen tē nhieer Raan cı ləc ku dəc ɣo thın, yen ë Nhialic thiëec bāk ɲic. Ku bı tē ye wek luui thın ciët tē ye Nhialic luui thın.

²⁰Nhialic ala riel yen kăŋ looi wăr kăk yeku ke thiëec ku kăk yeku ke tak, ku aaye ke looi rielden lui ɣopuəth. ²¹Lecku Nhialic rin kăpuəth cı looi rin akut kəc cı gam ku rin Jethu Krıtho. Lecku akölriëec ëbën! Yenakan.

Mën yic kəc cı gam tənë guəp Jethu

4 ¹Rin kē wıc Nhialic bı looi, yen raan cı mac rin looi yen wët Bēny, wek alăŋ bāk ɲiec luui dhël path, dhël yen cı Nhialic we cəl. ²Yakē kăk yakē ke looi ëbën looi dhël athëek ku lier ë puəu, ku yakē kəc ɲiec ciëŋ. Nhiarkē röt ku yakē kărec päl piny ë kamkun. ³Wēi Nhialic acı we mat yiic, themkē bāk la dōr ë kamkun bāk aa kac tők. ⁴Yook ëbën, yok aa thōŋ kek kăk tō guəp tők yic, ku yok aa la Wēi Nhialic thōŋ ciëŋ ke ɣo. Yok aa ɲəth dəc cı Nhialic thon ke bı găm kacke, rin Nhialic acı ɣo cəl ëbën buk aa kacke. ⁵Yok aa la Bāny tők ku gam tők, ku yok aacı lők ë wēi tők yök ëbën. ⁶Yook ëbën yok aa Nhialic tōöŋ door, ku yen ë Wăda ɣodhie. Yen amec ɣo ku ë luui ɣopuəth ëbën, ku aciëŋ kek ɣo ëbën.

⁷Raan cı ləc ku dəc acı raan ëbën ë kamkua yiëk rielden bı yen aluui. ɲək acı yiëk rielde cıt tē cı Raan cı ləc ku dəc ke tək thın. ⁸Acı gət athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Acı la nhial, ku looi jakrec bık yeen buəth cök,
cimën raan cı dım ë təŋ yic,
ku tek kăpath tənë kuat raan ëbën.”*

⁹Tē lueel ye ëlä, “Acı la nhial.” Wëtde yic yeŋö? Wëtde yic aye lueel lən cı Raan cı ləc ku dəc kaŋ bën pinyinhom ë tən. ¹⁰Raan cı bën pinyinhom ë tən yen

ee raan tööj cī ben dhuk nhial, pan Nhialic, ku bī rēer kek kēriēec ēbēn piny-nhom. ¹¹Ee yen Raan cī lōc ku dōc yen ē gem miōc tēnē kōc. Acī kōc kōk looi bīk aa tuōōcke, ku kōc kōk aacī looi bīk aa kōc kāk Nhialic tīj, ku ye kōc kōk wēl ē Nhialic lēk kōc, ku ye kōc kōk abiōk kōc cī gam ku piōōckē ke. ¹²Acī kēnē looi rin bī kōckā, kōc ē Nhialic, guir bīk luui tēnē ye ku bīk aakuut kōc cī gam, yen guōp Raan cī lōc ku dōc la tuēj ke ril. ¹³Ku kēlā, yōk aabī mat yiic buk aa tōk ē gam bī yōk Nhialic ku Wēnde njic. Ku jōlku aa kōc cī gam cī nhīim bak, ku yōk aabī jāl la cōk cimēn Raan cī lōc ku dōc. ¹⁴Ku yōk aacie kōc bī ben ciēt mīth. Ku yōk aacī kōc kāk lueth piōōc bī ben duōōj buk luethken gam, yōk aacī bī ya wel nhīim cimēn riāi, wēl lueth ē path. ¹⁵Yōk aa dhil yic aa lueel ke yō la nhier. Ku kēlā yōk aabī la tuēj ke yō cīt Raan cī lōc ku dōc yen wat akut kōc cī gam nom. ¹⁶Raan cī lōc ku dōc, ee kacke mat yiic cimēn ye rēl yom thook guōp ē raan nuēt yic bī ya tōk. Na loi guōp abak luide cīt tē dhil yen luui thīn, ke guōp ēbēn ala tuēj ke cil ke ril. Yen ē tēn akut kōc cī gam. Na nhār kōc akut rōt ku loikē luiden, ka akut ala tuēj apath ē riel Raan cī lōc ku dōc.*

Yok aa dhil piērda waar yic

¹⁷Rin ē wēt kēnē, alēk we rin Bēny duōōkkē ben aa luui cimēn kōc kuc Nhialic. Kāk yekē ke looi aacie kāk ke kony. ¹⁸Aacie yic ye deet. Acīn pīr yam ye Nhialic gām kōc, rin keek aa ril nhīim, ku kēya aa kuc dhēl ē Nhialic. ¹⁹Aacie gup ē yār tē cōk kek kārēc looi, rin aa kepuōth yiēk kāk wīc guāpken. Kāk yekē ke looi ēbēn aa kāk ē bal ku aacie kōōc luoi ē kākā yiic.

²⁰Yen ē tē wiēc bī wek cīi la thīn, rin acie yen tēwāār cī we piōōc thīn rin Raan cī lōc ku dōc. ²¹Ee yic, wek aacī wētde piij, ku wek aa we cī piōōc rienke, tē cīt tēn yiny rēer kek Jethu. ²²Wek aacī piōōc bak tēdun ye wek luui thīn theer puōl. Kākkun ke yakē ke looi aake cī we muōr ku rēckē we.* ²³Ēmēn, cālē rōt aa wēer Nhialic puōth ku bāk ya tak tēj ē yam. ²⁴Nhialic acī we gām ciēj ē yam cīt kēde. Kēya, yakē ciēj ē ciēj kēnē. Ciēj kēnē ala cōk cīt tē ye yic rin Nhialic piōōc thīn.*

²⁵Kēya, duōōkkē lueth ben aa lueel. Ŋek adhīl yic alēk māthden cī gam, rin yōk aa cīt kāk cīi thōj rēer ē guāp tōk yic.* ²⁶Na cōk alōn cī yīn puōu riāāk, ke yī duk adumuōōm loi. Duk rēer kek riāāk ē puōu abā akōl lōōny piny.* ²⁷Rin bī jōjrac yī cīi thel adumuōōm yic. ²⁸Na le raan ye cuār theer kamkun ka cīi ben cuēer, adhīl luui ē kōjde bī rot muk ku kony kōc njōj aya. ²⁹Pālkkē kuōc jam. Yakē ke lueel wēl kōc cōl aril puōth gamden yic. Yakē ke lueel wēl nhār ke bī ke piij, rin bī yīn kōc la kē lēk ke, kony. ³⁰Muk yīnhom bī ciēn kē lueel bī Wēi Nhialic cōl arem puōu, Wēi cī Nhialic gām yī. Nhialic acī gām Wēi ye nyooth lōn ē yīn kēde, ku Wēi Nhialic abī rēer kek yī yet akōl luōdīt bī Nhialic yī kony tēnē jōjrac. ³¹Duōōkkē kōc kōk ye maan ku duōōkkē puōth ye riāāk. Duōōkkē ye gōth ku lāātē kōc, tēdē ke we loi kāk cīi path. ³²Rēerkkē apath ē kamkun. Ku yakē kārēc pāl piny tēnē kōc kōk cimēn ye Nhialic ke pāl piny tēnē we rin Raan cī lōc ku dōc.*

Pīr rēer ruel yic

5 ¹Kēya, wek aa dhil luui cimēn Nhialic rin ye wek mīthken nhier apeī. ²Nhiarkē kōc kōk cimēn nhier Raan cī lōc ku dōc yō. Cimēn cī Jethu ye

* 4:16Kol 2:19 * 4:22Kol 3:9 * 4:24Cāk 1:26; Kol 3:10 * 4:25Dhāk 8:16 * 4:26Wk 4:4

* 4:32Kol 3:13

nyuõth lön nhieer yen yo, rin cĩ yen thou bĩ yo luõk. Kẽ cĩ looi, acĩ Nhialic cõl amit puõu rin cĩ yen rot juẽr Nhialic. ³ Wẽt ye wek koc ẽ Nhialic acĩ path bĩ wic wic ẽ diäär, ku kæk koc cõl ayär gup, ayĩ kook aa piẽr wegup.*

⁴ Jam la biõth ku buro rac aacĩ path. Anuẽen bæk Nhialic aleec rin kæk ye ke looi tẽnẽ we.

⁵ Dhielkẽ njic lön acĩn raan wic ẽ diäär ayĩ raan ẽ luui kæk koc cõl ayär gup, ku raan dẽt kok lẽu ye bĩ la bääny Raan cĩ lóc ku dõc kek Nhialic ẽ yic, ku yõk kãpuõth cĩ Nhialic thõn koc. Raan kok acĩt raan ẽ jak cĩ kiẽẽt door. ⁶ Duõkkẽ rõt cõl ameth ẽ nyĩn wẽl cĩ path ye koc kók lueel. Nhialic abĩ koc cĩ wẽtde ye piĩ, koc luui ẽ kãreckã tẽm awuõc. ⁷ Kẽya duk ye mat kek koc luui ẽ kãreckã.

⁸ Rin wek aa we rẽẽr ẽ muõõth yic. Ku ẽmẽn wek aacĩ rõt mat kek Bẽny, wek aacĩ la ẽ ruẽl yic. Kẽya, yekẽ luui cĩmẽn koc tĩ ẽ ruẽl yic. ⁹ Yen aluel kẽnẽ rin koc tĩ ruẽl yic, koc njic Nhialic, aaye ruẽl cõl alĩr puõth ku loikẽ kẽn ẽ yic.

¹⁰ Themkẽ bæk kæk Bẽny cõl amit puõu njic ku luõikẽ ke. ¹¹ Duõkkẽ ye luui kæk ye koc tĩ muõõth yic looi, koc kuc Nhialic. Nyuõthkẽ ke lön kãkkã aacĩ path.

¹² Kæk ye ke looi ke cie tiĩ, aa rēc apeĩ ka ye jamden koc rac gup ¹³ Tẽ bĩ kãĩ tẽyer, ke koc aa tiĩ tẽ rēc kãkkã thĩn, ¹⁴ rin ẽ ruẽl yen ẽ keriẽẽc ẽbẽn cõl atĩĩ. Yen acĩ ye lueel ẽlã, “Pãackẽ nĩn yic, jatkẽ rõt rẽĩ yic ku Raan cĩ lóc ku dõc abĩ ruẽl wegup.”

¹⁵ Tiẽnjkẽ piẽrdun apath. Duõkkẽ pĩr ẽ pĩr koc kuc Nhialic, calkẽ rõt aaye koc njic kãĩ. ¹⁶ Kuat tẽ bĩ yĩn ye yõk ba kẽpath looi thĩn, ke loi, rin koc aa loi kæk cĩ path ẽmẽn.* ¹⁷ Duõkkẽ lui ẽ luoi koc cĩnkẽ njickẽ, njieckẽ kẽ wic Bẽny ku yen luõikẽ. ¹⁸ Duõkkẽ ye dek ẽ mõu, mõu ẽ koc rac. Calkẽ Wẽi Nhialic piẽrdun yic akõlakõl. ¹⁹ Ketkẽ waak ẽ Nhialic cĩ gõt athõr waak yic ẽ kamkun. Ketkẽ wak wẽi bæk Bẽny leec ẽ piãthkun ẽbẽn. ²⁰ Yeku Nhialic Wãda leec akõlakõl rin Bãnyda Jethu Krĩtho, kuat kãjuẽc yeku ke looi yic.*

²¹ Yakẽ rõt theek ẽ kamkun rin riõõc wek Raan cĩ lóc ku dõc.

Diäär ku Rõõr

²² Wek diäär, thekkẽ rõõrkun cĩt tẽ ye wek Bẽny theek thĩn.* ²³ Rin moc yen ẽ tik wat nhom, cĩmẽn ye Raan cĩ lóc ku dõc akut koc cĩ gam wat nhom. Raan cĩ lóc ku dõc yen aluãĩĩ akut koc cĩ gam, yen guãpde aya. ²⁴ Kẽya, diäär aa dhil rõõrken theek cĩmẽn ye akut koc cĩ gam Raan cĩ lóc ku dõc theek.

²⁵ Wek rõõr wek aa dhil diäärkun nhiaar cĩmẽn nhieer Raan cĩ lóc ku dõc akut koc cĩ gam arẽk abĩ thou rienke.* ²⁶ Acĩ thou rin akut koc cĩ gam bĩ rẽẽr ke dhẽẽĩ Nhialic. Ku lõk kegup piũ ẽ Nhialic piũ ẽ lõk wẽi ku wẽtde.

²⁷ Acĩ kẽnẽ looi rin bĩ yen kacke koc cĩ gam, wuõõĩĩ gup wei kãrec ku bĩĩ ke yelõõm. Ku akẽc wic bĩk gup la adumuõõm. ²⁸ Cĩt ẽ kẽnẽ aya, rõõr aa dhil diäärken nhiaar cĩmẽn nhieer kek rõt. Na nhiaar moc tiẽĩĩ, ka thõĩĩ kek lön nhieer yen rot. ²⁹ Acĩn raan man guãpde, raan ẽ mĩth ku tiĩt guãpde, cĩmẽn ye Raan cĩ lóc ku dõc akut koc cĩ gam tiĩt, ³⁰ rin yok akut koc cĩ gam, yok aa guãpde. ³¹ Cĩmẽn cĩ ye gõt athõr theer wẽl Nhialic yic ẽlã, “Moc abĩ wun ku man nyããĩĩ piny ku met rot kek tiẽĩĩ, ku keek karou aabĩ ya tõk.”* ³² Wẽlkã aa la yic yinydĩt apeĩ, ku aa jam tẽ ye Raan cĩ lóc ku dõc tõk thĩn kek akut

* 5:3B.bei 29:18; Wk 40:6 * 5:16Kol 4:5 * 5:19-20Kol 3:16-17 * 5:22Kol 3:18; 1Pĩt 3:1

* 5:25Kol 3:19; 1Pĩt 3:7 * 5:31Cãk 2:24

koc cī gam. ³³Ku wēlkā aa jam rienkun aya, moc adhil tieŋde nhiaar cīmēn nhieer yen rot, ku tik aya adhil muonyde theek.

Mīth ku koc ke dhiēth ke

6 ¹Wek mīth, wek aadhil koc ke dhiēth we theek, rin yen ē kēpath lēu bī raan looi rin Bēny. * ²“Thek wuur ku moor,” Kēnē yen ē lōŋ tueŋ cī bēn kek athōn, ³athōn akīn, “Na loi kēnē, ke yīn abī kājuēc path ya yōk, ku thiei yī ba nīn juēc nōk pinynhom.” * ⁴Koc ke dhiēth duōkkē miēthkun ye luōi kāk bī ke rac puōth. Muōkkē ke ku piōōckē ke dhēl cī Bēny gam. *

Aloony ku Bāny

⁵Aloony, thekkē bānykun muk we pinynhom ē tēn, riāäckē ē ke ku thekkē ke piāndun ēbēn ciēt we luui Raan cī lōc ku dōc. ⁶Yakē luui ē puōn yer tē cōk kek cīi daai we. Loi luōidu puōu ēbēn cīt tē wīc Nhialic ye thīn, rin yīn alony Raan cī lōc ku dōc. ⁷Na cōk alōn ye yīn alony, lui puōn yer bī ciēt Nhialic yen luōōi. ⁸Ŋic yīnhom lōn bī Nhialic raan ēbēn yiēk kēde, alony ku raan cie alony, rin kăpuōth ye looi pinynhom. * ⁹Wek koc mac aloony, wek aadhil luui ē dhēl tōōŋ yic, ku duōkkē ke ye riāāc ē nāāk, muōkkē wenhīim lōn week ēbēn, aloony ku week, bēnydun ē tōk nhial, raan bī luk looi kamkun ēbēn ke cīn raan ŋuēēn. *

Tōŋ tēnē Jōŋrac

¹⁰Wēt jāl lēk we ciēēn akīn, lōmkē riel tēnē Bēny bāk riel ē ye, rin rielde adīt apeī. ¹¹Lōmkē kāk cī Nhialic gām we bī wek rōt kony, bāk kājuēc ye jōŋrac we ruēēny gōōk. ¹²Rin yōk aaciī thār kek koc cīt yō, yōk aa thār kek jakrec rēēr ē muōth yic kek bānyken, ku riel ē jōŋrac tō nhial. ¹³Kēya, rin ē wēt kēnē lōmkē kāk cī Nhialic gām we bī wek tōŋ thōr. Na akōl le jōŋrac bēn, ke we tit rōt ye akōlriēc ēbēn. Ku na cāk tōŋ jōŋrac gōōk kēriēc ēbēn yic, ke wek aabī dōŋ we ril. ¹⁴Lōmkē yic bī wek rōt guiir ē tōŋ. Ku luōikē kē la cōk ke cīt alanh dhie ye raan yeyic duut tē le ye tōŋ. * ¹⁵Rēērēkē ke we ye koc lēk Wēt Puōth Yam ē dōōr bēēi tēnē koc. Ku yen abī ciēt lōn cieŋ wek war ril apeī wecōk. * ¹⁶Dēt akīn, gamkē Jethu Krītho. Gamdun abī ciēt kōn ye wek wieth dēp ye jōŋrac we moc jōc yiic. ¹⁷Ŋieckē alanden lōn cī Nhialic we luōk, aciēt lōn dhie cieŋ raan akuāma yenhom tōŋ yic, bī cīi yup nom. Lōmkē wēt ē Nhialic ē bēn tēnē Wēi ke cīt tōŋ ye muk. * ¹⁸Yakē lac rōōk cīt tē ye Wēi Nhialic we cōk puōth thīn. Ku thiēckē Nhialic bī we kony kēriēc ēbēn yiic. Yakē wepuōth cōk tē rōōk wek ku duōkkē thōr. Yakē rōōk akōlakōl rin koc ē Nhialic.

¹⁹Rōōkkē ē rienkiē, ku lōn bī Nhialic ŋa gām wēl la cōk ba lueel tē le ŋen wēt ē Nhialic lēk koc ke ŋa cīi riōc. ²⁰Jethu Krītho acā lōc ba ya atuōnyde ba koc lēk Wēt Puōth ē Yam, ku ē yen wēt cī ŋa mac. Kēya, rōōkkē ku thiēckē Nhialic bā gām riel ba wētde lēk koc ke cīt yiny dhieł looi ke cīn riōc.

* 6:1Kol 3:20 * 6:2-3B.bei 20:12; L.rou 5:16 * 6:4Kol 3:21 * 6:5-8Kol 3:22-25

* 6:9L.rou 10:17; Kol 3:25; 4:1 * 6:14Ith 11:5; 59:17 * 6:15Ith 52:7 * 6:17Ith 59:17

Muõth ciëen

²¹Tikuth, wämääthdan cī gam nhiarku, ku yeen alui apath rin Bëny, abī we lëk wël ë yam rienkië ku bāk kē luɔɔi ɲic. * ²²Yen atuöc we ku bī we la lëk kē loi rot tënë ɣo, ku deet wepuõth aya.*

²³Bī Nhialic Wāda ku Bānyda Jethu Krītho we yiëk döör, wek kɔc cī gam. Ku bīk we cɔl anhiar röt ë kamkun ku muökkë gamdun. ²⁴Bī Nhialic dhëẽɲde nyuõth kɔc nhia Bānyda Jethu Krītho kek nhiërden cīn thok akeu.

* 6:21Luzi 20:4; 2Tim 4:12 * 6:21-22Kol 4:7-8

Athör cî Paulo gät kac gen Pilipi

Wët nhom

Athör cî Paulo gät kac gen Pilipi ë gët kac cî gam pan mec kac pan Roma cäl Mathe-
donia. Ee gët yon ȳot mec yen. Ku ë rem puşu piöcc ë lueth kac kök cî gam gen Pilipi.
Athör kënë ë gam ril ë Paulo tënë Jethu raan cî lac ku doc nyuocoth.

Kënë yen gët athöör ë wët bî yen kac cî gam gen Pilipi leec kâkken cik tuşc ye yon cî
kâkke yic riel. Aake gët keek athöör aya bî ben lëk ke bîk puõth riel, ku thocon kepuõth
kuat aliämde yic, ku aliäm cî ke yök aya. Ku yöök ke bîk röt aa dhuşk piny bîk ciët
Jethu, tên lon bî nhiaam ku nhier rot ke thel wei. Acî lëk ke lon pîr ë tök kek Raan cî
lac ku doc, ee dhëej cî Nhialic yiëk kac ë dhöl gam, acie dhöl athëek lõj kac Itharel.
Acî gôt rin miet puşu ku döör ye Nhialic yiëk kac cî röt mat kek Raan cî lac ku doc.

Athör kënë, ee miet ku thön ë puşu ku ȳiec rëer, ku bî gam ku pîr tş kek kac cî gam
muk nhom. Ku ë nhier nhier Paulo kac cî gam tş gen Pilipi nyuocoth aya.

Käk tş thîn

Muõth tuej 1:1-11

Käk cî röt looi tënë Paulo 1:12-26

Pîr rëer ke Jethu 1:27-2:18

Käk cî guir tënë Timothî ku Epaprodituth 2:19-30

Lëk rin kârec ku kac ater 3:1-4:9

Paulo ku mâthke gen Pilipi 4:10-20

Muõth ciëen 4:21-23

1 ¹Yen Paulo ku Timothî yok kac lui rin Jethu raan cî lac ku doc, yen agät
we athöör, wek kac ë tök kek Jethu gen Pilipi, ku kacdit akut ku kuat
kac ke kony rëer thîn ëbën.*

²Bî Nhialic Wäda kek Bëny Jethu raan cî lac ku doc we gäm athieei ku döör.

Röök Paulo rin kac kuen athörde

³Yen ë Nhialic wäda leec tş tak yen we akölaköl. ⁴Yen ë puşu miet apeî
röökdië yic rienkun ëbën, ⁵rin cî wek yen kony bäk Wët Puoth Yam nyuõth
kac ya aköl tõj wäär ȳic wek ye agut ëmën. ⁶Aniec yapuõ lon Nhialic, raan
wäär loi ë kënë tënë we, abî dhiel muşk thîn këya yet aköl bî Raan cî lac ku
doc Jethu dhuk pinyinhom.

⁷Wek aa köckiën nhiaar apeî, wek aaya tak akölaköl. Ku ë yic, ba we aa tak
wët nhier yen we. Rin wek aa lui ku kuonykë yen ë luoi ril cî Nhialic yiëk yen

* 1:1Luci 16:12

ëmën. Ku ëmën mec yen ku wäär kéc yen mac, yen aci bën njec la jam rin Wët Puoth Yam, ku aci bën riel apeí yet tẽ cí ye gam kóc juéc apeí. ⁸ Añic Nhialic lón kẽ luẽl ẽ yic lón nhiërdiẽ tẽnẽ we acit nhiër Bányda Jethu nhiër yen yo.

⁹ Yen ẽ röök bí nhiërdun rot ajuak akólaköl, ku bák yic njic, ku yakẽ ke looi kák la cök Nhialic nhom, ¹⁰ bí we kony bák aa looi kèpath. Këya, ke wek aabí gup ciẽn awuõc aköl le Raan cí lóc ku dác dhuk pinyinhom. ¹¹ Piërdun abí yic thiãñ kápath ẽ Jethu yen ye ke yök thĩn, rin bí Nhialic aleec ku dor.

Raan cí lóc ku dác yen ee pír

¹² Awiéc bák njic miëthakái cí gam, lón kuat kák cí röt luõi yen aaci Wët Puoth Yam cól ala tueñ. ¹³ Kuat raan rëër tẽn ëbën agut kóc tit pan bënydít thok, añikẽ lón cí yen dóm rin ye yen raan lui rin Jethu. ¹⁴ Ku rin cí yen mac, aci miëthakái cí gam cól aa ril puõth bik Wët Puoth Yam aa lèk kóc ke cĩn riõõc.

¹⁵ Ee yic, kóc kók aa wët Raan cí lóc ku dác piõõc ẽ tiel ku rin cĩi kek luõi-diẽ nhia. Ku kóc kók ayekẽ piõõc piãnden ëbën. ¹⁶ Aye kocká looi rin nhiër ku rin njic kek ye aya lón cí Nhialic ya luõõi ba wëtde tiit bí cĩi riãäk. ¹⁷ Kóc kók kamken aya, aacie piõõc ẽ cök, aa piõõc rin nhiaam ẽ path, ku yekẽ tak lón bí kek ya luõi aliããp tẽ ñot mec ya. ¹⁸ Acin kẽ ye looi, yen amit puõu tẽ ñot ye wët Raan cí lóc ku dác piõõc kuat dhël cí yök, cök alón le yen kẽ tõ kepuõth. Yen abí rëër ya mit puõu.

¹⁹ Rin añiec lón röökkun ku kuõõny bö tẽnẽ Wëi ẽ Jethu raan cí lóc ku dác, aa bá cól alony. ²⁰ Aya ñõõth yapuõu lón bí yen a kèpath yen luõi akólaköl agut ëmën thiin, yen abí la riel ẽ puõu kek guãpdiẽ ëbën, bí ya kèpath yen luõi rin bí yen lac bëi tẽnẽ Jethu tẽ pír yen, tẽdẽ ke ya thou. ²¹ Pír ẽ wët Raan cí lóc ku dác juak tueñ, ku na thuõu rin wëtde ka path aya tẽnẽ ya. ²² Ku na ye kẽ bí yen ñot ya pír yen bí yen luõi juéc path looi, ka cá njic yenõ ba kuany. ²³ Aköl dët aya nhiaar ba cĩi thou, ku aköl dët awiéc ba thou rin anhiaar ba la rëër kek Raan cí lóc ku dác, ku kënë yen aya yök ke path. ²⁴ Ku rienkun, apath apeí ba pír ẽ tẽn pinyinhom. ²⁵ Kënë añiec apeí, kẽ yen njec yen abí rëër. Yen abí rëër ẽ tẽn kek we ëbën ba miet puõu gamdun juak yic. ²⁶ Këya, tẽ ben yen la dhuk ba rëër kek we, ke wek aabí nhiam rienkiẽ piërdun yic, ke we ye tók kek Jethu Raan cí lóc ku dác.

²⁷ Kuat kẽ bí rot looi tẽnẽ ya, muõkkẽ wenhiĩm lón dhil wek pír, pír kóc cí gam, cök alón cĩi yen week bí ben tiñ aköldã. Aba ya piñ lón wek aa ril wët Nhialic yic, ku week aa lui tók apeí rin Wët Puoth Yam. ²⁸ Duõkkẽ ye riõõc kóc aterkun, yen abí ye nyuõth keek lón cĩi kek we bí lëu, rin yeen Nhialic yen we gãm riel bí wek ke göök. ²⁹ Rin wek aaci gãm yic bák Raan cí lóc ku dác aa luõõi ku acie gam ẽ rot, ee ku bák gum cimẽnde aya. ³⁰ Ëmën alëukẽ bák yen kony ye luõi kënë. Yen luõi tõñ wäär cãk tiñ theër ke luõi, ku cĩt tẽ yakẽ piẽñ ye, yen añot ya lui apeí.*

Jethu ẽ rot dhuõk piny cök alón ril yen apeí

2 ¹ Piërdun ke we ye kóc Raan cí lóc ku dác, ee we cól aril ku nhiërde ẽ we liër puõth. Wek aa rëër ke Wëi Nhialic, wek aa la piath ku nhiër nhiër

wek röt kamkun. ²Matkë weyiic bāk aa looi ē tōk, ku nhiarkē röt, yen abī miet ē puōu bēēi tēnē ya. ³Duōkkē puōth ē dit bāk kāŋ aa wīc ē rienkiē ku yakē nhiam, yakē röt dhuōk piny kōc kōk nhīim. Yakē kōc kōk tīŋ ciēt kek path tēnē we. ⁴Acīn raan ben a lui kēnē nhiamde, yakē jal looi kē kony we ēbēn.

⁵Wek aadhil thōŋ kek Jethu raan cī lōc ku dōc ē tāktākdun yic.

⁶Wēn cōk Bānyda Jethu aa Nhialic guōp akēc rot thōōŋ ke Nhialic.

⁷Ku acī tēden dīit yen thīn puōl, ku cōl rot aye alony cīmēn raan ē path.

⁸Acī rot bēn dhuōk piny, ku gēm bī gum ku thou, cīmēn raan la guōp awuōc, arēk abī piāāt ē tim cī rīiu kōu.

⁹Rin ē wēt kēnē yen acī Nhialic ye bēn jōt bei raŋ yic kam kōc cī thou, ku yēth nhial ku ler ku yīk riel kēriēc ēbēn nom.

¹⁰Ku kēya rin athēēk rin Jethu, kāk nhial ku pinyhom, ku piny tēn kōc cī thou aa dhil kenhiol guōt piny.

¹¹Ku keek ēbēn abik lueel lōn ye Jethu raan cī lōc ku dōc Bēny, rin duaar ē Nhialic Wun.*

Piērdēn ē Jethu nyuōoth

¹²Kēya, wāar rēēr yēn kek we miēthakāi cī gam, wek aa we ya theek, ku ēmēn awiēc bāk ŋot we thek yēn ke ya cīi rēēr kek we. Lak tueŋ ke we thek Nhialic rin cī we wēēr bei. ¹³Rin Nhialic alui weyiic, ee we kony bī we cōk puōth ku bāk kē wīc looi.

¹⁴Luōikē kēriēc ke cīn ater kamkun ku agōth, ¹⁵rin bī wek aa mīth Nhialic cīn gup awuōc ē piny cī thiāŋ kōc rēc la gup adumuōōm. Calkē rōt aa la gei kamken cīmēn pēci nhial,* ¹⁶cīmēn ye wek ke lēk wēt pīr. Na luōikē kēya, ke yēn abī nhiam rienkun akōl le Raan cī lōc ku dōc dhuk pinyhom, rin bī ye nyuōoth lōn kēc luōidiēn ca looi nom deēr piny ē path.

¹⁷Na cōk aa lōn guum yēn rin bī gamdun riel tēnē Nhialic, ke yēn abī puōu miet apēdit ke we ēbēn. ¹⁸Ku kēlā aya, wek aabī puōth miet kek ya.

Timothī ku Epaprodituth

¹⁹Na wīc Bēny ke wek aba tuōc Timothī ē nīnkā, rin bī tē luui wek thīn ya deet puōu. ²⁰Ee yen raan tōŋ ē tak cīmēndiē, kē tō yāpuōu looi, ku acīn raan nhiaŋ we apēi cīmēnde. ²¹Raan ēbēn ē yēnhom yīēk kēden looi, ku cīi yepuōu yīk kē wīc Jethu raan cī lōc ku dōc. ²²Ku aŋieckē kek we ē rōt yen tē cī Timothī rot nyuōoth thīn cīmēn meth ke wun. Yok aacī luui ē tōk rin Wēt Puoth Yam. ²³Kēya aba tuōc we, tē le yēn ye ŋic yēŋō bī rot looi tēnē yēn ēmēn cī ya mac. ²⁴Ku yēn aŋōth Bēny lōn bī yen rot lēu ba bēn tēnē we ē nīnkā.

²⁵Aca tak ba wāmāāth cī gam, Epaprodituth cōl adhuk. Yēn ē raan ē luōi apēi buōth Bēny cīmēndiē. Ee cāk tuōc yēn bā bēn a kony, ²⁶ku ēmēn awiēc apēi bī we tīŋ. Adieēr rin cī wek ye piŋ lōn cī ye tuaany. ²⁷Ee cī tuaany abī duēr thou. Ku yēn acī Nhialic bēn cōl apuōl, ku acie yen ē rot, pial guōpde acī kēnē bī yēn cōl aŋeēr yic bēn wel yic aya. ²⁸Awiēc aya ba cōl adhuk tēnē we rin tē ben wek ye tīŋ ke wek aabī puōth miet, ku acīn dēt bī yēn ben dieēr.

²⁹Luoŕkë ë puõñ path apeï ke cõt menhkui Jethu nhom. Nyuõthkë kuat raan cõt ye ëbën athëëk, ³⁰rin ëcï duër thou rin luoi tënë Raan cï lóc ku dóc, ku akëc dieer ë wëike ku gëm ya kuõny cïn tẽ båk lëu ye.

Yiny la cök

3 ¹Ku wët dët ba lëk we miëthakäi cï gam ë ku båk puõth miet rin cï wek mat kek Bëny. Acï rac ba kāk ca gāt we theer ben dhuõk yiic, ku ë yen abï we kuõny tẽ looi yen ye këya.

²Tietkë röt kóc rēc, kóc luui cïmën jök. Acie ñuõt ë rot yen wickë, wek aa wïc käjuëc kök båk ke looi. ³Aa yook, aacie kek cï ñuõt yic yök, rin yok aa Nhialic door riel ë Wëike. Ku yok aa mit puõth piërda yic rin cï yok aa kóc Raan cï lóc ku dóc Jethu. Acie kāk ye raan ë path looi ye tiñ kek yeku ke ñõth. ⁴Na le raan ye tak lön bï yen pïr Nhialic nhom rin kāk ye looi kóc gup, ka cïn raan wär yen mukmuk nhom lõg theer. Na ye kóc pïir, ñuõt yen acï pïr. ⁵Yen a ya ñot ke ya la nïn kadhorou tën dhiëëth ya. Yen ë raan Itharel, raan dhiënh Benjamin, kuat Itharel ë gei. Rin muñ lõg nhom, yen ë raan akut Parathï. ⁶Rin ye yen raan akut Parathï yen aye yen kóc cï gam cöl aa nëk, ku rin ye raan la cök tẽ theek yen lõg, ke yen a ya cïn guõp awuõc.*

⁷Kuat kăwäär ya ñõth kecït kăpath, aacï bën cï ye kăpath. ⁸Acïn këpuõth wär ñjny bï yen Bănydië Raan cï lóc ku dóc Jethu ñic. Yen acï këriëëc ëbën puõl rin bï yen a raande, ⁹ku ba ya tók ke ye. Rin acă lëu ba la cök ë Nhialic nhom tẽ theek yen lõg. Ku yen acï jal la cök rin cï yen Jethu gam, la cök tënë Nhialic rin ë gam. ¹⁰Kë wiëc ë lön ba Raan cï lóc ku dóc, ku riel wäär jöt ye kam kóc cï thou ñic. Awiëc ba ya tók ke ye ë gum ku thuõnde yic. ¹¹Ku ñăath lön bï yen jöt thou yic ba pïr.

¹²Acă ye lueel lön cï yen jal a raan la cök, añot wiëc apeï ba ya raan la cök cõt tẽ wïc Jethu raan cï lóc ku dóc ye thiin. ¹³Wët lëk we akïn miëthakäi cï gam, acă ñic lön le yen kē ca lëu, yen acie dëi ciëen, yen ë daai tueñ bï ya wët aköldä yen thuuth yen ku päl kătheer. ¹⁴Yen abuõth dhël yic apath rin bï yen ariõp yök. Ee yen ariõp bï Nhialic găm ya rin kē cï Raan cï lóc ku dóc looi.

¹⁵Yok kóc la gam ril yok aa dhil luui ë dhël kënë. Ku na le kóc kök kamkun cï lui ë dhël kënë, ke Nhialic yen abï ye dët yic we. ¹⁶Lokku tueñ kek lõg Nhialic cïmën wäär ñic yok ye.

¹⁷Miëthakäi cï gam biathkë yacök, ku piõckë tënë kóc kăwäär ca piõc tënë ke buõth yiic.* ¹⁸Wek aaca lëk ë kënë arak juëc, ku ëmën aben ber yic pïu ë nyin guõp, kóc kök aacie thon Jethu tim cï riñu kōu rin bï yen ke waar adumuõmken yiic ë gam. ¹⁹Aabi la pan mac rin ye kek kepuõth yiëk kāk wïc guäpken. Aa nhiam kāk ke bï ke cöl ayär gup, ku aa kāk pinyinhom kek aa yekë tak kepëc. ²⁰Ku yook pan Nhialic yen kēda. Yok aa tit Aluāndan bï bën nhial, Bëny Jethu Raan cï lóc ku dóc, ²¹yen la riel ë yen këriëëc ëbën cöl aa bõ yecök, abï gupkuan cï thiāñ adumuõm looi bïk yer cïmën guäpde.

Lëk

4 ¹Miëthakäi cï gam wek aa nhiaar apeï, dëetkë wepuõth ku thekkë Băny. Wek aaca dak, wek aa yen cöl amit puõu, wek aa yen cöl anhiam.

* 3:5Luoï 23:6; 26:5; Rom 11:1 * 3:6Luoï 8:3; 22:4; 26:9-11 * 3:171Kor 4:16; 11:1

²Yin Yuodia ku yin Thintike wek läŋ, döörkë, wek aa kōc tōŋ ë Bëny. ³Ku tēnē yī raandiēn nhiaar lui kek ya, awiēc ba diäärkä kony rin aaci luui kek yen apei buk Wēt Puoth Yam tek piny, keek ëbēn kek raan cōl Klemen ku kockuan kōk lui ke yo tō rienken athör Nhialic yic, athör pīr.

⁴Yakë puōth miet rin ye wek tōk ke Bëny. Aber yic, yakë puōth miet. ⁵Yakë rōt piēŋ wēl ë kamkun. Bëny aci thiōk. ⁶Acin kē riōōc wek, ku yakë Nhialic thiēc rōōkdun yic kāk wiēcķē ke, yakë thiēc ë puōn path akōlakōl. ⁷Ku döör Nhialic cie deet yic raan ë path, abī we kony bāk cīi ye diēer ku cāk riōc kārīl we yōk yiic, ke we ë tōk kek Raan ci lōc ku dōc Jethu.

⁸Wēt cī jal dōŋ ba lueel miēthakāi, yakë ke tak kāpath, kāk ye raan ëbēn nhiaar, kāk ye we leec thīn, kāk yith thiek yiic, kāk la cōk ku lek gei, kāk nhiaar ke raan ëbēn. ⁹Wek aa ŋic kāwāār ca piōōc tēnē we, ku kāk cāk piŋ ke ya lueel ku tiēŋķē yen ke luōōi ke. Kēya, biathķē luōidiē yic, ku Nhialic yen döör gam abī rēēr ke we.

Paulo acā aleec gam rin kāk cī gām ye

¹⁰Piērdiē yic kek Bëny, yen aci puōu miet rin tēdiit cāk nōk ku benķē yen ben nyuōth tēduun muk wek ya thīn. Ku acie rin cī wek kōōc we cīi wenhiim yīk yen, ee rin cīn wek riel. ¹¹Yen aaci kēnē luel rin cī wek ya pāl wei, aa kāk rēēr kek yen kek aaca ŋiēc rot. ¹²Alēu ba pīr ë path tē cōk yen la kālīk, kueth ku cōk aa thōŋ tēnē ya, jīēek ku ŋōōŋ aya, aa thōŋ. ¹³Kuat kē ya looi ëbēn, aya looi riel ye Raan ci lōc ku dōc gām yen.

¹⁴Ku apath apei yen wēt cī wek ya kony aterkiē yiic. ¹⁵Wek kōc gen Pilipi anjeckē apath, lōn wāār jīēl yen Mathedonia nīn tūēŋ wāār piōōc Wēt Puoth Yam, wek aa we kōc cī gam ya kony. Wek aa we ye kōōc kek yen kāpiathkiē ku kārackiē yiic. ¹⁶Agut cī wāār cōk yen rēēr Thethalonika wek aaci kuōōnydun bēn aa tuōc yen ēmēn ku ēmēn. ¹⁷Acie ku bāk ya muōōc yen wiēc, ee dōc ye yōk tē muōōc raan kōc yen awiēc ba juak yic. ¹⁸Kāk wiēc aaca yōk, ku aa juēc apei. Kuat kāk wiēc ëbēn aaci Epaprodituth bēēi tēnē ya. Aa cīt tol adōŋ ŋīr ye took luāŋ ë Nhialic, ajuēr cī Nhialic gam ku cōl ye amit puōu. ¹⁹Ku Nhialic abī we gām kāk wiēcķē ë kākken juēc yiic, kāk ye ke yōk rin Raan ci lōc ku dōc Jethu. ²⁰Bī Nhialic Wāda aleec akōlakōl! Yenakan.

Muōth ciēēn

²¹Miāthķē kōc cī gam, kōc Raan ci lōc ku dōc Jethu. Miēthakāi rēēr kek yen aa we muōōth. ²²Kōc cī gam ëbēn ë tēnē agut kōc lui pan Bēnyŋaknhom Cithēr aa we muōōth aya.

²³Athiēcī ë Bānyda Jethu raan ci lōc ku dōc, abī ya rēēr kek we ëbēn.

Athör cî Paulo gät kac gen Kolothia

Wët nom

Athör Paulo cî gät kac gen Kolothia, agët akut kac cî gam pan Athia tō ciëen gen Epethuth. Akut kac cî gam kënë acie Paulo yen loi ye, ku aye yök yepuöu ke ye luöi dhil looi aya, cit lön cî yen kacke tuöc gen Epethuth aya, yen gendit yen rëer raandit bëny apuruuk pan Athia thün. Ėcî Paulo piŋ lön ala kac Ė piöc kōk kac cî gam gen Kolothia piöc bik dhël la cök puöl. Ku yekë lueel lön raan adhil jak kōk atheek, nadë ke bi jal luök Ė kuat kē cit ŋuöt, thëk löŋ ku mieth ye cam.

Paulo agät athör kënë bi jai piöc ræckä, ku ye piöc dhël peth Ė yic Wët Puoth Yam, yen gam. Kē tō thün, ee lön nadë ke Jethu Kritho alëu bi kac luök Ė rot, ku kuat kāk cit kākä aa kac thel wei Jethu löm. Rin Jethu Kritho Nhialic acî nhial ku piny ku kāk tō thün cak. Ku rienke aya yen awic yen ye bi kac dhuök yeyou. Ee mēt bi kac röt mat kek Jethu Kritho yen Ė ŋöth bi kac luök Ė rot pinynhom. Acî Paulo lëk kac aya lön piöc kënë Ė kac cî gam col aa pîr pîr path.

Dët lëu bi ŋic Ė lön nadë ke raan col Tikikuth yen yëth athör gen Kolothia rin Paulo aa cath kek raan col Onethimuth, alony yen cî Paulo athör gôt rienke tënë Pilemon.

Kāk tō thün

Muöth tueŋ 1:1-14

Dit Ė Raan cî lac ku döc 1:15-23

Luoi Paulo ke cit alony tënë akut kac cî gam 1:24–2:5

Pîr yam Raan cî lac ku döc yic 2:6–4:6

Muöth ciëen 4:7-18

1 ¹Ee ŋen Paulo cî Nhialic looi ba ya atuny Jethu raan cî lac ku döc, ŋen agät athör kënë yök wämääth cî gam Timothy.

²Tënë wek kac cî Nhialic gam gen Kolothia, kac buöth Raan cî lac ku döc. Bi Nhialic we gam athieei ku döör.

³Nhialic Wun Bänyda Jethu raan cî lac ku döc, ayeku leec akölaköl tē rök yök rienkun. ⁴Rin gamdun tënë Raan cî lac ku döc Jethu, ku nhiërdun tënë kac Ė Nhialic aa cuk piŋ. ⁵Wäär bi Wët Puoth Yam tënë we tueŋ, wek aa we cî kën la yic ŋöth piŋ Ku Ė yen atō gam ku nhiërdun thün, kāk ŋäthkē ke aaci tōöu apath tënë we pan Nhialic. ⁶Wët Puoth Yam athieei bëei akölaköl ku athiei pinynhom ëbën, cimen wäär looi yen rot këya kamkun tēwäär piŋ wek dhëŋ Ė Nhialic ku detkē yic tō thün. ⁷Wek aaci dhëŋ Nhialic piŋ tënë Epaprath raandan nhiarku lui Ė puöu ëbën tënë Raan cî lac ku döc, ee rienkua. ⁸Acî ŋo lëk nhiër cî Wëi Nhialic gäm we.

* 1:7Kol 4:12; Plm 23

⁹Wët kënë yen aye yok ke röök rienkun tēwäär piñ yok we. Nhialic ayeku lõñ bī we cōl anjic ye, ku njiēc ē kǎñ ēbēn wíc Nhialic ku dēt ē wēl aya ye Wēi Nhialic ke gām kōc. ¹⁰Ee kēya, ke week abāk lēu bāk pīr ē pīr yen wíc Bānyda, ku kënë ye cōl amit puñu yen abāk aa looi akōlakōl. Piērdun abī ya kāpath kek ye bēēi, ku njiēc njic wek Nhialic abī rot juak. ¹¹⁻¹²Bī Nhialic we looi bāk riel, riel bēn dhēēñ ē Nhialic, ku bāk lēu bāk kājuēc aa gōök ke we duut wepuōth. Ku yakē Wāda leec ke we mit puōth, yen cī we gām riel bāk la abañ kāk Nhialic wäär cī tǎu kacke ruel Bāānyde yic tēyer. ¹³Acī yō luāk bei riel jōgrac yic, ku bīi yō ē bāāny Wēnden nhīer yic, ¹⁴yen cī yō wēer bei, ku pēl adumuōōmkua piny.*

Dīt ē Raan cī lōc ku dōc

¹⁵Raan cī lōc ku dōc yen ye tñj ke thōñ ke Nhialic cie tñj. Yen ē kaaide, ku yen atō tuerj kāk cī cak ēbēn nhīim. ¹⁶Rin ē yen acī Nhialic kǎriēc ēbēn cak, kāk nhial ku piny, kāk ye tñj ku kāk cie tñj, acā atuuc nhial ku kǎril kōk cie tñj la riēdīt cak. Nhialic acī nhial ku piny cak ē yeen ku kāk tō thīn ēbēn aa kākke. ¹⁷Raan cī lōc ku dōc a rēer thīn ke kǎñ ēbēn kēc cak, ku ē rienke yen aye kēriēc ēbēn rēer nyiende. ¹⁸Yen ē bēny kōc cī gam. Yen aye kek piērden yōk thīn. Yen ē Wēndīt tuerj wäär cī jōt bei rañ yic rin bī a yen tō tuerj kǎriēc ēbēn.* ¹⁹Rin ē Nhialic yen acī ye tak ē rot bī Wēnde ciēt yen Nhialic guōp alanden. ²⁰Rin Wēnde yen acī Nhialic looi bī kāk tō nhial ku piny aa dōōr kek ye. Thon Wēnde tim cī rīiu kōu yen acī yō cōl adōōr kek Nhialic Wun.*

²¹Thēer wek aa we mec ke Nhialic, ku wek aa we kōc aterde rin tēktēk rac ku kǎrec ke yakē ke looi ku takkē ke. ²²Ku ēmēn, rin cī Wēnden wäär cī ya raan cīmēnda thou rienkua ēbēn, Nhialic acī we cōl aaye mǎthke bī we bēēi bāk aa cī la cōk cīn gup awuēc yenhom. ²³Wek aa dhil la cōk ku muōkkē rōt ē dīl yenhom. Ku duōkkē rōt cōl aben thel wei ē njōthdun cāk yōk Wēt Puōth Yam yic wäär cāk piñ. Ee rin ē Wēt Puōth Yam kënë yen acī yen ya alony, Wēt Puōth Yam kënë cī ya lēk raan ēbēn pinyinhom.

Luoi Paulo ke cīt alony tēnē akut kōc cī gam

²⁴Ku ēmēn yen acī puñu miēt rin cī piōōcdiēn cā cōl agum we kony. Gum-diēn mec yen kënë, ee rin ba dhōl cī Raan cī lōc ku dōc guum thīn, kuōny bī thāāp ē rin akut kōc cī gam ēbēn cīt guōp Jethu. ²⁵Ku ē Nhialic yen acā looi ba ya alony akut kōc cī gam. Yen acā gām luoi ril kënë, ba looi rin piathdun. Yen ē luoi wētde ēbēn nyuōōth. ²⁶Ku yen ē kē cī moony tēthēer yōñ tēnē raan ēbēn, ku ēmēn acī jāl nyuōōth kacke. ²⁷Kē cī Nhialic guiir ē lōn bī kē cī moony nyuōōth tēnē kacke, kǎpiathke ku dhēēñden cī moony muk rin kōc ēbēn. Ku kē cī moony ē lōn nadē ke Raan cī lōc ku dōc arēer wegup, ku wētde yic wek aabi duaar Nhialic rōm kek ye. ²⁸Kēya, Raan cī lōc ku dōc ayeku lēk raan ēbēn. Yok aa kōc lēk ku nyuthku ke kuat kēriēc ēbēn njicku ē rin buk raan ēbēn bēēi Nhialic nhom, ke cīt raan la cōk cī mat kek Raan cī lōc ku dōc. ²⁹Rin bī kënë rot jal dhiel looi kēya, yen a yā cī buēc apeī ē riel wäär cī Raan cī lōc ku dōc gām yā, riel yen lui yaguōp.

2 ¹Awiēc ku bāk njic yen buōcdīt buēc yen ba luui apeī rienkun, ku kōc gen Lodikia ku kōc kōk ēbēn kuc yā. ²Yen a yā lui kēlā rin ba ke deet puōth,

ku bik röt nhiaar kamken ku rëërkë ë tók. Këya, ka bi röt aa deet ku njickë kën ciëŋ path bëëi kamken. Ku ë dhëlë, yen abi kek kë cï Nhialic muöny ke njic, ku yen ë Raan cï lóc ku dác guöp. ³Ee yen ë rot, yen ë Ƴo kony buk wët ril kënë deet yic, wët cï Nhialic jal cöl aŋic ëmën.

⁴Wek alëk kënë, duökkë röt cöl ameth nyin wël bi we thel wei bák la këracyic, tē cök ke aa piŋ ke cīt yith. ⁵Na cök amën cīi Ƴen rëër ke we, ke piändië arëër ke we, Ƴen ë puöu miet tē piŋ Ƴen we ke we kääc ë cök gamdun yic tēnë Raan cï lóc ku dác.

Pir la cök Raan cï lóc ku dác nhom

⁶Cīt lön cī wek ye gam lön ye Raan cï lóc ku dác Jethu Bëny, rëërkë ke we cī weyic mat kek ye. ⁷Calkë aye yen ë mæeidun ku piërdun, bák riel apeī ë gamdun yic cimën wäär cī we piöc. Ku bák la lecdīt apeī.

⁸Tiëërkë nhīim lön nadë ke cīn raan ben we thel lëŋ yic ë kāk lueth ye raan lueel yenhom ë path, wël jak pinynhom ku ciëŋ theer ku aacie kāk Raan cï lóc ku dác. ⁹Yeen nhom ë Nhialic alanden agut wäär rëër yen pinynhom, ku yeen ë raan aya. ¹⁰Ku week aaci gam pir alanden rin cī wek mat kek ye, rin ë yen bëny mac atuuc nhial ku jak kōk la riel.

¹¹Wäär cī wek mat kek Raan cï lóc ku dác, aci we Ƴoot ku acie Ƴuöt dhie ye looi kōc gup, ee Ƴuöt Raan cï lóc ku dác yen ye looi wëi yiic, Ƴuöt ë kōc wëër bei adumuööm yic, adumuööm ye raan looi rin tē cī ye cak thīn. ¹²Rin wäär cī we muöc nhīim, wek aa we cīt kōc cī thiök raŋ yic kek Raan cï lóc ku dác. Ku miöc nhom aci we bën gam pir ë yam cīt kōc cī jōt bei raŋ yic kek Jethu. Rin cī wek riel cī Nhialic Jethu jōt bei raŋ yic gam. ¹³Ƴon theer wëikun aake cī thou rin adumuöömkun, rin wek aa we ye kōc cie kōc Itharel, alei kuc Nhialic ku lööŋke. Ku Nhialic ëmën aci we bëëi pir path yic kek Raan cï lóc ku dác. Nhialic acä adumuöömkua Ƴodhie päl piny. ¹⁴Acī kājuëc cuk wuöc cī göt rienkua, kek lööŋ juëc la yiic kāk cīi ke lëu bi ke muk nhīim wuööny wei. Acīt lön cī Nhialic ke piäät tim cī riūu kōu kek Jethu. ¹⁵Ku ë tim cī riūu kënë kōu yen aci Raan cï lóc ku dác lääu nhom yök tēnë jak la riel, aaci ke cöl abuöth yecök bi raan ëbën ke tūŋ cimën raan ril cī kōc ater dōm tōŋ yic. Ku jöl yai cam rin cī yen riel.

¹⁶Këya, duökkë raan dët cöl aye yen we lëk miëth yakë cam, tēdë kē yakë dek ku löŋ wil ë pæi, ku löŋ aköl cīi kōc Itharel ë luui, ku akööl kōk. ¹⁷Kek lööŋkä acīn kē yekë nyuöth, aake jam kē bi rot looi kën yen ë yic ë Raan cï lóc ku dác. ¹⁸Duökkë raan dët päl bi we muör bák ariöpdun cīi yök tēnë Jethu. Raan ye lueel ke yen apath tēnë kōc kōk. Raan rot yök ciët yen ye Nhialic nyuöth kân. Kōc röt nyuöth ciët ke ye kōc path ku keek aaci path acīn. Kōc ye lueel bā atuuc nhial aa door. ¹⁹Raan cīt kënë aci rot mæec wei tēnë Raan cī lóc ku dác yen mac akut kōc cī gam. Akut kōc cī gam acīt guöp Raan cī lóc ku dác. Yeen amac akut ku ë diëer ë ye. Ku ë kāk tō thīn cöl alui ë tók rin bi akut riel, ku le tueŋ dhöl yen wic Nhialic.

Thuöu ku pir kek Raan cï lóc ku dác

²⁰Wek aaci thou kek Raan cī lóc ku dác, ku wek cī wëër bei tēnë jōŋrac pinynhom. Yeŋö kē dëët ye wek pir abāk ciët kōc pinynhom ë tēn? Yeŋö ye

wek lööŋkā theek? ²¹ “Duökkē kēnē ye muk,” “Duökkē kēnē ye bil,” “Duökkē dēēt ye gōot?” ²² Lööŋkā ēbēn aacīn kē yōk thīn rin aa jam kāk guō thōk, aa lööŋ raan ē path kek piöōcēden. ²³ Aŋic raan ēbēn lōn kōc ke loi lööŋkā aacit kōc ŋic kāŋ. Ku ē lueth ē path. Ee dhēl ye kek kōc mac thīn, bī kek kāk cie Nhialic aa door. Ku yekē rōt cōl aaye kōc path. Ku lööŋken aa la yiic kākjuēc ril. Ku kārīlkā aacie raan ē kony bī raan kē wīc guāpde lēu bī duut.

3 ¹ Rin cī Nhialic Raan cī lōc ku dōc jōt thou yic, yen ē landun aya, acī we gām pīr ē yam. Kēya, yakē ke wīc kāk cī tāu we pan Nhialic, tē cī Raan cī lōc ku dōc nyuc thīn ē kōŋ cuēc ē Nhialic. ² Lak tuēŋ ke we tak kākā yiic ke cie kāk pinyinhom ē tēn. ³ Ku wek cī thou ke Jethu ku wek aa pīr ke ye ē Nhialic yic. ⁴ Pīr ē yic ē lōn bāk aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc, rin tē ben yen la bēn ke week aya wek aabī duaarde rōm kek ye.

Pīr Theer ku Pīr ē Yam

⁵ Pālke kuat kārēc ye guōp raan wīc pinyinhom cīmēn wīc wīc ē diäär. Ku luōi rēcēc kōk, ku tuil tiŋ raan dēt, ku kāk kōc cōl ayār gup, ku dīt ē puōu. (Rin dīt puōu acit lōn ye raan jak door.) ⁶ Rin ē kākā, riāŋ puōu ē Nhialic abī bēn tēnē kōc cīi yen ē theek. ⁷ Wek aa we ē luui ē kārēcā wāār kuc wek Nhialic, ku piērdun ēcī luōi ē kākā rum.

⁸ Ku ēmēn wek aa dhil luōi kākā puōl, riāāk ē puōu, ku kuith ku lumlum aa dhil ke puōl. ⁹ Duökkē rōt ē jāām ē lueth, rin cī wek ciēŋ theer puōl, ¹⁰ ku ŋek ē kamkun ēmēn acī ya raan ē yam. Ku Nhialic aloi we bāk aa ciēt yeen raan ē cak we, ku abāk jāl ŋic apath. ¹¹ Ku ē kēya, Raan cī lōc ku dōc ē kōc ēbēn nhiaar kōc cie kōc Itharel ku kōc Itharel. Kōc cī ŋoot ku kōc kēc ē ŋoot, kek kōc ye ŋoot, kōc cī kājuēc ŋic, raan kuat nhiaar tōŋ. Aloony ku kōc cie aloony, rin Raan cī lōc ku dōc yen ē kēriēc ēbēn, ku arērē kāŋ yiic ēbēn.

¹² Wek aa kōc kam kōc akut nhiaer Nhialic, ku acī wek kuēny bei bāk aa kacke, wek aa dhil rōt nyuōōth we ye kōc path la puōth, ŷerkē puōth ku lierkē puōth ku yakē gum. ¹³ Yakē ŋiēc rēer ku yakē rōt pāl piny tē le yen raan cī luōi kērac, tēdē ke menhkui yen cī luōi awuōc. Yakē rōt pāl piny kamkun cīmēn ye Bēny kārackun pāl piny. ¹⁴ Ku kāk puōthkā ēbēn, matkē nhiaer thīn, nhiaer yen kāŋ mat yiic ku cōk ke piny. ¹⁵ Dōōr yen ye Raan cī lōc ku dōc gām we, yen ē we cōk nhiaer tāktākūn yic, rin dōōr yen acī Nhialic we caal akut kōc cī gam yic ēbēn rin bāk aa leec. ¹⁶ Wēt Raan cī lōc ku dōc adhil rēer wēpuōth apath, tetkē wēt kēnē yic tēnē kōc ēbēn, ku tetkē yic apath kamkun aya dhēl la cōk. Ketkē waak puōth Nhialic, waak alēc ye ke Nhialic door. Kietkē waak tēnē Nhialic kek alēc Nhialic wēpuōth. ¹⁷ Kuat kāk yakē ke looi ēbēn, ku luēlkē ke, aa dhiełkē ke looi kēya rin Bānyda Jethu, yen aye wek alēc yiēc Nhialic Wāda ē dhōłde.*

Bī raan rot muk kēdē Pīr Yam yic

¹⁸ Wek diäär piēŋkē wēl ye rōōrkun lēk we, ku dhiełkē looi kēya rin ye wek kōc ē Bēny.*

¹⁹ Wek rōōr aya, wek aa dhil diäärkun nhiaar ku duökkē ke ye kuōc ciēēŋ.*

* 3:1Wk 110:1 * 3:9Epe 4:22 * 3:10Cāk 1:26; Epe 4:24 * 3:12-13Epe 4:2 * 3:13Epe 4:32

* 3:16-17Epe 5:19-20 * 3:18Epe 5:22; 1Pit 3:1 * 3:19Epe 5:25; 1Pit 3:7

²⁰Wek mīth, wek aa dhil kōc ke dhiēth we aa theek akōlakōl, rin yen ē Nhialic cōl amit puōu.*

²¹Wek kōc we dhiēth mīth, duōkkē ke ye nyieeny ē path, tēdē ka bī dhōr ē we.*

²²Wek aloony, wek aa dhil kōckun muk we theek ē kuat kājuēc yiic ēbēn. Ku acie nadē ke daai ē we, ke we lui tēnē ke ku bāk alēc yōk thīn, acie kēya, yakē luui puōn cīn yic tiēl rin theek wek Nhialic.* ²³Kuat kāk yakē ke looi ēbēn, luōikē ke piāndun ēbēn, cīt ke luōikē ke Nhialic, ku acie raan yen luōikē ke. ²⁴Dhielkē muk wenhiīm lōn Nhialic abī week gām kēpuōth cī tāu kacke, rin Raan cī lōc ku dōc yen ē raan yakē luōi. ²⁵Kuat raan cī kērac looi abī tēm awuōc rin kārēc ye looi, rin Nhialic ē raan gām awuōc thōŋ kek kē cī looi, tēdē ye kēpath aye kērac.*

4 ¹Wek kōc ye luōi, dhielkē la cōk apath tēnē aluōnykun. Muōkkē wenhiīm lōn wek aa la Bēnydun mac we pan Nhialic aya.*

Lēk

²Yakē dhiel rōōk akōlakōl, dhielkē wepuōth aa tāau thīn ke we lec Nhialic.

³Yakē rōōk ē rienkua aya rin bī Nhialic cōl apuōl yic, ba Wēt Puōth Yam rin Raan cī lōc ku dōc ē kuc theer a piōōc. Rin wēt kēnē yen amēc yen. ⁴Rōōkkē, ba ya jam apeī dhēl bī wēt kēnē cōl adet yic apath.

⁵Ŋieckē kāŋ aa looi tēnē kōc kuc wēt Nhialic, ku lēkkē ke apath, kuat tē cī wek rōm thīn ke ke. ⁶Kāk yakē lueel aa dhil aa kāk ye kōc kepuōth tāau thīn, ku nhiarkē ke bīk ke piŋ. Ku kēya abāk ŋic yen tē bī wek wēl aa dhuōk nhiīm thīn tēnē kuat raan we thiēc.

Muōth Ciēn

⁷Wāmāath nhiaar cōl Tikikuth, raan la cōk lui ke yō rin Bānyda, abī we lēk kuat kāk cī rōt looi tēnē ya ēbēn.* ⁸Ku yen ē wēt tuc yen ye we, rin bī we la dēt puōth, ku lēk we kuat kāk loi rōt tēnē yō aya.* ⁹Yeen ala kek Onethimuth, wāmāathdan la cōk, ku yen ē raan akuōtdun. Ku keek aabī we lēk tē ciēŋ yok thīn ē tēn.*

¹⁰Arithtarkuth cī mac ke yen ē tēn ē we muōth aya, ku Marko wēn mēnh ē Barnaba. (Wek aca lēk theer bāk Marko lor tē le yen yet tēnē we.)* ¹¹Jocua, ku aye cōl Juthtuth aya, ee we muōth. Keek kadiāk aa kek kōc Itharel cī gam kepēc lui kek yen rin wēt bāāny Nhialic, ku keek aacā kuōny apeidīt.

¹²Epaprath ē we muōth ku yen ē raan akuōtdun, ku ye raan lui tēnē Raan cī lōc ku dōc Jethu. Yeen ē rōōk rienkun akōlakōl ē piānde ēbēn, ke thiēc Nhialic bī we cōl aril puōth gamdun yic ke we ŋic kē wīc Nhialic.* ¹³Alēu ba lēk we apeī yen tē cī yen luui thīn rienkun bī Nhialic we kony, ku kōc gen Lodikia ku Yērapolith aya. ¹⁴Luka, akīmdan nhiarku apeī ku Demath aa we tuōc miāthden aya.*

¹⁵Lēkkē miēthakāi rēēr Lodikia ku Nimpa ku akut kōc cī gam ē mat paande lōn aa yake muōth apeidīt. ¹⁶Tē cī wek athōr kēnē kueen, ke dhielkē kuēn

* 3:20Epe 6:1 * 3:21Epe 6:4 * 3:22-25Epe 6:5-8 * 3:25L.rou 10:17; Epe 6:9 * 4:1Epe 6:9

* 4:5Epe 5:16 * 4:7Luoī 20:4; 2Tim 4:12 * 4:7-8Epe 6:21-22 * 4:9Plm 10-12

* 4:10Luoī 19:29; 27:2; Plm 24; Luoī 12:12, 25; 13:13; 15:37-39 * 4:12Kol 1:7; Plm 23

* 4:142Tim 4:10, 11; Plm 24

akut koc cī gam rēer Lodikia. Ku wek aa dhil athör ca tuōc miēthakāi rēer Lodikia kuen aya. ¹⁷Ku lēkkē Arkiputh ēlā, “Dhiel njic ba luoi ē Bēny wäär cī gām yī ba looi, dhiel thöl.”* ¹⁸Ee ciēendiē ayic yen agāt yen muōth kēnē tēnē we, duōkkē nhiim mār wēt rēer yen lōc. Bī dhēēj ē Nhialic rēer ke we.

* 4:17Plm 2

Athör tueṇ cī Paulo gät kac cī gam Thethalonika

Wēt nom

Thethalonika ẽ ye gendit pan Mathedonia mac kac Roma. Ee yen cī Paulo akut kac cī gam looi thīn wäär cī yen ke jāl Pilipi. Kaam thīn wäär cī ke akut looi, ke kac Itharel go tiel dām ku kueeckē, rin cī kek ye tīṇ ke kac cie kac Itharel wäär thek yanhden cī yanhden puṣl, ku piṇkē wēt ye Paulo piṣṣc ku buṣthkē yic. Kēya, aacī Paulo bēn cop bī jāl Thethalonika ku le tueṇ gen Beria. Wäär cī Paulo dhuk pan Gīrik gen Korinth, go Timothī wäär cī keny Thethalonika, lēk ye tē rēer kac cī gam Thethalonika thīn.

Ku jāl Paulo athör tueṇ kēnē gōt bī yen kac cī gam dæet puṣth. Ku leec Nhialic rin cī yen ke piṇ ke rēer gamden yic ku nhiarkē rōt kamken, ku bī ke cōl aa tak tēwäär ciēṇ kek thīn ke ke, ku bī thiēcden cīk bēēi nhial dhuk nom wēt bī Raan cī lōc ku dōc ben la dhuk pinynhom. Yeṇō bī rot looi tēnē kac cī gam cī thou ẽ kaam kēnē tē le Jethu dhuk? Ku ye nen yen bī Raan cī lōc ku dōc ben dhuk? Ku lēk Paulo ke bīk la tueṇ ke lui apath ke tit bēn Raan cī lōc ku dōc.

Kāk tō thīn

Muṣth tueṇ 1:1

Alæc 1:2–3:13

Lēk ẽ ciēṇ kac cī gam 4:1-12

Lēk wēt bēn Raan cī lōc ku dōc 4:13–5:11

Lēk ciēēn 5:12-22

Thōk ẽ wēl ku muṣth ciēēn 5:23-28

1 ¹Athör kēnē aa ṽok yī Paulo ku Thilath ku jāl a Timothī aa ṽok cī ye tuṣc we, wek akut kac cī gam gen Thethalonika, ku yakē kac Nhialic Wāda, ku jāl a Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc. Bī dhēēṇ ku dōr rēer ke we. *

Pīr ku gam kac Thethalonika

²ṽok aa Nhialic leec rienkun ēbēn akōlakōl tē rōōk ṽok. ³Wek aa yeku tak akōlakōl tē rōōk ṽok Nhialic Wāda rin luṽidun bēn gam yic, ku week aacī luui apei rin nhīer wek Jethu Krītho, ku rielkē puṣth rin ṇṽōth wek ye. ⁴Aṇicku miēthakua lōn nhīer Nhialic we, ku acī we lōc ku bāk aa kacke. ⁵Rin ṽok aacī Wēt Puṣth Yam bēēi tēnē we, acie wēt ẽ path, ee cath kek riel ku Wēi Nhialic ye nyuṽōth lōn ẽ yen yic alanden athēer. Aṇieckē yen tē cī ṽok ciēṇ thīn wäär rēer ṽok ke we, ee rin ku buk we kony. ⁶Wek aacī rōt thōṇ ṽo ku Bānyda, rin na cōk alōn cī wek gum apeī, ke wek aacī wēt piṇ ke miēt ẽ

* 1:1Lui 17:1

pušu bō tēnē Wēi ē Nhialic.* ⁷Ku kēya, tē cī wek cien thīn yen acī kōc cī gam Mathedonia ku Akaya tīn. ⁸Ku acie rin cī wek wēt Bānyda Jethu pišōc tēnē kōc Mathedonia ku Akaya ē rot, gamdun tēnē Nhialic acī kōc pinynhom ŋic ēbēn. Ku acīn kē lēuku buk bēn lueel. ⁹Rin aa jam lōn cī wek ʔo ŋic n̄yūšōc wāār cī ʔok ken̄y tēnē we, ku kē cī wek mušl thīn bāk jak cī ben aa theek, ku ye Nhialic ē yic pīr yetōk yen yakē door. ¹⁰Ku bāk Wēnde yen bī bēn pan Nhialic tiit, Wēnde Jethu yen cī ʔot thou yic, ku ē yen abī ʔo lušk tē luk Nhialic luk rin cī yen ke pušu riāk apei rin adumušōmkua.

Kāk cī Paulo looi Thethalonika

2 ¹Miēthakua, aŋieckē kek week lōn ken̄yda tēnē we akēc n̄hom tēc piny. ²Aŋieckē yen tē cī ʔo lāāt thīn, ku jōr ʔo Pilipi ke ʔo kēc ʔet tēnē we. Ku na cōk alōn wāār cī kōc juēc ye wīc, ke Nhialic acī ʔo bēn deēt pušth buk we lēk Wēt Puōth Yam bō tēnē ye.* ³Wāār ye ʔok we lēk Wēt Puōth Yam, wek aa we cuk ē lēk lueth, tēdē ke ʔo ye jam rin le yen kē buk ʔok thīn, ku acīn raan cuk wīc ku buk ruēny. ⁴Kēya, aa yeku them buk aa jam tēcīt tē wīc Nhialic ye thīn rin cī yen ʔo lōc, ku thōn ʔo luōi bī ʔok Wēt Puōth Yam aa pišōc. Aa kēcku them ku buk aa looi kēn kōc miēēt pušth, ee kēn wīc Nhialic raan kē tō kōc pušth ŋic. ⁵Aŋieckē apath lōn ʔok aa kēc bēn buk we bēn wel nhīm wēl puōth yeku ke lueel, ku aa kēcku ke lueel buk rōt kum ē ke, bī la kē ʔok tēnē we. Nhialic aŋic kē tō ʔopuōth. ⁶Akēcku wīc ku bī la raan lec ʔo ē kamkun ku kōc kōk, ⁷ku cīt lōn ye ʔok atuuc Raan cī lōc ku dōc, ee la kēn buk aa wīc tēnē we. Wek aa we nhiarku, ku rēērku ke we cīmēn ye man mīth miēthke muk. ⁸Rin nhīer ʔok we apei acie Wēt Puōth Yam yen wīcku buk lēk we ē rot, aa cuk gam buk thou riēnkun aya. Wek aa we nhiarku apei dīt. ⁹Yeen adhielkē muk wenhīm wek miēthakua tē cī ʔok luui thīn apei. ʔok aacī luui akōl ku wēēr, rin ku bī ciēn kē yeku thiēēc tēnē we tēwāār ye ʔok we pišōc Wēt Puōth Yam ē Nhialic. ¹⁰Wek aa ŋic kāk cuk looi, agut Nhialic aŋic aya lōn ʔok aacī ŋic cēj kek wek kōc cī gam, ku week aa cuk ciēŋ ē dhēl dhēŋ la cōk cīn yic agāāk. ¹¹Aŋieckē yen tē cī ʔok we ciēŋ thīn, acīt tē ye raan ē dhiēth miēthke ciēŋ thīn. ¹²Wek aa cuk cōl aril pušth, ku wek aa cuk n̄yūšōc pušth, ku lok tuej ke lēcku we ku bāk pīr dhēl yen Nhialic cōl amit pušu, Nhialic yen we cōl ku bāk rōt mat bāānyde ku duaarde yic.

¹³Ku ala wēt dēt ye ʔok Nhialic leec akōlakōl. Wāār bīi ʔok wēt Nhialic tēnē we, aa cāk piŋ ku gamkē, ke ye wēt bō tēnē Nhialic, acie kē bō tēnē raan. Ku wēt Nhialic alui wepuōth ke war piērdun yic wek kōc cī gam. ¹⁴Miēthakua, kāk cī rōt looi tēnē we aa cīt kāk cī rōt looi tēnē akut kōc cī wēt Jethu Krītho gam Judia. Wek aacī kārēc ʔok tēnē kackun cīmēn wāār cī kōc cī gam Judia kārēc ʔok tēnē kōc Itharel,* ¹⁵cī kōc kōk keyiic kōc kāk Nhialic tīŋ nōk, ku ben kōc kōk keyiic Bēny Jethu nōk. Ku kōcken kōk aacī ʔo cōl agum. Keek aacī Nhialic rac pušu apei. Keek aa kōc ater tēnē kōc ēbēn.* ¹⁶Acīk them bīk ʔo aa gēl buk kōc cie kōc Itharel lēk wēt bī ke lušk. Kēya, keek aacā adumušōm yekē ke looi akōlakōl thōl thook. Ku ēmēn Nhialic acī pušu riāk tēnē ke ku aabī tēm awušc.

* 1:6Luci 17:5-9 * 2:2Luci 16:19-24; 17:1-9 * 2:14Luci 17:5 * 2:15Luci 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19; 17:5, 13; 18:12

Awic Paulo bi kɔc Thethalonika ben la neem

¹⁷Ku yook miethakäi, tēwäär ci ʔo puɔk yiic ē kaam koor, aa guäpkua kek aake ci jäl, ku wek aa we yeku tak tē ci ʔok we dak thün, ku acuk them apei ku buk we ben tün. ¹⁸Acuk wic ku buk dhuk tēnē we. Yen nom aca them arak juēc ku ba dhuk, ku jɔŋ ater ē Nhialic akēc ʔo puɔl ku buk dhuk. ¹⁹Cie week ē röt wek ē ŋöth, ku miēt ē puɔu. Ku cie wek ajömdan bi ʔok nhiam Bányda Jethu nom tē le yen dhuk? ²⁰Wek aa diik ku miēt ē piānda.

Timothī aci la Thethalonika

3 ¹Acuk jäl yök lɔn nadē, ke kē cii ʔok we bi ben tün, acuk ben guum. Ke yeen acuk tak buk döŋ Athen warou,* ²ku Timothī acuk tooc bi la tēnē we, ku ē wāmääthdan lui kek ʔo ē tök tēnē Nhialic ʔok kɔc lēk Wēt Puoth Yam, rin Raan ci lɔc ku dɔc. Yen acuk tooc ku bi we la cɔl aril puoth ku bi we kony gamdun yic, ³rin ku bi ciēn raan tök ē kamkun bi yenhom ben waar wēt guum wek. Week nhīm anjeckē lɔn guɔm ē kē tööŋ tō kam kāk ci Nhialic guiir tēnē ʔo. ⁴Cimēn wäär ŋot rēer ʔok ke we, acuk lēk we tuer lɔn yook yodhie ʔok aabi gum, ku yeen anjeckē apei, yen ē kē ci rot looi alanden. ⁵Ku ē yen kē tooc yen Timothī. Yen acā lēu ku ba guum acin, ke yen aci yen ye tooc bi gamdun la tün. Aduēr ayic alanden lɔn nadē ke jɔŋrac aci we lɔk ruēny, ku lucidan cuk looi aci riääk.

⁶Emēn Timothī aci dhuk ciēn, ku yeen aci thoŋ path ci ʔo miēt puoth bëi lɔn wek aŋuɔt we muk gamdun ku nhiarkē röt. Aci lēk ʔo lɔn ye wek ʔo tak akölaköl, ku awiēcckē bāk ʔo ben tün cimēn wic ʔok ye buk we la tün.* ⁷Kēya, käreç gumku ke yiic, ʔok aaci gamdun dēt puoth miethakua, ⁸rin ci ʔok ye piŋ emēn lɔn kēç wek ē cök gam yic, gam ʔo gām pīr yam. ⁹Buk Nhialic leec apei kēdē rienkun, rin miēt puɔu rēer ke ʔo Nhialic nom ē wētdun? ¹⁰Aköl ku wēer, Nhialic ayeku thiēc ʔopuoth ēbēn ku buk we la tün ku nyuthku we kē ŋuɔt kēckē ŋic gamdun yic.

¹¹Bi Nhialic yen Wāda nom ku Bēnydan dīt Jethu dhēl guiir tēnē ʔo ku buk la tēnē we. ¹²Bi Bányda nhiēr juak kamkun ku kɔc kök aya apei, cimēn nhiēr ʔok we. ¹³Bi we cɔl aril puoth, ku wek aabi ya kɔc cīn gup adumuɔm Nhialic Wāda nom, tē le Bányda Jethu bēn kek kɔc ē kacke ēbēn.

Pīr Nhialic cɔl amit puɔu

4 ¹Kēya miethakua, wek aa cuk lēk tē bi wek ŋic ciēn thün bi Nhialic puɔu miēt. Ku ē yen tē pīr wek thün alanden. Ku emēn wek aa yeku lōŋ ku yökku we rin Bányda Jethu, bāk ciēŋ kēnē cuɔt tuer. ²Wek aa ŋic kē cuk lēk we ē riçl cuk yök tēnē Bēny Jethu. ³Wek aa wic Nhialic bāk dhiel aa kɔc path, ku cāk wepuoth ye yiēc kāk ē bal. ⁴ŋek adhil yeguɔp tiit bi ciēŋ dhēl puoth Nhialic kek athēk, ⁵ku cii yepuɔu yik kāk ē bal cimēn raan cīn gam tēnē Nhialic. ⁶Ku ē kēnē yic, acin raan loi kērac tēnē mēnhē dēt ci gam. Wek acuk lēk ē wēt kēnē, ku acuk tēt we aya lɔn bi Nhialic kɔc käreçkē looi tēm awuɔc. ⁷Acī Nhialic wic buk ʔopuoth aa yiēc kāk ē bal. Awic buk ciēŋ ʔo cīn gup adumuɔm. ⁸Kēya, raan kuc bi wēl cuk lēk weekkē cii piŋ, acie wētda yen cii piŋ, ee wēt Nhialic, Nhialic we yiēc wēi.

⁹Acin kën nadë ke benku lueel athör kënë yic bāk kōc kōk cī wēt Jethu gam nhiaar. Rin Nhialic guṣp aci we piṣṣc tē bī wek rōt aa nhiaar thīn kamkun. ¹⁰Ku ē yic, wek aa nhiaar miēthakun Mathedonia yic ēbēn. Ku aṇot lēkku we, bāk nhiērdun juak yic. ¹¹Tāaukē wenhīim ku bāk cieṇ apath, bāk cīi ē cieṇ guēnyguēny, ku raan ē rot muk apath kam kōc ē kōṇde cīmēn wāār cī ṽok ye lēk we. ¹²Na luṽikē ē kënë ke wek aabī kōc kōk kēc wēt Jethu gam nhiaar ku thekkē we. Luṽikē rōt bī ciēn kē yakē wīc tēnē kōc kōk.

Akōl bēn ē Bēny

¹³Miēthakua, awīcku bāk yic ṇic rin kōc cī thou ē kamkun, ku bāk cīi dhiau wepuōth cīmēn kōc kōk cīnkē yekē ṇṣōth. ¹⁴Ayeku gam lōn cī Jethu thou ku aci ben pīr. Kēya, ṽook aya, ayeku gam lōn Nhialic abī kōc ke cī wēt Jethu gam ku thoukē, col aa ben pīr ku dhukkē kek ye.

¹⁵Kēn yen lēkku we ēmēn, ee kē cī Bēny piṣṣc tēnē ṽok kōc bī ṇot ṽo pīr. Akōl bī Bēny bēn, ṽok aacīi bī la tueṇ tēnē kōc cī kaṇ thou. ¹⁶Kōc ēbēn aabī rōl atunydit Nhialic piṇ, ke koth kaṇ ē Nhialic lēk kōc, ku Bēny guṣp abī bēn piny nhial. Ku kōc cī thou ke cī wēt Raan cī lōc ku dōc gam, kek aabī kaṇ pīr. ¹⁷Ku ṽok kōc bī ṇot ṽo pīr akōl kēnē, ṽok aabī kuṣṣt yiic ke ke, ku ṽēth ṽo luāt yiic buk rōm kek Bēny aliir yic nhial, ku ṽok aabī rēer ke Jethu akōlakōl. ¹⁸Kēya, deetkē wepuōth ē wēlkā.

Guierkē rōt ē rin bēn Bēny

5 ¹Acin kën nadë ke benku lueel athör kënë yic buk akōl bī kākka rōt looi lēk we. ²Anjeckē kek we lōn Bēny abī bēn ke cīi ṇic, cīmēn dhie ye cuār bēn wakṣu ke cīi ṇic. ³Tē lueel ye ēlā, “Kēriēēc ēbēn apath aciṇ kērac,” ke kērac bī kōc gum thīn abī dhīel bēn ke cīn raan ye tak lōn bī yen rot looi cīmēn tiṇ dhie rōp rem apei. Ku aciṇ kōc bī poth ē kērac kēnē yic. ⁴Ku wek miēthakāi, wek aacīi cīt kōc rēer muṣṣōth yic, rin wek aa ṇic Nhialic. Kēya, akōl kēnē acīi bī la ciel wegup cīmēn cuār ke kuṣckē. ⁵Week ēbēn, wek aa rēer ruel yic rin ṇic wek Jethu. ṽok aacīi cīt kōc rēer muōth yic kuc Nhialic. ⁶Na ye kēya, ke ṽok aacīi nin cīmēn kōc kōk, ṽok aa dhil nhīim tīr ku dukku ye wīet māāu. ⁷Ee wakṣu yen aye kōc nin, ku yen dēk kek thīn māāu apei. ⁸Ku ṽok aa kōc ruel. Kēya, tīirku nhīim ku titku rōt ē gamda ku nhiērda bī jōṇrac ṽo cīi duṇ. Ku colku ṇṣōth rēer ke ṽo lōn bī Jethu ṽo luṣk, aye kōt. ⁹Rin Nhialic akēc ṽo lōc ē tēn rin bī yen ṽo tēm awuṣc akōl lundit, aci looi kēya, bī ṽo luṣk dhēl Bānyda Jethu Krītho. ¹⁰Acī thou rienkua rin bī ṽok pīr ṽodhie kek ye akōldā, tē pīir ṽok ayī tē cī ṽok thou. ¹¹Yakē wepuōth deet, ku kuonykē rōt kamkun, cīmēn looi wek ye ēmēn.

Lēk ciēn ku muōth

¹²Wek aa lēṇku miēthakua ku bāk kōcdit wat wenhīim gam Bānyda yic, kōc luikā apei kamkun theek, kōc we nyuōth kē bāk looi pīr kōc cī gam yic. ¹³ṇjeckē kōc ciēēṇ apēdit ku nhiarkē ke rin kăpuōth yekē ke looi. Ku ṇjeckē ceṇ kamkun.

¹⁴Week aa yōōkku miēthakua, bāk kōc aa dak rōōt cie luui lēk, ku riēelkē kōc riōc gup nyīn, ku kuonykē kōc wīc kuṽony, ku yakē raan ēbēn jāām ke

we cī wepuōth pāl piny. ¹⁵Dhielkē ŋic lōn acīn raan guur kērac kēreec dēt, ku yakē wīc wepuōth bī ya kēpath yen yakē looi kamkun ku kōc ēbēn akōlakōl.

¹⁶Yakē rēēr we mit puōth akōlakōl, ¹⁷ku yakē rēēr we rōōk, ¹⁸yakē Nhialic leec, kuat kēriēc rot looi tēnē we. Kēnē, yen awīc Nhialic tēnē we piērdun yic, ke we ye kōc cī mat kek Raan cī lōc ku dōc, Jethu. ¹⁹Duk Wēi Nhialic gēl nhom. ²⁰Ku duk wēl kōc ye lueel lōn ye kek kāk Nhialic tīŋ, ye yōōŋ yiic. ²¹Kaŋkē deet yic, muōkkē wenhīim kēpath, ²²ku duōkkē rōt ye thiāk kuat kērac.

²³Bī Nhialic ē ʔo yiēk dōōr, we looi bāk aa kōc path kēriēc ēbēn yic, ku muk wēikun ku guāpkun ke cīn yic ajuēc akōl bīi Bānyda Jethu Krītho. ²⁴Ku yen raan we cōl ala gam ku abī looi.

²⁵Rōōkkē aya rienkua miēthakua. ²⁶Miāthkē kōc cī gam puōu ēbēn. ²⁷Wek aa yōōk rin Bānyda, bāk athōr kēnē kuen tēnē kōc cī gam ēbēn.

²⁸Bī dhēēŋ Bānyda Jethu Krītho rēēr ke we.

Athör ë rou cĩ Paulo gät kac cĩ gam Thethalonika

Wët nhom

Athör tueŋ yic tēnē akut kac cĩ gam Thethalonika, ěcĩ Paulo güt lōn Raan cĩ lōc ku dōc abĩ ben dhuk pinyinhom. Kēnē ěcĩ kac kōk liäp nhĩm Thethalonika. Ku athörden yic tēnē kac Thethalonika aya, Paulo ě jam lōn akōl bĩ Bēny bēn acĩ thišk. Rin ě wēt kēnē, kac kōk aake cĩ kōc ě luoi, ku rēerkē ě path ke tit bēn Jethu raan cĩ lōc ku dōc. Ku Paulo ě wēt kēnē cōk piny ku nyooth, lōn tueŋ ke Raan cĩ lōc ku dōc kēc dhuk, ke raan cōl “Raan Rac” apeĩ abĩ tušl ku yeen abĩ yet nhial apeĩ luoi kārēc.

Ku Paulo atuny Jethu, ee kac cĩ gam leec rin gamden looi kek luoi pĩr akōlriēc ěbēn, cōk alōn rēer kek ke gum ke liēp kenhĩm ěmēn. Aaye deet puōth bĩk kōc ě cōk ku buothkē tēden yen luoi thĩn yic, ku lek tueŋ ke loi kāpath.

Kāk tš thĩn

Muōth tueŋ 1:1-2

Paulo adeet kac cĩ gam puōth 1:3-12

Kāk bĩ rōt dhiel looi ke Jethu kēc dhuk 2:1-12

Kac cĩ gam aa dhil kōc ě cōk 2:13-17

Rškkē rienkua 3:1-5

Kac aa dhil luoi 3:6-15

Muōth ciēn 3:16-18

1 ¹Yen Paulo ku Thilath ku jōl a Timothĩ aa yok cĩ we tuōc athör wek akut kac cĩ gam gen Thethalonika, ku yakē kac Nhialic Wāda ku Bānyda Jethu Krĩtho.*

²Bĩ Nhialic Wāda ku jōl a Bānyda Jethu Krĩtho we yiēk dhēēŋ ku dšōr.

Paulo adeet kac cĩ gam puōth

³Miēthakāi yok aa Nhialic dhiel leec akōlakōl ě rienkun. Ku ě yic buk looi kēya, rin gamdun ě rot juak akōlakōl ku nhĩr kamkun ě rot juak aya. ⁴Ku ě yen rin ye yok jam ke yo nhiam ě rienkun akuut kac cĩ gam nhĩm. Yok aa nhiam wēt rēer wek ke we gum ku gamkē wēt Nhialic, cōk alōn ye wek rēer ke we jōr.

⁵Ku Nhialic acĩ jšōr kēnē looi bĩ yen tē le yen cōk thĩn nyuōth. Rin abĩ we looi bāk aa kac bĩ mat bāānyde yic, rin bāānyde yen aguum wek. ⁶Ku Nhialic abĩ kē la cōk looi, rin abĩ kac kek we jšōr cōl aa gum aya. ⁷Ku yen abĩ kāk gumku nyaai tēnē yo ku wek kac gum ěmēn, ku lok tēn lšŋ yodhie. Kēnē abĩ

* 1:1Luoi 17:1

rot looi tē le Bēny Jethu bēn piny nhial kek rieldit apei kek atuucken nhial. ⁸Tē bī Jethu, mac abī dēp, ku kōc cī jai wēt Nhialic abī tēm awuōc, kek kōc cī jai bīk cīi pīr Wēt Puoth Yam ē Jethu Bānyda. ⁹Keek aabī tēm awuōc bī kek gum akōlriēc ēbēn, ku keek aabī gēl wei tēnē Bānyda Jethu, ku kākken dīt puoth bī ya kāk kōc gōi, yiic. ¹⁰Tē bī yen akōldā, ke yeen abī gām alēcdīt apei rin kē cī looi rin kacke. Ku kōc cī gam aabī gāi ku dorkē rin riel tō kek ye.

¹¹Ku ē yen kē ye yok rōōk akōlakōl rienkun. Yok aa Nhialicda thiēc bī we bēi pīr cī yen we caal thīn yic, ku bī we tīj ke lēukē bāk met ē pīr kēnē yic. Nhialic abī we yiēk riel ku bāk kāpuoth wiēcē bāk ke looi, aa looi. Ku bāk kāk wiēc bāk ke looi aa looi dhēl la cōk rin cī wek Jethu gam. ¹²Tē looi wek ē kēnē ke wek abī Bānyda Jethu cōl aye leec, ku abī we cōl aye theek. Kēnē abī rot looi rin dhēēj Nhialicda ku Bānyda Jethu Krītho.

Kāk bī rot dhiel looi ke Jethu kēc dhuk

2 ¹Miēthakāi, calkē rōt aa benku lēk bēn Bānyda Jethu Krītho, ku tē bī yok yonhīim mat thīn ku rēerku kek ye. ²Duōkkē rōt cōl aa liēp nhīim ku riāākkē puōth wēl ye ke lueel lōn cī Bānyda Jethu bēn. Tēdē alēukē bīk lueel lōn cī Wēi Nhialic yo nyuōth ē kēnē, tēdē ayekē lueel lōn cī yok kēnē piōc tēnē kōc, tēdē lōn cī yok ye gōt ku tucku ke. ³Duōkkē rōt cōl awēj nyīn kuat dhōl yiic ēbēn, rin akōl bī Bānyda bēn aḡoot, yet akōl bī kōc juēc keyiic jāl mat ku kueeckē wēt Nhialic, ku Raan Rac, raan lōōj dhōl yiic ēmēn abī tīc, raan ye pan mac kēde. ⁴Yeen abī jai kuat kē ye door ēbēn, ku yeen abī rot tāāu tuēj kēriēc ēbēn nom ke ye door ke cīt Nhialic. Abī rot yāth tuēj ku dhēl Nhialic ku rec kāk ye Nhialic door ēbēn. Ku yēth rot nhial ku tēu rot ciel luanj Nhialic.*

⁵Cāk kākā ye tak lōn cī yen ke lēk we wāar rēer yen ke we? ⁶Ku ēmēn aḡieckē alanden yen kē gēl Raan Rac, raan lōōj dhōl yiic bī cīi bō. Ku yeen abī nyuōth tē le tēde bēn. ⁷Ku rielden ye kek kuc lōōj ēbēn alui piiny, ku yeen abī luui piiny kēya yet tē bī raan ye gēl nyaai. ⁸Tēēn ke Raan Rac, raan lōōj dhōl yiic ēbēn abī tīc. Ku tē le Jethu Bānyda bēn ka bī nōk aliir thok ē path ku mēr piny ē ruēlde. ⁹Raan lōōj dhōl yiic abī bēn ke riel jōrac. Ku abī kāk cie yith ya looi, kāk ruēny ye tē ye luōi ke kōc gōi. ¹⁰Ku looi kuat kāk ye ke kōc ruēny ēbēn tēnē kōc bī mār. Keek aabī mār rin cī kek kuc bīk yic cīi nhīar rin bī ke luōk. ¹¹Ku aabī Nhialic looi bī ke ruēny apeidīt bī ya kē cie yic yen yekē gam ē rot. ¹²Ku kē bī rot looi akīn, kuat raan kēc yic gam ku ye puōu miet luoi adumuōm yic, abī luōk wei.

Kōc cī gam aa dhil kōc ē cōk

¹³Miēthakāi, wek aa kōc nhīer Bēny. Yok aabī Nhialic aa leec ē rienkun akōlakōl rin wek aaci Nhialic lōc bāk tō kam kōc tuēj bī kaḡ luōk yiic. Wek aaye luōk dhēl Wēi Nhialic we looi bāk aa kōc path, ku rin ye wek wēt yic gam. ¹⁴Nhialic aci we cōl ē dhēl Wēt Puoth Yam yen yeku lēk we. Yeen aci we cōl ku bāk diik Bānyda Jethu Krītho rōm kek ye. ¹⁵Kēya, miēthakāi duōkkē wenhīim war, lak tuēj ke we muk yic cuk piōc tēnē we wāar rēer yok ke we, tēdē ke cuk gōt athōr cuk tuōc we yic.

¹⁶Nhialic Wāda anhiar ʔo, ku ẽ ʔo nyuõth lier piānde. Ku ẽ yen cīi yen ye kōõc deet yen ʔo deet puõth, ku cõl anjicku lɔn bī ʔok la pan Nhialic. ʔok aa rōõk bī Nhialic kek Bānyda nhom, Jethu Kritho, ¹⁷week deet puõth ku gēm we riel bī wek aa luui kãpath. Ku lëukë bāk kãpath aa lueel akōlaköl.

Rõõkkë rienkua

3 ¹Èmën, tẽ jol wëtdiẽ wīik, wek aa yõõk miëthakāi bāk rōõk rienkua, rin bī wët Bānyda lac thiẽi piny ke diëkde cīmën cī yen rot looi këya kamkun. ²Rõõkkë aya bī Nhialic ʔo kony tënë kɔc rɛc, rin acie raan ëbën yen wët gam. ³Ku Bëny ẽ kẽ ye lueel tiëɲ nhom, ku abī we deet puõth ku abī jɔɲrac gël bī ciën kërɛɛc lui we. ⁴Ku Bëny yen ẽ ye cõl anjicku alanden lɔn looi wek kẽ yeku lëk we, ku lɔn bī wek la tuɛɲ ke luɔikë këya. ⁵Yen ẽ rōõk bī Bëny we cõl anjic nhiër Nhialic apeidit. Ku yīk we riel puõu cīmën riel piānde yen Kritho.

Kɔc aa dhil luui

⁶Miëthakāi, wek aa lëkku riel cī Bānyda Jethu Kritho gām ʔo bāk rôt mɛɛc wei tënë miëthakāi aa dak rōõt cie luui, cie kāk cuk lëk ke ye looi. ⁷Week anjickë yen tẽ dhil wek ʔo kiëët thīn, rin ʔok aa ʔo cie rôt ẽ dak wäär rëër ʔok ke ẽ tōk. ⁸Acīn kënë raan cuk kaɲ lōõm ke këcku ʔɔɔc, ʔok aa ʔo ye luui aköl ku wëër, ee rin bī ciën raan kamkun tëũu kède piny bī yen ʔo kony. ⁹Kënë acuk looi, ku acie lɔn cīn ʔok yic buk we thiëc ẽ miëth. ʔok aaci luui, rin bāk ʔo kiëët bāk pīr cīmënda aya. ¹⁰Acuk lëk we wäär rëër ʔok ke ẽ tōk, “Na ye raan kuc bī cīi lui ke duõkkë gēm këcam.”

¹¹ʔok aa gāt athör kënë rin ayeku piɲ ëmën lɔn rëër kɔc aa dak rōõt cie luui kamkun, kɔc cie kākken ye looi, kɔc rëër ke ciik rôt kāk kɔc kōk yiic. ¹²ʔok aa lëk kɔckā riel Bānyda Jethu Kritho bīk pīr pīr path, ku yekë luui bīk rôt muk kākken. ¹³Ku week, miëthakāi duõkkë dhör luɔi kēpath.

¹⁴Na le raan kuc bī wët ca gõt athör kënë yic cīi gam, ke muõkkë nhom ku yakë gōõr, ee rin bī ɲic lɔn yen kërɛc yen looi. ¹⁵Ku duõkkë ye ciëɲ cīmën raan la ater ke we, luɔikë cīmën mɛnhkui dun wiëckë bī kãɲ ɲic.

Muõth ciëën

¹⁶Bī Bëny nhom guõp, raan ʔo gām dōõr we yiëk dōõr, kuat kërīëc ëbën yic akōlaköl. Ku rëër ke we ëbën.

¹⁷Yen Paulo, ʔen agāt ẽ muõth kënë ẽ ciëendië, kënë yen ẽ tẽ ye ʔen rienkië gāt thīn athör ya gõt ëbën cōk, kënë yen ẽ tẽ ye ʔen ye gāt thīn.

¹⁸Bī dhëɲ Bānyda Jethu Kritho rëër kek we.

Athör tueŋ cï Paulo gät Timothï

Wët nom

Timothï ë ye riënythii cï gam pan yen Turkia ëmën, wun ë raan Gïrik ku man ke ye nyan Itharel. Ee ye cath kek Paulo ku kony ë piöc. Athör kënë cï Paulo gät Timothï ë jam wël kadiäk.

Athör acï jöök yöök piöc lueth tënë akut kōc cï gam, cï liäp nom kek piöc kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel. Piöc kënë aye lueel lōn kāk pinynhom aa rēc. Ku alëu raan bï kuōny yök ë njny kāj cï moonny ë rot, ku luoi ye ke mīith kōk theek ku cīi thiēk. Ku dēt ye kek rou tō athöör yic aya, ee piöc määc akut kōc cï gam ku duör Nhialic kek tē bï bāny kōc cï gam ku jōl aa kōc ke kuōny aa rēer thīn. Ku kē ye kek diäk, Paulo ë Timothï wēt athör cōk ciēen tē bï yen ya alony Jethu Krītho thīn, ku jōl a luoi muk ke lōn akuut juēc kōc cï gam.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-2

Piöc rin akut kōc cï gam ku kōc mac ke 1:3–3:16

Piöc tënë Timothï rin lucide 4:1–6:21

1 ¹Ee yen Paulo atuny ë Jethu Krītho cï Nhialic yen yo luök, ku Jethu Krītho yen nāthda lēk ba ya atuuc. ²Ee yen tuc athöör manh cīt manhdīē ayic cï wēt Nhialic gam cōl Timothï. Bï Nhialic Wāda ku Jethu Krītho Bānyda yīn a nūān ku yīk yī dhēēŋ ku dōr.*

Paulo acï Timothï lēk bï yenhom tiit piöc ë lueth

³Wäär cieth yen ya la Mathedonia, yīn aca yōök ku ba rēer Epethuth, rin ba kōc kōc piöc ë lueth yōök ku bīk cīi la tueŋ ke piöc wël lueth. ⁴Lēk ke bīk kōc anyikōöl yekē ke lueel akōlakōl. Ku jōl aa rin juēc wärkendit kōc, ee rin ye kōc rēer ke teer rōt ë path, acīn kē yekē juak kāk cï Nhialic guir yiic. Rin wēt Nhialic aye njc tē cï raan gam. ⁵Wēt lēk yī ë rin nhiēr bēn ke njc puōn path, ku gam ë yic. ⁶Kōc kōk aa cī kenhīm wël roor ku yekē jam wël cīn kē kony kōc thīn. ⁷Awickē ku bīk kōc piöc löōŋ Nhialic, ku keek acie wēlken yekē lueel ë deet yiic, wël yekē ke lueel ke cī kepuōth tōŋ.

⁸Aŋicku yen lōn puōth löŋ tē njc ye muk nom apath. ⁹Aŋicku aya, lōn löŋ acie looi rin kōc path. Aye bēi bei rin kōc rēc. Ku aa kōc löŋ dhōl yic, ku kōc cī wēt Nhialic dhōl yic. Ku kōc kārēc looi, ku kōc cie Nhialic ye rōök ku cik thek. Ku rin kōc ë kōc ke dhiēth ke nōk. Ku rin kōc kōc nōk. ¹⁰Ku tënë kōc la

* 1:2Luo 16:1

gup akər ku kəc kək ke lööm röör kək cīt ke. Ku kəc kəc yaac, ku alueth, ku kəc ě lueth lueel cək aa lən kuēēj ke, ku jəl a kəriēēc ěbēn cĭi thāāny kek yith ye piōōc. ¹¹Ku piōōc puoth kēnē athōj kek Wēt Puoth Yam path apei bō tēnē Nhialic la dōc, ku ě yen acĭ thōn Ƴa ba piōōc.

Dhēēj Bēny tēnē Paulo

¹²Jethu Krĭtho Bānyda aba leec rin cĭ yen Ƴa yiēk riel. Ku ŋjōth Ƴapuōu ku looi Ƴa ba luōide looi. ¹³Cək alōn cĭ Ƴen ke kuōc aa jam wāthēer rin Jethu, ku ca kəc cəl agum. Ku Ƴa kək kək looi, ke Ƴen acĭ Nhialic nyuōth lier piānde, rin Ƴen acĭ luui ke cĭn kēn ě ŋiec. Ku Ƴen a Ƴa kēc wēt Nhialic gam. * ¹⁴Ku Bānyda acā yiēk dhēējden dīt apei kek nhĭer, ku gam kək tō ě tōk kek Jethu Krĭtho.

¹⁵Wēt yic yen lēu ba lueel, ku alēu bĭ gam akĭn, Jethu Krĭtho acĭ bēn piny-nhom ku bĭ kəc kārec looi bēn luōk. Ku Ƴen, ee Ƴen raan wat kəc rēc nhĭim. ¹⁶Ku Nhialic alir puōu tēnē Ƴa, ku ě rin ě wēt kēnē yen acĭ Jethu Krĭtho Ƴa nyuōth lier piānde dīt apei, rin bĭ Ƴa Ƴen ye ke raan kārec looi apeidīt nyuōth thĭn. Ku bĭ Ƴa thōj kəc bĭ wētde gam akōldā ku yōkkē pĭr akōlriēēc ěbēn. ¹⁷Tēnē Nhialic Madhōl Bēny mēc akōlriēēc cie tĭj, Nhialic tōk ye theek ku lec akōlriēēc ěbēn. Yenakan.

Paulo acĭ Timothĭ yōōk ku bĭ yepuōu dēet

¹⁸Timothĭ, wēndiē, yĭn aba thōn kēnē ku bĭ wēl cĭ lueel rienku thēer rōt tiēēj, rin na buoth keyiic ke yĭn abĭ luōidu ŋiec looi, ¹⁹tē muk yĭn gamdu apath ke ŋic puōn path. Kəc kək aa kēc wēl cĭ thōn ke muk nhĭim ku aacĭ gamden rac. ²⁰Kam ě kōckā aa yĭ Yēminaith ku jəl aa Alekdhāndēr, kəc kek ca thōn jōgrac ku bĭ ke piōōc bĭk Nhialic cĭi ben dhōl.

Tē bĭ kəc aa rōōk thĭn

2 ¹Tuej, yĭn ayōōk bāk aa rōōk ku yakē Nhialic thiēēc. Ku yakē rōōk rin kəc kək ku leckē rin raan ěbēn, ²cĭmēn bānyjakhnhĭim, ku kəc kək tō riel kecin. Ku buk pĭr ke Ƴo dōōr ke cĭn akēēk kam kəc. Ku yeku kac tōk kek Nhialic ku cĭnku gup acuōl. ³Kēnē ě kēpath ku ě Nhialic cəl amit puōu, ⁴Ƴen wĭc raan ěbēn bĭ poth kērac yic ku bĭk wēt yic ŋic. ⁵Nhialic ě tōk ku jəl aa raan tōj dōōr kəc ke Nhialic, Jethu Krĭtho, ⁶Ƴen cĭ rot gam bĭ nōk bĭ kəc ěbēn waar, ku wēt kēnē acĭ nyuōth akōl cĭ lōc. ⁷Ku rin ě wēt kēnē yen acĭ Ƴa kuany, ke Ƴa atuuc ku Ƴa raan piōōc tēnē kəc cie kəc Itharel, ku ba gam ě yic lueel. Ƴen acĭi lueth luel, ee yic yen aluēel. *

⁸Ƴen awĭc röör wuōōt thok ěbēn, ku bĭk kecin taar nhial ke rōōk tēnē Nhialic, ke cĭn riāk ě puōu, ku agōth.

⁹Ƴen awĭc diāār bĭk aa cieŋ alēth path. Ku cikē kēnhĭim ye nai dhōl tuut kek kəc. Ku cik ye cieŋ mĭlāj tōc ku alēth ku guēt kək ye Ƴōōc wēū juēc apei. * ¹⁰Ku keek aa dhil rōt cəl adhēj kăpuoth yekē ke looi, kək ye diāār cĭ gam looi bĭk Nhialic aa door.

¹¹Tik adhĭl piōc lier guōp ku ye wēt cĭ lēk ye gam. ¹²Tik acā ye puōl ku bĭ Ƴa piōōc tēdē ke la riel tēnē röör, aadhĭl rēer ke lĭr gup. ¹³Rin Adam yen ě kōj cak, ku jəl Eba ben cak. * ¹⁴Ee cie Adam yen cĭ wēj nyin ě ye tik yen ěci

wet nyin, ku cîi lõn Nhialic thek.* ¹⁵ Ku diäär aabî kony ku luäk keek dhiënñ mîth yiic, tẽ le kek tuenj keye kɔc cî gam, ku nhîer kepuõth, ku yekẽ kɔc ẽ luui kãpath dhël athëëk.

Bäny akut kɔc cî gam

3 ¹ Ku wët yic cîn yic lueth akîn, na le raan wïc ye ku bî ya bëny kɔc cî gam, ke luoi path nhiaar. ² Bëny adhil a raan cîn kërɛɛc ye looi. Yeen adhil la tiɛŋ tɔk, cî gam puõu ëbën. Ku alir guõp ku cîi kãn ye bãth ku athek yeguõp. Ku ẽ kɔc bën tënë ye ɲiec lor. Ku alëu ku bî kɔc piõc. ³ Yeen acie raan ẽ wiɛɛt ẽ mãäu, tẽdẽ keye raan ẽ tɔŋ. Adhil a raan ɲic ciɛŋ ke kɔc. Ku acie raan nhiaar wëëu apei. ⁴ Adhil paande ɲiec mac apath bî miëthke cɔl athek ye, ku yekẽ wëtde piŋ. ⁵ Na kuc raan paande mac, ke lëu kädẽ ku bî kɔc cî Nhialic gam ɲiec aa guir? ⁶ Yen adhil a raan cî nhom bak ẽ gam yic rin ku bî cîi nhiam bî luõk wëi aya cîmën jɔŋrac. ⁷ Ku yeen adhil a raan ye kɔc kɛc gam ɲiec jam rienke, rin bî cîi wäi wîn jɔŋrac bî guõp yär.*

Kɔc kɔc kony luoi kãk Nhialic

⁸ Kɔc kɔc kony luoi kãk Nhialic aa dhil aa kɔc path thek cîn kẽ yekẽ moonny. Keek aacie kɔc dek mõu apei, tẽdẽ keye kɔc kok wëëu. ⁹ Keek aa dhil gam cî nyuõth ke muk kepuõth, ku mukẽ puõn yer. ¹⁰ Keek aa dhil them tuenj, ku na cîk ɲiec luui, ka jɔl puõl bik kɔc aa kony luoi. ¹¹ Diäärken aya aa dhil gup la athëëk ku cîk ẽ luum kɔc tɔr gup, keek aa dhil aa kɔc lir gup, ku aacie kɔc ye ruëny kërîëc ëbën yic. ¹² Raan kɔc kony luoi kãk Nhialic adhil la tiŋ tɔŋ cî gam puõu ëbën, ku adhil miëthke ku paande ɲiec mac apath. ¹³ Kɔc kek kɔc kony luoi, ku aa luoiden ɲiec looi, aaye theek, ku alëukẽ bik aa jam kɔc nhîm ke cîn riõc guõp. Ku piõrkẽ gamden yic tënë Jethu Krîtho.

Kërîl nyuõth

¹⁴ Cîmën gët yen athör kënë tënë we, aya ɲõõth wek aba la tiŋ. ¹⁵ Ku na le kẽ gõu ya, ke athör kënë abî we cɔl aŋic tẽ lëu bî wek kãk akut cî gam aa luoi thîn, ku yen akut kɔc cî gam ẽ Nhialic pîr, yen ẽ mën yen yic kuõny.

¹⁶ Acî raan lëu bî kẽ cî nyuõth, këdan thekku ẽ yic, jai.

Yeen acî nyuõth ke ye raan.

Acî Wëi Nhialic nyuõth lõn ee yen raan la cök.

Ku acî atuuc nhial tiŋ,

ku lëk wuõt ëbën.

Ku kɔc pinynhom aacî bën la gam tënë yeen,

ku acî yãth nhial pan Nhialic.

Kɔc piõc aa wëëŋ

4 ¹ Aye Wëi Nhialic lueel ẽ gei lõn kɔc kɔk aabî gamden cîi ben aa theek aköldä. Keek aabî kãk bî jakrɛc ke aa wëŋ nyîn aa gam, ku buõthkẽ piõc jakrɛc yic. ² Piõc cît ẽ kënë aye thiäi piny kɔc aa lueth kɔc wëŋ, kɔc cîn kẽ ɲic piãthken. ³ Kɔc cît kãkkä, aa kɔc yõc ka awuõc ku bî raan thiëëk, ku ciem miïth kɔk yekẽ tak ka rɛc. Ku yen Nhialic acî miïthkã cak ku bî kɔc

cī gam njic yic keek aa cam tē cī kek kaŋ rōök. ⁴Kuat kēriēēc ēbēn cī Nhialic cak apath, acin kē lēu bī kōc kuc, ku yen kēriēēc ēbēn aye cam ku rōök kōc bī Nhialic leec, ⁵rin wēt Nhialic ku rōök ē miēth cōl apath.

Aluaŋ Jethu Krītho

⁶Tē piōōc yīn wēlkā tēnē miēthakua, ke yīn abī ya raan luoi path ē Jethu Krītho cī njic muk ē dhōl gam yith ku piōōc path ca buōōth yic. ⁷Ku mēec rot wei anyīkōōl cie yith ē Nhialic, anyīkōōl cīn wētēden yic cīī path bī ke aa lēk kōc. Lui apei ba rot piōōc ba pīr cīt tē wīc Nhialic ye thīn. ⁸Luoi ye raan looi ē guōp muk bī riel apath, ku luoi ye yīn rot piōōc ba pīr cīt tē wīc Nhialic ye thīn aŋuēēn apei, rin ala kē ye njōōth thīn pīr ēmēn yic, ku pīr pan Nhialic akōldā. ⁹Ku yic yen lēu ba lueel bī gam akīn. ¹⁰Yok aabī buōc ku luuiku apei, rin yok aa njōth Nhialic pīr, yen raan ēbēn kony, ku tuer aa kōc cī wētde gam.

¹¹Yakē kōc yōōk ku piōōckē ke ē kākā. ¹²Duōkkē kōc cōl aaye we dhōl gup rin koor wek. Ku luoi kē rōt bī kōc cī gam rōt aa thōŋ we ē jamdun yic, ku piērdun ku nhiērdun ku gamdun ku lōn cīn wek gup ajuēēc. ¹³Agut tē bī ŋen bēn, yakē wēl cī gōt athōr Nhialic yic kuēn kōc. Ku yakē kōc lēk ku piōōckē ke. ¹⁴Duk yīpuōu wel wei kē cī yiēk yī yic ē rot, kēwāār ca yōk dhēl cī Nhialic lēk kōc ē rienku wāār tēēu kōc dīt akut, kōc cī gam kecin yīn hom.

¹⁵Tāāu yīpuōu piny apath ba kāk Nhialic njic looi, ku bī raan ēbēn luoi du tiŋ tē le yen tuer thīn. ¹⁶Tiŋ piērdū cōk ku kāk ye piōōc apath. Deet wētdu yic apath, rin na loi kēya ka bī yī luōk ku kōc wēlku piŋ aya.

Kāk loi tēnē kōc cī gam

5 ¹Duōkkē raandīt ye kuōc jāām, yakē jāām dhēl athēēk cīmēn wuurdun. Yakē riēnythīi njic jāām apath cīmēn miēthakun, ²ku yakē diāārdīt jāām kecīt mārkun, ku diāārkor kecīt nyīerakun ke we cīn puōth akuēeth.

³Thēkkē lēer cīn nhīim kōc ke kony. ⁴Ku na la lēer mīth, tēdē ke ye mīth miēthke, ke keek aa dhīlkē kaŋ nyuōōth lōn cī kek gam ē dhōl muk kek kōc manyden thok thīn. Ku kēya aabī kōc ke dhiēth ke, wārken dīt ku mārken dīt riōp rin wāār muk kek ke. Ku kēnē yen ē Nhialic cōl amit puōu. ⁵Lēer rēer ē rot ke cīn raan muk ye ayic ē Nhialic njōōth, ku ye rōök wēer ku akōl, ke ye Nhialic thiēēc ku bī ye kony. ⁶Ku lēer ye yiēk yepuōu miet puōu ē rot, acit raan cī thou cōk alōn ŋuōt pīr yen. ⁷Lēkkē kōckun cī gam ē wēlkā aya, rin ku bī ciēn raan gāk ke. ⁸Ku na le raan cīī kōc ruāāi kek ye muk, nadē ke ye manyde thok, ka cī kuc ē gam, ku raan cīn gam aŋuēēn tēnē ye.

⁹Acin lēr met akut lēer yic tē kēc ruōnke thiārdātem waan thok. Ku ē ye tiŋ path tēnē muōnyde. ¹⁰Ku aye njic rin wēt kāpuōth ye looi, cīmēn lōn njic yen mīth muk, ku ē kōc gōōŋ apath, ku ē kōc cī Nhialic gam luoi kāpath, ku ye kōc la kē jōr ke kony, ku ye cool luoi kuat kēriēēc ēbēn path.

¹¹Duōkkē lēer kor ye mat akut lēer yiic, rin na lek rōōr tak, ka cōl rōt athiak, ku cik kepuōth ben yiēk wēt Raan cī lōc ku dōc. ¹²Ku kēya, ka cā awuōc looi ē rin cī kek athōn wāār bik aa looi thoŋ kōu. ¹³Keek aya aabī piōc rēer piiny ē path ku yekē bēēi kuany yiic, ku dēt rac aya, keek aabī aa kōc alop jōt ku yekē luup wēl cīī path. ¹⁴Ke yeen aya tak lōn puōth yen bī lēer kor aa thiaak, ku bik la mīth, ku mackē bāāiken apath, rin bī raan atērda dhēl cīī yōk bī ke aa jāām wēl rēc kegup.

¹⁵Lēer kōk ēmēn aacī jai wēt Jethu ku keek aacī jōŋrac buōōth cōk.

¹⁶Ku na le tiŋ cĩ gam tō lëër manyden thok, ka dhilke muk apath, ku cĩ ke pël akut kɔc cĩ gam bĩ ya yen muk ke, rin bĩ akut kɔc cĩ gam yenhom yiëk muöök lëër cĩn nhĩim kɔc muk ke.

¹⁷Bäny luoi akut kɔc cĩ gam looi apath aaye theek ku riop ke, rin ye kek kɔc ë luui apei, kɔc kek kɔc lëk wët Nhialic ku yekë kɔc piöc. ¹⁸Aye athör theer wël Nhialic lueel, “Duk muor der thok tē luui yĩn ye bĩ rap kōm.” Ku këya, “Raan ë luoi adhil yiëk ariöpdē.”^a

¹⁹Duökkë wët gɔɔny raandit ye gam tē cĩ yen kɔc karou ku diäk kek gɔɔny yen.* ²⁰Tē le yen kɔc cĩ kërɔc looi ka dhil nyieeny kɔc nhĩim, rin ku bĩ kɔc kɔk këcit ë kënë cĩ ben looi.

²¹Wek ayöök Nhialic nhom, ku Jethu Krĩtho ku jol atuuc cĩ Nhialic lɔc, thekkë wëlkä ke we cĩ kɔc ye tek yiic bĩ la raan dët yakë ŋuään kuat kë luoi kë yic.

²²Duökkë ye lɔc yen lɔn kueny wek raan bĩ Nhialic luösi. Duökkë röt mat luoi käreɔc yiic, rëërkë ke we lip gup.

²³Duökkë pũ ye dek kepëc, yakë muön thin-nyoot dek, ku bĩ we kony bĩ thiöör we cĩ ye lac piäär yiic.

²⁴Käreɔc ye kɔc kɔk looi aa la gei kɔc nyĩn, ku aake wat nhĩim ë luk yic, ku kɔc kɔk aaye kāracken cik thiaan jāl ŋic ciëen. ²⁵Ku ë dhöl tööŋ kënë, kăpuoth ye raan looi aa cie muɔny, ku kăpuoth kɔk cĩ thiaan aabi ŋic aköldä.

6 ¹Aloony ëbën aa dhil luui apei, ku yekë bānyken theek apei, rin bĩ ciën raan kuc jam rin Nhialic, ku jol aa piöc ye yok kɔc piöc. ²Aloony kɔc cĩ gam acik lëu ku bĩk kɔcken cĩ ke loony dhöl gup, rin keek aa wāmāthakën. Kë lëukë bik looi ë lɔn bĩk luoiden aa looi apath, rin kɔc la kë yekë yok luoi yic, aa kɔc cĩ gam nhiarkë ke. Aa kek kāk lëukë bāk ke piöc tēnë kɔc, ku yakë ke dēt puöth bĩk ke theek.

Piöc ë yic ku piöc ë lueth

³Raan piöc wët dët cie kën ë Nhialic ku acĩ thöŋ kek wël Bānyda Jethu Krĩtho ku jol aa piöcda rin Nhialic, ⁴ke yeen anëk nhiam wei ku acin kë ŋic. Yeen ala kë wic cie thök yepuöu bĩ rot aa teer ku göth ke kɔc wël cie yith, ku kënë ë tiel bëi ku këk kɔc, ku lëët kɔc röt, ku bi diu rac kam kɔc, ⁵ku kɔc cĩn nhĩim aa röt cool ë teer ku acin yiny tō ke ke. Ayekë tak lɔn yath ë dhël kɔc col ajak.

⁶Ee këya, yanh la cök ë raan col ajak apei, tē cĩ yen kāk tō ke ye gam piānde ëbën. ⁷Rin yook acin kë cuk bëi pinynhom, ku ka cĩn dët lëuku buk nyaai thĩn. ⁸Na lok kë camku ku kë ceŋku ka cĩn dët yikku yopuöth. ⁹Kɔc ye wic bik jak, aaye piāthken thël käreɔc yiic, ku keek aa wëi kāk kuckë ku käreɔc ye piāthken nhiaar, kāk ke thel riääk yic ku rɛc ke. ¹⁰Rin ku bĩ raan jieek nhiaar, ee kɔc miæt kuat kākjuëc rɛc yiic. Kɔc kɔk aaci kepuöth yiëk jieek apei agut bik nhĩim mää ë gam, ku keek aaci kăjuëc ŋöŋ ë nyin bëi kepuöth.

Timothĩ acĩ nyuöth luide

¹¹Ku yĩn raan Nhialic mæc rot wei luoi käreɔc yiic, ku ye dhöl la cök yen muk cök. Ku ye luui kāk Nhialic ke yĩ ŋöth Jethu ku ye kɔc nhiaar, ku ye

gum, ku ye raan ɲic cieŋ ke kɔc. ¹² Thär kě yeku gam apath, ku muk pīr aköl-riëëc yen ë cɔɔl Nhialic yī apath aya, kěwäär ca gam ba lueel thuɔŋdu kɔc juëc nhīim. ¹³ Nhialic nhom, yen wěi yiëk kəriëëc ëbën, ku Jethu Krītho, yen cī ye lueel gai wäär Pilato nhom, yīn aya yǒök,* ¹⁴ muk lööŋkă nhīim apath ke cīn kě wääc yet aköl bī Bānyda Jethu Krītho ben bën. ¹⁵ Lɔn bī yen ben bën abī rot looi aköl cī Nhialic tak yen raan cī dɔɔc, ku yen Běnyŋaknhom yetök, yen Běnyŋaknhom tǒ tueŋ bānyŋaknhīim, ku ye Běny bāny. ¹⁶ Ee yeen yetök yen acie thou, ku yen aciëŋ ruël yic, ruël cīn raan rot thiäk ye. Acīn raan cīi ye kaŋ tiŋ, ku acīn raan lëu ku bī ye tiŋ. Yen aaye theek, ku ala riëldīt tet akölriëëc ëbën. Yenakan.

¹⁷ Yǒök kɔc cī jak kāk pīir pinynhom bīk cīi nhiam, ku cīk ɲäthden tēëu kāk cie yīth yiic cīmën jīëk, ku ye Nhialic yen ɲǒthkě, Nhialic cī ɔo yiëk kəriëëc ëbën ë biökruaalde ku buk puǒth miet. ¹⁸ Yǒök ke bīk kăpath aa looi, bīk aa abiökruël, ku dhilkě kākken aa rɔm kek kɔc kǒk. ¹⁹ Kěya, keek abī jīëk la cök tǒu ë rienken pan Nhialic. Ku ë yen abī ya kēril dīit bī ke cök piny aköldä. Ku yen abī kek pīir la cök yök. ²⁰ Yīn Timothy muk kě cī kuëi yī apath. Mēc rot wei ë jam rac cīi thiääk ke Nhialic yic, ku ater cīn yic kě kuany ye kɔc kǒk yīn jǒŋny ë lueth ku luelkě ke ɲiëëc ë kǎŋ. ²¹ Rin aye kɔc kǒk lueel lɔn ɲic kek kǎŋ, ku ë tēëñě, keek acī mēr wei dhöl gam yic.

Dhëŋ Nhialic abī rēër ke we ëbën.

Athör ë rou cï Paulo gät Timothï

Wët nom

Athör ë rou cï Paulo gät Timothï ala yic wël wëët juëc. Rin cït Timothï manh koor ku ye raan ye kony ë luci. Wëtdit athör yic, ee gum. Timothï aye yöök bï yepuü deet ke la tuej ke nyooth wët Jethu Krïtho ke cï gam. Ku muk piöoc ë yic Wët Puoth Yam ku athör theer wël Nhialic. Ku ye luui kecït raan ë piöoc ku ye raan koc lëk wët ë Nhialic, ke cïi riöc koc bï ye luc ku jeikë wët lueel.

Paulo acï Timothï lëk athöör yic apeï ku bï rot cïi met jam kanyiaap yic ku teer wël kuc nhïim. Wëlkä koc ke piñ, aa kërac yök thïn.

Ku kënë ëbën, Timothï acï bën lëk pïr raan ë gët athöör, wët gamde, lier puü, nhïer, riel ë puü ku gum.

Käk tō thïn

Muöth tuej 1:1-2

Lec ku lëk 1:3–2:13

Wëët ku lëk 2:14–4:5

Pïr Paulo 4:6-18

Thök ë wël 4:19-22

1 ¹Ee yen Paulo atuny Jethu Krïtho cï tooc ba koc bën lëk pïir cï thon rëër ke Jethu Krïtho.

²Tënë Timothï, manhdiën nhiaar, bï Nhialic Wäda ku Jethu Krïtho Bányda yï quään ku yïk yï dhëej ku döör.*

Timothï acï deet puü bï gamde muk

³Nhialic yen ya door puön cïn yic diu, aya leec cïmën wärkuan düt. Aya leec tē tek yen we tē röök yen aköl ku wëër. ⁴Yon cï wek dhiau rin cï yok puök aya tak, ku awiëc ku ba we ben tiñ, rin ba puü miet. ⁵Lon ye wek koc cï gam ë yic amuök nhom, ku athöj kek tēcït tē cï moordit Loith ku jol aa moor Yunith gem thïn aya. Aya yök yapuü lon cï yin gam aya.* ⁶Ee rin ë wët kënë yen aye yen yï lëk ba miöc wäär cï Nhialic yiëk yï, wäär tēëu yen yacin yïnhom ba yï döcc col arëër ke dëp yïpuü. ⁷Wëi cï Nhialic yiëk yo acie yo col ariöc. Wëi Nhialic ë yo yiëk riel, ku nhiarku röt, ku ye raan rot muk apath bï kërac cïi loi.

⁸Duk rot ye yök ciët yï bï guöp yär tē lëk yin koc wët Bányda, ku yeen aya, duk rot yök ke yï bï guöp yär rin cï ya mac wëtde. Mät rot ya ba gum rin Wët

* 1:2Luci 16:1 * 1:5Luci 16:1

Puoth Yam, ku Nhialic abī yiēk riel ba luui rin wētde. ⁹Yeen aci ʔo kony ku aci ʔo lɔc buk aa kacke, ku acie rin kēpuoth cuk looi, ee rin kēden wic. Ku aci Nhialic guiir kēya rin piathde. Ku tēwāār kēc piny guɔ cak, Nhialic ēci Jethu Krītho guiir bī ʔo nyuōth piathde. ¹⁰Ku ēmēn Jethu Krītho aci lɔc ku dɔc, aluānda aci riel thou tiaam, ku bīi Wēt Puoth Yam la gei cīt ruel. Ku yīk ʔo pīr akōlriēc ēbēn.

¹¹Nhialic aci ʔa kuany ba ʔa atuuc ku ʔa raan piōoc ba Wēt Puoth Yam lēk kɔc.* ¹²Ee wēt kēnē yen aguum ʔen kākā ēmēn. Yen ʔot ʔa kēc puōu pēk wei, rin ʔen aɲic raan cī ʔen wētde gam, ku aɲic alanden lɔn yeen ala riel, ku abi kē cī thɔn tiit apath agut cīt akōl bī yen ben la dhuk. ¹³Muk wēl puoth yith ca piōoc tēnē yī nhīim apath, ke cīt kāk ba buōoth cōk piērdū yic. Ku rēēr ē gam ku nhīer yic, kāk ye yōk rin ye wek tōk kek Jethu Krītho. ¹⁴Muk kāpuoth cī thɔn yī apath ē riel Wēi Nhialic rēēr kek ʔo.

¹⁵Yīin aɲic lɔn cī kɔc ke rēēr kek ʔen ēbēn pan Athia, agut Pigeluth ku Yēr-mojinīth, kuc piōocdiē ku jīlēkē.

¹⁶Bī Nhialic paan Onethiporuth dɔc rin aci ʔen kony bī ʔen a muɔc miēth, ku cīi guōp riōc wēt cī ʔa mac. ¹⁷Ku nawēn la ʔēt Roma akēc bēn gāāu, aci tē tō ʔen thīn bēn yōōp apei agut tē yōk yen ʔa. ¹⁸Yeen abī Bēny Jethu cɔl ayōk kēpath akōl bī yen ben la dhuk. Ku yīin aɲic apath yen tē cī yen ʔa kuony thīn pan Epethuth.

Apuruk path tēnē Jethu Krītho

2 ¹Ku tēnē yī, yīn wēndiē, cɔl rot aril puōu riel yen ba yōk wēt puoth Jethu Krītho, rin ye yōk tōk kek Jethu Krītho. ²Muk wēl ʔon ca lueel nhīim ke kɔc juēc tō thīn. Ku lēk ke kɔc ca deet puōth bik ke muk nhīim, ku aa kɔc lēu ku bik kɔc kōk piōoc aya. ³Gum kek ʔo cīt ye apuruk path tēnē Jethu Krītho. ⁴Apuruk tō luɔi yic aye wic ku bī bānyde cɔl amit puōu, ku acie rot la liāāp wēl cie kāk apuruuk yiic bī pīr cīmēnden. ⁵Raan wēēr kek kɔc ē kat yic, acie ariōp cī yen kɔc wuōr ē yōk tē kēc yen lōōŋ buōoth yiic apath. ⁶Raan ē pur apei, adhīl duɔmde kaŋ tem. ⁷Tak yic apath yen kē lēk yī, rin Bēny abī yī cɔl adet kāŋ yiic ēbēn.

⁸Muk yīnhom Jethu Krītho, yen cī jōt bei ē raŋ yic, yeen ee raan many Debit, cīt tē cī ye luēl thīn ē Wēt Puoth Yam ʔa piōoc. ⁹Rin ye ʔen Wēt Puoth Yam piōoc ē yen ye ʔen gum, ku ye ʔa rek ciēt ʔa ye raan cā awuōcdīt apei looi. Ku Wēt Puoth Yam akēc rek bī cīi la tueŋ. ¹⁰Ku ē wēt kēnē, yen aye ʔen kēriēc ēbēn guum, rin kɔc cī Nhialic lɔc ku bī ke luōk rin Jethu Krītho, ku bik la duaar akōlriēc ēbēn.

¹¹Kākā aa wēl yith,
“Tē cī ʔok thou kek yeen,
ke ʔok aabī pīir kek yeen.

¹²Ku na lok tueŋ ke ʔo gum,
ke ʔok aa mēc kɔc kek yeen.
Na jeiku, ka bī ʔook jai aya.*

¹³Ku na cuk ye kɔc kē ye lueel loi,
ke yeen ee kē cī lueel looi,

rin acīi lēu ku bī rot jai ē rot.”

Raan luoi cī Nhialic gam

¹⁴Ben kacku tāk kēnē, ku jāi ke apath Nhialic nhom bīk cīi ye gōth kamken wēl yekē lueel. Acīn kēpuōth ye yōk thīn, ku ē kōc ke piŋ rac. ¹⁵Them apeidīt ku ba rot nyuōōth tēnē Nhialic lōn ye yīn raan luoi cī gam, raan luoi cie guōp ē riōōc, ku ē wēt Nhialic ē yic yen aye piōōc apath. ¹⁶Ye rot cōl amec tē ye kōc jam thīn wēl cie wēl ē Nhialic, rin wēlkā aa kōc thel wei. ¹⁷Kāk bīk aa piōōc aa wēl cīt tētōk cie dēm. Kam ē kōckā aayī Yēminaiith ku Piletuth. ¹⁸Keek aacī wēt yic dhōŋ, ku keek aa rec kōc kōk cī gam nhīim, rin ye kek ye lueel lōn jōn bī kōc rōt jōt thou yic acī rot looi thēr. ¹⁹Ku yiny ril Nhialic cīt kuur cie nyooŋ cī thany kōu wēlkā, “Nhialic aŋic kōc kek kacke,” Ku, “Na le raan ye lueel ke raan ē Jethu ka dhil luoi kārec puōl.”

²⁰Pandīt lāūu yic ē yic la aduuk ku tōny, cī kōk looi mīlāŋ tōc ku kōk mīlāŋ thith, ku kōk aacī cuēēc ē tiōp. Aduuk kōk ku tōny kōk aaye bēēi bei ē tōōu yic, bī kōc ke luoi nīn ciēm ke yai, ku aduuk kōk ē kuōt ku tōny kōk tiōp aaye kōc luoi ē path akōlakōl. ²¹Kēya, tē le raan guōp wic bī kārec cīi ye looi, ka bī thōŋ kek aduuk ye kōc ke luoi akōl yai, rin cī yen yepuōu tāūu luoi ē Bēny yic, ku rēer ke cī rot guiir bī kuat luoi path ya looi.

²²Duōkkē wepuōth ye yiēk kāk ē bal ku kāk kōk cīmēn riēnythii, welkē tueŋ ē gam ku luoi la cōk, ku nhiēr ku dōōr wedhie wek kōc yer puōth bāk Jethu aa cōl ē kuōōny. ²³Ku calkē rōt amec tē ye kōc rōt tēr thīn wēl cīn wētēn yic ku wēl kōc kuc kāŋ, rin aŋieckē lōn ye teer tōŋ bēēi. ²⁴Aluaŋ Bēny acīi lēu ku bī thōr. Yeen adhīl a raan path tēnē kōc ēbēn, raan piōōc path līr puōu, ²⁵raan cie kōc aterde ye thaŋ gup tē cōk yen kenhīim piny, tēdē aabī Nhialic lēu bīk kenhīim waar luoi kārec yiic ku ŋickē yic. ²⁶Ku dhāŋkē dēp cī jōŋrac ke deep, ku looi ke bīk kākke aa looi.

Kārec bī rōt looi nīn ciēēn yiic

3 ¹Muk ē kēnē nhom! Tē le tēn bī Jethu dhuk pinyinhom thiōk, ka bī yic riel tēnē yō Krīthiaan buk pīr tēcīt tē wīc Nhialic ye thīn. ²Rin kōc ēbēn aabī rōt aa nhiaar ē rōt. Ku aabī wēūu nhiaar apeī. Ku aabī kenhīim aa lēc, aabī nhiam, aabī kōc aa lāāt. Ku aacīi wēt bī kōc ke dhiēth ke aa wēt ya gam. Aacīi puōth bī ya miet kāpuōth ye luoi ke. Ku aacīi Nhialic bī ya theek. ³Acīn raan yekē nhiaar. Acīn kē bīk aa pāl piny. Aabī ya luum. Ku aabī ya kōc cie rōt ye duut kuat luoi kērac. Ku aabī rēēc apeidīt, ku aabī kēpath ye looi aa maan. ⁴Keek aabī kōc ya luom. Aabī ya kōc kuith. Ku aabī nhiam ciēt kek path ē rōt. Keek aabī kāk miet ē puōu aa nhiaar tēnē lōn nhiēr kek Nhialic. ⁵Kōckā aabī rōt ya nyuōōth ciēt yekē kōc Nhialic. Ku kēnē yic aa kuc riel Nhialic lēu ye bī piērden waar yic. Cōl rot amec tēnē ē kōckā.

⁶Kōc kōk keyiic aala bēēi yiic ciēt ke ye kōc path, ku kē tō kepuōth ē lōn bīk diāār ye lac wel nhīim lēu, bīk kē wīckē ya looi. Diāār aa adumuōōm looi arak juēc, ku dōōr aliu kepuōth. Aa kāk wīc piāthken kek aa yekē ke looi. ⁷Diāār ye them akōlakōl bīk piōc ku acīkkē lēu bīk yic ŋic. ⁸Cīmēn Janeth ku Jambrith aake cie wēt Mothith ye gam, ku kōckā aake cie yic ye gam, keek aa kōc cī

nhĭim kōc ku aaci Nhialic jai rin liu kek ē gam yic.* ⁹Ku kē loikē aciī bĭ la tuej apei, rin raan ēbēn abĭ ke tĭj tē kuc kek kǎj thĭn, cĭt mēn cĭ yen rot looi tēnē Janeth ku Jambrith.

Lĕk ciēn tēnē Timothĭ

¹⁰Yĭn anĭc kāk ca piōc ēbēn tēnē yĭ. Ku tē cĭ yen pĭir thĭn. Ku kēn yen wiēc ku ba looi ē piērdiē yic. Aca deet yen yĭ, yen tē ye yen raan cĭ gam thĭn. Ku lōn cĭ yen ye raan tuc guōp. Ku yen anhiar kōc, ku lōn ye yen kǎj guum.
¹¹Yen aci luc arak juēc. Ku yen aci gum apei. Yĭn anĭc kǎjuēc cĭ rōt looi tēnē ya Antiōk Ikonĭa, ku Lithtra. Luny cĭ ya luc apei aca guum. Ku Bēny aci ya kuōny bei kecin ēbēn.* ¹²Kōc wĭc ye ku bĭk pĭir dhēl Nhialic akuōt tōk yic kek Jethu Krĭtho, aabi dhĭel gum. ¹³Ku kōc luui kǎrec ku yekē rōt nyuōth ciēt keye kōc path aabi la tuej ke loi kǎrec apei, ku aa kōc tuōr nyĭn ku tuur ke nyĭn aya.

¹⁴Ku tēnē yĭ, lōr tuej ke yĭ loi yic yen cĭ piōc tēnē yĭ, ku aca gam piāndu ēbēn, rin yĭn anĭc kōc kek ke piōc yĭ. ¹⁵Ku tēwāār ye yĭn meth, yĭn anĭc wēl cĭ gōt athōr Nhialic yic, lēu ku bĭk yĭn cōl aye raan ŋic kǎj apath. Ku ŋĭny kǎj yen abĭ cōl aluāk dhēl gam Jethu Krĭtho. ¹⁶Athōr wēl Nhialic ēbēn aa wēl ye Nhialic lĕk kōc kākke tĭj bĭk ke gōt, ku ē kōc kony bĭ kōc piōc ē yic, ee jai awuōc. Ku ee kǎrec ye looi cōk piny, ku ee kōc nyuōth dhēl la cōk. ¹⁷Rin bĭ raan ē luui tēnē Nhialic, ye lēu apei ku guir rot bĭ kuat luoi path ēbēn ya looi.

4 ¹Yĭn adhiel lĕk Nhialic nhom ku Jethu Krĭtho yen bĭ luŋ kōc ēbēn luk akōldā, kōc pĭr ku kōc cĭ thou rin bĭ yen bēn kek bāānyde. ²Piōc kōc Wēt Puoth Yam, ku deet ē kenhĭim apath bĭk piŋ tēdē ke cĭk piŋ. Ku cōk kenhĭim ku lĕk ke bĭk kepuōth deet ke piōc ke, ke yĭ cĭ rot pāl piny. ³Ala akōl bĭ bēn akōl cĭi kōc bĭ ben piŋ ē yic, ku aabi kākken nhiarkē aa buōth cōk. Ku keek aabi kōc piōc juēc aa mat nhĭim, bĭk ke aa lĕk kāk kek nhiarkē bĭk ke aa piŋ. ⁴Keek aabi kuc bĭk wēt ē yic cĭi ye piŋ, ku aa anyikōol kek yekē nhiaar. ⁵Ku ye rot duut kēriēc yic ēbēn ku ye kǎrec guum, loi kē ye raan Wēt Puoth Yam ē Nhialic piōc, ku ye luidu looi ēbēn ke yĭ aluaŋ Nhialic.

⁶Wēikiē aciī ajuēr cĭ juēr Nhialic. Aci looi bĭ ke ye luōi. Ku ēmēn, akōl bĭ yen thou aci yēēt. ⁷Yen aci luōidiē looi apath, yen aci luōidiē looi ēbēn, cimēn raan kēēc cie dhuk ciēn tōj yic, yen aci luōi cĭ Jethu yiēk yen thāāp cimēn raan cĭ kōc wuōr, yen aci rēer alanden ke ya ye raan cĭ gam. ⁸Ēmēn, ariōp bĭ yiēk yen ke ya ye raan ye Nhialic piērdiē tĭj ke la cōk, ariōp yen ye Jethu, yen Bēny kōc tēk yith, abĭ yiēk yen akōl luŋdūt, ku acie yen yatōk, abĭ yiēk kōc tit ye aya ke nhiaar akōl bĭ yen bēn bēn.

Athōn Paulo

⁹Them apei ēmēn ku ba bēn tēnē ya. ¹⁰Demath aci pĭr pinynhom nhiaar, ke yeen aci kat tēnē ya, yeen aci la Thethalonika. Krĭthkĭnth aci la Galatia ku Tito aci la Dalmatia.* ¹¹Ee Luka yetōk yen arēer kek yen. Cōl Marko ku bākkē tēnē ya, rin yeen alēu ku bĭ ya kony ē luōi.* ¹²Tikikuth aca tuōc Epethuth.*

* 3:8B.bei 7:11 * 3:11Luoi 13:14-52; 14:1-7, 8-20 * 4:10Kol 4:14; Plm 24; 2Kor 8:23; Gal 2:3; Tit 1:4 * 4:11Kol 4:14; Plm 24; Luoi 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Kol 4:10 * 4:12Luoi 20:4; Epe 6:21-22; Kol 4:7-8

¹³Tě bĩ yĩn, ke yĩ lueth alanhdiẽn wiir ca nyääŋ Troath tẽnẽ Karputh, bẽĩ athõr aya, athõr cĩ looi ẽ biõõk.*

¹⁴Raan thõth cõl Alekdhändër acĩ yẽn luõĩ kërác apei, yeen abĩ Nhialic luõĩ kẽ thõŋ kek kẽ cĩ looi.* ¹⁵Ba rot tiit ye apath, rin acĩ kuc wět yeku lueel ku ye wĩc bĩ thõr.

¹⁶Acĩn raan tők cĩ kõõc kek yẽn akõl tueŋ yẽn yěth yẽn luk yic, raan ẽbẽn ẽcĩ jål Ƴakõu. Acã wĩc ku bĩ Nhialic kucen kekõõth. ¹⁷Ku Nhialic acĩ yẽn bẽn kony ku yĩk Ƴa riel, agut tẽ bĩ yẽn wět Nhialic lěk kác cie kác Itharel ẽbẽn ku bĩk piŋ. Ku yẽn acĩ bẽn poth bĩ yẽn cĩi tẽm ẽ nõõk. ¹⁸Ku Nhialic abĩ yẽn kuõny bei kãrec jõŋrac yiic ẽbẽn. Ku abĩ yẽn nyaai ke Ƴa puõl guõp, bĩ Ƴa Ƴãth paande ẽ bããnyde yic. Yeen abĩ Ƴa theek akõlriẽc ẽbẽn! Yenakan.

Muõth Ciẽn

¹⁹Prithkila ku Akuila aa Ƴa muõõth, ku jõl aa mũth Onethiporuth.* ²⁰Eratuth arẽër Korinth, ku Tropimuth aca nyääŋ Miletuth rin ẽ tuany.* ²¹Them apei ku ba bẽn ke rut kęc Ƴẽẽt. Week aaci Ebuluth, Pudenth, Linuth, ku Klaudia muõõth, ku jõl aa wãmãthkuan kõk cĩ gam.

²²Bĩ Bẽny Nhialic rẽër ke wẽikun. Dhẽẽŋ Nhialic abĩ rẽër ke we ẽbẽn.

* 4:13Luci 20:6 * 4:141Tim 1:20; Wk 62:12; Rom 2:6 * 4:19Luci 18:2; 2Tim 1:16-17

* 4:20Luci 19:22; Rom 16:23; Luci 20:4; 21:29

Athör cî Paulo gät Tito

Wët nhom

Athör kënë aci Paulo gät Tito riënythii tō Kret raan ye ye kony, yen cî Paulo nyään piny bi akut koc cî gam lōk bišōk. Athör ē jam wël kadiāk ril apeī.

Wët tuej, Tito a lēk bi tē ye koc cî Nhialic gam luui thīn bi buōth yic, rin koc juēc pan Kret aci path. Wēt dēt, ee wēt Tito tē bi yen koc juēc cî gam pan Kret ya pišōc thīn, rōördīt ku diāardīt, ku riënythii ku aloony aya. Ku jōl diāardīt diāārkor ya pišōc. Wēt ciēen, Paulo ē Tito lēk tē bi koc cî gam cien thīn, bik rēer ke mēt ku dōr ke cīn agōth, ku cīn tiel bi koc cî gam rēer keye tōk.

Kāk tō thīn

Muōth tuej 1:1-4

Luoi Tito pan Kret 1:5-16

Luoi akut koc cî gam 2:1-15

Cieej peth Krithiaan 3:1-11

Muōth ciēen 3:12-15

1 ¹Athör Paulo aluañ Nhialic ku ye atuny Jethu Kritho cî tuōc Tito. Yen ēci kuany ku toc ya ba koc cî Nhialic kuany bēi gam yic bik pīr akōlriēc ēbēn yōk, ku ŋickē yic koc yāth tēnē Nhialic, ²yen tō ŋōth ē pīr akōlriēc thīn. Nhialic cīi lueth ye lueel, aci yō thōn ē pīr kēnē wāthēer ke piny kēc cak. ³Lōj ē pīr aci Nhialic nyooth ku tuuc yēn ē rielde kek Aluānda Jethu ba bēn lēk we.

⁴Yīn agāt athör Tito manhdiē Nhialic nhom, cuk gam yodhie. Bī dōr ku dhēen Nhialic Wāda kek Wēnde Jethu Kritho Aluānda rēer kek yī.*

Luoi Tito pan Kret

⁵Yīn aca nyiään pan Kret, ba kāk kēc rōt cōk wāar lōk cōk. Ku kuany kocdīt bik akuut koc cî gam wat nhīm ē geeth pan Kret yiic ēbēn cīt tē cī yēn ye lēk yī thīn. ⁶Raandīt wat akut nhom adhil a raan luoi akut koc cî gam looi apath, ku aci thiēk tiej tōk. Ku miēthke aadhil aa koc cî gam ku lek gup athēk ku cīk nhīm ril. ⁷Kēya, raan wat akut koc cī gam nhom yen ē raan luoi kāk ē Nhialic, adhil a raan path cīi nhom ril, cīi puō lac dak ku cīi ye wiet ē māu ku cīn guōp akōk, ku cīi ye bath wēu. ⁸Adhil aa biōkrual ku nhieer luoi kēpath, adhil a raan ē rot duut, la cōk ē Nhialic nhom ku peth. ⁹Ee raan dhil wēt Nhialic muk piānde ēbēn cīt tē cī ye pišōc thīn. Kēya, abi koc kōk riel puoth wēt Nhialic cie lueth yic, ku nyuth koc kuc ē wēt kēnē lōn ye pišōcde yic.*

* 1:42Kor 8:23; Gal 2:3; 2Tim 4:10 * 1:6-91Tim 3:2-7

¹⁰Rin kɔc juēc aake ci kuc, ku alanden kɔc Itharel ci gam bik bɛn Jethu cɔk, aa kɔc bɛn liäp nhĩm ẽ lueth ye kek kɔc wɛŋ nyĩn. ¹¹Aɲuěɛn bi ke yɔɔk bik kɔc ẽ jam, rin liěp kek kɔc nhĩm bɛi yiic piöcɔden reec kɛnɛ wɛt wic kek wɛu ẽ path tɛnɛ kɔc yekɛ ke piöc. ¹²Raan tɔk pan Kret ẽ kam kɔcken kãk Nhialic tiŋ aci yic lueel ẽlä, “Kɔckuan pan Kret aa lueth, aa lääi, aa dak rɔöt cie luui, aa köör ẽ miith.” ¹³Rin wɛt kɛnɛ adhil wek ke aa miɛk nyĩn thĩn apei, bik kepuõth waar bik wɛt Nhialic gam kepuõth ẽbɛn. ¹⁴Ku cikẽ ben aa luui wɛl kɔc Itharel, wɛl ciť anyĩkõl, lõŋ kɔc ci kuc ẽ wɛt yic. ¹⁵Tɛnɛ kɔc yer puõth ẽbɛn aa cĩn yiic ajuěɛc, ku tɛnɛ kɔc col puõth kãŋ ẽbɛn aa la yiic ajuěɛc rin aaci wel nhĩm ku piãthken aaci yith kuc. ¹⁶Ku ayekɛ lueel lõn ɲic kek Nhialic, ku aye kãk yekɛ ke looi nyooth lõn ciĩ kek ye ɲic. Acĩn kɛ ye kek piath thĩn, aa cĩn gup athěɛk ku acĩn kɛpeth yekɛ looi.

Kɛ la cɔk dhil piöc

2 ¹Yĩn adhil kɔc piöc wɛt Nhialic ẽ yic. ²Lɛk kɔcdit bik kegup aa theek ku yekɛ rɔt tiit, ku gamkɛ Nhialic ẽ puõ ẽbɛn, ku nhiarkɛ rɔt ku dhilkɛ gum aya. ³Lɛk diãardit aya bik aa diãar thek Nhialic. Ku cik wɛl ye dhěeth, tɛdɛ ke yĩk rɔt mãu. Ku yekɛ diãarkor nyuõth kãpath. ⁴Ku nyuuthkɛ diãarkor bik rɔrken ku miethken nhiaar. ⁵Ku bik rɔt muk apath bi ciɛn kãrec ye lueel kegup. Ku thekkɛ rɔrken gup, bi ciɛn raan rac dhãl wɛt Nhialic yic rienken.

⁶Kɛya, yĩn adhil riɛnythii aa dɛet puõth aya bik rɔt aa muk apath. ⁷Yĩn aya, adhil nyooth lõn ye yĩn raan athěɛk path ye kiěɛt ku ɲic piöc. ⁸Ye jam wɛl la cɔk rin bi ciɛn raan dhãl yĩguõp, bi kɔc aterdu ciɛn nyĩn yɔkkɛ bi kek yo aa jãam gup.

⁹Piöc aloony bik bãnyken aa miěɛt puõth kuat kãk yekɛ ke looi akolakõl, ku cik wɛlken ye jɔɔny, ¹⁰ku cik ye cuěɛr aya. Ku bik nyooth lõn ye kek kɔc path akolakõl cĩn kɛ ye ke diẽu thĩn, ku bik nyooth aya lõn peth piöc rin Nhialic Aluãŋda kuat kãk yekɛ ke looi yiic.

¹¹Rin Nhialic aci tɛ puõth yen thĩn nyuõth, rin ci yen bɛn bi raan ẽbɛn ben luõk pĩr. ¹²Dhěɛŋde ẽ yo lɛk buk pĩr rac ku kãk pinyinhom puõl. Ku buõthku pĩr path yic, pĩr lõŋ Nhialic pinyinhom ẽ tɛn, ¹³ke yo tit akõl ci dɔc yen ɲãthda, tɛ bi diik Nhialic ril apei ku Jethu Krĩtho Aluãŋda rot nyuõth. ¹⁴Bãnyda Jethu aci rot gam bi nõk rin bi yook kony kuat kãrec ye raan ke looi yiic, ku col yo aaye kɔc ci kegup wuõny wei, ku yeku kacke yetõk ku yeku nhiaar diɛt yeku looi kɛpath.*

¹⁵Piöc kãkkã riɛldun tɔ ke yĩ. Ku ye ke dɛet puõth ku miɛk kɔc piöc ke nyĩn thĩn. Ku duk raan tɔk ẽ path pãl bi yĩ dhõl guõp.

Cieŋ peth Krĩthiaan

3 ¹Lɛk kɔc bik ɲic lõn ẽ luciden bik bãny baai ku lõŋ mec baai theek ku loikɛ kãpath. ²Lɛk ke bik kɔc kɔk ciĩ ye lom ku yekɛ kɔc ẽ kɔc dɔr, ku mɛěthkɛ kamken ku yekɛ rɔt nyuõth akolakõl lõn ye kek kɔc path tɛnɛ raan ẽbɛn. ³Yook theer yok aa yo ye luui kãrec, acĩn kɛnɛ ɲicku, yok aa yo cĩn gup athěɛk, ku yeku aloony kãrec ye piãthkua wic ẽbɛn. Yok aa yo la gup kuith ku tieɛl ye ke yo maan kɔc kɔk ku manku ke aya.

* 2:14Wk 130:8; B.bei 19:5; L.rou 4:20; 7:6; 14:2; 1Pĩt 2:9

⁴Nawën cî piath ku nhîer Nhialic yen ʔo kony rot nyuɔɔth, ⁵ke kony ʔo. Ku acie rin kăpath cuk looi, ee rin ʔer yen puɔu. Acî ʔo kony ë lăkwëi cî ʔo ben dhiëëth riel Nhialic ë yic, ku ben ʔo cɔl aaye yam dhëëŋ Wëi Nhialic, ⁶cî găm ʔo ë path rin Jethu Krîtho Aluăŋda. ⁷Ku bî dhëëŋde ʔo cök piny Nhialic nhom, ku buk pîr akölriëëc ëbën yeku ŋɔɔth yök. ⁸Kënë yen ë wët yic, dëtkë yic apath, rin bî kɔc rëër ke cî Nhialic gam, aa rëër ke loi kăpath ë raan ëbën kony.

⁹Pălkë jam cîn kë ye kuɔny kɔc rin wărkuan dît thëer. Ku ater ku agôth rin lōŋ, rin kăkkă ëbën aa cîn kë ye yök thîn. ¹⁰Wëët raan rac kën yic tōk ku rou, ku päl tē cîi yen ye gam. ¹¹Ŋic lɔn ye raan cît kënë raan rac, ku aye kăkken rɛc ye looi guɔ nyuɔɔth.

Muɔth ciëën

¹²Të le Artemath ku Tikikuth ʔet tënë yî, ke yî lɔc bën tënë ʔa gen Nika-polith rin awiëc ba pëi rut thöl ë tēënë. * ¹³Luɔɔi apath ba Dhenath raan lööŋ ku Apolo kony kényden yic, yiëk ke kuat kë wickë ë căth yic. * ¹⁴Adhil kackua ŋiëëc bîk cîi ye rëër ke cîi lui, aa dhil aa luui kăpath wïc piërden, acîk lëu bîk pîr pîr rac.

¹⁵Kɔc rëër ke ʔen ëbën aa we muɔɔth. Muɔth kɔc nhia ʔo miëthakua le ʔok gam tōk. Dhëëŋ Nhialic abî rëër kek we ëbën.

Athör cī Paulo gät Pilemon

Wët nhom

Pilemon aye raan ë lɔc kam kɔc cī gam gen Kolothia, ku ë ye raan akut kɔc cī gam, ku ë la alony cɔl Onethimuth. Alony kënë ëcī kat tənë ye. Nawën ke la rɔm kek Paulo yön ë mëc ku wel Paulo nhom bī ya raan cī gam. Athör Paulo cī gät Pilemon ë tuc ye rin bī Pilemon dʒör kek aluɔnyde Onethimuth, ku lor ke cie wët ye yen alony cī dhuk tənë ye, ku ë wët cī Onethimuth ya wämënh cī gam aya.

Käk tʒ thīn

Muõth tueŋ 1-3

Alɛɛc tənë Pilemon 4-7

Bī Pilemon kē cī Onethimuth wuõc päl piny 8-22

Muõth ciëen 23-25

¹Paulo raan cī mac ë wët Jethu raan cī lɔc ku dɔc, yen agät athör tənë wämääth ë gam yic Timothī ku mähda Pilemon raan luui yok, ²ku nyanakäida Apia ku mähdan dët lui apei cimënda cɔl Arkiputh ku tənë kɔc cī gam ë rɔm paandu. ³Bī dʒör ku dhëŋ Nhialic ku Bëny Jethu raan cī lɔc ku dɔc, aa rëer kek we.

Alɛɛc tənë Pilemon

⁴Wämääth cī gam Pilemon, na rɔc akolaköl ke yīn aya tak rɔc kdië yic ku lɛɛc Nhialic rienku. ⁵Rin yen ë nhiërdun nhiëer yīn kɔc ë Nhialic, ku gamdu tənë Bëny Jethu, piŋ. ⁶Rɔc kkië ë lɔn bī piath bëi kamkua buk athieci cuk yök piërda yic tənë Raan cī lɔc ku dɔc aa deet yic. ⁷Nhiërdu acä cɔl amit puɔu apei ku deet ɣapuɔu rin cī yīn kɔc cī Nhialic gam nyuõth apath.

Paulo awic Onethimuth bī kony

⁸Këya, rin wët kënë, alëu ba yī yõc ke ɣa cit wämuuth rin Raan cī lɔc ku dɔc, kē wiëc ba looi, ⁹ku rin nhiër nhiaar yen yī yen abī yen yī thiëc. Kënë aya looi rin ë yen Paulo tit nyin Jethu raan cī lɔc ku dɔc yic, cī mac ëmën wëtde. ¹⁰Yīn aläŋ rin Onethimuth cī jäl a manhdië rin Raan cī lɔc ku dɔc, rin cī yen bën ya wun wëike wäär mëc ɣa. ¹¹Wäär tueŋ acin kën ye kony tənë yī, ku ëmën ala kē lëu bī kony tənë ɣo ɣodhie, yīin ku yen. ¹²Yeen atuɔc ciëen tənë yī, cɔk alɔn ciī piändië ye wic.

¹³Ee nhiaar bī lɔk rëer ke yen tēthin-nyɔt, bī yen kony nyiendu mënë lɔk mec yen rin piöc ë wët Nhialic. ¹⁴Acä wic ba yī nāk kuɔnydië, awiëc ba këdu tak ë rot. Acin kē luɔc ke kēc ë gam.

* 2Kol 4:17 * 10Kol 4:9

¹⁵Tëdë, wët jiël Onethimuth tënë yî ë rin bî yen ben dhuk bāk la rëër ke we cîi ben pučk rin cî gamdun a tōk. ¹⁶Yeen adhuk tënë yî rin ë yen aluonydu, ku ɲic lɔn ye yen wāmuuth aya rin cî yen gam. Yeen anhiaar apei ku aba nhiaar apeidit aya ke cît aluonydu, ku ye wāmuuth rin Bānyda.

¹⁷Na luuiku ë tōk, ke yî lor Onethimuth cît lɔn bî yîn ɣa lor. ¹⁸Na le kërɛɛc cî luŋi yî, tēdë ke kōny ë wēëu, ku wïc ke ke nyaai ke kākkië yiic. ¹⁹Ee ɣen Paulo ɣen agāt kënë ë ciɛendië. Yîin aba cuŋŋt. Ku duk nhom mār yîn aci pîr akōlriëc ëbën yōk ë riɛnkië. ²⁰Ke yîn manh ma, loi kënë apath rin Bānyda. Ku ë wët ca lim tënë yî ke ɣo cît mîth ë tik rin Raan cî lɔc ku dɔc, dɛɛt ɣapuɔu. ²¹Aɲiɛc lɔn bî yîn kē ca thiëc tënë yî looi ku kājuëc kōk.

²²Ku dēt aya, guir tēn anîin tënë ɣa, tek ke Nhialic abî rōŋkkun piŋ ku abā cɔl adhuk tënë we.

Muŋth ciëen

²³Epaprath raan cî mac kek ɣen rin wët Jethu raan cî lɔc ku dɔc, ee we muŋŋth. * ²⁴Ku kɔc lui kek ɣa, Marko ku Arithtarkuth ku Demath ku Luka, aa week muŋŋth aya. *

²⁵Bî dhëɲ Bānyda Jethu raan cî lɔc ku dɔc rëër ke we ëbën.

* 23Kol 1:7; 4:12 * 24Luoɪ 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; 19:29; 27:2; Kol 4:10, 14; 2Tim 4:10, 11

Athör cī gāt kəc Itharel cī gam

Wēt nom

Athör cī gāt kəc Itharel, ee gēt tēnē akut kəc cī gam wäär duēr gamden wai wei, ku dhukkē gamden theer yic, rin cī kəc juēc kē loikē nhia ku yekē ke kušc ciēēj. Ku keek aake ye raan gāt athöör ke dēt puōth ē gamden yic. Ku nyuth ke lōn Jethu Kritho yen ē yic la cōk, ku ē yen acī Nhialic rot nyuōth thīn. Wäär gēt yen athöör ē wic bī yith kadiāk dēt kepuōth apeī. (1) Jethu yen ē Wēn Nhialic akōlriēc ēbēn, ku yeen acī bēn gum bī tē yen Wun Nhialic theek thīn ŋic. Rin ye yen Wēn Nhialic, Jethu adīt tēnē kəc kāk Nhialic tīj cī gōt athör theer wēl Nhialic yic. Ku adīt tēnē atuuc nhial ku tēnē Mothith aya. (2) Jethu acī Nhialic nyuōth bī ya yen raandīt kāk Nhialic akōlriēc ēbēn, ku dīt tēnē kəc kāk Nhialic tō athör theer wēl Nhialic yic. (3) Ku Jethu yen ē raandīt kāk Nhialic. Ku ē yen pīr ē yic bēēi tēnē ʔo. Ku lāāi wäär ye kəc Itharel ke nōk, ku tēwäär ye kek yanhden duōr thīn duēl yic, aa ye kīt yen aye kek pīr bī Jethu bēēi akōldā kiēēt.

Ku cōkdīt 11 yic, raan gēt athöör ē kajuēc rin gam kəc theer cī gōt athör theer wēl Nhialic yic lēk kəc bā athöör kuen, bīk kepuōth dēt gamden yic. Ku cōkdīt 12 aaye lēk bīk la tuej ke gam ʔet tē thou raan ku cik kekōth wēl Jethu. Ku gumkē kuat käreç lui rōt ke, ku nāk bī bēn tēnē ke aya.

Wēl juēc tō athör theer wēl Nhialic yic, aaye raan ē gāt athör kēnē tēnē kəc Itharel cī gam, lac mat thīn. Kek wēlkā aabī raan kuen athöör ya yōk ciel kīt ŋany ku kīt ē thiōk yiic (‘’) Athöör ē thōk ē wēēt ku lēk.

Kāk tō thīn

Wēt Nhialic acī Wēnde lēk kəc 1:1-3

Jethu adīt ku aril tēnē atuuc nhial 1:4-14

Buōthku Jethu bī ʔo luōk la pan mac 2:1-4

Jethu acī bēn bī ʔo luōk 2:5-18

Jethu adīt apeī tēnē Mothith 3:1-6

Gamku wēt Jethu buk rēēr ē duk 3:7–4:13

Jethu yen ē Raandan dīt apeī kāk Nhialic 4:14–6:12

Athōn Nhialic ē yic 6:13-20

Melkidhedek 7:1-14

Raan dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek 7:15-28

Jethu yen ē Raandan dīt kāk Nhialic 8:1-15

Tē ye Nhialic duōr thīn wāthēer 9:1–10:18

Bāk lok tēthiāk ke Nhialic 10:19-39

Gam 11:1–12:29

Tē ye Nhialic miēt puōu thīn 13:1-16

Thek kockun dīt wēl Nhialic 13:17-19

Rōök ciēēn 13:20-21

Wēl ciēēn 13:22-25

Wēt Nhialic acǝ Wēnde lək kəc

1 ¹Wätheer Nhialic acǝ jam tēnē kəc kəkke tǝj bǝk wētde lək wärkuan dǝt arak juēc dhǝl juēc. ²Ku ėmēn, ee Wēnde yen ė kəkķä lək kəc. Yen acǝ Nhialic thǝn kǝriēc ėbēn pinyhom, ku ė riel Wēnde yen ė looi yen kǝriēc ėbēn tǝ thǝn. ³Wēn Nhialic yen ė dhēējde nyuōth. Ku yen aye Nhialic tǝ yeguōp ayic. Ee riel wēt yen ė kək tǝ nhial ku piny cǝl alui cǝt tē cǝ yen ke cak thǝn. Ee yen acǝ thou ba adumuōōmkua laak wei yōgup, ku ler ku nyuuc Bǝānyde yic nhial cuēny Wun Madhǝl.

Jethu adǝt ku aril tēnē atuuc nhial

⁴Kēya, Jethu adǝt ku aril apei tēnē atuuc nhial, cǝmēn rin cǝ Nhialic gǝm ye bǝ ye a cǝl ke, “Wēn Nhialic,” ye nyuōth. Rinkä awär rin atuuc.

⁵Rin acǝn atuny cǝ Nhialic kaŋ lək yeen ėlä,

“Yǝn ee Wēndiē, akölē, yēn acǝ ya Wuur.”

Ku acǝn atuny cǝ Nhialic kaŋ lək yeen aya ėlä,

“Yēn abǝ ya Wuur, ku yǝn abǝ ya wēndiē.”*

⁶Ku wǝär tuuc Nhialic Wēnden bǝ thǝn kəkke pinyhom acǝ lueel aya ėlä,

“Yēn adhǝl atuuc nhial door.”*

⁷Ku kē cǝ Nhialic lueel rin atuuc nhial akǝn,

“Acǝ atuuc nhial cak ke puǝl gup cǝmēn yom.

Ku cǝmēn bǝr deŋ bǝk yeen lac aa luōōi.”*

⁸Ku lueel Nhialic tēnē Jethu ėlä,

“Bǝānydu abǝ ciēŋ akölriēc ėbēn, ku yǝn abǝ ŋiec mac apath.

⁹Yǝn ee kəc luui kǝpath nhiaar, ku yǝn ee kəc luui kǝrec lac tēm awuōc.

Ku ee yen kē cǝ Nhialic, yen Nhialicdu,

yǝ tǝāu tueŋ kəc nhǝim rin cǝ yen yǝin ləc ku gēm yǝin miet puōu ėbēn.”*

¹⁰Ku wēl theer Nhialic cǝ gōt aa jam ėlä rin ė Jethu,

“Bēny wǝär tueŋ cek kǝŋ yǝn acǝ piny cak, ku nhial aya ee yǝn acǝ yeen cak.

¹¹Kəkķä ėbēn aabǝ liu aköldä, ku yǝn abǝ tǝ thǝn atheer.

Aabǝ dhiōp ku riēēkkē cǝmēn alath.

¹²Aaba ya mat yǝic cǝmēn alanh cǝ riǝäk ku cuet wei.

Ku war keek aya cǝmēn alēth.

Ku yǝn guōp, yǝn acǝi rot bǝ kaŋ waar, ku yǝn acǝi bǝ dhiōp.”*

¹³Acǝn atuny cǝ Nhialic kaŋ lək yeen ėlä,

“Nyuc kōŋdiēn cuēc ku yēn abǝ kəc aterdu guir ku dhuōk keek ciēn yǝcök.”*

¹⁴Na ye kēya, ya atuuc nhial kǝŋō? Atuuc aa jak Nhialic luōōi ė path. Aaye tooc bǝk kəc bǝ pǝr akölriēc ėbēn yōk, aa kony.

Buothku Jethu bǝ yo luōk la pan mac

2 ¹Kēya, yōk aadhil yōpuōth tǝāu piny apei ku piŋku wēt Jethu apath, buk cǝi mēr wei dhēl la pan Nhialic yic. ²Wēt Nhialic wǝär cǝ yen atuōōcke tooc bǝk lōŋ lək Mothith, rin bǝ Mothith ye lək wärkuan dǝt. Kəc cǝ bēn kuc

* 1:5Wk 2:7; 2Tha 7:4; 1Lək 17:13 * 1:6L.rou 32:43 * 1:7Wk 104:4 * 1:8-9Wk 45:6-7

* 1:10-12Wk 102:25-27 * 1:13Wk 110:1

bīk wēt kēnē cīi piŋ aaci bēn tēm awuōc. ³Kēya, yeŋō bī ʔo gēl bī ʔo cīi tēm awuōc aya, tē cīi ʔok wēt bī ʔo kony ye Jethu lēk kōc rin pīr akōlriēc ēbēn ye piŋ? Ee Jethu yen ē kōŋ wēt pīr lueel. Ku yen aci kōc cī ye piŋ lēk ʔo lōn ye yen yic. ⁴Ku aye Nhialic nyuōōth akōlakōl lōn ye kākā yith ē kākāth jāŋ gōi rōt looi yiic. Ku miōc juēc riel ye Wēi Nhialic yiēk kōc cī kākā gam tēcūt tē wīc yen ye thīn.

Jethu aci bēn bī ʔo bēn luōk

⁵Nhialic aciī atuuc nhial bī looi bī ya kek la riel piny yen wīc bī ben guiir, piny yen jiēm ʔok ēmēn. ⁶Aacie ke, rin aci Debit lueel tēnē Nhialic ēlā theer athör waak yiic,

“Raana yeŋō, ku manh raan yeŋō, ye yīn yīnhom yiēk ye apei kēlā?

⁷Wäär aca cōl atōu nhom ciēēn kaam thin-nyōt tēnē atuuc nhial, ku aŋot ca bēn yiēk bāāny ku tāau kēriēc ēbēn yecōk.

⁸Ku wēn cī yīn kēriēc ēbēn tāau yecōk.”*

Acīn kēnē cī nyāāŋ wei. Ku ēmēn acuk tiŋ lōn tō kēriēc ēbēn yecōk. ⁹Ku ʔok aa Jethu wäär ca tōōu nhom ciēēn tēnē atuuc nhial tiŋ ēmēn ke ye yen cī yiēk bāāny. ʔok aa Jethu tiŋ ke cī ya bēny rin cī yen thou, bī raan ēbēn luōk ē piath Nhialic.

¹⁰Ku ē yic bī Nhialic yen cī kēriēc ēbēn cak, ku cōl ke aa ciēŋ cīt tē cī yen ke cak thīn, Jethu cōl agum, rin wīc yen ye bī kōc juēc kony ku ʔēth ke bāānyde yic pan Nhialic. ¹¹Raan kōc cōl ala cōk, ku kōc ye looi bīk la cōk aala Wunden. Ku yen aciī Jethu guōp ye yār bī ke aa cōl wāmāthakēn. ¹²Acī lueel tēnē Nhialic ēlā,

“Yen abī wāmāthkiē lēk kē ca looi, yīn aba leec amatden yic.”*

¹³Ku lueel aya,

“Yen abī Nhialic ŋōōth.”

Ku ben lueel tēnē Nhialic,

“Yen akīn, ʔok mīth ca gām yen.”*

¹⁴Jethu aci ya raan cīmēnda. Rin na le thou, ke gōk jōŋrac la riel ē thou.

¹⁵Ku Jethu aci bēn aya, bī kōc ke cīt aloony piērdēn yic akōlakōl bēn wēēr bei rin riōōc kek ē thou. ¹⁶Kēya, adhilkū tāau ʔonhiīm lōn Jethu akēc bēn bā atuuc nhial bēn kony. Acī bēn bī ʔo bēn luōk, ʔok kōc cī gam cīmēn Abaram.

¹⁷Ku rin ē wēt kēnē yen aci yen ciēt ʔo, ʔok wāmāthakēn. Rin bī yen a Raan kāk Nhialic ʔer puōu luōi kāk Nhialic yiic. Ku rin bī ye juaar tēnē Nhialic ba adumuōōm pāl piny. ¹⁸Aŋicku lōn bī yen ʔo kony tē thōōc jōŋrac ʔo awuōc yic, rin yeen aya, ēcī jōŋrac them ku guum apei.

Jethu adīt apei tēnē Mothith

3 ¹Wek miēthakāi cī gam, wek kōc cī Nhialic cōl aya cīmēndiē, awiēc bāk Jethu raan cī Nhialic tuōōc pinynhom ke ye Raandan dīt apei kāk Nhialic, bī ʔo bēn piōōc kăpuōth wīc Nhialic ke buk ke gam, tak apath. ²Jethu ēcī wēt Nhialic yen tooc ye gam, ku looi piānde ēbēn cīmēn wäär cī Mothith wēt Nhialic gam, ku looi wäär cī Nhialic ye tāau kōcken Itharel nhīīm. * ³Raan mac cak nhom aye leec apei tēnē kōc ē manyē. Ku kēya, Jethu

aye leec apei tēnē Mothith. ⁴Mac ayi dhiēth ala raan ye cak nom. Ku Nhialic yen ē cak kəriēec ēbēn. ⁵Arjicku ēbēn lɔn cǝ Mothith wēt Nhialic gam ku looi apath wäär ye yen alony Nhialic, wäär cǝ Nhialic ye täau kɔc Itharel nhīim. Ku lēk ke kāk bǝ röt looi aköldä. ⁶Ku Raan cǝ lɔc ku dɔc acǝ wēt Nhialic gam ku mɛc manyde apath rin ye yen Wēnde. Ku yook kɔc cǝ gam yok aa many Nhialic. Yok aa manyde tē le yok tuen yɔ deet yopuōth, ku nhieemku nōthdan bǝ yɔ luōk aköldä.

Gamku wēt Jethu buk rēer ē duk

⁷⁻⁸Kēya, Wēi Nhialic ē yook yōk,

“Täaukē wenhīim piny ku piengkē wētde ya aköl.

Ku duōkkē wepuōth wel wei tēnē yeen,

cimēn wäär cǝ kɔc Itharel kepuōth wel wei tēnē Nhialic

wäär them yen keek ror liēet,

wäär jiēl kek pan Ijip.

⁹Keek, aake cǝ kāk jān gōi cǝ Nhialic looi rin bǝ yen ke kony tǝn,

ku ɲot ke cǝ wēt Nhialic gam tēn ruōōn thiärɲuan,

bik ciēt kɔc ke them Nhialic, ku bik tē lir yen puōu thǝn tǝn.

¹⁰⁻¹¹Nawēn ke riääk puōu tēnē keek ku kuēñ ku lueel,

‘Kɔckä aacǝ wētdiē ben piñ,

ku aacä bǝ puöl bik tē ca guiēr ke bǝ kek la rēer thǝn ē duk, dööt.’ ”

¹²Miēthakäi, tietkē röt bǝ ciēn raan tak kērac kamkun bǝ wēt dhöl yic, ku wel yepuōu wei tēnē Nhialic yen tōu kəriēec ēbēn yecin. ¹³Yakē röt wēt ē kamkun, ku deetkē wepuōth akölaköl, tē ɲot ye wek ye lēu bāk wepuōth dhuōk ciēn, cimēn wēt ye Nhialic lēk we bāk looi yaköl, “Pälkē luoi adumuōōm, bǝ ciēn raan kuēth jɔnrac wei, ku dhēl wēt Jethu yic.” ¹⁴Rin na mukku gamda apei akölrēec ēbēn, ku nōthku Nhialic cimēn wäär gem yok ye buk Jethu buōōth, ke yok aa tōk kek Jethu. ¹⁵Yok aabǝ dhēl Jethu buōōth yic tē gam yok kē yeku kueen cǝ gōt athör theer wēl Nhialic yic, ye lueel buk cǝ kuec, ku buk cǝ cǝt kɔc Itharel wäär cǝ kēn ē ye Nhialic lēk ke ror liēet dhöl yic.*

¹⁶ɲic kɔc ke cǝ wēt Nhialic piñ ku dhälkē yic? Alēu ba ɲic lɔn kɔckä aa wärkuan dǝt, kɔc Itharel wäär wēt Mothith kenhīim wei lēñ yic pan Ijip.

¹⁷Ku keek kɔckä, cǝ Nhialic rac puōu tēnē ruōōn thiärɲuan, aye kērac yen aa cǝk looi. Kɔckä aacǝ bēn thou ku dōñ guäpken ror liēet. ¹⁸Ku kē cǝ kek nhīim riel bik wēt Nhialic cǝ piñ, yen acǝ Nhialic puōu bēn riääk ku kueec, ku kuēñ bǝ kɔckä tē cǝ guiēr bǝ kek la lōñ thǝn cǝ döt.* ¹⁹Kēya, ayeku tǝn lɔn aa kēc Nhialic bēn puöl bik ē tēn dööt, rin kēc kek wētde gam.

4 ¹Adhielkē muk wenhīim lɔn tēpuōth wäär cǝ Nhialic thōn yɔ bǝ yok la lōñ thǝn ke ye, aɲot tiit yen yɔ thǝn. Kēya acǝn raan kuec bǝ lōñ wäär cǝ thōn yɔ cǝ yōk. ²Rin yok aacǝ Wēt Puōth Yam piñ cimēnden. Ku keek aacǝ wēt piñ ku akēc ke kony, rin wäär piñ kek ye aa kēckē gam. ³Ku yok kɔc cǝ gam, yok aa lōñ cǝ Nhialic thōn yōk, rin yok aacǝ cǝt wärkuan dǝt wäär cǝ wēt cǝ Nhialic thōn keek piñ ku cǝk gam, go lueel ēlä, “Kēya, yēn acǝ puōu riääk ku kuēñ, ‘Lɔn kɔckä aacǝ bǝ la tē bǝ kek la lōñ thǝn.’ ” Ku lōñ ye Nhialic

lueel ē tō thīn theer wäär cī yen piny cak.* ⁴Rin ayeku yōk aya athör theer wēl Nhialic yiic lōn cī Nhialic lōŋ luide yic akōl ye nīn dhorou, tēwäär cī yen nhial ku piny cak ku kāk tō nhial ēbēn thōl.* ⁵⁻⁶Cīt lōn cī Nhialic ye lueel, “Kōckā aacīī bī la tēn lōŋ.” Ku kōc ke cī wēt kēnē kaŋ piŋ aa kēc bēn la tēn lōŋ rin cī kek wēt Nhialic dhōl yic.* ⁷Ku Nhialic ē cā akōl dēt looi. Ku ē yen akōlē yen cī yen jam tēnē Debit wātheer, cīt tē cī ye gāt thīn athör theer wēl Nhialic, “Na piēŋkē Nhialic rōl ke cōt akōlē, ke duōkkē kuc cīmēn kōc theer.”*

⁸Kēya, duōkkē tak lōn cī wārkuān dīt, pan wäär cī Nhialic lueel bī kek la lōŋ thīn dōōt wäär yeet kek pan kanaan, kek bānyden Jocua wäär cī bēn a bēny Mothith cōk. Duōkkē tak, rin na ke cī pan cī Nhialic luōi ke dōōt, ŋuōt akēc Nhialic ben lueel lōn le yen akōl dēt bī kōc cī wētde gam, bī kek la lōŋ thīn ke ye, bēn.* ⁹Ee yic! Aŋjiku lōn ŋot bī yen la lōŋ tēnē kōc wēt Nhialic gam, cīmēn wäär cī Nhialic lōŋ nīn kadātem cōk wäär cek yen pinyhom.¹⁰Rin raan cī lōŋ cī Nhialic thōn yōk, abī lōŋ luide yic, cīmēn wäär cī Nhialic lōŋ luide yic.* ¹¹Kēya, luuiku apath buk lōŋ kēnē yōk, rin bī ciēn raan tōk kamkua mār, cīmēn wäär cī wārkuān dīt kuc bīk wēt cīī gam. ¹²Wēt Nhialic arēer thīn ku alui piērda yic akōlakōl. Wētde aril apeī, ee lōōny kōc puōth bī kāpath ku kārēc tō ŋopuōth tek thook. Acīt tōŋ moth dhie riŋ teem bī yom la tek thook. ¹³Acīn kē lēu bī thiaan tēnē Nhialic. Aŋjic kē cī cak ku adai kēriēc ēbēn. Acīn kē lēu raan bī thiaan tēnē ye. Ku ē yen aye bēn lēk kārēc.

Jethu yen ē raandīt apeī kāk Nhialic

¹⁴Jethu Wēn Nhialic, yen ē raandīt apeī kāk Nhialic rēer kek Nhialic. Na ye kēya, ke ŋo muk gamda apath. ¹⁵Raandan dīt apeī kāk Nhialic acie yepuōu ē pēn ŋo cōk alōn ye ŋok luui kārēc. Rin yeen ēcī ŋōŋrac them aya ē dhōl juēc yiic cīmēnda. Ku acīn awuōc cī looi. ¹⁶Lokku tēnē Nhialic cī nyuc thōnyden dhēēŋ nhom ke ŋo cīī riōc. Tēēn, ŋok aabī lier puōu yōk, ku yōkku dhēŋ bī ŋo kony tē wīc ŋok kuōny.

5 ¹Raandīt kāk Nhialic theer ē ye kacke kuany bī ya jam tēnē Nhialic rin kōc ēbēn. Ku nēk kāŋ bī yen ke Nhialic door rin bī Nhialic kākken rec yekē looi pāl piny. ²Ku yeen aya, ee ye luui kārēc akōlakōl rin ye yen raan. Ku kēya, alēu bī kōc cī mār, ku kōc cīn kē ŋickē ŋuāān. ³Ku rin cīī bēny ye riel apeī wēt Nhialic yic, ee kāŋ nōk bī yen ke Nhialic door rin kārēc ye kacke looi, ku rin kārāacke aya.* ⁴Acīn raandīt kāk Nhialic rot kuany ē rot. Ee Nhialic ē rot yen ē raanden cī tak lōc cīmēn wäär lōc yen Aron.*

⁵Kēya, Bānyda raan cī lōc ku dōc ēcīī bāāny ye yen raandīt kāk Nhialic rum. Ee Nhialic yen ē lōc ye wäär lueel yen ye ēlā, “Yīn ē Wēndiē, Ya akōlē, ŋen acī ya Wuur.”* ⁶Ku acī gōt athör theer wēl Nhialic yic lōn cī Nhialic ye lueel aya akōldēt ēlā, “Yīn acī lōc ba ya raan kāk Nhialic akōlriēc cīmēn Melkidhedek.”*

⁷Wäär ciēŋ Jethu pinyhom, ēcī rōōk apeī tēnē Nhialic, ku cōl Nhialic ke dhiau, Nhialic lēu ye bī kony thou yic. Ku yen acī Nhialic bēn kony rin yen Jethu yōk ke loi kēden wīc.* ⁸Na cōk alōn ye Jethu Wēn Nhialic, ke yeen acī

* 4:3Wk 95:11 * 4:4Cāk 2:2 * 4:5Wk 95:11 * 4:7Wk 95:7-8 * 4:8L.rou 31:7; Joc 22:4
 * 4:10Cāk 2:2 * 5:3Leb 9:7 * 5:4B.bei 28:1 * 5:5Wk 2:7 * 5:6Wk 110:4
 * 5:7Mt 26:36-46; Mk 14:32-42; Lk 22:39-46

dhiel bēn gum bǝ kē wǝc Nhialic yen bǝ looi dhiel ɲic bǝ wēt. ⁹Ku wēn cǝ yen jāl a raan la cök, cǝ luɔide lēu, acǝ bēn aa raan ye pǝr akölriēc ēbēn yök thǝn ē koc wētde piɲ ku loikē. ¹⁰Ku ē yen kē cǝ Nhialic ye bēn nyuōth koc ēbēn, lōn ye Jethu Raandit apei ē kāk Nhialic akölriēc ēbēn cǝmēn Melkidhedek.

¹¹Ala wēl kōk ril kek ba lēk we ē wēlkä cök, ku aril yic ba ke teet yiic rin wek aacit koc la yǝth adök, cǝi kǝɲ ye piɲ. ¹²Na we cǝ wepuōth pāl piny, ɲuōt wek aa koc kōk piōōc wēt Nhialic ēmēn, rin tēn gam wek ye bāk aa koc cǝ gam acǝ mēc. Ku wek aacǝ dhuk ciēēn, arēk nadē ke wek aa wǝc koc ben we piōōc wēl tueɲ Nhialic wäär cāk kaɲ ɲic. Wek aacit mǝth kor ɲot ke dhil muk ē ca, kēc guo dǝt bǝk mǝth mǝth ril kōth. ¹³Ku raan ɲot cǝt manh koor muk ē ca, aye nyooth lōn kēc yen wēt Nhialic deet apath. Aɲot cǝt manh kuc kēpath ku kērac. ¹⁴Miēth ril kōu ee kēn koc cǝ dǝt, koc cǝ rōt piōōc bǝk kēpath ku kārec ɲic.*

6 ¹Lokku tueɲ buk we piōōc wēl bǝ we cōl aɲic kǝjuēc. Acǝ wǝc ba we piōōc kāk wäär wiēcē bāk ke ɲic bāk aa koc cǝ gam. Acǝ wǝc ba ben lēk we bāk wepuōth dhuōk ciēēn rin adumuōōmkun ku bāk Nhialic gam. Kākkä aa ɲieckē ke theer. ²Piōōc rin lōkwēi, ku piōōc bǝ cin tāāu koc nhǝim bǝ Wēi Nhialic lōōny koc gup. Ku jōl a piōōc bǝ Jethu kocken cǝ thou ben jōt bei thou yic aköl le yen dhuk pinynhom, bǝ luk bēn looi kam koc cǝ wētde gam, ku koc cǝ jai wētde. Piōōc cǝt kēnē acie yen path bǝ ya dhuōk yic tēnē we akōlaköl. Kek aa kāk ye ke piōōc jōk. ³Apath buk la tueɲ buk kǝjuēc kōk ɲic rin Jethu. Ku ē yen kē buk looi tē pēl Nhialic ye.

⁴Rin acǝi rot lēu bǝ koc cǝ jāl gamden yic cōl aa ben kepuōth dhuōk ciēēn. Keek aake cǝ yic kaɲ ɲic, ku ɲieckē pǝr yam cǝk yök tēnē Raan cǝ lōc ku dōc, ku Wēi Nhialic. ⁵Ee cǝk ɲic lōn puoth wēt Nhialic, ku tǝɲkē kāk jǝɲ gōi. ⁶Ku kāk loikē ke ēmēn, aa ben kek Wēn Nhialic piāāt tim cǝ rǝiū kōu, ku reckē guōp koc nhǝim ēbēn.

⁷⁻⁸Raan cǝ wēt Nhialic gam piānde ēbēn athōɲ ke dom dhie la tiōōm path, ee piū yiōi na tueny deɲ ku pur ke lok apath. Raan cǝt kēnē aye Nhialic puōu miet tēnē ye, ku kony bǝ pǝr akölriēc ēbēn yök. Ku dom ye puur ku la kuōth cil thǝn, acǝt raan ye lēk wēt Nhialic ku cǝi piɲ. Raan cǝt kēnē aye Nhialic tēm awuōcdit bǝ yen rēēr pan mac akölriēc.*

⁹Na cōk alōn cǝ ɲen we gät athör kēnē wek mǝthkiē, ka ɲieɲ wek aa ɲot we la tueɲ apath. Wek aa ɲot we kuany dhēl pǝr akölriēc ēbēn yic. ¹⁰Nhialic acie mǝtil nadē ke mǝr nhom kǝpuōth cāk looi, ku tē nhieer wek ye thǝn cāk nyuōth ye kāk cāk looi yiic, ku kāk ɲot ke luɔikē ke ēmēn rin kacke. ¹¹Ku wek aa wicku bǝ ɲek la tueɲ ke loi kēpath cǝt kǝpuōth theer akōlaköl ɲet akōldā. Rin bǝ kē ɲōthkē yenhom tieɲ. ¹²Awicku bāk rōt cǝi dak luɔi kēpath yiic. Awicku bāk ciēt koc wäär cǝ gam, ɲet tē yök kek kēpuōth wäär cǝ Nhialic thōn ke.

Athōn Nhialic ē yic

¹³Wäär lueel Nhialic ye lōn bǝ yen Abaram gām mǝth juēc, acǝ rot kuēēɲ rin cǝn yen raan dēt dǝt tēnē yen bǝ ye kuēēɲ ē rēnke. ¹⁴Ku lueel, “Yǝn alēk yic! Yǝn aba dōc ku gām yi mǝth.” ¹⁵Go Abaram tiit ku ɲōōth kē cǝ Nhialic rot

kuēēŋ yet tē cī kēnē yenhom bēn tiēēŋ. ¹⁶Tē kuēēŋ raan, ee kuēēŋ rin raandit tēnē ye. Ku kuēēŋde aye gam. ¹⁷Ku ē wīc Nhialic bī cōl ala gei, lōn bī yen kē cī thon guōt nhom ke cīi war yic. Ku kuēēŋ bī wētde dhiel a yic. ¹⁸Nhialic aci ʔo lēk kāŋ karou, athōn ku kuēēŋ, lōn bī yen wēlke muk nhīim. Ku rin ē kākka karou, anicku lōn ye athōn yic. Keek aacie rōt ye waar ku Nhialic acie lueth ye lueel. Nhialic aci kēnē lueel bī ʔo dēt puōth apeī lōn bī ŋāthda tēnē Nhialic yenhom tiēēŋ. ¹⁹Ku rin ŋāthda tēnē Jethu yen aye ʔok thōny Nhialic dōōt, tēwāār cī Jethu la thīn ʔonhīim tueŋ bī la rōōk ku lēŋ Nhialic ē rienkua.*

²⁰Ŋōth ye ʔok Nhialic ŋōōth kāpuōth cī thōn ʔo rin wēikua yen ē ʔo muk puōth, rin Jethu aci ʔo wat nhīim pan Nhialic. Ku yeen aci jāl a raandit apeī kāk Nhialic cīmēn Melkidhedek, akōlriēc.*

Melkidhedek

7 ¹Melkidhedek ē ye bēnydit gen cōl Thalam, ku yen aya ē ye raandit apeī kāk Nhialic Madhōl. Naʔon akāl tōk ke piŋ lōn cī Abaram la dhuk tōŋ yic ke cī tōŋ bāny wuōt kaŋuan cop. ²Go Abaram Melkidhedek juēr tōŋ thiāār kāk cī ke la peec tōŋ yic. Melkidhedek, wētde yic, “Bēny la cōk.” Ku ē ye bēny dōōr aya. Cīmēn rin genden cōl Thalam, wētde yic, ee “Dōōr.”* ³Acīn wun ku man ku kuat. Ku tēn ʔōk piērde rot thīn ku le thōk aciī ŋic. Arēēr ke ye raan kāk Nhialic akōlriēc cīmēn Wēn Nhialic.

⁴Jalkē tiŋ tē diit Melkidhedek thīn! Agut Abaram guōp, raandit wārkuan dit theēr, aci tōŋ thiāār kākken wāār cīk la peec tōŋ yic, juēr ye. ⁵Alēu raan bī gam lōn ye kē cī Abaram ajuēr gām Melkidhedek yic, tēn ye Melkidhedek raan Lebī, kuat Abaram kek kōc kāk Nhialic ē kōc Itharel wāār tōk thiāār yic juaar tēnē kacken cīt lōŋ Mothith.* ⁶Ku yen Melkidhedek acie raan kuat Lebī, ku aca ajuēr bēn lōm tēnē Abaram ku cuēt piū. Ku Abaram acā athōn Nhialic ʔōk. ⁷Ku anicku aya lōn raan yen kōc dōōc, awār raan bēn tēnē ye bī bēn dōōc. ⁸Ku dēt aya, kōc kāk Nhialic wāār ajuēr kuany, aake ye kōc ē path, aaci bēn thou cīmēn bī ʔok thou, ku aye athōr theēr wēl Nhialic lēk ʔo lōn Melkidhedek apīr. ⁹Alēu buk lueel lōn ye Melkidhedek raandit apeī kāk Nhialic tēnē kōc Lebī, kōc kāk Nhialic. Rin Abaram wundit kuat Lebī, yen aci tōŋ thiāār kāk wāār cīk la peec tōŋ yic juēr Melkidhedek. ¹⁰Kēya, alēu bī lueel lōn kōc Lebī aaci tōŋ thiāār juēr Melkidhedek aya, rin ye kek kōc riēm Abaram.

¹¹Na lēu kōc Lebī, kōc kāk Nhialic bīk ʔo cōl aala cōk, ŋuōt acīn dēt ben raan dēt kāk Nhialic cīmēn Melkidhedek bēn, raan cīi cīt Aron, raandit kāk Nhialic wāār ē kuat Lebī. Ku kōc Lebī, kōc kāk Nhialic aake buōth lōŋ Mothith yic. ¹²Ku aa kēc ʔo bēn cōl aala cōk. Ku kēya, acie raan dēt kāk Nhialic yen wīcku ē rot, ʔok aa wīc lōŋ dēt yam aya. ¹³Jethu Bānyda, raan jīēm ʔok rienke ēmēn, ee cie raan dhiēnh Lebī. Ku acīn raan tōŋ kuatde cī kaŋ a raan kāk Nhialic, ee Nhialic door ʔīk nhom. ¹⁴Anicku lōn Bānyda Jethu ē raan dhiēnh Juda. Ku akēc Mothith puōl bī kōc dhiēnh Juda ya kōc kāk Nhialic.

Raan dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek

¹⁵Acī jāl la gei apeī ēmēn, tē le raandit dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek tuōl. ¹⁶Raan kēc aa raandit kāk Nhialic cīt lōŋ ciēŋ kōc pinynhom, aci ya

raandit kāk Nhialic cīn kē bī rielden pīr akölriëc ebēn kaŋ rac. ¹⁷Rin aye athör theer wēl Nhialic lueel ēlā ē rienke, “Yīn abī ya raan kāk Nhialic akölriëc ebēn cīmēn Melkidhedek.”* ¹⁸Ku lōŋ theer wāār aci puōl aciī ril. Acie koc ē kony. ¹⁹Rin lōŋ Mothith acie koc cōl aala cōk. Ke ēmēn yok aala lōŋ yam yo cōl aŋōth lōn bī yok thiōk kek Nhialic.

²⁰Ku dēt, Nhialic ēcī kuēēŋ aya kēde. Ku acīn koc kōk cī ya koc kāk Nhialic cī yen kuēēŋ kēden. ²¹Ku Jethu aci ya raandit kāk Nhialic apeī rin cī Nhialic kuēēŋ wētde wāār lueel yen ye ēlā, “Yen aci kuēēŋ ku acā bī waar yic. Yīn ē bēny akölriëc ebēn.”* ²²Rin ē kuēēŋ kēnē yen aci yok ye ŋic lōn lōŋ dōōr ē yam cī Nhialic looi ē Jethu, ya kēpath.

²³Ku dēt cīī kek thōŋ akin. Koc kāk Nhialic theer aake ye juēc, rin na cī raandit kāk Nhialic thou, ke raan dēt ala nyiende. ²⁴Ku Jethu apīr akölriëc ebēn, luciden ē yen raandit kāk Nhialic acie rot ye waar. ²⁵Jethu ala riel dīt bī koc buōth dhōlde yic kony ebēn, koc wīc ye bīk la tēnē Nhialic. Rin ē rēer ke lāŋ Nhialic ē rienken.

²⁶Jethu yen ē raandit kāk Nhialic cī kakkua lēu. Arēer ke dhēēŋ Nhialic, acīn guōp adumuōōm, ku yen aci Nhialic tēk bei tēnē koc kārēc looi, ku tēū kāk cī cak nhīim ebēn nhial. ²⁷Yen aciī thōŋ kek kocdīt kāk Nhialic wāār yōk nōk ruōōn thok ebēn, rin bī adumuōōmken ku adumuōōm kacken pāl piny. Jethu aciī thōŋ ke ke. Aci rot juaar arak tōk wāār thou yen tim cī rīū kōu rin adumuōōm koc ebēn.* ²⁸Kēya, alēuku buk ŋic lōn koc kāk Nhialic wāār ē luui dhōl lōŋ Mothith aake cīī la cōk. Ku athōn Nhialic cī yen kuēēŋ wāār lōŋ Mothith ebēn cōk, aci Wēnde looi bī ya raan la cōk akölriëc ebēn.

Jethu yen ee raandan dīt kāk Nhialic

8 ¹Wēt ril yen wīcku buk lēk we, ee lōn le yok raandit kāk Nhialic cī nyuc lōŋ cuēc thōny Nhialic Madhōl nom nhial.* ²Jethu alui ke cīt raandit kāk Nhialic, tē rēer dhēēŋ Nhialic thīn ayic tēn ē looi Bēny ke cie raan.

³Ku cīt lōn ye raandit kāk Nhialic kuany bī kāŋ aa juaar ku nēk yōk tēnē Nhialic, ke raandan dīt kāk Nhialic aya adhīl la kē ye juēr Nhialic. ⁴Ku na Jethu rēer pinynhom, ŋuōt akēc kaŋ a raan kāk Nhialic, rin koc kāk Nhialic, ke ye Nhialic nāk yōk cīt tē ye lōŋ Mothith luēl ye aake tō thīn. ⁵Ku luoi yekē looi kek koc kāk Nhialic kā, ee ye kīit yen ē ye kek kāk ye looi nhial tē rēer dhēēŋ Nhialic thīn kiēt. Ku yen athōŋ kek luoi Mothith. Rin wāār wīc yen ye bī duēl looi ēcī Nhialic lēk ye ēlā, “Adhīl ŋic lōn yīn adhīl kāŋ looi ebēn cīt tēden wāār ca nyuōth yī ē got nom.”* ⁶Ku Jethu ēmēn, raandit kāk Nhialic aci gām rieldīt yen luui wār rielden. Rin dōōr yam cī looi kam Nhialic kek kacke aŋuēēn apeī, rin dōōr yam aa rēer kōpuōth cī Nhialic thōn yo thīn.

⁷Na lōŋ dōōr tuel wāār la cōk ŋuot acīn kē cī Nhialic lōŋ dēt ben wīc. ⁸Rin ēcī Nhialic yōk lōn lōŋ dōōr tuel ēcīī path tēnē kacke, go lueel ēlā,

“Nīn aaci thiōk, lueel Bēny,

tē bī yen lōŋ dōōr yam looi kek koc Itharel ku koc Juda.

⁹Aciī bī ciēt dōōr tuel wāār ca looi kek wārken dīt akōl wāār nyēi yen keek pan Ijip.

Aake kēc lōŋ dōōr ca looi ke keek muk nom apath,

guo kuc ē keek, lueel Nhialic.

¹⁰ Ēmēn, dōōr ba looi kek kōc Itharel nīn bī bēn cōk akin,
lueel Bēny.

Yēn abī lōōjkiē tāāu kenhīim ku kepuōth.

Yēn abī ya Nhialicden ku yekē kackiē.

¹¹ Acīn raan ē kamken bī miēthakēn ben piōōc,
nadē ke lēk kōcken ē baai, ‘Ŋic Bēny.’

Rin keek aabā ŋic ēbēn, meth ku raan dīt.

¹² Yēn abā adumuōōmken pāl piny, ku cā kāracken ben kuēēc nhīim.”*

¹³ Jalkē tīŋ ēmēn, wēn lueel Nhialic yēn ka bī lōŋ dōōr yam looi, ee ŋic lōn
cīī lōŋ dōōr theer path, ku aŋicku aya, na cī kēdāŋ riāāk apei ka cīn kē kuny
kōc.

Tē ye Nhialic duōōr thīn wāthēer

9 ¹Lōŋ dōōr tuēŋ ē la tēden ye Nhialic duōōr thīn, ku tē ye Nhialic door
thīn ēcī looi aya pinyhom tēn. Kōc kāk Nhialic Lebī aake ye Nhialic
door yōn cī puōl bī ke Nhialic ya door thīn, ku duēl aake tō pinyhom ē tēn.

²Duēl ye Nhialic door thīn ē ye looi ke ye yic rou. Yōn ye kaŋ yōk tē le kōc
duēl yic, ee cōl Tēyaath ē Nhialic. Ku lōŋ kēnē, many adōk ē dēp ē ye tōōu
thīn, ku agen ye ayum cī juēr Nhialic tāāu yēn hom aya.* ³Ku yōn tō alanh cī
duēl tek yic kōu, ee cōl yōn Yaath apei ē Nhialic.* ⁴Ku ē yōn kēnē yēn arēēr
agen thīn, agen cī tōc nhom mīlāŋ tōc ye raan kāk Nhialic Lebī adōŋ ŋīr cī
took tōōu yēn hom, ku ē yōn kēnē aya yēn arēēr rōŋdīt tet, ye cōl Rōŋ Lōŋ ē
dōōr thīn. Ku yēn arēēr tōny mana thīn, ku wai Aron ē ye rēēr thīn aya. Wai
kēnē ēcī Nhialic cōl acil kōu ayōr ku looi yōōk cōk alōn ee yēn tim theer cī riel.
Ku aleel dīt tet karou cī lōōŋ Nhialic kathiāār gōt thīn, aa tō thīn aya.* ⁵Ku
ē rōŋ dōōr kēnē nhom, atuuc nhial karou cī kiēēt, cōl Kerubin ē diik aake tō
thīn. Ku keek aake ye Nhialic nyuōōth. Aake la kōth wuōk dīt rōk kum nhom
tēn yēn ye cōl, “Pēl Piny Kārēc.” Rin tēn, arak tōk ruōōn yic, raan dīt kāk
Nhialic ē ye kōc wiēth rim kē cī nōk tēnē Nhialic rin be adumuōōmke ku adu-
muōōm kacke pāl piny. Ku ēmēn acā wic ba kājuēc kōk ŋic rin ee kēnē teet.*

⁶Kēya, kōc kāk Nhialic aake ye Nhialic door cīt tē cī guiēr ye. Aake ye la
yōn tuēŋ bī kek Nhialic aa la door thīn.* ⁷Ku yōn yaath Nhialic, ee raandīt
kāk Nhialic yēn ē la thīn ē rot, bī la rōōk thīn arak tōk ruōōn tōk yic. Tē le
yēn yōt, ee riēm wēŋ cī juēr Nhialic muk bī la wiēth yōt, bī Nhialic awācke ku
awuōōc ye kacke looi ke kuckē pāl piny.* ⁸Aye Wēi Nhialic nyuōōth yō ē kēnē
yic lōn nadē ke dhēl la yōn yaath Nhialic ē yic, aŋot kēc ŋaany thok cīt lōn
ŋot kōc lui dhēl theer. ⁹Kē lēuku buk deet ē kēnē yic aya ēmēn, ee lōn nadē
ke riēm wēŋ cī juēr Nhialic ye wiēth kōc, aacie kōc ē Nhialic door ye looi bīk
puōth la cōk. ¹⁰Kākkā ēbēn aa kāk lōŋ theer, lōŋ ye kāŋ nōk ku cuet ke ē path.
Ku kājuēc kōk ye looi bī awuōōc laak wei, aa kōc gup path ayeer kek aaye lōk.
Kākkā aa lōōŋ ke rēēr thīn theer cīn kē yekē kony yet tē bī Nhialic dhēl yam,
dhēl adumuōōm nyaai kōc puōth guiir.

* 8:8-12Jer 31:31-34 * 9:2B.bei 26:1-30; 25:31-40; 25:23-30 * 9:3B.bei 26:31-33

* 9:4B.bei 30:1-6; 25:10-16; 16:33; Kn 17:8-10; B.bei 25:16; L.rou 10:3-5 * 9:5B.bei 25:18-22

* 9:6Kn 18:2-6 * 9:7Leb 16:2-34

Lön yam cǝ Jethu thany ẽ riemde

¹¹ Jethu acǝ ya raan düt kæk Nhialic. Käjuēc path cǝ bën pinyinhom rin cǝ yen la duěl düt la cök ẽ Nhialic yic, duěl cǝi loi kəc cin pinyinhom ẽ tẽn. ¹² Wäär le Jethu duěl yic, ẽcǝ la tẽ dhẽj apei arak tøk bǝ rëer thĩn akölriēc ẽbën. Ku wäär le yen ẽ tẽen acie riem thøk ayĩ riem wej yen cǝ la wieth duěl yic. Ee riemde yen ẽcǝ juër Nhialic rienkua bǝ ʔo luşk akölriēc ẽbën alanden. ¹³ Wätheer kəc kæk Nhialic aake ye riem thøk ku riem muɔɔr lööm bǝ kek kəc wieth, rin bǝ awacken päl piny. Ku keek aya aake ye manh wej ẽ dou nõk ku nyopkẽ abĩ ya col. Ku löörkẽ ẽ piũ ku wieth kek kəc la gup adumušm rin bǝ adumušmken wuššny wei. * ¹⁴ Na ye këya, bǝ riem Raan cǝ ləc ku doc yiëndẽ, cǝ adumušmkua bǝ laak wei ʔopušt, ku buk lëu buk Nhialic pĩr ya lušši? Ku riel Wëi Nhialic yen acǝ Raan cǝ ləc ku doc rot juër Nhialic ẽ rienkua. Këya,ajuër la cök cĩn diu.

¹⁵ Ku rin ẽ wët kënë yen aye Jethu raan yen loi lön döör yam, rin bǝ kəc wäär cǝ Nhialic thĩn pĩr akölriēc ẽbën, pĩr yök. Kënë abĩ rot lëu rin cǝ Jethu thou bǝ kəc waar käreç yiic, kæk wäär cǝ looi lön döör tuen yic. ¹⁶ Kënë athõj kek raan kække cieen tẽ bǝ lők tøk ke tẽ le yen thou. Ee kẽ bǝ ɲek ẽ miethke yiic lők lööm tẽ le yen thou than piny. ¹⁷ Ku acĩn raan kädãj guɔ nyaai tẽ ɲot piĩr yen. Ku na le thou ke kãwën cǝ döj aaye ɲek kẽ cǝ tøk ye jãl nyaai. ¹⁸ Agut lön döör theer aya, awic bǝ kädãj kaɲ nõk bǝ riem kuër bǝ tẽ door Nhialic thĩn jãl la cök. ¹⁹ Mothith ẽ ye kəc kaɲ læk löõj Nhialic ẽbën. Ku jãl riem miöör ku thøk cǝ nõk liäp ẽ piũ, ku wieth athör cǝ löõj gõt thĩn ku kəc. ²⁰ Ku lueel, “Kënë ẽ riem lön döör, lön cǝ Nhialic læk we bæk muk apath.”* ²¹ Ku Mothith ẽ ye duël ku kãyaath ye tšũ thĩn wieth riem aya.* ²² Këya, cimën lön theer, ʔøk aake ye nõk bǝ riemden lööm bǝ kəc kəc, ku na cĩn kẽ nãk bǝ riem kuër ka adumušm aacǝi pël piny.*

²³ Duël ye Nhialic door thĩn ku køk tš thĩn ẽbën, aake ye kæk ye duër ẽ yic tš pan Nhialic kiëet, rin ye käreç tš kəc gup wuššny wei rin ʔøk ye nõk ẽ path. Ku luɔi ẽ yic nhial tẽnë Nhialic, adhil wĩcajuër la cök, ²⁴ Këya, Raan cǝ ləc ku doc akęc la duël ye Nhialic door thĩn yic, duël looi raan pinyinhom ẽ tẽn kęcüt kiĩt ye ke käreç wuššny wei kəc gup rim ẽ ʔøk. Yeen nhom gušp acǝ la pan Nhialic, ku arëer thĩn ke lön Nhialic ẽmën rienkua. ²⁵ Raandüt kæk Nhialic kuat Lebĩ ẽ ye duël la wieth riem kẽ cǝ nõk cie riemde arak tøk ruššn thok ẽbën. Ku Jethu akęc rot juaar arak juēc, acǝ rot gam arak tøk giliɲ. ²⁶ Ku ẽmën acǝ bën arak tøk cĩt tẽ cǝ Nhialic ye guĩeer thĩn bǝ rot bën juër Nhialic bã adumušm nyaai. ²⁷ Cimën ye raan thou arak tøk ku ʔeth luk yic arak tøk Nhialic nhom, ²⁸ Jethu acǝ gam bǝ thou arak tøk bǝ adumušm kəc ẽbën nyaai. Ku abĩ ben dhuk ku acǝi bǝ bën thou rin adumušm, ku ẽ rin bǝ yen kəc ɲõth ye bën luşk.*

10 ¹ Lön theer Mothith, ee kiĩt yen ẽ ye kãpušt bǝ röt looi aköldã kiëet. Ee cǝi thõj kek kãpušt cǝ bën kek Jethu raan cǝ ləc ku doc. Kæk ke ye nãk Nhialic ruššn ẽbën cĩt tẽn lön theer, aake cie kəc ke ye Nhialic door cǝl aala cök. ² Na kæk ke ye nãk Nhialic kəc cǝl aala cök, ɲušt kəc akęc la tuen

* 9:13Leb 16:15-16; Kn 19:9, 17-19 * 9:19-20B.bei 24:6-8 * 9:21Leb 8:15 * 9:22Leb 17:11

* 9:28Ith 53:12

ke ye kāŋ nāk Nhialic. Rin ɲuōt kākka aake bā adumuōōm kōc Nhialic door wuōōny wei arak tōk, ku cīk ben ya tak lōn le kek gup adumuōōm. ³Ku keek aake ye kāk yekē nāk Nhialic ruōōn thok ēbēn, cōl aa takkē lōn le kek gup adumuōōm. ⁴Rin acī rim ɣōk ku rim thōk ye nōk lēu bīk adumuōōm wuōōny wei.

⁵Kēya, ēcī Raan cī lōc ku dōc lēk Nhialic wāār bīi yen pinyinhom ēlā,

“Yīn acīi wīc kāk ye nōk ku kāk ye juēr yīin,
rin cī yīn ɣa gām guōpdiēn bī juaar tēnē yīin.

⁶Yīn acie puōu ye miet ɣōk ye nāk yīin tēdē ke ye kāk ye juēr yīin bīk adumuōōm nyaai.

⁷Ku lueel, yen akīn ba kē wīc looi Nhialic Madhōl,

cīmēn cī ye gōt rienkiē athōr lōŋ theer yic.”*

⁸Ēmēn, tāāukē wepuōth piny ku takkē wēt cī Jethu lueel tuēŋ ēlā, “Yīn acīi wīc, ku tēdē yīn acie puōu ye miet tēnē kāk ye juaar, ku kāk ye nāk yī bīk adumuōōm nyaai.” Acī lueel kēlā cōk alōn ye kāk ye juaar looi cīt tē ye lōŋ ye lueel thīn. ⁹Ku lueel, “Yen akīn Nhialic Madhōl, ba kē wīc ba looi, looi.” Kēya, Nhialic acī tētheer ye ye duōr thīn puōl, ku ween Raan cī lōc ku dōc thīn, bī riemde kuēr rin bī adumuōōm kōc ēbēn nyaai. ¹⁰Jethu raan cī lōc ku dōc acī kē wīc Nhialic tēnē ye bī looi, looi. Ku rin cī yen rot juaar arak tōk theer, kākkuan rēc acī wuōōny wei ēbēn.

¹¹Raan kāk Nhialic Itharel, aye kāŋ nōk wātheer akōlakōl bī yen Nhialic door. Ku aaye kāk tōŋ thōŋ juēr Nhialic arak juēc. Ku kāk ye ke juaarkā aake cie adumuōōm ye nyaai.* ¹²Ku Raan cī lōc ku dōc acī rot juaar arak tōk rin adumuōōm, ajuēr cī ye bēn lēu bā awāckua nyaai akōlriēc ēbēn. ¹³Ku ēmēn atīt yet tē bī Nhialic kōc aterde guir ku dhuk ke yecōk ciēn.* ¹⁴Ku ajuēr cī looi arak tōk, acī kōc cī adumuōōmken nyaai looi bīk la cōk akōlriēc.

¹⁵Ku Wēi Nhialic ē jam tēnē ɣo ē wēt kēnē aya. Acī lueel ēlā, ¹⁶“Lōŋ dōōr ba looi ke ke akīn nīn bī bēn cōk, lueel Bēny. Yen abī lōŋkiē tāāu kenhīim ku kepuōth.”* ¹⁷Ku ben lueel, “Yen acīi adumuōōmken ku kārēc yekē ke looi ben kuēc nhīim.”* ¹⁸Wek paan ē ma, kārackua acī pāl piny papot. Na ye kēya, le dēt ɲot wīc ɣōk bāny bīk ɣōk aa nōk rin bī adumuōōmkua pāl piny?

Bāk lok tēthiāāk ke Nhialic

¹⁹Kēya miēthakāi, ɣok acī nhīim lāāu alanden buk la Yōn Yaath apeī ē Nhialic tō nhial, rin cī Jethu rot juaar bī nōk bī riemde kuēr. ²⁰Wāār thou yen tim cī rīiū kōu, acī kēn ɣo gēl buk cīi la Yōn Yaath apeī ē Nhialic bēn rac. Ku jōt rot raŋ yic, ku ēmēn arēēr Yōn Yaath apeī ē Nhialic ke lāŋ Nhialic rienkua. ²¹Ku na cuk la raandīt kāk Nhialic yen mac kōc Nhialic, ²²cīt mēnē ye kākkuā yith, lokku tē rēēr Nhialic thīn thōnyde nom ē puōn ɣer ku gam cīn yic diu. Lokku kek puōthkuan ɣer cīn yiic luoi kārēc rin cī ke lōk riēm Jethu. Ku rin cī ɣo muōc nhīim bā adumuōōmkua laak wei aya.*

²³Kēya, mukku kē cī thōn ɣo piān tōk ke ɣo cie puōth ē rou, rin aŋicku raan cī ɣo thōn ē wētde tiēŋ nom. ²⁴Takku tē bī ɣok ɣopuōth aa dēt thīn, buk nhīēr ku luoi path aa nyuōth. ²⁵Dukku kē ye ɣok ɣonhīim mat ɣodhie

* 10:5-7Wk 40:6-8 * 10:11B.bei 29:38 * 10:12-13Wk 110:1 * 10:16Jer 31:33

* 10:17Jer 31:34 * 10:22Leb 8:30; Edhe 36:25

pāl cīmēn ye wāmāthkuan kōk ye looi. Lok tueŋ ɣo cīi dhör ɣo deet ɣopuōth, buk rōt aa lēk buk aa bēn amat yic, aŋicku Akōl bēn Bēny aci thiōk.

²⁶ Acīn kāk ye nāk Nhialic lēu bī adumuōm pāl piny, tē ŋot le ɣok tueŋ ɣo loi kārēc ke yic cī lēk ɣo. ²⁷ Kēya, ɣok aa dhil tiit ɣo riōc rin akōl bēn Luŋdīt, ɣok kōc cī wēt Nhialic dhōl yic, ɣok aabī tēm awuōc bī ɣok rēēr pan mac akōlriēc ēbēn. * ²⁸ Anjickē, wāthēer tē kueec raan bī lōŋ Mothith cīi piŋ, ku ɣoony kōc karou ayi kōc kadiāk, ka dhil ɣāth ē kōcdīt nhīm, ku biōōk aleel bī thou. * ²⁹ Jālkē thōŋŋ, na ye raan cī lōŋ Mothith dhōl yic tēm awuōc cīt kēnē, ke ya awuōc yīndē bī Nhialic tēm kōc cī kuec wēt Wēnde? Acīt lōn cī kek Jethu dhōl guōp, ku cuitkē, ku witkē piny ku kēckē yic. Ku acīt lōn cī kek dōr cī Jethu looi riemde kamken yōŋ yic. Ku acīt lōn cī kek Wēi Nhialic lāāt wēl rec rem apeī, cōk alōn kony yen ke. Kōckā aabī dhīel tēm awuōc thiek apeī. * ³⁰ Anjicku yen raan cī ye lueel theēr ēlā, “Piēŋkē! Ee ɣen ala riel ba kāŋ guōr.” ³¹ Kēya, abī rēēc alanden tē ye yen Nhialic pīr akōlriēc ēbēn yen tēm raan awuōc.

³² Miēthakāi, takkē tēn ye wek rēēr thīn wāthēer. Wāār cī wek wēt Jethu gam, wek aa dhīel gum ku wek aacī puōth bēn riel. Wek aakēc puōth bēn bath rin kārēc cī we ɣōk. ³³ Wek aa we ye lat ku bui we akōldēt. Ku akōldēt, wek aa we ē kōc kōk kony tē tiŋ wek ke ke baŋ cīmēndun. ³⁴ Wek aacī gum kek kōc cī mac, ku wek aakēc puōth riāāk tē wāār ye kākku peec, rin ŋic wek yeen lōn wek aabī kāpath wār kākā la ɣōk pan Nhialic. Kāpuōth cīn raan bī ke kaŋ nyaai tēnē we. ³⁵ Duōkkē puōth bath bāk wēt Jethu wai wei, rin wek aabī ariōpdīt ɣōk pan Nhialic. ³⁶ Apath bāk wepuōth deet tē beŋ we, rin ke wek aacī kē wīc Nhialic looi, ku ɣōkkē kē cī Nhialic thōn we.

³⁷ Rin aye athōr theēr wēl Nhialic lēk ɣo ēlā, “Ee kaam thiin koor ku raan cī lueel ka bō acīi bī gāau, abī guo bēn. ³⁸ Ku kōckīēn la cōk aabī rēēr gam yic, ku ɣen acīi puōu bī miet tē cīi kek kepuōth bī deet.” * ³⁹ Ku ɣok aacīi cīt kōc guo dhör bik mār, ku ɣok aala gam bī ɣook luōk.

Gam

11 ¹ Gam yen ē ɣo cōl aŋic kāk ŋōthku ke bī rōt looi. Ku yeen ē ɣo cōl aŋic kāk cuk ye tiŋ.

²⁻³ Ee gam yen aye ɣok ye ŋic lōn ē cek Nhialic piny ku nhial kek kāk tō thīn ēbēn wēt lueel ē path. Ku kāk yeku ke tiŋ ēmēn acīn kēn cīi Nhialic lōōm bī yen ke cak. Ku wāār le wārkuan dīt gam tēnē Nhialic, yen acī Nhialic ke bēn gam. *

⁴ Ku gam yen acī Abel Nhialic bēn juēr kēpuōth cī Nhialic bēn nhiaar apeī, wār kē cī Kain mēnhē juaar tēnē Nhialic. Ku gamde yen acī Nhialic puōu bēn miet tēnē ye. Ku ŋic Nhialic lōn ē yen raan la cōk. Kēya, kē cī Abel looi cī yen Nhialic gam apeī aŋot yeku ɣōk ɣopuōth ke path ēmēn tē tek ɣok ye, cōk alōn cī yen thou theēr. * ⁵ Ku raan dēt la gam ril cīt Abel aya, ee ye Enok. Gamde yen acī Nhialic ye bēn jat nhial ke kēc thou. Guāpde akēc bēn ɣōk rin cī Nhialic ye nyaai. Aye athōr theēr wēl Nhialic lueel lōn Enok ē ye Nhialic cōl amit puōu, wāār rēēr yen pinyhom. * ⁶ Acīn raan lēu ye bī Nhialic cōl

* 10:27Ith 26:11 * 10:28L.rou 17:6; 19:15 * 10:29B.bei 24:8 * 10:30L.rou 32:35, 36

* 10:37-38Yab 2:3-4 * 11:3Cāk 1:1; Wk 33:6, 9; Jn 1:3 * 11:4Cāk 4:3-10 * 11:5Cāk 5:21-24

amit puōu tē cīn yen gam. Rin raan bēn tēnē Nhialic adhil gam lōn Nhialic atō thīn, ku ē kōc ye thiēēc gām kē wickē.

⁷Ku gam yen acī Noa wēt Nhialic bēn piŋ, wäär lēk Nhialic ye ye lōn bī aboordīt bēn bī kōc la gup adumuōōm bēn tēm awuōc. Go Noa wēt Nhialic gam. Ku guēŋ riāi ka aboor kēc bēn bī yen kacke kony. Ku gamde akēc yen kārec ye kōcken kōk ke looi bēn nhiaar. Ku Noa acī Nhialic bēn cōl ala cōk rin gamde.*

⁸Ku ee gam aya yen acōl Abaram agam kē cī Nhialic lēk ye. Ku ler pan cī Nhialic lēk ye cōk alōn awēn kuc Abaram ē pan kēnē. Pan kēnē yen ēcī Nhialic lueel lōn bī yen ye gām miēthke akōldā.* ⁹Ku gam yen acī Abaram bēn cieŋ ke ya alei pan wäär cī Nhialic thōn ye. Ku jōl ŋōōth lōn bī Nhialic piny kēnē gām miēthke akōldā. Ku jōl cieŋ duēl yiic. Ku lōk Ithāk kek Jakop cieŋ thīn aya, kōc wäär cī Nhialic thōn lōn bī yen piny kēnē yiēk ke.* ¹⁰Abaram acī rēēr ē pan kēnē ke tit gen cī Nhialic buh, yen cī Nhialic thōn ye cī cīt duēl.

¹¹Ku ē gam cī Abaram Nhialic gam yen ē dhiēēth yen meth cōk alōn wäär cī yen dhiōp apei. Ku tieŋde Thara ke cī dhiēth. Acī ŋōōth lōn bī Nhialic athōnde tieŋd nhom.* ¹²Na cōk alōn awēn cī Abaram dhiōp apei, bī raan ēbēn ŋic lōn cī yen bī bēn dhiēth, ke yeen acī bēn a wundīt kōc juēc apei cīt liēet, ku kuēl nhial cie kuenē.*

¹³Kōckā ēbēn acī gamden muk agut tē thou kek. Keek aake kēc kāk cī Nhialic thōn ke yōk. Ku aake yekē tiŋ tēmec, ku gamkē ke ke mit puōth. Ku ē yekē lēk kōc lōn aa rēēr kecīt jōōl pinynhom ē tēn, ke bī ber tē cī lēk ke.*

¹⁴Alēuku buk ŋic ēmēn lōn kōc jam kēlā, aaye kē nyuōōth lōn wīc kek pan bī ya panden. ¹⁵Na yekē tak lōn ye pan cik nyāāŋ wei panden, ŋuōt aacī dhuk thīn. ¹⁶Ku acīk wīc kepuōth apei bīk yet pan path, pan tō nhial. Ku Nhialic acīe guōp ye yār tē cōl ye, ke Nhialicden. Ku kēya, acī gen path guiir tēnē ke.

¹⁷⁻¹⁸Ku gam yen ēcī Abaram rot guiir bī wēnde Ithāk nōk wäär them Nhialic ye. Yen Abaram raan cā athōn Nhialic yōk, ee wīc bī manhden tōŋ tō yenhom nōk, cōk alōn cī Nhialic ye lueel tēnē ye lōn ē Ithāk yen abī yīn mīth ca thōn yī yōk tēnē ye.* ¹⁹Acī Abaram tak lōn bī Nhialic Ithāk jōt akōldā. Ku kēya, Abaram acī Ithāk yōk ke cīt raan cī Nhialic cōl aben pīr.

²⁰Ku gam yen acī Ithāk Jakop ku Ethau thōn dōc Nhialic rin kāk bīk yōk akōldā.*

²¹Ku gam yen acī Jakop wēēt wēnde Jothep bēn dōc wäär cī yen thiōk ke thou. Ke kāāc ke cī yenhom guōt waiden ē yen piny thany, ku rōōk Nhialic.*

²²Ku gam yen acī Jothep ye ŋic wäär cī thuōnde thiōk lōn bī kōc Itharel jāl pan Ijip. Ku lēk ke bīk yuōmke cī nyiēēŋ pan Ijip akōldā le kek jāl.*

²³Ku gam yen acī kōc ke dhiēth Mothith ye bēn thiaan pēi kadiāk wäär cī ye dhiēēth. Ee cik tiŋ ke ye manh path apei. Ku ke aake kēc riōōc wēt kēc kek lōŋ bēnyŋaknhom pan Ijip theek.*

²⁴Ku gam yen acī Mothith bēn kuc wäär cī yen dīt bī cī ye cōl ke manh nyan bēnyŋaknhom.* ²⁵Na cī wīc bī puōu ya miet, miet ē puōu cie ceŋ ē bēn

* 11:7Cāk 6:13-22 * 11:8Cāk 12:1-5 * 11:9Cāk 35:27 * 11:11Cāk 18:11-14; 21:2

* 11:12Cāk 15:5; 22:17; 32:12 * 11:13Cāk 23:4; 1Lēk 29:15; Wk 39:12 * 11:17-18Cāk 22:1-14; Cāk 21:12 * 11:20Cāk 27:27-29, 39-40 * 11:21Cāk 47:31; 48:20 * 11:22Cāk 50:24-25;

B.bei 13:19 * 11:23B.bei 2:2; 1:22 * 11:24B.bei 2:10-12

luoi kārec yiic, ɲuōt aci rēer pan bēnyaknhom. Ku aci bēn nhiaar bi rēer kek kacke bi gum ke ke. ²⁶ Aci yōk yepušu lōn bi yen kāpath yōk thīn tē guum yen kuōc cieɲ rin ē kacke. Cīmēn wāar cī Raan cī lōc ku dōc gum, tēn tē bi yen kājuēc path yōk pan Ijip. Rin ē ɲōth ariōp bi yōk akōldā.

²⁷ Ku gam yen aci yen bēn jāl pan Ijip ke cīi riōc riāāk pušu bēnyaknhom. Ku le tueɲ ke gum ciēt cī Nhialic cie tīɲ, tīɲ. ²⁸ Ku gam yen aci Mothith wēt Nhialic bēn piɲ. Ku guir tē bi kōc Itharel jiēl thīn pan Ijip. Ku lēk ke bīk thōk nōk. Ku rōthkē yōtken thook riem, rin na la atuny Nhialic bi mīth rōör ke kōɲ dhiēēth bēn nōk, ke cīi mīth rōör kai kōc Itharel met thīn. *

²⁹ Ku gam yen aci kōc Itharel Wār Lual bēn teem ke ciēt cī dōu. Nawēn jōl wīc kōc Ijip bīk ke buōoth, ke wār ben thiāɲ ku moukē. *

³⁰ Ku gam yen aci kōc Itharel pāny gen Jeriko bēn gōöt nīn kadhōrou abī wīk. *

³¹ Ku gam yen akēc adējōɲ cōl Rayāp bēn nōk kek kōc gen Jeriko wāar nēk ke, rin cī kek jai ē Nhialic. Rin yen Rayāp nhom ē cā anēm kōc Itharel lor ku nyuuc ke paande. *

³² Kōc kōk juēc aya aa la gam. Acā lēu ba we lēk kāk cī kōc kōk looi, cīmēn yī Gidiōn, Barak, Thamthon, Jeptha, Debit, Thamuel ku kōc kāk Nhialic tīɲ. *

³³ Ku gam yen aci kōc kōk bāny bēn cop. Ku yen ɲic kōc kōc kōc mac. Ku yōk kōc kōk kē cī Nhialic thōn kōc. Ku ē yen aci kōc kōk kōör bēn der thook. *

³⁴ Kōc kōk kamken aaci mēc bēn nōk, ku riīckē rōt bei ē paal thook. Kōc kōk ke niōp aaci bēn riel apei tōɲ yic. Ku copkē yōm apuruuk ē wuōt kōk. ³⁵ Rin gam yen aci Nhialic rōök diāār bēn gam, ku cōl kōcken cī thou aa ben pīr. Ku kōc kōk aaci bēn aa gum ke cī kenhiim waar, rin bi ke jōt akōldā. ³⁶ Kōc kōk aya aake ye lāāt ku that ke. Ku kōc kōk aake ye rek ku mac ke. ³⁷ Ku kōc kōk aake ye biōōk aleel. Ku kōc kōk aake ye tem kōth ē rou. Ku kōc kōk aake ye tem rōt paal. Kōc kōk acīn kē yekē cieɲ, aa kōt kek aake yekē kuōm kekōth. Kōc kōk aake ɲōɲ, ku aake ye baɲ ku kuc ke ciēɲ. ³⁸ Kōckā ēcīi path bīk cieɲ pinynhom. Aake ye piny kuany yic ē path roor liēet. Ku ciēɲkē adhuum yiic, ku kuōr yiic ku gat yiic.

³⁹ Ee ɲic lōn le kōckā ēbēn gam. Ku acīn raan tōk kamken ca athōndīt Nhialic bēn yōk. ⁴⁰ Nhialic ēcī kēpath guir ke ɲic yō. Kēya, bi ke nhīim ku yō looi buk la cōk yōdhie.

12 ¹ Kēya ēmēn, yōk aa ɲic kōc juēc wāar cī gamden nyuōoth tēnē Nhialic. Ku rin ē wēt kēnē pālku kāk yō thel adumuōm yic, adumuōm yeku ke lac looi. Ku aa yō gēl buk dhēl Jethu buōoth yic. Lok tueɲ yō wēer ke yō cīi dhōr buk kē cī Nhialic guir yō dōöt. ² Yeku rēer yō dōt Jethu raan cī yō nyuōth dhēl ku gam la cōk. Ku rin miet pušu bi yōk, yen aci yen ye gam bi thou tim cī rīiū kōu. Ku cīi kuēc bi kē looi cīi pāl, cōk a wāar ye ke ye yōōr guōp. Ku ēmēn a rēer kōɲ cuēc thōny Nhialic.

³ Takkē tē cī Jethu guum thīn tēwāar ye kōc kēc wēt Nhialic gam ye gaany thīn akōlakōl, rin bi wek cīi dhōr ku baathkē puōth. ⁴ Rin aɲot cīn raan cī

* 11:27B.bei 2:15 * 11:28B.bei 12:21-30 * 11:29B.bei 14:21-31 * 11:30Joc 6:12-21

* 11:31Joc 2:1-21; 6:22-25 * 11:32Bāny 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7;

1Tha 16:1-1Bɲ 2:11; 1Tha 1:1-25:1 * 11:33Dan 6:1-27 * 11:34Dan 3:1-30

* 11:351Bɲ 17:17-24; 2Bɲ 4:25-37 * 11:361Bɲ 22:26-27; 2Lēk 18:25-26; Jer 20:2; 37:15; 38:6

* 11:372Lēk 24:21

nōk, ayī raan cī yiēk tētōk kamkun kōc cie wētdun ye gam. ⁵Cāk nhīim määR wēēt puoth ye Nhialic we wēēt ke we cīt miēthke?

“Manhdiē, cōk yīpuū piny tē wēēt Nhialic yīin,
ku duk cōl aye kērac tē nyieeny yen yīin.

⁶Rin Nhialic ee kōc nhieer keek cōk piny.

Ku ee kuat raan cī gam kecīt manhde tēm awuōc.”*

⁷Guōmkē kārec kecīt wēēt Nhialic tēnē we, rin ē yen we cōl acīt miēthke. Nadē cāk kaŋ piŋ le manh kēc wun kaŋ that rin wīc yen ye bī wēēt? ⁸Na cī Nhialic we yīk awuōc wēēt yen we cīmēn adhie ye wun mīth miēthke wēēt, ke wek acie miēthke. ⁹Cīmēn ye yōk ŋot yō thek wārkuā pinynhom ē tēn tē cōk kek yō that, cuk bī lēu alanden buk rōt thōn Nhialic, wun wēikuā ku pīr tē wēēt yen yō? ¹⁰Wārkuā aa yō wēēt tē kor yōk buk ŋiee ciēŋ kam kōc run lik pinynhom ē tēn, cīt tē yekē yōk ye ke path. Ku Nhialic ē yō wēēt akōlakōl rin kāpuoth buk yōk buk dhēēŋde rōm kek ye. ¹¹Wēēt acie guo nhiaar nyin yic, aye yōk ciēt rēc. Na lā thēer, ke kōc cī tēm awuōc aa la cōk ku yekē kōc ē dōōr.

¹²Kēya, duōkkē riōc lak tueŋ ke we deet wepuōth. * ¹³Biathkē dhēl la cōk yic, bī kōc koor gam riel gamden yic. Ku cīk mēr wei wecōk. *

¹⁴Miēthakāi, themkē bāk ŋiee ciēŋ ke kōc ēbēn, bāk rēēr dhēēŋ Nhialic yic. Rin raan liiū dhēēŋ Nhialic tēnē ye acī bī kaŋ tiŋ. ¹⁵Muōkkē wenhīim bī ciēn raan cī dhēēŋ Nhialic yōk. Ku tiēērkē nhīim paan ē moor bī ciēn raan loi kērac met we wei ēbēn. Aŋieckē, ee dien tōk yen ē wār rac nyin. * ¹⁶Acī path bī raan yepuū ya yiēk bal. Ku cīn raan loi rot bī yic pial cīmēn Ethau wāār pēl diētdē tēnē raan buoth ye, rin cī yen ye gām miēth koor ē path. * ¹⁷Ku aŋieckē wāār wīc Ethau ye bī la tēnē wun bī la dōoc ku bī diētdē dhuōk ciēn, ku akēc dōc bēn yōk tēnē wun. Kēnē akēc rot bēn lēu bī waar yic cōk a wāār cī yen dhiau piū ē nyin. *

¹⁸Wek aa kēc bēn we cīt kōc Itharel wāār cī la gōn Thinaī cōk. Ku tiŋkē manydīt apeī ke dēp. Nawēn ke tiŋ luāt aya ke cī gōt paat piny ku looi muō-ōthdīt, ku yomdīt apeī. Ku ye bir yic ku mēēr apeī abik riōc ēbēn ¹⁹Ku piŋkē kaŋ yic ku rōl la gei. Acī Nhialic piŋ ke jam rōldīt apeī, nawēn ke lēkkē Mothith bī Mothith Nhialic lōŋ bī cī ben jam tēnē ke. * ²⁰Ku aacī jāl bēn riōc apeī tēwēn piŋ kek Nhialic rōl ke lēk ke ēlā, “Acīn raan yēēt ē gōn kēnē cōk, na cōk a lēi ku le nhial ye ka biōōk aleel bī thou.” * ²¹Agut Mothith acī bēn riōc aya apeī wēn looi kākā rōt abī ya lueel, “Yēn aye riōc lath.” *

²²Wek aa kēc bēn gōn Thinaī lōōm. Wek aacī bēn gōn Dhain lōōm, yen cī Jeruthaleu ē yam gen Nhialic pīr buth yenhom. Wek aacī bēn yan miēt puō dīt yic tō atuuc Nhialic juēc apeī thīn. ²³Wek aacī bēn tēnē Nhialic yen luk looi tēnē kōc ēbēn. Ku tēnē wēi kōc path cī Nhialic looi bīk la cōk. ²⁴Wek aacī bēn tēnē Jethu cī lōŋ dōōr ē yam looi. Acī riemde juaar rin bī Nhialic adumu-ōōmkua pāl piny, rim cī thōŋ kek rim Abel wāār thiēc ē guur. *

²⁵Wek aa yōōk bāk cī kuēc wēt raan jam. Kōc wāār cī kuēc bīk wētdē cī gam pinynhom tēn aakēc bēn puōl ke cī tēm awuōc. Na ye kēya, buk poth

* 12:5-6Jop 5:17; Kēŋ 3:11-12 * 12:12Ith 35:3 * 12:13Kēŋ 4:26 * 12:15L.rou 29:18

* 12:16Cāk 25:29-34 * 12:17Cāk 27:30-40 * 12:18-19B.bei 19:16-22; 20:18-21; L.rou 4:11-12;

5:22-27 * 12:20B.bei 19:12-13 * 12:21L.rou 9:19 * 12:24Cāk 4:10

kēdē, ʔo cī tēm awuōc tē cī ʔok wēt cī Nhialic jam tēnē ʔo nhial piŋ? *
²⁶Wäär rōlde gōn Thinaī ēcī piny yāāk. Ku ēmēn acī kōc lēk ēlā, “Acie piny-nhom rot yen ba yāāk, ʔen abī nhial yāāk aya.” * ²⁷Ku dēt aya, kē ye wēlkā nyuōōth ē lōn kāk cī cak aabī rōt yāāk ku nyiēē ē keek. Ku dōŋ kāk cī lēu bī ke yāāk.

²⁸Kēya, ʔok aa kōc cī Nhialic yiēk pan cīn kē bī ye yāāk athēer. Lecku Nhialic ku dorku dhēl ye cōl amit puōu, ku rēerku ke thekku ku riōōcku ē ye. ²⁹Rin ye Nhialic kōc tēm awuōc thiek apeī, acīt many adhie kēriēēc ēbēn ruōōc piny.*

Tē ye Nhialic miēt puōu thīn

13 ¹Lak tueŋ we nhīar rōt akōlakōl ke we cīt mīth tik. ²Lor jōōl ē puōn ʔer ku nyuōōc keek apath. Rin cī kōc kōk atuuc Nhialic kaŋ lor ke kuckē ke.* ³Duōkkē nhīim ye mār kōc mac ku kōc gum. Yakē ke kony ciēt we mac ku guōōmkē ke ke.

⁴Thiēk adhīl raan ēbēn theek, rōōr ku diāār aa dhīl rōt theek kamken bī ciēn raan dēēk ŋek puōu. Nhialic abī kōc cī rot thiaak ē luui akōr tēm awuōc, ku kōc kēc thiēk luui kāk ē bal aya.

⁵Duōkkē ye wīc wepuōth bāk la kājuēc apeī, ye kēdun muk yen ye yiēk yīpuōu rot. Acī Nhialic lueel thēer ēlā, “Wek aacā bī kaŋ pāl wei, ku wek aacā bī nyāāŋ wei.” * ⁶Na ye kēya, rēerku ē cōk ku ŋōthku Nhialic, ku yeku lueel ēlā, “Ee Nhialic yen ē ʔen kony, acīn kē ben ʔa riāāc. Le raan lēu ye ba luōī kērac?” *

⁷Duōkkē nhīim mār kōc dīt tueŋ wäär we lēk wēl Nhialic. Takkē apath yen tē pīr kek thīn ayet tē thou kek. Luōōikē cīmēnden gam yic. ⁸Jethu Krītho acie rot ye waar. Ee yen tōŋ akōl wār ku ya akōl ku akōlriēēc ēbēn. ⁹Duōkkē rōt cōl aa rec ē nhīim piōōc juēc kōc gōī ye lueel lōn cī mīth kōk bī ya cam. Wek aa dhīl wepuōth wēl dhēēŋ Nhialic ku acie mīth ye cam cīn kē yekē kuōny wēl kōc ke cam.

¹⁰Ajuēr ye looi bī ʔo awaar kārec yiic, acīt ajuēr lōŋ dōōr wār ye looi bī adumuōōm pāl piny. Ku acīn raan ye puōl agut kōc kāŋ juaar tēnē Nhialic duēl yic bīk rīŋ lān cī nōk cuet. ¹¹Rin raandīt kāk Nhialic ē ye riēm lān cī juēr Nhialic ʔāth tē yaath duēl yic rin bī adumuōōm pāl piny. Ku lān cī nōk ē ye nyop roor abī ya col.* ¹²Ku Jethu aya, ee thou geu kōu ayeer Jeruthalem. Tēwēn nēk ye ēcī riēmde kuēr rin bī adumuōōmkua pāl piny. ¹³Kēya, dhilku biaath ayeer aya geu kōu buk yār guōp wār cī guum la rōm kek ye. ¹⁴Kēnē adhīlku looi, rin piny-nhom tē ciēŋ ʔok thīn acie yen tē bī ʔok ciēŋ thīn athēer. ʔok aa tit gen yam yen bī bēn. ¹⁵Kēya, cīt mēnē cī ʔok Jethu gam, yeku Nhialic leec akōlakōl. Rin lēc ye ʔok ye leec piāthkua ēbēn, yen ajuēr-dan ye nyuōōth lōn ye yen Bēny. ¹⁶Duōkkē nhīim mār luōī kāpath, ku kē ye wek rōt kony kamkun, rin kākā kek ajuēr Nhialic cōl amit puōu.

Thek kōckun dīt wēl Nhialic

¹⁷Thek kōckun dīt wēl Nhialic, ku piŋ tē ye kek yī wēt thīn, rin ye kek kōc tit wēiku. Ku aŋickē lōn bī Nhialic ke thiēēc akōldā tē cī kek wēl kōc tiēt

* 12:25B.bei 20:22 * 12:26Yag 2:6 * 12:29L.rou 4:24 * 13:2Cāk 18:1-8; 19:1-3

* 13:5L.rou 31:6, 8; Joc 1:5 * 13:6Wk 118:6 * 13:11Leb 16:27

thīn. Na thek ke ku gam wētden, ka bī luciden looi ke mit puōth. Ku na cī wētden piŋ ka luui ke rem puōth. Ku na cīk ŋic luui apath, ke la kē kuny kē yī? ¹⁸Yakē rōök rienkua. Acīn kērēec rēēr ɣopuōth. Awicku bī ya kēpath yen yeku looi akōlakōl. ¹⁹Wek aa liem piāndiē ēbēn bāk rōök bī Nhialic ɣa col adhuk tēnē we ye nīnkā.

Rōök ciēēn

²⁰Ku ēmēn, bī Nhialic rēēr kek dōōr, yen cī Bānyda Jethu col aben pīr, week yiēk kāk wiēckē ke bī wek kēden wīc looi. Ku bī luui wepuōth riel Jethu raan cī lōc ku dōc, ²¹bī wek kuat kāk ye miēēt puōu ya looi. Jethu yen abiōŋdīt rin cī yen lōŋ dōōr akōlriēec cī thany riemde looi. Bī diik ya kēde akōlriēec ēbēn. Yenakan.

Wēl ciēēn

²²Miēthakāi piēŋkē wēl lik deet wepuōth ca lēk we apath. Rin athör ca gāt we aciek. ²³Awiēc bāk ŋic aya lōn wāmāāthda Timothī acī lony ē nīnkā. Na lōc bēn bā dōōt, ke ɣok aabī cath ē tōk buk we la neem.

²⁴Miāthkē kōckun dīt ku kōc kōk cī wēt Nhialic gam ē rienkua. Wāmāthakua pan Italia aa we muōōth aya.

²⁵Bī dhēēŋ Nhialic rēēr kek we ēbēn.

Athör Jemith

Wët nom

Athör Jemith aa kāk cī gāt kōc cī Nhialic gam cī thiēi pinynhom ēbēn. Raan ē gāt athör acī wēl juēc ē waal path gōt bī yen kōc lēk nīny ē kǎŋ, rin bī kōc cī gam, rōt tiit ku luoi path. Acī wēl juēc lueel tēnē kōc cī gam, wēl cīmēn wēl ē jīeek, ku nǝōŋ ku thēm ē jōŋrac, ku luoi ku tiēel, ku gam kek ē luoi, ku liēm path ku nīny ē kǎŋ, ku agōth ku nhiam ku piath, ku luk kōc kōk wei. Ku nyooth ē rot ke nhiam ku lier ē puōu ku rōök. Athör ē jam apei bī gamda rot ya nyuōoth luoiḁa yic.

Kāk tō thīn

Muōth 1:1
Thēm ku thōōc kērac yic 1:2-18
Pīŋ ku luoi 1:19-27
Duōkkē kōc ye tek yiic 2:1-13
Gam ku luoi 2:14-26
Dut liēmdu 3:1-12
Ŋīny kǎŋ bō tēnē Nhialic 3:13-18
Thōnkē rōt Nhialic 4:1-10
Duk mēnhkui nyieny 4:11-12
Duōkkē ye tol 4:13-17
Lēk tēnē Ajīeek 5:1-6
Pēl rot piny ku Rōök 5:7-20

1 ¹Athör Jemith, aluaŋ Nhialic ku Bānyda Jethu Krītho tēnē kōc cī gam, cī weer pinynhom. Ku muōōth ke.*

Thēm ku thōōc kērac yic

²Miēthakāi, calkē aye miet ē guōp tē teem kuat kēril rot ē dhēldun yic, ³rin anjēckē akōl ye gamdun la tueŋ kārīl yiic, kēn bēn bei thīn ē riel ē puōu ater yic. ⁴Calkē riel piāndun ater yic ayēth we tueŋ, yen abī wek kǎŋ ŋic ku bāk la cōk ke cīn diu. ⁵Na le kē dhal we bāk cī ŋic, ke we rōök tēnē Nhialic yen la riel bī gām we, rin Nhialic ē ŋiēēc kǎŋ gam ē path piānde tēnē raan ēbēn. ⁶Ku na rōōkkē ka dhielkē looi ē puōn cīn yic diu acīn, kuat raan ē diu acit apuōk wīir ye yom nyiāāŋ bī yāth tueŋ ku dhuk ciēēn. ⁷Raan cīt kēnē cī ye tak lōn le yen kē bī yōk tēnē Nhialic. ⁸Ku yen raan kēnē ē puōu rou, ku kāk ye looi ēbēn aacie rōm.

⁹Raan cī gam ŋōŋ adhil puōu miet tēnē Nhialic, rin bī ye juak bī yāth nhial, ¹⁰ku raan ajak adhil puōu miet tē dhuk Nhialic ye piny, rin ajak abī lōōny wei

* 1:1Mt 13:55; Mk 6:3; Luoi 15:13; Gal 1:19

cimën yöök tim. ¹¹Aköl ë ruel ku atuönyde ë tim nyop, ku thou yöök dhëëŋ wën ëbën ku löönykë wei. Ku riääk dhëëŋden puoth wën. Yen ë kë bī rot looi tēnë raan ajak aya, abī mēr wei jaakde cök.*

¹²Raan bī pušu miet ë raan bī kërac guum ku ŋuöt ril pušu ë gamde yic, tē lëu yen kënë, ka bī pīr akölrïëc ëbën cī Nhialic guiir ke ya ariöp tēnë kōc nhiaŋ ye yök. ¹³Na them raan ë kāk ræckä, ke cīi raan luel yepušu ëlä, “Athēm kënë abō tēnë Nhialic.” Rin acīn raan lëu ye bī Nhialic cōl aloi kërac, ku yeen guöp acie raan ë them kërac. ¹⁴Ku raan aye them kërac ye wīc yepušu ye thel wei ku deep. ¹⁵Këræc ye wīc yepušu yen ë bën rëër këya yet bī dhiëth adumuööm, ku adumuööm yen ë bën dīt apeī yet bī thuöu bëi.

¹⁶Miëthakāi nhiaar duökkë röt cōl aaye math nyīn, ¹⁷kuat käpath la cök ye yök, nadë ke gēm yī aa bën nhial tēnë Nhialic, Acieŋ cak kāk ë ruel nhial, ye ruelden röt waar ku yeen acie rot waar. ¹⁸Acī tak ë rot bī yō gām pīr ë yam dhël wët ë yic, ku buk rëër tuenŋ kërïëc nhom ëbën.

Piŋ ku luöi

¹⁹Muökkë kënë wenhīim miëthakāi nhiaar ke! Raan ëbën adhīl kǎŋ lac apiŋ, ku cīi guo jam ë path, ku cīi pušu ë lac dak aya. ²⁰Riǎŋ ë pušu acīi pīr la cök wīc Nhialic ye bëi. ²¹Këya, pǎlkë luoi kāk la bīth ë kōc yōŋ gup, ku kuat luoi kërac ëbën. Gamkë Nhialic piäthkun ëbën, ku wët puoth cī tāäu wepuöth bī we luök.

²²Na yakë wët Nhialic piŋ ku cak loi, ke wek aa röt math. Këya, luoi kēcīt tēde. ²³Kuat raan ë wët kënë piŋ ku cīi looi acīt raan rot tiŋ macar yic. ²⁴Ee guǎpde ŋieŋ tiŋ apath, ku na le jǎl macar lööm ke go nhom mǎär tē cī ye cak thiŋ. ²⁵Ku raan ë löŋ path tiŋ ku dōt yic yepušu, löŋ puoth Nhialic yō gël buk kǎrec cīi loi, acīi cit kënë, acīi ye piŋ ë path ku mēr nhom ye, ku looi kēcīt tēde. Raan cit kënë abī Nhialic döc kuat kāk ye looi yiic ëbën.

²⁶Ye raan tak lōn theek yen yath? Na cīi raan liemde dut ka cīn yanh theek. Ku ë rot math ë rot. ²⁷Thëk puoth ye Nhialic Wāda gam akīn, kony abeer ku lëër ë ŋǎaŋden yic, ku tiit rot kāk rec ye tō pinyinhom.

Duökkë kōc ye tek yiic

2 ¹Miëthakāi, kōc cī wët Bānyda Jethu Krītho la dhëëŋdīt apeī gam, wek aadhīl kōc thōŋŋ nhīim kuat ë kāk yakë ke looi yiic ëbën. ²Tēdë, tē bī raan cī ŋieŋ ruk apath tēnë amat, ku bō raan ŋōŋ cieŋ alanh cī riääk aya. ³Na ye raan cī ŋieŋ ruk yen ŋic tiŋ ë rot ku lëk ye ëlä, “Bǎär nyuc tēn tēpath,” Ku lëk raan ŋōŋ nyīn, “Löör kǎac tēn,” Nadë ke luel, “Löör nyuc piiny tēn yacök.” ⁴Ke yīn ala guöp awuöc cī yīn kōc tek yiic, ba kōc kōk luök wei, ku kënë ë luoi cīi path.

⁵Pieŋkë miëthakāi nhiaar, Nhialic acī kōc ŋōŋ nyīn kuēny bei pinyinhom bīk ajiëk ë gamden yic, ku ye bǎäny pan Nhialic kēden, bǎäny cī Nhialic lueel lōn bī ye gām kōc nhiaŋ ye. ⁶Ku wek aacī kōc ŋōŋ nyīn dhōl gup. Ye yīŋa, bī we thany nhīim piny ku thelkë we tēnë bëny luk? Ajiëk! ⁷Aa keek, kek aa kōc jam wël rec rin puoth raan cī wek wētde gam.

⁸ Abi ya képath yen lujiké tē theek wek lõj báány Nhalic ye yök athör theer wël Nhalic yic, “Nhiar raandun akeu nhom cimën nhiëer yin rot.” ⁹ Ku na cäkkë kœc ye thöñj nhüim ë luuidun yic, ke wek aala gup awuöc, ku lõj abi we tēm awuöc raan cī lõj dhoj kōu. ¹⁰ Kuat raan ë lõj tōk dhoj kōu kam ë löñj, ee löñj dhoj kōth ëbën. ¹¹ Ku yen töñj, yen ë ye lueel ëlä, “Duk tiñ raandä kœr,” ku lueel aya, “Duk raan näk.” Rin na cœk alœn kœc yin tiñ raandä kœr ku yin aci raan nök, ke yin aci lõj dhoj kōu. ¹² Ye jam ku lui yī ñic rot lõn bī yī dœm ë lõj yœ gël buk käreœ cī loi. ¹³ Rin tē le Nhalic luk looi tēñë kœckä, acīi raan cie wët ye päl piny bī ñuään. Ku pël piny wët yen aril tēñë luk.

Gam ku luoi

¹⁴ Miëthakäi, ye këpiath nõ tō thün bī raan aa lueel ka la gam, ku aacīi kæk yeke looi ye nyuöth? Lëu gam kënë bī ye luök? ¹⁵ Na lõ miëthakui cī gam ku aacīn miëth camkë ku alëth œñkë ke. ¹⁶ Ye këpiath nõ tō thün tē lëk yin ye ke ëlä, “Miëthkë ku bæk kueth, tēdë ke luel, ruökkë alëth dhil bī wiir we cīi näk!” Ku acīn kæk ca gäm ke kæk wickë ke ë piërden yic? ¹⁷ Këya, gam ë rot ku cīn yic luoi path, ka cīn yic pīr.

¹⁸ Ku abi raan ya lueel, “Raandët ala gam ku raandä ala luoi,” Ku aba dhuk nhom ëlä, “Nyuöth ya raan cit kënë la gam ku cīn luoi? Yin aba nyuöth gamdië kækkiën ya looi yiic.” ¹⁹ Ye gam lõn ye Nhalic tōk? Apath. Aye jakrœc gam aya, ku lëth ke ke cī riöœc. ²⁰ Yin raan ril nhom! Wïc bī nyuöth yī lõn gam cīn yic luoi acīn koony? ²¹ Abaram Wädandit theer, cī cœk piny Nhalic nhom kēdë? Ee luicide yen ë cœk ye piny, wäär juëer yen manhde Ithäk ariäk nhom tēñë Nhalic. ²² Këckë tiñ gamde ku luicide aaci luui kedhie, ku gamde aci luicide cœl ala cœk. ²³ Ku kē cī lueel athör theer wël Nhalic yic aci ya yic, “Abaram aci Nhalic gam, ku rin gamde yen aci Nhalic ye bën tiñ ke la cœk yenhom.” Ku ye Abaram cœl aye mäh ë Nhalic. ²⁴ Cäk tiñ, ee rin luoi path yen ë raan cœl ala cœk ë Nhalic nhom. Ku acie gam ë rot.

²⁵ Ku ë yen ë ye tēde kek adëjœñ cœl Rayäp wäär kony yen anëm kœc Itharel. Wäär, lor yen ke paande, ku kony ke bīk röt kual ë dhël dët.*

²⁶ Këya, cimën guöp cīn yic wëi, ee kē cī thou, yen ë tēñë gam cīn yic luoi path, ee kē cī thou aya.

Dut liemdu

3 ¹ Miëthakäi, aacie we ëbën wek lëu ye bæk aa kœc ë piöœc. Tëcit tē ñieckë ye, yook kœc ë piöœc, luñjda abi yic riel apei tēñë luñ kœc kœk. ² Yook yodhie yœk awuöœc looi dhöl juëc yiic, ku na kœc raan awuöc loi kæk ye lueel yiic, ka la cœk ku alëu bī rot muk apath alanden.

³ Yok a mathiän ñak thok luuñ bī wëtda gam, ku jœlku kuaath tē wicku. ⁴ Tēdë ke yī tak riän rëër wiir, adit apei ku aye yom ril kuaath, ku alëu raan ye kuaath bī tim koor cit alau cœk nhom, ku jœl geer ke wel nhom tē wïc piände. ⁵ Yen ë tēde ke liep, akoor, ku alëu bī yenhom lœc kækken dīt ril yen.

Thöñj ror dīttet lääu yic apei, ku aye liem many thiin koor yœt. ⁶ Ku liep acit mac. Yen ë kæn liäp ku bīi riäk pinyinhom, arëër yœgup ku ye kuat

* 2:8Leb 19:18 * 2:11B.bei 20:13, 14; L.rou 5:17, 18 * 2:21Cäk 22:1-14 * 2:23Cäk 15:6; 2Lëk 20:7; Ith 41:8 * 2:25Joc 2:1-21

kārec ēbēn thiāi ē guōp yic. Ee piērda dēēp ē manyden bō kek ye pan mac. ⁷Acī raan lēu bī lāāi roor mac baai kek ye, cīmēn lāāi dīt ku lāāi kor ku diet ku kāpieny ku rec. ⁸Ku acīn raan cie lēu bī liemde nīec mac. Liep arac, acie lēu bī duut, ala yic kērec kōc nōk. ⁹Ayeku luōōi bī yōk Nhialic leec, ku lēm yōk miēthakāi kōk cī Nhialic Wāda ke cak ke cīt ye. ¹⁰Wēl alēc ku lēm lēm aa bēn bei ē thoŋ tōōŋ yic. Miēthakāi peth bī rot looi kēya? ¹¹Acīn yinh piū path ku piū rec bēēi bei ē tōk kedhie. ¹²Miēthakāi tim cīt ŋaap, acie dhiēth ē mīth tim cōl Olip. Ku abiēc acie dhiēth mīth tim cīt ŋaap, tēdē ke yinh lēi piēuke bīi piū path.

Ŋiny ē kāŋ bō tēnē Nhialic

¹³Le raan tōk kamkun nīc kāŋ ku ye wēl deet yiic? Adhil nyuōōth ē piērde yic, ku luoi path cīn yic nhiaam rin nīēc ē kāŋ. ¹⁴Ku na ye tiēl yī reem puōu apeī ku ye rot nīēr kāŋ ē rot, ke yī duk yic dhāl ba jam ē nhiaam. ¹⁵Ŋiny kāŋ cīt kēnē acie bēn pan Nhialic, ee kēn pinynhom ē tēn, acīn yic Wēi Nhialic, ee kēn jōŋrac. ¹⁶Na rēēr tiēl ku kē ye yīn rot nīēr kāŋ ē rot thīn, ke aliāāp ku kuōc luoi, ku kuat kārec ēbēn arēēr thīn aya.

¹⁷Ku ŋiny kāŋ bō nhial, tueŋ ala yic dōōr ku ala yic dhēēŋ, ku gem rot tēnē Nhialic, athiāŋ ē lier puōu, ku aa kāpath kek aaye yōk thīn, acīi kōc ye tek yiic, ku aala cōk. ¹⁸Ku kōc dōōr looi, aa kāk la cōk yōk dōōr yic.

Thōnkē rōt Nhialic

4 ¹Ye tēnen yen ye akēēk ku agōth ē kamkun bēn thīn? Aa bēn tēnē kāk wiēcē ke thōr wepuōth, kāk we cōl agōth ē kamkun. ²Wek aa wīc kāŋ, ku aa cāk ē yōk, wek aacī rōt guiir bāk nāk. Wek aa wīc kāŋ ē riel ku na cākē ke yōk, ke wek aa gōth ku thārē, kē wiēcē acāk bī yōk rin kēc wek Nhialic thiēc bī gām we. ³Ku na thiēcē, ka cāk yōk, rin tē ye wek ye tak thīn tē wīc wek ke, acīi path. Ayakē thiēcē ē kākā rin miet ē piāthkun ē rot. ⁴Kōc cī jai Nhialic! Kuōckē lōn na yīk raan yepuōu kāk pinynhom, ke raan ē raan ater tēnē Nhialic. Kuat raan ye wīc bī ke nhiaar kāk ē pinynhom, ee ya raan ater tēnē Nhialic. ⁵Duōkkē ye tak lōn cīn yen yic tō athōr theer wēl Nhialic yic ye lueel ēlā, “Nhialic awīc wēikua bīk aa kākke ē rot.” ⁶Ku dhēēŋ cī Nhialic gām yō adīt alanden. Ku yen aye athōr theer wēl Nhialic lueel, “Nhialic aman nhiam ku ē dhēēŋ gām kōc lir puōth.”

⁷Kēya, thōnkē rōt Nhialic. Yakē jōŋrac thany wei bī kat welōm. ⁸Bākkē ē Nhialic lōm ku abī thiōk kek we. Miētkē wecin bei kārec yiic wek kōc la gup adumuōōm! Wuōōnykē wepuōth wei wek kōc puōth rou! ⁹Riāākkē puōth awuōōckun cāk looi yiic, dhiaaukē ku ŋeerkē yiic. Calkē dōl aye dhiēu. Calkē miet ē piāndun aye riāāk ē puōu! ¹⁰Dhuōkkē rōt piny ē Nhialic nhom, ku abī we jat nhial.

Duk menhkui nyieny

¹¹Miēthakāi duōkkē rōt ye nyieeny kamkun, kuat raan bī menhkēn nyieeny ē path, tēdē ke luk wei, ee lōŋ yen aye dhāl ku lueel ka cīi path. Ku na luel kērac rin ē lōŋ ka cīi thek, ku ye rot looi ciēt yīn dīt tēnē lōŋ. ¹²Ee Nhialic rot

yen ë lõŋ gäm kəc, ku ë yen kəc luşk wei. Yen ee raan kony ku nêk aya. Ye tak ye yin ë ŋa ba menhkui luşk wei?

Duškë ye tol

¹³Pienkë kë lueel ëmën, ayakë lueel, “Ya akölë, tädë keye nhiäk yok abï la kený ë gen dët yic, yok aabi la rëër ë tëën ë rušön tók, ku lok luui buk wëü juëc yök thîn.” ¹⁴Yin akuc kë bi rot looi tënë piërdü nhiäk, yin acit tol ë mac, ë guo bën nhial kam thin-nyoöt ku go liu.* ¹⁵Kë lëu ba ya lueel akîn, “Na wïc Nhialic, ke yok aa pîr buk kënë looi ku kënë.” ¹⁶Ku ëmën wek aa nhiam ku yakë tol, nhiam diit kënë ëbën arac. ¹⁷Këya, raan ŋic këpath bi looi, ku acii ye looi ala guöp awuöc diit tet.

Lëk tënë Ajiëek

5 ¹Ku ëmën, wek kəc la kân, pienkë wëtdië! Ñeerkë yiic ku dhiaaukë ë käreec bi bën weyiëth aköldä! ²Jaakdun aci riääk, ku aläthkun aaci aruop cam. ³Milšöŋkun təc ku milšöŋ thith aaci keth, ku keth kënë yen abi diit piändun nyuöoth aköldä, ku abi we nyop cimën mac. Wek aaci käjuäac kušöt yiic ë nînkä.* ⁴Wek aakëc kəc lui dušmkun yiic riop. Pienkë keröt. Dhiën kəc ë rapkun tem aaci Nhialic Madhöl dööt.* ⁵Piërdun pinyinhom tën, athiäŋ yic miet piändun ë röt. Wek aci cuai ciët we bi nök aköl yai. ⁶Wek aci kəc cîn gup awuöc tëm awuöc, ku näkkë ke ke këc jai ë wëtdun.

Pël rot piny ku Röök

⁷Miëthakäi, gušömkë yet tē bi Bányda bën. Tiëŋkë, raan puör ee yepuöu päl piny bi rapken wäär ci puur dušmde tiit bik luşk apath. Ee tiit yet bi ruël thök bi deŋ ben tueny läkëër. ⁸Ke week aya, wek aadhil röt päl piny, ku kääckë ë cök rin aköl bën ë Bëny aci thišk.

⁹Miëthakäi, duškë röt ye lom kamkun bi Nhialic we ciï luk wei. Alušk luk aci thišk, abi guo yëët. ¹⁰Miëthakäi, na ci käreec we yök, ke we pël röt piny cimën kəc wäär ë käk Nhialic tiŋ ë wël Nhialic lëk kəc. ¹¹Cimën ŋic wek ye, aayeku cöl aaye kəc ci döc ë rin ci kek gum. Wek aa we ci tē ci Jop guum thîn ku deet yepuöu piŋ, ku wek aaci kë ci Bëny bën looi tiŋ, Bëny la ŋüëën ku nhiër.*

¹²Kë tuen miëthakäi, duškë mël ye kuëën rin pan Nhialic. Tädë ë rin piny, tädët ë rin kök ë path. Luel, “Yëë,” Tē ci yin ye gam, ku luel, “Yei,” Tē këc yin ye gam. Na cäk loi këya ke wek aabi tēm awuöc.*

¹³Na le raan tók kamkun rëër ater yic ka adhil röök. Na le raan tööŋ mit puöu, ke cöl aket waak alæec. ¹⁴Na le raan tuany ë we ka dhil kəc diit akut kəc ci gam cöl bik röök rienke, ku təcckë ë miök.* ¹⁵Röök kënë ci looi ku le yic gam ril, ka bi raan kony bi pial rin abi Bëny cöl apuöl, ku na le adumušööm ci looi ka pël piny. ¹⁶Këya, lakkë adumušööm cäk looi ë kamkun, ku ye ŋek röök rin ë ŋek rin bi we kony. Röök ë raan path cöl aril apeï bi kəc kony. ¹⁷Elija raan käk Nhialic tiŋ a ye raan ë path ciit yo. Ee ci röök apeï bi deŋ ciï tueny.

* 4:13-14Këŋ 27:1 * 5:2-3Mt 6:19 * 5:4L.rou 24:14-15 * 5:11Jop 1:2-22; 2:10; Wk 103:8

* 5:12Mt 5:34-37 * 5:14Mk 6:13

Ku deŋ akëc bën tueny pinyinhom run kadiäk ku abak.* ¹⁸Na lä ke ben röök
bĩ deŋ tueny bĩ wal cil ku lok rap pinyinhom.*

¹⁹Miëthakäi, na päl raan tök ë kamkun gam ë yic, ku dhuk raandët ë raan
kënë thĩn, ²⁰muökkë këne nhom, kuat raan bĩ raan lä guöp adumuööm dhuök
ciëen bĩ käreec ye ke looi puöl, ke yeen abĩ wëi kony thou yic. Ku abĩ pël piny
adumuööm juëc bëëi tënë ye.*

* 5:171Bŋ 17:1; 18:1 * 5:181Bŋ 18:42-45 * 5:20Këŋ 10:12; 1Püt 4:8

Athör tueŋ cĭ Pĭter göt

Wět nom

Athör tueŋ cĭ Pĭter göt ěcĭ gät koc cĭ gam, koc cĭ Nhialic kuany. Kockä aake cĭ thiĕi wuſt kők yiic pan Athia. Wět gět yen athöör ě rin bĭ yen koc bĭ ye kueen deet puſth bĭk gum, wět ye ke nök rin cĭ kek gam. Aaye Pĭter lĕk Wět Puſth Yam ě rin Jethu Krĭtho, raan cĭ thuonde ku jön rot ku kĕden cĭ thon bö, ke cöl aŋöth.

Ku rin ě wět kĕnĕ adhilkĕ gam bĭk kepuſth deet ku guumkĕ rin ě gamden yen athem. Ku ŋickĕ lon bĭ ke riöp aköl le Jethu raan cĭ lóc ku dác dhuk.

Na cök alon ye Pĭter ye lĕk ke bĭk kepuſth aa deet, tĕ yök kek käreç, aye lĕk ke aya, bĭk pĭr ke cĭt koc Raan cĭ lóc ku dác.

Käk tš thĭn

Muſth tueŋ 1:1-2

Lĕk rin kuöny Nhialic 1:3-12

Käk dhilkĕ looi rin Pĭr ě Yam 1:13-2:10

Kĕ ye koc cĭ gam kony riäk yic 2:11-4:19

Kuöny koc cĭ gam 5:1-11

Muſth ciĕen 5:12-14

1 ¹Yen Pĭter atuny Jethu Krĭtho, yen agĕt tĕnĕ koc cĭ Nhialic kuany, cĭ thiĕi bĕĕi kők yiic pinynhom cimĕn Pontuth, Galatia, Kapadokia, Athia ku Bithinia. ²Wäda Nhialic acĭ we kuany rin yen kĕden wĭc theer. Ku Wĕi Nhialic acĭ we looi bāk aa kacke, ku kĕya bāk Jethu Krĭtho theek, raan cĭ thou rin bĭ adumuſömkun päl piny. Bĭ dhĕĕŋ ku döördĭt rĕer kek we.

Ŋöth akölriĕc ebĕn

³Yök aa dhil Nhialic Wun Bänyda Jethu Krĭtho leec. Ku rin lier piände tĕnĕ Ƴo, acĭ Ƴo yiĕk pĭr ě yam, jön cĭ yen Jethu Krĭtho Ƴot thou yic, ku kĕnĕ ě Ƴo cöl aŋöth. ⁴Aŋicku lon bĭ Ƴök kāk ye Nhialic täu kacke yök. Käk kāk aaye muk nhial paande apath ě rienkun. Aaye tšöu tĕ cĭi kek bĭ dhiäth thĭn, tĕ cĭn kĕ bĭ ke rac ku cĭn kĕ nyĕi ke thĭn. ⁵Aa tšöu ke ě rienkun, rin le wek gam bĭ we tiit ě riel Nhialic. Ku kĕya wek aabĭ luök aköldä cĭt tĕ cĭ Nhialic guiĕr ye.

⁶Mietkĕ puſth rin kĕ cĭ Nhialic looi, cök alon bĭ wek puſth aa riäk ěmĕn rin kajuĕc bāk ke gum. ⁷Ku kĕ ye wek gum, ee lon bāk nyuöſth lon ye gamdun yic. Agut milāj tšc, ye raan lĕu bĭ rac, aye kaŋ tääu mĕec bĭ them. Kĕya, gamdun tĕnĕ Nhialic wär milāj adhil them aya bĭ tĭŋ lon bĭ wek puſth riel. Ku Nhialic abĭ we cöl ayök lĕc ku duar aköl le Jethu Krĭtho dhuk. ⁸Na cök alon kĕc wek ye kaŋ tĭŋ, ka nhiarkĕ. Cök alon cĭi wek ye ye tĭŋ ěmĕn ka ya ke gam. Ku acĭn wĕl puſth ye wek miet piändun teet, ⁹rin wek aa kuöny wĕikun yök, kĕnĕ yen ye yök gam yic tĕnĕ ye.

¹⁰Koc kâk Nhialic tîj cî we lëk rin dhëej Nhialic, acik wic apeî bik kucojy wëi kënë njic. ¹¹Ku Wëi Kritho rëej kegup acî ke nyuoth tē bî Kritho guum thîn, ku kâpuoth bî rôt looi, ee kënë cök. Ku acik them bik njic ye nen bî kënë rot looi, ku yejō bî ye nyuoth. ¹²Acî Nhialic nyuoth koc kâkke tîj lön kâk yekē ke lueel aacie kâk ē kucojyden, aa kâk kony ē we. Kâk yakē ke piñ emēn aaci atuuc ē Wët Puoth Yam jam riel Wëi Nhialic cî tuōc nhial pinyinhom. Kâkkâ aaci atuuc nhial bēn aa wic aya bik ke deet yiic.

Pîr ē Yam

¹³Këya, cökkē rôt piny rin ē luoi. Duökkē rôt cöl amër dhöl kök. Njathkē ke ye dōc bî Nhialic gäm we aköl le Jethu Kritho bēn. ¹⁴Thekkē Nhialic, ku duökkē piërdun cöl acök kâkkun yakē ke wic wepuoth, cîmēn wäär kuc wek Wët Puoth Yam. ¹⁵Meeckē rôt wei kuat käreç yiic ebēn akölaköl, cîmēn cî Nhialic raan cî we cöl rot ē thiäk kuat këräc aya. ¹⁶Acî gôt athör theer wël Nhialic yic elä, “Meeç rot wei këräc yic cîmēn mec yen kek këräc.”

¹⁷Tē rök wek tēnē Nhialic, ayakē cöl, “Wäda.” Yen ē luk looi cök tēnē koc ebēn, kē cî raan looi yen ē tē bî Nhialic luōjde luök thîn nyooth. Këya, rëerke ke we thek Nhialic piërdun yic pinyinhom ē tēn. ¹⁸Rin wek aa njic kē cî we wëej bei pîr wäär yic, pîr cîn kē kuany thîn wäär cäk njic tēnē wärkun dît. Ku wek aa we kēc waar kēn yäi, cîmēn ye mīlāñ tōc ku mīlāñ thith yäi. ¹⁹Ku wek aaci waar rin cî Kritho rot gam bî nöç, ku kënë ajuer thiek yic apeî, ee cît manh amääl cîn kē diu yeguōp. ²⁰Nhialic eci Jethu lōc ke piny ku nhial kēc cak, ku cöl ajol njic ē nînkä rienkun. ²¹Ku ē Jethu yen acî wek Nhialic gam, Nhialic ē jot ye ran yic ku yîk duaardît apeî. Ku këya, wek aa la gam ku njōth tēnē Nhialic.

²²Ku emēn wek aaci la cök rin theek wek yic, ku bäk miëthakun anhiaar ayic, nhiarkē rôt kamkun apeî piäthkun yiic ebēn. ²³Wek aa dhil rôt nhiaar, ku rin wëtden rëej thîn akölriëc ebēn, acî Nhialic we cöl aa ben dhiëeth, dhiënh mîth raan cie thou cîmēn koc ke dhiëth yo.

²⁴Cîmēn ye athör theer wël Nhialic ye lueel elä,

“Raan ebēn acît noon ē riel,

ku kuat kēden path ebēn, acît yōçk ē teñ.

²⁵Ku wët cî Bëny lueel ē ya yic akölriëc ebēn.”

Wët kënë ē Wët Puoth Yam ye atuuc lëk koc.

Alel pîr ku koc yam Nhialic

2 ¹Këya, pälkē luoi käreç ebēn, pälkē lueth ku ruëeny, ku duökkē wepuoth ye yiëk kēpeth koc kök. Ku duökkē koc kök ye lëk gup wël rac ē path. ²Luçikē rôt bäk ciët mîthkor ye ciëk path ke muk. Yakē ciëk path wic akölaköl, ciëk ē wëikun ku bî wëikun dît ke we njic Nhialic. ³Rin acî gôt athör theer wël Nhialic yic elä, “Acäk yök ē rôt yen tē peth Bëny thîn.”

⁴Bäkkē tēnē Bëny, Bëny yen cît alel pîr wäär cî koc jai, ku acî Nhialic kuany ke ye kēpath apeî. ⁵Ku week aya, cît aleel pîr, wek aa buth bäk aa luan wëi. Ku bäk aa koc la cök lëu ye bäk kâk wëi cî Nhialic gam juer ye rin Jethu Kritho.

⁶Rin alëu raan bî kueen athör theer wël Nhialic yic, ee yen ye lueel thîn elä,

“Yen acä alel ril path apeï kuëny bei aleel yiic,
ku tääu Jeruthalem ë yam ke cît mën,
ku raan bi ñäthde tääu alel kënë köu acii guöp bi yär.”*

⁷ Alel kënë apath apeï tënë wek koc cî gam, ku tënë koc kéc ye gam.

“Alel cî koc ë buh kuc lön cii yen path
yen acî bën alel path apeï tënë aleel ëbën.”*

⁸ Rin acî göt abañ dët yic athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Kënë yen alel bi koc kecök deeny,
ku ee yen kuur bi keek cöl awiëk.”*

Aa kecök deeny rin kéc kek wët cî Nhialic lëk koc gam. Ku kënë yen ëci Nhialic guir tënë ke.

⁹ Wek aa koc cî Nhialic kuany ku wek aa koc kāk Nhialic aya, yen bënyñak-nhom, wun cî lóc bi Nhialic luösi, koc ë Nhialic. Nhialic acî we cööl bei muöth yic ku bäkkë yerden dhëj apeï yic. Rin bāk kākken puöth ye ke looi lëk koc. ¹⁰ Wek aa we cie koc Nhialic, ku ëmën wek aa kacke. Wek aa we kuc guëñ ë Nhialic, ku ëmën wek aaci tē ye Nhialic koc nuään thün ñic.*

¹¹ Mäthkië, wek aa yöök puöth ëbën, wek koc pîr ke we cît jööl pinyñom ë tën. Duökkë wepuöth ë yiëk käreç ye guäpkun ke wïc, käreç thär kek wëikun.

¹² Piëërkë ë pîr path kam koc kuc Nhialic, ku na cökkë ya lueel lön ye wek luui käreç, ka bi kăpuöth yakë ke looi tîj bik Nhialic leec aköl le yen bën.

¹³ Rin bi wek kē cî Bëny looi buöth yic, thekkë bāny mec baai, bënyñak-nhom yen dît, ¹⁴ ku bāny kök cî ke luösi bik koc käreç looi aa tēm awuöc, ku leckë koc kăpath looi. ¹⁵ Rin Nhialic awic we ku bāk koc we jääm gup rin kuc kek kăñ, cöl aabit tē tîj kek we ke we loi kăpath. ¹⁶ Wek aacie aloony ë koc kök. Ku duökkë kënë cöl akum käreç yakë ke looi köth. Wek aa loony ë Nhialic luösi. ¹⁷ Thekkë raan ëbën, ku nhiarkë miëthakun cî gam. Thekkë Nhialic ku thekkë bënyñak-nhom.

Kë ye gum Jethu nyuöth yo

¹⁸ Koc luoi aa dhil wët ye bānyken lëk ke piñ, ku thekkë ke apeï. Luoi kënë tënë ke ëbën, bāny ñic we ciëñ ku bāny kuc we ciëñ aya. ¹⁹ Na gum arëem ke cie awuöcdun ca looi, ke yî ñic Nhialic yipuöu, ke yin abî Nhialic döc. ²⁰ Ye lec ñö tō thün tē beñ yî ku gum arëem rin awuöc ca looi? Ku na gum arëem rin kēpuöth ca looi, ke yin abî Nhialic döc. ²¹ Ee gum kënë yen ë cöl Nhialic yî, rin Kritho acî gum ë rienkun, ku nyuth we tē bi wek guum thün cîmënde, rin bi wek dhölde buöth yic. ²² Acin awuöc cî kañ looi ku akëc lueth kañ lueel ë thuöñde.* ²³ Wäär ye kek ye läät, akëc bën adhuk nom ë wël rec. Ku wäär beñ ye akëc koc bën riääc lön bi yen kēde guöör, acî rot bën tääu ë Nhialic cin yen luk looi ë cök.* ²⁴ Kritho acä awuöc jöt, awuöc käreç cuk ke looi, wäär reem ye tim cî rîiu kök, rin bi yok luoi adumuööm puöl ku pîrku ë pîr la cök. Ku tëtöök juëc cî yiëk ye aaci we waar ë thou yic.* ²⁵ Wek aa we cît amël cî dhël baai, ku ëmën wek aaci dhuök ciëñ, bāk raan diëç ë we cîmën ye abiöök diëç amälke buöth, raan wëikun tîit.*

* 2:61th 28:16 * 2:7Wk 118:22 * 2:8Ith 8:14-15 * 2:9B.bei 19:5-6; Ith 43:20, 21; L.rou 4:20; 7:6; 14:2; Tit 2:14; Ith 9:2 * 2:10Yoth 2:23 * 2:22Ith 53:9 * 2:23Ith 53:7 * 2:24Ith 53:5
* 2:25Ith 53:6

Diäär ku Röörkun

3 ¹Kälä aya, wek diäär wek aa dhil röt thön röörkun. Rin na le raan tō kamken ke kēc wēt Nhialic gam, ka bī lucidun path cōl agēm, ke cīn wēt lēk ke. ²Rin aabī pīrdun path ku tē theek wek ke thīn tīŋ. ³Duōkkē röt loi bāk dhēŋ rin kājuēc ye ke tīŋ wegup ayeer kepēc. Cīmēn tē ye wek wenhīm guieer thīn. Ku cīeŋkē mīlōōŋ tōc ku alēth path juēc kōk. ⁴Duōkkē ye luui kēya, ee kē rēēr yīpuōu alōŋthīn yen ē tē dhēēŋ yīn thīn nyuōōth, dhēēŋ la yīc athēēk ku līer ē puōu cie rot ē waar tē cōk yīn dhiōp. Ku ee yen dhēēŋ ye Nhialic tīŋ ke path apei. ⁵Diäär theer wäär path Nhialic nhom cīeŋ ke ŋickē apei lōn bī Nhialic kē cī thōn dhiel looi, aake cī röt thōn röörkun ku ee kēnē yen ē ke cōl adhēŋ. ⁶Thara acīt ē diäärkā, ē ye kē cī Abaram lēk ye bī looi, looi. Ku tē jīeem yen tēnē ye, aye lueel bānyidiē. Wek aa cīt Thara ēmēn tē looi wek kāpath tēnē kōc kōk, ke cīn kē riōōc wek.*

⁷Ku wek rōōr aya wek aa dhil cīeŋ apath kek diäärkun, ku ŋieckē lōn diäär aacīi ril cīmēn rōōr. Yakē ke ŋiee ciēēŋ ku thekkē ke rin keek aabī miōc path Nhialic yōk aya cīmēndun. Lucikē kēnē rin bī rōōkkun la cōk.*

Kōc cī gam aa gum rin luoi kāpath

⁸Emēn awiēc ba wēt lēk we wit. Ŋieckē cīeŋ kamkun, ku ye ŋek diēer kēreec bī ŋek yōk. Nhiarkē röt cīmēn ŋek ke wāmēnhē. Līer puōu tēnē kōc ēbēn. Ku dhielkē röt dhuōk piny. ⁹Na lui kōc kōk yī kērac, ke duk cōl tēnē ke kēreec dēt. Na ye raan dēt yī wēi kērac, ke duk wēi kērac aya. Na loi kōc kēreec tēnē yī ke yī thiēc Nhialic bī ke dōc. Yen ee kēn cōl Nhialic yī rin bī yīn dōcde yōk.

¹⁰Cīmēn ye athōr theer wēl Nhialic ye lueel ēlā,

“Raan wīc pīr path ku wīc bī puōu mīet,
ke cie jam wēl rēc ku cīi lueth ye lueel.

¹¹Ku adhīl luoi kēreec puōl ku looi kāpath,
adhīl them piānde ēbēn bī ŋiee cīeŋ apath kek kōc kōk.

¹²Rīn Bēny ee kōc path tiit ku ee rōōkken pīŋ,
ku Nhialic ee yenyīn pēn kōc kēreec looi.”*

¹³Yeŋa bī cōl agum tē wīc yīn ye yīpuōu ba kēpath looi? ¹⁴Na cōl kōc kōk yī agum rin looi yīn kāpath, ke kēpath yen aloi rot tēnē yī. Duk riōc ē ke ku duk ye diēer, ¹⁵ku calkē Krītho aye Bēny piērdun yīc. Rēēr ke yī cī rot guīir akōlakōl ba kōc yī thiēc tēt kē yakē ŋōōth tō wepuōth wek kōc cī gam.* ¹⁶Ku duk kōc ē thany rīel bīk gam, kuēēc tēktēk raan dēt nhom. Loi kēya ba cī ye yōk yīpuōu lōn le yen awuōc ca looi, rin bī kōc man tēpuōth cīeŋ wek thīn rin ye wek kōc buōth Krītho gup yār kāk yekē ke lueel. ¹⁷Ōŋuēēn ba gum rin kēpuōth ca looi tē wīc Nhialic ye ba gum, tēn tē bī yīn gum rin luoi kērac. ¹⁸Krītho acī thou arak tōk rin adumuōōmkua. Yeen ē cīn awuōc cī looi, ku acī nōk bī thou rīenkua yōk kōc la gup adumuōōm bī yō wat nhīīm tēnē Nhialic. ¹⁹Ku yeen, acī jam wēt Nhialic tēnē wēi mac. ²⁰Wēikā aa wēi kōc wäär cī jai wäär tiit Nhialic ke bīk kepuōth dhuōk ciēēn adumuōōmken, wäär guīir Noa

* 3:1Epe 5:22; Kol 3:18 * 3:31Tim 2:9 * 3:6Cāk 18:12 * 3:7Epe 5:25; Kol 3:19

* 3:10-12Wk 34:12-16 * 3:14-15Mt 5:10; lth 8:12-13

riände. Koc lik ke ci la riäi yic, koc kabët, kek aaci Nhialic bën kony aboor yic.* ²¹Ku kënë acit miöc nhom, miöc nhom yen aye Nhialic yo kony emën, rin Jethu Kritho ci jot ë thou yic. Të jieem yok miöc nhom, yok aaci jam rin acol ye laak wei koc gup, miöc nhom wëtde yic yok aa röt thön Nhialic ke puön yer. ²²Ku Jethu Kritho atö pan Nhialic emën ke rëer cuëny ë Nhialic. Ku yeen amec käk la riel ku atuuc nhial ebën.

War pïr yic

4 ¹Këya, Kritho ëci reem ku guum apeï. Ke week, wek aa dhil röt guiir bäk gum cïmënde. Na rem raan ku guum, ka ci yepuöu wel wei adumuööm yic. ²Ku emën le tueŋ wek aadhil pïr təcit të wïc Nhialic ye thïn, ku acie të wïc piäthkun ye thïn. ³Wek aaci rëer tēbäär ke we loi käk ye koc kēc Nhialic gam looi. Wek aa rëer ke we yik wepuöth käk bal ku dēŋ ë määu, ku luoi käreec koc cöl ayär gup, ku duör jak ci kiëët cï ke wïc. ⁴Ku rin cïi wek röt ye mät ke bäk aa luoi käreec koc yöör gup aya, ee ke göi ku jïëmkë wegup apeï wël lueth. ⁵Ku keek aabi dhil köcc Nhialic nhom yen luk looi tēnë koc pïr ku koc ci thou, bïk tēt ye lön puöth käk cïk ke looi. ⁶Raan ci löc ku döc aci Wët Puöth Yam lëk koc ci thou, koc wäär ci Nhialic luk looi tēnë ke wäär pïr kek, cïmën ye yen luk looi tēnë raan ebën. Wët Puöth Yam ëci Jethu lëk ke rin bi wëiken pïr ë tök kek Nhialic.

⁷Të bi käk loi röt emën thök ebën aci thiök. Cökkë wepuöth ku rëerkë ke we tïr nhïim bäk lëu bäk röök. ⁸Këdit apeï käriëec ebën yiic ë nhïer bi ŋek-ŋek anhiar yepuöu apeï, rin na nhïar koc kök, ke yïn abi käreec yekë ke looi tēnë yï päl piny.* ⁹Lor raan bö paandu puön cïn yic tieel. ¹⁰Na ŋieec miöc juëc Nhialic ci yiëk yï muk, ke yïn adhil miöckä luöi apath bi yïn ke koc kök kony. ¹¹Të piöcc raan ë kamkun, ka dhil koc aa lëk wët ci Nhialic lueel. Ku raan kony koc kök adhil looi këya riel ci Nhialic gäm ye rin ee luoi kënë. Kuat kë ye raan looi ebën adhil looi bi alëec gäm Nhialic ë Jethu Kritho, raan la diik ku riel akölrëec ebën. Yenakan.

Wek aa gum rin ye wek koc ci gam

¹²Mäthkië, duökkë gëi rin arcem them ë we guömkë, duökkë tak lön kë loi rot kënë acie kë ci rot kaŋ looi. ¹³Mietkë puöth, wek aa gum ë dhël töŋ thön kek tēwäär ci Kritho guum thïn, rin yen abi ya miet piändun të le yen bën ke dieekde. ¹⁴Mietkë puöth të ye we lat rin ye wek Kritho buöth. Na loi kënë rot ke ŋieckë lön rëer Wëi diik Nhialic kek we. ¹⁵Na le raan gum ke cïi dhil gum rin awuöc ci looi ye yen näk ë koc, nadë ke ye cuär, ku ye raan aliäap ku ye rot cieek käk koc kök yiic. ¹⁶Këya, na gum rin ye yïn raan ci gam, ke yï duk guöp riöc, lec Nhialic rin ye yïn raan ë Jethu. ¹⁷Luk abi Nhialic guo looi tēnë koc emën, ku Nhialic abi luk kaŋ looi tueŋ tēnë kacke. Na jok Nhialic luk ë yo, ke luk abi dhil riel tēnë koc kēc Wët Puöth Yam bö tēnë Nhialic theek. ¹⁸Cïmën ci ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Käril aabi röt kaŋ looi tēnë koc la cök ku bi keek jäl kony,
na ye këya, yeŋö bi rot looi tēnë koc adumuööm, koc kuc Nhialic?”

¹⁹Koc gum rin yen kë wïc Nhialic tēnë ke, aa dhil röt thön Aciëŋden kë ci lueel ka bi looi, dhil tieëŋ nhom. Ku dhilkë la tueŋ ke loi kápath.

Wëët tēnē kœdīt ku riēnythii

5 ¹Yen ē raandīt, ku yen alēk kœdīt akut tō kamkun ē piāndiē ēbēn. Yen aci tē cī Krītho guum thīn tīŋ. Ku yen abi diik bī Nhialic nyuœoth rœm kek ye. ²Wek alēk ē puœu ēbēn. Calkē rôt aaye abiœk kœc ē Nhialic cī yen ke we kuany bāk ke kony. Wek aaciī Nhialic wīc bāk luœi kēnē looi ke cīt luœi cī we mac thīn. Duœkkē luœi kony wek kœc cī gam ye looi rin ariœp ē rot. Luœiœikē rin wīc wek ye bāk ke kony.* ³Duk rot loi ba kœc cī Nhialic tāau yīcœk ba ke kony aa cieny ciēt yīn ē bēny mec ke. Loi rot bī kœc cī gam yīin aa kiēt. ⁴Ku tē le Abiœŋdīt bēn ka bī we gām ariœpdīt diik cī ben kaŋ mār.

⁵Ku wek riēnythii yakē looi kē cī kœdīt lēk we. Ku week ēbēn wek kœc cī gam, wek aa dhil puœth aa lier ku yakē rôt dhuœk piny bāk kœc kœk ya luœi, rin yen ē kē ye athœr theœr wēl Nhialic lueel ēlā, “Nhialic aman nhiam ku ē dhēŋ gām kœc lir puœth.”* ⁶Dhuœkkē rôt piny Nhialic ril apei cœk bī we kony. Ku abi we jat nhial akœl le yen ye tak.* ⁷Duœkkē wenhiīm ye yīek kāk wiēckē ke apei, calkē alooi Nhialic, rin ee yen we tiit.

⁸Pālē rôt piny ku tiēerkē nhīim. Raan aterdun, ŋœrac ē la tēn, ku le tēn, aciī kœœr cī wāth wīc raan ciem. ⁹Rēērkē ke we ril ē gamdun yic. Duœkkē wētde gam, rin anjiekē miēthakun cī wētde gam pinynhom ēbēn, aa gum aya cīmēndun. ¹⁰Ku tē cī wek gum tēthin-nyœot, ke Nhialic nhīar ŋœ apei, yen cī we cœl bāk diikden akœlriēœc ēbēn rœm, rin ye wek tœk kek Krītho, abi kēriēœc ēbēn cœk tēnē we. Ku abi we looi bāk gamdun cī war ku cœl we aa ril puœth akœlakœl. ¹¹Bī Nhialic mec akœlriēœc ēbēn. Yenakan.

Muœth ciēen

¹²Wek aa tuœc athœr cī Thilath ŋœ kony, wāmāath path cī gam. Wek aa yœœk bāk riel gamdun yic, ku luœel lœn kē ca gœt ē dhēŋ Nhialic ayic, dhil wek rēœr thīn ē puœn la cœk.* ¹³Akut kœc cī gam Babilon, akut kœckuan cī Nhialic kuany aya ke ŋœ, ee we muœœth. Ku Marko, manhdiēn cī gam ē we muœœth aya.* ¹⁴Miāthkē rôt muœth kœc cī gam. Yen ē rœœk bāk rēœr ke dœœr ēbēn, wek kœc Krītho.

* 5:2Jn 21:15-17 * 5:5Kēŋ 3:34 * 5:6Mt 23:12; Lk 14:11; 18:14 * 5:12Luœi 15:22, 40

* 5:13Luœi 12:12, 25; 13:13; 15:37-39; Kol 4:10; Plm 24

Athör ë rou cï Pïter göt

Wët nhom

Athör dët cï Pïter göt aci gät koc juëc cï gam pan Athia. Wëtdit ë gët yen athöör, ee lön bik röt tiit käreç ye koc kök piöcc, wël ë koc thel käk ë bal yiic. Ku kë bi ke kony atö wët Nhialic yic, wët cï koc cï Jethu Bányda tñj ku piñkë wëtde piöcc.

Pïter ë gät athöör rin ye koc ye lueel lön cï Raan cï lóc ku dác bi ben dhuk piny-nhom. Aye Pïter lueel lön cï Raan cï lóc ku dác bi lac dhuk ayic rin acin raan wïc Nhialic bi mää, awic bi raan ëbën luçi käreç puöl.

Käk tñ thñ

Muöth tuej 1:1-2

Koc cï gam aa dhil pïr ke cït cöt ë Nhialic 1:3-21

Koc piöcc e lueth 2:1-22

Bën ciëen Raan cï lóc ku dác 3:1-18

1 ¹Yen Thaimon Pïter, alony ku ya atuny Jethu Krïtho, yen agët tënë we. Nhialicda raan luäk yo Jethu Krïtho, raan la cök path apeï, aci yo ku week yodhie gäm piöcc thön ë rienke. ²Wek aabi Nhialic nyuöth nhiërde apeï ku cöl we aala döör dët apeï, rin cï wek riel Nhialic ku Jethu Bányda njic.

Koc cï gam aa dhil pïr tẽ cït cöt ë Nhialic

³Jethu aci yo gäm käriëc ëbën ë ciëekde, käk wïcku ke bi yok ke pïr cït tẽ dhil koc cï gam pïr thñ. Kënë aci rot lëu rin cï yok Nhialic njic. Ku ë yen aci yo cöl buk diëekde ku piathde röm kek ye. ⁴Ku këya, Nhialic aci yo gäm miöc juëc thiek yiic apeï wäär cï thön yo. Tẽ luui wek ë ke, ke wek aa puut bei käjuëc ë koc rac ye koc kuc Nhialic yiëk kepuöth, käk ke rac. Ku këya, wek aabi pïr ciëekde yic. ⁵Rin cï Nhialic kakkä looi ë rienkua, themkë apeï bäk piath mat gamdun yic. Ku matkë njëëc ë Nhialic piathdun yic. ⁶Ku adhielkë them apeï bäk duöt ë rot ku gum mat thñ, ku piërkë cït tẽ wïc Nhialic ye thñ. ⁷Themkë apeï bäk koc kök nhiaar piäthkun ëbën ku nhiarkë Nhialic aya. ⁸Kakkä kek aa käpuöth wïc ke, ku na njiekkë Bányda Jethu Krïtho, ka bäk muk apeï wepuöth. Ku këne aci we bi cöl acit adakrööt cie piërden ye kuëc nhom. ⁹Ku raan liiu käpuöthkã tënë ye, athönj kek raan cï cöör cie daai, ku aci nhom mää lön cï adumuöömke laak wei.

¹⁰Këya, miëthakäi, themkë bäk pïr dhël ye nyuöcöth lön cï Nhialic we lóc ku cöl we bäk aa kacke. Na luçikë këya, ke wek aaci gamdun bi kañ puöl. ¹¹Ku këlä, Bányda ku ye Aluända, Jethu Krïtho abi we yiëk yic dët apeï bäk la bäányden akölrïëc ëbën yic.

¹²Këya, wek aaba ya tãk nhïim akölaköl bäk kakkä aa tak cök alon njic wek ke, ku cök alon cï wël yith cï ke piöcc tënë we teem wenhïim aya. ¹³Aya tak

ë yic ba we ya tak nhïim tē ɲot pïir yen. ¹⁴ Aɲiec lɔn bï yen guo liu pinyinhom rin aci Bānyda Jethu Krïtho lēk ya ayic. ¹⁵ Aba them apeï ba dhöl bï wek kakkä lōk aa tak, aköl le yen thou, looi.

Pïter ku atuuc kōk aaci lec Jethu tïŋ

¹⁶ Acie anyiköl takku ë path, yen yeku lēk we wäär ye ɲok jam tēnē we tē bï Bānyda Jethu Krïtho bēn dhuk pinyinhom kek rieldit apeï. ɲok aaci rielden cï yen rot waan bï ruel bï la diardiari tïŋ ë nyiēnkua. ¹⁷ ɲok aa ɲo tō thīn ë got nhom wäär leec Wāda Nhialic ye, ku looi bï rot waan bï ɲer apeï bï la diardiari. Tēwäär tō ɲok ë got nhom, ɲok aaci röl piŋ, röl bō nhial tēnē Nhialic ke lueel ēlä, “Kēnē ë Wēndiēn nhiaar, mit yen puŋu tēnē ye.” ¹⁸ ɲook nhïim guŋp, ɲok aaci röl kēnē piŋ ke bō nhial wäär rēer ɲok kek ye ë gon Nhialic nhom.*

¹⁹ Kēya, ɲok aaci diu wēl cï gōt theer, wēlke keye kōc kāk Nhialic tïŋ lēk kōc. Wēt kēnē athōŋ ke many dēp muŋŋth yic. Ee dēp yet bï piny bak, ku ruel Krïtho ë dēp wepuŋth cimēn ye ciēer bak piny ruel bēi pinyinhom. Ee kēpath yen abāk looi tē tēu wek wepuŋth kāk keye kē ke piŋŋc. ²⁰ Kē lēukē bak deet yic apeï, ee lɔn acin raan lēu ye bï kāk ye Nhialic nyuŋth kōc kākke tïŋ, kāk cï ke gōt athōr theer yiic, teet yiic rielde ë rot. ²¹ Rin acin raan kāk Nhialic tïŋ cï wēt Nhialic kaŋ lēk kōc rielde ë rot. Ee Wēi Nhialic yen ë kōc kāk Nhialic tïŋ cōk nhïim tē lueel kek wēt bō tēnē Nhialic.

Kōc piōōc ë lueth

2 ¹ Wāthēer kōc aa lueth keye ye lueel lɔn ye kek kōc kāk Nhialic aake cï tuŋl kam kōc, ku kēlä, kōc piōōc ë lueth aabi tuŋl kamkun aya. Aabi piōōc wēl lueth bï gam rac kōc puŋth. Ku kōc piōōc ë luethkā aabi kuc lɔn cï Raan cï lɔc ku dɔc ye Bēnyden yen cï ke waar adumuŋŋm yic. Ku luoiden, aabi kek kē rēc ke guo ɲok thīn. ² Kēlä aya, kōc juēc ë Nhialic aabi piōōcden rēec kēnē buŋŋth yic, ku rin kārēc yekē ke looi, kōc aabi kuŋc aa jam dhēl yic cï Nhialic nyuŋth kōc. ³ Rin wic kek wēu juēc tēnē we kek kōc piōōc ë luethkā, aabi we muŋr anyikōl yekē keek tōr. Ku tēthēerɲon agut ēmēn, Nhialic bï luŋŋden looi ku yen bï keek rac, arēer ke cï rot guiri bï keek tēm awuŋc.

⁴ ɲen aluel kēnē rin Nhialic akēc atuucken nhial puŋl wäär looi kek adumuŋŋm. Aaci bēn piēer muŋŋth yic tēthuth mec yic apeï ke cï ke rek, ke tit aköl bï yen luŋdit looi tēnē ke. ⁵ Ku kēlä aya, Nhialic akēc kōc theer wäär kuc ye pinyinhom bēn puŋl. Aci piny bēn cɔl abor bï kōckā mou ēbēn. Ee Noa raan wäär kōc lēk dhēl la cōk yen aci bēn kony kek kōc kōk kadhōrou.* ⁶ Ku Nhialic aya aci gen Thodom ku Gomora bēn tēm awuŋc, ku cuēny ke bīk aa col kek kōc ku kāk tō thīn ēbēn. Kēnē aci Nhialic looi bï kōc nyuŋth kē bï rot looi akōldä tēnē kōc cï kuc ē wētde.* ⁷ Ku yeen aci Lot bēn kony, rin ye Lot raan path man kārēc ye kōc kōk ke looi.* ⁸ Tēwēn rēer raan puŋth kēnē ë kamken, ēcie puŋu ye miet akōlaköl tē tïŋ yen kārēc ye looi. ⁹ Cīt lɔn cï Bāny kakkä looi, aye nyooth lɔn aɲic tē bï yen kōc path kuŋny thīn kāk gumkē ke yiic, ku tēm kōc rēc awuŋc akōlaköl yet aköl luŋdit, ¹⁰ kōc ke looi kāk ë bal la biŋ ye guāpken ke wic ku kueekē bāny Nhialic.

* 1:17-18Mt 17:1-5; Mk 9:2-7; Lk 9:28-35 * 2:5Cäk 6:1-7:24 * 2:6Cäk 19:24

* 2:7Cäk 19:1-16

Koc piöoc ë luethkä aa ril nhïim ku aa puõth lac thöök, ku aacie jak puõth tã nhial ye theek, aa yekë ke läät. ¹¹Na cok atuuc Nhialic la rieldit apeï tënë ke, aacie koc piöockä ye läät Nhialic nom.

¹²Koc piöoc luethkä, aa kãk wïc piãthken ke kek aa yekë ke looi ë path cïmën lääi cie tak. Këya, aa kãñ dhöl yiic ë path ke cïn yiny peth dhël kek keyiic, ku cik ke kãñ deet yiic. Ku këya, aabi Nhialic nõk cïmën dhie ye raan lãn tã thïn ye nõk dõm ku nõk.

¹³Koc piöoc luethkä kãrec looi tënë koc kõk, aabi luõï kãrec aya. Rin keek aa puõth miet tã looi kek kãrec. Ku miet piãnden ayeke yök tã mith kek ku dëkkë ku loikë kãk bal cok aköl ë path. Ku këlã, aa yãr guõp bëï tënë we tã looi kek kãreckä ke we mith ë tøk ke ke. ¹⁴Keek aa rëer ke wïc diäär, ku aacie kõõc wïc wïc luoi kãrec. Ku keek aa koc cïi gamden ril tënë Jethu muõr bïk adumuõm looi. Ku keek aaci dît ë puõu ñiëc. Ku keek aabi Nhialic tẽm awuõc rin kãrec yekë ke looi. ¹⁵Aaci luoi kãpath puõl ku dhukkë dhël jãñrac. Aaci tã ye Balaam wën Biõr luui thïn buõth yic, raan wãär nhiaar wëu ye ye riõp bi kãrec looi. ¹⁶Ku Balaam aci Nhialic bën mãt apeï rin kãrec cï looi. Akajade aci bën jam cïmën ë raan, ku pëen Balaam bi cïi ë luui cïmën raan ci muõl.*

¹⁷Kockä aa cit wër ci döu ku aa cit athõõr, ye yom kuaath ë path. Nhialic aci tẽcol thuth yic tẽn koc piöoc luethkä looi tënë ke. ¹⁸Keek aa jam ë nhiaam wël cïn kẽ ye kuany thïn. Ku aa luui kãk ë bal bi kek koc deep, koc puoc gam puoc jãl tënë koc kẽc wët Nhialic gam. ¹⁹Ayekë lëk kockä lãn bi kek nhïim lãau lõõñ juëc ye koc ci gam ke theek, ku keek nhïim aa loony kãrec yekë ke looi, rin raan ë ya alony kãrec ye looi kãrec ci ye rum puõu ye rac. ²⁰Na koc ci kãk tã pinyhom, kãk koc cõl ayik kepuõth luoi kãrec puõl, rin ci kek wët Bãnyda ku ye Aluãnda Jethu Kritho ñic, ku na benkë luoi kãrec dhuõk ë pinyhom, ka jõl rëec apeï abik tẽwãär kẽc kek Jethu ñic waan thok. ²¹Ee bi ñuëën apeï tënë ke tënë kẽc kek dhël la cok kãñ ñic, ku benkë kuëc lõñ ci Nhialic lëk ke. ²²Kë ci rot looi tënë ke aye nyooth lãn wël ye kãñ lueel ëlã yith, “Jõñ ë ñok dhuõk,” Ku, “Dir baai ci deñ lók ë rot ben daal tiõk yic.”*

Jethu abi ben dhuk

3 ¹Kockiën nhiaar, kënë athõr dët ye athõr rou ca ben gät we. Athõrkä yiic ëbën, aca them ba we bën lëk kãk ñiëckë ke, rin bi wek wenhïim tãau thïn bãk aa tak apath. ²Awiëc bãk wël ë Nhialic ci koc kãk Nhialic tĩñ lueel wãthëer, ku cï Bãnyda ku Aluãnda, cõl aye atuuc lëk koc, aa tak.

³Wët tuen bãk kãñ deet yic ë lãn tã le nĩn akõl lundit thiõk, ke koc kõk rëc, koc ke looi kãk wïc piãthken kepëc aabi tuõl. Ku keek aabi we aa bui. ⁴Ku luekë, “Aci Jethu thõn lãn bi yen bën ku luekë, ye yic? Yen ako? Wãrkuan dît aaci thou wãthëer, ku keriëc ëbën aõot cit tẽthëer wãär cek Nhialic piny.” ⁵Ku aluelkë këya rin ci kek nhïim riel bïk yic cïi gam, yic ci Nhialic nhial ku piny cak wãthëer ë wët lueel ë path. Wẽtden ci lueel aci piny cõl atul pĩu yiic, ⁶ku Nhialic aci pĩu looi aya, pĩu aboor bi yen ke piny kënë rac. ⁷Ku nhial ku piny tã thïn ëmën, aaci Nhialic wët lueel aya lãn bi kek rëer thïn yet akõl bi yen ke rac. Ku ee mac yen abi ke rac. Aa mac ke rin akõl bi yen ke luk

looi ku rec kɔc cïi wëtde ye gam. ⁸Duökkë nhïim mär ë kënë kockiën nhiaar. Acïn kënë wäac tēktēk Nhialic yic ë kam akāl tōk ku ruōōn tiem tōk, aa thōŋ kedhie karou tēnē ye. ⁹Nhialic acie gāau bī kē cī thon bī looi cōl aloi rot cōk alon ye kɔc kōk ye tak kēya. Alir puōu kek we, rin acïn raan wic bī rac, awic bī kɔc ēbēn kepuōth wel wei adumuōōmken yiic ku dhukkē tēnē ye.

¹⁰Ku Bēny abī bēn akōl cīn raan ŋic ye, cīmēn dhie ye cuār ye looi kēya. Ku akōl kënë arōōldīt apei abī rot looi, ku kāk tō nhial aabī riāāk, aabī mac rac, ku piny kek kāk tō thīn aabī dēp ēbēn bīk liu. ¹¹Ku cīt lōn bī kājuēckā ēbēn rac kēya, ke we ye kɔc bī yiēndē ēmēn? Wek dhil pīr pīr la cōk ë Nhialic nhom, ¹²tē rēer wek ke we tit akōl bī Nhialic luk bēn looi tēnē kɔc ë piny-nhom, ku luōōikē apath bī akōl kënë lac bēn. Akōl kënë yen akōl bī mac dēp ku rec nhial, ku atuōc abī kāk tō nhial lēēŋ. ¹³Ku yōk kɔc cī gam, titku nhial ë yam, ku piny ë yam wāar cī Nhialic ke thon bī kɔc la cōk, la pīr thīn tēcīt tē wic Nhialic ye.

¹⁴Kēya kockiën nhiaar, tē rēer wek ke we tit akōl bī Nhialic luk looi tēnē kɔc piny-nhom, wek aadhil luui apei bī week yōk ke we ë kɔc la cōk cīn gup adumuōōm, ku lak dōōr ke ye. ¹⁵Tiēŋkē lier puōu Bānyda ke cīt dhēl bī kɔc kony kāk rec keek yiic. Yen ë kënë cī Paulo, raan nhiarku cī gam cīmēnda we gāt ë ŋiēc kāŋ cī Nhialic yiēk ye. ¹⁶Kēlā aya, Paulo acī ŋiec gāt rin ë kākka athōr yiic ēbēn cī tuōc kɔc cī gam. Ku athōrkā aala yiic kōk ril yiic cie deet. Ku aacīi kɔc ë piōōc, kɔc kuc kāŋ koor gamden ye teet yiic apath, cīmēn ye kek wēl kɔc theer ë Nhialic kuōc piōōc aya. Ku kēlā, aa kē rec ke bēi tēnē ke ë rōt.

¹⁷Ku wek kockiën nhiaar, wek aa ŋic ë kënë theer. Tietkē rōt apath bī kɔc kuc yithkā we cīi mär ë piōōcden ë lueth, bāk jāl dhēldun la cōk rēer wek thīn. ¹⁸Ku wek aa dhil la tueŋ akōlakōl ke we ŋic nhiēr ku lier ë puōu Bānyda ku ye Aluāŋda, Jethu Krītho, ku juakkē ŋiēcēdun tēnē ye. Bī ya leec ēmēn ku akōlriēc. Yenakan.

Athör tueŋ cĭ Joon gŏt

Wēt nhom

Athör tueŋ cĭ Joon gŏt ala yic wĕl dĭt karou kek ke gĕt yen athöör, tueŋ ě wĕt bĭ yen kȃc rĭeĭ puŏth bĭk aa rĕēr ě tȃk kek Nhialic ku Wĕnde Jethu Krĭtho. Ku dĕt, ee wĭc Joon bĭ kȃc cĭ gam cȃl atĭr nhĭim piöcc ě lueth bĭ gam kĕnĕ rac. Piöcc kĕnĕ acie rȃm kek kȃk ě Jethu Wĕn ě Nhialic. Kuec ě piöcc kĕnĕ, yen acĭ Joon ŋĭec teet yic lȃn Jethu Krĭtho ě ye raan ayic, ku acĭ nyooth lȃn raan cĭ Jethu gam ku nhĭeer Nhialic, ka dhil kȃc nhiaar ěbĕn.

Käk tŏ thĭn

Wēt Nhom 1:1-4

Nhialic ee Ruel 1:5–2:29

Mĭth Nhialic ku mĭth jȃŋrac 3:1-24

Yic ku lueth 4:1-6

Käk ye looi rin ě nhĭēr 4:7-21

Gam ril apei 5:1-21

Wēt ě Pĭr

1 ¹Wek aa gät wĕt raan yen cĭ Wĕt Nhialic lĕk kȃc, ku yen cĭ kȃc gȃm pĭr akȃlriĕcc ěbĕn. Yen ě tŏ thĭn theer kĕc kĕriĕcc ěbĕn cak. Ku ěmĕn yȃk aaacĭ wĕlke piŋ, ku yĕen acuk tĭŋ nyiĕnkua. Acuk tĭŋ, kȃk cĭ looi aa cuk tĭŋ ku acuk gȃt cĭenkua. ²Acĭ Nhialic cȃl aye raan. Acuk tĭŋ ku wek aa lĕkku yic cuk tĭŋ. Alĕkku we lȃn raan kĕnĕ yen ě pĭr akȃlriĕcc ěbĕn yiĕk kȃc, ee tŏ thĭn wätheer ku yĕen ě rĕēr kek Nhialic Wäda, ku acĭ Nhialic nyuŏth yȃ. ³Kĕya, raan cuk tĭŋ ku piŋku wĕlke, yen ě raan lĕkku we, rin bȃk rȃt mät yȃ aya bȃk la gam tȃk kek yȃ. Ku gamda yȃdhie atŏ tĕnĕ Wun ku Wĕnde Jethu Krĭtho. ⁴Wek aa gät kȃkkä rin bȃk rȃt mät yȃ gamda yic rin bĭ mĭet piānda dĭt apei.

Nhialic ee Ruel

⁵Ku wĕt cĭ Jethu lĕk yȃ ku yen lĕkku we ěmĕn akĭn. Nhialic apath, ala guŏp wic, acĭt ruel, ku acĭn acuȃl. ⁶Na yeku lueel lȃn cĭ yȃk rȃt mät tĕnĕ Nhialic ku ŋȃt yȃ ye luui kȃrec, ke wĕt luelku acie yic. Ku aye kȃkkuan yeku ke looi nyuŏth lȃn cĭ yȃk kuec yiny Nhialic. ⁷Ku na yeku luui kȃk wĭc, ke yȃk aatŏ ruel yic cĭmĕn tŏ Nhialic ruel yic, ke yȃok aabĭ yȃyiic mat, ku thon Wĕnde Jethu abä adumuŏmkua laak wei ěbĕn yȃgup.

⁸Na yeku lueel lȃn yȃk acĭn gup adumuŏm, ke meth yen aye yȃk rȃt math, ku yȃok aa kuc yiny cĭ Nhialic nyuŏth yȃ. ⁹Ku na lĕkku Nhialic lȃn cĭ yȃk

* 1:1Jn 1:1 * 1:2Jn 1:14

kārec looi, ka pël kārec cuk looi piny ku wuuny ke wei yogup buk ben aa kōc path tēnē ye, rin aci lueel lōn bī yen kārackua aa pāl piny, rin kē ye lueel aye dhiel looi akōlakōl. ¹⁰Ku na luelku lōn kēc yok adumuōōm looi, ka yeku lueel lōn ē Nhialic yen ē lueth lueel, ku yook aa kēc wētde gam.

Raan cī lōc ku dōc ē yō kony

2 ¹Wēt gāt yen we athōōr miēthkiē, ee wēt bāk kārec cī ye looi. Ku na le raan lui kērac kamkun, ke yok aala raan Nhialic thiēc ē rienkua bī kārackua pāl piny. Raan kēnē ē Jethu Krītho cīn kē dak yeguōp ē Nhialic nyin. ²Yen ē raan cī thou rin bī adumuōōmkua pāl piny. Acie adumuōōmkua ē rōt kek ye Nhialic ke pāl piny ē wētde, aaye ke pāl piny agut adumuōōm kōc pinyhom ēbēn aya.

³Dhēl ye nyuōth lōn ŋic yok Nhialic ayic, ee wēt nadē ke yō thek lōōŋke. ⁴Na ye raan lueel ka ŋic Nhialic, ku acī lōōŋken cī lēk kōc thek, ke lueth yen aye lueel ku akuc kāk ē yith tēnē Nhialic. ⁵Ku raan luui kē cī Nhialic lueel, ke nhiērde acī thok bī kaŋ dak tēnē Nhialic. Ee kēya, kēn yō nyuōth lōn ye yok tōk kek Nhialic akīn, ⁶na ye raan lueel ka cī yeyic mat ke Nhialic, ka dhil a luui cīmēn wāār ye Jethu luui.

Lōŋ Yam

⁷Ke week kōckiēn nhiaar, wēt gāt tēnē we acie lōŋ yam. Ee lōŋ tōŋ yōn cāk piŋ yōn jōk wek met tēnē Jethu.* ⁸Kēya, lōŋ gāt we kēnē ala yic wēt ē yam, rin dhēl cī Jethu pīr thīn aci nyuōth yō wēt ē yen yam, ku aye piērdun nyuōth aya lōn yen lōŋ yam rin kārec aaci dhuk piny, rin ruel Nhialic aci nyuōth.

⁹Na le raan ye lueel lōn luui yen ruel Nhialic yic, ku ē kam awēn, ke man raan cī gam, ke raan kēnē aŋot rēer muōōth yic agut ēmēn. ¹⁰Kōc ē kōc cī gam nhiaar kek aa kōc pīr ruel Nhialic yic, ku abī ke cōl acīn kērec loikē. ¹¹Ku kuat raan man raan cī gam, acit raan tō muōōth yic kuc tēn le yen thīn. Rin cī muōōth ye cōl acī piny tiŋ.

¹²Wek kōc cit miēthkiē, wek aa gāt athōr kēnē, rin aŋicku Nhialic aci kārec pāl piny tēnē we, rin Raan cī lōc ku dōc.

¹³Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt, rin wek aa ŋic raan tō thīn theer ke piny kēc cak.

Wek kōc puōc gam, yēn agēt tēnē we rin cī wek jōŋrac göök.

¹⁴Wek aa kōc cit miēthkiē, wek aa gāt wēlkā rin cī wek aa kōc cī Nhialic Wāda ŋic.

Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt rin wek aa ŋic raan tō thīn theer ke piny kēc cak.

Wek kōc we puōc gam, wek aa gāt ē rin cī wek wēt Jethu gam apei, ku bī wēt Nhialic arēer wepuōth akōlakōl, ku week aaci jōŋrac göök.

Duōkkē kāk pinyhom ye nhiaar

¹⁵Duōkkē ke ye nhiaar dhōl kōc rec pīr tō pinyhom, duōkkē ke ye nhiaar kāk pinyhom. Rin raan nhiaar kāk tō pinyhom, acī lēu bī Wāda Nhialic

* 2:7Jn 13:34

nhiaar aya. ¹⁶Dhöl rec kəc tō pinynhom cīt emēn ye kəc luui kē nhiaarkē wickē, ku yekē nhiaar kē cīk tīj, ku yekē nhiam kajuēc tō tēnē ke. Dhōlkā aa dhöl pīr pinynhom. Aacie bēn tēnē Nhialic Wāda. ¹⁷Piny kēnē aya, aci Nhialic jock bī rac kek kacken nhiaar ye, ku raan kē wic Nhialic looi ē pīr akōlriēc ēbēn.

Raan ater Raan cī lōc ku dōc

¹⁸Miēthkiē, thōk ē piny aci thiōk. Acuk lēk we theer lōn bī raan ater Raan cī lōc ku dōc tīc. Acāk tīj kəc ater Raan cī lōc ku dōc juēc aaci tuōl. Wēt kēnē, aye nyuoōth ē yic lōn cī thōk piny thiōk. ¹⁹Kockā, aake rēer ke ʔo ē tōk, ku aaci jāl emēn. Keek aake kēc kepuōth māt ʔo ē yic alanden, diēt aa ʔuōt ke rēer kek ʔo. Jalden ē ye nyuoōth wēt kēc kek kepuōth māt ʔo.

²⁰Ku wek aa kəc ye Nhialic Wēike tāau wepuōth, ku kēya, yen aci wek kāk yith ʔic wedhie. ²¹Yen aci gēt tēnē we rin ye ʔen ye lueel lōn cīi wek yic Nhialic ʔic. Yen agēt tēnē we rin wek aa ʔic yiny ē Nhialic. Ku rin ʔic wek ye acin luenh tō yiny ē Nhialic yic.

²²Ye raan yīndē yen alueeth? Ee raan ye lueel, Jethu acie yen Raan cī lōc ku dōc. Raan cīt kēnē, ee raan ater Raan cī lōc ku dōc, ku ē Nhialic Wāda kek Jethu Wēnde kek aaci yen ke kuc. ²³Na le raan tōj kuc lōn cīi Jethu ye Wēn Nhialic ka ril yic apeī tēnē ē raan kēnē bī mat kek Nhialic Wāda. Ku na cī gam lōn ye Jethu Wēn Nhialic, ka bī mat kek Nhialic Wāda.

²⁴Yakē wēt Nhialic wāar yen cāk gam muk wepuōth akōlakōl. Na muōkkē wēt wāar cī lēk we wāar mēt wek rōt Jethu, ke wek aabi pīr ke we ye tōk kek Jethu ku Nhialic Wāda. ²⁵Ke ʔook aabi pīr akōlriēc ēbēn pan Nhialic cī Jethu ʔo thōn bī yiēk ʔo.

²⁶Wek aa gāt rin wēt kəc we them bīk we muōr. ²⁷Ku week aaci Jethu yiēk Wēi Nhialic, ku rin rēer Wēike ke we, ke wek aaci ben wic raan dēt piōōc we. Ku Wēi Nhialic ē we piōōc kēriēc ēbēn, ku piōōc we yiny cīn yic lueth. Kēya, wek aaya ʔōōk bāk aa mat ke Jethu tēcīt tē cī Wēi Nhialic we lēk thīn.

Mīth ē Nhialic

²⁸Wek aaya ʔōōk aya miēthkiē, bāk aa rēer ke we mēt kek Jethu. Rin na ben la bēn pinynhom, ke ʔook aaci gup bī riōōc buk rōm kek ye.

²⁹Ee kēya, cīt mēn ʔic wek ye lōn le Raan cī lōc ku dōc cōk. Kēya, aṇieckē aya na ye raan kē la cōk looi, ka cī ya manh ē Nhialic.

3 ¹Takkē wenhūim yen kē cī Wāda Nhialic luōi ʔo rin nhiērdēn rēer kek ʔo, ee kē nhiēer yen ʔo apeī, abi ʔook cōl aaye miēthke, ku ē yic alanden ʔok aaci ya miēthke. Ku wēt kuc thān pinynhom ye, lōn ye ʔok mīth Nhialic, ee rin kuc kek Nhialic. ²Wek kockiēn nhiaar emēn, ʔok aaci ya mīth Nhialic. Ku aṇot kucku tē bī ʔok yiēndē thīn akōldā. Ku yeen aṇicku, tē le Raan cī lōc ku dōc dhuk pinynhom, ke ʔok aabi ciēt ye, rin abuk tīj ē yic, ye yen ʔa. ³Ku week, raan ye ʔōōth lōn bī yen ciēt Jethu, ka dhil yeguōp wuōōny wei adumuōōmke bī rēer ke la wic, cīmēn Raan cī lōc ku dōc cie adumuōōm ye looi.

⁴Kuat raan la tuej ke loi awuōc Nhialic nyin, ee Nhialic ku lōōjke kek aaye dhöl yiic. ⁵Aṇieckē, kēn bīi Raan cī lōc ku dōc pinynhom, ee lōn bī

adumuõmkua bën wuõõny wei yogup, ku yen nhom acie adumuõõm ë looi acin.*

⁶Këya, tẽ cĩ raan rot mat kek Jethu, ka cĩi adumuõõm looi akolaköl, ku raan adumuõõm looi akolaköl aye nyuõõth lõn kuc yen Raan cĩ lõc ku dõc alanden.

⁷Wek miethkië, tiëerkë nhĩim, bĩ ciën raan ruëny we. Raan ye looi ë këpath ala cõk cĩmën le Raan cĩ lõc ku dõc cõk. ⁸Ku raan awuõc looi akolaköl ë raan jõgrac, rin jõgrac acã awuõc looi tẽwäär ciek ë piny. Ku Wën Nhialic acĩ bën pinynhom bĩ kẽ cĩ jõgrac looi bën rac.

⁹Acin raan ya manh Nhialic ku ɲot ye luui kãrec. Rin pĩr Nhialic atõ yeguõp. Acie awuõc looi akolaköl, rin ye yen manh Nhialic.

¹⁰Ku kën mĩth Nhialic ku mĩth jõgrac nyuõõth akĩn, kõc cie luui kãpath, ku kõc cie miethakën ye nhiaar, aacie mĩth Nhialic.

Nhiarkë rõt kamkun

¹¹Kënë yen ë wët cãk piŋ nyin yic wäär mët wek rõt Raan cĩ lõc ku dõc, lõn dhil yõk rõt aa nhiaar kamkua.* ¹²Këya, duõkkë rõt thõŋ raan yõn cõl Kain, raan luui kãk jõgrac cĩ mënň nõk. Yenõ kën nẽk mënňh? Kën nẽk yen mënňh Abel ë wët ë mënňh luui kãk la cõk ku yeen ë luui kãrec.* ¹³Këya, duõkkë gẽi miethakãi tẽ mën kõc ë pinynhom we. ¹⁴Anicku alanden lõn yõk aa yõ cĩt kõc cĩ thou, ku emën yõk aa rëër pĩr akõlriëc ebën yic, kënë ayeku ɲic rin emën yõk anhiar wãmãthakua kõc cĩ gam. Na ye raan cĩi wãmënňh nhiaar ka ɲot rëër ke cĩt raan cĩ thou.* ¹⁵Ku tẽnë Nhialic, raan man kõc kõk athõŋ kek raan cĩ raan dët nõk, ku anieckë raan kõc nõk acin pĩr akõlriëc ebën pan Nhialic tõ kek ye ë yic. ¹⁶Nhiër ayeku ɲic kělã, Jethu acĩ rot cõl anak rin bĩ yen yõ waar adumuõmkua yiic, aye nyuõõth lõn nhiër yen yõ. Ku këya, yook aya yõk aa dhil rõt cõl anak rin miethakãi kua.

¹⁷Këya, cĩmën na ye raan la kãŋ ku tiŋ mënňh dët cĩn kãŋ ku kueec bĩ cĩi muõc, ka cĩi lëu bĩ lueel lõn nhiër yen Nhialic. ¹⁸Wek miethkië acuk bĩ ya lueel ë path yothook lõn nhiër yõk rõt kamkua, yõk aa dhil rõt kony kamkua kãk yeku ke looi yiic. ¹⁹Na cĩt nhiër nhiër yõk rõt ë kënë, ka buk jal ɲic ayic lõn yõk aa kõc Nhialic, ku cuk ben aa diër. ²⁰Na ye kãk yeku ke looi yõ cõl aaye kõc rac, ka dhilku ɲic lõn tẽktẽk Nhialic awäär tãktãkda, anic keriëc ebën ë cõk.

²¹Wek kackië, na cĩi kãk yeku ke tak ye lëk yõ lõn ye yõk kõc rac, ke yõk aacĩi gup bĩ ya riõc tẽ rõõk yõk tẽnë Nhialic. ²²Ku abĩ yõ gãm kuat kãk cuk thiëc, rin ë kẽ cĩ lueel yen ayeku looi. Ku yõk aa pĩr dhelden miet puõu yic. ²³Kẽ cĩ Nhialic lëk yõ ë lõn buk la gam tẽnë Wënde Jethu Krĩtho, ku yõk aa dhil rõt nhiaar kamkua, cĩt tẽwäär cĩ yen ye lëk yõ thĩn.*

²⁴Kuat raan loi kẽ wic Nhialic acĩ rot mat kek Nhialic, ku Nhialic ë rëër kek ye. Ku tẽ ye yõk ye ɲiëc thĩn lõn cĩ Nhialic rot mät yõ, ee Wëiken cĩ gam yõ.

Wëi yic ku wëi lueth

4 ¹Wek kockiën nhiaar duõkkë wët raan ye lueel lõn le yen ke wëi ë guõ gam, kaŋkë wëtde tak yic apath bãk ɲic lõn tõ Wëi Nhialic yeguõp alanden, rin cĩ alueth kãŋ tiŋ thiëi pinynhom ebën. ²Tẽ lëu bĩ yĩn raan rëër

kek Wëi Nhialic ñiec thïn akïn. Ee raan ye lueel lön Jethu Krïtho aci bën piny-nhom ke cït raan, Wëi Nhialic arëër kek ye.

³Kuat raan kuc kăkkă acïi rëër kek Wëi Nhialic, ee riel jöŋ ater Raan cï lóc ku dōc yen arëër kek ye. Yen wäär cāk piŋ lön bï yen bën, aci bën, arëër piny-nhom ëmën.

⁴Ku wek miëthkië, wek aa kōc Nhialic, ku wek aacïi jai piöōc ë kōckă. Wek aacïi jai piöōc kărec rin rëër Wëi Nhialic kek we, ku yen aril tēnë jōŋrac yen mac kōc kuc Nhialic piny-nhom. ⁵Aluethkă aa kuc Nhialic. Kăk yekë ke lueel aa kăk ye kōc kuc Nhialic ke lueel. Ku kōc kuc Nhialic aa wëtden gam. ⁶Ke yook kōc cï gam yōk aa kōc Nhialic. Ku kuat raan ñic Nhialic ë pišōcda gam, ku kōc kuc Nhialic aacie pišōcda ye gam. Ku ë yen tē ye yōk kōc rëër Wëi Nhialic kegup ñiec thïn, ku kōc rëër jōŋrac kōc ruëñy kegup.

Nhialic ee Nhiër

⁷Ke week kōckien nhiaar, yeku rōt nhiaar ë kamkua, rin ë Nhialic yen yō cōl anhiar kōc kōk. Kuat raan kōc kōk nhiaar, aye nyuōth wët ë yen manh Nhialic ë yic ku aŋic Nhialic. ⁸Ku raan cïi kōc kōk ye nhiaar akuc Nhialic, rin Nhialic ë nhiër. ⁹Ku Nhialic aci nhiërde nyuōth yō rin aci Wënden tōk cōl abō piny-nhom ë tēn, rin buk pïr alanden ë rienke. ¹⁰Nhiër ë yic aacie wët bï yōk Nhialic nhiaar, ee lön nhiëer Nhialic yō, ku kēnë yen aci yen Wënde tuōc ë piny-nhom bï bën thou rin bï adumušōmkua pāl piny. ¹¹Ke wek kackië, na ye Nhialic kē nhiaar yō apei kēlă, ke cie yic buk rōt aa nhiaar kamkua?

¹²Acin raan cï Nhialic kaŋ tïŋ, ku na nhiarku rōt kamkua ke Nhialic abï ya mat kek yō, ku nhiërde abï rot a lušï yō tēcït tē wïc ye.* ¹³Yok aaci Nhialic yiëk Wëike, ku buk aa ñic kēya lön cï yōk aa tōk kek ye, ku yeen ë tōk kek yō.

¹⁴Ku acuk tïŋ, ku yen ayeku lëk kōc aya, lön cï Nhialic Wăda Wënde tušōc piny-nhom bï raan ëbën bën lušk. ¹⁵Na ye raan lueel lön ye Jethu Wën Nhialic, ke Nhialic aci mat kek ye ku aci mat kek Nhialic. ¹⁶Ku nhiërde tēnë yō acuk ñic ku gamku.

Nhialic ee nhiër. Ku na ye raan Nhialic nhiaar ku kōc kōk, ka cï mat kek Nhialic, ku mët Nhialic kek ye. ¹⁷Nhiërda ë la cōk tē cïi yōk gup ye rišōc akōl luŋdüt, rin yōk aa pïr piny-nhom tēcït tēwäär pïir Jethu thïn.

¹⁸Kuat raan tš nhiër yepušu acin kē ye yen rišōc. Rin nhiër ë yic, ee rišōc cuop wei. Kōc aa rišōc tē ye kek ye tak lön bï ke tēm awuōc, ku raan ë rišōc acïi nhiërde la cōk.

¹⁹Kēnë yō yiëk riel buk Nhialic nhiaar ku kōc kōk, ee rin cï yen yō kaŋ nhiaar. ²⁰Ku na le raan ye lueel ka nhiaar Nhialic, ku ë kam awën ke man menhkën cï gam, ke raan kēnë ë lueth yen aye lueel. Rin acïi lëu bï raan Nhialic nhiaar, Nhialic kēc kaŋ tïŋ, ku cïi raan nhiaar, raan ye tïŋ akōlakōl. ²¹Ke yook, yōk aa dhil kōc nhiaar aya, rin yen kē cï Nhialic lëk yō buk aa looi. Aci lueel kuat raan nhiaar Nhialic adhil kōc nhiaar aya.

* 4:12Jn 1:18

Gam tēnē Manh ē Nhialic

5 ¹Kuat raan ye gam lōn Jethu yen ē Raan cī lōc ku dōc, ke raan kēnē ē manh Nhialic. Ku na yeku nhiaar raan yen Wāda, ke yook aa dhil miē-thke nhiaar aya.

²Ayeku ŋic alanden lōn nhieer yōk mīth ē Nhialic, tē nhieer yōk Nhialic ku yeku looi kuat kē ye lēk yō buk looi.

³Yen ē jam kēlā, rin na nhiarku Nhialic ayic, ke yōk aa dhil kāk cī lēk yō looi. Kākkā aaciī yiic ril buk ke looi.* ⁴Rin kuat manh Nhialic ala riel bī kuc dhōl kōc kuc Nhialic, ku alēuku buk looi rin cī yōk la gam tēnē Jethu. ⁵Acīn raan dēt la riel bī kuc dhōl kōc kuc Nhialic, aa kōc la gam tēnē Jethu kapēc lōn ye yen Wēn Nhialic.

⁶Ee yeen Jethu Kritho, yen aci bēn pinyinhom, ku yeen aci Joon raan kōc muōc nhīim bēn muōc nhom ē pīu. Acie miōc nhom yen cī rot looi ē rot, yeen aci bēn nōk rienkua. Ku aye Wēi Nhialic nyuōth yook lōn ye wēlkā yith. Rin Wēi Nhialic yen ē kōc nyuōth kēn yic akōlakōl. ⁷Ala kaŋ kadiāk ye nyuōth yō ye Jethu ŋa.

⁸Kākkā kadiāk, Wēi Nhialic, miōc ē nhom, ku nāākde, keek kadiāk ēbēn ē tōk yen ayekē nyuōth.

⁹Na ye kōc jam kāk cik tīŋ ku gamku wēt luelkē, yeŋō cīi yōk kāk cī Nhialic nyuōth yookkā ye gam? Aa dhil ē gam, rin kāk ye Nhialic ke lueel aa dīt apei tēnē kāk ye raan ke lueel, ku wēt jīēm yen kēnē, ee Wēnde yen aye yen jam tēnē yō. ¹⁰Kēya, na ye raan cī gam, ka dhiel ŋic ē cōk lōn ye Jethu Wēn Nhialic, ku adhil ŋic alanden lōn kāk cī Nhialic nyuōthkā aa yith. Ku raan cie kē cī Nhialic lueel ye gam, ka ye lueel lōn ye Nhialic alueeth. Rin akēc wēt cī Nhialic lueel rin Wēnde gam. ¹¹Kēnē ye cōl aŋicku lōn kē cī Nhialic lēk yō ē yic, ee rin cī yen yō yiēk pīr akōlriēc. Ku pīr kēnē ayeku yōk tēnē Wēnde.* ¹²Ee kēya, kuat raan cī mat kek Wēnde ka bī pīr akōlriēc yōk. Ku raan cī jai Wēn Nhialic, ka cīi pīr akōlriēc ēbēn bī kaŋ yōk.

Thōk ē wēl

¹³Wek aa gāt, wek kōc cī riel Jethu gam, ke ye Wēn Nhialic ku bāk ŋic lōn le wek pīr akōlriēc ēbēn. ¹⁴Ku ē kēya, acīn kē lēu bī yō riāac gup tē ye yōk Nhialic door, rin kuat kē buk aa thiēc ye, kēn ye miēt pušū abuk ya yōk.

¹⁵Ke week tēcīt tē ŋicku ye, akēc kaŋ kuc kē wīcku. Yeku thiēc kē wīcku, ku ŋicku lōn bī yen ye gām yō. ¹⁶Ke yeen, na tīŋ raan menhkēn cī gam ke looi awuōc, awuōc ē dhie cie raan ē tēk bei tēnē Nhialic akōlriēc ēbēn, ka dhil rōk tēnē Nhialic bī raan kony. Ku Nhialic abī pīr ē raan cōl ala cōk. Ala adumuōm raan tēk bei tēnē Nhialic akōlriēc. Ku ŋen aciī jam bāk aa rōk rin adumuōmke. ¹⁷Kārec ye looi ēbēn, adumuōm, ku ala adumuōm kōc cie kōc ye tek wei tēnē Nhialic akōlriēc ēbēn.

¹⁸Aŋicku lōn raan cī ya manh Nhialic acie awuōc ē looi akōlakōl, aye Jethu Wēn ē Nhialic tiit guōp, aciī jōŋrac ye muōr acīn.

¹⁹Aŋicku lōn ye yōk mīth ē Nhialic, ku lōn yen jōŋrac yen mac kōc kuc Nhialic. ²⁰Aŋicku aya lōn Wēn Nhialic aci bēn pinyinhom ē tēn. Ku ē yen aci

yo cəl aŋic Nhialic ẽ yic, yen acĩ yo cəl amat ƣoyiic kek Nhialic, ee rin cĩ ƣok mat kek Wẽnde Jethu Krĩtho. Acĩn Nhialic dẽt ee Nhialic tɔŋ. Ee yeen ẽ rot yen ẽ pĩr akɔlriẽec ẽbẽn bẽẽi. ²¹Ke week miẽthkiẽ tiẽerkẽ nhĩim bæk piöoc rac cĩĩ gam.

Athör ë rou cî Joon gôt

Wët nhom

Athör ë rou ëcî Joon gôt tënë akut kôc cî gam tédët. Wäär gët yen athöör, Joon ë rot cöl raandit, ku cöl akut kôc cî gam aye tik ke miéthke. Athör ciek kënë ë jam nhiër kam kôc cî gam, ku bî kôc yöök bîk röt tiit tënë kôc aa lueth ku piöccden.

Käk tō thîn

Muõth tueṅ 1-3

Yic ku nhiër 4-6

Lëk rin piöcc ë lueth 7-11

Muõth ciëen 12-13

¹Ee yen raandit akut kôc cî gam, yen agët athör kënë tënë akut kôc cî gam cî Nhialic lôc bî rëer keyiic ke cit miéthke. Wek aa nhiaar piändië ëbën, ku acie yen rot yen nhiaar we, aa kôc ëbën ṅic yic cî Nhialic nyuõth ke, kek aa nhiaar we piänden yic aya. ²Wek anhiaar ke rin yook ëbën, yok aa ṅic yic cî Nhialic nyuõth. Ku yic kucku abuk aa ṅic akölaköl.

³Bî Nhialic kek Wënde Jethu Kritho yo döcc ku pëlkë käraackua piny, ku bîk yo cöl arëër ë duk döörden yic, tē rëer yok dhël yic cik nyuõth yo, ke yo nhiaar röt kamkua.

Yic ku nhiër

⁴Yen a ya cî puõu miet apeidit wäär piṅ yen ye, lôn kôc kôk weyiic aake lui tēcit tē cî Nhialic ye nyuõth yo, yen ë kē cî lëk yo buk ya looi. ⁵Këya, wek kôc cî gam alëk we lôn yok aa dhil röt nhiaar ë kamkua. Ku kënë acie lõṅ yam, ee lõṅ theer ṅicku tēwäär buõth yok Jethu. ⁶Na nhiarku röt ayic, ke yok aa dhil kē cî Nhialic lëk yo buk looi, looi, rin wäär tueṅ gem yok wët Jethu, kē cî lëk yo buk aa looi ë lôn buk röt aa nhiaar kamkua.

Lëk rin piöcc ë lueth

⁷Yen aluel kënë rin kôc kôk ë kôc wëṅ nyin aatō thîn, aa kôc piöcc lueth ë path. Ayekë lueel lôn Jethu Kritho akëc bën pinynhom kecit raan. Raan ye lueel këlä, ee kôc wëṅ wei, ku athöṅ kek raan ater ë Jethu. ⁸Tiëërkë nhiiim bî kockä we cii wëṅ, bî käkkun puõth cäk looi tënë Nhialic cii mär ë path. Tietkë wenhiim apei bî Nhialic we gäm ariõpdun ëbën.

⁹Alëk we, na ye raan juëk këde thîn käwäär cî Jethu piöcc yiic, ka cii kōṅ mat kek Nhialic. Ku na cii raan wët cî Jethu piöcc juak ë wëlke ë rot, ka bî

* 5Jn 13:34; 15:12, 17

mat kek Jethu ku Nhialic Wun. ¹⁰Ku na bö raan tēnē we ku ye ke piöc kāk cī thōŋ kek kāk cī Jethu piöc, ke duökkē cōl abö pandun bī bēn rēer kek we. Ayī muöth aya duökkē muöth. ¹¹Kēnē alēk we, na ye raan muöth raan kēnē bī ciēt raan cī gam, ka cī rot māt ye. Ku aloi kēreεc ye looi aya.

Muöth ciēn

¹²Kājuēc apei aake ba lēk we, ku acä wīc ba ke göt athör yic ēmēn. Kē wiēc ba looi, ku aŋäāth aya, ee lōn bī ʔen la ken y tēnē we, buk la rōm ku jiεmku röt ē kamkua, ku ʔok aabī puöth jal la yum ʔodhie.

¹³Akut kōc cī gam ē tēnē ē we muöth.

Athör ë diäk cī Joon gōt

Wēt nhom

Athör ë diäk ë gēt Joon tēnē raan tō akut kōc cī gam nhom cōl Gaiōth. Acī Gaiōth leec thīn wēt ë yen kōc cī gam kony, ku yōök ke bīk rōt tiit ë mony cōl Diōtrepeth.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1-4

Joon acī Gaiōth leec 5-8

Joon acī Diōtrepeth nyieeny 9-10

Joon acī Demetriōth leec 11-12

Muōth ciēen 13-14

¹Ee yen raandīt akut kōc cī gam, yen acī yī gāt athör kēnē yīn Gaiōth raan nhiaar piāndiē ēbēn. ²Māthdiē, aŋāath Ƴapuōu lōn puōl yīn guōp, ku lōn le yīn tueŋ kek luōidu apath, cīmēn pīr wēiku ë Nhialic nhom. ³Yen acī puōu bēn miet apeī wāär bīi kōc kōk cī gam tēnē yī, ku lēkkē Ƴa lōn yīn apīr dhēl ë Nhialic yic akōlakōl. ⁴Na pieŋ lōn mīthkiēn cī gam cīmēndu aa pīr tēcīt tē cī Nhialic ye nyuōth Ƴo thīn, ke Ƴa cōl amit puōu apeidīt.

Gaiōth acī leec

⁵Māthdiē yīn acī kājuēc looi kāk cī kōc cī gam kony, kōc cī gam ë cath ke piōōc wēt Jethu, agut kōc cie kōc pandun. Kēnē, acī nyuōth Ƴa lōn yīn ë raan path cī wēt Jethu gam. ⁶Acī kōc ca konykā lēk Ƴo, Ƴok kōc cī gam tēn yen tē nhieer yīn ke thīn. Ku ēmēn alēk yī ba ŋot yī la tueŋ ke yī kony ë kōckā, tē jiēl kek tēnē yī. Kēnē adhielkē looi dhēl nhieer Nhialic. ⁷Rin kōckā aa cath ë baai yic, rin aa kōc lui rin Jethu. Acīn kē yekē thiēc, nadē ke lōmkē tēnē kōc cie kōc cī gam bī kek rōt kony. ⁸Kēya, Ƴok kōc cī gam, Ƴok aa dhil kōckā gām kuat kāk wickē ke, rin buk aa kac tōk lui Ƴok ke yiny Nhialic yen yekē lēk kōc.

Diōtrepeth ku Demetriōth

⁹Wek aaca kaŋ gāt athōör thēer, wek kōc cī gam ë tēēn. Ku Diōtrepeth acī bēn jai ë wētdiē, rin awic bī Ƴa yen wat akut nhom. ¹⁰Tē le yen Ƴet pandun, acīn kē ba moony tēnē kōc, ee kāk ye Diōtrepeth looi yiic ēbēn, aa kāk lueth kek aye luēl Ƴaguōp. Ku yeen aya aloi dēt wār kēnē, akuēc bī kōckuan cī gam lor, kōc ë cath ke piōōc wēt Jethu, ku ë jai aya bī kōc puōl bīk wāmāthakēn cī gamkā aa lor, ku ë kōc ë kōc lor cuōp wei akut yic. ¹¹Yīn māthdiē duk kōckā

* 1Lui 19:29; Rom 16:23; 1Kor 1:14

ræc luciden ye kiëët, dhiel ë kiëët këpath ye kɔc path looi. Na loi raan käpath, ke këpuɔth cĩ looi aye nyuɔɔth lɔn raan kënë ë manh Nhialic, ku raan ë luui käreç, käreç ye looi aaye nyuɔɔth lɔn raan kënë akuc Nhialic.

¹²Kuat raan ëbën kɔc cĩ gam yiic, aye lueel lɔn raan cɔl Demetriöth ë raan path. Ee kë cĩ Nhialic lëk ɣo buk aa looi yen aye looi. Yen alëk yĩ lɔn yeen ë raan path, ku aɲic aya, kuat kë ya lueel rin raan ëbën, ee ya yic.

Muɔth ciëën

¹³Käjuëc apeɪ aake nhiaar ba ke lëk yĩ, ku acä wïc ba kek gät athör yic.

¹⁴Kë wiëc ku aɲääth, ee lɔn bĩ ɣen la keny tënë we ëmën, ku ë tëën ɣok abĩ la yök ku jiëmku röt kamkua ɣodhie. Nhialic abĩ we cɔl arëër ke döörde.

¹⁵Wämäthakun cĩ gam rëër ë tën aa yĩ muɔɔth. Miäthkë kɔc cĩ gam rëër ke we ë rienkië ëbën.

Athör Jut

Wët nhom

Athör Jut aci göt bi kác lëk bîk nhîim tîr kác piöoc ë lueth, kác ye lueel lon ye kek kác ci gam. Kê tñ athör ciek kënë yic, yen athön kek athör rou ë Pîter, raan ë kác bi ye kueen dæet puõth, bîk ñuot ke la tueñ kek gam wäär ci Nhialic gäm kacken ci wëtde gam.

Käk tñ thîn

Muõth 1-2

Awuõc bi kác piõoc ë lueth yök 3-16

Riel ë puõu gam yic 17-23

Röök 24-25

¹Ee yen Jut, yen alony Jethu Kritho. Ku ya mënñë Jemith.

Yen agët kác ci Nhialic ke cööl, kác pîr ë nhîer Nhialic Wäda. Ku tit Jethu Kritho ke. * ²Calkë döör ku nhîer ku pël piny ë wël arëer kek we atheer.

Kác piöoc ë lueth

³Wek kackiën nhiaar, aca them apei ba we gät tẽ ci Jethu Kritho yo kuony thîn yodhie. Ku kê ca tak ë kê bi yen we gät nyin yic emën. Ku ba we dæet puõth, bäk la tueñ kek gam wäär ci Nhialic gäm kacke bi rëer ke ke. ⁴Rin ci kác rec kuc Nhialic röt kuël yoyiic ke kucku ke. Ku reckë wët puõth ë Nhialic bi kek dhölken rec thiaan köth thîn. Ku jeikë Jethu Kritho ku ye Bányda. Ku athör theer wël Nhialic acä awuõc bîk yök thîn nyuõth wätheer.

⁵Na cok alon ñic wek kakkä ebën, ka więc ba ben tāk we, yen tẽyon ci Nhialic kác Itharel luäk thîn tënë kác pan Ijip. Ku tẽ ci yen kác kōk kamken ke ci jai ë wëtde bën rac thîn. * ⁶Ku takkë aya, lon atuuc nhial wäär ci luciden bar nyin ku kueeckë bîk rëer teden ci tẽk ke, aa rëer ke ke der akölaköl ë muõõth yic piiny. Tẽ muk Nhialic ke thîn yet aköl lupdît bi ke jal tẽm awuõc thiek.

⁷Ku muõkkë wenhîim aya yen kewäär ci rot looi tënë Thodom ku Gomora, ku bëëi thiök ke ke. Wäär ci kác ke rëer ë geethkä yiic luui cîmën atuuc nhialkă, kác wäär ci kepuõth yiëk bal. ku kuat käreç kōk ye kek röt lööm. Ku emën aaci tẽm awuõc ci ke cuat many akölriëc ebën yic. Ku bi nyuõth raan ebën yen awuõc ye gäm kác ci luui käreç. *

⁸Ku kác rec ci röt kuël yoyiic kă, aa la kākken ke nyuõth ke këya bîk awuõc aa looi kegup ë röt. Aaci riel Nhialic dhöl yic ku lueelkë käreç atuuc nhial

* 1Mt 13:55; Mk 6:3 * 5B.bei 12:51; Kn 14:29-30 * 7Cäk 19:1-24

gup.⁹ Na cök aa tunydit atuuc nhial nhüim cöl Maikel ka kéc looi. Wäär göth yen kek jəŋrac, ʔən teer kek ye, yeja bi guŋp Mothith nyaai, yen Maikel nom akēc jəŋrac bən lat, aci bən lueel əlä, “Nhialic abi yi tēm awuŋc!”¹⁰ Ku kockä aa kəc mät ku lēətkē kəc kē kēc deet yic, ku kāk ŋickē ke cik ye tak yiic, cīmən läai ē path, luai ē kakkä abi Nhialic ke nök.¹¹ Abi rēc apei tənē ke! Ee dhəl Kain yen acik buoŋth yic. Ee rin wēu ē path yen aye kek awuŋc wäär ci Balaam looi, looi aya. Aaci kēc wei tənē Nhialic cīmən Kora, ku aabi Nhialic nök cīmən wäär nēc yen Kora.¹² Ku keek aa yār guŋp bēi tənē we, tē looi kek käreckä ke ci gup riŋc, tē mīth wek ke ke akuŋdun yic. Ayekē nhiaar kē la guäpden yic kepēc. Aa cit luät ye yom kuaath ku ci tueny. Aa cit tiim cie luok tē cök yen a rut, tiim ci meiken nyuän bei. Kockä aa thou arak rou ē luai adumuŋm, ku kākken rēc yekē ke looi cök alən ye kek kəc ci gam.¹³ Aa röt jat nhial cīmən apuŋk ē wärdit yic, bik tēden rēc kek thün nyuŋth. Aacit kuēl ci yiec dhēlden yekē buoŋth yic, ē rin ci Nhialic tēcol bi yen ke cuat thün looi tənē ke akölriēc ēbən.

¹⁴Enok, raan kāk Nhialic tiŋ, manh ye kuat Adam yic dhorou yen ēci ye lueel theer ē rienken əlä, “Nhialic abi bən kek atuucken juēc apei ci kuen,”¹⁵ bik luk bən looi tənē kəc. Ku kəc la gup adumuŋm ci kuc ye, aabi tēm awuŋc rin käreç juēc cik looi. Ku käreç cik lueel yeguŋp!”

¹⁶Kockä aa Nhialic gők akölaköl ke nyieny kəc kők. Ee luai ē dhölken rēc kek ayekē ke buoŋth yiic. Aa jam ē nhiam rienken ē röt. Ku yekē kəc kők math nyin bik ke buoŋth cök.

Tir ē nom ku lək

¹⁷Ku yeen muŋkkē wenhüim wek kockiēn nhiaar, yen kēwäär ci atuuc Bānyda Jethu Krītho lək we.¹⁸ Acik lək we əlä, “Tē le aköl luŋdit thiŋk, ke kəc kők rēc, kəc ke looi kāk wiç piäthken kepēc aabi tuŋl. Ku keek aabi we aa bui.”¹⁹ Kockä kek aa kəc tēk yiic, kəc ye buoŋth yic dhöl kəc ē path, keek aa cīn gup Wēi Nhialic.²⁰ Ku week kockiēn nhiaar lak tuē gamdun yic apath cīmən ye Wēi Nhialic we kony bāk aa rök.²¹ Ku muŋkkē röt ē nhier Nhialic yic, ke we tit Bānyda Jethu Krītho, bi we bən nyuŋth tē nhier yen we thün ku gām we pīr akölriēc ēbən.

²²Yakē kəc ŋot ke diu nyuŋth piathdun.²³ Kuŋykē kəc kők bik ci la mēc. Ku nyuŋthkē piathdun tənē kəc kők, ke we tit röt ē ke bik we ci riöp acol kāracken yiic, ku bāk ci la dhölken yiic, dhöl adumuŋm.

Rök

²⁴Tənē Nhialic, raan lēu ye bi we muk bāk ci lööny wei. Ku bi we, ku cöl we akäc yenhom diəkde yic ke we mit puŋth, ke cīn kēreç rēr ke we,²⁵ tənē Nhialic, yen Nhialic tōŋ tō thün, yen ʔo kony, rin Jethu Krītho Bānyda, bi ya leec, ee diētdē, ee riēl, ku bānyde, akölē, ku theer, ku akölriēc ēbən! Yenakan.

* 8Dan 10:13, 21; 12:1; Ny 12:7; L.rou 34:6; Dhäk 3:2 * 11Cäk 4:3-8; Kn 22:1-35; 16:1-35

* 14Cäk 5:18; 21:24 * 182Pit 3:3

Nyuuth tēnē Joon

Wēt nom

Athör kēnē anyuth tēnē Joon cī gōt wäär guum kōc cī gam, rin cī kek la gam tēnē Jethu Krītho ke ye Bēny. Wētdīt wic raan gāt athöör, ee wēt bīi kōc bī ye kuen rieel puōth bīk la ŋōth, bīk rēer ke ŋōth akööl käreec ke gum.

Abandīt athör kēnē yic atō kajuēc wat kekōōth kāk cī nyuōōth, ku kāk cī tīŋ cī ke kiēēt wēl yiic, kāk ye kōc theer wäär cī gam ke deet yiic. Ku alēukē bīk rēer ke cī moony tēnē kōc kōk ēbēn. Athör kēnē acī guir ke cīt dhöl waak, yen aye ke wēl lueel ku ben ke ber yiic dhöl juääc cīi thōŋ, cīt tē cī ke wat kōōth thīn.

Na cōk alon cī tāk ye rōm kek tēcīt tē ye ke deet yiic thīn athöör yic. Ke wēt ciel yic ala gei, dhēl Krītho Bānyda, yen Nhialic. Abī kōc aterde tiaam alanden aköl ciēen agut Bēny jakrec. Aköl le tiām kēnē thääp, ke kōc cī gam aabī dōc. Ku riop ke piny ē yam, nhial ē yam.

Kāk tō thīn

Wēt Nom 1:1-8

Jōk ē nyuuth ku athör cī gāt akuut kōc kadhorou 1:9–3:22

Athöör kek adōk kadhorou 4:1–8:1

Keŋ kadhorou 8:2–11:19

Jōgrac ku lāai karou 12:1–13:18

Anyuth kōk juēc 14:1–15:8

Riääk puōu ē Nhialic 16:1-21

Riāŋ Babilon ku tiām cī kōc ater Nhialic tiaam 17:1–20:10

Luŋdīt 20:11-15

Nhial ku piny ku Jeruthalem ē yam 21:1–22:5

Thōk ē Wēl 22:6-21

Wēl tueŋ

1 ¹A athör kēnē yic Joon acī kāŋ gāt piny, kāk cī Jethu Krītho nyuōōth. Acī Nhialic looi bī kākā tīŋ, rin bī kacke cōl aŋic kāk bī rōt looi nīn thiōkkā yiic. Raan cī lōc ku dōc acā atunyden nhial tuōc aluōnyde bī lēk athön kēnē.

²Joon acī kāk cī tīŋ ēbēn lueel. Yeen acā athön bō tēnē Nhialic gāt piny, ku kāk cī Jethu Krītho nyuōōth ye.

³Raan mit puōu ē raan bā athön kēnē kuēn kōc cī gam, athön bō tēnē Nhialic. Ku kōc mit puōth, aa kōc bī ye piŋ ku thekkē kē ye lueel, rin tē bī Nhialic kākā cōl aloi rōt acī thiōk.

Muōth tēnē akuut kōc cī gam kadhorou

⁴Ee yēn Joon, yēn agēt tēnē akuut kōc cī gam ē bēi Athia yiic.

Yen arōōk lōn bī wek nhiēr ku dōōr yōk tēnē Nhialic. Yen tō thīn ēmēn, ku arēēr thīn tēthēryōn, ku yen bī bēn. Wek aabī nhiēr ku dōōr yōk tēnē wēi kadhōrou ē thōny Nhialic nhom,* ⁵ ku tēnē Jethu Kritho, raan yen nyooth yic rin Nhialic. Yen ē ye raan tuēj cī rot jōt ē thou yic, ee yen amac bānyñak-nhīim ēbēn pinyñhom aya.*

Yeen anhiar yō, ku ajuērden cī yen rot juaar bī thou, ēcī yen yō wēēr bei adumuōōmkua yiic, ⁶ ku looi yō buk aa kōc luui Nhialicde ku ye Wun, diik ku riel aa kākke akōlriēēc ēbēn. Yenakan.*

⁷ Tiēñkē, yen abō pial yiic. Abī raan ēbēn tīj, agut kōc wāār nāk ye. Kōc pinyñhom ēbēn aabī dhiau ē rienke. Kēya abī ciēt kēnē! Yenakan.*

⁸ Aye Bēny Nhialic lueel ēlā, “Ee yēn jōk ē cōk ku yēn thōk ē kāñ.” Nhialic Madhōl tō thīn ēmēn, ku arēēr tēthēryōn, ku yen bī bēn.*

Tīj Raan cī lōc ku dōc

⁹ Ee yēn Joon mēnhkui dun, week ēbēn wek kōc tuōc athōr kēnē, ke ya ye raan cī wēt Jethu gam cīmēndun. Ku rin ē kēnē yōk aa tōk, ku yēn agum aya cīmēndun. Ku yēn abī rēēr ē bāāny Nhialic yic kek we aya, ku yēn alir puōu cīmēndun. Yēn a ya mac golgol Patmoth nhom, golgol rēēr Adēkdiet yic, rin cī yēn wēt Nhialic, ku yiny Jethu nyuōōth. ¹⁰ Wēi Nhialic aake cī bēn yaguōp akōl Nhialic. Guō rōldīt la wic cīt kāñ piñ ke jam yakōu ciēēn. ¹¹ Ku lueel, “Gāt kē ye tīj athōōr yic ēbēn, ku tuōc athōōr tēnē akuut kōc cī gam ē bēēi kadhōrou yiic, Epethuth, Thimirna, Pergamum, Thiatira Thardith, Piladelpia ku Lodikia.”

¹² Guō rot wel ba raan jam tīj, nawēn wel yānhom, ke ya tīj kāk ye many adōk took kēnhīim cī looi mīlāñ tōc kadhōrou, ke kāāc. ¹³ Ku kēcīt manh raan ke kāāc keciel yiic, ku a ciēñ alanh dīt ye paat kōc kōōth ē piny kuaar yet yecōk, kek karkar dīt cī looi mīlāñ tōc yepēm.* ¹⁴ Nhīmken ē nhom aake yēr ka cīt gai tueny deñ, ku adēp nyin cīmēn mac.* ¹⁵ Ku cōk ala diardiar cīt ban cī coth kōu, ku akōk yic apeī cīt lōōr puōc kōōc.* ¹⁶ Yēn wēn amuk kuēl kadhōrou ciinden cuēc, ku amuk pal dīt moth ē thok kedhie bō bei yethok. Ku dēp nyin cīt ruēl akōl ciēl yic.

¹⁷ Wēn tīj yēn ye, ke ya wiēēk piny yecōk ciēt ya cī thou. Go ya thany nhom ciinden cuēc ku lueel, “Duk riōc. Ee yēn jōk ē cōk ku yēn thōk ē kāñ.*

¹⁸ Yēn ē pīr, yēn a ya cī thou ku ēmēn yēn acī bēn pīr akōlriēēc ēbēn. Yēn amuk wēnh riēt yōōt ē thou ku yōōt pīr aya.

¹⁹ “Yīn adhīl kākā gōt ēbēn, kāk ye tīj ēmēn ku kāk bī rōt looi akōldā.

²⁰ Ku kuēl kadhōrou, ca tīj kōñdiēn cuēc, wētēden yic, atuuc nhial kadhōrou, tēnē akuut kōc cī gam kadhōrou. Ku kāk kāāc kāk ye many adōk took kēnhīim akuut kōc cī gam kadhōrou.”

Athōn tēnē kōc cī gam Epethuth

2 ¹ “Yīn awiēc ba athōōr gāt akut kōc cī gam gen Epethuth, raan muk kuēl kadhōrou ciinden cuēc ku ciēth kam kāñ kadhōrou ye many adōk took kēnhīim, aye lueel tēnē we ēlā.

* 1:4B.bei 3:14; Ny 4:5 * 1:5Ith 55:4; Wk 89:27 * 1:6B.bei 19:6; Ny 5:10 * 1:7Dan 7:13; Mt 24:30; Mk 13:26; Lk 21:27; 1The 4:17; Dhāk 12:10; Jn 19:34, 37 * 1:8Ny 22:13; B.bei 3:14 * 1:13Dan 7:13; 10:5 * 1:14-15Dan 7:9; 10:6 * 1:15Edhe 1:24; 43:2 * 1:17Ith 44:6; 48:12; Ny 2:8; 22:13

² Añiec yen tē cī wek pūr thīn ē piērdun yic. Añiec yen tēril cī wek luui thīn ke we kōc cī gam, ku tē cī wek kārīl yīic gōōk thīn. Añiec lōn cī wek ye bī lēu bāk kōc ē luui kārēc puōl bīk ke ya looi welōm. Wek aacī kōc ye lueel lōn ye kek atuuc Jethu them, ku acāk bēn yōk lōn ye kek alueth ē path.

³ Añiec lōn guum wek rienkiē we lir puōth, ku wek kēc puōth bath. ⁴ Ku kē maan tēnē we akīn, wek acīi yēn nhīar ēmēn cīmēn thēer wāār puōc wek gam. ⁵ Kēya, muōkkē wenhīim yen tē cāk dōōt luoi kārēc yīic! Pālkē luoi kārēc, ku piērkē cīt tēthēer wāār puōc wek wēt ca lēk we gam. Na lak tuēŋ ke we lui kārēc, ke yēn abī la tēnē we, ku la we tēm awuōc bī yēn kēdun ye wek many adōk took yenhom nyaai tēden kēēc yen thīn. ⁶ Ku wek ya leec rin mēen wek kāk ye kōc Nikolauth looi cīmēn mēen yēn ke aya.

⁷ “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. Yēn abī kōc cī jōŋrac tiaam gām yic bīk mīth tim ē pīr cam, tim rēēr gōr ē Nhialic yic!”

Athōn tēnē kōc cī gam Thimirna

⁸ “Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Thimirna ēlā, kēnē ē wēt raan kāj col ajōk rōt ku col ke aa thōk, raan cī thou ku ben pīr aya, aye lueel,”

⁹ Yēn aŋic kārīl rēēr wek thīn, aŋiec lōn wek aa ŋōŋ ku wek ajiēek wepuōth. Yēn aŋic kārēc ye lueel wegup kōc ye lueel ka kōc cī Nhialic lōc, ku ē lueth ē path. Ku keek aa kōc akut jōŋrac. ¹⁰ Duōkkē riōc gum bī wek gum ēmēn. Piēŋkē! Jōŋrac acī thiōk kek tē bī yēn kōc kōk kamkun mac rin bī yēn gamdun them. Wek abī rēēr ater yic nīn kathiāār ku duōkkē puōth go bath wētdiē yic cōk alōn nēk we, rin wek aaba gām pīr akōlriēēc ēbēn ke ye yēn ariōp.

¹¹ “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. Ku raan bī jōŋrac tiaam, acīn kērēec bī ye yōk alanaŋon ē thon yic rou.”

Athōn tēnē kōc cī gam Pergamum

¹² “Yīn awiēc bā athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Pergamum, kēnē athōn bō tēnē raan muk pal cī ther thok kedhie.

¹³ Yēn aŋic tē rēēr wek thīn gen mēc jōŋrac. Wek aa kōc wētdiē ē cōk, ku wek akēc puōth dhōr gamdun yic tēnē ya. Wek akēc gamdun waar yic, agut wāār cōk Antipāth raan ye nyuōth kāk ye looi yīic lōn ee yēn raandiē nōk gendun ē tēēn, gen mēc jōŋrac. ¹⁴ Ku ala kāthii maan tēnē we, kōc kōk weyiic aa piōōc Balaam buōth yic, Balaam wāār nyuth Balak tē bī yēn kōc Itharel col aloi adumuōōm thīn. Ku lēu bīk riŋ cuet, riŋ lān cī nāk jak, ku loikē kāk bal.”

¹⁵ Ku kēlā aya, kōc kōk weyiic aa piōōc kōc Nikolauth buōth yic. ¹⁶ Pālkē luoi kārēc! Na cāk pāl ke yēn abī bēn kek ē pal bēn bei yathok bī yēn kōckā tēm awuōc. ¹⁷ Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. Yēn abī raan cī jōŋrac tiaam gām abaŋ ayum nhial cī Nhialic tōōu, ku gām alēl yēr, alēl cī rin yam cīn raan ŋic ke gōt yēkōu, na cie raan cī gām ye.”

* 2:7Cāk 2:9; Ny 22:2; Edhe 28:13; 31:8 * 2:8Ith 44:6; 48:12; Ny 1:17; 22:13 * 2:11Ny 20:14; 21:8 * 2:14Kn 22:5, 7; 31:16; L.rou 23:4; Kn 25:1-3 * 2:17B.bei 16:14-15; 16:33-34; Jn 6:48-50; Ith 62:2; 65:15

Athōn tēnē kōc cī gam Thiatira

¹⁸“Yīn awiēc ba athōōr gāt akut kōc cī gam gen Thiatira ēlā, kākā aa wēl bō tēnē Wēn Nhialic raan nyin dēp cīt mac, ku le cōk diardiar cīt ban cī coth kōu.

¹⁹Yen aņic kāk yakē ke looi. Aņiec lōn wek aanhiar rōt kamkun, ku wek aa muk gamdun. Aņiec yen tē cī wek rōt kuony thīn kamkun, ku tē guum wek thīn, aņiec lōn wek aaloi kājuēc wār kāk wār tueņ. ²⁰Ku yen ala kēthiīn maan tēnē we, wek aaci tik puōl tiņ cōl Jedhebel ye lueel ke raan kāk Nhialic tiņ. Ku piōōcde ē kackiē thel luoi kāk bal yiic, ku camkē miēth cī juēr jak cī kiēt. ²¹Aca lēk bī yepuōu dhuōk ciēēn adumuōōmke yiic, ku aci jai bī yepuōu dhuōk ciēēn.

²²Ku kēya, aba cōl atuany ku kōc kāk bal looi kek ye aabi gum apei tē cī kek kepuōth dhuk ciēēn, ku pālķē kārēc yekē ke looi kek ye. ²³Kōc cī piōōcde gam aa ba nōk, ku aabi akuut kōc cī gam ēbēn jal ņic lōn yen ē raan ē kē tō raan puōu ēbēn ņic, ku ņiec kuat kē wīc. Ku kuat raan ēbēn aba tēm awuōc cīt kē cī looi.

²⁴“Ku ēmēn aba lēk kōc abēk kamkun gen Thiatira, kōc kēc piōōc rēc ē tiņ buōth yic, ku wek aakēc luui kē ye kacke cōl, ‘Aye kē cī thiaan apei cī jōņrac moony.’ Aya lēk we lōn wek acā bī mēc dēt ril yic. ²⁵Wek aadhil la tueņ ke we gam wētdiē, yet tē bī yen bēn. ²⁶Yen abi kōc cī jōņrac tiaam, ku lek tueņ ke loi wētdiē yet tē bī yen dhuk gām riel bīk pinyinhom mac.

²⁷Aabi pinyinhom mac riel ke cīn aņuān, ku abīk thuōr piny ku thorkē ke cīmēn tōny cī looi ē tiōp. ²⁸Riēlden abi thōņ kek riel ca yōk tēnē Wā. Aaba gām ciēēr aya, ciēēr bī ke nyuōth tiām cī kek tiam. ²⁹Na lakkē yīth, ke we piņ kē cī Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

Athōn tēnē kōc cī gam gen Thardīth

3 ¹“Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Thardīth ēlā, raan mac wēi kadhorou thōny Nhialic nhom, ku amuk kuēl kadhorou, ee we tuōc wēt kēnē,

Yen aņic kuat kāk cāk looi ēbēn, aņiec lōn ye wek ye tak lōn piūr wek cōk alōn cī wek thou. ²Aca yōk lōn piērdun ke we ye kōc cī gam aciī thōņ kek tē cī Nhialic ye guēer thīn. Kēya, pāäckē nīn yic, ku dhuōkkē riel yam ē pīr kōc cī gam yic ke we kēc guō thou ē gīm. ³Muōkkē yīth wār cī piōōc tēnē we nhīim, ku thekkē ke. Pālķē luoi kārēc ku dhuōkkē wepuōth ciēēn adumuōōmkun yiic. Pāäckē ba rot cī kuēl wegup ciēt ęa ye cuār ē bēn baai wakōu. Ku aciī bī ņic ba bēn nēn.

⁴Ku na cōk a kēya ke wek aņot we la kōc lik Thardīth, kōc kēc luui kārēc. Keek aabi cath kek ęa ke cieņ alēth yer, rin aala yic bīk looi kēya. ⁵Raan bī riel jōņrac tiaam cīmēn ē kek abā alēth yer cieņ. Ku rienke acā bī nyaaī athōr pīr yic. Tē le yen kōōc Wā nhom kek atuacken nhial ye luōōi, aba lueel yenhom lōn ņic yen ē raan kēnē. ⁶Na lakkē yīth, ke we piņ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

Athōn tēnē kōc cī gam gen Piladelpia

⁷“Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Piladelpia ēlā, raan la guōp Wēi Nhialic ku yic, yen la riel bī kōc Nhialic mac nyin bēnyņaknhom

* 2:201Bj 16:31; 2Bj 9:22, 30 * 2:23Wk 7:9; Jer 17:10; Wk 62:12 * 2:26-27Wk 2:8-9

* 3:3Mt 24:43-44; Lk 12:39-40; Ny 16:15 * 3:5B.bei 32:32-33; Wk 69:28; Ny 20:12; Mt 10:32; Lk 12:8

Debit. Ku tē ŋeeny yen yōt thok ka cīn raan lēu ye bī thiōōk. Ku tē thiōōk yen yōt thok ka cīn raan lēu ye bī ŋaany.*

⁸Yen aŋic kāk yakē ke looi, aŋiec lōn le wek riel koor, ku wek aa ŋot we buoṯ piōōcdiē yic ku thekkē ya. Tiēŋkē yōt aca ŋaany thok wenhiim, ku acīn raan lēu ye bī ben thiōōk thok. ⁹Tiēŋkē, yen abī kōc kek kōc jōŋrac, alueth ye lueel lōn ye kek kōc cī Nhialic lōc looi bīk tō wecōk, ku bīk deet yic lōn nhieer yen we.* ¹⁰Wek acī gum riel ē thok cīt tēwāār cī yen we lēk thīn. Kēya, wek aba kony aya tē le nīn thōk, nīn bī yen kōc pīr ēbēn them pinynhom. ¹¹Yen abō ēmēn, muōkkē kē cāk yōk apath, bī ciēn raan rum kēpeth cāk yōk rin cī wek tiam. ¹²Raan bī riel jōŋrac gōōk aba looi ke ye thel ril yōn ye Nhialic door thīn, Nhialic yen ya luōōi. Raan kēnē acīi bī kaŋ jāl ē tēēn. Aba gāt kōu rin Nhialicdiē ku rin Jeruthalem yam, yen rin gen ē Nhialicdiē bī bēn bei tēnē Nhialic nhial. Aba gōt kōu aya rinkiēn yam.*

¹³“Na lakkē yiṯh, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.”

Athōn tēnē kōc cī gam gen Lodikia

¹⁴“Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Lodikia ēlā, raan yen Yenakan. Yen cī yiny Nhialic nyuōōth ē cōk, ku ē yen acī kēriēēc ēbēn cī Nhialic jōk cōk cak, aye lueel ēlā,”

¹⁵Yen aŋic kāk cāk looi ēbēn, wek aa kēc yen jai, tēdē wek aa kēc yen lor piāthkun ēbēn, na we ye rōt mat abak, diēt apath yaṗuōu. ¹⁶Ku rin kēc piāthkun rōt mat abak, yen abī jai ē we. ¹⁷Yīn aye lueel, ‘Yen ajak! Acīn kē ŋōŋ ya, acīn kē ben wīc.’ Ku acīi ŋic yen tē ye yīn laaŋ aŋāāŋ thīn. Yīn aŋāŋ ē cath ke cīn kē ceŋ, ku yīn ē cōc. ¹⁸Rin ē kēnē, yīn alēk bī ya mīlāŋ tōc la wic yen yōc tēnē ya, bī yīn jīeek yōk thīn. Yīn adhil alēth yer yōc aya ba ke tāāu yīkōu, ku bī kēwāār yīn cath yīkōu path ke cīn alanh cieŋ liu ba guōp cīi ben riōōc ē kōc, ku yōc kē ye kōc kenyīn tōc ba tāāu yīnyin rin bī yīn daai. ¹⁹Kōc nhiaar aa ya māt ku tēm ke awuōc, kēya rēērē apath ku pālēk luoi kārec bāk puōth miet.* ²⁰Pālēk weyīth piny, yen ē yarōl tuŋ yōndun thok. Na le raan piŋ yarōl ku ŋeeny yōt thok ke yen ala thīn, ku laar ku māāth kek ye. ²¹Yen abī raan cī riel jōŋrac gōōk gām yic bī nyuc ē thōōc nhom yalōōm. Kēnē abī ciēt ēmēn cī yen riel jōŋrac gōōk ku nyuōōc ē thōōc nhom Wā lōōm.

²²“Na lakkē yiṯh, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.”

Thōny pan Nhialic

4 ¹Tēwēn cī yen kākā ēbēn tiŋ, ke ya ben nyuōōth aya, ku tiēŋ yōt thok ke ŋaany pan Nhialic. Ku kē ca piŋ tueŋ ē raan jam tēnē ya rōldīt la wic cīt kaŋ ke ye lueel, “Bāār nhial tēn ku yīn aba cōl atīŋ kāk bī rōt looi ye kēnē cōk.” ²Nyin yic ē tēēn ke Wēi Nhialic la yaḡuōp. Ku tiēŋ thōōc ē tēēn pan Nhialic ku raan ke cī nyuc yenhom. ³Raan cī nyuc ē thōōc adēp nyin bilbil cīt kuur yer dhēŋ, ku kēdīīt cīt mīīt ke cī thōōc gōōl piny, ke dēp birbir.* ⁴Ku alōŋthīn kēwēn cī thōōc gōōl piny yic, thōc kōk kathīārrou ku ŋuan aake

* 3:7Ith 22:22; Jop 12:14 * 3:9Ith 49:23; 60:14; 43:4 * 3:12Ny 21:2; Ith 62:2; 65:15

* 3:14Kēŋ 8:22 * 3:19Kēŋ 3:12; Yēb 12:6 * 4:2-3Edhe 1:26-28; 10:1

kāac thīn, ku kōcdīt kathiārou ku ŋuan aake cī nyuc kenhīim. Ku keek aake cieŋ alēth yer ku ajōm ē bāny kenhīim. ⁵Thōōc abier ku mēēr nhial ciēt ye deŋ. Thōōc nhom tueŋ mēc adōk kadhorou aake dēp thīn, kākkā aake ye Wēi Nhialic kadhorou. ⁶Aya, thōōc nhom tueŋ, ala ke diīt cīt baar ē wār cī looi macar dēp la bilbil. Ku thōōc kōu tēn ku tēn, lāāi kaŋuan la nyīn juēc kenhīim ku kekōōth aya aake tō thīn. ⁷Lān tueŋ acīt kōōr, ku lān ye kek rou acīt muōōr ē weŋ, ku lān ye kek diāk acīt nhom raan, ku lān ye kek ŋuan acīt lienh tōŋ pār nhial. ⁸Keek ēbēn ŋek ē la wuōk kadātem la nyīn juēc keyiic ku kekōōth ayeer. Aa waak ket akōl ku wēēr ēlā,

“Alēec, alēec, alēec tēnē Bēny Nhialic Madhōl
tō thīn ēmēn ku arēēr tēthēeryōn, ku yen bī bēn.”*

⁹Lāāi kaŋuan aa diēt ket tēnē raan cī nyuc thōōc nhom, pīr akōlriēc ēbēn. Aa ket waak leec kek ye lōn ril yen ku le diikdīt. Tē looi kek ye kēya, ¹⁰kōcdīt kathiārou ku ŋuan aa kenhīol guōt piny raan cī nyuc ē thōōc nhom cōk, ku dorkē raan pīr akōlriēc ēbēn. Ku cuetkē ajōmken piny ē thōōc nhom, ku luelkē,

¹¹“Yīn ala yic, buk yīin a door Bānyda Nhialic,
ku gēmku yīin alēec rin le yīn riēl ku diik.
Rin yīn acī kēriēc ēbēn cak,
ku rienku yen acī yīn kēriēc ēbēn cak ku pīrkē.”

Athōōr ku Manh Amāäl

5 ¹Ku tiēŋ athōōr ke muk raan cī nyuc thōōc nhom ciinden cuēc. Athōōr acī gōt yic ku yekōu aya, ku acī nuet thok theny kadhorou. ²Ku tiēŋ atuny Nhialic ril apeī, ke thiēc rōldīt, “Yeŋa la yic bī thaany kuem athōōr thok ku liep athōōr yic?” ³Ku acīn raan pan Nhialic, nadē ke ye pinyinhom ku piiny tiōp yic la riēl bī athōōr pet yic ku kuen. ⁴Guō dhiau apeī rin cīn yen raan cī yōk ke la cōk bī looi kēya. ⁵Go raan tōk kōcdīt lēk ŋa, “Pāl dhiēēu! Tiŋ kōōr, raan kuat Juda wundīt Debit wāär ē bēnyŋaknhom yen acī jōŋrac tiaam, kēya yen alēu ye bī theny kadhorou kuem ku pet athōōr yic.”*

⁶Ku tiēŋ Manh Amāäl ē thōn ke kāac ē thōny bēnyŋaknhom ciēl yic. Yeen acī lāāi pīr kaŋuan ku kōcdīt gōōm piny. Ku Manh Amāäl aca tiŋ ke ciēt cī nōk. Ku ala tuŋ kadhorou ku nyīn kadhorou kek Wēi Nhialic kadhorou cī tuōōc pinyinhom ēbēn. ⁷Go Manh Amāäl la ku lōōm athōr tō ciin cuēc tēnē ye cī nyuc thōōc nhom. ⁸Tēwēn cī yen ye lōōm, ke lāāi pīr kaŋuan ku kōcdīt kathiārou ku ŋuan, gut kenhīol piny yenhom, ku kōcdīt aake muk thoom ku aduuk cī looi mīlōōŋ tōc cī thiāŋ adōŋ ŋīr, yen tō nyīn rōōk kōc ē Nhialic luōōi. ⁹Ku ketkē waak ē yam ēlā,

“Yīn ala yic ba athōōr lōōm ku kuem theny yethok.
Rin cī kōc yī nōk ku riemdu yen acī yīn kōc pinyinhom,
dhiēth ku wuōt ku thok ēbēn ŋōōc bīk aa kōc ē Nhialic ēmēn.”

¹⁰Yīn acī keek cōl aaye kōc Nhialicda luōōi.
Ku aabī pinyinhom mac.”*

* 4:5B.bei 19:16; Ny 8:5; 11:19; 16:18; Edhe 1:13; Ny 1:4; Dhāk 4:2 * 4:6-7Edhe 1:5-10, 22; 10:14 * 4:8Edhe 1:18; 10:12; Ith 6:2-3 * 5:1Edhe 2:9-10; Ith 29:11 * 5:5Cāk 49:9; Ith 11:1, 10 * 5:6Ith 53:7; Dhāk 4:10 * 5:8Wk 141:2 * 5:9Wk 33:3; 98:1; Ith 42:10
* 5:10B.bei 19:6; Ny 1:6

¹¹Ku ben daai, ku pieŋ röl atuuc nhial juēc apeidit cī kuen ke kääc ke cī thöoc gōm piny, ku lääi pīr kaŋuan ku kōcđit,* ¹²aake kēt waak rōldit apeī,
“Manh Amääl wäär cī nōk yen ala yic.

Adhil leec rin rielden tō kek yeen,

ku jīeek ku ŋiny kǎŋ, ku diik, aa dhil athēēkdīt apeī yōk thīn.”

¹³Ku pieŋ kuat kē pīr ēbēn tō pan Nhialic ku pinyinhom, ku piiny tiop yic ku wēr yiic ēbēn ke kēt ēlā,

“Tēnē yeen cī nyuc thöoc nhom ku tēnē Manh Amääl,

bī aleec ku athēēk ku diik ku riel aa kākke akōlriēc ēbēn!”

¹⁴Ku gem lääi pīr kaŋuan, “Yenakan.” Ku gut kōcđit kenhiol piny ku dorkē.

Theny

6 ¹Guo Manh Amääl tīŋ ke kuem thaany tueŋ kam theny kadhorou, ku pieŋ lān tōk kam lääi kaŋuan pīr ke lueel rōldit apeī cīt mār ē deŋ, “Bäär!” ²Ku tiēŋ piny, go ya mathiāŋ yer yen tiēŋ, ku raan cath ē ye amuk dhaŋ ke wieth, ku gēm ajōm ē bēny bī tāau yenhom. Ku jiēl bī la pinyinhom, cīt kēny cī tōŋ dhoŋ ku cop kōc ater.*

³Ku kuem Manh Amääl thaany ē rou thok, ku pieŋ lān pīr ē rou ke jam rōldit ēlā, “Bäär!” ⁴Ku bō mathiāŋ thith bei tēwēn. Ku raan cath ē yeen acī gām riel bī kōc cōl aathār pinyinhom, ku bī kōc rōt nōk ē rōt. Ku gēm paldīt ye kōc thōr.*

⁵Ku ben Manh Amääl thaany ē diāk kuem, ku pieŋ röl ē diāk lān pīr ke lueel, “Bäär!” Ku tiēŋ piny, go ya mathiāŋ col yen tiēŋ ku raan cath ē ye amuk wēnh ye kǎŋ them yecin.* ⁶Guo kē cīt röl raan piŋ ke jam kam lääi kaŋuan pīr yiic ku lueel, “Aduŋ abik yen ariōp akāl tōk, ku aduuk kadiāk ayiēer kek ariōp akāl tōk. Ku duōkkē tiim ye miōk yōk thīn ku tiim ye cam rec.”

⁷Ku ben Manh Amääl thaany ē ŋuan kuem thok, ku pieŋ röl lān ē ŋuan pīr ku lueel, “Bäär!” ⁸Ku tiēŋ mathiāŋ cīn kīt la gei, ku raan cath ē ye ala rin, “Thou,” Ku rin kōk cōl, “Piny ē Thou,” Ke buōoth cōk ke cī yiic mec. Keek aake cī gām riel bik tēcīt abaŋ ŋuan kōc pinyinhom yiic nōk ē tōŋ ku cōk, ku tuaany, ku lääi roor.*

⁹Ku ben Manh Amääl thaany ē dhiēc kuem thok, ku tiēŋ wēi kōc wäär cī nōk ariāk cōk rin cī kek wēt Nhialic gam puōu ēbēn, ku yekē lueel. ¹⁰Go wēi kiu rōldit apeī ku luekē, “Bēny yīn ala cōk ku yīn ē yic! Ye nen bī yen rot jāl looi ba kōc pinyinhom tēm awuōc rin cī kek yō nōk?” ¹¹Go ŋek kamken aa gām alanh yer, ku lēk ke bīk tiūt tēthin-nyōt yet tē bī akuēn kōc lui ke ke, ku miēthakēn kek ke bī nōk ēbēn cimēnden, jāl tuōm.

¹²Ku tiēŋ Manh Amääl ke kuem thaany ē dātem thok. Ku ya ayiēēkyiēēk pinydīt tet yen loi rot, ku loi akōl rot bī cuōl cīt alanh col, ku wel pēei yenyin bī ya malual cīt riēm.* ¹³Ku löōny kuēl piny nhial cimēn ŋam cī luōk ye yom teŋ piny tē yiēēk yen tim.* ¹⁴Ku dol nhial rot ciēt ye athōor ku mēr, ku nyēei kuōr ku golgol tō wīir rōt ē nyiēnken yiic.* ¹⁵Go bānyŋaknhīim ē pinyinhom, ku bāny mēc, ku bāny apuruuk ku ajieek, kōc thiek yiic ku aloony, ku kōc

* 5:11Dan 7:10 * 6:2Dhāk 1:8; 6:3, 6 * 6:4Dhāk 1:8; 6:2 * 6:5Dhāk 6:2, 6 * 6:8Edhe 14:21

* 6:12Ny 11:13; 16:18; 1th 13:10; Juel 2:10, 31; 3:15; Mt 24:29; Mk 13:24-25; Lk 21:25

* 6:13-14th 34:4 * 6:14Ny 16:20

cie aloony them bīk thiaan ē kuōr yiic, tēdē ke ye kuōr nhīim.* ¹⁶ Ku yekē cōōt kuōr yiic ku aleel yiic, ku luelkē, “Aa wek kuōrkā kuōmkē yonhīim bī raan rēēr ē thōōc nhom ʔo cīi tīj. Ku Manh Amāäl acīi bī lēu bī ʔo ben tēm awuōc.* ¹⁷ Ee yic aköldīt bī Nhialic ku Manh Amāäl raan ēbēn tēm awuōc acī bēn, ku acīn raan bī awuōc kēnē göök?”*

Kōc 144,000 Itharel

7 ¹ Ku ben atuuc nhial kaŋuan tīj ke kääc guōk ē piny kaŋuan yiic, ke ke jác yom ē bēn guōk kaŋuan yiic nhom, bī ciēn yom ben buōk ē piny-nhom, tēdē wēr yiic, tēdē kuat tim nhom.* ² Ku tiēj atuny dēt ke bō bei tē ye akōl nyin bēn thīn, ke muk thaany Nhialic pīr, ku cōl atuny kēnē rōldīt atuuc nhial kaŋuan wāär cī gām riel bīk piny-nhom agut cī wēr. ³ Ku lueel, “Duōkkē piny ku wēr ku tiim rec, ʔet tē bī ʔok kōc cī Nhialic gam ēbēn yiēk nhīim kīt kenhīim tuej.”* ⁴ Ku lēk raandā ʔen, lōn akuēn kōc la nhīim thaany ē Nhialic kōc Itharel yiic aa kōc 144,000 ē kuat thiāär ku rou Itharel yiic, ⁵⁻⁸ tim thiāär ku rou kuat Itharel tōk yic, Juda, Ruben, Gat, Acer, Naptali, Manathe, Thimaan, Lebī, Ithakar, Dhebulun, Jothep, ku Benjamin.

Kōc juēc kääc pan Nhialic

⁹ Ku diēl ʔanyin piny, ke ʔa tīj kōc juēc cīi lēu bī ke kueen. Keek akuut kam kuat dhiēth, ku wuōt, ku thok kōc rēēr piny-nhom ēbēn. Ku keek aake kääc ē thōōc nhom tuej ku jōl a Manh Amāäl, ku aake ciēj alēth ʔer ku keek ēbēn aake muk wuōk agēp kecin. ¹⁰ Ku kiiukē rōldīt apei ku luelkē, “Nhialicdan rēēr thōōc nhom ku Manh Amāäl kek aa ʔook luōk.”

¹¹ Ku atuuc ēbēn aake kääc ke cī thōōc, ku kōcdīt, ku jōl aa lāāi pīr kaŋuan gööm, ku gutkē kenhiōl piny ē thōōc nhom tuej ku dorkē Nhialic, ¹² ku luelkē, “Yenakan! Bī alēc, ku diik, ku ŋiny kāŋ ku gam riel, ku athēēk, ku rieldīt apei ku lec aa kāk Nhialicda akōlriēc ēbēn. Yenakan.”

¹³ Go raan tōk kam kōcdīt wēn ʔa thiēc ku lueel, “Ye ʔīŋa kōc ciēj alēth ʔerkā, ku bīk tēnen?”

¹⁴ Guō dhuk nhom, “Aa kuōc ke, bēny. Ee ʔīn aŋic ke.” Go lueel, “Kekkā aa kōc cī tēēk kārīl yiic ku guumkē. Aacā alāthken lōk riēm Manh Amāäl bī ke looi bīk ʔer.* ¹⁵ Ku ē yen aye kek kōōc thōny Nhialic nhom ku yekē luōōi akōl ku wēr luanŋe, ku yen cī nyuc ē thōōc nhom abī ke aa kony ē rēērde thīn. ¹⁶ Keek aacīi rou ku cōk bī ben nōk acīn, tēdē ke ʔa akōl tuc yen ben ke nyop gup,* ¹⁷ rin Manh Amāäl yen rēēr thōōc yic ciēl abī ʔa abiŋŋden. Ku abī ke la dēēk nyīn pīu ē pīr, ku aabī Nhialic weec nyīn ē pīu wāär dhiēcū kek.”*

Thaany ē dhorou

8 ¹ Nawēn ʔany Manh Amāäl thaany ē dhorou thok, kam wēn ke piny la bit tēthin-nyōōt koor. ² Ku tiēj atuuc kadhorou ke kääc Nhialic nhom ku ŋek ke cī yiēk kaŋ.

* 6:15 Ith 2:19, 21 * 6:16 Yoth 10:8; Lk 23:30 * 6:17 Juel 2:11; Mal 3:2 * 7:1 Jer 49:36; Dan 7:2; Dhāk 6:5 * 7:3 Edhe 9:4, 6 * 7:14 Dan 12:1; Mt 24:21; Mk 13:19 * 7:16 Ith 49:10
* 7:17 Wk 23:1; Edhe 34:23; Wk 23:2; Ith 49:10; 25:8

³Ku bō atuny dēt, ku kēec ariāk lōōm ke muk kē ye adōŋ n̄ir took th̄in cī looi mīlāŋ tōc. Ku yeen ēcī gām adōk juēc n̄ir apeī, bī ke juaar kek rōōk kōc ē Nhialic ariāk cī looi mīlāŋ tōc nhom, rēer ē thōōc lōōm. ⁴Ku la tol adōŋ n̄ir cī took nhial, kek rōōk kōc ē Nhialic muk atuny nhial kāāc Nhialic nhom. ⁵Go atuny kē ye adōk took th̄in lōōm, ku muōc yic many rēer ariāk nhom ku cuet piny. Ku piŋ kē cīt mār ē deŋ ku bir, ku loi ayiēēkyiēēk rot.*

Keŋ

⁶Go atuuc kadhrou la keŋ kadhrou rōt guiir bīk ke kooth. ⁷Go atuny tuen kaŋde kooth yic, go ya goi ku many cī liāp kek riem kek lōōny pinyinhom. Go mac tōōŋ ē diāk tiim ku wal cī cil pinyinhom nyop.*

⁸Go atuny ē rou kaŋde kooth yic, go ya kēdīt cīt kuur ē mac yen piir rot adēkdiet yic. Go tōōŋ ē diāk rot waar bī ya riem. ⁹Go tōōŋ ē diāk kāk pīr adēkdiet thou, ku rec tōōŋ ē diāk riēth.

¹⁰Ku koth atuny ē diāk kaŋde. Go ya kueldit apeī dēp yen lōōny tōōŋ ē diāk wēr ku nyīn pīu ye dek yiic.* ¹¹Ku rin ē kuel kēnē acōl kēkec ʎɔɹ. Go pīu rōt wel bīk kec, ku kōc juēc ke cī dek th̄in aacī bēn thou rin cī pīu kec.*

¹²Go atuny ē ŋuan kaŋde kooth. Go tōōŋ ē diāk akōl ku pēi ku kuel rac abī tōōŋ ē diāk ruelden yic liu. Ku cīn ruel tōōŋ ē diāk akōl ku wēr.*

¹³Ku jal jat ʎanyin, ke ye acu yen tiēŋ ke pār nhial, ku piēŋ ke cōt rōldit apeī ku lueel, “Ye kēreec ē dā! Ye kēreec ē dā tēnē kōc ē pinyinhom rin aabī käreec ʎōk, tē le atuuc kōk kadiāk keŋ kooth yiic.”

9 ¹Ku koth atuny ē dhiēc kaŋde. Guō kuel cī lōōny ē pinyinhom tīŋ, ku yeen acī gām wēnh ē riēt bī yen tēthuth mec yic apeī ŋaany nhom. ²Go tēthuth mec yic apeī ŋaany nhom. Go toldit apeī bēn bei tēthuth, tol cīt tol manydīt dēp apeī, ku pat tol akōl nyin ku nhial ku looi piny bī cuol.* ³Ku ye kōryōm yen bō bei tol yic bī la pinyinhom, ku gēm riel cīt riel ē kith.* ⁴Go lēk ke bīk wal kek tiim ku kākōk cil pinyinhom cīi rec, ku ye kōc cīn gup kīn Nhialic kenhīim tuen kepēc kek reckē ke.* ⁵Keek aake cī Nhialic puōl bīk kōc aa yiēk tērem apeī tēn pēi kadhiēc ku cīk kōc nāk. Ku areem yekē yiēk kōc acīt arem dhie cī kieth raan moc. ⁶Ye pēikā kadhiēc yiic abīk wīc bīk thou, ku thuōu abī mec ke ke.*

⁷Kōryōm juēcā aake cīt mīthiōōŋ cī guiir bīk la tōŋ yic. Ku aake ceŋ kacīt aōm cī looi mīlāŋ tōc kenhīim, ku aake cīt nyīn kōc.* ⁸Ku nhīm tō kenhīim aa bār cīmēn nhīm ē diāār, ku aala thook lec cīt lec ē kōōr.* ⁹Ku aala pem kē cīt wēnh dhie ye kōc kepuōth gēēŋ tōŋ yic. Ku duōt ye wuōk-ken looi tē pēer kek, acīt duōt riēth dhie ye mīthiōōŋ juēc thel looi, tē le kek tōŋ yic.* ¹⁰Ku yālken aa cīt yāl ē kith, ku kē cīt kek yāl kākā yen ale kek riel bīk kōc ya gām tē rem ye pēikā kadhiēc yiic. ¹¹Ku keek aala bēnyāknhom mac ke, yen atuny tēthuth mec yic, ku rienke acōl riāāk, tēdē ka cōl raan ē kāŋ rac.

¹²Kēreec tuen acī thōk. Ku ye cōk ciēn käreec kōk karou thiek apeī aabō.

* 8:3Amo 9:1; B.bei 30:1, 3 * 8:5Leb 16:12; Edhe 10:2; B.bei 19:16; Ny 11:19; 16:18

* 8:7B.bei 9:23-25; Edhe 38:22 * 8:10Ith 14:12 * 8:11Jer 9:15 * 8:12Ith 13:10; Edhe 32:7;

Juel 2:10, 31; 3:15 * 9:2Cāk 19:28 * 9:3B.bei 10:12-15 * 9:4Edhe 9:4 * 9:6Jop 3:21;

Jer 8:3 * 9:7Juel 2:4 * 9:8Juel 1:6 * 9:9Juel 2:5

¹³Ku koth atuny ē dātem kaṇḍe, guo rōl piṇ ke bō kam guōk kaṇuan yiic ariāk cī looi mīlān tōc kāāc ē Nhialic nhom.* ¹⁴Ku lueel rōl tēnē atuny ē dātem wēn muk kaṇ yecin ēlā, “Lony atuuc kaṇuan wāār cī duōt piny wārdit Yuparet yic.” ¹⁵Go atuny ē dātem atuuckā kaṇuan jal lony bik tōōṇ ē diāk ē kōc pinynhom nōk. Aake cī Nhialic tāu akōldeen alanden. ¹⁶Go lēk yēn lōn apuruuk aa timtim buot karou. ¹⁷Ku tiēṇ mīthiōōṇ ku kōc cath ē ke nyuōth yic. Ku kōckā aala pem kēcīt wēnh dhie ye kōc kepuōth gēēṇ tōṇ yic, ku wēthkā aa thith cīmēn mac, ku aa mīṇōk ku mīkēth aya. Ku nhīim mīthiōōṇ aa thōṇ ke nhīim kōr. Ku mac ku tol ku kēdēt mac cōl adēp ē bēn bei kethook. ¹⁸Kākkā kadiāk, tol, ku mac ku ban mac cōl adēp bēn bei mīthiōōṇ thook, acī tōōṇ ē diāk kōc pinynhom bēn nōk. ¹⁹Rin riel mīthiōōṇ atō kethook ku keyāl aya, rin yālken aake cīt kāpieny kenhiim ye kek kōc gām yōntōōk.

²⁰Abēk kōc ē pinynhom kēc kājuēc rēc kōc nōkkā ke nōk, aake kēc luoi kārec puōl acīn, luoi ye kek jakrec door, jak cī kiēt ē wēth ku aleel ku tiim cie daai, ku cik ye piṇ ku cik ye cath.* ²¹Kōckā aakēc luoi kārec puōl, cīt nāāk ē rōt, luoi kāk jakrec, ku luoi ē bal, wīny diāār ku cuēer.

Atuuc ē Nhialic ku athōr koor

10 ¹Ku bēn atuny dēt ril apeī tiṇ ke bō bei pan Nhialic ke bō ē pinynhom. Ee cī luāt kum ku mīit yenhom nhial, ku adēp nyin cīmēn akōl, ku dierke kēcīt liēm ē mac. ²Atuny kēnē amuk athōr thiin koor ṇaany yic yecin, ku cōkden cuēc ēcī tāau adēkdiēt nhom, ku cōkden ē cam pinynhom, ³ku cōōt rōldīt cīt dhiēn kōōr. Nawēn cī cōōt ke kēcīt mār ē deṇ gam yerōl arak dhorou nhial. ⁴Wēn jīēm kacīt mār deṇ kadhrou, ku wēn duēr kāk cik lueel gāt piny, ke ya piṇ rōl pan Nhialic ke lueel, “Duk kāk cī kacīt mār deṇ kadhrou lueel lēk kōc kōk, ku duk ke gēt piny.”

⁵Go atuny wāār ca tiṇ ke kāāc adēkdiēt nhom ku pinynhom ayeer, ciinden cuēc jat nhial. ⁶Ku kuēēṇ rin Nhialic cie thou, ku yen cī nhial ku piny ku wēr, ku kāk tō keyiic ēbēn cak ku lueel, “Nhialic acīi bī tīit apeī ēmēn, bī kē cī guiir cīi loi tēcīt tē bī yen rot luōi thīn! ⁷Ku tē le atuny ē dhorou kaṇḍe kooth, ke Nhialic abī kēden cī thiaan thāap cīmēn wāār cī yen ye lēk aluōnyke, kōc kākke tiṇ.”*

⁸Go rōl wēn ca piṇ ke jam nhial yēn yōōk, “Lōr lōm athōr koor ṇaany yic muk atuny kāāc adēkdiēt nhom ku pinynhom ayeer.”

⁹Guo la tēnē atuny nhial ku thiēc bā gām athōr. Go gām yēn ku lueel, “Lōm ku cam. Abī miet yīthok ciēt ye kiēc ku abī rot la wel bī wac yīyāc.”

¹⁰Guo athōr lōm ku cam, go miet yathok ciēt ye kiēc. Nawēn yet yāyāc ke wel rot bī wac bī ciēt cuēi.* ¹¹Ku lēk ya ēlā, “Yin adhīl kē cī Nhialic guiir tēnē kōc ē pinynhom ēbēn nyuōth ēmēn, kōc jam ē thok juāac ku bānyak-nhiim.”

Kōc wēt Nhialic lēk kōc

11 ¹Go yēn gām wai, wai ē duēr ciēt tim dhie ye kāṇ them, ku lēk ya, “Lōr them luāṇ Nhialic ku ariāk tō thīn, ku kuen kōc ē rōōk thīn

* 9:13B.bei 30:1-3 * 9:20Wk 115:4-7; 135:15-17; Dan 5:23 * 10:5-7B.bei 20:11; L.rou 32:40; Dan 12:7; Amo 3:7 * 10:8-10Edhe 2:8-3:3

tēnē ya. * ² Ku duk kal yic tō luak kōu them rin lōj kēnē acī gām kōc kēc wētdiē gam. Ku keek aabī gendiē kuany kōu ke rec kǎj pēi kathiārŋuan ku rou. * ³ Ku yēn abī kackiē karou tuōc bīk wēt ē yic la lueel. Aabā alēth col, alēth ē lēŋ cieŋ, ku aabī wētdiē la lēk kōc ē nīn tim ku buot karou ku thiār-dātem yiic.”

⁴ Kōckā karou wēt Nhialic nyuōth, kek aa tiim karou ye miēthken looi ē miōk, ku kāk ye mēc adōk karou took kenhīim ē kōōc Nhialic nom bēny pinynhom. * ⁵ Na le raan them ye bī kōckā karou yiēk tērem, ke mac abō bei kethook ku nyuōp kōc ater ēbēn. Kēya raan wīc ye bī looi kēya abī Nhialic nōk. ⁶ Aacī Nhialic gām riel bī kek deŋ pēēn bī cīi tueny nīn bī kek wētdē nyuōth. Aacī gām riel aya bī kek piū waar bīk aa riem, ku cōlkē kuat kērac ēbēn abō pinynhom. Kēnē alēukē bīk aa looi akōlakōl tēcīt tē wickē ye. *

⁷ Nawēn cī kōckā karou wēt jal nyuōth ēbēn, ke lān roor rac apei bō bei tēthuth mec yic, aabī thōr ke ke ku aabī lān ke nōk, * ⁸ ku guāpken aabī cuat ē gēk yic gendit wāār cī kek bēny ē kōckā karou piāat thīn tim cī riū kōu. Gen kēnē acīk gām rin cīt rin pan Thodom ku Ijip. * ⁹ Kuat dhiēth, wuōt ku thok pinynhom ēbēn aabī guāpken aa tiŋ piiny ē gēk yic nīn kadiāk ku abak, ku acīn raan bī puōl bī ke thiōk. ¹⁰ Kōc pinynhom ēbēn aabī puōth miet rin cī ē kōckā karou thou. Aabī yai looi ku gēm kē rōt kāpath kamken, rin cī kōckā karou kōc pinynhom cōl agum apei. ¹¹ Tēwēn cī nīn kadiāk ku abak thōk, ke Wēi Nhialic la ē kōc wēn cī thou gup ku jōtkē rōt. Go kōc ŋic ke cī ke tiŋ riōōc apei dīt. * ¹² Ku piŋ kōckā karou rōl ke cōt pan Nhialic, “Bāk tēn.” Gokē la nhial ke kōc aterken daai, ke ke cath ē piōōl yic. * ¹³ Kaam wēn cōk ka ayiē-ēkyiēēk dīt tet loi rot. Go tōōŋ ē thiāār ē geu wīk, ku thou raan tiim kadho-rou. Ku jōl kōc cī pīr riōōc ku leckē dīt Nhialic tō nhial. *

¹⁴ Kēnē, yen ē thōk kēreec ye kek rou, kēreec dēt ye kek diāk abō ēmēn!

Kaŋ ē Dhorou

¹⁵ Go atuny ē dhorou kaŋde kooth yic, guo atuuc nhial piŋ rōt ke jam rōldīt pan Nhialic ku luelkē,

“Nhialicda ku Raan cī dōc ku lōc aacī bāāny pinynhom ya kēden, ku Nhialic abī mac akōlriēēc ēbēn.” *

¹⁶ Go kōcdīt kathiārrou ku ŋuan cī nyuc ē thōny Nhialic lōōm wīk ke gut kenhīol piny, ku dorkē Nhialic, ¹⁷ ku luelkē,

“Bēny Nhialic Madhōl yen rēēr thīn theer ku yen tō thīn ēmēn.

Yīn yeku leec rin cī yīn riēldu nyuōth yook ku yīn acī mādēdu jōok cōk!

¹⁸ Ku kōc kuc yīin aake cī puōth riāak rin tēn riāŋ ē piāndu

acī bēn tē bī kōc cī thou yāth luk yic,

ku tē bī kōc ariōpden yōk yīin luōōi,

ku kōc kāk Nhialic tiŋ, ku kacku ēbēn kōc yī door,

kōckor ku kōcdīt ēbēn aacī bēn.

Tē bī kōc cī pinynhom rac nōk acī bēn.” *

* 11:1Edhe 40:3; Dhāk 2:1-2 * 11:2Lk 21:24 * 11:4Dhāk 4:3, 11-14 * 11:61Bŋ 17:1;

B.bei 7:17-19; 1Tha 4:8 * 11:7Dan 7:7, 21; Ny 13:5-7; 17:8 * 11:8Ith 1:9-10

* 11:11Edhe 37:10 * 11:122Bŋ 2:11 * 11:13Ny 6:12; 16:18 * 11:15B.bei 15:18; Dan 2:44;

7:14, 27 * 11:18Wk 2:5; 110:5; 115:13

¹⁹Go luaŋ Nhialic nhial ŋaany thok, ku rōŋdīt lōŋ ē dōŋ ē tō alōŋthīn. Go kāk cīt bir ē deŋ ku ayiēkyiēk, ku mār ē deŋ ku tueny ē gei, rōt looi.*

Tik ku kēdīt cīt jakanuaan

12 ¹Ku loi kēdīt kōc gōi rot nhial. Tik ē tō thīn ke cī akōl gōōm piny ku pēi yecōk, ku ciēŋ ajōm la kōu kuēl kathiāār ku rou. ²Yeen ē tiŋ liac, nawēn cī thiōk ke dhiēth, ke rōp ku rem abī dhiau apei.

³Ku ben dēt bēn bei nhial kēdīt kōc gōi, ku kēdīt thith cīt jakanuaan la nhīim kadhorou ku tuŋ kathiāār ku ajōm kadhorou kenhīim.* ⁴Ku thēl tōōŋ ē diāk kuēl bei nhial yeyōl ku piir ke pinyhom, ku bīi ku kēēc tiŋ wēn dhiēth nhom bī manh dhiēth tiit bī dhiēth bī cam.* ⁵Go tik manh ē moc dhiēth, yen bī kōc pinyhom mac ke cīn aŋuān. Go atuny nhial bēn ku rum meth man cīn ku yēth nhial tēnē Nhialic thōnyde nhom.* ⁶Go tik riŋ roor tē cīi ceŋ, tē cī Nhialic guir tēnē ye bī yen la rēer thīn, bī la muk ē nīn tim ku buot karou ku thiārdātem.

⁷Go tōŋ rot looi pan Nhialic. Atuny cōl Maikel ku atuuc kōk aacī bēn thōr kek kēdīt wēn cīt jakanuaan ku atuōōcke.* ⁸Ku kēdīt kēnē acī bēn tiaam, ku acī bēn cuōp wei pan Nhialic. ⁹Maikel kek atuōōcke aacī kēdīt kēnē kek atuōōcke bēn cuōp wei pan Nhialic. Kēnē yen ē Bēny jakrec dīt wār ye lueel ka cōl kēpiiny, yen raan ēbēn cōl aloi awuōc. Acīk bēn cuat pinyhom kek atuōōcke ēbēn.*

¹⁰Ku piēŋ rōldīt ke cōt pan Nhialic ku lueel,

“Ēmēn, tē bī Nhialic kōc luōk acī bēn! Ēmēn, Nhialic acī riēlden yen bēnyjaknhom nyuōth! Ēmēn, Raanden cī lōc ku dōc acī riēde nyuōth! Rin raan wār ē kōōc Nhialic nhom ku gōony miēthakua akōl ku wēer, acī cuōp wei pan Nhialic.* ¹¹Miēthakua aacī jōŋrac tiaam rin cī Manh Amāāl rot juaar bī nōk rienkua ku rin cī kek wēt yic lēk raan ēbēn, ku keek aa kēc wēiken nhiaar bīk riōōc ē thou. ¹²Week ēbēn, wek kōc rēer pan ē Nhialic miētkē puōth, ku kuat kē rēer ē pinyhom ku wār abī gum apei dīt. Rin jōŋrac acī cuōp ē pinyhom tēnē ke, ku yen acīt puōu mac rin acīn nīn juēc cī pāl ye bī yen luui.”

¹³Nawēn le kēdīt cīt jakanuaan ŋic lōn cī ye cuat pinyhom, ke cop tiŋ wēn cī manh moc dhiēth bī dōm. ¹⁴Go tik gām wuōk cīt wuōk acu ku bī cōl apēer tēden wār roor tē cīi ciēŋ. Ku bī yen la tiit thīn run kadiāk ku abak, ku akēc jōŋrac bēn lēu bī yiēk tētōk.* ¹⁵Ku ŋōk kēpiiny piēu dīt cīt aboor yethok rin bī tik mou. ¹⁶Go tiōm pinyhom tik kony, rin cī yaardīt apei piny dai yic, ku wet pīu thīn ŋōŋŋōr. ¹⁷Go kēdīt cīt jakanuaan puōu riāāk tēnē tik apei ku le thōr kek mīthken kōk cī lōōŋ Nhialic theek, ku mukē wēt yic cī Jethu nyuōth. ¹⁸Ku la jōŋrac kōōc ē wār nhom.

Lāai karou

13 ¹Ku tiēŋ lān roor rac apei ke bō bei adēkdīēet yic. Ku ala nhīim kadhorou ku tuŋ thiāār la nhīim ajōm kathiāār. Ku kenhīim ēbēn rin

* 11:19Ny 8:5; 16:18, 21 * 12:3Dan 7:7 * 12:4Dan 8:10 * 12:5Ith 66:7; Wk 2:9

* 12:7Dan 10:13, 21; 12:1; Jut 9 * 12:9Cāk 3:1; Lk 10:18 * 12:10Jop 1:9-11; Dhāk 3:1

* 12:14Dan 7:25; 12:7

aaci gōt rin ē Nhialic tōon guōp. * ²Lān wēn ca tiŋ acit kuac, ku adit cōk kek riōōp bēēr la kōth nhīm, ku acit thok kōōr. Acī kēdīt cīt jakanuaan gām rielde bī nyuc ē thōōc nhom cīt bēnyāknhom la ye cōk. * ³Nhuom tōk, nhīm ē lān kēnē ala yic piāār cīt piāār tētōk dīt apei ku jol dem. Kōc ē pinyinhom ēbēn aake cī gāi ē lān kēnē ku buōthkē. ⁴Keek ēbēn aake ye jōnrac door rin cī yen lēi gām riel, keek aya aake ye lēi door, ku luelkē, “Acīn kēril cīt ē lān kēnē. Acīn raan lēu bī thōr kek ye.”

⁵Go lēi puōl bī jal nhiam apei, ku ye Nhialic lat. Go Nhialic pāl riel kēnē tēnē pēi kathiārŋuan ku rou. ⁶Ku jol lēi jam ku lēēt Nhialic kek kōcken rēēr nhial paande. * ⁷Acī Nhialic puōl bī thōr kek kōc Nhialic ku tiēm ke. Ku ēcī gām riel kōc pinyinhom nhīm ēbēn. * ⁸Kuat raan rēēr pinyinhom ēbēn abī ye adoor, kōc cī ye bī ya door aa kōc cī rienken gōt athōr pīr yic, ke piny kēc guo cak. Athōr kēnē ē kēn Manh Amāāl wāār cī nōk. *

⁹Na lakkē yīth, ke we piŋ apath, ¹⁰“Kuat kē cī Nhialic guir bī rot luōi yī abī rot dhiel looi kēya. Raan bī mac, raan bī teem rōl ē pal abī teem rōl. Wēt kēnē ē lon bī kōc cī gam dhiel gum ku rilkkē puōth gamden yic.”*

¹¹Ku tiēŋ lān dēt ke bō bei piiny, ke la tuŋ karou cīt tuŋ jōnrac. ¹²Yeen alui riel cīt riel lān tuēŋ ke ŋic lān tuēŋ, ku theny kōc ē pinyinhom thīn bīk lān tuēŋ aa door, lān wāār cī tētōk dem yenhom. ¹³Ku looi kākđit jāŋ gōi. Ee ye mac cōl alōōny piny nhial ke kōc ēbēn daai ē ye. ¹⁴Lān ciēēn kēnē acī puōl bī kākđit jāŋ gōi aa looi ke lān tuēŋ daai thīn. Rin ē kākka yen acī yen kōc pinyinhom wēŋ bīk la yecōk. Aaci bēn yōōk bīk kēdāŋ buth bī kek lān tuēŋ kiēēt ku yekē door, lān wāār cī nōk ē pal ku ben pīr. ¹⁵Lān ciēēn kēnē acī puōl bī wēi yāth kēwēn cī lān tuēŋ kiēēt yic, rin bī ya jam ku cōl kōc cī ye ye door anāk. ¹⁶Ku yōōk lān ciēēn kōc ēbēn, bēny ku kīc, ajak ku raan ŋōŋ, alony ku raan lāūu nhom, bī raan ēbēn kīt tāūu kōŋden cuēc, tēdē ke tēūu yenhom tuēŋ. ¹⁷Acīn raan cī puōl bī kēde yaac, tēdē ke yōōc ke cīn nhom kīt kek rin, tēdē ke ye akuēn rienke nyuōōth.

¹⁸Yīn adhil kāŋ ŋic apath ba kēnē jāl deet yic. Raan la kē ŋic adhil kēnē dōt yic, bī akuēn ē lān ŋic, rin akuēn akāāc nyīn rin ē raan, akuēn ē buōt kadātem ku thiārdātem ku dātem.

Manh Amāāl ku kacke

14 ¹Ku jol lā diēl ya nyīn piny, ke ye Manh Amāāl yen tiēŋ ke kāāc gōt nhom Jeruthalem, kek kacke tim buōt ku thiārŋuan ku ŋuan cī rin Manh Amāāl ku rin Wun gōt kenhīm tuēŋ. * ²Ku piēŋ rōl nhial kecīt arōōl ē pīu kat apei. Aye piŋ kecīt mār deŋ thiek apei, tēdē ke ye thoom juēc gut. ³Ku kāāc kōc tim buōt thiārŋuan ku ŋuan ē thōōc nhom tuēŋ, ke ket waak yam lāāi pīr kaŋuan ku kōcđit nhīm. Waakkā acīn raan lēu bī ke ket, aa keek kek kōc cī Nhialic luōk ē rōt. ⁴Keek aa kōc cī rōt tiit cie wīc ē diāār. Keek aa kōc la cōk. Ee Manh Amāāl yen aye kē buōth cōk kuat tē le yen thīn. Kōckā kek aaci luōk kam kōc ēbēn, aa kōc ē Nhialic ku Manh Amāāl, aa cīt rap ē yam dhie ye juēr Nhialic. ⁵Ku keek aa kēc lueth kaŋ lueel. Ku acīn kēreēc cīk kaŋ looi. *

* 13:1Dan 7:3; Ny 17:3, 7-12 * 13:2Dan 7:4-6 * 13:5-6Dan 7:8, 25; 11:36 * 13:7Dan 7:21

* 13:8Wk 69:28 * 13:10Jer 15:2; 43:11 * 14:1Edhe 9:4; Ny 7:3 * 14:5Dhep 3:13

Atuuc nhial kadiäk

⁶Ku tiēŋ atuny dēt ke pār aliir yic nhial ke muk athör Wēt Puoth Yam, wēt pīr akölriēc ēbēn tēnē kuat dhiēth ku wuōt ku thok pinyinhom ēbēn. ⁷Ku lueel röldīt, “Thēkkē Nhialic ku leckē rin dīit yen apeī. Rin nīn aaci thōk, nīn bī yen kōc ē pinyinhom yāth ē luk yic. Duōrkē rin yen aa cak nhial ku piny ku wērdīt ku nyīn ē pīu.”

⁸Ku buōth atuny rou atuny tuēŋ cōk, ke ye lueel ē röldīt, “Gendīt Babilon aci rac ēbēn. Babilon ē ye kōc pinyinhom cōl adek muōn kec apeī, muōn ke cōl aloi kāk ē bal cī Nhialic bēn rac puōu.”*

⁹Ku buōth atuny ē diäk atuuc tuēŋ wēn karou cōk, ke ye lueel röldīt, “Raan lān kēnē door kek kēden cī kiēēt, raan la kīn ē lān kēnē yenhom tuēŋ, tēdē ke ye yecin. ¹⁰Abī muōn riāŋ puōu ē Nhialic dhiel dek, muōn kēnē ē kē cī Nhialic puōk ē bīny riāŋ piānde yic. Kōckā aabī dēp many bēn bei kuur yic tuc apeī, ka atuuc nhial ku Manh Amāäl daai thīn.” ¹¹Many bī ke nyop kēnē abī ke reem akölriēc ēbēn. Kōc ē lēi ku kēden cī kiēēt ku kuat raan la kīn ē rienke, aciī bī kaŋ lōŋ aciīn aköl ku wēēr.”*

¹²Kēnē wēde yic ē lōn bī kōc ē Nhialic kepuōth deet, kōc lōōŋ ē Nhialic theek ku lek gam tēnē Jethu.

¹³Ku piēŋ rōl nhial ke cōt ku lueel, “Dhil gōt, kōc mit gup aa kōc thou ēmēn rin cī kek wēt Bēny gam.” Ku lueel Wēi Nhialic, “Ee yic Alanden! Keek aciī bī ben gum athēer. Kāk cīk looi aabī cath ke ke.”

Tēmtēm pinyinhom

¹⁴Ku lā daai nhial, ke ye luāāt yer yen tiēŋ ku kēcīt Manh raan ke cī nyuc ē piōōl nhom, ku ala nhom ajōm cī looi mīlāŋ tōc, ku amuk pal moth thok yecin.* ¹⁵Ku bō atuny dēt bei luāŋ Nhialic ku jīēm röldīt tēnē raan cī nyuc ē piōōl nhom, “Jōk luoi cōk ye pal kēnē, kāk tem pinyinhom aaci luok, ku akōlden bī ke tem aci bēn.”* ¹⁶Go raan wēn cī nyuc ē piōōl nhom palde met yic ku ler luide yic, ku kēya, kēriēc ēbēn pinyinhom aci tem.

¹⁷Ku tiēŋ atuny dēt ke bō bei nhial luāŋ Nhialic ke muk palden moth aya. ¹⁸Ku bō atuny wēn muk riel ē mac bei ariāk lōōm. Ku cōl atuny wēn muk pal moth röldīt ku lueel, “Lōm paldu ku tem abiēc dom yic pinyinhom rin abiēc aci luok.” ¹⁹Ku jōl atuuc palde met yic ku jōl abiēc tem piny, ku kuut keyiic ku yēth ke tē bī ke la nhiaç yiic thīn, rin riāŋdīt puōu Nhialic. ²⁰Abiēc ēcī nhiaç gēu kōu ayeer, go ya riēm yen loi kuēēr, abī riēm lōl bār kōu apeī ku thuuth yic looi.*

Kādīt rec bī atuuc nhial bēi

15 ¹Ku tiēŋ kēdīt dēt kōc gōi nhial. Kēnē, aake ya atuuc kadhorou la riel bīk karec apeī kadhorou gām kōc, ke ye kek awuōc ciēen bī Nhialic tēm kōc rec, rin kek aabī riāŋ ē piānde jāl thōk. ²Ku tiēŋ kēcīt adēkdiet le pīu nyīn kīr thīn cī liāp kek kēcīt mac. Ku tiēŋ kōc wāār cī lēi kek kīnden cī ye kiēēt tiaam aya, agut lān wāār ye rienke ŋic akuēn. Keek aake kāk adēkdiet

* 14:8lth 21:9; Jer 51:8; Ny 18:2 * 14:10lth 51:17; Cāk 9:24; Edhe 38:22 * 14:11lth 34:10

* 14:14Dan 7:13 * 14:15Juel 3:13 * 14:20lth 63:3; Dh 1:15; Ny 19:15

le pīu nyīn kīr yōu ke muk thom cī Nhialic gām ke, ³ku ketkē waak Mothith alony ē Nhialic, ku waak Manh Amāāl ēlā,

“Yīn Nhialic, yīn aril acīn kē thōŋ ke yīīn,

kāk ye looi aa path ku aa kōc gōi!

Ee yīn amac pinynhom ēbēn,

kuat kāk ye looi ēbēn aala cōk ku aa yith.*

⁴Raan ēbēn abī rišōc ē yīīn Bēny! Ku rienku abī leec atheer!

Ee yīīn ē rot yīn Nhialic ē yic.

Kōc ē pinynhom aabī ya bēn ku dorkē yīīn.

Raan ēbēn acī tēpeth ye yīn luui thīn tīŋ.”*

⁵Nawēn ē kēnē cōk, ke ya tīŋ luāŋ Nhialic ke ŋaany thok, kek duēl Nhialic nyuōth alōŋthīn.* ⁶Ku bō atuuc nhial kadhorou, wāar muk kādīt rec apeī kadhorou bei luāŋ ē Nhialic. Keek ēbēn aake ciēŋ alēth yer la diardiar, ku karkar cī looi mīlāŋ tōc aa cīk kaar kepuōth. ⁷Go lān tōk kam lāāi wāar pīr kaŋuan, atuōny tōk ya atuuckā gām aduŋ mīlāŋ tōc la yic awuōc thiek bō tēnē Nhialic pīr akōlriēc ēbēn, bī gām kōc ē pinynhom. ⁸Duēl ē Nhialic ēcī tol paat yic piny, tol bō diik ku riēl Nhialic yic. Ku acīn raan lēu ye bī la thīn, yet tē bī kārēc dīt apeī kadhorou wāar muk atuuc nhial ku bīi ke pinynhom, kaŋ thōk.*

Kārēc dīt apeī ciēn kadhorou

16 ¹Guō rōldīt apeī piŋ ke cōt luāŋ pan Nhialic yic, ke ye lueel tēnē atuuc nhial kadhorou ēlā, “Lak pinynhom ku gamkē kādīt rec ciēnka kadhorou, kārēc riāŋ puōu ē Nhialic.”

²Go atuny tueŋ kēreec cī Nhialic lēk ye bī gām kōc ē pinynhom gam. Go ya yōntōōk rec rem apeī kek tul kōc la gup kīn lēi gup, ku kōc kēden cī kiēēt door aya.

³Go atuny ē rou kēreec cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go ya pīu adēkdīet kek wel rōt bīk ya riēm, ku thou kāk pīr rēēr pīu yiic ēbēn.*

⁴Go atuny ē diāk kārēc cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go ya pīu wēr yīth ye dek kek wel rōt bīk ya riēm.* ⁵Guō atuny yen muk pīu pinynhom piŋ ke lēk Nhialic, “Yīn acī yic tēk kōc ē kārēckā yiic, tēdu kan ēmēn ku tēthēer ŋōn, ee yīn apath yītōk rin le luōŋdu cōk. ⁶Kōc rec wāar cī kacku ku kōc kākku tīŋ nōk aaca gām riēm bīk dek, yen kēpath ke ke.” ⁷Ku piēŋ raan rōl ke dhiau tēn ariāk ku lueel, “Ee tēde Bēny Nhialic Madhōl, kārēc ca gam aa yith ku aa la cōk, luk aca ŋiēc looi!”

⁸Go atuny ē ŋuan kēreec cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go akōl tuōc apeī, ee cī Nhialic puōl bī kōc nyop atuōc. ⁹Kōc aake cī atuny akōl nyop apeī abī ke gām gup yōntōōk. Gokē Nhialic lat guōp, Nhialic yen bīi kārēckā, ku cīk luoi kārēc pāl ku cīk Nhialic ye leec.

¹⁰Ku gem atuny ē dhiēc kēreec cī Nhialic gām ye ku ler ku tēēu thōny lān rac nom. Go ya muōth yen kum kōc mec lēi piny arēk abīk kethook aa kac rin arēm,* ¹¹ku yekē kārēc apeī lueel ē Nhialic guōp rin arēm ku yōntōōk rēēr kegup, ku cīk luoi kārēc pāl.

* 15:3B.bei 15:1 * 15:4Jer 10:7; Wk 86:9 * 15:5B.bei 38:21 * 15:8B.bei 40:34; 1Bŋ 8:10-11; 2Lēk 5:13-14; Ith 6:4 * 16:3B.bei 9:10 * 16:4B.bei 7:17-21; Wk 78:44 * 16:10B.bei 10:21

¹²Go atuny ē dātem kēreec muk gam, go ya wārdīt Yuparet yen dōu, bī bānyṇaknhīim lṇj ciēen puōl bīk tem kek apuruōōkken. * ¹³Ku tiēṇ wēi jakreec kadiāk cīt aguek. Keek aake bō bei kēdīt cīt jakanuaan thok, ku lān rac thok, ku thoṇ lān wāār aya bō kek wēt ē lueth yen kōc wēṇ nyin. ¹⁴Keek aa wēi jakreec ē cath ke loi kāk kōc gōi. Wēi jakreecā kadiāk aa bāny pinyinhom ēbēn kuōōt nhīim bī ke yāth tṇj yic. Tṇj kēnē ē tṇj bī rot looi luṇdīt bī Nhialic Madhōl luk looi tēnē kōc pinyinhom ēbēn.

¹⁵Aye Bēny lueel, “Pieṇkē! Yen abō cīt ṇa ye cuār wakōu. Raan mit guōp ē raan ba yōk ke kēc nin, ciēṇ alāthke, rin bī cīi cath ke cīn alanh ciēṇ bī guōp yār tē tiṇ ye.”*

¹⁶Ku jōl wēi jakreecā bānyṇaknhīim kuōōt nhīim tē ye kōc Itharel cōol, Amagedon.*

¹⁷Ku jōl atuny ē dhorou kēreec muk pāl aliir yic. Go Nhialic jam rōldīt nhial ē thōōc nhom luanḍe ku lueel, “Kuat kēkith ēbēn aci luōōi tēcīt tēde.” ¹⁸Ku bier deṇ apeī, ku mēēr ē mār thiek ku looi ayiēēkyiēēk rot abī kōc riōōc ēbēn. Acīn kēdīt cīt kēnē cī rot kaṇ looi tēnē cek ke raan pinyinhom, ayiēēkyiēēk rec piny cīt kēnē. * ¹⁹Go gendīt Babilon yeyic tek ē diāk, ku wit ayiēēkyiēēk geeth ē pinyinhom juēc, ku kēya, ke Nhialic tēm gen Babilon awuōc thiek apeī rin riāṇ piānde.*

²⁰Tēwēn le piny rot yāāk ke yōn thōny wīir mār, ku la gat dīr piny ēbēn.*

²¹Go goidīt thiek apeī lōōny piny nhial ē kōc nhīim. Ku kēya, ke kōc lēēt Nhialic rin cī yen deṇ cōl atueny gōi thiek apeī cī piny bēn rac.*

Tiṇ rac adējōōk

17 ¹Go atuōny tōk atuuc wāār bō nhial kadhorou muk kāreec kadhorou bēn tēnē ya ku lueel ēlā, “Bāār ba yī nyuōth tē bī Nhialic ē tiṇ reec adējōōk tēm awuōc thīn, yen tiṇ rēēr wēr yōth.” ²Bānyṇaknhīim ē pinyinhom aaci kāreec apeī, kāk ē bal looi kek ye, ku kōc ē pinyinhom aake ye miānde dek bīk wiēet, ku tē cī kek wiēet ka jōl kāreec apeī kāk ē bal looi kek ye.”*

³Go Wēi Nhialic la yaguōp, ku nyieei atuny Nhialic ṇa ku yēth ṇa roor tē cīi ciēṇ. Ee tēēn ke ṇa tiṇ tiṇ cī nyuc lān thiith kōu, lān la nhīim kadhorou ku tuṇ kathiāār cī guōp thiāṇ rin ē Nhialic lat guōp.* ⁴Tik a ciēṇ alanh thiith ku alanh mathiāṇ. Ku aci mīlāṇ tōc ku kākōk la diardiar ku guēt dhēṇ thiāāṇ yeguōp. Ku amuk aduṇ cī looi mīlāṇ tōc cī thiāṇ kāracken ē bal ye looi.* ⁵Ku yenhom tueṇ aci rin gōt thīn rin cie deet yiic. Rin ye lueel ēlā, “EE YEN BABI-LONDīt, YEN ē MAN DIĀĀR REC EBĒN, YEN AYE KĀREC JĀL THĪN KĀREC ē PINYNHOM EBĒN.” ⁶Ku tiēṇ tiṇ wēn ke cī wiēet riēm ē kōc Nhialic wāār cī ke nōk, rin cī kek wēt Jethu gam.

Ku wēn tiṇ ṇen ye, guo gāi apeī. ⁷Go atuny nhial ṇa thiēec, “Yējō cī gōi? Yīn aba lēk wētde yic yen kēnē, ku lān cieth yen la nhīim kadhorou ku tuṇ thiāār. ⁸Lān yen ca tiṇ ēmēn aci kaṇ pīr theer, ku aci ben pīr ēmēn rin abī bēn bei piiny tēthuth mec yic akōldā, ku abī jal la rōm ke riāāk. Kōc pīr ē

* 16:12Ith 11:15 * 16:15Mt 24:43-44; Lk 12:39-40; Ny 3:3 * 16:162Bṇ 23:29; Dhāk 12:11

* 16:18Ny 8:5; 11:13, 19 * 16:19Ith 51:17 * 16:20Ny 6:14 * 16:21B.bei 9:23; Ny 11:19

a 17:1Wēide yic gen Babilon. (Jer 51:13) * 17:2Ith 23:17; Jer 51:7 * 17:3Ny 13:1

* 17:4Jer 51:7

pinyinhom kēc Nhialic gāt athōrde yic, athōr ē pīr thēer kēc piny cak, aabī gāi tē tīŋ kek ē lān kēnē. Acī kaŋ pīr, ku acī ben pīr ya akōlē, ku abī ben dhuk pinyinhom.”*

⁹Go atuny nhial lēk Ƴa, “Kēnē awīc raan ŋic tak. Nhīim kadhorou aa rēer nyin kuōr kadhorou kek cī tik nyuc kenhīim. ¹⁰Kek aa bānyŋaknhīim kadhorou aya. Bāny kadhiēc kamken aacī liu. Raan tōk aŋot ye bēnyŋaknhom ēmēn ku dēt aŋot kēc bēn, ku na le bēn ka bī rēer ē bāāny yic kam koor. ¹¹Ku lān bī bēn bei tēthuth, yen abī ya bēnyŋaknhom ye kek bēt. Ku yen ē raan kam bānyŋaknhīim kadhorou, ku yeen abī rōm ke riāāk.

¹²“Tuŋ kathiāār ye ke tīŋkā, aa rēer nyin bānyŋaknhīim kathiāār kēc baai guo mac, ku aabī riel dhiel yōk bīk baai mac kek lēi kam thiin koor.”* ¹³Wēden ē tōk, abīk gam kedhie bīk bāānyden thōn lēi. ¹⁴Bānyŋaknhīim kathiāār ku lēi aabī keyiic mat ku thērkē kek Manh Amāāl. Ku keek aabī Manh Amāāl kek kacke ke tiaam, rin Manh Amāāl yen ē bēnydīt ē bāny, ku bānyŋaknhīim ku kacke kek aa kōc cī Nhialic kuany ku cōol ke, ku kek aa kōc cī wēde gam.”

¹⁵Go atuuc lēk Ƴa, “Pīu ye tīŋ cī tik nyuc kenhīim, aa rēer nyin kōc ē pinyinhom ēbēn. ¹⁶Lēi ku bānyŋaknhīim kathiāār ca tīŋ aabī kenhīim wēl adējōŋ kēnē. Abīk dōm ku thatkē ku retkē kōu, ku pālkē ke cīn kē cieŋ. Aabī guāpde cuet. Abīk rac ku yot abaŋ cī dōŋ ē mac. ¹⁷Bānyŋaknhīim kathiāār kē aabī ē kēnē looi, rin cī Nhialic ye tāāu kepuōth bīk bāānyden gām lēi, rin wīc Nhialic ye kēya. Aabī lāāi theek yet tē bī kē wīc Nhialic thōk.”

¹⁸Go atuny nhial lēk Ƴa, “Tīŋ ca tīŋ kēnē ē gendīt yen mac bāny pinyinhom ēbēn.”

Nhialic acī Babilon rac

18 ¹Nawēn ē kēnē cōk ke Ƴa ben atuny nhial dēt tīŋ ke bō bei nhial pan Nhialic, ku atuny kēnē ala riēdīt apei. Ruel diīt Ƴeer wēn bō bei tēnē yen acī pinyinhom ēbēn bēn looi bī Ƴer. ²Ku cōot rōldīt apei,

“Gendīt Babilon acī riāāk. Kōc aacī kat thīn ēbēn.

Acīn raan cī dōŋ thīn, aa jakrec ku diēt rec cīt awujoŋ.”*

³Kārec ē bal ye looi gen Babilon aacī yen ke pinyinhom ēbēn liāāp, bī bāny pinyinhom keek aa looi kāk ē bal, ciēt ke cī muōn kec apei dek. Ku tēēn yen acī Nhialic rac puōu yeguōp.

Ku kōc ē pinyinhom aake ye Ƴōc thīn ku loikē kārec Nhialic rac puōu.”*

⁴Ku piēŋ rōldēt ke jam nhial ku lueel,

“Kackiē jāl kē geeu!

Ku bī week cī met awuōōc looi keek yiic kā, ku bī Nhialic we cī yīk kādīt rec apei cimēnden.”*

⁵Awuōōcken cīk looi aacī juēc nawēn ke la nhial abīk Nhialic dōōt bīk la rac puōu.

Go Nhialic awuōōckā yōk ēbēn, ku aacī bī kaŋ puōl ke cī tēm awuōc.”*

⁶Dhielkē luōi kārec cīt kāwāār cī kaŋ aa luōi week.

* 17:8Dan 7:7; Ny 11:7; Wk 69:28 * 17:12Dan 7:24 * 18:2Ith 13:21; 21:9; Jer 50:39; 51:8; Ny 14:8 * 18:3Ith 23:17; Jer 51:7 * 18:4Ith 48:20; Jer 50:8; 51:6, 45 * 18:5Cāk 18:20-21; Jer 51:9

Dhielkē kārec wäär cī looi cool kāk wār kāk wäär cī kaŋ luŋi kōc kōk.

Adhielkē gām muōn kec apeī bī wiŋet cīt tēwäär ye luŋi kōc kōk.*

⁷ Ee nhiam rielden dīt rēēr ke yeen,

ku pīrden rēēr yen kāpath yiic.

Adhielkē gām kē rem yeguōp thōŋ kek miet ē puŋu dīt rēēr yen thīn.

Rin ye yen rot leec ēlā,

‘Yen tiŋ dīit ŋaknhom mac paandiē ē riel cīn ke tem ɣanhom,

ɣen acīn mony bī thou ku ba dhuur.’

⁸ Rin ye Babilon jīem kanhiaam kēya,

ee kaam thiin koor ku abī Nhialic kādīt rec

apeī col aabō tēnē yeen cīmēn tuaany, ku cōŋdīt apeī ku thuŋu.

Abī ɣoot mac bī nyop ēbēn, rin Bēny Nhialic yen bī ye tēm awuōc,

ala riēldīt apeī.*

⁹ ‘Bāny ē pinyinhom wäär cī kārec looi kek ye aabī dhiau ku löönykē puōth tēnē ye, tē tiŋ kek tol many cī ye ɣoot nhom tēmec. ¹⁰ Aabī kōōc tēmec, rin cī kek riōōc ciēt ke bī gām awuōc thiek cīt kēn cī gām Babilon, rin wäär cī kek kārec looi aya kek ye. Abīk aa lueel,

‘Ye kērec ē dē, gendīt Babilon, gen ril yen cī guo riāāk ye kam thiin yic!’*

¹¹ ‘Kōc ē ɣōc pinyinhom aa dhiau rin Babilon, rin acīn raan bī kākken ben lōk ɣōc.* ¹² Mīlōōŋken tōc, ku alēth path, alēth cī looi mīlāŋ thith ku guēt path ku kāpuōth kōk cie lac yōk ku tuŋ aa kōn, ku kuōr path la diardiar, acīn raan bī keek ben lōk ɣōc tēnē ke. ¹³ Miōk ŋīr, māāu ku abīīk, ku yōk ku thōk, ku mīthiōōŋ ku lāāi kōk baai ku tiim path ku aloony, acīn raan bī ke lōk ɣōc.* ¹⁴ Abī kōc ɣōc aa lueel tēnē Babilon ēlā, ‘Kuat kāpath wäär ye ke cam, ku kāpuōth wäär ye ke cieŋ aacī rac, ku aacīī bī ben yōk acīn.’ ¹⁵ Kōc ē ɣōc wäär cī jak rin ye kek kākken ɣōc ye aabī dhiau tē tiŋ kek ye ke dēp. Aabī ya kōōc tēmec rin wäär cī kek mat kek ye ciēt ke bī mat ē riāāk yic aya.*

¹⁶ Abīk aa lueel,

‘Ye kērec ē dē tēnē gendīt cīt kēnē,

gen dīit dhēŋ cīt raan ceŋ mīlōōŋ tōc ku guēt path yeyeth!’*

¹⁷ Rin kākka aacī guo bēn mār nyin yic.’

‘Kōc ē riāth geer adēkdīet yiic, ku kōc la kākken yekē keek la ɣaac riāth yiic, kāk ye kek pīr thīn aabī kōōc tēmec, ¹⁸ ku dhiēukē tē tiŋ kek tol nhom ke dēp geeu kek kāk tō thīn ēbēn, ku jōlkē ya lueel, ‘Makei! Acīn gendīt cī kaŋ ciēt ē gen!’* ¹⁹ Ku jōlkē kenhiim pot ē ŋeth bik nyuōōth lōn cī kek puōth löny ku dhiēukē apeī ku luelkē,

‘Makei! Cī gendīt riāāk kēya?

Gendīt wäär ye kōc la riāth jīek la yōk thīn,

yen cī guo riāāk ye kaam thiin yic kek kāk tō thīn ēbēn!’*

²⁰ Kōc rēēr pan Nhialic mietkē puōth rin cī Nhialic Babilon rac.

Mietkē puōth kōc ē Nhialic ku atuuc ē Raan cī lōc ku dōc,

* 18:6Wk 137:8; Jer 50:29 * 18:7-8lth 47:7-9 * 18:9-10Edhe 26:16-17

* 18:11Edhe 27:31, 36 * 18:12-13Edhe 27:12, 13, 22 * 18:15Edhe 27:31, 36

* 18:16lth 23:14; Edhe 27:26-30 * 18:18Edhe 27:32 * 18:19Edhe 27:30-34

ku kōc kāk Nhialic tīŋ rin cī Nhialic Babilon tēm awuōc tēcīt tēn kārec
wäär cī keek luōi week.’ ”*

²¹ Ku tiēŋ atuny Nhialic ril cī kuurdīt thiek kuany ku piir wīir adēkdīeet
yic ke lueel,

“Kēnē yen ee tē bī gendīt Babilon rac thīn,
ku acī ben tīŋ acīn.*

²² Yin Babilon acīn lāār bī ben piŋ yiic tēdu,
ku acīn kēēt bī ben piŋ rōt ke gut thom, tēdē ke ye keŋ kooth yiic.
Kōckun atēēt ēbēn aabī mār,
ku wēthkun ye rap guur abī cīēn rap ben guur thīn.*

²³ Ku mēc acī bī kaŋ ben tīŋ nyīn ke dēp,
ku acīn ruēi bī ben looi,
rin kōckun ē Ƴōc kek aake ye kōcdīt pinynhom,
ē pinynhom cam tēbār ē ruēeny.”*

²⁴ Nhialic acī Babilon tēm awuōc rin le yen guōp awuōc cī yen kōc kāk
Nhialic tīŋ nōk, ku kōc juēc kōk ē Nhialic, Babilon ala guōp awuōc cī yen kōc
juēc ē pinynhom ēbēn nōk.*

Riāŋ ē Babilon ē kōc Nhialic miēēt puōth

19 ¹ Tēwēn cī atuny ril thōk ē jam, ke Ƴa piŋ kōc rōt nhial ke loi kiēu
apei ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Nhialic yen acī Ƴo luōk, diik ku riel aa kāk Nhialicda
kedhie.

² Luōŋde ee yic ku ala cōk.

Yen acī tīŋ adējōōk wār ŋiēc tēm awuōc thōŋ kek kāk cī luōi kōc ē
pinynhom.

Babilon cī pinynhom rac, rin rim kōc Nhialic atō yecin.”*

³ Ku ben thān awēn loi kiēu Ƴai cam,

“Lecku Nhialic!

Babilon abī dēp ku many nyop ye abī tol Ƴa la nhial akōlriēc ēbēn.”*

⁴ Ku tiēŋ kōcdīt kathiārou ku ŋuan, ku lāāi pīr kaŋuan ke gut kenhiōl piny
ē Nhialic nhom ku dorkē ke cī nyuc thōnyde nhom,

“Yenakan, Lecku Nhialic!”

Yan thiēŋ Manh Amāāl

⁵ Ku piēŋ rōl ke cōt thōōc lōōm ku lueel,

“Wek aa dhil Nhialicda leec, week ēbēn,
kōc ril ku kōc niōp, wek kōc thek yeen ēbēn ye door.”*

⁶ Ku piēŋ kōc juēc ke loi kiēu nhial apei, ke loi arōōl cīt arōōl ē piu kat apei,
ku cīt mār deŋ ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Rin Bānyda, Nhialic Madhōl ee Bēnyŋaknhom!”

⁷ Jōlku puōth miet ku lecku Nhialic,

rin cī nīn thiēŋ Manh Amāāl thōk, ku nyan thiak acī rot guiir bī lor.

* 18:20L.rou 32:43; Jer 51:48 * 18:21Jer 51:63-64; Edhe 26:21 * 18:22Edhe 26:13; Ith 24:8

* 18:22-23Jer 7:34; 25:10 * 18:24Jer 51:49 * 19:2L.rou 32:43; 2Bŋ 9:7 * 19:3Ith 34:10

* 19:5Wk 115:13 * 19:6Edhe 1:24; Wk 93:1; 97:1; 99:1

⁸ Acī Nhialic ruōk alēth path cīn gup acuol bī keek cieŋ.”

Alēth path aatō nyin kāpath ye raan luōi Nhialic.

⁹ Go atuuc lēk ya, “Gāt wēlkā, kōc mit puōth aa kōc cī cōl ē yan thiēn Manh Amāäl yic.” Ku met thīn ēlā, “Wēlkā aa wēl ē yith bō tēnē Nhialic.”

¹⁰ Guō ŷanhiaal guōt piny yenhom ba door. Go lēk ya, “Duk loi kēya! Ee Nhialic yen aya luōi cīmēn ye yīn ku miēthakun cī gam, kōc cī yic cī Jethu nyuōth, buōth yic. Ee Nhialic ē rot yen aye door.” Rin yic cī Jethu nyuōth yen ē kōc cōl agam wēt ē Nhialic.

Raan cath mathiāŋ yer

¹¹ Ku tiēŋ pan Nhialic ke ŋaany thok, go ya mathiāŋ yer yen tiēŋ thīn kek raan cath ē ye. Ee yen raan ē Nhialic luōi ē puōn yer, kuat kāk ye looi ēbēn aaya yith, tē looi yen luk tēdē ke ye tōŋ, ka la cōk ēbēn.” ¹² Yen adēp nyin cīmēn mac, ku acieŋ ajōm juēc yenhom. Acī gāt kōu rin, ku ē yen aŋic rienke ē rot.” ¹³ Ku acieŋ alanh bār yekōu cī kōu thiāŋ ē riēm. Ku rienke aa, “Wēt ē Nhialic.” ¹⁴ Abuōth apuruuk Nhialic ke cieŋ alēth yer, ku aake cath mīthiōŋŋ yer. ¹⁵ Ku pal moth ē bēn bei yethok bī yen kōc ē pinyinhom tōk. Abī kōc pinyinhom mac ke cīn aŋuān, aabī nīac yiic cīmēn mōn nhiēc bei athuāāi yic, bīk riāŋ puōu ē Nhialic yōk kegup.” ¹⁶ Ku alanhde kōu ku yeyām, rin acī gōt thīn ēlā, “BĒNYŋAKNHOM ē BĒNYŋAKNHĪM, BĒNYDĪT ē BĒNYDĪT ĒBĒN.”

¹⁷ Guō atuny nhial kāac akōl nyin tiŋ, ke cōl diet pār aliir yic ēbēn ku lueel rōldīt, “Bāk tēn, bāk bēn mīth miēthdīt ē thēi cī Nhialic guiir! ¹⁸ Bāk ŋuetkē gup bānyaknhīim, kōcdīt apuruuk, kōcdīt ril, gup mīthiōŋŋken ku kōc cath ē ke, gup kōc ēbēn, kōc aloony ku kōc cie aloony, kōcdīt ku kōc kor!”*

¹⁹ Ku tiēŋ lēi ku bānyaknhīim ē pinyinhom kek apuruōŋkken, ke kuut kēnhīim ēbēn bīk la thōr kek raan cath mathiāŋ ku apuruōŋkke. ²⁰ Go lēi dōm, kek raan wēt lueth wēŋ yen kōc nyin lueel, raan kāk kōc gōi looi, bī kōc la nhīim kīn lēi kēnhīim tueŋ muōr rin kākken kā ku dorkē kēden cī kiēēt. Go keek ēbēn karou piēr manydīt tuc apeī bēn bei kuur yic ke pīr.” ²¹ Ku nāk apuruōŋkken ēbēn ē pal bēn bei raan cath mathiāŋ thok. Ku guāpken aaci diet bēn ŋuet.

Ruōŋn tiem tōk

20 ¹ Ku tiēŋ atuny nhial ke bō piny, ke muk wēnh ye tēthuth mec yic tuer thok, ku luŋ arēk dīt thiek apeī. ² Ku dōm atuny nhial kēdīt cīt jakanuaan, kēpiiny theer yen jōŋrac dīt ē pinyinhom, ku rek ē ruōŋn tiem tōk.” ³ Ku piir tēthuth mec yic apeī, ku riit thīn ku thiōōk thīn ē thaany. Ku abī rēēr ē tēēn ē ruōŋn tiem tōk. Ku kēya acī bī lēu bī kōc pinyinhom ben tuōŋr nyin. Ku na la runkā thōk ke yeen abī pāl ayeer ē kaam koor.

⁴ Ku tiēŋ kōc ke cī nyuc ē thōc nhīim, ku tiēŋ wēi kōc wāär cī tēm rōt rin cī kek wēt Jethu Krītho ku yen wēt Nhialic gam. Kōckā aake nāk ke rin kēc kek wēt lēi gam ku dorkē, ku aacīn gup kīn ē lēi kēnhīim tueŋ ku kecin. Aaci ben pīr ku nyuuckē ē thōc nhīim, rin cī Nhialic ke gām riel bīk mac. Ku jōlkē mac kek Raan cī lōc ku dōc ē ruōŋn tiem tōk.” ⁵ Na cī runkā thōk, ke kōc kōk

* 19:11Edhe 1:1; Wk 96:13; Ith 11:4 * 19:12Dan 10:6 * 19:15Wk 2:9; Ith 63:3; Juel 3:13; Ny 14:20 * 19:17-18Edhe 39:17-20 * 19:20Ny 13:1-18 * 20:2Cāk 3:1 * 20:4Dan 7:9, 22

cī thou, kōc cī gam ku kōc ē pinyinhom aabī ben pīr, ku ē yen jōn rot tueṅ bī gup kōc cī thou rōt jōt. ⁶ Ku Nhialic abī kōckā dōc, ku keek aabī ya kacke rin ye kek kōc cī kaṅ pīr, rin cī ke kaṅ jōt thou yic. Ku keek aaciī bī thou thon ē rou, ku aabī ya kōc Nhialic luōōi ku Jethu Krītho, ku aabī mac kek ye ke ye bāny ē tōk ruōōn tiem tōk.

Jōṅrac aci tiaam

⁷ Tē le ruōōn tiem tōk thōk, ke jōṅrac abī lony tēwāār cī ye mac thīn. ⁸ Ku abī ben bēn ē pinyinhom bī kōc kōk bēn wēēṅ nyīn, kōc cī thiēi ē bēēi pinyinhom yiic cōl Gok ku Magok. Aabī jōṅrac mat yiic ku yēth ke tōṅ yic. Ku keek aa juēc ka cīt liēet agōr. ⁹ Ku weerkē pinyinhom ēbēn, ku goolkē gen nhiēer Nhialic piny, gen rēer kacke thīn. Go Nhialic mac tuōōc piny nhial bī ke nōk ēbēn. ¹⁰ Ku cuet jōṅrac wāār ke wēṅ manydīt tuc apeī bēn bei kuur yic, tēwāār cī lēi ku kōc tōr lueth kaṅ cuat thīn. Ku keek aabī reem akōl ku wēer ē tēēn akōlriēc ēbēn.

Luṅ thōk ē piny

¹¹ Ku tiēṅ thōnydīt yēr apeī kek raan cī nyuc yenhom. Go piny ku nhial māār yenhom tueṅ ku cīn raan ben ke tīṅ acīn. ¹² Ku tiēṅ kōc cī thou ēbēn kōcdīt ku kōckor ē pinyinhom ēbēn ke kāac thōōc lōōm. Ku jōl athōr ṅaany yiic, ku athōr cī kāk cī kōc pinyinhom looi gōt thīn, ku jōl athōr dēt yen athōr pīr ṅaany yic aya. Ku kōc ēbēn aake ye tēm awuōc thōṅ kek kē cī ṅek looi pinyinhom, cī gōt rienke thook athōr yic. ¹³ Ku jōl kōc ke thou wīir bēn ku kēēckē Nhialic nom luk yic, ku jōl kōc cī thou rēer guāpken piiny rēṅ yiic rōt jōt aya, ku kēēckē Nhialic nom luk yic. Ku keek aaci bēn tēm awuōc thōṅ kek kāk ke cīk looi pinyinhom. ¹⁴ Go thou nom guōp cuat manydīt dēp apeī yic. Manydīt dēp kēnē yen ē thon ē rou. ¹⁵ Kuat raan liu rienke athōr ē pīr yic, aci cuat baau mac dēp kēnē yic.

Pinyinhom ku nhial ē yam

21 ¹ Ku jal pinyinhom ku nhial ē yam tīṅ, rin cī piny ku nhial theer māār, ku cīn wērdīt kōk ben rēer thīn. ² Ku tiēṅ gen Nhialic yen Jeruthalem ē yam, ke bō piny nhial pan Nhialic bī bēn pinyinhom. Gen ē Nhialic aci guiir cīmēn nyan cī guiir bī gām moc. ³ Ku pieṅ raan ke cōt rōldīt apeī ē thōōc lōōm ku lueel, “Ēmēn pan Nhialic arēer kek raan! Ku keek aabī ya kacke, ku Nhialic nom guōp abī rēer ke ke ku abī ya Nhialicden.” ⁴ Abī piū weec wei kenyīn. Ku acīn raan bī ben thou acīn. Acīn raan bī puōu ben riāāk ku dhiēu, tēdē ke ben tērem yōk yeguōp cīmēn theer, rin kāṅ aaci rōt waar.” ⁵ Ku lueel raan cī nyuc thōōc nom ēlā, “Tiēṅkē! Kāṅ ēbēn aluōōi bīk aa yam!” Ku lueel aya ēlā tēnē ya, “Gāt kēnē, alēu ba gam yen kē lueel rin wēlkā aa yith.

⁶ “Kuat kākkih ēbēn ēcī luōōi tēcīt tēde. Ee yēn jōk ē cōk ku yēn thōk ē kāṅ. Yēn abī raan nēk rou gām piū dek, aba gām piū ē pīr, ku aba gām ye ē path.” ⁷ Kuat raan cī tiam abī kākka yōk tēnē ya. Aba gām ē kākka ēbēn, ku

* 20:8Edhe 7:2; 38:2, 9, 15 * 20:11-12Dan 7:9-10 * 21:1Ith 65:17; 66:22; 2Pit 3:13

* 21:2Ith 52:1; 61:10; Ny 3:12 * 21:3Edhe 37:27; Leb 26:11, 12 * 21:4Ith 25:8; 35:10; 65:19

* 21:6Ith 55:1

yen abī ya Nhialic ku yeen abī ya manhdiē.* ⁸ Ku kōc riōc, ku kōc cī gamden puōl ku kōc cā adumuōōm looi, kōc cī kōc nōk, kōc ē luui kārēc, kōc ē jōnrac, kōc jakrēc door, ku kōc alueth, kōckā ēbēn aabī cuat manydīt tuc bēn bei kuur yic, ku yen ē thon ē rou.”

Jeruthalem ē yam

⁹ Go atuōny tōk kam atuuc kadhrou wāār muk kērac apeī ciēēn bēn ku cōl ya, “Bāār lokku ba yī la nyuōth nyan bī ya tīn Manh Amāāl.” ¹⁰ Go Wēi Nhialic la yaguōp ku yēth atuuc ya ē kuurdīt bār nhom. Ee tēēn ke nyuth ya Jeruthalem gen ē Nhialic ke bō piny nhial pan Nhialic.* ¹¹ Ee dēp diardiar ke diik Nhialic. A dēp cīt kuur cī guan bī la lēnlēn. ¹² Ku acī gōōl piny kal ril bār, ku ala thok kathiāār ku rou, ku thokkā ēbēn aaye atuuc kōōc thīn. Ku thokkā aacī rin kuat Itharel kathiāār ku rou gōt thīn. ¹³ Ku kal cī geu gōōl piny ē la guōk kaŋuan, ku guōn tōk ē la thok kadiāk.* ¹⁴ Kal cī ke geu gōōl piny aacī buth aleeldīt kathiāār ku rou nhīim. Ku rin atuuc Manh Amāāl kathiāār ku rou aake cī gāt aleelkā kōōth.

¹⁵ Ku atuny wāār yen jam ke ya, amuk wai cī looi mīlān tōc bī yen geu athem, pānyde ku thuōkke.* ¹⁶ Geu ala guōk kaŋuan thōn thook. Ku them atuny nhial geu waiden wēn muk, ku yōk ke cīt meel tiēm tōk ku buōt kadhiēc bē ē kōu, ku lāū yic kek bē la nhial ē cīt kēnē aya. ¹⁷ Ku them atuuc la nhial ē kal ku dīt ē kōude aya, ku yōk ke ye akāāth thiārdātem. Kāk ke ye atuuc them aake cīt kāk ye kōc them ē path.

¹⁸ Pāny cī geu looi, aacī buth kuur yer dhēn ku geu nhom ēcī looi mīlān tōc la gei cīt macar. ¹⁹ Puōōny ē geu aake cī jōk cōk kuat aleel la diardiar. Aleel ke cī puōōny jōk cōk aya aake yiic thiāār ku rou. Kōk aake thith, ku kōk aa yer ku kōk aa maŋōk, kōk aa mīthiōōn, kōk aa mīkēth, kōk aa mīyēn, kōk aa mīlōōth, kōk aa malīik, ku kōk aa mamer. ²⁰ Ku kīt ēbēn aake ye thiāār ku rou. ²¹ Thok kathiāār ku rou ē genē aake cī looi aleel yer kathiāār ku rou, thuōn tōk ē ye looi alēl yer tōk, ku gēēk ē geu yic aacī looi mīlān tōc la diardiar cīt macar.*

²² Yen akēc luān Nhialic ye kōc rōōk thīn tīn, ee gen kēnē yic, rin Bēny Nhialic Madhōl ku Manh Amāāl kek aa luān Nhialic. ²³ Gen kēnē ēcī wīc ruel akōl, tēdē ke ye pēēi, rin ala ruelde ē rot, rin rueldīt Nhialic yen aye ye mer yic, ku Manh Amāāl yen aye ye mer yic cīmēn many adōk.* ²⁴ Ku ruel ē gen yen aye kōc cath thīn, ku bāny pinynhom aabī ya bēn bīk jaakden bēēi thīn.*

²⁵ Kal aabī ya rēēr ke ŋaany thook akōl ku wēēr, rin piny acī ben a cuōl. ²⁶ Kōc kuōt ēbēn aabī bēn ē gen yic rin bī kek Nhialic bēn aa door ku leckē.* ²⁷ Acīn kōc la gup adumuōōm bī puōl bīk la geeu, ayī kōc ē luui kāk kōc cōl ayār gup ku kōc tōr lueth. Kōc bī puōl bīk la geeu aa kōc cī rienken gōt athōr ē pīr Manh Amāāl yic.*

22 ¹ Ku ben atuny nhial ya nyuōth wār cī thiān pīu ē pīr la kīrkīr apeī bō tēnē thōny Nhialic ku Manh Amāāl,* ² ke kuēēr geeu gēk ciēl yic. Agōr ē wār lōn ku lōn, akēēc tim ē pīr thīn, tim luōk ē pēēi thok ēbēn ruōōn

* 21:72Tha 7:14; Wk 89:26-27 * 21:10Edhe 40:2 * 21:12-13Edhe 48:30-35

* 21:15Edhe 40:3 * 21:18-21Ith 54:11-12 * 21:23Ith 60:19-20 * 21:24Ith 60:3

* 21:25-26Ith 60:11 * 21:27Ith 52:1; Edhe 44:9 * 22:1Edhe 47:1; Dhāk 14:8

tök yic, ku kōc wuōt ēbēn aa yiēthke lōöm bī kek yōntōök aa cōl adem, ku tueny kōk aya.* ³ Acīn dēt mēen Nhialic bī rēēr ye gen kēnē yic. Kōc Nhialic ku thōny Nhialic kek thōny Manh Amāäl kek aa rēēr thīn, ku kōc ē Nhialic kek aabī ye aa door.* ⁴ Kōckā aabī Nhialic aa tiŋ ku rin Nhialic abī gāt kenhiīm tueŋ. ⁵ Abī ciēn cuōl ē piny ye gen yic. Kōc ē rēēr thīn aaciī bī wīc ruēl akōl, tēdē ke ye many bī piny mer yen wīckē. Rin Nhialic yen abī ya ruelden. Aabī rēēr thīn ke ye bāny akōlriēc ēbēn.*

Bēn ē Jethu

⁶ Go atuuc lēk ya, “Kuat kāk ca tiŋ ku piŋ ke aa yith ēbēn. Ku Bēny Nhialic yen Wēike yāth ē kōc kāk Nhialic tiŋ gup, yen acā atuōnyde tuōōc bī kacke nyuōth kāk bī rōt looi ye nīnkā.” ⁷ Aye Jethu lueel ēlā, “Dhielkē piŋ apath! Yen abō ēmēn! Kōc mit puōth aa kōc thek kāk cī lueel athōr kēnē yic ēbēn!” ⁸ Ee yen Joon yen a ya piŋ ku tiēŋ kākā. Tēwēn cī yen ke piŋ ku tiēŋ ke, ke ya gut yanhīol piny yecōk ku duōr atuny wēn nyuth yen kākā. ⁹ Go jal lēk ya, “Duk loi kēya! Yen alony cīmēndu, ku miēthakui kōc kāk Nhialic tiŋ, ku kōc ēbēn kāk tō athōr yic theek. Dor Nhialic!” ¹⁰ Ku lēk ya, “Duk kāk cī gōt athōr kāk Nhialic kēnē yic thian tēnē kōc, rin cī piny thiōk ke thōk. ¹¹ Ku kōc kārec looi aabī ŋot ke la tueŋ ke looi kārec, ku kōc cī wēt Jōŋrac gam aabī ŋot loikē kēya. Ku kōc ē luui kāpath aabī ya luui kāpath. Ku kōc Nhialic aabī la tueŋ ke luui Nhialic.”*

¹² Aye Jethu lueel ēlā, “Piēŋkē apath yen abō ēmēn thiin, yen abō ba kōc bēn riōp, tēdē ke ya tēm kōc awuōc thōŋ kek kē cī ŋek looi theer wāär.* ¹³ Ee yen jōk ē cōk ku yen thōk ē kāŋ.*

¹⁴ “Kōc mit gup aa kōc cā alāthken lōk riēm Manh Amāäl, rin aabī la yic bīk mīth tim piŋ cam, ku aala yic aya bīk la gen Nhialic ē yam.* ¹⁵ Kōc tō geu kōu aa kōc pan mac, kōc cī kegup yiēk acuōl rin theek kek jōŋrac, kōc nāk ē kōc, ku kōc ē jam lueth, ku kōc luui kāk bal aaciī kōŋ la ē gen kēnē yic acīn.

¹⁶ “Aye Jethu lueel ēlā, Yen acā atuōnydiē tooc bī kākā bēn lēk we, wek akuut cī gam. Yen ē kuat dhiēnh bēnyŋaknhom Debit, ee ciēer bak piny ē ruēl bēi.”*

¹⁷ Aye Wēi Nhialic ku kōc Nhialic kek cīt nyan thiak ē Manh Amāäl lueel, “Bāk!” Ku kuat raan piŋ ē kēnē adhil lueel aya, “Bāk!” Na le raan nēk rou ke bō, kuat raan nēk rou abī dek piŋ piŋ ē path.*

Thōk ē wēl

¹⁸ Yen Joon, yen alēk kuat raan piŋ ē wēt kēnē puōu ēbēn, na le raan juek kēde thīn ka bī Nhialic tuōc kārec cī gōt athōr kēnē yic. ¹⁹ Ku na le raan nyēi wēt tōk kam wēl tō athōr wēl cī nyuōth yen yic, ke Nhialic abī yinyden bī tēk ye mīth tim ē piŋ yic, ku la gen yam, cī ke gōt athōr kēnē yic, nyaai tēnē ye.*

²⁰ Ku Jethu raan lēk kōc kākā ēbēn aye lueel, “Yēē-Yēē! Yen abō ēmēn!” Kēya, ee tēde. Bäär Bēny Jethu!

²¹ Bī dhēŋ Bēny Jethu rēer kek kōc ē Nhialic. Yenakan.

* 22:2Cāk 2:9; Edhe 47:12 * 22:3Dhāk 14:11 * 22:5Ith 60:19; Dan 7:18 * 22:11Dan 12:10

* 22:12Ith 40:10; 62:11; Wk 28:4; Jer 17:10 * 22:13Ny 1:8, 17; 2:8; Ith 44:6; 48:12

* 22:14Cāk 2:9; 3:22 * 22:16Ith 11:1, 10 * 22:17Ith 55:1 * 22:18-19L.rou 4:2; 12:32

Tët wël kők yiic athör kënë yic

—— A ——

Aa yic gël: Aa yic Nhialic pëen bī cīi ŋic (Rom 1:8).

Abaram: (*Abraham*) Eye wundit kəc Itharel. Ku tieŋde ɛ cɔl Thara. Ku ɛcīi dhiëth, ku keek aacī Nhialic bën thɔn lɔn bī kek manh moc dhiëëth. Ku wäär cī kek dhiɔp aacī manh moc cɔl Ithäk bën dhiëëth. Go Nhialic Abaram them ku lək ye bī wënde Ithäk nők. Go gam. Ku wën wïc yen ye bī Ithäk nők, go Nhialic pëen ku nyuth nyɔŋ amääl bī ya yen nək (Cäk 11:26).

Abel: (*Abel*) Eye wämënh koor ɛ Kain yen cī ye bën nők (Cäk 4:4-5; Mt 23:23; Lk 11:51; Yëb 11:4; 12:24).

Adam: (*Adam*) yen ɛ raan cī Nhialic kaŋ cak, ku ɛ ciək ɛ tiɔp. Ku tieŋde ɛ cɔl Eba. Ku yen ɛ tiŋ tueŋ. Eye Adam ke Eba kek aake cī wët Nhialic kaŋ dhɔl ku loikë adumuššm. Ku ɛ rienken yen abīi adumuššm pinynhom.

Aköl nək amël: (*Festival of passover*) Ẽ yandit apei tënë kəc Itharel, rin ye kek aköl wäär jiël kek pan Ijip tak. Aköl kënë, ɛcī Nhialic lək ke bī ŋek manh amääl a nők ku ɔɔth kēj yöt thok ɛ riem, rin na le bën bī mīth rōör ɛ kai pan kënë bën nők, ku tiŋ riem ɛ kēj kōu ke bar yöt thok.

Akuila: (*Aquila*) Eye raan Krīthian kəc Itharel ku tieŋde ɛ cɔl Prithkila. Ku keek aake cī kat Roma rin wïc bēnyŋaknhom ye bī ke nők (Luci 19:2, 18, 19, 26; Rom 16:3; 1Kor 16:19; 2Tim 4:19).

Amälthiin Nhialic: (*Lamb of God*) Joon raan kəc muɔɔc nhīim ɛ ye Jethu cɔl ka Amälthiin Nhialic (Jn 29:36). Cieŋ kəc Itharel amääl aye nők tënë Nhialic bī riem kuër rin bī Nhialic adumuššm päl piny. Të cī manh amääl thou bī riem kuër, ɛ tō nyin raan cā adumuššm looi. Ku raan ɛ jal la cök Nhialic nhom. Jethu aye cɔl Amälthiin Nhialic rin cī yen wëike gam bī nők rin bī adumuššmkua päl piny.

Amec tënë Nhialic: Ala gup adumuššm (Rom 5:23).

Ananiath: (*Ananias*) Aa Diäk, Ananiath wäär cī kākke yaac ku cīi wëëu gem ɛbën tënë akut kəc cī gam (Luci 5:1; 3:5). Ku mony wäär cī Nhialic rot nyuōth ye ku lək ye bī la tënë Paulo (Luci 9:10 le tueŋ). Ku Ananiath raandit kāk Nhialic (Luci 23:2; 24:1).

Antiök: (*Antioch*) Tëwäär cī akut kəc cī gam cie kəc Itharel kaŋ looi thīn. Antiök kënë ɛ tō Thiria. Ku Antiök dët ɛ tō Athia (Gal 2:11).

Ariäk: (*Altar*) Agen yīk nhom ye raan kāk Nhialic Itharel kē cī juër Nhialic nők yenhom (Cäk 8:20; Luci 17:23; Ny 8:3; Yëb 13:10).

Ariöpakuth: (*Areopagus*) Eye gɔn tō gen Athen pan Gīrīk. Amat kɔcdit Athen ɛ ye rōm gɔn kënë nhom. Ku akut ɛ kɔckä ɛ cɔl Ariöpakuth aya (Luci 17:19, 34).

Aron: (*Aaron*) Eye raan kuat Lebī, ku ë raan tök kam wëët ë Jakop kathiaär ku rou. Ku ë yen aci kaŋ a raan kāk Nhialic. Ku kōc kāk Nhialic kōc Itharel aake ye kuany dhiën Aron yic. Aron ë ye mēnh Mothith (Lk 1:5; Luci 7:40; Yëb 5:4; 7:11; 9:4).

Artemith: (*Artemis*) Aa rin jōŋ cī kiëët ye kōc juëc wun Athia kuc Nhialic door (Luci 19:35).

Athiëëk dōm ku nyieëi: Wëtde yic bī dōm ku nāk (Mt 9:15).

——— B ———

Baal: (*Baal*) Eye jōŋ cī kiëët ye kōc ke kōŋ rëër piny tō Itharel thīn ya akölë door (Rom 11:4).

Bääny Nhialic: (*Kingdom of God*) Wëtde yic ë mäath kam Nhialic ke kōc. Kōc bääny Nhialic aa kōc ye gam lōn ye Nhialic bānyden. Wäär bī Jethu pinyndom, bääny Nhialic ëci tuöl dhël yam rin cī Jethu dhël ŋaany thok, rin bī kōc pīr ë pīr yam ke mäath ke Nhialic. Bääny Nhialic arëër tēriëëc ëbën tō kōc thīn kōc ŋic Nhialic ke ye bānyden. Ku abī jal nyuōth kōc ëbën tē le Jethu dhuk (Mt 5:3; 11:11; 13:24; Mk 4:26; 10:14; Lk 6:20).

Babilon: (*Babylon*) Eye gen thëer ku ë tō pan Irak. Kōc bēnyŋaknhom gen Babilon aake cī thōr kek kōc Itharel ku copkë ke. Ku yëthkë kōc Itharel cik dōm ke ye aloony panden. Kōc ke ciëŋ gen Babilon aake dhāl Nhialic. Ku athör Nyuuth yic, ë kin tē dhël Nhialic thīn nyuōth (Mt 1:11–12:17; Luci 7:48; Ny 14:8; 17:5).

Balaam: (*Balaam*) Eye raan kāŋ tīŋ. Ku yeen ëci bēnyŋaknhom cōl Balak thiëëc bī kōc Itharel thëëth rin bī yen ke cuōp wei paande Moap wäär cī kōc Itharel bēn thīn. Nawēn ka kēc bēn la Moap rin cī atuny Nhialic ye bēn gël nhom. Ku Nhialic akēc Balaam bēn puöl bī kōc Nhialic thëëth. Ku aci Nhialic bēn looi bī ke dōc (Ny 2:14).

Balak: (*Balak*) Eye bēnyŋaknhom pan Moap. Tīŋ Balaam.

Barak: (*Barak*) Eye bēny thëer kōc Itharel cī thōr ke kōc juëc aterden ku cop ke (Yëb 11:32; Bāny 4:6).

Beldhebul: (*Beelzebul*) Bēny jakrec. Ku rinkä aa rin jōŋrac aya (Mt 11:26; 12:24, 27; Mk 3:22; Lk 15:18-19).

Benjamin: (*Benjamin*) Yeen ë wēn koor wëët Jakop yiic. Ku këya, ë ye wundit kuat tök kam kuat Itharel thiäär ku rou yic. Ku Paulo ë ye raan kuat Benjamin (Luci 13:21; Rom 11:1; Pili 3:5; Ny 7:9).

——— C ———

Cithër: (*Caesar*) Aa rin bēnyŋaknhom gen Roma. Ku yeen ë ye bēnyŋaknhom wuöt juëc cī dōm. Ku kuat bēnyŋaknhom kōc Roma ë ye cōl Cithër.

Cī piānde ŋoot: Cī ye puōu wël Nhialic (L.rou 30:6; Rom 2:29).

Cīn Guōp Ajuëëc (*Clean*) Tēnë kōc Itharel, raan cīn guōp ‘ajuëëc’ ë raan liiu ajuëëc ye guōp ye puöl bī rot mat tē door Nhialic thīn. Tē cem raan miëth ye Nhialic tīŋ ke cīi path, ke raan cōl ala guōp ajuëëc aya, ku cīi la tēyaath. Raan la guōp tuet ayī raan cī raan cī thou gōot ë guōp la ajuëëc.

——— D ———

Debit: (*David*) Eye bënydît kôc Itharel, ku Jethu ë ye raan kuat Debit. Kënë ëci kôc kâk Nhialic tiŋ lueel lôn Kritho raan bi Nhialic tuôc pinyinhom bi kôc bën luôk, abi ya raan kuat Debit (Rom 1:3; Ny 22:16; Lk 2:4; Luci 13:22).

Dhain: (*Zion*) Ë gon tôk kam gat tō gen Jeruthalem thîn. Akôl dët aye lueel Dhain ë Jeruthalem ëbën, ku akôl dët ë ya pan Nhialic (Ny 14).

Diik: (*Glory*) Duaar ku riel Nhialic tiŋ (Wk 1:3:4; Ny 12:13).

——— E ———

Elija: (*Elijah*) Eye raan kâk Nhialic tiŋ ril apei. Eye băny kârec looi ku kôc Itharel jak cî kiëët door mât apei. Eye kôc juëc Itharel tak lôn bi yen dhuk bi kôc bën lëk bik luci kârec puôl akôl bi Methaya tuôl. Joon raan kôc muôc nhîim athôŋ kek Elija kăjuëc yiic (Mk 9:4; Rom 11:2-5; Jem 5:17; Mt 11:14; Lk 1:7).

Ethau: (*Esau*) Eye wëndit Ithäk, na wäär le cök nôk ke yôc diëtde wei tënë Jakop wämënh koor, ku bi Jakop dôc ë wëndit lööm (Rom 9:10-13; Yëb 11:20; 12:16-17).

——— G ———

Gabriel: (*Gabriel*) Atunydit atuuc nhial ye Nhialic tooc, aci rot nyuôth tënë Maria (Dan 8:16; Lk 1:19, 26-28).

Gamaliel: (*Gamaliel*) Eye raan akut kôc piôoc, ku ë ye raan piôc tënë Paulo. Ku yeen aya ë ye raan akut kôc piôoc ë lööŋ. Ku yeen ë ye raan piôoc ë lööŋ (Luci 5:34; 22:3).

Gidiön: (*Gideon*) Eye bëny kôc Itharel. Ë la gamdit apei, ku ë ye röök tënë Nhialic bi ye tiit. Të wet yen apuruuk nhîim tōŋ yic, ku cök apuruuk cîi juëc, ka cop kôc aterde (Yëb 11:32).

Gok: (*Gog*) Eye bëny mac pan cöl Makog (Ny 20:8; Edhe 38:2).

Gomora: (*Gomorra*) Tiŋ Thodom.

——— H ———

Yagar: (*Hagar*) Eye alony pan Thara tiŋ Abaram. Na wäär cîi Thara dhiëth ke lëk muonyde Abaram bi tôc kek ye. Go Yagär Ithemail dhiëth, ku acie yen manh cî Nhialic lueel bi găm Abaram. Na wäär ke Abaram aci Ithäk bën dhiëth ke Thara tieŋde, ku ë yen manh cî Nhialic thôn Abaram (Gal 4:24-25).

Yërot: (*Herod*) Lëk Yam yic kôc cöl Yërot aa ŋuan

1. **Bënyŋaknhom Yërot:** (*King Herod*) Ë ye bëny pan Judia wäär dhiëth Jethu. Ë yen wïc ye bi Jethu nôk wäär puôc ye dhiëth (Mt 2:1-22; Lk 1:5).
2. **Yërot Antipäth:** (*Herod Antipas*) Ë ye bëny Galilia wäär jôc Jethu piôcde ku ye kâk jän gôl looi. Yen ë mony Yërodia wäär cöl Joon raan kôc muôc nhîim atök yeth. Ku Jethu ëci bëi yenhom wäär kéc ye nôk (Mk 6:14-29; Lk 23:6-12).
3. **Bënyŋaknhom Yërot Agripa tueŋ:** (*King Herod Agrippa the First*) yen ë bëny kōŋ kôc cî Jethu gam nôk (Luci 12:1-23). Ku ë yen nâk Jemith Wämënh Joon.

4. Bënyaknhom Yërot Agrîpa ë rou: (*King Herod Agrippa the Second*) yen ë bëny cî Paulo luŋde yăth tënë ye tueŋ, ku bî jal tuɔɔc Roma tënë Cithër (Lui 25:13; 26:2, 19, 27, 32).

Yok aci muɔɔc nhïim thuɔnde: Yok aci miɔc nhom cɔl aye tők ke yeen (Rom 6:3).

——— I ———

Itharel: (*Israel*) A rin cî Nhialic găm Jakop, wăn tők ë wëët Ithäk karou yiic kek tieŋde Rabeka. Yen Itharel ë la dhäk kathiäär ku rou kek cî kuat thiäär ku rou Itharel bën dhiëëth. Itharel arin kuat Jakop, ku a rin panden aya.

Ithaya: (*Isaiah*) Eye raan kāk Nhialic tiŋ ril apeî. Wäär kēc Jethu bën pinyinhom, Ithaya ëcî kăjuēc lueel ë rienke (Mt 3:3; Lui 8:30; Rom 9:27-29 kők aatŋ thîn aya).

Ithäk: (*Isaac*) Eye wën Abaram ke Thara. Ë gam yen ë dhiëëth kek ye cək alon cî Abaram dhiɔp ku tieŋde Thara ke cî dhiëth. Ëcî gam lɔn bî wët cî Nhialic thôn ye yenhom tieŋ (Yëb 11:11, 17, 20) Tiŋ Abaram aya.

Ithoik: (*Stoic*) Aa kɔc ke ye raan ŋic kăŋ cɔl Dhenɔ buɔɔth. Eye Dhenɔ pišɔc bî kɔc rôt aa mac tēktēk path. Ku gam raan pūr cīt tē yen rot luɔɔi thîn, ke kɔc cîi kenhïim tēëu kāk areem tēdē kāk miet ë pušɔ yiic (Lui 17:18).

——— J ———

Jakop: (*Jacob*) Ee wën Ithäk ke Rabeka, ku yeen ë wămănh Ethau (Cäk 25:21, 28; 32:28).

Jedhebel: (*Jezebel*) Eye tiŋ bënyaknhom kɔc Itharel cɔl Akaap, ku ë ye nyan bënyaknhom Thidon. Acî kɔc Itharel cɔl athek yanhden cɔl Baal. Ku yeen ë rac apeî ku nēk kɔc Itharel kāk Nhialic tiŋ. Ë tŋ thîn wäär ye Elija raan kāk Nhialic (Ny 2:22; 1Bŋ 16).

Jeptha: (*Jephthah*) Eye bëny kam băny Itharel. Tiŋ Băny.

Jeriko: (*Jericho*) Ee gen wäär cî kɔc Itharel rum wäär le kek Kanaan. Kɔc Itharel aake cî păny ë geu gööt arak dhorou, ku ŋöthkē lɔn bî Nhialic ke kony. Nawën ke Nhialic cɔl păny awiëëk (Yëb 11:30).

Jethe: (*Jesse*) Eye wun bënydŋaknhom Debit. Ëcî Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ göt lɔn bî Jethu ya raan kuat Jethe ku Debit (Mt 1:5-6; Lk 3:32; Lui 13:22; Rom 15:12).

Jethu: (*Jesus*) Wëtde yic, ‘Aluëëk,’ Tēdē, ‘Nhialicda a Aluŋda.’ Jethu wën ee Maria, ku aci Maria dhiëëth ke ye raan. Ku aci Nhialic găm ë rinkä rin bî yen kɔc wëër bei adumušɔmken yiic. (Mt 1:21) Rin kők Jethu a Jethu Kritho, Wën Nhialic, Manh Raan, Wën Debit.

Jethu aci dšör looi ë guăpde: (*Eucharist*) Jethu aci dšör looi tënë kɔc ke Nhialic ë guăpde, bî Nhialic kɔc cî wëtde gam adumušɔmken päl piny (Lk 22:14).

Jieëk cî wec piny dom yic: Ee Jethu ku raan la gam tënë yen abî la pan Nhialic, acit raan cî kāk thiek yiic cīt milăŋ tők ku milăŋ thith yökke cî wec piny dom yic (Mt 13:44).

Jocua: (*Joshua*) Yen aci bën a bëny kəc Itharel wäär cī Mothith thou. Ku wet kəc Itharel nhīim Kanaan wäär cī Nhialic thōn ke. Ku thērķē ku göökkē kəc ke ciēj thīn (Luci 7:45).

Joon: (*John*) Kəc cəl rienken Joon aaci lueel Lək Yam yic. Ku kəc ril aa rou, Joon raan wäär kəc muɔɔc nhīim ku Joon atuny Jethu.

1. **Joon raan wäär kəc muɔɔc nhīim:** (*John the baptist*) Ē ye raan kāk Nhialic tīj. Ku Ē yen guir dhēl tēnē Jethu. Ē ye raan kāk Nhialic tīj cīt Elija. Ku Ē ye kəc lək cīmēn Elija bīk kepuōth dhuōk cīēn adumuōmken yiic ku dhukkē Nhialic. Wël juēc kök cī lueel rienke aatō athörķē yiic aya (Mt 3:1-15; 11:2-19; 14:1-12; 17:13; 21:24-32; Mk 1:4-11; 6:14-29; 11:29-33; Lk 1:13-17; 57-63; 3:2-20; 7:18-33; 11:1; Jn 1:6-8, 19-36; 3:22-30).
2. **Joon Atuuc:** (*John-Apostle*) Eye wēn Dhubedī ku Ē wamēnh Jemith. Ē raan tōj atuuc Jethu kathiäär ku rou. Aci wël Jethu gōt ku athör kadiāk tō Lək Yam yic. Ku Ē yen cīt raan Ē gāt Nyuuth aya (Mt 4:21-22; 10:2; 17:1-13; Mk 1:29; 3:17; 5:37; 9:1-13, 38; 10:35-41; 13:3; Lk 8:51; 9:28-36, 49, 54; 22:8; Luci 3:1-11; 4:13, 19-20; 8:14-17; Gal 2:9; Ny 1:1, 4, 9; 22:2, 8). Kājuēc kök cī lueel aa tō Lək Yam yic.
3. **Joon Marko:** (*John Mark*) Eye wēn nyankēn Barnaba ku Ē lui kek Paulo. Acā athör wël Jethu gōt (Luci 12:12; 13:4-13; 15:37-39; Kol 4:10; 2Tīm 4:11; Pil 24; 1Pīt 5:13).
4. **Joon:** wun Thaimon Pīter (Mt 16:17; Jn 1:42; 21:15-17).
5. **Ku raan many raandīt kāk Nhialic Anath:** (*Annas*) Ē cəl Joon aya (Luci 4:6).

Jona: (*Jonah*) Yeen Ē ye raan kāk Nhialic tīj. Nayon akāl tōk ke tooc Nhialic gen Ninibe bī kəc la lək wēt Nhialic. Go kuc ku ler riāi yic ku le tēden dēt. Wēn tōu yen riāi yic ke Nhialic cəl yomdīt apei aloi rot. Go kəc ke tōu riāi yic ŋic lōn rēc Nhialic puōu tēnē ye, yen acəl yom adīt apei kēlā. Gokē Jona cuat wīir rin bī kek rōt kony. Go rēcdīt apei Jona liek ku rēer yeyāc nīn kadiāk, nawēn ke jəl ŋok. Go Jona Nhialic jal theek ku ler Ninibe, bī kəc la lək wēt Nhialic (Mt 12:39-41; 16:4; Lk 11:29-32). Ku athör Jona atō Lək Theer yic.

Jothep: (*Joseph*) Kəc cəl rienken Jothep aaci lueel Lək Yam yic.

1. **Jothep:** Wān tōk wēt Jakop yiic, kuat kəc Itharel. Eye wamēnh Benjamin (Luci 7:9-14; Jn 4:5; Yēb 11:21-22; Ny 7:8).
2. **Jothep:** Mony Maria man Jethu (Mt 1:16, 18-20, 24; 2:13, 19; Lk 1:27; 2:4, 16, 33, 43; 3:23; 4:22; Jn 1:45; 6:42).
3. **Jothep:** Wāmēnh Jethu (Mt 13:55; Mk 6:3).
4. **Jothep:** Wāmēnh Jemith koor (Mt 27:56; Mk 15:40, 47).
5. **Jothep raan gen Arimatheo:** (*Arimathea*) Eye ajak, ku e raan akut kəc Itharel. Eye raan path Ē Jethu buōth (Mt 27:57-60; Mk 15:42-46; Lk 23:50-53; Jn 19:38-42).
6. **Jothep Barthabath:** (*Barsabbas*) Eye Jethu buōth. Yen ēcī kōōc kek Mathaya wäär wic raan la nyin Judath Ithkariōt. Go Mathaya kuany (Luci 1:23).
7. **Jothep:** Ee ŋic rin Barnaba (Luci 4:36).

Juda: (*Judah*) Eye wān tōk Ē wēt Jakop kathiäär ku rou. kuatde Ē rēer Judia yen dhiēth Jethu thīn gen Bethalem. Jethu Ē ye raan kuat Juda.

Judeo: (*Jew*) A rin kôc kuat dhiëth Juda. Kôc Itharel aaci ben cöl Judeo aya. Ku pan ciëŋ kek thîn ë cöl Judia.

——— K ———

Kain: (*Cain*) Yen ë manhdüt Adam ke Eba. Nhialic aci kâk cï Abel juaar gam ku kueec kâk cï Kain juaar, go tiëel dôm ku nêk Abel wämân koor (Yëb 11:4; 1Jn 3:12; Jut 11; Cäk 4).

Kanaan: (*Canaan*) Yen ë piny wäär cï Nhialic thôn lôn bi yen ye gäm kôc Itharel. Ëmën acöl Itharel, ku aye cöl Palethtinia aya (Mt 15:22; Luc 7:11; 13:19).

Këdüt cît jakanuan: (*Dragon*) Athör Nyuuth yic, kë cît jakanuaan ë kîn bëny jakrac nyuwoth.

Kôc thâi: (*Gentiles*) Kôc Itharel, aake ye kôc cie kôc Itharel cöl thâi.

Kôc Epikuria: (*Epicureans*) Aa kôc piöc ë raan cöl Epikuruth buwoth yic. Epikuria e kôc piöc bi ya kâk kôc cöl amit puöth pîr yic kek yîk kôc nhîim, ku dhäŋ kâk arëem ku riöc bëi (Luc 17:18).

Krithiaan: (*Christian*) Ë raan buoth Jethu Kritho (Luc 11:26; 26:28; 1Pit 4:16).

Kritho: (*Christ*) Ë Wët bö thoŋ Gîrik yic ku wëtde yic, raan cï lôc ku tôc nhom ë miök bi ya bëny. Kôc Itharel aake tit raan cï Nhialic lôc ku tôc nhom bi ke luök. Ku Jethu yen ë raan cï Nhialic thôn. Ku Jethu aye cöl Kritho rin cï Nhialic ye tôc nhom Wëike

——— L ———

Lân cît kuac: (*Bear*) Lân kënë adüt apeï. Ee rëer ruordüt yiic ku gat nhîim, ë kôc cam (Ny 13:2).

Lebî: (*Levi*) Eye wën Jakop kam wätke kathiäär ku rou, kek wunken kuat Itharel thäär ku rou. Kuat Lebî kek aake ye kôc kâk Nhialic looi. Ku wäär tek Jocua piny tënë kuat Itharel, ë këc kuat Lebî, kôc kâk Nhialic tēk dhiënh Aron yic. Lebî eye rin raan tōk aya kam atuuc Jethu. Aköl dēt aye cöl Matheo. Ku aci wël Jethu gōt (Mt 9:9; Mk 2:14; Lk 5:27-29).

Lot: (*Lot*) Eye wën wämënh Abaram. Ëci cath kek Abaram wäär le Abaram piny cï Nhialic thôn ye. Nawën lek yet ke Lot la ceŋ gen ye kôc luui thîn kârec apeï cöl Thodom (Sodom). Go Nhialic lueel lôn bi yen geu rac ku lēk Lot bi jāl geeu, go Lot jāl ke kacke ku rēc Nhialic geu. Ku lēk atuny Nhialic Lot bi cī ben liec tēwën jiēl kek, go tiēnde liec go nyop bi ril wei bi ciēt awai (Lk 17:28-32; 2Pit 2:7).

Lōŋ ë dōŋr: (*Covenant*) Nhialic ëci lōŋ ë dōŋr looi ke kôc ku thôn lôn bi yen a Wun Jethu Bëny ë kacke. Ku yeen adhil kacke wëtde piŋ. Lōŋ ë dōŋr cï Nhialic looi aa rou, Lōŋ Thëer ku Lōŋ Yam. Lōŋ Thëer a looi Nhialic Thinaï. Ëci thôn kôc Itharel lôn bi kek ya kacke tē muk kek lōŋken cï nyuōth Mothith nhîim. Lōŋ dōŋr ë Yam aci thôn lôn na gam raan Jethu Kritho, ka bi ya raan la cōk rin cï Jethu thou rin adumuōm kôc ëbën. Ku acin raan lēu ye bi lōŋ Nhialic theek ëbën, ku këya acin raan cī la cōk tēnë Nhialic ë lōŋ thëer.

Lōŋ Yam cï Jethu thany ë riemde: (*New Testament*) E lōŋ cï Jethu bëi pinyinhom ke ye raan bi gum ku nāk, rin bi kôc wëer bei adumuōm yiic bi dōŋr kam raan ke Nhialic bën (Yëb 9:11).

———— M ———

Magok: (*Magog*) Tiŋ Gok

Mana: (*Manna*) Wäär jiël kôc Itharel pan Ijip, aake cî cath roor tē cî cieŋ ruöön thiärŋuan. Ee runkä yic ëbën aake ye Nhialic yiëk miëth camkë. Miëth kënë ē cōl mana. Eye löny pan Nhialic akōlakōl, ku ē ye kôc Itharel kuany bik cam. Mana ëcie löny akōl cî kôc Itharel ē luui (B.bei 16:13-36).

Manh raan: (*Son of Man*) Yen ee Jethu cî bën pîr ke cît raan pinyinhom (Wk 1:0; Ith 32:1-8; Amo 9:13; Mt 16:16).

Manh raan: (*Son of Man*) Raan kāk Nhialic tiŋ tō rin athör Lëk Theer yic cōl Daniel ëcî jam Aluāŋ bî Nhialic tuöc pinyinhom, bî kôc bën wëër bei adumuömkên yic. Ku aye cōl Manh Raan. Lëk Yam yic Jethu ē rot cōl ke Manh Raan. Ku wëtde yic ē tooc Nhialic ku rielde ē tënë Nhialic. Keya, Jethu ē ye raan ku ye Nhialic aya (Mt 25:31; Mk 10:32; Lk 18:31; Jn 13:31).

Maria: (*Mary*) Diäär juëc la rin Maria aa tō Lëk Yam yic.

1. **Maria Man Jethu**

2. **Maria Magdalena:** Jethu acî jakrëc kadhrou cuöp wei yeguöp, ku acî bën a raan tōk kam kôc ye bucōth (Mt 27:55-56; Mk 16:9; Lk 8:2; Jn 20:1-2; 11:18).

3. **Maria gen Bethanî:** È ye nyankën Martha ke Ladhäro. Ècî nyuc Jethu cōk ku piŋ piöcde (Lk 10:38-42; Jn 11:1-5; 12:1-7).

4. **Maria Man Jemith ke Jothep:** Maria kënë aduër ciët tiŋ Kliöpath (*Cleopas*) (Mt 27:56; Mk 15:40; 16:1; Lk 24:10).

5. **Maria Man Joon Mark:** Ku Maria kënë ē la yöt Jeruthalem ye kôc Jethu bucōth kenhüim mat thün (Lui 12:12).

Melkidhedek: (*Melchizedek*) Kë ŋic rin Melkidhedek acî göt athör Yëbru ku Cäk yic (Hebrews-Genesis). Acî göt lōn ye yen raan kāk Nhialic ē kueny Nhialic. Wäär cî Lot peec tōŋ yic, go Abaram thör ku dhuk Lot ciëñ. Tëwën dhuk yen ke Melkidhedek rām ke ye ku gëm ayup ku muön abiëc ku röök bî Nhialic Abaram döc. Ku Abaram acî Melkidhedek bën gām tōŋ ē thiäär kāk cî la dhuök ciëñ tōŋ yic. (Yëb 6:9) Na wäär ke kôc dhiën Lebî aacî bën aa kôc kāk Nhialic. Awïc raan ē gät athör kënë bî nyooth lōn Jethu yen ē raandit apeî kāk Nhialic wär kôc dhiën Lebî. Aye lueel lōn Jethu ē raandit apeî kāk Nhialic cît Melkidhedek. Wäär gām Abaram Melkidhedek tōŋ thiäär kākke yic, ke kôc ē kuatde, mïth Lebî kek ya kôc kāk Nhialic aake ŋot ke këc dhiëth. Acit lōn keek ku Abaram acî Melkidhedek gām tōŋ thiäär. Ku këya, ëcî gam alanden lōn Melkidhedek ē ye raandit apeî kāk Nhialic wär ke.

Methaya: (*Messiah*) A rin Kritho thoŋ Ibru. Ku wëtde yic raan cî lōc ku tōc nhom bî ya bëny. Yen ē tē ye kôc Itharel cōl Jethu (Jn 7:27, 31).

Mothith: (*Moses*) Eye bëny ril apeî kôc Itharel wäär nyiëi ke pan Ijip bî ke yäth piny cî Nhialic gām ke. Yen ëcî Nhialic gām lööŋ kathiäär gōn Thinai nhom. Athör kadhiëc tō tuenŋ Lëk Theer yic aake gët Mothith.

———— N ———

Nikolaitan: (*Nicolaitans*) Yeen ē raan wäär gen Epethuth cî jai ē wët yic (Jethu), ku ye kôc piöc wëtde rot (Ny 2:6).

Noa: (*Noah*) Eye raan path rin theek yen Nhialic. Go Nhialic lëk ye bī riäi guan bī yen la thīn kek kacke tē le aboor bēn. Nawēn bō aboor ke Noa aci bēn poth ke kacke ku muu kəc kők ēbēn (Mt 24:37-38; Lk 3:36; 17:26-27; Yēb 11:1; 1Pit 3:20; 2Pit 2:5).

——— ŋ ———

ŋušt: (*Circumcision*) Ē ciēŋ kəc Itharel. Manh dhök aye ŋoot tē ye nīn dhiēēth ye bēt. Ayekē looi kēya cīt tē cī Nhialic ye lëk Abaram thīn. Wäär jək piöc wēt Jethu Krītho tēnē kəc, ē la kəc kők Itharel ye lueel lōn na wīc raan cie raan Itharel ku bī ya Krīthiaan ke yeen adhīl kaŋ ŋoot, rin bī nyuōth lōn cī yen lōōŋ Mothith gam. Ku wēt kēnē, akēc Paulo bēn gam, ku lueel lōn kē dhil raan looi bī lušk ē lōn bī wēt Jethu Krītho gam (Cäk 17:9-14).

——— p ———

Parathī: (*Pharisees*) Akut kəc Itharel ril apei wäär tō Jethu pinynhom. Ku keek aake ye kəc piöc bīk lōōŋ Nhialic wäär cī gām Mothith buōth yiic. Aake nhiam rin ye kek röt yök ciēt kek path tēnē kəc kők, ku aaci piöc ē Jethu bēn maan ku nākkē (Mt 12:24; 19:3; Mk 8:11) Tīŋ Thaduthī aya.

Pilato: (*Pilate*) Eye raan Roma ku ē ye bēny mac Judia wäär piöc Jethu kəc. Aci kē tō bāny Itharel puōth bēn looi bī Jethu gām ke bīk la nōk (Mt 27:13; 27:27; Mk 15:4; Lk 23:3; Jn 18:33).

Pilipo: (*Philip*) Ē raan tōk kam kəc kadhrou wäär cī kuany bīk lēer ku abeer ya tēk mīth (Lui 8:5).

Porkiōth Pethuth: (*Porcus Festus*) Ē yen bēny wäär la nyin Pilik bī kəc Itharel mac (Lui 24:27).

Prithkila: (*Priscilla*) Eye tiŋ Akuila ku ē Krīthian aya (1Kor 16:19).

——— R ———

Rabeka: (*Rebecca*) Eye tiŋ Ithāk wēn Abaram. Yen ē man Pandieet ē dhāk, Ethau ku Jakop (Rom 9:10-13).

Rayäp: (*Rahab*) Wäär cī kəc Itharel röt guiir bīk la piny cī Nhialic thōn ke, gokē kəc la geu caath kaŋ tuōc thīn. Go tiŋ adējōök col Rayäp ciēŋ ē piny awēn ke thiaan. Ē looi kēya rin cī yen Nhialic gam. Ku gem aya lōn ē Nhialic yen aloi ye bī kəc Itharel piny kēn lōm. Nawēn la kəc Itharel bēn ke cop kəc wēn ciēŋ thīn. Ku nākkē kəc ēbēn abi ya Rayäp kek kacke kek poth rin cī yen ke kony (Mt 1:5; Yēb 9:11-31; Jem 2:25; Joc 2).

——— T ———

Thabath: (*Sabaath*) Aköl cī kəc Itharel ye luui thīn, aye kek lōŋ thīn cīt mēn wäär cī Nhialic lōŋ thīn (Cäk 1; B.bei 20:3-11; Lk 4:16; Mk 2:28; Mt 12:14).

Thaduthī: (*Sadducees*) Akut kəc ajieek cī piöc kəc Itharel yiic. Aa lōōŋ cī Nhialic gām Mothith gam, ku aa kuc lōōŋ ē ciēŋ kők cī lōk mat thīn. Ku rin ē wēt kēnē aake ye lac kēēk kek kəc akut Parathī. Ē ye akut

Parathî gam lôn bî kôc cî thou rôt jot aköldä. Ku acîi akut Thaduthî ye gam. Tiñ Parathî.

Thamthön: (*Samson*) Eye bëny kôc Itharel wäthæær. Ëcî gäm riel dît apeî (Yëb 11:32).

Thamuel: (*Samuel*) Eye raan kâk Nhialic tiñ ril apeî. Ee yen tœc Debit nhom bî ya bënyñaknhom kôc Itharel. Ku yeen acî bën a bëny ril apeî (Luci 3:24; 13:20; Yëb 11:32).

Thara: (*Sarah*) Yeen ë tiñ Abaram. Na cœk a wäär cî yen run juëc nœk ke cîi dhiëth, ke yeen acî Ithäk bën dhiëëth ke cî dhiœp apeî (Rom 4:19; 9:9; Yëb 11:11; 1Pît 3:6).

Thëk ë miëth: (*Fast*) Eye ciëñ kôc Itharel ye kek rëær ke cîi mûth nîn kœk. Ë yekë looi këya bîk gum bî Nhialic adumušœmkên päl piny.

Thinai: (*Sinai*) Ee gœn dît tœ rœr liet pan Ijip wäär gëm Nhialic Mothith löœñ thîn. (Luci 7:39) Tiñ Mothith.

Thodom: (*Sodom*) Ë gen wäär ciëñ Lot kek kacke thîn. Ë thiääk kek gen cœl Gomora. Kôc gen Thodom ku Gomora aake ye käreç apeî looi go Nhialic gæethkâ yœœt (Cäk 10:19; Rom 9:29). Tiñ Lot.

Tholomon: (*Solomon*) Eye wän tœk kam wëët Debit, ku ë ye bënydît ril kôc Itharel. Naœn akâl tœk ke Nhialic nyuth rot ye ë nyuœth yic ku thiëœc kë wïc bî gäm ye. Go Tholomon Nhialic thiëœc bi gäm ñiëœc rin bî yen kacke ñiœc mac. Ë Tholomon yen ë kœñ luœñ Nhialic buth, wäär yen duël yen ye kôc Itharel Nhialic door thîn (Mt 1:6-7; 6:29; 12:42; Lk 11:31; 12:27; Luci 7:47).

Tim cî rîiu: (*Cross*) Eye ciëñ bëny mac kôc Roma bîk raan cî tēm awuœc rin cî yen raan nœk, ku raan ë kôc rum ë riel aa piäät tim cî rîiu kœu bî thou. Raan cî tēm awuœc cît kënë aye cœl aket timden cî rîiu bî yäth tœ le ye nœk thîn. Ku ëcî Jethu lueel lôn raan wïc bî ya raande, ka dhil kâpuœth wïc piände puœl ku buœœth Jethu (Mt 10:38; 16:24; Mk 8:34; Lk 9:23; 14:27). Ku wëtde yic, adhîl kôc buœth Jethu ñic lôn dhil kek gum ë rienke, tœdë ke ke thou rienke aya.

——— W ———

Waak: (*Psalms*) Athör waak atœ Lëk Thæær yic. Ala yic waak ye ke Nhialic leec. Bënyñaknhom Debit acî waak juëc gœt ë waakkâ yic (Mt 22:44).

Wëi Nhialic: (*Holy Spirit*) Wëi ë Nhialic cîmën Wun ë Nhialic ku Jethu Kritho ë Nhialic. Keek kadiäk aa Nhialic tœk. Wëi Nhialic ë rëær kek kôc cî Jethu Kritho gam

1. Ë kôc cœl anjic yic (Jn 16:13; 1Kor 2:10-13).
2. Ë rœœk tënë Nhialic rin kôc cî Jethu Kritho gam (Luci 13:2; 16:6-7).
3. Ë kôc tiit ku bîk dhël Nhialic ñic (Luci 13:2; 16:6-7).
4. Ë kôc gäm riel bîk wët Nhialic lueel ku ñickë luœide (1Kor 2:4-5).
5. Miœcken ye gam tënë raan aa keek kony, bîk kâk akut kôc cî gam cœl arîl, aa looi (1Kor 12:4-11).

Wët Puœth Yam: (*Good News*) Wëtde yic, Nhialic acî Wënde Jethu Kritho tuœœc pinyñhom bî kôc bën wëær bei awuœc bî Nhialic tēm kôc yic, rin adumušœm cîk looi. Ku looi dhël tënë ke bîk aa mûth Nhialic.

——— Y ———

Yan Amuɔc Piny: (*Pentecost*) Ë yan ye kɔc Itharel looi tē tem kek rapken.

Eye aköl looi yan kënë yen ë bīi Wëi Nhialic kɔc nhīim wäthɛɛr, kɔc cī wēt Jethu Krītho gam (Luoi 2:1-4).

Yan ayum cīn yic luɔu: (*Festival of unleavened bread*) Ë yan ye kɔc Itharel looi bīk kēwäär ciem kek ayum cīn yic luɔu tak. Rin wäär jiël kek pan Ijip ake ben kekōth wei bī ciën tē yīk kek ayup yic luɔu, ku titkē bī puöör bī jal nyop.

Yan dōc luaŋ Nhialic: (*Festival of dedication*) Yan kënë aye kɔc Itharel looi bīk kēwäär cī Juda Makabeth luaŋ Nhialic dɔɔc, bī buööl wäär cī kɔc ater Nhialic yäth lueek nyaai (Jn 10:22).

Yan Duël: (*Festival of shelters*) Ë yan ye kɔc Itharel looi tē cī tēmtēm thök. Aa duël looi bī kek rēer thīn nīn kadhorou, rin bīk tēwäär ye wunken dīt rēer ke kuany ror yic tē cīi ceŋ ruöön thiärŋuan tak, bīk pan wäär cī thōn ke jāl dööt (Jn 7:2).